

ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ
Ι Π Π Ο Κ Ρ Α Τ Ο Υ Σ
Α Π Α Ν Τ Α.

MAGNI
HIPPOCRATIS
OPERA OMNIA.

EDITIONEM CURAVIT
D. CAROLVS GOTTLOB KÜHN

PROFESSOR PHYSIOLOGIAE ET PATHOLOGIAE IN
LITERARVM VNIVERSITATE LIPSIENSI PVBLICVS
ORDINARIVS ETC.

T O M V S I.

LIPSIÆ
PROSTAT IN OFFICINA LIBRARIA CAR. CNOBLOCHII

1 8 2 5.

45674

MEDICORVM GRAECORVM

O P E R A

QVAE EXSTANT.

EDITIONEM CVRAVIT

D. CAROLVS GOTTLOB KÜHN

PROFESSOR PHYSIOLOGIAE ET PATHOLOGIAE IN
LITERARVM VNIVERSITATE LIPSIENSI PVBLICVS
ORDINARIVS ETC.

45674

VOLVMEN XXI.

CONTINENS

HIPPOCRATIS COI T. I.

LIPSIAE

PROSTAT IN OFFICINA LIBRARIA CAR. CNOBLOCHII

1825.

ATLAS

THE NATIONAL GEOGRAPHIC SOCIETY

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200

201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300

Neminem fore credo, qui laetitiam meam de felici medicorum graecorum editionis successu, quae cum Hippocratis partem primam edam, mirifice me adfectum sentio, vituperare possit. Cum enim anno hujus seculi decimo septimo consilium meum de tali editione adornanda Viris Eruditis aperirem, hi de ejus successu in diversas abierunt partes: alii enim, timidioris animi, amplitudine operis, quod suscepturus eram, perterriti, nihil intentatum linquere volebant, ut me a tanto auso, quod parum aberat, quin insanum pronuntiarent, avocarent, alii contra ea de operis utilitate et necessitate optime persuasi, omnem lapidem movebant, ut meum animum firmarent, meque gravissime hortarentur, ut, quo pluribus cum difficultatibus mihi in exsequendo opere fortasse colluctandum esset, eo audentius et confidentius illud urgerem. Neque eventus destituit felices successus spem, ab illis Viris Doctissimis excitatam. Nam intra brevissimum tempus plusquam trecenti suorum nominum subscriptione Collectionis hujus medicorum grae-

corum redemptionem sponponderant, e quibus licet haud pauci morte a sponfionis fide liberati fuerint, tamen in eorum locum alii iique plures successerunt. Inde cum luculenter perspiciam, emtorum tam amplae bibliothecae studia haud ita sensim sensimque frigescere, ut Bibliopola Honestissimus opus inchoatum continuare aleae plenum judicet, gratissimo laetitiae sensu animus meus perfundatur, necesse est.

Praeter hanc autem, quae me propius tangit, laetitiae causam alia mihi adhuc suppetit, a studii medici ratione, quae per dimidium, et quod excurrit, seculum proxime elapsam obtinuit, deprompta. Quam rara enim tunc erant medicorum exempla, qui in scrutandis curandisque morbis eam, quam Hippocrates recte monstraverat, viam persequerentur! Is enim naturam fidissimam in sanandis corporis animalis morbis ducem religiose colebat, ejus tantum nutibus, non opinionum commentis, obtemperabat, aeternitatisque honorem sic mereri studuit, ut, Summo BOERHAAVIO iudice, nunquam fingeret, a se animadversa esse, quae non vidisset, et ut naturae opera fideliter narraret, minime autem detorqueret, vel mutaret, quo vanae alias hypothese suae videlicet honos atque perennitas permaneret.

Ab hae Hippoeratis imagine, ad naturam ad-
 umbrata, quantum recentiorum medicorum plurimi
 recedunt! Nonne indecorum medico habent, nec
 habent solum, sed palam pronuntiant atque procla-
 mant, ministrum esse naturae, cui imperare ipsum
 potius deceat? Nonne maxime fervet, inter junio-
 res praecique medicos, studium, excogitata aliqua
 aut de morbi cujusdam natura, aut de omnibus om-
 nino morbis tractandis peculiari hypothefi vanam
 captandi gloriolam? Nonne omnes ingenii nervi in-
 tenduntur, ut aliqua veri species opinioni recens
 excogitatae comparetur? Nullae contemnantur ar-
 tes, ut novae medendi methodo admiratores et sec-
 tatores concilientur. Facta saepe finguntur, quibus
 methodae novae veritas stabiliri atque extra omnem
 dubitationem ita poni contenditur, ut, qui illi adfen-
 tiri nolit, aut coecus esse, aut semel receptae senten-
 tiae nimium pertinax defensor declaretur. Poteram
 hujus rei probandae causa illustre exemplum Jos.
 FRANKII producere, qui cum olim Brownianiani syste-
 matis acerrimus esset defensor atque propugnator,
 omnem lapidem movit, ut Venerandum patrem tan-
 dem in suas traduceret partes, at ubi longiore usu et
 maturiore experientia meliora edoctus ab illa Brow-

niani desipientia relipuisset, libere, ut virum probum decet, fassus est, se suae, cum quondam Browniano systemati sese devovisset, et quasi mancipasset, agendi rationis maxime pudere.

Cum primum de edendis medicis graecis serio cogitarem, sperabam, fore, ut, si nova editione ad illorum opera cognoscenda facilior aditus panderetur, medici nostrae aetatis ab infelici illa, nova artis salutaris systemata inveniendi, aut novis de morborum natura et curandorum ratione sententiis propositis inclarescendi libidine ad sobrium naturae, quam illi unice sequebantur, studium revertantur. In qua quidem spe me minime delusum esse, maximopere laetor. Nam ex quo mea qualicumque opera Graeciae medici forma et legentibus commodiore et elegantiore prodire coeperunt, studium, illos diurna nocturnaue manu versandi, quod inter nos quodammodo emortuum erat, denuo reviviscere videtur. Luculenter id et variae librorum, imprimis Hippocratis, editiones versionesque, novissimis temporibus factae, et plura, quae indies fere promuntur, illius melius intelligendi subsidia probant.

Pauca nunc de via ac ratione, qua in hac editione adornanda usus sum, addere liceat. Quem-

admodum autem, cum meum consilium de medicis, quos Graecia protulit, edendis cum Viris Doctis communicarem, satius esse duxi, minime illorum scriptorum novam, quam dicunt recensione, sed tantum accuratam ad optimorum exemplorum fidem descriptionem promittere, ita et in Hippocrate hoc ipsum propositum exsequi studui. Inter editiones operum Hippocratis, quae describendae operis tradi poterant, Foëssianam anni 1657. et Lindenianam an. 1665, utram alteri praeferrem, haud poteram diu dubius esse ancepsque. Nam quamquam Lindenius sive a filio, post patris mortem editionis curam gerente, sive a typographo, cujus nomine praefatio scripta est, propterea maximopere laudatur, quod quae ad manus fuerant, exemplaria, etiam manuscripta diligentissime contulerit, tamen cum morte praematura, quam impensum huic editioni acerrimum studium maturasse dicitur, impediretur, quo minus animadversiones, quas peculiari volumine comprehendere voluit, elaborare posset, nescimus, quid in Hippocrate ex ingenio suo, quidve codicum manuscriptorum auctoritate mutaverit. Equidem autem valde metuo, ne Lindenio ulli omnino ad manus fuerint codices manuscripti,

e quibus suas emendationes depromptit. Nam quamvis magna variantium lectionum, e codicibus Anglicanis, Mediceis, Parisinis, Vaticanis, Vindobonensibus aliisque collectarum copia a me cum illis locis, in quibus Lindeniana editio a reliquis maximopere recedit, collata fuerit, tamen pauca tantum inveni exempla, quae has differentias e codicibus fluxisse probent. Quam quidem in Hippocrate a Lindenio adhibitam emendandi licentiam, in Celso prius manifestatam, merito reprehenderunt viri eruditi. Praeterea Hippocrati pessime consuluit, qui hanc editionem curavit, dum Cornarii, viri, quem pessimum criticum fuisse, Casaubonus, maxime idoneus hujus rei arbiter, pronuntiavit, versionem latinam graeco textui adjungeret, quae sive sermonis elegantiam, sive, qua latina verba graecis respondeant, fidem ac religionem spectaverimus, a Foësiana longissime superatur. Hinc saepissime in latina versione plane alia, quam in graeco textu, legimus, v. c. de victu acut. §. 60. κρέα ὄνεια vertuntur per *suillas* carnes, et de morb. IV. §. 29. calculi renalis origo a carniū esu (ἐκ κρεωφαγίης) derivatur, pro quo Cornari versio *terrae esum* offert. Denique et hoc incommodi habet editio

Lindenii, quod libri Hippocratici ab eo pro arbitrio dilacerati, et quae huic demta fuerant, alii aut inserta, aut adjecta sint, ita, ut maxime incommodus hujus editionis usus sit, cum loca, secundum illam laudata, in aliis editionibus sunt evolvenda. Sic Lindenius, quod in Frobeniana editione initium libri *περὶ ὀστέων φύσιος* constituit, ejusdem libri finem fecit, et a verbis: *Τὸ δὲ σπέρμα οἶον κήριον* novum librum *περὶ φλεβῶν* inchoat: contra ea initium libri in Foëfiana editione sumitur a verbis: *Ὄστέα χειρὸς ἕικοσι ἑπτὰ*, ejusque *Μοχλικός*, qui incipit, *ὀστέων φύσις*, et in verbis definit, *ἐκ μέσων ἐκπέφυκε καὶ πειραίνεται*, in Linden. constituit librum *περὶ ὀστέων φύσεως*. Quae quidem omnia me moverunt, ut Anut. Foëfii editionem ultimam, quam Trillerus suo qualicumque judicio superiorem declaravit, operis exscribendam traderem. Foëfius enim, qui optime de Hippocrate, quocum intimam familiaritatem longo usu contraxerat, meritus est, sive summam spectemus cautionem, qua in emendando Hippocratis textu usus est, sive sobriam verborum interpretationem, quae minime suam ipsius sententiam scriptis infert, sed verba ejus graeca e linguae usu et ratione ex-

plicat, nihil curans, num eorum sensus cum suis ipsius placitis conveniat, nec ne, Foësius, igitur, maxime dignus mihi esse videbatur, cujus recensionem textus Hippocratici immutatam typis repetendam curarem. Diligentia autem simul maxima adhibita est, ut editio, a vitiis typographicis, quorum haud exigua copia illam deformabant, quantum fieri poterat, liberaretur. Cujus quidem laboris molestiam, id quod gratus agnosco, in se suscipere haud detrectavit Vir Eruditissimus, GUIL. DINDORF, qui quamquam in edendo Demosthene valde occupatus, tamen nec Hippocrati suam operam voluit denegare.

Historiam literariam Hippocratis, a Jo. ALBERTO FABRICIO primum concinnatam, dein a Jo. CHR. ACKERMANNO maximopere auctam, plenior et accuratior reddere studui: quae saepe sine ordine congesta erant, ea melius ordinavi. Cuilibet libro praemissi loca, quibus quilibet in variis, quae ad manus erant, editionibus inveniuntur. Qua in re mihi CHR. GODOFR. GRUNERUS exemplo suo in *Censura librorum Hippocrateorum*. Vratisl. 1772. 8. praeivit. Inprimis hoc mihi curae fuit, ut codices mstos diligenter notarem, ab iis editiones

separarem nec has promiscue enumerarem, sed mere graecas a graeco-latinis disjungerem. His versiones varias, cum typis expressas, tum multas, denique commentatores subjunxi, ita, ut horum omnium facillimus esset conspectus. Quae post annum CIOIOCCCLXXXI. prodire librorum singulorum editiones aut scripta illustrantia, ea ne desiderarentur, omnem adhibui curam. His autem conatibus longe absum ab ea persuasione, ut credam, hoc tandem effectum fuisse, ut haec historia Hippocratis literaria plenissima sit, imo facile praevideo, eam, modo Viri in re literaria facile principes, inter quos F. A. EBERTUS, Vir Eruditissimus mihiq̄ue Amicissimus, quem patriae redditum esse, mecum omnes patriae amantissimi laetantur, jure meritoque referendus est, ea, quae ipsis ad hanc historiae literariae partem in promptu sunt, mecum benevole communicare voluerint, multimode adhuc augeri posse.

Indicem rerum in variis Hippocratis libris pertractatarum, addere necessarium esse duxi. Et enim cum aliis operum hujus medici editionibus, v. c. Hier. Mercurialis, Foëllii et Lindenii, talem indicem adjectum viderem, verebar, ne in

negligentiae crimen incurrerem, si molestum ejusmodi indicis conficiendi laborem declinare vellem. Meae igitur editioni indicem, qui jam confectus prostat, acommodabo, plenissimo, sicuti opus fuerit, PT. MATTH. PINI auctum.

DANIEL. GUIL. TRILLERUS, quondam literarum universitatis Vitebergensis haud ignobile decus, magnam vitae suae partem editioni Hippocratis adornandae impendit. Cujus editionis, ipso die natali TRILLERI, d. x. Febr. A. MDCCCLXXII. finitae quidem, sed typis non exscriptae, apparatus, diu a me desideratum, praeter opinionem Vir Illustri atque Amicissimus, CA. CHR. LEBER. WEIGEL, Augustiss. Imper. Rossiae, nec non Magnoduci Vinariensi a Consiliis aulae, qui Dresdae artem salutarem felicissime exercet, mihi, cum jam typis exscribendi Hippocratis initium factum esset, benivole obtulit. Pro quo insigni amicitiae documento publice gratum animum Viro Amicissimo meum declarare officii mei esse putavi. Constat autem hic apparatus editione Hippocratis Lindemiana cujus marginem tanta animadversionum multitudine TRILLERUS auxit, ut tum ob literarum parvitatem nimiamque versuum viciniam, tum ob

atramenti pallorem, partim temporis longitudine, partim chartae diuturno libri usu tritae squalore effectum, harum animadversionum lectio difficillima fit oculorumque aciei valde inimica.

Praeter hanc editionem reliquit TRILLERUS duo adversariorum volumina, in quae, quidquid ipsi data occasione ad hujus medici scripta aut emendanda, aut rectius intelligenda obvenerat, coniecit. Tertium volumen continet notas mltas, Volumini I. ed. Linden. at Viro Erudito anonymo afflatim adscriptas, atque a PETRO BURMANNO, quorum auctorem Lindenium ipsum esse, debilibus, judice TRILLERO, argumentis usus, putavit, cum TRILLERO communicatas. Sunt emendationes, partim ex ingenio natae, partim e codicibus manuscriptis haustae, saepissime verbo tantum indigitatae.

Cum his SAM. BATTIERII, celebris quondam professoris Basileensis, observationes in tria Hippocratis scripta, de carnibus, de arte et de humoribus, quarum mentionem ACKERMANNUS in FABRIC. B. G. libr. II. c. 23. p. 607. injecit, in meam venerunt possessionem. Sunt illa cum calamo, qui longo usu, quemadmodum ille *Justi Lipsii*, b. Mariae Virgini dicatus, omnem ad literas pingendas

aptitudinem amiserat, chartis inscriptae, glutine non rite firmatis, in quibus propterea literae ita diffluxerunt, ut earum forma vix possit dignosci. Offerunt autem hae observationes haud raro non minus ingeniosas, quam maxime verosimiles verborum Hippocratis corruptorum emendationes.

Tum observationum subitanearum in Hippocratis aphorism. sect. II. III. et IV. Trilleri manitide descriptarum, particeps factus sum. Paginas centum replent formae quartae. In indice partium, hunc Hippocraticum apparatus constituentium, hae observationes anonymo tributae sunt. Earum autem nemo alius, quam TRILLERUS, auctor esse potest. Tota enim dictionis ratio, multo certius autem diserta Auctoris verba, quibus dissertationem *de veterum chirurgorum arundinibus atque habenis* tanquam suam laudavit, id probant. Hisce observationibus appositam inveni plagulam, quae continet apographum libelli *περὶ φαρμάκων*, Hippocrati tributi, e codice msto ADRIANI JUNII ab Is. VOSSIO factum, et ex Anglia a RICH. THOMONE ad Trillerum missum.

Denique editionem Hippocratis Basileensem anni 1638. f. Trillerus possidebat, cui notas mstas

e libro RICH. MEADII depromptas sua manu ad-
 scripsit Jo. WIGANUS, Celeberrimus Aretaei editor.
 Quae quidem notae a Viro et graecae linguae, et
 rerum, ab Hippocrate pertractatarum, peritissimo
 scriptae maximam utilitatem conferre poterunt. ad
 illius orationem emendatiorem reddendam.

Aliud ejusdem editionis exemplum, ab Illustri
 WEIGELIO partim cum illo Vindobonensis biblio-
 thecae exemplari, in cujus marginem JAN. CORNA-
 RUS plurimas conjecit emendationes, partim cum
 alio libro, quem sua manu saepissime correctum
 JOS. SCALIGER OPSOPOEO donaverat, partim denique
 cum exemplo Vinariensi collatum est. Diuturna
 Weigeli commoratio, tum Vindobonae, tum Ro-
 mae, Florentiae, Neapoli et in aliis Italiae urbi-
 bus, ob bibliothecas suas splendidissimas nobilibus,
 Viro Eruditissimo largissimam praebuit opportuni-
 tatem, libros medicorum graecorum typis expres-
 sos, inprimis Hippocratis, Aretaei, Aëtii, (cujus
 editionis, diu maximopere desideratae, propediem
 proditurae spem ut orbi erudito facerem, Vir Amicis-
 simus mihi permittit,) aliorumque cum codicibus
 multis conferendi.

Tradidit mihi quoque ILL. WEIGELIUS colla-

tionem Hippocratis de *natura muliebri* cum codice vetustissimo bibliothecae Caes. Vindobonensis, dein *prognostici*, cujus codex in LAMBEC. *Comm.* no. XIX. descriptus est, et *aphorismorum*. Quamquam autem hic codex jam a Mackio collatus est, tamen, cum in hoc negotio hic negligentius versatus sit, denuo haud inutiliter conferendi ejus cum Mackiana Hippocratis editione laborem WEGELIUS in se recepit. Denique idem contulit codic. XLIII., qui in Lambec. comm. insignitus est no. 58, et praeter aphorismos plures Hippocratis libellos, v. c. de arte, de veteri medicina, praeceptiones, de decenti ornatu, de natura hominis, de pueri natura, de humoribus, de haemorrhoidibus, de ulceribus, atque de morbis continet. Libro de morbo sacro insigne scholion in margine additum est.

E Vaticana bibliotheca ab eodem Viro Doctissimo collatus est cod. no. 278. cui haec notitia praefixa est, e qua nisi ad codicis aetatem, tamen ad tempus, quo scriptus est, concludi potest, *Φάβιος Φαλακρός ὁ Ῥαβεννάτης ταυτί τὰ τοῦ Ἱπποκράτους τῆ ἰδίᾳ χειρὶ εἰς τὴν ἑαυτοῦ χρῆσιν ἔγραψεν· ὁ δὲ αὐτοῦ ἀνεπιδὸς Τιμόθεος Φάβιος ἐπὶ*

μεγίστου ἀρχιερέως Παύλου τρίτου ἐς ὠφελείαν τῶν τῆς ἀρετῆς ἀντιποιοιυμένων καὶ ἐς τὴν τοῦ θεοῦ μνήμην τούτοις τὴν τοῦ ἀρχοῦ τῶν ἀποστόλων Πέτρου βιβλιοθήκην ἐκόσμησε. Porro cod. 276. in folio min., membranaceus, optimae notae, seculo XI. aut XII. scriptus, denique codex bombycinus seculi XIV. no. 914. collati sunt. His autem codicibus exceptis Vaticanam bibliothecam nihil continere, quod ad iuvandam Hippocratis editionem facere possit, WEIGELIUS testatus est.

E bibliotheca CASP. VALCKENARIJ exemplum editionis operum Hippocratis, a Foëfio curatae, Genev. 1657. mihi comparavi, cujus margini Vir Summus varia adscripsit, quae futuro Hippocratis editori utilia esse possunt. In hoc ipso exemplo notavi, quae mihi inter legendum obvenire, emendationes, a Viris Doctis in observationibus criticis, aut ὡς ἐν παρόδῳ in annotationibus ad varios Auctores classicos propositas. Universum denique hunc apparatus ad novam eamque magis emendatam Hippocratis editionem adornandam auxit nuper Venerabilis Senis, et de Hippocrate duplici sua libri *de aëre, aquis et locis* editione meritissimi, CORAYI benevolentia, qui mecum, de quo Ipsi publice

gratias persolvò, plurimas de variis Hippocratis locis, quae vitio laborare visa sunt, conjecturas communicavit. Quae quidem omnia, si mihi Dei providentia vitam concesserit, ita digerere animus est, ut inde in Hippocratem, saepissime pessime habitum, intellectuque difficillimum aliqua utilitas redundet.

Script. Lipsiae A. R. S. CIOIÖCCCXXV.

CONTENTA TOMI I.

	Pag.
1. Jusjurandum.	1
2. Lex.	3
3. De arte.	5
4. De prisca medicina.	22
5. De medico.	56
6. De decenti habitu.	66
7. Praeceptiones.	77
8. Praenotiones.	82
9. De humoribus.	120
10. De judicationibus.	136
11. De diebus judicatoriis.	149
12. Praedictorum lib. I.	157
13. — — — II.	185
14. Coacae praenotiones.	254
15. De natura hominis.	348
16. De genitura.	371
17. De natura pueri.	382
18. De carnibus.	424
19. De partu septimestri.	444
20. De partu octimestri.	455

	Pag.
21. De superfoctatione.	460
22. De dentitione.	482
23. De corde.	485
24. De glandulis.	491
25. De offium natura.	502
26. De aëre, locis et aquis.	523
27. De flatibus.	569
28. De morbo sacro.	587
29. De salubri vict. rat.	616
30. De victus ratione I.	625
31. — — — II.	666
32. — — — III.	707

HISTORIA LITERARIA

H I P P O C R A T I S

CONSCRIPTA AB JOA. CHR. ACKERMANNO, EX JO. ALB. FABRICII BIBLIOTH. GRAEC. EX EDIT. GLI. CPH. HARLÈS, VOL. II. P. 506 — 611. DESVMTA ET HINC INDE AVCTA ET EMENDATA.

I. *Scriptores de vita Hippocratis.* II. *Hippocratis vita.* III. *Hippocratis merita.* IV. *Hippocratis libri medicinales genuini atque spurii.* V. VI. VII. VIII. *Origines librorum spuriorum Hippocratis.* IX. *Notae genuinorum librorum Hippocratis internae.* X. *Testimonia antiquissima. Erotiani.* XI. *Artemidori, Capitonis et Dioscoridis.* XII. *Galenii.* XIII. *Palladii, Suidae.* XIV. *Hier. Mercurialis, Lud. Lemosii.* XV. *Foësti, M. Zuccari, Sponii, Halleri.* XVI. *Gruneri, Grimmii.* XVII. *Vix certum judicium de permultis libris Hippocrateis ferri posse probatur.* XVIII. *Opera genuina Hippocratis. De morbis popularibus I et III.* XIX. *Prognosticon.* XX. *Praefagiorum liber I et II.* XXI. *Aphorismi.* XXII. *De diaeta acutorum.* XXIII. *De aëre, aquis et locis.* XXIV. *De capitis vulneribus.* XXV. *Libri spurii.* 1. *Epidemion lib. II. IV. V. VI. VII.* 2. *Coaca praefagia.* 3. *De humoribus.* 4. *De judicationibus.* 5. *De diebus judicatoriis.* 6. *De officina medici.* 7. *De fracturis.* 8. *De articulis.* 9. *Mochlicus.* 10. *De ulceribus.* 11. *De fistulis.* 12. *De haemorrhoidibus.* 13. *De exfectione foetus.* 14. *De anatome.* 15. *De affectionibus.* 16. *De internis affectionibus.* 17. *De visu.* 18. *De morbis I — IV.* 19. *De mulierum affectibus I et II.* 20. *De virginum morbis.* 21. *De natura muliebri.* 22. *De sterilibus.* 23. *De superfoetatione.* 24. *De morbo sacro.* 25. *De infania.* 26. *De purgantibus.* 27. *De veratri usu.* 28. *De humidorum usu.* 29. *De flatibus.* 30. *De glandulis.*

31. De dentitione. 32. De diaeta I. II. III. 33. De infom-
 niis. 34. De natura hominis. 35. De alimento. 36. De
 salubri diaeta. 37. De locis in homine. 38. De ossium
 natura. 39. De venis. 40. De carnibus. 41. De corde.
 42. De aetate. 43. De genitura. 44. De natura pueri.
 45. De septimestri partu. 46. De octimestri partu. 47. Jus
 jurandum. 48. Lex. 49. De medico. 50. De decenti or-
 natu. 51. Praeceptiones. 52. De veteri medicina. 53. De
 arte. 54. Epistolae.

XXVI. *Opera manifeste spuria.* XXVII. *Opera Hippo-
 cratis omnia.* XXVIII. *Editiones graecae.* XXIX. *Editio-
 nes latinae.* XXX. *Editiones graeco-latinae.* XXXI. *Edi-
 tiones promissae et spicilegia editionum promissarum.*
 XXXII. *Hippocratis opera in alias linguas translata.*
 XXXIII. *Glossaria, lexica in Hippocratem. Indices.*
 XXXIV. *De Polybo, Hippocratis genero et discipulo.*
 XXXV. *Alii ejusdem aetatis medici, strictim indicati.*

I.

De vita Hippocratis, Coi, quae nobis restant, antiquae narrationes, fere omnes incertae, permultae falsae sunt. Qui enim aut ipsius aetate, aut proximis post illum temporibus scripserunt, virum quidem medicinae peritia praecellentem^{a)} laudant, de vita vero ejus nihil memorant. Neque ipse Hippocrates in operibus, quae ab illo ipso profecta esse credibile est, multa habet, ex quibus, quando vixerit, et quid egerit, certo dici possit. Ipse adeo Galenus, qui Hippocratem maximi habebat, de vita illius vix multa enarrat, neque in his fabulosa a veris accurate distinguit.

Vita Hippocratis exlat *κατὰ Σωρανόων*, a SORANO, nescio quo, (saltem non ab Ephesio, quem Tzetzes vult) sive potius ab ignoto auctore quodam ex SORANI^{b)} Coi *Βίους ἰατρῶων*, ex HISTOMACHI Ephesii libris *περὶ τῆς Ἱπποκράτους ἀιρέσεως* et ANDREAE medici *περὶ τῆς ἰατρικῆς γενεαλογίας* opere, qui libri in hac ipsa Hippocratis vita memorantur^{c)}, excerpta. Auctorem verum, uti jam dixi, nescimus, Sorano Ephesio, qui Traiani et Hadriani temporibus floruit, quem verum auctorem esse, JOANNES TZETZES, seculi XII. scriptor^{d)}, perhi-

a) Fortasse ob hanc ipsam excellentiam *κατ' ἔξοχὴν* cognominatus est *ἰατρός* a Pausan. in Phocic. c. 2. ubi narrat inter Apollinis donaria pervetustam servari effigiem hominis ex aere, cui, diuturniore morbo consumpta carne, sola relicta essent ossa, et quam Delphi narrabant *ἀνάθημα εἶναι Ἱπποκράτους τοῦ ἰατροῦ*. K.

b) De SORANO vid. Thomasia histor. sap. et stultit. to. III. p. 47 seq.

c) Hippocratis opera to. II. p. 951. 952. ed. van der Linden.

d) Histor. VII. chiliad. CLV. 945. seq. Vid. Oper. Hippocr. to. II. p. 960. ed. Lind.

bet, longe recentiore. SUIDAS^{e)} quaedam de vita Hippocratis habet, et quidem fabulosa haud pauca, partim ex Hippocratis vita *κατὰ Σωφρονόν*, partim ex epistolis, quae in operum Hippocratis collectione prostant, partim etiam ex antiquis libris istis hausta, quae operum Hippocratis enarrationem continent. Eadem vita Hippocratis *κατὰ Σωφρονόν* usus est in Hippocratis vita enarranda Joannes Tzetzes^{f)}, aliis tamen simul fontibus, quos non enarrat, in Hippocratis praesertim genere ab Aesculapio deducendo usus, in quo eum secuti sunt Hieron. Henninges^{g)}, Rein. Reineccius^{h)}, Jo. H. Meibomiusⁱ⁾ et ex plurima saltem parte Dan. Clericus^{k)}. Recentiores vitae Hippocratis scriptores auctorem vitae Hippocratis *κατὰ Σωφρονόν* fere ex omni parte secuti sunt. Scripserunt vero hanc vitam, ut quosdam tantum memorem, MATTH. GARBICIUS, Illyricus, in oratione de vita, moribus, doctrina et professione Hippocratis. Tub. 1564. 8. [D. Jo. Hermanni or. de Hippocrate, habita Witteberg. 1560. inter Melanchthoniana to. V. p. 335.] Vitam quoque Hippocratis dedit, sed fabularum plenissimam, congestis scilicet omnibus, quae de Hippocrate ab antiquis narrantur, ANDR. DACIER in operum Hippocratis versione gallica, infra a me memoranda, et quidem to. II. Purgatam a fabulis Hippocratis vitam egregie enarravit GRIMMIUS, titulo fragmentorum de vita Hippocratis, in operum Hippocratis versione germanica, et quidem to. I. Altenb. 1781. 8. Orientalium de Hippocratis vita, itineribus cet. narra-

e) Lex. to. II. p. 144. ed. Kust. Quaedam de genere Hippocratis habet Stephan. Byzant. de urbib. p. 500. 501. ed. Berkel.

f) Loco citato. In oper. Hipp. ed. cit. to. II. p. 958.

g) Theat. geneal. to. I. Oper. Hippocr. to. II. p. 956. ed. Lind.

h) Hist. Julia to. I. Oper. Hippocr. to. II. p. 957. ed. Lind.

i) Comm. in Hippocr. jus jur. c. 1. §. 9.

k) Hist. de la médec. p. 1. l. 4. c. 7. p. 287. Hag. Com. 1729. 4.

tionones, fabularum plenissimas, refert GREGOR. BAR-HEBRAEUS in parte V. Chron. Arab. [in Chron. Syr. Dyn. VI. p. 33 sq. ed. Kirsch. vers. lat. p. 31 sq.] et ex eo ASSEMANNUS in Bibl. Laur. et Medic. cod. ms. orientalium catalogo. Flor. 1742. f. p. 354 seq.¹⁾ [CASIRI in Bibl. Arabico-Hisp. Escorial. to. I. p. 235 sqq. ex arabica philosophorum bibliotheca dat longiora excerpta de Hippocratis vita et scriptis eorumque commentatoribus, et ipse CASIRI agit de operibus eorumque editionibus aliisque rebus, ad Hippocratem pertinentibus. HARL.] Duplici hinc opera in vita Hippocratis scribenda opus est: ut scilicet fabulosa fictaque ab iis, quae pro verioribus habenda sunt, separentur; deinde ut ea, quae egisse atque fecisse Hippocratem credibile omni modo est, studiose enarrentur. Vitam igitur dabo, non quidem absolutam numeris omnibus, tamen ab errorum atque mendaciorum sordibus, quantum quidem fieri potuit, repurgatam.

II.

Et primum quidem incerta narrare hos certum est, qui Hippocratem decimum nonum ab Aesculapio^{m)},

1) Effigiem Hippocratis exhibet praeter Fulv. Urfinum, quam repetiit Gohlius in Act. medic. Berol. dec. I. vol. 1. Dan. Clericum, aliosque Jac. Gronov. to. II. Antiq. Graec. tab. 58. Aliam praefixam videre licet editioni Lindenianae, aliam Charterianae. Alia occurrit in notis Boivinii ad Nicephorum Gregoram p. 777. Aliam dedit Steph. Mackius, aliam Jo. Rud. Zwingerus in Hippocratis opusc. aphorist., aliam Grimmius in Hippocr. Operum, in germanicam linguam translatorum, vol. I. [In Catalogue d'une collection des medailles antiqu. faite par la Comt. Douair. de Bentink etc. Amsterd. 1787. 4. part. I. p. 78 seq. in nummo. Add. Rasche Lex. num. to. II. P. 2. p. 525.] (Versioni gallicae Opusculor. Hippocr. de regim. morb. acut. et de aëre, aqu. et loc., ab Equ. DE MERCY, Paris. 1818. 8. editae, praefixa est elegans imago Hippocratis. K.)

m) Vita Hippocr. secund. Soranum p. 951. to. II. Oper. Hippocr. ed. Linden.

aut decimum septimumⁿ⁾ fuisse perhibent, majoribus ejus omnibus, usque ad Aesculapium ipsum, sua serie enarratis, deducunt. Ex Asclepiadarum vero familia, qui ante eum fere soli medicinam profitebantur, fuisse certum est. Ex Asclepiadis sane Hippocratem Plato, primus inter omnes auctor, qui eum nominat, fuisse manifeste, et non uno tantum in loco^{o)} narrat: licet inde minus juste concludatur, Hippocratem ex ipsa Aesculapii stirpe esse progenitum; non omnes enim, qui in Asclepiadarum collegium recipi solebant, progeniem ab Aesculapio repetebant.^{p)}

Natum fuisse Hippocratem in insula Co, omnes auctores, et inter eos antiquissimus, Plato^{q)}, perhibent^{r)} Patrem habuit Heraclidem, medicum ex Asclepiadarum ea stirpe, quae origines suas a Nebro, Asclepiadarum nobilissimo, deducebat^{s)}; matrem, vitae ejus auctore *κατὰ Σωκρατὸν* perhibente, Phaenareten, quae ab Hercule primas suas origines repetebat. Ut ab aliis viris, qui idem nomen habebant, distingueretur, Plato eum *τὴν Κῶον*, et simul *τὸν τῶν Ἀσκληπιαδῶν* nominat: Coi cognomen eandem ob causam ab omnibus ac-

n) Jo. Tzetzes in Hist. VII. chil. 155. p. 958. to. II. ed. citat.

o) Socrates Hippocratem, Apollodori filium, Phasonis fratrem, ita alloquitur: *ὡσπερ ἂν εἰ ἐπενόεις παρὰ τὸν σαντοῦ ὁμόνυμον ἔλθων Ἰπποκράτη τὸν Κῶον, τὸν τῶν Ἀσκληπιαδῶν, κ. τ. λ.* Plato in Protag. vol. III. p. 88. Oper. ed. Bipont. *εἰ μὲν Ἰπποκράτης τῶ τῶν Ἀσκληπιαδῶν δεῖ τι πεθεροῦσθαι κ. τ. λ.* Plat. in Phaedr. p. 371. vol. X. ed. cit.

p) Vid. J. H. SCHULZII hist. med. pa. I. sect. II. c. 4. §. 28.

q) Vid. loca in Protagora et Phaedro modo laudata.

r) Maxime igitur mirandum est, Bouletum quendam initio hujus seculi omnino negasse, Hippocratem unquam extitisse. Contra hunc hominem scripsit LEGALLOIS (recherches chronologiques sur Hippocrate. Paris 1804. 8.) K.

s) STEPH. BRZ. de urbib. f. v. Κῶ; p. 501. ed. Berkel.

cepit'). Magnus a Galeno et a recentioribus medicis, ob doctrinae celebritatem, saepissime dictus est. Socrati et

t) Stirpem HIPPOCRATIS, (cujus tertia producta ap. Sidon. hymn. X.) post Tzetzen Chil. VII. hist. 115. Reiner. Reineccium in Hist. Julia, et Hier. Henningesium in tabulis genealogicis (add. van d. Linden Hipp. Op. to. II. p. 956.) plenius et accuratius exposuit (quamquam et in hoc quaedam haud sine ratione castigat DAN. CLERICUS parte I. Histor. medic. lib. IV. c. 1.), Jo. H. MEIBOMIUS comm. in Hippocr. jus jur. c. 1. De patria Hippocratis et Apellis, Turcis hodie Stancoû, vid. Bellonis ad Crusium p. 232. Turco-Graeciae p. 273. adde Voyage de Gemelli to. I. p. 204. sq. Voyage de M. Corn. Bruyn to. I. p. 544. ed. Paris. Journ. des Sav. a. 1726. p. 84. sq. — MEIBOMIUS plures Hippocrates eodem loco recenset, quos hic, additis nonnullis observationibus paulo plenius ac distinctius repetam. 1) HIPPOCRATES, Gnosidici f., nostri avus, medicus, qui ex quorundam sententia nihil scripsit, ex aliorum vero duos composuit libros, qui inter nostri scripta hodie leguntur, τὸ περὶ ἀγμῶν καὶ τὸ περὶ ἄρθρων, unum de fracturis, alterum de articulis. GALEN. 1. in Hipp. de vict. in morb. ac. p. 43. to. V. et in libro de fractur. p. 525. PALLAD. in eundem librum. 2) HIPPOCRATES, Thessali f., Hippocratis nostri nepos, a quo et ipso *ἱατρικὰ* scripta fuisse, Suidas auctor est. Idem, ut existimo, contra quem ANTIPHON rhetor scripsit, teste Plutarcho et Photio, ubi male *ἱατροῦ* nomen ab imperito librario accessit. Conf. JONSIUM p. 324. 3) Draconis f. Cous, et ipse et nostri gentilis, qui sub Callandro, Antipatri f., e vita discessit. Etiam hunc *ἱατρικὰ* scripsisse, Suidas refert. 4) et 5) Vterque Thymbraei filius, Cous, ex eadem familia, qui et ipsi ambo de re medica scripserunt, Suida teste. 6) Praxianactis filius, Cous, medicus, itidem ex nostri posteris et scriptor. 7) HIPPOCRATES Chius, mathematicus, de quo dictum est a Jo. ALB. FABRICIO in notitia Pythagoraeorum (Bibl. graec. to. I. p. 884. ed. Harl.). 8) Hippocrates, Pisistrati pater, Atheniensium tyranni. Herodo. I. 59. Demosth. or. in Midiam et Plut. in Solone. 9) HIPPOCRATES, Megaclis ejectoris Pisistrati f. avus Periclis, pater Megaclis, Agaristae et Xanthippi. Id. VI. 131. [conf. CORSINI fast. att. to. II. p. 61. sq. HARL.] 10) HIPPOCRATES Atheuicus, cujus filios Telepippum, Demophontem et Periclem, tanquam fatuos, perstringunt Eupolis apud Suidam in τοῖς Ἰπποκράτεισι et Aristoph. in Nubib. VI. 995. Meminit et Galeus libro, quod animi mor. etc. to. IV. p. 784. ed. Lips. Adde GATAKER. advers. p. 153 et

Platoni coevus fuit; illo aetate paulo inferior, hoc superior: hinc bello Peloponnesiaco durante vixit, vitamque usque ad Philippi, Macedonum regis, tempora perduxisse videtur. Ex Hippias, librorum de secta Hippocratis auctore, vitae Hippocratis *κατὰ Σωφρονὸν*, quem saepius jam memoravi, auctor refert, eum Olympiad. LXXX. anno 1, natum esse, et quidem eo-

VOSSIIUM instit. orat. lib. II. c. 14. sect. 8. et de philosoph. c. 11. §. 22. 11) HIPPOCRATES, (Ariphronis filius) Atheniensium in bello Peloponnesiaco dux, a Thucyd. l. IV. c. 67. p. 352. ed. Tauchn. stereot. Diod. Sic. lib. XII. 66. p. 524. ed. Weff. Plutarcho in Nicia p. 526. et Pausania in Lacon. c. 6. et Boeot. c. 6. memoratus, et cui Dioscorides, teste Galeno comm. 2. in Epid. lib. VI. to. V. p. 456. tribuit librum de morbis. Vide et eundem comm. 2. in Hipp. de nat. hum. sub init. 12) HIPPOCRATES, Smyndiritis Sybaritae pater. Herodo. VI. 12. Athen. lib. XII. c. 11. p. 541. B. 13) Lacedaemoniorum in Chalcedone praefectus. Plut. in Alcibiade p. 207. sq. 14) HIPPOCRATES, Xenodici filius, Capios frater, ex thebanorum regum familia, Theronis consobrinus. Schol. Pind. Olymp. od. 2. extr. 15) HIPPOCRATES, Patareus, Cleandri frater, Euclidis et Cleandri pater, tyrannus Geleorum. HERODO. VI. 154. seq. DIOD. SIC. in Excerpt. Peiresc. p. 254. 16) HIPPOCRATES, Appollodori fil. Phafonis frater. PLAT. Protag. p. 137. to. II. ed. Tauchn. 17) HIPPOCRATES, Aramiteus, cujus filius Atyanas in Olympiis periodo vicit, PHLEO. TRALL. ap. Phot. eod. 97. 18) HIPPOCRATES, Mindaro, Lacedaemoniorum duci ab epistolis. XENOPH. hist. gr. lib. 1. c. 1. p. 5. ed. Tauchn. 19) HIPPOCRATES, praetor Syracusanus, de quo LIV. lib. 24. c. 6. et PLUT. Marcell. p. 305. 308. 20) HIPPOCRATES, curator testamenti Stratonis Lampfaceni ap. LAERT. V. 62. 21) HIPPOCRATES, Georgiano- rum rex, a Tamerlane captus. Act. erud. to. IX. p. 83. Supplem. Ceterum Hippocrates Jon ap. EROTIAN. in *Τριταιοφυνίς* non diversus est a magno nostro Hippocrate, qui jonice scripsit et vocabulo *Τριταιοφυνίς* utitur Epid. lib. VI. to. I. p. 801. ed. Linden. et alibi. [Vid. Foëf. Oec. Hipp. K.] In Hippocratis nostri laudem epigramma lib. IV. Anthol. p. 485 seq. et lib. 1. p. 85. FABRIC. [Occurrit quoque HIPPOCRATES, Epibydis frater, qui Erbesso Syracusas venerat, tyrannidi infensissimus, et cum contra Hieronem, Syracusanorum tyrannum publice verba faceret, et propterea ab hoc armis peteretur, in causa fuit, quod a satellitibus interficeretur. Pausan. Messen. poster. c. 12. K.]

dem auctore ex Sorano Coos referente, Cois imperante Abriada, septima et vicesima mensis Agriani die^{u)}.

Patrem Heraclidem in medicinali arte praeceptorem habuisse omnes referunt, ipseque Hippocrates se seniores memorat, a quibus notas de vini bonitate et detrimento, quas ipse enarrabat, non didicerit, *καλὰ δὲ ταῦτα τεκμήριά ἐστι τῆς περὶ οἴνου ὠφελίης καὶ βλάβης ὁκόσα ἀκαταμάθητα ἦν τοῖσιν ἐμοῦ γεραιτέροισι^{v)}*). Coos videlicet medicos ex Asclepiadarum collegio, quod in ipsa hac insula florebat: scholam enim Cnidiam, Coae vicinam, Hippocratem non aduisse, neque artem in ea didicisse, vel ex eo credibile est, quod Cnidiam scholam hujusque *γνώμας* reprehendat, saltem permagnis laudibus non extollat^{w)}). Habuisse praeceptorem in medicinali scientia Herodicum Selymbrianum, Thracem, medicinae gymnasticae auctorem, auctor libelli de vita Hippocratis secundum Soranum^{x)}, ex eoque Suidas^{y)} atque Joannes Tzetzes^{z)}, et ex iis recentiores omnes referunt. Sed haec minus certa sunt, etsi aetas Herodici, quem Plato^{a)} memorat, non repugnet. Suidas, Herodicum atque Prodicum Hippocratis praeceptores fuisse, notat, illumque inter eos, qui medicinam Hippo-

u) Nomen mensis apud Coos, solum forte, cujus memoria ad nos pervenit: cuiam igitur anni parti respondeat, incertum. Nec tanti. Fuit et festum apud Graecos, dictum Agrania s. Agriania et Agrionia, de quo Castellanus et Meursius. FABR.

v) HIPPOCR. de diaet. acut. §. 25. p. 289. ed. Lind. to. II,

w) HIPPOCR. l. c. p. 268. 269. ed. cit.

x) HIPP. to. II. p. 95¹. ed. laud.

y) Lexic. to. II. p. 144. ed. Kuster.

z) Hist. VII. chiliad. 155.

Ὁν ὁ πατήρ Ἡρακλειδᾶς τὰ ἰατρῶν διδάσκει,

Ὁ ἐκ τῆς Σηλυμβρίας τε Ἡρόδικος σὺν τούτῳ.

a) De republ. lib. III. p. 301. vol. VI. ed. Bip. [Quem Platonis locum repetiit Plut. de sera num. vind. p. 35. ed. Wyttenb., cujus notam p. 50. conferes. HARLES.]

cratem docuerunt, hunc, qui philosophiam, referre videtur^{b)}. Quodsi hunc voluit, Prodicum Coum sine dubio intellexit, Protagorae auditorem, qui Olymp. LXXXVI. claruit. Rem vero ipse Suidas dubitanter proponit, facileque ob facilem literarum *H* et *Π* permutationem fieri potuit, ut diversis his nominibus unum tantum, eumque Herodicum, vitae Hippocratis scriptores, quos Suidas secutus est, voluerint. Sane quae auctor sexti de morb. popular. libri de Herodico memorat^{c)}, hunc praeceptorem fuisse Hippocratis, non probant: hic liber enim Hippocrate recentior est.

Scientem philosophiae fuisse Hippocratem, non quidem libri, qui adhuc existunt, medicinales, quos scripsisse eum omnino credibile est, probant: hi enim omnes aut praefagia salutis mortisque imminentis, aut morborum historias, aut doctrinam de curandis acutis morbis, aut res ad chirurgiam pertinentes continent, adeoque quae usu et experientia discuntur, parumque aut nihil eorum, quae solo ratiocinio eruuntur: docet vero Plato^{d)}, naturam corporis non sine totius naturae cognitione comprehendendi statuisse Hippocratem, adeoque versatum esse in cognitione τῆς τοῦ ὅλου φύσεως. Praeceptores autem, quos habuerit in hac scientia, incertum est, GORGIAM LEONTINUM, rhetorem, Herodici fratrem, audivisse, ab eoque artem rhetoricum didicisse, vitae Hippocratis auctor^{e)}, ex eoque Suidas^{f)} et Joannes Tzetzes^{g)} referunt. Democritum Abderitanum praeceptorem in philosophia habuisse iidem auctores (Suidas tamen non sine dubitatione qua-

b) In Lex. s. v. Ἰπποκράτης. to. II. p. 144.

c) Sect. III. no. 54. Oper. to. I. ed. Lind.

d) In Phaedro p. 371. vol. X. Oper. ed. Bip.

e) In Oper. Hippocratis edit. Lind. to. II. p. 951.

f) In Lex. s. v. Ἰπποκράτης. to. II. p. 144.

g) Histor. VII, Chiliad. CLV. p. 958. to. II. Oper. Hippocr. ed. Lind.

dam), et praeter hos Cornelius Celsus^{b)} referunt: sed hunc non praeceptorem habuisse Hippocratem, amicitiam vero cum eo coluisse, si, quae in epistolis, Hippocrati adscriptis, proponuntur, vera sunt, magis credibile est. [Ab Hippocrate non Democritum ipsam, sed discipulum eius, Metrodorum, fuisse auditum, putat JONSIUS p. 24. HEUM.]

Patria relicta Thasum petiit, ibique per aliquot annos medicinam fecit, et quidem non tantum in hac urbe, sed etiam Abderis, Larissae, Meliboeae atque Cyzici, Thessaliae urbibus non longe a Thaso remotis. Has enim urbes omnes in libris maxime genuinis *ἐπιδημῶν* I. et III. memorat. Et in his itineribus Democrito innotuisse cum eoque amicitiam contraxisse videtur. Per multa eum fecisse itinera alia accuratae descriptiones terrarum et locorum probant, quae in libris, ab eo profectis, leguntur. Sic magnam Asiae partem, imprimis Asiae minoris provincias septentrionales peragrassae eum, non sine plurima veritatis specie ex his concluditur, quae ipse de his terris dixit, et vix, nisi ab eo, qui ipse harum terrarum naturam observaverit, dici possent^{l)}. De certitudine signorum in Libya, Delo et Scythia hoc fere modo loquitur^{k)}, quasi ipse vitae suae partem in his terris transegisset. Patriam dehinc repetiit, ibique et alios, mercede ipsi data, quod ex jure jurando, si hoc genuinum est, et ex Platone^{l)} adparet, medicinam docuit, et libros praesertim hos conscripsit, qui non sine multifario usu et copiosa observatione elaborari possunt, praesertim e Grimmii mente^{m)}, praenotionum

h) Praefat. in libr. de re med. p. 2. edit. Leon. Targae. Lugd. Bat. 1785. in 4.

i) Vid. de aëre, aqu. et loc. §. 31. seq. p. 345. seq. in Oper. to. I.

k) Hippocr. Prognost. §. 6. p. 471. in Oper. to. I.

l) In Protagora p. 88. vol. III. ed. Bip.

m) In vita Hippocratis, versione operum Hippocr. germanicae praemissa, p. 11.

librum, nec non de diaeta acutorum, et de aëre, aquis et locis libros. Vfus vero ad hos libros, praefertim ad eòs, qui femioticen explicant, esse videtur historiis morborum, quos ipse observaverat, aliisque, quas aut a Cnidiiis medicis, aut ab Aesclepiadarum collegio Coo communicatas acceperat, quasve in Aesculapii fano in patria insula depositas invenerat. Quae enim in his libris tam scite, et paene semper vere, proposuit, vix unius hominis, vel studiosissimi, observationibus discuntur. Eaque forsan ansam dedere fabulae, quam e Varrone PLINIUSⁿ⁾ refert, aliique deinde repetierunt, Hippocratem, postquam scriptis, quae in Aesculapii Coo templo servabantur, usus fuerat, bibliothecam cum ipso templo concremasse, mox, perpètrato hoc facinore, ad Graecos transfugam. Quod jam ex eo falsum esse perspicitur, quod alii *γραμματοφυλακείον* Coum, alii Cnidium^{o)} cremasse dicant, neque Plato, neque ARISTOTELES^{p)}, qui Hippocratem non sine laude praeclari medici esse sinunt, hoc memorent,

n) Libr. XXIX. hist. nat. c. 2.

o) Cnidium concremasse auctor vitae *κατὰ Σωφρονὸν* to. II. Oper. Hippocr. p. 952. Coum Jo. Tzetzes Chiliad. p. 139. memorat;

*Ἐν Κῶ βιβλιοφύλαξ δὲ δευθεις ὁ Ἱπποκράτης
Τὰ παλαιὰ τῶν ἰατρῶν ἐπέπησε βιβλία
Καὶ τὸ βιβλιοφύλακιον. Δι' ὃ φυγὼν ἐκείθεν
Ἐν Ἰδωνοῖς διέτριβεν Ἑλλάδι Θετυλίᾳ.*

[Perperam a Tzetzza *exustam bibliothecam*, cui fuisset praefectus, tradit Jo. CHR. KOCH von Wappen der Gelehrt. p. 12. FABR. not. mst.]

p) Lib. VII. Polit. c. 7. Huic impietati recentiores aliam addiderunt, Hippocratem atheismi accusantes, et probationem accusationis ex permultis locis, in ipsis scriptis ejus prostantibus, defumentes. Controversia inprimis de Hippocrate *ἀθεῖω* post Gundlingium mota est, qui in OTTIS germanice editis Hal. Sax. 1707. 8. P. II. c. 3. plura ad hanc impietatem probandam congesserat. Sed acriter Hippocratem defendit, quod jam antea fecerat STEPHANUS Bellunensis in libro de Hippocratis

Si antiquo vitae Hippocrateae *κατὰ Σωκρατὸν* auctori fides habenda est, senex Graeciam repetiit, et apud Larissaeos LXXXV. annorum senex, Olympiade CII. fato functus et inter Gyrtōnem et Larissam sepultus est^{q)}. Monumentum ejus suis adhuc temporibus extitisse, idem auctor refert. [Duo filios habuit, Thessalum et Draconem; quos stupidos fuisse, non nulli adfirmarunt. Vid. Athen. III. p. 96. VOSSIUM in Instit. orat. lib. II. p. 303. Hanc vero traditionem esse falsam et fabulosam, contendit MARSIL. CAGNATUS V. O. libr. IV. c. 1. Vide etiam GATACKERI Advers. posthum. c. 13. p. 549. HEUM.]

Permulta alia, quae de vita ejus memorantur, fabulosa sunt. Sic vitae Hippocratis auctore narrante^{r)},

theologia. Ven. 1638. 4. et CA. DRELCOURTIUS in orat. de divinis ap. Hippocrat. dogmatis. L. B. 1689. 8. DAN. W. TRILLER. in libello de Hippocrate atheismi falso accusato. Rudolst. 1719. 8. iterum edito cum additamentis in Opusc. vol. II. p. 84. seq. ubi et aliorum libros, ad hanc controversiam pertinentes, reperire licet. Vid. in primis Jo. ANDR. SCHMIDII theologia Hippocratis, quae altera est in diss. acad. Jen. in 4. f. ann. EL. FR. HEISTERI apologia pro medicis, qua eorum depellitur cavillatio, qui medicinam in atheismum aliosque in theologia errores abducere perhibent, et qua simul praestantissimi quidam medici, nominatim Hippocrates, Galenus, Cardanus cet. defenduntur. Amstel. 1736. 8. [Gundlingius opinionem suam hausisse videtur ex BAYLE Contin. de cometis §. 51. p. 233 seqq. et §. 67. p. 540. ubi de Deo Hippocratis agit. Tamen jam olim LIPSIUS Hippocratem atheismi accusavit, Physiol. Stoic. lib. I. diss. 5. Vide Neue Biblioth. to. III. p. 802. BUDDER lib. de atheismo §. 20. CLERICI B. A. M. to. XV. p. 425. contra Trillerum, et hujus responsonem in Nov. litterariis Lipsiens. 1721. p. 150. sqq. Hippocratem fuisse philosophum insignem in doctrina de moribus, contendit non nemo in Act. erudit. suppl. to. V. p. 527. atque dubium est, majorne philosophus, an medicus fuerit Hippocrates, inquit HORNIUS in Histor. philos. lib. III. c. 12. p. 183. HEUM. — Adde JAC. FR. REIMMANNI Hist. univers. atheismi etc. Hildesiae 1725. 8. c. 35. p. 257. sq. HARL.]

q) Oper. Hippocr. to. II. p. 954.

r) Ibid. p. 952.

Perdiccam, Alexandri M. non patrem, sed fratrem, Philen, pellicem patris, perditam amantem et ex amore aegrum, Euryphonte Cnidio in curationis societatem adscito, sanasse dicitur, quae fabula ex celebri illa Erasistrati curatione nata esse videtur. Neque multam fidem merentur, quae de Hippocrate, in Illyricum plurimasque terras barbaras, pestis avertendae causa vocato, ab eodem auctore narrantur. Pestem in Attica eum praedixisse atque praevideisse, curasseque, ne discipuli atque civitates ea corripere, pariter fabulosum est. Ipse enim, morborum alias observator tam sedulus, hanc luem, quae Olymp. LXXXVII. adeoque eo tempore grassabatur in Attica, quo Hippocrates annum aetatis trigessimum vix attigerat, haud dubie memorasset, neque, quod tamen vitae suae auctor narrat, civitates a peste praeservatas esse, Thucydides memorat, qui potius medicos morbo curando idoneos neque fuisse, neque sufficere perhibet. Hinc quam fidem mereantur narrationes de honoribus, Hippocrati Athenis habitis, de eo Eleusiniis sacris ab Atheniensibus initiato, de alimentis, ipsi posterisque suis in Prytaneo datis, quoque perspicitur: ipse enim Hippocrates in libris, quos ipse scripsit, nec morborum, quos in Attica observaverit, nec Athenarum adeo mentionem facit. Antiquos tamen quosdam Hippocratis interpretes ante Galenum putasse, historias morborum, Athenis observatorum, ab Hippocrate referri, ex Galeno patet, qui mulierem, quae ἐπὶ ψευδέων ἀγορῇ aegrotasse ab Hippocrate Epid. III. p. 720. to. I. ed. Lind. dicitur, secundum interpretum quorundam opinionem, quos vero non nominat, ἐν τῇ τῶν Κερκώπων ἀγορῇ Atheniensis aegrotasse perhibet^{s)}.

Haec omnia post obitum Hippocratis demum excogitata sunt a medicis, qui rationalem sectam, cujus auctorem Hippocratem esse putabant, profitebantur;

s) Galen. comm. II. in Epid. Hipp. III. text. 9. p. 253. to. IX. Oper. ed. Chart.

quique eo majorem gloriam suae sectae conciliari arbitrabantur, quo majore gloria Hippocratem floruisse, dum viveret, aliis persuadere possent. Hanc ob causam epistolae, quae Hippocrati adscribuntur, imprimis conscriptae esse videntur, in quibus quoque de Democriti famosa curatione, ab Abderitis petita, nec non de Hippocrate, ad Artaxerxen, Persarum regem, per Hyftanidem, Hellepontum praefectum, vocato, sed barbaris operam pertinaciter negante, historiae et complura alia hujus generis narrantur.

Fama Hippocrates, dum vivebat, vix tanta, quam post mortem, floruisse videtur. Medicinam, quod historiae in libris *ἐπιδημιῶν* traditae testantur, minus feliciter exercuit. Majore tamen in honore habitus est, postquam in patriam insulam redux scholam medicinalem instituit, quod Platonis atque Aristotelis loca jam citata manifeste testantur, in quibus medici praeclari et ad docendos alios imprimis apti nomen ubique habet^{t)}. Cnidiae scholae, temporibus ante eum et suis celeberrimae, gloriae pars haud exigua, ipso imprimis auctore, ad Coam transiit, neque temporibus post Hippocratem pristinam famam recuperavit. Post mortem vero suam cum dogmaticorum medicorum (rationales dicunt alii) secta invalesceret, Hippocratemque pro principe suo haberet, fama ejus tantopere crevit, ut MAGNUS diceretur, effataque ejus fere his equipararentur, quae Deus dixisset. [Atque Hippocratis scriptis Aristotelem debere multum, scribit CASAUBONUS libro de entusiasmo c. 4. p. 111. De Hippocrate et Galeno judicium fert CAMPANELLA synt. de libris propr. et de ratione studendi, c. IV. art. 7. p. 78. seq. HEUM.]

t) Vid. loca iam citata Platonis in Protag. p. 88. vol. III. et in Phaedro p. 370. vol. X. Oper. ed. cit. Aristot. libr. VII. Politic. c. 7.

III.

Et hanc sane famam promeruit. Etsi enim, cum libri ejus omnium primi sint, qui de rebus medicinalibus scripti ad nostra usque tempora pervenerunt, multosque medicorum libros suo jam tempore exstitisse, ex ipso Hippocrate, inprimis vero ex Socratis effato: multa medicorum scripta exstare^{u)}), intelligatur, quae Hippocrates invenerit, quaeque ab aliis hausta posteris prodiderit, vix satis certo distingui possint; tamen eum primum medicinalis scientiae practicae systema quoddam condidisse, neque ante eum exstitisse medicum, qui universam artem scribendo illustraverit, credibile est. Medicinam a sapientiae studio, quod CORNEL. CELSUS^{v)}) refert, quidem non separavit; neque enim ante eum ea pars medicinae, quae in morbis cognoscendis et curandis versatur, cum sapientiae studio juncta erat, neque post eum contemplativa medicinae pars a medicis solis tractata est, ut adeo pateat, Corn. Celsum hoc ideo Hippocrati tribuisse, quoniam partem istam medicinae, quae cognoscendis et curandis morbis operam dat, maximopere excoluit; contemplativas vero doctrinas omnes philosophis tractandas reliquit. Indeque vix est, quod mireris, Galenum^{w)}) scripisse, rectam viam in philosophia (scilicet quatenus medicina per eam illustratur) Hippocratem aperuisse, Aristotelem et Theophrastum perfecisse. Et hanc quidem viam aperuit, rudiores *ἐμπειρίαν*, qua duce Cnidia praesertim schola cum reliquis medicinam docebat atque exercebat, rejiciendo, ejusque loco rationis in medicina usum introducendo. Ante eum enim medici, quae patiuntur in singulis morbis aegri, et quomodo aegris quaedam evenire solebant, probe quidem perspexerant, cognitās:

u) Xenoph. in Mem. Socr.

v) De re med. lib. I. praef. p. 2. 3. ed. Targ.

w) De method. med. lib. II. p. 117. ed. Lips.

que habuerant τὰς πολυτροπίας τὰς ἐν ἐκάστησι τῶν νοῦ-
 σων, καὶ τὴν πολυσχιδίην αὐτίων non ignoverant^{x)}, ne-
 glexerant vero ὁκόσα προκαταμαθεῖν δεῖ τὸν ἰητρὸν, μὴ
 λέγοντος τοῦ κάμνοντος, καὶ ἐπίκαιρα ἔνια ἔοντα ἐς τέχναρ-
 σιν^{y)} adeoque ad ipsam morborum curationem iupri-
 mis utilia. Haec ipse omnia in morbis diligenter obser-
 vavit, ut scilicet, quae mutata essent in aegris, adeo-
 que etiam, quae mutanda in restituenda bona valetu-
 dine, melius intelligeret justumque de exitu morborum
 iudicium ferre posset. Hinc castum atque justum mor-
 borum observandorum studium Hippocrate auctore in-
 primis natum est, cujus praeclara exempla in primo et
 tertio morborum popularium libro, nec non in libris
 de diaeta acutorum et de aëre, aquis et locis ipse dedit.
 Doctrinam de praefagiis vitae et mortis in morbis,
 praesertim acutis, formandis primus excoluisse videtur,
 tantumque in hac medicinae parte profecit, ut, quae
 ipse bona, quae mala signa dixerit in morbis, fere
 omnia existant talia, ipseque omni post eum tempore
 princeps et fide dignissimus in semiotica auctor habitus
 sit [atque habeatur. Practicam medicinam ampliavit,
 medicamentorum numero augendo^{z)}, curationemque,
 acutorum praesertim morborum, sic enarrando, ut,
 quae addere possent, nostri etiam aevi medici vix multa
 habuerint. Scripta illius chirurgica HALLERO^{a)} ordine,
 perspicuitate, artis peritia, puritate ab omni hypothefi
 excellere visa, ipsum hanc artem calluisse et exercuisse
 probant. [Et tamen Hippocratis scientia medica valde
 contemnitur in Bibl. angl. to. XIV. p. 200. sq. HEUM.]

x) Hippocr. d. diaet. ac. §. 2. p. 269. Oper. to. II. ed. Lind.

y) Ibid. §. 1. p. 268.

z) Ibid. §. 1. p. 269.

a) Biblioth. chir. to. I. p. 7.

IV.

Summam vero Hippocrati doctrinae atque experientiae famam libri medicinales conciliarunt, qui ejus nomen gerunt et satis copiosi sunt: LXXII. enim libri ad medicinam pertinentes sub Hippocratis nomine adhuc prostant. Verum permultos ex his non ab Hippocrate Coo, sed ab aliis esse profectos, multa probant, dicendi generis et materiaram pertractatarum diversitas summa, placitaque, quae in permultis proponuntur, non Hippocratis temporibus, sed longe post eum a medicis partim inventa, partim in medicinalem scientiam translata. Quod quoque jam veteres monuerunt. Hinc quinam proprii Hippocratis libri putandi sint, quinam spurii, nunc enarrandum est. Quod vero ut commode fieri possit, quaedam de modo, quo veris Hippocratis libris falsi potuerint immisceri, de scribendi modo, dialecto cet., quibus Hippocrates usus est, nec non de argumentis, quae pertractasse eum, atque non pertractasse credibile est, praemonenda sunt.

V.

Vt vero distinguantur libri, vere ab Hippocrate scripti, ab iis, quos aut non conscripsit, aut saltem non edidit, regulam quandam, quod jam GALENUS^{b)} monuit, et LUD. LEMOSIUS^{c)}, vere germani

b) In prooem. comm. in libr. Hippocr. de humor. p. 508. to. VIII. ed. Chart.

c) *Judicium Operum Magni Hippocratis*. Salamant 1585. 8. p. 5. [Vir Ill. H. F. LINK (*Abhandl. d. Kön. Akad. d. Wissensch. in Berl. in d. J. 1814. 1815.* p. 223.) in ea versatur sententia, ut statuatur, ne unum quidem librum, qui sub Hippocratis nomine existant, certo aut Hippocrati, Gnosidici filio, magni Hippocratis avo, aut huic ipsi, aut Hippocrati III. et IV. tribui posse: opera enim haec a sex diversis auctoribus composita esse, qui antea, quam literae, imprimisque ars medica Alexandriae florerent, vixissent. Sententiam hanc firmare studet, partim styli, partim doctrinae systematisque diversitate. K.]

libri dare debent, ex quorum dicendi genere modoque, quo argumenta pertractata sunt, intelligatur, quinam ex reliquis libris pro germanis et vere genuinis, quinam vero pro spuriiis habendi sint. Hi vero libri partim ex testimoniis antiquissimorum virorum, qui Hippocratem interpretati sunt, Erotiani atque Galeni, partim vero ex ipso, quod in iis pertractatur, argumento intelliguntur. Minus genuini libri, vel ab aliis scripti, vel scripti quidem ab Hippocrate, sed non ideo, ut publici juris fierent, immisceri operibus Hippocratis facile potuerunt. Hippocratem ipsum in adversariis suis plurima condidisse, ad morborum historiam, cognitionem atque curationem, imprimis ad praefagia in morbis pertinentia, vel ex ipsis ejus libris liquet, in quibus non facili atque fugitiva observatione adsequenda, sed repetita atque post diligentem comparationem demum pro veris statuenda proponuntur. Ex his, quae Hippocrates collegerat, posteri non pauca edidisse videntur, imprimis, quae ad historias morborum et ad praefagia pertinent. Et hoc quidem modo morborum popularium libri spurii, si non omnes, quartus saltem atque sextus, nati esse videntur.

VI.

Exstitisse jam ante Hippocratis tempora libros medicinales, supra probavimus, et eorum quidam voluminibus operum Hippocratis inserti esse videntur, quod saltem de primo libro *praefagiorum* et de *Coacis praenotionibus* Grimmius^{d)} putat. Ipsi quoque Hippocratis nomen multi medici ante Coum nostrum et post eum habuerunt, quorum scripta vere Hippocrateis posteri facile adnumerarunt. Medici ex

d) In adnotat. ad Hippocratis opera in germanicam linguam versa to. II. p. 566. 568.

Coa medicinali schola aliisque, quae doctrinam Hippocratis servare perhibebant, a praeceptoris sui placitis sensim desciscentes, et dogmaticorum sectae addicti etiam, quod infra probabimus in singulorum librorum enarratione, libros conscripserunt, qui sub Hippocratis nomine prostant. Non pauci quoque libri, qui Hippocrati adscribuntur, a filiis Hippocratis, imprimis a genero illius, POLYBO Coo, conscripti feruntur, qui, si Galeno ulla fides est, permultos libros, ex iisque quosdam ex domesticis Hippocratis commentariis edidit. Liber Hippocrateus *de salubri diaeta* Polybo adscribitur. THESSALO atque DRACONI, Hippocratis filiis, nec non HIPPOCRATI, nepoti mágni Hippocratis, quidam libri Hippocratei adscripti sunt. Quidam etiam Hippocratis libri medicis ex schola Cnidia adscribuntur. Verum quum, quaenam placita habuerit et quibusnam a Coa Hippocratis schola discesserit, minime sciatur, (quae enim ipse Hippocrates de Cnidiorum placitis in libro de diaeta acutorum profert, haud multa sunt,) facile patet, vix certum esse posse iudicium de libris, Hippocrati adscriptis, a medicis vero ex Cnidia schola medica conscriptis.

VII.

Et haec quidem de antiquioribus libris suppositiis, Hippocrati adscriptis, generatim dicta sunt. Quae de singulis libris dicenda sunt, commode infra pertractabuntur a nobis, singulos libros Hippocrateos recensentibus. Quasdam alias causas, quae effecere, ut libri medicinales, ab aliis conscripti, sub Hippocratis titulo venirent, ii adducunt, qui iudicia de Hippocratis operibus ediderunt, in iisque fere principem hanc, quam Galeni ipsius verbis, adferentis, Hippocrateum de salubri diaeta et de natura humana librum hoc modo in unum esse conflatos, hic enarrabo: *ἐν τῷ κατὰ τοὺς Ἀταλικούς τε καὶ Πτολεμαίικους βασιλέας χρόνῳ πρὸς ἀλλήλους ἀντιφιλοτιμουμένους περὶ κτήσεως βιβλίων, ἢ περὶ*

τὰς ἐπιγραφὰς τε καὶ διασκευὰς αὐτῶν, ἤρξατο γίνεσθαι
 ῥαδιουργία τοῖς ἕνεκα τοῦ λαβεῖν ἀργύριον ἀναφέρουσιν,
 ὡς τοὺς βασιλεῖς, ἀνδρῶν ἐνδόξων συγγράμματα. ^{e)} Qui-
 nam vero libri Hippocratei temporibus regum Attali-
 corum et Ptolemaicorum confecti fuerint, praeter hunc,
 quem Galenus memoravit, incertum est. Librum etiam
 de humoribus his ipsis temporibus, ut major evaderet,
 variis a librariis additamentis esse auctum, Galenus probat
 in comment. I. in libr. de humorib. p. 509. to. VIII.
 ed. Chart. Facile etiam fieri potuisse, ut bibliotheca
 Alexandrina cum a Jul. Caesaris militibus incensa con-
 flagrasset, malivolorum hominum studio integris Hip-
 pocratis libris surrogarentur alieni, Grunerus ^{f)} putat.
 Tandem etiam quaedam manifeste spuria in Hippocratis
 operibus leguntur, v. g. Hippocratis ad Demetrium re-
 gem de sanitate tuenda epistola, nec non epistola ejus-
 dem argumenti ad Antiochum regem libellusque ad Mae-
 cenatem de sanitate tuenda, ut reliquos hujus generis,
 quos infra enarrabo, omittam. Exempla adeo existunt
 libellorum, Hippocratis nomen gerentium, pluribus
 elapsis post Christum natum saeculis conscriptorum.

VIII.

Frequentius tandem in scriptis Hippocratis, quam
 fere aliorum, accidit, ut textus temere mutaretur,
 quod Dioscoridem et Artemidorum Capitonem inprimis
 fecisse, GALENUS testatur ^{g)} variaque, quae Hippocra-

e) In praef. ad Comm. II. in Hipp. libr. de nat. hom. to. III.
 p. 128. ed. Chart.

f) Censur libr. Hippocr. sect. I. §. 2. p. 5.

g) Comm. I. in libr. de nat. hom. p. 4. to. V. Comm. II.
 in libr. de morb. epid. p. 459. et pluribus locis, quae collegit
 VILLOISON. in prolegom. ad Hom. II. c. scholiis cod. Ven.
 p. 36. sq. multusque est de mendis in antiquissimis Hippocratis
 exemplaribus, de interpolatoribus ac corruptoribus textus Hip-
 pocrat. causisque corruptelae. HARLES.

tis non sunt, textui interponerentur. Quod aphorismis prae aliis accidit, aliisque quibusdam libris, ad σημειωτικὴν pertinentibus.

IX.

Quum itaque et copiosa occasio fuerit librorum spuriorum veris atque genuinis libris Hippocratis inferendorum, et ipsum spuriorum librorum Hippocrateorum numerum exiguum esse non debere, jam ex dictis intelligatur, quod et AUGUSTINUS jam probavit libro contra Faustum XXII. c. 6. dicens: *Nonne sub HIPPOCRATIS, nobilissimi medici, nomine quidam libri prolati, in auctoritatem a medicis recepti non sunt, nec eos adjuvit nonnulla similitudo rerum atque verborum, quando comparati eis, quos vere HIPPOCRATIS esse constaret, impares judicati sunt*, plurimum interest, ut notas, quibus veri Hippocratei libri distinguantur, enarremus. Eaeque notae partim ex ipsis libris, quos Hippocratem vere scripsisse constat, desumuntur, partim ex antiquissimorum auctorum testimoniis. Ad priores quod attinet, libri ab Hippocrate conscripti continent morborum descriptiones atque historias, plane secundum naturam expressas, causas eorundem manifestas (ut adeo, ubi abditas, quas dogmatici post Hippocratem introducebant, enarratas legeris in libro Hippocrateo, aut alia, quae in aegris manifesta non sunt, ad θεωρίαν spectantia, certo credere possis, eum non esse Hippocratis) et ex iisdem historiis atque descriptionibus deductas propositiones, ut plurimum generales, non facile sibi ipsis contradicentes, et quas universaliter veras Hippocrates dixit, raro in quibusdam tantum morbis aegrisve, sed in omnibus veras. (Vid. ANT. PIMBIOLI, Comitum Inghelfredi, orat. Hippocrates systemata neque conflat, neque admittit, sed solas observationes est consecutus. Patav. 1764. 4.) Et haec Hippocrates tradidit oratione perbrevis, unde Galeno non raro βρα-

χνλόγος dictus, ^{h)} nervosa talique, ut paucis verbis plurima subinde comprehendat. Quam ob causam Galenus etiam verissime monuit: *εἰ μὲν τὰ σαφῶς ὑπ' Ἱπποκράτους γεγραμμένα μὴ νοήσας κατὰ τὴν πρώτην ἐπιβολὴν καὶ δις, καὶ τρίς, καὶ πλεονάκις ἀναγνώτω, προσέχων τὸν νοῦν· εἰ γὰρ τοῦτο ποιήσῃ, πάντως ταῦτ' ἐννοήσει σαφῶς ἐρμηνεύομενον.* ⁱ⁾ Dialecto Hippocrates, Doricus utut patria, jonica vel attica veteri, et quidem, AELIANO narrante, ^{k)} Democriti gratia, vel potius, quod hanc dialectum, tanquam suaviorem, pluribus probari sciret. Quidam tamen ejus libri dialecto jonica puriore, quidam minus pura, scripti sunt, omnesque libri doricæ voces atticasque continent non paucas. ^{l)}

X.

Sed hæc non sufficiunt ad Hippocratis scripta genuina a spuriiis cum certitudine quadam separanda. Multum vero in hoc de genuinis Hippocratis atque spuriiis libris judicio formando juvamus testimoniis antiquissimorum virorum, qui scriptis Hippocratis enarrandis singularem operam navarunt, EROTIANI, quem Neronis temporibus vixisse inde patet, quod ANDROMACHO juniore, archiatro, suam τῶν παρ' Ἱπποκράτει λεξέων συναγωγὴν inscripsit, atque GALENI. EROTIANUS ^{m)} Hippocratis scripta genuina, quorum dictiones

h) De venæsect. adv. Erasistrat. c. 4. p. 415. to. X. ed. Chart. Lib. II. de diffic. respir. c. 3. p. 256. to. VII.

i) Comm. III. in libr. de artic. no. 49.

k) Λέγουσι δὲ Δωριέα ὄντα Ἱπποκράτην, ἀλλ' οὖν καὶ τοῦ Δημοκρίτου χάριν τῇ Ἰάδῃ φωνῇ συγγράψαι τὰ συγγράμματα. AELIAN. V. H. lib. IV. c. 20.

l) Vid. Jo. FREIND præf. ad Epid. lib. I. et III. p. 174. in Oper. Lut. Par. 1734. in 4. et TRILLERI epist. ad Freind. sup. I. et III. Hippocr. Epid. p. 188. in Opusc. vol. II.

m) Erotiani, Galeni et Herodoti gloss. in Hippocr. ex edit. Jo. GEO. FR. FRANZII. Lips. 1780. 8. p. 20—24.

obscuras ipse explicuit, sequenti modo dividit atque enarrat, generali scriptorum divisione in semiotica, physica et aetiologica, ad artis praecepta pertinentia, therapeutica, diaetetica, chirurgica atque mixta praemissa. *Σημειωτικά ἔστι ταῦτα. Προγνωστικὸν, προῤῥητικὸν, α' καὶ β', ὡς οὐκ ἔστιν Ἰπποκράτους, ἐν ἄλλοις δείξομεν. Περὶ χυμῶν. Αἰτιολογικὰ δὲ καὶ φυσικὰ. Περὶ φύσιων, περὶ φύσιος ἀνθρώπου, περὶ ἰερῆς νόσου, περὶ φύσιος παιδίου, περὶ τόπων καὶ ὠρῶν. Θεραπευτικὰ δὲ τῶν μὲν ἐν χρονίοις ἀνηκόντων. Περὶ ἀγμῶν, περὶ ἄρθρων, περὶ ἐλκῶν, περὶ τραυμάτων καὶ βελῶν, περὶ τῶν ἐν κεφαλῇ τραυμάτων, κατὰ ἰητροῖον, μοχλικὸν, περὶ ἀμμορροΐδων καὶ συρίγγων. Εἰς διαίταν. Περὶ νόσων α', β', περὶ πτισσάνης, περὶ τόπων τῶν κατ' ἀνθρώπον, γυναικείων α', β', περὶ τροφῆς, περὶ ἀφόρων, περὶ ὑδάτων. Ἐπίμικτα δὲ ἔστι ταῦτα, Ἀφορισμοὶ, ἐπιδημιαὶ ζ'. Τῶν δὲ εἰς τὸν περὶ τέχνης τεινόντων λόγον, ὄρκος, νόμος, περὶ τέχνης, περὶ ἀρχαίης ἰητρικῆς. Προεστυτικὸς γὰρ καὶ ἐπιβώμιος φιλόπατριν μᾶλλον, ἢ ἱατρὸν ἐμφαίνουσι τὸν ἄνδρα. Praeter hos libros, quos in praefatione diserte memorat EROTIANUS, aliis quoque libris Hippocrateis, ad glossarium suum conficiendum usus est. Ex libro de ossium natura, qui Hippocrati adscribitur, multas voces explicuit, quod etiam FOESIUSⁿ⁾ testatur.*

XI.

Adriani temporibus vixerunt ARTEMIDORUS, CAPITO vocatus, atque DIOSCORIDES. Horum uterque libros Hippocratis collegit atque edidit. Laudem vero vix multam ob hanc operam promeruerunt. Probasse quidem Artemidori Capitonis editionem Adrianum, et utramque, Artemidori scilicet et Dioscoridis, ab omni-

ⁿ⁾ In not. ad Hipp. libr. de ossium nat. in Oper. sect. III. p. 128.

bus summo studio conquisitam esse GALENUS^{o)} refert; sed vitiasse hos viros textum Hippocratis, audacissimosque fuisse in pervertendis atque turbandis Hippocratis verbis, antiquas inprimis voces studio ejecisse e textu, GALENUS^{p)} variis in locis per exempla probat. Sed ipsae hae editiones, omnium earum, in quibus critices linam qualemcunque adhibitam esse constat, antiquissimae, interierunt, ita, ut ordo quoque, quem in constituendis libris Hippocrateis secuti sunt editores, plane ignoretur.

XII.

GALENUS vero non solum ipse promisit, se commentarium elaboraturum, in quo, qui veri, quique spurii libri Hippocratis sint, exponeret^{q)}, hic vero liber, si scriptus ab eo est, saltem ad nos non pervenit; verum etiam permultis, imo infinitis in locis Hippocratis scripta et memoravit, et permulta commentariis amplissimis illustrata edidit, in quibus non raro iudicium suum de ipsorum horum librorum aut veris, aut suspectis originibus tulit. Quae iudicia infra, singulos libros enarrantes, diligenter notabimus. In libro vero de libris propriis, in quo commentarios in Hippocratis libros a se scriptos enarrat, simul plurimam eorum enarrat partem,

o) Comm. I. in libr. Hippocr. de natura hum. no. 1. p. 97. to. III. ed. Chart.

p) Princeps locus est in Comm. I. in libr. Hippocr. de nat. hum. quem modo citavi. Aliud exemplum textus per hos viros corrupti adducit in Comm. II. in III. libr. Hippocr. de morb. vulg. p. 236. to. IX. ed. Chart. et in permultis locis aliis. Conf. praef. Galeni ad Comm. in VI. Hippocr. lib. de morb. vulg. p. 354. edit. cit. et praef. ad Comm. in libr. Hipp. de offic. med. p. 2. to. XII. — Vid. et HIER. MERCURIALIS in censur. Oper. Hippocr. p. 7. ed. Frft. in 8. [et VILLOISON. in Anecd. graec. to. II. p. 136. sq. not.]

q) In proem. Comm. in libr. Hipp. de humor. p. 509. to. VIII. Eadem promisit in libr. VI. de Hipp. et Plat. decret. c. 5.

quos pro genuinis ipse habuerit. Iique sunt ¹⁾ libri ἀφορισμῶν, liber περὶ ἀγμῶν, περὶ ἄρθρων, προγνωστικόν, περὶ διαίτης ὀξέων, περὶ ἐλκῶν, περὶ τῶν ἐν κεφαλῇ τραυμάτων, τῶν ἐπιδημιῶν I. II. III. VI. περὶ χυμῶν, περὶ τροφῆς, προρρήτικόν, in quo tamen, ut in Coacis praefagiis, multa falsa et nimis generaliter dicta contineri, alio loco ²⁾ adferit, περὶ φύσεως ἀνθρώπου, τὸ κατ' ἰητροῦν, περὶ τόπων καὶ αἰθρῶν καὶ ὑδάτων. De reliquis etiam omnibus Hippocratis libris, quos commentariis non instruxit, iudicium suum tulit, alio eoque commo-
diore loco enarrandum.

XIII.

Incertis temporibus, attamen post Galenum, ab eo quippe non memoratus, et quidem satis longo post eum tempore, PALLADIUS vixit, enarrationum in aliquot libros Hippocratis auctor. ³⁾ Scholia ejus εἰς τὸ περὶ ἀγμῶν Ἱπποκράτους adhuc supersunt, a Foëfio primum edita. In his, ubi ad ordinem devenit, quo Hippocratis libri legendi sunt, eos simul recenset, quos genuinos esse putat. Iique sunt: 1. aphorismi, 2. liber de natura pueri, 3. liber de natura hominis, 4. liber de humoribus, 5. de alimento, 6. prognosticon, 7. liber de victus ratione acutorum, 8. liber de fracturis, 9. liber de articulis, 10. liber de aëre, aquis et locis, 11. libri de morbis popularibus. ⁴⁾ SUIDAS, valde re-

1) GALENUS de libris propriis p. 44. to. I. Conf. praef. ad Comm. II. in Hipp. de morb. vulg. lib. III. p. 230. to. IX. Loca GALENI quam plurima, in quibus iudicium de libris Hippocratis tulit, collegit LUD. LEMOSIUS in iudicio operum Hippocratis mox memorando.

2) In praef. ad Comm. II. in Hippocr. de morb. vulg. lib. III. p. 230. to. IX. ed. Chart.

3) JAC. SANTABLINUS in praef. ad Palladii schol. in libr. Hippocr. περὶ ἀγμῶν, sect. VI. p. 196. in Oper. Hippocr. ed. Foëfii, Francof. 1595. f.

4) Hippocr. ed. Foëfii cit. p. 197.

cens auctor, [atque ex illo EUDOCIA in *Ἰωνιᾷ* p. 246.] quosdam tantummodo libros Hippocratis recenset, τὸν ὄρακον, τὰς προγνώσεις, τὴν τῶν ἀφορισμῶν, et tandem librum celeberrimum et summe admirabilem ἐξηκοντάβιβλον, quem omnem medicam scientiam et sapientiam continere dicit. v) Qui vero libri in hac tam laudata collectione fuerint comprehensi, non liquet, quum a nullo alio probato auctore aliquid de ea proditum habeamus. Plures etiam alii veteres Hippocratis libros subinde memorant, quorum testimonia, si aliquid ad veras origines Hippocrateorum librorum intelligendas conferunt, in enarratione singulorum librorum Hippocratis adducam.

XIV.

Recentiori tempore operum Hippocrateorum censurae inprimis operam dederunt HIER. MERCURIALIS et LUDOV. LEMOSIUS. Hi in enarrationibus librorum Hippocratis Galenum presse secuti sunt. HIER. MERCURIALIS censuram operum Hippocratis edidit Venet. 1583. in 4., et quidem nomine veri auctoris suppresso, deinde Basileae, invito auctore, cum ejus praelectionibus de puerorum morbis et de venenis sub ejus nomine editam, postea retractatam atque repurgatam ab ipso auctore Francof. 1585. 8. in lucem emissam, tandemque Venet. 1588. f. cum Hippocratis operibus graece et latine editam, ipsosque Hippocratis libros in Operum Hippocratis editione graeco-latina, quam curavit, secundum hanc censuram disposuit, non tamen sine JO. COSTAEI contradictione, qui in diss. I. posthumae miscellanearum dissertationum decadis Patav. 1658. 12. contra Mercurialem, hanc censuram et dispositionem multa scripsit. Libros vero, qui Hippocrati adscribi consueverunt, in quatuor classes partitus est. *Prima* classis ipsi eorum est, qui vere phrasin et dogmata Hippocratis continent,

v) In Lex. f. v. *Ἱπποκράτους* p. 145. to. II. ed. Kust.

quorumque alios Hippocrates certo edidit; alios autem ab eo esse editos non ita constat. *Alter* classis hos libros comprehendit, qui ab ipso quidem Hippocrate sunt scripti, a discipulis vero, imprimis a Thessalo et Polybo, ex membranarum, in quibus Hippocrates sua notaverat, sunt editi. *Tertia* classe continentur libri non ab Hippocrate, sed aut a filiis, aut a discipulis ejus, secundum praeceptoris doctrinam mentemque, aut ex scholae Hippocraticae doctrina compositi. *Quarta* classis libros, ab Hippocratis placitis plane alienos continet. Ad primam classem sex priores aphorismorum libri, libri prognosticorum (sive potius liber, qui in Hippocratis operibus inscribitur *προγνωστικόν*), prima pars libri de natura humana, liber de aëre, aquis et locis, libri de victus ratione in acutis tres priores sectiones, primus et tertius liber de morbis popularibus, libri de articulis, de fracturis, de luxationibus, de ulceribus et de capitis vulneribus referuntur. *) Libros, quos reliquis tribus classibus subdidit, non hic memoro: *quarta* tamen eum classi jusjurandum, librum Hippocratis, quem genuinum esse plurimi argumentis satis idoneis adferuerunt, subdidisse, adeoque pro plane alieno ab Hippocrate atque supposititio habuisse, notandum est.

LUDOV. LEMOSIUS iisdem temporibus (illius enim de operibus magni Hippocratis iudicium Salamanticae 1585 primum prodiit x)) ignarus plane eorum, quae Hier. Mercurialis aut fecerat, aut agebat, censuram operum Hippocratis conscripsit, in quo neque copio-

w) Cens. op. Hippocr. p. 15. ed. Francof.

x) De optima praedicendi rat. lib. VI. item iudicii operum magni Hippocr. lib. I. Lud. Lemosio — authore. Salamant. ex offic. Ildef. a Terra-nova et Negla 1585. 8. min. Quae omnium prima editio sine dubio eadem cum hac est, quam Salamant. 1585. fol. prodiisse GRAEGER. censur. libr. Hippocr. p. 31. memorat. Alia editio prodiit Venet. 1592. 8.

sam librorum antiquorum lectionem, neque diligens studium ad vera certa que eruenda desideres. Galeno, ut reliqui harum rerum scriptores fere omnes, imprimis duce usus est, ita tamen, ut viam sibi propriam haud raro pararet, ubi Galenus deficere videbatur. Opera Hippocratis in haec dividit, quae sine dubio ab Hippocrate ipso, et quidem ut ederentur, scripta putanda sunt, et in alia, aut a viris ex familia Hippocratis edita, aut manifeste notha. Genuina ex ejus sententia sunt 1. primus et tertius liber de morbis popularibus, quos ante reliquos ab Hippocrate scriptos esse praeclare affirmat, 2. aphorismi, 3. praenotionum liber (*προγνωστικόν*), 4. liber de diaeta acutorum, 5. liber de aëre, aquis et locis, 6. liber de natura humana, 7. jusjurandum, 8. epistolae, 9. liber de alimento, 10. de humoribus, 11. de capitis vulneribus, 12. de ulceribus, 13. de fracturis, 14. de articulis, 15. de iis, quae medicatrina fiunt (*κατ' ἰητροῦν*), 16. de natura pueri, 17. lex, 18. de septimestri partu, 19. de superfoetatione. y) Polybo librum secundum de natura humana, et librum de officum natura et de salubri diaeta, Draconi, Hippocratis filio, librum quintum morborum popularium et de morbo sacro librum, Hippocrati, Thessali filio, Hippocratis magni nepoti, vero libros de morbis, de genitura atque de medicamentis purgantibus tribuit. Quibus reliqui libri Hippocratei ab eo tribuantur, infra notabitur.

XV.

Editores non pauci operum Hippocratis libros, secundum argumenti similitudinem ordinatos, ediderunt, genuinis a spuriiis nullo modo separatis. Idque etiam FOËSIUS fecit, vir omnium interpretum atque editorum Hippocratis de auctore suo longe meritissimus qui adeo de genuinis spuriiisve librorum Hippocrateorum originibus raro ipse judicat, judicii Erotiani atque

y) LEMOS. libr. cit. c. V. f. 18.

Galenus plane ad genuinas operum Hippocratis originēs demonstrandas contentus, neque adeo permultos Hippocratis libros pro spuris habens, quos Erotianus atque Galenus non memoraverunt. Librum tamen de natura humana,^{z)} de septimestri partu,^{a)} et de octimestri partu^{b)} plane pro genuinis habet. MARIUS ZUCCARI, medicinae in Neapolitano gymnasio professor, librum I. Hippocratis de natura humana, aphorismorum sectiones VII., libros IV. de ratione victus, prognostici libros III. (quo nomine scriptoribus libri II. prorrhetic. et prognost. veniunt) libros de his, quae in medica officina fiunt, libros epidemiales, libros de articulis, de fracturis, librum de aëre, aquis et locis pro vere germanis habet. Hisque, ex multorum placito, librum de alimentis et de humoribus adjungit. Esse autem hos libros Hippocratis, ex sola methodo, et quidem dogmatica, qua conscripti sunt, demonstrat. (HIPPOCRATIS *epidemiales observationum pars I. quatuor contenta languentibus*. Ven. 1621. in 4. p. 20. c. 4.). HALLERUS primus in opere, quod Hippocratis opera in latinam linguam a Jano Cornario versa typis iterum excussa continet,^{c)} hos libros ita edidit, ut primae classis eos subderet, quos vere ab Hippocrate scriptos esse putabat, secundae vero eos, qui non videantur ipsius esse Hippocratis, quod vel aliena varia ab ipsius divini senis placitis tradant, vel nuperiora inventa, vel ejusmodi demum vitia contineant, quae Hippocrates ipse damnaverit, neque ideo videtur commisisse. In tertiam classem manifeste spurios conjecit. Libri vero, quos Hallerus genuinos putat, quique in primo artis medi-

z) Foëf. in not. in libr. Hippocr. de nat. hum. Oper. sect. III. p. 95.

a) Idem in not. in Hippocr. libr. de septimestri partu. p. 110.

b) Idem in not. ad Hipp. lib. de octimestri partu. p. 112.

c) Haller. in praef. ad to. IV. Art. med. princip.

cae principum' tomo profiant, hi sunt: 1. de aëre, aquis et locis, 2. de natura hominis, 3. de locis in homine, 4. de humoribus, 5. de alimento, 6. de morbis popularibus I. et III.; 7. prognosticon, 8. praedictorum II., 9. de victu acutorum, 10. de fracturis, 11. de articulis, 12. mochlicus, 13. de vulneribus capitis, 14. de officina medici, 15. aphorismi.

XVI.

Post Hier. Mercurialem et Lud. Lemosium et Jac. Sponium, qui in aphorismis novis, ex Hippocratis operibus collectis, Lugd. 1689. 12, et quidem in doctissima praefatione, de operibus Hippocratis suum iudicium tulit, GRUNERUS, clariss. in studior. univ. Jen. medicinae quondam professor, anno 1772 ^{d)} censuram operum Hippocratis, et talem quidem edidit, ut plurima, quae antiquiores, Lemosio excepto, cujus legendi facultatem non habuit, de originibus Hippocrateorum operum dixerant, comprehendat. Putat vero veterum omnium, imprimis Galeni, testimonia cum internis et quasi inmatris libris ipsis notis, brevitate scilicet, gravitati argumentorum et ratiociniorum paucitati adjuncta, in hos praecipue libros cadere: 1. in jusjurandum, 2. aphorismos, 3. in librum de aëre, aquis et locis, 4. praenotiones, 5. in praedictionum libr. II., 6. in librum de officina medici, 7. in primum et tertium librum morborum popularium, 8. in librum de victu acutorum, 9. de capitis vulneribus, 10. de fracturis. ^{e)} [Grunerum sequitur JO. HENR. FISCHER in diss. de Hippocrate, ejus scriptis, eorumque editionibus. Coburg. 1777. 4.] Novam tandem eamque praeclaram

d) Censura libror. Hippocrateor., qua veri a falsis, integri a suppositis segregantur. Colleg. ex opt. quibusque auctor. — D. CHR. GODFR. GRUNER, Vratisl. 1772. 8.

e) Libr. cit. c. II. §. 2.

cenfuram atque difpofitionem operum Hippocratis dedit Jo. Fr. Ca. GRIMMIUS, ducis Saxo-Gothani quondam medicus. Probe notat hic Vir Clar. difcerni atque cognofci quidem poffe quaedam Hippocratis fcripta, verum non omnia: neque de his, quae alios fcripiffie omnino credibile eft, dici certo poffe, quisnam ea fcripferit, aut quo tempore confecta fuerint. Hinc optime Hippocratis fcripta in genuina atque spuria dividi, fpuriorum vero familias et claffes quasdam, (uifi eorum, quae temporibus longe poft Hippocratem confecta effe fuadent omnia,) confici vix poffe. Hippocratis opera ea, quae genuina effe putat, et quidem eo ordine, quo fcripta effe ea credibile eft, in primo tomo verfionis fuae germanicae operum Hippocratis^{f)} collocavit, eaque fequentia funt: 1. liber de morbis popularibus primus, 2. lib. de morbis popular. tertius, 3. praenotium liber (προγνωστικόν), 4. prorrheticorum lib. fec., 5. aphorifmi, 6. liber de diaeta in morbis acutis, 7. lib. de aëre, aquis et locis. [LINKIUS quoque cum Berolinenfi regia fcient. academia commentationem communicavit, qua de theoriis, in Hippocratis fcriptis occurrentibus, et quaenam horum fcriptorum genuina funt, quae spuria, expofuit. Vid. *Schrift d. phyfikal. Claffe d. Berl. Ak. d. Wiff.* 1815. u. 1816. p. 223. ff. Vid. fupr. p. XVIII not. c). K.]

XVII.

Ex hactenus dictis facile intelligitur, quinam libri, qui Hippocrati adfcribuntur, genuini funt, quinam spurii, certo demonftrari vix poffe, imo ex diffenfu antiquorum virorum doctorum, qui libros Hippocratis enarrarunt, Erotiani praefertim et Galeni, et ex testimoniis aliorum, qui libros manifefto spurios fub Hip-

f) Hippocrates Werke. A. d. Griech. überf. u. m. Erlaut. v. D. Jo. Fr. Ka. Grimm. B. I. Altenb. 1781. 8. qui primus tomus opera Hippocratis genuina continet.

pocratis titulo citant (quod e.g. CORN. CELSUS fecit, qui quintum morborum popularium librum, manifeste non ab auctore primi et tertii morborum popularium libri conscriptum, ad Hippocratem Coum refert^{g)}) perspicui, veteres, quorum libri ad nos pervenerunt, (omnes enim antiquae librorum Hippocratis editiones et interpretum in eos enarrationes, quas Galenus enarrat, interierunt) Galeno excepto, et aliquo saltem modo, Erotiano; qui fugiente calamo iudicium de libris Hippocratis tulit, de operum Hippocratis verorum et supposititiorum iudicio vix valde fuisse sollicitos. Hinc quum ad certitudinem quandam circa auctores librorum Hippocrateorum et tempora, quibus conscripti fuerint, pervenire non liceat, in librorum Hippocrateorum enarratione hoc a nobis tenendum est, ut primum locum iis demus, quos conscriptos esse ab Hippocrate Couo testantur omnes, quibusque neque interni librorum Hippocratis verorum characteres, neque antiquorum testimonia desunt, post hos vero eos ponamus, qui Hippocrate forsan antiquiores sunt, deinde vero temporibus post eum confecti.

I. LIBRI GENUINI.

XVIII.

Ἐπιδημιῶν liber I. et III. [Exstant in ed. Linden. to. I. p. 653. sequ. edit. Frob. gr. p. 301. ed. Mercur. Sect. I. p. 87. edit. Foef. Sect. VII. p. 11. ed. Chart. to. IX. p. 1. Versf. Cornar. p. 397. HALLER. art. med. princ. to. I. p. 110. 138. Pierer. bibl. iatr. to. III. p. 193. 244. K.] Hi libri ab omnibus antiquis, qui de Hippocrate quaedam tradiderunt, et plane nullo refragante, pro genuinis habiti, et quidem a Mnemone Sidite, medico de Cleopantii secta, qui librum *ἐπιδημιῶν* tertium Ptolemaeo Euergetae quaestus causa dedisse fertur (v. GALEN. in com. II. in Hipp. epid. III. text. 4. p. 239. to. IX.) adeoque Graecorum, quos

g) CEL. de re med. lib. VIII. c. 4. 432. ed. Lugd. 1785.

enarrasse hos libros popularium morborum scimus, fere antiquissimo, aliisque, qui commentarios in hos libros scripserunt, ZEUXIDE (v. GALEN. l. c.), SABINO ejusque discipulo, METRODORO (GAL. com. I. in eund. libr. III. text. 4. p. 203.), ZENONE Herophileo (GAL. com. II. in III. Epid. text. 4. p. 238.), APOLLONIO EMPIRICO (GAL. l. c. p. 244.), HERACLIDE TARENTINO et ERYTHRAEO (GAL. l. c. p. 240.); BACCHIO (GAL. l. c. p. 244.), EROTIANO (v. hujus Gloss. Hipp. ed. Franz. p. 22.), QUINTO (GAL. comm. I. in I. Epid. Hipp. in praef. p. 3. to. IX.), LYCO MACEDONE (GAL. in Comm. I. in III. Epid. text. 4. p. 203.), SATYRO et PHICIANO (GAL. Comm. I. in III. Epid. text. 29. p. 228.) atque GALENO, qui utrumque hunc librum *ἐπιδημιῶν πρὸς ἔκδοσιν* conscriptum esse diserte dicit, (v. Comm. II. in I. Epid. text. 1. p. 124.), et tertium *ἐπιδημιῶν* librum *τὸ βιβλίον τοῦ Ἰπποκράτους νόμιμον* appellat (GAL. argum. lib. III. Epid. p. 193.), atque primum et tertium *τῆ τῆς θεωρίας οἰκειότητι συνηρθῆναι* (de resp. diffic. lib. III. c. 1. p. 268. to. VII.) putat, ut adeo utrumque hunc librum ex omnibus popularium morborum libris solum *πρὸς ἔκδοσιν* conscriptum esse ex omnium fere opinione dicat in Comm. I. in VI. Epid. praef. p. 354. to. IX. Neque notae, his duobus libris inditae, repugnant, quominus eos pro vere genuinis habeamus. Thasus, Larissa, Abderae, Cyzicum, Meliboea, urbes ab eo in his libris ipsis memorantur, in quibus morbos, quos enarrat, observaverit. Et hae quidem morborum observationes hoc modo traditae sunt, ut et constitutiones epidemicae generatim describantur, in quibus primus Hippocrates docuit, quid anni tempora, aërisque status ad morbos populares inducendos conferant, et aegrotantium historiae enarrentur, quae vero, quod Galenus jam monuit (Comm. III. in III. Epid. text. 71. p. 290.) non omnes ad constitutiones epidemicas, quas generatim descripsit, sed aut ad alias constitutiones epidemicas, aut etiam ad morbos sporadicos pertinent.

Hos libros popularium morborum, primum scilicet atque tertium, ante reliquos Hippocratis libros conscriptos esse cum GRIMMIO (Hippocrates Werke B. I. p. 449.) puto, hac imprimis ductus ratione, quod ad praefagia generalia eaque iusta in morbis formanda, in quibus cum plurima laude Hippocratem versatum esse scimus, morborum observatio diuturna sit necessaria, ipseque Hippocrates exemplum observationum suarum in his libris *ἐπιδημιῶν* dederit. Docuit adeo per exempla non pauca, quae in his libris leguntur, qua ratione medicus praefagia ex morborum decursibus deducere debeat, ut adeo et inde pateat, hos Hippocratis libros, forte cum aliis pluribus morborum historiis, quae temporis injuria interierunt, reliquis ejus libris, qui ad semioticen pertinent, quasi pro fundamento fuisse. Contrarium tamen Galenus asseruisse videtur, quae Hippocrates in *ἐπιδημιῶν* libris conscripfit, ex dictis in prognostico consequi existimans (v. praef. ad Comm. I. in I Epid. p. 3. to. IX.), ut adeo tempus, quo hi libri conscripti sint, aliquo saltim modo hoc loco a Galeno dictis dubium reddatur.

Continentur vero in I. *ἐπιδημιῶν* libro constitutiones epidemiae tres, quarum singulae initium sumfere ineunte autumno, et aestate ineunte desierunt. Post constitutiones enarratas sequuntur propositiones de decursu morborum generales, quae tertia sectione in libris editis (p. 670. to. I. ed. Lind.) comprehenduntur. An hae tres constitutiones se invicem, nulla alia intercurrente, exceperint, quod Grimmus suspicatur (Hippocrates Werke I. Band p. 449.), dubium, et ob aestivas constitutiones omissas vix credibile est. Has sequuntur morborum historiae XIV. quae ad constitutionem epidemiam tertiam pertinere videntur.

Tertio libro XII. aegrotantium historiae enarrantur. Has excipit constitutio epidemia pestilens in Thaso, ut videtur, (vid. Grimm. p. 486.) observata. Sequuntur dein aegrotantium historiae, ad praecedentem

constitutionem, quod jam Galenus monuit (Comm. III. in III. Epid. p. 290. to. IX.), vix referendae, XVI.

In utroque hoc libro inscriptiones sectionum, GALENO jam monente, non ab Hippocrate profectae sunt. Eodem Galeno monente (comm. II. in III. Epid. p. 239. to. IX.), etiam literarum characteres, duodecim historiis morborum, quae in III. *ἐπιδημιῶν* primum proponuntur, non ab Hippocrate, sed a Mnemone Pamphylo additi sunt, et quidem ideo, ut eorum interpretatione se librumque ipsum Ptolemaeo Euergetae commendaret. Tertius hic ceterum liber navi advectus et a Mnemone Pamphylo in ordinem digestus in bibliotheca Ptolemaei Euergetae dictus fertur: τὸ ἐκ πλοίων κατὰ διορθωτὴν Μνήμονα Σιδίτην. Vid. Galen. l. c.

Isque Mnemon eorum, quos his popularium morborum libris, in primis tertio, operam dedisse constat; primus est. *Διορθωτὴν* libri *ἐπιδημιῶν* III. dictum fuisse, memorat Galenus l. modo l., atque quod jam dixi, historias XII. aegrotorum primis, quae in III. *ἐπιδημιῶν* leguntur, characteres addidisse. Conf. de his characteribus et eorum interpretatione GALENUS Comm. I. in III. Epid. p. 208. 221. et Comm. II. in III. Epid. p. 239. to. IX. De iisdem characteribus ZENO librum peculiarem scripsit, contra quem APOLLONIUS EMPIRICUS scripsit. Zenone vero mox contradicente, APOLLONIUS ὁ βιβλαῶς^{h)} rescripsit. (Vid. GALEN. II. Comm. in III. Epid. p. 244. to. IX.) Eisdem characteres explicuere HERACLIDES TARENTINUS et ERYTHRAEUS, notante eodem GALENO comm. II. in III. Epid. p. 240. to. IX. [VILLOISON proleg. ad Hom. Iliad. p. XX sq. qui multus est de his characteribus adpositis. HARLES.]

Praeter dictos libros, qui ad nos pervenerunt, se-

h) De hoc vid. REINES, in V. L. III. 4. p. 412. Harl. [Copiosius adhuc de eodem Apollonio Bibla egit CHR. F. HARLES in Analect. de Archigene medico, et de Apollonii med. Erlang. 1816. 4. p. 14. sq. K.]

quentes adhuc laudantur antiqui interpretes libri ἐπιδημιῶν I. et III. Hippocratis, qui vero omnes interierunt:

ZEUXIDIS Comm. I. in III. Epid. Hippocr. librum citat GALENUS in Comm. II. in III. Epidem. p. 239. to. IX., huncque interpretem, quem minus cautum in interpretando fuisse dicit in III. Comm. in III. Epid. p. 300., cujusque commentarii suo jam tempore non amplius aestimati rarefcerent, saepissime nominat.

SABINUS commentariorum in I. et III. libr. Epid. auctor cum Metrodoro, discipulo, fuit, quem Galenus aliis locis taxat (Comm. I. in III. Epid. p. 222. et p. 203.) aliis vero laudat, Zeuxidi saltim praefert (Comm. III. in III. Epid. p. 300.), et accuratiorem superioribus Hippocraticis fuisse perhibet. Vid. Comm. III. in III. Epid. p. 203. Locum satis prolixum ex his commentariis de urina oleosa excerpfit GALEN. in Comm. III. in III. Epid. p. 293.

ZENO HEROPHILEUS interpres librorum de morb. popular. citatur a GALENO in Comm. II. in Hipp. Epid. III. p. 238. 243. [De hoc Zenone aliisque cognominibus egi in progr. A. Corn. Celsi editio nova exoptatur, Cont. II. p. 5. Lips. 1822. 4. K.]

Τὸ γεγραμμένον κατὰ τὸ τρίτον τῶν ἐπιδημιῶν a PHILISTO memorat GALEN. in Comm. I. in Hippocr. prorrh. I. text. 10. p. 707. to. VIII. [Adde Villoson l. c.]

QUINTI Comm. in I. Epidem. librum citantur a Galeno in I. Comm. in I. Epid. praef. p. 3. to. IX.

LYCUS MACEDO, quem νόθον τῆς Ἰπποκράτους αἰρέσεως vocat Galenus, commentarios in III. Epid. librum scripsit, quos GALENUS in Comm. I. in III. Epid. text. 4. p. 201. coll. c. III. Comm. in III. Epid. p. 287. expresse memorat.

SATYRI et PHICIANI explicationes libri III. Epid. memorat GALEN. in Comm. I. in III. Epidem. p. 228. et saepius.

EDITIONES antiquae horum de morbis popularibus librorum, quae apud antiquos memorantur, et omnes interierunt, hae sunt:

MNEMONIS PAMPHYLI librum III. epid. Hippocratis, quem vendidisse Ptolemaeo fertur, iam memoravimus p. XXXVI.

BACCHII editionem libri III. epid. citat GALENUS in Comm. II. in III. Epid. p. 244.

ARTEMIDORI CAPITONIS textum aliquoties memorat idem Galenus, eumque valde quidem culpat, attamen Dioscoridis textui praefert. Exemplum corrupti per Capitonem textus libri epidem. III. dedit in Comm. II. in III. Epid. p. 236.

DIOSCORIDIS textum Epid. III. neque hunc cum laude, memorat GALENUS in III, Comm. in III. Epid. p. 255.

Et nostris quoque temporibus neque multi horum librorum codices scripti exstant, neque permultae editiones typis descriptae.

CODICES. [Inter codd. mss. Epidem. Paris. antiquissimus est no. 2140. sec. XII. scriptus: praeter hunc no. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2253. qui hoc peculiare offert, quod utrumque librum, I. et III., invicem conjungat tanquam unum. Inde DE MERCY concludit in praef. ad hos libros, eos a se invicem separari non debere K.] Cod. mss. libri I. exstat in bibl. Medicea, quem Bandini (III. p. 46.) memorat: libri III. scriptum exemplar invenitur in bibl. Divi Marci Veneta. Codicem mss. in Anglia unicum Baroccianum vir doctissimus, Joan. Freindius in sua epidemiorum editione adhibuit, variasque ex eo lectiones notavit. Licet antiquus sit, et cum libris quibuscunque chartaceis vetustate contendat, in pluribus tamen locis mutilus est et vitiosus, easdemque fere lectiones, quae in mssis a Foëfio memoratis aut in vulgatis editionibus occurrunt, repraesentat. Vid. praef. Freindii ad libr. Epidem. I. et III. in Oper. omn. ed. Par. 1735. 4. p. 173. Cum commentariis Galeni libri I.

et III., ἐπιδημιῶν scripti graece exstant in bibl. reg. Parisiensi, no. 2174. Pars ejusdem commentarii cum textus parte in eadem bibliotheca latet no. 2165. Aliud exemplar graecum exstat in bibl. D. Marci Ven. teste Montfauc. I. p. 472. Arabicus codex invenitur et quidem textus atque commentariorum trium Galeni in utrumque librum in Scorialensi bibl. ^{l)} hoc titulo: Ketab alemradh aluakedat le Bocrath. Herbelot p. 480. Alio titulo: Abidima. Herbel. p. 10. Hippocratis epidemiorum libri VII. interprete Leontio ad Leonem X exstant in bibl. Laur. Med. plut. 73. MONTFAUC. I. p. 381.

VERSIONES. De versionibus librorum Hippocratis et aliorum medicorum veterum in arabicam atque reliquas orientales linguas tenendum generatim est, eas vix multum ad textum aut integriorem restituendum, aut adeo ad ipsum Hippocratem melius intelligendum facere. Antiquissimae a Syris, idiomate syriaco compositae, versiones penitus interciderunt, titulis earum solum superstitibus. Versiones arabicae graecorum philosophorum, astronomorum, mathematicorum et medicorum longe plurimae saeculo IX. ALMAMONE ^{k)} imprimis auctore conscriptae sunt, et quidem non omnes e graeca lingua in hanc translatae, sed ut plurimum e syriaca. De versione operum Hippocratis, jussu ABUJAFAR ALMANSORIS exeunte saeculo VIII. a Georgio, filio Boctiechuae, Christiano Nestoriano confecta, non certo scimus, utrum e syriaca versione, an e graeco textu fuerit facta. Postea HONAINI ^{l)} filii Isaaci, versio-

i) Casiri catal. cod. ms. bibl. Scorialens. p. 250. Haller. biblioth. med. pract. to. I. p. 53. qui horum codicum omnium mentionem fecit.

k) Vid. SALMAS. praef. ad arabicam tabulae Ceбетis versionem, et SIM. OCKLEY praef. ad librum: The conquest of Syria, Persia and Aegypt by the Saracens. Lond. 1708. 8. FABR.

l) Vid. ASSEMANN. to. II. bibl. orient. p. 271. sq. HABL.

nes maximopere aestimatae sunt, quarum auctor sub Califa Elmotewakelio (ab anno p. C. N. 847 — 861.) floruit. Graeco textu usus esse videtur HONAIN,^{m)} non syriaca versione; Graeca enim apud Graecos, et arabicam linguam apud Arabes ipsos didicerat colueratque; hinc ejus versiones reliquis merito praeferuntur, et si, quos ex his versionibus, et generatim ex arabicis et hebraicis latinos fecerunt libri Hippocratis, textui graeco minus respondent. Haec omnia copiose exposuit RE-NAUDOTUS in epist. ad Dacierium, quae in parte altera operum Hippocratis, a Dacierio gallice editorum, legitur. [Casiri in bibliotheca arabico-hispana Escurialensi to. I. Madrit. 1760. f. p. 238 sqq. Renaudotum graviter culpat, et inscitiae accusat, qui plura de rebus, sive ad linguae, sive ad historiae arabicae peritiam spectantibus, vel inscite confundat, vel audacter pronuntiet contra communem eruditorum persuasionem, qui graecis et arabicis literis non levem operam impendissent; praecipue laudat CASIRI Honaini scientiam. Idem CASIRI p. 249 — 253. duo codices literis cuphificis exaratos, fuse describit, qui continent versionem Honaini, Isaaci filii, arabicam Epidemiorum cum Galeni commentariis pluribus, quam graece et latine hodie existant. Prior codex no. 800. punctis diacriticis passim omissis, sine anni nota scriptus, continet Galeni commentarios I. II. et III. in primum librum Hippocratis epidemiorum, tum ejusdem commentarium I. II. III. IV. in secundum librum. Quintus Galeni Comment. in secundum librum arabice tantum existat. Hinc HONAINUS in prooemio

m) Quod Casiri l. mox citando p. 239 sq. confidentius adfirmat, atque ex illius prologo, quem septem aphorismorum libris etc. praefixit, memorat ejus professionem, ea religione in vertendis Graecorum scriptis se gessisse, ut nihil temere in textu mutare, nihil addere ausus sit: se in obscuris ambiguisque lectionibus plura graeca exemplaria et viros doctos consuluisse. HARLES.

commentarii quarti: „Galenus, ait, commentarium quintum in secundum Hippocratis librum in graeco textu non reperimus, etsi duo illius (arabica) exemplaria apud nos exstiterunt.“ — Tum sequuntur Commentar. VI. in Hippocr. lib. II. atque Comm. I. II. et III. in III. libr. Hippocr. — Codex posterior no. 801. exaratus anno Egirae 707. anno Chr. nat. 1210. sine punctis diacriticis comprehendit Galeni commentarios I—VIII. in sextum librum Epidemiorum. Ad calcem hujus codicis accedit HONAINI, horum librorum interpretis, animadversio, quam, quia Casiri liber in paucorum manibus erit, hic repetam ex illius versione: „Galenus ergo tres edidit commentarios in primum EPIDEMIORUM librum, quos syriace JOB, arabice ABI GIAPHAR MOHAMED BEN MUSA transtulit: sex vero illius commentarios in secundum Epidemiorum librum, quorum graecum exemplar penes me fuit, valde tamen mendosum, interpolatum et confusum, ad examen revocatos, graece primum exscripsi, deinde *syriace* verti: quos et arabice postea ABI GIAPHAR MOHAMED BEN MUSA convertit. Praeterea in eo exemplari ex Galeni commentariis unus (i. e. quintus) omnino desiderabatur. Ceterum ABI GIAPHAR, quam inchoaverat versionem arabicam, ob casum quendam, qui illi librorum meorum causa contigit, absolvere non potuit. At in sextum Epidemiorum librum octo scripsit Galenus commentarios, ab JOB syriace redditos, qui omnes nostris codicibus continentur. Jam vero Galenus praeter quatuor hosce libros non alios exposuit, relictis ceteris videlicet IV. V. et VI, quos nunquam commentatus est, et tanquam spurios ac ficto Hippocratis nomine editos habuit. Denique Galeni commentariis in secundum Epidemiorum librum in meis syriacis et arabicis versionibus adjeci quasdam in Hippocratem notas, quae ad oras codicis DE MISTIONE occurrunt. Has praeter me nemo, quod sciam, transtulit. Alias edidit Galenus in laudatos Epidemiorum libros, quorum non nisi admodum

pauca vidi folia, ubi Hippocratis sententia et propositum demonstratur.“ Hactenus HONAINUS. De *hebraicis* scriptorum quorundam Hippocratis versionibus vide J. C. WOLFII biblioth. hebr. p. 137. sq. Add. Jo. Elichmanni epist. de usu arabicae linguae in medicina. Jen. 1636. HARLES.]

[Codex versionis latinae horum librorum sub titulo: Hippocratis endemiarum liber, prognostica et liber de victu in morbis acutis, exstat in bibl. Guelferb. inter codd. August. Fol. 32. B. teste Amiciff. EBERTO, K.]

EDITIONES et COMMENTARII. *Ἱπποκράτους ἐπιδημιῶν τὸ πρῶτον καὶ τὸ τρίτον.* HIPPOCRATIS de morb. popular. lib. I. et III. His accommodavit novem de febribus commentarios JO. FREIND, M. D. coll. med. Lond. et Soc. reg. Soc. Lond. 1717. 4.* quae prima editio est. Repetita est eodem anno Amst. in 8. et saepius, uti in Oper. omn., quae curante Jo. Wigan adjecta vita Freindii prodierunt Lond. 1733. f. Paris. 1735 in 4. Venet. 1733. 4. Neap. 1730. 4.

Codice ms., quem jam dixi, usus est Barocciano. Textum correctiorem edidit, nimis tamen, notante Trillero, in epist. crit., timidus. Characteres, de quibus supra diximus, non recepit, historiarum quoque indicaturas rejecit. In commentariis notatur, Hippocratem methodorum, quibus febribus medemur, plurimum in epidem. libris mentionem non fecisse.

DAN. WILH. TRILLERI epist. med. critica ad Jo. Freind super primo et tertio Hippocratis epidem. nuper ab ipso editis. Rudolst. 1720. in 8.* et in Opusc. med. et med. philolog. vol. II. p. 178.

Agitur de Hippocr. editt. cod. ms. stilo, dialecto cet. copiose. Multa epid. loca emendantur, doceturque Hippocratem pulsus notitiam habuisse, venam infecuisse, sudores movisse cet. ad febrium medelam.

JO. KING epist. ad Jo. Freind, in qua D. W. Trilleri epistolam crit. super I et III. Epidem. a viro ornatiss., editis, ad exam. revocavit. Cantabr. 1722. 8.*

Freindium tuetur contra Trillerum, non raro minus iuste.

HENR. COPE demonstratio medico - practica prognosticorum Hippocratis, ea conferendo cum aegrotorum historiis in libro I. et III. epidem. conscriptis. Dublin, 1736. 8. Jen. editore Baldingero, 1772. 8.* — Lindenium in textu graeco sequutus est. Constitutiones epidemicas praemittit. Aegrotantium historias, demonstrationum titulo, explicuit, singulisque historiis prognostica ex semioticis Hippocratis scriptis attexuit, quae ad historias faciunt.

Versiones sine commentariis fere non prodierunt.

GALENI commentarii *latine* editi sunt, et quidem ab HERM. CRUSERIO versi cum libr. VI. et Galeni comment. Paris. 1534. sec. Maitt. Venet. 1538. 16.* Basil. 1570. 8. cum Galeni comm. in libr. VI.

Libri epidem. Hippocr. I. III. et VI. cum Galeni in eos comm. JO. VASSAEO interpr. Lugd. 1550. 12.* Paris. 1557. 12. Principium commentarii I. in libr. I. Hippocr. Epid. interpr. NIC. MACCHELLO prodiit cum Galeni opusc. aliquot et aliis. Lugd. 1556. 8.*

HIER. CARDANI comm. in Hippocr. epidem. aegrot. XXII. Rom. 1574. f. Basil. 1582. f. in Oper. to. X. p. 193. XII. aegrorum Hippocratis examen H. Cardani. Rom. 1575. 8.

JO. BPT. MONTANI in III. primi Epidem. sectionem explanationes a Val. Lublino collectae. Venet. 1554. 8.*

FR. VALLESII comm. in Hippocr. VII. libr. de morb. popular. Madrit. 1577. f. Flor. 1586. f. Colon. 1588. f.* Turin. 1589. 8. Neap. 1621. f. 1625. f. 1631. f. 1652. f. Aurelian. 1654. f. cum textu Hippocr. ad graecum exemplar recognito et repurgato, et scholiis S. Gaudei. Paris. 1663. f. (Cat. bibl. Bunav. to. I. p. 93.) Paris. 1664. f. Mere practici sunt, et in omnes libr. epid. Optimum hos commentarios Vallesii librum dicit Guido Patinus in epist. vol. I. ep. 46.

HIER. MERCURIALIS praelect. Pisanae in epidemias Hippocratis historias. Ven. 1597. f.* et cum commentariis in prognost. prorrheth. et de victus ratione acut. per Marc. Cornacchinum. Frst. 1602. f.* Mere practicus est commentarius in historias aegrotantium in epidem. lib. I. et III.

HIPPOCRATES de morb. popular. Lutet. 1594. 4. Venet. 1621. 4.

HIPPOCRATIS *epidemiae* observationum pars prima quatuor contenta languentibus — Marii Zuccari (de quo vid. supra §. XV. K.). Ven. 1621. 4.* — De methodo et operibus genuinis Hippocratis multa praefatus constitutiones epidemias breviter, quatuor vero priores aegros Epid. I. sect. III. fusissime enarrat.

PT. FR. PHRYGII comm. in hist. epidem. Hippocr. in III. part. digest. Lugd. 1644. in 4. — Historiae morborum in I. et III. epidem. libro, quae graece et latine leguntur, copiosissime illustrantur, et quidem practice.

PT. MICH. DE HEREDIA comm. in Hippocr. de morb. popul. Lugd. 1655. f. 1688. f. et in Oper. to. II. Lugd. 1665. f.* — Practici sunt.

ST. RODERICI expositio in aliquot Hippocratis aegrotos. Ven. 1656. 8.*

G. F. LAURENTII de notis Hippocratis in historiis epidemicis repertis. Lubec. 1666. 4.* De his, quae in Hippocr. medendi methodo taxari possunt, fusissime agit.

A comment on forty two histories described by Hippocrates in the first and third book of his epidemics, cum aliis ad Danielelem prophetam facientibus, prodiit auctore JO. FLOYER. Lond. 1726. 8.* [Conf. Bibl. angl. to. XIV. p. 246.]

[Jungam huic recentiorem translationem anglicam:

The history of epidemics. By Hippocrates. In seven books. Translated in to english from the greek, with notes and observations and a preliminary dissert.

on the nat. and cause of infection. By SAM. FARR. Lond. 1780. 4. K.]

ANDR. PICQUER in L. Hippocr. epidem. I. comment. crit. in altero tomo libri: *Las obras de HIPPOCRATES*, mas selectas, con el texto griego y latino, puestas en castellano e ilustrado con las observaciones practicas de los antiguos y modernos. Madrit. 1761. 4.* Primus tomus, 1757 editus, prognosticon continet. Commentarii uberrimi ad practicam medicinam pertinent.

LIZZARI in loca quaedam epidem. Hippocr. Venet. 1763. 8.

Les epidémiques d'Hippocrate traduits du Grec, avec des réflexions sur les constitutions epidémiques, suivies de 42 histoires, rapportées de cet ancien médecin, avec le commentaire de Galien par Ms. DESMARS. Par. 1768. 12. — Quatuor constitutionum, quas Hippocr. in I. et III. Epidem. describit, quamvis quatuor ad minimum annorum esse. Historias aegrorum ad constitutiones referri non debere.

Les oracles de Cos, par Ms. AUBRY. Paris 1776. 8.* Par. 1781. 8.* Versio germ. *Komment. üb. d. erste u. dritte Buch d. Volkskrankh. des HIPPOKRATES*, od. *Untersuch. f. Aerzte*. Leipz. 1787. 8.* — Fere ad Copii modum aegrotantium symptomata exitusque morborum ex aliis semioticis Hippocratis operibus demonstrat. Galenum saepe taxat. De therapia Hippocratis multa addit, quae huc non pertinent. Vid. quoque *Journ. de médecine* p. Ms. ROUX. to. XLVI. p. 99.

Observations sur les maladies epidémiques, ouvrage redigé d'après le tableau des epidémiques d'Hippocrate p. Ms. LEPECQ DE CLOTURE. Paris. 1776. 8.* Versio germ. prodiit sub titulo: *Anleit. f. Aerzte nach Hippokr. Grundsätz. epidem. Krankheiten zu beobachten; durch eine Reihe wicht. Volkskrankh. erläutert. u. bestärkt*. Lipf. 1785. 8.* — Exemplo librorum epi-

dem. Hippocratis ostenditur, quomodo morbi observandi sint.

[Les epidémies d'Hippocrate, premier et troisieme livres, des crises et des jours critiques; traduits sur le texte grec, d'après la collation des manuscrits de la biblioth. roy. avec une dissertation sur les manusc. et les variantes; une analyse des epidémies et des commentaires. Par le Chevalier DE MERCY. à Par. 1815. 8.* K.]

PT. A CASTRO imber aureus ex libris epidem. Hippocratis. Veron. 1652. 12.* Vlm. 1661. 12.* — Epitome librorum et quidem omnium epidemiorum est.

GE. BAGLIVII nucleus librorum Hipp. epid. per aphor. digestus. Frft. et Lips. 1708. 12. (*Bibl. GUNZ.*)

CA. FR. BURDACH commentarii in Hippocratis libr. I. de morbis epidemicis specimen. Lips. 1798. 4.

XIX.

Προγνωστικόν. Praenotiones. [Exstat in ed. Linden. to. I. p. 447. edit. Froben. gr. p. 401. edit. Mercur. sect. 1. p. 73. ed. Foëf. sect. II. p. 36. ed. Chart. to. VIII. p. 583. ed. Mack. I. p. 57. Verf. Cornar. p. 533. Haller. art. med. princ. to. I. p. 166. Pierer bibl. iatr. to. I. p. 299. K.] Hunc, principem ex semioticis Hippocratis librum, omnes pro genuino habuerunt, neque illi characterum, quibus genuini Hippocratis libri cognoscuntur, ullus deest. Quod etiam ALBAN. TORINUS jam notavit in praef. in Hippocr. prognostica graeca. Bas. 1536. 8. Praeter Erotianum atque Galenum (vid. praeter loca jam enarrata Comm. III. in III. Epid. text. 32. to. IX. p. 268.) memorarunt hunc libr. CAEL. AURELIANUS (chron. morb. IV. 8. p. 536. ed. Ahmel.), AËTIUS. (tetr. II. ferm. I. c. 1. p. 190. Collect. Steph.), MACROBIUS (Saturn. I. 20.) alique quos GRUNERUS citavit, (Cens. oper. Hipp. p. 52.) Satis bono ordine, et quidem a consummato medico, adeoque salim post libros *ἐπιδημιῶν* conscriptus, praefagia in mor-

bis aphoristica dictione continet, quae in omni regione vera ab ipso Hippocrate (§. 27. prognost. p. 471. to. I. Lind.) proponuntur.

Inscriptio in membranis scriptis aliquantulum variat. Quaedam *Ἰπποκράτους προγνωστικά*, quaedam *Προγνωστικὸν* habent. (Foessii not. in Hippocr. praen. p. 28. sect. II.) Textus integer et parum corruptus, quem Galenus jam habebat, ad nos pervenit. Mutatum esse in quibusdam locis ab Artemidoro et Dioscoride, Galenus narrat et per exempla quaedam (Comm. I. in Hipp. progn. text. 11. p. 559. to. VIII. text. 17. p. 603. text. 26. p. 610. etsaepius) probat. Sed hi textus non ad nos pervenere.

CODICES MSS. HALLERUS (bibl. med. pract. I. p. 34. 35.) probe enumeravit. Liber saepissime, at raro solus, ut plurimum cum prorrh. lib. I. et II. et aphorismis scriptus editusque invenitur. Exstat in bibl. Laur. medic. plut. 74. no. XI. teste Montfauc. I. p. 385. plut. 75. no. III. p. 387. no. X. p. 388. in bibl. reg. Angl. sec. Catal. ms. Reg. Angliae. Lond. 1734. 4. p. 252. in bibl. Vindob. Lambec. et de Nessel cat. mst. graec. bibl. Vind. III. no. XIX. p. 30. cum aphorismis in bibl. Laudiana cod. Brit. no. 1013. 1257. 1355. in ecclesia Wigorn. no. 1760. in colleg. Mertonienfi no. 687. 688. 689. et hic quidem cum GALENI comment. Cum iisdem in biblioth. Cantabrigienfi no. 2329. in bibl. Caii Gonvil. cum iisd. no. 954. cum aphor. et Galeni comm. latin. no. 1134. cum iisdem in aula Pembrok. no. 2055. Sine iis in Bodlei. no. 2753. in bibl. coll. Trin. Dublin. no. 502. in domo S. Petri Cantabr. no. 1866. in bibl. Ashmol. no. 7751. in bibl. cathed. Metensi cum antiqua translatione et commento no. 226. secundum Montf. II. p. 1380. in bibl. r. Paris. no. 1884. 2140. duodecimo seculo exaratus, atque, teste BOSQUILLON, optimus, no. 2141. cum glossis interlinear. BOSQ. no. 2142. cum variis lectionibus, nova manu additis no. 2143. 2144. 2545. gr. cum comment. Galeni.

Sic no. 2168. 2146. 2219. 2229. 2254. a BOSQUILLONO pro valde bono habitus, immo inter optimos relatus (in praef. ad aphor. Hippocr. et progn. p. 22.) manu Demetriji Pepagomeni. no. 2269. 2266. 2828. quo usus est BOSQUILLON (in praef. laud. p. 18.), cum Galeni commentariis. no. 3170.

Latini codices exstant in Bibl. reg. Par. no. 6848. 6871. 7870. 6860. 6859. 6868. 7029. 7039. 7102. 7099. 7124. 6846. In bibl. Scorial. (Büsching Magaz. to. V.) — In bibl. S. Ebrulphi Vticenf. no. 131. Montfauc. II. p. 1272. Benigniana. Montfauc. In bibl. regin. Sueciae Vatic. no. 397. Montf. I. p. 23. In bibl. Laur. Med. plut. 73. Montf. I. p. 383. cum comment. Galeni in bibl. regin. Sueciae Vat. Montf. I. p. 23. In bibl. monast. Casin. no. 97. Montf. I. p. 222. Graec. et lat. in bibl. reg. Angl. CASHLEY. Hipp. prognosticon de valetudine humana exstat lat. in bibl. Caes. Vind. Montfauc. I. p. 555. Hippocr. praesagia vitae et mortis exstat lat. in bibl. Bodl. Montf. I. p. 646. Latine quoque exstabant prognostica Hippocratis in bibl. Gunziana p. 470. [In bibl. r. Athen. Taurin. n. 939. v. Pasini cat. codd. mss. bibl. r. Ath. Taur. p. 290. De codice versionis latinae huius libri, qui in bibl. Guelferb. adservatur, vid. supra p. XLII. Adservatur quoque cod. in bibl. reg. Dresd. no. 140. et in bibl. acad. Lips. no. 1096. 1103. K.]

Arabice in Scorialensi bibl. Casiri no. 852. p. 290. to. II. vertente HONAIN f. Isaaci, de quo postea, et in bibl. reg. Paris. no. 1040. Sect. I. in bibl. Cai. Gonvil. no. 948. et in bibl. Merton. no. 722. Aliqua ex Hipp. prognost. in bibl. Taurin. I. p. 219. Scholia in praenot. Hippocratis excerpta ab ore Stephani philosophi exstant in bibl. Laur. Medic. plut. 59. Montf. I. p. 356.

Galeni comment. in prognost. exstat graecè in bibl. Vindob. de Nessel catal. mst. gr. no. 44. Part. III. p. 50. Arab. in Bodlei. no. 439. Montf. I. p. 649. Anonymi, ut puto, commentarius in praenot. Hippocratis exstat

in bibl. Lugd. Bat. arabice Vid. catal. libr. bibl. Lugd. Bat. p. 298.

EDITIONES graecae. *Ἱπποκράτους Κῶου προγνωστικῶν βιβλῶν γ. τοῦ αὐτοῦ περὶ φύσεως ἀνθρώπου τοῦ αὐτοῦ ὄρκος.* Accessit his ALBANI TORINI in Hipp. prognostica praefatio. Bas. p. Henr. Petr. 1536. 8.* Paris. 1575. 12.

Graeco - latinae. Hippocratis aphorismi digesti in ordinem secundum locos congruentium secum materialiarum, cum brevi expositione ex GALENI comm. Ejusd. Hipp. praenotion. libri III. cum explanatione ex eod. fonte. Lugd. 1555. 12.* JO. BUTINUS interpres est, praefatione docente. Altera editio Lugd. 1580. 12.* Butini nomen in titulo gerit et textum simul graecum exhibet. Aureliop. 1625. 4.*

Interprete LAURENTIO LAURENTIANO. Paris. 1543. 8. Par. 1557. 8. 1631. 12.

Ἱπποκράτους ἀφορισμῶν βιβλ. ζ. προγνωστικά. πωκαὶ προγνώσεις. προρρητικῶν βιβλ. β. περὶ ἐνυπνίων. ὄρκος; Hippocr. aphorism. libri VII. prognostica, Coaccae praenotiones, prorrheticor. libri II. de insomniis, jusjurandum. Par. ap. Morelium 1557. 12.* cum excerpto ex libro Jac. Sylvii de ordine et ordinis ratione in legendis Hippocr. et Galeni libris. — (An haec editio [paulo ante commemorata Laur. Laurentiano interprete?])

Ἱπποκράτους Κῶου ἱατροῦ παλαιοτάτου προγνωστικά. Divi Hippocratis προγνωστικῶν latinae paraphrasis ex mente Galeni. Auctore P. BLONDELLO Calexio, med. reg. Lutet. ap. Rob. Stephan. 1575. 4.*

Hippocratis Coi jusjurandum, aphorismor. sect. VIII. prognostica, prorrheticor. lib. II. Coaca praefagia. Graecus et latinus contextus accurate renovatus — cura JOA. OPSOPOEI. Francf. 1587. 12.* Optimam fere inter omnes prognostico aliisque in titulo dictis libris Hipp. operam dedit Opsopoeus. Textum integriorem, non raro cum temeritate quadam, edidit, codice ad-

jutus msto, a Maur. Cordaeo ipsi suppeditato, Galeni commentariis et Basil. operum editione graeca. Notas addidit p. 527. ad 751. fusissimas doctissimasque, in quibus textus permultis locis corrigitur atque illustratur.

Hippocratis Coi prolegomena et prognosticor. libri III. cum paraphrastica versione et comment. Jo. HEURNII. L. B. 1597. 4. 1603. 4.* Et in Oper. omn. L. B. 1609. 4.* Prognosticon in tres libros distinctum.

Hippocratis Coi aphorismi, gr. et lat. una cum prognosticis, prorrheticis, Coacis et aliis decem ejusd. opusculis. Pleraque ex interpretatione Jo. HEURNII. L. B. 1607. 12.*

Vates medicus Hippocraticus, s. Hippocratis Coi prognosticorum liber comment. et notis illustratus. In lucem emissus a BARTHOL. HORN. Strals. 1645. 4.* Textus graecus est c. versione lat. et comment. practico.

Magni Hippocratis Coi opuscula aphoristica semiotico-therapeutica VIII. una c. jurejurando gr. et lat. Bas. 1748. 8.* No. 2. prognosticon continet, in sectiones divisum, secundum Foëssi textum.

Graece, lat. et hispanice, auctore Andr. Picquer. Madrit. 1757. 4. in libro supra p. XLV. laudato: Las Obras de Hippocrate etc. to. I. Notae simul additae sunt fusissimae, argumenti medico-practici. [In franco-gallicam linguam translatus est hic tomus ab J. B. P. LABORIE sub titulo: Les prognostics d'Hippocrate, commentés par A. PIQUER d'après les observat. prat. tant anciens que modernes. Ouvr. trad. de l'Espagn. et augm. d'une notice biograph. à Paris 1822. 8.* K.]

Ἱπποκράτους ἀφορισμοὶ καὶ προγνωστικόν. Hippocratis aphorismi et praenotionum liber. Recensuit notasque addidit FRC. MAR. BOSQUILLON. Par. 1787. 12.* Vol. II. quorum alterum aphorismorum versionem antiquam et notas in aphorism. et librum praenotionum continet. Aphorismos suo loco dicemus. Prognosticon fere secundum Foëssi textum editum est.

quaedam tamen lectionis varietates ex probatissimis codd. reg. Parif. in textum receptae sunt. Alias lectionum varietates in notis addidit, in quibus quoque loci quidam ex pathologia graeca manuscripta, sed non ab editore descripta, occurrunt. Timidus fuit Bosquillon in textu corrigendo, et quidem, ne arrideret doctis minus editio, a vulgatis multum discrepans (praef. p. 18.)

Latinae. In notissima collectione, *articella* five *artiffella*, saepius edita, fere primum, ex arabico, ut videtur, versus prodiit. — Aphorismi Jo. Damasceni et Rasis cum prognosticis Hippocratis, Bonon. cura Platonis de Benedictis f. a. 4. Versio est ex Arabico.

[HIPPOCRATIS prognostica c. comment. Claud. Galeni, interprete LAUR. LAURENTIANO Florentino. Flor. 1508. f.* *Bibl. Sen. Lips.* K.]

Hippocratis Coi praefagiorum libri III. Ejusd. de ratione victus in morbis acutis libri IV. Interprete GUIL. COPO, Basil. in 4. f. l. et a. Praefationem dedit Copus Lutetiae X. Calend. Apr. 1511. Repetita est haec editio, sed prognosticorum tantum. Bas. 1543. 8.* Lugd. 1525. 12. 1552. 12.* Additae sunt huic editioni annotationes in quosdam locos commentariorum super prognostica Hippocratis ex cod. msto, quae in primis editionibus desiderantur. — Cum praef. FR. LENII. Vicent. 1611. 16. — Cum aphorismis NIC. LEONICENO interprete prognostica prodierunt lat. Guil. Copo interpr. Paris. ex off. Colinaei. 1524. 12.* Reliquas edit., vid. sub aphorismis.

Latine ap. H. Stephanum 1512. Cum praef. Jo. JAC. DE SABIIS. Bonon. 1526. 4.

Hippocratis et Galeni libri aliquot ex recognit. FRC. RABELAESII. — Lugd. 1532. 12.* 1543. 12.* 1545. 8. — Aphorismos continet, prognosticon, in tres libros divisum, et quidem GUIL. COPO interpr. libr. de diaeta acutor. et de natura hum. Galeni art. med. et aphor. Hippocr. graece, ex codd. fide, de

quibus infra. — Venet. 1547. 12. 1620. 12. —
 CPH. A VEGA versio. Salamant. 1552. 8. — Cura
 Opfopoei. Francof. 1587. 16. — Studio THOM.
 MOUFFET. Frcf. 1588. 8.

Aphorismorum Hippocr. sectiones VII. — —
 P. FRC. OCCLERIO authore. Ven. 1620. 12.* Hic
 Oggerius auctor audit, et prognosticon peculiarem titu-
 lum habet. — Iterum cum aphorismis, GUIL. COPO
 interpr. Venet. 1674. 12.* Iterum Vienn. 1726. 12.*
 Prognosticon ex Copi interpret. legitur a pag. 99.

Hippocratis aphorism. sectt. VII. NIC. LEONI-
 CENO interprete. Acc. octava ex ANT. MUSAE BRAS-
 SAVOLI commentariis, item prognosticorum libri III.
 Patav. 1638. 12.* Prognosticis, qui titulum peculia-
 rem habent, annus 1637. subscriptus est. — Venet.
 1647. 12.*

Hippocratis aphorismi et prognostica, cum re-
 cognitione et notis ANDR. PASTAE. Bergam. 1750. 4.
 1762. 12. — Prognostica etiam prodierunt lat. Amst.
 1755. 12.

Gallicae. Le livre des présages traduit p. PIERRE
 VERNEY. à Lyon 1542. 8. 1552. 8. (Hall. bibl. med.
 pract. I. p. 36. 39.)

Du prognostic dans les maladies aiguës p. CH. LE
 ROY. Montpell. 1776. 8. 1784. 8.* Prodiit et german.
 Lips. [1786. 8. K.] Excerpta ex prognostico continet,
 et ex aliis semioticis Hipp. libris.

Germanicae. In JO. JAC. BECCHERI Parnassus
 medicus illustratus, Ein neues Thier-, Kräuter- und
 Bergbuch, sampt der Salernischen Schul, u. den prae-
 sagiis vitae et mortis. Vlm 1663. f. Parte quarta,
 post salernitanae scholae praecepta, prognosticon legi-
 tur, ex Gu. Copi versione latina in vernaculam trans-
 latum.

Anglicae. The booke of the presages of deuynne
 Hippocrates deuyned into three partes. Also the pro-
 testation, which Hippocrates caused his schollers to

make. The whole newly collected and translated by PT. LOW, Arrelian Doct. in the faculty of Chirurgie in Paris. Lond. 1597. 8.* Prodiit cum ejusdem The whole course of chirurgie. Lond. 1597. 8.*

The prognostics and prorrhethics of Hippocrates, translated from the original Greek, with large annotations critical and explanatory, to which is prefixed a short account of the life of Hippocrates, by JOHN MOFFAT. Lond. 1788. 8.* Vita est ex Sorano, Notae Foëssii sunt.

COMMENTARII. Herophili librum, quem ad Hippocratis prognosticum scripsit, citat CAELIUS AUREL. chron. IV. c. 8. p. 536. ed. cit. — Excerpta ex Galeni commentariis in prognost. prostant gr. in bibl. Laur. Med. p. 74. no. 31. Montfauc. I. p. 387.

Galeni comm. III. in prognost. Hippocr. exstant graece scripti in bibl. reg. Paris. no. 2168. 2266. 2257. tum in bibl. D. Marci et in bibl. Medic. plut. 74. cum aphor. Montf. I. p. 385. et ap. Bandinum III. 94. Latine in bibl. reg. Suec. Vatic. no. 396. Montf. I. p. 23. et no. 974. p. 34. in bibl. Cai. Gonvill. no. 954. in bibl. reg. Paris. no. 6860. — Commentum Galeni super prognostica Hippocratis et ejusdem aphorismos, translatum a GERARDO Cremon. exstat in bibl. cathedr. Metensi no. 229. Montf. II. p. 1386.

Prodierunt Paris. 1526. f. 1527. f. interpr. VASSAEO. 1535. f. — Cum comment. GALENI et adnot. CPH. DE VEGA. Lugd. 1551. 8. (Gunz. bibl.). Ad prognosticon latina paraphrasis ad mentem Galeni. P. BLONDELLI, Caesarii Juliodorensis. Lat. 1575. 4.* CLAUD. GALENI in Hippocratis Coi prognosticum commentarius in III. libros divisus, interpr. JO. GORRAEO. Lugd. 1552. 12.* — Ex versione H. Blacodei. Paris. 1625. . .

Commentarios arabicos scripsit MOHADEB EDDINI ABDELRAHIM. Est in bibl. reg. Par. no. 7102.

Glossae super prognost. Cashley p. 206. in bibl. reg. Par. no. 7102. Glossulae Gerardi Cremon. in

bibl. r. Par. no. 6859. Anonymi commentarius exstat in bibl. r. Par. no. 6870. alius in bibl. Bern. alius in bibl. cathedr. Metens. MONTF. Marfilus de St. Sophia in Hipp. prognostica exstat in bibl. r. Par. no. 4660. Montf. II. p. 456. [Constantini glossas super prognostic. Hippocr. et aphor. inter codd. bibl. acad. Lipsf. no. 1143, 3. 4. K.]

THADDAEI exposit. in divin. libr. prognosticorum. Ven. 1527. f.* cum Galeni comment.

HENR. A CUELLAR. comment. in Hippocr. prognosticon. Coimbr. 1543. 1582. . .

BENED. VICTORII comm. in prognostica. Flor. 1551. f.* Interpretatio est medici practici usui inferviens, laudata a BOSQUILLONO in not. ad III. sect. praenot. p. 183.

JO. BRAVO commentarii. Salamant. 1583. 8.

HIER. CARDANI commentarii. Bas. 1562. f. Et in Oper. to. VIII. p. 581.

JO. MOLPOEI tabulae, quae libros III. de prognosticis complectuntur. Parisf. 1567. 4.

PT. BLONDEL latinae ephrafsis praenotionum. Parisf. 1575. 4. (An idem liber cum paulo antea laudato? certe anno et forma uterque iisdem prodiit. K.)

ANDR. EGLINGER poetica paraphrafsis. Fref. 1579. 8.

FRC. VALLESII in I praen. comment. III. Colon. 1589. f. (Cat. Gunz.) Parisf. 1664. f.

ANT. LOPI breves adnotationes in praenot. librum Madrit. 1596. 4.

HIER. MERCURIALIS in Pisan. praelect. supra (p. XLIV.) citatis, et in comm. in prognost. Francf. 1602. f.* — ROD. A FONSECA comment. Patav. 1597. 4.* — JAC. LAVELLII comment. in libr. I. prognost. Hipp. Ven. 1602. 4.* Cum Lavellii libro de pulsibus. ib. eod.* Cum eodem. Venet. 1609. 8.*

JAC. ANT. PHRYGII commentarii. Ticini. 1608. 8.

ERH. HEIDENECCII *μνημονευτικόν* VII. Hippocr.

aphor. sectionum, prognosticorum libri Hipp. synopsis brevissima. Bas. 1685. 4.*

CAR. VALLESII de Bourgdieu aphorismi prognostici in febribus acutis, commentariis illustrati. Rom. 1659. f. (Cat. Gunz.)

HONORATI BICAISSE syntaxis praenotionum. Aquis Sext. 1635. 12.* Edit. vid. sub aphor.

CAR. SPONII Sibylla medica, Hipp. libell. prognosticon heroico carmine latine exprimens. Ad illustr. vir. Guid. Patinum. Lugd. 1661. 4.* 1666. 4.

Scripta praenotionum loca quaedam illustrantia. MELCH. SEBITZ d. d. *ῥείω* s. divino Hippocrat. Argent. 1643. 4.

JO. VORST *περὶ τοῦ ῥείου* s. de divino in morbis, quod observare in prognosticis Hippocrates medicum jussit. Leid. 1654. 4.

CA. PH. GESSNER d. d. divino Hippocr. Gott. 1739. 4.* et in G. G. Richteri opusc. med. vol. I. p. 42. In locum praenot. §. 1. to. I. p. 448. ed. Linden.

CHR. LANGE de facie Hippocratica. Lips. 1651. 4. Jen. edente Grunero 1784. 8.* et in Schlegel. thes. femiot. patholog. Stendal. 1786. 8.* Vol. I.

Ad praenotiones quoque pertinent JO. JAC. DE SAVIIS in praefagiorum divini Hippocr. libros deque ordine libror. ejusd. Hippocr. praef. Bonon. 1526. 4.*

XX.

Προρρητικὸν. Praedictionum liber II. (et I.) [Exstat in edit. LINDEN. to. I. p. 487. ed. FROBEN, gr. p. 413. ed. MERCUR. sect. III. p. 443. ed. FOES. sect. II. p. 63. edit. CHART. to. VIII. p. 809. ed. MACK. to. I. p. 118. Verf. CORNAR. p. 549. HALLER. art. med. pr. to. I. p. 193. PIÉRER. bibl. iatr. t. I. p. 320. K.] Ordinis gratia utrumque hunc librum hic enarro. Utrumque enim, quem Galenus etiam (Gloss. Hipp. v. *ἀμβλυσομός*) majorem praedictivum, et v. *βδέλλω* secundum dixit, ante HALLERUM, qui primus alterum praefagiorum

librum operibus Hippocratis genuinis accensuit (Art. med. princ. to. I. p. 195.), quemque secuti sunt GRUNERUS (Cens. libr. Hipp. p. 57.) et GRIMMIUS (Hippocr. Werke B. I. p. 168. et annotatt. ad h. l. Band II. p. 496.) nemo eorum, qui Hippocratis libros dijudicarunt, genuinis accensuit. EROTIANUS (Expos. voc. Hipp. p. 22. ed. Franz.) utrumque non Hippocratis esse expresse dicit. Possunt tamen et verba ejus: *προῶρητικὸν ἂ καὶ β' ὡς οὐκ ἔστιν Ἱπποκράτους, ἐν ἄλλοις δειξομεν*, ita quoque intelligi, ut posteriorem duntaxat Hippocratis esse neget. Eosdem hos libros genuinos non esse, sed a quibusdam Draconi, Hippocratis filio, a quibusdam Thessalo adscribi, Galenus, et non uno quidem loco (Comm. in I. praedict. II. text. 52. p. 736. to. VIII. et comm. in I. praedict. I. text. 14. p. 699. text. 15. p. 711. to. VIII. Chart.) adserit. Et quidem hos libros conflatos esse putat, multis tamen falsis interspersis, ex prognostico, aphorismis et epidemiorum libris (Comm. I. in III. Hipp. Epid. text. 29. p. 227, 228. to. IX. Chart.). Hunc tamen librum (s. potius hos libros) praedictivum, quem *προῶρητικὸν* appellavit Hippocrates, CAELIUS AUREL. acut. morb. I. 12. p. 39. et libr. III. acut. c. 15. p. 227. ceu vere Hippocraticum citat.

Libros hos habet aut pro talibus, in quibus aut germanis spuria intermissa sunt plurima, aut pro libris a posteris Hippocratis discipulisve editis et tempore Ptolemaeorum sub Hippocratis titulo venditis, HIER. MERCURIALIS (Cens. op. Hippocr. p. 27. ed. cit.), quorum tamen auctores plurima vera ab aphorismis, prognostico et epidemiis mutuaverint. LEMOSIUS in judicio suo de his libris plane Galenum sequitur (Jud. oper. magn. Hipp. c. IX. fol. 34.). FOËSIUS primum alterumque librum ad Hippocratem refert, illum, quod Hippocratis majestatem verbis, sententiis, stilo, brevitate testetur, hunc, quod CELSUS jam plurimas ex eo sententias latinas fecerit (praef. ad praedict. libr. I.

oper. sect. II. p. 43. 44.). Auctorem tamen utriusque libri eundem esse non posse, expresse dicit.

Primum librum etfi Foësius cum Galeno etiam Draconi vel Thessalo adscribi posse, non tamen alienum ab Hippocrate esse putat; pro vere Hippocrateo habere multa vetant. Multa in eo obscura esse, minus firma omnia, dissimilis generis symptomata coacervata, librunque adeo ipsum compositum quidem esse a medico, verum arte et scientia Hippocrate longe inferiore, jam Galenus notavit, qui tamen hunc librum peculiari commentario instruxit (Comm. II. in I prorrh. Hipp. text. 56. p. 724. to. VIII. et Comm. II. in eund. lib. text. 52. p. 756. to. VIII.) Et quidem varia, quae in ipso libro leguntur, probant, eum aut compositum esse ab Hippocrate, verum plurimum exercitationis in observationum arte nondum habente, aut ab alio medico. Ipse adeo Grimmus (Hippocr. Werke II. B. p. 568.) putat, hunc librum ad hos pertinuisse, quibus in Aesculapii Coi templo asservatis Hippocrates usus fuerat. Etenim generaliter in plerisque aut in omnibus aegrotantibus vera praesagia, quae in aliis libris Hippocrates proposuit, quorumque initia, ut supra jam diximus; in ipsis I. et III. *ἐπιδημιῶν* libris dedit, in hoc libro non leguntur, sed particulariter vera, et in quibusdam tantum aegris evenientia. Quod ipse auctor sensisse videtur, qui nomina aegrorum, in quibus, quae scripsit, evenisse vidit, Thrasynoutis, Archecratis, Dysodis, Hermippi, Didymarchi Coi, Aspasi filii, Thrasynontis consobrinae, Dorcadis, quae nomina non conveniunt libro semiotico; in aliorum usum scripto, sed potius *ὑπομνήματι*, quo se ipsum auctor monere voluit, quod et Galenus notavit Comm. I. in I. prorrh. text. 8. p. 706. to. VIII., adposuit, et non raro ex particulariter veris phaenomenis concludens generalia proposuit. Eaque saepissime, quod Hippocrates, si unquam, rarissime solebat, dubitantur et per quaestiones proposuit, ita, ut facile legenti,

hunc librum pateat, eum ex adversariis, in quibus morborum observationes atque mutationes (forſan ab ipſo Hippocrate) conjectae erant, a medico, qui plurimos morbos non obſervaverat, eſſe compoſitum.

Prorrheticorum librum II. genuinis adſcribere magis licet, etſi antiquorum, quorum auctoritas in his rebus ſumma eſt, Celſo, qui tamen librum ipſum non memoravit, ſed loca tantum non pauca ex eo latina fecit, et Caelio Aureliano exceptis, teſtimonia de germana ejus origine deſunt, ipſeque auctor in hoc libro etiam de praedictionibus ab aliis acceptis (§. 10. p. 495. to. I. Lind.) dicit, quod Hippocrates vix feciſſet. Sed ſilium et puram Hippocratis dictionem, notante quoque Jo. Opſopoeo in praef. ad Hippocr. juſjur. aphor. prognof. etc. Frft. 1587. 12. p. 28. redolet, ordo, quo liber conſcriptus eſt, bonus eſt, ita, ut primum praefagiorum verorum formandorum ratio tradatur, deinde utilia praefagia ſecundum morborum ordines enarrantur. Plurima, quae in ipſo libro enarrantur, vera, praeclara atque Hippocrate non indigna ſunt, quae etiam Corn. Celſus magna ex parte latina facta ſuo libro de re medica inferuit, uſu tamen etiam, quaedam falſa eſſe, comprobante, ita, ut hic ſecundus liber inter eos referri debeat, qui Hippocratem quidem non dedeant, quos vero ab eo ipſo eſſe conſcriptos ſaltem non extra omnem dubitationem poſitum ſit.

CODICES. In codd. mss. conjunctos eſſe libros *praedictionum* cum libro *prognoflicorum*, quoties plurali numero praenotiones dicuntur, Hallerus (bibl. med. pr. to. I. p. 58.) autumat. Indeque codices non pauci, quos prognoflici titulo enarravimus, forſam et τὸ πρόρρητικὸν continent. — Sub *praenotionum* hoc titulo exſtant codd. mss. in bibl. r. Pariſ. no. 2140. qui praedictionum lib. IV. inſcribitur; 2141. 2142. 2143. 2144. 2253. 2254. 2269. 2545. cum gloſſis, 2030. 2266. et in bibl. Medic. plut. 25. p. 145. 142. Liber III. et IV. prognoflicorum reperitur in biblioth. Scorial. teſte

Büfching Magaz. to. V. Libri III. prognostic. posteriores in bibl. S. Marci.

Arabice Casiri no. 852. bibl. reg. to. II. p. 290. Paris. no. 2269.

COMMENTARIOS multos, et quidem non valde bonos, in libr. prorrheticorum exstitisse, quorum auctores librum ut plurimum ipsum non intellexerint, GALENUS memorat in Comm. I. in Hippocr. I. prorrh. text. 15. p. 710. to. VIII. Hos vero non citat. ZEUXIDIS, (qui omnes libros Hippocratis interpretatus est,) tantum in prorrheticorum libros commentarios, et RUFUS EPHESIUS in eosdem libros enarrationes citat in comm. II. in I. prorrh. text. 58. p. 740. to. VIII. Ipse GALENUS primum prorrheticorum librum amplissimis commentariis explicuit, cum Galeni operibus, et seorsim editis, quas editiones mox enarrabo. Exstat cod. latinus GALENI commentarii in praedict. in bibl. regin. Suec. Vatic. no. 947. — Montfauc. I. p. 34.

EDITIONES. Earum historia iisdem premitur difficultatibus, quibus codicum, et bibliographi frequentissime errarunt in his libris enarrandis. Per multae enim, quod ex supra citatis patet, prognostici editiones prostant titulo: Prognosticorum libri III. doctique viri, qui has editiones non viderunt, facile in errorem inducti sunt, quo crederent, librum I. significare prognosticon, librum vero II. et III. prorrheticorum libros I. et II. Sed prognostici sectiones, in quas a Galeno divisum est, totidem libros dixerunt editores indeque errorum scopuli nati sunt, quos HALLERUS (bibl. med. pract. vol. I. p. 34-39.) non satis accurate vitavit; fere omnia enim, quae p. 38. et 39. de prorrheticorum editionibus protulit, falsa sunt. Quum plurimas editiones coram habeam, diligenter indicabo, quid in singulis contineatur.

Graece et latine Prorrh. prodierunt Paris. ap. Morelium 1557. 12.* cum aphor. prognost. caet. Titulum vid. supra p. XLIX.

Graece et latine cura Jo. Opsopoei, Frft. 1587. 12.*
cum prognost. Vid. l. c. p. XLIX.

Graece et lat. in Magn. Hippocrat. Coi opuscul.
aphorist. Bas. 1748. 8. Vid. sub *Prognostico*. p. L.

Latine ex versione Laur. Laurentiani c. commen-
tar. Galeni. Par. 1520. 8. 1543. 8. — Interprete
Calvo 1527. 12. HALLER.

Gallice, si Hallero credendum: Les II livres des
présages d'Hippocrate etc. à Lyon 1552.

HIER. PERLINI praelectiones urbanac super variis
prorrheth. Hippocr. locis. Hanov. 1613. 4.*

LANGGUTH progr. ad loc. Hippocr. praedict. II. 27.
Vit. 1766. 4.

XXI.

Ἀφορισμοὶ. Aphorismi. [Exstant in ed. LIN-
DEN. to. I. p. 68. ed. FROB. gr. p. 389. ed. FOES. sect. VII.
p. 341. edit. MERCUR. sect. I. p. 39. ed. CHART. to. IX.
Pa. 2. p. 1. Vers. Cornar. p. 517. HALLER. art. med.
princ. to. I. p. 460. PIERER. bibl. iatr. to. I. p. 373. K.]
Hos ab omni fere antiquitate summe laudatos, quibus
ἐν ὀλίγῃ λέξει δύναμις ἐστὶ μεγάλη (Galen. comm. IV. in
Hippocr. de morb. acut. text. 17. p. 127. to. XI.) qui-
que, Suida (Lex. v. *Ἰπποκράτης*, to. II. p. 145.) teste,
ἀνθρωπίνην ὑπερβαίνουσι σύνεσιν, pro genuinis et ab
Hippocrate ipso profectis habuere antiqui, EROTIANUS
(Gloss. Hippocr. p. 22. ed. Franz.), GALENUS, et qui
ad nos pervenerunt antiqui in eos commentatores,
ORIBASIVS, si commentarii, qui ejus nomen gerunt,
ab eo scripti sunt (Comm. in aphor. Hippocr. Jo. GUIN-
TERII industria, Bas. 1535. p. 7.), PHILOTHEUS
(Comment. in aphor. Hippocr. Lud. CORADO interpr.
Spir. 1581. 8.), PALLADIUS (comment. in libr. Hipp.
de fractur. in Oper. ed. Foëf. Sect. VI. p. 147.). Cae-
teros Hippocratis libros omnes germanitate superare
aphorismos, HIER. MERCURIALIS (Cens. oper. Hippocr.

p. 15.) adferit. Idem fere de iis sentit LUDOV. LEMOSIUS (vid. Iudic. oper. magni Hippocr. f. 22.). Genuinis operibus accensent aphorismos FOESIUS (in not. ad apl. Hipp. sect. VII. p. 1262), HALLERUS (Art. med. princ. to. I. GRUNERUS (Censur. libr. Hipp. p. 43.) atque GRIMIUS (Hippokr. Werke vol. II. p. 507.) ita, ut veterum nullus sit, et recentiorum existant valde pauci, qui germanas eorum origines in dubium vocaverint.

Compendia esse aphorismos eorum, quae ab Hippocrate ipso in aliis libris scripta sunt, jam GALENUS (de crisib. I. c. 6. p. 149. to. VIII.) monuit, qui scriptos eos esse ab Hippocrate jam sene et plurimum observationis habente, et post libros *ἐπιδημιῶν*, non obscure innuit. Et continent sane propositiones de morborum natura, signis, exitu, periculo cet. generales, quas vix, nisi a medico, qui plurimos aegrotantes ipse viderit, profectas esse, credibile est. Eorumque morborum partem, ex quibus aphorismos, corollariorum instar, deduxit, in libris *ἐπιδημιῶν* I. et III. ipse Hippocrates descripsit. Multos etiam ex libro de aëre, aqu. et loc. deduxit, nec non e libro de diaeta acutorum, et e chirurgicis libris, ita, ut aphorismos ex ultimis Hippocratis laboribus fuisse pateat. Eaque causa GERARD. VOSSIUM (lib. de philosophia p. 83.) movit, ut alium quendam bono iudicio hos aphorismos ex Hippocratis libris excerpisse crederet. Eique sententiae accedit Jo. CONR. DIETERICHUS in praef. ad Iatreum Hippocr. p. II. ed. Giessenf. 1655. 4. qui aphorismorum conditorem et architectum Hippocratem quidem fuisse putat, non vero collectorem, quem discipulum Hippocratis fuisse autumat.

In VII. sectiones aphorismi in omnibus libris editis dividuntur. Octava *ἀφορισμοὺς παρεμβεβλημένους* continet, quos Galenus nullo commentario, quem in reliquos fusissimum dedit, illustravit, adeoque aut ignoravit, aut pro minus bonis atque pro spuris habuit. In optimis quoque codd. mss. hi octavae sectionis aphorismi non

leguntur; existunt tamen in quibusdam, et quidem in aliis plures, in aliis pauciores, omnes tamen illos XVIII. aphorismos interjectos Cl. Bosquillon in cod. mss. graeco bibl. reg. Paris. no. 2254. quem inter optimos refert, reperit. Vid. not. in aphor. Hipp. sect. VIII. p. 131. Et hinc apparet, errasse ipsum Anton. Musam Brassavolum, hos octavae sectionis aphorismos a se collectos primo esse dicentem (Comm. in aphor. Hippocr. p. 1138. 1139. ed. Basil. 1541. f.), atque appendicis loco Hippocratis aphorismorum VII. sectionibus additos, quod etiam, quod miror, dixit, Jo. Opsopoeus, vir doctiss. in not. ad VIII. sect. aphor. p. 580. quem deinde plures secuti sunt. Prima sectio aphorismos 25, altera 54, tertia 31, quarta 83, quinta 72, sexta 60, septima 79 aphorismos continet, numero interjectorum 18 existente, ita, ut in univ. 422 aphorismi numerentur. Hanc divisionem a Galeno esse profectam, quidam statuunt, eamque esse Galeni licet negari nequeat, dubitare tamen licet, quin Galenus illius primus auctor extiterit. Ipse enim, a se factorum improbus non raro laudator, hujus divisionis non meminit, imo antiquiores aphorismorum textus dum citat, eos ita memorat, ut longe antiquiore tempore in has sectiones distributos fuisse perspiciatur. Aliae tamen etiam antiquae divisiones aphorismorum extiterunt. Auctor commentariorum in aphorismos, qui ORIBASIO adscribuntur, SORANUM eos in tres partes, RUFUM in quatuor divisisse memorat. Alius etiam ordo aphorismorum in antiqua versione eorum est, quae aphorismis ab Oribasio editis, proxime accedit, quamque nuper edidit BOSQUILLON in not. et emendat. in Hippocratis aphorismos et praenotionum librum. Paris. 1784. 12.*

Sed in ipsis aphorismis suspecti non pauci, quidam manifeste (repetuntur enim in ipso aphorismorum libro) spurii et post Hippocratem adjecti sunt. Hacque difficultate jam ante sua tempora laborasse aphorismos Galenus refert. Sic c. g. IV. aph. 61. pro su-

specto habuit, quod ipse monet in commentario ad h. l. p. 173. to. IX. et IV. aphor. 53. citra ordinem interjectum esse putavit, p. 175 VI. aphor. 58. non integrum dedisse Artemidorum Capitonem atque Dioscoridem refert, sed textum usque ad verba: *μη θραπέειν βέλτιον* (comm. ad hunc aph. p. 273. to. IX.) In septima vero sectione aphorismos complures repetitos legi ex prioribus sectionibus, praesertim ex quarta, ipse Galenus monet in commentariis ad complures hujus sectionis aphorismos. In hac enim sectione aphorismos 46. 49. 53. 57. 60. 61. 64. 65. 66. 67. 69. 70. 71. 72. 73. 76. et quidem ut plurimum ex quarta sectione repetitos occurrere, Galenus in Commentariis ad hos aphorismos expresse notat. Idem etiam de quibusdam saltim aphorismis notat BOSQUILLON l. c. Octavae sectionis aphorismos Galenus ipse non enarrat, neque, quantum equidem scio, de illis quicquam memorat, nisi, quod nonnullos adjectos esse eosque spurios, partibus libri ultimis expresse dicat in comment. IV. in Hipp. de diaet. acut. prooem. p. 116. to. XI. et titulum ipsis *interjectorum* dederit, eoque modo, et quoniam hanc sectionem commentario non infixit, quem postea Chartorius, et quidem graece ab eo scriptum (!) supplevit, satis probaverit, se genuinas eorum originés non agnoscere. Aphorismorum vero octo sectiones, quae ad nos pervenere, ex hac recensione sunt, quae cum reliquis Galeni operibus ad nos pervenit. Neque hae sectiones sine ordine, saltim quodam, sunt, quod probe notavit GRIMMIUS libr. laud. to. II. p. 507. 508. Alium textum Oribasium habuisse certum est; certum quoque est, textum antiquae versionis, quam BOSQUILLONUS edidit, a vulgato textu, qui Galeni est, admodum recedere. Alius quoque textus aphorismorum fuisse videtur, quos RUFUS EPHESIUS edidit, qui vero temporis injuria interierunt. Oribasii textus eo, quem Galenus edidit, *melior* non est, imo *deterior*, et temporibus, ut mihi quidem cum GRUNERO (Cens. libr. Hipp. p. 47.) videtur,

Oribasii, adeoque Juliani imperatoris, longè recentior, contrarium licet credat BOSQUILLON (praef. ad Hipp. aph. p. 9.), cujus argumenta infra enarrabimus. Aphorismos eadem etiam serie, qua Galenus eos emiserat, edidit cum commentariis suis PHILOTHEUS s. potius THEOPHILUS, praetermissa tamen tota octava aphorismorum interjectorum enarratione, atque aphorismis sectionis VII., qui post aphor. LI. leguntur. [In bibl. Naniana, teste catal. codd. graec. mss. apud Nanios, inter codices medicos p. 437. cod. 246. est, qui ab initio exhibet commentarium in aphorismos Hippocratis, sed valde mutilum: atque editor, videndum, ait, an auctor sit Theophilus? Atque in eodem codice no. 3. 4. et 6. sunt quaedam Theophili opuscula medica. Cod. 248. continet alia quaedam opuscula Hippocratis. HARL.]

Codicum mss., editionum, versionum in omnes fere linguas, *paraphrasium, commentatorum* immensa vis est, ut adeo HALLERUS jure dixerit, non esse alium librum inter medicos, qui frequentius sit recusis, numerosioresque nactus commentatores.

CODICES. *Graeci.* Qui in bibliotheca r. Par. adservantur, a BOSQUILLONO (praef. laud. p. 21.) enarrati, hi sunt: no. 2140. seculo XII. scriptus atque omnium in hac bibliotheca fere optimus. 2141., seculo XIII. scriptus, cum glossis interlinearibus et variis lectionibus. 2142. cum multis lectionibus, nova manu additis 2143. 2144. 2146. 2148. 2154. et hic quidem inter optimos referendus. Hi codices, notante Bosquillono, melioris notae omnes sunt et ab hoc cl. viro ad aphorismorum textum emendandum adhibiti. Praeter hos vero adhuc in eadem bibliotheca adservantur cod. 1848. 1883. 2145. 2149. 2219. 2250. 2256. 2257. 2259. 2260. 2268. 2545. 3140. A. et B. cum scholiis et aliis. Montf. II. p. 739. Graeci quoque codices exstant in bibl. C. de Montchal, in reg. Par. no. 111. Montf. II, p. 902. in bibl. Vatic. Montf. in biblioth.

D. Marci Ven. et in bibl. S. Anton. in bibl. Vindob. Lambecio notante lib. VI. p. 85. 86. 89. 94. 122. 129. 144. Conf. de Nessel in Cat. codd. mfs. graec. bibl. Vind. Pa. III. no. 19. (6) p. 30. no. 28. p. 39. no. 48. p. 53. no. 49. p. 54. qui cum anonymi auctoris praefatione est. [In cod. 382. bibl. August. quondam, nunc Monacensis, et in hujus no. 71. Vid. Hardt. to. V. p. 191. K.] In bibl. Scorial. et bis quidem, notante Büfchingio l. c. to. V. in biblioth. Bodlei. c. prognostico no. 1252. Montf. I. p. 653. in bibl. praesidis de Mesme, Montf. II. p. 1328. in museo Jo. Ph. Thomasini; in bibl. monast. Casinens. no. 97. Montf. I. p. 222. et S. Joannis in viridario Patav. Montf. I. p. 485. in bibl. Uffenbachiana; in bibl. Laur. Med. plut. 74. no. 13. cum glossis interlinearibus et commentariis. Montf. I. p. 385. Erant quoque in libris Jo. Rhodii, Patavini, aphorismi. Montf. I. p. 489. in bibl. Paul. Lips. (Feller or. de hac bibl. p. . . .) [in bibl. monast. S. Mich. Ven. sub titulo: Aphorismata, cf. MITTARELLI bibl. codd. mfs. mon. S. Mich. etc. Ven. 1779. f. p. 508. Fuit in bibl. Meermann. no. 214. codex sec. XV. aphorismorum, qui utrum graeca contexta continuerit, an latinam tantum versionem, ex indice haud patet. Adjunctus est Theophilus de urinis, Galeni epist. de pulsu sensibili, al. K.]

Latini exstant in bibl. r. Paris. no. 6845. 6846. 6860. 6868. 6869. 6870. 6871. 6895. 7021. 7027. 7029. 7030. 7031. A. 7038. 7099. 7102. 7124. In bibl. reg. Suec. Vat. no. 397. Montf. I. p. 23. [Inter Codd. mfs. bibl. reg. Athenaei Taurin. Jos. Pasini no. 939. 1069. occurrunt, membranaceus uterque, prior sec. XIV. posterior XIII. K.]

In bibl. Laur. Med. plut. 73. no. VII. VIII. XXII. Montf. I. p. 382. Aphorismorum et prognosticorum libr. IV. in bibl. Scorial. secundum Büfching. Mag. to. V. p. 132. In bibl. Laudian. Cod. Brit. no. 1013. 1252. 1355. In Merton. no. 687. 688. 689. 722. In Wigorn. no. 768. In bibl. S. Trinit. Dubl. no. 502. In bibl. S.

Petri Cantabr. no. 1866. In aula Pembrok. no. 2055. In bibl. Norfolk. no. 5189. in bibl. coll. nov. Oxon. no. 1130. 1134. In bibl. Cai. Gonvill. no. 962. In bibl. Burscough. n. 7671. in bibl. Ambros. Mediol. Montf. I. p. 516. In bibl. Coislin. S. German. n. 1018. In bibl. Divio-Benigniana no. 224. 226. Montf. II. p. 1285. In bibl. Patr. praedic. Carnotens. Montf. II. p. 1364. In bibl. Lugd. Bat. ex leg. Scaliger. in Catal. bibl. L. B. p. 395. In bibl. Ebuer. Norimb. v. Ackermann in Wittwer's Arch. f. d. Geschichte d. Heilk. B. I. St. 1. p. 49. 50.

Latine, ut Hallerus putat, in bibl. Bodl. no. 7753. Montf. I. p. 646. et iterum cum aliis medicis ibid. et p. 653. in bibl. Cai. Gonv. no. 948. In eccles. Dunelmensi no. 356. Latine quoque haud dubie in bibl. G. Pelliferii. Montf. p. 1200. in bibl. S. Ebrulphi Uticensi. no. 131. Montf. II. p. 1272. — [Fragmenta latina in bibl. r. Paris. 7100. In biblioth. Guelferb. reperiri codd. lat. versionis sub codd. Aug. Fol. 17, 2. it. 32, 13. item 47, 12. testatur EBERT. Porro adservatur ibidem cod. aphor. latin. juxta ordinem alphabeti inter codd. Aug. Fol. 38. 6. In bibl. acad. Lips. c. commento no. 1094. 1095. 1096. 1103. 1198. Libri I. no. 1107. K.]

Arabice, vertente *Honain*, Casiri no. 852. 785. Eodem Honaino, Ben Isaac, Syro, vertente, in bibl. Palat. Med. no. 253. ASSEMANN. in codd. mss. oriental. bibl. Laur. et Palat. Med. p. 371. Lib. I. aphor. ab eodem Honaino versus exstat ibid. p. 371. Mutilus alius codex aphorismor. Arab. exstat in bibl. Palat. Medicea, no. 262. ASSEMANN. p. 376. Arabice, cum comment. in bibl. Caesar. Vind. Lambec. comm. lib. I. p. 295. ed. Kollar. no. 37. in bibl. reg. Paris. no. 1040. Conf. HERBELOT bibl. or. — Vertente Abdalrahman Ben Ali, Ben Abisadik, in bibl. r. Paris. no. 1096. 1041. Arabice etiam Casiri no. 786. 787. vid. Montf. II. p. 712. De arabica versione et commentario vid. Herbelot l. I. in Abu-Sadek.

Hebraice in bibl. Colbert. in reg. Paris. n. 641. Monf. II. p. 928. — De hebraicis codd. aphorismor. in bibl. Vindob. et Vatic. vid. Bartoloccium in to. I. bibl. Rabbiuicæ p. 423. Inter inedita Manasse Ben Israel memorantur Hippocratis aphorismi, hebraice versi. In biblioth. Taurin. I. p. 18. vertente Nathan Hanacri. In bibl. Vind. Lambec. lib. V. p. 182. 184. in bibl. r. Par. no. 401. 395. ad versionem Honaini no. 396. Ex versione Mosis Ebn Hallohin in bibl. Leid. Ex versione R. Josephi ben Salomon. Wolf bibl. hebr. p. 567.

EDITIONES. *Graecæ*. Quarum artium ac linguarum cognitione medico opus sit. Praef. ante Hippocratis aphor. initium per JAN. CORNARIUM — habitæ Rostochii. Aphorismi Hippocratis, graece. — Hagænoae ap. Jo. Secerium. f. a. 8.*

Ἱπποκράτους ἀφορισμῶν τμήματα ζ'. In fine: *Ἐτυπώθη παρὰ Σεβαστιανῶ τῷ Γουγιῶ ἐν Λουγδούνῳ ἔτει ἀπὸ τῆς|θεογονίας αφλβ.** Est editio RABELAESII, latinis aliquot Hipp. libris addita, (vid. supra sub prognost. p. XLIX.) et quidem, ipso editore monente, ad fidem vetustissimi codicis graece expressa. Iterum impressa Lugd. 1543. 12. GUNZ. 1545. 12. GUNZ.

Ἱπποκράτους ἀφορισμοὶ. Hippocratis aphorismi, e diversor. codd. collatione per RUTGER. RESCIUM diligenter recogniti. Venundantur Lovan. a Barth. Gravio (in fine Lovanii, ex off. Rutg. Rescii.) ann. 1533. 8.* Lugd. ap. Gryph. 1543. 8. CATAL. ASKEW. — Frft. 1545. 12. HALL.

Graeco-latinae. Hipp. sph. gr. et lat. Paris. 1552. 1555. 16.

Ἱπποκράτους ἀφορισμῶν βιβλ. ζ', cum reliquis, quorum in prognost. et prorrheth. mentionem fecimus. Par. ap. Gu. Morel. 1557. 12.* [Vid. supr. p. XLIX. K.]

HIPPOCRATIS COI — jus jurandum, aphorismor. sect. VIII. — gr. lat. studio JO. OPSOPOEI. Frft. 1587. 12.* Vid. supra in prognost. et prorrheth. libr. p. XLIX.

HIPPOCRAT. *aphorismi* e rec. PAUL. OFFREDI. Rom. 1606. 12. Genev. 1606. 12.

HIPPOCRAT. *aphorismi* gr. et lat. una cum prognost. prorrheth. Coac. et aliis, pleraque ex interpr. J. HEURNII. L. B. 1607. 12.* [HIPPOCR. COI *aphor. gr. et lat. brevi enarrat. etc. illustrati etc. a* JO. HEURNIO. *Juxta exemplar Lugd. Batav.* (Sed sine prognost. et prorrheth.) Jenae 1690. 12.* Beck.] A Thom. Magistro editi. Paris. 1613. ASKEW.]

HIPPOCRATIS *aphorismi* ex recognitione A. VORSTII. L. B. 1628. 32.* Cum νόμῳ Hippocr. et absque anno in 16. LIND. — Ex interpret. Foëssii et G. PLANTII. L. B. 1633. 12. — Ex interpret. Foëssii, c. methodo, qua aphorismi in certum ordinem digesti exhibentur, a JO. ERN. SCHEFFLER. L. B. 1633. 16. cum divisione aphorismor. secundum ordinem materiarum. — Gr. lat. L. B. 1638. 12. [Gr. et lat. ab H. Poort. Traject. 1657. 12. HARWOOD.] — Cum interpret. lat. loc. parallel. ex ipso Hippocrate et indice, cura LUC. VERHOOFD. L. B. 1675. 16.* — Accurante THEOD. JANSSON AB ALMELOVEEN, c. locis parallel. Celsi sentent. et ind. Amst. 1685. 16.* L. B. 1732. 16.* Argent. 1756. 12.* Lips. 1756. 12.* Cum indice Verhoofdii et not. ANN. CAR. LORRY. Par. 1759. 12. 1782. 12. [Cur. Mart. Listero. Lond. 1703. 12. A JAC. FICKIO. Jen. 1729. 12. HARWOOD.]

Gr. et lat. in ZWINGERI opusc. Hippocr. aphorist. Bas. 1748. 8.* Glasgow. 1748. 12. 1749. 12. — Gr. et lat. c. Celsi loc. parall. ind. Luc. Verhoofd, locis parall. ex Boerhaav. et Swieten. commentar. et not. propriis. Par. 1759. 16.*

HIPPOCRATIS *aphorismi* ad fidem vett. monumentor. castigati, latine versi ab T. B. LE FEBURE DE VILLEBRUNE. Constantinop. prostat Paris. 1779. 12.* [In bibl. Paul. Lips. adservatur quoque exemplar, cuius forma in 12. chartae magnitudine formae 4. assimilata fuit. Donum auctoris. K.] Usus est imprimis codd. reg. Pa-

rfin. praesertim hebraeis et arabicis, ad textum emendandum, quod non sine temeritate, et non consultis satis iis, qui ante eum aphorismos ediderant, fecit. Galeno inprimis insensus, cui objicit, cum aphorismos fecisse. Textus vitiosissimus est ob plurimos typorum errores.

Ἱπποκράτους ἀφορισμοὶ καὶ προγνωστικὸν. Hippocratis aphorismi et praenotionum liber. Recens. notasque addidit Ed. FRC. MAR. BOSQUILLON. To. I. et II. Par. 1784. 12.* Aphorismi secundum cod. ms. bibl. reg. Paris. fidem emendati. Notae adhuc plures emendatt. et lectionis varietatem plurimam continent. De versione antiqua aphorism., quae in notar. et emendationum libro comprehenditur, infra dicam.

[*Ἱπποκράτους ἀφορισμοὶ.* Hippocr. aphor. Hippocratis et Celsi locis parallel. illustrati, stud. et cura Janssoni ab Almeloveen, M. D. quibus accessit Lud. Verhoofd. ind. locupletiss. loca parall. ex Boerhaav. comment., notulas addidit, edit. curav. ANNA CA. LORRY. Par. 1786. 16. Lorryi opera laudatur. HARL.]

[De Riegeri edit. vid. infr. FRANZII editio anno 1777. promissa non prodiit.]

Graece, lat. et hebr. ex duobus mss. hebraicis edit aphorismos MARC. ANT. CAIOTIUS. Rom. 1647. 8.

Editiones latinae. In Articella Venet. 1483. 4. 1485. 1500. etc. Lugd. 1505. 8. 1515. 8.* 1519. 8. 1527. 4. Editio mea antiquam (Constantini puto), et Theod. Gazae, Halleri editio versiones Constantini, Nic. Leonicensi, Laur. Laurentiani et Theod. Gazae continet. Constantini versio ex arabico idiomate est.

[HIPPOCRATIS sententiae (i. e. aphorismi); commentatt. Galeni in easd. LAUR. LAURENTIANO interprete. Florent. Ant. Miscominus inprimi curavit 1494. f.* Hanc. editionem raram, quam Panzeri Annal. typogr. silentio praeteriere, servat *bibl. Sen. Iupf. K.*]

[Aph. latine, ed. THEODORICO ULSENI, Norimb. 4. circa a. 1496. DENIS Suppl. Maitairii p. 585.]

— Antiqua versio et nova Theodor. Gazae in collect. Antonii Rustici Placentini Venet. 1493. 12. MAITTAIR. Venet. 1507. 8. GUNZ. — LAUR. LAURENTIANO interpr. Flor. 1494. f. MAITT. — Cum RHASIS libris plurimis et aliis. Venet. 1497. f. GUNZ. — Ex versione THEOD. GAZAE. Lugd. 1505. 8. GUNZ. — Cum interpretatione antiqua et NIC. LEONICENI versione. Ferrar. 1509. f. — Interprete NIC. LEONICENO cum praenotion. GU. COPO interprete. Paris. 1524. 12.* 1526. 12. 1532. RIVIN. [1527. 1539. Cat. mus. Brit.] Lugd. 1581. 12. — Et c. not. JO. MANELPHI, Rom. 1613. 16. BURM. cum iisdem. Patav. 1658. 12.* c. iisdem. Venet. 1647. 12.* — Ex recogu. FRC. RABELAESI; interpr. NIC. LEONICENO. Lugd. 1532. 12.* c. prognost. et aliis.

HIPPOCR. *aphor.* (NIC. LEONICENO interpr.) sect. VIII. quibus ex Ant. Musae commentariis adjecta fecit, et octava, FR. OGGLERIO authore. Vicent. 1610. 16. Ven. 1620. 12.* Ven. 1674. 12.* Vienn. 1726. 12.* c. methodo aphorism. et prognost. Hippocr. — Ex interpr. JO. HEURNII. Rudolphopol. 1672. 32.*

[HIPPOCRATIS *aphor. atque praesagia* latine versa c. recognit. et not. ANDR. PASTAE, Bergomatis, editio altera. Acc. huic ipsi edit. prolegomena, in quibus de aphorismorum, praesagiorumque auctore, de utrorumque scriptorum praestantia, deque sententiarum in iisdem contentarum usu differitur. Valentiae 1786. HARL.]

Versionem *latinam* aphorismorum, quam c. commentariis Oribasii scriptam seculo XIII. adservat bibli. reg. Paris. no. 1971. in not. et emendatt. in Hippocr. *aphor.* exhibuit BOSQUILLON. Par. 1784. 12.* ad pag. 77 usque. [Ea versio ex alio, quam quem nostrae editiones exhibent, textu confecta esse videtur. K.]

Versiones *gallicae*. Par JEAN BRECHE. Lion 1581. 16. RAST. Rouen 1646. 12. BURM. c. Galeni comm. in libr. I. — Par JEAN VIGIER. Lion 1605. 16. RAST. 1666. 12. BURM. Par LAZARE MEYSSONIER. Lyon

1668. 12. BURM. — Alia editio. Rouen 1685. 12. vel 1684. 12. HOUSS. Par. c. notis 1685. 12. Traduction faite sur la version de HECQUET. Paris. 1725. 12. alii 1726. 12. [Avec Explications par DU FOUR. Par. 1699. . . Gall. lat. per MICH. LE LONG. Par. 1645. 4.]

Oeuvres d'Hippocrate. Aphorismes traduits d'après la collation de vingt deux manuscrits et des interprètes orientaux, par M^r. LE FEBURE DE VILLEBRUNE. à Par. 1786. 12.* Haec versio fere eadem est, quam ea, quae cum graeco textu, quem supra memoravi p. LXVIII, prodiit. Galeno succenset, quod textum mutaverit, id quod ex Meletii commentariis, de quibus mox dicemus, probat. Vid. GALENI defensionem in diario: *Journ. de médecine* to. LXII, p. 280. sqq. K.]

Anglice. [The aphorisms of Hippocrates, translated into english by S. H. Lond. 1610. 12. 1655. 8. K.] Lond. 1695. 8. 1665, 8. BODLEI. vertente CONR. SPRENGEL. Lond. 1708. 8.* 1735. 8.

Belgicae. Aphorismen, of kortbondige Spreuken van Hippocrates, beneffens desselfs Wet en Onderrichtingen. — Nevens d'Aanmaningen van den Heer N. TULP. Vertaald door S. BLANKAART. Te Amsterd. 1714. 12.* Altera haec est editio, cum vita Hippocr. secundum Soranum.

Italice. Aforisimi di Hippocrate, tradotti da LUCA FILACTEO. Pavia 1552. 8. FALC. [Jo. Bpt. Sori et alias interpretat. italicas memorat PAITONI bibl. degli autori — volgarizz. to. II. p. 188. BECK.]

Germanice. Hippokrates Aphorismen. Bremen 1744. 8. Hipp. Lehrsätze, in d. Deutsche übersetzt, nebst ein. Anmerk. u. Verzeichn. d. Materien [v. JO. TIMMIUS.] Helmst. 1778. 8.* Paraphrasica est. [HIPP. Aphorismen a. d. griech. Spr. überf. u. m. kurzen Anmerk. erläutert. Wien 1791. 8. 1800. 8. AUG. HEIMB. HINZE, Probe ein. Ueberf. d. Aphorism. d. Hippocrates, nebst ein. erläuternden Commentare derselben, u.

einig. ander. Abhandl. aus d. Iaterie u. d. Iamatologie. Stendal 1807. 8.* Hippokrat. d. zweyt. echte medic. Schrift. ins Deutsche überf. m. ein. alphab. Repertor. d. Sätze u. Mater. Ein Taschenb. f. junge Aerzte, herausgeg. v. FR. v. PAULA GRUITHUISEN. Münch. 1814. 8. Bibel f. Aerzte, oder die Aphorismen des Hippokrates. Nach d. *latein.* Texte d. Nic. Leonie. ganz neu und frei in deutschen Jamben übersetzt, u. m. ein. kurzen, ebenfalls eigens hierüber verfassten physiol. prakt. Erklär. in Prosa versehen. — — Von BENED. v. WAGEMANN. Erst. Th. Reutling. u. Leipz. 1818. 8. Quatuor priores sectiones continet. Versus horridi, hiulci; animadversiones additae Hippocratem haud juvant. Quae effecerunt, ut to. II. typis exscribi haud possent. — Die ächten Hippocratischen Schriften verteutschet u. erläutert. z. Gebr. f. prakt. Aerzte u. gebildete Wundärzte v. D. H. BRANDEIS. B. I. Wien 1822. 8. Aphorismos continet. Versio satis bona; animadversiones adferunt ut plurimum Hippocratis loca parallela, et Celsi loca, quibus Hippocratis verba expressit: raro criticae sunt. Praeter has versiones germanicas commemorandae adhuc sunt CH. GFR. GRUNERI Bibliothek d. alt. Aerzte in Uebersetz. und Auszög. etc. Leipz. 1780. 1782. 8. Voll. 2. quorum prius genuina, posterius notha Hippocr. scripta continet. Priori volumini quoque insunt aphorismi, sed non integri, nec eodem ordine, quo in editionibus continentur vulgaribus, sed nonnulli tantum, et in tres classes divisi, quorum prima, qui ad physiologiam, secunda, qui ad dieteticen, tertia, qui ad pathologiam Hippocratis illustrandam faciunt, aphorismos continet. Denique CURT. SPRENGELIUS in Apologie des Hippokrates u. sein. Grundsätze. Leipz. 1789. 1792. 8. Voll. 2. praeter librum de diacuta acutorum et de aëre, aquis et locis, (to. II. p. 260—622.) aphorismos non solum transtulit, ut plurimum commode, sed et animadversionibus instruxit, quae late patentem librorum omnis generis lectionem com-

probant, Hippocrati recte intelligendo maxime utilem. K.]

Paraphrases metricae graecae. ROBERT. CONSTANTINUM aphorismos graece reddidisse SPACHIUS notavit in elench. medic. p. 14. Conf. HALLER. in bibl. med. pract. to. I. p. 44. Graeco et latino carmine exposuerunt etiam aphorismos ANTON. FAVENTINUS, REGINALDUS STURMIUS. Graec. et lat. versibus per GERARD. DENISOT. Paris 1634. 8. FALC. cum commenta a GUIL. ODRY. Paris. 1634. 12. versibus gr. et lat. ab ANT. HOMMEIO. Par. 1660. 8.* Sect. I. aphor. versib. graec. p. ROB. WINTERTON, c. lat. vers. Heurnii. Cantabr. 1631. 4. Cantabr. 1633. 8. cum omnium aphor. vers. metrica FABRI et WINTERTONI. — Cum metrica paraphrasi VAN POORSTII. Traject. 1657. 12.* Graeco quoque carmine expressit aphorismos JO. FRERUS. [Hippocr. Aphorismi soluti et metrici interpr. JO. HEURNIO, metaphrasis JO. FRERO et RAD. WINTERTONO. Cantabr. 1633. 8. in Cat. Mus. Brit.]

Latino carmine ab Aloyf. Luifino. Ven. 1552. 8. Auctore LAUR. SPAN. Vratisl. 1570.* auct. ANDR. ELLINGER. Frft. 1579. 8. auct. LAUR. STURM. Lugd. 1583. 8. 1619. 8. LIND. auct. PT. BULENGER. Par. 1587. 12. FALC. Par. 1650. 8. — Auct. PA. DIONYSIO. Veron. 1699. 4. auct. SIM. PROUANCHER. Senonib. 1603. 8. LIND. Aphor. libri II. heroic. versib. redditi a JAN. DUBRAVIO. Nor. 1623. 8.* — Auct. JO. LUD. GANSIO. Arg. 1624. 12. Vienn. 1626. 12. LIND. auct. J. PFANZ. Argent. 1624. 8. LIND. — Auct. PT. BERIGARDO, med. candidato. Utini 1645. 8.* Auct. JO. BAPT. DE CONDÉ.^{a)} Bruxell. 1647. 12. GUNZ. auct. JO. JUNKER. Erford. 1648. 8. auct. ignoto, c. lat.

a) Haec metrica aphorismor. versio continetur quoque in Hippocr. aphor. c. concordantia eorundem ac indice locupletissimo. Acced. iid. aphorismi versu heroico explicati a Jo. Bpt. Condé, med. Brux. Lovan. 1781. 8.* K.

aphorismorum versione S. l. 1669. 12.* Latino quoque carmine expressit aphorismos MATTH. ROSELERUS, Lucanus. [Aphorismi elegis latinis redditi a J. F. CLOSIO. Tub. 1786. 8. Edit. II. Berol. 1796. 8. K.]

Gallico carmine par DE LAUNAY. Rouen 1642. 8. BURM. Dein etiam titulo: Hippocrate depaisé par Louis de Fontenettes; Par. 1654. 4. ASTRUC.

[De metrica germanica versione WAGEMANNI vide, quae paulo ante monita sunt p. LXXII. K.]

Commentarii. Commentatorum in aphorismos immensa vis est. Plures jam in aphorismos commentarii Galeni temporibus exsistere, qui ab eo memorantur. Antiquissimi omnium aliorum aphorismorum interpretum sunt HEROPHILUS, BACCHIUS, HERACLIDES TARENTINUS, ZEUXIS, quos Galenus omnes *ἐμπειρικούς* vocat, quique ab eo expresse dicuntur *οἱ πρότεροι τῶν ἐξηγησαμένων τοὺς ἀφορισμοὺς*, in comm. ad VII. aphor. 70. p. 333. to. IX. Chart. — HEROPHILI commentarius in bibl. Ambros. Mediolan. exsistere dicitur a Montf. I. p. 498.

Aphorismos porro explicuere:

SABINUS, quem memorat Gal. adv. Julian. c. 3. p. 379. to. IX. Chart.

LYCUS, Quinti praeceptor, empiricus, a Galeno a terrimo carbone ob insulsam explicationem suam notatus in comm. ad I. aphor. 14. p. 28. in praef. ad III. aphor. p. 92. to. IX. *τὸν δεύτερον τοῦ συγγράμματος ἐξηγητικῶν* LYCI Neapolitani, quem tamen Galenus Macedonem expresse vocat, citat EROTIANUS in expos. voc. Hipp. p. 214. ed. Franz. — Peculiarem etiam contra Lycum libellum scripsit, de quo paulo post dicemus, [et in Histor. literar. Galeni Oper. to. I. praemissa p. CLXXXIII. dictum est. K.)

QUINTUS, a Galeno, ob aphorismos male expofitos, non laudatus, reliquos quoque Hippocrateos libros explicuit.

MARINI in aphorismos enarrationes memorat Galen. in VII. aph. 24. p. 503. et in VII. aph. 54. p. 324. Chart.

RUFI in aphorismos enarrationes laudat Galen. et ORIBASIVS in praef. ad comm. in aphor. Hipp. ed. Bas. 1535. p. 7.

SORANUM in tres sectiones aphorismos divisisse, narrat ORIBASIVS.

PELOPEM, interpretem aphorismorum, laudat Galen. de ord. libror. suor. p. 51. to. I. Chart. et in primis Oribasius in praef. l. c., qui cautissime verbum aphorismorum e verbo transferens, imitatus sit Hippocratis brevitatem.

[Huncce libellum gr. lat. e bibl. Cujacii edidit Stph. Claverius, sub junctum suis in Persium annot. Paris. 1607. 8. Vid. Reines. ep. ad Chr. Daumium IV. p. 14. De variis opusculi edit. egit Daumius l. c. ep. XXIX. p. 96. K.]

DOMNUM et ATTALIONEM, interpretes Hippocratis, Oribasius citat in praef. ad aphor. p. 8.

NUMESIANI interpretatio aphorismorum memoratur a Galeno in V. aph. 44. p. 221. et in IV. aphor. 69. p. 179. nec non in comm. I. in libr. Hippocr. de humor. text. 24. p. 535. to. VIII.

DIONYSII enarrationum in aphor. mentio fit ad IV. aph. 69. p. 179. Scripsisse Numesianum et Dionysium in IV. aph. 69. loco vocum *ὄρα θρομβώδεα, βορβορώδεα* Galenus refert.

Hos omnes commentatores Galenus generatim non laudat, nimis quippe verbosos, et qui Hippocratis mentem raro adsecuti sint. Vid. locum classic. in praef. ad comm. in sect. VII. aphor. p. 292. LYCUM, quem sua spectra, non Hippocratis placita scripsisse adserit, peculiari libro, qui to. IX. Chart. legitur, refutavit.

Contra aphorismos antiquiore jam tempore THESALUS TRALLIANUS, methodicae sectae instaurator, quem Galenus memorat c. 1. advers. Julian. p. 377.

to. IX. Chart. Caelius vero Aurelianus, quod miror, non citat.

In eodem aphorismos JULIANUS Alexandrinus, Galeno coevus, libros XL. scripsit. Secundum vidit Galen. (advers. Jul. c. 1. p. 577. to. IX.), eumque peculiari libro, qui in eodem tomo legitur, acerrime confutavit. Cod. Galeni libri adv. Lycum et Julian. exstat in bibl. Medicea. Baudini III. p. 48.

GALENI in aphorismos commentarii eorum, qui nobis supersunt, antiquissimi sunt. Exstant, et quidem integri, in VII. sectiones aphorismorum. [Conf. Hist. liter. Galen. to. I. Oper. ejus. p. CLXXXI. seq. de codd. et editt. horum commentariorum. K.]

ORIBASIO, qui adscribuntur, commentarii nunc dicendi sunt. Hos pro spuris habent LEON. FUCHSIUS in epist. nuncup. ad comm. in aphor. Hippocr. HALLERUS in bibl. med. pract. to. I. p. 48. et GRUNERUS Conf. libr. Hipp. p. 47. et quidem minus germanarum originum tot notae illis insunt, ut mirer plane, GUNTHERIUM ANDERNAC. in epist. dedicatoria editioni suae commentarior. Oribasii praefixa, atque BOSQUILLONUM in praef. ad Hipp. aphor. p. 9. sq. genuinas hujus libri origines agnovisse acriterque defendisse. Ipse enim hic Oribasius, Juliani imper. medicus, Ptolemaei Evergetis jussu se hos commentarios confecisse, atque post septuaginta perfectissimorum medicorum examinationem congestisse memorat, et, quod Oribasius, Juliani medicus, non fuit, christianus fuit: in II. aph. 39. p. 80. 81. ed. Bas. 1535. haec habet, quae auctorem fuisse christianum, manifeste probant: *Si aegrotans est religiosus, opponere illi debet medicus sacram scripturam, si tamen antea hanc amaverit* etc. Et in VI. aph. 55. *antiquis temporibus nullum ad altare processisse dicit, nisi qui e Levitico genere, aut regio fuerit.* Laudat ceterum nullos Graecos, Latinos vero Terentium, Virgilium et Ovidium, et latine suam enarrationem scripsisse videtur: codice enim latino GUNTHERIUS usus esse

videtur, non graeco; quod BOSQUILLONUS l. c. p. 9. vult, neque codex aphorismorum c. commentariis Oribasii saec. XIII. scriptus, qui no. 1971. in bibl. reg. Paris. servatur, graecus; sed latinus est. Codex etiam bibl. r. Paris. no. 7102. non Oribasii prologum in aphorismos, sed alius, et incerti quidem, interpretis latini continet. — Codex Vibrasii (Oribasii) super aphorismos Hippocratis exstat in bibl. monast. S. Trin. de Vindocino. Montf. II. p. 1204.

Editiones horum commentariorum sunt, et omnes quidem editore, (non interprete) JO. GUINThERIO. Andern. Paris. 1533. 8. Bosqu. Venet. 1533. 8.* Bas. 1535. 8.* Patav. 1658. 12.* Vid. quoque de his editionibus et generatim de commentariis Oribasii GOULIN in Journ. de médecine to. LXIV. p. 145. et to. LXXVII. p. 343. Aphorismorum ceterum ordo in his editionibus turbatus est, septimaque sectio Oribasio dicta partem aphorismorum, qui in sexta continentur, comprehendit. Ordo etiam priorum sectionum turbatus est.

MELETII philosophi commentarii exstant in bibl. r. Paris. no. 2685. et apud Montfauc. II. p. 735. et in bibl. S. Remigii Rhemenfi, teste eodem. [De illo cod. ms. LEFEBURE DE VILLEBRUNE in praef. ad Hippocr. aphor. p. X. not. (h) haec habet: „Hic bonae notae Meletii codex fuit quondam servatus inter libros Principis Henrici a Lotharingia, abbatis protomonasteriorum S. Dionysii et S. Remigii, nepotis Cardin. a Lotharingia. Eum integrum graece commentario stipatum legeram, cum me monuit Cl. Lorry alicubi olim delituisse versionem ejusdem a quodam Pietreo latine factam: nec incassum ipsam quaesivi in bibl. reg. Auctor quidem nomen suum reticet, ast nepotem Gentiani Herveti, hominis non infimi commatis certe, se profitetur. Ipse quoque textum graecum propria manu, antequam eum verteret, exscripserat, ut forma literarum videre est. Hinc jam bina exstant Meletii graeca apud nos exemplaria. Tres tantummodo priores hujusce codicis la-

tinī aut graeci prelo forent submittendae sectiones. Maximi nominis medicus debuit haberi Meletius ille, non monachus certe, ut vulgo creditur; quippe qui pari passu incedat cum Hippocrate, Galeno in cod. Vindob. cui titulus: *Iatrosophium* etc. de quo conf. Fabricius bibl. graec. to. XIII. p. 301. 328. Hunc Meletium alium esse, atque Monachus ille tractatiunculae *de urinis*, versibus politicis scriptae auctor, cod. graec. 2240. bibl. reg. certo certius mihi constitit: hi enim politici versus decimi tertii seculi sunt inventum. Tam clumbis est monachus iste, tam plebejus in scribendo, ut plus mille annis Meletio philosopho recentior videatur. Hic autem noster elegans, tersus, eloquens, rerum ubertate potius viget, quam vanis verborum ambagibus luxuriatur, doctrinaque Hippocratica plenum refertumque se commendat. Quod certum est, ante Joannicum, decimi seculi medicum, vixit Meletius, cujus nominis multo plures in Graecia docti viri inclaruerunt. Multi etiam THEOPHILI, et literis et doctrina medica nomen suum posteris commendavere. Sed sit hic noster Theophilus [Philotheus], qui *Comes archiattrorum* nominatur Chrysofomo, sive qui PROTOSPATARIUS; de his dignitatibus in aula Graecorum imperatorum vid. Calvini *lex. jurid.* Vinkii *amoen. philol. med.* Jos. Laurentii *Amalthaeam*, Meursii *lex. graec. barb.* K.]

THEOPHILI Protospatharii, sive, uti vocatur in commentario suo edito, PHILOTHEI commentarii graece exstant scripti in bibl. r. Par. no. 2149. vid. Montfauc. II. p. 739. in bibl. Vindob. Lambec. V. p. 165. vid. DE NESSEL in catal. ms. graec. bibl. Vind. P. IV. no. 74. p. 44. Exstant iidem commentarii in bibl. Vindob. no. 34. vid. Lamb. VI. 2. p. 88. Memorat quoque hunc commentarium Labbeus p. 212. bibl. nov. mstor. in bibl. Medic. plut. 86. Montfauc. I. p. 407. Bandini III. p. 98. 102. in bibl. Ambros. Mediol. Montf. I. p. 529. [in bibl. Naniana, ut supra memoratum est,] in bibl. univers. Altorf. graecus, chartaceus, seculo XIV.

vix superior, in quo vero enarrationes aphorismorum. sect. I. ultimo tamen excepto, desiderantur, quem descripsit, exemplo etiam textus addito, JO. ANDR. NAGEL, in progr. quo donationis Trewianae memoriam renovat. Altorf. 1788. 4. Codicem etiam graecum habuit, quem in comment. in aphor. Hippocratis memorat, et ex quo plurima loca in comment. suos transcripsit, ANT. MUS. BRASSAVOLUS.

PHILOTHEUM dixere A. M. BRASSAVOLUS, LEON. FUCHSIUS (in epist. nuncupat. comm. in aphor.) CONR. GESNERUS, atque editores commentariorum, quos scripsit. *Graecae* editt. plane desiderantur. Latinae duae sunt, nempe: PHILOTHEI commentaria in aphor. Hippocratis e graeco in lat. conversa, interpr. LUD. CORADO. Ven. 1549. 8.* et Spiraë 1581. 8.*

STEPHANI *σχόλια εἰς τοῦ Ἱπποκράτους ἀφορισμοῦς κατὰ σύνοψιν*, exstant in bibl. Caes. Vind. DE NESSEL catal. Pa. III. no. 16. p. 27. Alius codex, principio mutilus, est in eadem bibliotheca, teste DE NESSEL l. c. no. 44. p. 50. Commentarii e Stephano et Philotheo in bibl. Uffenb. 1. 4.

ACTUARIUM comm. in aphorismos exstant ap. FELIC. PACIOTUM, teste Gesnero in bibl. —

Anonymi comm. graeci in bibl. r. Paris. no. 2257. 2260. In priorem sectionem et partem secundae in bibl. Medic. plut. 74. — Ignoti hominis comment. graeci in aphorismos exstant in bibl. Laur. Med. graec. plut. 74. Montf. I. p. 585. Enarrationes singulis aphorismis subjectae graec. in bibl. r. Paris. no. 883. [Fuit et in bibl. Meermann. cod. no. 225. sec. XVI. f. scriptus, qui inter alia continebat quoque Anon. expositionem in Hippocr. aphor. K.]

Commentar. *arabicus* auctore ALLAIDIN EBN EL-NAFIS seculi XIV. est in bibl. r. Paris. no. 1042. — HONAINI, filii Isaac, Syri, comment. in libr. I. aphor. Hippocratis exstat in bibl. Palat. Medic. no. 253. Asemann. p. 371. — HASANI Gilaei comment. arabici in

aph. Hippocr. sunt in bibl. Lugd. Bat. p. 308. — Notae ABDELRAHMAN BEN ALI BEN ABISADIK in bibl. reg. Par. no. 1096. 1041. et in bibl. Scorial. no. 872. Vide de eo Herbelot. p. 36. Alius comment. CASIRI no. [852.] 788. [p. 235. ubi dicitur ALAELDINUS ALI BEN ABILHARAM ALCARSCHITA, et Casiri p. 234. sq. agit de interpretibus arabicis, et in quot libros s. sectiones aphorismos Hipp. distribuerint veteres. De comm. RAZIS ad mentem Galeni vid. Casiri p. 263. — no. 873. p. 298. est ALMANALII comment. in aphor. vid. Casiri.] — Commentarii HALY in aphor. exstant in bibl. colleg. omn. anim. Oxon. Cod. Brit. no. 1430. — Abr. Patrich explanatt. in aphor. apud Plantovicium. Mosis Abdalla, Cordubensis, et Mosis ben Eved - Elohim. Wolf.

Hebraici comm. in bibl. Vind. Lamb. I. p. 184. Aphorismata Hippocr. c. comm. R. JUDAE BEN SAMUELLIS ex arabic. in hebraicum conversa exstat in bibl. Laur. Med. plut. 88. no. 54. Montf. I. p. 412. Hippocr. aphor. c. comment. MOSIS BEN EVED - HAELOHIM Israelitae ad mentem Galeni, paucis exceptis, in bibl. Lugd. Bat. p. 285. [Conf. Bartoloccius in bibl. rabbin. to. I. p. 423.]

Commentarii *latini* in bibl. coll. nov. Oxon. no. 1130. et in bibl. reg. Paris. no. 6845. 6847. 6855. 6856. 6956. 7021. 7027. Quaestiones in aphor. ibid. no. 6537. 6549. Magistri Benedicti glossae supra libros aphorism. in coll. Caji Gonvill. Cantabr. n. 960. Anonymi glossae et scholia in bibl. r. Paris. no. 7030. et ap. Cashley. BALTH. LEMECHEN in aliquot aphor. Montf. II. p. 761. Anonymi comm. in aphor. in bibl. S. Gattiani Turonens. no. 405. Montf. II. p. 1277. Exstant quoque anonymi glossae in bibl. Basil. et anonymi annot. in aphor. in bibl. Coisliniana San-German. no. 1017. Bis cum expositione aphorismi exstant in bibl. Scorialensi Montfauc. I. p. 620. — Constantinus Africanus in aph. Hippocr. exstat in bibl. Ranchini. Montf. II. p. 1283. [Inferam h. l. Glossas super

aphorism. Hippocr. a viro ignoto scriptas inter codd. bibl. acad. Lips. no. 1095. et *Lectiones italici medici super aphor. Hippocr. ibid. no. 1098.* — *Aliae glossae ibid. no. 1130. Constantini glossae super prognost. et aphorism. ib. no. 1143. K.]*

BARTH. DE BURGIS in aph. comment. citat **Symph. Campegius.** — **JAC. FOROLIVIENSIS** in Hippocr. aphorism. et Galeni super eisdem commentarios expos. et quaest. p. **CHPH. DE CASTANEA.** Papiae 1488. f. **MAITT.** Ven. 1490. Pap. 1501. f.* 1512. Ven. 1495. f. **MAITT.** 1501. f.* 1520. f. *Cat. mus. Brit. c.* **MARSILII DE S. SOPHIA** interpret. in eos aphor., qui a Jacobo expositi non fuerant. Ven. 1508. f.* [Cum vers. dupl. antiqua et Th. Gazae, exposit. Galeni, Jacobi Foroliv. et Marsil. Ficini, et quaestionib. eorund. p. Hieron. Pompilum de Oleariis. Ven. 1508. f. In 8. et in fol. *Cat. mus. Brit. BECK.]* 1547. f.* 1556. 4.* — *Versionem Constantini, Th. Gazae et Nic. Leonicieni, comment. Galeni et fufissimam expositionem Jacobi continet. Cod. ms. est in bibl. Taurin. — Cod. exposit. JACOBI DE FOROLIVIO existat in bibl. reg. Paris. no. 4861. Montf. II. p. 753.*

LAUR. LAURENTIANI comment. Flor. 1494. f.* **JO. SERMONETA** comm. super libros aphorismor. Ven. 1498. f. **LIND.** [Adjectus est Ugonis expositioni. v. *Cat. mus. Brit. to. I. BECK.]* — **ANTON. BENIVENII** comm. in aphor. Flor. 1507. 4. **HOTTON.** — **NICOLI** commentum super aphor. Hipp. curante **ANT. SACCO.** Bonon. 1522. 8.* [Interpr. Th. Gaza et Nic. Leoniceno, c. comm. Nicoli Florent. p. Jo. Bpt. Theodosium et Ant. Saccum. Ven. 1522. 8.* **BECK.]** — **UGONIS** expositio super aphor. Hippocr. et sup. commentum Galieni, ejus interpr. Ven. s. a. 1493. f.* 1494. f. **MAITT.** Ven. 1498. f.* Papiae 1518. f.* Ven. 1523. f. *Codex existat in bibl. reg. Paris. Montf. II. p. 753.*

THADDEI Florentini expositiones in arduum aphorismor. Ipcratis volumen, in divinum pronosticorum Ipcratis librum, in praeclarum regiminis acutorum

Ipocratis opus, in subtilissimum Joannitii Ifagogarum libellum Jo. BPT. NICOLLINI Sabodiensis opera in lucem emissa. Ven. 1527. f.* cum vers. Th. Gazae, Nic. Leonicensi, Constantini Africani et Galeni comm., quibus suos addidit Thaddeus.

HIER. THRIVERII comm. in aphor. Hipp. libr. I. Antwerp. 1538. 4. LIND. In omnes aphor. Lugd. 1551. 4. FALC.

ANT. MUS. BRASSAVOLI in octo libros aphorismor. Hippocr. et Galeni commentaria et annotatt. Bas. 1541. f.* Cum comm. in text. Hippocr. et comm. Galeni. Ferrar. 1594. LIND. Ven. 1721. 4.* Cum Musae tantum comm. in aphor. Interjector. aphor. octav. sectionem se primum addidisse, quae tamen in antiquis jam et optimae notae codd. legitur, memorat Musa p. 1138. 1139. Ceterum locos plurimos Philothei et quidem graece, et permultos ex commentariis, Oribasio adscriptis, edidit.

PAULI GRISIGNANI, medici Salernitani, in aphor. Hippocr. expositio. Salern. 1544. f. LIND.

HIPP. COI — aphorism. sect. VII. e graeco in latin. sermonem conversae et comment. illustratae — per LEONH. FUCHSIUM. Bas. 1544. 4.* Par. 1545. 8.* Lugd. 1554. 8. [In Hipp. Coi VII. aph. libr. commentaria, ab eodem autore nuper recastigata, adject. annotatt. et locor. diffic. Galeni explicatt. K.] Lugd. 1558. 8.* Lugd. 1559. 8.* PHILOTHEI comment. et Oribas. fere primus post ANT. MUS. BRASSAVOLUM memorat, minus germanas comm. Oribasii origines demonstrat, Galenum ut plurimum sequutus, quem simul explicat.

HIPPOCR. aphor. genuina lectio et fidelis interpretatio, studio J. MORISOTI. Basil. 1547. 8. GUNZ.

BASSIANI LANDI in aphor. Hippocr. dictata anni 1551. exstant in bibl. Vindobon. Lamb. II. c. 8. p. 837.

HIPPOCR. Coi aphor. comm. FORESHI illustrati. Frcf. 1551. 8. 1554. 8.* Jo. BRECHEUS in aphor. Hippocr. Paris. 1552.

HIPP. aphor. gr. lat. c. GUIL. PLANTII interpr. et. JO. LYGAEI paraphrasi. Par. 1551. 16. LIND. Lugd. 1555. 12.* 1575. 12.* Genev. 1580. 16. BURM. FALC. et c. comment. Jo. Marinelli. Ven. 1582. 12.* Lugd. 1582. 16. LIND. Genev. 1590. 8. LIND. f. l. 1595. 12.* Aphor. simul in appendice in ordinem secundum materias digesti.

JO. BPT. MONTANI exactissimae in aphor. Hipp. lectiones summa cura collectae etc. recognitae etc. Ven. 1553. 8*. [*Ejusd.* in secundum librum aphor. Hipp. lectiones etc. Venet. 1554. 8.* K.]

JO. MYRICA paraphrasi in Hippocr. aphor. Bas. 1556. 8. LIND. — BENED. VICTORII comm. ad Hipp. aphor. Venet. 1556. 4.* — FR. VALLESII in aphor. Hipp. Complut. 1561. 8. Colon. 1589. f.* — NIC. HAUTPAS aph. Hipp. enarrat. illustrati. Duac. 1563. 4. — CPH. A VEGA comm. in libr. aphorism. Antiguerae 1563. 8. Lugd. 1568. 8. 1570. 8. In Operib. Lugd. 1576. f. 1586. f. 1626. f. — HIER. CARDANI comment. in VII. libr. aphor. Bas. 1564. f.* Patav. 1653. 4. Et in Operib. to. VIII. Galenum, Leoniceum valde taxat.

JUVENAL. LEUERONII in Hipp. aphor. lucubrat. Montis reg. 1565. 4. LIND.

HIPP. aphor. ex nova CLAUD. CAMPENSII interpretatione. Lugd. 1579. 8.*

JAC. HOLLERII in Hipp. aphor. c. schol. ex Dureto sumtis auxit JO. LIEBAUT. Paris. 1579. 8. 1582. 8.* Genev. 1583. 8. 1596. 8.* 1597. 8.* Lips. 1597. 8.* Frft. 1597. 8.* 1644. 8. GUNZ. 1646. FALC. 1652. 8. RAST. Genev. 1675. 8.* Codex exstat in bibl. r. Par. n. 6338. Montf. II. p. 761.

SALVII SCLANI comment. in aphor. Hippocr. Venet. 1579. 4. 1583. 4. LIND. *Ejusd.* apolog. ad Jo. Altimarum, quod ea, quae dixit in Altimarum in comment. aphorismor. sint verissima. Ven. 1584. 4. GUNZ.

HIPPOCR. aphor. Nic. Leonicensi interpr. JOA. MARINELLI in eosd. comm. Ven. 1583. 12.* 1593. 12.*
 Idem sunt, quos sub Guil. Plantio paulo ante memoravimus, qui et seorsim prodire. JO. ZECCHI in aphor. Hippocr. Bonon. 1586. 4. HOTTON. GUNZ.

DAN. LAPHANGINI in Hippocr. aphor. dialogus. Venet. 1586. 4. LIND. — JO. VISCHER aphorismor. Hipp. brevis enarrat. Tubing. 1591. 4.* — Ejusd. aphor. ex Hippocr. Tubing. 1569. — RODER. A FONSECA in VII. libr. aphor. Hipp. comment. in singulos aphor. adnotat. Ven. 1595. 4.* 1608. 4. 1621. 4. RICH. 1628. 4. HOTTON. Patav. 1708. 4. — ANNIB. BUFALI aphor. erometaphrasis. Messan. 1605. 8. MONGITOR. — PA. OFFREDI comm. in aphor. Hippocr. Genev. 1606. 12.* — CONSTANTINI LUCAE exposit. in aphor. Hipp. Ticin. 1607. 4. *bibl.* BODL. 1608. 4. GUNZ.

HIPPOCR. Coi aphor. gr. et lat. brevi enarratione fidaque interpr. illustr. c. hist. observ. et remed. selectis a JO. HEURNIO. L. B. 1601. 12.* 1607. 12. 1609. 12.* 1609. 4.* (in Operib.) Lugd. 1615. 8.* L. B. 1623. 12.* Lond. 1623. 12. Jen. 1677. 12. 1690. 12.* Rudolft. 1666. 12.* Amst. 1688. 12. L. B. 1690. 12.*

P. A. CANONHERII in VII. aphor. Hippocr. libros commentarii. Antverp. 1607. 4. 1618. 4.* III. voll. — PT. ANT. CANONHERII in VII. sect. aphor. interpretationes. Antverp. 1617. 4. LIND. 1618. 4.* — JAC. FONTANI comm. in omn. aph. Hipp. Par. 1608. 12.* (Genev.) 1613. 4.*

EMAN. STUPANI comm. in aphor. Hippocr. Bas. 1615. 8.*

Aphor. Hippocr. explan. auct. MATTH. NALDIO. Rom. 1617. 4. FALC. 1657. 4.*

HIER. MERCURIALIS in omn. Hippocr. aphor. praelection. Patavin. a Maxim. Mercuriali, H. F., publicatae c. Pancratii Marcelli notis marginalibus. Bonon.

1619. f. LIND. Lugd. 1621. 4. GUNZ. Foroliv. 1625.
f. LIND. Lugd. 1631. 4. HOTTON.

HIPPOCRATIS aphor. NIC. LEONICENO interpr. c.
not. JOA. MANELPHI. Rom. 1623. 16. BURM. Ven. 1647.
12.* — Hipp. aphor. NIC. FONTANI. acc. tractat. de
extract. foetus mortui. Amst. 1633. 12.* — Hipp. aph.
graec. et lat. breviter et nervose enodati a TOB. KNO-
BLOCH. Norimb. 1641. 8.* Aphorismos alio, quam so-
lito, ordine digessit.

PT. CASTELLUS in aphor. Hippocr. Macerat. 1648.
4. HOTTON.

GE. MORALES comm. in Hipp. aphor. Venet. 1648.
4. Ejusd. ars parva, s. aphorism. Hippocr. resoluti.
Ven. 1653. 12. GUNZ.

GUIDI ANT. ALBANESII aphor. Hippocr. exposit.
peripatetica. Patav. 1649. 4.* — In sect. I. et II.
tantum.

PAUL. CIGALINI lection. in Hipp. aphor. Novicomi
1653. f. SMITH. — Hipp. aphor. illustrati oper. JO.
CONR. DIETERICI. Giess. 1655. 4. 1656. 4.* bis. Ulm.
1661. 4.* 1665. 4. LIND. Sleswic. 1661. 4.* Para-
phrasis fufissima, ab auctore, linguae graec. profess.

LEV. FISCHER genuina aphor. resolutio. Hal-
berst. 1656. f. 1680. 8. LIND. — CAR. VALESII de
Bourgdiu in aphor. Hipp. Rom. 1659. f. HOTTON. —
MICH. RUCKER comm. in Hipp. aphor. edid. G. H.
WELSCH. Ulm. 1676. 4. cum hoc editus est.

PT. GUICHARD comm. in Hipp. aphor. Ulm 1676.
4. — PA. DE SORBAIT comm. et controvers. in omni-
libros aphor. Hipp. Vienn. 1680. 4. Opus spissum
pagg. 1039. mere practicum.

[In Hippocr. aphor. omnes perbreves comment.
— ANSELMO LATIOSO, med. Viterb., auctore. Viterb.
1667. 8. — In Hipp. aphor. ad chirurg. spectantes
comment. a BERNARD. GENCA de Mandulpho — de novo
impressa. Bonon. 1727. 8. Memorat PAITONI. BECK.]

FR. DOMINICI BARISANI magnus Hippocr. medico-moralis ad utramque corporum atque animarum salutem per genuinam eorum expositionem accommodat. Aug. Taurin. 1682. 4. GUNZ. — LUC. TOZZI in Hippocr. aphor. commentar. in duas partes distributa. Neap. 1693. 4. GUNZ. et in Oper. Neap. 1704. 4. Voll. 4. — FR. SCHRADERI theses med. ex illius praelect. publ. in aphor. Hippocr. sect. VII. annotatae. Helmst. 1693. 1694. 1695. 4. GUNZ.

HIPP. *aphor.* c. commentariolo auct. MART. LISTER, Lond. 1702. 8. 1703. 12. Tub. 1730. 12.* 1744. 12.* Edit. Tubing. Jo. BLANCHETHI synopsis aphor. Hipp. p. locos communes digestor. addita est. Commentarius LISTERI plane ad medicinam facit.

Nova et vetus aphor. Hippocr. interpret. a Jo. FR. LEONE AB ERLSFELDT. Frft. et Lips. 1711. 4.* Spissum opus et mere medicum 1180 paginarum.

HIPP. *aphor.* ad mentem ipsius artis usum et corporis mechanismi ration. expositi. To. I, et II. Paris. 1724. 8. Recus. sub veri auctoris, Jo. HECQUET, nomine. Neap. 1731. 4.* [Venet. 1757. 4.* K.]

Jo. JEREM. FICK aphor. Hippocr. notis illustrati. Jen. 1729. 8.* Argumenti mere medici. — M. DE PINEDO comm. in aphor. Hipp. Amst. 1735. 8.*

Medicina Hippocratica, expon. aphor. Hippocr. auctore Jo. DE GORTER. Lib. I. — VII. Amst. 1739 — 1742. 4.* Sect. I — III. explicationes discipuli auctoris in disputationibus publicis defenderunt. Reliquarum sectionum enarrationem Gorterus addidit. Commentarii sunt argumenti mere medici.

HIPPOCR. *aphor et praesagia* ex recogn. et cum not. Andr. Pastae. Bergom. 1750. 1762. 12.*

Hipp. aphor. notation, variorum illustrati. Digestit et indd. addidit J. CH. RIEGER. Hag. Com. 1767. 8.* II. voll. Eadem plane editio, fronte duntaxat libri mutata, prodiit. L. B. 1778. 8. II. voll. Vid. Bibl. Pinelli to. I. p. 288. Vix ipse judicare potens, et graecae lin-

guae parum gnarus, [ex comment. aliorum collegit; quae optima ipsi videbantur. Utilis editio ob loca Hippocr. parallela diligenter notata et Celsi. [Melius iudicavit de hac editione Lefebure de Villebrune in praef. suae aphorismorum editionis p. XVI. K.]

(Commentaria in praecipuos Hippocr. aphorismos, pathologico-practica praecepta complectentia, auctore JO. PT. VASTAMPANI etc. Opus posthumum typis vulgatum anno 1822. curante AMADEO TESTA, M. D. Aug. Taurin. 1822. . . . K.)

JO. VIGIER aphorismes d'Hipp. rangés et disposés, avec des notes. Lyon 1605. 16. RAST. 1620. 12. 1666. 12. BURM.

A. CABOTIN commentaire en vers sur les aphor. d'Hippocrate. à Par. 1665. 12. BURM.

LAZ. MEYSSONIER aphorismes d'Hippocr. trad. en françois, avec un mélange de paraphrase et d'eclaircissement des lieux obscurs et la clef de cette doctrine par le moyen de la circulation du sang. Lyon 1668. 12. BURM.

Aphorismes d'Hippocr. avec des éclaircissements. Lion. 1684. 12. HOUSSEAU. — Aphor. d'Hippocr. trad. en françois, avec des explicat. phys. et des annotations curieuses. à Par. 1685. 12. II voll.

Les aphor. d'Hipp. avec des nouv. explicat. et plusieurs observat. de pratique sur les maladies. Paris 1703. BURM.

HECQUETI expos. aphor. gallice prodiit Paris. 1727. 12. II voll.

The aphorisms of Hippocr. and the sentences of Celsus, with explanat. et references, by CONR. SPRENGELL. Lond. 1708. 8.* 1735. 8.*

JO. TIMMII et CURT. SPRENGELII versiones germanicae, animadversionibus, res ab Hippocr. tractatas exponentibus auctae, supra iam p. LXXI. seq. commemoratae sunt.

Excerpta eorum, quae super aphorismos Hippocratis scripta sunt. Burdigal. 1524. f.*

Cod. quoque existare dicitur M. VINCENTII^{a)} Mich. Gil. Alius cod. existat Hispan. PASCALII FRC. VIRREY y MENNOL.

Partem tantum aphorismorum interpretati sunt multi, Existat in bibl. reg. Paris. anonymi in XXV. Hipp. priores aphorismorum interpretatio, no. 6858. in I. aphor. anonym. expos. no. 7101. in nonnullos aphor. no. 2316. MATTH. CURTII in II. partic. aphor. in bibl. r. Paris. no. 6852. ARNALD. DE VILLANOVA in aph. I. sect. I. et aphor. 34. sect. II. in Oper. saepius editis.

In aphor. XXII. sect. I. MICH. SERVETI comm. c. libr. de syrup. Paris. 1537. 8. Ven. 1545. 8. Par. 1573. 8.

SEB. AUSTRII Hipp. aphor. puerorum morbos enarrantes. Bas. 1540. 8.

ANT. LUDOVICI expos. aliquot in aphor. Olyssipon, 1540. f. 1545. f. LIND.

Quarti aphor. lib. I. vera lectio et in eund. Galeni enarratio, JUST. VELSIQ interpr. Bas. 1540. 4. 1543. 4.

DONAT. A MUTIIS in interpret. Galeni sup. 14. aphor. Hipp. dialogus. S. l. 1547. 4.*

JO. BPT. MONTANI in aphor. libr. I. lectiones. Ven. 1553. 8.* In libr. II. Venet. 1554. 8.*

JANI CORNARIJ orat. in dictum Hippocr. vita brevis, ars longa, Jen. 1557. 12. GUNZ,

ODDI DE ODDIS interpret. in aphor. prim. sectionem. Patav. 1564. 8. LIND. In I. et II. sect. Ven. 1572. 8. Patav. 1589. 4. LIND,

a) In bibl. L. B. inter libros mss. latin. invenio Lektionen Vincentii Maji Brixiani in Hippocratis aphorism. mss. Fol. Vid. Cat. bibl. L. B. noviter recognitus, L. B. 1674. 4. p. 410. K.

THEOPHR. PARACELSI Erklärung. über etliche Aphorismen. Cölln. 1567. 4. Ejusd. explicat. sect. I. aphor. quatuor primorum secundae et novem posteriorum quintae. In Oper. omn. Frft. 1583. 4.

HIPPOCR. Coi de naturae, temporum anni et aëris irregularium constitutionum propriis hominisque omnium aetatum morbis theoria p. Jac. Curionem. Frft. 1569. 8.* Est comment. in III. section. aphor. — THEOD. BELLEII in aphor. Hipp. comment. I. Panorm. 1571. 4. LIND. PATR. CRISPI comment. in libr. I. aph. Rom. 1575. 4. LIND.

ANT. PEREZ suma breve de algunas sentencias de Hippocrate. Complut. 1575. Saragoss. 1613. — JO. ZECCHII in sect. I. aphor. Acced. Scip. Mercurii scholia. Bonon. 1586. 4.*

MARS. CAGNATI expos. in aphor. Hipp. 24. sect. II. Rom. 1591. 4. Ejusd. in aphor. 22. sect. I. Rom. 1619. 8. FALC.

FABRITHI praelect. de catena aphor. I. sectionis. Ven. . . . 4. LIND. — ALPH. BAROCCII in I. aphor. section. dilucidissimae lectiones. Ferrar. 1593. 4.* — AMBR. NONNII comm. in III. libros aphor. Hipp. Conimbr. 1600. f. LIND.

HIER. CAPIVACCHII comm. in sect. I. aphor. c. tract. CAPIVACCHII de foetus formatione. Venet. 1601. f.* et in Opp. omn. Frft. 1603. f. Venet. 1617. f.* etc. — JUL. ARGENTERII in lib. I. et II. aphor. comment. in Opp. Frft. 1610. f.*

CPII. CACHETI controvers. in I. aphor. section. pars I. Tulli, 1612. 8.*

PROSPERI MARTIANI expos. in Hipp. aphor. 22. sect. I. Rom. 1617. 4. — JO. MANELPHII responsio brevis ad annot. Prosp. Martiani in comm. Mars. Cagnati. Rom. 1621. 8. GUNZ. AETHI CLETI defensio interpr. Mars. Cagnati. Rom. 1621. 8. GUNZ. [MARS. CAGNATUS, Veron., in Var. Observat. libr. IV., quorum duo poster. nunc prim. access. — Rom. 1587. 8.

paffim multa Hippocr. loca emendat, aut explicat, aut vindicat.]

ANT. COELII comm. in libr. I. aphor. Hipp. Mef-
fanae 1618. 4. LIND. — SANCTOR. SANCTORII comm.
in I. fect. aphor. Hippocr. Ven. 1629. 4.*

CLAUD. SALMASII interpr. Hippocratei aph. 79.
feet. IV. de calculo. Additae funt epiftol. duae Jo. Be-
veroviccii, quib. respondetur. L. B. 1640. 8.* — Jo.
BEVEROVICCHII exercit. in Hipp. aphor. de calculo. Acc.
ejusd. argum. doctorum epift. L. B. 1641. 12.* — G.
FR. LAURENTII exerc. in nonnullos minus absolute ve-
ros Hipp. aphor. Hamb. 1647. 4.* 1653. 8.*

PT. CASTELLI in Hipp. aphor. primi libri critica
doctrina per puncta et quaestiones. Macerat. 1648. 4.*
— PAU. CIGALINI in aph. Hipp. libr. I. et III. lectio-
nes. Novicom. 1655. f.* — GABR. FONTANI aph. Hip-
pocr. VII. 15. apologeticon, quo Galenistar. doctrina
circa pleuritidem defenditur contra Helmont. Lugd.
1657. 4. LIND.

GERON. PARDO tr. del vino aguado y aqua envina-
da felu el aforifmo 56. de la Sect. VII. Valladol.
1661. 4.

BARTHOL. GENGA in aph. Hippocr. ad chirurg.
fpectantes comm. Rom. 1694. 4. [Aliam edit. Rom.
1646. habet Cat. bibl. Saliceti. Rom. 1789.] *Ital.* Bo-
non. 1695. 8. HISPAN. Cirurgia de Hippocrates y
commentarios sobre fus aphorifmos pertenecientes a la
cirurgia, traduce en Castellano A. G. VAZQUEZ. Ma-
drit. 1744. 4.*

Recherches fur la nature et la guérifon des can-
cres. Parif. 1700. 12. Explicationem aph. 38. feet. VI.
continent.

Medicinam neque adeo brevem effe, quemadmo-
dum ajebat Theffalus, neque adeo longam, quemad-
modum ex Hippocr. fert vulgaris opinio, prael. CA. FR.
COGROSSII. In Raccolt. di opufe. scientif. e filolog. to.
XIII, Ven. 1736. p. 67.

JO. SIG. HIERSTELII et FRC. PASSINI viginti septem aphor. Hippocr. Oenip. 1739. 4.*

[Opus medicum dogm. crit. practic. f. Hippocr. in aphor. libris redivivus. Auct. IGNAT. NICOLOSIO. Neap. 1788. 8. Continet dogmaticam expofit. 25 prior. aphorifm. Vid. Ephem. liter. Gott. 1789. p. 1688.]

Differtationes academ. permultas, in Hippocrat. aphor. fcriptas, collegit HEFTER. in muf. difputat. Multarum titulos HALLERUS dedit in bibl. med. pr. to. I. p. 57. fequ. Addam quas., quas Hallerus non habet, inprimis viri valde Hippocratici, JO. PANCR. BRUNONIS.

SCHERBII diff. ad aphor. Hippocr. fect. I. Altorf. 1588. 4.*

L. FEAKE diff. in fect. II. aphor. L. B. 1670. 4.*

LUD. PETTENKOVERI aphor. 30. fect. V. refolutio. Argent. 1671. 4.*

JO. PANCR. BRUNO ad II. aphor. 52. Altorf. 1686. ad fect. III. aph. 3. ibid. 1687. ad III. aph. 5. ib. 1698. ad lib. III. aph. 5. ib. 1688. Ejusd. ad lib. III. aph. 5. diff. pofter. ib. 1688. Ej. ad fect. III. aph. 6. ibid. 1689. Ejusd. ad fect. III. aph. 12. ib. 1691. Ejusd. ad fect. III. aphor. 13. ib. 1692. Ej. ad fect. III. aph. 14. ib. eod. ad aph. fect. III. 15. 16., ib. eod. ad aph. 17., ib. 1693. ad aph. 19. 20. ib. eod. ad aph. 21. ib. 1694. ab aph. 22. ib. eod. ad aph. 24. ib. 1696. ad aph. 25. ib. eod. ad aph. 27. 28. ib. 1697. ad aph. 29. 30. ib. eod. In fect. IV. aph. 37. 38. ib. 1706. ad aph. 41. 42. ib. 1707. ad aph. 46. ib. 1708. ad aph. 48. 49. ib. 1709.

L. WAGARDI diff. fup. aph. 3. fect. II. L. B. 1712.

— I. G. BRENDEL de parefi atrabilaria Hipp. ad aph. 40. fect. VII. Gott. 1752. 4. et in Opufc. pa. I. p. 184.

[Descriptio rheumatifmi acuti et dilucidatio ducentorum et quinquaginta aphorifmorum HIPPOCR. ad

rheumatifinum tum acutum, tum chronicum; item ad phrenitidem, ad pleuritidem, peripneumoniam, pleuropneumoniam et anginam pertinent. data a FERD. SAALMANN. Münster 1789. 4.]

Aphorismis ordo quum vix multus sit, iis ordinem quendam indere, permulti scriptores fatigerunt, non raro quoque ipsum suum systema ipsis aphorismis ingerentes.

Methodus aphorismor. c. Gesneri adnotat. erat apud Cp. Wolphg. Vid. *Bibl.* GESNER. et SIMLER.

In RUSTICI PLACENTINI collect. Ven. 1507. 8. aphorismi ad suas aegritudines dispositi sunt.

Compendium eorum, quae sup. aphor. Hipp. scripta sunt. Bourdeaux. 1524. f. — Hippocrat. aphor. et sententiar. libri VII. in eum ordinem, in quem antehac nunquam disposuit quispiam, digesti. Ductu et auspiciis JO. AGRICOLAE AMMONII. S. l. 1537. 4.* — BASSIANI LANDI praef. in aph. Hippocr. Patav. 1552. 8. Codex est in bibl. Vindob. Lambec. II. p. 838.

BENED. BUSTAMANTE PAZ method. in VII. Hippocr. aphor. ab Hippocr. observata, qua et meliorem ordinem et argumenta declarat. Ven. 1550. 4.* Paris. 1550. 16. LIND.

BARTH. et P. ROSSINI sententiae omn. et verba in Hipp. aphor. ordine alfab. digesta. Ven. 1555. 8.*

Aphorismi digesti secundum locos congruentium seriem materiar. c. expositione cujusque aphorismi ex Galeno supposita et insignioribus sententiis Celsi. Lugd. 1555. 12.*

JO. PLACOTOMI Hipp. aphor. in locos communes digesti. Antverp. 1664. 12. LIND. OLIVARIJ POPARDI Hipp. aphor. ordine meliori latine facti. Rochell. 1580. 16. LIND.

ARCHIL. CARCANI in aphor. Hipp. lucubrat. Ticin. 1581. 8.* ordine methodico. — ACHILL. FIRMINI

GASSARI aphorismor. method. nova. Tigur. 1584. 8.
 LIND. (Sangalli 1584. 8.) — ERKARD. HEIDENECCII
 mnemonentica in aph. Hippocr. tabulis comprehensa.
 Basil. 1585. 4. GUNZ. — FR. FOGEROLAEI method. in
 VII. aph. Hippocr. Parif. 1612. 4. Cat. bibl. Lugd. Bat.
 — RUD. MAGISTER aphor. Hipp. 22. interpr. et me-
 thodo exornati. Parif. 1613. 12. LIND. Idem forte
 liber est: Hipp. doctrina, aphor. leges, judicia cet.
 auct. RUD. MAGISTRO. Par. 1613. 8. RAST.

JO. LANAEI Hippocr. aphor. gr. et lat. c. argumen-
 tis J. J. LANAEI. Par. 1628. 8. JO. GORRAEI animadv.
 in JO. LANAEI libellum, quo aphor. Hipp. in nov. ord.
 digeffit. In JO. GORRAEI opusc. quatuor. Par. 1660. 4.*

HONOR. BICAISII manuale medicor. f. *συναξίς*
 aphor. Hippocr. praenot. Coac. cet. Aqu. Sext. 1635.
 12.* Par. 1639. 12. Lond. 1659. 12.* Genev. 1660.
 12.* Jenae fec. exempl. Londin. 1712. 8.*

NIC. FANTONI aphor. Hippocr. methodice difpofiti.
 Amft. 1657. 12. RIV.

S. AL. MARIN aphor. Hippocr. difpofitiva method.
 fegmentis IV. comprehensa. Parif. 1639. 12.

C. DE S. GERMAIN Hippocr. aphor. methodica pra-
 xis in IV. partes divifa. Par. 1650. 12.

Aphorifmi Hippocratis facili methodo digeffi c.
 ipfo textu aliisque therapeuticis — auct. JO. TILEMANN.
 Marp. 1650. 12.* (Sed antiquior quoque exftat editio.)
 Gieff. 1660. 12.* 1670. 12.*

MARINI CURAEI DE LA CHAMBRE novae methodi
 pro explanandis Hippocrate et Galeno fpecimina. Au-
 thoris ratio explanandi aphor. Hippocr. Par. 1655. 4.
 LIND.

BERNARD. LANGWEDEL thef. Hippocr. f. aphor.
 in claff. et certos titulos difpofiti. Hamb. 1679. 12. —
 CORONATI medicina aphoriftica f. aphor. Hippocr. juxta
 institutiones et praxin medicam difpofiti. Hamb. 1681.
 8.* — JO. DAN. GLOBITZ aphor. omnium in III. fection.
 nova digeffio. Norimb. 1681. 12.*

G. W. WEDEL aphorismi aphorismor. s. aphorismi in porismata resoluti. Jen. 1695. 12.*

Les aphorismes d'Hippocr. rangés selon l'ordre des parties du corps humain. Paris 1703. 12. BURM.

MARCENAI arrangement des principaux aphor. d'Hippocr. pour gouverner les malades. Par. 1719. 8. FALC.

M. GUYOT manuel des médecins, ou recueil d'aphorismes. choisis, tirés des ouvrages d'Hippocrate et de Celse. à Par. 1754. 8.*

[P. C. MARCHAND manuel de l'observateur en médecine. Par. 1822. 18. Continet varia loca, ex Hippocratis aphorismis aliisque ejusdem scriptis desumta, diagnofin, prognofin, curationem morborum etc. fpectantia. K.]

Contra aphorismos fcripferunt THESSALUS TRALIAN. LYCUS, JULIANUS; quos jam dixi [p. LXXI. LXXV. LXXVII.]: — CORN. AGRIPPA de Nettetheim de vanitate et incertitud. fcientiar. — LEON. a CAPOA in Raggionamento IV. Neap. 1681. 8. — ALOYS. SINAPIUS de vanitate, falfit. et incertitudine aphor. Hippocr. Genev. 1697. 8. et in Parad. med. part. III.

ALMELOVEEN in invent. novantiquis. Amft. 1684. 8. oftendit, Hippocrati plura nota fuiffe, quae pro novis inventis hodie jactantur.

XXII.

Περὶ διαίτης ὀξέων. [Est in edit. LIND. to. II. p. 268. Ed. FROB. gr. p. 365. fed adjectum est p. 376. *Τῶν ἐπομένων τινὰ μὲν, ὡς Γαληνός φησι, γνήσια Ἴπποκράτους ἐστὶ, καὶ τὴν λέξιν ἀμειπτον ἔχει μετὰ τῆς διανοίας, τινὰ δὲ αὐτοῦ οὐκ ἄξια, ὡς ὑπονοῆσαι παρεγγεγραφθαι τοῖς γνησίοις, idque incipit a §. 34. ed. Lind. Ed. MERCUR. sect. I. p. 212. Ed. FOËS. p. 52. sect. IV. Ed. CHART. p. 1. to. XI. Ed. MACK. to. II. p. 95. Verf.*

CORN. p. 489. Collect. HALLER. to. II. p. 95. Bibl. iatr. PIERER. to. II. p. 230. K.] Hunc librum omnes antiqui pro genuino habuere, EROT. (expof. voc. Hipp. p. 22.). GALEN. (comm. in hunc libr. paffim, inprimis in prooem. Comm. IV. p. 116. to. XI. Chart. libr. III. de respir. diff. p. 268. to. VII. comm. I. in progn. text. 4. p. 588. to. VIII.), PALLADIUS (comm. in Hipp. de fract. fect. VI. p. 147. ed. Foëf.). Memorant illum PLINIUS (h. n. lib. XVIII. c. 7.), ATHENAEUS (deipnofoph. II. 7. p. 45. ed. Cafaub.), qui multa fufpecta in eo, et dimidium libri nothum et illegitimum effe fcribit. Multa ex eo excerpfit CAEL. AUREL. (acut. lib. I. c. 12. p. 39. et II. c. 19. p. 123.), quo ultimo loco univerfam pleuriticorum curam, quam Hippocrates praeceperat, recenfuit. Pro genuino etiam habuere hunc librum, ultima parte excepta, de qua mox dicam, HIER. MERCURIALIS (Cenf. oper. Hippocr. p. 16. 17.), LUD. LEMOSIUS (Judic. oper. Hippocr. c. 5. p. 24.), FOËSIUS (in not. ad hunc libr. Oper. fect. IV.), HALLERUS (art. med. princ. to. I. p. 258.), GRUNERUS (Cenfura p. 65.) et GRIMMIUS (Hippokrat. Werke II. p. 518.).

Inferiptio libri apud veteres non una fuit. *Πρὸς τὰς Κνιδίας γνώμας* titulus libro fuit, quoniam in ipfis libri initiis Hippocrates contra Cnidias fententias fcripfit, quo nomine liber hic ab ipfo GALENO multis locis citatur, v. c. in libro de ratione victus in morb. acut. ex Hippocr. fententia c. 4. p. 188. c. 8. p. 194. to. XI. Chart., et a CAEL. AUREL. III. acut. c. 4. p. 189. c. 8. p. 212. chron. III. c. 8. p. 485. et IV. c. 3. p. 521. Idem nomen huic libro dedit POLLUX (Onom. f. v. ὀξύβαρον. lib. X. fect. 87. ubi videantur interpr.) et RUFUS EPHES. in libro de part. corp. hum. — *Περὶ πτισσάνης* titulum ei fecerunt EROTIAN. l. c. PLIN. l. c. GALEN. de Hipp. et Plat. decret. IX. 6. p. 261. to. V. Chart. libr. III. de diff. respir. c. 6. ut alios locos omittam, quos ftudiofe collegit LEMOSIUS. Haec nomina libro data effe ob ipfum libri argumentum, nomenque *περὶ πτισσάνης*,

ob ptisanam (a §. IV. ed. Linden. to. II. p. 271.) in eo descriptam, jam Galenus notavit in comment. I. in libr. Hippocr. de diaet. in acut. text. 17. p. 14. to. XI. Chart. Alia nomina minus vulgaria, *περὶ διαίτης, περὶ ὀξέων νοσημάτων* FOËSIUS et GRUNER. locc. cit. adferunt. Vulgata jam antiquis inscriptio fuit *περὶ διαίτης ὀξέων*, quam et Galenus in commentariis suis retinuit.

Nullum fere veterum fuisse, qui de genuinis hujus libri originibus dubitaverit, jam monui: sunt tamen et Galeni de iis variae sententiae. Aliis enim permultis in locis, quorum partem jam citavi, priorem hujus libri partem, quam tribus commentariis instruxit, pro maxime germana habet, alio vero loco, eoque satis notabili, quum quaedam absque plurimo ordine in libro dicta inveniret, librum Hippocratis quidem, sed non ab eo editum esse dixit. *Πολλάκις ἐνενόησα*, inquit in comm. II. text. 55. in libr. de diaet. acut. p. 76. to. XI, *τοῦτο τὸ βιβλίον (π. διαίτ. ὀξ.) ἐν τύποις εὐρεθὲν, ἐκδοῦσθαι μετὰ τὸν Ἱπποκράτους θάνατον. ἢ γὰρ ἀταξία τῶν λόγων οὐκ ἄλλως ἔοικεν, ἢ οὕτως γεγονέναι. προσγραφομένων μὲν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἱπποκράτους ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν ἐνρισκομένων αὐτῷ παραδειγμάτων εἰς τὴν τοῦ καθόλου πίστιν ἐνίων μὲν ἐπὶ τοῦ μετώπου, ἐνίων κατὰ τοῦ νότου· μὴ δυνηθέντος δὲ τοῦ ἐγγραφομένου τὴν οἰκίαν ἐκάστῳ τάξιν ἀποδοῦναι.* Notat etiam iis, quae ab illis inde locis scripta sunt, ubi balnea Hippocrates describit atque laudat, (a §. 31. to. II. p. 294. Lind.) multa esse interjecta, quae forsan ipsis Hippocratis temporibus ne nota quidem adhuc fuerint. Vid. Galen. comm. III. ad text. 40. Hipp. p. 106. to. XI. Chart. et seq. Indequē quidam LUD. LEMOSII forsan exemplo (Judic. oper. Hippocr. c. 5. fol. 24.) inducti sunt, ut partem libri de morb. acut. ad balnea usque, adeoque ad §. usque 31. Lind. pro genuina, reliquum vero librum pro spurio haberent.

Sed Galenus non omnem hanc partem pro spuria habuit. Etsi non negat libro a §. 31. usque ad §. 34. Lind. interspersa esse quaedam, quae ab Hippocratis

temporibus recedant, hanc tamen libri particulam inter genuinas adhuc refert, et commentario III. illustrat.

Hanc vero partem a §. 34. Lind. quae etiam in hac editione et in aliis editis inscripta est ἀρχὴ τῶν νόθων, quamque Galenus commentario proprio, eoque quarto, illustravit, ab Hippocrate profectam non esse, Galenus probavit, cujus sententiam post eum omnes secuti sunt, Καὶ γὰρ τῇ τῆς ἐρμηνείας δυνάμει καὶ τῇ τῶν θεωρημάτων ἀκριβείᾳ λείπεται πολὺ τῶν ἔμπροσθεν. Galen. in prooem. ad comm. IV. in Hipp. d. diaet. acut. p. 116. to. XI. Chart. Hanc spuriam partem, atque Hippocrate indignam, ab Hippocrate, forsan non ad publicationem, sed εἰς ἀνάμνησιν scriptam esse, et post Hippocratis mortem demum libro additam, Galenus uno loco notat, nempe in comm. II. in Hipp. d. diaet. acut. text. 38. p. 63. to. XI. Chart., quod sane facile fieri potuit, veriores vero hujus partis spuriae origines tetigit quidem, non vero penitus persecutus est. Promiserat nempe Hippocrates in ipso de diaet. acut. libro, et quidem in locis pluribus, se de curatione aliorum etiam morborum acutorum, imo, ut Galenus vult, comm. II. in l. de diaet. ac. text. 38. p. 63. et comm. III. in libr. eund. p. 90. et p. 105. omnium librum peculiarem scripturum, et hic liber, quoniam non publice editus est (Galenus sane temporibus non exstabat); sed in adversariis Hippocratis mansit ineditus, a discipulo forsan Hippocratis ad congerenda ea, quae in hac spuria parte leguntur, adhibitus est. Indeque optime explicuit Galenus, bona ista non pauca atque Hippocrate digna, quae ipse in hac libri parte se notaturum pollicitus est, atque satis probe notavit. Vid. comm. III. in Hipp. l. l. text. 14. p. 90.

Sed verior de hac spuria hujus libri parte sententia haec est. Exstabat, quod ex CAELIO AUREL. II. acut. c. 29. p. 142. qui hujus rei solus mentionem fecit, HIPPOCRATIS liber regularis, quem diaeteticum vocavit, huncque librum, quum non exstet in libris Hippocratis, qui supersunt, et sane sub hoc titulo non exstat, planè

periisse arbitratus est ALMELOVEENIUS in not. ad h. l. Sed non perit: est enim hic liber regularis sive diaeteticus, notha pars libri de diaeta acutorum, quod manifeste intelligitur ex ipso eo loco, quem Caelius citat. Dicit is enim: HIPPOCRATES *vero libro regulari* — *perripneumonicae, inquit, remedium aptandum ex cocco atque galbano atque attico melle, vel abrotano, ex aceto mulso atque pipere admixto et helleboro nigro. Summitum, inquit, est etiam panacem in mulso ex aceto confecto decoquere et liquatum dare libendum.* Locus ipse, quem coram habuit Caelius, et satis male latinum fecit, ex hac spuria parte desumptus est: *περὶ πνευμονῆς ἐκλείκτον. χαλβάνη καὶ κόκκαλος ἐν μέλιτι ἀττικῷ ἀβρότονον. ἐν ὄξυμέλιτι, πέπερι, ἐλλέβορος μέλας, ἀποξέσας, καὶ πνευμονικῶ ἐν ἀρχῇ περιωδύνῳ ἔοντι δίδου. ἀγαθὸν δὲ καὶ τὸ πάντα ἐν ὄξυμέλιτι ἀναξέσαντα καὶ διηθέοντα δίδοναι πίνειν.* de diaet. ac. §. 53. p. 312. to. II. Lind. Ex quibus sane manifeste liquet, hanc spuriam libri de diaet. acut. partem temporibus forsitan ipso Galeno superioribus (Caelius enim, uti notum est, Soranum latinum fecit,) etiam peculiaris libri titulo exstitisse huncque peculiarem atque spurium Hippocratis genuino libro esse adfuturum.

Sed si etiam haec ultima hujus libri pars minus genuina est, satis tamen antiqua est. ERASISTRATI adeo temporibus jam hanc partem libro de diaeta acutor. additam fuisse, Galenus quidem dicit, sed non probat, in comment. IV. in Hipp. de diaet. ac. text. 5. p. 120. to. XI. Non enim contra minus germanam libri hujus Hippocratei partem scripsisse videtur Erasistratus librum, quem contra genuinam partem et Hippocratem ipsum intelligens, contra discipulos Hippocratis, Apollonium et Dexippum vero nominans de febribus primum scripsit, in quo Hippocratem fame atque siti aegros suos febribus decumbentes necuisse scripserat, cum e contrario Theffalus eundem Hippocratem aegros nimia copia alimenti replevisse scripserit. Vid. Galen. comm. I.

in text. 24. Hippocr. d. diaet. ac. p. 22. to. XI. Cf. comment. III. in eund. libr. p. 106.

Ceterum hic liber, qui antiquissima eaque nobilissima antiphlogisticae methodi febribus curandis idoneae monumenta continet, non multos habuit inter antiquos, qui in illum commentarentur. Praeter Erasistrati et Themisonis contra eum libros exstabat adhuc Galeni temporibus τὸ περὶ τῆς καθ' Ἱπποκράτην διαίτης opus, quod medicus quidam Βίζτωρι, τῷ Ῥώμης ὑπάρχῳ tradiderat. Textum Hippocratis in hoc libro admodum mutatum fuisse atque mutilatum, Galenus per quaedam exempla probavit in comm. III. in l. de diaet. ac. p. 113.

CODICES mss. hujus libri exstant haud pauci. Graece in bibl. reg. Paris. no. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2253. 2254. cum titulo de ptisana 2545. In bibl. D. Marci Venet. hic liber exstat graece ut in Medicea, plut. 73. et ap. Bandini III. p. 144. In bibl. Vind. Lambec. comm. libr. III. VI. p. 85.

Latini forsan codd. sunt, qui exstant in bibl. regin. Suec. Vat. no. 396. 397. Montf. I. p. 23. et in bibl. Laur. Med. plut. 73. no. 24. Montf. I. p. 383. in bibl. Caj. Gonv. Cantabr. no. 959. 962. in bibl. colleg. nov. Oxon. no. 1130. 1134. in bibl. C. Merton. no. 689. in Colleg. S. Trin. Dublin. no. 502. in bibl. A. Pembrok. no. 2055. Latine exstat in bibl. r. Paris. no. 6868. 6869. 6870. 6871. 7029. 7030. A. 7036. 6846. In bibl. Laur. Med. plut. 73. no. 7. Montf. I. p. 382. [In bibl. reg. Athenaei Taurin. no. 1069. sec. XIII. vid. Pafini cat. codd. mss. bibl. reg. Athen. Taur. p. 360. a. In bibl. acad. Lips. no. 1103. et 1203. uterque cod. c. commento. K.]

Hebraicus codex versionis factae ex Arab. exstat, teste Wolf. in bibl. hebr.

Arabicus: Ketab alemradh alharat le Boerath. Herbelot p. 480. Libros tres priores vertit HONAIN. Casiri no. 852. no. IV. p. 291.

COMMENTARII. Antiquissimus, quem scimus,

in hunc librum commentarius Galeni est, in quatuor partes divisus, quarum tribus prioribus enarrantur, quae Galenus pro genuinis in hoc libro; quarto vero, quae pro spuris habuerat.

Graecus libri I. hujus commentarii codex est in bibl. Vind. Lamb. et de Nessel III. et in Medicea p. 75. no. V. Bandin. III. p. 144. Vid. Montf. I. p. 387. Graecus quoque forte est GALENI in Hipp. de diaeta in bibl. r. Paris. no. 3147. Montfauc. II. p. 739. at 600 circiter annorum, cum commento Galieni in bibl. cath. Metensi no. 226. Montfauc. II. p. 1380.

Latinus codex est in bibl. coll. nov. Oxon. no. 1134. et no. 1130. in bibl. coll. Merton. no. 687. 689. et in bibl. aul. Pembr. no. 2055. in bibl. r. Paris. 7030. — Epitomen commentariorum Galeni dedit Symph. Campegius Lugd. 1508. 8. 1516. 8. (Spach. p. 147.)

EDITIONES. *Graece* lib. de diaeta acutorum prodiit Paris. 1530. f. HALLER. Graec. et lat. JO. VASSAEO interpr. Par. 1531. f. MAITTAIR. *Latine* prodierunt studio NIC. LAVACHII. Flor. 1533. 4.* lat. (cum Galeni comment. et Galeni de semine libr. II. Basil. 1533. f. Cat. bibl. Bun. I. p. 93. Bas. 1542. 8.* 1543. 8. RAST. 1551. f. HOUSSET. Lugd. 1565. 12. c. JO. MARTINI adnotat. PAULO JULIARIO interpr. Veron. 1542. 8.* JO. VASSAEO interpr. c. annotatt. JO. MOLINI. Lugd. 1565. 12.* Prodiit quoque in Articella, et quidem, quod ex collatione utriusque libri intelleximus, Thaddeo Florentino vertente. Est potius epitome libri, quam versio: nam Thaddeus, Arabista, graecarum literarum maxime ignarus erat. — Ex ANDR. BRENTII versione. Lugd. 1506. 8. cum nonnullis Chamberii — GU. COPO interpr. Paris. 1525. 12.* et quidem cum libro de natura humana, qui solus in titulo memoratur. Liber de vict. rat. in acut. p. 15. incipit. — Ex recogn. FR. RABELAESII, GU. COPO interpr. Lugd. 1532. 12.* cum aliis, quos vide sub prognostico. — Ex edit. PAUL JULIARII. Veron. 1548. 8. GUNZ.

VERSIONES. *Germanice:* Hippokrates von d. Lebensordnung in hitzigen Krankheiten. A. d. Griech. Altenb. 1772. 8.* Opus studiosissime elaboratum, cum not. doctiff. in quibus praefertim medicamenta antiqua Hippocratis illustrantur, auct. Jo. Fr. Ca. Grimmio, versionis operum Hippocratis.

COMMENTARII sunt, praeter Galeni enarrationes, quas jam dixi, Comment. anon. scriptoris in bibl. r. Paris. no. 6846. 6869. 6870. 6871. **PALLADII** in hunc librum scholia Venet. exstitisse, Jo. Santalbinus refert in praef. ad Palladii scholia in Hippocr. de fract. Foëf. sect. VI. p. 196. Exstitisse ap. Diegum Hurtadum. Venet. Spach, elench. p. 147. — **MARSILII** (DE S. SOPHIA) comment. in Hipp. de regim. ac. exstat in bibl. r. Paris. no. 4860. Montfauc. II. p. 753. — **ANT. MUS. BRASSAVOLI** in libros de vict. rat. in morb. acut. Hippocr. et Galeni commentaria et annotatt. Ven. 1546. f.* Post textum, ab A. M. Brassavolo latinitate donatum, leguntur Musae commentarii. Dein Galeni commentarius sequitur Jo. VASSAEO interpr. et denique in hunc commentarium A. M. Brassavoli copiosissima enarratio. — **HIER. THRIVER. BRACHELII** comment. Lugd. ap. Beringos 1552. 8. **GUNZ.** et Lugd. ap. hered. Jac. Juntae. 1552. 8. **GUNZ.** — **FR. VALLESII** comment. Aug. Taur. 1590. 8.* — **HIER. MERCURIALIS** comm. in Hippocr. prognost. prorrheth. de vict. rat. in acut. et epidem. historias. Ffist. 1602. f.* — **JO. HEURNII** comm. in Hipp. de vict. rat. in morb. ac. libri IV. Edid. post. mortem auctoris ejus filius **OTTHO HEURNIUS.** L. B. 1609. 4.* — **LUD. DURETI** comm. editi sunt cum libro de humoribus et comm. in eundem. Paris. 1631. 8. cura **PT. GIRARDET.** Editio nova et accuratissima **J. G. GUNZII:** Hipp. Coi de humor. purgand. lib. et de diaeta acutor. lib. III. c. comm. integr. Lud. Dureti. Acc. constitutio prima libri II. epid. c. ejusd. auctoris interpr. **PT. GIRARDETUS** primum in lucem protulit, recensuit, emendavit, notas — adjecit **IUST.**

GODOFR. GUENZ. Lips. 1744. 8.* — HIER. CARDANI
comm. exstant in Oper. omni. to. X. Lugd. 1663. f.

XXIII.

Περὶ ἀέρων, ὑδάτων, τόπων. De aëre, aquis, locis. [Est in ed. LIND. to. I. p. 327, ed. FROBEN. gr. p. 75. sed. a signo *) multum a Lindeniana differt, id quod lectores incautos facile turbare possit, nec qua de causa id fecerit Lindenius, perspicitur; qui vero quaedam ex libro *περὶ τῶν ἐν κεραλῇ τραυμάτων* p. 451. ed. Frob. sumsit, et huic loco putavit insinuanda. Ed. MERCUR. sect. I. p. 16. Edit. FOËSII sect. III. p. 63. Ed. CHARTER. to. VI. p. 187. Ed. MACK. to. I. p. 310. Vers. CORNAR. p. 104. HALLERI art. med. pr. I. no. 1. PIERRER. bibl. iatr. to. I. p. 205. K.]

Hunc librum EROTIANUS titulo *περὶ τόπων καὶ ὠρῶν* p. 22. et *περὶ ὠρῶν καὶ τόπων* p. 272. ed. Franz. GALENUS vero variis in locis *) memoravit et in omnibus ad germanos Hippocratis libros ab eoque editos retulit. Diserte vero refert hunc librum ad eos, qui οὐκ ἀλόγως *Ἱπποκράτους αὐτοῦ πεπίστευται γράμματα εἶναι* libr. III. de differ. resp. c. 1. p. 268. to. VIII. Chart. Citavit vero hunc librum partim sub vulgato titulo, partim sub aliis b) v. c. *περὶ τόπων καὶ ἀέρων καὶ ὑδάτων* (de libr.

a) Comm. in aphor. III. 8. 11. 12. 14. in Gloss. v. *στρέφεται*. Comm. ms. in Hipp. de humor. passim. Ad Thrasybul. to. IV. p. 298. Quod animi mor. etc. to. I. p. 348. (Ed. Lips. IV. p. 798. ubi vulg. Bas. ed. lectio *ποτῶν*, Charterio praeunte, in *τόπων* mutata est.). Schol. Aristoph. ad Nub. 331. (p. 217. Vol. I. ed. Dindorf.) eodem libri titulo utitur, cuius glossam Suid. in suum Lexic. ed. Kuster. transtulit, hac sola differentia, ut pro *ὠρῶν*, quod nonnulli in titulum inferunt, vitiosum habeat *ὀρέων*. K.

b) Quod animi mor. etc. p. 349. (ed. Lips. IV. p. 804.) *ἐν ὅλῳ τῷ περὶ ὑδάτων καὶ ὠρῶν κράσεως συγγράμματι*. Omnes has tituli variationes fluxisse e memoriae lapsu putat CORAX in prolegom. ad Hipp. l. 1. p. CXXXIX. not. 2. K.

propr. c. 6. p. 44. to. I. Chart.), putatque potius librum inscribendam fuisse *περὶ ἀέρων, ὑδάτων, τόπων, οἰκίσεων, ὠρῶν καὶ χωρῶν* ib. p. 44. Meminit quoque hujus libri PALLADIUS titulo: *περὶ ἀέρων, τόπων, ὑδάτων* (Foëf. ed. Hipp. sect. VI. p. 147.), atque ATHENAEUS (deipn. II. 7. p. 46. ed. Casaub. c) omnesque recentiores eum, auctoribus inprimis Erotiano atque Galeno, pro genuino habent. Nec ipsa dictionis ionicae et antiquae atticae gravitas puritasque, qua hic liber prae ceteris eminet, adversatur, quo minus eum pro vere Hippocrateo, et quidem, quod jam HIER. MERCURIALIS autumaverat, (cens. Hipp. oper. p. 16.) conscripto atque edito ab Hippocrate, postquam longa peregrinatione perfunctus, certissima experientia insignique judicio omnia didicerat, habeamus. Unicum, quod dubitationem quandam movere possit, id est, quod, jam Galeno notante, lib. III. de diff. resp. c. 9. p. 284. to. VI. Chart. in aphorismis quaedam occurrant, quae cum dictis in hoc libro plane non convenient: sed inde ad spurias neque horum locorum, neque ipsius libri totius origines concludere licet.

CODICES existunt vix multi. *Graeci* existant in bibl. D. Marci Ven. Montfauc. — in bibl. r. Paris. no. 2146. 2254. [Inter codd. graec. Nanian. cod. 248. qui alia opusc. Hipp. continet, p. 441.] *LATINI* in bibl. r. Paris. no. 7027. *Arabici* in ead. bibl. et e vers. HONAIN in bibl. Scorial. no. 852. [Cat. Casir. p. 290.] Vid. HERBEL. in bibl. or. p. 480.

EDITIONES. *Graece*. Hipp. de aëre, aqu. et loc. graec. Paris. 1536. . . . *Graeco-latine*. *Ἱπποκράτους Κώου περὶ ἀέρων, ὑδάτων, τόπων· περὶ φνῶν* gr. lat. Jano Cornario interprete. Bas. 1529. 4.* Par. 1542. 4.

c) Meminit ejus quoque Schol. ad Aristoph. Equit. vs. 331. *Σύνταγμα δὲ ἐστὶν Ἱπποκράτους περὶ ἀέρων, τόπων καὶ ὑδάτων*, K.

[De graec. lat. LUD. SEPTALII editione vide sub Commentar. K.] *Latine*. Hippocr. de aëre, aqua et regionibus in Collect. oper. Rhafis. Ven. 1497. f.* Hipp. Coi de aëre, aqu. locis liber. Rostock 1591. 8.*

COMMENTARII. Commentatus est hunc librum GALENUS, quod ipse testatur c. 6. de libris propriis to. I. p. 44. Chart. sed qui supersunt, exigui sunt, latini tantum et compendium libri, non explicationem, quam magis postulasset, quam alii, continent, ut adeo non plane certum sit, hos commentarios ad Galenum pertinere. Editi sunt cum Hippocratis libro a Chart. in Oper. Hipp. et Gal. to. VI. p. 187. — Recentiorum plures notis illustrarunt huncce librum. Sic prodiit ex Cornarii versione cum notis Foessii. L. B. 1658. 12.* Cum comm. ADR. ALEMANNI. Par. 1557. 8. RAST. ASKEW. 1575. 8. FALC. — Cum comm. HIER. CARDANI. Bas. 1570. f. et in Oper. to. VIII. p. 1. — Cum ANT. PASIENI interpretatione. Brix. 1574. 4. — Cum BACII BALDINI comm. Flor. 1586. 4.* — Cum LAZ. & SCOTO animadv. et comment. Madrit. 1589. f. — LUD. SEPTALII in libr. Hippocr. de aëre, aqu. loc. comm. V. Appositus est graecus Hippocratis textus, ope antiquorum exemplarium restitutus emendatus, cum nova ejusdem in latinum versione. Colon. 1590. f. Cat. bibl. Bunav. I. p. 94. — Frft. 1590. f. — 1645. f. — Leid. 1658. f. — In Hipp. libr. de aëre, aqu. et locis paraphrasis CAMILLI FLAVII. Ven. 1596. 4.* — Cum comm. JO. MARTINI. Paris. 1646. 4.* 1660. 4. GUNZ. — BALDUS BALDUS in Hipp. text. 23. de aëre, aqu. et loc. Rom. 1657. 4.* — JO. COSTAEUS in miscell. II. in locum hujus libri commentatus est.

VERSIONES. *Gallica* sine addito textu, prodiit per J. B. DAMASCENE. Paris 1662. 4. et in Les oeuvres d'Hippocrate trad. en françois (p. Ms. DACIER.). Par. 1697. 8.* to. II. p. 407. — [par M. MAGNAN. Par. 1787. 8. Versio facta esse dicitur ad verbum ideoque saepe sine sensu verborum. — Cum addito textu. *It-*

ποκράτους περὶ ἀέρων, ὕδατων, τόπων. *Traité d'Hippocrate, des airs, des eaux et des lieux. Traduct. nouvelle. Avec le texte grec collationné sur deux manuscrits, des notes crit. hist. et médic., un discours préliminaire, un tableau comparat. des vents anciens et modernes, une carte geogr. et les index nécess. Par CORAY. à Par. 1800. 8.* Voll. II. Editio altera, de qua CONSTANTIN; NICOLOPOULO, Societ. polytechn. Paris. membrum, judicavit in *Class. Journ.* 1818. No. 33. hoc titulo prodit: Ἱπποκράτους τὸ περὶ ἀέρων, ὕδατων, τόπων, δεύτερον ἐκδοθὲν μετὰ τῆς Γαλλικῆς μεταφράσεως, ᾧ προσετέθη ἐκ τοῦ αὐτοῦ Ἱπποκράτους καὶ ὁ νόμος, μετὰ τῆς Γαλλ. μεταφρ. καὶ τὸ τοῦ Γαληνοῦ ὅτι ἄριστος ἰατρός καὶ φιλόσοφος. Paris 1816. 8.* Epidemies d'Hippocrate I. et III. des crises et des jours critiques, trad. sur le texte grec, d'après la collation des manuscrits de la bibl. roy. av. une dissertat. sur les manuscrits et les variantes: une analyse des épidémies et des commentaires; par Ms. le Chev. DE MERCY. à Par. 1815. 12.* Traduction d'Hippocrate des airs, des eaux et des lieux. Traduction littéraire, accompagnée du texte grec (du Foes!), de variantes, de notes critiques et médicales et d'une table synoptique p. J. N. CHAILLY. à Paris 1817. 8.* De qua versione judicium latum est in MILLINI *Annal. encyclop.* 1818. mens. Aug. p. 338. sqq. auctore FR. OSANN, quod et separatim editum est titulo: Observations sur une nouvelle traduction française, suivie du texte grec du *Traité d'Hippocrate des airs, des eaux et des lieux* p. Fr. Osann. Par. 1818. 8. pg. 17. K.]*

Italica exstat versio in to. II. *itinerum Ramusii.*

Anglice cum commentar. FR. CLIFTON. Lond. 1734. 8. cum not. et Thucydidis pestis historia.

XXIV.

Περὶ τῶν ἐν κεφαλῇ τραυμάτων. De vulneribus capitis. [Est in edit. LIND. to. II. p. 687. Edit. FROBEN. gr. p. 445. sed p. 451. post verba: ἀφελὼν δὲ

τὰ λοιπὰ, ἡγρένευεν ὡς ἂν δοκῆι ξυμφέρειν τῷ ἔλκει —
 adjiciuntur haec: ταῦτα προσγεγράφθαι τῷ δε τῷ βιβλίῳ
 Γαληνός φησι, atque iterum p. 456. post οἱ λιθιῶντες
 πρὸς τὸν γινόμενον ὀρρόν legitur: καὶ τὰδε τὰ τελευταῖα
 ὑπό τινος προσγεγράφθαι δῆλόν ἐστιν. Ed. MERCUR.
 Sect. I. p. 242. Ed. FOËS. Sect. VI. p. 172. Ed. CHART.
 p. 115. to. XII. Versio Cornar. p. 590. — HALLER.
 art. med. princ. to. I. p. 430. Edit. PIERERI in bibl.
 iatr. to. III. p. 158. K.]

Hunc librum vere Hippocrateis accensent ERO-
 TIANUS l. l. p. 22. atque GALENUS comm. in Hipp. de
 diaeta acut. IV. prooem. p. 117. to. XI. Libr. VI. meth.
 med. c. 6. p. 150. to. X. et permultis aliis in locis; om-
 nesque, qui judicium suum de hoc opere post hos viros
 tulerant, summe germanas origines huic libro adferunt,
 in quo etiam brevis et nervosa, non raro obscura dictio
 et ionica dialectus atque theoria vix ulla nos movent,
 ut hunc librum pro vero atque authentico habeamus.
 Spurii tamen quid in ultima ejus parte adjectum esse,
 Galenus monet loco paulo ante memorato et in gloss. v.
 ἐκλόουσθω et σφάκερος, in quibus locis Galenus haec τὰ
 προσκείμενα τοῖς περὶ τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τραυμάτων vocat.

CODICES. Libri hujus, omnium, quos chirur-
 gia veterum tulit, celeberrimi, pauci codices existant.
 Est talis in Collect. Nicetae, in bibl. reg. Paris. no.
 2254. [Et in bibl. Medicea Flor. plut. LXXIV. no. 7.
 cujus partem ANT. COCCHIUS. Flor. 1554. f. edidit. K.]

EDITIONES. HIPPOCR. de capit. vulner. gr. lat.
 ex interpr. et c. comment. FRC. VERTUNIANI et c. casti-
 gationib. SCALIGERI. Lutet. ex off. R. Stephani 1578.
 8.* — Hippocr. Coi chirurgia, graec. et lat. edit.
 STEPH. MANIALDO. Par. 1619. 8. c. emend. in text.
 Hippocratis. — Tractatus JO. BPT. CORTESII de capi-
 tis vulneribus c. graeco Hippocratis textu, sed vitioso.
 Messan. 1632. 4.

VERSIONES. Praeter latinas existant *gallicae*:
 Les trois premiers livres de chirurgie, traduits par FRC.

LE FEVRE, una cum Vidi Vidii commentario. Paris 1555. 8. — Le livre du grand et divin Hyppocrate des playes de teste — traduit du Grec, corrigé et commenté p. M. FRANÇOIS DUSSAUDEAU. à Rouen 1658. 12.* *Belgica.* Hippocrates van de wonden in t'hoofd, door P. HAZARDUS. Antverp. 1595. 8. Amst. 1634. 8. *Germanica.* Hippocrates von den Kopfwunden. Aus dem Griech. von CH. GFR. CA. BRAUNE. Leipz. 1785. 8.*

COMMENTARIUM. Quos Galenus, absoluto de medendi methodo opere scribere promiserat libro VI. de meth. med. c. 6. p. 150. to. X, quorumque a se scriptorum mentionem facit in comm. II. in III. Epidem. Hipp. p. 230. to. IX, ii ad nos haud pervenerunt. Recentiores autem in hunc librum exstant plurimi commentarii, et quidem VIDI VIDII in collectione Paris. 1545. f. Codex hujus collect. servatur in bibl. r. Paris. n. 6861. — GABRIEL. FALLOPII posthum. comment. a PT. ANGELO AGATHO editus. Venet. 1566. 4.* et in Fallopii Opusc. trib. Ven. 1569. 4.* — NIC. VINCENTII ep. ad Steph. Naudinum ad dictata JO. MARTINI in libr. Hipp. de vulnerib. capit. Colon. 1578. 8.* — POENALIUM in Hippocr. de cap. vulner. Lugd. 1579. 8. nominat Cat. bibl. Koenigsdörfer. Lips. 1790. p. 13. [Sed videtur mihi idem cum sequenti Porralio. K.] — CL. PORRALII comment. in Hippocr. de vuln. cap. ex lect. JÜL. CAES. ARANTII. Lugd. 1579. 8.* Brevis comm. cum annotat. margin. CLAUD. PORRAL. Lugd. 1580. 8. — ANDR. DOERER diss. ἀμφισβήτησις ἰατρικὴ περὶ τῶν ἐν κεφαλῇ τραυμάτων Ἱπποκράτους. Bas. 1589. 4. Riv. — HIPPOL. PARMÆ praxis chirurg., in qua et Hippocr. libellus de vuln. capit. comment. illustratur. Venet. 1608. 8.* — PT. PAWII succenturiatus anatomicus s. comm. in Hippocr. de vulner. capitis. L. B. 1616. 4.* — JÜL. CAES. ARANTII in Hippocr. de vulner. capit. c. CLAUD. PORRALII annotationibus. L. B. 1639. 12.* — BERNARDINI FALCINELLI commentario al libro delle ferite del capo. Fiorenz. 1695. 8.

LIBRI SPURII.

1.

Ἐπιδημιῶν β. δ. ε. ζ. η. | *Epidemiorum lib. II.*
IV. V. VI. VII. [Sunt in edit LINDEN. to. I. p. 684.
 sq. ed. FROBEN. gr. p. 311. ed. MERCUR. sect. 1. p. 105.
 ed. FOËS. sect. VII. p. 73. ed. CHART. to. IX. p. 118.
 Vers. CORNAR. p. 410. HALLER. art. m. pr. to. II. p.
 222. sq. PIERER. bibl. iatr. to. III. p. 222. 244. sq. K.]

Septem de morbis popularibus libros omnes memorat inter genuina Hippocratis opera EROTIANUS p. 23. Ipsi quoque Galeno septem morborum popularium libri probe noti erant, sed praeter primum atque tertium omnes pro minus germanis habuit, et alios quidem ex Hippocratis pugillaribus πρὸς ὑπόμνημα et πρὸς μνήμην, non πρὸς ἔκδοσιν, scriptos, ab aliis excerptos atque editos, alios vere manifeste spurios. Quosdam Thessalum pro omnium horum librorum auctore habuisse Galenus refert, ipse vero quintum et septimum epidemiorum librum Hippocratis et Thessali adeo doctrina dignos non censet. (Vid. locum principem in II. de diff. respir. c. 8. p. 255. to. VII. et ejusdem operis III. c. 1. p. 268.) Sed per singulos transeamus.

In II. epid. libro obscura, brevia, varia, diversa, a se invicem sejuncta reperiri, quae non ab uno Hippocrate, aut Thessalo, filio ejus, profecta sint, jam GALENUS (comm. II. in II. epid. p. 124. to. IX.) notavit, cui hic liber collectus esse videtur ex adversariis Hippocratis, in quae divus senex, quae in eo occurrunt, recordationis causa conjecerat. Collegisse haec ex adversariis hisce Thessalum, Galenus in praef. ad comm. I. in VI. epid. p. 354. to. IX. putat; quosdam autem in ea versatos fuisse opinione, ut crederent, Thessalum quoque ex propriis quaedam addidisse, et alios quoque libro quaedam adjecisse, idem GALENUS l. c. refert.

Sextus epidem. liber, huic secundo valde similis, eodemque modo, quo hic scriptus, eaque continens, quae Hippocrates in commentarios suos conjecerat, uti res viderat, aut per meditationem eruerat, ab alio deinde, quem Thessalum fuisse Galenus ex antiquioribus refert (Vid. praef. Galeni ad comm. I. in VI. epid. p. 354. 355. to. IX.), ex his Hippocratis adversariis editus, in quo, Galeno eodem testante, τὸ τῆς ἐρμηνεύας εἶδος multum differt ab eo in I. et III., epidemior., Hippocratem auctorem certe non habet: omnia enim absque ordine dicta sunt, disiectis sententiis, ad semioticen, diaeteticen et physiologiam pertinentibus, iisque fragmentis morborum interspersis, quos Hippocrates forsitan ipse observaverat. Eaque scribendi modo obscuro, brevissimo, fere peculiari conscripta sunt, ut recte Galenus monuit: ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ μυρίας εἶναι γραφάς. Vid. comm. II. in VI. epid. text. 49. p. 431. to. IX.

Eandem sententiam de minus genuinis horum librorum originibus inter recentiores tuentur FOËSIUS (praef. ad Epid. II. sect. VII. p. 70.), HALLERUS (bibl. med. pract. I. p. 74.), GRUNERUS (censur. libr. Hipp. p. 144. sq.), et GRIMMIUS (Hippokr. Werke II. p. 542.) — Pro genuinis autem habuit non secundum et sextum, sed omnes sex epidemiorum libros SPONIUS (praef. ad aphor. nov.) — Secundi origines authenticas TRILLERUS in ep. ad Jo. FREIND in opusc. vol. II. p. 209. tuetur.

Quartus etiam epidemiorum liber non Hippocratis est, saltim ab eo non πρὸς ἔκδοσιν conscriptus; sed FOËSIO in praef. ad Epid. IV. sect. VII. p. 207. putante, observationes continet, quas factas in peregrinationibus suis, auctor in adversaria sua conjecerat. Galenus eum nec ab Hippocrate, neque adeo a Thessalo compositum, sed recentiorem esse adfirmat libr. III. de diff. resp. c. 1. p. 268. to. VII. Chart. subinde tamen in comm. ad VI. Epid. eandem hunc librum cum II. et VI. origines habere, et a Thessalo ex adversariis Hippocratis excerptum editumque contendit. Sed recentiorem esse Hippocratis

temporibus, et iis conscriptum, quibus cynici philosophi florebant, HALLERUS in bibl. med. pr. to. I. p. 77. ex loco ipso hujus libri, quo auctor de aegrotante verba fecit, *πρὸς ὃν Κυνικός εἰσήγαγε* ipsum, p. 764. to. I. Lind. praeclare probat. Oratio libro fere eadem est, quae secundo et sexto. Omnia absque ordine dicta sunt: multa incerta, non satis elaborata et ex aliis libris Hippocratis repetita.

Quintum et septimum librum manifeste, et ex omnium paene opinione nothos esse, Galenus dicit in praef. ad comm. I. in VI. epidem. p. 354. to. IX. Quintum tamen CORN. CELSUS (de re med. VIII. c. 4. p. 432. éd. Targ.), QUINCTILIANUS instit. orat. III. p. 45. et PLUTARCHUS (de profect. in virt. p. 82.) pro genuino habent, Autonomi in Omilo historiam (to. I. p. 778. éd. Lind.) non sine Hippocratis laude maxima, narrantes. GALENUS eum Hippocrati, magni Hippocratis nepoti, tribuit (libr. III. de diff. respir. c. 1. p. 268. to. VII. Chart.). HALLERUS eum ipso Coo Hippocrate non indignum esse censet in bibl. med. pract. to. I. p. 74. Si vero hunc librum cum I. et tertio de morb. popul. conferimus, ex ordine turbato, aut neglecto, ex repetitis crebro, quae jam antea dicta fuerant, ipsoque vario dicendi genere facile perspicitur, hunc librum ad genuinos, saltem ad elaboratiores Hippocratis non pertinere. Ultimam libri partem ex VII. epidem. conflata libro huic additam esse, Galenus notat. Vid. GRIMM. (Hippokr. Werke II. p. 550.).

Septimus liber fere eodem modo, quo quintus, elaboratus, et unum forsitan cum hoc auctorem habens, quem Galenus spurium esse expresse dixit loco supra cit. et II. d. diff. resp. c. 7. libr. III. c. 1., ex GRIMMII mente l. c. p. 560. medicum e Cnidia schola auctorem habet, cum quintus e schola Coa processerit.

CODICES. In bibl. reg. Par. no. 2140. 2141. 2142. 2144. 2146. 2253. 2254. 2545. in bibl. Div.

Marci Ven. Duo denique libri in bibl. reg. Paris. no. 2143.

EDITIONES, et quidem libri II. Graece et lat. cum comm. ANUT. FOËSII. Bas. 1560. 8.* Textum emendatiorem et pulcherrime illustratum exhibuit, quem deinde secundis laboribus edidit cum reliquis Hippocratis operibus. — Sect. I. libri II. epidem. cum interpr. LUD. DURETI edidit PT. GIRARDET, una cum libro de humor. et de diaet. acutor. de qua editione vid. supr. p. CI. et infra, ubi de Hipp. libro de humor. expositum est.

Liber VI. epidem. jam recens latinitate donatus LEON. FUCHSIO interpr. Addita est luculenta ejus libri expositio. — Hagenoae 1532. 4.* Bas. 1537. f.* quae editio est priore auctior. Textus est Asulani; Versio Fuchsii, cum commentario studiosissime elaborato. — Graece prodiit liber. VI. c. aphor. Frft. 1545. 12. — *Latine* ex interpretat. LEON. FUCHSII, cum alia veteri translatione, stud. JO. AGRICOL. AMMONII c. aphor. 1537. 4. (HERM. CRUSERII versio libri VI. epid. supra p. XLIII. commemorata est. K.) —

COMMENTARII. Libros hos de morb. pop. omnes cum ipsis genuinis explicuisse videntur interpretes antiqui, quos supra in Epid. I. III. memoravi. Epidemiorum liber erat Narcissi. Vid. cod. Britann. no. 502. In librum II. saltem Galenus Dioscoridis et Heraclidis Tarentini et VI. eorundem enarrationes memorat, quas jam supra p. XXXIV. laudavi. Superfunt nobis adhuc Galeni commentarii in lib. II. et VI. sed in utrumque non integri. Partem II. comm. in II. epidem. nuperrime cura J. SOZOMANI prodiisse, ex Albertino docet HALLER. to. I. bibl. med. pr. I. p. 76. — Exstant adhuc GALENI commentarii sex in lib. VI. Epid. sed non in integrum: pars enim eorum perit. Graece scripti sunt in bibl. D. Marc. Venet. — Quatuor priores commentarii et sextus in lib. II. arabice versi exstant in bibl. Scorial. CASIRI no. 800. et 801. —

PALLADII commentariorum in VI. Epid. libr. codex ms. prostat in bibl. reg. Paris. no. 2295. sed nuperus. Vid. Montf. II. p. 739. Alius servatur in bibl. Medic. plut. 71. no. 21. 22. quorum prior fragmenta tantum continet, alter plenior, Montfaucono I. p. 389. dicitur. Bandini III. p. 174. Venet. in bibl. Laphilei haec scholia graece exstitisse docet JAC. SANTALBINUS in praef. ad Palladii schol. in Hipp. de articul. Foëf. sect. VI. p. 196. — Palladii scholia Hippocr. sextae epidemiae existant in bibl. Scorial. Montf. I. p. 622. Edita sunt a PA. JUN. CRASSO. Bas. 1581. 4.* latine. Particulam hujus comment. edidit graece et latine REN. CHARTER. in Hippocr. et Gal. oper. [Cod. ms. Palladii schol. in octo sectt. libri VI. morbor. epidem. Hippocr. fuit quondam in bibl. Meermann. no. 215. K.].

PT. JAC. ESTEVE comm. in II. epid. Valentiae 1551. f. — HIER. CARDANI comm. in Oper. to. X. — HIER. MERCURIAL. prael. Bonon. in hunc librum. Foroliv. 1626. f. — CHR. GFR. STENZEL. Hippocrates fuci non male accusatus ad loc. in Epid. II. Witteb. 1745. 4. — SGM. SCHMIEDERI observatio de equo fictili, locum Hipp. libr. IV. epidem. corruptum pristinae sanitati restituens, in Misc. Lips. IV. p. 107. — CA. GU. FR. STRUVII locus Hipp. epidem. V. *ἔισπνοον καὶ ἔκπνοον ὅλον τὸ σῶμα.* Nordhus. 1760. 8.* — [ABR. VATER de lienis prolapsione ad illustrandum vexatum Hippocrat. locum libr. V. Epid. sect. II. aph. 30. Vit. 1746. recus. in BALDINGERI select. opusc. etc. p. 223. K.]

JO. ALEXANDRINI comm. in VI. epidem. e. ipso textu lat. Lugd. 1527. 4.* Corruptos vocat Leon. Fuchsius in comm. ad hunc librum. — Explication d'un passage des epidémies d'Hippocrate p. Ms. GOULIN. Par. 1783. 8. Locum explicat, quem quoque Trille- rus tractavit de scortatione dysenteriae remedio. Epidem. VII. — [Explication d'un passage des Epidémies d'Hippocrates, lequel donne occasion d'en corriger un

d'Artemidore mal interpreté par Suidas; dans les notes on retablit un endroit alteré de Galien p. Ms. JEAN GAULIN. Paris. 1783. 8. Cf. Journ. encyclop. à Bouillon. 1785. to. VI. pa. II.]

JO. GU. ALBRECHT progr. de loco Hippocr. male explicato, epid. VI. sect. 5. Gotting. 1735. 4.* [Rec. in BALDINGERI sel. opusc. in quib. Hippocrates explicatur. Gott. 1782. 8.* K.]

[CHR. GFR. STENZEL defensio Hippocratis (Morb. epid. libr. VI. sect. 5. aph. 12.) fuci non male accusati. Vit. 1745. 4. Bibl. Platn. BECK.]

In omnes libros epidemion commentarios scripsit FR. VALLES. quos supra in epid. I. et III. enarravi, qui locus p. XLIII. consuli potest.

2.

Κωακαὶ προγνώσεις Coaca praesagia. [Sunt in ed. LINDEN. to. I. p. 522. in ed. FROBEN. gr. p. 424. in ed. MERCURIAL. sect. III. p. 463. in ed. FOËS. sect. II. p. 96. in ed. CHART. to. VIII. p. 853. ed. MACK. to. I. p. 144. Version. CORNAR. p. 563. HALLER. art. m. princ. to. II. p. 142. PIERER. bibl. iatr. to. I. 367. K.]

Desunt huic libro testimonia tam antiqua, quam recentiora. EROTIANUS ejus non meminit. GALENUS eum inter spurios reposuit comm. II. in epid. II. text. 3. p. 126. et comm. III. text. 7. p. 158. 160. nec non comm. I. in III. epid. text. 4. p. 201. to. IX. Chart. omnesque qui de Hippocratis libris judicarunt, eum pro spurio habuerunt, solo DURETO excepto, qui hunc librum pro summe germano Hippocratis habuit, et saltim ab uno ex Hippocratis discipulis scriptum esse putavit in comm. in Coacar. prognos. no. 1. Et sane ipsum hujus libri argumentum germanis ejus originibus repugnat. Propositiones continet de morborum signis et eventibus 649. Multa in eo leguntur incerta, non plane vera, minus probata, et quidem dicendi genere obscuro, obsoleto, minus aut anxie cohaerente. Et in

his omnibus hic liber aphorismis admodum dissimilis est. Ante Hippocratis tempora hunc librum jam existisse, cum prorrheticorum primo libro in Aesculapii templo adservatum, quem propriis libris Hippocrates emendaverit, GRIMMIUS (Hipp. Werke B. II. p. 568.) suspicatur.

CODICES *graeci* sunt in bibl. r. Paris. no. 2140. 2141. 2143. 2144. 2254. 2545. in bibl. D. Marci Ven. et in Medicca. Bandini III. p. 45.

EDITIONES et COMMENTARII *Graeca* non existat. Latine vertente M. Fabio Calvo. 1527. 12. *Græco-latinae.* Paris. ap. Morelium 1557. 12.* cum aliis, quos vide sub Prognostico p. XLIX. — Cura JO. OPSOPOEI, cum aliis. Frft. 1587. 12.* — Cum versione FOËSII et notis JO. JONSTONI. Amst. ap. Elzev. 1660. 12.* — In Hippocratis opusculis aphoristic. Bas. 1748. 8.* — Ex interpr. JAC. HOLLERII, nunc primum editi a DESIDER. JACOTIO, et hujus commentariorum libri XIII. Lugd. 1576. f.* Notae fusissimae in usum praesertim medicum. sunt Jacotii, qui a Dureto, quem Montis pessulani 1570. audiverat, omnia habuit, quod Droëtus in peculiari epistola testatur.

Hippocratis magni Coacae praenotiones interprete et enarratore LUD. DURETO. Par. 1588. f.* 1616. f. 1621. f.* 1658. f.* Argent. 1633. 8. LIND. Genev. 1665. f.* Curante ADR. PELERYN CHROUET. L. B. 1737. f. Vid. *bibl. MAPH. PINELLI* to. I. p. 288. et Lugd. 1784. f.* Textus subinde e codd. mss. emendatus. Versio paraphrastica. Commentarii practici.

JULII MILLII naturae motus decernentis arcanum opus. Ven. 1654. 4. De crisiibus, ad Coac. libr. I. et II. Magni HIPPOCRATIS Coaca praesagia, brevi enarratione illustrata, decerpta a Galeno, Hollerio, Dureto, Foëfio, Jacotio, et aliis non inferioris notae viris. In formam encheiridii ad usum faciliorem composita auctore LUD. FERRANT. Lut. Par. 1657. 12.*

HONORATI BICAISSE promptuarium Hippocr. apho-

ismor., praedict. et Coac. secund. morbor. nomenclaturam sub aphorismis p. XCIII. dixi.

JO. GFR. BRENDEL commentarioli practici in Coacas Hippocr. praenotiones pensum I-III. Gott. 1752. 4.*
Et in Opusc. part. I. p. 171.

3.

Περὶ χυμῶν. De humoribus. [Est in edit. LINDEN. to. I. p. 315. in ed. FROBEN. graec. p. 100. sed simul adjicitur: *Πλὴν ἐστὶν ἐνρεῖν, τινὰ μὲν ἐς βραχυλογία ἐσχάτην ἐσαυγμένα, τινὰ δὲ ἐκτεταγμένα τοῦ συμμέτρου πλείον.* in edit. MERCUR. Sect. I. p. 358. In edit. FOËS. sect. II. p. 14. in ed. CHART. to. VIII. p. 508. in ed. MACK. to. II. p. 165. Vers. CORNAR. p. 167. HALLER. art. med. princ. to. IV. p. 230. PIERER. bibl. iatr. to. II. p. 14. K.]

Inter vere Hippocrateos hunc librum referunt EROTIANUS p. 22. et 378. ed. Franz., PALLADIUS (Comm. in Hipp. de fract. sect. VI. p. 147. Foëf.) atque GALENUS comm. III. in VI. epid. text. 44. p. 472. et comm. IV. p. 475. to. IX. Chart., qui etiam in hunc librum commentatus est; qui commentarius tantum latine olim proficiat^d), et quidem ex HIÉR. MERCURIALIS (Cens. Hipp. oper. p. 25. 26.) mente spurcius, ut adeo pro magis genuino is habendus sit, quem cum ipso libro JO. VIGOREUS edidit, quemque mox nominabimus. Sed priscorum interpretum de hoc libro maxima fuit dissensio. ZEUXIS et HERACLIDES eum a veris Hippocratis libris omnino rejiciendum putarunt. GLAUCIAS et alii antiqui ad Hippocratem retulerunt, sed non ad Coum. Alii Democritum auctorem fuisse putarunt. Vid. Menagius ad Diog. Laert. IX. 46. Quae in hoc libro leguntur, ad summam brevitatem redacta, DIOSCORIDES et ARTEMIDORUS CAPITO Hippocrati Coo adscripserunt, quae magis explicita oratione dicta sunt, ab alio esse interjecta putantur. Alii THESSALO, Hip-

d) Vide de hoc Galeni commentario, qui e cod. Par. in mea Galeni operum editione prodibit, Hist. lit. Galen. p. CLXXVIII.

pocratis filio, alii POLYBO, genero ejusdem, hunc librum adscribunt. Esse hunc librum ex iis, quos quidem Hippocrates confecerit, quibus vero plurima ab aliis, et quidem antiquissimis temporibus adjecta fuerint, Galeni vera mens est, qui etiam plurimas has interpolationes in commentariis suis diligenter notavit. Habent quidem hunc librum pro genuino FOËSIUS atque HALLERUS, qui sane bonitatis notas non paucas habet, et utilissima continet; sed dicendi genere, quod coactam brevitatem redolet, obscureque prolata, ut facile conjicias, hunc librum ab alio quodam ad exemplum Hippocrateorum esse compositum, et quidem ex aliis libris genuinis Hippocratis, ex libris genuinis epidemiorum, prognostico, aphorismis atque de aëre, aqu. et loc. excerptum: plurima enim, quae in his libris leguntur, in hoc, et quidem absque ullo ordine repetuntur.

CODICES *graeci* exstant in bibl. reg. Par. no. 2140. 2141. 2143. 2144. 2253. 2254. 2545. in bibl. D. Marc. Venet. in bibl. S. Anton. Ven. in Medicea, Bandini III. p. 72. [in bibl. reg. Monac. no. 71. Vid. HABDT. catal. to. I. p. 441. K.]

EDITIONES. *Ἱπποκράτους περὶ χυμῶν*. Hippocratis Coi liber de humoribus. Galeni in eundem librum commentarius graecus nunc primum in lucem editus, idque cum latina N. VIGOREI, Melodunensis, med. doct. interpretatione. Lutet. 1555. 4.* Graecus Galeni commentarius brevissimus, qui hic legitur, non respondet commentario latino fusissimo in hunc librum, qui Galeno adscribitur. Et videtur hic quidem commentarius is esse, de quo Galenus saepius, inprimis in comm. II. in III. epidem. text. 1. p. 230. to. IX. Chart. quemque *διὰ ταχέων ἐν ἡμέραις ὀλίγαις* scripsisse dicit. [Vid. histor. liter. Galeni p. CLXXVIII. edit. Lips. K.] — Hippocratis de humoribus liber, de diaeta acutor. libr. III. cum comment. LUD. DURETI, emendavit et in ordinem distribuit PT. GIRARDETUS. Par. 1631. 8.* —

Iterum recensuit, paraphrasin, notas, praefat. et indic. nov. adjecit JUST. GODOF. GUNZ. Lips. 1745. 8.* — [Recentissimam hujus libri edit. graeco-francogall., curavit de MERCY, cujus titulum vid. infra §. XXXIV. Denique continetur quoque hic liber in Opuscul. aphorist. ZWINGERI p. 393—416. quorum integrum titulum vide paulo post s. *περὶ κρίσεων* K.)

VERSIONES. Praeter *latinas* Vigorei et Rasarii, quae paulo ante memoratae sunt, et quarum posterior cum commentar. Galeni etiam Caesar. August. 1567. 4. prodiit, a FAB. CALVO quoque liber latine factus, 1527 12. in lucem emissus est. — *Arabicam* versionem sub titulo: ketab alakhlath le bocrath, laudat Herbelot. p. 478.

COMMENTARIUM. Praeter Galeni duplicem commentarium, de quo dictum est in hist. lit. Galen. p. CLXXVIII. ed. Lips., ALEX. PICCOLHOMINEI quoque Parisiis 1556. 4. excusus est.

4.

Περὶ κρίσεων. De judicationibus. [Est in sed. LINDEN. to. I. p. 438. in ed. FROBEN. gr. p. 385. in ed. HIER. MERCURIAL. sect. III. p. 425. in ed. FOËS. sect. II. p. 20. in ed. CHARTER. to. VIII. p. 368. in ed. MACK. to. I. p. 90. Vers. CORNAR p. 510. HALL. art. m. pr. to. II. p. 205. PIERER. bibl. iatr. to. I. p. 428. K.]

Hic liber, ad Hippocratei styli imitationem conscriptus, excerpta continet ex genuinis Hippocratis operibus ad semioticen spectantibus, ejusque cum inter genuina Hippocratis opera non meminerint ERÖTIANUS atque GALENUS, facile liquet, eum ex aliis Hippocratis operibus, et quidem absque omni ordinis studio, esse confarcinatum. Mutilum opus in plerisque locis videri, GRIMMII l. I. to. II. p. 578. sententia est.

CODEX exstat in bibl. reg. Paris. no. 2254.

EDITIO *graeco-latina* debetur JO. RUD. ZWINGERO in editis ab eo Magni Hippocratis Opusculis aphorist. semeiot. therap. VIII. una c. jurejurando, ex in-

terpr. An. Foëfii, aliorumque. Bas. 1748. 8.* p. 417—436. [Adversus Hieron. Fracaftorium Hippocrates et Galenus defenduntur ab ANDR. THURINO de causis dierum criticorum. Bon. 1543. 4. FABR.]

5.

Περὶ κρίσεων. De diebus judicatoriis. [Est in edit. LINDEN. to. I. p. 432. in ed. FROBEN. gr. p. 388. in edit. MERCURIAL. sect. I. p. 431. in ed. FOËSII sect. II. p. 24. in ed. Chart. to. VIII. p. 573. in ed. MACK. to. I. p. 98. — Versio CORNAR. p. 514. HALL. art. m. pr. to. II. p. 215. PIER. bibl.iatr. to. I. p. 438. K.]

CODICES exstant in bibl. reg. Paris. no. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2254. 2545; in bibl. Medic. Bandini III. p. 44. [et inter. codd. graec. mss. Naniaños no. 248. p. 441.]

EDITIO *graeco-latina* est Jo. RUD. ZWINGERI in Hipp. opusc. aphor. p. 437—448.

6.

Κατ' ἰητροίων. Officina medici. [Est in ed. LINDEN. to. I. p. 614. in ed. FROBEN. gr. p. 502. in ed. MERCURIAL. sect. II. p. 535. in edit. FOËSII sect. VI. p. 5. in ed. CHART. p. 1. to. XII. — Vers. CORNAR. p. 598. HALL. art. m. pr. to. I. p. 449. PIER. bibl.iatr. to. III. p. 3. K.]

Libros nunc chirurgicos reliquos Hippocrateos recensebo, in quibus non pauci sunt, qui post veterum tempora pro spuris demum haberi coeperunt.

Ad hos pertinet hic *de officina medici* liber. Exstiterunt ejus exemplaria vetustissima, et, quod innuere videtur GALENUS (in praef. ad comm. I. in hunc librum p. 2. to. XII.), omnia sub Hippocratis nomine. Ipse quoque GALENUS huncce librum inter genuinos habuisse videtur, etsi uno loco (Comm. I. in hunc libr. text. V. p. 14. to. XII.) non neget, dubitasse quosdam, num Hippocratis aut Thessali sit, alioque loco (Comm. I. in libr. de fract. i. p. 153. to. XII.) quosdam eum Hippocrati, Gnosidici filio, tribuisse referat. Quid?

quod ipse Galenus hunc librum neque ab Hippocrate, neque a filiis ejus *πρὸς ἔκδοσιν* scriptum (Comm. II. in hunc libr. text. 26. p. 64.), sed post mortem demum Hippocratis editum (Comm. III. in h. l. text. 28. p. 96.) adferit. Eaque causa est, quae GRIMMIUM (Hippokr. Werke III. p. 555.) movit, ut ad spurios hunc librum referret. Quidam, PALLADIO (Comm. in libr. Hippocr. de fractur. sect. VI. p. 147. Foëf.) auctore, eum cum libro de fracturis conjunctum prodiisse statuerunt. Non autem movere haec reliquos de libris Hippocratis scriptores, ut Hippocratis ingenio, dicendi modo et dignitate indignum putarent. Solo enim fere Galeno excepto, omnes hunc librum ab ipso Hippocrate, et quidem *πρὸς ἔκδοσιν* compositum esse statuunt. Meminit hujus libri inter Hippocrateos EROTIANUS, et jam ante ejus tempora Diocles, Philotimus, Mantias, Heraclides Tarentinus atque Asclepiades enarrationes in hunc librum scripserant, de quibus vid. Galenus in comm. I. in hunc librum text. 5. p. 15. text. 22. p. 33. et comment. II. text. 29. p. 68., ubi exemplum enarrationis ab Asclepiade compositae quoque dedit.

CODICES *graeci* mss. exstant in bibl. reg. Paris. no. 2140. 2141. 2143. 2287. 2545. et in bibl. Medic. plut. LXXIV. no 7. quem COCCHIUS in Graecor. chir. coll. Flor. 1754. p. 2. not. (1.) membraneum, literis colligatis rotundis concinnis seculo p. Ch. n. XI. scriptum refert. Vid. Bandini III. p. 44.

[EDITIO una tantum mihi innotuit? Hippocratis de officina medici et de fractis libri duo sedente FR. MAR. BOSQUILLON. Paris. 1816. 8.*] Sunt tamen exempla in forma quoque 4. Post mortem Bosquillonii demum prodiit. In animadversione, titulo libri praemissa, praefatio enim deest, narratur, has plagulas esse initium editionis omnium Hippocratis librorum, quam molitus erat a longo inde tempore Bosquillonus. Quantum equidem e collatione libri cum editione Lindeniana perspexi, textus immutatus; nam ex ingenio, an auctori-

tate codd. mss., quos contulit, id declarabit editio DE MERCYI, si ipsi contigerit, ut Hippocratem suum ad finem perducere possit. Versio latina quoque saepe recedit a vulgata. Denique Hippocratis libro de fractis notas subdidit Bosquillon, res propositas breviter illustrantes. Dolendum, hanc editionem, cui magnam vitae suae partem dicavit, non absolutam fuisse. K.]

o. VERSIO, praeter latinam exstat Arabica: Ketab algenak le Bokrath. Herbelot. p. 482. Gallice quoque prodiit titulo: Le médecin chirurgien d'Hippocrate le grand. Paris 1560. 16.

o. COMMENTARII. Galeni tres in hunc exstant, qui a JO. BERN. FELICIANO et VIDO VIDIO in Chirurgiae scriptorib. antiqu. Par. 1544. f. latine publicati sunt.

o. 7. *Περὶ ἀγνῶν. De fractis.* Est in ed. LINDEN. Vol. II. p. 708. in ed. FROBEN. gr. p. 456. in edit. MERCURIAL. sect. I. p. 259. in edit. FOËSII sect. VI. p. 15. in ed. CHART. p. 151. Vol. XII. — Versio CORNAR. p. 602. HALL. art. m. pr. to. I. p. 282. PIERER. bibl. iatr. to. III. p. 13. K.]

o. Retulerunt et hunc librum veterum fere omnes inter genuinos. EROTIANUS inter vere Hippocrateos nomminat. PALLADIUS, quod ad genuinas origines attinet, prognostico, aphorismis atque aliis summe genuinis Hippocratis libris non cedere contendit. (Comment. in hunc librum prooem. sect. VI. p. 147. Foëfii.) Galenus generatim hunc librum Hippocratis esse non dubitat, imo maxime genuinum esse dicit in comment. II. in III. epid. p. 246. to. IX. eosque stupidos vocat, qui doctrinam absolutissimam Hippocratis in eo non conspiciant; lib. VI. de meth. med. c. 5. p. 144. to. X. attamen de originibus ejus varie sentit. Non separatim hunc librum priscis temporibus ex quorundam sententia a libro de articulis fuisse refert, sed librum de articulis libro de fractis adhaesisse, communemque habuisse titulum: καὶ ἰητροῦ, librum autem, qui hoc titulo inter Hippocratis opera

prostat, non esse Hippocratis Cui, sed potius Hippocratis, Gnosidici filii. Hinc etiam in libro de fractis, de luxationibus, et in libro de articulis de fractis sermonem esse. (Comm. I. in hunc libr. text. 1. p. 153. 154. to. XII. conf. libr. IX. de Hipp. et Plat. decr. c. 5. p. 258. to. V.) Hippocratem, Gnosidici filium, hujus libri auctorem a quibusdam habitum fuisse, GALENUS in comm. I. in l. de diaet. ac. text. 17. p. 15. to. XI. diserte refert. Recentiores omnes hunc librum pro genuino habent, solo GRIMMIO excepto, qui eum mox post Hippocratis tempora, adeoque non ab avo Hippocratis, Gnosidici filio, conscriptum esse autumat. Bonus ceterum ordo, gravitas brevitatsque in dicendo et ionica dialectus, qua hic et de officina medici libri conscriptus est, hunc librum Hippocrate Coo saltem non indignum reddunt.

CODEX libri exstat in collectione Nicet., ubi hic Hipp. liber secundum locum occupat, et in bibl. reg. Par. no. 2545.

EDITIONES. [De graeco - latina BOSQUILLONI paulo ante §. VI. actum est. K.]

VERSIONES. *Latina* omnium prima est M. FAB. CALVI, Rhavennatis, quae cum reliquis Hippocratis operibus prodiit Rom. 1525. f.

COMMENTARII. *Latine* quoque prodiit cum comment. ANDR. MAXIMINI. Rom. 1776. 4 maj. Antiquos hujus libri commentatores exstitisse, e GALENO perspicitur. Superfunt nobis in hunc librum GALENI commentarii copiosissimi tres, cujus codd. graeci exstant in bibl. reg. Par. no. 1849. et 6866. nec non in bibl. Medic. v. Bandini III. p. 44. Vertit hos comment. in linguam latin. JO. BERN. FELICIANUS et VID. VIDIVS in Chirurg. e graec. in lat. versa. Par. 1544. f.* — Exstant quoque in hunc librum de fractis PALLADII, qui post Galeni tempora vixit, scholia. Ea graec. et lat. edidit c. notis ANUT. FOËSIUS (sect. VI. p. 196.). Repetiit hanc editionem REN. CHARTER. to. XII. oper. Hipp. et Gal. Versionem latinam confecit JAC. SANTALBINUS.

Περὶ ἄρθρων. De articulis. [Est in edit. LINDEN. to. II. p. 756. in ed. FROBEN. graec. p. 472. in ed. MERCURIAL. Sect. I. p. 285. in ed. FOËSIH sect. VI. p. 47. in ed. CHART. to. XII. p. 287. — Vers. CORNAR. p. 621. HALL. art. med. princ. to. I. p. 326. PIER. bibl. iatr. to. III. p. 49. K.]

In cod. Vatic. ms. occurrit post librum de nat. pueri sub titulo *περὶ ἄρθρων ἐκβολῆς*. Eadem fere, quae de antecedente libro, veterum de hoc libro sententia est. Memorant eum CELSUS libr. VIII. c. 8. EROTIANUS, GALENUS atque PALLADIUS, omnesque praeter GRUNERUM (Censur. p. 179.) et GRIMMIUM (l. l. to. III. p. 565.) ad Hippocratem Coum referunt. Sed Galenus, etsi saepius hunc librum, ceu vere Hippocrateum, citat v. c. ad aphor. VI. 46. p. 279. et ad aphor. VII. 29. p. 305. to. IX. comm. I. in libr. Hipp. de officina med. text. 1. p. 3. to. XII. cet. tamen non raro in aestimandis ejus originibus ambiguus haeret, quosdamque hunc librum, qui cum libro *περὶ ἀγμῶν* cohaeserat, Hippocrati, Gnosidici filio, tribuisse refert. Palladii adeo temporibus libri scripti exstitisse videntur, quibus hi duo libri cohaerebant; is enim in scholiis in librum de fractis expresse dicit, eum a Galeno in VII. partes esse divisum (sect. VI. p. 198. ed. Foëf.). Et sane Galenus librum de fractis expresse in III., de articulis vero in IV. partes, tot in utrumque hunc librum commentarios scribens, diviserat. Utrumque hunc librum unum habuisse auctorem, vix credibile est: unum idemque argumentum non raro in utroque tractatur, et quidem iisdem paene verbis. Conscriptus esse videtur GRIMMIO (l. l. vol. III. p. 565.) non longe post Hippocratis tempora a viro, in chirurgia plurimum versato.

CODICES libri de fractis et articulis sunt in bibl. reg. Paris. no. 1444. 2141. 2142. 2143. 2144. 2146. 2254. 2545. Cum IV. Galeni comm. *graeci* sunt in eadem bibl. 1849. et 2248. in bibl. Medicea. Sine comm.

in bibl. Card. Radulphi in reg. Paris. Montf. II. 767. in Medic. Bandini III. p. 42.

EDITIO. Prodiit Lugd. Bat. vertente ANUT. FOËSIO. 1628. 4.

9.

Μοχλιχός. Vectarius. [Est in edit. LIND. to. II. p. 851. in ed. FROBEN. gr. p. 506. in ed. FOËS. sect. VI. p. 114. in ed. CHART. to. XII. p. 536. In Frob. et Chart. idem initium, sed in Linden. efficit librum *περὶ ὀστέων φύσιος*, et post verba: *ἐκ μέσων ἐκπέφυκε καὶ περὶ αἰνεί* tandem incipit sic: *Ἐς καταργεῖσα* et definit verbis: *ὁμοιότατα ἐκπίπτουσιν.* Editiones variae varie se habent, quare hae inter se conferendae a quovis harum rerum cupido videntur. Vers. CORNAR. p. . . HALL. art. m. pr. to. I. p. 408. PIER. bibl. iatr. to. III. p. 115. K.]

Meminit inter Hippocrateos hujuslibri EROTIANUS p. 22. 152. et GALEN. comm. I. in I. prorrh. text. 4. p. 699. to. VIII., qui vero eum, quod mutilus sit difficilisque et ex libro de articul. et de fractis excerptus (comm. I. in libr. de fract. text. 1. p. 154. to. XII.); adeoque non ab Hippocrate profectus, illustratione per commentarium indignum judicavit. Referunt eum etiam ad spurios libros H. MERCURIALIS, LUD. LEMOSIUS, HALLERUS, GRUNERUS, GRIMMIUS. Foësius vero sect. VI. p. 116. in hoc libro, quae Hippocrates fufe in aliis dixerat, in angustiiores fines ab ipso Hippocrate contracta esse adserit. Ordo sane mutilus libri, ex aliis chirurgicis excerpti, cujus adeo prima pars ad librum de ossium natura pertinere videtur, obscura dictio atque ambigua vix permittunt, ut eum pro genuino habeamus. —

CODEX est in collect. chirurg. Graecor. a Niceta facta.

EDITIO. Scorsim edidit graece F. MORELLUS. Paris 1579. 4. MAITTAIRE.

10.

Περὶ ἐλκῶν. De ulceribus. [Est in edit. LINDEN. to. II. p. 664. in ed. FROBEN. gr. p. 512. in edit. H.

MERCUR. Sect. I. p. 565. in edit. FOËSII sect. VI. p. 145. in ed. CHARTER. to. XII. p. 150. — Verf. CORNAR. p. 658. HALL. art. m. princ. to. IV. p. 104. PIERER. bibl. iatr. to. III. p. 136. K.]

Antiqua huic libro EROTIANI atque GALENI testimonia non desunt, quem etiam H. MERCURIALIS (Cens. p. 18.), LEMOSIUS l. c. fol. 29. et FOËSIUS sect. VI. p. 146. pro genuino habuerunt. Sed ordo valde turbatus medicamentaque plura absurda, acria, varie inter se mixta atque composita, quae in eo occurrunt, huncque librum ultimae parti libri de diaeta in acutis similem reddunt, effecere, ut ab HALLERO (bibl. chirurg. to. I. p. 11.), GRUNERO (Censur. p. 177.) et GRIMMIO (l. l. to. III. p. 583.) pro spurio haberetur. GRUNERUS eum medico Cnidio cuidam adscribit.

CODICES exstant in bibl. reg. Paris. no. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. Nuperus est no. 2148, Alius reperitur sub no. 2254. In Caj. Gonvill. bibl. Cantabr. no. 949. Graecus est in bibl. Vind. de Nessel, no. 47. parte III. p. 53. et in Medic. Bandini III. p. 42.

EDITIO graeco-latina c. comment. in Hippocr. chirurgia a Steph. Manialdo edita. Par. 1619. 8.*

VERSIONES. *Latine* in Vidi Vidii chirurgia. Paris 1544. f.* *Arabice* titulo: Ketab albothar. Herbelot bibl. orient. p. 965. *Gallice* [c. comment. Vidi. Lyon 1555. 8. item vertente DUSSAUDEAU. Saumur 1612. 12. Mus. Britann.] Les trois premiers livres de chirurgie par Frc. le Fevre. Par. 1555. 8. hunc librum continent. *Italice*. Libro d'Ipocrate delle ulcere, con le note pratiche chirurgiche di Giuf. Cignolozzi. In Firenze 1690. 8.

COMMENTARII. Galeni commentarii, quibus librum illustraverat, hodie desiderantur.

Ἠερὶ σφρηγγῶν. De fistulis. [Est in ed. LINDEN. to. II. p. 680. in ed. FROBEN. gr. p. 517. in ed.

MERCURIAL. Sect. III. p. 361. in ed. FOËS. sect. VI. p. 159. in ed. CHARTER. to. XII. p. 141. — Verf. CORNAR. p. 665. HALL. art. med. pr. to. IV. p. 115. PIERER. bibl. iatr. to. III. p. 148. K.]

EROTIANUS p. 22. hunc librum ad therapeutica Hippocratis refert, et pertinere aut ad ipsum Hippocratem, aut ad virum, qui eum ex Hippocratis pugillaribus conflaverit, curatio fistulae ani per linum probat, quae in hoc libro proponitur, quamque, Foësius jam id notante, isagoges auctor et Paulus Aegineta Hippocrati acceptam referunt. Sed non ad Hippocratem pertinere, verum potius ad virum alium, Hippocratis doctrina imbutum, turbatum dicendi genus probat; probant quoque medicamenta, valde et mire composita, in eo laudata, imprimis vero theoria, ex libro de morbis repetita, de pituita et bile, morbis origines praebente. De fistulis ani inscripisse hunc librum quosdam, Foësius notat. Continuari cum libello de haemorrhoidibus, manifeste spurio, adeoque ipsum esse spurium, GALENUS jam notabat in gloss. f. v. *πῆρινα* et *στρουβλιν*, et HALLERUS in bibl. chir. to. I. p. 11. Citatur enim in glossario liber *περὶ σφίγγων καὶ αἰμορροΐδων*.

CODICES exstant in bibl. reg. Paris. no. 2142. 2144. 2148. 2254. in Medicea. Vid. Baudini III. p. 45.

EDITIONES. Reperitur *latine* in Collect. VIDI VIDI, et *graec. lat.* in collect. MANIALDI Paris. 1619. 8.*

12. *Περὶ αἰμορροΐδων. De haemorrhoidibus.* [Est in ed. LINDEN. to. II. p. 347. in ed. FROBEN. gr. p. 520. in edit. MERCUR. sect. III. p. 558. in ed. FOËSIAN. sect. VI. p. 168. in edit. CHART. to. XII. p. 147. — Verf. CORNAR. p. 667. HALL. art. med. pr. to. IV. p. 122. PIERER bibl. iatr. to. IV. p. 154. K.]

Omnia in hoc libro cum jam dicto de fistulis conveniunt, ut adeo hic liber pars libri de haemorrhoidibus

fuisse utique videatur. EROTIANUS et GALENUS gloss. v. *πήρινα*, quos FOËSIUS sequitur sect. VI. p. 168. eum pro vere Hippocrateo habent. MERCURIALIS, GRUNER. p. 166. HALLERUS l. c. eum pro spurio habent. A Cuidio quodam medico compositum esse, Grunerus atque Grimmus l. l. III. p. 595. autumant.

CODICEM habet Bandini III. p. 45.

EDITIONES. Seorsim *græce* prodiit Bas. 1540. 8. *Græc. lat. c. commentar.* in Collect. Maniardi, Paris. 1619. 8.*

COMMENTARIUM. Praeter adductos comment. Maniardi huc et ad libros Hippocratis chirurgicos in univ. omnes pertinet MATTH. NARVATH sylv. sententiarum ad chirurgiam pertinentium, ex libris Hippocr. desumpta. . . . 1632. 8.*

13.

Περὶ ἐγκατατομῆς ἐμβρύου. De excisione foetus. [Est in edit. LINDEN. to. II. p. 662. in ed. FROBEN. gr. p. 53. in edit. H. MERCUR. sect. IV. p. 45. in ed. FOËSIUS sect. VI. p. 193. in ed. CHART. to. XII. p. 550. — Verf. CORNAR. p. 72. HALL. art. m. pr. to. IV. p. 245. PIERER. bibl.iatr. to. III. p. 188. K.]

Nullam mentionem fecere hujus libri EROTIANUS atque GALENUS, falsoque putat FOËSIUS sect. VI. p. 194. eum his viris esse subnotatum. Hinc, cum etiam dicendi genere a reliquis libris Hippocratis magnopere recedat, pro spurio habendus est.

CODICES. Exstat *græcus* in bibl. Vindob. et quidem ex bibliotheca Med. Flor. (vid. Bandini III. p. 44. ubi duo codices memorantur) descriptus curante Jo. SAMBUCO. Cf. de Nessel Catal. ms. bibl. Vind. pa. III. n. 14. p. 26. In bibl. reg. Paris. sunt no. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2146. 2257. 2545.

VI 14.

Περὶ ἀνατομῆς. De anatome, aut de resectione. [Est in edit. LINDEN. to. I. p. 287. in ed. FROBEN.

gr. p. 54. in ed. MERCURIAL. sect. IV. p. 47. in ed. FOËSI sect. VI. p. 194. in ed. CHART. to. XII. p. 552. — Verf. CORNAR. p. 75. HALL. art. m. pr. to. II. p. 1. PIERER. bibl. iatr. to. I. p. 123. K.]

EROTIANUS atque GALENUS de hoc libro silent, quem omnes reliqui, ne FOËSIO quidem excepto, pro spurio habent. Hippocratis esse, saltim non negat TRILLERUS (de nova Hippocratis editione adornanda p. 12. sq.) Eodem modo scriptus est, uti IV. sect. libri epidem. et cum ea aliquo modo nexus, ideoque et ob hanc causam spurius.

CODICES mss. exstant in bibl. reg. Paris. no. 2146. et 2254.

EDITIONES. Gr. et lat. edidit hunc libr. cum comment. uberrimo D. W. TRILLERUS in Commentatione de nova Hippocratis editione adornanda, qua speciminis loco libellum de anatome recensuit, emendavit et comment. med. crit. perpetuo illustravit. L. B. 1728. 4.* et in Opusc. vol. II. p. 238. sq. —

VERSIONES. Praeter Calvi et Cornarii versiones latinas prodiit quoque, JO. REUHLINO interprete, Tubing. 1512. 4. GUNZ. Cum libro de ossibus, quocum eommixtum eum reperit, et de glandulis titulo: *De anatome*, eum edidit JO. CAIUS. Gallice forsan versus est a JO. DE LA FARGUE. Lugd. 1580. 16. sub titulo: Hippocrate de la composition du corps humain et description de toutes ses parties. Accessit et commentarius. DU VERDIER.

COMMENTARII. Praeter modo laudatum de la Fargue, huc quoque pertinet JUST. GODOFR. GUNZ. progr. quo in libr. Hippocratis de anatome aliqua commentatur. Lips. 1738. 4.* Non pauca contra Trillerum monet, de quibus vide ipsum Trillerum Opusc. vol. II. p. 270.

15.

Περὶ παθῶν. De affectionibus. [Est in ed. LIND. to. II. p. 161. in ed. FROBEN. gr. p. 179. sed adji-

citur: *Τοῦτο δὲ ὁ Γαλλὸς τοῦ Πολύβου λέγει εἶναι.* in ed. MERCUR. sect. III. p. 35. in ed. FOËS. sect. V. p. 75. in ed. CHARTER. to. VII. p. 619. in ed. MACK. to. II. p. 300. — Verſ. CORNAR. p. 245. HALLER. art. m. pr. to. II. p. 366. PIERER. bibl. iatr. to. II. p. 146. K.]

Hujus libri, qui EROTIANO notus non est, meminit GALENUS; sed eum retulit ad eos, qui Hippocratis *δυναμειως* non sint digni, eumque Polybo adscripsit in II. comm. in l. de diaeta acut. text. 38. p. 63. to. XI. Cf. gloss. f. v. *τελειῖν*. Omnesque, qui judicia de Hippocratis operibus tulerunt, eum secuti sunt, ita, ut etiam ALBIN. TORINUS sub Polybi nomine hunc librum in lucem daret. Sed dignus utique est Hippocrate, siue dictionem, siue argumenti gravitatem respicias, nisi ideo dubites, quod antiquam et scholae Hippocrateae propriam doctrinam de quatuor humoribus jam efformatam exhibeat. CAELIO AURELIANO non notum fuisse, HALLERI mens est, bibl. med. pract. to. I. p. 73.

CODICES *graeci* exstant in bibl. reg. Paris, no. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2148. 2254. (de Mercy usus imprimis est codd. 2140. 2142. et 2145. K.) in bibl. Vindob. Lambec. VI. p. 85. et de Nessel pa. III. no. 4. — *Latinus* cod. in bibl. r. Paris, no. 7023.

EDITIONES. Sub Polybi nomine editus est ab ALBINO TORINO. Bas. 1544. 4. [et c. franco-gall. versione ab Equite DE MERCY sub titulo: *Traité d'Hippocrate du serment, de la loi de médecine, des maladies, des affections, traduits en français, et le texte en regard, revu et corrigé sur les manusc. de la bibl. du Roy les comm. et une table analytique.* Par. 1823. 16.* K.]

COMMENTARIOS in hunc librum scripsit Jo. VARANDAEUS. Lugd. 1658. f.

16.

Περὶ τῶν ἐντὸς παθῶν. *De internis affectionibus.* [Est in ed. LINDEN. to. II. p. 196. in ed. FROBEN. gr. p. 189. in edit. MERCUR. sect. III. p. 35. in ed. FOËSII sect. V. p. 91. in ed. CHART. to. VII. p. 638. —

Verf. CORNAR. p. 258. HALLER. art. m. pr. to. II. p. 401. PIERER. bibl. iatr. to. II. p. 174. K.]

EROTIANO non memoratus hic liber a GALENO variis sub titulis, et quidem sub Hippocratis nomine, citatur. Modo enim τὸν μείζονα περὶ παθῶν (in libr. VI. aph. 27. p. 263. to. IX.), modo τὸν δεύτερον περὶ νόσων τὸν μείζονα, modo περὶ ἐμπύων vocat. Confecisse hunc librum medicum ex Cnidia schola, jam FOESII (sect. V. p. 282.) mens fuit, quem dein sequuti sunt JO. H. SCHULZE in hist. med. per. I. t. III. c. 4. §. 28., HALLERUS bibl. med. pr. to. I. p. 74, GRUNERUS l. l. p. 160. atque GRIMMIUS l. l. Vol. III. p. 607. Et a medico ex hac schola esse compositum, adeoque quoniam, quid senserint Cnidii, per exempla docet, valde memorabilem, probant multiplicata vehementer morborum genera, atque curandi methodus per fortiora purgantia, lac et lactis serum, quae Cnidiorum fuit, ut Hippocrates de diaet. ac. §. 1. 2. jam notaverat. Methodus quoque, in morborum descriptione ab Hippocrate observari solita, in hoc libro observata non est. Euryphonem ejus auctorem fuisse, Foësius, sed parum firma conjectura, autumat.

CODICES *graeci* sunt in bibl. reg. Paris. no. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2148. 2245. in bibl. Medicea. Bandini III. p. 43. Mutilus, a Busbeckio Constantinopoli comparatus reperitur in bibl. Vind. Conf. de Nessel catal. part. III. p. 19.

COMMENTARII. Praelect. in hunc librum editit FRG. DE S. ANDRE. Cadom. 1687. 12. et JO. MARTINI. Paris. 1637. 4.*

17.

Περὶ ὄψιτος. *De visu*. [Exstat. in ed. LIND. to. II. p. 351. ed. FROB. gr. p. 521. ed. MERCUR. sect. IV. p. 56. ed. Foës, sect. V. p. 256. Edit. CHART. non habet, quamquam in contentorum to. . indice commemoratus est. Verf. CORN. p. 669. HALLER. art. m. princ. to. III. p. 447. PIERER. bibl. iatr. to. II. p. 493. K.]

SPONIO (in praef. ad aph. nov.) atque HALLENO (bibl. med. pract. tom. I. pag. 73.) principium libri *περὶ παθῶν* esse videtur; sed dicendi genus in utroque hoc libro non convenit. Liber hinc de oculorum affectionibus, quem auctor libri *περὶ παθῶν* se scripturum promiserat, hic de visu liber non est, quem quoque GALENUS non novit, neque EROTIANUS. Fragmentum alius libri esse videtur, et absque plurimo ordine scriptum.

CODICES *graeci* sunt in bibl. reg. Paris. nr. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2146. 2254. 2545. In Medicea Bandini III. pag. 44.

HIPPOCRATIS de morbis et remediis oculi liber *arabice* exstat in libris Narcissi, Archiepiscopi Dublinensis. Cod. Brit. nr. 1212. *Ketab alain men albeden le bokrath*. Herbelot. p. 488.

[EDITIO *graeco-latina*. *Ἱπποκράτους περὶ ὄψιος*, Hipp. de visu libellus in memor. patris, JO. FR. JUGLERI separatim et emendatius edid. notisq. et alior. et suis illustr. JO. H. JUGLER. Helmst. 1792, 8.* K.]:

Oculorum scarificatio, quae in hoc libro primum proponitur, his libris ansam dedit: JO. H. HAMPE *diff. de scarificatione oculari Hippocratica*. Duisburg. ad Rhén. 1721. 4.* — B. DAV. MAUCHARD *ὄφθαλμοῦ ξυστις* nov-antiqua, seu Woolhusiano — Hippocratica operatio, e textu *graeco* eruta. Tubing. 1726. 4.* — JO. ZACH. PLATNER *diff. de scarificatione oculorum*. Lips. 1728. 4.* et in *Opusc. tom. I. p. 39.* — Ejusd. *progr. de chirurgia ocularia*. Lips. 1735. 4.* et in *Opusc. tom. II. p. 49.* — D. W. TRILLER *exercit. de scarificatione et ustione oculorum, ab Hippocrate descripta*. in *Opusc. vol. I. p. 463.*

18.

V *Περὶ νόσων*. *De morbis*. Lib. I—IV. [Exst. in ed. LIND. to. II. p. 1. ed. FROBEN. gr. p. 129. cui adjicitur: *πρῶτον Ἱπποκράτους γνήσιον ἢ*. ed. MERCUR. sect. III. p. 96. ed. FOËS. sect. V. p. 3. ed. CHART. to. VII. p. 531. ed. MACK. to. II. p. 174. Verf. CORN. p. 180.

HALL. art. m. pr. to. III. p. 1. PIERER. bibl. iatr. to. II p. 26. K.] Exstabant apud veteres libri *περὶ νούσων* sub HIPPOCRATIS nomine, sed non iidem, qui hodie sub hoc nomine prostant: quae enim veteres ex his libris citant, in iis non leguntur. GALENUS duos libros Hippocratis de morbis magnos duosque parvos habet, ipsique adeo FOESIO sect. V. p. 258. non constat, quinam de morbis minor primus Galeno dicatur. CAELIUS AURELIANUS etiam consilia citat ex libro Hippocratis de morbis, quae saltem in his, quas nunc enarro, libris non leguntur. Galenus quoque, Foëtio monente, l. c. *τυρανίην* memorat ex libro de morbis, quae in his non reperitur. Hinc alios libros veteribus exstitisse Hippocratis de morbis, aut hos, qui nobis supersunt, valde esse mutilatos, certum est. Alterum de morbis librum GALENUS comm. I. in Hipp. epid. VI. text. 29. p. 387. 388. tom. IX. citat, et *τὸν περὶ νούσων Ἱπποκράτει γεγραμμένον* vocat, alios autem de morbis et de passionibus libros Hippocratis suis temporibus exstitisse, inde patet quod libri de passionibus internis initium (in VI. aph. 27. p. 263. tom. IX.) atque loco modo citato et hujus libri prima verba adduxerit, atque locum *περὶ πελίδης νούσου*, qui in hoc libro de morbis altero §. 66. p. 90. tom. II. Lind. occurrit, citaverit et magna ex parte in commentarios suos transcripserit. Alter itaque, qui in Hippocratis operibus prostat, de morbis liber Galeno simpliciter *περὶ νούσων* dictus est. Hunc vero alterum nostrum librum priscis temporibus *primum de morbis* fuisse, ex Caelii Aureliani citatione alterius libri de morbis perspicitur, qui loca quoque quaedam ex eo dedit, quae in tertio, qui de morbis in Hippocratis operibus est, libro, reperiuntur, quod, collatis locis Caelii, libr. III. chron. cap. 4. p. 191. cum libr. III. de morbis §. 11. p. 112. Lind. tom. II. et loc. libr. III. acutor. morbor. cap. 17. p. 240. cum libr. III. de morb. §. 15. p. 105. tom. II. Lind. manifeste intelligitur. Et hic secundus et tertius

de morbis liber sine dubio *περὶ νόσων α' et β'* est, quem EROTIANUS p. 22. ceu Hippocrateum citat. Sed primus liber et quartus de morbis quosnam titulos habuerint, difficulter penitus eruitur. Libri enim *περὶ παθῶν* et *περὶ τῶν ἐντὸς παθῶν* cum titulis libri I. et IV. de morbis confusi a veteribus sunt. Liber *περὶ τῶν ἐντὸς παθῶν* Galeno in VI. aph. 27. *ὁ μέγας περὶ παθῶν* dicitur. Duos vero de morbis maguos, et duos parvos aliquoties memoravit Galenus in exegefi vocum Hippocratis, adeoque liber primus et quartus de morbis et liber de affectionibus tres sunt, quos Galenus, et quidem *duos parvos de affectionibus* vocavit, unus vero ex majoribus de affectionibus fuit.

Antiquos jam de vero horum librorum auctore incertos fuisse, Dioscoridemque librum de morbis ineditis libris II. Hippocrati, Theffali filio, adscripsisse, Galenus comm. I. in Hipp. epid. VI. text. 29. p. 387. tom. IX. memorat. Alios POLYBO libros *de morbis* tribuisse, ex Galeno liquet ad VI. aph. 1. p. 248. tom. IX. Galenum saltim *de morbis* libros, quos noverat, Hippocrate dignos non censuisse, sed spurios, intelligitur ex II. comment. in libr. Hipp. de diaeta acutor. text. 58. p. 63. tom. XI. Et sane, si etiam ordo, qui concinimus in iis utique est, non desideratur, desideratur tamen Hippocratis doctrina, ingenium, exacta morborum enarratio et medelae simplicitas. Multa Cnidiorum ingenium redolent, indeque non est, quod dissentiamus a FOESIO, qui hos libros ei tribuit, qui librum *περὶ γυναικείων* scripserit, et quidem medico ex schola Cnidia. Eandem sententiam HALLERUS bibl. med. pract. tom. I. p. 71. et GRUNERUS p. 155. habent. Alterius tamen libr. IV. scriptoris videri, Hallerus putat, qui post Aristotelem vixerit. vid. biblioth. botan. tom. II. p. 620. et Hier. Cardan. de sanit. tuend. lib. III. [Hippocrati abjudicat Reines. epist. 49. ad Hofmannum p. 451.]

CODICES graeci *quatuor de morbis librorum* exstant in biblioth. reg. Paris. nr. 2140. 2141. 2142. 2143.

2144. 2148. 2254. 2545. In bibl. Medicea Bandini III. p. 42. — Libri III. priores exstant in bibl. Vindobonens. Lambec. VI. p. 85. et de Nessel. part. III. p. 20. nr. 4.

EDITIONES. Gr. et lat. prodierunt ex vers. GEORG. PYLANDRI. Paris. 1540. 4. FALC. RAST. (Graec. lat. cum praelection. Jo. Martini, ed. a M. Renato Morello, Par. 1637. 4. Mus. Brit.) [Gr. et gall. auctore de MERCY. Titulum invenies supra 15. p. CXXVII. K.]

COMMENTARII. PETRI SALII Diverſi comm. in quatuor Hipp. libr. de morbis. Francof. 1602. fol.* 1612. fol. LIND. 1646. fol.* — G. D. COSCHWITZ de ſpadone Hippocratico lib. I. de morbis. Hal. 1721. 4.* — G. E. STAHL de febre lethifera Hipp. ad libr. de morb. II. 4. Hal. 1711. 4. — ANDR. O. GOELICKE de morbo ructuoſo Hipp. de morb. libr. II. Francof. ad Viadr. 1734. 4. — J. GFR. BRENDEL pr. de morbo craſſo Hipp. Gott. 1747. in Opusc. part. I. p. 166.

19.

Περὶ γυναικείων. α. β. De mulierum morbis
[Exstat in ed. LIND. to. II. p. 415. ed. FROB. gr. p. 231. ſed alter videtur ordiri a verbis: "Ἦν ῥόος ἐν τῆσι μητροῖσι. nam a §. 108. p. 500. edition. Lind. deficit quaedam particula in CORNARIJ verſione, ſimiliterque Foëſ. haud ſatis reſpondet editioni Froben. et Lind. in ed. MERCUR. ſect. III. p. 217. in ed. FOES. ſect. V. p. 152. in ed. CHART. to. VII. p. 728. Secundus vero p. 794. a verbis incipit: Ῥόος λευκός ἐν τῆσι γυναιτέροις etc. quae apud Lind. p. 529. §. 1. leguntur. Verſ. CORN. p. 309. HALL. art. m. pr. to. III. p. 161. PIERER. bibl. iatr. to. II. p. 272. K.] EROTIANO et GALENO probè notus hic liber, ab illo inter Hippocratis ſcripta relatus, ab hoc vero non plane dignus Hippocrate habitus comm. III. in II. epid. Hipp. t. 95. p. 179. tom. IX. et in permultis ſpurjiis Hippocrateis libris citatus, v. g. περὶ ἐλλεβοριſμοῦ, p. 612. tom. I. Lind. περὶ γυνῆς, περὶ ἀφύρων

περὶ νόσων, ab omnibus pro spurio habitus est, Lemosio, qui ejus ne quidem meminit, Mercuriali, Hallero, Grunero. Profectus esse videtur ab eo, qui librum IV. *de morbis*, librum *de genitura*, *de virginum morbis* et *de helleborismo* confecit, notante quoque FOËSIO sect. V. p. 306. Ad libros, ex Cnidiorum mente scriptos, GRUNERUS p. 172. refert. Et sane morborum descriptiones plurimas fugitivo calamo exaratas et medicamentorum farraginem inconditam, quam vix ab Hippocratis aetate exspectaveris, continent. Notha seu adjecta, quae a p. 520. tom. II. Lind. leguntur, Foësius ex membranis Vaticanis adposuit. vid. not. ad hunc libr. FOËS. sect. V. p. 331. Secundus liber continuatio prioris est, et, quod voces eadem testantur, in utroque libro repetitae, ab eodem auctore compositus.

CODICES *graeci* exstant in bibl. reg. Paris. nr. 2140. duo 2141. duo 2142. duo 2143. duo 2144. duo 2146. duo 2242. duo 2548. In bibl. Vaticana. In bibl. D. Marci. In Medicea Bandini III. p. 45. In Vindobonensi Lambec. V. p. 85. de Nessel. part. III. p. 20. nr. IV. — *Arabice* Herbelot.

EDITIONES. Liber I. prodiit interprete MAUR. CORDAEO. Paris. 1585. fol. Basil. 1586. 4. Et in Gynaecorum tom. III. Et in Gynaecis ISR. SPACH. Arg. 1597. fol.*

20.

Περὶ παρθενίων. De virginum morbis. [Exstat in ed. LIND. to. II. p. 355. ed. FROB. gr. p. 213. in ed. MERCUR. sect. III. p. 343. ed. FOËS. sect. V. p. 124. ed. CHART. to. VII. p. 679. Vers. CORNAR. p. 286. HALLER. art. med. pr. to. III. p. 409. PIERER. bibl. iatr. to. II. p. 451. K.] Veteribus ignotus liber, qui ejusdem auctoris esse videtur, qui libros *περὶ γυναικειῶν* scripsit. Prooemium librorum de muliebribus FOËSIO sect. V. p. 291. esse videtur. GRUNERUS p. 170. auctori libri *περὶ ἰερῆς νόσου* cum tribuit, cum quo in causis pertractandis aliquo modo convenit.

CODICES *græci* exstant in bibl. reg. Paris. nr. 2141. 2142. 2143. 2144. 2146. 2545. In Medicea Bandini III. p. 45.

EDITIO. MAURITHI CORDAEI edit. græc. et lat. cum adnotat. prodiit Paris. 1574. 8.*

COMMENTARII. JO. B. DONATI comm. Luccæ. 1582. 4. FALC. Francof. 1591. 8. CLAUDII TARDY paraphrasis in libr. de virginum morbis. Paris. 1648. 8. BURM.— JO. STEPHANI comment. Venet. 1635. fol.

21.

Περὶ γυναικείης φύσεως. De mulierum natura. [Exst. in ed. LIND. to. II. p. 358. ed. FROB. gr. p. 213. ed. MERCUR. sect. III. p. 187. ed. FOËS. sect. V. p. 126. ed. CHART. to. VII. p. 681. Versf. CORN. p. 287. HALL. art. m. pr. to. III. p. 331. PIERER. bibl. iatr. to. II. p. 410. K.] Excerpta plurima continet ex libris *περὶ γυναικείων*, notantibus FOËSIO sect. V. p. 292. et HALLERO bibl. med. pract. tom. I. p. 71. et insuper morbos et medicamenta infinite multiplicata, multa quoque contra Hippocrateae scholae mentem dicta, medicamenta foetum corruptentia, abortum concitantia. [Egit THEOD. GEORGIADIS in diss. de morbis uteri sec. Hippocratis librum *περὶ γυναικείης φύσεως*. Jen. 1797. 4. K.]

CODICES. *Græci* sunt in bibl. reg. Paris. nr. 2141. 2142. 2144. 2254. 2545. In Medicea Bandini III. p. 45. (De feminea natura et de feminarum morbis; Fab. Calvo interpr. Par. 1526. 12. Mus. Brit.)

22.

Περὶ ἀφόρων. De sterilibus. [Exst. in ed. LINDEN. to. II. p. 615. ed. FROB. gr. p. 290. cui ad calcem adjicitur: νόθα, τῇ τελευτῇ τοῦ πρώτου περὶ γυναικείων βιβλίου προσκειμένα. ed. MERCUR. sect. III. p. 318. ed. FOËS. sect. V. p. 242. ed. CHART. to. VII. p. 843. Versf. CORNAR. p. 386. HALL. art. m. pr. to. III. p. 385. PIERER. bibl. iatr. to. II. p. 454. K.] Librorum *περὶ γυναικείων* veluti adpendix, quam EROTIANUS citat p. 22. et

GALENUS in glossar. et in comment. III. in II. epid. Hipp. text. 35. p. 179. tom. IX. verum non ceu talem, qui ab Hippocrate profectus sit.

CODICES *graeci* exstant in bibl. reg. Paris. nr. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2254. 2545. In Medicea III. p. 45.

23.

Περὶ ἐπικνήσιος. De superfoetatione. [Exst. in ed. LIND. to. II. p. 645. ed. FROBEN. gr. p. 48. ed. MERCUR. sect. III. p. 333. ed. FOËS. sect. III. p. 41. ed. CHART. to. VII. p. 860. in ed. MACK. to. I. p. 264. Vers. CORNAR. p. 66. HALLER. art. m. princ. to. II. p. 103. PIERER. bibl. iatr. to. II. p. 173. K.] Sive, ut Hier. Mercurialis scribit, *περὶ κνήσιος καὶ ἐπικνήσεος*, cens. p. 36. a veteribus non memoratus.

CODICES exstant in bibl. reg. Paris. nr. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2146. 2254. 2545.

24.

Περὶ ἱερῆς νόσου. De morbo sacro. [Est in ed. LIND. to. II. p. 324. ed. FROB. gr. p. 122. cui statim subjicitur: *ὃν γνησίον Ἱπποκράτους, ἀξιολόγου δὲ ἀνδρὸς φησὶ ὁ Γαληνός, καὶ κατὰ τὴν ἐρμηνείαν καὶ κατὰ τὴν διάνοιαν. Ἱπποκράτους δὲ οὐδὲν ἐν αὐτῷ, ὅτε κατὰ τὸν τρόπον τῆς ἐρμηνείας, ὅτε κατὰ τὸ τῆς διανοίας ἀκριβές.* in ed. MERCUR. sect. III. p. 344. ed. FOËS. sect. III. p. 84. ed. CHART. to. X. p. 475. ed. MACK. I. p. 352. Vers. CORN. p. 172. HALL. art. m. pr. to. III. p. 411. PIERER. bibl. iatr. to. II. 475. K.] Memorat hunc librum inter Hippocrateos EROTIANUS p. 22. et GALENUS, etsi alio loco, (comm. in VI. epid. VI. text. 7. p. 550. tom. IX.) auctorem non dicat; alio tamen loco (comm. I. in Hipp. prognost. text. 4. p. 588. tom. VIII.) Hippocratis esse differte asserit. CAELIUS quoque AURELIANUS I. diut. cap. 4. p. 219. cum ad

Hippocratem refert, nec non ex recentioribus FOËSIUS sect. III. p. 145. JUL. CAES. SCALIGER in comm. in Hipp. de insomniis atque TRILLERUS in epist. med. critic. super I. et III. epid. p. 196. 197. in Opusc. vol. II. DEMOCRITO hunc librum adscribere non dubitarunt ANDR. CAESALPINUS lib. V. art. med. cap. 1. et ANTONIUS PONCE DE SANCTA CRUCE in praelect. Vallisoletanis s. comm. ad hunc librum. Vid. MENAG. ad Laert. p. 414. PHILOTIMO cuidam tribui, TRILLERUS refert l. c. [De titulis atque argumento libri vid. PETRUM PETITUM ad Aretaeum p. 77.]

Memorabilis ceterum liber, qui supernaturales morborum causas plane rejicit atque elegans, totus dogmaticam scholam jam efformatam redolet, adeoque ipso Hippocrate recentior est. Neque oratio Hippocrateae brevitati respondet. Indequè hunc librum pro spurio quoque habuere LEMOSIUS, qui eum ad Hippocratem, Draconis filium, refert cap. 7. p. 33. HIER. MERCURIALIS, p. 33. qui simul memorat, in codicibus graecis ante hunc librum censuram oppositam legi, in qua scriptor testatur, eum minime germanum esse Hippocratis, HALLERUS, bibl. med. pract. tom. I. pag. 69. atque GRUNERUS p. 162.

CODICES *graeci* sunt in bibl. reg. Paris. Nr. 2141. 2142. 2143. 2144. 2254. 2545. In Bibl. Vindobon. Lambec. VI. p. 85. et de Nessel. part. III. p. 19. nr. IV. In Bibl. D. Marci. In Medicea Bandini III. p. 43.

COMMENTARII. PONTII DE SANCTA CRUCE praelectiones Vallisoletanae in hunc libr. Madrit. 1631. fol.* [quas valde laudat Casaubon. lib. de entusiasmo, cap. 2. p. 21. et cap. 3. p. 67. HEUMANN.]

Ἐπεὶ μανίας. De insania. [Exst. in ed. LINDEN. to. II. p. 345. ed. FROB. gr. p. 535. ed. MERCUR. sect. IV. p. 77. ed. FOËS. sect. VIII. p. 19. edit. CHART. to. I. p. 26.

Vers. CORNAR. p. 685. HALLER. art. m. pr. III. p. 431. PIERER. bibl. iatr. librum hunc non habet. K.] Citat auctor libri, veteribus non memorati, de *morbo sacro* librum et epidem. V. Ipse vero hic liber citatur in Hippocratis ad Damagetum p. 916. tom. II. Lind. epistola.

CODEX *graecus* est nr. 2140. bibl. reg. Paris. imperfectus.

EDITIO. Seorsim prodiit cum nonnullis aliis Hippocrat. interprete JANO CORNARIO. Colon. 1542. 8. GUNZ. Basil. 1582. 8. —

26.

Περὶ φαρμάκων. De purgantibus. [Exstat in edit. LIND. to. I. p. 607. ed. MERC. sect. IV. p. 93. ed. FOËS. Genev. 1657. sect. VIII. ante indicem, nulla pagina numeris notata, occ. hicce liber. c. comm. Heurnii. Vers. lat. in HALLER. art. med. pr. to. IV. p. 238. in PIERER. bibl. iatr. t. II. p. 505. K.] Sive *περὶ καθαρῶντων φαρμάκων*, multa ex aphorismis habet, et a veteribus non memoratur. Liber *φαρμακίτιδος*, hodie deperditus, quem auctor libri *de morbis* aliquoties citat, non est, quum de alvi purgatione, secundum quatuor humores instituenda, tantum agat.

CODICES. An sit liber de solutivis, cujus codexstat in bibl. Mertonienf. no. 729. Cod. Brit. dubium est. Exstat et codex *graecus*, ni fallor, in Ms. Js. Vossii. Montfauc. in bibl. Anglican. nr. 2297. I. p. 677.

EDITIONES. Graece JO. CAJUS, cum quibusdam scriptis Galeni edidit. Basil. 1544. 4. — Graece ad calcem breviiarij *Nicephori Constantinopolitani* ex Cujaciano codice descriptum edidit DIONYS. PETAVIUS. Paris. 1616. 8. gr. et lat. ex proprio cod. et cum notis edidit F. MORELLUS. Paris. 1617. 12. 1621. 12.

Gr. et lat. cum interpr. et comm. JO. HEURNII, in libro: *Hippocratis Coi prolegomena et prognosticorum*

libri III. Lugd. Bat. 1703. 4.* p. 108. et saepius vid. *supr.* sub prognost.

Ad calcem postremae edit. FOËSII. Genev. 1657. fol. cum HEURNII interpretatione et notis. Latine cum *Rhasis* opusc. et aliis, titulo Hipp. de farmaciis. Venet. 1497. fol.* cum Guinterii anat. institut. et Theophili de corporis humani fabrica libr. V. prodiit GUINTERIO interpr. Basil. 1539. 4.* cum APICIO et aliis de medicamentorum usu Paris. 1541. 8. Inter medicos antiquos graecos, ex vers. Junii Pauli Crassi. Basil. 1541. 4. p. 147.

27.

Περὶ ἐλλεβορισμοῦ. *De veratri usu.* [Exst. in ed. LINDEN. to. I. p. 610. ed. FROB. gr. p. 27. ed. MERCUR. sect. IV. p. 78. ed. CHART. to. I. p. 27. Vers. CORNAR. p. 686. HALLER. art. m. princ. to. IV. p. 241. PIERER. bibl. iatr. non habet. K.] Initium libri *περὶ ἐλλεβορισμοῦ* esse librum *περὶ φαρμάκων* HEURNIUS p. 108. putat; sed num hunc intellexerit, dubium est. Excerptus est hic liber ex aphorismis, praenotionibus, praedictionibus et libro de diaeta acutorum, quos libros omnes se scripisse auctor adfirmat. Librum quoque *de morbis mulierum*, ceu suum, memorat.

28.

Περὶ ὑγρῶν χρήσιος. *De humorum utilitate.* [Exst. in ed. LINDEN. to. I. p. 599. ed. FROB. gr. p. 112. MERCUR. sect. III. p. 419. ed. FOËS. sect. IV. p. 96. ed. CHART. to. VI. p. 443. Vers. CORNAR. p. 164. HALLER. art. m. pr. to. IV. p. 230. PIERER. bibl. iatr. to. II. p. 497. K.] Confarcinatus liber ex aphorismis aliisque FOËSIO monente sect. IV. p. 33. membranis, neque ab EROTIANO et GALENO memoratus, adeoque spurius, etsi JO. NARDIO ideo legitimus videatur, quod veteres ejus passim meminerint.

CODICES sunt in bibl. reg. Paris. nr. 2253. 2254.

COMMENTARIUS in hunc libr. JO. NARDII existat in nocte geniali prima. Bonon. 1656. 4.

29.

Περὶ φυσῶν. De flatibus. [Exst. in ed. LINDEN. to. I. p. 299. ed. FROB. gr. p. 117. ed. MERCUR. sect. II. p. 23. ed. FOËS. sect. III. p. 78. ed. CHART. to. VI. p. 213. in ed. MACK. I. p. 339. Vers. CORNAR. p. 117. HALLER. art. m. pr. to. III. p. 433. PIERER. bibl. iatr. to. II. p. 1. K.] Referunt hunc librum ad Hippocratem EROTIANUS p. 22. atque GALENUS, nec non GREGORIUS NAZIANZENUS, JO. STOBÆUS, alii. MERCURIALIS secundae classis accenset, et jure quidem: mere enim ad *θεωρίαν* spectat, neque conscriptus esse potest, nisi post Hippocratis tempora, efformata penitus dogmaticorum secta. Ad Pneumaticorum tamen, quod CLERICUS quidem credidit, hist. de medic. part. I. lib. III. 4. p. 137., sectam non pertinet, quod probavit Cl. OSTERHAUSEN in diff. exh. historiam pneumaticorum. Altorfii, 1791. 8.

CODICES *graeci* exstant in Bibl. reg. Paris. nr. 2140. 2141. 2143. 2144. 2253. 2545. In Bibl. D. Marci. In Medicea Bandini III. p. 44. Graecus est forsan codex, qui existat in bibl. Jo. Mori, episc. Norvicenf. nr. 9239. Montfauc. I. p. 687. *Graecum* hujus libri codicem in bibl. Vaticana nr. 216. memorat Foësius, in not. in libr. de ossium natura. *Latini* in biblioth. reg. Paris. nr. 7023. 7063.

EDITIONES. Prodiit gr. et lat. JANO CORNARIO interprete. Basil. 1529. 4. GUNZ.

Vertente ADRIANO ALEMANNO cum commentar. Paris. 1557. 8.*

JO. MORISOTI commentarium graec. citat Spachius
p. 86.

Interprete FRANC. PHILELPHO, aut CONSTANTINO
LASCARI. Paris. 1525. 12. HOUSS. —

Latine vertente FABIO CALVO. 1527. 12.

30.

Περὶ ἀδένων. De glandulis. [Exstat in ed.
LIND. to. I. p. 414. ed. FROBEN. gr. p. 56. ed. MERCUR.
sect. IV. p. 51. ed. FOËS. sect. III. p. 52. ed. CHART.
to. IV. p. 271. ed. MACK. to. I. p. 288. Vers. CORNAR.
p. 78. HALLER. art. m. pr. to. II. p. 40. PIERER. bibl.
iatr. to. I. p. 147. K.] Scripturum se auctor libri
περὶ ἄρθρων §. 12. p. 768. tom. II. Lind. librum *περὶ*
ἀδένων οὐλομελῆς promiserat, qui hic *περὶ ἀδένων* non
est, notante jam GALENO in comm. I. in libr. Hippocr.
de artic. text. 46. p. 314. tom. XII. sed a juniore me-
dico scriptus, qui et dicendi genere et ingenio mul-
tum ab Hippocrate Coo superatur. Commemorari hunc
librum a nullo veterum medicorum, nec ab iis, qui
indices scripserunt, GALENUS l. cit. refert. Nec ERO-
TIANUS hunc librum memorat.

CODEX exstat in bibl. reg. Paris. nr. 2254. —
[conf. SAXE diss. Observat. medicae. Utrecht. 1782.
p. 3.]

31.

Περὶ ὀδοντοφυΐης. De dentitione. — [Ex-
stat in ed. LIND. to. I. p. 590. ed. FROB. gr. p. 53. ed.
MERCUR. sect. IV. p. 55. ed. FOËS. sect. III. p. 49. ed.
CHART. to. VII. p. 871. ed. MACK. to. I. p. 281. Vers.
CORNAR. p. 74. HALL. art. m. pr. to. II. p. 123. PIERER.
bibl. iatr. to. I. p. 453. K.] Non memoratus ab Ero-
tiano atque Galeno, fere practici argumenti est, et ad
imitationem dictionis Hippocrateae conscriptus.

CODICES graeci sunt in bibl. reg. Paris. nr. 2146.
2254.

Περὶ διαίτης. α. β. γ. De victus ratione I. II. III. [Exst. in edit. LIND. to. I. 179. ed. FROBEN. gr. p. 81. edit. MERCUR. sect. III. p. 179. ed. FOËS. sect. IV. p. 6. CHART. to. VI. p. 447: edit. MACK. to. II. p. 7. Verf. CORNAR. p. 124. HALLER. [art. med. pr. to. IV. p. 1. PIERER. bibl. iatr. to. I. p. 205. K.] Ab ERO-TIANO] non memoratus hic liber, modo *περὶ διαίτης* a GALENO inscribitur in I. libr. de alimentor. facult. cap. 6. p. 314. et cap. 28. p. 329. tom. VI. modo *περὶ διαίτης ὑγιεινῆς*, in comm. I. in Hippocr. de diaeta acutor. text. 17. p. 15. tom. XI., modo *ὑγιεινὸν διαιτητικόν*. *Περὶ φύσεως ἀνθρώπου καὶ διαίτης* inscribi librum, in tres partes divisum, idem GALENUS I. de alim. facult. cap. 1. p. 306. tom. VI. refert. Totum vero hunc librum antiquissimum esse, Galenus testatur; verum non Hippocratis, et aut referri ad *Euryphontem* aut *Phaontem* aut *Philistionem Locrum* (de quo vid. quae viri docti ad Gellium XVII. 11. et ad Diog. Laert.) aut ad *Aristonem*, aut ad *Pherecydem* aut ad *Philetan* vel ad alium quendam veterum: multis enim hunc librum esse adscriptum. Monet vero simul, hos viros omnes priscos esse, nonnullos quidem Hippocrate vetustiores, alios ei coevos fuisse. Verba ejus haec sunt: *εἰ γὰρ καὶ μὴ Ἰπποκράτους ἐστὶν ἐκεῖνο τὸ βιβλίον, ἀλλ' Ἐυρυφῶντος, ἢ Φαῶντος, ἢ Φιλιστίωνος, ἢ Ἀρίστωνος, ἢ τινος ἄλλου τῶν παλαιῶν, εἰς πολλοὺς γὰρ ἀναφέρονται αὐτὸ, πάντες ἐκεῖνοι τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν εἰσιν, ἔνιοι μὲν Ἰπποκράτους προεσβύτεροι, τινὲς δὲ συνηγμακότες αὐτῶν*. Comm. I. in libr. de diaet. in acut. text. 18. p. 14. 15. tom. XI. confer locum fere penitus eundem, nisi quod auctorem Hippocratem hujus libri a quibusdam haberi referat, in libr. I. de alim. facult. cap. I. p. 306.

Et haec quidem GALENI sententia de toto hoc libro fuit, non de primo tantum, ut quidam haec Galeni loca intellexerunt. τὸ πρῶτον ἀγέστηκε πάμπολλα

της Ἱπποκράτους γνώμης *judicium GALENI de primo est l. c. de alim. facult. et maximam partem ex Heracliti philosophia petita continet.* [Vid. GRUNER. cens. p. 96.]

Alterum Hippocrate satis dignum *GALENUS l. c. ex libr. I. de alim. cap. 1. censet; ejus vero duplex initium fuisse refert, quod ex libri principiis ipsis, quae exhibuit, intelligitur. Aliis scilicet in exemplaribus initium libri a §. 7. edit. Lind. tom. I. p. 214. fuit: σιτίων δὲ καὶ πομάτων δύναμιν ἐκάστων, κ. τ. λ. in aliis vero a §. 1. p. 210. χωρέων δὲ θέσειν, κ. τ. λ. Multa ex hoc libro Celsum mutuasse, FOËSIUS sect. IV. p. 106, refert. Multa praeterea, praesertim, quae ad anatonem pertinent, adjecta esse huic libro, Galenus suspicatur libr. VI. de Hippocr. et Platonis decretis cap. 3. p. 186. 187. tom. V.*

De tertio libro *GALENUS* *judicium suum non tulit, nisi quod generatim dicat, omnes tres libros ad Hippocratem referri a quibusdam. Ad Herodicum Selybrianum, medicinae gymnasticae auctorem, refertur hic liber a CLERICO hist. de med. part. I. lib. III, 13, p. 177. quoniam in eo gymnasiorum exercitia ad bonam valetudinem vehementer commendantur. Diverforum auctorum hos tres libros opus esse, ipsa eorum lectio probat.*

CODICES graeci librorum III. sunt in bibl. reg. Paris. nr. 2140. 2142. 2143. 2144. 2148. 2254. 2545. In Bibl. Vindob. de Nessel. part. III. p. 20. nr. IV. In Bibl. D. Marci Venet. In Medicea Bandini III. p. 42. In biblioth. Bodlejana codex latinus est nr. 5541. Liber I. solus exstat in bibl. reg. Paris. nr. 7027.

EDITIO exstat nulla.

COMMENTARII. DES MAIZEUX *explication d'une passage d'Hippocrate dans le livre de la diète in histoire de la republique des lettres tom. XI. p. 52. sq. et ibid. p. 290.*

JO. MATTH. GESNER *πνευαὶ Ἱπποκράτους.* Gott.

1737. 4.* vid. suppl. ad Nov. act. erud. tom. III. sect. X. p. 449. et in Comm. soc. reg. Gott. tom. III. — Dissertation sur l'origine des êtres animés suivant le système d'Hippocrate, par MR. HEINIUS, in: Mémoires de l'Acad. Royale des sciences de Berlin. 1745. p. 101.

33.

Περὶ ἐνυπνίων. De insomniis. [Exstat in ed. LIND. to. I. p. 633. ed. FROBEN. gr. p. 106. ed. MERCUR, sect. III. p. 496. ed. FOËS. sect. IV. p. 44. ed. CHART. to. VI. p. 511. ed. MACK. to. II. p. 78. Vers. CORNAR. p. 156. HALLER. art. med. pr. to. IV. p. 88. PIERER. bibl. iatr. to. I. p. 443. K.] Ob initium libri hujus: *περὶ δὲ τῶν τεκμηρίων τῶν ἐν τοῖσιν ὑπνοῖσιν* FOSSIUS sect. IV. p. 113. hunc librum pro continuatione lib. III. de diaeta habet, et HALLERUS ejusdem sententiae est in bibl. med. pract. tom. I. p. 80. Similia enim praeccepta de alimentis addendis, detrahendis, de medicina gymnastica in eo proponuntur.

CODICES *graeci* exstant in bibl. reg. Paris. nr. 2140. 2141. 2142. 2145. 2144. 2254. 2545. In bibliotheca Vindobonensi de Nessel. cat. Ms. graec. bibl. Vindob. part. IV. nr. 192. p. 109. In Medicea Bandini III. p. 44. [inter codices gr. MSS. Nanianos p. 442.]

EDITIONES. *Graece* editus est apud Morellum. Paris. 1557. 12.* vid. sub prognostico titulum.

Gr. et lat. cura JUSTI VELSII. Basil. 1543. 4.

Gr. et lat. cum aliis apud Morellum. Paris. 1557.
MAITTAIR.

Latine. Editionem anni 1479. citat SPACHIUS in elench. medic. p. 82.

ANDREA BRENTIO interprete. 4. f. loc. et anno.* 15. foliorum, sine titulo, custodibus, signatura et paginarum numeris. Praemissa est Andr. Brentii epist. ad Zachariam Barbarum, Venetorum oratorem, deinde Brentii epistola ad Sixtum (Xyflum vocat) Pontificem,

posteaque fol. 5. liber *de insomniis* sequitur. Post hunc librum Brentii epistola ad Ni. Gupalatinum legitur. Descripsit hunc librum probavitque eum anno 1471. et quidem Romae typis esse excusum M. DENIS in den Merkwürdigkeiten d. K. K. Garellischen Biblioth. nr. 114. p. 207. 208.

Apud *Symphorianum Campegium*, saec. XV. ut videtur, vergente. — In Rhazis et alior. opusc. collect. Veneta. et quidem ex A. Brentii versione, mox descripta, cum epist. Brentii ibi dictis omnibus 1497. fol. Et in Articella. Vertente FABIO CALVO cum aliis. 1527. 12.

JUSTO VELSIO interprete. Antverp. 1541. 8.† AUG. FERRERII liber de somniis, Hippocratis de insomniis, Galeni de insomniis, Synesii de somniis. Lugd. 1549. 12.* — cum JUL. CAES. SCALIGERI versione et commentario atque ASISTOTELIS libellis de somno, vigilia, insomniis et divinatione. Lugd. 1538. 4. Raft. [Lugd. 1549. 12. Mus. Brit.] Genev. 1561. fol. ad calcem ejusdem librorum VII. poëtices. Genev. 1561. fol. Catal. bibl. Bunav. I. p. 95. Giess. 1610. 8. Amst. 1658. 12. — Auctus et recognitus idem l. fol. f. loc. et ann. GUNZ. — J. COLLE de cognitu difficilibus in praxi ex libro Hippocr. de insomniis. Venet. 1628. 4.

34.

Περὶ φύσιος ἀνθρώπου. De hominis natura.
[Exst. in edit. LIND. to. I. p. 263. ed. FROB. gr. p. 21. ed. MERCUR. sect. I. p. 4. ed. FOËS. sect. III. p. 3. ed. CHART. to. III. p. 91. ed. MACK. to. I. p. 195. Vers. CORNAR. p. 30. HALLER. art. med. pr. to. I. p. 33. PIERER. bibl. iatr. to. I. p. 65. K.] Si, quod quidem Galenus credidit in comm. I. in hunc librum text. 1. p. 94. 95. tom. III. et text. 42. p. 126. Plato hunc librum coram oculis habuit, quum animi naturam secundum Hippocratis methodum se investigaturum diceret in

Phaedro p. 371. vol. X. edit. Bipont. hic liber ex Hippocratis omnibus is foret, cujus genuinae origines ab antiquissimo viro essent probatae. Sed Platonem ad hunc in hoc loco librum respexisse dubium est, et, licet hujus libri mentionem faciant EROTIANUS p. 22. GALENUS, PALLADIUS comm. in libr. Hippocr. de fract. sect. VI. p. 247. FOËS. et MACROBIUS in VI. saturn. cap. 5. omnesque hi illum pro genuino habeant; tamen GALENI jam temporibus quidam fuere, qui eum pro spurio haberent; et quidem alii Galeno antiquiores, alii vero ipsi coevi et studio contradicendi Galeno, ut ipse narrat, in comm. I. ad hunc libr. prooem. p. 94. 95. tom. III. permoti. Quosdam Polybo hunc librum tribuisse comm. I. in hunc libr. text. 42. p. 126. et text. 1. p. 95. et comm. II. p. 149., alios vero Thessalo comm. II. in hunc libr. text. 1. p. 129. tom. III. ipse Galenus refert.

Sed Galenus, qui ad hunc librum illustrandum non solum commentarios duos in eum scripsit, verum etiam peculiarem librum: *περὶ τῶν καθ' Ἱπποκράτην στοιχείων*, qui in tomo III. edit. Chart. (to. I. p. 413—508. ed. Lips.) legitur, in defendendis genuinis originibus prioris partis hujus libri acerrimus est, quae suo tempore 240. *στίχους* continebat, humorumque naturam et constitutionem corporum ex calido, frigido, sicco et humido docebat. Hanc partem eam esse, quae Hippocrateae doctrinae prima fundamenta contineat, et quam Plato jam legerit, adeoque summe germanam, non sine acerbitate plurima in aliter sentientes locis jam citatis inprimis in prooem. ad comm. I. in hunc librum notat. Eaque pars usque ad §. 17. partem plurimam edit. Lind. tom. I. p. 273. progreditur.

Quae in ultima parte §. 17. p. 273. edit. Lind. et in sequentibus continentur, adjecticia putat, quae plurima, absque ullo ordine enarrata, ad pathologiam, therapeutice atque dietam pertinentia contineant. Haec Dioscorides in editione sua asterisco jam, cen

notha, notaverat, THESSALI, Hippocratis filii, esse suspicatus. vid. Galen. comm. II. in hunc librum text. 1. p. 129. tom. III. Alii POLYBO hanc partem adscripserant. (Gal. comm. II. in hunc libr. text. p. 149.). Et verius quidem: ARISTOTELES enim libr. III. de histor. animal. cap. 3. multa ex hoc libro ad verbum fere excerptit, quae §. 20. p. 275. tom. I. Lind. leguntur, eaque Polybo expresse tribuit, ita, ut hic pro hujus saltem hujus libri partis vero auctore habendus sit, si, quod ego fere crediderim, non totius libri auctor existit. Ex multis aliis libris hanc partem esse compositam, et lectio illius probat, et ipsius Galeni testimonium, in proem. ad comm. I. in hunc libr. p. 95. tom. III. Ejusdem cum GALENO sententiae et recentiores sunt, nisi quod vix certo dici posse, quae in hoc libro Hippocratis sint, statuunt. conf. HALLER. bibl. anat. tom. I. p. 17. et art. med. princip. tom. I. p. 33. GRUNER. p. 99. sq. Antiquos hunc librum libris de diaeta adjunxisse, notat Foëf. in not. ad hunc libr. sect. III. p. 95. [Vid. G. MANUELIS libri *περὶ φύσιος ἀνθρώπου*, qui inter Hippocraticos exstat, censura. Jen. 1797. 4. K.]

CODICES MSS. exstant graeci in bibl. reg. Paris. nr. 2140. 2141. 2142. 2144. 2146. 2253. 2254. 2545. et latinus nr. 6865. In bibl. Caj. Gonvill. Cantabrig. nr. 959. In bibl. S. Remigii Rhemenf. nr. 548. Montfauc. II. pag. 1289.

Ketab al thabjut, de homine, opera HONAIN arabice versus, forsan hic liber est. vid. Herbelot. Exstat cum expositione Galeni arabice versus, ab HONAINO, filio Isaac, Syro Jacobita in bibl. Palat. Medicea vid. ASSEMANNI codices orientales bibl. Palatinae Mediceae. Florent. 1742. fol. nr. 226. p. 354. Ejusdem HONAINI commentarius, sive potius paraphrasis in hunc Hippocr. lib. et Galeni comment. exstat in Bibl. Palatina Medicea nr. 226. ASSEMANN. ibid.

EDITIONES. Prodiit graece cura ALBANI TORINI, cum prognostico et jurejurando. Basil. 1536. 8.*

[1543. 8. Mus. Brit.] Paris. 1548. 4.* [Lugd. 1548: 1558. 12. Mus. Brit.] Bremae 1584. 4. Lugd. Batav. 1627. 8. [Gr. lat. Lugd. 1570. 12. Mus. Brit.] [Novissima ed. graeco-gallica prod. sub titulo: Traités d'Hippocr. de la nature de l'homme, de l'ancienne médecine, des humeurs, de l'art médical, trad. en franç. etc. reliqua, uti paulo post §. XLVII. K.]

Latine. ANDR. BRENTIO vertente, in collect. Symphoriani Champerii in 8. sine loco et anno edita.* Eadem versio exstat in operum quorundam Rhafis coll. Venet. 1497. fol. In Articella. Andr. Brentio vertente. Lugd. 1506, 8. Paris 1516. 4. Cum Galeno de sectis libro et Alexandro Aphrodiseo, BRENTIO interprete. Paris. apud. H. Steph. 1518. 4. Cum Hippocr. de victus rat. in acutis liber de natura humana prodiit Brentio interprete. Paris. ex offic. Colinaei. 1524. 12.* — GUIL. COPO vertente. Lugd. 1525. 8. Ex recens. RABELAISII et quidem ANDR. BRENTIO interprete. Lugd. 1532. 12.* vid. titulum sub prognostico. [Cum Pauli Sismi commentario Roterod. 1689. 12. laud. in Cat. Mus. Brit.]

COMMENTARII. Jam ante Galenum plures in hunc librum erant commentati. Sabini in eum commentarium GALENUS citat in comm. II. in hunc libr. text. 22. p. 148. tom. III. Anonymi comment. lat. exstat in bibl. reg. Paris. nr. 7026. Galeni in hunc libr. comment. exstant lat. in bibl. Medicea plut. 59. Montfauc. I. p. 356. et in bibl. D. Marci Venet.

Galeni in hunc librum commentarii II. prodierunt latine, cum libro ipso, HERMANNO CRUSERIO interprete. Paris. 1531. 4.* Iterum cum ipso libro et Hippocr. de victus ratione salubri libro cum Galeni commentar. HERM. CRUSERIO interprete. Paris. 1534. 12.* Venet. 1538. 12. [Paris. 1539. 12. Cat. Mus. Brit.]

ANDR. BRENTIO interprete. Lugd. 1549. 16.

JO. ROCHON. comm. in hunc libr. exstant. in bibl.

reg. Paris. nr. 7025. Jo. GOSTLINI praelect. ms. in eundem in coll. Caj. Gonvill. Cantabrig. Cod. Brit. nr. 1127. SYMPHORIANUS CAMPEGIUS hos commentar. in collectionem opusculorum recepit. — Praeter Jo. Guintherii et Jo. Stephani Bellunensis enarrationes in hunc librum exstant JAC. SYLVII scholia. Lugd. 1549. 16. EUSTACHII QUERCETANI cum schol. in Galeni libr. III. de temperament. Basil. 1549. 8.* STEPHANI Paparellae commentarii II. Venet. 1551. 4.* Jo. BAPT. MONTANI perioche. Venet. 1560. 8.

BLASII HOLLERII cum textu graec. et lat. Galeni comment. latine factis. Basil. 1536. 8.* 1562. 8.* et in Opp. Maceratae. 1582. fol.*

Lat. versus cum textu graeco et paraphrasi explicatus ab HIER. MASSARIO. Argent. 1558. GUNZ. 1564. 4.* — lat. cum paraphrasi et explicat. JACOBI SCUTELLARII. Parm. 1568. 8.* et Jo. FR. SCHROETER. Jen. 1585. 8.*, qui Scutellarii paraphrasin fere repetiit. JACOBI SEGERATAE. Valent. 1596. BODLEJ. — Jo. HEURNII. Lugd. Bat. 1609. 4.* et in Operib.* — BARTH. PERDULCIS in Jac. Sylvii anatomen. et in libr. Hipp. de natura humana commentarii. Paris. 1643. 4.*

Gallice vertit et commentarium addidit Jo. DE BOURGES. Paris. 1548. 16.

35.

Περὶ τροφῆς. De alimento. [Exst. in ed. LINDEN. to. I. p. 592. in ed. FROBEN. gr. p. 100. cui tamen statim adjicitur, hunc librum, auctore Galeno, non esse Hipporatis, sed aut Thessali, aut, ut alii malent, Herophili; in ed. MERCURIAL. sect. I. p. 353. edit. FOËS. sect. IV. p. 49. ed. CHART. to. VI. p. 238. ed. MACK. to. II. p. 89. Vers. CORNAR. p. 161. HALL. art. m. princ. to. I. p. 102. PIERER. bibl. iatr. to. I. p. 154. K.] A Galeno, qui et IV. commentarios in hunc librum scripsit, qui valde mutili ad nos pervene-

runt, et in libr. de optima constitut. cap. 3. p. 4. to. VI. pro genuino habitus, a nonnullis vero, HIERONYMO MERCURIALI p. 24. teste, PHILISTIONI et PHERECYDI, vel THESSALO, vel HEROPHILO tributus, EROTIANO, p. 22. GELLIO III. noct. Attic. 16. PALALDIO, comment. in libr. Hippocr. de fracturis apud FOES. sect. VI. p. 147. STEPHANO Atheniensi, in lib. I. Galeni ad Glaucon. p. 64. memoratus ab HIERON. MERCURIALI. p. 24. JO. COSTAEO, Miscell. I. FOESIO, sect. IV. p. 115. DAN. CLERICO hist. de med. part. I. lib. III. p. 207. atque TRILLERO, Opusc. vol. II. p. 218. pro genuino habitus, tamen, ut videtur, Aristotele, qui arteriarum nomine ad venas salientes usus non est, quod tamen hujus libri auctor fecit, recentior, et provectoris anatomici studii soboles.

CODICES exstant *Graeci* in bibl. Medicea Bandin. III. 42. in bibl. D. Marci in bibl. reg. Paris. no. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2253. 2545. In Coll. Caj. Gonvill. Cantabrig. lat. interprete Nicolao de Calabria, in bibl. reg. Paris. no. 6865. cum comm. Jo. le Conte, in bibl. reg. Paris. no. 7079.

Arabice: Ketab Algheda. Herbelot. p. 489.

COMMENTARII. *Sabini* in hunc librum commentarium laudat Gellius lib. III. noct. Attic. cap. 16.

GALENI commentarios jam commemoravi. Accesserunt quintae Juntarum editioni, a JO. BAPT. RASARIO communicati Edidit eos seorsim Jo. Bapt. Rasarius lat. Caesar. August. 1567. 4.

ANTONII FRACANTIANI commentarius prodiit Venet. 1566. 4.

EDITIONES. *Graece* prodiit Paris. 1569. 4. ASKEW.

HIPPOCR. de alimento liber gr. et lat. cum comment. STEPHANI GOURMELINI. Paris. 1572. 8. — cum HIER. CARDANI comment. Venet. 1566. 4. Rom. 1574. 8. Basil. 1582. 8. Et in operib. tom. VII. p. 356. — cum FRANC. VALESII comment. Colon.

1561. 8. Complut. 1589. fol. Colon. 1589. fol. GUNZ. — cum STEPHANI RODERICI Castrensis comm. Florent. 1635. fol.* Sectionem IV. comm. filius Franciscus edidit. Flor. 1679. fol.*

[In Cat. Mus. Brit. laudatur editio interpr. Lud. Dureto a Pet. Girardeto. Par. 1631. 8.]

63.

Περὶ διαίτης ὑγιεινῆς. De salubri victus ratione. [Exst. in edit. LIND. to. I. p. 626. ed. FROB. gr. p. 25. adjectusque est *περὶ φύσιος ἀνθρώπου*: in ed. MERCUR. sect. III. p. 366. edit. FOËS. sect. IV. p. 3. ed. CHART. to. VI. p. 447. ed. MACK. to. II. p. 1. Verf. CORNAR. p. 37. HALLER. art. m. pr. to. IV. p. 81. PIERER. bibl. iatr. to. I. p. 291. K.] Liber hic, quem Erotianus non memorat, et qui, Galeno notante, in antiquissimis codicibus medius inter librum *περὶ φύσιος ἀνθρώπου* et *περὶ διαίτης* fuit, a GALENO in prooem. comm. ad hunc libr. p. 220. tom. VI. POLYBO penitus tribuitur, ita, ut vix unquam de Hippocrate ejus auctore, sed feresemper de POLYBO verba faciat, librumque ipsum sub POLYBI nomine citet. vid. GALEN. comm. II. in Hipp. de natura humana prooem. p. 128. to. III. et comm. I. in Hippocr. de diaet. acut. text. 17. p. 15. tom. XI. cet. POLYBO reliqui quoque fere omnes hunc librum tribuunt, qui et libr. III. de diaeta confecit, cum quo in dicendi genere argumentoque similitudinem habet plurimam.

CODEX *graecus* est in bibl. reg. Paris. no. 2144.

EDITIONES. Editus est, et ut plurimum quidem sub Polybi nomine, lat. ANDR. BRENTIO interprete, in collect. Symphoriani Champerii, quae sine loco et anno in 8. prodiit et Lugd. 1506. 8. GUIL. CORO interprete Paris. 1528. fol. et 1529. 8. 1533. 8. HERM. CRUSERIO interpr. 1534. 12. [Paris. 1539. 12. Mus. Brit.] GUINTERIO interprete cum Scribonio et

Benivenio. Basil. 1529. fol. Basil. cura ALBANI TORINI 1544. 4.* Basil. 1559. 8. Antwerp. cura JO. PLACOTOMI 1561. 12. Paris. 1577. 12. Cum JO. CURIONIS scholâ Salernitana saepissime prodiit latine. Has editiones vide in regimine sanitatis Salerni ex edit. ACKERMANNI. p. 118. sq.

COMMENTARII. GALENI codex est graecus in bibl. reg. Paris. nr. 2276. In biblioth. Vindob. Lambec. VI. pag. 86. conf. de Nessel. cat. Ms. graec. biblioth. Vindob. part. III. nr. 34. p. 45. Lat. in biblioth. Laurent. Medic. plut. 59. Montfauc. I. p. 356.

Editus est GALENI commentarius cum ipse textu vertente JO. VASSAEO et JO. GUINThERIO. Basil. 1533. f. nec non HERM. CRUSERIO interpr. cum comm. Galeni in Hippocr. de natura humana. Paris. 1534. 12. — POLYBI de salubri victus ratione, cum comm. HIERON. THRIVERII BRACHELII. Lugd. 1548. 8.* POLYBI — ex interpr. et cum comm. GILB. PHILARETI. Antwerp. 1543. 8. — POLYBI lib. utilissimi di conservare la sanità overo modo di vivere sani e delle malattie del corpo umano lib. III. vertente Petro Lauro. Venet. 1545. 4. Trew.

37.

Περὶ τόπων τῶν κατ' ἀνθρώπων. De locis in homine. [Exst. in ed. LIND. to. I. p. 363. ed. FROBEN. gr. p. 63. CHART. to. VII. p. 357. Sed utriusque hujus editionis finis: τὰ γυναικεῖα νοσεύματα καλούμενα αἰ ὑστέραί constituit initium libri II. de morb. mul. in ed. LIND. In edit. MERCUR. sect. II. p. 1. ed. FOËS. sect. IV. p. 78. ed. MACK. to. II. p. 136. Vers. CORNAR. p. 88. HALL. art. m. pr. to. I. p. 51. PIERER. bibl. iatr. to. I. p. 79. K.] Erotiano inter Hippocrateos libros dictus pag. 22. et a CAELIO AURELIANO V. chron. cap. 1. RUFO EPHESIO de corp. hum. part. appellat. lib. I. p. 111. coll. Henr. Stephani. Athenaeo in deipnos. — nostra vero

ætate a DAN. CLERICO hist. de med. part. I. lib. III. 3. p. 120. HALLERO, art. medic. princip. tom. I. p. 51. et TRILLERO in opusc. vol. II. p. 218. pro vere Hippocrateo habitus, a Galeno non, nisi fugiente quasi calamo, (in glossar. Hippocr. f. v. *θηρίον, κρημνοί*) memoratur. Minus quoque probatur ab HIER. MERCURIALI p. 22. LUD. LEMOSIO cap. II. fol. 36. et DURETO. THOMAS REINESIUS eum post Aristotelis tempora demum esse scriptum existimat in Var. lect. p. 75. Similem esse in dicendi genere et ratiocinii subtilitate libro de glandulis LEMOSIUS jam notavit.

CODICES exstant in bibl. reg. Paris. nr. 2142. 2253. et 2254.

Prodiit graece, cura ALBANI TORINI. Basil. 1536. 8.

Latine, vertente ANDR. BRENTIO. Paris. 1524. 12.* Ex edit. RARELAESII. Lugd. 1543. 8.* — Cum comm. H. CRUSERIO interprete. Paris. 1531. 4.* Cum explic. HIER. MASSARIAE. Arg. 1564. 8.* — Exstant in hunc libr. commentarii Adr. Alemanni. Leonhardi Bauschii. Madrit. 1594. fol. LIND.

Hippocratis liber de locis in homine commentariis illustratus a FRANC. PERLA Calviensi. Rom. 1638. 8.*

38.

Περὶ ὀστέων φύσιος. De ossium natura. [Exst. in edit. LINDEN. to. I. p. 294. ed. FROBEN. gr. p. 58. In hac edit. initium libri finem ejusd. constituit apud Linden., et a verbis: *Τὸ δὲ σπέρμα οἶον κήριον* — novum librum *περὶ φλεβῶν* Lindenius conflatandum censuit. Foësius vero orditur a verbis: *ὀστέα χειρὸς εἰκοσιεπτὰ*, ejusque *Μοχλικὸς*, cujus initium a verbis: *Ὄστέων φύσις* fit, et cum verbis *ἐκ μέσων ἐκπέφυκε καὶ πειραίνεται* definit, est apud Lindenium lib. *περὶ ὀστέων φύσιος*. Ed. MERCUR. sect. II. p. 40. ed. FOËS. sect. III. p. 56. ed. CHART. to. IV. p. 1. quae simili modo cum Froben. in-

cipit, et tandem post verba: τὰ ὀστέα τῷ σώματι στάσιν denuo pergat, a qua tamen part. libri περὶ φλεβῶν abrumpitur. ed. MACK. to. I. p. 296. Si cujus interfit, penitus haec intelligere, ipsum Charterium adeat. — Verf. CORNAR. p. 81. qui etiam videtur Foëssium secutus esse. Hinc dici vix potest, quanta difficultatum multitudine hic liber laboret. HALLER. art. m. princ. to. II. p. 19. ubi videatur praefatio Halleri. PIERER. in bibl. iatr. to. I. p. 130. K.] Cum mochlico conjunctus hic liber in permultis membranis, a Jano Cornario sub mochlici quoque titulo editus est, sed hunc libr. per mochlicum Galenus non significavit, optime quoque probante Foëssio, in not. ad mochlicum, Galeno tamen et Erotiano notus fuit, qui permultas voces in eo explicuerunt. Erotianus tamen librum ipsum non commemorat, GALENUS vero titulo τῶν προσκειμένων τῷ μοχλικῷ, in glossar. f. v. ζοτυλίδα. Quae de venis in eodem libro leguntur, Galenus citavit sub voce παραστάτας in eod. glossario. Ex iisque de venis peculiarem librum fecit, duce potissimum Hieronymo Mercuriali, Lindenius. vid. GRUNER. cens. p. 107. et 109. qui editionum diversitates diligenter notavit. — Post Aristotelem et Herophilum demum scriptum esse, cum inventa anatomica contineat, Aristotelis temporibus ignota; Hallerus autumat in bibl. anat. tom. I. p. 21.

CODICES Mss. exstant in bibl. reg. (Parif. nr. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2254. 2545. In Vaticana nr. 216. In Medicea Bandini III. p. 44.

39.

Περὶ φλεβῶν. *De venis.* [Exst. in edit. LIND. to. I. p. 297. In ed. FROBEN. gr. continetur in praegressa scriptione, similiterque factum est in ed. FOËS. CHART. et MACK. et in verf. CORNAR. Ed. MERCUR. sect. II. p. 40. hunc librum habet. K.] Citatur a Galeno in lexic. Hippocrat., uti jam dixi, neque singularis liber est, sed, quod et FOËSIUS optime scivit, pars libri

περὶ ὀστέων φύσιος, ex qua [singularem librum fecerunt, officium descriptioni, quae in mochlico legitur, titulum de officium natura, descriptioni vero venarum, quae in libro de venis legitur, singularem de venis titulum dantes.

40.

Περὶ σαρκῶν. De carnibus. [Exst. in edit. LINDEN. to. I. p. 112. ed. FROBEN. gr. p. 39. ed. MERCUR. sect. III. p. 1. ed. FOËS. sect. III. p. 29. ed. CHART. to. V. p. 302. ed. MACK. to. I. p. 240. Versf. CORNAR. p. 55. HALLER. art. m. pr. to. II. p. 3. PIERER. bibl. iatr. to. I. p. 110. K.] *Περὶ ἀρχῶν ἢ σαρκῶν* in multis libris scriptis editisque inscriptus, ab Erotiano non memoratus, a Galeno modo pro vero, modo pro supposito habetur in comment. III. in II. Epid. text. 29. p. 175. et text. 33. p. 178. tom. IX. Democrito CONRINGIUS introd. in med. cap. 3. §. 9. tribuit, sed etsi Heracliti doctrinam de calido immortalis exponat, simul dogmata continet, quae Erasistrati demum temporibus invaluerunt.

CODICES *graeci* exstant in biblioth. reg. Paris. nr. 2146. 2254.

Prodiit in opusculorum Rhafis coll. Venet. 1497. fol. — GALENI de elementis lib. II. interprete Vict. Trincavelio, acc. Hippocr. liber de elementis cum comment. Jac. Sylvii. Lugd. 1550. 12.* Solus SYLVII commentarius prodiit Venet. 1543. 8.* Paris. 1561. 8.— Cum comm. Jo. HEURNII. Lugd. Batav. 1603. 4. Et in operibus omn.

41.

Περὶ καρδίας. De corde. [Exst. in ed. LINDEN. to. I. p. 289. ed. FROBEN. gr. p. 54. ed. MERCUR. sect. IV. p. 48. ed. FOËS. sect. III. p. 50. ed. CHART. to. IV. p. 269. ed. MACK. to. I. p. 283. Versf. CORNAR. p. 75. HALLER. art. m. pr. to. II. p. 35. PIERER. bibl. iatr. to. I. p. 141. K.] Pars Foëfio sect. III. p. 119. videtur

libri *περὶ σαρκῶν*, cum eaque plurimum anatomicae scientiae inter omnes libros Hippocratis continet. Erotianus atque Galenus eum non memoraverunt, nec alii Hippocrati eum tribuunt. Tribui Aristotelico philosopho cuidam, CONRINGIUS monet cap. 15. de calido innato. Erasistrati placita continet, adeoque ante hujus viri tempora non scriptus est. Legitimas hujus libri origines defendit GEORG. SEGER in diff. de libri Hippocr. *περὶ καρδίας* ortu legitimo. Basil. 1661. 4. et in Baldingeri selectis doctorum virorum opusc. quibus Hippocrates explicatur. Gott. 1782. 8. p. 316. — *Codex* exstat in bibl. reg. Paris. nr. 2254. — *Arabice*, Ketab alcahb el Bocrat. Herbelot. p. 490. — Cum comm. JAC. HORSTII. Francof. ad Viadr. 1563. 4. — Commentatus est in eundem JO. NARDIUS in noct. genial. X.

42.

Περὶ αἰῶνος. De aetate. [Exst. in ed. LINDEN. to. I. p. 321. ed. FROBEN. gr. p. 43. ubi finem libri *περὶ σαρκῶν* constituit, id quod in ed. FOËS. sect. III. p. 34. quoque locum habet. HALLER. art. med. pr. to. IV. p. 208. ubi quoque p. 210. fragmentum similis argumenti occurrit. K.] Hunc libellum cum libro de carnibus jam conjunctum videmus in edit. Frobenii et in edit. Foëssii, qui in not. ad hunc libr. p. 109. sect. III. in omnibus exemplaribus hanc particulam huic de carnibus libro adscribi adserit. Repetuntur in eo multa ex libro de natura pueri et aliis libris, qui frequenter citantur.

Locus ejusdem argumenti, a Philone, libro de mundi opificio, ex Hippocrate laudatus, quem Lindenius libello de aetate subjecit, et Charterius ad calcem tom. V. exhibuit, fortasse petitus est ex libris Hippocratis *περὶ ἑβδομάδων*, quos laudat CHALCIDIUS part. III. et FAVONIUS EULOGIUS ad somn. Scipionis p. 441. edit. Graevii.

Exstant in hunc libr. gr. et lat. editum a Jo: LALAMANTIO, ejus comm. qui cum comm. in libr. de septimestri et octimestri partu prodierunt Lugd. 1571. 8. 1588. 8. — Exstant quoque Hippocr. de hominis aetate et extremo fine libri Jo. LALAMANTIO interpr. Genev. 1571. 8. vid. biblioth. Thomaf. tom. II. p. 98.

43.

Περὶ γονῆς. De genitura. [Exst. in edit. Linden. to. I. p. 124. ed. FROBEN. gr. p. 28. ed. MERCUR. sect. III. p. 10. ed. FOËS. sect. III. p. 11. ed. CHART. to. III. p. 180. ed. MACK. to. I. p. 210. Verf. CORNAR. p. 39. HALLER. art. m. pr. to. II. p. 50. PIERER. bibl. iatr. to. I. p. 161. K.] Ab Erotiano non memoratur, nisi eum sub libro *περὶ φύσεως παιδίου*, cum quo similitudinem plurimam habere Foësius notavit, in not. ad hunc libr. p. 100. sect. III., comprehenderit. A quibusdam (ut liber de natura pueri) ad Polybum refertur, notante eodem, l. c. Ad Hippocratem sane non referendus, ob ratiocinii subtilitatem et contemplationis copiam. [Laudat hunc librum tanquam Hippocratis Stobaeus eclog. phys. to. I. p. 913. ed. Heeren. K.]

CODICES Mss. exstant in bibl. Coisliniana nr. 335. Montfaucon. in biblioth. Coisliniana part. II. pag. 448. in bibl. reg. Paris. nr. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2146. 2254. In Patavina Canonorum Lateranensium bibliotheca. In bibl. Card. Radulphi in reg. Paris. nr. 14. Montfauc. II. p. 767. In Medicea Bandini III. p. 42. [Inter codd. gr. Mss. Nauianos p. 442.]

EDITIONES. JOD. WILLICHII observ. in libell. Lactantii Firmiani qui de opificio dei inscribitur. it. Hippocratis libellus de genitura interpr. JOD. WILLICHIO. Argent. 1542. 8.* Francof. ad Viadr. 1542. 8. — Sub POLYBI nomine, vertente ALBANO TORINO. Basil. 1544. 4. Gr. et lat. cum libro de natura pueri ex vers. et cum notis JO. GORRAEI. Paris. 1545. 4.* et

1622. fol. — DIDACI DE SYLVA (forte Sylvii) commentarius citatur. Basil. 1556. 4. — Jo. SCHEGKIUS in hunc libr. Argent. 1580. 8.

Gallice, per Guillaume Chretien. Paris. 1556. 8. 1559. 8. MAITTAIR. — *ITALICE* sub Polybi nomine. Venet. 1545. 4.*

44.

Περὶ φύσιος παιδίου. *De natura pueri.*
 [Exst. in edit. LIND. to. I. p. 133. edit. FROB. gr. p. 30. ed. MERCURIAL. sect. III. p. 17. ed. FOËS. sect. III. p. 3. ed. CHART. to. V. p. 310. ed. MACK. to. I. p. 217. Versf. CORNAR. p. 43. HALLER. art. m. pr. to. II. p. 60. PIERER. bibl.iatr. to. I. p. 169. K.] Libri hujus ab Erotiano p. 22. inter Hippocrateos memorati, inscriptiones varias dedit Galenus, *περὶ παιδίων φύσεως*, in exegef. voc. Hippocr. *περὶ φύσιος παιδίου τοῦ ἐν τόκῳ* in libro *περὶ γυναικείων* bis vocatur, et semel *γένεσις τοῦ παιδίου ἢ ἐν τόκῳ*. Galeni temporibus dubitatum est, num hic liber Hippocratis, vel Polybi sit, quod probat Galenus in cap. 1. de foetuum formatione p. 286. tom. V. qui tamen etiam crebro eum ceu Hippocrateum citat. Memoraverunt quoque eundem hunc librum PALLADIUS c. in libr. de fract. Foës. sect. VI. p. 147. CENSORINUS et MACROBIUS in somn. Scipion I, 6. Pars esse videtur libri, Foëfio p. 101. sect. III. jam monente, de genitura, quod libri hujus extremum probare videtur et exemplaria scripta, in quibus hic liber cum libro de *genitura* continuatur. Spurium quoque esse putavit Jo. PINCIERIUS p. 234. otii Marburgensis. Partus quoque tempora, notante MEIBOMIO in comm. in jusjurand. Hippocrat. p. 144. in hoc libro secundum solares menses computari videntur, cum in libro de septimestri secundum lunares enarrari videantur. Rejiciunt quoque H. MERCURIALIS, CLERICUS, GRUNERUS p. 91. HALLERUS biblioth. anatom. tom. I. p. 23. hunc librum, qui eum Herophileis temporibus prodiisse putat.

CODICES Mss. exst. in bibl. reg. Paris. nr. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2146. 2147. 2254. 2545. Scholia in hunc librum ab ore Joannis excepta exstant lat. in biblioth. Laurent. Medic. plut. 79. Montfauc. I. p. 356. vid. Bandini III. p. 42.

Abulabbas Achmet ben Mohammed al Sarakfi circa ann. hegirae 380. *arabice* hunc libr. vertit, titulo *Ketab alagennat.* vid. HERBELOT. biblioth. oriental. p. 478.

EDITIONES. Prodiit graece cura ALBANI TORINI Basil. 1538. 8. — Cum JO. GORRAEI interpret. ejusque schol. cum libr. de genitura. Paris. 1545. 4.* 1564. 4. 1622. fol. BODLEI — A JOD. WILLICH conversus, cum not. Basil. 1542. 8. — *Latine* in Articella. — *Gallice* vertit GUILLAUME CHRETIEN, titulo: *histoire de la nature de l'enfant à Rheims.* 1553. 8. DU VERDIER. 1554. 8. RAST. — DINI DE GARBO recollectiones in Hippocratem de natura foetus. Venet. 1502. fol. 1518. fol.

45.

Περὶ ἐπταμήνου. De partu septimestri. [Exst. in edit. LIND. to. I. p. 167. ed. FROB. gr. p. 44. ed. MERCURIAL. sect. II. p. 32. ed. FOËSIH sect. III. p. 36. ed. CHART. to. V. p. 342. ed. MACK. to. I. p. 252. Vers. CORNAR. p. 61. HALLER. art. m. pr. to. II. p. 90. PIERER. bibl. iatr. to. I. p. 192. K.] Liber hic post ea tempora, quibus jus Romanum coli coepit, pro genuino habitus, ab Erotiano non memoratur. Galenus se commentarium in eum scripturum quidem promisit, comm. VII. ad VI. epid. Hippocr. text. 27. sed a promisso non stetit, nisi ipsum GALENI librum *περὶ ἐπταμήνου*, qui in Operum editione Charterii tom. V. legitur, talem commentarium dixeris. Galenus libri hujus genuinas origines in dubium vocare non videtur; vid. libr. ejus de septimestri partu tom. V. Oper. p. 348. sq. ubi cum saepissime citat, primamque partem in eo dictorum

optime illustrat. HIER. MERCURIALIS ad alteram classem hunc librum refert, cens. pag. 22. FOËSIUS vero pro summe genuino habet et vere Hippocrateo sect. III. p. 110. Antiquissimum esse hunc librum cum sequenti de octimestri partu, non negandum est. Eique libro, in quo quaedam illustravit SAMUEL BATTIERIUS, in specim. philolog. continente varias emendationes et observationes in Diogenem Laertium, Euripidem, Hippocratem, Philostratum, Basil. 1696. 4. jungendus est.

46.

Περὶ ὀκταμήνου. De octimestri partu. [Exst. in ed. LINDEN. to. I. p. 175. ed. FROB. gr. p. 46. ed. MERCURIAL. sect. II. p. 32. ed. FOËS. sect. III. p. 59. ed. CHART. to. V. p. 351. ed. MACK. to. I. p. 260. Vers. CORNAR. p. 64. HALLER. art. m. pr. to. II. p. 99. PIERER. bibl. iatr. to. I. p. 199. K.] Libellus prioris de septimestri continuatio est. Spurius quoque exstat de septimestri partu libellus, quem Lindenius edidit; ex antiquiore et Galeni laciniis conflatus.

CODICES. Uterque liber in *Codd. Mss.* ut plurimum jungitur. Sic exstat in bibl. reg. Paris. nr. 2140. 2141. 2142. 2143. 2146. 2546. 2254. In Medicea Bandini III. p. 45.

EDITIONES. JO. CAJUS seorsim edidit *περὶ ἑπταμήνων* 1562. 8. 1569. 8. — Prodierunt cum commentariis HIER. CARDANI. Basil. 1568. fol. et in Oper. tom. IX. p. 1. — Cum comment. JO. LALLAMANT adjuncto libro de aetate, gr. lat. Genev. 1571. 8.* 1588. 8.

Textus primum graecus legitur; deinde sequitur versio Lallamantii, Fabii Calvi, Jani Cornarii. Tandem scholia leguntur Lallamantii doctissima, in quibus textus pluribus in locis ad fidem codicis graeci corrigitur.

47.

Ὁρκος. Jusjurandum. [Exst. in ed. LIND. to. I. p. 42. ed. FROBEN. gr. p. 1. ed. MERCURIAL. sect. IV.

p. 1. ed. FOËS. sect. I. p. 1. ed. CHART. to. II. p. 1. ed. MACK. to. I. p. 1. Vers. CORNAR. p. 3. HALLER. art. m. pr. to. IV. p. 197. PIERER. bibl. iatr. to. I. p. 5. K.] De hoc libello doctorum virorum sententiae diversissimae sunt. Memoraverunt eum et Hippocrati Co' adscripserunt SCRIBONIUS LARGUS, in epist. ad Cajum Julium Callistum, p. 2. 3. edit. Jo. Rhod. EROTIANUS, p. 22. auctor vitae Hippocratis secundum Soranum §. 2. p. 953. tom. II. Lind. S. HIERONYMUS ad Nepotian. de vita clericor. ep. II. et epist. ad Heliodorum III. GREGORIUS NAZIANZENSIS in orat. funebr. in Caesarium fratrem XII. p. 166. edit. Colon. 1690. THEODORUS PRISCIANUS lib. IV. gynaec. cap. 6. SUIDAS in lexic. sub voce Ἱπποκράτης, tom. II. p. 145. et Avenzoar. II. libr. thesifir. tr. I. cap. 5. Aristophanem adeo in Thesmophoriazasis ad hunc librum respexisse quidam adferunt, imprimis TRILLERUS in libello de Hippocrate atheismi falso accusato. p. 106. conf. BOERNER. noct. Guelph. p. 141. Auctor quoque commentarii in librum aphorismorum, qui Oribasio adscribitur, hunc librum ad Hippocrateos retulit, exstatque adeo in eum commentarius, Galeno adscriptus, quem JOHANNITIUS sive HONAIN arabice vertisse dicitur.

Ex recentioribus genuinas origines defendunt FOËSIUS sect. I. p. 31. OPISOPOEUS in praef. ad Hippocr. opusc. Jo. HENR. MEIBOMIUS in comm. in hunc libr. p. 13. Jo. SPONIUS in praef. ad aph. nov. CONRINGIUS in Antiq. academ. p. 263. et 107. HEIDENUS in apolog. p. 55. TRILLERUS in opusc. vol. II. p. 165. FRID. BOERNER. in noct. Guelph. p. 135. sq. ut permultos alios omittam. Opiniones doctorum virorum de hujus libri originibus tradidit TURNEBUS libr. XIX. advers. cap. 21. [Adde STOLLIIUM in histor. medic. p. 810.]

Sed quoque non pauca testimonia prostant, contrarium probantia. Galenus hujus libri non meminit, quod sine dubio fecisset, si ad Hippocratem eum retulisset. Putat quidem Jo. HENR. MEIBOMIUS, Galenum

jusjurandum Hippocratis coram oculis habuisse libr. X. de simpl. medic. facult. summum scelus esse putantem, medicamenta *ἀγώγμια*, *παθοποιὰ* et *θανάσιμα* exhibere, seu docere; sed haec nimis conjecturalia sunt. Pro spurio quoque habent JACOBUS SEGARRA comm. in libr. II. de natur. facult. cap. 3. JO. BAPT. SILVATICUS, controvers. med. 82. GARCIAS CARRERUS comm. in Gal. de loc. affect. disp. 76. HIER. MERCURIALIS in Praelect. Patavin. et Cens. p. 37. GUNDLINGIUS in otior. part. II. cap. 3. et JO. HENR. SCHULZIUS in histor. med. part. I. sect. III. 4. §. 85. pp. 287. HALLERUS quoque biblioth. med. pract. tom. I. p. 65. non pro plane genuino habet, quoniam auctor calculi sectionem iis jubet relinquere, qui peculiariter ei administrationi se dederint; sed hoc argumentum vix multum valet, quoniam Hippocrates hoc medicis, qui scholam suam reliquerant, adeoque parum exercitatis tantum praeceperat, ut adeo, num genuinus sit hic liber, numve spurius, sub judice lis sit.

CODICES multi exstant. In biblioth. reg. Paris. nr. 2047. 2140. 2142. 2143. 2244. 2146. 2148. 2254. 2545. In bibl. Vindobonensi de Nessel part. IV. nr. 219. p. 118. In biblioth. D. Marci. In Medicea plut. 74. nr. XIII. c. aphorism. Montfauc. I. p. 385. Baudini III. p. 42. 102.

Latine, interpr. NIC. PEROTTO in bibl. Laurent. Medic. plut. 73. nr. 38. Montfauc. I. p. 354.

Arabice, Ketab alaiman cum commentario Galeni, quem Johannitius s. Honain e graeco transtulisse dicitur. Vid. Herbelot. p. 480. 488. Ejus fragmentum dedit Jo. Elichmannus, in respons. de vitae termino, ad orientalium doctorum mentem.

EDITIONES. *Graece* prodiit cum Aesopi fabulis et alijs gr. Basil. 1518. 4.* et Basil. 1533. 8. Cura ALBANI TORINI cum prognost. et libr. de natura humana Basil. 1536. 8.* iterum cum libro de natura hominis graecè. Paris. apud Wechel. 1548. 4.* Gr. et lat. c.

Galenī de temperam. et de inaequali temperie, interpr. TH. LINACRO. Basil. 1538. 8. Riv. cum libr. de arte, de antiqua medicina, de medico, interprete Jo. GORRAEO, adjectis unicuique libello brevibus scholiis. Paris. apud Ch. Wechelū 1544. 4. — Cum aliis, quos vid. sub prognost. apud Morellum. Paris. 1557. 12. 1622. *bibl.* BODL. — Cura Jo. OPSOPOEI cum aliis. Francof. 1587. 12.* — Gr. et lat. interpr. NIC. PEROTTO, cum Aesopi fabul. Venet. 1709. 8. p. 259. Cat. *bibl.* Bunav. tom. I. p. 92.

Latine ex ANDR. BRENTII vers. in collect. Symph. Champerii in 8. f. loc. et ann.* et Lugd. 1506. 8. — Ex antiqua versione cum aliis. Venet. 1507. 8. — NIC. PEROTTO interprete. Paris. 1514. 4. Basil. 1538. MAITTAIR. — Cum ALEXANDRI BENEDICTI anatomicæ. Argent. 1528. 8.* Ex recensione RABELAESII. Lugd. 1543. 8. — Ex JANI CORNARII vers. in ejusd. libr. Hippocrat. ad artem medicam præparatoriis. Basil. 1543. 4.* — Curante PETR. BLONDELLO Calexiō cum ephrafi. Paris. 1575. 4. MAITTAIR. et in thes. antiq. et historiar. Italiae Burm. tom. IX. 4. — Rudolphopolii prodiit jusjurandum lat. c. aph. 1672. 64.* — In PH. JAC. SCHENFELDER synops. super pharmacop. August. Ingolst. 1677. 8.*

Gallice a Jo. CANAPAEO, cum diversis opusc. chirurgicis. Lugd. 1552. 8. Versibus gallicis redditus a MICH. LE LONG. Paris. 1637. 8. Dacierii versionem infra dicam.

Anglice. The protestation which Hippocrates caused his schollers to make, by Peter Low. Lond. 1597. 8.* Cum prognost. Anglice, sub quibus vide titulum. Est paraphrasis magis, quam versio.

Cum commentariis BLASHI HOLLERII. Basil. 1558. 8. RETRI MEMMI. Rostoch. 1577. 8. BURM. — Jo. HEURNII. Lugd. Bat. 1597. 4. 1603. 4.* et in oper. Lugd. Batav. 1609. 4.* — JACOBI FABRICII. Rostoch.

1614. 4.† — FRANCISCI DE FRANCISCIS. Genev.
1618. 8.

Gr. et lat. cum Franc. Ranchini commentario et
If. Casauboni notis. Monsp. 1618. 8. [*Graece et gal-
lice*: Traités d'Hippocrate, du ferment, de la loi de
médecine, des maladies, des affections, trad. en franç.
et le texte en regard, revu et corr. sur les manuscr. de
la bibl. du Roi; av. les varr. les comm. et une table
analyt. Par M. le Chev. de MERCY. à Par. 1823.
12.* K.]

HIPPOCRATIS MAGNI ὄρκος, sive jusjurandum, re-
censitum et libero commentario illustratum a JO. HENR.
MEIBOMIO. Lugd. Bat. 1643. 4.* Doctissimum opus et
plenissimum eruditionis, plurima ad Hippocratis histo-
riam continens.

[HIPPOCRATIS *jusjurandum*, latino carmine red-
ditum a SCAEV. SAMMARTHANO, exstat inter ejus Poë-
mata et quidem inter Silvas. p. 140. 141. 142.]

JAC. FABRICII diff. juramentum Hippocratis, seu
medici practicam aggredientis institutio. Rostoch. 1614.
4.* — FR. BOERNER super locum Hippocratis in ju-
rejurando maxime vexatum meditationes. Lips. 1751.
4.* Et in noct. Guelphic. Lips. 1755. 8. p. 135. —
HENR. MOVANTHOLII, medici Parisini, commentarius
circa ann. 1606. scriptus, quem G. Patinus edendum
receperat, nunquam prodiit.

48.

Νόμος. Lex. [Exst. in edit. LINDEN. to. I. p. 40.
ed. FROBEN. gr. p. 21. ed. MERCUR. sect. IV. p. 3. ed.
FOËS. sect. I. p. 2. ed. CHART. to. II. p. 145. ed. MACK.
to. I. p. 3. Versf. CORNAR. I. p. 4. HALLER. art. m. pr.
to. IV. 195. PIERER bibl. iatr. to. I. p. 9. K.] Dicitur
hic liber ab EROTIANO p. 22. a MERCURIALI, GRUNERO,
HALLERO rejectus, praescribenda iis continet, qui me-
dicinam facere insitiunt, ne ignari atque imperiti sub

medicorum persona irrepentes nomen artis turpiter profituant.

CODICES exstant in bibl. reg. Paris. nr. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2254. 2545. In biblioth. D. Marci. In Medicea Bandini III. p. 42. — *Latinus* in bibl. reg. Paris. nr. 6865.

EDITIONES. Saepissime cum aphorismis prodit, v. c. *latine* ex vers. ANDR. BRENTII. in collect. Symph. Champerii in 8. sine loc. et ann. et Lugd. 1506. 8. — In Hippocratis libellis ad artem medicam praeparatoriis, per JAN. CORNARIUM Basil. 1543. 4.*

Gr. et lat. cum scholiis in MATTH. GARBICII orat. de vita Hippocratis. Tubing. 1564. 8.* Exstat etiam gr. et lat. cum Hippocr. aphorism. ex recens. A. VORSTII. Lugd. Bat. 1628. 12.* p. 222. sq. — Cum comin. STEPH. RODER. A FONSECA. Rom. 1586. 4. — JO. HEURNII. Lugd. Bat. 1597. 4. 1605. 4. et in Oper. Lugd. Bat. 1609. 4. — JO. STEPHANI Bellunensis. Venet. 1653. fol. [Lex, Determinationes, Dissectio, Epistola ad Thessalum, gr. lat. a Paulo Magnolo. Venet. 1542. 8. Cat. Mus. Brit.] (Graece c. vers. francogall. edid. CORAY in ed. secunda Hipp. de aër. aqu. et loc. Par. 1816. 8. et de MERCY. vid. paulo ante XLVII. p. CLXVII. K.)

49.

Περὶ ἰητροῦ. De medico. [Exstat in ed. LIND. to. I. p. 44. ed. FROBEN. gr. p. 12. ed. MERCUR. sect. IV. p. 53. ed. FOËS. sect. I. p. 20. ed. CHART. to. II. p. 548. ed. MACK. Vers. CORNAR. p. 20. HALLER. art. m. pr. to. IV. p. 149. PIERER. bibl. iatr. to. I. p. 42. K.] De chirurgi praesertim officiis tractat adeoque ad institutionem junioris chirurgi pertinet hic libellus, quem EROTIANUS non memoravit. Alio, quam Hippocratis, tempore, HALLERO optime monente, biblioth. chirurg. tom. I. p. 12. scriptus est, scilicet quo rara in Graecia bella erant.

EDITIONES. Exstat gr. et lat. interprete GORRAEO. Paris. 1544. vid. sub jurejurando. Editus est lat. interpr. JAN. CORNAR. in Hippocr. libell. ad art. medic. praeparator. Basil. 1543. 4.* Exstat cum comm. HEURNII, in edit. quos sub νόμος citavi. Cum comm. FRANCISCI FABRI.

Est inter libellos chirurgicos Hippocr. a STEPHANO MANIALDO editos. Paris. 1619. 8.*

Graece c. vers. gallica: Traités d'Hippocrate, des préceptes, de la décence, du médecin. Trad. en Français et le texte en regard, revu et corrigé sur les manuscrits de la bibl. du Roi, av. l'analyse de ces traités p. Ms. le Cheval, DE MERCY. Par. 1824. 12.*

50.

Περὶ εὐσχημοσύνης. De decenti habitu.
[Exst. in ed. LIND. to. I. p. 52. ed. FROBEN. gr. p. 14. ed. MERCUR. sect. IV. p. 40. ed. FOËS. sect. I. p. 24. ed. CHART. to. II. p. 352. ed. MACK. to. I. p. 42. Vers. CORNAR. p. 23. HALLER. art. m. pr. to. IV. p. 178. PIERER. bibl. iatr. to. I. p. 19. K.] A nullo veterum memoratus et ab Hippocratis mente valde alienus. FOËSIUS sect. I. p. 40. pro genuino habet. Reliqui omnes rejiciunt. [BERNARD. in Epist. ad REISKIUM, (vid. ejus vitam, ab illius conjuge editam p. 263. sq.) multis argumentis probatum it, hujus libri auctorem esse philosophum Stoicum, aut medicum, Stoicorum dogmatibus probe imbutum. coll. ejusdem Bern. epistola, ibid. p. 267. HARL.]

CODICES sunt in bibl. reg. Paris. nr. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2146. 2254. 2545. In biblioth. D. Marci. In Medicea Bandini III. p. 42.

EDITIONES. Est in libell. Hippocr. praeparatoriis JANI CORNARII. Basil. 1543. 4.

Exstat cum comm. JO. HEURNII in edit. cit.

Tractatus de philosophia medici, sive Ἰπποκράτους Κῶων περὶ εὐσχημοσύνης, Hippocratis Coi liber de ho-

nestate, quem recensuit, interpretatione latina notisque perpetuis et commentario illustravit, itemque prolegomena de statu antiquae philosophiae et medicinae Graecanicae praemisit et ex communicatione HENRICI CHR. CRÜGERI adhuc inedita scholia graeca et gnomas MS. biblioth. reg. Paris. hujusque et edit. Aldin. Venet. 1526. varietatem lectionis atque ipsius laudati viri animadversiones in eundem librum adjuuxit GEORG. MATTHIAE. Gott. 1740. 4.* Laboris plurimi quidem opus; at taedium ob prolixitatem movens legenti.

Edidit novissime Eques de MERCY. vid. paulo anteced. num.

COMMENTARII. Idem GEORG. MATTHIAE ann. 1739. edidit epist. ad G. Ph. Gesnerum de habitu medicinae ad religionem sec. Hippocr. *περὶ εὐσχημοσύνης*, Gott. in 4. Excursionem in hunc libr. dedit ANDR. MONGAGLIA in libr. de aquae usu in febribus. Florent. 1700. 4.

51.

Πρόαγγελίαι. Praeceptiones. [Exst. in ed. LIND. to. I. p. 60. ed. FROBEN. gr. p. 17. ed. MERCUR. sect. IV. p. 2. ed. FOËS. sect. I. p. 27. ed. CHART. to. II. p. 165. ed. MACK. to. I. p. 49. Vers. CORNAR. p. 27. HALLER. art. m. princ. to. IV. p. 186. PIERER. bibl. iatr. to. I. p. 56. K.] Veteres eas non memorant. Empiricae sectae medicum auctorem habuerunt, adeoque recentiorem Hippocrate. FOËSIUS sect. I. p. 43. et SCHIELHAMMERUS in libr. de natura pro genuinis habent; dubitat vero ipse adeo TRILLERUS vol. II. opusc. p. 149.

CODICES exstant graeci in bibl. reg. Paris. nr. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2254. 2545.

EDITIONES. Latine edidit JANUS CORNAR. in libr. praeparatoriis, quos nominavi. Gr. et lat. JO. HEURNIUS in libris, quos modo dixi.

Cum franco-gall. versione edid. Equ. de MERCY. Paris. 1824. Vid. no. 49.

Περὶ ἀρχαίας ἰητρικῆς. De prisca medicina.

[Exft. in ed. LIND. to. I. p. 14. ed. FROBEN. gr. p. 4. ed. MERCUR. sect. IV. p. 18. ed. FOËS. sect. I. p. 9. ed. CHART. to. II. p. 153. ed. MACK. to. I. p. 16. Verf. CORNAR. p. 10. HALL. art. m. pr. to. IV. p. 129. PIERER. bibl. iatr. to. IV. p. 22. K.] Liber ab EROTIANO in gloss. f. v. ἀρχαία, ἀρχαίως, φύσαν, memoratus, a GALLENO silentio praetermissus, et ab omnibus, JO. HENR. SCHULZIO forsitan excepto, (comp. hist. med. p. 123.) pro spurio habitus, qui hoc tempore scriptus est, quo jam multi de medicina scripserant. Post Aristotelem scriptum esse HALLERUS biblioth. med. pract. tom. I. p. 66. probat. CONRINGIUS empirico tribuit, conf. GRUNERI cens. p. 79.

CODICES graeci sunt in bibl. reg. Paris. nr. 2140. 2141. 2143. 2144. 2545. In bibl. D. Marci. In Medicea Bandini III. p. 42.

EDITIONES. *Gr. et lat.* prodiit cum jurejurando, quod vide, Paris. interpr. JO. GORRAEO. 1544. 4.* 1622. 4. 1642. 4. — *Latine*, per JAN. CORNAR. in libr. praeparator. Basil. 1543. 4.* — *Gr. et lat. cum comm.* JO. HEURNII, in editt. supra sub νόμῳ citatis. — *Gallice*, per MASSARD. in libr. de panaceis. Amst. 1676. 12. [Editionis graeco-gallicae, a de Mercy paratae, titulum vid. supra XXXIV. p. CXLVIII. K.]

COMMENTARII. LUC. ANT. PORTII in hunc libr. paraphrasis. Rom. 1681. 12. Rom. 1691. 12.* Ultraj. 1703. 8. Et in operib. Neap. 1736. 4. tom. I. p. 343.

JO. ANTONII SICCI de optimo medico cap. 1. libri de medicina antiqua. Venet. 1551. 4.

FLORENT. SCHUYL pro veteri medicina l. Leid. 1670. 12.* — WILHELMI TEN RHYNE meditationes in textum 24. lib. de veteri medicina. Lugd. Bat. 1672. 12.* Ad sectam Sylvianam tuendam.

Epitomen hujus libri dedit ANGELUS BLONDUS. Rom 1681. 12.

Pertinent huc EUSEB. SCHENK diff. de iis, quae Hippocr. tradit in prooem. de veteri medicina. Jen. 1619. 4. JO. HENR. SCHULZE de medico vehementer laudari digno, ad Hippocr. de veteri medic. Hal. 1735. 4.

53.

Περὶ τέχνης. De arte. [Exst. in ed. LIND. to. I. p. 1. ed. FROBEN. gr. p. 1. ed. MERCUR. sect. IV. p. 10. ed. FOËS. sect. I. p. 2. ed. CHART. to. II. p. 146. ed. MACK. to. I. p. 5. Versf. CORNAR. p. 5. HALLER. art. m. pr. to. IV. p. 155. PIERER. bibl. iatr. to. I. p. 11. K.] Meminit hujus libri EROTIANUS. p. 22. Suidas Hippocrati, Gnosidici filio, tribuit. Omnes fere reliqui eum rejiciunt.

CODICES *graeci* sunt in bibl. reg. Paris. nr. 2140. 2141. 2142. 2144. 2148. 2253. 2254. 2545. In biblioth. D. Marci. In Medicea Bandini III. p. 42. —

EDITIONES. Prodiit gr. et lat. cum jurejurando, quod vide, et aliis interprete JO. GORRAEO. Paris. 1542. 4.* 1622. 4. *Latine* vertente ANDR. BRENTIO Lugd. 1506. — Cum aliis in Hippocr. opusc. ad artem praeparator. ed. JAN. CORNAR. Basil. 1543. 4.* — Cum comm. JO. HEURNII gr. et lat. Lugd. Bat. 1597. 4. Cum comm. JAC. FONTANI. Avenione 1601. 8. (Novissime prodiit in collectione Hippocr. opuscul. a de Mercy facta, cujus titulum vid. XXXIV. p. CXLVIII. K.)

COMMENTARII. LANGGUTH progr. de paradoxo Hippocr. in libr. de arte V. 20. Witteb. 1754. 4.*

54.

Ἐπιστολαί. Epistolae. [Ne quid h. l. deesset, quod ad scriptorum Hippocratis historiam literariam pertineret, e libri II. c. 10. §. XVIII. p. 638. to. I.

Bibl. graec. Fabric. huc transferam, quae ibi de hisce epistolis exposita leguntur. K.]

Quarum epistolarum 1. Artaxerxis ad Paetum, 2. Paeti ad Artaxerxem, 3. Artaxerxis ad Hyftanem, 4. Hyftanis ad Hippocratem, 5 — 12. Hippocratis ad eundem Hyftanem, ad Abderitas, ad Philopoemenem, ad Dionysium, ad Damagetum, iterum ad Philopoemenem, ad Craterum et ad Damagetum, 13. Democriti ad Hippocratem, 14. Hippocratis ad Democritum scripta esse fingitur. Latinam earum versionem Cornarius dedit, aliam Anut. Foësius. Ceterum in Foëf. edit. sect. ult. in ed. Chart. in Linden. et plerisque aliis praeter enumeratas quatuordecim epistolas, (quas solus Eilhardus Lubinus graece et lat. c. nova vers. sua recudendas dedit ap. Commel. 1601. 8.* gallice postea Claud. Tardus, qui totum Hippocratem vertit et Colberto inscripsit Par. 1667. 4. Voll. II.) aliae sex occurrunt: 15. Hippocratis ad Demetrium regem, 16. Hyftanis ad Artaxerxem, 17. Artaxerxis ad Coos, 18. Coorum responsio, 19. Abderitarum ad Hippocratem et 20. Hippocratis ad Theffalum filium. Has viginti epistolas recudendas dedit Chr. Thomafius in historia sapientiae et stultitiae to. II. p. 8. ff. observationibusque moralibus illustravit sub titulo: DEMOCRITUS u. HIPPOCRATES, *philosophi morales*. Hal. Sax. 1693. 8. [sed quae sunt exigui momenti multumque adfectationis habent. HEUM.] [Alius recens scriptor easdem epistolas separatim edidit. Paris. 1730. 12. v. Journ. des Sav. 1730. Oct. p. 192. Sunt quoque Hippocratis epp. de Democrito et ad illum latinae factae in Stanleii Histor. philos. Pa. X. c. 6. p. 21. sq. to. III. Venet. 1731. 4. Neque Thomafius, neque Stanleius de earum genuitate dubitarunt. HARL.] Exstant etiam latine ap. Jo. Pt. Lotichium comment. ad Petron. lib. I. c. 19. Atque ex versione REINUTHI Florentini^{f)} eadem

f) Sive Castilionensis potius [ex mente quidem GADDE to. II. p. 170. Sed vide Apost. Zoni Diss. Voss. II. p. 211.] ab

XX epistolae leguntur in farragine epistol. Laconicar. Gilb. Cagnati. Bas. 1554. 12. Duas Democriti ad Hippocratem c. Hippocratis epist. ad Democritum et alias ad Damagetum graece in sua poësi philosophica p. 181. sq. recudit H. Stephanus. Epistolas has memorat Suidas, itemque Soranus [aut is, qui Sorani nomen mentitus est.] in Hippocratis vita. Ceterum suspectae sunt viris^{g)} eruditae vitae, e quibus Jos. Scaliger ep. CCCVI. ad Everh. Vorstium: *De epistolis Hippocratis quod ex me quaeris, antiquas esse scio, ut Democriti, Solonis, Pittaci Mityleni, quae ap. Laërtium leguntur. Sed quia omnes illas, quae illis philosophis a Laërtio attribuantur, multis argumentis confictas a Graecis — probare possum, ideo, cur et de his Hippocrateis dubitem, iustissima causa est. Et certe, si animi nervos intendere velim, facile, non esse Hippocratis, vincam. Unicuique iudicium suum relinquimus: tutius tamen est de eo dubitare, quod facilius est confutare, quam asserere.* Hier. Mercurialis iudicium legitur in nova bibliotheca Halensi, germanice edita XXIX. p. 816. sq. to. III. [Has epistolas supposititias esse suboluit Couringio lib. I.

ALEMANNO RINUCCINO Florent. diversi, licet confundatur a Jul. Negri p. 9. Hist. script. Florent. [Item a Mattairio A. T. IV. pa. 2. p. 490. et a Burio, ea propter reprehensa ab Audiffredo in Catal. roman. edit. sec. XV. p. 404. not.] Nomen vero varie scribitur: vid. Giorn. d'Ital. to. XXI. p. 392. FABR.

g) Ita jam olim Demetrius Magnes libro de scriptoribus homonymis ap. Laërtium lib. I. sect. 112. confictam arguit epistolam sub EPIMENIDIS nomine ad Solonem. Idem de epistola PHERECYDIS ad Thaletem iudicat Salmas. p. 842. sq. ad Solinum ed. Paris. De epistolis THALETIS Menagius ad Laërt. lib. I. sect. 42. [Olearius ad Stanlei. p. 26.] Petavius in Paralipomen. librorum de doctrina tempor. p. 858, Huetius demonstr. evang. p. 77. Ita TELANOS epistola ad Philolaum memorata Laërtio VIII. 53. et 74. tanquam supposita parumque exploratae fidei rejicitur apud eundem VIII. 55.

de medic. Hermet. c. 9. p. 87. et nemo negabit, qui gustum habet. Adeo declamatorie et scholastice scriptae sunt! adeo adfectata in iis inest et jejuna philosophia! Graeculus rhetor fuit illarum architectus. Copiosius id ostendi in Act. erud. Lips. mens. Octob. 1713. p. 458. Epistolarum Hippocr. de insania Democriti versio gallica Paris. 1753. prodiit, sed minus docta. Recensetur in Journ. des Scav. to. 92. p. 192. sq. HEUM.] Longe minus pro genuinis habendae sunt epistolae duae, quae Hippocratis nomine ad Antiochum et Maecenatem leguntur latine ante libr. Marcelli Empir. de medicamentis et inter opera Hippocratis to. I. ed. Lind. p. 646. sq. Et altera quidem ad Maecen. rectius in editionibus quibusdam, ut Norimb. 1588. tribuitur Anton. Musae. Conf. LABB. bibl. nov. msta p. 215.

CODICES. In cod. Vindob. (155. no. 7. inter theologg. in LAMBECC. Catal. lib. IV. p. . . .) Hippocratis epist. supposititia ad Ptolemaeum regem Aegypti de constitutione et nat. hom. [Inter codd. Meermann. no. 269. epistolae Hippocratis ad Ptolem. reg. de structura corp. hum., seculo XVI. in 4to exaratus, fuit. De qua epist. cf. LABBE bibl. nov. mst. p. 124. K.] — In IRIARTI cat. codd. gr. Madrit. p. 75. f. Denique ep. ad Hyftan. graece reperitur inter codd. August. quart. No. 18, 1. de qua re me certiore reddidit Erudit. EBER-TUS, qui hucusque meis precibus nunquam defuit, sed quamvis multis negotiis ob muneris sui rationem districtus votis meis promptissime satisfecit. K.

EDITIO. Epist. in qua referre dicitur Hippocrates, quomodo ab Abderitanis publice arcessitus ad Democritum venerit, ab insania cum curaturus, etc. addita est Epicteto, cura Hadr. Relandi. Traj. a. Rh. 1711. 4.

COMMENTARII. Locus emendatus a censore in Act. erudit m. Aug. 1711. p. 374. — [THEOD. CA. SCHMIDT epistolarum, quae Hippocrati tribuuntur, censura, Jen. 1813. 8. K.]

XXVI.

OPERA MANIFESTE SPURIA.

Ἰππιατρικά. Quaedam in hippiatricis Graecis sub Hippocratis nomine occurrentia, Hippocrate manifesto recentiora, a veterum nullo memorata et ad Neo-Graecum quendam referenda. Vide, quae infra, libro VI. ubi veterinariae medicinae scriptores recensebo, dicta sunt.

Ἐπιβώμιος, Sermo brevis ad Theffalos dictus ante aram Minervae, post vastatam patriam suam ab Atheniensibus, quos poenas hujus rei daturus ominatur, manifeste spurius et gloriosum hominem redolens.

Υγιεινὸν πρὸς Δημήτριον βασιλέα. A Lindenio ad diaeteticos libros refertur. Foësius rectius ad epistolas retulit, de quibus jam dictum.

De sanitate tuenda ad Antiochum Regem et de sanitate tuenda ad Maecenatem ex versione, ut in MARCELLI Empirici de medicamentis libro. pag. 245. (coll. Henr. Stephan.) docetur, SCRIBONII LARGI. Sed mentiuntur nomen Hippocratis et Scribonii, quod docuit Jo. RHODIUS ad Scribonium p. 11. Codex latinus est in bibl. reg. Paris. nr. 6837. 7027. 6862. in bibl. Taurin. II. p. 102. Hippocratis sive Alexandri de diaeta epistola, in bibl. reg. Paris. nr. 2240. Prodiit cum MIZALDI hortensibus, apud Morellum. Paris. 1572. 8.

HIPPOCRATIS de structura hominis ad Perdiccam Macedonum Regem libellus exstat in bibl. Coisliniana nr. 325. Montfauc. in bibl. Coisliniana part. II. p. 448. latine, titulo: de hominis fabrica in biblioth. Ambros. Mediol. Montfauc. I. p. 516. et in tom. I. p. 284. edit. Lind. et tom. IV. edit. Charter. Summe alienus ab Hippocrate est, quod et jam olim ex nominibus Romanis mensum, nisi illi sint ab interprete, collegit GEORG. HER. WELSCHIUS, quem vid. in curat. medicinal. p. 269. 270. Exstat in cum Jo. Stephani commentarius. Venet. 1653. fol. HIPPOCR. de praepa-

ratione hominis ad regem Ptolemæum a JO. REUCHLINO lat. versus. Tubing. 1512. 4.* Codex est in biblioth. Paris. reg. nr. 2047. et recentior nr. 2301.

Liber *de significatione vitae et, mortis* in editis Hippocr. nonnisi latine exstat, in biblioth. Vindobonenfi tamen graece. Est opus absurdum, astrologicum et a Neo - Graeco profectum. Exstant ejus codices forsan, verum sub aliis titulis, in biblioth. Bodlej. nr. 2063. alio sub titulo apud Montfaucon, alio in Mer-toniensi bibliotheca, nr. 729. — Prodiit *latine* titulo: Hippocrat. libellus de significatione mortis et vitae secundum cursum lunae et aspectus planetarum, Guli-deolo interprete in lucem eductus a BLONDO medico. — apud Blondum. 1548. 8.*

HIPPOCRATIS liber *de medicorum astrologia*, in-terprete PETRO DE ALBANO. Venet. impr. Erhardo Ratdolt. de Augusta. 1485. 4.* Lips. 1505. 4. RIV. PETRI DE ALBANO secreta quaedam astrologiae ex-tracta ex Hippocrate exstant MS. in bibliotheca Tre-wiana. Directorium de coeli figura et astronomia Hip-pocratis prodiit in JO. GANIVETI amico medicorum. Francof. 1614. 12.*

HIPPOCRATIS *epistola ad Ptolemæum de sanitate tuenda* est gr. in bibl. Coisliniana nr. 521. Montfaucon in biblioth. Coislin. part. II. p. 444, item gr. in biblioth. Vindob. Lambec. VI. pagg. 94. 124. 125. et in bibl. Bodlej. nr. 150. et in bibl. reg. Paris. nr. 1884. 2229. in Taurinensi cum altera ad eundem *epistola de differentia alimentorum*. Latine versa a JO. REUCHLIN. Tubing. 1512. 4. HIPPOCRATIS vel *Alexandri medici* epist. de diaeta exstat in bibl. reg. Paris. nr. 2699. Montfaucon. II. p. 735.

Hippocratis secreta lat. exstant scripta in biblioth. frat. min. Cefenae. Montfaucon. I. p. 435. HIPPOCR. liber secretorum editus est in *Rhafis* opusc. et aliorum collect. Venet. 1497. fol.*

Hippocratis liber de pustulis ex Arabico conversus a GOLIO, quem Bartholinus exhibet. vid. Triller: de nov. Hippocr. edit. p. 5.

HIPPOCR. liber ex capsula eburnea. Est arabistae opus, et *latine* tantum exstat in opusculor. Rhafis coll. Venet. 1497. fol.* Et in Articella. Ad Cod. fidem in Wittwer Archiv für die Gesch. der Heilkunde Part. I. cura ACKERMANNI. Codex is exstat in biblioth. Ebneriana. Norimberg. Alius exstat in biblioth. Laurent. Medicea plut. 73. Montfauc. I. p. 382.

Parva Hippocratis tabula, per PETRUM BURCKHARD quibusdam scholiis aucta et illustrata. Vitebergae, 1529. 4.* Encheiridion fuisse dicitur Burckhardo, quod Hippocrates, cum aegros visitaret, secum tulerit. Alius HIPPOCRATIS liber, qui in sepulchro ejus repertus dicitur, exstat titulo: *liber mysteriorum de praesignificatione vitae et mortis humanae graece* in bibl. Vindob. de Nessel part. III. p. 22. nr. 8. — Antidota HIPPOCRATIS ex Actuario et Nicolao Alexandrino edidit van der Linden in Oper. Hippocrat. tom. I. p. 512. et 514.

Fragmentum HIPPOCRATIS de aetate ex Philone edidit van der Linden in Oper. Hippocr. tom. I. p. 314.

LIBRI SPURII NON EDITI.

Τοῦ Ἱπποκράτους εἰς τὰ ἀναλυτικὰ βιβλία δεκατέσσαρα, καὶ ἐξηγεῖται αὐτὰ ὁ Γαληνός. Exstant hoc titulo in biblioth. Caesar. Vindobonensi et Arabice versa, teste Herbelot. vid. Lambecii libr. I. Comm. de bibl. Caesar. p. 273. edit. Kollar.

Τὴν φαρμακίτιδα a se scriptam memorat auctor libri *περὶ παθῶν* p. 77. sect. V. Foëf. et passim alibi.

Περὶ τραυμάτων καὶ βελῶν inter Hippocratis opera genuina citat EROTIANUS p. 22. edit. Franz.

Παρακαταθήκην Hippocratis memorat POLLUX IX., 6. [sect. 57. sed ibi recte nunc repositum est nomen *Σωσικράτους* Comici. BECK.]

Περὶ τῶν ὀλεθρίων τραυμάτων, qui forte idem fuit cum eo, quem Erotianus memoraverat, citat GALENUS, et quidem ceu suspectum ad libr. VI. aph. 18. p. 258. tom. IX.

Περὶ καιρῶν πρόγνωσης. in biblioth. Vindob. de Nessel. part. IV. nr. 179. p. 104.

Τὸ περὶ ἐβδομάδων Ἱπποκράτους citat GALENUS in comm. I. ad I. epid. text. 10. pag. 7. tom. IX. conf. CHALCIDIUS p. 111. et FAVONIUS EULOGIUS ad somn. Scipion. p. 441. edit. Graev. Exstat ejus codex latinus in bibl. reg. Paris. 7027.

Περὶ ἐμπύων Galenus quoque dixit.

HIPPOCR. liber *διαθήκης* Arabibus notus erat. vid. Gregor. Bar-Hebraei Chron. Arab. part. V. in ASSEMANNI Codd. MS. orient. bibl. Flor. nr. 226. p. 355.

Hippocratis de regimine medicorum in bibl. Laur. Medicea plut. 73. Montfauc. I. p. 383. quis sit nescio.

Hippocr. librum regularem, quem diaeteticum vocavit, citat CAELIUS AURELIANUS II. acut. cap. 29. p. 142. [ad q. I. vid. not. Conf. et GRUNERI cens. libr. Hipp. p. 67. not. t), et supr. §. XXII. *περὶ διαίτ. ὀξέων*. K.]

Hippocrat. de febribus in bibl. reg. Paris. nr. 1885. et 1667. 12.

Hippocr. liber de signis infirmitatum exstat in biblioth. Ambros. Mediol. Montfauc. I. p. 299.

[HIPPOCR. tractat. *de infirmitatib. ignotis*. Bibl. Guelf. lat. codd. Helmst. no. 444. K.]

Hippocr. de judiciis aegrotorum exstat lat. in bibl. Ambros. Mediol. Montfauc. I. p. 516.

Hippocr. de phlebotomia. bibl. reg. Paris. no. 6837. lat. [Idem opusculum reperitur in bibl. r. Dresd. no. 76^a. K.]

Hippocrates de diversis herbarum generibus exst.

in biblioth. Laurent. Medicea plut. 73. Montfauc. I. p. 381.

Hippocrates therapeuticus in biblioth. Vindob. Lambec. VI. p. 145.

Hippocr. antidotarium in bibl. Laurent. Medicea plut. 73. Montfauc. p. 382.

Methodus curandi Hippocratica erat in bibl. Narcissi, archiep. Dublin. nr. 1709.

Hippocr. liber chirurgiae gr. in bibl. reg. Paris. nr. 305.

Περὶ φλεβοτομίας Ἱπποκράτους exstat gr. in bibl. Vindob. de Nessel cat. MS. bibl. Vindob. part. III. p. 26. nr. 16.

Hippocrat. de venae sectione et ventosis liber Arabice exstat. HERBELOT. biblioth. p. 489. Et in coll. Ashmoliana *Hippocr. de phlebotomia* nr. 7803.

Hippocrat. de medicamentis secundum temperamenta. Herbelot. p. 975.

Librum *Hippocr. de oculis* Arabes citant.

Hippocratis liber de temperamentis. Arabice.

Hippocr. de morborum causis et aegrorum decubitu, diagnosi, prognosi et curat. Gallice, vertente J. B. DAMASCENO. Lib. I. Paris. 1660. 4. BURM.

Hippocr. epist. ad Galenum discipulum de corpore humano in bibl. Taurin. I. p. 385. [Inter codd. mss. Meermann. no. 300. cod. sec. XVI. in forma minore continebat inter alia Hippocratem de structura mundi et hominis. K.]

Hippocr de virtutibus herbar. gallice in biblioth. Taurin. tom. II.

Hippocr. de urinis ab Arabistis citatur. Exstat gallice in biblioth. Britann. Taylori. Inter Jysoni Codd. nr. 4155. In urinalia Hippocratis exstabat Magni EUMESINI medici explicatio scripta in bibl. Mich. Cantacuzeni c. fig. Spach. elench. p. 92.

Hippocratis remedia ad varios morbos exstant scripta in biblioth. Gunziana p. 470.

Excerpta aliqua ex Hippocrate et Galeno et Mose Maimonide in CASIRI biblioth. Scorial. nr. 863. Alia in biblioth. Laurent. Medicea plut. 74. nr. 12. Montfauc. I. p. 385.

Διαθήκη, τῶν τριῶν ἰατρῶν, Γαλήνου, Ἱπποκράτους καὶ Μελετίου τοῦ σοφοῦ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς exstat in biblioth. Vindobonensi, de Nessel. part. III. nr. 53. p. 56.

Eclogae ex Hippocrate et aliis medicis graece, in 220. capita divisae: exstant in biblioth. Vindobonensi. De Nessel. nr. 53. p. 56. part. III.

Excerpta ex Hippocr. de morbis variarum partium et earum curatione, in biblioth. reg. Paris. graece nr. 2178. In Vindobonensi. Lambec. VI. pag. 101.

Excerpta de morbis ex Hippocrate, Galeno et Meletio exstant gr. in biblioth. Coislin. Montfauc. in bibl. Coislin. part. II. p. 448.

Eclogae ex Hippocrate et Galeno gr. Lambec. VI. part. II. p. 100. vid. de Nessel. part. III. nr. VIII. p. 25.

Aliae eclogae exstant gr. in biblioth. Vindob. de Nessel. part. III. nr. 15. p. 26.

Excerpta ex Hippocrate et aliis gr. in biblioth. Vindobon. de Nessel. part. III. p. 48. nr. 41.

Alia excerpta ex Hippocrate lat. in biblioth. reg. Paris. nr. 7101. et graecé nr. 2269.

Fragmenta ex libr. chirurgicis Hippocrat. gr. sunt in bibl. reg. Paris. nr. 2247.

Translationes ex Hippocrate in biblioth. Narcissi Dublin. Cod. Brit. nr. 1215.

NATHAN f. Joel f. Palken sententiae ex HIPPOCR. et GALENO excerptae de morbis et medicamentis, in biblioth. Taurin. I. p. 19.

Sub ficto HIPPOCRATIS nomine hi recentiores libri prodierunt:

Tractatulus hypocratis medicorum optimi de aspectibus planetarum versus lunam. In fine: *Hypocratis libellus de medicorum astrologia finit a* PETRO DE ABBANO in latinum traductus. sine loc. et ann. in 4.* Praefationem dedit Anthonius Friburgensis anno 1505.

Hypocratis astrologia prodiit cum JO. GANIVETI amico medicorum. Lugd. 1550. 12. Francof. 1614. 12.

Hippocrates de natura lactis et de ejus in curationibus morborum usu. Arausion. 1567. 8. Lugd. 1571. 8.

Hippocrates de inustionibus sive foniculis opus, historiis medicis refertum et in praxi utilissimum. Autore R. R. (*estaurant*). Lugd. 1681. 8.* De inustionibus Hippocratis et omnis aevi observata enarrat.

Hippocrate de la circulation du sang et des humeurs. Par M. Pierre Barra. à Paris. 1683. 12.* Loca continent Hippocr., quae ad circulationem referri patiuntur.

Pertinent quoque ad *Hippocratem*

MICH. ANGELI BLONDI ex libr. Hippocr. de nova et prisca arte medendi epithomae. Rom. 1545. 8.*

Ex Hippocrate et Galeno, omnium medicorum *νοσησιας excerpta quaedam*, universis ferme hominibus omnique paene tempore ad sanitatem tuendam utilia per JO. KAZSCHUM s. loc. 1549. 4.*

THEOD. ANGELUTHI ars medica ex Hippocratis Galenique thesauris. Venet. 1588. 4.*

TH. MOUFFETI nosomantica Hippocratea, seu Hippocratis prognostica cuncta ex omnibus ipsius scriptis methodice digesta. Francof. 1588. 8.*

JO. ANTONID. VAN DER LINDEN meletemata medicinae Hippocr. Lugd. Bat. 1660. 4.* Compendium est medicinae Hippocr.

TH. BURNET Hippocrates contractus, in quo Hippocr. opera omnia in brevem epitomen redacta habentur. Edinb. 1685. 12. Vienn. 1737. 8.* Lond. 1743. 12. Arg. 1765. 8.

Aphorismi novi ex Hippocratis operibus nunc primum collecti, in suas classes digesti, notisque illu-

firati studio JAC. SPONI. Lugd. 1684. 12.* 1689. 12.
Praefatio censuram librorum Hippocr. doctissimam exhibet, quam supra memoravi. Aphorismi ex omnibus libris collecti et commentario medico illustrati sunt.

(SLEVOGT JO. HADR. de instrumentis Hippocratis, hodie ignoratis. Jen. 1709. 4. Laudat HALLER (bibl. pr. to. IV. p. 89.) ejusd. dissertationem *Σπάδιον* Hippocratis. Jen. 1712. in qua interpretationes hujus vocis, quae extant, refutantur. K.)

Speculum Hippocraticum Zwingeri cum ejusd. Hippocr. operib. semiot. prodiit Basil. 1748. 8.

[JO. HENR. FISCHERI, disp. moderante JO. CH. BRIEGLEBIO, Prof. Coburg. de Hippocrate, ejus scriptis, eorumque editionibus. Coburgi, 1777. 4.* HARL.]

[M. JO. CHR. RABE diss. Hippocratem barbaris operam negantem, Lipsiae, 1722. a crimine, eum fuisse *ἄθεον*, defendit quidem Hippocratem, sed accusat eum, barbaris opem denegantem, inurbanitatis, vanitatis, injustitiae etc. HARL.]

[JO. GEO. SIEGESBECK progr. med. bot. de Tetragono Hippocratis. Petrop. 1737. 4.*

GUST. BÜLAU d. d. angina Hippocratis. Hal. 1822. 8.*

JO. H. DIERBACH, die Arzneimittel des Hippocrates, od. Versuch ein. system. Aufzählung d. in allen hippokrat. Schriften vorkomm. Medikamente. Heidelb. 1824. 8.* K.]

XXVII.

OPERA HIPPOCRATIS OMNIA.

Operum Hippocratis Galeni temporibus editiones non paucae exstabant. Exemplaria tamen operum, quælia ante Ptolemaeorum et Attallicorum regum tempora fuerant, Galeni temporibus non amplius exstitisse videntur, saltem non librorum omnium, quod ipse GALENUS innuit comm. in III. epid. II. p. 239. tom. IX. et comm. I. in Hippocr. libr. de nat. hum. text. 42.

p. 127. tom. III. Exemplar, quod Galenus memorat, et de quo supra locuti sumus sub libr. I. et III. epid. quod Mnemon Sidites Alexandriam attulerat τὸ ἐκ πλοίων κατὰ διορθωτὴν Μνήμονα Σιδίτην Galenus non vidit, qui potius suo tempore exemplaria tribus saeculis antiquiora non exstitisse expresse dicit in comm. III. ad libr. definit., et de exemplaribus tribus saeculis antiquioribus non sine dubitatione quadam differit in prooem. comm. in Hippocr. libr. de officina med. p. 2. tom. XII. Memorat Galenus atque laudat exemplar scriptorum Hippocratis Alexandrinum.

Adriani temporibus novam recensionem scriptorum Hippocratis dederunt ARTEMIDORUS CAPITO atque DIOSCORIDES. ARTEMIDORI labores Adrianum adeo probasse Galenus refert, eosque suo adhuc tempore summo studio esse quaesitos. conf. GAL. comm. I. in libr. Hippocr. de natura humana text. 1. p. 97. to. III. DIOSCORIDIS editio, iisdem temporibus, elaborata at minus aestimata, quam Capitonis; attamen laude sua a Galeno non defraudata, textum fere eundem exhibuit, quem Capitonis editio, quod ex concordantibus utrorumque editorum lectionibus, quas Galenus saepissime adducit in commentariis suis, perspicitur. Utrosque antiquam lectionem temere immutasse, novis sine causa excogitatis, magis tamen in hoc temerarium fuisse Artemidorum, Dioscoride, Galenus l. c. et in locis aliis compluribus, v. g. in comm. I. ad VI. epid. prooem. p. 354. tom. IX. et retulit, et per exempla probavit, quae in omnibus fere commentariis suis in Hippocratis libros leguntur, et textui ipsi corrigendo multum inserviunt. Aliam operum Hippocratis, saltem plurimorum, antiquam editionem Suidas memorat in lexic. tom. II. p. 145. edit. Kuester. his verbis: τετάρτην τάξιν (primam habebat apud Suidam iusjurandum, alteram praenotiones, tertiam aphorismi) ἐχέτω πολυθρόύλλητος καὶ πολυθάυμαστος Ἐξηκοντάβιβλος, ἢ πᾶσαν ἰατρικὴν ἐπιστήμην τε καὶ σοφίαν ἐμπεριέχουσα.

Interpretum quoque numerus inter antiquos non parvus est, quorum nomina Erotianus atque Galenus dederunt, qui sane major evasisset, si hi viri omnes nominassent: Galenus enim saepissime de interpretibus Hippocratis, et de his, qui *πινάκας* scripserunt Hippocratis, v. g. in comm. I. in libr. Hippocr. de articulis text. 48. p. 514. tom. XII. loquitur, nullo nominato. Enarrabo nunc interpretes Hippocratis quos Erotianus atque Galenus citant, et quidem literarum ordine.

ANTIGONUS, Alexandrinus, grammaticus. Erot. p. 13.

APOLLONIUS CITTIEUS XVIII. libros ad III. Heraclidis Tarentini libros ad Bacchium scripsit. Erot. p. 10. APOLLONIUS EMPIRICUS, Galeno *ὁ βιβλάς* dictus, contra Zenonem de characteribus in epid. scripsit, et Zenone contradicente rescripsit. Gal. comm. II. in III. epid. text. 5. p. 244. tom. IX.

APOLLONIUS OPHEUS Bacchii *λέξεις* in epitomeu relegit. Erot. p. 9.

ARISTARCHUS grammaticus. Erot. p. 12.

ARISTOCLES et ARISTOPEAS, grammatici Rhodii. Erot. p. 13.

ASCLEPIADES obscuriores libros Hippocratis explicuit. Gal. in prooem. comm. in Hippocr. de officin. medic. p. 2. tom. XII. Locum ex commentario Asclepiadis in Hippocr. de officina medici dat Galenus in comm. in hunc libr. II. text. 29. p. 68. tom. XII.

ATTALIO citatur ab Oribasio in aphorism. Hippocr.

BACCHIUS TANAGRAEUS, Herophileus medicus, scripsit *συντάξεις τρεῖς λέξεων Ἱπποκράτους* et commentarios in libros epidem. Hippocratis. Primum librum Erotianus, alterum Galenus saepissime citant. Obscuriores Hippocr. libros tantum explicuit. Gal. in prooem. comm. in Hippocr. de officina med. p. 2:

tom. XII. Ejusd. comm. in aphorism. laudat Gal. ad VII. aph. 70.

CALLIMACHUS, ὁ ἀπὸ τῆς Ἡροφίλου οἰκίας. Erot. p. 8. et saepius.

DIDYMUS ALEXANDRINUS, grammaticus. Erot. p. 13.

DIOCLES, Gal. in comm. in Hippocr. de officin. med. I. text. 5. p. 14. tom. XII.

DIONYSIUS in aphorismos scripsit. Gal. ad IV. aph. 69.

DIOSCORIDES ALEXANDRINUS, junior, multis libris scriptis ne quartam quidem partem omnium verborum exposuit. Gal. in prooem. exegeleos gloss. Hippocr. p. 402. edit. Franz. ὀνομασίας τῶν φαρμάκων scripsit p. 484. γλωττογράφος Galeno dicitur p. 486. Est idem ille, qui Hippocratem edidit, de quo vid. loca Galeni supra citata.

DIOSCORIDES PHACAS, Herophileus, qui tempore Antonii et Cleopatrae vixit, contradixit expositioni vocum Hippocr. Philini empirici, Epicleusti Cretensis et Apollonii. vid. Erot. p. 8. 382.

DOMNUS citatur ab ORIBASIO in aphorism. Hippocr.

EPHICIENUS. Gal. de ordine legendor. libror.

EPICLES BACCHII dictiones in epitomen redegit et literarum ordine de vocibus Hippocr. scripsit, ob brevitatem Erotiano vehementer taxatus. p. 16.

EPICLEUSTUS Cretensis Bacchii dictiones secundum ordinem disposuit. Erot. p. 8.

ERASISTRATUS in libro de febribus contra librum Hippocr. de diaeta in acutis scripsit. Gal. in comm. I. in Hippocr. de diaet. acut. text. 24. p. 22. tom. XI.

EUPHORION omnes voces Hippocratis sex libris explicare studuit. Erot. p. 12.

GLAUCIAS, Empiricus, magno libro, secundum

literarum ordinem voces Hippocratis explicuit. Erot. p. 10. 16. Ex primis fuisse Glauciam, qui commentarios in Hippocratis libros scripserint. Gal. in comm. in Hippocr. de humoribus text. 24. p. 535. tom. VIII.

HERACLIDES ERYTHRAEUS literarum characteres in III. epid. explicuit. vid. Gal. comm. II. in III. epid. text. 4. p. 240. tom. IX.

HERACLIDES TARENTINUS cum Xenocrito Cooprimum coepit voces Hippocratis exponere. Erot. p. 7. Commentar. HERACLIDIS in libros VI. epid. citat Galenus in comment. ad VI. epid. In omnes Hippocratis libros commentatum esse Gal. in prooem. comm. in libr. Hippocr. de offic. medic. p. 2. tom. XII. et in prooem. comm. in Hippocr. de humoribus p. 508. tom. VIII. adferit. — Comment. in aph. citat Gal. ad VII. aph. Hippocr. 70.

HEROPHILUS solas glossas explicuit. Gal. explanat. vocum Hippocr. p. 404. Ad primos refertur interpretes aphorism. Hippocr. a Galen. ad aph. VII. 70.

JULIANUS ALEXANDRINUS contra aph. scripsit, quem Gal. peculiari libro refutavit.

LYCUS, Neapolitanus, comm. in Hippocr. aph. scripsit, de quo vide supr. et de locis in homine. Ex hoc locum adducit Erot. p. 214. In libr. epid. Gal. comm. II. in VI. epid. text. 31. p. 414. tom. IX. vid. quoque supra sub epidem. Sed Macedonem hunc Lycum expresse vocat Galenus in comm. I. in III. epid. text. 4. p. 201. tom. IX.

LYSIMACHUS COUS libros vocum Hippocr. III. ad Cydiam Herophileum, tres ad Demetrium, et praeter hos unum adhuc confecit. Erot. p. 11. 12.

MANTIAS Gal. in comm. I. in Hippocr. de officiu. med. text. 5. p. 14. tom. VIII.

MARINUS in aph. scripsit. Gal. ad VII. aph. 24. et ad VII. aph. 54.

METRODORUS, Sabini discipulus, in epid. Hippocr. commentatus est. Vid. supra sub. epidem.

MNEMON, SIDITES. De ejus in libr. epid. laboribus vid. Gal. in comm. I. in III. epid. text. 4. p. 238. 239. tom. IX. et nos supra sub epidem. libris.

NUMESIANUS aphorismos explicuit. vid. supr. sub aphorism. et Gal. in comm. in Hippocr. de humorib. text. 24. p. 535. tom. VIII.

PAMPHILUS voces Hippocr. exposuit. Vid. Gal. in explanat. voc. Hippocr. p. 402.

PELOPS ser. comm. Hippocraticarum introductionum. Secundum citat Gal. libr. VI. de Hippocr. et Platon. decret. cap. 5. p. 191. tom. V.

PHICIANUS. Ejus comm. in epid. supra enarravi sub epidem.

PHILINUS EMPIRICUS, Bacchio coevus, sex libros contra Bacchium scripsit. Erot. p. 9.

PHILOTIMUS. Gal. in comm. I. in Hippocr. de officin. med. text. 5. 14. tom. VIII.

QUINTUS comm. in epid. scripsit, de quibus vide supra sub epidem.

RUFUS EPHESIUS. Ejus in epid. libros enarrationes laudat Galenus in comm. II. in VI. epid. text. 31. p. 414. tom. IX.

SABINUS scripsit comm. in epidem. textu Hippocratis saepe mutato. Gal. comm. II. in VI. epid. text. 31. p. 414. tom. IX.

SATYRUS. Comm. in epid. scripsit et in prorrh. de quibus vid. sub epid.

THESSALUS contra libr. Hippocr. de diaeta in acut. scripsit. Gal. comm. I. in libr. Hippocr. de diaet. acut. text. 24. p. 22. tom. XI. Et contra aphorismos. Gal. adverst. Julian. cap. 1. p. 377. tom. IX.

XENOCRITUS, Cous, grammaticus, primus voces Hippocratis interpretatus est. Erot. p. 6.

ZENO *Herophileus* interpretatus est libros epid. Librum de characteribus literarum in epidem. III. scripsit et alium ejusdem argumenti contra Apollonium Empiricum. Vid. supra sub epidem.

ZEUXIS scr. commentarios in omnes Hippocr. libros, teste Galeno in prooem. comm. in Hippocr. libr. de offic. medici p. 2. tom. XII. et in prooem. comm. in Hippocr. de humorib. p. 508. tom. VIII. Ad primos atque antiquissimos commentatores eum refert Galen. in comm. in Hippocr. de humorib. text. 24. p. 535. tom. VIII. et ad VII. aph. 70. Locum ex ejus comment. in libr. de natur. hominis citat Erot. p. 214.

CODICES operum omnium Hippocratis, aut saltem plerorumque, manuscripti exstant in bibliotheca Ducis Mutinensis, Montfauc. I. p. 531. in Vaticana, Bavarica, nr. 133. Montfauc. I. p. 589. in Medicea, quos jam Cordaeus atque Foësius laudaverant, ex uno adeo lectio-num varietas apud Foësium legitur. Codice Mediceo, qui in Laurentiana bibliotheca Florentiae adservatur, Stephanus Mackius usus est. Exstat in plut. 74. Montfauc. I. p. 384. in Ambrosiana Mediolanensi et quidem voluminibus XVI. cum scholiis. Montfauc. I. p. 498. et alius saec. XIII. Montfauc. I. p. 529. in Greshamiensi Lond. nr. 3444. in biblioth. reg. Paris. nr. 1861. XIV. saeculi, Montfauc. palaeol. graec. libr. I. p. 75. et biblioth. Ms. II. p. 726. nr. 2132. 2133. Montfauc. II. p. 729. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2254. 2545. 2670. 2671. 2672. 2673. Montfauc. II. p. 735. nec non nr. 3138. 3139. Montfauc. II. p. 739. Hippocrates et interpretes ejus in biblioth. reg. Paris. nr. 5407. Montfauc. II. p. 756. in bibl. D. Marci Veneta. Montfauc. I. p. 472. in biblioth. Ambrosiana Mediolanensi Montfauc. p. 498. Codices Vindobonenses enarrat Lanbe-cius et Stephan. Mackius in praefat. ad suam oper. Hip-pocr. edit. Vienn. 1745. fol.

Hippocratis opera omnia cum expositione Galeni tomis IV. exstabant in biblioth. Vossiana Montfauc. I. p. 675. Operum Hippocr. codex erat apud Antonium Cantacuzenum. Hippocr. plurima opera exstant in bibl. Alexandr. Petavii in Vaticana graece nr. 396. 397. 1058. 1061. Montfauc. I. p. 96. Hippocratis opuscula exstant gr. in bibl. Pr. de Mesme. Montfauc. II. p. 1527. Hippocratis tractatus, in eadem biblioth. Montfauc. II. p. 1328. Hippocratis opuscula in biblioth. Scorial. Montf. I. p. 620.

[Reperitur quoque in bibl. reg. Hafn. No. 224. codex papyraceus, quem omnia Hippocratis scripta continere, ERICHSENUS in catal. bibl. testatur ordine sab editis non nihil diverso. Praefixus contentorum index sexaginta enumerat libros Hippocratis, quorum duo primi jusjurandum, et lex, duo postremi decretum Atheniense et oratio Thessali filii sunt. Sub indice leguntur haec: Ἰστέον ὅτι οἱ προσεξηγησάμενοι τὰ τοῦ Ἱπποκράτους βιβλία πρὸ τοῦ Γαληνοῦ εἰσὶν οὗτοι. Ζεῦξις τε καὶ Ἡρακλείδης· οὐκ εἰς ἅπαντα δυβάκχιος (recte emend. BLOCH. δὲ Βάκχιος)· Ἀσκληπιάδης δ' εἰς ὀλίγιστα. Cujus codicis notitiam Viro Celeberrimo, OTT. DIET. BLOCHIO, bibliothecario acad. Hafn., cujus insignem erga me benivolentiam, et summam mea desideria literaria explendi promptitudinem animo gratissimo colere, et laudibus meritis extollere nunquam desinam. K.]

Hippocratis opera saepe apud Guil. Pelissier. Montfauc. II. p. 1199. Exstant in biblioth. Vindobonensi *anonymi cujusdam antiqui auctoris Graeci variae lectiones, emendationes et notae in Hippocratis opera, et in vitam ejusdem, a Sorano conscriptam.* de Nessel. Cat. Ms. graec. Vindob. part. III. nr. 43. p. 49. Et in eadem biblioth. Vindobonensi Hippocr. opera ex edit. Aldina adservantur, quibus Jo. Sambucus varietatem lectionis ex codice Tarentino et ex alio quodam codice Ms. Fontemblensi adscripserat. Lambec. lib. VI. p. 154.

JANUS quoque CORNARIUS editioni suae graecae operum Hippocratis plurimas lectiones variantes ex Codd. MSS. adscripsit, idque exemplar asservatur in biblioth. Vindobonensi. Vid. de Nessel. l. mox citat. et Mackii praefat. ad Hippocr. [De iis vid. praefat. meam. K.] Castigationes in Hippocratem exstant graece in biblioth. Lugd. Batav. p. 398. *Codex* operum Hippocratis latinus exstat in monaster. S. S. Trinit. Tironiensi nr. 38. Montfauc. II. p. 1249. Quaedam Hippocratis exstant lat. in biblioth. San-Germanensi nr. 596. Montfauc. II. p. 1153. Constantini Africani libri quidam Hippocratis et Galeni in latinam linguam traducti exstant in biblioth. Divio-Benigniana. Montfauc. II. p. 1285.

Magnum volumen Arabicum, praeter alia etiam conversa ex Hippocrate continens, exstat in bibl. Lugd. Bat. ex legato Scaligeriano. vid. Catal. bibl. Lugd. Bat. p. 276.

De codicibus MSS. operum Hippocratis quaedam habet TRILLERUS in epist. ad Hahnium de variolis et anthracibus veterum p. 4. 5. opusc. vol. II. et in epist. med. crit. ad Jo. Freind in opusc. vol. II. p. 183. et in libello de nova Hippocr. editione adornanda passim. Codices MSS. qui in biblioth. reg. Paris. asservantur, recensuit Bosquillon in praefat. ad novam aphorismorum et prognostici edit. supra citatam.

XXVIII.

EDITIONES GRAECAE.

Ἄπαντα τὰ τοῦ Ἱπποκράτους. Omnia opera Hippocratis. Venet. apud Aldum, 1526. fol.* Haec princeps est editio et ex Codd. MSS. impressa; sed non bonis et non valde, ut videtur, vetustis, quae, iuste monente TRILLERO in epist. ad Jo. Freind p. 180. in opusc. vol. II. praeter antiquitatis honorem chartaeque nitorem, nil habet, quod ipsam commendet.

Ἱπποκράτους Κώου ἱατροῦ παλαιοτάτου, πάντων ἄλλων κορυφαίου, βιβλία ἅπαντα. *Hippocratis Coi medici vetustissimi et omnium aliorum principis libri omnes ad vetustos codices summo studio collati et restaurati.* Basil. apud Froben. 1538. fol.*

JANUS CORNARIUS editor est, qui tribus Codd. MSS. vetustis usus est, quorum alterum ab Adolpho Occo, alterum ex Jo. Dalburgii bibliotheca, postremum ab Hier. Gemusaeo acceperat. Galeno ad corrigendum Hippocr. textum etiam usus est, pluribus quater mille, quod ipse Cornarius in epistola dedicatoria narrat, locis redintegratis, qui in Aldina editione aut defuerunt ex toto, aut vitiati habebantur. Atque hoc ea religione factum, ut nihil temere sit mutatum, ita ut in ambiguis lectionibus eas potissimum secutus sit, quas Galenum recepisse deprehendit. Praefert hanc Aldinae TRILLERUS in opusc. vol. II. p. 181. multa tamen in ea omissa esse ait. Typi acutiores sunt et accuratiores. Vid. quoque de his Aldi et Jani Cornarii editionibus iudicium JUSTI JOSEPHI SCALIGERI in Scaligerian. p. 162. et Jo. FREIND. in praef. ad epidemion. I. et III. supra memorata.

XXIX.

EDITIONES LATINAE.

Verſio latina antiqua Hippocratis et Galeni, quam commendat Caſſiodorus cap. 51. divinar. lect. intercudit; ceterum exſtant Hippocratis editiones latinae poſt ſcripta nonnulla ejusdem ſparſim edita et ex Arabico fere translata Venet. 1493. et 1497. Vid. Beughemii incunabula typogr. p. 74. In Articella quoque multi Hippocr. libri leguntur iique ſaltim non omnes ex Arabico verſi.

Prima latina operum Hippocratis haec eſt:

HIPPOCRATIS COI, medicorum omnium longe principis, octoginta volumina, quibus maxima ex par-

te, annorum circiter duo millia, Latina caruit lingua, Graeci vero, Arabes et prisca nostri medici, pluribus tamen utilibus praetermissis, scripta sua illustrarunt, nunc tandem per M. FABIVM CALVVM *Rhavennatem* — latinitate donata, Clementi VII. Pont. M. dicata ac nunc primum in lucem edita. In fine legitur: M. FABIVS CALVVS *Rhavennas* cum ceteris Hippocratis octoginta voluminibus Romae vertebat XIX. Cal. Septembr. 1515. Cum gratia et privilegio Sanctissimi Clementis VII. Pont. M. ac serenissimi Francisci, Regis Francorum ad decem annos. Romae, ex aedibus Francisci Minitii Calvi Novocomensis anno a partu virginis 1525. fol.*

Jussu Clementis VII. haec versio facta est, cujus primam hanc, quam coram habeo, editionem ignorarunt plurimi. Codicibus MSS. Vaticanis ad hanc versionem usus est CALVVS. Repetita est haec Calvi versio Romae, 1549. fol. 1619. fol. 1610. fol.

[Antea tamen lucem viderat: *Hippocratis de natura hominis, de victu, de tuenda valetudine, Medicinae lex, Hippocratis jusjurandum, Hipp. demonstratio, quot artes sunt, Hipp. invectura (sic) in obtretractores medicinae. Quae quidem opera ut latine et emendare (sic) legerent, curavit Andreas Brentius Patavinus. f. a. 4: Romae, caractere eleganti Steph. Planck. vid. AUDIFFREDI catal. edit. rom. saec. XV. p. 379. HARL.]*

HIPPOCRATIS COI *opera* — nunc tandem per M. FABIVM CALVVM *Rhavennatem*, GUIL. COPVM Basileensem, NICOLAUM LEONICENUM et ANDREAM BRENTIVM — latinitate donata. Basil. in offic. Andr. Cratandri. 1526. fol.*

HIPPOCRATIS COI *opera* ex JANI CORNARII versione. Venet. 1545. 8.* Paris. 1546. 8. [Basil. 1546. fol.* 1553. fol. edente Jo. CULMANNŌ Geppingenfi. 1558. fol.* Lugd. 1554. 8. II. voll. 1562. 8. 1564. fol. 1564. 8. 1582. 8. [Hippocr. lat. c. comment. Mari-

nelli et argumentis in singulos libros publicav. J. Culmann. Vincent. 1610. f. Ejus notitiam Blochio debeo. K.]

CALVI versioni nimiam fidem tribuisse et codices MSS. non adhibuisse, G. H. WELSCHIUS, dec. IV. cur V. p. p. 184. notat. Multis codd. MSS. usum esse et Aldina Hippocratis editione et Galeno, HALLERUS biblioth. medic. pract. tom. I. p. 93. monet. Sed minus bonam, imo pessimam hanc versionem esse, recte monuerunt TRILLERUS in epist. med. crit. p. 151. in Opusc. vol. II. et saepius, atque GRUNERUS in censur. libr. Hippocr. p. 38. Argumenta studiose elaborata JO. CULMANNUS singulis libris praemisit.

Eadem JANI CORNARIi versio saepissime excusa est et quidem cum argumentis JO. CULMANNI et commentariis JO. MARINELLI, Venet. 1575. fol.* 1619. fol. et edente JOANNE BAPTISTA PAITONO tomis tribus, quorum primus Venet. 1737. in fol. editus, Hippocr. opera ex JANI CORNARIi versione, alter Venet. 1739. fol. editus, JO. MARINELLI commentarios, tertius eodem anno emissus, PT. MATTHAEI PINI indicem continet.* Utilis est haec editio, imprimis ob indicem. Titulus est: *Hippocratis Coi opera omnia ex JANI CORNARIi versione una cum JO. MARINELLI commentariis et Petri Matth. PINI indice.* — Eandem CORNARIi versionem in suam editionem graeco-latinam recepit Lindenius, de qua mox dicam.

Eandem recusam dedit HALLERUS, non sine Trilleri et Gruneri indignatione plurima, in principibus artis medicae tom. I—IV. Laufann. 1769—1771. 8.* nova tamen simul operum Hippocratis censura data et dispositione facta.

ANUTHI FOESII versio cum editt. graeco-latinis FOESII prodiit. Seorsim excusa est Francof. 1596 8.* Optima est et omnibus reliquis praeferenda.

[HIPPOCRATIS opera, quae exstant, in sectiones VII. divisa. Ex interpr. A. Foësi recudi curavit, prole-

gomena de conditione artis medicae ante Hippocr. Hippocratis vita, scriptis et meritis, nec non cuique libro praefatiunculam praemisit, verborumque difficultatum minusque cognitor. indicem explicantem adjecit Jo. Fr. PIERER. Altenb. 1806. 8.* Voll. 3. Cum editor collectionem antiquorum omnium et inter recentiores praecipuorum medicorum exhibere apud animum constituisset, priori titulo jungebat alium: Bibliotheca iatrica usui medicorum omnis aevi dicata etc. etc. K.]

Multa Hippocratis, sed non omnia, prodierunt in collect. aliquot scriptorum Hippocratis et Galeni. Venet. 1487. 12. Multa quoque, ut jam dixi, in Articella leguntur, saepius impressa. Hippocratis opera parva, scilicet de natura hominis, de tuenda valetudine, medicinae lex, jusjurandum, demonstratio quot artes sint, invectiva in obtrectatores medicinae lat. prodierunt ex versione et emendatione Andr. Brentii cum Symphoriani Campegii opusculo de claris medicinae scriptoribus et aliis. Lugd. 1508. 8.* vid. quoque catal. Biblioth. Bunav. tom. I. p. 92. Alii libri prodierunt 1506. 8. Rabelaeii collectionem jam indicavi.

Exstat quoque HIPPOCR. *de praedictionibus* lib. II. *de Coacis, de somniis, de flatibus, de carnibus*, interprete FABIO CALVO. 1527. 12.

HIPPOCR. opera aliqua, vertente RASARIO. Saragoss. 1567. 4.

XXX.

EDITIONES GRAECO-LATINAE.

HIPPOCRATIS *COI opera*, quae exstant graece et latine veterum codicum collatione restituta, novo ordine in quatuor classes digesta, interpretationis latinae emendatione et scholiis illustrata ab HIERON. MERCURIALI, Forolivienfi. Venet. industria et sumptibus Juntarum, 1588. fol.* Addita est quartae classis Hippocratis vocum

explanatio graeco-latina Erotiani, Galeni et Herodoti. Praemissa est operibus Mercurialis censura operum Hippocr. de qua jam dixi. Nimiam fidem tribuisse Mercurialem codicibus MSS. praesertim Vaticanis, et vel ipsa vitia exscripsisse, Trillerus notat in epist. med. crit. p. 180. in Opusc. Vol. II. Varietatem lectionis, sed non omnem, ex vetere codice, quem non descripsit, in margine dedit, notasque singulis libris addidit doctissimas.

Τοῦ μεγάλου Ἱπποκράτους πάντων τῶν ἰατρῶν κορυφαίου τὰ εὐρισκομένα. Magni HIPPOCRATIS opera omnia, quae exstant in VIII. sectiones ex Erotiani mente distributa, nunc recens latina interpretatione et annotationibus illustrata ANUTIO FOËSIO Mediomatrici medico authore. Francof. apud Wechelii haered. 1595. fol.* 1621. fol.* 1624. fol.* 1645. fol. et Genev. 1657. fol. Ultimae huic editioni accesserunt liber *περὶ φαρμάκων* cum comm. JO. HEURNII, liber de structura hominis latine, Erotiani, Galeni atque Herodoti glossaria, nec non eorum, qui Hippocratem commentariis illustrarunt, enumeratio. [HIPPOCR. opera omnia, Gr. et Lat. c. not. Foësii et al. Erotiani et Galeni glossar. et Palladii schol. in lib. de frâct. c. ind. dupl. Genev. 1657. f.* K.]

Ordinem et in sectiones distributionem ab Erotiano repetiit vir de Hippocrate omnium longe meritissimus. Usus est ad suam editionem Codd. MSS. ex bibliotheca Vaticana, quibus M. Fabius Calvus usus fuerat, tribusque aliis ex bibliotheca regis Franciae Fontanobellaeae. Usus est quoque duobus exemplaribus operum Hippocratis Aldino et Frobeniano, cui vir quidam doctus plurimam partem lectionum variantium ex Codd. Parisinis adscripserat, nec non codice M. Cordaei. Novam dedit, eamque optimam omnium, textus recensionem. Versionem ipse elaboravit, eamque accuratissimam, luculentissimam, cujus ope TRILLERUS corruptum Hippocratis textum saepissime emendare potuerit. vid. ejusd. epist. med. critic. p. 181. in Opusc.

vol. II. Singulis libris addidit enarrationes doctissimas, ad easque Joannis Martini et Aemilii Porti observationibus usus est. Additae sunt cuique sectioni variae lectiones ex Codd. regijs, quos diximus, et ex codice Mediceo. Sextae sectioni accesserunt PALLADII scholia in Hippocratis librum *περὶ ἀγμῶν*, ultimae editioni praefatio addita est, in qua praecipui Hippocratis interpretes enumerantur. Vid. de hac editione operum Hippocratis omnium optima, TRILLERI iudicium in epist. med. crit. in opusc. vol. II. p. 181.

Magni Hippocratis Coi opera omnia gr. et lat. edita et ad omnes editiones accommodata industria et diligentia Jo. Antonidae van der Linden. Lugd. Bat. 1665. 8. II. Voll. Neapol. 1754. 4. II. Voll. Venet. 1757. 4. II. Voll. — [Inveni et edit. L. B. 1765. 8. nisi mendum fuerit typographi.]

Adhibuisse Lindenium vetustissima exemplaria MS. et textum aliquot millenis locis restituisse, ejus filius Henricus Antonides van der Linden memoriae prodidit, qui hanc editionem, a patre typis commissam, sed non ad finem perductam, sua demum, patre mortuo, cura edidit. Textum in capita divisit, eaque in membra, textumque suum editionibus Frobenii, Jani Cornarii, Zwingeri et Foëfii textui studiosissime accommodavit, ita ut, quae secundum has editiones citantur, in ea non difficulter quaerantur atque inveniantur. Ceterum etiam ex GUIDONIS PATINI tom. III. epist. p. 177. sq. iudicio, et TRILLERI epist. med. crit. in Opusc. vol. II. p. 181. haec editio vix magni aestimanda est. Textum ipse Lindenius, pro more suo, fecit et temere mutavit. Versione Cornarii editionem suam turpiter foedavit, [quippe quae saepissime alia prorsus habet, quam quae textus a Lindenio mutatus offert. K.] Notas et emendationes non adjecit. [Aeque finistrum iudicium de hac Hippocratis editione tulit Schurzleischius epist. CCXCIX. p. 447. K.] Editio tamen ob commodam formam commendabilis et ad usum aptissima est.

*Hippocratis Coi et Claudii Galeni Pergameni ἀρχαίων opera. Renatus Charterius Vindocinensis plurima interpretatus universa emendavit, instauravit, notavit, auxit, secundum distinctas medicinae partes in XIII. tomos digessit et conjunctim graece et latine primus edidit. Lutetiae Parisiorum apud Jacobum Vallery. 1679. fol. XIII. voll.**

Edere incepit Charterius Hippocratem jam anno 1639. editione demum post mortem ejus absoluta. Editiones primae partis duae hinc existunt, altera ann. 1639. altera ann. 1679. quae aliquo modo inter se differunt. 50,000 imperiales Charterium Hippocrati impendisse refert Goulin in mémoires, et seorsim in lettre de Mr. Villiers sur l'édition grecque et latine des oeuvres d'Hippocrate et de Galene. Paris. 1776. 4. maj.

Plurimis Cod. MSS. praesertim his, qui in Galliis adservantur, Charterius usus est, textumque in locis permultis ad eorum ductum mutavit, sed critices virgam hanc non adhibuit, ut bonis tantum codicibus uteretur, et bonas lectiones in textum reciperet. Multorum quoque aliorum doctorum virorum auxilio usus est. Sed vastum est opus et ad usum minus aptum, ob Hippocratis libros communiter cum Galeni libris in classes dispositos. Vitiis quoque typographicis quam maxime laborat. Varietas lectionis ex codicibus singulis classibus addita est, quae vero utilis non est, quoniam codices non describuntur. Est opus, recte mone[n]te TRILLERO in epist. med. crit. p. 182. in Opusc. vol. II. somnolenter compositum et clausis paene oculis correctum, adeo, ut praeter splendorem, quem bibliothecis asserre potest, parum habeat laudis, sed multum pretii.

Τὰ τοῦ Ἱπποκράτους ἅπαντα. Hippocratis opera omnia cum variis lectionibus non modo hucusque vulgatis, verum ineditis potissimum, partim depromtis ex Cornarii et Sambuci Codd. in Caesarea Vindobon. bibliotheca hactenus adservatis et ineditis, partim ex aliis

*ejusdem bibliothecae MS. libris ac denique ex Mediceis Laurentianis MS. libris collectis. — Accessit index Pini cum tractatu de mensuris et ponderibus studio et opera Stephani Mackii. Tom. I. Vienn. Austr. 1743. fol. tom. II. ibid. 1749. fol.**

Nitidissima omnium haec editio est, sed non ad finem perducta: libros enim tantum continet Hippocratis, qui in I. II. III. IV. et V. sectione FOËSI, quem in classibus editor secutus est, leguntur et reliqui tomi desiderantur. Usus est editor Codd. MSS. Vindobonensibus, quorum supra mentionem feci et Mediceo. MERCURIALEM, FOËSIUM adeo, saepissime correxit, hunc non raro parum feliciter. Lectionis varietatem ex Codd. suis textui ipsi subdidit. Internam dignitatem et praestantiam hujus editionis externo nitore non respondere, TRILLERUS in epist. med. crit. p. 182. recte monet. Programma, quo hanc editionem indicavit MACKIUS, exstat in Nov. act. eruditor. 1741. mens. Maj. p. 286.* Loca plura in hac edit. e tomo II. notata atque [ab eruditiss. Reiske] emendata leguntur in Act. eruditor. 1749. mens. Jul. p. 399. sq.* [Censura to. I. legitur in Act. erudit. 1745. Mensis Jan. init. K.]

Editiones gr. lat. non omnium librorum Hippocratis.

*Hippocratis Coi, Asclepiadeae gentis sacrae coryphaei, viginti duo commentarii tabulis illustrati. Graecus contextus ex doctiss. v. v. codicibus emendatus. Latina versio Jani Cornarii innumeris locis correcta. Sententiae insignes per locos communes methodice digestae Theod. Zwingeri Basil. studio et conatu. Basil. 1579. fol.**

Textum dedit ZWINGERUS admodum correctum et versionem CORNARI longè emendatiorem, a Conr. Gesnero, summo viro, ad hunc laborem incitatus. Observationes in Hippocratem, quae in commentariis continentur, subtilissimae, doctissimae atque elegantissima sunt, judicante TRILLERO de nov. Hipp. ed. adornand

§. 7. p. 9. Analyſis per tabellas legenti plurimum difficultatis parit. Continentur ceterum in hoc opere libri HIPPOCR. de arte, de veteri medicina, lex, juſjurandum, de medico, de elegantia, praeceptiones, de carnibus, de genitura, de natura pueri, de ſeptimeſtri, de octimeſtri, de aetate, de natura humana, de aëre, aquis et locis, de flatibus, de alimento, de locis in homine, de glandulis, de diaeta, de inſomniis, de humidorum uſu.

Editiones graeco-latinas libellorum HIPPOCR. JO. OPSOPOEI, MORELLI et JO. RUDOLPHI ZWINGERI jam indicavi. JO. HEURNIUS duas collectiones edidit, utramque cum commentariis paraphraſticis. *Prima* titulum habet: *Hippocratis prolegomena et prognosticum gr. c. paraphraſtica verſione et brevibus comment. Jo. Heurnii.* Lugd. Batav. 1597. 4. et in Operibus. Prolegomena continent juſjurandum, de medico, legem, de arte, de veteri medicina, de elegantia, praeceptiones, de carnibus, de purgantibus. *Altera* est: *Hippocr. aphorismi una cum prognosticis, prorrheticis, Coacis et aliis decem ejusdem opusculis, aphoristica brevitate conſcriptis.* Gr. lat. in Operib. et Lugd. Bat. 1627. 12.

[Hoc loco liceat commemorare plagulam in forma patente, quae hanc inſcriptionem habet: HIPPOCRATIS *Coi operum omnium tabula variis ex editoribus (ſic!) optimis deſumpta.* Haec d. v. c. *Aeſtimab. Dori.* C. C. PIERQUIN, Bruxellenſi Dr. P. C. MARCHANT, Biſuntinus. Inſerta Nouv. Annal. clin. 1822. to. III. p. 385. Continet haec plagula omnia ſcripta Hippocratis alphabetico ordine enumerata, et cujuſlibet lateri addita eſt pagina, qua inveniatur liber in ed. Frob. 1558. 2) Corn. verſione edit. c. Baſ. tum Par. 3) Zwinger. 1579. 4) Marinelli Comm. Ven. 1575. 5) Mercurial. 6) Foëſii cum 1595. tum 1620. 7) Linden. 8) Chart. 9) Haller. 10) Gardeilli verſ. gall. Toloſae 1801. 8. Vol. IV. 11) Pierer. 12) Gruneri cenſura. Debeo notitiam hanc Exp. JULIUS Hamburgeniſi. K.]

XXXI.

EDITIONES PROMISSAE.

De GEORGII SEGERI editione Hippocratis graeco-latina, cujus specimen tantum lucem vidit, confules JO. MOLLERI hypomnemata ad Alb. Bartholinum de scriptis Danorum p. 225. [Debebat haec editio uno volumine in formâ quarta comprehendenda, in capita et sectiones distributa, et indice copiosissimo aliisque ornamentis splendide instructa esse, quemadmodum ample promittebatur. Sed operi illi vel immortuus fuit praemature Segerus, vel prudens ab illo, cui recte perficiendo imparem se sentiebat, abstinuit. Vide, quae de hac re apud Th. Bartholinum Epist. med. LXII. et LXVII. Centur. III. leguntur. TRILLER. Posteriori loco laudata epistola Segeri est ad Bartholinum, ex qua patet, editionem eo, quo scribebatur, anno, ad finem, si indicem exceperis, fuisse perductam, sed defuisse typographum, qui editionis sumtus ferre auderet. Paratum quidem ad illos faciendos invenerat Genevensis bibliopolam, cui tamen, cum laborem, editioni parandae impensum, remunerari nollet, faciles aures haud praebuit Segerus. K.] Editionem etiam Hippocratis G. H. WELSCHIUS promisit. — Jam anno 1728. parata erat DANIELIS WILHELMI TRILLERI editio, cujus specimen dedit hoc libello: *de nova Hippocratis editione adornanda commentatio, qua animum aperit atque simul ad symbolas conferendas eruditos invitat Dan. Wilh. Trillerus, qui et speciminis loco libellum de anatome recensuit, emendavit, et commentario medico-critico perpetuo illustravit.* Lugd. Bat. 1728. 4. maj.* Laborem postea fere continuum Hippocrati impendit, sed ipsa editio non prodit. Ejus annotationes in Hippocratem manuscriptae, quibus ad-junctae Samuelis Battierii, in catalogo librorum viri optimi anno 1783. auctione publica distractorum prostabant, et adhuc venum prostant apud heredes

ejus. [Nunc totum, quem collegerat Trillerus, apparatus criticum insigni Viri Illustris, CA. CHR. LEBER. WEIGEL, Magno Duci Vinariensi a consiliis aulae, benivolentia, quam iterum iterumque debitis laudibus celebrabo, cum multis aliis novae editionis subsidiis et ornamentis ad me pervenisse, magnoperè laetor. In praefatione accuratius hunc apparatus descripsi. K.]

Non prodiit quoque FRANCISCI CLIFTONI editio, qui Hippocratica opera nova et ordinata methodo edere volebat, teste historia literar. Angliae. vol. III. nr. XV. et commercio literar. Norimberg. 1732. hebd. 50. ubi simul exempla quaedam textus Foëfiani ab eo emendati leguntur.

KRAMERI judicium conjecturale de hac edit. vid. in comm. lit. Norimb. 1733. hebd. 23. p. 177. Neque prodiit novum omnium Hippocratis operum compendium quod RADULPHUS SCHOMBERG in lucem emitte- re volebat, cujusque specimen edidit hoc titulo: *Τοῦ μεγάλου Ἱπποκράτους σύννοσις* sive *novi omnium Hippocratis operum compendii specimen, studio et cura Radulphi Schomberg, M. D. Lugd. Bat. 1746. 4.** Non prodiit tandem versio latina ista pura, quam, quoniam Lindenii versionem impuram esse et Foëfium graeca verba omisisse deprehendit, edere voluit THOMAS OKES, et cujus specimen etiam edidit in libro: *Two dissertations I. the Knowledge of Anatomy is not principally necessary to the practice of physik. II. the deformity of the foetus do not arise from the imagination of the mother. Cambridge, 1771. 8.*

XXXII.

HIPPOCRATIS OPERA IN ALIAS
LINGUAS TRANSLATA.

Gallicam collectionem operum quorundam Hippocratis memorat Hallerus: *Les anciens auteurs de la*

médecine et chirurgie, Hippocrate, Galien, Oribase, le tout traduit du Grec. Lion 1555. 8.

Les oeuvres d'Hippocrate par Claude Tardy, ou toutes les causes de la vie, de la naissance, de la conservation de la santé, les signes et les symptômes de toutes les maladies sont expliquées, à Paris. 1667. 4. II. voll.

Paraphrasin esse pessimam, in qua auctor omnia corruperit, quae ignorabat, et ex qua Hippocrates nec cognosci quidem possit, notat ANDR. DACIER in fine praefat. ad opus jam memorandum.

Les oeuvres d'Hippocrate traduites en François, avec des remarques et consérées sur les manuscrits de la bibliothèque du Roi, à Paris. 1697. 8. II. Voll.

Praemissit ANDR. DACERIUS, qui verus auctor hujus versionis est, brevem medicinae historiam ad Hippocratis usque tempora, a Daniele Clerico in hoc labore, ut quidam ferunt, adjutus. Textum cum bonae notae Codd. MSS. in bibliotheca regia Parisina contulit, partem varietatis lectionis in notis enarravit, Zwingeri ceterum textu non sine utilitate usus est. Versio studiosissime elaborata est, et plane secundum mentem et ingenium Hippocratis. Notae copiosae atque melioris notae sunt. Vita Hippocratis addita est, ex antiquis biographis, quos enarravimus; sed errorum non expers. Ad finem legitur THEOPHRASTI RENAUDOTI epistola de exiguae operae pretio, quod ex versionibus Syriacis et Arabicis ferri potest ad emendandum et illustrandum Hippocratem, aliosque scriptores graecos, praesertim medicos. Continentur ceterum in primo volumine liber de arte, de veteri medicina, lex, jusjurandum, de medico, de decenti ornatu, praeccepta, de natura humana, de principiis sive carnibus, de flatibus, de humidorum usu; in altero vero de diaeta libri III. nec non libri de diaeta salubri et de aëre, aquis et locis.

[Praeter Equitis de Mercy versionem gallicam variorum Hippocratis librorum, quorum in antecedentibus mentio facta est, prodiit Tolosae 1801. omnium Hippocratis operum traductio gallica, a GARDEILIO facta, voll. IV. 8. K.]

Germanice epitomen operum quorundam Hippocratis dedit GRUNERUS in libro: *Bibliothek der alten Aerzte*, in Uebersetzungen und Auszügen. Volumen I. opera genuina continet contracta ex parte. Leipzig 1780. — Vol. II. 1782. 8.*

Exstat tandem etiam versio in Germanorum linguam *operum Hippocratis*, eaque notae optimae, sed, proh dolor! nondum (scilicet 1791.) ad finem perducta GRIMMII, quam saepissime citavimus, titulo: *Hippokrates Werke. Aus dem Griechischen übersetzt und mit Erläuterungen von Dr. Johann Friedrich Karl Grimm*. Vol. I. Altenburgi, 1784. quod opera genuina continet. Vol. II. Altenburgi, 1784. et Vol. III. ibid. 1785. 8.* [Vol. IV. 1792. K.] Et spes est, fore, ut ultimae quoque partes hujus elaboratissimi operis lucem videant. Mackii textum, ubi fieri poterat, secutus est et Foëfii, collata tamen simul editione graeca Jani Cornarii, Lindenii et R. Charterii. Vitam Hippocratis praemisit purgatam a fabularum sordibus. Judicium de singulis libris Hippocratis tulit accuratissimum, eosque novo ordine, quem fere penitus secutus sum, disposuit. In notis multa loca difficilia explicuit, medicamenta inprimis antiqua diligentissime illustravit, et fere omnibus nomina, nostris temporibus usitata, addidit.

Commentariorum omnium, quos Galenus in Hippocratem scripsit, epitomen dedit ANDREAS LACUNA. Lugd. 1554. 8.* *Γαλήνου τὰ χαρακτηρίζοντα τὰ τοῦ Ἱπποκράτους* graece prodierunt cum Galeni libro de septimesfri partu, de ptissana, de ossibus, per Jo. Cajum, Basil. 1557. 8.*

In omnes Hippocratis libros exstat anonymi com-

mentarius in bibl. reg. Paris. nr. 6942. latine. Stephani Atheniensis in Hippocratem in biblioth. Ambros. Mediolan. Montfauc. I. p. 504. Abdolrahham ben Abisadec comm. in Hippocr. exstat arab. in biblioth. reg. Paris. nr. 947. 948. Montfauc. p. 719.

Magnus Hippocrates Couis Prosperi Martiani notationibus explicatus. Rom. 1619. fol. — 1626. fol. — Venet. 1652. fol.* [Patav. 1719. auct. BLUMENBACH. Introd. in hist. med. p. 34.]

Non omnes libros, sed potius loca quaedam fufe explicuit, errores etiam, qui in Hippocrateis libris leguntur, ad Hippocratem referens et excusans.

MARINELLI commentarium in Hippocratem jam commemoravi.

XXXIII.

LEXICA HIPPOCRATICA.

Lexicon Hippocr. exstat gr. in bibl. reg. Paris. nr. 3176. Montfauc. II. p. 740. Erat tale lat. in bibl. Guil. Pelliserii Montfauc. II. p. 1199. — [Fuit quondam Lexicon Hippocrat. ordine alphabetico dispositum, in fine mutilum, in bibliotheca Meermann. no. 215. K.]
EROTIANI τῶν παρ' Ἰπποκράτους λέξεων συναγωγή suo loco indicabitur. Enarrabuntur quoque suo loco GALENI libri de Hippocratis et Platonis decretis, de elementis secundum Hippocratem, in quibus plurima loca Hippocratis explicuit, nec non ἡ τῶν τοῦ Ἰπποκράτους γλωσσῶν ἐξηγήσεις atque eidem Galeno adscriptae definitiones medicae. Indicabitur quoque suo loco Herodoti Lycii dictionarium vocum Hippocratis.

Voces, quae in Hippocrate occurrunt HENR. STEPHANUS explicuit, editis simul Erotiani et Galeni libris huc spectantibus. Paris. 1564. 8.

Huc porro pertinent Jo. GORRAEI definitionum

medicarum libri XXIV. Paris. 1564. fol. Francof. 1578. fol.* Paris. 1622. fol.*

Oeconomia Hippocratis alphabeti serie distincta, in qua dictionum apud Hippocratem omnium, praesertim obscuriorum, usus explicatur — ita ut lexicon Hippocrateum merito dici possit. Anutio Foëfio, Mediomatrico medico authore. Francof. 1588. fol. min.* et Genev. 1662. fol. maj.* Lexicon Hippocrateum est summo studio elaboratum, et summae ad Hippocratem recte intelligendum utilitatis.

GUIL. BALLONII definitionum medicarum liber, in quo Hippocr. et Galeni obscura loca explicantur. Paris. 1640. 4.* Et in Operib. Venet. 1734. 4.*

Jatream Hippocraticum juxta ductum aphorismorum concinnatum a Joh. Conrado Dieterichio. Giessae Hallorum, 1655. 4.* Prodiit etiam hoc titulo: Jatream Hippocraticum, continens narthecium medicinae veteris et novae. — Ulmae Suevor. 1661. 4.* Spissum opus, 1554. paginarum, quod non solum ad aphorismos pertinet.

I N D E X.

Indicem in Hippocratem scripsit PETRUS MATTHIAS PINUS, sub titulo: Compendium instar indicis in Hippocratis Coi opera omnia. Venet. 1597. * Prodiit quoque cum edit. lat. Venetiis, 1737. fol. a Jo. B. Paitono, III. voll. edita, quae editio inprimis ob hunc indicem commendatur. Locos, quos citat, non satis definivisse Pinum, sunt, qui querantur.

Indices operum Hippocratis atque editionum singulorum librorum, nec non veterum et recentiorum scriptorum in Hippocratem dederunt CASP. WOLPHIUS in catalogo veterum et recentiorum scriptorum in Hippocratis opera. Sangalli, 1584. 8.* Foëfii editioni Genevensi 1675. catalogus commentatorum in opera

Hippocratis additus est. Praeclaros, uti solebat, Hippocrati labores impendit HALLERUS in tom. 4. bibl. medic. pract. p. 29. nec non in bibliotheca anatomica tom. I. p. 15. chirurgica tom. I. p. 7. botanica tom. I. p. 16. [med. pract. to. I. p. 29—122. K.]

Emendationes et varia notata in Hippocratem reperire licet in HIER. MERCURIALIS, MARSIL. CAGNATI, SCALIGERI, CASAUBONI, REINESII, CASP. HOFFMANNI, JO. TALENTONII, BOCHARTI, MERCERII, MEURSI, BOSII, LEONARDI, CANTERI, WESSELIINGII, VALCKENAERII, PIERSONII, LINDENII, VONCKII, PALMERII operibus, quibus antiquos auctores illustrarunt. Multas in Hippocr. emendationes habet ADR. HERINGA in observatt. criticar. libro singulari. Leovard. 1749. 8. Multa eaque egregia in Hippocratem leguntur in D. W. TRILLERI, viri de Hippocrate longe meritissimi, opusculis medicis et philologicis, quorum volumina III. in 4. Francof. 1766—1772. prodierunt. Plurima quoque bona ad medendi methodum Hippocraticam illustrandam reperiuntur in *J. Ern. Hebenstreit palaeologia therapiae studio Gruneri*, Halae in 8. edita. Hippocratem aliquot locis illustravit KRAUSE, senex venerandus, in notis ad Corn. Celsum. *Selecta doctorum virorum opuscula, in quibus Hippocrates explicatur; edidit Ern. Godofr. Baldinger.* Gott. 1782. 8. qui etiam aliquot libellis academicis editis Hippocratis studium medicis magnopere commendavit. vid. GRUNER. delect. diff. Jenens. vol. I. p. 36. 78. et BALDINGERI opusc. medica. Gott. 1787. 8. p. 65. 114. 138.

Reliquorum librorum, qui ad Hippocratem aliquo modo spectant, sed huc non pertinent, titulos dedit Hallerus in bibl. med. pract. tom. I. p. 94. sqq.

XXXIV.

Polybus, gener ac discipulus Hippocratis, et teste GALENO in libr. Hippocr. de natura humana comm. I. prooem. p. 94. tom. III. Chart. διαδεξάμενος τὴν τῶν νέων διδασκαλίαν, ὃς οὐδὲν ὅλως φαίνεται μετακινήσας τῶν Ἰπποκράτους δογμάτων, citatur jam ab Aristotele III. 3. historiae animalium, qui librum Hippocratis de natura humana, ut jam supra monuimus, nr. 34. §. 25. illi expresse tribuit. Multi etiam alii libri eidem Polybo adscribuntur, quos suo loco notavimus.

XXXV.

Etiam ad HIPPOCRATEM GNOSIDICI, et ad HIPPOCRATEM, THESSALI filium, scripta nonnulla relata sunt, quae inter libros Hippocratis nostri, Heraclidæ filii, leguntur, ut jam suo loco observatum est. Verum de his aliisque medicis, Hippocratis vel filiis, ut Thessalo et Dracone, vel discipulis, ut Prodico, Dexippo, Apollonio, tum Ctesia et Theomedonte, vel aequalibus, aut etiam antiquioribus, ut Phaeone sive Phaone, Philistione, Eudoxi Cnidii praeceptore, Aristone, Pherecyde, Pythocle, Phileta, Acumeno, Pittalo, Archidamo, Metone, Eryximacho, tum de Acrone, auctore sectae empiricae, de Apollonide, Antigene, Aegimio, Eryphonte Cnidio, et de philosophis, medicinae peritis, Thalete, Pherecyde, Epimenide, Toxari, Pythagora, Zamolxi, Empedocle, Pausania, Alcmaeone, Epicharmo, Eudoxo, Timaeo, Heraclito, Democrito et Diagora, denique de Machaone, Podalirio, Melampo, Chirone et aliis antiquioribus Aesculapioque et schola Asclepiadarum consulenda DANIELIS CLERICI historia medica, parte prima, cujus libro tertio diligenter imprimis ad examen revocat scripta Hippocratis ipsius et de inventis ejus atque observatis disputat, et quo usque ille salutarem scientiam provexerit, ostendit. [Ex

Clerici libro in compendium fere redactae sunt vitae veterum medicorum a Wohlfahrt in libello: *Biographien Griechischer Aerzte, zusammengetragen aus der Geschichte der Medicin des le Clerc, von L. A. Wohlfahrt.* Halae, 1770. maj. 8.] Multa quoque de eodem argumento praeclare exposuit Jo. HENR. SCHULZIUS in hist. medicinae period. I. sect. II. cap. I.—V. nec non cap. VII. et VIII. Tertia sectio primae periodi Hippocratem et coevos illi medicos pertractat. Historiam et vitas medicorum veterum scripserunt Thomas Reinesius, Aegidius Menagius, Jo. Henr. Meibomius, sed non editas. —

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΟΡΚΟΣ.

Ed. Chart. to. II. [p. 1. 2.] Ed. Foëf. I. p. 1. Ed. Lind. to. I. (p. 42. 43.)

Ὁμνυμι Ἀπόλλωνα ἰητρὸν καὶ Ἀσκληπιὸν, καὶ Ὑγίαν καὶ Πανάκειαν, καὶ θεοὺς πάντας καὶ πάσας ἱστορας ποιέμενος, ἐπιτελέα ποιήσῃν κατὰ δύναμιν καὶ κρίσιν ἐμὴν ὄρκον τόνδε καὶ ξυγγραφὴν τήνδε, ἠγήσασθαι μὲν τὸν διδάξαντά με τὴν τέχνην ταύτην ἴσα γενέτησιν ἐμοῖσιν καὶ βίου κοινώσασθαι, καὶ χρεῶν χρηΐζοντι μετάδοσιν ποιήσασθαι, καὶ γένος τὸ ἐξ ἑωυτέου ἀδελφοῖς ἴσον ἐπικρίνειν ἄρῆσι, καὶ διδάξῃν τὴν τέχνην (43) ταύτην, ἣν χρηΐζωσι μανθάνειν, ἄνευ μισθοῦ καὶ ξυγγραφῆς, παραγγελίης τε καὶ ἀκροήσιος καὶ τῆς λοιπῆς ἀπίσης μαθήσιος μετάδοσιν [2] ποιήσασθαι υἱοῖσί τε

HIPPOCRATIS IUSIVRANDVM.

Per Apollinem medicum et Aesculapium, Hygiamque et Panaceam jurejurando affirmo et deos deasque omnes testor, me quantum viribus et judicio valuerō, quod nunc juro et ex scripto spondeo plane observaturum: praeceptorem quidem, qui me hanc artem edocuit, parentum loco habiturum eique cum ad victum tum etiam ad usum necessaria grato animo communicaturum et suppeditaturum, ejusque posteros apud me eodem loco quo germanos fratres fore, eosque si hanc artem addiscere volent, absque mercede et syngrapha edoctorum, praeceptionum quoque et auditionum totiusque reliquae disciplinae cum meos et

Ed. Chart. II. [2.] Foesf. I. 1. Ed. Lind. I. (43.)
 ἔμοῖσι καὶ τοῖσι τοῦ ἐμὲ διδάξαντος καὶ μαθηταῖσι συγγε-
 γραμμένοις τε καὶ ὠρκισμένοις νόμῳ ἰητρικῷ, ἄλλω δὲ οὐ-
 δένι. διαιτήμασί τε χρῆσομαι ἐπ' ὠφελείῃ καμνόντων κατὰ
 δύναμιν καὶ κρίσιν ἐμήν. ἐπὶ δηλήσει δὲ καὶ ἀδικίῃ εἰρ-
 ζειν. οὐ δώσω δὲ οὐδὲ φάρμακον οὐδενὶ αἰτηθεὶς θανάσιμον,
 οὐδὲ ὑφηγήσομαι ξυμβουλίην τοιήνδε. ὁμοίως δὲ οὐδὲ γυναικὶ
 πεσσὸν φθόριον δώσω. ἀγνώως δὲ καὶ ὀσίως διατηρήσω βίον
 τὸν ἐμὸν καὶ τέχνην τὴν ἐμήν. οὐ τεμέω δὲ οὐδὲ μὴν λιθιῶν-
 τας, ἐκχωρήσω δὲ ἐργάτησιν ἀνδράσι προήξιος τῆσδε. εἰς οἰ-
 κίας δὲ ὀκόσας ἂν ἐσίω, ἐσελεύσομαι ἐπ' ὠφελείῃ καμνόντων,
 ἐκτὸς ἐὼν πάσης ἀδικίης ἐκουσίης καὶ φθορίας τῆς τε ἄλλης
 καὶ ἀφροδισίων ἐργῶν, ἐπὶ τε γυναικείων σωματίων καὶ ἀνδρά-
 ων ἔλευθέρων τε καὶ δούλων. ἃ δ' ἂν ἐν θεραπείῃ ἢ ἰδῶ ἢ
 ἀκούσω, ἢ καὶ ἄνευ θεραπείης κατὰ βίον ἀνθρώπων, ἃ μὴ
 χρή ποτε ἐκκαλέεσθαι ἔξω, σιγήσομαι, ἀζήτητα ἠγεύμενος
 εἶναι τὰ τοιαῦτα. Ὅρκον μὲν οὖν μοι τόνδε ἐπιτελέα ποίοντι

ejus qui me edocuit liberos, tum discipulos qui medico ju-
 rejurando nomen fidemque dederint, participes facturum,
 aliorum praeterea neminem. Victus quoque rationem, quan-
 tum facultate et judicio consequi poterō, aegris utilem me
 praescripturum, eosque ab omni noxa et injuria vindicatu-
 rum. Neque cujusquam precibus adductus alicui medica-
 mentum lethale propinabo, neque hujus rei auctor ero.
 Neque simili ratione mulieri pessum subdititium ad foetum
 corrumpendum exhibebo, sed castam et ab omni scelere pu-
 ram tum vitam tum aetatem meam perpetuo praestabo.
 Neque vero calculo laborantes secabo, sed magistris ejus
 artis peritis id muneris concedam. In quamcunque autem
 domum ingressus fuero, ad aegrotantium salutem ingrediar,
 omnem injuriae inferendae et corruptelae suspicionem pro-
 cul fugiens, tum vel maxime rerum venerearum cupidita-
 tem erga mulieres juxta ac viros tum ingenuos tum ser-
 vos. Quae vero inter curandum, aut etiam medicinam mi-
 nime faciens in communi hominum vita vel videro vel
 audiero, quae minime in vulgus efferrī oporteat, ea arcana
 esse ratus silebo. Hoc igitur jusjurandum si religiose ob-

Ed. Chart. II. [2. 145.] Foesl. J. 1. 2. Ed. Lind. I. (40. 41.)
 καὶ μὴ ξυγγέροντι εἴη ἐπαύρασθαι καὶ βίου καὶ τέχνης, δο-
 ξάζομένῳ παρὰ πῶσι ἀνθρώποις εἰς τὸν αἰὶ χρόνον, παρα-
 βαίνοντι δὲ καὶ ἐπιωροῦντι τὰναντία τούτων.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΝΟΜΟΣ.

[145.] (40.) Ἱητρικὴ τεχνέων μὲν πασέων ἐστὶν ἐπιφα-
 νεστάτη, διὰ δὲ ἀμαθίην τῶν τε χροεομένων αὐτῇ || καὶ τῶν
 εἰκῆ τοὺς τοιοίσδε κρινόντων πολὺ τι πασέων ἤδη τῶν τεχ-
 νῶν ἀπολείπεται. ἡ δὲ τῶνδε ἀμαρτίας τὰ μάλιστά μοι δο-
 κεῖ εἶναι αἰτίην τοιήνδε. πρόστιμον γὰρ ἱητρικῆς μούνης ἐν
 τῆσι πόλεσιν οὐδὲν ὄρισται πλὴν ἀδοξίης. αὕτη δὲ οὐ τιτρώ-
 σκει τοὺς ἕξ αὐτέης συγκειμένους. ὁμοίωτατοι γὰρ εἰσιν οἱ
 τοιοῖδε τοῖσι παρεισαγομένοισι προσώ(41)ποισιν ἐν τῆσι τρα-
 γωδίησιν. ὡς γὰρ ἐκεῖνοι σχῆμα μὲν καὶ στολὴν καὶ πρόσω-
 πον ὑποκριτοῦ ἔχουσιν, οὐκ εἰσὶ δὲ ὑπικριταί, οὕτω καὶ οἱ
 ἱητροὶ φήμη μὲν πολλοὶ, ἔργῳ δὲ πάγχυ βαιοί. χρῆ γὰρ

fervare ac minime irritam fecero, mihi liceat cum summa
 apud omnes exultatione perpetuo vitam felicem degere et
 artis uberrimum fructum percipere. Quod si illud violavero
 et pejeravero, contraria mihi contingant.

HIPPOCRATIS LEX.

Omnium profecto artium medicina nobilissima Verum
 propter eorum qui eam exercent ignorantiam, eorum-
 que qui temere de his judicant, omnibus artibus jam
 longe inferior habetur. Cujus quidem erroris ista mihi po-
 tissimum esse causa videtur, quod soli arti medicae nulla in
 urbibus praeterquam ignominiae praefinita poena est,
 quae eos qui ex ea constant minime attingit. Qui quidem
 personarum quae in tragoediis producuntur maxime simi-
 les esse videntur. Quemadmodum enim illi quidem formam,
 habitum et personam histrionis referunt, neque tamen hi-
 striones sunt, sic et medici nomine quidem multi, re ipsa
 perpauci. Qui enim medicinae scientiam sibi vere et apte

Ed. Chart. II. [145.] Foëf. I. 2. Ed. Lind. I. (41. 42.)
 ὅστις μέλλει ἰητρικῆς ξύνεσιν ἀτρεκέως ἀρμόζεσθαι, τῶνδὲ
 μιν ἐπήβολον γενέσθαι· φύσιος, διδασκαλίας, τρόπου εὐφυέος,
 παιδομαθίας, φιλοπονίας, χρόνου. πρῶτον μὲν οὖν πάντων
 δεῖ φύσιος· φύσιος γὰρ ἀντιπρακτούσης κενεὰ πάντα, φύσιος
 δὲ εἰς τὸ ἄριστον ὁδηγεούσης διδασκαλίῃ τέχνης γίνεται. ἦν
 μετὰ φρονήσιος δεῖ περιποιήσασθαι, παιδομαθία γενόμενον
 ἐν τρόπῳ ὁκοῖος εὐφυῆς πρὸς μάθησιν ἔσται. ἔτι δὲ φιλο-
 πονίην προσενέγκασθαι ἐς χρόνον πούλυν, ὅπως ἢ μάθησις
 ἐμφυσιωθεῖσα δεξιῶς τε καὶ εὐαλδέως τοὺς καρπούς ἐξενέγκη-
 ται. ὁκοίη γὰρ τῶν ἐν τῇ γῆ φυομένων θεωρή, τοιήδε καὶ
 τῆς ἰατρικῆς ἢ μάθησις. ἢ μὲν γὰρ φύσις ἡμῶν ὁκοῖον ἢ
 χώρη· τὰ δὲ δόγματα τῶν διδασκόντων ὁκοῖον τὰ σπέρματα·
 ἢ δὲ παιδομαθίῃ τὸ καθ' ὥρην αὐτὰ πεσεῖν εἰς τὴν ἄρου-
 ραν· ὁ δὲ τρόπος ἐν ᾧ ἢ μάθησις ὁκοῖον ἐκ τοῦ περιέχοντος
 ἡέρος τροφή γενομένη τοῖσι φυομένοισιν· ἢ δὲ φιλοπονίῃ
 ἐργασίῃ· ὁ δὲ χρόνος ταῦτα ἐνισχύσει πάντα, ὡς τραφήναι
 τελέως. ταῦτα ὦν ἴχρη ἐς τὴν (42) ἰητρικὴν τέχνην ἐνεγκამέ-

comparare volet, is horum omnium compos esse debet, ut naturam nactus sit, doctrinam, locum studiis aptum, institutionem a puero, industriam et tempus. Imprimis igitur natura opus est, qua repugnante irrita sunt omnia, eadem vero ad optimum quodque viam commonstrante, artis doctrina paratur, quam ex institutione a puero, in loco ad disciplinam probe a natura accommodato, cum prudentia sibi comparare oportet. Ad haec longi temporis industriam accedere necesse est, quo disciplina veluti gravidata feliciter et bene crescendo maturos fructus efferat. Quomodo enim quae terra producuntur, eadem omnino ratione medicae artis cognitio se habere videtur. Natura namque nostra agri, doctorum praecepta feminum rationem habent. Institutio a puero tempestivae sationi respondet. Locus vero disciplinae accommodatus, aëri ambienti, ex quo iis quae e terra nascuntur alimentum suppetit. Diligens studium agricultura est. Tempus autem omnia haec ad plenam nutritionem confirmat. Quibus certe omnibus ad artem medicam collatis ejusque vera cognitione percepta, hoc modo

Ed. Chart. II. [145. 146.] Foëf. I. 2. Ed. Lind. I. (42. 1.)
 νους καὶ ἀτρεκέως αὐτέης γνώσιν λαβόντιās, οὕτως ἀνά τās
 πόλιας φοιτεῦντας μὴ λόγῳ μούνον, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ ἡτηρούς
 νομιζέσθαι. ἡ δὲ ἀπειρή κακὸς θησανρός καὶ κακὸν κει-
 μήλιον τοῖσιν ἔχουσιν αὐτέην καὶ ὄναρ καὶ ὕπαρ, [146] εὐ-
 θυμίας τε καὶ εὐφροσύνης ἄμοιρος, δειλίας τε καὶ θρασύτητος
 τιθήνη. δειλή μὲν γὰρ ἀδυναμίην σημαίνει, θρασύτης δὲ
 ἀτεχνίην. δύο γὰρ ἐπιστήμη τε καὶ δόξα, ὧν τὸ μὲν ἐπί-
 στασθαι ποιεῖ, τὸ δὲ ἀγνοεῖν. ἡ μὲν οὖν ἐπιστήμη ποιεῖ
 τὸ ἐπίστασθαι, ἡ δὲ δόξα τὸ ἀγνοεῖν. τὰ δὲ ἱερὰ εἶντα πρή-
 γματα ἱεροῖσιν ἀνθρώποισι δεικνυται, βεβήλοισι δὲ οὐ θέ-
 μισ πρὶν ἢ τελεσθῶσιν ὀργίοισιν ἐπιστήμης.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΤΕΧΝΗΣ.

(1) Εἰσὶ τινες εἰ τέχνην πεποιήνται τὸ τās τέχνας
 αἰσχροποιεῖν· ὡς μὲν οἶονται, οὐ τοῦτο διαπρησόμενοι ὁ
 ἐγὼ λέγω, ἀλλ' ἱστορίας οἰκείης ἐπίδειξιν ποιούμενοι. ἐμοὶ
 δὲ τὸ μὲν τι τῶν μὴ εὐρημένων ἐξευρίσκειν, ὅ τι καὶ εὐρε-
 θὲν κρέσσον ἢ ἀνεξεύρετον, ξυνέσιος δοκεῖ ἐπιθύμημά τε καὶ

urbes obeundo non solum verbo, sed etiam opere medici
 existimationem tueri oportet. At vero imperitia malus est
 thesaurus malaeque opes reconditae iis qui eam tum opi-
 nione ipsa tum revera possident, securitatis animi et laeti-
 tiae expers, timiditatis et audaciae nutrix. Ac timiditas
 quidem impotentiam, audacia vero artis ignorationem ar-
 guit. Duo sunt enim scientia et opinio, quorum illa scien-
 tiam, haec ignorationem parit. Haec vero cum sacra sint,
 sacris hominibus demonstrantur, profanis vero nefas
 prius quam scientiae sacris initiati fuerint.

HIPPOCRATIS DE ARTE LIBER.

Nonnulli turpiter infectandis artibus artificium suum
 collocant, neque id quod facere se credunt, meo quidem
 iudicio obtinent, sed suae scientiae ostentationem faciunt.
 At eorum aliquid quae nondum inventa sunt invenire,
 quodque invenisse quam non invenisse praestiterit, simili-
 terque imperfecta ad finem deducere, id mihi videtur illius

Ed. Chart. II. [146.] Foef. I. 2. 3. Ed. Lind. I. (1. 2.)
 ἔργον εἶναι· καὶ τὸ τὰ ἡμίεργα ἐς τέλος ἐξεργάζεσθαι ὡσαύτως.
 τὸ δὲ λόγων οὐ καλῶν τέχνη τὰ τοῖς ἄλλοις εὐρημένα αἰσχύνειν
 προθυμέσθαι, ἐπανορθοῦντα μὲν μηδὲν, διαβάλλοντα δὲ τὰ
 τῶν εἰδότην πρὸς τοὺς μὴ εἰδότας ἐξευρήματα, οὐκέτι δοκεῖ
 ξυνέσιος ἐπιθύμημά τε καὶ ἔργον εἶναι, ἀλλὰ καταγγελίη μᾶλλον
 φύσιος ἢ ἀτεχνίη. μούνοισι γὰρ τοῖσιν ἀτέχνοισιν ἢ
 ἐργασίη αὐτὴ ἀρμόζει, φιλοτιμουμένων μὲν, οὐδαμῶ δὲ δυνα-
 μένων κακίης ὑπουργεῖν εἰς τὸ τὰ τοῦ πέλας ἔργα ἢ ὀρθὰ
 εἶντα διαβάλ||λειν ἢ οὐκ ὀρθὰ μοιμέσθαι. τοὺς μὲν οὖν εἰς
 τὰς ἄλλας τέχνας τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐπίπτοντας οἷσι μέλει
 τε καὶ ἐν οἷς μέλει οἱ δυνάμενοι (2) κωλύόντων· ὁ δὲ παρῶν
 λόγος τοῖς ἐς ἱητρικὴν οὕτως ἐμπορευομένοις ἐναντιώσεται,
 θρασυνόμενος μὲν διὰ τοιτέους οὖς ψέγει, εὐπορέων δὲ διὰ
 τὴν τέχνην ἢ βοηθεῖ, δυνάμενος δὲ διὰ σοφίην ἢ πεπαι-
 δευται. δοκεῖ δὴ μοι τὸ μὲν σύμπαν τέχνη εἶναι οὐδεμία οὐκ
 εἶσα. καὶ γὰρ ἄλογον τῶν εἶντων τὶ ἠγεῖσθαι μὴ εἶν· ἐπεὶ
 τῶν γε μὴ εἶντων τίνα ἂν τις οὐσίην θεασάμενος ἀπαγγέ-

esse munus qui intelligens existimari expetit. Qui vero ea
 quae ab aliis sunt inventa inhonestorum verborum artificio
 contaminare contendit, neque quicquam corrigit, sed a pe-
 ritis inventa apud imperitos traducit, is sane prudentiae
 existimationem tueri velle non videtur, sed potius naturam
 suam aut ignoracionem malitiose prodere. Solis enim ar-
 tium ignaris hoc opus competit, qui ambitiosius quidem
 contendunt, neque tamen improbitate sua ullo modo prae-
 flare possunt ut aliorum opera vel recta calumnientur vel
 non recta reprehendant. Eos igitur qui in alias artes hoc
 modo invadunt coërceant, si possunt, quibus haec cura est
 quorumque id interest. Haec autem nostra oratio adversus
 eos instituitur qui hoc pacto artem medicam quaestus gra-
 tia infectantur, animos quidem attollens propter eos quos
 reprehendit, abundans vero propter artem cui opem fert,
 potens quoque ob sapientiam qua est exulta. Ac sane om-
 nino nulla mihi esse ars videtur quae non existat. Absur-
 dum enim est quod non sit esse putare; quandoquidem eo-
 rum quae non existunt quamnam quis essentiam intueri

Ed. Chart. II. [146. 147.] Foef. I. 3. Ed. Lind. I. (2. 3.)
 λειπὸν ὡς ἔστιν; εἰ γὰρ δὴ ἔστι γ' ἰδεῖν τὰ μὴ ἔόντα ὡσπερ
 τὰ ἔόντα, οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν τις αὐτὰ νοήσῃ μὴ ἔόντα ὡσπερ
 τὰ ἔόντα, ἃ γε εἴη καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν καὶ γνώμῃ νοῆσαι
 ὡς ἔστιν. ἀλλ' ὅπως μὴ οὐκ εἴη τοῦτο τοιοῦτον, ἀλλὰ τὰ μὲν
 ἔόντα αἰεὶ ὁράται καὶ γινώσκειται, τὰ δὲ [147] μὴ ἔόντα οὔτε
 ὁράται οὔτε γινώσκειται. γινώσκειται τοίνυν δεδειγμένων ἤδη
 τῶν τεχνέων, καὶ οὐδεμία ἐστὶν ἢ γε ἔκ τινος εἶδεος οὐχ ὁρά-
 ται. οἶμαι δ' ἔγωγε καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῆς διὰ τὰ εἶδεα λα-
 βεῖν. ἄλογον γὰρ ἀπὸ τῶν ὀνομάτων τὰ εἶδεα ἠγεῖσθαι βλα-
 στάνειν καὶ ἀδύνατον. τὰ μὲν γὰρ ὀνόματα φύσιος νομοθετή-
 ματά ἐστι, τὰ δὲ εἶδεα οὐ νομοθετήματα, ἀλλὰ βλαστή-
 ματα. περὶ μὲν οὖν τούτων, εἰ γέ τις μὴ ἱκανῶς ἐκ τῶν εἰρη-
 μένων ξυνήσῃ, ἐν ἄλλοις ἂν λόγοις σαφέστερον διδαχθεῖη·
 περὶ δὲ ἰητρικῆς, ἐς ταύ(3)την γὰρ ὁ λόγος, ταύτης οὖν τὴν
 ἀπόδειξιν ποιήσομαι. καὶ πρῶτόν γε δὴ ὀριεῦμαι ὃ νομίζω
 ἰητρικὴν εἶναι· τὸ δὴ πάμπαν ἀπαλλάσσειν τῶν νοσεόντων
 τοὺς καμάτους, καὶ τῶν νοσημάτων τὰς σφοδρότητας ἀμβλύ-
 νειν, καὶ τὸ μὴ ἐγχειρέειν τοῖσι κεκρατημένοισιν ὑπὸ τῶν νο-

queat et enunciare quod sint? Si enim quae minime exi-
 stunt velut ea quae existunt videre licet, haud scio qua-
 nam quis ratione ea quae non sunt animo complecti queat
 non secus ac ea quae sunt, quae quidem quod sint et oculis
 intueri et mente comprehendere licet. Neque istud aliter
 contingere potest, sed ea quae sunt perpetuo cernuntur et
 cognoscuntur; quae vero non sunt neque cernuntur ne-
 que cognoscuntur. Demonstratarum igitur artium formae
 cognoscuntur, neque ulla est quae non ex forma quadam
 cernatur. Et sane arbitror eas per formas nomina accepisse.
 Praeter enim rationem est existimare ex nominibus formas
 productas esse, neque id fieri potest. Nomina namque lege
 quadam naturae sunt sancita, formae vero non sancita, sed
 veluti quaedam naturae sunt progermina. Ac ista quidem, si
 quis ex iis quae ante dicta sunt non satis intelligit, in
 aliis commentationibus apertius docebuntur. Medicinae igi-
 tur, circa quam praefens versatur oratio, demonstrationem
 institutam, ac primum mea quidem opinione definiam, me-

Ed. Chart. II. [147.] Foef. I. 3. Ed. Lind. I. (3.)
 σημάτων, εἰδότες ὅτι ταῦτα οὐ δύναται ἰητρική. ὡς οὖν ποιέει
 τε ταῦτα καὶ οἷη τέ ἐστι διὰ παντός ποιέειν, περὶ τούτου
 μοι δὴ ὁ λοιπὸς ἔσται λόγος. ἐν δὲ τῇ τῆς τέχνης ἀποδείξει
 ἅμα καὶ τοὺς λόγους τῶν ἀισχύνει αὐτὴν οἰομένων ἀναιρησά,
 ἧ ἂν ἕκαστος αὐτῶν πρήσσειν τι οἰόμενος τυγχάνη. ἔστιν οὖν
 μοι ἀρχὴ τοῦ λόγου ἢ καὶ ὁμολογηθήσεται παρὰ πᾶσιν. ὅτι
 μὲν ἔνοι ἐξυγιάονται τῶν θεραπευομένων ὑπὸ ἰητρικῆς ὁμο-
 λογέται· ὅτι δὲ οὐ πάντες, ἐν τούτῳ ἤδη ψέγεται ἡ τέχνη.
 καὶ φασὶν οἱ τὰ χεῖρω λέγοντες, διὰ τοὺς ἀλισκομένους ὑπὸ
 τῶν νοσημάτων καὶ τοὺς ἀποφεύγοντας αὐτὰ, τύχῃ ἀποφεύ-
 γειν καὶ οὐ διὰ τὴν τέχνην. ἐγὼ δὲ οὐκ ἀποστερέω μὲν οὐδ'
 αὐτὸς τὴν τύχην ἔργου οὐδενός· ἠγγῦμαι δὲ τοῖσι μὲν κακῶς
 θεραπευομένοισι νουσήμασι τὰ πολλὰ τὴν ἀτυχίην ἔπεσθαι,
 τοῖσι δὲ εὖ τὴν εὐτυχίην. ἔπειτα δὲ καὶ πῶς οἷόν τέ ἐστι τοῖς
 ὑγιανθεῖσιν ἄλλό τι αἰτιάσασθαι ἢ τὴν τέχνην, εἴπερ χρώμε-
 νοι αὐτῇ καὶ ὑπουργέοντες ὑγιάνθησαν; τὸ μὲν γὰρ τῆς τύ-

dicinam esse, quae sane in totum a morbis aegros vindicet,
 morborumque vehementiam obtundat, neque iis qui a mor-
 bo victi sunt manum admoveat, cum id medicinam prae-
 stare non posse probe constet. Quod igitur tum haec prae-
 stet tum etiam semper praestare possit, sequenti oratione
 persequar. Simulque dum artem esse demonstro, eorum ra-
 tiones qui eam se turpiter insequi existimant diluam,
 prout eorum quisque aliquid efficere se posse arbitratur.
 Hinc igitur orationis exordium faciam, in quo etiam omnes
 assentientur. Nempe plerosque arte medica curatos sanitati
 esse restitutos in confesso est; quod vero non omnes, ob
 hoc jam ars ipsa in reprehensionem incurrit. Eique obji-
 ciunt qui eam criminantur, morbis detentos quique eos
 evaserunt fortunae, non artis beneficio evasisse. Ego vero ut
 fortunae quidem quavis in re nonnihil tribuo, ita certe cen-
 seo male a morbis curatis ut plurimum adversam fortunam,
 bene vero curatis prosperam fortunam contingere. Deinde
 vero qui sanati sunt cuinam alteri quam arti hoc benefi-
 cium acceptum referant, siquidem huic se committentes et
 subservientes sanitatem sunt consecuti? In quo enim arti

Ed. Chart. II. [147. 148.] Foef. I. 3. 4. Ed. Lind. (3. 4.)
 γης εἶδος ψιλὸν οὐκ ἤβουλήθησαν θεήσασθαι, ἐν ᾧ τῇ τέ-
 χνῃ ἐπέτρεψαν σφᾶς αὐτούς· ὥστε τῆς μὲν ἐς τὴν τέχνην ἀνα-
 φορῆς ἀπηλλαγμένοι εἰσὶ, τῆς μέντοι (4) ἐς τὴν τέχνην
 οὐκ ἀπηλλαγμένοι. ἐν ᾧ γὰρ ἐπέτρεψαν καὶ ἐπίστευσαν αὐτῷ
 σφᾶς αὐτούς, ἐν τούτῳ αὐτῆς καὶ τὸ εἶδος ἐσκέψαντο καὶ
 τὴν δύναμιν περανθέντος τοῦ ἔργου ἔγνωσαν. ἐρεῖ δὴ ἐνταῦθα
 ὁ τᾶναντία λέγων ὅτι πολλοὶ ἤδη καὶ οὐ χρησάμενοι ἰητροῦ
 νοσήσαντες ὑγιάνθησαν. καὶ ἐγὼ τῷ λόγῳ οὐκ ἀπιστέω. δοκεῖ
 δέ μοι οἷόν τε εἶναι καὶ ἰητροῦ μὴ χρωμένους ἰητροικῇ περιτυχεῖν,
 οὐ μὴν ὥστε εἰδέναι ὅ τι ὀρθὸν ἐν αὐτῇ ἐνεῖη καὶ ὅ τι μὴ ὀρ-
 θόν, || ἀλλ' ὥστ' ἂν ἐπιτύχοιεν τοιαῦτα θεραπεύσαντες ἑω-
 τούς ὁποῖά περ ἂν ἐθεραπεύθησαν, εἰ καὶ ἰητροῖσιν ἐχρῶντο.
 καὶ τοῦτό γε τέως τεκμήριον μέγα τῇ οὐσίῃ τῆς τέχνης, ὅτι
 ἐοῦσά τε ἐστὶ καὶ μεγάλη, [148] ὅπου γε φαίνονται καὶ οἱ
 μὴ νομίζοντες αὐτὴν εἶναι σωζόμενοι δι' αὐτὴν. πολλὴ γὰρ
 ἀνάγκη καὶ τοὺς μὴ χρωμένους ἰητροῖσιν, νοσήσαντας δὲ καὶ
 ὑγιασθέντας εἰδέναι ὅτι ἢ δρωῖντές τι ἢ μὴ δρωῖντες ὑγιάν-
 θησαν. ἢ γὰρ ἀσιτίη, ἢ πολυφαγίη, ἢ ποτῶ πλείονι, ἢ δίψῃ,

sefe commiserunt, inanem fortunae formam neglexerunt,
 adeo ut a referenda fortunae gratia liberi sint, ab ea
 autem quae arti debetur liberare se non possunt. Cui
 cum sefe commiserunt ac crediderunt, in ejus formam in-
 tuentes, ipsius etiam facultatem re confecta cognoverunt.
 Atque hoc sane loco objicit nobis adversarius, multos jam
 aegros etiam citra medici opem sanitati restitutos, quod
 equidem non diffiteor. Ac fieri mihi posse videtur ut qui
 medicum non adhibent, iis ex arte medica feliciter succe-
 dat, neque tamen intelligant rectumne quid in ea, an pra-
 vum insit, sed quod per se curatis eadem quae, si me-
 dicis adhibitis curati fuissent, contigerunt. Quod ipsum sane
 magnum est artis existentis argumentum et quod inter prae-
 claras habenda sit, quando qui ne eam quidem esse existi-
 mant ejus ope servati conspiciuntur. Qui enim etiam non
 adhibitis medicis ex morbis convaluerunt, ut intelligant
 omnino necesse est, se quod aliquid vel fecerint, vel non
 fecerint, iccirco sanitatem esse consecutos. Aut enim ine-

Ed. Chart. II. [148.] Foesl. I. 4. Ed. Lind. I. (4. 5.)
 ἢ λουτροῖσιν, ἢ ἀλουσίῃ, ἢ πόνοισιν, ἢ ἡσυχίῃ, ἢ ὑπνοῖσιν,
 ἢ ἀργυπνίῃ, ἢ τῇ ἀπάντων τούτων παροχῇ χρώμενοι ὑγιάν-
 θησαν. καὶ τῷ ὠφελεῖσθαι πολλὴ ἀνάγκη αὐτούς ἐστιν ἐγνω-
 κέναι ὅ τι ἦν τὸ ὠφελῆσαν, καὶ εἴ τι τ' ἐβλάβησαν, καὶ τὸ
 βλαβῆναι, καὶ ὅ τι ἦν τὸ βλάβαν. τὰ γὰρ τῷ ὠφελεῖσθαι
 καὶ τὰ τῷ βεβλάβηθαι ὄρισμένα οὐ πᾶς ἰκανὸς γινώσκει. εἰ
 τοίνυν ἐπιστήσεται ἢ ἐπαινέσειν, ἢ ψε(5)γεῖν ὁ νοσήσας τῶν
 διαιτημάτων τὶ οἷοισιν ὑγιάνθη, πάντα ταῦτα τῆς ἱητρικῆς
 ὄντα εὐρήσει. καὶ ἐστὶν οὐδὲν ἥσσον τὰ ἀμαρτηθέντα τῶν
 ὠφελήσαντων μαρτύρια τῇ τέχνῃ εἰς τὸ εἶναι. τὰ μὲν γὰρ
 ὠφελήσαντα τῷ ὀρθῶς προσεγεχθῆναι ὠφελήσαν, τὰ δὲ βλά-
 ψαντα τῷ μηκέτι ὀρθῶς προσεγεχθῆναι ἐβλάψαν. καίτοι
 ὅπου τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ μὴ ὀρθὸν ὅρον ἔχει ἐκάτερον, πῶς
 τοῦτο οὐκ ἂν τέχνῃ εἴη; τοῦτο γὰρ ἐγωγέ φημι ἀτεχνίην
 εἶναι, ὅπου μήτε ὀρθὸν εἴη μηδὲν μήτε οὐκ ὀρθὸν. ὅπου δὲ
 τοῦτων ἔνεστιν ἐκάτερον, πῶς τοῦτο οὐκ ἂν τέχνης ἔργον,
 ἀλλ' ἀτεχνίης εἴη; ἔτι τοίνυν εἰ μὲν ὑπὸ φαρμάκων τῶν τε

diam, aut copiosiore cibum et potum, aut sitim, aut bal-
 nea, aut eorum abstinentiam, aut labores, aut quietem,
 aut somnum, aut vigiliam, aut eorum omnium promiscuum
 usum adhibentes sanitatem consecuti sunt. Quos ex eo ipso
 quod utilitatem senserunt, quodnam sit quod juvet agnos-
 cere omnino necesse est, et si qua in re laesi sunt, tum eos
 laesos esse, tum quidnam sit quod laesit. Neque enim quae
 utilitate et noxa distincta sunt est cujusvis cognoscere.
 Qui igitur aegrotavit, si eam victus rationem per quam san-
 nitatem adeptus est laudare vel vituperare noverit, ea
 omnia ad sanitatem pertinere comperiet. Neque vero minus
 quae offenderunt quam quae profuerunt artem esse com-
 probant. Siquidem haec quod recte adhibita fuerint, pro-
 fuerunt, illa vero ob incommodum eorum usum nocuerunt.
 Quanquam ubi rectum et pravum suis finibus circumscribi-
 tur, quis hoc artem esse non existimet? Neque enim artis
 nomine istud donandum existimo, in quo neque rectum
 neque pravum inest. At ubi utrunque adfuerit, quis non
 hoc ex arte potius quam sine arte effici fateatur? Ad haec

Ed. Chart. II. [148.] Foel. I. 4. Ed. Lind. I. (5. 6.)
καθαυρόντων καὶ τῶν ἰσιάντων ἢ ἡσις τῆ τε ἱητρικῆ καὶ τοῖς
ἱητροῦσι μούνον ἐγένετο, ἀσθενὴς ἦν ὁ ἐμός λόγος. νῦν δὲ
δὴ φαίνονται τῶν ἱητρῶν οἱ μάλιστα ἐπαινεόμενοι καὶ δια-
τήμασιν ἰώμενοι καὶ ἄλλοισί τε εἶδесιν ἃ οὐκ ἂν τις φαίη
μὴ ὅτι ἱητρὸς, ἀλλ' οὐδὲ ἰδιώτης ἀνεπιστήμων ἀκούσας, μὴ
οὐ τῆς τέχνης εἶναι. ὅπου οὖν οὐδὲν οὔτε ἐν τοῖς ἀγαθοῖσι
τῶν ἱητρῶν οὔτε ἐν τῆ ἱητρικῆ αὐτῆ ἀχρεῖόν ἐστιν, ἀλλ' ἐν τοῖς
πλείστοισι τῶν τε φυομένων καὶ τῶν ποιευμένων ἔνεστι τὰ
εἶδεα τῶν θεραπευῶν καὶ τῶν φαρμάκων, οὐκ ἔστιν ἔτι οὐδεὶ
τῶν ἀνευ ἱητροῦ ὑγιαζομένων τὸ αὐτόματον αἰτιώσασθαι
ὁρθῶ λόγῳ. τὸ μὲν γὰρ αὐτόματον οὐδὲν φαίνεται ἐὼν ἐλεγ-
χόμενον. πᾶν γὰρ τὸ (6) γινόμενον διὰ τὴ ἀνευρίσκουτ' ἀν
γινόμενον καὶ ἐν τῷ διὰ τί. τὸ δὲ αὐτόματον οὐ φαίνεται
οὐσίην ἔχον οὐδεμίην ἀλλ' ἢ οὖνομα μούνον. ἢ δὲ ἱητρικῆ
καὶ ἐν τοῖς διὰ τί προνοουμένοισι φαίνεται τε καὶ φανεῖται ἔτι
οὐσίην ἔχουσα. τοῖσι μὲν οὖν τῆ τέχῃ τὴν ὑγίειν προστιθεῖσι,
τῆς δὲ τεχνῆς ἀφαιρέουσι, τοιαῦτ' ἂν τις λέγοι. τοὺς δ' ἐν

certe si in re medica, aut apud medicos, curatio ex pur-
gantibus aut sistentibus medicamentis tantum constaret, pa-
rum efficax nostra esset oratio. Nunc vero qui inter medicos
maxime celebrantur et victus ratione et aliis etiam modis
curationes faciunt, quae non medicus modo, sed ne ple-
bejus quidem omnino rudis ex arte profecta esse negare
audeat. Quando igitur nihil neque in bonis medicis neque
in arte medica est inutile, sed in iis quae nascuntur aut
parantur quam plurimis infunt quaedam curationum et
medicamentorum species, non est certe quod quis eorum
qui citra medici operam curati sunt ad id quod temere fit
hujus causam re vera referre debeat. Quod enim temere fit,
nihil prorsus esse constat. Siquidem quicquid fit, propter
quid fieri deprehenditur et ad aliquid refertur. At quod
temere fit, nullo modo subsistere videtur, sed nomen tan-
tum inane esse. Ars autem medica ex his esse cernitur
quae ob aliquam causam providentia quadam sunt instituta,
praetereaue etiam subsistere conspicietur. Atque ad eos
qui fortunae sanitatem acceptam serunt, arti vero eam de-

Ed. Chart. II. [148. 149.] Foef. I. 4. 5. Ed. Lind. I. (6. 7.)
 τῆσι τῶν ἀποθνησκόντων συμφορῆσι τὴν τέχνην ἀφανίζοντας
 θαυμάζω ὅτῳ ἐπαιρούμενοι ἀξιοχρόνῳ λόγῳ τὴν μὲν τῶν ἀπο-
 θνησκόντων ἀκροσίνην οὐκ αἰτίην καθιστάσι, τὴν δὲ τῶν ἡ-
 τρικήν μελετησάντων σύνεσιν αἰτίην, ὡς τοῖσι μὲν ἡτροῖσιν
 ἔνεστι τὰ μὴ δέοντα ἐπιτάξαι, [149] τοῖσι δὲ νοσέουσιν
 οὐκ ἔστι τὰ προσταχθέντα παραβῆναι, καὶ μὴν πολὺ γε εὐλο-
 γώτερον τοῖσι κάμνουσιν ἀδυνατέειν τὰ προστασσόμενα ὑπουρ-
 γείειν ἢ τοῖσιν ἡτροῖσι τὰ μὴ δέοντα ἐπιτάσσειν. οἱ μὲν γὰρ
 ὑγιαίνουση γνώμη μεθ' ὑγιαίνοντος σώματος ἐγχειροῦσι, λο-
 γισάμενοι τὰ τε παρεόντα τῶν τε παροικομένων τὰ ὁμοίως
 διατιθέντα τοῖσι παρεούσιν, ὥστε ποτὲ θεραπευθέντα εἰπεῖν
 ὅτι ἀπήλλαξαν. || οἱ δὲ οὔτε ἅ κάμνουσιν οὔτε δι' ἅ κάμνου-
 σιν, οὔθ' ὅ τι ἐκ τῶν παρεόντων ἔσται οὔθ' ὅ τι οὖν ἐκ
 τῶν τούτοισιν ὁμοίων γίνεται εἰδότες ἐπιτάσσονται, ἀλγέοντες
 μὲν τῷ παρόντι, φοβεύμενοι δὲ τὸ μέλλον, καὶ πλήρεις μὲν
 τῆς νόσου, κενοὶ δὲ σι(7)τίων, ἐθέλοντες τὰ πρὸς τὴν νοῦσον

negant, hujusmodi oratione quis uti possit. At vero qui ex morientium calamitatibus artem funditus delere conantur, miror quanam satis iusta oratione elati in morientium intemperantiam causam non rejiciunt, sed eorum qui medicinam exercent prudentiam accusant, quasi medicorum sit quae non convenient praescribere, in aegrorum autem facultate non sit aliquid contra imperata admittere. Atqui longe magis est rationi consentaneum, aegros non posse imperatis obsequi quam medicos ea quae minime convenient imperare. Hi enim sana mente et corpore tum praesentia tum ex praeteritis quae cum praesentibus similiter se habent in considerationem adhibentes ad curationem aggrediuntur, adeo ut qui curatus est aliquando fateatur se illorum ope a morbo liberatum. Illi vero neque quo morbo, neque quam ob causam laborent, neque quid ex praesentibus eventurum sit, neque quid ex his, quae sunt ejusmodi, fiat, intelligentes, imperata facere jubentur, praesenti quidem morbo afflicti, eventum vero rerum metuentes et morbo quidem gravati, cibis

Ed. Chart. II. [149.] Foesl. I. 5. Ed. Lind. I. (7.)
 ἤδεα μᾶλλον ἢ τὰ πρὸς ὑγίειν προσδέχεσθαι, οὐκ ἀποθα-
 νεῖν ἐρῶντες, ἀλλὰ καρτερεῖν ἀδυνατέοντες. οὕτω δὲ διακει-
 μένους, πότερον εἰκὸς τούτους τὰ ὑπὸ τῶν ἡτρῶν ἐπιτασσό-
 μενα ποιεῖν, ἢ ἄλλα ποιεῖν, ἃ οὐκ ἐπετάχθησαν; ἢ τοὺς
 ἡτροὺς τοὺς ἐκείνως διακειμένους, ὡς ὁ πρὸσθεν λόγος ἡρ-
 μήρευσεν, ἐπιτάσσειν τὰ μὴ δέοντα; ἂν οὐ πολὺ μᾶλλον, τοὺς
 μὲν δεόντως ἐπιτάσσειν, τοὺς δὲ εἰκότως ἀδυνατέειν πείθε-
 σθαι, μὴ πειθομένους δὲ περιπίπτειν τοῖσι θανάτοισιν; ὧν
 οἱ μὴ ὀρθῶς λογιζόμενοι τὰς αἰτίας τοῖς οὐδὲν αἰτίοις ἀνα-
 τιθέασιν, τοὺς αἰτίους ἐλευθεροῦντες. εἰσὶ δὲ τινες οἱ καὶ
 τοὺς μὴ ἐθέλοντας ἐγχειρέειν τοῖσι κεκρατημένοισιν ὑπὸ τῶν
 νοσημάτων μέμφονται τὴν ἡτρικὴν, λέγοντες ὡς ταῦτα μὲν
 καὶ αὐτὰ ὑφ' αὐτῶν ἂν ἐξυγιάζοιτο, ἃ ἐγχειρέουσιν ἰᾶσθαι·
 ἃ δ' ἐπικουρήσῃς δεῖται, οὐχ ἄπτονται, δεῖν δὲ, εἴπερ ἦν ἡ
 τέχνη, πάνθ' ὁμοίως ἰᾶσθαι. οἱ μὲν οὖν ταῦτα λέγοντες εἰ
 ἐμέμφοντο τοῖς ἡτροῖς, ὅτι αὐτέων τοιαῦτα λεγόντων οὐκ

vero vacui, ea quae morbo grata sunt potius eligunt quam
 quae ad sanitatem conferunt, non quod mori desiderent,
 sed quod toleranter ferre morbum nequeant. Hos vero sic
 affectos an est verosimilius quae a medicis imperantur
 quam alia quae non imperantur facere? an medicos ejus-
 modi quales antea exposuimus, ea quae minime conveniunt
 imperare? Nonne longe aequius est, eos quidem recte im-
 perare, illos vero, ut par est, parere non posse, eaque
 ob causam mortem incurrere? Quorum quidem causam
 qui non recta ratione reputant, in eos qui culpa vacant re-
 jiciunt, illis absolutis, qui maxime culpaе sunt obnoxii.
 Non defunt autem qui artem medicam reprehendunt eo
 quod nullus iis qui a morbis sunt superati manus admo-
 vere velit, dicentes eos quidem morbos quos curatione ag-
 grediuntur posse per sese sanari, eos vero qui auxilio in-
 digent, non attingere, oportere autem, siquidem ars sit,
 omnibus ex aequo curationem admovere. Qui ergo hujus-
 modi verbis utuntur, si medicos accusant, quod talia di-
 centium tanquam delirorum curam non suscipiunt, multo

Ed. Chart. II. [149.] Foesl. I. 5. Ed. Lind. I. (7. 8.)
 ἐπιμελοῦνται ὡς παραφρονεύτων, εἰκότως ἂν ἐμέμφοτο μᾶλλον ἢ ἐκεῖνα μεμφόμενοι. εἰ γὰρ τις τέχνην ἐς ἃ μὴ τέχνη, ἢ φύσιν ἐς ἃ μὴ πέφυκεν ἀξιόσπειε δύνασθαι, ἀγροεὶ μακρὴν ἀρμόζουσαν ἀγροίῃ μᾶλλον ἢ ἀμαθίῃ. ὧν γὰρ ἔστιν ἡμῖν τοῖσί τε τῶν φύσεων τοῖσί τε τῶν τεχνέων ὄργανοις ἐπικρατέειν, τοῦ(8)των ἔστιν ἡμῖν δημιουργοῖς εἶναι, ἄλλων δὲ οὐκ ἔστιν. ὅταν οὖν τι πάθῃ ἄνθρωπος κακόν, ὃ κρέσσον ἔστι τῶν ἐν τῇ ἰητρικῇ ὀργάνων, οὐδὲ προσδοκᾶσθαι δεῖ ὑπὸ ἰητρικῆς κρατηθῆναι ἄν. αὐτίκα γὰρ τῶν ἐν ἰητρικῇ καιόντων πῦρ ἐσχάτως καίει. τοῦτου δὲ ἦσσαν καὶ ἄλλα πολλά· τῶν μὲν οὖν ἦσσόνων τὰ κρέσσω οὐπω δῆλον ὅτι κ' ἀνίητα· τῶν δὲ κρατίστων τὰ κρέσσω πῶς οὐ δηλονότι ἀνίητα; ἃ γὰρ πῦρ οὐ δημιουργεῖ, πῶς οὐ τὰ τοῦτο μὴ ἀλίσκόμενα δηλοῖ ὅτι ἄλλης δεῖται τέχνης, καὶ οὐ ταύτης, ἧς ἐνι τὸ πῦρ ὄργανον; ὡυιὸς δέ μοι λόγος καὶ ὑπὲρ τῶν ἄλλων ὅσα τῇ ἰητρικῇ ξυτεργεῖ, ὧν ἀπάντων φημὶ δεῖν ἐκάστου μὴ κατατυχόντα τὸν ἰητρὸν τὴν

certe justius ob ea quam ob illa incusant. Si quis enim artis facultatem ad ea quae artis non sunt, aut naturae ad ea ad quae minime apta est, requirat, is istud non intelligit magis ad insaniam cum ignorantia conjunctam quam ad imperitiam accedere. Quorum enim facultatem tum per naturae tum per artium instrumenta consequimur, eorum nos opifices profiteri possumus, aliorum non item. Si quid igitur homini contigerit, quod medicinae instrumenta superet, id ne sperandum quidem est ab arte medica evinci posse. Atque ut exemplo rem ipsam doceamus, ignis eorum omnium, quae in medicina urendi facultatem habent, summe urit, eo vero minus alia pleraque. Atqui certe ex levioribus quae sunt praestantiora, au curari possint nondum plane constat. Ex potentissimis autem quis dubitet ea, quae praestantiora sunt curari non posse? In his enim quae ignis non efficit, an non ea, quae ab ipso superari nequeunt, satis arguunt alia opus esse arte quam ea quae igne utitur instrumento? Eadem vero mihi dicenda sunt de his quae medicinae subserviunt, in quibus singulis

Ed. Chart. II. [149. 150.] Foef. I. 5. 6. Ed. Lind. I. (8. 9.)
 δύναμιν αἰτιῶσθαι τοῦ πάθεος, μὴ τὴν τέχνην. εἰ μὲν οὖν
 μεμφόμενοι τοῖσι τοῖς κεκρατημένοισι μὴ ἐγχειρέουσι, παρα-
 κελύονται καὶ ᾧ μὴ προσήκει ἄπτεσθαι οὐδὲν ἤσσον ἢ
 ᾧ προσήκει. [150] παρακελυόμενοι δὲ ταῦτα ὑπὸ μὲν
 τῶν τῷ ὀνόματι ἰητροῶν θαυμάζονται, ὑπὸ δὲ τῶν καὶ τέχνη
 καταγελῶνται. οὐ μὴν οὕτως ἀφρόνων οἱ ταύτης τῆς δημιουργ-
 γίας ἔμπειροι οὔτε μομητῶν οὔτ' αἰνετῶν δέονται, ἀλλὰ
 λελογισμένων πρὸς ὅτι ἂν αἱ ἐργασίαι τῶν δημιουργῶν τε-
 λευτώμεναι πλήρεις εἰσὶ καὶ ὅτεν ὑπολειπόμεναι ἐνδεεῖς.
 εἰ δὲ τῶν ἐνδειῶν ἄς τε τοῖς δημιουργέουσιν ἀναθετέον, ἄς
 τε τοῖσι δημιου(ρ)γεομένοισι. τὰ μὲν οὖν κατὰ τὰς ἄλλας
 τέχνας ἄλλος χρόνος μετ' ἄλλου λόγου δεῖξει, τὰ δὲ κατὰ
 τὴν ἰητρικὴν οἷά τε ἐστίν, ὡς τε κριεῖα, τὰ μὲν ὁ παρῳγη-
 μένος, τὰ δὲ ὁ παρὼν διδάξει λόγος. || ἐστὶ γὰρ τοῖσι ταύτην
 τὴν τέχνην ἱκανῶς εἰδόσι τὰ μὲν τῶν νοσημάτων οὐκ ἐν
 δυσόπτῳ κείμενα καὶ οὐ πολλὰ, τὰ δ' οὐκ ἐν εὐδήλῳ καὶ

fi res medico non succedit pro animi sententia, meo qui-
 dem iudicio, in morbi vehementiam; non in artem ipsam
 culpa rejicienda est. Qui igitur eos reprehendunt qui victis
 a morbo manus non admovent; non minus adhortantur ad
 ea suscipienda quae attingere fas non est quam quae fas
 est. In eoque apud eos qui nomine tenus medici sunt ad-
 mirationem sibi conciliant, ab artis vero peritis ridentur.
 Neque vero hujus artificii periti tam imprudentes aut repre-
 hensores, aut laudatores morantur, sed eos qui recta ra-
 tione judicant, quemnam ad finem deductae artificum
 actiones perfectae sint et quam in re deficientes imper-
 lectae. Ac praeterea earum imperfectarum actionum
 quaenam ad artifices, quaenam etiam ad ipsa effecta
 sint referendae. Quae igitur alias artes spectant, aliud
 tempus aliamque orationem postulant: quae vero ad
 medicinam pertinent, quaenam sint et quomodo dijudican-
 da, partim quidem superiore, partim vero praesenti ora-
 tione dicentur. Sunt enim apud eos qui artem istam probe
 callent morbi partim quidem non obscuri iique pauci,

Ed. Chart. II. [150.] Foef. I. 6. Ed. Lind. I. (9. 10.)
πολλά ἐστὶ τὰ μὲν γὰρ πρὸς τὰ ἐντὸς τετραμμένα ἐν δυσόπτω,
τὰ δ' ἐξανθεῦντα εἰς τὴν χροίην, ἢ οἰδαίνοντα, ἐν εὐδήλω.
παρέχει γὰρ ἐσωτῶν τῇ τε ὄψει τῷ τε ψαῦσαι τῆς στερεό-
τητος καὶ τῆς ὑγρότητος αἰσθάνεσθαι. καὶ ἅ τε αὐτῶν θεο-
μά, ἅ τε ψυχρά, ὧν τε ἐκάστου ἢ παρουσίῃ ἢ ἀπουσίῃ
τοιαύτη ἐστί. τῶν μὲν δὴ τοιούτων πάντων ἐν ἅπασι τὰς
ἀκυσίας ἀναμαρτήτους δεῖ εἶναι, οὐχ ὡς ῥηϊδίας, ἀλλ' ὅτι ἐξ-
εύρηται. ἐξεύρηται γε μὴν οὐ τοῖσι βουλευθεῖσιν, ἀλλὰ τού-
των τοῖσι δυνηθεῖσι· δύνανται δὲ οἷσι τὰ τε τῆς παιδείης μὴ
ἐκποδῶν τὰ τε τῆς φύσιος μὴ ταλαίπωρα. πρὸς μὲν οὖν τὰ
φάνερα τῶν νοσημάτων οὕτω δεῖ εὐπορέειν τέχνην· δεῖ γε
μὴν αὐτὴν μηδὲ πρὸς τὰ ἥσσον φανερά ἀπορέειν. ἐστὶ δὲ
ταῦτα ἅ πρὸς τε τὰ ὀστέα τέτραπται καὶ τὴν νηδύν. ἔχει δὲ
τὸ σῶμα οὐ μίαν, ἀλλὰ πλείους. δύο μὲν γὰρ αἱ τὸν σίτον
δεχόμεναί τε καὶ ἀφιέσαι, ἄλλαι δὲ τουτέων πλείους, ἃς ἴσα-
σιν οἷσι του(10)τέων ἐμέλησεν. ὅσα γὰρ τῶν μελέων ἔχει
σάρκα περιφερέα, ἣν μὺν καλέουσι, πάντα νηδύν ἔχει πᾶν

partim vero non manifesti iique multi. Qui enim ad in-
ternas corporis partes vertunt, obscuri, qui vero ad corpo-
ris superficiem erumpunt, aut tumorem faciunt, manifesti.
Sui enim copiam faciunt tum visu tum tactu, ut eorum
durities et mollitudo sentiat, et quinam calidi, quinam
frigidi et quorum in singulis praesentia aut absentia tales
existunt. Atque in eorum quidem omnium remediis non
peccatur, non quod sint facilia, sed quod inventionem con-
sentent. Et sane non sunt a quibusvis inventa, sed ab his qui
recta inveniendi facultate valent. Valent autem tum qui
in bonis disciplinis liberaliter sunt educati tum qui a na-
tura non infeliciter sunt comparati. Hoc igitur modo ad
manifestos morbos curandos artem facultate abundare oportet.
Neque sane eam in minus manifestis deficere convenit.
Sunt autem hi qui ad ossa et cavitatem internam vergunt.
Neque vero unam corpus habet, sed plures. Duae namque
sunt quae cibum recipiunt et demittunt, aliaeque praeter
has plures, quas ii norunt quibus ista curae sunt. Quae-
cunque enim membra carnem in orbem circumdatam ha-

Ed. Chart. II. [150. 151.] Foesf. I. 6. Ed. Lind. I. (10.)
 γὰρ τὸ ἀσύμφυτον, ἦν τε δέρματι ἦν τε σαρκὶ καλύπτεται,
 κοιλὸν ἐστί, πληροῦται τε ὑγιαῖνον μὲν πνεύματος, ἀσθενῆ-
 σαν δὲ ἰχῶρος. ἔχουσι μὲν τοίνυν οἱ βραχίονες σάρκα τοιαύ-
 την, ἔχουσι δ' οἱ μηροὶ, ἔχουσι δ' αἱ κνήμαι. ἔτι δὲ καὶ ἐν τοῖς
 ἀσάρκοισι τοιαύτη ἔνεστιν οἴη καὶ ἐν τοῖσιν εὐσάρκοισι εἶναι
 δέδεικται. ὃ τε γὰρ θώρηξ καλούμενος, ἐν ᾧ τὸ ἦπαρ στεγά-
 ζεται, ὃ τε τῆς κεφαλῆς κύκλος, ἐν ᾧ ὁ ἐγκέφαλος, τό τε νῶ-
 τον, πρὸς ὃ ὁ πνεύμων, τούτων οὐδὲν ὅ τι οὐ καὶ αὐτὸ κε-
 νόν ἐστι, πολλῶν διαφύσιων μεστόν. οἷσιν οὐδὲν ἀπέχει πολ-
 λὸν ἀγγεῖα εἶναι, τῶν μὲντοι βλαπτόντων τὸν κεκτημένον,
 τῶν καὶ ὠφελούντων. ἔτι δὲ πρὸς τούτοισι καὶ φλέβες πολλαὶ
 καὶ νεῦρα οὐκ ἐν τῇ σαρκὶ μετέωρα, ἀλλὰ πρὸς τοῖς ὀστέοισι
 προστεταμένα σύνδεσμός ἐστι τῶν ἄρθρων. καὶ αὐτὰ τὰ ἄρ-
 θρα, ἐν οἷσιν αἱ συμβολαὶ τῶν κινεομένων ὀστέων ἐγκυκλιέον-
 ται. καὶ τούτων οὐδὲν ὅ τι οὐχ ὑπαφρόν ἐστι καὶ ἔχον περὶ
 αὐτὸ θαλάμιας, ἅς καταγγέλλει ἰχῶρ, ὅς ἐκ διοιγομένων αὐ-
 τέων πολὺς τε καὶ πολλοὺς λυπήσας ἐξέρχεται. [151] οὐ γὰρ

bent, quam musciculum nominant, ea omnia cavitatem ha-
 bent. Quicquid enim minime coaluit, sive pellicula, sive
 carne tegatur, cavum est, quod dum homo valet, spiritu
 quidem, dum vero aegrotat, sanie plenum est. Habent ita-
 que brachia hujusmodi carnem, habent et femora, habent
 et tibiae. Quin et in partibus carnis expertibus hujusmodi
 caro inest, qualem in bene carnosus inesse diximus. Nam et
 thorax dictus, quo jecur concluditur, et capitis orbis, in
 quo cerebrum comprehenditur, ipsumque dorsum, cui an-
 nexi sunt pulmones, haec omnia prorsus sunt vacua, mul-
 tis intervallis referta, quae fere vasorum naturam obtinent,
 cum res eas continent quae partim quidem eum qui eas
 possidet juvant, partim etiam laedunt. Ad haec etiam ve-
 nae sunt multae et nervi, non ii quidem in carne extantes,
 sed ad ossa protensi articulos colligant. Quinetiam ipsi ar-
 ticuli, in quibus ossium quae moventur connexiones vol-
 vuntur. Quorum nihil est quod non aliquantulum spumo-
 sum sit et circa se latibula habeat, quae sanies ipsa arguit,
 quae iis apertis copiosa et multis molesta effluit. Neque

Ed. Chart. II. [151.] Foëf. P. 6. 7. Ed. Lind. I. (10. 11.)
 δὴ ὀφθαλμοῖσι γε ἰδόντι τούτων τῶν εἰρημένων οὐδενὶ οὐδέν ἐστιν
 εἰδέναι. διὸ καὶ ἄδηλα ἐμοί τε ὠνόμασται καὶ τῇ τέχνῃ κέκριται εἶ-
 ναι, οὐ μὴν ὅτι ἄδηλα κεκρά(11)τηκεν, ἀλλ' εἰ δυνατόν κεκράτηται.
 δυνατόν δὲ ὅσον αἶ τε τῶν νοσεόντων φύσεις ἐς τὸ σκεφθῆναι
 παρέχουσιν, αἶ τε τῶν ἐρευνησόντων ἐς τὴν ἐρευνην πεφύκασι.
 μετὰ πλείονος μὲν γὰρ πόνου καὶ οὐ μετ' ἐλάχιστος χρόνου
 τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν ὁραταί τε καὶ γινώσκειται. ὅσα γὰρ τὴν
 τῶν ὀμμάτων ὄψιν ἐκφεύγει, ταῦτα τῇ τῆς γνώμης ὄψει κεκρά-
 τηται. ὅσα δὲ ἐν τῷ μὴ ταχὺ ὀφθῆναι οἱ νοσεόντες πάσχουσιν,
 οὐχ οἱ θεραπεύοντες αὐτοὺς αἴτιοι, ἀλλ' ἡ φύσις ἢ τε τοῦ νοσήontos
 ἢ τε τοῦ νοσήματος. ὁ μὲν γὰρ, ἐπεὶ οὐκ ἦν αὐτῷ ὄψει ἰδεῖν τὸ
 μοχθέον, οὐδ' ἀκοῇ πυνθέσθαι, λογισμῷ μετῆει. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἄ
 πειρῶνται οἱ τὰ ἀφανέα νοσεόντες ἀπαγγέλλειν περὶ τῶν νοσημά-
 των τοῖσι θεραπεύουσιν, δοξάζοντες μᾶλλον ἢ εἰδότες ἀπαγ-
 γέλλουσιν. || εἰ γὰρ ἠπίσταντο, οὐκ ἂν περιέπιπτον αὐτοῖς. τῆς
 γὰρ αὐτῆς ξυνεσιός ἐστιν, ἥσπερ τὸ εἰδέναι τῶν νόσων τὰ αἴτια,

enim sane eorum quae dicta sunt quicquam oculis intu-
 enti conspiciere licet. Ideoque non manifesti morbi a me
 appellati sunt et ab arte esse censentur, non tamen quia
 non manifesti naturam nostram evincunt, sed si modo fieri
 potest, ab ea superantur. Potest autem fieri, cum et aegro-
 rum naturae se ad investigationem exhibent et qui perve-
 stigaturi sunt ad industriam recte sunt a natura comparati.
 Neque enim sine multo labore et longo tempore oculis cer-
 nuntur et cognoscuntur. Quae namque oculorum aspectum
 effugiunt, ea mentis acie comprehenduntur. Quae vero ex
 eo aegris contingunt, quod non protinus statim affectus cer-
 natur, eorum culpa non in medicos, sed tum in aegrotan-
 tis tum in morbi naturam rejicienda est. Ille enim cum
 neque doloris causam oculis cernere neque auditione co-
 gnoscere queat, ratiocinatione consequitur. Qui namque
 obscuro morbo laborant, si quid de morbo medicis indicare
 conantur, id ex opinione potius quam ex certa cognitione
 denunciant. Neque enim, si certo scirent, ipsis se commit-
 terent, cum ejusdem sit prudentiae tum morborum causas

Ed. Chart. II. [151.] Foef. I. 7. Ed. Lind. I. (11, 12.)
 καὶ τὸ θεραπεύειν αὐτὰς ἐπίστασθαι πάσῃσι τῆσι θεραπείῃσιν,
 αἱ κολύουσι τὰ νοσήματα μεγαλύνοσθαι. ὅτε οὖν οὐδὲ ἐκ τῶν
 ἐπαγγελλομένων ἔστι τὴν ἀναμάρτητον σαφηνὴν ἀκοῦσαι, προσ-
 οπίεον τι καὶ ἄλλο τῷ θεραπεύοντι. ταύτης οὖν τῆς βραδυ-
 τήτος οὐχ ἡ τέχνη, ἀλλ' ἡ φύσις αἰτιή ἢ τῶν σώματων. ἡ μὲν
 γὰρ αἰσθανομένη ἀξιοὶ θεραπεύειν, σκοποῦσα ὅπως μὴ τόλ-
 μη μᾶλλον ἢ γνώμη καὶ ῥαστώνη μᾶλλον ἢ βίη θεραπεύη.
 ὅδ' ἦν μὲν ἀρκέση πρὸς τὸ (12) ὀφθῆναι, ἐξαρκέσει καὶ πρὸς
 τὸ ἰαθῆναι· ἦν δ' ἐν ᾧ τοῦτο ὁράται κρατηθῆ, διὰ τὸ βρα-
 δέως αὐτὸν ἐπὶ τὸν θεραπεύοντα ἐλθεῖν, ἢ διὰ τὸ τοῦ νοσή-
 ματος τόχος οἰχίσειται. ἔξ ἴσου μὲν γὰρ ὁρμώμενον τῇ θερα-
 πείῃ, οὐκ ἔστι θᾶσσον, προλαβὸν δὲ θᾶσσον. προλαμβάνει
 δὲ διὰ τε τὴν τῶν σώματων στενότητα, ἐν ἣ οὐκ ἐν εὐόπτῳ
 οἰκείουσιν αἱ νοῦσοι, διὰ τε τὴν τῶν καυνόντων ὀλιγορίην. ἐπι-
 τίθενται γὰρ, λαμβανόμενοι δὲ ὑπὸ τῶν νοσημάτων ἐθέλουσι
 θεραπεύεσθαι, ἐπεὶ τῆς γε τέχνης τὴν δύναμιν, ὁκόταν τινὰ

cognoscere tum omnibus praesidiis quae morbos augeri prohibeant eos curare nosse. Cum igitur ex his quae denunciata sunt non liceat ad aliquam certam cognitionem pervenire, alio sane qui curationem instituit respicere debet. Hujus igitur morae causa ad corporum naturam, non ad artem ipsam referenda est. Haec enim ubi morbum percepit, curationem instituendam censet, id unum spectans, ne temeritate magis quam consilio et ut facilitate potius quam vicurationem adhibere videatur. Illa vero si tam diu morbum ferre possit, ut a medico recte perspicui possit, curationem etiam bene feret. Sin vero interim dum morbus cognoscitur, a morbo evicta fuerit, vel quod serius ad medicum accesserit, vel ob morbi celeritatem aeger peribit. Neque enim qui ex aequo ad curationem procedit morbus celer existimandus est, sed qui praeventit. Praeventit autem tum ob corporum densitatem, in qua non conspicui morbi delitescunt, tum etiam propter aegrotantium negligentiam, qua curationem differunt, sed tum demum morbis correpti curationem expetunt. Quare artis facultatem admirari longe certe aequius est, si quem

Ed. Chart. II. [151. 152.] Foëf. I. 7. Ed. Lind. I. (12. 13.)
 τῶν τὰ ἄδηλα νοσεύντων ἀναστήσει, θαναμάξειν ἀξιώτερον, ἢ
 ὀκότεν ἐγχειρίσει τοῖς ἀδυνάτοις. οὐκουν ἐν ἄλλῃ δημιουργίῃ
 τῶν ἤδη εὐρημένων οὐδεμίῃ ἔνεστιν οὐδὲν τοιοῦτον, ἀλλ' αὐ-
 τέων ὅσαι πυρὶ δημιουργεῦνται, τούτου μὴ παρεόντος ἄεργοί
 εἰσι, μετὰ δὲ τοῦ τούτου ἀφθῆναι ἐνεργοί. καὶ ὅσαι καὶ τοῖσιν
 εὐεπανορθώτοισι τοῖσι σώμασι δημιουργεῦνται, αἱ μὲν μετὰ
 ξύλων, αἱ δὲ μετὰ σκυτέων, αἱ [152] δὲ γραφῇ, χαλκῷ τε
 καὶ σιδήρῳ, καὶ τοῖσι τούτων ὁμοίοισιν αἱ πλεῖσταί. τὰ δ' ἐκ
 τούτων καὶ μετὰ τούτων δημιουργεῦμενα καὶ εὐεπανόρθωτα,
 ὅμως οὐ τῷ τάχει μᾶλλον ἢ τῷ ὡς δεῖ δημιουργεῖται, οὐδ'
 ὑπερβατῶς· ἀλλ' ἦν ἀπῆ τι τῶν ὀργάνων, ἐλινύει. καίτοι
 κακείναις τὸ βραδὺ πρὸς τὸ λυσιτελέστερον ἀσύμφορον, ἀλλ'
 ὅμως προτιμᾶται. ἰητρικὴ δὲ τοῦτο (13) μὲν τῶν ἐμπύων,
 τοῦτο δὲ τὸ ἥπαρ ἢ τοὺς νεφροὺς, τοῦτο δὲ τῶν ξυμπάντων
 ἐν τῇ νηδύϊ νοσεύντων ἀποστερουμένη τῇ δεινοσίῃ, τὰ πάντα
 πάντες ἱκανοπάτως ὀρῶσιν, ὅμως ἄλλας εὐπορίας συνεργοῦς

ex obscuro morbo laborantem restituerit quam si quae
 fieri non possunt aggressa fuerit. Neque vero in ulla qua-
 riam arte jam inventa tale quippiam inesse conspicitur, ve-
 rum ex his quaecunque igne opus suum perficiunt, si eis
 deficit, ab omni opere feriantur, ubi vero eum contrecta-
 runt, in opere continentur. Et quaecunque in facile emen-
 dabili materia opus suum exercent, ut in lignis quaedam,
 aliae in coriis, quaedam etiam stylo, aere, ferro atque
 id genus aliis quamplurimae. Quae tamen opera ex his et
 per has perficiuntur, quanquam facile emendari possunt,
 non tamen celeritatem magis ad opificium requirunt, quam
 ut rite minimeque perfunctorie tractentur: sed si quod in-
 strumentum defuerit, ab opere quiescunt: et quamvis illis
 mora sit ad emolumentum incommoda, ea tamen pluris ae-
 stimatur. At vero medicina, his quidem ex pure in thorace
 collecto, aliis vero ex hepate et renibus, aliis etiam ex
 omnibus, quae ventre continentur laborantibus, cum ea in-
 tensa oculorum acie contueri nequeat, quod certe omnes
 apertissime vident, aliarum tamen facultatum subsidia adhi-

Ed. Chart. II. [152.] Foef. I. 7. 8. Ed. Lind. I (13.)
 ἐφεῦρε. φωνῆς τε γὰρ λαμπρότητα καὶ βραδυτήτα καὶ ῥεύματα,
 ἃ διαρρέειν εἶωθεν ἐκάστοισι, δι' ὧν ἔξοδοι δέδονται. ὧν τὰ
 μὲν ὀδμησι, τὰ δὲ χροίησι, τὰ δὲ λεπτότητι καὶ παχύτητι
 διασταθμωμένη τεκμαίρεται, ὧν τε σημεῖα ταῦτα, ἃ τε πε-
 πονθότων, ἃ τε παθεῖν δυναμένων. ὅταν δὲ ταῦτα μηνύων-
 ται, μηδ' αὐτῇ ἢ φύσις ἐκοῦσα ἀφίη, ἀνάγκας εὔρηκεν, ἧσιν
 ἢ φύσις ἀζήμιος βιασθεῖσα μεδίησιν. ἀνεθεῖσα δὲ δηλοῖ τοῖσι
 τὰ τῆς τέχνης ἰδίωσιν ἃ ποιητέα. βιάζεται δὲ τοῦτο μὲν πῦρ
 τὸ σύντροφον φλέγμα διαχεῖν, σιτίων δριμύτητι καὶ πομάτων,
 ὅπως τεκμαρῆται τι ὀφθὲν περὶ ἐκείνων ὧν αὐτῇ ἐμηγάνωτο
 ὀφθῆναι. τοῦτο δ' αὖ πνεῦμα ὃν κατήγορον ὀδοῖσι τε προσάν-
 τεσι καὶ δρόμοις ἐκβιάται κατηγορεῖν, ἰδρωτάς τε τούτοισι τοῖσι
 προεξηρημένοισιν ἄγουσα ὑδάτων θερμοῶν ἀποπνοίησι τεκμαίρε-
 ται. ἔστι δὲ ἃ καὶ διὰ τῆς κύστιος διελθόντα ἱκανώτερον τὴν
 νοῦσον δηλωσαί ἐστιν ἢ διὰ τῆς σαρκὸς ἐξιόντα. ἐξεύρηκεν οὖν
 καὶ τοιαῦτα πόματα || καὶ βρώματα, ἃ τῶν θερμοαινόντων θερ-

buit. Ex vocis namque claritate et tarditate et destillationibus, quae singulis, qua exitus datur, desfluere confueverunt, earumque partim quidem odoribus, partim coloribus, modo etiam tenuitate ac crassitudine diligenti trutina ponderatis, tum jam affectarum partium tum vero ad affectum opportunarum signa colligit. Ubi vero ista de se significationem prae-buerint, neque ea sponte natura dimittit, necessarias vias quasdam invenit, per quas vi impulsiva citra noxiam ea emit-tat, remissa vero et languida artis peritis quae porro faci-enda sunt plane indicat. Ac partim quidem ignem in no-bis connatum cibi potusque acrimonia ut pituitam diffun-dat cogit, partim vero spiritum ipsum, tanquam morbi de-latorem, itinere et cursu per acclivia facto, morbum pro-dere cogit, quo conjectura colligatur, quid sibi in his vi-sum fuerit, quae ut conspicerentur fabricata est. Quin etiam sudores prius commemoratis ciendos esse ex aquarum ca-lidarum exhalationibus colligit. Quaedam praeterea per ve-fficam prodeuntia evidentius morbum ostendunt quam quae per carnes exeunt. Hujusmodi igitur cibos et potus adinve-

Ed. Chart. II. [152. 153.] Foëf. I. 8. Ed. Lind. (13. 14.)
 μόιερα γινόμενα τήκει τε ἐκεῖνα καὶ διαδρῆεῖν ποιεῖ. ἃ (14)
 οὐκ ἂν διεδρῆη, μὴ τοῦτο παθόντα. ἕτερα μὲν οὖν πρὸς ἐτέ-
 ρων καὶ ἄλλα δι' ἄλλων ἐστὶ τὰ τε διόντα τὰ τ' ἐξαγγέλλον-
 τα. ὥστ' οὐ θαυμάσιον αὐτῶν τὰς τε πίστεως χρονιωτέρας
 γίνεσθαι τὰς τ' ἐγγχειρίσιος βραχυτέρας, οὕτω δι' ἄλλοτρίων
 ἐρηνησιῶν πρὸς τὴν θεράπευουσαν σύνεσιν ἐρηνηνομένων.
 οἱ μὲν οὖν καὶ λόγους ἐν ἑαυτῇ εὐπόρους εἰς τὰς ἐπικουρίας
 ἔχει ἢ ἰητρικῇ, καὶ οὐκ εὐδιορθώτοισι δικαίως οὐκ ἂν ἐγγχει-
 ρέοι τῆσι νούσοισιν, ἢ ἐγγχειριμένους ἀναμαρτήτους ἂν πα-
 ρέχοι, οἳ τε νῦν λεγόμενοι λόγοι δηλοῦσεν αἶ τε τῶν εἰδότεων
 τὴν τέχνην ἐπιδείξεις, ἅς ἐκ τῶν ἔργων ἤδιον ἢ ἐκ τῶν λό-
 γων ἐπιδεικνύουσιν, οὐ τὸ λέγειν καταμελετήσαντες, ἀλλὰ
 τὴν πίστιν τῷ πλήθει ἐξ ὧν ἂν ἴδωσιν οικειοτέραν ἠγεύμενοι
 ἢ ἐξ ὧν ἀκούσωσι.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΗΤΡΙΚΗΣ

[153] Ὀκόσοι ἐπεχείρησαν περὶ ἰητρικῆς λέγειν ἢ γράφειν,

nit qui cum calidis succis sunt calidiores, eos et eliquant
 et fluxiles reddunt, qui nunquam effluerent, nisi hoc illis
 contingeret. Itaque alia ex aliis et alia per alia tum cor-
 pus pervadunt tum morbum denunciant, ut proinde ne-
 mini mirum videri debeat, si ad eorum cognitionem longius
 tempus requiratur, eosque pauci aggrediantur, cum per
 aliorum expositionem ad medici curantis cognitionem nar-
 ratione devenerint. Quod igitur ars medica adhibendi reme-
 dii abundantem per se habeat rationum facultatem, quod-
 que merito morbis qui corrigi nequeunt manus non ad-
 moveat, aut in iis aggrediendis inculpatam se exhibeat, tum
 praelens oratio manifeste indicat tum viri hujus artis pe-
 riti re ipsa lubentius quam verbis demonstrant, qui non
 tam orationis dictioni fludent quam quod vulgi fidem ex
 his quae vidit firmiorem quam ex his quae audierit sibi
 comparaturos existimant.

HIPPOCRATIS DE PRISCA MEDICINA LIBER.

Qui de medicina dicere aut scribere conantur et suae

Ed. Chart. II- [153.] Foef. I. 8. Ed. Lind. I. (14. 15.)
 ὑπόθεσιν σφίσιν αὐτέοισιν ὑποθέμενοι τῷ λόγῳ θερμὸν, ἢ
 ψυχρὸν, ἢ ὑγρὸν, ἢ ξηρὸν, ἢ ἄλλ' ὅ τι ἂν ἐθέλωσιν ἐς βραχὺ
 ἄγοντες, (15) τὴν ἀρχὴν τῆς αἰτίας τοῖσιν ἀνθρώποισι τῶν
 νόσων τε καὶ τοῦ θανάτου, καὶ πᾶσι τὴν αὐτὴν, ἐν ἣ δύο
 προθέμενοι, ἐν πολλοῖσι μὲν καὶ οἷσι λέγουσι καταφανέες εἰ-
 σὶν ἀμαρτάνοντες. μᾶλλον δὲ ἄξιον μέμψασθαι ἀμφὶ τέχνης
 εὐούσης, ἢ χρωῶνταί τε πάντες ἐπὶ τοῖσι μερίστοισι καὶ τιμῶσι
 μάλιστα τοὺς ἀγαθοὺς χειροτέχνας. εἰσὶ δὲ δημιουργοὶ οἱ
 μὲν φλαῦροι, οἱ δὲ πολὺ διαφέροντες. ὅπερ, εἰ μὴ ἦν ἱητρικὴ
 ὅλως, μηδ' ἐν αὐτῇ ἔσκεπτο, μηδ' εὔροιο μηδὲν, οὐκ ἂν
 ἦν, ἀλλὰ πάντες ἂν ὁμοίως αὐτῆς ἀπειροὶ τε καὶ ἀνεπιστή-
 μοι ἦσαν, καὶ τύχη πάντα τὰ τῶν καμνόντων διοικεῖτο. νῦν
 δ' οὐχ οὕτως ἔχει, ἀλλ' ὥπερ καὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν πασῶν
 οἱ δημιουργοὶ πολλὸν ἀλλήλων διαφέρουσι κατὰ χεῖρα καὶ
 κατὰ γνώμην, οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ ἱητρικῆς. διὸ οὐκ ἤξιουν ἐγῶγε
 κενῆς αὐτέην ὑπόθεσις δεῖσθαι ὥπερ τὰ ἀφανέα τε καὶ ἀπο-
 ρέομενα· περὶ ὧν ἀνάγκη, ἦν τις ἐπιχειροίη λέγειν, ὑποθέσει

quaestionis genus calidum, aut frigidum, aut humidum, aut siccum, aut aliud quidvis proposuerunt, ii, dum rem brevi contrahunt et idem morborum et mortis in universum causae principium unum vel duo constituunt, in multis quidem quae dicunt plane errasse arguuntur. At vero iustius artis nomine reprehendendi sunt quae re vera existit, quamque omnes in rebus maximis adhibent, cujusque peritos artifices summis honoribus dignantur. Sunt autem opifices alii quidem mali, alii vero multum praestantes. Quod sane minime contingeret, si prorsus non existeret ars medica, nihilque in ea vel observatione vel inventione constaret, omnesque illius ex aequo inexperti et ignari essent, aegrotantiumque rebus fortuna praeesset. Verum aliter se res habet, sed non secus ac in reliquis omnibus artibus opifices longe inter se tum manu tum mente praestant, sic etiam in arte medica. Quamobrem equidem ipsam non censeo in inani quaestione versari oportere, sicuti quae sunt obscura et dubia, de quibus si quis dicere velit, eum rei de qua agi-

Ed. Chart. II. [153.] Foef. I. 8. Ed. Lind. I. (15. 16.)
 χρῆσθαι. ὃ περὶ τῶν μετεώρων ἢ τῶν ὑπὸ γῆν εἰ λέγοι τις καὶ
 γινώσκου ὡς ἔχει, οὐτ' ἂν αὐτῶ λέγοντι οὔτε τοῖς ἀκούουσι
 δῆλα ἂν εἶη, εἴτε ἀληθεῖα ἐστὶν εἴτε μή. οὐ γὰρ ἐστὶ πρὸς
 ὅ τι ἡχρῆ ἐπανενέγκαντα εἰδέναι τὸ σαφές. ἱητρικῇ δὲ πάντα
 πάλαι ὑπάρχει, καὶ ἀρχὴ καὶ ὁδὸς εὐρημένη, καθ' ἣν καὶ τὰ
 εὐρημένα πολλά τε καὶ καλῶς ἔχοντα εὐρηται ἐν πολλῶ χρό-
 νῳ, καὶ τὰ λοιπὰ εὐρεθήσεται, ἣν τις ἰκανός τε ὦν καὶ τὰ
 εὐρημένα εἰδὼς ἐκ τούτων ὁρμώμενος ζητήῃ. ὅστις δὲ ταῦτα
 ἀποβαλὼν καὶ (16) ἀποδοκιμάσας πάντα, ἐτέρῃ ὁδῶ καὶ
 ἐτέρῳ σχήματι ἐπιχειρεῖν ζητεῖ καὶ φύσει τι εὐρημέναι, ἐξη-
 πάτηται καὶ ἐξαπατάται. ἀδύνατον γὰρ, δι' ἃς δὲ ἀνάγκας
 ἀδύνατον ἐγὼ πειράσομαι ἐπιδειξαι, λέγων καὶ δεικνύς τὴν
 τεχνὴν ὅ τι ἐστίν. ἐκ δὲ τούτου καταφανές ἐστὶ ἀδύνατα
 εἶναι ἄλλως πως εὐρίσκεισθαι. μάλιστα δὲ μοι δοκεῖ περὶ
 ταύτης δεῖν λέγοντα τῆς τέχνης γνωστὰ λέγειν τοῖσιν δημό-
 τῃσιν. οὐ γὰρ περὶ ἄλλου τινὸς οὔτε ζητεῖν προσήκει οὔτε

tur accommodatam quaestionem proponere necesse est. Vel-
 ut si quis de rebus sublimibus aut sub terra positis differat,
 aut earum naturam se nosse profiteatur, ea vera sint necne,
 neque iis qui differunt, neque iis qui audiunt satis fue-
 rit manifestum. Neque enim datur ad quod quis veri cogni-
 tionem referat. At vero in medicina jam pridem omnia sub-
 sistunt, in eaque principium et via inventa est per quam
 praeclara multa longo temporis spatio sunt inventa et reli-
 qua deinceps invenientur, si quis probe comparatus fuerit,
 ut ex inventorum cognitione ad ipsorum investigationem fe-
 ratur. Qui vero his omnibus rejectis ac repudiatis aliam
 inventionis viam aut modum aggreditur et aliquid se inve-
 nisse jactitat, is cum fallitur tum alios fallit. Neque enim
 istud ullo pacto fieri potest. Quas autem ob causas istud fieri
 nequeat postea ostendam, ubi artem esse dixero ac docuero.
 Ex quo etiam manifestum fiet nihil omnino alia ratione in-
 veniri posse. Ac mihi quidem maxime videtur qui de hac
 arte differere instituit quae plebeiis nota sunt dicere debe-
 re, cum de nullo alio vel quaerere, vel dicere conveniat

Ed. Chart. II. [153. 154.] Foef. I. 8. 9. Ed. Lind. I. (16. 17.)
λέγειν ἢ περὶ τῶν παθημάτων ὧν αὐτοὶ οὗτοι νοσέουσιν.
[154] || αὐτοὺς μὲν οὖν τὰ σφέων αὐτῶν παθήματα καταμα-
θεῖν, ὡς τε γίνεται καὶ παύεται καὶ δι' οἷας προφάσις αὔξε-
ται τε καὶ φθίνει, ἰδιώτας ἔοντας, οὐ βραΐδιον· ὑπ' ἄλλου δ'
εὐρημένα καὶ λεγόμενα, εὐπετές. οὐδὲν γὰρ ἕτερον ἀναμνη-
σκαται ἕκαστος ἀκούων τῶν ἑαυτῶ ξυμβαινόντων. εἰ δέ τις
τῆς τῶν ἰδιωτέων γνώμης ἀποτεύξεται, καὶ μὴ διαθήσει τοὺς
ἀκούοντας; οἷτος τοῦ ἔοντος ἀποτεύξεται. καὶ διὰ ταῦτα οὖν
οὐδὲν δεῖται ἰποθέσις. τὴν γὰρ ἀρχὴν οὐτ' ἂν εὐρέθη τέχνη
ἢ ἰητρικὴ οὐτ' ἂν ἐξητήθη. οὐδὲν γὰρ αὐτῆς ἔδει τοῖσι κά-
μνουσι τῶν ἀνθρώπων, τὰ αὐτὰ διαιωμένοισι τε καὶ προσ-
φερομένοισιν, ἄπερ ὑγιαίνοντες ἐσθίουσι καὶ πίνουσι καὶ
κατ' ἄλλα διαιωμένοις ξυνέφερε, εἰ μὴ ἦν ἕτερα βελτίω. νῦν
δ' αὐτὴ ἢ ἀνάγκη ἰητρικὴν ἐποίησε ζητεῖσθαι τε καὶ εὐρεθῆναι
ἀνθρώποισιν· ὅτι τοῖσι (17) κάμνουσιν ταῦτά προσφερομέ-
νοισιν ἄπερ οἱ ὑγιαίνοντες οὐ ξυνέφερον, ὡς οὐδὲ νῦν ξυμ-
φέρει. ἔτι δ' ἀνωθεν ἔγωγε ἀξιῶ οὐδ' ἂν τὴν τῶν ὑγιαίνόν-
των διαίταν τε καὶ τροφήν ἢ νῦν χρέονται εὐρεθῆναι, εἰ ἐξήρ-

quam de morbis quibus ii ipsi tentantur. Cum igitur rudes
sint, neque morbos quibus aegrotant nosse, neque quomodo
orientur, aut desinant, neque ob causas incrementum, aut mi-
nuantur, iis est facile; ab alio vero inventos et expositos,
proclive, cum nil aliud quisque recordetur quam quae sibi
contigisse audit. Quod si quis popularium sententiam non
assequitur, nec se audientibus conciliat, is quod vere exi-
sit non assequetur et neque propterea ulla proposita materia
indiget. Principio saepe neque inventa fuisset, neque inve-
stigata ars medica, neque enim ea aegrotis opus esset, si
eadem victus ratio iis offeretur, qua qui valent utuntur,
quin etiam alia victus ratio contulisset, nisi essent istis alia
meliora. At nunc necessitate homines coacti artem medi-
cam invenerunt et investigarunt, quod aegrotis oblata bene
valentium victus ratio nihil contulerit, ut ne nunc quidem
confert. Ad haec superioribus equidem saeculis neminem
istam bene valentium victus rationem et alimoniam, qua
nunc utuntur, inventurum fuisse exillimo, si idem cibus et

Ed. Chart. II. [154.] Foel. I. 9. Ed. Lind. I. (17.)
 κει τῷ ἀνθρώπῳ ταυτὰ ἐσθίωντι καὶ πίνοντι βοῖ τε καὶ ἵππῳ
 καὶ πᾶσιν ἐκτὸς ἀνθρώπου, οἷον τὰ ἐκ τῆς γῆς φυόμενα, καρ-
 πούς τε καὶ ὕλην καὶ χόρτον. οἱ ἀπὸ τουτέων τὲ καὶ τρέφον-
 ται καὶ αὖξονται καὶ ἄπονοι διάγουσιν, οὐδὲν προσδεόμε-
 νοι ἄλλης διαίτης. καὶ τοι τὴν ἀρχὴν ἔγωγε ἀξιῶ καὶ τὸν ἀν-
 θρωπον τοιαύτῃ τροφῇ κεχρῆσθαι. τὰ δέ γε νῦν διαιτή-
 ματα εὐρημένα τετεχνημένα ἐν πολλῷ χρόνῳ γεγενῆσθαι μοι
 δοκεῖ. ὡς γὰρ ἔπισχον πολλά τε καὶ δεινὰ ἀπὸ ἰσχυρῆς τε
 καὶ θηριώδεος διαίτης σώματα, καὶ ἄκηρα, καὶ μεγάλας
 δυνάμεις ἔχοντα ἐσφερόμενοι, οἷά περ ἂν καὶ νῦν ὑπ' αὐτέων
 πάσχοιεν, πόνοισί τε ἰσχυροῖσι καὶ νόσοισι περιλίπτοντες,
 καὶ διὰ ταχέος θανάτοισιν. ἦσσαν μὲν οὖν ταῦτα τότε εἰκὸς
 ἦν πάσχειν διὰ τὴν συνήθειαν. ἰσχυρῶς δὲ καὶ τότε, καὶ
 τοὺς μὲν πλείους τε καὶ ἀσθεστετέραν φύσιν ἔχοντας ἀπόλ-
 λυσθαι εἰκὸς, τοὺς δὲ τουτέων ὑπερέχοντας πλείω χρόνον
 ἀντέχειν. ὥπερ καὶ νῦν ἐκ τῶν ἰσχυρῶν βρωμάτων, οἱ μὲν
 γὰρ ῥηϊδίως ἀπαλλάσσονται, οἱ δὲ μετὰ πολλῶν πόνων τε
 καὶ κακῶν. διὰ δὴ ταύτην τὴν χρείην καὶ οὗτοί μοι δοκέουσι

potus homini, bovi et equo et caeteris praeter hominem
 animantibus satis fuisset, ea nempe quae ex terra oriuntur,
 fructus, herbae et foenum, quibus nutriuntur et augentur,
 et sana degunt, nullo alio victu indigentia. Quanquam equi-
 dem per initia hominum eodem alimento usum esse exi-
 stimo. At cibaria, quibus nunc utuntur, non nisi arte in-
 venta et excogitata longoque temporis intervallo in usum
 deducta mihi videntur, cum nimirum ex robusto et firmo
 victu, intemperatis et nimium valentibus ingestis cibariis,
 in multos et graves morbos homines incidere, in quos
 etiam hoc tempore, si iisdem uterentur, incurrerent, ex
 quibus gravibus doloribus et morbis correpti brevi vitam
 cum inorte commutarent. Et si vero est simile his malis mi-
 nus conflictatos fuisse propter consuetudinem, quamvis tunc
 quidem graviter laborarint et plurimos quidem imbecilliore
 natura praeditos interiisse, eos vero qui viribus praesta-
 rent diutius exstitisse, non secus ac hoc tempore quidam
 ex valentibus cibariis facile, alii non nisi cum multis dolo-

Ed. Chart. II. [154. 155.] Foëf. I. 9. Ed. Lind. I. (17. 18.)
 ζητῆσαι τροφήν ἀρμόζουσαν τῇ φύσει, καὶ εὐρεῖν ταύτην, ἣ
 νῦν χρώμεθα. ἐκ μὲν οὖν τῶν πυρῶν βρέξαντες καὶ πτίσαντες
 πάντα καὶ (18) καταλίσαντες καὶ διασήσαντες καὶ φορύ-
 ξαντες καὶ ὀπτήσαντες ἀποτέλεσαν ἄρτον· ἐκ δὲ γε
 τῶν κριθῶν μᾶζαν, ἄλλα τε συχνὰ περὶ ταύτην πρηγματευ-
 σάμενοι, ἤψησάν τε καὶ ὀπτήσαν καὶ ἔμιξαν, καὶ ἐκέρασαν
 ἰσχυρά τε καὶ ἄκρατα τοῖσιν ἀσθενεστέροις, πλάσσοντες πάντα
 πρὸς τὴν τοῦ ἀνθρώπου φύσιν τε καὶ δύναμιν, ἠγεύμενοι, ὅσα
 μὲν ἰσχυρότερα ἢ οὐ δύνησεται κρατεῖν ἢ φύσις, ἣν ἐσβάλη-
 ται, ἀπὸ τούτων δ' αὐτῶν πόρους τε καὶ νόσους καὶ θανά-
 τους ἔσσεσθαι. ὅσων δ' ἂν δύνηται ἐπικρατεῖν, ἀπὸ τούτων
 τροφήν τε καὶ αὐξῆσιν καὶ ὑγίειν. τῷ δ' εὐρήματι τί ἂν
 οὖν ὄνομα δικαιοτέρον ἂν τις προσῆκον μᾶλλον θεῖτο ἢ ἰη-
 τρικήν; ὅτι εὐρήται ἐπὶ τῇ τοῦ ἀνθρώπου ὑγίει τε καὶ τρο-
 φῇ καὶ [155] σωτηρίῃ, ἀλλαγμα κείνης τῆς διαίτης, ἐξ ἧς οἱ
 πόροι καὶ τοῦσοι γίνονται. εἰ δὲ μὴ τέχνη αὐτὴ νομίζεται εἶναι,
 οὐκ ἀπεικός. ἧς γὰρ μηδεὶς ἐστὶν ἰδιώτης, ἀλλὰ πάντες ἐπι-

ribus et molestiis vindicantur. Eaque sane necessitate mihi
 adducti illi videntur consentaneum naturae alimentum in-
 vestigasse et id quo nunc utimur invenisse. Triticum igitur
 macerantes et omnino pinsentes, molis frangentes, subi-
 gentes et affantes panem confecerunt. Ex hordeo vero ma-
 zam et plurima alia magna circa eam adhibita opera coxe-
 runt, assarunt, miscuerunt, valentiaque et intemperata
 cum imbecilibus temperantes, omnia pro hominis natura
 et viribus composuere, rati cibos valentiores ingestos, quod
 a natura superari non possent, dolores, morbos et mortem
 afferre, eos vero qui a natura superarentur alimentum,
 incrementum et sanitatem praestare. Huic autem invento
 quodnam justius aut convenientius quam medicinae nomen
 imponi queat? quandoquidem ad hominis sanitatem, nu-
 tritionem et salutem inventum est, quod in illius victus ra-
 tionis vicem succederet, ex qua dolores et morbi nascuntur.
 Quod si quis hanc ipsam artem esse non existimet, non ab-
 surde profus sentiat. Cujus enim artis propter usum et ne-
 cessitatem nemo rudis est, sed omnes periti, illius artificem

Ed. Chart. II. [155.] Foëf. I. 9. 10. Ed. Lind. I. (18. 19.)
 στήμονες διὰ τὴν χρῆσιν τε καὶ ἀνάγκην, οὐ προσήκει ταύτης
 οὐδένα τεχνίτην καλέεσθαι, ἐπεὶ τότε εὖρημα καὶ μέγα καὶ
 πολλῆς || τέχνης τε καὶ σκέψιος. ἔτι γοῦν καὶ νῦν οἱ τῶν γυμ-
 νασίων τε καὶ ἀνακτῆσιων ἐπιμελούμενοι αἰεὶ τι προσεξευρί-
 σκουσι, κατὰ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ζητούντες ὅ τι ἔδων τε καὶ
 πίνων ἐπικρατήσῃ τε αὐτέων μάλιστα καὶ ἰσχυρότερος ἐου-
 τοῦ ἔσται. σκεψώμεθα γοῦν καὶ τὴν ὁμολογουμένως ἰητρικὴν,
 τὴν ἀμφὶ τοὺς κάμνοντας εὖρημένην, εἰ καὶ οὔνομα καὶ τε-
 χνίτας ἔχει, καὶ κρατεῖν καὶ αὐτὴ τῶν αὐτέων ἐθέλοι, καὶ (19)
 ὁπόθεν ποτε ἤρκαται. ἐμοὶ μὲν γὰρ ὅπερ ἐν ἀρχῇ εἶπον, οὐδ'
 ἂν ζητῆσαι δοκέει ἰητρικὴν οὐδεὶς, εἰ ταῦτ' αἰτιατῆματα τοῖσι
 τε κάμνουσιν καὶ τοῖσιν ὑγιαίνουσιν ἴσμοζεν. ἔτι γοῦν καὶ
 νῦν ὅσοι ἰητρικῇ μὴ χρέονται, οἳ τε βάρβαροι καὶ τῶν Ἑλλή-
 των ὄμοροι, τὸν αὐτὸν τρόπον ὃν περ ὑγιαίνοντες διαιτέονται,
 πρὸς ἡδονὴν, καὶ οὐτ' ἂν ἀπόσχονται οὐδενὸς ὧν ἐπιθυμίου-
 σιν, οὐδὲ στείλαιντο. οἱ δὲ ζητήσαντές τε καὶ εὖρόντες ἰητρι-
 κὴν τὴν αὐτέην κείνοισι διάνοιαν ἔχοντες περὶ ὧν μοι ὁ πρό-
 τερος λόγος εἴρηται, πρῶτον μὲν, οἶμαι, ὑφείλον τοῦ πλήθεος

aliquem vocari fas non est. Quanquam inventum hoc longe
 praestans est et multa arte ac observatione constat. Quin
 etiam in hodiernum usque diem qui rei gymnasticae et
 viribus reficiendis praesunt eadem via investigando semper
 aliquid inveniunt, quo quis pro cibo et potu usus reliquis
 in certamine longe superior et seipso robustior evadat. Me-
 dicinam igitur, quam omnes aegrorum causa inventam esse
 fatentur, in considerationem adhibeamus, num et nomen
 et artifices habeat, iplisque superior esse velit et undenam
 originem traxerit. Ac mea quidem opinione, quam supra dixi,
 nemo ad medicinam investigandam animum applicaturus fuis-
 set, si eadem victus ratio et aegris et sanis accommodata esset.
 Quare etiam in hunc usque diem barbari et Graecis finitimi,
 apud quos nullus est medicinae locus, eadem victus ratione
 qua sani ad voluptatem utuntur; neque eo quod expetunt
 abstinent, neque sibi temperant. At vero qui medicinam
 perscrutando invenere, eandem quam qui a me superiore
 oratione dicti sunt sententiam secuti, primum quidem, ut

Ed. Ckart. II. [155.] Foef. I. 10. Ed. Lind. I. (19. 20.)
 τῶν σιτίων αὐτέων τουτέων, καὶ ἀντὶ πλεόνων ὀλίγα ἐποίησαν. ἐπεὶ δ' αὐτέοισι τοῦτό ἐστι μὲν ὅτε πρὸς τινὰς τῶν καμόντων ἤρκεσε καὶ φανερόν ἐγένετο ὠφελῆσαν, οὐ μέντοι πᾶσι γε, ἀλλ' ἤσάν τινες οὕτως ἔχοντες, ὡς μηδ' ὀλίγων σιτίων δύνασθαι ἐπικρατέειν, ἀσθενεστέρου δὴ τινος ἐδόκειον οἱ τοιοῦτοι δεῖσθαι, εὖρον ῥοφήματα μίξαντες ὀλίγα τῶν ἰσχυρῶν πολλῶ τῷ ὕδατι, καὶ ἀφαιρούμενοι τὸ ἰσχυρὸν τῇ κράσει τε καὶ ἐψῆσει. ὁκόσοι δὲ μηδὲ τῶν ῥοφημάτων ἐδύνατο ὑποκρατέειν, ἀφείλον καὶ ταῦτα, καὶ ἀφίκοντο ἐς πόματα, καὶ ταῦτα τῆσί τε χρῆσσει καὶ τῷ πλήθει διαφυλάσσοντες ὡς μετριῶς ἔχη, μήτε πλείω τῶν δεόντων μήτε ἀκητέστερα προσφερόμενοι, μηδ' ἐνδεέστερα. εὖ δὲ χρῆ ἐιδέναι τοῦτο οἷσι τὰ ῥοφήματα ἐν τῆσι νούσοισιν οὐ ξυμφέρει, ἀλλ' ἀντικρυς ὅταν τοῦτο ποιήσωσι παροξύνονται σφίσιν οἷ τε πυρετοὶ καὶ τὰ ἀλγῆματα· καὶ δηλὸν τὸ προσενε(20)χθὲν τῇ μὲν νούσῳ τροφή τε καὶ αὐξήσις γενόμενον, τῷ δὲ σώματι φθίσις τε καὶ ἀρρώστίη. ὁκόσοι δ' ἂν τῶν ἀνθρώπων ἐν ταύτῃ τῇ διαθέσει ἔοντες προσενέγκωνται ξηρὸν σιτίον, ἢ μᾶζαν, ἢ ἄρτον, καὶ

sentio, de suis cibis copiam detraxerunt, deinde pro multis paucos sumpserunt. Quod cum aegrotantibus quibusdam factis esset, palamque prodesset, non tamen omnibus constaret, verum erant quidam ita affecti ut ne paucos quidem cibos conficere possent, quibus sane imbecilliore quodam cibo opus esset, sorbitiones invenerunt, valentes cibos paucos multa aqua diluentes eorumque vim temperatione et coctione detrahentes. Quod si qui neque sorbitiones superare possent, iis etiam detractis potiones substituerunt, observantes ut et usu et copia moderatae essent, neque justo copiosiores, neque meraciores, neque pauciores exhiberentur. Inprimis autem animadvertere oportet, quibus in morbis sorbitiones minime conveniunt, sed continuo ubi assumptae sunt, febres ac dolores exacerbantur, ex quo efficitur, ut quod assumptum est morbum quidem foveat et augeat, corpus vero imminuat et imbecillius reddat. At vero qui ita affecti cibum siccum, aut mazam, aut panem quantumvis modicum assumunt, ii decuplo magis atque manifestius

Ed. Chart. II. [155. 156.] Foef. I. 10. Ed. Lind. I. (20.)
 ἦν πάνυ σμικρὸν, δεκαπλασίως ἂν μᾶλλον καὶ ἐπιφανέστερον
 κακωθεῖεν ἢ ῥοφέοντες, δι' οὐδὲν ἄλλο ἢ διὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ
 βρώματος πρὸς τὴν διάθεσιν, καὶ ὧ γε ῥοφεῖν συμφέρει, ἐσθί-
 ειεν δ' οὐ. εἰ γὰρ πλείω φάγοι, πολὺ ἂν ἔτι κακωθεῖη· καὶ εἰ
 ὀλίγα, ποθήσειεν ἂν. πάντα δὲ τὰ αἷτια τοῦ πόνου εἰς τὸ
 αὐτὸ ἄγεται, τὰ ἰσχυρότατα μάλιστα γε καὶ ἐπιφανέστατα,
 λυμαίνεσθαι τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν ὑγίεια ἔόντα καὶ τὸν νο-
 σέοντα. τί οὖν φαίνεται [156] ἕτεροῖον διανοηθεῖς ὁ καλεῖ-
 μενος ἰητρὸς καὶ ὁμολογημένως χειροτέχνης, ὅς ἐξεῦρε τὴν
 ἀμφὶ τοὺς κάμνοντας δίαιτάν τε καὶ τροφήν, ἢ κείνος ὁ ἀπ'
 ἀρχῆς τοῖσι πῦσιν ἀνθρώποισι τροφήν ἢ νῦν χρεόμεθα ἐξ
 ἐκείνης τῆς ἀγρίας καὶ θηριώδους εὐρώϊν τε καὶ παρασκευάσας
 διαίτης; ἐμοὶ μὲν γὰρ φαίνεται αὐτὸς τρόπος καὶ ἔν τι καὶ
 ὅμοιον τὸ εὖρημα. ὁ μὲν ὅσων μὴ ἰδύνατο ἡ φύσις ἢ ἀνθρω-
 πίνῃ ἐπικρατέειν ὑγιαίνουσα, ἐμπιπτόντων διὰ τὴν ἀγριότητά
 τε καὶ ἀκρησίην, ὁ δὲ ὅσων ἢ διάθεσις ἐν οἷῳ ἂν ἐκάστοτε
 ἕκαστος τύχῃ διακείμενος μὴ ἦν δυνατὸς ἐπικρατέειν, ταῦτα
 ἐξήτησεν ἀφελεῖν. τί δὲ τούτου ἐκεῖνο διαφέρει ἀλλ' ἢ πλέον

laeduntur quam si forbitione utantur, neque aliam ob cau-
 sam quam quod cibus viribus sit valentior quam affectus re-
 quirat, tum quod cui forbere, ei edere minime conveniat.
 Quo namque plura comederit, eo pejus afficietur; si vero
 pauca, etiam dolebit. Atque ad id sane referuntur omnes
 doloris causae, quod valentissima edulia maxime et eviden-
 tissime homini tam sano quam aegro sunt noxia. Quamnam
 igitur aliam habuisse mentem videtur is qui medicus et
 omnium confessione artifex vocatur, cum victus rationem
 qua aegri utuntur invenit, aut qui ab initio omnibus mor-
 talibus victum illum quo nunc utimur loco illius agrestis
 ac ferinae victus rationis adinvenit et apparavit? Mihi equi-
 dem eadem esse ratio et uno eodemque modo excogitata vi-
 detur. Hic enim ea quae occurrerent et a natura humana
 bene valente propter feritatem et incommodationem super-
 rari non poterant, ille vero quae quivis quomodolibet
 affectus minime superare poterat, detrahare studuit. At
 quid inter hoc et illud est discriminis, nisi quod hoc multi-

Ed. Chart. II. [156.] Foes. I. 10, 11. Ed. Lind. I. (20, 21.)
 τό τε εἶδος καὶ ὅτι ποικιλωτέρον καὶ πλείονος πραγματείας,
 ἀρχὴ δὲ κείνη ἢ πρότερον γενομένη; (21) εἰ δέ τις σκέπτοιο
 τίς ἢ τῶν καμνόντων δίαίτα πρὸς τὴν τῶν ὑγαινότων, εὖροι
 ἂν βλοβερωτέραν ἢπερ τὴν ἢ τις τῶν καμνόντων θηρίων τε
 καὶ τῶν ἄλλων ζώων. || ἀνὴρ γὰρ κάμνων νοσήματι μήτε τῶν
 χαλεπῶν τε καὶ ἀφόρων μὴτ' αὖ παντίπασιν εὐηθέων, ἀλλ'
 οὔτε αὐτέω ἀμαρτάνοιτι μέλλει ἐπίδηλον ἔσεσθαι, εἰ ἐθέλει
 καταφαγεῖν ἄρτον, κρέα, ἢ ἄλλό τι ὧν ὑγαινοντες ἐσθίοντες
 ὀφελέονται, μὴ πολὺ, ἀλλὰ πολλῶ ἂν ἐλόσσω ἢ ὑγαιῶν
 ἠδύνατο. ἄλλος τε τῶν ὑγαινότων φύσιν ἔχων μήτε παντίπα-
 σιν ἀσθενέα μὴτ' αὖ ἰσχυρὴν, φαγῶν τι ὧν βοῦς ἢ ἵππος
 φαγῶν ὀφελούτιο τε καὶ ἐσθίει ὀρόβους, ἢ κριθάς, ἢ ἄλλό
 τι τῶν τοιούτων μὴ πολὺ, ἀλλὰ πολλῶ μείον ἢ δύνατο.
 κὰν ἦσσαν ὑγαιῶν τοῦτο ποιήσας πονήσειέ τε καὶ κινδυνεύ-
 σεις κείνου τοῦ νοσέοντος, ὃς τὸν ἄρτον ἢ τὴν μᾶζαν ἀκαί-
 ρως προσηρέγκατο. ταῦτα δὴ πάντα τεκμήρια, ὅτι ταύτη ἢ

plici et vario magis genere constat et plus habet negotii,
 originem autem praebuit quam prius fuit institutum? Quod si
 quis in considerationem adhibeat atque inter se conferat
 tum aegrotantium tum bene valentium victus rationem, is
 eam quae ferarum est et caeterarum animantium illa quae
 aegrorum est magis noxiam inveniet. Si quis enim morbo
 tentetur neque omnino difficili et intolerabili, neque pror-
 fus levi, sed quem neque qui peccat sit cogniturus, si pa-
 nem, aut carnem, aut aliud quiddam eorum quod sanos
 juvet, comedat, non multum quidem, sed longe parcius
 quam sanus poterat: contra vero aliquis sanus natura non
 omnino imbecilla, neque rursus robusta, aliquid eorum
 quae bovi aut equo profunt comedat, nempe ervum, aut
 hordeum, aut aliud quippiam ejusmodi, non multum qui-
 dem, sed multo minus quam ferre possit: quamvis id sanus
 fecerit, non minus utique gravabitur aut periclitabitur
 quam qui aegrotus panem aut mazam intempestive assumpsit.
 Ex quibus omnibus colligitur, artem medicam via quadam
 investigatam et inventam esse. Quod si re vera, quemad-

Ed. Chart. II. [156.] Foëf. I. 11. Ed. Lind. I. (21. 22.)
 τέχνη ἢ ἰητρικὴ τῇ ὁδῷ ζητεομένη εὐρίσκοιτο ἄν. καὶ εἰ μὲν
 ἦν ἀπλῶς ὡσπερ ὑφηγεῖται, ὅσα μὲν ἦν ἰσχυρότερα ἐβλαπτεν,
 ὅσα δ' ἦν ἀσθενέστερα ὠφέλει τε καὶ ἔτρεφε τὸν κάμνοντα
 καὶ τὸν ὑγαινοντα, εὐπετέες ἄν ἦν τὸ χρῆμα. πολλὸν γὰρ τοῦ
 ἀσφαλῆος, ἄν ἔδει περιλαμβάνοντας ἄγειν ἐπὶ τὸ ἀσθενέστα-
 τον. νῦν δὲ οὐκ ἔλασσον ἀμάρτημα, οὐδὲ ἦσσον λυμαινεται
 τὸν ἄνθρωπον, ἦν ἐλάσσονα καὶ ἐνδεέστερα τῶν ἱκανῶν προσ-
 φέρηται. τὸ γὰρ τοῦ λιμοῦ μέρος δύναται ἰσχυρῶς ἐν τῇ
 φύσει τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὑγιῶσαι καὶ ἀσθενέα ποιῆσαι καὶ
 ἀποκτεῖναι. (22) πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα κακὰ ἐτεροῖα μὲν τῶν
 ἀπὸ πληρώσιος, οὐχ ἦσσον δὲ ἅμα δεινὰ κενώσιος. δι' ὧν
 πολλὸν ποικιλωτέρη τε καὶ διὰ πλέονος ἀκριβίης ἐστὶ. δεῖ
 γὰρ μέτρον τινὸς στοχάσασθαι. μέτρον δὲ οὐδὲ σταθμὸν,
 οὐδὲ ἀριθμὸν οὐδένα ἄλλον πρὸς ὃ ἀναφέρων εἴσῃ τὸ ἀκριβές,
 οὐκ ἄν εὐροίης ἄλλο ἢ τοῦ σώματος τὴν αἴσθησιν. διὸ ἔργον
 οὕτω καταμαθεῖν ἀκριβῶς, ὥστε μικρὰ ἀμαρτάνειν ἐνθα ἢ
 ἐνθα. καὶ ἐγὼ τοῦτον τὸν ἰητρὸν ἰσχυρῶς ἐπαινέοιμι τὸν
 σμικρὰ ἀμαρτάνοντα. τὸ δ' ἀκριβές ὀλιγάκις ἐστὶ κατιδεῖν.

modum existimant, quae quidem sunt valentiora laederent,
 quae vero imbecilliora, tum aegros tum sanos juvarent et
 nutrent, res facili negotio conficeretur. Longe enim tutius
 ageretur, si res ad imbecillimum deducatur. At nunc non
 levius peccatur, neque minus laeditur, si quis pauciora et
 infra modum assumat. Fames enim plurimum potest in ho-
 minum natura tum ad sanitatem et imbecillitatem tum ad
 mortem inferendam. Multa vero alia mala et varia quidem
 ex plenitudine oriuntur, neque vero minus gravia ex ina-
 nitione, ut proinde in his maxima insit varietas et magna
 diligentia requiratur. Modum enim quadam conjectura colli-
 gere oportet. Modum autem neque pondus, neque ullum
 alium numerum, ad quem ista referas, ut exacte cognos-
 cas, non ullum alium invenias quam corporis sensum.
 Quocirca istud adeo exacte cognoscere, ut leviter in utram-
 que partem pecces, operosa res est. Quanquam equidem
 vehementer hunc medicum laudarem, qui parum peccet.
 At exacta certitudo raro cernitur. Quare medicorum pleri-

Ed. Chart. II. [156. 157.] Foëf. I. 11. Ed. Lind. I. (22. 23.)
 ἐπεὶ οἱ πολλοὶ γε τῶν ἰητρῶν ταυτὰ μοι δοκέουσι τοῖσι κα-
 κοῖσι κυβερνήταις πάσχειν. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι ὅταν ἐν γαλήνῃ κυ-
 βερῶντες ἀμαρτάνωσιν, [157] οὐ καταφανέες εἰσὶν· ὅταν
 δὲ αὐτοὺς κατάσχη ἄνεμός τε μέγας καὶ χειμῶν, φανερώς ἤδη
 πᾶσιν ἀνθρώποισι δι' ἀγνωσίην καὶ ἀμαρτίην δῆλοί εἰσιν ἀπο-
 λέσαντες τὴν ναῦν. οὕτω δὴ καὶ οἱ κακοὶ τε καὶ πλείστοι
 ἰητροὶ, ὅταν μὲν θεραπεύσωσιν ἀνθρώπους μηδὲν δεινὸν ἔχον-
 τας, ἐς οὓς ἂν τις καὶ τὰ μέγιστα ἀμαρτάνων οὐδὲν δεινὸν
 ἐργάσαιοτο, πολλὰ δὲ τὰ τοιαῦτα νοσήματα καὶ πολὺ πλεόν
 τῶν δεινῶν ἀνθρώποισι συμβαίνει, ἐν μὲν δὴ τοῖσι τοιούτοι-
 σιν ἀμαρτάνοντες οὐ καταφανέες εἰσὶ τοῖσιν ἰδιώτησιν· ὁκό-
 ταν δὲ τύχῃσι μεγάλῃ τε καὶ ἰσχυρῇ καὶ ἐπισφαλεῖ νοσήματι,
 τότε σφείων τὰ ἀμαρτήματα καὶ ἡ τέχνη πᾶσι καταφανής
 ἔστιν. οὐ γὰρ ἐς μακρὸν αὐτέων ἐκάστου αἰ τιμωρίαί, ἀλλὰ
 διὰ ταχέος πάρευσιν. (23) ὅτι δὲ οὐδὲν ἐλάσσους ἀπὸ κενώσιος
 ἀκαίρου κακοπάθειαι γίνονται τῷ ἀνθρώπῳ ἢ καὶ ἀπὸ πλη-
 ρώσιος, καταμανθάνειν καλῶς ἔχει ἐπαναφέροντας ἐπὶ τοὺς
 ὑγιαίνοντας. ἔστι γὰρ οἷσιν αὐτέων ξυμφέροι μονοσιτέειν,
 καὶ τοῦτο διὰ τὸ ξυμφέρον τοῖσιν αὐτοῖσιν ἐτάξαντο, ἄλλοισί

que malorum navium gubernatorum mihi simillimi videntur,
 qui si tranquillo mari navem regunt, nemo eos peccare de-
 prehendat. Quod si eos vehemens ventus aut tempestas
 oppresserit, jam omnibus manifeste constat eorum imperi-
 tia et culpa navem fuisse perditam. Ad hunc sane modum
 improbi plerique medici, dum leviter affectos curant, in
 quibus vel gravissimi errores commissi nihil periculi ad-
 mittunt, cum multi hujusmodi morbi ac longe frequentius
 quam graviores hominibus contingant, in iis quidem si
 delinquant, plebejos latent: ubi vero in magnum et vehe-
 mentem ac periculosum morbum inciderint, tum ipsorum
 ars et errores omnibus sunt conspicui. Horum enim cujus-
 que vindices poenae praesto sunt, neque in longum disse-
 runtur. Quod autem non minores affectus ex intempestiva
 vacatione quam repletione homini contingant, ex bene
 valentibus probe cognoscas. Quibusdam enim semel tantum
 cibum sumere confert, idque quod conferat sibi constitue-

Ed. Chart. II. [157.] Foëf. I. 11. 12. Ed. Lind. I. (23.)
 τε ἀριστῶν, διὰ τὴν αὐτὴν ἀνάγκην. οὕτω γὰρ αὐτοῖς ξυμφέ-
 ρει, καὶ μὴ τούτοισιν οἱ δι' ἡδονὴν ἢ δι' ἄλλην τινὰ συγκυ-
 ρίην ἐπετηδευσαν ὀπότερον αὐτέων. τοῖοι μὲν γὰρ πλείστοισι
 τῶν ἀνθρώπων οὐδὲν διαφέρει πότερον ἂν ἐπιτηδεύσωσιν,
 εἴτε μονοσιτέειν, εἴτε ἀριστῶν, τουτέω τῷ ἔθει χρῆσθαι. εἰσὶ
 δέ τινες οἱ οὐκ ἂν δύναιντο ἔξω τοῦ συμφέροντος ποιόντας
 ζηϊδίως ἀπαλλάσσειν, ἀλλὰ ξυμβαίνει αὐτέων ἑκατέροισι παρ'
 ἡμέρην μίην, καὶ ταύτην οὐ σχολῇ μεταβάλλουσιν, ὑπερφυῆς
 κακοπαθείη. || οἱ μὲν γὰρ ἦν ἀριστήσωσι μὴ ξυμφέροντος αὐτέ-
 οισιν, εὐθύς βαρέες καὶ νωθροὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν γνώμην,
 χάσμης τε καὶ νυσταγμοῦ καὶ δίψης πλήρεις· ἦν δὲ ἐπιδειπνή-
 σωσι, καὶ φύσα καὶ στρόφος καὶ ἡ κοιλίη καταρῥήγνυται.
 καὶ πολλοῖσιν ἀρχὴ νοῦσου αὐτῆ μεγάλης ἐγένετο, ἦν τὰ αὐτὰ
 σιτία, ἃ μεμαθήκει ἀπαξ ἀναλίσκειν, δις προσενέγκηται καὶ
 μηδὲν ἔτι πλέον. τοῦτο δὲ εἰ ἀριστῶν μεμαθηκώς τις καὶ οὐ-
 τως αὐτέω ξυμφέρον μὴ ἀριστήσῃ, ὅταν τάχιστα παρέλθῃ ἡ
 ὥρη, εὐθύς ἀδυναμίη δεινῇ, τρόμος, ἀψυχίη· ἐπεὶ τούτοισιν
 ὀφθαλμοὶ γλωρότεροι, οὖρον παχὺ καὶ θερυδόν, στόμα πικρὸν,

runt. Quidam etiam prandere ob eandem causam, quod iis
 conferat, coguntur. Quod non iis contingit qui propter
 voluptatem aut alium quemvis casum horum alterutrum
 facere student. Plerisque enim nihil refert utrumlibet se-
 cuti, vel semel tantum cibum capere, vel prandere etiam
 alluescant. Quidam vero si quid incommode fecerint, non
 facile degunt, verum eorum utrisque die altero vix nec te-
 mere exacto, supra modum gravis oritur affectio. Si enim
 pransi fuerint quibus prandere non conducit, ii continuo
 graves totoque corpore et mente segnes evadunt, cum osci-
 tatione, somnolentia multaque fiti. Quod si insuper etiam
 coenaverint, et flatus et tormina excitantur et venter erumpit.
 Ac multis magni morbi origo fuit, si cibos quos semel
 absumere consueverant bis assumpsissent, nec quicquam
 amplius. Ad haec si quis prandere consuetus atque cui
 prandere conducit, non prandeat, protinus ubi tempus
 praeteriit, statim gravis impotentia exoritur, tremor et animi
 defectio, ad haec oculi pallidiores fiunt, urina crassa et ca-

Ed. Chart. II. [157. 158.] Foef. I. 12. Ed. Lind. (24.)
 καὶ (24) τὰ σπλάγγνα οἱ δοκέει κρεμαῖσθαι, σκοτοδίνη, δυσορ-
 γίη, δυσθυμία. ταῦτα δὲ πάντα, ὅταν δειπνεῖν ἐπιχειρήσῃ,
 ἀναλίσκειν δὲ οὐ δυνατὸς ὁ ἀριστιζόμενος ἢ πρότερον ἐδεί-
 πνει. ταῦτα δὲ αὐτὰ μετὰ στρόφου τε καὶ ψόφου καταβαίοντα
 συγχλίνει τὴν κοιλίην, δυσκοιτεύουσι τε καὶ ἐνυπνιαζόνται τε-
 ταραγμένα καὶ θορυβώδεα. πολλοῖσι δὲ καὶ τουτέων αὐτῆ
 ἀρχὴ νόσου ἐγένετο. σκέψασθαι δὲ χρὴ διὰ τίνος προφάσις
 αὐτίοισι ταῦτα ξυνέβη. τῷ μὲν οἶμαι μεμαθηκότε μοноσιτέειν,
 ὅτι οὐκ ἀνέμεινε τὸν χρόνον τὸν ἱκανὸν μέχρις αὐτέου ἢ κοιλίῃ
 τῶν τῆ προτεραίῃ προσενηνεγμένων αιτίων ἀπολαύσῃ τελείως,
 καὶ ἐπικρατήσῃ, καὶ λαπαγθῆ τε καὶ ἡσυχάσῃ, ἀλλ' ἐπιζέου-
 σάν τε καὶ ἐξυμομένην καινὰ ἐπεισηνέγκατο. αἱ δὲ τοιαῦται
 κοιλίαι πολλῶν τε βραδύτερον πέσσουσι καὶ πλέονος δέονται
 ἀνασπάσιός τε καὶ ἡσυχίης. ὁ δὲ μεμαθηκὼς ἀριστίζεσθαι
 ὅτι οὐκ ἐπειδὴ τάχιστα ἐδεήθη τροφῆς τὸ σῶμα, καὶ τὰ πρό-
 τερα κατανάλωτο, καὶ οὐκ εἶχεν οὐδεμίαν ἀπόλαυσιν, εὐθέως
 αὐτῶν παρσγένετο καινὴ τροφή, [158] φθίνει δὲ καὶ συντήκε-

lida redditur, os amarulentum evadit, viscera ei pendere videntur, tenebricosa vertigine corripitur, vehementer irascitur et moeret. Ista vero omnia coenare volenti contingunt, neque cibos quos priore coena assumpsit qui prandere consuevit conficere potest, sed cum torminibus et strepitu descendunt et alvum concludunt, ipsi vero noctem inquietam agunt, et insomniis perturbatis ac tumultuosius vexantur, quod plerisque etiam morbi initium existit. Quae quas ob causas his accidunt, consideranda sunt. Nempe quod is, opinor, qui semel tantum cibum assumere consuevit, non expectaverit idoneum tempus, dum venter hesternos cibos plane confecerit, superaverit, emollitus fuerit, ac conquieverit, sed in ipsum ferventem et fermentatum recentes ingesserit. At hujusmodi ventres multo tardius concoquunt majoreque otio et quiete opus habent. Qui vero prandere consuevit quoniam, ubi quamprimum alimento corpus indiguit, prioribus cibis consumptis nec habuit amplius quo frueretur, non statim ipsi novum alimentum adsuit, ideoque fame imminuitur et contabescit. Quaecumque enim ejusmodi

Ed. Chart. II. [158.] Foef. I. 12. Ed. Lind. I. (24. 25.)
 ται ὑπὸ λιμοῦ. πάντα γὰρ ἃ λέγω πάσχειν τὸν τοιοῦτον ἄν-
 θρωπον, λιμῶ ἀνατίθημι. φημι δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώ-
 πους ἅπαντας, οἳ τινες ἂν ἄσιτοι δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας γένοιται,
 ταῦτα πείσεσθαι, οἷα περὶ τῶν ἀναρίστων γενομένων εἶρηκα.
 τὰς δὲ τοιαύτας φύσιαις ἐγωγέ φημι ταχέως τε καὶ ἰσχυρῶς τῶν
 ἁμαρτημάτων ἀπολανούσας ἀσθενε(25)στερας εἶναι τῶν ἐτέ-
 ρων. ἐγγύτατα δὲ τοῦ ἀσθενέοντός ἐστιν ὁ ἀσθενής. ἐστι δὲ
 ἀσθενέστερος ὁ ἀσθενῶν, καὶ μᾶλλον αὐτῷ προσήκει ὅ τι ἂν
 τοῦ καιροῦ ἀποτυγχάνη πονέειν. χαλεπὸν δὲ τοιαύτης ἀκρι-
 βίης ἐούσης περὶ τὴν τέχνην τυγχάνειν αἰεὶ τοῦ ἀτρεκεσιτάτου.
 πολλὰ δὲ εἶδεα κατ' ἰητρικὴν ἐς τοσαύτην ἀκριβίην ἤκει, περὶ
 ὧν εἰρήσεται. οὐ φημι δὴ διὰ τοῦτο δεῖν τὴν τέχνην ὡς οὐκ
 ἐούσαν, οὐδὲ καλῶς ζητεομένην τὴν ἀρχαίην ἀποβαλέσθαι,
 εἰ μὴ ἔχει περὶ πάντα ἀκριβίην, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον διὰ τὸ
 ἐγγὺς εἶναι τοῦ ἀτρεκεσιτάτου ὁμοῦ δύνασθαι ἤκειν λογισμῶ,
 ἐκ πολλῆς ἀγνωσίης, θαυμάζειν τὰ ἐξευρημένα, ὡς καλῶς καὶ
 ὀρθῶς ἐξεύρηται, καὶ οὐκ ἀπὸ τύχης. ἐπὶ δὲ τῶν τὸν καιρὸν

hominibus accidunt, ad famem referenda cenſeo. Quin etiam
 iis omnibus qui duos aut tres dies ſine cibo tranſierint, ead-
 em contingere dico quae de his qui minime prandent
 diximus. Ac ejuſmodi naturas quae celeriter ac vehemen-
 ter ſuorum delictorum incommoda percipiunt equidem re-
 liquis imbecilliores eſſe cenſeo. Qui vero imbecillus eſt,
 proxime ad eum qui aegrotat accedit, eſtque imbecillior
 qui aegrotat, multoque gravius afficitur, ſi quid intempe-
 ſtively fecerit. Cum autem ejuſmodi exacta diligentia in arte
 medica adhibenda ſit, quod eſt certiffimum ſemper aſſequi
 difficile eſt. Multa tamen in re medica tam exactam dili-
 gentiam obtinent, de quibus dicetur. Neque ſane priſcam
 artem medicam ideo quod omnium exactam diligentiam non
 habeat, quaſi ars nulla ſit, aut non recte inveſtigata, re-
 jiciendam cenſeo: verum cum prope ad veritatem accedere
 liceat, ſimulque eo ratiocinando pervenire, multo magis ad-
 miranda veniunt quae ſunt ex magna ignorantia eruta,
 velut probe et recte, non autem fortuito inventa. At vero
 nunc ad eos qui nova quadam ratione artem ex propoſita

Ed. Chart. II. [158.] Foef. I. 12. 13. Ed. Lind. I. (25. 26.)
 τρόπον τήν τέχνην ἐξ ὑποθέσιος ζητεόντων λόγον ἐπανελθεῖν
 βούλομαι. εἰ γάρ ἐστι θερμόν, ἢ ψυχρόν, ἢ ξηρόν, ἢ ὑγρόν
 τὸ λυμαινόμενον τὸν ἄνθρωπον, καὶ δεῖ τὸν ὀρθῶς ἰητρού-
 οντα βοηθεῖν τῷ μὲν θερμῷ ἐπὶ τὸ ψυχρόν, τῷ δὲ ψυχρῷ
 ἐπὶ τὸ θερμόν, τῷ δὲ ξηρῷ ἐπὶ τὸ ὑγρόν, τῷ δ' ὑγρῷ ἐπὶ
 τὸ ξηρόν. ἔστω μοι ἄνθρωπος μὴ τῶν ἰσχυρῶν φύσει, ἀλλὰ
 τῶν ἀσθενεστέρων. οὗτος δὲ πυρούς ἐσθιείτω οὓς ἀν' ἀπὸ τῆς
 ἄλω ἀνέλη, ὠμούςς καὶ ἀργούς, καὶ κρέα ὠμά, καὶ πινέτω
 ὕδωρ. ταύτη χρώμενος τῇ διαίτῃ εὖ οἶδ' ὅτι πείσεται πολλά
 καὶ δεινά. καὶ γὰρ πόνουσ πονήσει, καὶ τὸ σῶμα ἀσθενές
 ἔσται, καὶ ἡ κοιλίη φθαρήσεται, καὶ ζῆν πολὺν χρόνον οὐ δυ-
 νήσεται. τί δεῖ τοιγαρ(26)οῦν βοήθημα παρασκευάσασθαι
 ὧδ' ἔχοντι; || θερμόν, ἢ ψυχρόν, ἢ ξηρόν, ἢ ὑγρόν;
 ἀπλοῦν γὰρ ὅτι τούτων τί. εἰ γὰρ τὸ λυμαινόμενον αὐτῶν ἐστὶ
 τούτων τὸ ἕτερον, τῷ ὑπεναντίῳ προσήκει λῦσαι, ὡς ὁ ἐκεί-
 νων λόγος ἔχει. τὸ μὲν γὰρ βεβηαιότατόν τε καὶ προφανέστα-
 τον φάρμακον ἀφελόντα τὰ διαιτήματα οἷσιν ἐχρῶτο· ἀντι-
 μὲν τῶν πυρῶν ἄρτον διδόναι, ἀντι δὲ τῶν ὠμῶν κρεῶν

materia investigant nostra revertatur oratio. Si quidem est
 calidum, aut frigidum, aut siccum, aut humidum quod ho-
 minem laedit, et eum qui recte mederi volet oportet calido
 per frigidum, frigido per calidum, sicco per humidum et
 humido per siccum opitulari. Exhibeatur mihi aliquis na-
 tura non admodum robusta, sed imbecilliore, qui triticum
 crudum et inelaboratum edat, quale ex area sustulit, et car-
 nes crudas, et aquam bibat. Ex qua victus ratione non du-
 binum est quin multa et gravia sit perpessurus. Nam et dolo-
 ribus conflictabitur et imbecillo erit corpore et ventriculus
 corrumpetur, neque diu vitam tolerare poterit. Quodnam
 igitur ita affecto praesidium comparandum? calidumne, an
 frigidum, an siccum, an humidum? si quidem horum quod-
 que simplex est. Namque si quod laedit ab his ipsis est di-
 versum, contrario dissolvere convenit, velut ipsi fatentur.
 Est enim certissima et evidentissima medela, sublatis quibus
 utebatur cibus, pro tritico panem exhibere et pro crudis car-
 nibus coctas et insuper vinum propinare. Neque fieri pot-

Ed. Chart. II. [158. 159.] Foëf. I. 13. Ed. Lind. I. (26. 27.)
 ἐφθὰ, πιεῖν τε ἐπὶ τούτοισιν οἶνον. ταῦτα μεταβάλλοντα οὐχ
 οἶον τε μὴ ὑγίεια γενέσθαι, ἣν γε μὴ παντάπασιν ἢ διεφθαρ-
 μένος ὑπὸ χρόνου τε καὶ τῆς διαίτης· τί δὴ φήσομεν; πότερον
 αὐτῶ ὑπὸ ψυχροῦ κακοπαθέοντι θερμοῦ ταῦτα προσενέγκαντες
 ὠφέλησαν, ἢ τὰναντία; οἶμαι γὰρ ἔγωγε πολλὴν ἀπορίην
 ἐρωτηθέντι παρασχεῖν. ὁ γὰρ τὸν ἄρτον σκευάζων τῶν πυρῶν
 τὸ θερμόν, ἢ τὸ ψυχρόν, ἢ τὸ ξηρόν, ἢ τὸ ὑγρὸν ἀφείλετο.
 ὁ γὰρ καὶ πυρὶ καὶ ὕδατι δίδεται καὶ πολλοῖσιν εἰργασται, ὧν
 ἕκαστον ἰδίην δύναμιν καὶ φύσιν ἔχει, καὶ τὰ μὲν τῶν ὑπαρ-
 χόντων ἀποβέβληκεν, ἄλλοισι δὲ κέκρηται καὶ μέμικται. οἶδα
 μὲν γὰρ καὶ τάδε δήπου, ὅτι διαφέρει εἰς τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώ-
 που καθαρός ἄρτος ἢ συγκομιστός, ἢ ἀπίστων πυρῶν ἢ
 ἐπιτισμένων, ἢ πολλῶ ὕδατι πεφυρημένος ἢ ἀφύρητος, ἢ
 ἔξοπτος ἢ ἐνωμος, ἀλλὰ τε πρὸς τούτοισιν μυρία. ὡς δ' αὐ-
 τως καὶ περὶ μάξης. καὶ αἱ δυνάμεις δὲ μεγάλαι τε ἕκαστου,
 καὶ οὐδὲν ἢ ἐτέρῃ τῇ ἐτέρῃ ἰσοκυνία. ὅστις δὲ ταῦτα μὴ σκεπτό-
 μενος, οὐκ οἶδε, πῶς ἂν τι οὗτος (27) δύναιτο τῶν κατὰ τὸν
 ἀνθρώπου παθημάτων εἰδέναι; [159] ὑπὸ γὰρ ἐνὸς ἑκάστου

est quin his commutatis convalescat; nisi diuturniore ista
 victus ratione prorsus fuerit corruptus. Quid ergo dicemus?
 Num ei a frigido male affecto calida haec exhibita profue-
 runt, an contraria? Equidem quid ad interrogata respon-
 dere debeat, multum dubitaturum existimo. Qui enim pa-
 nem ex tritico apparat, calidum, aut frigidum, aut siccum,
 aut humidum tollit. Quod namque in ignem et aquam mit-
 tatur, multisque aliis modis confectus sit, quorum singula
 propriam facultatem et naturam obtinent, eorum quidem
 quae natura existunt quaedam rejiciuntur, aliis vero tem-
 perantur et commiscentur. Nam et hoc sane novi plurimum
 referre, utaturne quis pane duro, aut ex tritico cortice non
 repurgato, an purgato, an copiosa aqua subacto, aut nullo
 modo subacto, an excocto, aut crudiore, aliisque praeterea
 innumeris. Similiter quoque de maza. Quorum cujusque
 magnae sunt facultates ac nihil inter se similes. At qui haec
 subdueta secum ratione non reputat, quonam modo is affe-
 ctum ullum quo quis detinetur cognoscere poterit? Cum

Ed. Chart. II. [159.]

Foesl. I. 13.

Ed. Lind. I. (27.)

τουτέων πάσχει τε καὶ ἑτεροιοῦται ἄνθρωπος ἢ τοῖον ἢ τοῖον. καὶ διὰ τουτέων πᾶς ὁ βίος καὶ ὑγαιόνονται καὶ ἐκ νόσου ἀνατροφεμένῳ καὶ κάμνοντι. οὐκ ἂν οὐν ἕτερα τουτέων χρησιμώτερα, οὐδ' ἀναγκαιότερα ἔη εἶδέναι δήπου. ὥστε καλῶς καὶ λογισμῶ προσήκοντι ζητήσαντες πρὸς τὴν τοῦ ἀνθρώπου φύσιν εὔρον αὐτὰ οἱ πρῶτοι εὐρόντες, καὶ ᾤηθησαν ἀξίην τὴν τέχνην θεῶ προσθεῖναι, ὡς καὶ νομίζεται. οὐ γὰρ τὸ ξηρόν, οὐδὲ τὸ ὑγρόν, οὐδὲ τὸ θερμόν, οὐδὲ τὸ ψυχρόν, οὐδ' ἄλλο τουτέων οὐδὲν ἠγησάμενοι οὔτε λυμαινέσθαι οὔτε προσδεῖσθαι οὐδενὸς τουτέων τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ὅτι ἰσχυρόν ἐκάστου καὶ τὸ κρέσσον τῆς φύσεως τῆς ἀνθρωπίνης, οὐ μὴ ἠδύνατο κρατεῖν, τοῦτο βλάπτειν ἠγγήσαντο, καὶ τοῦτο ἐξήτησαν ἀφελῆειν. ἰσχυρότατον δὲ ἐστὶ τοῦ μὲν γλυκέος τὸ γλυκύτερον, τοῦ δὲ πικροῦ τὸ πικρότατον, τοῦ δὲ ὀξέος τὸ ὀξύτατον, ἐκάστου δὲ πάντων τῶν ἐόντων ἢ ἀκμῆ. ταῦτα γὰρ εἴρων καὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐνεόντα καὶ λυμαινόμενα τὸν ἄνθρωπον. ἐνὶ γὰρ ἀνθρώπῳ καὶ πικρὸν καὶ ἀλμυρὸν καὶ γλυκὺ καὶ ὀξὺ καὶ στρυφνὸν καὶ πλάδαρον καὶ ἄλλα μυ-

ab eorum quoque hoc vel illo modo afficiatur et immutetur, atque ex his et bene valentium omnium et ex morbo convalescentium et aegrotorum vita constat, ex quo sane efficitur ut nihil neque ad cognitionem utilius neque magis necessarium existat. Ut recte convenienterque ratiocinando investigasse mihi videantur et ad hominum naturam accommodate primi ista invenisse, artemque dignam judicasse quae ad deum auctorem ex majorum institutis referretur. Nam neque ficco, neque humido, neque calido, neque frigido, neque horum quoquam hominem laedi existimaverunt, neque horum aliquo ei opus esse. Sed quod in unoquoque potentius esset et supra naturam humanam adeo ut ab ea superari non posset, id laedere censuerunt et tollere conati sunt. Est autem valentissimum inter dulcia dulcissimum, inter amara amarissimum, inter acida acidissimum, et quod in re quaque summum est. Haec enim in homine inesse eique nocere videbant. In homine namque inest et amarum et salsum et dulce et acidum et acerbum et insipi-

Ed. Chart. II. [159.] Foëf. I. 13. 14. Ed. Lind. I. (27. 28.)
 ρία παντοίας δυνάμιας ἔχοντα, πλήθος τε καὶ ἰσχύϊν. ταῦτα
 μὲν μεμιγμένα καὶ κεκρημένα ἀλλήλοισιν οὔτε φανερά ἐστιν
 οὔτε λυπέει τὸν ἄνθρωπον. ὅταν δέ τι τούτων ἀποκριθῆ καὶ
 αὐτὸ ἐφ' ἑωυτοῦ γένηται, τότε καὶ φανερόν ἐστι καὶ λυπέει
 τὸν (28) ἄνθρωπον. τοῦτο δὲ τῶν βρωμάτων ὅσα ἡμῖν ἀνεπι-
 τήδεια ἐστὶ καὶ λυμαίνεται τὸν ἄνθρωπον ἐμπεσόντα, τούτων
 ἕκαστον ἢ πικρόν τι καὶ ἄκρητόν ἐστιν, ἢ ἄλμυρόν, ἢ ὀξύ,
 ἢ ἄλλό τι ἄκρητόν τε καὶ ἰσχυρόν, καὶ διὰ τοῦτο ταρασσόμεθα
 ὑπ' αὐτέων, ὡσπερ καὶ ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ σώματος ἀποκρινόμε-
 νων. πάντα δὲ ὅσα ἄνθρωπος ἐσθίει ἢ πίνει, τὰ τοιαῦτα βρώ-
 ματα ἤκιστα τούτου χυμοῦ ἀκρήτου τε καὶ διαφέροντος δῆλα
 ἐστὶ μετέχοντα, ὅσον ἄρτος τε καὶ μᾶζα καὶ τὰ ἐπόμενα του-
 τέοισιν οἷσιν εἴθισται ἄνθρωπος πλείστοισί τε καὶ αἰεὶ χρέε-
 σθαι, ἔξω τῶν πρὸς ἡδονὴν τε καὶ κόρον ἡστυμένων τε καὶ
 ἐσκευασμένων. || καὶ ἀπὸ τούτων πλείστον ἐσιόντων ἐς τὸν
 ἄνθρωπον ταραχὴ τε καὶ ἀπόκρισις τῶν ἀμφὶ τὸ σῶμα δυνά-
 μιων ἤκιστα γίνεται, ἰσχύς τε καὶ αὐξήσις καὶ τροφή μάλι-

dum, aliaque sexcenta quae pro copia et viribus varias
 habent facultates. Et haec quidem mixtione et mutua inter
 se contemperatione neque cernuntur neque quenquam
 molestia afficiunt. At ubi horum quidpiam secretum fuerit
 et per se extiterit, tunc et conspicuum fit et hominem mo-
 lestia afficit. Quin etiam ex cibariis quae minime nobis con-
 veniunt, quaeque in corpus ingesta homini sunt noxia, eo-
 rum quodque aut amarum est et minime temperatum, aut
 falsum, aut acidum, aut alio quodam modo intemperatum
 et vehemens, ideoque perturbationem in corpore efficiunt,
 non secus ac ea quae ex corpore excernuntur. At edulia
 quae homo nunc edit aut bibit, ea hujus intemperati et
 praestantis succi minimam partem habere constat, panem
 dico et mazam atque his finitima, quibus homines copiose
 et semper uti consuevere, praeter ea, quae ad voluptatem
 et satietatem condiuntur et apparantur. Ex quibus quamvis
 magna copia ingerantur, turbatio et facultatum corporis se-
 cretio minime contingit, sed robur, incrementum et ali-
 mentum, idque nullam aliam ob causam, quam quod pro-

Ed. Chart. II. [159. 160.] Foëf. I. 14. Ed. Lind. I. (28. 29.)
 στα δι' οὐδὲν ἕτερον γίνεται ἢ ὅτι εὖ τε συγκέκερηται καὶ οὐ-
 δὲν ἔχει ἄκρητον, οὐδὲ ἰσχυρόν, ἀλλ' ὅλον ἐν τε γέγονε καὶ
 ἀπλόον καὶ ἰσχυρόν. ἀπορέω δ' ἔγωγε οἱ τὸν λόγον ἐκεῖνον
 λέγοντες καὶ ἀπάγοντες ἐκ ταύτης τῆς ὁδοῦ ἐπὶ ὑπόθεσιν τὴν
 τέλην τίνα ποτὲ τρόπον θεραπεύσουσι τοὺς ἀνθρώπους, ὡς-
 περ ὑποτίθενται. οὐ γὰρ ἔστιν αὐτέοισι, ὡς ἐγὼ οἶμαι, ἔξευ-
 ρημένον αὐτό τι ἐφ' ἑωυτοῦ θερμόν, ἢ ψυχρόν, ἢ ξηρόν, ἢ
 ὑγρόν, μηδενὶ ἄλλῳ εἶδει κοινωνέον. ἀλλ' οἶμαι ἔγωγε ταῦτα
 πόματα καὶ βρώματα αὐτέοισιν ὑπάρχειν οἷσι πάντες χρώ-
 μεθα. προστιθέασι δὲ τῷ μὲν εἶναι θερμῷ, τῷ δὲ ψυχρῷ,
 τῷ δὲ ξηρῷ, τῷ δὲ ὑγρῷ, ἐπεὶ ἐκεῖνό γε ἄπορον (29) προστά-
 ξαι τῷ κάμνοντι, θερμόν τι προσενέγκασθαι. εὐθύς γὰρ ἐρω-
 τήσει τί ἐστιν, ὥστε ληρεῖν ἀνάγκη, ἢ ἐς τουτέων τι τῶν γε-
 νομένων καταφυγεῖν. εἰ δὲ δὴ τυγχάνει τὸ μὲν θερμόν ἐόν
 στριφνόν, ἄλλο δὲ θερμόν πλαδαρόν, ἄλλο δὲ θερμόν ἄρα-
 δον ἔχον, [160] ἔστι γὰρ καὶ ἄλλά τε θερμὰ καὶ ἄλλας δυ-
 νάμιας ὑπεναντίας ἑωυτοῖσιν ἔχοντα, δεήσει δὲ τί αὐτέων προσ-
 ενεγκεῖν, ἢ τὸ θερμόν καὶ στριφνόν, ἢ τὸ θερμόν καὶ πλα-

be contemperata nihil habent intemperati neque vehementis, sed omnia unum fiunt et simplex et validum. Neque vero mihi satis compertum est, qui hac oratione utuntur et artem medicam ab ista via ad materiam propositam abducunt, quonam tandem modo homines ex materia proposita curaturi sint. Neque enim, opinor, ipsis est inventum quidnam sit per se calidum, aut frigidum, aut siccum, aut humidum, ac nullius alterius particeps. Verum ut sentio, iidem apud illos potus et cibi existunt et ii quibus omnes utimur, sed huic calidi, illi frigidi, huic sicci, illi humidi nomen apponunt. Quandoquidem illud dubitationem habet, si medicus ut aliquid calidum aegro offeratur imperet, cum si protinus quaeratur quodnam illud sit, vel nugari cogatur, vel ad horum aliquid confugere. Quod si fit calidum quoddam acerbum, aliud vero calidum insipidum, aliud quoque calidum turbulentam in corpore motionem excitans, sunt enim et alia calida quae contrarias inter se facultates habent, quodnam eorum offerri debeat, anne ca-

Ed. Chart. II. [160.] Foëf. I. 14. Ed. Lind. I. (29. 30.)
 δαρὸν, ἢ ἅμα τὸ ψυχρὸν καὶ στρυφνὸν, ἔστι γὰρ καὶ τοῦτο,
 καὶ τὸ ψυχρὸν τε καὶ πλαδαρὸν; ὡς μὲν γὰρ ἔγωγε οἶδα, πᾶν
 τοῦναντίον ἐφ' ἑκατέρου αὐτέων ἀποβαίνει, καὶ οὐ μόνον ἐν
 ἀνθρώπῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν σκύτει καὶ ἐν ξύλῳ καὶ ἐν ἄλλοισι
 πολλοῖσι ἃ ἔστιν ἀνθρώπου ἀνασθητότερα. οὐ γὰρ τὸ θερ-
 μὸν ἔστι τὸ τὴν μεγάλην δύναμιν ἔχον, ἀλλὰ τὸ στρυφνὸν καὶ
 πλαδαρὸν, καὶ τὰλλα ὅσα μοι εἴρηται, καὶ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ
 καὶ ἔξω τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἐσθιόμενα καὶ πινόμενα, καὶ
 ἔξωθεν ἐπιχειρόμενά τε καὶ πῶς πλάσσόμενα. ψυχρότητα δ'
 ἔγωγε καὶ θερμότητα πασέων ἥκιστα τῶν δυνάμιων νομίζω δυ-
 ναστεύειν ἐν τῷ σώματι διὰ τὰσδε τὰς προφάσιαις. ὃν μὲν
 ἂν δήπου χρόνον μεμιγμένα αὐτὰ αὐτέοισιν ἅμα τὸ ψυχρὸν
 καὶ θερμὸν ἦ, οὐ λυπέει. κρήσις γὰρ καὶ μετριότης τῷ μὲν
 ψυχρῷ γίνεται ἀπὸ τοῦ θερμοῦ, τῷ δὲ θερμῷ ἀπὸ τοῦ
 ψυχροῦ. ὅταν δὲ ἀποκριθῆι γωρὶς ἑκάτερον, τότε λυπέει. ἐν
 δὲ δὴ τουτέῳ τῷ καιρῷ, ὅταν τὸ ψυχρὸν ἐγγένηται καὶ λυ-
 πήσῃ τὸν ἀνθρώπον (30) διὰ ταχέος, πρῶτον δι' αὐτὸ τοῦτο
 πάρεστι τὸ θερμὸν αὐτόθεν ἐκ τοῦ ἀνθρώπου, οὐδεμιῆς βρο-

lidum et acerbum, vel calidum et insipidum, an frigidum
 simul et acerbum, tale namque quoddam est, an frigidum
 et insipidum? Namque equidem novi plane contrarium in
 eorum quoque evenire, neque in homine solum, verum
 etiam in corio et ligno ceterisque plerisque homine longe
 hebetiorem sensum habentibus. Neque enim calidum est
 quod magnam vim habet, verum acerbum et insipidum,
 caeteraque de quibus dixi, tum in homine, tum extra ho-
 minem, in iis quae eduntur aut bibuntur, vel foris illi-
 nuntur, vel quacunque forma corpori admoventur. Frigi-
 dum quidem et calidum inter omnes facultates minimum
 in corpore posse has ob causas existimo. Quamdiu enim cali-
 dum et frigidum inter se permixta fuerint, molestia neuti-
 quam afficiunt. Contemperationem enim et commoderatio-
 nem habet frigidum a calido et calidum a frigido. At ubi
 alterum ab altero se junctum fuerit, tunc offendit. Quo ita-
 que tempore frigus innascitur et hominem affligit, primum
 ex eo ipso calidum indidem ex homine praesto est, sine ullo

Ed. Chart. II. [166.] Foef. I. 14. 15. Ed. Lind. I. (30.)
 θείης οὐδὲ παρασκευῆς δεόμενον. καὶ ταῦτα καὶ ἐν ὑγιαί-
 νουσι τοῖσιν ἀνθρώποισιν ἀπεργάζεται καὶ ἐν κάμνουσιν. τοῦ-
 το μὲν εἴ τις θέλει ὑγιαῖνον χειμῶνος διαψῦξαι τὸ σῶμα, ἢ
 λουσάμενος ψυχρῶ, ἢ ἄλλω τῷ τρόπῳ, ὅσῳ ἂν αὐτὸ ἐπιπλέον
 ποιήσῃ. καὶ ἦν γέ μὴ παντάπασι παγῆ τὸ σῶμα, ὅταν εἴματα
 λάβῃ καὶ ἔλθῃ ἐς τὴν σκέπην, μᾶλλον καὶ ἐπὶ πλέον θερμαί-
 νεται τὸ σῶμα· τοῦτο δὲ εἰ θέλοι ἐκθερμανθῆναι στερεῶς ἢ
 λουτρῶ θερμῶ, ἢ πολλῶ πυρὶ, ἐκ δὲ τουτέου τὸ αὐτὸ εἶμα
 ἔχων ἐν τῷ αὐτέῳ χωρίῳ τὴν διατριβὴν ποιέεσθαι· ὡσπερ ὁ
 διεψυγμένος πολὺ φανεῖται καὶ ψυχρότερος καὶ ἄλλως φρικα-
 λεώτερος, ἢ ῥιπιδόμενός τις ὑπὸ πνίγος καὶ παρασκευάζων
 αὐτὸς ἐσωτῶ ψύχος ἐκ τουτέου τοῦ τρόπου διαπάσαι. τῷ τοῦ-
 το ποιέοντι δεκαπλάσιον πάρεστι τὸ καῦμα καὶ τὸ πνίγος ἢ
 τῷ μὴδὲν τουτέων ποιέοντι. τὰ δὲ δὴ καὶ πούλῳ μείζω, ὅσοι
 ἂν διὰ χιόνος || ἢ ἄλλης ψύξιος βαδίσαντες ῥιγώσωσι διαφε-
 ρόντως πόδας, ἢ χεῖρας, ἢ κεφαλὴν, οἷα πάσχουσιν ἐς τὴν
 νύκτα, ὅταν περισταλέωσί τε καὶ ἐν ἀλέῃ γένωνται ὑπὸ καύ-
 ματος καὶ κνημοῦ, καὶ ἔστιν οἷσι φλυκταῖναι ἀνίστανται ὡς

praesidio atque apparatu, idque tum in sanis, tum in aegro-
 tantibus. efficit. Quod si quis sanus hieme sive lotione frigi-
 da, sive quovis alio modo corpus refrigerare volet, quo
 plus id fecerit, si plane corpus non congelarit, is ubi vesti-
 menta sumpserit et sub tectum se receperit, eo magis et ve-
 hementius corpore incalescet. At vero si multum calefieri,
 vel balneo calido, vel copioso igne cupiat, moxque cum ea-
 dem veste, eodem loco quo quis perfrigeratus fuerat, com-
 morari, is multo frigidior, atque alias magis inhorrescere
 conspicietur. Aut qui in magno aestu ventulo per flabellum
 excitato, hoc modo sibi frigus conciliare parat, is decuplo
 majorem ardorem et aestum sentiet quam qui horum nihil
 fecerit. Atque istis sane sunt multo majora, quae qui per ni-
 ves, aut alia frigora itinere facto, supra modum pedibus,
 vel manibus, vel capite perfrigerati, noctu patiuntur, cum
 vestibus contacti et loco calido se continent, pruritu et
 ardore divexantur, quibusdam etiam pustulae velut igne

Ed. Chart. II. [160, 161.] Foëf. I. 15. Ed. Lind. I. (30, 31.)
 ἀπό πυρός κατακεκαυμένοισι. καὶ οὐ πρότερον τοῦτο πάσχου-
 σιν πρὶν ἢ θερμανθῶσιν. οὕτως ἐτοιμῶς ἐκάτερον αὐτέων ἐπὶ
 θάτερα παραγίνεται. μυρία δ' ἂν καὶ ἕτερα ἔχοιμι (31) εἰπεῖν.
 τὰ δὲ κατὰ τοὺς νοσέοντας, οὐχ οἷσιν ἂν ῥῆγος γένηται, του-
 τέοισιν ὀξύτατος ὁ πυρετός ἐκλάμπει, καὶ οὐχ οὕτως ἰσχυ-
 ρῶς, ἀλλὰ καὶ παυόμενος δι' ὀλίγου, καὶ ἄλλως τὰ πολλὰ
 ἀσινῆς, καὶ οἷον ἂν χρόνον παρῆ διάθερμος, καὶ διεξιῶν
 διὰ παντός τελευτάων εἰς τοὺς πόδας μάλιστα, οὐπερ τὸ ῥῆ-
 γος καὶ ἡ ψύξις νευρικοτάτη καὶ ἐπὶ πλέον ἐχρόνισε. πάλιν
 δὲ ὅταν ἰδρώση καὶ ἀπαλλαγῇ ὁ πυρετός, πολὺ μᾶλλον ἐψύξεν
 ἢ εἰ μὴ ἔλαβε τὴν ἀρχήν. ὃ οὖν διαταχέος [161] οὕτω παρα-
 γίνεται τὸ ἐναντιώτατόν τε καὶ ἀφελόμενον τὴν δύναμιν ἀπὸ
 ταυτομάτου, τί ἂν ἀπὸ τούτου μέγα ἢ δεινὸν γένοιτο; ἢ τί-
 νος δεῖ πολλῆς ἐπὶ τούτῳ βοηθείας; εὔποιεν ἂν τις, ἀλλ' οἱ
 πυρεταίνοντες τοῖσι καύσοσίν τε καὶ περιπλευμονίησι καὶ ἄλ-
 λουσις ἰσχυροῖσι νοσήμασιν οὐ ταχέως ἐκ τῆς θέρμης ἀπαλ-
 λάσσονται, οὐδὲ πάρεστιν ἐνταῦθα τὸ θερμὸν ἐπὶ τὸ ψυχρόν.
 ἐγὼ δὲ τοῦτό μοι μέγιστον τεκμήριον ἡγεῖμαι εἶναι, ὅτι οὐ

ambustis attolluntur, neque id iis sine caloris sensu accidit.
 Tam facile eorum alteri alterum succedit. Quibus et sexcen-
 ta alia adjicere possem, verum quae circa aegrotos accidunt,
 spectemus. Annon quibus rigor exoritur, iis acutissima fe-
 bris instar flammae emicat? Et quae non adeo vehe-
 menter affligit, sed intra breve tempus quiescit et alioqui
 fere innoxia, quaeque quamdiu adsuerit, calore totum cor-
 pus pervadit, ea maxime in pedes definit, in quibus rigor
 et frigus vehementissimum diutissime perdurarunt. Rursus
 ubi sudor eruperit et febris decesserit, multo vehementius
 perfrigescit quam si per initia nonprehendisset. Ab eone
 igitur quid magnum aut grave expectes, aut cujusnam
 magni praesidii indigeat, cui contrarium tam cito succedit,
 quod ejus vires sponte aufert? At objiciat aliquis febre ar-
 dente, aut pulmonum inflammatione, vel aliis vehementi-
 bus morbis detentos, qui neque calore cito liberantur, ne-
 que frigori calor succedit. Istud vero mihi magno argumento
 esse videtur, quod neque calidum simpliciter febricitantium,

Ed. Chart. II. [161.] Foef. I. 15. Ed. Lind. I. (31. 32.)
 διὰ τὸ θερμὸν ἀπλῶς πυρεταίνουσιν οἱ ἄνθρωποι, οὐδὲ τοῦ-
 το εἶη τὸ αἴτιον τῆς κακώσιος μῦνον, ἀλλ' ἔστι καὶ πικρὸν
 καὶ θερμὸν τὸ αὐτὸ, καὶ θερμὸν καὶ ὀξύ, καὶ ἄλμυρόν καὶ
 θερμὸν, καὶ ἄλλα μυρία, καὶ πάλιν γε ψυχρὸν μετὰ δυνάμιον
 ἐτέρων. τὰ μὲν οὖν λυμαινόμενα ταῦτά ἐστι· συμπάρεσι δὲ
 καὶ τὸ θερμὸν, ῥώμης μετέχον, ὡς ἂν τὸ ἡγούμενον καὶ πα-
 ροξυνόμενον καὶ αὐξανόμενον ἅμα κείνω, δύναμιν δὲ οὐδε-
 μίην πλείω τῆς προσηκούσης δηλαδή. ταῦτ' ὤδε ἔχει. (32) ἐπὶ
 τῶνδε τῶν σημείων πρῶτον μὲν ἐστι φανερώτατα ὧν πάντες
 ἔμπειροι πολλάκις ἤδη ἐσμέν τε καὶ γινόμεθα. τοῦτο μὲν ὅσοι-
 σιν ἂν ἡμέων κόρυζα ἐγγένηται καὶ ῥεῦμα κινήθῃ διὰ τῶν
 ῥινέων, τοῦτο ὡς πολὺ δριμύτερον τοῦ πρότερον γινομένου τε
 καὶ ἰόντος ἐκ τῶν ῥινέων καθ' ἐκάστην ἡμέραν, καὶ οἰδέειν
 μὲν ποιεῖ τὴν ῥίνα, καὶ συγκαίει θερμὴν τε καὶ διάπυρον
 ἐσχάτως. ἣν δὲ τὴν χεῖρα προσφέρει καὶ πλείω χρόνον παρῆ,
 καὶ ἐξελκοῦται τὸ χωρίον, ἄσαρκόν τε καὶ σκληρὸν ἐόν. πάνε-
 ται δὲ πως τό γε καῦμα ἐκ τῆς ῥινός, οὐχ ὅταν τὸ ῥεῦμα γίνη-
 ται καὶ ἡ φλεγμονὴ ᾗ, ἀλλ' ἐπειδὴν παχύτερόν τε καὶ ἥσσον

neque ipsum solum affectionis causa fit, sed est et amarum
 et calidum idem, et calidum et acutum, et falsum et calidum,
 aliaque innumera, ac rursus frigidum aliis facultatibus con-
 junctum. Haec sunt igitur a quibus noxa provenit, sed et
 calidum adjunctum est, robur ac veluti principatum habens,
 quod incitat et una cum eo, cui conjunctum est, auget, nul-
 lam tamen peculiarem vim quam conveniat majorem ob-
 tinet. Atque ista ad hunc modum se habent. Ad haec vero
 accedunt indicia imprimis quidem manifestissima, quorum
 jam pridem omnes saepius usum accepimus et in dies peri-
 clitationem percipimus. Siquidem ubi nobis gravedo exori-
 tur et ex naribus humor effluit, qui priore et eo qui quo-
 tidie per nares fertur cum longe sit acrior, nasum non
 modo in tumorem attollit et calentem summeque ferventem
 exurit. Quod si longiore tempore perseveraverit et manum
 admoveas, etiam locus exulceratur minime carnosus et durus.
 At vero narium ardor tum sedatur, non cum fluxio fit
 et inflammatio adest, sed cum humor crassior et minus acris

Ed. Chart. II. [161.] Foef. I. 15. 16. Ed. Lind. I. (32. 33.)
 δριμύ, πέπον τε καὶ μειγμένον μᾶλλον τῷ πρότερον γινο-
 μένω, τότ' ἤδη καὶ τὸ καῦμα πέπανται. ἄλλοισι δὲ ὑπὸ ψύ-
 χεος φανερῶς αὐτοῦ μόνου γίνεται μηδενὸς ἄλλου ξυμπα-
 ρηνομένου. πᾶσιν δὲ αὕτη ἢ ἀπαλλαγῆ, ἐκ μὲν τῆς ψύξις δια-
 θερμανθῆναι, ἐκ δὲ τοῦ καύματος διαψυχθῆναι, καὶ ταῦτα
 ταχέως παραγίνεται καὶ πέψιος οὐδεμιῆς προσδεῖται. τὰ δ'
 ἄλλα πάντα ὅσα διὰ χυμῶν δριμύτητος καὶ ἀκροσίας φημι
 ἔγωγε γίνεσθαι, τὸν αὐτὸν τρόπον ἀποκαθίστανται τε κρη-
 σθέντα καὶ πεφθέντα. ὅσα τ' αὖ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τρέ-
 πεται τῶν ἕνεμάτων, ὡς ἰσχυρὰς καὶ παντοίας δριμύτητος
 ἔχοντα, ἔλκοι μὲν βλέφαρα, κατεσθίει δὲ ἐνίων γνάθους τε
 καὶ τὰ ὑπὸ τοῖσιν ὀφθαλμοῖς, ἐφ' ὅτι ἂν ἐπιθῶνῃ, ῥήγνυσι
 τε (33) καὶ διεσθίει τὸν ἀμφὶ τὴν ὄψιν χιτῶνα. ὀδύναί δὲ καὶ
 καῦμα καὶ φλογμὸς ἔσχατος κατέχει μέχρι τινός, μέχρις ἂν τὰ
 ῥεύματα πεφθῆ καὶ γένηται παχύτερα, καὶ λήμη ἀπ' αὐτέων
 εἴη. || τὸ δὲ πεφθῆναι γίνεται ἐκ τοῦ μιχθῆναι, κρηθῆναι
 τε ἀλλήλοισι καὶ συνεψηθῆναι. τοῦτο δ' ὅσα ἐς τὴν φάρυγγα,
 ἀπ' ὧν βράγχοι γίνονται, κυνάγχει, ἐρυσσιπέλατα, περιπλευμο-

extiterit, ac concoctus, eique, qui prius aderat magis per-
 mixtus. Quibusdam vero ex sola frigiditate et nullius alte-
 rius accessione hic affectus plane excitatur. Qui omnes li-
 berantur, si ex frigore quidem percalescant, ex ardore vero
 perfrigescant, quae celeriter contingunt et nullius conco-
 ctionis indigent. Reliqua autem omnia quae ex humorum
 acrimonia et incommoderatione oriri assero, eodem modo
 sedantur, commoderata et concocta. At fluxiones in oculos
 irruentes ex vehementi et cujusvis humorum acrimonia, pal-
 pebras quidem exulcerant et quibusdam genas, subjectasque
 oculis partes, ad quas confluerint, erodunt, tunicam etiam
 pupillam ambientem rumpunt et exedunt. Dolor autem et
 ardor summaque inflammatio tamdiu detinet, dum fluxio
 concocta fuerit et crassior evaserit, Iemaeque ab iis reddi-
 tae fuerint. Concoquitur vero ubi mutua fuerit permixtio,
 contemperatio et cum aliis coctio. Quinetiam quae in fau-
 ces feruntur, ex quibus raucedines oriuntur, anginae, ery-
 sipelata et pulmonum inflammationes, haec omnia primum

Ed. Chart. II. [161. 162.] Foes. I. 16. Ed. Lind. I. (35. 34.)
 νίαι πάντα ταῦτα τὸ μὲν πρῶτον ἀλμυρά τε καὶ ὑγρά καὶ
 δριμέα ἀφίει. [162] καὶ ἐν τοῖσι τουτέοισιν ἐξήρωται τὰ νοσή-
 ματα. ὅταν δὲ παχύτερα καὶ πεπαυτέρα γένηται καὶ πάσης
 δριμύτητος ἀπηλλαγμένα, τότε ἤδη καὶ οἱ πυρετοὶ λύονται
 καὶ τᾶλλα τὰ λυπέοντα τὸν ἄνθρωπον. δεῖ δὲ δὴ πού ταῦτα
 αἷτια ἐκάστου ἠγεῖσθαι. ὡν παρεόντων μὲν τοιοῦτον τρόπον
 ἀνάγκη γίνεσθαι, μεταβαλλόντων δὲ ἐς ἄλλην κρῆσιν παύε-
 σθαι. ὁκόταν οὖν ἀπὸ αὐτέης τῆς θερμῆς εἰλικρινέος ἢ ψύ-
 ξιος γίνηται, καὶ μὴ μετέχη ἄλλης δυνάμεως μηδεμιῆς, οὕτω
 παύοιτ' ἂν, ὅταν μεταβάλλῃ ἐκ τοῦ ψυχροῦ ἐς τὸ θερμόν, καὶ
 ἐκ τοῦ θερμοῦ ἐς τὸ ψυχρόν. μεταβάλλει δ' ὃν μοι προείρη-
 ται τρόπον. ἔτι τοίνυν τᾶλλα ὅσα κακοπάθει ἄνθρωπος, πάν-
 τα ἀπὸ δυνάμιων γίνεται, τοῦτο μὲν ὅταν πικρότης τις ἀπο-
 χυθῆ, ἣν δὴ χολὴν ξανθὴν καλέομεν, οἷαι ἄσαι καὶ καῦμα
 καὶ ἀδυναμίαι κατέχουσιν; ἀπαλλασσόμενοί τε τουτέου ἐνίοτε
 καὶ καθαιρόμενοι ἢ αὐτέματοι, ἢ ὑπὸ φαρμάκου, ἣν ἐν
 καιρῷ (34) τι αὐτέων γένηται, φανερώς καὶ τῶν πόνων καὶ
 τῆς θερμῆς ἀπαλλάσσονται. ὅσον δ' αὖ χρόνον ταῦτα μετέωρα

quidem falsa, humida et acria demittunt et in his morbi
 confirmantur. At vero ubi crassiora et magis cocta fuerint,
 omnemque acrimoniam deposuerint, tum jam et febres et
 quae molestia afficiebant desinunt. Eas vero rei cujusque
 causas existimare oportet, quae quidem cum adsunt, hoc
 modo provenire necesse est et quibus in aliud temperamen-
 tum commutatis cessare. Quando igitur ab ipsa pauca cali-
 ditate et frigiditate nulliusque alterius facultatis partici-
 pae contigerint, hac ratione cessabunt, si ex frigido in
 calidum et ex calido in frigidum commutata fuerint. Com-
 mutantur vero ad eum quem dixi modum. Praeter haec
 quaecunque hominem male afficiunt, ea omnia ex facultatibus
 oriuntur. Veluti quidem, si amarus humor aliquis, quem
 bilem flavam nuncupare solemus, effusus fuerit, quaenam
 anxietates, aestus et impotentiae detinent? Quibus inter-
 dum liberati vel spontanea purgatione, vel medicamento,
 si quid horum tempestive contingat, doloribus plane et ca-

Ed. Chart. II. [162.] Foëf. I. 16. Ed. Lind. I. (34.)
 ἢ καὶ ἄπεπτα καὶ ἄκρητα, μηχανὴ οὐδεμίῃ οὔτε τῶν πόνων παύσα-
 σθαι οὔτε τῶν πυρετῶν. καὶ οἷσι μὲν ὀξύτητες προσίστανται δρι-
 μεῖαι τε καὶ ἰώδεις, οἷαι λύσσαι καὶ δήξιες σπλάγγων καὶ θώρηκος
 καὶ ἀπορίῃ, οὐ παύεται τουτέου πρότερον πρὶν ἀποκαθαρθῆ τε καὶ
 καταστρεσθῆ καὶ μιχθῆ τοῖσιν ἄλλοισι. πέσσεσθαι δὲ καὶ μετα-
 βάλλειν καὶ λεπτύνεσθαι καὶ παχύνεσθαι ἐς χυμῶν εἶδος, διὰ
 πολλῶν εἰδέων καὶ παντοίων. διὸ καὶ αἱ κρίσεις καὶ εἰ ἀριθ-
 μοὶ τῶν χρόνων ἐν τοῖσι τουτέοισι μέγα δύνανται. πάντων δὲ
 τουτέων ἥμισια προσήκει θερμοῦ ἢ ψυχροῦ πάσχειν· οὔτε γὰρ
 ἂν τοῦτό γε σαπῆ, οὔτε παχυνθῆ. τί δ' ἂν αὐτὸ φαίημεν εἶναι;
 κρησὶς τε αὐτέων ἐστὶ, πλὴν πρὸς ἄλληλα ἔχουσα δύναμιν.
 ἐπεὶ ἄλλω γε οὐδενὶ τὸ θερμὸν μιχθὲν παύσεται τῆς θέρμης
 ἢ τῷ ψυχρῷ, οὐδέ γε πάλιν τὸ ψυχρὸν ἢ τῷ θερμοῦ. τὰ δ'
 ἄλλα περὶ τὸν ἄνθρωπον ὅσῳ ἂν πλέοσι μίσηται, τοσούτω
 ἠπιώτερα καὶ βελτίονα. πάντων δὲ ἄριστα διαίκεται ἄνθρωπος,
 ὅταν πέσσηται καὶ ἐν ἡσυχίῃ ἢ, μηδεμίῃ δύναιμι ἰδίην ἀπο-

lore defunguntur. At quamdiu ista sublata, incocta et mi-
 nime contemperata fuerint, nulla arte neque dolores neque
 febres finientur. Et quibus quidem acuti, acres et aerugi-
 nosi humores instant, quinam furores et viscerum ac thora-
 cis lancinationes, animique abjectio inde oriuntur? Neque
 prius haec quiescunt quam emaciati, dejecti et aliis per-
 mixti fuerint. Multis autem variisque modis concoqui, per-
 mutari, tenuari et in humorum naturam crassescere possunt.
 Ideoque in istis et judicationes et temporum numeri ma-
 gnum pondus habere mihi videntur. At nihil istorum sine
 calido aut frigido contingere solet, cum neque putrescere,
 neque incrassari possit. Quid vero hoc ipsum esse dicemus?
 Nempe eorum contemperationem esse, verum ea cum mu-
 tuo inter se fiat, tum vim habere. Quandoquidem calidum
 nullius alterius permixtione quam frigidi calidum esse de-
 finet, neque contra frigidam, quam calidi. At reliqua om-
 nia, quae in homine insunt, quo pluribus permiscentur,
 eo mitiora et meliora evadunt. Isque tum demum optime
 affectus est, ubi concoquit et quietem agit, nihilque in eo
 existit quod propria facultate praepolleat. Ac de his qui-

Ed. Chart. II. [162. 163.] Foel. I. 16. 17. Ed. Lind. I. (34. 35.)
 δεικνύμενος. περί μὲν οὖν τουτέων ἱκανῶς μοι ἠγεύμαι ἐπι-
 δεδεῖχθαι. λέγουσι δὲ τινες καὶ ἰητροὶ καὶ σοφισταὶ ὡς οὐκ
 ἐνὶ δυνατὸν ἰητρικὴν εἰδέναι ὅστις (35) μὴ οἶδεν ὅ τί ἐστιν
 ἄνθρωπος καὶ ὅπως ἐγένετο πρῶτον καὶ ὅπως συνεπάγη. ἐγὼ
 δὲ τουτέων μὲν ὅσα τινὲ εἴρηται σοφιστῆ, ἢ ἰητροῦ, ἢ γέγρα-
 πται περὶ φύσιος, ἤσσον νομίζω τῆ ἰητρικῆ τέχνη προσήκειν
 ἢ τῆ γραφικῆ. νομίζω δὲ ὅτι περὶ φύσιος γινῶναι τι σαφές
 οὐδαμόθεν ἄλλοθεν ἔσται ἢ ἐξ ἰητρικῆς. τοῦτο δὲ οἷόν τε
 καταμαθεῖν, ὅταν αὐτὴν τις τὴν ἰητρικὴν ὀρθῶς πᾶσαν πε-
 ριλάβη, μέχρι δὲ τουτέου πολλοὺς μοι δοκεῖ ἰδεῖν. λέγω δὲ τὴν
 ἱστορίην ταύτην εἰδέναι, ἄνθρωπος τί ἐστι καὶ δι' οἷας αἰ-
 τίας γίνεται, καὶ τᾶλλα ἀκριβέως. ἐπεὶ τοί γέ μοι δοκεῖ ἀναγ-
 καῖον εἶναι παντὶ ἰητροῦ περὶ [163] φύσιος εἰδέναι, καὶ πόνον
 σπουδάσαι ὡς εἴσεται, εἴπερ τι μέλλει τῶν δεόντων ποιήσειν,
 ὅ τί ἐστιν ἄνθρωπος πρὸς τὰ ἐσθιόμενα καὶ πινόμενα, καὶ
 ὅ τι ἀφ' ἐκάστου ἐκάστῳ συμβήσεται, καὶ μὴ ἀπλῶς οὕτω δο-
 κέειν ὅτι πονηρὸν βρῶμα τυρός. πόνον γὰρ φέρει τῷ πληρω-
 θέντι αὐτέου, || ἀλλὰ τίνα τε πόνον καὶ διὰ τί καὶ τίνι τῶν

dem abunde mihi dixisse videor. At vero medici quidam
 et sophistae fieri non posse dicunt ut quis artem medicam
 cognoscat, nisi idem noverit quid sit homo, et quaenam
 ejus prima generatio et compositio. Equidem quae ab his
 de natura vel dicta vel scripta sunt, non tam ad artem
 medicam quam ad pictoriam spectare existimo. At mani-
 festam naturae cognitionem non aliunde quam ex arte me-
 dica haberi censeo, quam is facile percipiet, qui universam
 artem medicam probe complexus fuerit. Quod quidem ple-
 rique mihi pervenisse videntur et istorum notitiam habuisse,
 ut quid sit homo, quaenam ejus ortus causae, reliquaque
 certe cognoscerent. Quandoquidem naturae cognitio mihi
 medico esse necessaria videtur, isque omni studio conten-
 dere debet, si modo quid recte praestare volet, ut intelligat
 quonam modo quis ad ea quae comeduntur et bibuntur se
 habeat et quidnam cuique ex singulis eveniat, neque sim-
 pliciter tantum existimet caseum malum esse edulium, quod
 qui se eo ingurgitat, dolorem sentiat, sed noscat quemnam

Ed. Chart. II. [163.] Foef. I. 17. Ed. Lind. I. (35. 36.)
 ἀνθρώπων ἐνεόντων ἀνεπιτήδειον. ἔστι γὰρ καὶ ἄλλα πολλὰ
 βρώματα καὶ πόματα φύσει πονηρὰ, καὶ διατίθησι τὸν ἄν-
 θρωπον οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον. οὕτως οὖν μοι ἔστω τῷ λόγῳ οἶον
 οἶνος ἄκρητος πολὺς ποθεῖς, διατίθησὶ πως τὸν ἄνθρωπον
 ἀσθενέα. καὶ ἅπαντες ἂν ἰδόντες τοῦτο γνοίησαν, ὅτι αὕτη
 ἡ δύναμις οἴνου καὶ αὐτός ἐστιν αἴτιος. καὶ οἷσί γε τῶν ἐν
 τῷ ἀνθρώπῳ τοῦτο μάλιστα γε δύναται, οἶδαμεν. τοιαύτην
 δὴ βούλομαι ἀληθεῖην καὶ περὶ τῶν ἄλλ(36)λων φανῆναι. τυ-
 ρὸς γὰρ, ἐπειδὴ τουτέῳ σημεῖον ἐχρησάμην, οὐ πάντας ἀνθρώ-
 πους λυμαίνεται, ἀλλ' εἰσὶν οἵτινες αὐτέου πληρεῦμενοι οὐδ'
 ὅτιοῦν βλάπτονται· ἀλλὰ καὶ τοῖς ἰσχυοῖσιν ἂν ξυμφέρειν θανα-
 σίως παρέχεται. εἰσὶ δὲ οἱ χαλεπῶς ἀπαλλάσσουσι. διαφέρουσι δὲ
 τουτέων αἱ φύσεις. διαφέρουσι δὲ κατὰ τοῦτο, ὅπερ ἐν τῷ σώματι
 ἐνεσι πολέμιον τυρῶ, ὑπὸ τοιουτέου ἐγείρεται τε καὶ κινέεται. οἷ-
 σιν ὁ τοιοῦτος χυμὸς τυγχάνει πλέον ἐνεῶν καὶ μᾶλλον ἐνδυνα-
 σιεύων ἐν τῷ σώματι, τουτέους μᾶλλον καὶ κακοπαθεῖν εἰκός. εἰ
 δὲ πάσῃ τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει ἦν κακὸν, πάντας ἂν ἐλυμαίετο.

dolorem et quasnam ob causas inferat, et cuinam ejus usus
 minime sit accommodatus. Cum enim alii plerique sint tum
 cibi tum potus natura pravi, non tamen eodem modo
 hominem afficiunt. Quod ita se habere hac oratione veluti
 exemplo confirmo. Vinum merum copiosius epotum homi-
 nem quadam imbecillitate afficit, idque qui vident omnes
 noverunt eas esse vini vires et in ipsum noxiam referunt,
 sed et quasnam hominis partes praecipue afficiat novimus.
 Quod et in reliquis ita plane constat. Caseus siquidem, quo-
 niam hoc in medium protulimus, non omnibus est noxius,
 sed sunt nonnulli, qui ubi eo se expleverint, ne tantillum
 quidem offenduntur, quin etiam gracilibus mirum in modum
 conferre perhibetur, quidam etiam non nisi cum molestia
 degunt. Horum autem naturae hac ratione inter se differunt.
 Quod in corpore caseo est inimicum, ab eo excitatur et com-
 movetur, in quibus ejusmodi humor plurimus in corpore
 redundat, quoque majorem dominatum in corpore habuerit,
 eo gravius affici aequum est. Quod si universae hominum na-
 turae infestus esset, omnibus utique noceret. Quae si quis

Ed. Chart. II. [163.] Foef. I. 17. Ed. Lind. I. (36. 57.)
 ταῦτα δὲ εἴ τις εἰδοίη, οὐκ ἂν πάσχοι. τὰ δ' ἐν τῆσιν ἀνακο-
 μιῇσι τῆσιν ἐκ τῶν νούσων, ἔτι δὲ καὶ ἐν τῆσι νούσοισι τῆσι
 μακροῖσι γίνονται πολλαὶ συμπαράταξιες, αἱ μὲν ἀπὸ ταυτο-
 μάτου, αἱ δὲ καὶ ἀπὸ τῶν προσενηχθέντων τῶν τυχόντων.
 οἷδα δὲ τοὺς ἰητροὺς τοὺς πολλοὺς, ὡς τοὺς ἰδιώτας, ἦν τύ-
 χωσι περὶ τὴν ἡμέραν ταύτην τι κεκαινουργηκότες, ὡς λουσά-
 μενοι, ἢ περιπατήσαντες, ἢ φαγόντες τι ἕτεροῖον, ταῦτα δὲ
 πάντα βελτίω προσενηγεγμένα ἢ μὴ, οὐδενὸς ἤσσον τὴν αἰ-
 τίην τουτέων τινὶ ἀνατιθέντας, τὸ μὲν αἴτιον ἀγνοεῦντας, τὸ
 δὲ συμφορώτατον, ἦν οὕτως τύχωσιν, ἀφανίσαντες. δεῖ δὲ
 οὐ· ἀλλ' εἰδέναι τί λουτρον ἀκαιρως προσγεγόμενον ἐργάσεται,
 καὶ τί κόπος· οὐδέποτε γὰρ ἢ αὐτὴ κακοπαθίη τουτέων, οὐδ'
 ἕτερον, οὐδέ γε ἀπὸ πλη(37)ρώσιος, οὐδέ γε ἀπὸ βρώματος
 τοίου ἢ τοίου. ὅστις οὖν ταῦτα μὴ εἴσεται ὡς ἕκαστα ἔχει
 πρὸς τὸν ἄνθρωπον, οὔτε γινώσκειν τὰ γινόμενα ἀπ' αὐτέων
 δυνησεται οὔτε χρέεσθαι ὀρθῶς. δεῖν δὲ μοι δοκίει καὶ ταῦτ'
 εἰδέναι, ὅσα τῷ ἀνθρώπῳ παθήματα ἀπὸ δυνάμιων ἐργεται

noverit, nullo modo ab eis offendatur. In iis vero qui ex
 morbis convalescunt, ac praeterea longis morbis conflictan-
 tur, multi velut instructa acie conflictus fiunt, partim spon-
 te, partim ex iis quae sine delectu offeruntur. Plerosque
 autem medicos novi, qui non secus ac idiotae, si quid forte
 eadem die innovassent, lavando videlicet, aut deambulando,
 vel alienum aliquem cibum edendo, quae omnia etsi adhi-
 buisse quam omisisse praestiterat, nihilominus tamen in eo-
 rum aliquod causam rejecerunt, cum quidem causam non
 agnoscerent et id fortasse quod forte maxime erat commo-
 dum prorsus extinguerent. Quod certe minime facere con-
 venit, sed novisse oportet quid balnei usus intempestivi effi-
 ciat, quid item defatigatio. Neque enim ista eodem modo
 male afficiunt, neque quicquam aliud, ut neque repletio,
 neque hic vel ille cibus. Qui igitur haec singula quemadmo-
 dum se ad hominem habeant, ignorat, is neque quae ab
 iis proveniunt cognoscet, neque iis recte uti poterit. At
 vero mihi etiam cognoscendae affectiones videntur, quae
 homini tum a facultatibus, tum a figuris proveniunt. Facul-

Ed. Chart. II. [163. 164.] Foës. I. 17. Ed. Lind. I. (37.)
 και ὅσα ἀπὸ σχημάτων. λέγω δὴ τί τοῦτο; δύναμιν μὲν εἶναι
 τῶν χυμῶν εἰδέναι τὰς ἀκρότητας τε καὶ ἰσχύς, σχήματα δὲ
 λέγω ὅσα ἔνεστιν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. τὰ μὲν γὰρ κοιλὰ τε καὶ
 ἕξ εὐρέος εἰς στενὸν ἔστι συνηγμένα, τὰ δὲ καὶ ἐκπεπταμένα,
 τὰ δὲ στερεὰ τε καὶ στρογγύλα, τὰ δὲ πλατεὰ καὶ ἐπικρεμά-
 μενα, τὰ δὲ διατεταμένα, τὰ δὲ μακρὰ, τὰ δὲ πυκνὰ,
 τὰ δὲ μαρὰ τε καὶ τεθηλότα, τὰ δὲ σπογγοειδέα καὶ
 ἀραιά. τοῦτο μὲν ἐλκύσαι ἐφ' ἑωυτὸ καὶ ἐπισπάσασθαι ὑγρό-
 τητα ἐκ τοῦ ἄλλου σώματος, πότερον τὰ κοιλὰ τε καὶ ἐκπε-
 πταμένα, ἢ τὰ στερεὰ τε καὶ στρογγύλα, ἢ τὰ κοιλὰ τε καὶ ἐς
 στενὸν ἕξ εὐρέος συνηγμένα, δύναιτ' ἂν μάλι[164]στα. οἷμαι
 μέντοι τὰ τοιαῦτα εἰς στενὸν συνηγμένα ἐκ κοίλου τε καὶ εὐ-
 ρέος. καταμανθάνειν δὲ δεῖ αὐτὰ ἕξωθεν ἐκ τῶν φανερῶν. τοῦ-
 το μὲν γὰρ τῷ στόματι κεκηνῶς ὑγρὸν οὐδὲν ἀνασπᾶσαι·
 προσμυλλήνας δὲ καὶ συστειλας, πιέσας τε τὰ χεῖλα, ἔτι τε
 αὐλὸν προσθέμενος, ῥηϊδίως ἀνασπᾶσαι ἂν ὅ τι θέλεις. τοῦτο
 δὲ αἱ σικνίαι προβαλλόμεναι ἕξ εὐρέος εἰς στενωτέρου ἔστενωμέ-
 ναι πρὸς τοῦτο τεχνέεται, πρὸς τὸ ἔλκειν ἀπὸ τῆς σαρ-

tatem quidem intelligo extremas humorum qualitates et vires nosse; figuras vero, ea quae in homine insunt. Quaedam enim cava sunt et ex latitudine in angustum coacta, quaedam etiam expassa, alia solida et rotunda, alia lata et pendentia, alia distenta, alia longa, alia densa, alia rara et florida, alia vero spongiosa et laxa. Videndum certe quodnam ex his humorem ex reliquo corpore ad se attrahat et pelliciat, num quae cava et expassa, an solida et rotunda, an quae cava et ex latitudine in angustum contracta sunt, id maxime efficere possint. Ac mea quidem sententia, quae ex cavo et lato in angustum contracta sunt. Ista vero ex rebus externis manifeste percipere licet. Veluti quidem si ore liante fueris, nullum humorem attraxeris, ubi vero protentis labris constrinxeris ac compresseris, praetereaque fistulam admoveris, quicquid libuerit, attrahes. Hoc vero quod admoventur cucurbitulae ex latitudine in angustum contractae declarant, quae eum in usum fabricatae sunt, ut ex carne trahant et avellant, aliaque id genus permulta. Est

Ed. Chart. II. [164.]

Foesl. I. 18.

Ed. Lind. I. (38.)

||κός και επισπάσθαι, ἄλλα τε πολλὰ (38) τοιοῦτότροπα. τῶν δ' ἔσω τοῦ ἀνθρώπου φύσις καὶ σχῆμα τοιοῦτον· κύστις τε καὶ κεφαλὴ, καὶ ὑστέρα γυναιξί. καὶ φανερῶς ταῦτα μάλιστα ἔλκει, καὶ πλήρᾳ ἐστὶν ἐπάκτου ὑγρότητος αἰεὶ. τὰ δὲ κοίλα καὶ ἐκπεπταμένα ἐπιρροεῖσαν μὲν ἂν ὑγρότητα μάλιστα δέξαιτο πάντων, επισπάσασαιτο δ' ἂν οὐχ ὁμοίως. τὰ δὲ γε στερεὰ καὶ στρογγύλα οὐτ' ἂν επισπάσασαιτο οὐτ' ἂν ἐπιρροεῖσαν δέξαιτο. περιολισθάνοι τε γὰρ ἂν καὶ οὐκ ἔχοι ἔδρην ἐφ' ἧς μένει. τὰ δὲ σπογγοειδέα τε καὶ ἀραιὰ, ὅσον σπλῆν, πνεύμων καὶ μαζοὶ, προσκαθεζόμενα μάλιστα ἀναπίοι καὶ σκληρυνθείη καὶ αὐξηθείη ὑγρότητος προσγενομένης ταῦτα μάλιστα. οὐ γὰρ ἂν ἦν ἐν κοιλίᾳ ἐνῆ τὸ ὑγρὸν, ἔξω τε περιέχει αὐτὴ ἢ κοιλίᾳ τὸ ὑγρὸν καὶ ἐξαγγίξοιτ' ἂν καθ' ἑκάστην ἡμέραν. ἀλλ' ὅταν πῆ καὶ δέξηται αὐτὸς ἐς ἑωυτὸν τὸ ὑγρὸν τὰ κενὰ καὶ ἀραιὰ καὶ τὰ σμικρὰ πάντα, καὶ ἀντὶ ἀραιοῦ τε καὶ μαλθακοῦ σκληρὸς τε καὶ πυκνὸς ἐγένετο, καὶ οὐτ' ἐκπέσῃ οὐτ' ἀφίησι. ταῦτα δὲ πάσχει διὰ τὴν φύσιν τοῦ σχήματος. ὅσα δὲ φύσαν τε καὶ ἀνειλήματα ἐνεργάζονται ἐν τῷ σώματι, προσήκει ἐν μὲν τοῖσι κοίλοισί τε καὶ εὐρυχωρήσειν, ὅσον κοι-

autem earum, quae intra hominem sunt, partium natura et figura ejusmodi, vesicae, capitis et uteri in mulieribus, eaeque maxime attrahere, et semper attracto humore refertae conspiciuntur. Quae vero cava sunt et expansa, ea affluentem quidem humorem omnium maxime recipiunt. Verum non perinde attrahunt. At solida et rotunda neque attrahunt, neque affluentem humorem recipiunt, qui certe circum elabitur, cum sedem in qua permaneat non habeat. Spongiosa autem et rara, velut lien, pulmó et mammae, prope admota maxime exugunt, eaque praecipue accedente humore indurescunt et augentur. Neque enim si in ventriculo humor insit, eumque foris contineat, et singulis diebus evacuetur, verum cum eum in seipso receperit, eumque vacua et rara ac parva penitus imbiberint, pro raro et molli durus et densus evadit, neque concoquit, neque emittit. Istaque illi ex figurae natura contingunt. Quae vero flatus eorumque convolutiones in corpore efficiunt, ea in cavitatibus ac laxioribus spaciis, velut ventre et thorace,

Ed. Chart. II. [164.] Foesl. I. 18. Ed. Lind. I. (38. 39.)
 λίη τε καὶ θώρηκι, ψόφον τε καὶ πάταγον ἐμποιέειν. ὅτε γὰρ
 ἂν μὴ ἀποπληρώσῃ οὕτως ὥστε στῆναι, ἀλλ' ἔχη μεταβολὰς
 τε καὶ κινήσεις, ἀνάγκη ὑπ' αὐτέων καὶ ψόφον καὶ καταφα-
 νέας κινήσιας γίνεσθαι. ὅσα δὲ σαρκώδεά τε καὶ μαλθακά, ἐν
 τοῖσι (39) τουτέοισι νάρκαι τε καὶ πληρώματα, οἷα ἐν τοῖσιν
 ἀποσφαγεῖσι γίνεται. ὅταν δ' ἐγκύρῃ πλατεῖ τε καὶ ἀντικει-
 μένῳ, καὶ τι πρὸς αὐτὸ ἀντιπέση, καὶ φύσει τοῦτο τύχη μήτε
 ἰσχυρὸν ἐὶν, ὥστε δύνασθαι ἀντέχεσθαι τῆς βίης καὶ μηδὲν
 κακὸν παθεῖν, μήτε μαλθακὸν τε καὶ ἀραιὸν, ὥστ' ἐκδέξα-
 σθαι τε καὶ ὑπεῖξαι, ἀπαλὸν τε καὶ τεθηλὸς καὶ ἔναιμον
 καὶ πυκνὸν, οἷον ἤπαρ, διὰ μὲν τὴν πυκνότητα καὶ πλατύ-
 τητα ἀνθέστηκέ τε καὶ οὐχ ὑπεῖκει. φύσα δὲ ὑποδεχομένη
 αὖξεται τε καὶ ἰσχυροτέρη γίνεται, καὶ ὄρμη μάλιστα πρὸς τὸ
 ἀντιπαῖον. διὰ δὲ τὴν ἀπαλότητα καὶ τὴν ἐναιμότητα οὐ
 δύναται ἄνευ πόγων εἶναι, καὶ διὰ ταύτιας τὰς προφάσιας
 ὀδύνας τε ὀξύταται καὶ πυκνόταται πρὸς τοῦτο χωρίον γίνον-
 ται ἐκπνήματά τε καὶ φύματα πλεῖστα. γίνεται δὲ καὶ ὑπὸ
 φρένας ἰσχυρῶς, ἥσσον δὲ πολλόν. διάτασις μὲν γὰρ φρενῶν

streptum et sonitum excitare aequum est. Cum enim non
 sic impleant, ut consistant, sed mutationes et motiones ha-
 beant, ab ipsis streptum et evidentes motiones fieri necesse
 est. Quae vero tum carnosae tum mollia, in iis stupores et
 repletiones quales jugulatis fiunt. Quod si in latum et reni-
 tens incurrat, eique aliquid resistat, quod natura neque sit
 adeo robustum, ut vim ejus sustinere, neque ab eo male
 affici queat, neque ita molle et rari, ut in se recipiat et
 cedat, sed tenerum, floridum, sanguine praeditum, et den-
 sum velut hepar, ob densitatem quidem et latitudinem reni-
 titur, neque cedit, flatus vero subiens increfcit, robustior
 efficitur, et impetu in id quod obluctatur fertur; verum
 quia tenerum et sanguine praeditum, doloris expers esse
 non potest. Easque ob causas tum gravissimi creberrimique
 dolores eo in loco excitantur, tum suppurationes et tuber-
 cula quam plurima. Quae etiam circa septum transversum,
 sed longe minore vi contingunt. Septi enim transversum na-
 tura in latum protensa et renitens, cumque sit nervosior et

Ed. Chart. II. [164. 165.] Foëf. I. 18. Ed. Lind. (39. 40.)
 πλατείη και ἀντικειμένη, φύσις δὲ νευρωδεστερή τε και ἰσχυ-
 ροτέρη, διὸ ἤσπον ἐπώδυνά ἐστι. γίνονται δὲ και περὶ ταῦτα
 και πόνοι και φύματα. πολλά δὲ και ἄλλα και ἔσω και ἔξω
 τοῦ σώματος εἶδη σχημάτων, ἃ μεγάλα ἀλλήλων διαφέρει
 πρὸς τὰ παθήματα και νοσέοντι και ὑγιαίνουντι, ὅσον κεφαλαὶ
 μικροὶ ἢ μεγάλοι, τράχηλοι λεπτοὶ ἢ παχέες, μακροὶ ἢ βρα-
 χέες, κοιλίαι μακροὶ ἢ στρογγύλαι, θώρακος και πλευρέων
 πλατύτητες ἢ στενότητες, και ἄλλα μυρία, ἃ δεῖ πάντα εἰδέ-
 ναι ἢ διαφέρει, ὅπως (40) τὰ αἴτια ἐκάστων εἰδῶς ὀρθῶς
 τηροῖς. [165] περὶ δὲ δυνάμιων χυμῶν, αὐτέων τε ἕκαστος
 ὅ τι δύναται ποιεῖν τὸν ἄνθρωπον ἐσκέφθαι, ὡσπερ και
 πρότερον εἰρέεται, τὰς ξυγγενείας ὡς ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους.
 λέγω δὲ τὸ τοιοῦτον· εἰ γλυκὺς χυμὸς μεταβάλλοι ἐς ἄλλο
 εἶδος μὴ ἀπὸ ξυγκρήσιος, ἀλλ' αὐτὸς ἐξιστάμενος, ποῖός τις
 πρῶτος γένοιτο, πικρὸς, ἢ ἄλμυρὸς, ἢ στρυφνὸς, ἢ ὀξύς. ἄρα
 ὀξύς χυμὸς ἀνεπιτήδειος προσφόρων ἂν τῶν λοιπῶν μάλιστα
 εἴη, εὔπερ ὁ γλυκὺς γε πάντων ἐπιτηδειότατος. οὕτως εἴ τις

robustior, ideo doloribus minus opportunus. In his tamen et
 dolores et tubercula exoriuntur. Permultae praeterea tum
 intra, tum extra corpus existunt figurarum formae, quae
 pro affectuum ratione magnopere differunt tam in aegris
 quam in bene valentibus, velut capita parva aut magna,
 cervices graciles aut crassae, longae aut breves, ventres
 longi aut rotundi, thoracis et costarum latitudo aut angustia,
 atque alia sexcenta, quorum omnium differentias novisse
 oportet, quo cognita cujusque causa eas recte observare
 possis. De humorum autem facultatibus, quemadmodum
 etiam antea dictum est, quid eorum quisque in homine essi-
 cere possit, considerandum, quasque inter se cognationes
 habeant. Quod est, si dulcis humor in aliam formam muta-
 tur, non per alterius contemperationem, sed ab alijs sepa-
 ratus, qualisnam plurimum futurus sit, amarus, an salus,
 an acerbus, an acidus. Certe omnium humorum qui assu-
 muntur acidus minime accommodatus fuerit, si quidem dul-
 cis omnium maxime accommodatus existit. Ad hunc modum
 si quis rerum externarum naturam investigando assequi possit,

Ed. Chart. II. [165. 348.] Foes. I. 18. 19. Ed. Lind. I. (40. 44.)
 δύναται ζητέων ἐξωθεν ἐπιτυγχάνειν, δύναται ἂν πάντων ἐκ-
 λέγεσθαι αἰεὶ τὸ βέλτιον. βέλτιστον δὲ ἐστὶ τὸ προσωτάτω
 τοῦ ἀνεπιτηδείου ἀπέχον.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΙΗΤΡΟΥ.

[348] (44) Τὸ μὲν γράμμα ἐστὶν ἰητροῦ προστασίη, πα-
 ράγγελμα πῶς χρὴ κατασκευάζειν ἰητροῖον. ἰητροῦ μὲν εἶναι προ-
 στασίην, ὄρην εὐχρως τε καὶ εὐσαρκος ἔσται πρὸς τὴν ὑπάρχουσαν
 αὐτῷ φύσιν. ἀξιοῦνται γὰρ ὑπὸ τῶν πολλῶν οἱ μὴ εὖ διακείμενοι
 τὸ σῶμα οὕτως ὡς οὐδ' ἂν ἐτέρων ἐπιμεληθῆναι κυλῶς. ἔπειτα
 περὶ αὐτῶν καθαίρειν ὡς ἔχειν ἐσθῆτι χρηστῇ καὶ χρίσμασιν
 εὐόδοις, ὁδμὴν ἔχουσιν ἀνυπόπτως πρὸς ἅπαντα. τοῦτο γὰρ
 ἡδέως ἔχειν ξυμβαίνει τοὺς νοσέοντας. δεῖ δὲ τοῦτον σκοπέειν
 τάδε περὶ τὴν ψυχὴν σώφρονα, μὴ μόνον τὸ σιγαῖν, ἀλλὰ καὶ
 περὶ τὸν βίον πάνυ εὐτακτον, μέγιστα γὰρ ἔχει πρὸς δόξαν
 ἀγαθὰ, τὸ δὲ ἦθος εἶναι καλὸν καὶ ἀγαθόν, τοιοῦτον δ' ὄντα
 πᾶσι καὶ σεμνὸν καὶ φιλάνθρωπον. τὸ γὰρ προσπετὲς καὶ τὸ

is semper ex omnibus quod melius est facile eliget. Opti-
 mum vero id est, quod longissime abest ab eo quod huma-
 nae naturae minime est accommodatum.

HIPPOCRATIS DE MEDICO LIBER.

Hoc scripto medico imperamus et dicimus quomodo offi-
 cinam medicam instruere debeat. Ad ejus quidem auctori-
 tatem mihi pertinere videtur, ut perspiciat, quoad ejus
 natura feret, bene colorato et optime habito sit corpore.
 Qui enim bona non sunt corporis habitudine, vulgo existimantur
 caeterorum curam non recte habere posse. Deinde
 ejus cultus mundus esto, vestis sit decora, et unguentis utatur
 benevolentibus, citra omnem odoris suspicionem. Istud
 enim jucundum esse aegrotantibus solet. Eum quoque specta-
 re oportet ut animi temperantiam excolat, non taciturnitate
 solum, verum etiam reliqua totius vitae moderatione.
 Quod ad illi comparandam gloriam plurimum adfert adju-
 menti. Bonis etiam ac honestis sit moribus, unaque gravi-
 tatem cum humanitate conjunctam habeat. Temeraria nam-

Ed. Chart. II. [348. 349.] Foef. I. 19. Ed. Lind. I (44. 45.)
 πρόχειρον καταφρονεῖται, καὶ πάνυ χρήσιμον ἢ σκοπὸν δὲ
 ἐπὶ τῆς ἔξουσίης. (45) τὰ γὰρ αὐτὰ παρὰ τοῖς αὐτέοις σπανίως
 ἔχουσιν ἀγαπᾶται. σχήμασι δὲ ἀπὸ μὲν προσώπου σύννον
 μὴ πικρῶς. αὐθάδης γὰρ δοκεῖ εἶναι καὶ μισάνθρωπος, ὁ δὲ
 εἰς γέλωτα ἀνιέμενος καὶ λίην ἱλαρὸς φορτικὸς ὑπολαμβάνε-
 ται. φυλακτέον δὲ τὸ τοιοῦτον οὐχ ἥμισυ. δίκαιον δὲ πρὸς
 πᾶσαν ὀμιλίην εἶναι. χρὴ γὰρ πολλὰ ἐπικουρῆειν δικαιοσύ-
 νην. [349] πρὸς δὲ ἱητρὸν οὐ μικρὰ συναλλάγματα τοῖσι νο-
 σοῦσιν ἔστιν. καὶ γὰρ αὐτοὺς ὑποχειρίους ποιέουσιν τοῖς ἱη-
 τροῖς, καὶ πᾶσαν ὥρην ἐντυγχάνουσιν γυναῖξιν, παρθένοις,
 καὶ τοῖς ἀξίοις πλείστου κτήμασιν. ἐγκρατέως οὖν δεῖ πρὸς
 ἅπαντα ἔχειν ταῦτα. τὴν μὲν οὖν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα οὕτω
 διακεῖσθαι, τὰ δὲ εἰς τὴν ἱητρικὴν τέχνην παραγγέλματα, δι-
 ὧν ἔστιν εἶναι τεχνικόν, ἀπ' ἀρχῆς συνοπτέον, ἀφ' ὧν καὶ
 μανθάνειν ἄνθρωπος ἄρξαιτο. τὰ τοίνυν ἐν ἱητρείᾳ θεραπευ-
 ὄμενα σχεδὸν μανθανόντων ἔστιν. δεῖ δὲ πρῶτον μὲν τόπον
 ἔχειν τῆς οἰκίης, ἔσται δὲ τοῦτο ἴαν μήτε πνεῦμα εἰς αὐτὸν

que proclivitas et promptitudo, quamvis valde sit utilis, de-
 spectui est. At considerandum quando his uti liceat. Eadem
 enim apud eosdem, cum rara sunt, aestimantur. Quod ad
 gestum attinet, vultu sit ad prudentiam composito, non
 aspero tamen, ne superbus et inhumanus videatur. Qui vero
 in risum effusus est et supra modum hilaris, molestus ha-
 betur, quod vel imprimis vitandum est. Aequum autem in
 omni vitae consuetudine se praestare debet. Nam cum om-
 nibus in rebus multum sit in justitia praesidii, tum vero
 medico cum aegris non parum est commercii. Ii enim se
 huic tractandos summittunt, isque nunquam non fere cum
 mulieribus, virginibus conversatur, resque magni pretii con-
 tractat, a quibus omnibus sibi temperare debet. Atque his
 tum animi tum corporis virtutibus cum praestare oportet.
 Quae vero ad artem medicam praecepta pertinent, ex qui-
 bus artifex habendus est, et a quibus discendi initia sumi
 debent, ab initio nobis breviter ob oculos ponenda. Quae
 ergo in officina medica curantur, ea propemodum discenda

Ed. Chart. II. [349.] Foef. I. 19. Ed. Lind. I. (45. 46.)
 παραγινόμενον ἐνοχλῆ μήθ' ἥλιος ἢ αὐγὴ λυπέη. φῶς δὲ τη-
 λαυγὲς τοῖς μὲν θεραπεύουσι ἄλυτον, οὐχ ὁμοίως δὲ τοῖς θε-
 ραπευομένοις ὑπάρχει. πάντως μὲν οὖν τοιαύτην τὴν αὐγὴν
 μάλιστα φευκτέον, δι' ἣν ξυμβαίνει τοὺς ὀφθαλμοὺς νοσέειν.
 τὸ μὲν οὖν φῶς τοιοῦτον εἶναι παρήγγελται. τοῦτο δὲ ὅπως
 μηδαμῶς ἐναντίως ἔξει τῷ προσώπῳ τὰς αὐγὰς. προσενοχλεῖ
 γὰρ τὴν ὄψιν ἀσθενέως ἔχουσαν. πᾶ(46)σα δ' ἱκανὴ πρόφα-
 σις ἀσθενέοντος ὀφθαλμοὺς ἐπιταράξαι. τῷ μὲν οὖν φωτὶ
 τοῦτον τὸν τρόπον χρηστέον ἐστίν. τοὺς δὲ δίφρους ὀμαλοὺς
 εἶναι τοῖς ὕψεσιν ὅτι μάλιστα, ὅπως κατ' αὐτοὺς ὦσιν. χαλκῶ-
 ματι δὲ πλὴν τῶν ὀργάνων μηδενὶ χρήσθω, καλλωπισμὸς
 γὰρ τις εἶναι μοι δοκεῖ φορτικὸς σκεύεσι τοιουτέοισι χρῆσθαι.
 τὸ δ' ὕδωρ παρέχειν δεῖ πότιμον τοῖς θεραπευομένοις καὶ
 καθαρὸν, τοῖς δὲ ἀπομάγμασιν καθαρῶς καὶ μαλθακοῖς χρῆ-
 σθαι, πρὸς μὲν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὀθονίοις, πρὸς δὲ τὰ τραύ-
 ματα σπόγγοις· αὐτόματα γὰρ ταῦτα βοηθεῖν δοκεῖ καλῶς.
 τὰ δ' ὄργανα πάντα εὐήρη πρὸς τὴν χρεῖαν ὑπάρχειν δεῖ τῷ
 μεγέθει καὶ βάρει καὶ λεπτότητι. τὰ δὲ προσφερόμενα

sunt. Ac primum quidem domus locus tam commodus ha-
 beatur, ut neque accedens ventus molestiam afferat, neque
 sol aut splendor gravis sit. Lucis enim splendor ut non sit
 curantibus molestus, non item tamen iis qui curantur. Is
 ergo prorsus vitandus est, per quem oculos offendi contingit.
 Atque hoc quidem de lumine praecipitur. Deinde vero ut
 nequaquam splendori facies sit adversa. Oculorum enim
 aciem debilem molestia afficit, cum quaevis occasio debiles
 oculos perturbare possit. Atque hic luminis usus esto. Sellae
 quoad ejus fieri potest, altitudine sint aequales, ut illis sese
 accommodent. Aeris, praeterquam in instrumentis, nullus
 usus esto. Talis enim supellectilis usus apparatus quidam
 molestus esse mihi videtur. Aqua iis qui curantur, potui
 commoda et pura exhiberi debet. Deterforiis puris et mol-
 libus utendum, ad oculos quidem linteis, ad vulnera vero
 spongiis. Haec enim per se magno auxilio esse videntur. In-
 strumenta autem omnia ad usum apte comparata esse oportet,
 convenienti magnitudine, gravitate et tenuitate. Quae

Ed. Chart. II. [549.] Foesl. I. 19. 20. Ed. Lind. I. (46. 47.)
 ἅπαντα μὲν χρῆ συνορῆν ὅπως συνοίσῃ. μάλιστα δὲ πλεῖστον,
 εἰ ὁμιλεῖν μέλλει τῷ νοσοῦντι μέρει. ταῦτα δὲ ἐστὶν ἐπιδέσμα-
 τα καὶ φάρμακα καὶ τὰ περὶ τὸ ἔλκος ὀθόνια καὶ τὰ κατα-
 ||πλάσματα. πλεῖστον γὰρ χρόνον ταῦτα περὶ τοὺς νοσέοντάς
 ἐστὶ τόπους. ἢ δὲ μετὰ ταῦτα ἀφαιρέσεις τούτων, ἀνάψυξις
 τε καὶ περικάθαρσις, καὶ τῶν ὑδάτων κατάντησις, ὀλίγου
 τινός ἐστι χρόνου. καὶ τί ποιῆσαι, ὅπου χρῆ μᾶλλον τε καὶ
 ἤσπον ἐσκέφθαι δεῖ, τούτων γὰρ ἀμφοτέρων ἢ χρῆσις εὐκαι-
 ρός τε καὶ μὴ γενομένων μεγάλην ἔχει διαφορῆν. ἐστὶ δὲ οἰ-
 κείη ἐπίδεσις τῆς ἰητρικῆς, ἀφ' ἧς ὠφελεῖσθαι τὸν θεραπεύ-
 οντα. μέγιστα δὲ ὠφελεῖ δύο ταῦτα, οἷς ἐστὶ χρησιτέον, πιέ-
 σαι ὅκου δεῖ καὶ ἀνεμιμένως ἐπιδῆσαι. πρὸς δὲ τοὺς χρόνους
 τῆς (47) ὥρης, ποτὲ δεῖ σκεπαστικῶς καὶ μὴ, συνορῆν, ὅκος
 μηδὲ ἀσθενῆ λεληθῶς ποτέρω τούτων ἐνισχοῦ χρησιτέον. εὐ-
 ρύθμους δὲ ἐπιδέσιαι καὶ θεητρικὰς μηδὲν ὠφελούσας ἀπο-
 γινώσκειν. φορτικὸν γὰρ τὸ τοιοῦτον καὶ παντελῶς ἐλαζονι-
 κόν, πολλάκις τε βλάβην οἷσον τῷ θεραπευομένῳ. ζητεῖται ὁ

vero admoventur, omnia quidem ut conferant attenden-
 dum, potissimumque si ad laborantem partem diutius ad-
 haerescere debeant, cujusmodi sunt vincula, medicamenta,
 et ad ulcus adhibita lintea et cataplasmata, quae diutissime
 in affectis partibus commorantur. At vero quae postea con-
 sequuntur, horum ablatio, refrigeratio item et perpurgatio
 et aquae persusio, parvi cujusdam sunt temporis. In quibus
 si quid faciendum, magisne an minus adhibendum sit, dili-
 genter attendere oportet. Permagnum enim interest, an his
 tempestive usus fueris, an vero ea neglexeris. Est autem
 medicinae accommodata deligatio, ex qua qui curatur uti-
 litatem percipit. Haec autem duo, quibus utendum est,
 maxime juvant, comprimere ubi expedit et remissa deli-
 gare. Quod ad anni tempora, videndum quando contegere
 oporteat necne, simulque ne imbecillitatis ignarus utro
 horum utendum sit haereas. Deligationes autem concinnae
 et ad speciem comparatae, quaeque nihil profunt, repu-
 diandae. Sunt enim ejuscemodi molestae et omnino ad

Ed. Chart. II. [349. 350.] Foëf. I. 20. Ed. Lind. I. (47.)
 νοσῶν οὐ καλλωπισμὸν, ἀλλὰ τὸ [350] συμφέρον. ἐπὶ δὲ
 τῶν χειρουργῶν ὅσαι διὰ τομῆς εἰσιν ἢ καύσιος τὸ ταχέως ἢ
 βραδέως ὁμοίως ἐπαινεῖται. χρῆσις γάρ ἐστιν ἀμφοτέρων. ἐν
 οἷς μὲν γὰρ ἐστὶ διὰ μῆς τομῆς ἢ χειρουργία, χρῆ ποιέεσθαι
 ταχῆαν τὴν διαίρεσιν. ἐπεὶ γὰρ συμβαίνει τοὺς τεμνομένους
 πονέειν μὲν τὸ λυπέον, ὡς ἐλάχιστον χρόνον δεῖ παρεῖναι.
 τοῦτο δὲ ἔσται ταχείης τῆς τομῆς γενομένης. ὅπου δὲ πολλάς
 ἀναγκαῖον γενέσθαι τὰς τομὰς, βραδείῃ χρηστέον τῇ χειρουργίᾳ.
 ὁ μὲν γὰρ ταχὺς ξυνεχῆ ποιεῖ τὸν πόνον καὶ πούλυν,
 ὁ δὲ διαλιπὼν ἀνάπαυσιν ἔχει τινὰ τούτων τοῖς θεραπευο-
 μένοις. τὸ δ' αὐτὸ ἐπὶ τῶν ὀργάνων λέγοιτ' ἄν. τοῖς δὲ μαχα-
 ρίοις ὀξέσι δεῖ χρῆσθαι καὶ πλατέσιν οὐκ ἐπὶ πάντων ὁμοίως
 παραγγέλλομεν. μέρη γὰρ τινὰ ἐστὶν τοῦ σώματος, ἃ ἐν τάχει
 μὲν ἔχει τὴν ῥύμην τοῦ αἵματος, καὶ κατασχεῖν ἐστὶν οὐ ῥῆ-
 διον. ταῦτα δὲ ἐστὶν οἷ τε κίρσοι καὶ τινες ἄλλαι γλῆβες. τὰς
 μὲν τομὰς χρῆ εἶναι τῶν τοιουτέων στενὰς. οὐ γὰρ οἷόν τε τὴν
 ῥύσιν γενέσθαι κατακορῆ. ξυμφέρει δὲ ποτε ἀπὸ τῶν τοιου-

ostentationem factae, ac plerunque ei qui curatur noxiam
 afferunt, qui non tam ornatum quam utilitatem requirit.
 At vero in iis quae manus operam postulant, et sectione
 aut usione efficitur, celeritas ac tarditas ex aequo commen-
 dantur, cum utraque opus sit. Nam quibus quidem una
 sectione manus opera perficitur, ea celeriter fieri debet.
 Nam cum sine dolore sectio minime contingat, debet id
 quod dolorem facit quam minimo tempore adesse, quod fiet
 celeriter administrata sectione. At ubi multas fieri sectiones
 necesse est, tarda manuum opera utendum. Qui enim cele-
 riter sectionem adhibet, continentem multumque dolorem
 infert. At qui intermittit, allevationem quandam iis qui
 curantur exhibet. Quod de instrumentis etiam dicatur.
 Gladiolis enim acutis et latis ut utendum, ita non in omni-
 bus id ex aequo fieri edicimus. Quaedam namque corporis
 partes velocem habent sanguinis impetum, quem continere
 non est facile, cujusmodi sunt varices et aliae quaedam
 venae, quarum angustas sectiones esse oportet. Sic enim
 nunquam fiet immodica profusio, ab his tamen sanguinem

Ed. Chart. II. [350.] Foel. I. 20. Ed. Lind. I. (47. 48)
 τῶν αἵματος ἀφαίρεσιν ποιέεσθαι. πρὸς δὲ τοὺς ἀκινδύνους
 τόπους καὶ περὶ οὓς μὴ λεπτόν ἐστι τὸ αἷμα, πλατυτέροις (48)
 χρῆσθαι τοῖς μαχαιρίοισι, τὸ γὰρ αἷμα πορεύουτ' ἄν, ἄλλως
 δὲ οὐδαμῶς. πάνυ δ' ἐστὶν αἰσχυρῶς μὴ ξυμβαίνειν ἀπὸ τῆς
 χειρουργίης ὅτι θέλει. σικύων δὲ δύο τρόπους εἶναι χρησίμους·
 ὅτε μὲν γὰρ ῥεῦμα ξυνεστηκὸς πόρρω τῆς ἐπιφανομένης σαρκός,
 τὸν μὲν κύκλον αὐτῆς εἶναι δεῖ βραχύν, αὐτὴν δὲ μὴ γασ-
 τρώδη, προμήκη τὸ πρὸς τὴν χεῖρα μέρος, μὴ βαρεῖαν. τοι-
 αύτην γὰρ οὔσαν ἔλκειν ἐς ἑαυτὴν ξυμβαίνει, καὶ τοὺς ἀφεστῶ-
 τας ἰχῶρας καλῶς ἀνεσπᾶσθαι πρὸς τὴν σάρκα. τοῦ δὲ πόνου
 πλείονος κατεσκευασμένου τῆς σαρκός, τὰ μὲν ἄλλα παραπλη-
 σίην, τὸν δὲ κύκλον μέγαν. οὕτω γὰρ ἐκ πλείστων μερῶν εὐ-
 ρήσεις ἄγουσαν ἐς ὃν δεῖ τὸ λυποῦν τόπον. οὐ γὰρ οἴονται
 μέγαν εἶναι τὸν κύκλον, μὴ συναγομένης τῆς σαρκός ἐκ πλεί-
 ονος τόπου. βαρεῖα δ' οὔσα ῥέπει καὶ ἐς τοὺς ἄνω τόπους.
 κάτω δὲ μᾶλλον τὴν ἀφαίρεσιν. καὶ πολλάκις ὑπολείπεσθαι
 τὰς νόσους. τοῖσι μὲν οὖν ἐφεστῶσι ῥεύμασιν καὶ μακρὰν ἀπέ-

interdum detrahere confert. In his vero partibus in quibus
 nihil inest periculi et quae tenuem sanguinem minime con-
 tinent, latioribus gladiolis utendum, alioqui sanguis nequa-
 quam profluet. Est autem turpissimum per manus operam
 non assequi quod cupias. At vero cucurbitulae duobus modis
 utiliter admoveri possunt. Cum enim procul ab exteriori
 carne fluxio confliterit, ejus circulum parvum esse oportet,
 ipsa vero ventrem minime amplum habeat, sed qua parte
 manu apprehenditur, prominens sit et minime gravis. Quae
 enim est ejuscemodi, in directum trahit et procul distantes
 serofos humores ad carnem probe revellit. At dolore per
 carnis magnitudinem disperfo, in reliquo quidem similis,
 sed circulus magnus sit. Hoc enim pacto, quod dolorem
 movet, ex plurimis partibus quo oportet adducere comperies.
 Neque enim circulus magnus esse potest, quin caro ex plu-
 ribus locis contrahatur. Quae vero gravis est, ad superiores
 partes vergit, ab inferioribus tamen magis detrahit, ita ut
 plerumque morbos minime attingat, Instantibus igitur flu-

Ed. Chart. II. [350.] Foëf. I. 20. 21. Ed. Lind. I. (48. 49.)
 χουσιν ἀπὸ τῶν ἄνω τόπων οἱ πλατεῖς κύκλοι πολλὰ ξυνεπι-
 σπῶνται παρὰ τῆς ἄλλης σαρκός. ἐπιπροσθεῖν οὖν ξυμβαίνει
 τὴν ἐντεῦθεν ἐλκομένην νοτίδα τῷ ξυναγομένῳ κάτωθεν ἰχώρι,
 καὶ τὰ μὲν ἐνοχλεῦντα ὑπολείπεσθαι, τὰ δ' οὐδὲν λυπέοντα
 ἀφαιρεῖσθαι. || μέγεθος δὲ σικύης τί χρήσιμον στοχάζεσθαι
 χρὴ πρὸς τὰ μέρη τοῦ σώματος, οἷς ἂν δέη προσβάλλειν.
 ὅταν δὲ κατακρούειν, κάτωθεν δέχεσθαι. τὸ γὰρ αἷμα φανερόν
 εἶναι δεῖ τῶν χειρουργου(49)μένων τόπων. ἄλλως δὲ οὐδὲ τὸν
 κύκλον τὸν ἐλκυσθέντα χρὴ κατακρούειν. εὐτονωπέτη γὰρ ἐστίν
 ἢ σὰρξ τοῦ πονήσαντος. μαχαιρίοις δὲ τριῶν καμπύλοις ἐξ ἄκρου
 μὴ λίην στενοῖς. ἐνίοτε γὰρ ἰχώρες ἔρχονται γλίσχροι καὶ πα-
 χεῖς. κίνδυνος οὖν ἐστίν ὑποστῆναι τῆσι τομῆσιν, ὅταν στεναὶ
 τμηθῶσιν. τὰς δὲ ἐπὶ τῶν βραχιόνων φλέβας τῆσι καταλέψε-
 σιν χρὴ φυλάσσειν. ἢ γὰρ καλύπτουσα σὰρξ πολλοῖς οὐ καλῶς
 συνήροσται τῇ φλεβί. τῆς γὰρ σαρκὸς ὀλισθηρῆς οὕσης, οὐ
 καθ' ἑαυτὰς ξυμβαίνει τὰς τομὰς ἀμφοτέρων γίνεσθαι. τὴν γὰρ
 φλέβα ἐκφυσᾶσθαι ξυμβαίνει καλυφθεῖσαν, καὶ τὴν ῥύσιν τοῦ

xionibus proculque a superioribus partibus positis, lati
 circuli multa simul ex reliqua carne attrahunt. Quod facit
 ut inde tracta humiditas ad serosum humorem in inferioribus
 partibus collectum apponatur, et ea quidem quae
 molestiam afferunt relinquuntur, quae vero nihil nocent
 detrahantur. Quin et de cucurbitulae magnitudine, ut par-
 tibus quibus admoveri debet, sit usui, conjectura capienda
 est. Cum vero pertundere voles, altius scalpellum adigere
 oportet. Sanguis enim ex locis manus opera dissectis con-
 spicuis profluere debet. Alioqui ne circulum quidem attra-
 ctum pertundere oportet. Laborantis namque loci caro con-
 tenta magis est. Gladiolis autem recurvis, in summo non
 valde acutis utendum. Prodeunt enim quandoque humores
 serosi, glutinosi et crassi, qui in incisuris, si angustae fue-
 rint, ne subsistant periculum est. Ac vero brachiorum venae
 vinculis comprehensae detinendae. Quae enim eas integrit
 caro, in multis non probe venae coaptata est. Quae cum
 lubrica existat, utrorumque sectiones sibi invicem respon-
 dentes fieri nequeunt. Vena enim contacta intumescit, et

Ed. Chart. II. [350. 351.] Foel. I. 21. Ed. Lind. I. (49. 50.)
 αἵματος κωλύεσθαι, πολλοῖσι δὲ καὶ πῦος διὰ τοῦτο ξυνίστα-
 σθαι. καὶ δὴ δοκεῖ δύο βλάβας φέρειν ἢ τοιαύτη χειρονογίη, τῷ
 μὲν τμηθέντι πόνον, τῷ δὲ τέμνοντι πολλὴν ἀδοξίην. τὸ δ'
 αὐτὸ κατὰ πασῶν παρήγγελται γίνεσθαι. τὰ μὲν οὖν κατ' ἰη-
 τρεῖον ἀναγκαῖα ὄρ[351]γανα, καὶ περὶ ἃ δεῖ τεχνικὸν εἶναι
 τὸν μανθάνοντα, ταῦτ' ἐστίν. ὀδοντάγρησι γὰρ καὶ σταφυλά-
 γρησι χρῆσθαι τὸν τυχόντα ἐστίν. ἀπλῆ γὰρ ἢ χρῆσις αὐτῶν
 εἶναι ἴδοκεῖ. περὶ δὲ φύματων καὶ ἐλκῶν, ὅκόσα μειζόνων ἐστὶ
 νοσημάτων, τὰ μὲν φύματα τεχνικώτατον ὑπειληφέναι καὶ δύνα-
 σθαι διαλύειν, καὶ τὰς συστάσεις αὐτῶν κωλύειν. ἐχόμενον δὲ
 τουτέων στέλλειν εἰς τὸν ἐπιφανῆ τόπον ὡς εἰς βραχύτατον,
 καὶ τὴν σύστασιν ὁμαλῶς διὰ παντός ποιεῖσθαι τοῦ (50) φύ-
 ματος. ἀνωμάλως γὰρ ἔχοντος αὐτοῦ ῥαγῆναι τε καὶ δυσθε-
 ράπευτον τὸ ἔλκος κίνδυνός ἐστι γενέσθαι. ἔξομαλίζειν τε χρῆ
 πύσσοντα πανομοίως, καὶ μήτε διαιρεῖν πρότερον μήτε αὐτό-
 ματον εἶν ῥαγῆναι. τὰ δὲ ἐκπέψαι δυνάμενα ὁμαλῶς ἐν ἐτέ-
 ροις εἴρηται. τὰ δὲ ἔλκεα δοκεῖ πορείας ἔχειν τέσσαρας, μίαν

sanguis fluxus impeditur, ob idque in multis pus colligitur.
 Ac sane duplici de causa ejusmodi manus opera noxia vide-
 tur, tum quod ei qui secatur dolorem, tum vero ei qui
 secat dedecus adfert. Quod ipsum in omnibus fieri praecipit-
 tur. Atque ea sunt in officina medica instrumenta, quibus
 artificiose uti eum qui discit necesse est. Volfellis enim
 quibus tum dentes tum columellae comprehenduntur,
 quemlibet uti licet, cum simplex earum usus esse videatur.
 De tuberculis autem et ulceribus, quae inter majores mor-
 bos recensentur, istud tenendum est. Tubercula quidem
 coercere ac dissolvere posse, eorumque concretiones prohi-
 bere, maxime ad artem pertinere. Deinde vero ea in locum
 conspicuum et quam brevissimum contrahere, ipsamque
 concretionem aequabilem per totum reddere. Nisi enim ae-
 quabile fuerit, ut rumpatur et ulcus aegre curabile evadat,
 periculum est. Aequabile itaque reddere, et ex aequo omne
 concoquere oportet, ac neque ante tempus aperire, neque
 ut sponte rumpatur finire. Quae vero aequabilem habent
 concoquendi vim, alibi dicta sunt. At vero ulcera quatuor

Ed. Chart. II. [551.] Foëf. I. 21. Ed. Lind. I. (50. 51.)
 μὲν εἰς βράθος. ταῦτα δ' ἔστι τὰ συριγγώδη καὶ ὅσα ὑπουλί-
 ἔστι, καὶ ἔνδοθεν κεκοιλασμένα· ἢ δ' ἑτέρη εἰς ὕψος, τὰ
 ὑπερσαρκεῦντα· τρίτη δὲ ἔστιν εἰς πλάτος· ταῦτα δὲ ἔστι
 τὰ καλούμενα ἐρπιστικά· τετάρτη ὁδὸς ἔστιν· αὕτη δὲ μόνη
 κατὰ φύσιν εἶναι δοκεῖ κίνησις. αὗται μὲν οὖν ξυμφοραὶ τοι-
 αῦται σαρκὸς εἰσιν. πῦσαι δὲ κοιναὶ τοῦ ξυμφέροντος· καὶ
 τὰ μὲν τούτων ἐν ἑτέροις σημεῖα δεδήλωται, καὶ ἡ χρηστότης
 ἔστιν ἐπιμελεία. δι' ὧν δὲ τὸ ξυμφυόμενον διαλυθήσεται, καὶ
 τὸ πληρεῦμένον ἢ κοῖλον γενόμενον, ἢ τὴν εἰς πλάτος πο-
 ρεῖαν ποιούμενον, προσηκόντως περὶ τουτέων ἐν ἄλλοις εἴρη-
 ται σημεῖα. περὶ δὲ καταπλάσματων ὧδε τῶν ἐπιτιθεμένων
 ὀφθονίων ὅκου ἂν ἡ χρῆσις κατὰ νοσεύματος ἀκριβῆς εἶναι δο-
 κῆ, καὶ τῷ ἔλκει ἁρμόζου τὸ ἐπιτιθέμενον ὀφθόνιον. τῷ δὲ
 καταπλάσματι πρὸς τὸν κύκλω τόπον τοῦ ἔλκεος χρῶ. χρῆσις
 γὰρ αὕτη καταπλάσματος ἔντεχνός τε καὶ πλεῖστα ὠφελεῖν δυ-
 ναμένη. ἐδόκει γὰρ τῷ μὲν ἔλκει βοηθεῖν ἢ (51) τῶν περιτι-

progredivendi modos mihi habere videntur. Unum quidem in profundum, cujusmodi sunt fistulosa, cicatrice obducta, et intus cava. Alterum quo ad superiora tendunt, velut quae superexcrefcentem carnem habent. Tertium in latum, qualia quae serpentina dicuntur. Quartus modus est, qui solus secundum naturam motus videtur. Atque eae quidem sunt carnis calamitates, quae omnes communem habent utilitatis rationem. Quorum quidem signa alibi demonstrata sunt, et quaenam curatio adhibenda sit. Quanam autem ratione quod coaluit dissolvi possit, et quod impletum est, aut cavum redditum, aut quod in latitudinem progressionem fecit, de eorum signis in aliis libris quantum conveniebat dictum est. De iis vero, quae in cataplasmate adhibentur, sic habeto. Quo in morbo imponendorum linamentorum accuratus usus esse videtur, ipsi ulceri accommodatum linamentum adhibeto, quod vero cataplasmate apponitur, ad ulceris ambitum utitor. Hic enim cataplasmatum usus multum habet artis, plurimumque utilitatis praestat. Siquidem quod ulceri circumponitur juvandi facultatem habere videtur et linamen-

Ed. Chart. II. [351.] Foes. I. 21, 22. Ed. Lind. I. (51.)
 θεμένων δύναμις, τὸ δ' ὀθόνιον φυλάσσειν· τὰ δ' ἔξω μὲν
 τοῦ ἔλκεος τὸ κατάπλασμα ὠφελεί. τὴν μὲν οὖν χρῆσιν αὐ-
 τῶν εἶναι δεῖ τοιαύτην. περὶ δὲ καιρῶν, ὅκοτε τούτοις ἐκά-
 στοις χρηστέον ἐστὶ, καὶ τὰς δυνάμιας ὡς χρῆ τῶν γεγραμ-
 μένων καταμανθάνειν· παραλέλειπται δὲ τὰ τοιαῦτα, ἐπεὶ
 πλείον προῆκται τῆς κατ' ἰητρικὴν ἐπιμελείας καὶ πόρρω τοῦ
 τῆς τέχνης ἤδη προσεληλυθότος ἐστίν. || ἐχόμενον δὲ τούτων
 ἐστὶ καὶ κατὰ στρατιὴν γινομένων τραυμάτων χειρουργίη περὶ
 τὴν ἐξαίρεσιν τῶν βελῶν. ἐν τῆσι κατὰ πόλιν διατριβῆσι
 βραχεῖά τις ἐστὶν τουτέων ἢ χρῆσις. ὀλιγάκις γὰρ ἐν παντὶ τῷ
 χρόνῳ γίνονται πολιτικαὶ στρατιαὶ καὶ πολεμικαί. ξυμβαίνει
 δὲ τὰ τοιαῦτα πλειστάκις καὶ ξυνεχέστατα περὶ τὰς ξενικὰς
 στρατίας γίνεσθαι. τὸν μὲν οὖν μέλλοντα χειρουργεῖν στρα-
 τεύεσθαι δεῖ καὶ παρηκολουθηκέναί στρατεύμασι ξενικοῖς.
 οὕτω γὰρ ἂν εἴη γεγυμνασμένος πρὸς ταύτην τὴν χρεῖαν. ὃ δὲ
 εἶναι δοκεῖ περὶ ταῦτα τεχνικώτερον, εἰρησθαι. τῶν γὰρ ὀπλων
 ἐνότων καὶ σημεῖα πεπορίσθαι τέχνης ἐστὶ πλείστον μέρος
 καὶ τῆς πρὸς ταῦτα χειρουργίας. τούτου γὰρ ὑπάφρατος

tum continere. Partes vero ulceris exteriores cataplasma
 juvat. Ac eorum quidem usum talem esse convenit. Quod
 ad tempora attinet, quibus horum singulis utendum sit, et
 quemadmodum eorum quae scripta sunt facultates addi-
 scere oporteat, haec a nobis praetermittuntur, quandoqui-
 dem majorem artis medicae diligentiam exigunt, et ad
 eum pertinent qui magnos jam in arte progressus fecerit.
 Ad haec vero consequitur vulnere in militia acceptorum
 tractatio, quo ad telorum extractionem, cujus in urbium
 commerciis parvus usus existit. Quandoquidem civiles et
 hostiles expeditiones raras fere sunt, quae saepissime assidueque
 circa externa bella contingere solent. Is igitur, qui
 hanc manus operam exercere volet, ut externos exercitus
 sequatur oportet. Hac enim ratione ad eam usum exercita-
 tionem sibi comparabit. Ac de his quod maxime ad artem
 mihi pertinere videtur, hoc dixisse satis est. Quod artis et
 ejus, quae huc spectat manus operae non minimum munus
 est tela in corpus subeuntia certis notis deprehendere. Ex

Ed. Chart. II. [351. 352.] Foef. I. 22. Ed. Lind. (51. 52.)
 οὐκ ἂν παραλίποιο τραυματίας ἀγνοηθεῖς, ὅταν χειρουργῆται
 μὴ προσηκόντως. μόνος δ' ἂν ὁ τῶν σημείων ἔμπειρος εἰκότως
 ἐπιχειροῖη. περὶ δὲ τούτων ἀπάντων ἐν ἑτέροις γεγραμμένον
 ἐστίν.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΕΥΣΧΗΜΟΣΤΗΣ.

[352] (52) Οὐκ ἀλόγως οἱ προβαλλόμενοι τὴν σοφίην πρὸς
 πολλὰ εἶναι χρησίμην, ταύτην δὲ τὴν ἐν τῷ βίῳ. αἱ γὰρ πολλαὶ
 πρὸς περιεργίην φαίνονται γεγενημέναι. λέγω δὲ αὗται αἱ
 μηδὲν χρέος τοῦ πρὸς ἃ διαλέγονται. ληφθεῖη δ' ἂν τούτων
 μέρεα ἐς ἐκεῖνα, ἢ ὅτι οὐκ ἀργίη, οὐδὲ μὴν κακίη. τὸ γὰρ
 σχολάζον καὶ ἄπρηκτον ζητεῖ ἐς κακίην καὶ ἀφέλκεται. τὸ
 δ' ἐρηγορὸς καὶ πρὸς τὴν διάνοιαν ἐντετακὸς ἐφειλικύσατό
 τε τῶν πρὸς καλλονὴν βίου τεινόντων ἑαυτοῦ τούτων τὰς
 μηδὲν ἐς χρέος πιπτούσας διαλέξιας. χαριεστέρη γὰρ καὶ πρὸς
 ἕτερον μὲν τι ἐς τέχνην πεποιημένην, τέχνην δὲ πρὸς εὐσχημο-

quo efficitur ut ignorari non possit, quando is, qui vul-
 nus acceperit, minime convenientem manus operam exper-
 tus fuerit. Qui autem signorum cognitionem habuerit, is
 solus rite ad curationem aggredietur. At de his omnibus in
 aliis libris scriptum est.

HIPPOCRATIS LIBER DE DECENTI HA- BITU, AUT DECORO.

Qui sapientiam istam, quae in vitae communione ver-
 satur, ad multa esse utilem allegant, ii mihi non temere
 facere videntur. Multae namque ad ambitiosam quandam
 operam comparatae videntur, eae videlicet, quae de nulla
 re utili quaestiones agitant. Harum tamen partes ad illas re-
 ferri possunt, cum nulla otiositas, neque vero improbitas
 adsit. Quod enim otiosum est nihilque agit, ad improbita-
 tem viam affectat, ad eamque tendit. Vigilantia vero et ad
 aliquid mentis contentio earum disputationes ad nullam uti-
 litatem spectantes, ad se pertrahit et ad vitae honestatem
 refert. Majorem enim apud alium sibi gratiam conciliat, si

Ed. Chart. II. [352.] Foef. I. 22. Ed. Lind. I. (52, 53.)
 σύνην και δόξαν. πάσαι γάρ αι μή μετ' αίσχροκερδείης και
 ἀσχημοσύνης, κἀκείνοισι μέθοδος τις ζούσα τεχνικῶς ἐργάζεται,
 ἀλλ' εἴ γε μή πρὸς ἀναντινήν δημευταί. νέοι τε γάρ αὐτέοισιν
 ἐμπίπτουσιν, ἀκμάζοντες δὲ δι' ἐντροπήν ἰδρωῖτας τίθενται
 βλέποντες. πρεσβῦται δὲ διὰ πικρίην νομοθεσίην τίθενται
 ἀνάγκησιν ἐκ τῶν πόλεων. και γάρ ἀγορὴν ἐργαζόμενοι οὔτοι
 μετὰ βαναυσίης ἀπατέοντες, και ἐν πόλεσιν ἀνακνέοντες οἱ
 αὐτοί. ἴδοι δὲ τις και ἐπ' ἔσθῃ(53)τος και τῆσιν ἄλλησι
 περιγραφῆσι. κῆν γάρ ἔωσιν ὑπερηφανέως κεκοσμημένοι, πολὺν
 μᾶλλον φευκτέοι και μισητέοι τοῖσι θεωμένοισιν εἰσι. τῆν δὲ ἐναν-
 τήν χρεῖωδες σκοπέειν οἷς οὐ διδακτῆ κατασκευῆ, οὐδὲ περιερ-
 γίη. ἐκ τε γάρ περιβολῆς και τῆς ἐν ταύτῃ εὐσχημοσύνης και
 ἀφελίης, οὐ πρὸς περιεργίην πεφυκίης, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς
 εὐδοξίην τό τε σύννονν και τὸ ἐν νῶ πρὸς ἑωυτούς διακειῖσθαι,
 πρὸς τε τῆν πορείην οἱ τε ἐκάστω σῆματι τοιοῦτοι, ἀδιά-
 χυτοι, ἀπερίεργοι, πικροὶ πρὸς τὰς συναντήσιας, εὐθεται πρὸς
 τὰς ἀποκρίσιας, χαλεποὶ πρὸς τὰς ἀντιπτώσιας, πρὸς τὰς

ad artem traducatur, eique decus et gloriam comparat.
 Quaecunque namque neque ad turpem quaestum sunt com-
 paratae, neque illiberales, eae via quadam artificiali opus
 suum efficiunt, quod nisi extra culpam sit, publicatur. Ado-
 lescentes enim iis sese committunt, ubi vero adoleverint,
 prae pudore eorum conspectum sine sudore non sustinent.
 At senes effecti, propter amarulentiam, eas publica legum
 functione urbibus expellunt. Ii enim conventu factó, ambi-
 tiosa et quaestuosa sua professione decipientes, in urbium
 circulis versantur. Quos ex vestitu et caeteris ornamentis
 quis cognoscere poterit. Quin etiam quo sumptuosius ornati
 fuerint, eo majore odio averfandi et ab eis qui eos con-
 spexerint fugiendi. Ex usu autem fuerit contrarium in his
 spectare, quibus non inest exquisitus neque curiosus ornatus,
 qui sese ex cultus venustate et frugalitate, non tam ad su-
 perfluam curiositatem, quam ad optimam existimationem,
 prudentiam et animi moderationem compararunt. Ad in-
 cessum vero eo semper sunt habitu, minime disfluentes aut
 superflui, in hominum concursibus graves, ad responden-

Ed. Chart. II. [352. 353.] Foef. I. 22. 23. Ed. Lind. I. (53. 54.)
 ὁμοιότητος εὐστοχοὶ καὶ ὁμιλητικοὶ, εὐκρητοὶ πρὸς ἅπαντας,
 [353] πρὸς τὰς ἀναστάσιαις σιγητικοί. πρὸς τὰς ἀποσιγήσιαις
 ἐνθυμηματικοὶ καὶ καρτερικοὶ, πρὸς τὸν καιρὸν εὐθετοὶ καὶ
 λήμματικοὶ, πρὸς τὰς τροφὰς εὐχρηστοὶ καὶ ἀντάρκεες, ὑπο-
 μονητικοὶ πρὸς καιρὸν πρὸς ὑπομονήν, πρὸς λόγους ἀνυστοί,
 πᾶν τὸ ὑποδειχθὲν ἐκφέροντες, εὐεπὶη χρώμενοι, || χάριτι
 διατιθέμενοι, δόξη τῇ ἐκ τουτέων δυσχυριζόμενοι, ἐς ἀλη-
 θείην πρὸς τὸ ὑποδειχθὲν ἀποτελεσματιζόμενοι. ἡγεμονικώ-
 τατον μὲν οὖν τουτέων ἀπάντων τῶν προειρημένων ἡ φύσις.
 καὶ γὰρ οἱ ἐν τέχναισιν, ἣν προσῆ ἀντέοισιν τοῦτο, διὰ πάν-
 των τουτέων προσπορεύονται τῶν προειρημένων. ἀδίδακτον
 γὰρ τὸ χρέος ἐν τε σοφίῃ καὶ ἐν τῇ τέχνῃ προσθεμένη δι-
 δαχθῆ, εἰς τὸ ἀρχὴν λα(54)βεῖν. ἡ δὲ φύσις κατεργύη καὶ κέ-
 χυται. τῇ δὲ σοφίῃ ἐς τὸ εἰδῆσαι τὰ ἀπ' αὐτέης|τῆς φύσιος
 ποιούμενα. καὶ γὰρ ἐν ἀμφοτέροισι λόγοισι πολλοὶ κρατηθέν-
 τες οὐδαμῆ σὺν ἀμφοτέροισιν ἐχρήσαντο τοῖσι πράγμασιν ἐς

dum appositi, adversus altercantes difficiles, in familiaritatibus contrahendis prospicientes, erga omnes moderati, ad emotiones taciturni, ad respondendum arguti et tolerantés, in occasione prudenter captanda appositi et accommodati, in victu frugales et paucis contenti, ad sustentandam occasionem tolerantés, oratione efficaces, qui quicquid doctrina acceperunt in medium proferunt, et facultate dicendi utuntur, ad gratiam comparati, et pro gloria quae inde provenit decertare parati, doctrinam suam ad veritatis lucem repurgantes. Ad haec igitur praedicta omnia praecipue dux est natura. Etenim si adfuerit his qui artibus instructi sunt, ad praedicta omnia aditus erit amplissimus. Usus namque, qui tum in sapientia tum in arte ei adjuncta doceri nequit, in doctrinam cadet, ut inde initium ducatur. Desluit autem natura et sapientiae permisce-
 tur, ut cognoscantur quae ab ipsa natura facta sunt. Multi enim in utrisque rationibus superati, neququam utrisque ad rerum demonstrationem uli sunt. Si quis igitur eorum aliquid, quae ratione proponuntur ad veritatem expenderit,

Ed. Chart. II. [353.]

Fœf. I. 23.

Ed. Lind. I. (54.)

δειξίν. ἐπὴν οὖν τις αὐτέων ἐξετάζη τε πρὸς ἀληθείην τῶν ἐν ῥήσει τιθεμένων, οὐδαμῆ τὰ πρὸς φύσιν αὐτέοισι χωρήσει. εὐρίσκοντες γοῦν οὗτοι παραπλησίην ὁδὸν ἐκείνοισι πεπορευμένοι. διόπερ ἀπογυμνούμενοι τὴν πᾶσαν ἀμφιέννυνται κακίην καὶ ἀτιμίην. καλὸν γὰρ ἐκ τοῦ διδαχθέντος ἔργου λόγος. πᾶν γὰρ τὸ ποιηθὲν τεχνικῶς ἐκ λόγου ἀνηγέθη. τὸ δὲ ῥηθὲν τεχνικῶς, μὴ ποιηθὲν δὲ, μεθόδου ἀτέχνου δευτικὸν ἐγενήθη. τὸ γὰρ οἶσθαι μὲν, μὴ πρῆσσειν δὲ ἀμαθίης καὶ ἀτεχνίης σημεῖόν ἐστιν. οἷσις γὰρ μάλιστα ἐν ἱητρικῇ αἰτίην μὲν τοῖσι κερημένοισιν, ὄλεθρον δὲ τοῖσι χρομένοισιν ἐπιφέρει. καὶ γὰρ ἦν ἑαυτοὺς ἐν λόγοισι πείσαντες οἰηθῶσιν εἰδέναι ἔργον τὸ ἐκ μαθήσιος, καθάπερ χουσὸς φαῦλος ἐν πυρὶ κριθεὶς τοιοῦτους αὐτοὺς ἀπέδειξε. καίτοι γε τοιαύτη ἢ πρόδησις ἀπαρηγόρητον εἰς σύνεσιν ὁμογένεσιν ὡς ἔστιν εὐθὺ, τὸ πέρας ἐδήλωσε γνῶσις. τῶν δ' ὁ χρόνος καὶ τὴν τέχνην εὐοδέα κατέστησεν, ἢ τοῖσιν ἐς τὴν παραπλησίην οἶμον ἐμπίπτουσιν τὰς ἀφορμὰς δήλους ἐποίησε. διὸ δεῖ ἀναλαμβά-

nequaquam iis suppeditabuntur quae a natura insunt. Illi itaque confimili cum illis via progressi deprehenduntur. Quapropter veritate nudati omnem improbitatem atque ignominiam induunt. Praeclara enim res est, quae ex opere quod quis didicit proficiscitur oratio. Quicquid enim artificiose factum est, a ratione profectum est. Quicquid autem artificiose dictum est, non autem factum, viam et rationem artis expertem arguit. Opinabile siquidem sine actione, inscientiae et nullius artis indicium est. Opinatio enim cum praecipue in arte medica, ea quidem utentibus crimini vertitur, his vero qui ea indigent exitium adfert. Si namque suis verbis persuasi, existimant se opus ex scientia profectum novisse, quemadmodum aurum adulterinum igni probatur, tales se ipsi etiam produnt. Quanquam ejusmodi praedictio iis qui cognatam habent naturam, ad intelligentiam nullius est solatii, quod finis quam rectus sit cognitio indicet. At horum arti tempus expeditam viam constituit, aut his qui simili via insunt facultates manifesto suppeditat. Qua-

Ed. Chart. II. [353. 354.] Foef. I. 23. Ed. Lind. I. (54. 55.)
 νοῦτα τουτέων τῶν προειρημένων ἕκαστα μετάγειν τὴν σοφίην
 εἰς τὴν ἰητρικὴν καὶ τὴν ἰητρικὴν εἰς τὴν σοφίην. (55) ἰητρὸς
 γὰρ φιλόσοφος ἰσόθεος. πολλὴ γὰρ διαφορὴ ἐπὶ τὰ ἕτερα.
 καὶ ἐν τὰ πρὸς σοφίην ἐν ἰητρικῇ πάντα, ἀφιλαργυρίη; ἐν-
 τροπή, ἐρυθρίσις, καταστολή, δόξα, κρίσις, ἡσυχίη, ἀπάν-
 τησις, καθαριότης, γνωμολογίη, εἴδησις τῶν πρὸς βίον χρη-
 στῶν καὶ ἀναγκαίων καθαρσίων, ἀπεμπόλησις, ἀδεισιδαιμονίη,
 ὑπεροχὴ θεία. ἔχουσι γὰρ ἂ ἔχουσι πρὸς ἀκολασίην, πρὸς
 βαναυσίην, πρὸς ἀπλησίην, πρὸς ἐπιθυμίην, πρὸς ἀφαίρεσιν,
 πρὸς ἀναιδείην ἐνιδεῖν. αὕτη γὰρ γνῶσις τῶν προσιόντων καὶ
 χρῆσις τῶν πρὸς φιλίην, καὶ ὡς ὁκοίως τε πρὸς τέκνα, πρὸς
 χρήματα. ταύτη μὲν οὖν ἐπικοινωνὸς σοφίη τις, ὅτι καὶ ταῦτα
 τὰ πλεῖστα ὁ ἰητρὸς ἔχει. καὶ γὰρ μάλιστα ἢ περὶ θεῶν εἴδη-
 σις ἐν νόῳ αὐτῇ ἐμπλέκεται. ἐν γὰρ τοῖσι ἄλλοισι πάθεσι καὶ
 ἐν συμπτώμασιν εὐρίσκεται τὰ πολλὰ [354] πρὸς θεῶν ἐντί-
 μως κεμένη ἢ ἰητρικὴ. οἱ δὲ ἰητροὶ θεοῖσι παρακεχωρήκασιν.

propter praedicta singula colligere oportet, et sapientiam ad
 medicinam traducere et medicinam ad sapientiam. Medicus enim philosophus deo aequalis habetur. Nam neque multum inter se differunt, et quae ad sapientiam requiruntur in medicina insunt omnia, pecuniae contemptio, pudor, verecundia, modestia in vestitu, existimatio, iudicium, lenitas, occurfatio, mundities, sententiarum elocutio, utilium ac necessariarum in vita purgationum cognitio, earumque liberatio, superstitiosi Deorum metus averfatio, praestantia divina. Habent enim quae faciunt ad demonstrandam incontinentiam, quaestuosam et fordidam professionem, inexplabilem habendi sitim, cupiditatem, detractionem, impudentiam. Siquidem ista spectant ad eorum cognitionem cum quibus conversantur, et ad usum eorum quae ad contrahendam amicitiam pertinent, quoque animo erga liberos et pecunias esse oporteat. Hactenus igitur cum sapientia communionem, eorumque etiam plurima habet medicus. Nam et deorum cognitionem ipse potissimum animo complectitur, cumque aliis in affectibus et casibus medicina multum deos colere comperitur, tum vero medici diis plu-

Ed. Chart. II. [354.] Foef. I. 23. 24. Ed. Lind. I. (55. 56.)
 οὐ γὰρ ἐν περιττὸν ἐν αὐτῇ τὸ δυναστεῦον. καὶ γὰρ οὗτοι
 πολλὰ μὲν μεταχειρόνται, πολλὰ δὲ καὶ κεκράτηται αὐτέοισι
 δι' ἑωυτέων. ἃ δὲ καταπλεονεκτεῖ νῦν ἢ ἰητρικῆ, ἐντεῦθεν
 παρέξει. τίς γὰρ ὁδὸς τῆς ἐν σοφίῃ ὦδε. καὶ γὰρ αὐτέοισιν
 ἐκείνοισιν, οὕτω δ' οὐκ οἶονται ὁμολογέουσιν ὦδε, τὰ περι
 σώματα παραγενόμενα. ἃ δὲ διὰ πάσης αὐτῆς πεπόρευται,
 μετασχηματιζόμενα ἢ μεταποιούμε(56)να, ἃ δὲ μετὰ χειρουργ
 γίης λώμενα, ἃ δὲ βοηθούμενα, θεραπευόμενα ἢ διαιτώμενα.
 || τὸ δὲ κεφαλαϊωδέστατον ἔστω εἰς τὴν τοιουτέων εἴδησιν.
 ὄντων οὖν τοιουτέων τῶν προειρημένων ἀπάντων, χρῆ τὸν
 ἰητρὸν ἔχειν τινὰ εὐτραπελίην παρακειμένην. τὸ γὰρ αὐστη
 ρὸν δυσπρόσιτον καὶ τοῖσιν ὑγιαίνουσι καὶ τοῖσι νοσέουσι.
 τηρεῖν δὲ χρῆ ἑωυτὸν ὅτι μάλιστα, μὴ πολλὰ φαίνοντα τῶν
 τοῦ σώματος μερέων, μηδὲ πολλὰ λεσχηνευόμενον τοῖσιν
 ἰδιώτησιν, ἀλλὰ τὰναγκαῖα. νομίζει γὰρ τοῦτο βίη εἶναι ἐς
 πρόσκλησιν θεραπευήης. ποιέειν δὲ κάρτα μηδὲν περιέργως

rimum concedunt. Neque enim ipsa supervacaneam poten
 tiam sibi arrogat, cum siquidem ipsi multa aggrediuntur, in
 multis vero ab iis superantur. In quibus autem medicina
 nunc superior existit, hinc manifestum erit. Nam et via
 ejus quaedam secundum sapientiam se habet hoc modo. Ete
 nim illis ipsis, quod tamen non existimant, pro confesso ita
 se habere concedunt, quae circa corpora obveniunt, quae
 sane per totam ipsam procedunt, dum transformantur aut
 permutantur, partim quidem per manus operam sanantur,
 partim vero per auxilia aut victus rationem curationem ac
 cipiunt. Praecipuum vero omnium caput est, ut horum co
 gnitio habeatur. Cum igitur praedicta omnia ita se habeant,
 medicum urbanitatem quandam sibi adjunctam habere con
 venit. Austeritas enim tum sanis tum aegris difficilem ac
 cessum praebet. Observare autem eum maxime oportet ut
 ne multas corporis partes nudet, neque cum plebejis de re
 bus multis, sed tantum necessariis, confabuletur. Hoc enim
 vis quaedam ad eliciendam curationem esse solet. Horum
 vero nihil neque nimis curiose neque ex opinione agat. In

Ed. Chart. II. [354.] Foef. I. 24. Ed. Lind. I. (56. 57.)
 αὐτέων, μηδὲ μετὰ φαντασίης. ἐσκέφθω δὲ ταῦτα πάντα,
 ὅπως ἤ σοι προκατηρητισμένα εἰς τὴν εὐπορίην, ὡς δέοι· εἰ δὲ
 μὴ, ἐπὶ τοῦ χρέους ἀπορίη αἰεὶ. μελετᾶν δὲ χρὴ ἐν ἱητρικῇ
 ταῦτα μετὰ πάσης καταστολῆς, περὶ ψηλαφίης, καὶ ἐγγρίσιος,
 καὶ ἐγκαταντλήσιος πρὸς τὴν εὐρυθυμίην τῶν χειρέων, περὶ
 τιμμάτων, περὶ σπληνῶν, περὶ ἐπιδέσεων, περὶ τῶν ἐκ κατα-
 στάσιος, περὶ φαρμάκων, ἐς τραύματα καὶ ὀφθαλμικά, καὶ
 τουτέων πρὸς τὰ γένεα, ἵν' ἡ σοι προκατηρητισμένα ὄργανά
 τε καὶ μηχαναὶ, καὶ σίδηρος ὁ ἐξῆς. ἡ γὰρ ἐν τουτέοισιν
 ἀπορίη ἀμηχανίη καὶ βλάβη ἐστίν. ἔστω δὲ σοι ἐτέρη παρεξο-
 δος ἢ λιτοτέρη πρὸς τὰς ἐπιδημίας ἢ διὰ χειρέων· ἢ δ' εὐχε-
 ρεστάτη διὰ μεθόδων. οὐ γὰρ οἶόν τε διέρχεσθαι πάντα τὸν
 ἱητρὸν. (57) ἔστω δὲ σοι εὐμνημόνευτα φάρμακά τε καὶ δυ-
 νάμιες ἀπλαῖ καὶ ἀναγεγραμμένοι, εἴπερ ἄρα ἐστὶν ἐν νόῳ καὶ
 τὰ περὶ νόσων ἰήσιος, καὶ οἱ τοιουτέων τρόποι, ὅσαχῶς
 καὶ ὄν τρόπον περὶ ἐκάστων ἔχουσιν. αὕτη γὰρ ἀρχὴ ἐν ἱητρικῇ

istis autem omnibus videndum ut haec tibi sint ad faculta-
 tem ut decet praeparata, alioqui cum opus fuerit, inopia
 semper aderit. Horum vero omnium diligens in re medica
 cura habenda est, cum omni habitu demisso, quae ad fri-
 ctionem, illitionem, et perfusionem pertinent, ut cum con-
 cinna manuum tractatione adhibeantur. Quo ad linamenta
 concerpta, splenia, vincula, ea quae ex temporis conditione
 petuntur, medicamenta tum ad vulnera tum ad oculos
 comparata, et ex his quae ad genus quodque referuntur,
 uti tibi sint accommodata, instrumenta, machinae, ferra-
 menta denique. Horum namque penuria mentis inopiam
 et detrimentum affert. Alter vero tibi sit apparatus simpli-
 cior, quo ad manus operam utaris, ad peregrinationes ac-
 commodatus. Promptissimus autem est, qui via quadam et
 ratione comparatur. Neque enim fieri potest ut omnia medi-
 cus enumeret. Medicamenta autem, tum eorum simplices
 facultates, tum si quae descriptae sunt, probe tibi memoria
 teneantur. In animi etiam notione reponantur quae ad mor-
 borum curationem pertinent, eorumque modi, quot et quo
 modo in singulis se habeant. Hoc enim in re medica princi-

Ed. Chart. II. [554.]

Foesl. I. 24.

Ed. Lind. I (57.)

καὶ μέσα καὶ τέλος. προκατασκευάσθω δέ σοι καὶ μαλαγμάτων γένεα πρὸς τὰς ἐκάστων χρήσιαις, ποτήματα τέμνειν δυνάμενα ἔξ ἀναγραφῆς ἐσκευασμένα πρὸς τὰ γένεα. προητοιμάσθω δὲ καὶ τὰ πρὸς φαρμακίην ἐς τὰς καθάσσιαις εἰλημημένα, ἀπὸ τόπων τῶν καθηκόντων ἐσκευασμένα, εἰς ὃν δὴ τρόπον πρὸς τὰ γένεα καὶ τὰ μεγέθεα ἐς παλαιώσιν μεμελετημένα, τὰ δὲ πρόσφατα ὑπὸ τὸν καιρὸν καὶ τᾶλλα κατὰ λόγον. ἐπὴν δὲ ἐσίης πρὸς τὸν νοσέοντα, τουτέων σοι ἀπηγοισμένων, ἵνα μὴ ἀπορῆς, εὐθέτως ἔχων ἕκαστα πρὸς τὸ ποιησόμενον. ἴσθι δὲ γινώσκων, ὃ χρὴ ποιεῖν πρὶν ἐσελθεῖν. πολλὰ γὰρ οὐδὲ συλλογισμοῦ, ἀλλὰ βοηθείης δεῖται τῶν πραγμάτων. προδιαστέλλεσθαι οὖν χρὴ τὸ ἐκβησόμενον ἐκ τῆς ἐμπειρίας. ἔνδοξον γὰρ καὶ εὐμαθές. ἐν δὲ εἰσόδῳ μεμνησθαι καὶ καθέδρης, καὶ καταστολῆς, περιστολῆς, ἀνακυριώσεως, βραχυλογίης, ἀταρακτοποιήσεως, προσεδρίας, ἐπιμελείης, ἀντιλέξιος πρὸς τὰ ἀπαντώμενα, πρὸς τοὺς ὄλλους τοὺς ἐπιγινόμενους, εὐστα-

pium, medium et finem obtinet. Malagmatum quoque genera ad singulos usus praeparata habeas, potiones item incidendi facultate praeditas, ex descriptione praeparatas, cuique generi accommodatas. Ad manum etiam sint quae ad medicamentorum purgationes faciunt, ex locis convenientibus desumpta, eo quo decet modo pro suo quaeque genere et magnitudine praeparata, tum quae ad vetustatem diligenter sunt reposita, tum quae recentia pro temporis occasione in usum veniunt, reliquaque ad eandem rationem, ut his adornatis, cum ad aegrotum ingressus fueris, nequaquam animo haereas, cum singula habeas ad id quod fieri debeat apposite accommodata. Priusquam vero ad aegrum ingrediaris, fac cognitum habeas quid agendum sit. Pleraque enim non ratiocinatione, sed auxilio indigent. Eventa igitur per experientiam cognita praedicenda. Id enim gloriam adfert et cognitu est facile. In egressu autem te meminisse convenit sessionis, demissi habitus, vestitus gravitatis, breviloquentiae, ut ne quid perturbato animo facias, ut aegro affideas, in omnibus diligentiam adhibeas, ut ad ea quae objiciuntur respondeas, et ad omnes perturbationes animi

Ed. Chart. II. [354, 355.] Foef. I. 24, 25. Ed. Lind. I. (57, 58.)
 θίης τῆς ἐν ἑαυτῶ, πρὸς τοὺς θορύβους ἐπιπλήξιος, πρὸς
 τὰς ὑπουργίας ἐτοιμασίης· [355] ἐπὶ τουτέοισι (58) μέμνησο
 παρασκευῆς τῆς πρώτης. εἰ δὲ μὴ, τὰ κατ' ἄλλα ἀδιάπτωτον,
 ἐξ ὧν παραγγέλλεται εἰς ἐτοιμασίην. ἐσόδῳ χρέο πυκνῶς,
 ἐπισκέπτεο ἐπιμελέστερον, τοῖσιν ἀπατερομένοισιν ἐπὶ τὰς
 μεταβολὰς ἀπαντῶν, ὄϊον γὰρ εἶση, ἅμα δὲ καὶ εὐμαρέστερος
 ἔση. ἄστατα γὰρ τὰ ἐν ὑγροῖσι. διὸ καὶ εὐμεταποίητα ὑπὸ
 φύσιος καὶ ὑπὸ τύχης. ἀβλεπτηθέντα γὰρ τὰ κατὰ τὸν καιρὸν
 τῆς ὑπουργίης, ἔφθασαν ὀρμήσαντα καὶ ἀνελόντα. οὐ γὰρ ἦν
 τὸ ἐπικουρῆσον. || πολλὰ γὰρ ἅμα τὰ ποιέοντά τι χαλεπόν.
 τὸ γὰρ καθ' ἓν κατ' ἐπακολούθησιν εὐθετώτερον καὶ ἐμπειρό-
 τερον. ἐπιτηρεῖν δὲ δεῖ καὶ τὰς ἀμαρτίας τῶν καμνόντων, δι'
 ὧν πολλοὶ πολλάκις διεψεύσαντο ἐν τοῖσι προσύρμασι τῶν
 προσφερομένων, ἐπεὶ τὰ μισητὰ ποτήματα λαμβάνοντες ἢ
 φαρμακευόμενοι ἢ θεραπευόμενοι ἀνηρέθησαν. καὶ αὐτῶν
 μὲν οὐχ ὡς ὁμολογίαν τρέπεται τὸ ποιηθὲν, τῶ δὲ ἡγετῶ τὴν

constantiam adferas, tumultus verbis castiges, et ad omnia
 subministranda te promptum exhibeas. Ad haec primum ap-
 paratum te memoria tenere oportet, sin minus, videndum
 ut in reliquis, quae ut in promptu sint praecipiantur, opi-
 nione tua minime excidas. Crebro aegrum invise, diligen-
 tem considerationem adhibeas, ut iis qui decepti sunt per-
 mutationes occurras. Facilior enim tibi cognitio suppetet,
 simulque te promptius expedies. Instabiliter enim moventur
 quae in humidis consistunt, ideoque facilem cum a natura
 tum a fortuna mutationem habent. Quae nisi in tempore
 cum subministrari oportet percipiuntur, suo impetu prae-
 occupant et interimunt, cum non adsit quod opem afferre
 possit. Multa enim simul concurrunt quae molestia afficiunt.
 At quod sigillatim se consequitur, promptum quidem magis
 et ad experientiam accommodatum. Observandi sunt autem
 aegrotorum errores, ex quibus multi frustrati sunt in oblatiis
 assumendis, quandoquidem exosis sumptis potionibus, aut
 medicationibus, aut curationibus, e medio sublatis sunt.
 Quod quidem se fecisse minime fatentur, sed culpam in me-

Ed. Chart. II. [355.] Foef. I. 25. Ed. Lind. I. (59 59.)
 αἰτίαν προσῆψαν. ἐσκέφθαι δὲ χορὴ καὶ τὰ περὶ ἀνακλίσεων,
 ἃ μὲν αὐτέων πρὸς τὴν ὥρην, ἃ δὲ καὶ πρὸς τὰ γένεα. οἱ μὲν
 γὰρ αὐτέων ἐς θρόνους, οἱ δὲ ἐς καταγείους καὶ σκοτεινοὺς
 τόπους, τὰ τε ἀπὸ ψόφων καὶ ὄσμων, μάλιστα δ' ἀπὸ οἴνου,
 χειριστοτέρη γὰρ αὐτή, φυγεῖν δὲ καὶ μετατιθέσθαι. πρήσσειν δ'
 ἅπαντα ταῦτα ἡσύχως, εὐσταλέως, μεθ' ὑπουργίης τὰ πολλὰ
 τὸν νοσέοντα ὑποκρυπτόμενον, ὧδε χορὴ, παρακελεύοντα ἰλα-
 ρῶς καὶ εὐδεινῶς, (59) σφέτερα δὲ ἀποτιρεπόμενον, ἅμα μὲν
 ἐπιπλήσσειν μετὰ πικρίας καὶ ἐντάσεων, ἅμα δὲ παραμυθεέ-
 σθαι μετ' ἐπιστροφῆς καὶ ὑποδέξις, μηδὲν ὑποδεικνύοντα τῶν
 ἐσομένων, ἢ ἐνεσιώτων αὐτέοισι. πολλοὶ γὰρ δι' αἰτίην ταύ-
 τιν ἐφ' ἑκάτερα ἀπεώθησαν διὰ τὴν πρόβῳησιν τὴν προει-
 ρημένην τῶν ἐνεσιώτων, ἢ ἐπεσομένων. τῶν δὲ μανθανόντων
 ἔστω τις ὁ ἐφεστὼς, ὅπως τοῖσι παραγγέλμασιν οὐ πικρῶς
 χορήγηται. ποιήσῃ δὲ ὑπουργίην τὸ προσταχθέν. ἐκλέγεσθαι
 δὲ ἀπ' αὐτέων ἤδη τοὺς ἐς τὰ τέχνης ἐλλημμένους, προσδοῦναι

dicum conferunt. In considerationem vero etiam adhibendi
 sunt eorum decubitus, partim quidem pro anni tempestate,
 partim vero pro suo quique genere. Quidam enim in subli-
 mibus, alii vero in subterraneis et obscuris locis decumbunt.
 Strepitus quoque et odores, vinique praecipue, hic enim de-
 terrimus est, fugiendi et permutandi. Quae omnia placide et
 succincte facienda, ita ut plerumque in ipsa administratione
 aegrum celet, hilari et sereno vultu esse jubeat, eumque a
 suis cupiditatibus deterreat, et simul quidem cum amarulentia
 vehementer increpet, simulque eum commonefaciendo
 et blande excipiendo consoletur, neque quicquam eorum
 quae instant aut facta sunt ipsis indicet. Iccirco enim multi
 ob commemoratam instantium aut post futurorum praedictio-
 nem ad extremorum alterutrum detrusi sunt. Adsit autem
 ex discipulis aliquis qui praesit, quo praeceptionibus citra
 amarulentiam utatur, et quod imperatum est subministretur.
 Ex his vero deligendi qui jam in arte proveci sunt, ut ea
 quae sunt usui exhibere, vel secure offerre sciant, neque in
 intervallis quicquam te lateat. Nullius vero rei curam ple-

Ed. Chart. II. [355.]

Fœf. I. 25.

Ed. Lind. I. (59. 60.)

τι τῶν ἐς τὸ χρέος, ἢ ἀσφαλῆως προσενεγκεῖν. ὅπως τε ἐν διαστήμασι μηδὲν λανθάνησε, ἐπιτροπήν δὲ τοῖσιν ἰδιώτησι μηδέποτε διδούς περὶ μήθενός. εἰ δὲ μὴ, τὸ κακῶς προηχθέν εἰς σὲ χωρήσει τοῦ ψόγου, ἐὰν μή ποτ' ἀμφιβόλως ἔχη, ἐξ ὧν τὸ μεθουθεν χωρήσει, καὶ οὐ σοὶ τὸν ψόγον περιάψει, καὶ τευχθέν δὲ πρὸς τὸ γένος ἔσται. πρόλεγε οὖν ταῦτα πάντα ἐπὶ τῶν ποιευμένων, οἷς καὶ τὸ ἐπεγνωῶσθαι πρόκειται. τουτέων οὖν ἐόντων τῶν πρὸς εὐδοξίην καὶ εὐσχημοσύνην τῶν ἐν τῇ σοφίᾳ καὶ ἡθρικήᾳ καὶ ἐν τῆσιν ἄλλῃσι τέχνῃσι, χρητὸν ἡθρὸν διειληφότα τὰ μέρσα περὶ ὧν εἰρήκαμεν περιενύμενον πάντοτε τὴν ἐτέραν διατηρέοντα φυλάσσειν, καὶ παραδιδόντα ποιέσθαι. εὐκλέα γὰρ ἔοντα πᾶσιν ἀνθρώποισιν διαφυλάσσεται. οἳ τε δι' αὐτέων ὀδεύσαντες δοξαστοὶ πρὸς γονέων καὶ τέκνων. κ' ἦν τινες (60) αὐτέων μὴ πολλὰ γνώσκουσιν, ὑπ' αὐτέων τῶν προηγμάτων ἐς σύναςιν καθίστανται.

bejis unquam committas, alioqui ejus quod malefactum est reprehensio ad te redundabit. Quod si minime fuerit ambiguum, ex quibus quod via et ratione tractatum est procedat, neque tibi vituperationem comparabit, et rei eventus ad genus referetur. Quamobrem ista omnia dum fiunt iis qui ad istorum cognitionem incumbunt, praedicito. Cum igitur haec ad comparandam existimationem et vetustatem, tum in sapientia, tum in medicina, tum in reliquis artibus valeant, medicus eas de quibus diximus partes complecti debet, et semper alteram sibi ipsi superimponere, observare ac custodire, et in opere ipso cum caeteris communicare. Haec enim ab omnibus propter nominis splendorem observantur, quique hac via incedunt gloriam tum apud majores tum apud posteros sibi comparabunt. Qui etsi non multarum rerum cognitionem habent, earum tamen usu assiduo prudentiam assequuntur.

Ed. Chart. II. [165. 166.] Foesl. I. 25. 26. Ed. Lind. I. (69.)

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΙ.

[165] Χρόνος ἐστὶν ἐν ᾧ καιρὸς, καὶ καιρὸς ἐν ᾧ χρόνος οὐ πολὺς. ἄκεσις χρόνος. ἔστι δὲ ἡνίκα καὶ καιρῶ. δεῖ γε μὴ ταῦτα εἰδῶτα μὴ λογισμῶ πρότερον πιθανῶ προσέχοντα ἡτρεῦειν, ἀλλὰ τριβῆ μετὰ λόγου. ὁ γὰρ λογισμὸς μνήμη τίς ἐστι ξυνθετικὴ τῶν μετ' αἰσθήσεως ληφθέντων. ἐφαντασιώθη γὰρ ἐναργέως. ἢ τε αἰσθησις προπαθῆς καὶ ἀναπομπὸς εὐῶσα εἰς διάνοιαν τῶν ὑποκειμένων. ἢ δὲ παραδεξαμένη πολλάκις, οἷς ὅτε καὶ ὁμοίως ταῦτα τηρήσασα καὶ ἐς ἐωυτὴν καταθεμένη, ἐμνημόνευσε. ξυγκатаινέω μὲν οὖν καὶ τὸν λογισμὸν, || ἦν περ ἐκ περιπτώσιος ποιῆται τὴν ἀρχὴν, καὶ τὴν καταφορὴν ἐκ τῶν φαινομένων μεθοδεύη. ἐκ γὰρ τῶν ἐναργέως ἐπιτελουμένων, ἦν τὴν ἀρχὴν ποιήσεται ὁ λογισμὸς, ἐν διανοίῃς δυνάμει ὑπάρχων εὐρίσκεται, παραδεχομένης αὐτῆς ἕκαστα παρ' ἄλλων ὑποληπτέον οὖν τῶν φύσιν ὑπὸ τῶν πολλῶν καὶ [166] παντοίων προημάτων κινηθῆναι τε καὶ διδαχθῆναι, βίης ὑπεού-

HIPPOCRATIS PRAECEPTIONES.

Tempus dicendum est, in quo occasio consistit, occasio autem in qua tempus non multum. Medicatio in tempore fit, aliquando etiam occasionem requirit. Qui igitur ista norit, ad curationem aggredi debet, neque prius ad ratiocinationis persuasionem quam ad usum cum ratione conjunctum animum adhibere. Ratiocinatio enim in eorum quae sensu comprehenduntur recordatione quadam consistit. Sensus namque evidenti imaginatione conceptus, primam eorum quae subjecta sunt perpeffionem suscipit, et ad cogitationem transmittit. Haec vero ubi receperit, frequenterque quibus, quando et qualiter convenit ista conservarit, in sese reponit et recordatur. Ratiocinationem igitur plurimum laudo, siquidem ex fortuita occasione initium ducat, et ipsam delationem ex apparentibus via quadam persequatur. Ex his enim quae manifesto perficiuntur, si ratiocinatio initium duxerit, in mentis potestate, quae ab aliis singula recipit, esse deprehendetur. Quamobrem existimandum est naturam a multis et cujuslibet generis rebus vi quadam co-

Ed. Chart. II. [166.] Foesf. I. 26. Ed. Lind. I. (60. 61.)
 σης. ἢ δὲ διάνοια παρ' αὐτῆς λαβοῦσα ὡς (61) προεῖπον,
 ὕστερον εἰς ἀληθείην ἤγαγεν. εἰ δὲ μὴ ἐξ ἑναργέος ἐφόδου,
 ἐκ δὲ πιθανῆς ἀναπλάσιος λόγου, πολλάκις βαρείην καὶ
 ἀνιαρὴν ἐπήνεγκε διάθεσιν. οὗτοι δὲ ἀνοδίην χειρίζουσι. τί
 γὰρ ἂν ἦν κακόν, ἢν τὰ ἐπιχειρήματα ἐκομίζοντο οἱ τὰ τῆς ἰητρι-
 κῆς ἔργα κακῶς δημιουργέοντες; νῦν δὲ τοῖσιν ἀναιτίοισιν
 εὐοῦσι τῶν καμνόντων, ὁκόσοισιν οὐχ ἰκανὴ φαίνεται εὐοῦσα
 τοῦ νοσέειν βίη, εἰ μὴ ξυνέλθοι τῇ τοῦ ἰητροῦ ἀπειρίῃ. περὶ
 μὲν οὖν τουτέων ἄλλοις ἔστω διελεγμένα. τῶν δ' ὡς λόγου
 μόνου ξυμπεραινομένων μὴ εἴη ἐπαύρασθαι, τῶν δὲ ὡς
 ἔργου ἐνδείξιος. σφαλερὴ γὰρ καὶ εὐπταιστος ἢ μετ' ἀδολε-
 σχῆς ἰσχύρησις. διὸ καὶ καθόλου δεῖ ἔχασθαι τῶν γινομένων,
 καὶ περὶ ταῦτα μὴ ἐλαχίστως γίνεσθαι, ἢν μέλλῃ ἔξιν ἡντιότιν
 καὶ ἀναμάρτητον ἔξειν, ἢν δὴ ἰητρικὴν προσαγορεύομεν.
 κάρτα γὰρ μεγάλην ὠφελίην περιποιήσει τοῖσι γε νοσέουσι
 καὶ τοῖσι τουτέων δημιουργοῖσιν. μὴ ὀκνέειν δὲ παρὰ ἰδιωτέων

gente moveri ac doceri. Mens autem ubi ab ea acceperit, quemadmodum ante dixi, postea ad veritatem deducit. Quod si non ex evidenti incurfione, verum ex probabili rationis fictione initium ducatur, plerumque gravem et moleftam infert affectionem. Si vero nulla via rem ipsam aggrediuntur. Quidnam enim mali contingat, si mercedem auferant qui medica opera publice male exercent? At nunc aegrotis ipsis, cum sint extra culpam, non satis esse vis morbi visa est, nisi etiam medici imperitia accederet. Ac de his quidem haec satis dicta sunt, nisi quod nullum ex his quae sola ratione concluduntur fructum percipere licet, verum ex his quae operis demonstrationem habent. Fallax enim et ad errorem proclivis asseveratio, quae est cum garrulitate conjuncta. Quocirca his quae fiunt in universum insistere oportet, et circa ea vel maxime versari, si quis facilem et eum extra culpam habitum, quem certe medicinam vocamus, sibi comparare velit. Maximam enim utilitatem tum aegrotis tum iis qui illorum res administrant comparabit. Neque vero pigeat ex plebejis sciscitari, si quid ad curandi opportunita-

Ed. Chart. II. [166.] Foef. I. 26. Ed. Lind. I. (61. 62.)
 ἱστοροεῖν, ἦν τι δοκεῖ ξυμφέρον εἰς καιρὸν θεραπείης. οὕτω
 γὰρ δοκέω τὴν ξύμπασαν τέχνην ἀναδειχθῆναι, διὰ τὸ ἐξ
 ἐκάστου τοῦ τέλους τηρηθῆναι, καὶ εἰς ταῦτα ξυναυλισθῆναι.
 προσέχειν οὖν δεῖ περιπτώσει τε τῇ ὡς ἐπιτοπολὺ καὶ μετ'
 ὠφελίης καὶ ἡρεμαιότητος μᾶλλον ἢ ἐπαγγελίης καὶ ἀπολογίης
 τῆς μετὰ πρήξιος. χρήσιμος δὲ καὶ ποικίλος τῶν προσφερομέ-
 των τῶ νοσέοντι καὶ ὁ προορισμός, ὅτι μόνον τι προσενεχθῆν
 ὠφελήσει. οὐ γὰρ ἰσχυρήσιος δεῖ. πάν(62)τα γὰρ τὰ πάθη διὰ
 πολλῆς περιστάσιος καὶ μεταβολᾶς μονῇ τινὶ προσκαθίξει.
 παραινέσιος δ' ἂν καὶ τοῦτο ἐπιδηθείη τῆς θεωρίης. εἰ γὰρ
 ἄρξαισιν παρὰ μισθαρίων, ξυμβόλλει γὰρ τι καὶ τῷ ξύμπαντι,
 τῷ μὲν ἀλγέοντι τοιαύτην διανόησιν ἐμποιήσεις, τὴν ὅτι οὐκ
 ἀπολιπὼν αὐτὸν πορεύσῃ, μὴ ξυνθέμενος, καὶ ὅτι ἀμελήσεις,
 καὶ οὐχ ὑποθήσεις τινὰ τῷ παρεόντι. ἐπιμελεῖσθαι δεῖ οὖν
 περὶ στάσιος μισθοῦ. ἄχρηστον γὰρ ἡγεύμεθα ἐνθύμησιν
 ὀχλομένου τὴν τοιαύτην, πολὺ δὲ μᾶλλον ἐν ὀξεί νοσήματι.
 νόσου γὰρ ταχύτης καιρὸν μὴ διδοῦσα ἐς ἀναστροφὴν οὐκ

tem conferre videatur. Sic enim cenfeo, artem universam
 commonstratam fuisse, quod singula ex fine observata et
 ad eadem aggregata fuerint. Animum igitur adhibere oportet
 fortuitae occasioni, quae plerumque se offert, quaeque
 cum utilitate et lenitudine potius conjuncta est quam cum
 pollicitatione et facti defensione. Utile vero etiam eorum
 quae aegro offeruntur varietatum constituere. Neque enim
 asseverare oportet quod unum aliquod exhibitum remedium
 profuturum sit. Affectiones etenim omnes ob varias casuum
 attributiones et mutationes diuturniore quadam mora assu-
 dent. Quin et istud ut consideretur admonitione indiget. Si
 namque a mercede initium duxeris, quod ad totum negotium
 aliquid confert, aegroti quidem istam injicies opinionem,
 te eo relicto non discessurum. Quod nisi cum eo conveneris,
 quod et cum neglecturus sis, neque de quibusdam ad rem
 praesentem necessariis sis admoniturus. De mercede igitur
 constituenda curam habere oportet. Ejusmodi enim animi
 inductionem aegro inutilem esse existimamus, idque multo
 magis in morbo acuto. Morbi enim celeritas cum nullam

Ed. Chart. II. [166. 167] Foëf. I. 26. 27. Ed. Lind. I. (62. 63.)
 ἐποτρύνει τὸν καλῶς ἰητρεύοντα ζητεῖν τὸ λυσιτελές, ἔχασθαι
 δὲ δόξης μᾶλλον. κρέσσον οὖν σωζόμενοισιν ὀνειδίξεν ἢ
 ὀλεθρῶως ἔχοντας προμύσσειν. καὶ τοὶ ἔνιοι νοσέοντες ἀξιούσι
 τὸ ξενοπρεπές καὶ τὸ εὐδηλον προκρίνοντας, ἄξιοι μὲν ἀμε-
 λής, οὐ μέντοι γε κολάσιος προκρίνοντας. διὸ τουτέοισιν ἀν-
 τιτάξῃ εἰκότως μεταβολῆς ἐπὶ σάλου πορευομένοισι. τίς γὰρ ὦ
 πρὸς Διὸς ἠδελφισμένος ἰητρός, ἰητρεύει πίστει ἢ ἀτεραμνίῃ.
 ὥστ' ἐν ἀρχῇ ἀνακρινέοντας πᾶν πάθος μὴ ὑποδέσθαι τινα
 ξυμφέροντα ἐς θεραπείην, ἀποθεραπεῦσαι τε τὸν νοσέοντα καὶ
 μὴ παριδεῖν; τῆς δ' ἐπικαρπίης μὴ ἄνευ τῆς ἐπισκευαζούσης
 πρὸς μάθησιν ἐπιθυμίας. παρακελεύομαι δὲ μὴ λίην ἀπαρ-
 θρωπίην εἰσάγειν, ἀλλ' ἀποβλέ(63)πειν || ἔς τε περιοσίην
 καὶ οὐσίην. ὅτε δὲ προῖκα, ἀναφέρων μνήμην εὐχαριστίας
 προτέρην ἢ παροῦσαν εὐδοκιμίην. ἣν δὲ καιρὸς εἴη χορηγίας
 ξένῳ τε εἶναι καὶ ἀπορέοντι, μάλιστα ἐπαρκέειν [167] τοῖσι
 τοιοῦτέοισιν. ἣν γὰρ παρῇ φιλανθρωπίῃ, πάρεστι καὶ φιλο-

ad reversionem occasionem exhibeat, bonum medicum mi-
 nime impellit ut suam utilitatem quaerat, verum ut potio-
 rem suae existimationis rationem habeat. Itaque longe satius
 est a morbo servatis exprobrare quam perniciose habentes
 emungere. Quanquam aegroti nonnulli hospitii ius aut noti-
 tiam quandam praeponendam existimant, qui negligentia
 quidem digni sunt, non tamen poena puniendum judicant.
 Quocirca his inconstantiae fluctibus agitatae sicuti decet te
 oppones. Qui enim genuinus est medicus, is medius fidius
 fide magis quam duritate in medendo utetur. Quare ab ini-
 tio de toto affectu diligenter inquirere, et quaedam ad cura-
 tionem conferentia subministrare oportet, aegrumque per-
 curare et minime negligere. Neque vero exigendae mercedis
 cupiditate duci oportet, nisi ut ad artem ediscendam tuos in-
 struas, suadeoque ne in eo inhumaniter nimis te geras, sed
 et opum affluentiam et facultates respicias, interdumque
 gratis cures, ita ut memoris gratitudinis potio-
 rem quam praesentis existimationis rationem habeas. Quod si vel ho-
 spiti vel egeno largiendi occasio se offerat, his vel maxime
 succurrendum est. Qui enim erga homines humanum se ex-

Ed. Chaff. II. [167.] Foef. I. 27. Ed. Lind. I. (62.)
 τεχνίη. ἔτιοι γὰρ νοσέοντες ἠσθημένοι τὸ περι ἑωυτοὺς πάθος
 μὴ εἶν ἐν ἀσφαλείῃ, καὶ τῇ τοῦ ἰητροῦ ἐπιεικεῖν εὐδοκιμέουσι,
 μεταλλάσσοντες ἐς ὑγιεινῶν. εὖ δ' ἔχει νοσέοντων μὲν ἐπιστα-
 τέειν, ἕνεκεν ὑγιεινῶν· ὑγιαίνοντων δὲ φροντίζειν, ἕνεκεν ἀνο-
 σίης· φροντίζειν καὶ ὑγιαίνοντων, ἕνεκεν εὐσχημοσύνης. οἱ
 μὲν οὖν ἐόντες ἐν βυθῷ ἀτεχνίης τῶν προλελεγμένων οὐκ ἂν
 αἰσθάνοιντο. καὶ γὰρ οὗτοι ἀνίητροι ἐόντες, ἔλεγχοι καὶ ποδὸς
 ὑψεύμενοι, τύχης γε μὴν δεόμενοι, ὑπὸ τινων εὐπόρων καὶ
 στενῶν ἔνδοσιν ἀναλαμβάνονται. ἑκάτεροι ἐπὶ τεύχεσιν εὐδοκι-
 μέοντες καὶ διαπίπτοντες ἐπὶ τὸ χεῖρον, καταγλιδοῦσι κατα-
 μεμεληκότες τὰ τῆς τέχνης ἀνυπεύθυνα. ἐφ' οἷς ἂν ἰητρός
 ἀγαθὸς ἀκμάζοι ὁμότεχνος καλεόμενος, ὁ δὲ τὰς ἀνέσιας ἀνα-
 μαρτήτους ἠϊδίως ἐπιτελέων οὐδ' ἐν τουτέων παραβαίη, οὐ
 παντὶ σπάνει τοῦ δύνασθαι. οὐ γὰρ ἄπιστός ἐστιν ὡς ἐν ἀδι-
 κίᾳ. πρὸς γὰρ θεραπείην οὐ γίνονται σκοπέοντες διάδρασις,
 φθογγώδεα φυλασσόμενοι, ἐτέρων ἰητρῶν ἐπεισαγωγὴν, αἰ-

hibuerit, is artis amore teneri censetur. Multi namque aegri cum sciant se morbo minime salutari teneri, etiam medici probitate fanitati restitutos esse celebrari gaudent. Sanitatis autem causa aegris quidem praeesse praeclarum est, et bene valentium curam gerere, ut ne aegrotent. Quin et sanorum quoque cura venustatis causa suscipienda est. Qui igitur in ignorantiae profundo submersi sunt, ii praedicta minime percipiunt, cum medici nomine indigni, re ipsa comprobent, quam repente evecti sunt, fortunae tamen egentes, per divites quosdam ex angustiis emergunt, utriusque ex eventu nominis celebritatem adepti, et in pejus ruentes luxu difflunt, et quae in arte nulli rationi reddendae sunt obnoxia negligunt, quibus bonus medicus viget, et ipsius artis opifex nuncupatur. Qui medelas inculpatas facile perficiens, nihil horum peccat, ne in summa quidem opum penuria. Neque enim infidus est, velut qui injuste se gerunt. Qui certe ad curationem non accedunt, ubi vident miserabilem esse affectionem et ejulatibus plenam, aliorum medicorum congressum fugiunt, et improbos laudant, quod improbum auxi-

Ed. Chart. II. [167.] Foel. I. 27. Ed. Lind. I. (62. 63.)
 νοῦντες ἐν μισοπονηρίῳ βοηθήσιος. οἱ τε νοσέοντες ἀνιώμενοι
 νήχονται ἐπὶ ἑκατέρῃ μοχθη(63)ρίῳ μὴ ἐγκεχειριστότε ἐωντούς
 ἕως τέλους τῆ ἐν τῇ τέχνῃ πλείονι θεραπείῃ. ἄκεις γὰρ νόσου
 τινὸς κάμνοντι παρέχει μεγάλην ἄλσωρήν. διὸ δεόμενοι τὴν
 ὑγιεινὴν διάθεσιν, οὐκ ἐθέλουσι τὴν αὐτὴν χρῆσιν αἰεὶ προσ-
 δέχσθαι, ὁμοιοῦντες ἰητροῦ ποικιλίῃ. πολυτελείης γὰρ ἀπο-
 ρέουσιν οἱ νοσέοντες, κακοτροπὴν προσκυνεῦντες καὶ ἀχαρι-
 στέοντες ξυντυχεῖν, δυνατοὶ δ' ἐόντες εὐπορέειν, διατλί-
 ζονται περὶ μισθαρίων, ἀτρεκέως ἐθέλοντες ὑγίειν εἶναι εἰνε-
 κεν ἐργασίης τόκων, ἢ γεωργίης, ἀφροντιστέοντες περὶ αὐτέων
 λαμβάνειν. παρασημασίης τοιαύτης ἄλις ἔστω. ἄκεις γὰρ
 καὶ ἐπίτασις νοσέοντος ἐπινέμησιν ἰητρικὴν κέκτηνται. οὐκ
 ἄσχημον δὲ, οὐδ' ἦν τις ἰητρὸς στενοχωρέων τῷ παρεόντι ἐπί-
 τινι νοσέοντι καὶ ἐπισκοτεόμενος τῇ ἀπειρίῃ κελεύη καὶ ἐτέ-
 ρους εἰσάγειν εἵνεκα τοῦ ἐκ κοινολογίης ἱστορηῆσαι τὰ περὶ
 τὸν νοσέοντα, καὶ συνεργοὺς γενέσθαι ἐς εὐπορίην βοηθήσιος.
 εἰ γὰρ κακοπαθείης παρεδρίης ἐπιτείνοντος τοῦ πάθεος δι-

hium detestentur. Aegroti vero dolore conflictati in utraque
 improbitate natant, cum sese pleniori in arte curationi ad
 finem usque non commiserint. Morbi nempe cujusdam re-
 missio magnum affert aegro solatium. Quapropter cum sa-
 nitatem maxime cupiant, eundem semper remediorum usum
 recipere recusant, medici varietatem imitantes. Sumptuum
 quidem magnificentia cum aegroti careant, morum improbi-
 tatem venerantur, et ingrati evadunt, utque facultatum co-
 piam consequi possint, de mercede plurimum laborant, cum
 vero sani esse velint, quaestum tamen ex foenore et agricul-
 tura percipere negligunt. Atque de tam insigni admonitione
 ista satis sint. Aegroti enim remissio et intentio medici ad-
 ministrationsi moderantur. Neque sane indecorum fuerit, si
 medicus in rei praesentis angustia circa aegrum versatur,
 imperitiae etiam tenebris circumfusus, alios quoque accer-
 siri jubeat, quo communi consilio quae in rem aegri sunt
 disquirantur, et illi ad praesidiorum facultatem operas suas
 conferant. Ubi enim assidue urget affectio, morbusque in-

Ed. Chart. II. [167. 168.] Foef. I. 27. Ed. Lind. I. (63. 64.)
 ἀπορίην τὰ πλεῖστα ἐκκλίνουσι τῷ παρεόντι. θαρσύνειον οὖν
 ἐν καιρῷ τοιοῦτόν. οὐδέποτε γὰρ ἐγὼ τὸ τοιοῦτο ὀριεῦμαι,
 ὅτι ἢ τέχνη κέριται, περὶ τουτέου μηδέποτε φιλονικίειν,
 προσκυρόντας ἑωυτοῖσι κατασιλλάειν. ὃ γὰρ ἂν μεθ' ὄρκου
 ἔρεω, οὐδέποτε ἰητροῦ λογισμὸς φθονήσειεν ἂν ἑτέρω, ἀκιδ-
 νὸς γὰρ ἂν φανεῖη. (64) ἀλλὰ μᾶλλον οἱ ἀγγιστεύοντες ἀγο-
 ραίης ἐργασίης πρήσσουσι ταῦτα εὐμαρέως. καίτοι γε οὐδὲ
 ψευδέως κατανεύονται. πάση γὰρ εὐπορίῃ ἀπορίη ἔνεστι. [168]
 μετὰ τουτέων δὲ πάντων μέγα ἂν τεκμήριον φανεῖη σὺν τῇ
 οὐσίῃ τῆς τέχνης, εἴ τις καλῶς ἰητροῦν προσαγορεύσιος
 τοιαύτης μὴ ἀποσταίη, κελεύων τοῖσιν νοσέουσι μηδὲν ὀχλῆ-
 σθαι κατὰ διάνοιαν, ἐν τῷ σπεύδειν ἀφικέσθαι εἰς καιρὸν
 σωτηρίας. ἠγεύμεθα γὰρ ἀχρηστίην, καὶ προτασσόμενός γε οὐ
 διαμαρτήσει. αὐτοὶ μὲν γὰρ οἱ νοσέοντες διὰ τὴν ἀλγεινὴν
 διάθεσιν ἀπαυδέοντες ἑωυτούς τε μεταλλάσσουσι τῆς ζωῆς.
 ὃ δ' ἐγκεχειρισμένος τὸν νοσέοντα, ἐὰν ἀποδείξῃ τὰ τῆς τέχνης
 ἐξευρέματα, σώζων οὐκ ἄλλοίην φύσιν, ἀποίσει τὴν παρεού-

crefcit, plurima in animi angustia ad rem praesentem op-
 portuna elabuntur. Tunc igitur confidenti animo esse oportet.
 Neque enim unquam tale quid definitio, cum id ad artem
 pertinere censeatur, de eo minime ambitiose contendere,
 seipfos ludibrio exponere. Hoc namque jurejurando affir-
 mare audeam, medicum ratione utentem, alterum nunquam
 invidiose calumniaturum. Sic enim animi impotentiam pro-
 det. Verum id promptius faciunt qui forenses quaestum
 sectantur. Quanquam neque hoc perperam excogitatum vi-
 detur, cum in omni copia inopia infit. Praeter haec autem
 omnia magnum fuerit existentis artis argumentum, si quis
 rectam curationem instituens, compellendo aegros cohortari
 non desinat, ne nimium animo perturbentur, dum salutis
 tempus praevertere student. Hoc nempe inutile esse cense-
 mus, neque si id imperarit, peccabit. Ipsi enim aegri ob af-
 fectionem doloris plenam animum despondentes, vitam cum
 morte commutant. Cui vero aegri cura commissa est, si ea
 quae ad artis inventionem faciant demonstraverit, quod

Ed. Chart. II, [168.] Foef. I. 27. 28. Ed. Lind. I. (65. 66.)
 σαν ἐπικαρπίνην, ἢ τὴν παραυτικά ἀπιστίην. ἢ γὰρ τοῦ ἀνθρώ-
 που εὐεξίη φύσις || τίς ἐστι φύσει περιπεποιημένη, κίνησιν
 οὐκ ἀλλοτρίην, ἀλλὰ λίην τε εὐαρμοστεῦσα πνεύματι τε καὶ
 θερμοσίῃ, καὶ χυμῶν κατεργασίῃ, πάντη τε καὶ πάσῃ διαίτῃ
 καὶ τοῖσι ξύμπασι δεδημιουργημένη, ἣν μὴ τις ἐκ γενετῆς ἢ
 ἀπ' ἄρχῆς ἔλλειμμα ἦ. ἣν δ' ἂν γένηται τι ἐξιτήλου ἕντος,
 πειρᾶσθαι ἐξομοιοῦν τῇ ὑποκειμένῃ. παρὰ γὰρ φύσιν τὸ μι-
 νύθημα καὶ διὰ χρόνου. φευκτὴ δὲ καὶ τρίψις ἐπικρατίδων
 διὰ προσκύρησιν ἀκέσιος, ἔδμη τε περίεργος. διὰ γὰρ ἱκανῆν
 ἀξυνεσίην διαβολὴν κέκτησαι, διὰ δὲ τὴν ὀλίγην, εὐσχημο-
 σύνην. ἐν γὰρ (66) μέρει πόνος ὀλίγος, ἐν πάσῃ ἱκανός. εὐ-
 χαριστίην δὲ οὐ περιαιρέω. ἀξίη γὰρ ἰητρικῆς προστασίης.
 προσθέσιος δὲ δι' ὀργάνων καὶ σηματοικῶν ἐπιδειξίος, καὶ
 τῶν τοιουτοτρόπων μνήμην παρεῖναι. ἣν δὲ καὶ εἵνεκα ὀμίλου
 θέλης ἀκρόασιν ποιήσασθαι, οὐκ ἀγακλεῶς ἐπιθυμίεις, μὴ

naturam conservare, non alienam inducere debeat, praesentem fructum reportabit, aut ei statim nulla fides adhibebitur. Est enim hominis bona habitudo, natura quaedam arte singulari a natura comparata, motum non alienum adhibens, sed valde concinna, tum spiritu, tum calore, tum humorum concoctione, et in universum ex omni victus ratione reliquisque omnibus comparata, nisi aliquod abortu aut initio erratum adfuerit. Quod tamen si adfuerit, siquidem exile sit, conandum ut ad priorem naturam reducatur. Praeter naturam enim censetur, quod imminutum est, etiam quod temporis spatio contigit. Vitanda autem etiam frictio per sudaria, propter medendi auctoritatem, odorque ambitiose affectatus. Ut enim peregrinus cultus immodicus calumniam, ita modicus venustatem tibi comparabit. Est namque in parte dolor modicus, in toto multus. Neque vero gratiam qua tibi homines demerearis subtraho, cum sit medici praestantia digna. Eorum autem quae per instrumenta adhibentur, et demonstrationis eorum quae significant, reliquorumque ejusmodi memoriam adesse oportet. Quod si vulgi tibi audientiam comparare voles, id non valde gloriose

Ed. Chart. II. [168.]

Foef. I. 28.

Ed. Lind. I. (66.)

μέντοι γε μετὰ μαρτυρίας ποιητικῆς. ἀδυναμίην γὰρ ἐμφαίνει φιλοπονίης. ἀπαρόνομαι γὰρ εἰς χοῆσιν ἑτέραν φιλοπονίην μετὰ πόνου ἱστοριευμένην. διὸ ἐν ἐσσητῇ μούνη αἴρεσιν ἐοῦσαν χαρίεσσαν. περιποιήση γὰρ κηφῆνος μετὰ παραπομπῆς ἐτομοκοπίην. εὐκτέη δὲ καὶ διάθεσις ἐκτὸς ἐοῦσα ὀνημαθίης. παρρόντων μὲν, οὐδὲν ἐπιτελέει· ἀπεόντων δὲ μνήμη ἀνεκτῆ γίνεται τοίνυν πάμμαχος ἀτυχίη, μετὰ λοιμῆς νειαρῆς, ἀφροντιστεῦσα εὐπρεπίης, ὀρισμοῖς τε καὶ ἐπαγγελίη, ὄρκοις τε παμμεγεθέσι θεῶν, εἴνεκεν ἰητροῦ προστατέοντος νόσου, ἀναγνώσιος ξηνεχείης, κατηγήσιός τε ἰδιωτέων φυλαλυστέων λόγους ἐκ μεταφορῆς διαζηλευόμενον, καὶ πρηνὴ νόσῳ καταπορέω ξηνηθροισμένοι. τῶν μὲν οὖν τοιουτέων ὅποι ἂν καὶ ἐπιστατήσαιμι, οὐκ ἂν ἐπὶ θεραπίης ξυλλόγου. αἰτήσαιμι δ' ἂν θαρσαλέως βούσθην. ἱστορίης γὰρ εὐσχήμονος σύνεσις ἐν τουτέοισι διεσπαρμένη. τουτέων οὖν δι' ἀνάγκην ἀξυνέτων ἐόντων παρακελεύομαι χρησίμην εἶναι τὴν τριβὴν μετ' ὑστέρησιν

instituas, neque tamen cum ostentatione poetica fiat. Industriae enim impotentiam arguit. Neque certe probo industriam multo labore partam in alium usum transferri, quod per se sola ut eligatur grata sit. Inanem enim fuci laborem cum ambitiosa ostentatione tibi impones. Optabilis autem dispositio qua quis longe absit, ut grandis natu ad discendum accessisse videatur. Quod quidem nihil praesentium perficit, absentium vero memoria toleranda est. Incidit igitur omne genus infortunii cum vehementi perniciē, quod decorum negligit, tum in definitionibus et denunciatione, tum maximis juramentis deorum causa interpositis, dum medicus morbo praeest, cum assidua lectione, et plebejorum tumultantium instructione, et priusquam in morbo quid agat incertus sit, congregati sunt. Hujusmodi igitur ubi praeessem, non tamen de curandi ratione cum illis conferrem, verum ut auxilium ferrent audacter peterem. Venuflae enim cognitionis intelligentia apud illos sparsa est. Cum igitur hi ex necessitate indocti existant, eos ad utilem exercitationem cohortor, ubi praeceptorum cognitione desituuntur. Quis

Ed. Chart. II. [169.] Foëf. I. 28. Ed. Lind. I. (66. 67.)
 δογμάτων (67) ιστορίας. τίς γάρ ἐπιθυμεῖ δογμάτων μὲν πο-
 λυσχεδίην, ἀτρεκέως ἐθέλειν ιστορέειν, μήτε χειροτριβίης
 ἀτρεμεότητι; διὸ παραινέω τουτέοισι λέγουσι μὲν προσέχειν,
 ποιοῦσι δὲ ἐγκόπτειν ξυνεσταλμένης διαίτης μὴ μακροῦν [169]
 ἐγχειρέειν, τοῦ κάμνοντος χρονίην ἐπιθυμίην ἀνίστησι. καὶ
 ξυγχωρή ἐγχρονίη νόσου. ἦν τις προσέχῃ τυφλᾷ τὸ δέον, ὡς
 μέγας φόβος φυλακτέος. καὶ χάριν δι' ἧς ἐνόητος ἥερος αἰφνι-
 δίη ταραχῇ φυλακτέη. ἀκμὴ ἡλικίης πάντα ἔχει χαρίετα,
 ἀπόληξις δὲ τοῦναντίον. ἀσαφίη δὲ γλώττης γίνεται ἢ διὰ
 πάθος, ἢ διὰ τὰ οὐατα. πρὶν τε πρότερα ἐξαγγεῖλαι, ἕτερα
 ἐπιβαλεῖν, ἢ πρὶν τὸ διανενοημένον εἰπεῖν, ἕτερα ἐπιδιανοεῖ-
 σθαι. τὸ μὲν ἄνευ πάθους ὄρατοῦ λελεγμένου μάλιστα ξυμ-
 βαίνει φιλοτεχνούσιν. ἡλικίη σμικροῦ ξόντος τοῦ ὑποκειμέ-
 νου, δύναμις ἐνίοτε πάμπολυς. νόσου ἀταραξίη μῆκος ση-
 μαίνει. κρίσις δὲ ἀπόλυσις νόσου. μικρὴ αἰτίη ἄκσιςιν λῆεται.
 ἦν μὴ τι περὶ τόπον καίριον πάθη. διότι ξυμπάθησις ὑπὸ

enim varie diffusam praeceptorum cognitionem habere ex-
 acte cupiat, citra exercitationis manuum securitatem? Quare
 hoc unum suadeo, ut eorum verbis quidem animum advert-
 tant, opus autem in subtrahenda victus ratione interpellent,
 neque eam diutius instituant. Aegri enim diuturnam appe-
 tentiam erigit indulgentia, quae interdum morbum fovet.
 Si quis coeco quantum opus est morem gerat, is velut res
 horrenda vitari debet, et gratia vitanda per quam unitas
 deperit. Aeris repentina turbatio vitanda est. In aetatis vi-
 gore omnia gratiora sunt, in desinente vero aetate contra.
 Linguae obscuritas aut propter affectionem contingit, aut
 propter aures, ut si altera superinferat priusquam priora
 enunciarit, aut si antequam id quod mente conceptum est
 eloquatur, aliud insuper animo concipiat. Hoc quidem his
 qui artium studio tenentur praecipue contingit, citra visioni
 subjectam appellatam affectionem. Aetatis cum parvum sub-
 jectum existat, valde magna interdum est facultas. In morbo
 non perturbari diuturnitatem indicat, judicatio vero morbi
 dissolutio est. Parva causa curationibus solvitur, nisi quis
 praecipuus locus affectus sit. Quandoquidem ex dolore per

Ed. Chart. II. [169.] Foëf. I. 28. Ed. Lind. I. (67.)
 λύπης εοῖσα ὀγλίει, ἐξ ἑτέρου συμπαθείης τινὲς ὀγλεῦνται.
 καταύθησις λυπέει φιλοπονίης κρατερῆς ὑπο. παραίτησις ἀλυ-
 ώδης, τόπος ὀνηϊφόρος.

confensionem exortus affectus affligit, quidam per alterius
 confensionem vexantur. Vociferatio dolore afficit. Prae labo-
 ris vehementia indulgens concessio, locus amoenus utilita-
 tem affert.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΟΝ.

Ed. Chart. VIII. [583.]

Foëf. I. 36.

Ed. Lind. I. (447.)

Τὸν ἰητρὸν δοκεῖ μοι ἄριστον εἶναι πρόνοιαν ἐπιτηδεύειν. προγινώσκων γὰρ καὶ προλέγων παρὰ τοῖσι νοσέουσι τὰ τε παρόντα καὶ τὰ προγεγονότα καὶ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι, ὁκόσα τε παραλείπουσιν οἱ ἀσθενέοντες ἐκδιηγούμενος, πιστεύουσι ἂν μᾶλλον γινώσκειν τὰ τῶν νοσούντων πρήγματα, ὥστε τολμᾶν ἐπιτρέπειν τοὺς ἀνθρώπους σφέας ἑωυτοὺς τῷ ἰητρῷ. τὴν δὲ θεραπείην ἄριστα ἂν ποιεοίτο προειδὼς τὰ ἐσόμενα τῶν παθημάτων. ὑγίειας μὲν γὰρ ποιεῖν ἅπαντας τοὺς ἀσθενέοντας ἀδύνατον. τοῦτο γὰρ τοῦ προγινώσκειν τὰ μέλλοντα ἀποβήσεσθαι κρεῖττον ἂν ᾖ. ἐπειδὴ δὲ οἱ ἄνθρωποι

HIPPOCRATIS PRAENOTIONVM LIBER.

Operae pretium mihi facturus medicus videtur, si ad providentiam sibi comparandam omne studium adhibeat. Cum namque praesenserit et praedixerit apud aegrotos tum praesentia, tum praeterita, tum futura, quaeque aegri omittant exposuerit, res utique aegrotantium magis agnoscere creditur, adeo ut majore cum fiducia sese homines medico committere audeant. Curandi vero rationem optime molietur, si ex praesentibus affectionibus futura praenoverit. Neque enim fieri potest ut omnes aegroti sanitatem assequantur. Hoc nempe longe praestantius foret quam futurorum con-

Ed. Chart. VIII. [583.] Foef. I. 36. Ed. Lind. I. (447. 448.)
 ἀποθνήσκουσιν οἱ μὲν πρὶν καλέσαι τὸν ἰητρὸν, (448) ὑπὸ
 ἰσχύος τῆς νόσου, οἱ δὲ καὶ ἔσκαλεσάμενοι παραχοῆμα ἐτε-
 λεύτησαν, οἱ μὲν ἡμέρην μίην ζήσαντες, οἱ δὲ ὀλίγῳ πλείονα
 χρόνον, πρὶν ἢ τὸν ἰητρὸν τῇ τέχνῃ πρὸς ἕκαστον νόσημα
 ἀνταγωνίσασθαι, γνόντα οὖν χρῆ τῶν παθῶν τῶν τοιουτέων
 τὰς φύσεις, ὁκόσον ὑπὲρ τὴν δύναμιν εἰσὶ τῶν σωμάτων,
 ἅμα δὲ καὶ εἴ τι θεῖον ἔνεστιν ἐν τῆσι νούσοισι, καὶ τούτου
 τὴν πρόνοιαν ἐκμανθάνειν. οὕτω γὰρ ἂν θαναμάζοιτό τε δικαίως
 καὶ ἰητρὸς ἀγαθὸς ἂν εἴη. καὶ γὰρ οὓς οἶόν τε περιγίνεσθαι,
 τούτους ἔτι μᾶλλον δύναιτ' ἂν ὀρθῶς διαφυλάσσειν, ἐκ πλεί-
 ονος χρόνου προβουλευόμενος πρὸς ἕκαστα, καὶ τοὺς ἀποθα-
 νοιμένους τε καὶ σωθησομένους προγινώσκων τε καὶ προαγο-
 ρεύων ἀνάιτιος ἂν εἴη. σκέπτεσθαι δὲ χρῆ ὧδε. ἐν τοῖσιν
 ὀξείσι νοσήμασι πρῶτον μὲν τὸ πρόσωπον τοῦ νοσέοντος, εἰ
 ὁμοίον ἔστι τοῖσι τῶν ὑγιαινόντων, μάλιστα δὲ, εἰ ὠπτό ἐνωτῆ.
 οὕτω γὰρ ἂν ἢ ἄριστον, τὸ δ' ἐναντιώτατον τοῦ ὁμοίου δεινό-
 τατον. εἴη δ' ἂν τὸ τοιόνδε, ῥίς ὀξεία, ὀφθαλμοὶ κοῖλοι, κρό-

secutionem praenoscere. Quandoquidem vero quidam vi
 morbi intereunt prius quam medicum accersant, quidam
 etiam vocato medico confestim, partim quidem unum diem,
 partim etiam paulo diutius vitam trahentes mortui sunt,
 priusquam medicus arte sua singulis morbis viriliter se op-
 ponere possit, proinde ubi talium affectionum naturam,
 quantum scilicet vires corporis superant, cognoverit, simul-
 que et si quid divini in morbis inest, hujus quoque provi-
 dentiam ediscere oportet. Hac enim ratione merito sibi ad-
 mirationem et boni medici existimationem conciliaverit.
 Qui namque morbo superiores esse possunt, eos utique longe
 rectius conservaverit, ex longo antea intervallo ad singula
 consilium dirigens, tum etiam morituros, tum evasuros ubi
 praenoverit et praedixerit, extra culpam positus erit. In
 morbis autem acutis imprimis quidem aegroti facies sic in-
 considerationem adhibenda, sitne bene valentium, praeci-
 pueque sui ipsius similis. Ita enim optima existimanda, quae
 vero ab eo plurimum recedit, gravissimum periculum por-
 tendit. Qualis fuerit nasus acutus, oculi concavi, collapsa

Ed. Chart. VIII. [583. 591.] Foesl. I. 56. 37. Ed. Lind. I. (448. 449.)
 ταφοι ξυμπεπτωκότες, ὅτα ψυχρά καὶ ξυνεσταλμένα, καὶ οἱ
 λοβοὶ τῶν ὠτων ἀπεστραμμένοι, καὶ τὸ δέρμα τὸ περὶ τὸ μέ-
 τωπον σκληρόν τε καὶ περιτεταμένον καὶ καρφαλέον ἔόν.
 καὶ τὸ χροῶμα τοῦ ζύμπαντος προσώπου χλωρόν τε ἢ καὶ μέλαν
 ἔόν, καὶ πελιόν, [591] || ἢ μολιβδῶδες. ἢν μὲν οὖν ἐν ἀρχῇ
 τῆς νόσου τὸ πρόσωπον τοιοῦτον ἦ, καὶ μήπω οἶόν τε ἢ τοῖ-
 σιν ἄλλοισι σημείοισι ξυντεκμαίρεσθαι, ἐπανερέσθαι χρῆ, μὴ
 ἠγρόπνησεν ἄνθρωπος, ἢ τὰ τῆς κοιλίης ἐξυγρασμένα ἢ ἰσχυ-
 ρῶς, ἢ λιμᾶδες τι ἔχη αὐτὸν, κἢν μὲν (449) τι τουτέων ὁμο-
 λογῇ, ἤσσον νομίζειν δεινὸν εἶναι. κρίνεται δὲ τὰ τοιαῦτα
 ἐν ἡμέρῃ τε καὶ νυκτὶ, ἢν διὰ ταύτας τὰς προσφάσιαις τὸ
 πρόσωπον τοιοῦτον ἦ. ἢν δὲ μηδὲν τουτέων φησὶν εἶναι, μηδὲ
 ἐν τῷ χρόνῳ τῷ προειρημένῳ καταστῆ, εἰδέναί χρῆ ἐγγύς
 ἔόντα τοῦ θανάτου. ἢν δὲ καὶ παλαιότερου ἔοντος τοῦ νοσή-
 ματος, ἢ τριταίου, ἢ τεταρταίου, τὸ πρόσωπον τοιοῦτον ἦ,
 περὶ τουτέων ἐπανερέσθαι, περὶ ὧν καὶ πρότερον ἐκέλευσα,
 καὶ τᾶλλα σημεῖα σκέπτεσθαι, τὰ τε ἐν τῷ ζύμπαντι προσ-
 ῶπῳ, τὰ τε ἐν τῷ σώματι, καὶ τὰ ἐν τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν.
 ἢν γὰρ τὴν αὐγὴν φεύγωσιν, ἢ δακρύωσιν ἀπροαιρέτως, ἢ δια-

tempora, aures frigidae et contractae, imisque suis fibris
 inversae, cutis circa frontem dura, intenta et resiccata, et
 totius faciei calor ex viridi pallefcens, aut etiam niger, aut
 lividus, aut plumbeus. Itaque si per initia morbi ejusmodi
 facies fuerit, neque adhuc ex aliis signis conjicere potueris,
 interrogare convenit, num aeger vigilaverit, aut alvus ad-
 modum liquida fuerit, aut eum inedia aliqua oppresserit.
 Quod si quid horum fateatur, minus formidandum esse exi-
 stimandum. Dijudicantur autem ista die ac nocte, si ex his
 causis ejusmodi facies fuerit. At si nihil horum praecessisse
 dixerit, neque intra dictum tempus ad pristinum statum red-
 ierit, in propinquo mortem esse sciendum est. Si vero ve-
 tustiore jam morbo, aut triduo, aut quadriduo, talis facies
 extiterit, inquirenda ea sunt de quibus antea praecepi, et
 reliqua signa tum ex universa facie, tum ex corpore, et
 oculis, in considerationem adhibenda. Si namque lucem re-
 fugiunt, aut illachrymant praeter voluntatem, aut pervers-

Ed. Chart. II. [591.] Foef. I. 37. Ed. Lind. I. (449. 450.)
 στρέφονται, ἢ θάτερος θατέρου ἐλάσσων γίνηται, ἢ τὰ λευκὰ
 ἐρυθρὰ ἰσχωσιν, ἢ πελιὰ βλέφαρα, ἢ φλέβια μέλανα ἐν αὐτέ-
 οισιν ἔχωσιν, ἢ λῆμαι φαίνονται περὶ τὰς ὄψιας, ἢ καὶ ἐνα-
 ωρεύμενοι, ἢ ἐξίσχοντες, ἢ ἔγκοιλοι ἰσχυρῶς γινόμενοι, ἢ αἱ
 ὄψεις ἀγχιῶσαι καὶ ἀλαμπεῖς, ἢ τὸ χρῶμα τοῦ ξύμπαντος προσ-
 ὄπου ἠλλοιωμένον ἢ, ταῦτα πάντα κακὰ νομίζειν καὶ ὀλέ-
 θρια εἶναι. σκοπεῖν δὲ χρὴ καὶ τὰς ὑποφάσιας τῶν ὀφθαλμῶν
 ἐν τοῖσιν ὑπνοῖσιν. ἦν γάρ τι ὑποφαίνεται τοῦ λευκοῦ, τῶν
 βλεφάρων μὴ ξυμβαλλομένων, μὴ ἐκ διαβροῆς ἢ φαρμακοπο-
 σίης ἐόντι, ἢ μὴ εἰδισμένῳ οὕτω καθεύδειν, φλαῦρον τὸ ση-
 μεῖον καὶ θανατῶδες λίαν. ἦν δὲ καμπύλον, ἢ δίκυδον γένη-
 ται, ἢ πελιὸν, ἢ ὠχρὸν βλέφαρον, ἢ χεῖλος, ἢ ῥίς, μετὰ
 τινος τῶν ἄλλων σημείων, εἶδεναι χρὴ ἐγγὺς ἐόντα θανάτου.
 θανατῶδες δὲ καὶ χεῖλα ἀπολυόμενα, καὶ κρεμάμενα,
 καὶ ψυχρὰ, καὶ ἔκλευκα γινόμενα. (450) κεκλιμένον
 δὲ χρὴ καταλαμβάνεσθαι τὸν νοσέοντα ὑπὸ τοῦ ἰητροῦ
 ἐπὶ τὸ πλευρὸν τὸ δεξιὸν, ἢ τὸ ἀριστερὸν. καὶ τὰς χεῖρας καὶ
 τὸν τράχηλον καὶ τὰ σκέλεα ὀλίγον ἐπιτεκαμμένα ἔχοντα, καὶ

tantur, aut alter ex iis minor fit, aut quae in iis alba esse
 debent rubescunt, aut in iisdem venulae livescunt, aut ni-
 gricant, aut lippientium oculorum sordes circa eorum aciem
 appareant, aut etiam assidue mobiles, aut tumidi, aut vehe-
 menter cavi-fuerint, aut eorum aspectus squalidus et mini-
 me lucidus, aut totius faciei color immutatus, haec omnia
 mala perniciosaque existimanda. Quinetiam per somnum an
 ex oculis aliquid subapparet spectare oportet. Ubi namque
 non commissis palpebris ex albo quid subapparet, id si ne-
 que alvi profluvium, neque medicamentum purgans expres-
 sit, neque ita dormire consueverit aeger, pravum est indi-
 cium et lethale admodum. Quod si pervertatur aut corruge-
 tur palpebra, aut livescat, aut palle scat, itemque labrum,
 aut nasus, cum alio aliquo signo, mortem in propinquo esse
 sciendum est. Lethale quoque labra resoluta, pendentia,
 frigida et exalbida esse. At aegrum a medico in latus dex-
 tram aut sinistrum recubentem deprehendi oportet, mani-
 busque et cervice ac cruribus paulum reductis, totoque

Ed. Chart. VIII. [591.] Foef. I. 37. Ed. Lind. I. (450.)

τὸ ξύμπαν σῶμα ὑγρὸν κείμενον. οὕτω γὰρ καὶ οἱ πλείστοι τῶν ὑγαινότων κατακλίνονται. ἄρισται δὲ εἰσι τῶν κατακλίσεων αἱ ὅμοιαι τῆσι τῶν ὑγαινότων; ὕπτιον δὲ κεῖσθαι καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὸν τράχηλον καὶ τὰ σκέλεα ἐκτεταμένα ἔχοντα ἥσσον ἀγαθόν. εἰ δὲ καὶ προπετῆς γένοιτο καὶ καταβρέοι ἀπὸ τῆς κλίνης ἐπὶ πόδας, δεινότερόν ἐστιν. εἰ δὲ καὶ γυμνοὺς τοὺς πόδας εὗρισκοίτο ἔχων, μὴ θερμοὺς κάρτα ἔοντας, καὶ τὰς χεῖρας, καὶ τὸν τράχηλον, καὶ τὰ σκέλεα ἀνωμάλως διεθξιμένα καὶ γυμνά κακόν. ἄλυσμόν' γὰρ σημαίνει. Θανατῶδες δὲ καὶ τὸ κεκηνότα καθεύδειν αἰεὶ καὶ τὰ σκέλεα ὕπτιου κειμένου ξυγκεκαμμένα εἶναι ἰσχυρῶς καὶ διαπεπλεγμένα. ἐπὶ γαστέρα δὲ κεῖσθαι ᾧ μὴ σύνηθές ἐστι καὶ ὑγαίνοντι οὕτω κοιμᾶσθαι, παραφροσύνην τινὰ σημαίνει, ἢ ὀδύνην τῶν ἀμφὶ τὴν κοιλίην τόπων. ἀνακαθίξειν δὲ βούλεσθαι τὸν νοσέοντα τῆς νόσου ἀκμαζούσης πονηρὸν μὲν ἐν πᾶσι τοῖς ὀξέσι νοσήμασι, κάκιστον δὲ ἐν τοῖσι περιπλευμονικοῖσιν. ὀδόντας δὲ πρίειν ἐν πυρετοῖσιν ὀκόσοισι μὴ ξύνηθές ἐστιν ἀπὸ παίδων, μανικὸν καὶ θανατῶδες, ἀλλὰ προλέγειν ἀπ' ἀμφοῖν κίνδυνον ἐσόμενον. ἦν δὲ καὶ παραφροσίων

corpore molliter posito. Hic enim fere sani jacentis est habitus. Is autem habetur optimus decubitus, qui bene valentium similis est. Supinum vero jacere, manibus, cervice et cruribus porrectis, minus bonum. Quod si pronus ad pedes de lecto delabatur, magis formidandum. Ubi vero pedes nudos, neque admodum calidos habere comperietur, et manus cervicem, et crura inaequaliter, dispersa et nuda, malum, anxietatem enim indicat. Lethale quoque et hianti ore assidue dormire, et ubi supinus jacet cruribus valde contortis et implexis. At in ventrem jacere ei qui per bonam valetudinem ita dormire minime consuevit, delirium aut partium circa ventrem dolorem indicat. Aegram vero residere velle in ipso morbi impetu, pravum quidem in omnibus morbis acutis, et pulmonum inflammatione laborantibus pessimum. In febribus autem dentibus stridere, quibus a puero minime est consuetum, insaniam et mortem significat. Verum ex utrisque periculum praedicendum.

Ed. Chart. VIII. [591. 606.] Foef. I. 57. 58. Ed. Lind. I. (450. 451.)
 τοῦτο ποιῆ, ὀλέθριον γίνεται κάρτα ἤδη. ἔλκος δὲ ἦν τε καὶ
 προγεγονὸς τύχη ἔχων ἦν τε καὶ ἐν τῇ νούσῳ γένηται, κατα-
 μαρτάνειν δεῖ. ἦν γὰρ μέλλη ἀπόλλυσθαι ὁ ἄνθρωπος, πρὸ
 τοῦ θανάτου, πε(451)λιδνόν τε καὶ ξηρόν ἔσται, ἢ ὠχρόν τε
 καὶ ξηρόν. [606] || περὶ δὲ χειρῶν φορῆς τάδε γινώσκω. ὀκό-
 σοισιν ἐν πυρετοῖσιν ὀξέσιν, ἢ περιπλευμονίησιν, ἢ φρενίτισι,
 ἢ ἐν κεφαλαλγίησι, πρὸ τοῦ προσώπου φερομένας καὶ θηρευ-
 ούσας διὰ κενῆς, καὶ ἀποκαρφολογούσας, καὶ κροκίδας ἀπὸ
 τῶν ἱματίων ἀποτιλλούσας, καὶ ἀπὸ τοῦ τοίχου ἄχυρα ἀπο-
 σπώσας, πάσας εἶναι κακὰς καὶ θανατῶδεις. πνεῦμα δὲ
 πυκνὸν μὲν ἐὼν πόνον σημαίνει ἢ φλεγμονὴν ἐν τοῖσιν
 ὑπὲρ τῶν φρενῶν χωρίοισι. μέγα δὲ ἀναπνεύμενον καὶ διὰ πολ-
 λοῦ χρόνου παραφροσύνην δηλοῖ. ψυχρόν δὲ ἐκπνεόμενον ἐκ
 τῶν ῥινῶν καὶ τοῦ στόματος ὀλέθριον κάρτα ἤδη γίνεται.
 εὐπνοίαν δὲ χρῆ νομίζειν κάρτα μεγάλην δύναμιν ἔχειν εἰς σω-
 τηρίην ἐν ἅπασι τοῖσιν ὀξέσι νοσήμασιν, ὅσα ξὺν πυρετοῖσιν
 ἐστὶ καὶ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρησι κρίνεται. οἱ δὲ ἰδρωῖτες
 ἄριστοι μὲν εἰσιν ἐν πᾶσι τοῖς ὀξέσι νοσήμασιν, ὀκόσοι ἐν
 ἡμέρησὶ τε κρισίμοισι γίνονται καὶ τελείως τὸν πυρετὸν ἀπαλ-

Quod si etiam deliranti id accidat, exitiale admodum jam est. Ulcus quoque sive ante morbum, sive in morbo natum sit, nosse oportet. Nam si periturus aeger est, ante mortem lividum et siccum, aut pallidum et siccum erit. De manuum vero motione ita censeo. In febribus acutis, aut pulmonum inflammationibus, aut phrenitide, aut capitis doloribus, quibus ante faciem feruntur, et aliquid frustra venantur, et festucas colligunt, aut floccos e vestibulis evellunt, et ex pariete paleas carpunt, ex his omnibus malum et mortem portendi. Spiritus frequens dolorem aut inflammationem in locis septo transverso superioribus indicat. Qui vero magnus inspiratur et ex magno intervallo, delirium. At frigidus ex naribus et ore expiratus exitialis admodum jam est. Facile autem spirare valde magnum ad salutem momentum existimandum, cum in omnibus morbis acutis, quibus febris conjuncta est, tum in his qui intra dies quadraginta judicantur. Sudores optimi quidem per omnes morbos acutos, qui die-

Ed. Chart. VIII. [606.] Foef. I. 38. Ed. Lind. (451, 452.)
 λάττουσιν· ἀγαθοὶ δὲ καὶ ὀκόσοι διὰ παντὸς τοῦ σώματος γινόμενοι ἀπέδειξαν τὸν ἄνθρωπον εὐπετέστερον φέροντα τὸ νόσημα. οἱ δ' ἂν μὴ τοιοῦτόν τι ἐργάσσονται, οὐ λυσιτελέες. κακιστοὶ δὲ οἱ ψυχροὶ τε καὶ μῶνον περὶ τὴν κεφαλὴν τε καὶ τὸ πρόσωπον γινόμενοι καὶ τὸν ἀνέχονα. οὗτοι γὰρ ξὺν μὲν ὀξεῖ πυρετῷ θάνατον προσημαίνουσι· ξὺν δὲ πρηγυτέρῳ, μῆκος νόσου, καὶ οἱ κατὰ πᾶν τὸ σῶμα ὡσαύτως γινόμενοι τοῖσι περὶ τὴν κεφαλὴν. οἱ δὲ κεγχροειδέες καὶ μῶνον περὶ τὸν τράχηλον γινόμενοι πονηροί. οἱ δὲ μετὰ σταλαγμῶν καὶ ἀμιζόντες ἀγαθοί. κυτανοεῖν δὲ χρὴ τὸ σύνολον τῶν ἰδρώτων. γίνονται γὰρ οἱ μὲν δι' ἐκλυσιν σωματίων, οἱ δὲ διὰ συντονίην φλεγμονῆς. ὑποχόνδριον δὲ ἄριστον μὲν ἀνώδυνόν τε ἐὼν καὶ μαλθακὸν καὶ ὀμαλόν, καὶ ἐπὶ δεξιὰ καὶ ἐπ' ἀριστερά. φλεγμαῖνον δὲ, ἢ ὀδύνην παρέχον, ἢ ἐντεταμένον, ἢ ἀνωμίως διακείμενα τὰ δεξιὰ πρὸς τὰ ἀριστερά, ταῦτα πάντα φυλάσσεσθαι χρὴ. εἰ δὲ καὶ σφυγμὸς ἐνείη ἐν τῷ ὑποχόνδριῳ, θόρυβον σημαίνει, ἢ παραφροσύνην. ἀλλὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπικα-

bus judicatoriis contingunt, et penitus febre liberant. Boni vero quicumque toto corpore oriuntur, faciuntque ut aeger morbum facilius ferre videatur. At qui nihil tale efficiunt, minime sunt utiles. Pessimi autem frigidi, quique circa caput tantummodo, faciem et cervicem exoriuntur. Hi namque cum acuta febre mortem, cum mitiore vero morbi longitudinem praenunciant. Quique per totum corpus eodem modo atque ex capite fiunt. Qui vero milii formam referunt, et circa cervicem tantum oboriuntur, pravi, boni autem qui guttatim et cum exhalatione fiunt. Atque hoc in totum de sudoribus animadvertere oportet, quod nonnulli quidem ex corporis dissolutione, quidam etiam ex inflammationis vehementia contingunt. Praecordia optima quidem quae dolore vacant, mollia sunt et aequalia, tum dextra, tum sinistra parte. Incensa vero, aut dolentia, aut intenta, aut inaequaliter affecta dextra parte ad sinistram, haec omnia animadvertenda sunt. Quod si etiam pulsus in praecordiis inlit, perturbationem aut delirium indicat. Verum etiam eorum oculos intueri oportet. Si namque oculi crebro moveantur

Ed. Chart. VIII. [606.] Foesl. I. 58. Ed. Lind. I. (452. 453.)
 ἰδεῖν τῶν τοιουτέων. ἦν γὰρ αἱ ὄψεις πυκνὰ κινέωνται, μα-
 νῆναι τούτοις ἐλπῖς. οἰδημα δὲ ἐν τῷ ὑποχόνδριῳ σκληρόν τε
 εὖν καὶ ἐπάδυνον, κάκιστον μὲν, εἰ παρ' ἅπαν εἴη τὸ ὑπο-
 χόνδριον· εἰ δὲ εἴη ἐν τῷ ἐτέρῳ μέρει, ἀκινδυνότερόν ἐστιν ἐν
 τῷ ἐπ' ἀριστερά. σημαίνει δὲ τὰ τοιαῦτα οἰδήματα ἐν ἀρχῇ
 μὲν θάνατον ὀλιγοχρότιον ἔσεσθαι· ἦν δὲ ὑπερβάλλη εἴκοσιν
 ἡμέρας ὅ τε πυρετὸς ἔχων καὶ τὸ οἰδημα μὴ καθιστάμενον, ἐς
 διαπύησιν τρέπεται. γίνεται δὲ τουτέοισιν ἐν τῇ πρώτῃ περι-
 ὄδῳ καὶ αἵματος ῥῆξις ἐκ τῶν ῥινῶν, καὶ κάρτα ὠφελεί. ἄλλ'
 ἐπανερωτῶν χρῆ, εἰ τὴν κεφαλὴν ἀλγέουσιν, ἢ ἀμβλυ-
 ποῦσιν. ἦν γὰρ τι τοιοῦτον εἴη, ἐνταῦθα ῥέποι. μᾶλλον δὲ
 τοῖσι νεωτέροισι πέντε καὶ τριήκοντα ἐτέων, τὴν τοῦ αἵματος
 ῥῆξιν προσδέχεσθαι χρῆ. τὰ δὲ μαλθακὰ τῶν οἰδημάτων καὶ
 ἀνώδυνα καὶ τῷ δακτύλῳ ὑπέκοντα χρονιωτέρας τὰς κρίσιαι
 ποίεται, καὶ ἦσον ἐκείνων δεινότερά ἐστιν. εἰ δὲ ὑπερβάλ-
 λοι ἐξήκοντα ἡμέρας ὅ τε πυρετὸς ἔχων καὶ τὸ οἰδημα μὴ κα-
 θίσταται, (453) ἔμπυον ἔσεσθαι σημαίνει. καὶ τοῦτο καὶ τὸ
 ἐν τῇ ἄλλῃ κοιλίῃ κατὰ τῷντό. ὅκοσα μὲν οὖν ἐπάδυνά τε

tur, infania expectanda est. At tumor in praecordiis durus
 et dolens pessimus quidem ubi tota praecordia occuparit;
 sin vero altera parte sit, minore cum periculo sinistra. Hu-
 jusmodi autem tumores circa principia quidem mortem
 brevi affore indicant. Quod si neque intra vigesimum diem
 febris quiescat, neque tumor subfidat, ad suppurationem res
 vertitur. His autem primo circuitu etiam sanguinis e nari-
 bus fluxus contingit, valdeque juvat. Verum eos interro-
 gare oportet, num capite doleant, aut obtusam oculorum
 aciem sentiant. Quod si quid ex his accidat, eo rem tendere
 sciendum. In junioribus tamen neque dum trigessimum quin-
 tum annum attingentibus, sanguinis eruptio magis expectan-
 da est. Molles autem tumores et doloris expertes digitisque
 cedentes longiores judicationes faciunt illisque minus gra-
 ves sunt. Quod si intra dies sexaginta neque febris cesset,
 neque tumor subfidat, fore suppurationem hoc loco, et re-
 liquo ventre eodem modo significat. Itaque tumores dolentes,

Ed. Chart. VIII. [606. 615.] Foes. I. 38. 39. Ed. Lind. I. (453.)
 ἔστι καὶ σκληρὰ καὶ μεγάλα, σημαίνει κίνδυνον θανάτου ὑλι-
 γοχρόνιον· ὁκόσα δὲ μαλθακά τε καὶ ἀνώδυνα καὶ τῷ δακτύλῳ
 πιεζόμενα ὑπείκει, χροσιώτερα ἐκείνων. [615] || τὰς δὲ ἀπο-
 στάσις ἥσσον τὰ ἐν τῇ γαστρὶ οἰδήματα ποιέεται τῶν ἐν
 τοῖσιν ὑποχοιδορίοισιν. ἥκιστα δὲ τὰ ὑποκάτω τοῦ ὀμφαλοῦ εἰς
 ἐπιπύησιν τρέπεται, αἵματος δὲ ῥῆξιν ἐκ τῶν ἄνω τόπων μά-
 λιστα προσδέχεται. ἀπάντων δὲ χρῆ τῶν οἰδημάτων χροσιζόν-
 των περὶ ταῦτα τὰ χωρία ὑποσκέπτεσθαι τὰς ἐκπύησις. τὰ
 δὲ διαπυρήματα ὧδε δεῖ σκέπτεσθαι τὰ ἐντεῦθεν. ὁκόσα μὲν
 ἔξω τρέπεται, ἄριστά ἐστι, μικρὰ τε ἔόντα καὶ ὡς μάλιστα
 ἐκκλίνοντα ἔξω καὶ ἐς ὄξυ ἀποκυρτούμενα. τὰ δὲ μεγάλα τε
 ἔόντα καὶ πλατεῖα καὶ ἥκιστα ἐς ὄξυ ἀποκορυφούμενα, κάκι-
 στα. ὅσα δὲ εἴσω ῥήγνυται, ἄριστά ἐστιν, ἂ μηθὲν τῷ ἔξω
 χωρίῳ ἐπικοινωνέει, ἀλλ' ἔστι προεσιαλμένα τε καὶ ἰνώδυνα
 καὶ πᾶν τὸ ἔξω χωρίον ὁμόχροον φαίνεται. τὸ δὲ πῦον ἄρι-
 στον λευκόν τε εἶναι καὶ ὀμαλὸν καὶ ὡς ἥκιστα δυσῶδες. τὸ
 δὲ ἐναντίον τουτέου κάκιστον. οἱ δὲ ὕδρωπεσ οἱ ἐκ τῶν ὀξέων
 νοσημάτων πάντες κακοί. οὔτε γὰρ τοῦ πυρός ἀπαλλάσσουσιν,

duri et magni, periculum mortis intra paucos dies affore fi-
 gnificant. Molles vero et minime dolentes, quique digito
 pressi cedunt, illis diuturniores esse solent. Ac ventris tu-
 mores minus abscedere nati sunt quam qui in praecordiis
 oriuntur, minime vero qui infra umbilicum in pus vertun-
 tur. Sed ex superioribus locis sanguinis eruptio maxime ex-
 pectanda est. Longorum vero omnium in his regionibus tu-
 morum suppurationes in considerationem adhibendae. Sup-
 purationum autem quae inde proveniunt ea observatio fa-
 cienda est. Quae quidem foras vertuntur, optimae sunt, ubi
 parvae sunt et quam maxime foras feruntur et in acutum
 tendunt. Pessimae vero quae magnae sunt et latae, minime-
 que in mucronem attolluntur. At quae intro rumpuntur,
 optimae, ubi nihil cum externa sede communicant, in sese
 contrahuntur, nullo dolore afficiunt, totaque regio externa
 unius coloris apparet. Pus vero optimum est album, aequale
 et laeve, et quam minimum graveolens, huic autem con-
 trarium pessimum. Aqua inter cutem quae ex acutis morbis

Ed. Chart. VIII. [615.] Foef. I. 59. Ed. Lind. I. (453. 454.)
 ἐπώδυνοί τε εἶσι κάρτα καὶ θανατώδεις. ἄρχονται δὲ οἱ πλεῖ-
 στοι ἀπὸ τῶν κενεώνων καὶ τῆς ὀσφύος, οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ ἥπα-
 τος. (454) οἷσι μὲν οὖν ἀπὸ τῶν κενεώνων καὶ τῆς ὀσφύος αἰ-
 ἀρχαὶ γίνονται, οἷ τε πόδες οἰδέουσι καὶ διάδρομαι πολυχρό-
 νιοι ἔχουσιν, οὔτε τὰς ὀδύνας λύουσαι τὰς ἐκ τῶν κενεώνων
 καὶ τῆς ὀσφύος οὔτε τὴν γαστέρα λαπάσσουσαι· ὀκόσοισι δὲ
 ἀπὸ τοῦ ἥπατος ὕδρωπες γίνονται, βῆχῆς τε καὶ θυμὸς τού-
 τοισιν ἐγγίνεται, καὶ οὐδέν τι ἀποπτύουσιν ἄξιον λόγου, καὶ
 οἱ πόδες οἰδέουσι, καὶ ἡ γαστήρ οὐ διαχωρεῖ, εἰ μὴ σκληρά
 τε καὶ πρὸς ἀτάγκην, καὶ περὶ τὴν κοιλίην γίνονται οἰδήματα
 τὰ μὲν ἐπὶ δεξιᾷ, τὰ δ' ἐπ' ἀριστερᾷ, ἰστάμενά τε καὶ κατα-
 πανόμενα. κεφαλὴ δὲ καὶ χεῖρες καὶ πόδες ψυχρὰ ζόντα κα-
 κὸν τῆς τε κοιλίης καὶ τῶν πλευρῶν θερμῶν ζόντων. ἄριστον
 δὲ καὶ ὅλον τὸ σῶμα θερμὸν τε ζὸν καὶ μαλθακόν. στρέφε-
 σθαι δὲ χρὴ ῥηϊδίως τὸν ἀλγεῦντα καὶ ἐν τοῖσιν μετεωρισμοῖσιν
 ἐλαφρὸν εἶναι. εἰ δὲ βαρὺς ἐὼν φαίνοιτο καὶ τὸ ἄλλο σῶμα
 καὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, ἐπικινδυνότερον. εἰ δὲ πρὸς
 τῷ βάρει καὶ οἱ ὄνυχες καὶ οἱ δάκτυλοι πελιδνοὶ γίνονται, προσ-

oritur, mala. Nam neque febre liberat, vehementesque do-
 lores excitat, et lethalis est. Oritur autem fere ex laterum
 inanitate, et lumbis, partimque ex jecore. Quibus igitur ex
 laterum inanitate et lumbis initia ducuntur, iis pedes in-
 tumescunt, et longa alvi profluvia detinent, quae neque
 dolores ex laterum inanitate ac lumbis tollunt, neque ven-
 trem molliorem efficiunt. A quibus a jecore aqua inter cutem
 ortum ducit, his tussis et tussendi cupiditas inest, sed nihil
 effatu dignum expuunt, pedesque intumescunt, ac venter
 non nisi dura aegreque egerit, et circa alvum tumores fiunt,
 qui partim dextra, partim sinistra parte oriuntur et desinunt
 aliter *aliud*. Caput autem et manus et pedes frigere, ven-
 tre et lateribus calentibus, malum denunciat. At corpus
 totum aequaliter calidum esse ac molle, optimum. Aegrum
 quoque facile converti oportet, et cum sese attollit levem
 esse. Quod si gravis esse videatur, cum reliquo corpore, tum
 manibus et pedibus, majori cum periculo est. Praeter gra-
 vitatem vero, si ungues et digiti livescant, mors confestim

Ed. Chart. VIII. [615.] Foef. I. 39. Ed. Lind. I. (454. 455.)
 δίκκιμος ὁ θάνατος παρανίκα. μελαινόμενοι δὲ παντελῶς οἱ
 δάκτυλοι καὶ οἱ πόδες ἦσσαν ὀλέθριοι τῶν πελιδνῶν εἰσίν.
 ἀλλὰ καὶ τᾶλλα σημεῖα σκέπτεσθαι χρῆ. ἦν γὰρ εὐπετέως
 φέρων φαίνεται τὸ κακόν, καὶ ἄλλό τι τῶν περιεστηκότων πρὸς
 τούτοις τοῖσι σημείοισιν ὑποδεικνύη, τὸ νόσημα ἐς ἀπόστα-
 σιν τραπήναι ἐλπίς, ὥστε τῶν μὲν ἄνθρωπον περιγενέσθαι, τὰ
 δὲ μελανθέντα τοῦ σώματος ἀποπεσεῖν. ὄρχιες δὲ καὶ αἰδοῖα
 ἀνεσπασμένα πόνους ἰσχυροὺς σημαίνει καὶ κίνδυνον θανα-
 τώδεα. (455) περὶ δὲ ὕπνων ὡσπερ κατὰ φύσιν σύνηδες ἡμῶν
 ἐστι, τὴν μὲν ἡμέρην ἐργηγορέναι χρῆ, τὴν δὲ νύκτα καθεύ-
 δεῖν. ἦν δὲ εἴη τοῦτο μεταβεβλημένον, κάκιον. ἥκιστα δ' ἂν
 λυπέοιτο, εἰ κοιμᾶτο τὸ πρῶν ἐς τὸ τρίτον μέρος τῆς ἡμέρης.
 οἱ δὲ ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου ὕπνοι πονηρότεροι εἰσίν. κάκι-
 στον δὲ μὴ κοιμᾶσθαι μήτε τῆς νυκτὸς μήτε τῆς ἡμέρης. ἡ
 γὰρ ὑπὸ ὀδύνης τε καὶ πόνων ἀγρυπνίη ἢ παραφροσύνη ἐστὶ
 ἀπὸ τούτου τοῦ σημείου. διαχώρημα δὲ ἐστὶν ἄριστον τὸ
 μαλθακόν τε καὶ ξυνεστηκός, καὶ τὴν ὥρην ἦνπερ καὶ ὑγαι-
 νοντι ὑπεχώρει. πληθὺς δὲ πρὸς λόγον τῶν ἐσιόντων. τοιαύ-

expectanda est. At omnino nigri tum digiti tum pedes mi-
 nus quam liventes perniciosi sunt. Sed alia quoque signa in
 considerationem adhibenda. Etenim si facile malum ferre
 videatur et praeter haec aliud quoddam ex salutaribus signis
 adfuerit, morbum ad abscessum converti sperandum, ita ut
 aeger quidem morbo superesse et partes corporis denigratae
 decidere debeant. Testes autem et pudenda ubi sursum con-
 trahuntur, vehementes dolores et mortis periculum denun-
 ciant. Quod ad somni rationem attinet, quemadmodum a
 natura nobis est consuetum, interdum quidem vigilandum,
 noctu vero dormiendum. Quod si istud immutatum fuerit,
 deterius existimandum. At minimum offenditur aeger, si
 prima luce dormiat ad tertiam diei partem. Qui vero postea
 somnus contingit, deterior est. Pessimum autem, si neque
 noctu neque interdum dormiat. Nam aut ob dolorem insa-
 nia adest, aut delirii affuturi haec nota est. Alvi dejectio
 optima est, si mollis est et consistat, eoque tempore quo per
 sanitatem dejici soleat, copia vero ciborum ingestorum ra-

Ed. Chart. VIII. [615.627.] Fœf. I. 39.40. Ed. Lind. I. (455.456.)
 τῆς γὰρ εὐούσης τῆς διεξόδου ἢ κάτω κοιλίη ὑγαινοί ἄν.
 [627] || εἰ δὲ εἴη ὑγρὸν τὸ διαχώρημα, ξυμφέροι μῆτε τρῦζειν
 μῆτε πυκνὸν τι εἶναι, καὶ κατ' ὀλίγον ὑποχωρέειν. κοπιῆ γὰρ
 ὁ ἄνθρωπος ὑπὸ τῆς ξυνεχέος ἕξαναστάσιος καὶ ἀγρυπνοίῃ
 ἄν. εἰ δὲ ἀθρόον πολλὰκις διαχωρέει, κίνδυνος λειποθυμῆ-
 σαι. ἀλλὰ χρὴ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν εἰσιόντων ἢ δις ἢ τρις.
 τῆς ἡμέρης ὑποχωρέειν, τῆς δὲ νυκτὸς ἅπαξ, πλείονα δ' ἐπὶ
 τὸ πρωῖ, ὡσπερ σύνθητές ἐστι τῷ ἀνθρώπῳ. παχύνεσθαι δὲ
 χρὴ τὸ διαχώρημα λύσης πρὸς κρίσιν τῆς νόσου. ὑπόπυρρον
 δὲ ἔστω καὶ μὴ λίην δυσῶδες. ἐπιτήδειον δὲ καὶ ἔλμινθας
 στρογγύλας διεξιέναι μετὰ τοῦ διαχωρήματος πρὸς κρίσιν λύ-
 σης τῆς νόσου. δεῖ δὲ ἐν παντὶ τῷ νοσήματι λαπαρῆν τὴν
 κοιλίην εἶναι καὶ εὐ(456)ογκον. ὑδαρὲς δὲ κάρτα ἢ λευκὸν,
 ἢ γλωρὸν, ἢ ἔρυθρὸν ἰσχυρῶς, ἢ ἀφρῶδες διαχωρέειν, πονηρὰ
 τῶντα πάντα. ἔτι δὲ πονηρὸν καὶ σμικρὸν τε εὐὸν καὶ γλί-
 σχρον, καὶ λευκὸν, καὶ ὑπόγλωρον, καὶ λεῖον. τουτέων δὲ
 θανατωδέστερα ἄν εἴη τὰ μέλανα, ἢ λιπαρὰ, ἢ πέλια, ἢ
 ἰώδεα, ἢ κάκοδμα. τὰ δὲ ποικίλα χροσιώτερα μὲν τουτέων,

tioni responderit. Talis enim exitus inferiorem alvum bene
 valere declarat. At liquida alvi egestio ex usu est, si neque
 fridet, neque crebro, neque ex brevibus intervallis excer-
 nitur. Frequens enim desidendi labor aegrum fatigat, eique
 insomniam adfert. Quod si affatim et saepe dejicit, pericu-
 lum est ne animus deficiat. Verum pro ingestorum ciborum
 copia bis aut ter interdium et noctu semel dejici debet,
 plus tamen prima luce, pro hominis consuetudine. Crassio-
 rem autem fieri dejectionem oportet, morbo ad judicatio-
 nem procedente. Sit etiam subfulva, neque admodum graveo-
 lens. Lumbricos quoque rotundos cum alvi excretionem pro-
 dire, morbo in judicationem tendente expedit. In omni ve-
 ro morbo ventrem mollem esse et mediocriter extumescere
 convenit. At valde aquosum, aut album, aut ex viridi pal-
 lidum, aut vehementer rubrum, aut spumans dejici, haec
 omnia mala sunt. Praeter haec quoque malum est, quod
 exiguum, glutinosum, candidum, ex viridi subpallidum
 et laeve existit. His vero magis lethalia sunt nigra, aut pin-

Ed. Chart. VIII. [627.] Foëf. I. 40. Ed. Lind. I. (456. 457.)
 ὀλέθρια δὲ οὐδὲν ἦσσαν. ἔστι δὲ τὰ τοιαῦτα ξυσματώδεα, καὶ
 χολώδεα, καὶ πρασοειδέα, καὶ μέλανα, ποτὲ μὲν ὁμοῦ διεξερ-
 χόμενα ἀλλήλοισι, ποτὲ δὲ κατὰ μέρος. φῦσαν δὲ ἄνευ ψόφου
 καὶ περδῆσιος διεξιέναι ἄριστον. κρέσσον καὶ σὺν ψόφῳ διελ-
 θεῖν ἢ αὐτοῦ ἀνελεῖσθαι. καὶ οὕτω διελθούσα σημαίνει ἢ
 πονέειν τι τὸν ἄνθρωπον, ἢ παραφρονέειν, ἣν μὴ ἐκὼν ὁ ἄν-
 θρωπος οὕτω τὴν ἄφειν τῆς φύσης ποιήσεται. τοὺς δὲ ἐκ τῶν
 ὑποχονδρίων πόρους τε καὶ κυριώματα, ἣν ἢ τεαρὰ καὶ μὴ
 ξὺν φλεγμονῇ, λύει βορβορυγμὸς ἐγγεγόμενος ἐν τῷ ὑποχον-
 δρίῳ, καὶ μάλιστα μὲν διεξιῶν ξὺν κόπρῳ τε καὶ οὔρῳ καὶ
 φύσῃ, ἣν δὲ μὴ, καὶ αὐτὸς ἴδῃ περαιωθεὶς ὠφελείη. ὠφελείη
 δὲ καὶ ὑποκαταβάς ἐς τὰ κάτω χωρία. τὸ δὲ οὔρον ἄριστόν
 ἐστι, ὅταν εἴη λευκὴ τε ἢ ὑπόστασις καὶ λεῖη καὶ ὀμαλὴ
 παρὰ πάντα τὸν χρόνον, ἔστ' ἂν κριθῇ ἢ νοῦσος. σημαίνει
 γὰρ ἀσφάλειάν τε καὶ ρούσημα ὀλιγοχρόνιον ἔσσεσθαι. εἰ δὲ δια-
 λείποι, καὶ ποτὲ μὲν καθαρὸν οὐρέοιτο, ποτὲ δὲ ὑφίσταται τὸ
 λευκὸν καὶ λεῖον, (457) χρονιωτέρα γίνεται ἢ νοῦσος καὶ
 ἦσσαν ἀσφαλῆς. εἰ δὲ εἴη τό τε οὔρον ὑπέρυθρον καὶ ἢ

guia, aut livida, aut aeruginosa aut foetida. Varia autem
 his quidem sunt diuturniora, nihilo tamen minus exitialia.
 Hujusmodi sunt strigmentosa, biliosa, cruenta, porracea et
 nigra, modo simul inter se mixta, modo per vices prodenn-
 tia. Flatum autem sine sonitu quidem ac crepitu exire opti-
 mum. Praestat tamen cum strepitu prodire quam isitic re-
 volvi. At qui eo modo prodit, aegrum aliquo dolore vexari,
 aut delirare indicat, nisi aeger sua sponte hoc modo flatum
 emiseric. At praecordiorum dolores et tumores recentes quidem
 et sine inflammatione murmur solvit circa praecordia exortum,
 idque potissimum si cum stercore, urina et flatu prodierit, alio-
 qui ubi ipsum per se transmissum fuerit, juvat, idque magis si
 ad inferiores sedes descenderit. Urina optima est in qua per
 omne tempus, quoad morbus judicatus fuerit, subsidet album,
 laeve et aequale. Securitatem enim brevemque morbum fore
 significat. Quod si intermittat et interdum quidem pura me-
 jatur, interdum etiam subsidet album et laeve, diuturnior et
 minus securus morbus evadit. At urina subrubra simileque

Ed. Chart. VIII. [627.] Foesl. I. 40. Ed. Lind. I. (457.)

ὑπόστασις αὐτέου ὁμοίη καὶ λεῖη, πολυχρονώτερον μὲν τοῦτο τοῦ πρώτου γίνεται, σωτήριον δὲ κάρτα. κριμνώδεις δὲ ἐν τοῖσιν οὔροισιν αἱ ὑποστάσεις ποτηραὶ. τουτέων δὲ εἰσι κακίους αἱ πεταλώδεις. αἱ λευκαὶ δὲ καὶ λεπταὶ κάρτα φλαῦραι. τουτέων δ' ἔτι κακίους εἰσὶν αἱ πιτυρώδεις. νεφέλαι ἐμφερόμεναι τοῖσιν οὔροισι λευκαὶ μὲν ἀγαθαί, μέλαιναὶ δὲ φλαῦραι. ἔστ' ἂν δὲ πυρρόν τε εἴη τὸ οὔρον καὶ λεπτόν, σημαίνει τὸ νόσημα ἀπεπτον εἶναι. ἦν δὲ καὶ πολυχρόνιον εἴη τοιοῦτον ἔόν, κίνδυνος μὴ οὐ δύνησεται ὁ ἄνθρωπος διαρκέσαι, ἔστ' ἂν πεπανθῇ τὸ οὔρον. θανατωδέστερα δὲ τῶν οὔρων τὰ τε δυσώδεα καὶ ὑδατώδεα, καὶ μέλανα καὶ παχέα. ἔτι δὲ τοῖσι μὲν ἀνδράσι καὶ τῆσι γυναιξὶ τὰ μέλανα τῶν οὔρων κάκιστα, τοῖσι δὲ παιδίοισι τὰ ὑδατώδεα. ὁκόσοι δ' ἂν οὔρα λεπτὰ καὶ ὠμὰ οὔρουσι πολὺν χρόνον, ἦν τἄλλα ὡς περιεσομένοισι σημεῖα ἦ, τουτέοισιν ἀπόστασιν δεῖ προσδέχεσθαι ἐς τὰ κάτω τῶν φρενῶν χωρία καὶ τὰς λιπαρότητας δὲ τὰς ἄνω ὑφισταμένας ἀραχνουδίας μέμφεσθαι. συντήξιος γὰρ σημεῖα. σκοπεῖν δὲ χρὴ τῶν οὔρων ἐν οἷσι αἱ νεφέλαι ἦν τε ἄνω ἦν τε κάτω ἔωσι, καὶ

quod subfidet et laeve, haec longe quidem diuturnior quam prima fit, valde tamen salutaris. Sedimenta autem in urinis crassiores hordei tolli non exacte moliti partes referentia, prava sunt, hisque pejora laminis similia. Alba vero et tenuia valde prava, atque his etiam deteriora furfuracea. Nubeculae quae per urinas feruntur, albae quidem bonae, nigrae vero malae sunt. Quoad autem urina fulva fuerit et tenuis, crudum esse morbum indicat. Quod si diutius talis urina perseveret, periculum est ne non possit aeger sufficere, quoad urina concoquatur. At exitiosiores sunt urinae foetidae et aquosae et nigrae et crassae. Ad haec in viris quidem et mulieribus urinæ nigrae, in pueris aquosae deterrimae. Quibus urinae tenues et crudae multo tempore redduntur, si reliqua signa salutaria sint, in iis abscessus ad loca infra septum transversum expectari debet. Quinetiam pinguedines supra innatantes araneorum telas referentes damnare oportet, colliquationem namque significant. In urinis autem quae nubeculas habent, considerandum venit an superne, an

Ed. Chart. VIII. [627. 637.] Foef. I. 40. 41. Ed. Lind. (457. 458.)
 τὰ χρώματα ὁκοῖα ἴσχουσι, καὶ τὰς μὲν κάτω φερομένας ξὺν
 τοῖς χρώμασιν οἷσιν εἴρηται ἀγαθὰς εἶναι νομίζειν καὶ
 ἐπαινέειν, τὰς δὲ ἄνω ξὺν τοῖσι χρώμασιν οἷσιν εἴρηται κα-
 κὰς εἶναι καὶ μέμφεσθαι τὰς τοιάσδε. [637] || μὴ ἐξαπατάτω
 δέ (458) σε, ἣν γε ἡ κύστις τι νόσημα ἔχουσα τῶν οὔρων τὰ
 τοιαῦτα ἀποδιδῶ. οὐ γὰρ τοῦ ὅλου σώματος σημεῖόν ἐστιν,
 ἀλλ' αὐτῆς καθ' ἑωυτῆς. ἔμετος δὲ ὠφελιμώτατος ὁ φλεγμα-
 τος καὶ χολῆς ξυμμεμιγμένος, καὶ μὴ παχὺς κάρτα, μηδὲ πολὺς,
 ὡς μάλιστα. οἱ γὰρ ἀκρητέστεροι κακίους εἰσίν. εἰ δὲ εἴη τὸ
 ἐμεύμενον πρασοειδές, ἢ πέλιον, ἢ μέλαν, ὅ τι ἂν ἦ τουτέων
 τῶν χρωμάτων, νομίζειν χρὴ πονηρὸν εἶναι. εἰ δὲ καὶ πάντα
 τὰ χρώματα ὁ ὄντος ἀνθρώπος ἐμέει, κάρτα ὀλέθριον τοῦτο
 γίνεται. τάχιστα γὰρ θάνατον σημαίνει τὸ πέλιον τῶν ἐμεσμά-
 των, εἰ ὄξει δυσώδες. πᾶσαι δὲ αἱ ὑπόσαπροι καὶ δυσώδες
 ὄσμαι κακὰ ἐπὶ πᾶσι τοῖσιν ἐμεομένοισιν. πτύελον χρὴ ἐπὶ
 πᾶσι τοῖσιν ἀλγήμασι τοῖσι περὶ τὸν πλεύμονα καὶ τὰς πλευ-
 ρὰς ταχέως τε ἀναπτύεσθαι καὶ εὐπετέως, ξυμμεμιγμένον
 τε φαίεσθαι τὸ ξανθὸν ἰσχυρῶς τῷ πτυέλῳ. εἰ γὰρ πολλῶ

inferne ferantur et quosnam habeant colores. Et quae qui-
 dem deorsum feruntur cum dictis coloribus, bonae cen-
 sendae et commendandae, at quae sursum feruntur, malae
 et vituperandae. Neque vero tibi imponat vesica quoquo
 modo affecta, si hujusmodi urinas reddiderit. Non enim
 totius corporis, sed ipsius per se indicium est. Vomitus per-
 quam est utilis, qui bilem pituitae quam maxime permixtam
 habet, ac neque admodum crassus est neque multus. Qui
 enim sinceriores, pejores sunt. Si vero quod vomitione re-
 jicitur porrum colore referat, aut lividum, aut nigrum fue-
 rit, quisquis horum colorum adfuerit, pravus existimandus
 est. Quod si eodem vomitu omnes hi colores rejiciantur, id
 exitiale est admodum. At lividus vomitus, si graviter olet,
 celerrimam mortem denunciat. Omnesque subputres et gra-
 ves odores in omnibus vomitionibus mali. In omnibus pul-
 monis et laterum doloribus sputum celeriter pronipteque
 expui convenit, sputoque flavum valde permixtum apparere.
 Etenim si multo post doloris initium, quod flavum est, aut

Ed. Chart. VIII. [637.] Foëf. I. 40. Ed. Lind. I. (458. 459.)
 ὕστερον μετὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ὀδύνης ἀναπτύοιτο, ξανθὸν ἐόν,
 ἢ πυρρὸν, ἢ πολλὴν βῆχα παρέχον καὶ μὴ ἰσχυρῶς ξυμμεμιγ-
 μένον, κάκιον γίνεται· τὸ τε γὰρ ξανθὸν ἀκρητον ἐὼν κινδυ-
 νῶδες, τὸ δὲ λευκὸν καὶ γλίσχρον καὶ στρογγύλον ἀλυσιτελές.
 κακὸν δὲ καὶ τὸ γλωρὸν ἐὼν κάρτα καὶ τὸ ἀφρῶδες. εἰ δὲ εἴη
 οὕτως ἀκρητον ὥστε καὶ μέλαν φαίνεσθαι, δεινότερόν ἐστι
 τοῦτο ἐκείνων. κακὸν δὲ καὶ ἢν μηδὲν ἀνακαθαίρηται, μηδὲ
 προῖη ὁ πλεύμων, ἀλλὰ πλήρης ἐὼν ζέη ἐν τῷ φάρυγγι. κο-
 ρύζας δὲ καὶ πταρμούς ἐπὶ πᾶσι τοῖσι περὶ τὸν πλεύμονα νο-
 σήμασι προγεγονέναι, ἢ (459) ἐπιγενέσθαι κακόν. ἀλλ' ἐν
 τοῖσιν ἄλλοισιν νοσήμασι τοῖς θανατωδεστάτοισιν οἱ πταρ-
 μοὶ λυσιτελοῦσιν. αἵματι δὲ ξυμμεμιγμένον μὴ πολλῶ πτύελον
 ξανθὸν ἐν τοῖσι περιπλευμονικοῖσιν ἐν ἀρχῇ μὲν τῆς νόσου
 πτύόμενον περιεστικὸν καὶ κάρτα ὠφελεί· ἐβδομαίῳ δὲ ἐόντι
 καὶ παλαιότερῳ ἤσσον ἀσφαλές. πάντα δὲ πτύελα πονηρά
 ἐστὶν ὅσα ἀν τὴν ὀδύνην μὴ παύη· κάκιστα δὲ τὰ μέλανα,
 ὡς διαγέγραπται. τὰ δὲ παύοντα ὀδύνην πάντων ἀμείνω
 ἀναπτύομενα. ἐκόσα δὲ τῶν ἀλγημάτων ἐκ τουτέων τῶν χωρίων

fulvum, aut multam tussim exhibeat, neque valde permix-
 tum expuatur, deterius est. Flavum quippe si sincerum fue-
 rit, periculum sabesse testatur, album autem et viscidum et
 rotundum inutile. Malum quoque valde viride, aut palli-
 dum, itemque spumans. At si adeo sincerum fuerit ut etiam
 nigrum appareat, id illis deterius est. Malum quoque ubi
 nil expurgatur, neque ipsum projicit pulmo, sed propter
 multitudinem fervet in gutture. In omnibus pulmonis mor-
 bis gravedines et sternutationes tum praeire tum subsequi
 malum. Verum in aliis maxime lethalibus morbis sternu-
 tamenta utilitate non carent. At in pulmonis inflammationi-
 bus si inter initia morbi sputum excernitur flavum non multo
 permixtum sanguine, salutare est et confert admodum. Sep-
 timo vero die ac tardius non adeo securum. Omnia autem
 sputa mala sunt, quae dolorem non sedant, pessima etiam
 nigra, velut prius scriptum est. At omnium quae excrean-
 tur optima quae dolorem sedant. Horum vero locorum do-

Ed. Chart. VIII. [637. 648.] Foesl. I. 41. Ed. Lind. I. (459. 460.)
 μὴ παύηται, μήτε πρὸς τὰς τῶν πτυέλων καθάρσεως μήτε
 πρὸς τὴν τῆς κοιλίης ἐκκόπρωσιν μήτε πρὸς τὰς φλεβοτομίας
 τε καὶ φαρμακείας καὶ διαίτας, εἰδέναι δεῖ ἐκπυήσοντα. τῶν
 δὲ ἐκπυημάτων ὀκόσα μὲν ἔτι χολῶδες ἐόντος τοῦ πτυέλου ἐκ-
 πυίσκεται, ὀλέθρια κάρτα, ἣν τε ἐν μέρει τὸ χολῶδες τῷ πύρῳ
 ἀναπτύοιτο, ἣν τε ὁμοῦ· μάλιστα δέ, ἣν ἄρξῃται χωρεῖν τὸ
 ἐμπύημα ἀπὸ τουτέου τοῦ πτυέλου, ἐβδομαίου ἐόντος τοῦ
 νοσήματος. ἔλπις δὲ τὸν τὰ τοιαῦτα πύοντα ἀποθανεῖσθαι
 τεσσαρεσκαίδεκαταῖον, ἣν μή τι αὐτέῳ ἐπιγένηται ἀγαθόν [648]
 ἔστι δὲ τὰ μὲν ἀγαθὰ τάδε, εὐπετέως φέρειν τὸ ρούσημα,
 εὐπνουν εἶναι, τῆς ὀδύνης ἀπηλλάχθαι, τὸ τε πτύελον ῥη-
 δίως ἀναβῆσσειν, τὸ τε σῶμα ὁμαλῶς φαίνεσθαι θερμοῦν τε
 εἶναι καὶ μαλθακόν, καὶ δύσαν μὴ ἔχειν, οὐρά τε καὶ διαχωρή-
 ματα καὶ ὕπνους καὶ ἰδρωτάς ὡς διαγέγραπται ἕκαστα εἰδέναι
 ἀγαθὰ ἐόντα ἐπιγίνεσθαι. οὕτω μὲν γὰρ ἀπάντων τουτέων
 ἐπιγινόμενων οὐκ ἂν (460) ἀποθάνοι ὁ ἄνθρωπος. ἣν δὲ τὰ
 μὲν τοι αὐτέων ἐπιγίνοιτο, τὰ δὲ μὴ, οὐ πλείονα χρόνον ζήσῃς
 ἢ τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρας ἀπόλοιτ' ἂν ὁ ἄνθρωπος. κατὰ δὲ

lores, qui neque per sputorum purgationes, neque faecum
 alvi dejectionem, neque venae sectionem, aut medicamenta
 purgantia et victus rationem sedantur, eos ad suppurationem
 tendere sciendum est. Ex suppurationibus autem ad-
 modum exitiales sunt quae sputo adhuc quidem bilioso exi-
 stente suppurantur, sive biliosum illud separatim, sive una
 cum pure expuatur, idque potissimum, si ab hujusmodi sputo
 suppuratio procedere coeperit, cum morbus ad diem septi-
 mum pervenerit. Qui vero talia sput, ne decimo quarto
 die moriatur metus est, nisi quid boni accesserit. At in bo-
 nis quidem signis haec numerantur, facile morbum sustinere,
 bene spirare, dolore levari, sputum sine difficultate reji-
 cere, corpus aequaliter calidum et molle videri, sine siti
 esse, urinas etiam et alvi excrementa et somnos et sudores,
 velut descriptum est, singula supervenire, bona existimanda
 sunt. His enim omnibus sic contingentibus, haudquaquam
 aeger morietur. Quod si ex his quaedam quidem contingant,
 quaedam minime, non ultra decimum quartum diem aeger

Ed. Chart. VIII. [648.] Foef. I. 41. 42. Ed. Lind. I. (460.)
 τὰ ἐναντία τουτέων, δυσπετέως φέρειν τὴν νοῦσον, πνεῦμα
 μέγα καὶ πυκνὸν εἶναι, τὴν ὀδύνην μὴ παύεσθαι, τὸ πτύελον
 μόλις ἀναβήσσειν, διψῆν κάρτα, τὸ τε σῶμα ὑπὸ πυρὸς ἀνω-
 μάτως ἔχεσθαι, καὶ τὴν μὲν κοιλίην καὶ τὰς πλευρὰς θερμὰς
 εἶναι ἰσχυρῶς, τὸ δὲ μέτωπον καὶ τὰς χεῖρας || καὶ τοὺς πό-
 दाς ψυχροὺς, οὔρα δὲ καὶ διαχωρήματα καὶ ὕπνους καὶ ἰδρω-
 τας ὡς διαγέγραπται ἕκαστα εἰδέναι, κακὰ εἶντα. οὕτως γὰρ
 εἰ ἐπιγενούτο τι τῷ πτυέλῳ τουτέων, ἀπόλοιτο ἂν ὁ ἄνθρω-
 πος πρὶν ἢ ἐς τὰς τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρας ἀφικέσθαι, ἢ ἐνα-
 ταῖος, ἢ ἑνδεκαταῖος. οὕτως οὖν ξυμβάλλεσθαι χρὴ, ὡς τοῦ
 πτυέλου τουτέου θανατώδους εἶντος μάλα, καὶ οὐ περιάγοντος
 ἐς τὰς τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρας. τὰ δὲ ἐπιγενόμενά τε κακὰ καὶ
 ἀγαθὰ ξυλλογιζόμενον ἐκ τουτέων χρὴ τὰς προῤῥήσιας προλέ-
 γειν. οὕτω γὰρ ἂν τις ἀληθεύει μάλιστα. αἱ δὲ ἄλλαι ἐκπυήσεις
 ῥήγγνται αἱ πλεῖσται, αἱ μὲν εἰκοσταῖαι, αἱ δὲ τριηκοσταῖαι, αἱ δὲ
 τεσσαρακοσθήμεροι, αἱ δὲ πρὸς τὰς ἐξήκοντα ἡμέρας ἀφικνεύονται.
 ἐπισκέπτεσθαι δὲ χρὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐμπυήματος ἔσεσθαι λο-
 γιζόμενον ἀπὸ τῆς ἡμέρης ἢ τὸ πρῶτον ὁ ἄνθρωπος ἐπύρεξεν,

vitam producet. Contra vero morbum aegre sustinere, spi-
 rationem magnam et densam esse, dolorem minime sedari,
 sputum aegre rejicere, vehementem sitim esse, corpus a fe-
 bre inaequaliter detineri, alvum quidem et laetera vehe-
 menter calere, fronte, manibus et pedibus frigidis, urinas
 vero et alvi excrementa et somnos et sudores, unaquaeque
 qualia descripta sunt, mala esse nosse convenit. Si quid enim
 ex his sputo supervenerit, morietur aeger prius quam ad
 decimumquartum diem perveniat, aut nono aut undecimo
 die. Sic igitur conjiere oportet, quod cum sputum istud
 valde lethale sit, neque etiam ad decimum quartum diem
 perducit. Ex his vero tum malorum tum bonorum sub-
 ducta ratione praedictiones facere oportet. Sic enim quis
 potissimum verum assequatur. Reliquae vero suppurationes
 magna ex parte rumpuntur, partim quidem vigesimo die,
 partim etiam trigesimo, quaedam quoque quadragesimo,
 aliquae etiam ad sexagesimum diem deveniunt. Suppuratio-
 nis autem initium fore ratione comprehendere oportet, ab

Ed. Chart. VIII. [648.] Foës. I. 42. Ed. Lind. I. (460. 461.)
 ἢ εἴποτε αὐτὸν πρῶτον ὕψος ἔλαβε, καὶ εἰ φαίη ἄν τι τῆς
 ὀδύνης αὐτῷ βάρος γεγενῆσθαι ἐν τῷ τόπῳ ἐν ᾧ ἤλγεεν. ταῦτα
 γὰρ ἐν ἀρχῇσι γίνεται τῶν ἐμπυημάτων. (461) ἔξ οὖν τουτέων
 τῶν χρόνων τὴν ῥῆξιν χρὴ προσδέχεσθαι τῶν ἐμπυημάτων ἔσε-
 σθαι ἐς τοὺς χρόνους τοὺς προειρημένους. εἰ δὲ εἴη τὸ ἐμπύη-
 μα ἐπὶ θάτερα μῦνον, στρέφειν τε καὶ καταμανθάνειν χρὴ
 ἐπὶ τουτέοισι, μή τι ἔχη ἄλγημα ἐν τῷ ἐτέρῳ πλευρῷ. καὶ ἢν
 θερμότερον ἢ τὸ ἕτερον τοῦ ἐτέρου, κατακλινομένου ἐπὶ τὸ
 ὑγιαῖνον πλευρὸν, ἐρωτᾷν εἴ τι αὐτῷ δοκέει βαρὺ ἐκκρέμασθαι
 ἐκ τῶν ἄνωθεν. εἰ γὰρ εἴη τοῦτο, ἐπὶ θάτερόν ἐστι τὸ ἐμπύη-
 μα, ἐπὶ ὀκοῖον ἂν πλευρὸν τὸ βάρος γίνηται. τοὺς δὲ ξύμπαν-
 τας ἐμπύους γινώσκειν χρὴ, τοισίδε τοῖσι σημείοισι. πρῶτον
 μὲν, εἰ ὁ πυρετὸς οὐκ ἀφήσιν, ἀλλὰ τὴν μὲν ἡμέρην λεπτός
 ἴσχει, τὴν δὲ νύκτα πλείων, καὶ ἰδρωῶτες πολλοὶ ἐπιγίνονται,
 βῆχές τε καὶ θυμὸς ἐγγίνεται αὐτέοισιν, καὶ ἀποπιτύουσιν οὐ-
 θέν ἄξιον λόγου, καὶ οἱ μὲν ὀφθαλμοὶ ἔγκοιλοι γίνονται, αἱ
 δὲ γνάθοι ἐρυθρήματα ἴσχουσι, καὶ οἱ μὲν ὄνυχες τῶν χειρῶν
 γρυποῦνται, οἱ δὲ δάκτυλοι θερμαίνονται, καὶ μάλιστα ἄκροι,

eo die quo primum aeger febricitavit, aut etiam primum
 rigorprehendit, et si pro dolore sibi pondus inesse in eo
 loco qui dolore affligebatur dixerit. Ista namque circa sup-
 purationum initia fieri solent. Ex hoc igitur tempore sup-
 purationum ruptionem fore intra praedicta tempora expe-
 ctandum est. Quod si in altero tantum latere suppuratione fae-
 rit, tum vertere, tum ediscere ad haec convenit, num do-
 lor aliquis alterum latus detineat et num altero calidius
 fuerit, atque ubi in latus sanum decubuerit, interrogare si
 quod ei pondus desuper impendere videatur. Sic enim alte-
 ro latere, in quo pondus extiterit, suppuratione est. At pu-
 rulentos omnes his signis dignoscere oportet. Primum qui-
 dem si febris non demittit, verum interdum levior quidem,
 noctu vero major detinet et sudores multi oboriuntur, tus-
 sesque et tussendi cupiditas ipsis inest, nihil tamen effatu
 dignum expuunt, oculique cavi redduntur, malae ruborem
 contrahunt et ungues quidem in manibus adanci fiunt, di-
 giti vero maximeque summi incalescunt et in pedibus tumo-

Ed. Chart. VIII. [648. 653.] Foef. I. 42. Ed. Lind. I. (461. 462.)
 καὶ ἐν τοῖσι ποσὶν οἰδήματα γίνεται, καὶ σιτίων οὐκ ἐπιθυ-
 μέουσι, καὶ φλύκταιναὶ γίνονται ἀνὰ τὸ σῶμα. ὁκόσα μὲν οὖν
 ἐγχορρίζει τῶν ἐμπυημάτων, ἔχει τὰ σημεῖα ταῦτα, καὶ πιστεύ-
 ειναὺτέοισι χρὴ κάρτα· ὁκόσα δὲ ὀλιγοχορρίά ἐστι, σημαίνε-
 σθαι τουτέων, ἣν τι ἐπιφαίνεται, οἷα καὶ τοῖσιν ἐν ἀρχῆσι
 γινόμενοισιν. ἅμα δὲ καὶ ἦν τι δυσπνούστερος ἢ ὁ ἄνθρωπος.
 τὰ δὲ ταχύτερον αὐτέων καὶ βραδύτερον ῥηγνύμενα τοῖσδε
 γινώσκειν χρὴ. ἦν μὲν ὁ πόνος ἐν ἀρχῆσι γίνεται, καὶ ἡ δύσ-
 πνοια καὶ ἡ βῆξις καὶ ὁ πτυαλισμὸς διατείνῃ, ἐς τὰς εἴκοσιν
 ἡμέρας (462) ἔχων, προσδέχασθαι τὴν ῥῆξιν, ἢ καὶ ἔτι πρό-
 σθεν. ἦν δὲ ἡσυχαίτερος ὁ πόνος ἢ καὶ τὰλλα πάντα τουτέ-
 οισι κατὰ λόγον τουτέου, προσδέχασθαι τὴν ῥῆξιν ἐς ὕστερον.
 γίνεσθαι δὲ ἀνάγκη καὶ πόνον καὶ δύσπνοϊαν καὶ πτυελισμὸν
 πρὸ τῆς τοῦ πύου ῥῆξις. [653] περιγίνονται δὲ τουτέων μάλι-
 στα μὲν οὖς ἂν ἀπῆ ὁ πυρετός αὐθημερόν μετὰ τὴν ῥῆξιν,
 καὶ σιτίων ταχέως ἐπιθυμοῦσιν, καὶ δίψης ἀπηλλαγμένοι ἔωσι,
 καὶ ἡ γαστήρ σμικρὰ τε καὶ ξυνεστηκότα ὑποχωρήῃ, καὶ τὸ πῶον
 λευκόν τε καὶ λεῖον καὶ ὁμόχροον ἢ καὶ φλέγματος ἀπηλλαγμένον,

res fiunt, cibos minime appetunt, et pustulae toto corpore
 oriuntur. Diuturnae igitur suppurationes his indicantur
 signis, quibus multa fides habenda est. Quae vero breve
 habent spatium sic indicantur, si quid eorum appareat, quae
 inter initia fiunt, simulque si etiam aliquando difficiliter spi-
 ret aeger. At ex his quae citius aut tardius rumpuntur, sic
 deprehendere licet. Si quidem dolor inter initia oriatur, et
 spirandi difficultas, ac tussis sputatioque perseverant et ad
 vigesimum diem extenduntur, intra hoc tempus, aut adhuc
 prius ruptionem expectato. Quod si mitior dolor fuerit, iis-
 que caetera omnia pro hujus ratione respondeant, tardius
 ruptionem sperato. At ante puris eruptionem dolorem obo-
 riri et spirandi difficultatem et sputi excretionem necesse
 est. Superfunt autem ex morbo hi potissimum, quos febris
 eodem post ruptionem die dimittit, quique cibos celeriter
 expetiverint et siti liberantur, venterque tum exigua tum
 coacta dejicit et si pus album et laeve ejusdemque coloris

Ed. Chart. VIII. [653.] Foef. I. 42. 43. Ed. Lind. I. (462. 463.)
 και ἄτερ πόνου τε και βηχὸς ἰσχυρῆς ἀνακαθαίρεται.
 ἄριστα μὲν οὕτως και τάχιστα ἀπαλλάσσουσιν, ἣν δὲ
 μὴ, οἷσιν ἂν ἐγγυτάτω τουτέων γίνηται. ἀπόλλυνται δὲ οὖς
 ἂν ὅ τε πυρετὸς μὴ ἀφείη, ἢ δοκίων αὐτέους ἀφιέναι, αὐθις
 φαίνηται ἀναθερμαινόμενος, και δίψαν μὲν ἔχωσι, σιτίων δὲ
 μὴ ἐπιθυμέωσι, και ἡ κοιλίη ὑγρὴ ἢ και τὸ πῦον γλωρόν και
 πέλιον πτύη, ἢ φλεγματώδες και ἀφρωδες. ἣν ταῦτα || πάντα
 γίγηται, ἀπόλλυνται. ὀκόσοισι δ' ἂν τουτέων τὰ μὲν ἐπιγέ-
 νηται, τὰ δὲ μὴ, οἱ μὲν αὐτέων ἀπόλλυνται, οἱ δὲ ἐν πολλῷ
 χρόνῳ περιγίνονται. ἀλλ' ἐκ πάντων τῶν τεκμηρίων τῶν ἐόντων
 ἐν τουτέοισι σημαίνεσθαι και τοῖσιν ἄλλοισι πᾶσιν. ὀκόσοισι
 δὲ ὑποστάσεις γίγνονται ἐκ τῶν περιπλευμονικῶν νοσημάτων
 παρὰ τὰ ὦτα και ἐμπυοῦσιν ἐς τὰ κάτω χωρία και συρι-
 γοῦνται, οὔτοι δὲ περιγίνονται. ἐπισκέπτεσθαι δὲ χρὴ τὰ τοι-
 αῦτα ὧδε. ἣν ὅ (463) τε πυρετὸς ἔχη και ἡ ὀδύνη μὴ παύη-
 ται και τὸ πτύελον μὴ ἐκχωρῆ κατά λόγον, μηδὲ χολώδες αἰ-
 τῆς κοιλίης διαχωρήσεις, μηδὲ εὐλυτοί τε και ἀκριτοὶ γιγνοιν-

fuerit et a pituita liberum, citraque dolorem aut tussim ve-
 hementem educatur. Sic quidem optime et celerrime libe-
 rantur, sin minus, qui ad ista proxime accedent. Moriuntur
 vero quos febris non dimiserit, aut cum dimisisse videatur,
 iterum accenditur, et fiti quidem vexantur, cibos vero non
 expetiverint et si alvus liquida dejecerit, pusque ex viridi
 pallidum et lividum, aut pituita permixtum et spumofum
 expuerint. Si haec omnia contigerint, moriuntur. At quibus
 eorum partim quaedam contigerint, partim minime, ex his
 nonnulli quidam intereunt, quidam etiam ex longo tempo-
 ris intervallo supersunt. Sed ex omnibus his signis existen-
 tibus tum in his tum in reliquis omnibus conjecturam
 facito. Quibus ex morbis pulmonis ad aures abscessus obo-
 riuntur et ad inferiores sedes suppurant et fistula facta aperi-
 untur, iis secunda valetudo contingere solet. Ista vero hunc
 in modum consideranda sunt. Si febris detinet, neque dolor
 conquiescit, neque sputum ex ratione procedit, neque bili-
 ofae sunt alvi egestiones, neque bene solutae ac sincerae,

Ed. Chart. VIII. [653.] Foesl. I. 43. Ed. Lind. I. (463.)

το, καὶ μηδὲ τὸ οὔρον πολὺ τε κάρτα καὶ πολλὴν ὑπόστασιν ἔχον, ὑπηρετῆται δὲ περιεστικῶς ὑπὸ τῶν λοιπῶν πάντων τῶν περιεστικῶν σημείων, τουτέοισι χρὴ τὰς τοιαύτας ὑποστάσιας ἐλπίζειν ἔσσεσθαι. γίνονται δὲ αἱ μὲν ἐς τὰ κάτω χωρία, οἷσιν ἂν περὶ τὰ ὑποχόνδρια τοῦ φλέγματός τι ἐγγένηται· αἱ δὲ ἄνω, οἷσι τὸ ὑποχόνδριον λαπαρόν τε καὶ ἀνώδυνον διατελέη, δύσπνοος δὲ τινα χρόνον γενόμενος παύσεται, ἄτερ φανερῆς προφάσιος ἄλλης. αἱ δὲ ἀποστάσεις αἱ ἐς τὰ σκέλεα ἐν τῆσι περιπλευμονίῃσι τῆσιν ἰσχυρῆσί τε καὶ ἐπικινδύνοισι λυσιτελέες μὲν πᾶσαι, ἄρισται δὲ αἱ τοῦ πτυέλου ἐν μεταβολῇ ζόντος γιγνόμεναι. εἰ γὰρ τὸ οἰδημα καὶ ἡ ὀδύνη γίγνοιτο, τοῦ πτυέλου ἀντὶ ξανθοῦ πυώδους γενομένου καὶ ἐκχωρέοντος ἔξω, οὕτως ἂν ἀσφαλέστατα ὅ τε ἄνθρωπος περιγίνοιτο καὶ ἡ ἀπόστασις ἀνώδυνος τάχιστα παύσεται. εἰ δὲ τὸ πτύελον μὴ ἐκχωρῆ καλῶς, μηδὲ τὸ οὔρον ὑπόστασιν ἀγαθὴν ἔχον φαίνοιτο, κίνδυνος χωλὸν γενέσθαι τὸ ἄρθρον, ἢ πολλὰ πρήγματα παρασχεῖν. ἦν δὲ ἀφανίζονται καὶ παλινδρομέωσιν αἱ ἀποστάσεις τοῦ πτυέλου μὴ ἐκχωρέοντος καὶ τοῦ πυρετοῦ ἔχοντος, δει-

neque urina admodum multa et copiosum habet sedimen-
tum, suffragantur vero ad salutem reliqua omnia salutaria
signa, in his hujusmodi fore abscessus expectato. Ac hi ori-
untur quidem in locis inferioribus, quibus circa praecordia
inflammationis aliquid subest, illi autem in superioribus, qui-
bus praecordia mollia et doloris expertia perseverant, cum-
que difficultate spirandi aliquamdiu vexatus fuerit, quae ci-
tra ullam aliam evidentem occasionem quieverit. In vehe-
mentibus et periculo proximis pulmonum inflammationibus
abscessus ad crura omnes sane utiles. Optimi vero qui fiunt
spuito mutationem subeunte. Si namque tumor et dolor sub-
oriatur, spuito pro flavo in pus verso et foras prodeunte,
hoc modo tum securissime aeger superstes futurus est, tum
citissime citra dolorem abscessus conquiescet. Quod si neque
sputum recte excernatur, neque urina bonam subsidientiam
habere videatur, periculum est ne articulo claudicet aeger,
aut ei multum negotii exhibeatur. Si vero dispareant absces-
sus et intro recurrant, spuito non prodeunte et detinente

Ed. Chart. VIII. [653.] Foef. I. 43. Ed. Lind. I. (463. 464.)
 νόν. κίνδυνος γὰρ μὴ παραφρονήσῃ καὶ ἀποθάνῃ ὁ ἄνθρωπος. τῶν δὲ ἐμπύων τῶν ἀπὸ τῶν περιπλευμονικῶν οἱ γεραίτεροι μᾶλλον ἀπόλλυνται. ἐκ δὲ τῶν ἄλλων ἐμπυημάτων οἱ νεώτεροι μᾶλλον ἀποθνήσκουσιν. (464) αἱ δὲ ξὺν πυρετῷ γινόμεναι ὑδῖναι περὶ τὴν ὀσφῦν τε καὶ τὰ κάτω χωρία, ἣν τῶν φρενῶν ἀπτῶνται, τὰ κάτω ἐκλείπουσιν, ὀλέθρια κάρτα. προσέχειν οὖν δεῖ τὸν νόον τοῖσιν ἄλλοισι σημείοισιν, ὡς ἦν τι καὶ τῶν ἄλλων σημείων ἐπιφαίνεται τι πονηρὸν, ἀνέλπιστος ὁ ἄνθρωπος. ὀκόσοι δὲ τῶν ἐμπύων καίονται, οἷσιν ἂν καθαρὸν μὲν τὸ πῦρον ἢ καὶ λευκὸν καὶ μὴ δυσῶδες, σώζονται· οἷσι δὲ ὑφαιμόν τε καὶ βορβορῶδες, ἀπόλλυνται. εἰ δὲ ἀναίσθητος τοῦ νοσήματος ὡς πρὸς τὰς φρένας, τᾶλλα σημεῖα μὴ πονηρὰ ἐπιγίνηται, ἐμπυον ἔσεσθαι τοῦτον πολλαὶ ἐλπίδες. κύστιες δὲ σκληραὶ τε καὶ ἐπώδυνοι δειναὶ μὲν παντελῶς καὶ ὀλέθρια. ὀλεθριώταται δὲ ὀκόσαι ξὺν πυρετῷ συνεχεῖ γίνονται. καὶ γὰρ οἱ ἀπ' αὐτέων τῶν κύστιων πόνοι ἱκανοὶ ἀποκτείνειν, καὶ αἱ κοιλίαι οὐ διαχωρεύουσιν ἐν τούτῳ χρόνῳ, εἰ μὴ σκληρόν

febre gravis morbi periculum et delirii et mortis aegro imminet. Ex suppurationibus autem quos pulmonum morbi concitantur, fere seniores moriuntur, at ex caeteris suppurationibus, juniores potius intereunt. At lumborum et inferiorum partium dolores, qui cum febre affligunt, si relictis inferioribus ad septum transversum transeant, exitiales sunt admodum. Ad alia igitur signa animum adhibere oportet. Si quidem ex pravis signis quippiam apparuerit, omni spe destitutus est aeger. Cum vero suppurati uruntur, quibus purum quidem pus est et album et minime foetidum, ii servantur, at quibus subcruentum et coenosum, moriuntur. Quod si irruente ad septum transversum morbo reliqua signa minime prava se ostenderint, hunc suppuratum fore magna spes est. At vesicae tum durae, tum dolentes, grave profus et exitiale periculum minantur. Maxime autem exitiales quae cum febre assidua fiunt. Nam et ipsarum vesicarum dolores ad mortem inferendam satis sunt, neque alvi hoc tempore excernunt, nisi durum quiddam et coa-

Ed. Chart. VIII. [653. 660.] Gœf. I. 43. 44. Ed. Lind. I. (464. 465.)
 τε καὶ πρὸς ἀνάγκην. λύει δὲ οὖρον πυώδες οὖρηθ' ἐν, λευκὴν
 καὶ λεῖπν ἔχον τὴν ὑπόστασιν. ἦν δὲ μήτε τῶ οὖρω μηδὲν ἐνδι-
 δόη ὁ πόνος, μήτε ἢ κύστις μαλάσσοιτο, ὅ τε πυρετὸς ξυνεχῆς
 ἢ ἐν τῆσι πρώτῃσι περιόδοισι τοῦ νοσήματος, ἔλπις τὸν ἀλ-
 γέοντα ἀπολέσθαι. [660] ὁ δὲ τρόπος οὗτος ἄπτεται τῶν παι-
 δίων μάλιστα τῶν ἑπταετίων, ἕως ἂν ἐς τὰ πεντεκαίδεκα ἔτα
 γένωνται. οἱ δὲ πυρετοὶ κρίνονται ἐν τῆσιν αὐτέησιν ἡμέρησι
 τὸν ἀριθμὸν, ἐξ ὧν τε περιγίνονται οἱ ἄνθρωποι καὶ ἐξ ὧν
 ἀπόλλυνται. οἱ τε γὰρ εὐθιέστατοι τῶν πυρετῶν καὶ ἐπὶ ση-
 μείων ἀσφαλεστάτων βεβῶτες τεταρταῖοι παύονται, ἢ πρόσθεν.
 || οἱ τε δὲ κακοηθέστατοι καὶ ἐπὶ σημείων (465) δευνοτάτων
 γινόμενοι τεταρταῖοι κτείνουσιν, ἢ πρόσθεν. ἢ μὲν οὖν πρώ-
 τη ἔφοδος αὐτῶν οὕτω τελευτᾷ· ἢ δὲ δευτέρη ἐς τὴν ἑβδόμην
 περιάγεται· ἢ δὲ τρίτη ἐς τὴν ἑνδεκάτην· ἢ δὲ τετάρτη ἐς
 τὴν τεσσαρσκαυδεκάτην· ἢ δὲ πέμπτη ἐς τὴν ἑπτακαιδεκάτην·
 ἢ δὲ ἕκτη ἐς τὴν εἰκοστήν. αὗται μὲν οὖν ἐκ τῶν ἰξυτάτων
 νοσημάτων διὰ τεσσάρων ἐς τὰς εἴκοσιν ἐκ προσθέσιος τελευ-
 τῶσιν. οὐ δύναται δὲ ὄλησιν ἡμέρησιν οὐδὲν τουτέων ἀριθμεῖ-

clum. Solvit autem purulente micta urina album et laeve
 habens sedimentum. Quod si neque cum urina quicquam dol-
 lor remiserit, neque mollior vesica reddatur, febrisque af-
 fidua fuerit, laborantem intra primos morbi circuitus mori-
 turum sperandum est. Hoc autem modo potissimum tentan-
 tur pueri a septimo anno ad decimumquintum. Februm ju-
 dicationes iisdem numerantur diebus, quibus et evadunt et
 moriuntur homines. Nam et mitissimae febres et quae secu-
 rissimis fulciuntur signis, die quarto aut ante desinunt. Ma-
 xime vero malignae et quae cum gravissimis signis fiunt,
 quarto vel prius interficiunt. Primus itaque earum insultus
 ad hunc modum definit, secundus ad septimum deducitur,
 tertius ad undecimum, quartus ad decimum quartum, quin-
 tus ad decimum septimum, sextus ad vigesimum. Hi igitur
 circuitus ex acutissimis morbis per quatuor facta accessione,
 ad vigesimum terminantur. Neque vero horum quicquam
 integris diebus exacte numerari potest, cum neque annus

Ed. Chart. VIII. [660.] Foef. I. 44. Ed. Lind. I (465. 466.)
 σθαι ἀτρεκέως. οὐδὲ γὰρ ὁ ἐνιαυτός τε καὶ οἱ μῆνες ὄλησιν
 ἡμέρησιν πεφύκασιν ἀριθμείσθαι. μετὰ δὲ ταῦτα ἐν τῷ αὐτέῳ
 τρόπῳ κατὰ τὴν αὐτὴν πρόσθεσιν ἢ πρώτη περίοδος τεσσάρων
 καὶ τριήκονθ' ἡμερέων, ἢ δὲ β' τεσσαράκοντα ἡμερέων, ἢ δὲ
 τρίτη ἐξήκονθ' ἡμερέων. τουτέων δ' ἐν ἀρχῆσιν ἐστὶν χαλεπώ-
 ταιον διαγιγνώσκειν τὰ μέλλοντα ἐν πλείστῳ χρόνῳ κρίνεσθαι.
 ὁμοιόταται γὰρ αἱ ἀρχαὶ εἰσιν αὐτέων. ἀλλὰ χρὴ ἀπὸ τῆς πρώ-
 τῆς ἡμέρης ἐνθυμέεσθαι, καὶ καθ' ἐκάστην τετράδα προστι-
 θεμένην σκέπτεσθαι. καὶ οὐ λήσεται ὅπῃ τρέψεται τὸ νούσημα.
 γίνεται δὲ ἢ τῶν τειαραίων κατάστασις ἐκ τοῦ τοιούτου κό-
 σμου. τὰ δὲ ἐν ἐλαχίστῳ χρόνῳ μέλλοντα κρίνεσθαι εὐπετέ-
 στερα γινώσκουσθαι· μέγιστα γὰρ τὰ διαφέροντα ἀπ' ἀρχῆς αὐ-
 τέων ἐστὶν. οἱ μὲν γὰρ περιεσόμενοι εὐπνῶοί τε καὶ ἀνώδυνοί
 εἰσι καὶ κοιμῶνται τὰς νύκτας, τὰ τε ἄλλα σημεῖα ἔχουσιν
 ἀσφαλέστατα. οἱ δὲ ἀπολλύμενοι δύσπνοοι γίνονται, ἀλλοφά-
 σοντες, ἀγρυπνέοντες, τὰ τε ἄλλα σημεῖα κάκιστα ἔχοντες. ὡς
 οὖν τουτέων οὕτω γινομένων ξυμβάλλεσθαι χρὴ κατὰ (466)
 τε τὸν χρόνον κατὰ τε τὴν πρόσθεσιν ἐκάστην ἐπὶ τὴν κρίσιν

etiam neque menses integris diebus numerari soleant. Post
 haec autem eadem ratione juxta eandem adjectionem primus
 circuitus est quatuor et triginta dierum, secundus quadra-
 ginta, tertius sexaginta. At inter horum initia perquam dif-
 ficile dignoscere quinam longo temporis spatio judicari de-
 beant, quod simillima sint eorum principia. Verum a primo
 die advertere animum oportet et pro singulorum quaterna-
 riorum additione considerationem adhibere, nec latebit quo-
 nam se vertat morbus. Quartanarum quoque conditio eun-
 dem servat ordinem. Qui vero intra brevissimum temporis
 spatium judicationem sunt subituri, facilius dignoscuntur,
 cum maxime inter se ab initio dissident. Qui enim ex mor-
 bo superfuturi sunt, facile spirant, dolore vacant, noctu
 dormiunt, aliaque securissima signa habent. At perituri dif-
 ficultate spirandi vexantur, delirant, vigilant, caeteraque
 pessima signa habent. His igitur sic se habentibus, de morbis
 ad judicationem tendentibus, tum ex tempore, tum ex una-
 quaque adjectione conjectura facienda est. Ad eandem quo-

Ed. Chart. VIII. [660. 672.] Foef. I. 44. Ed. Lind. I. (466.)
 ἰόντων τῶν νοσημάτων. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ τῆσι
 γυναιξὶν αἱ κρίσεις ἐκ τῶν τόκων γίνονται. κεφαλῆς δὲ ὀδύνη
 ἰσχυραὶ τε καὶ ξυνεχές ξὺν πυρετῷ. ἦν μὲν τι τῶν θανατω-
 δέων σημείων προσγίνοιτο, ὀλέθριον κάρτα. εἰ δὲ ἄτερ τῶν
 τοιούτων σημείων ἢ ὀδύνη ὑπερβάλλοι εἴκοσιν ἡμέρας, ὅ τε
 πυρετὸς ἔχοι, ὑποσκέπτεσθαι χορὴ αἵματος ῥῆξιν διὰ ῥινῶν,
 ἢ ἄλλην τινὰ ἀπόστισιν ἐς τὰ κάτω χωρία. ἔστ' ἂν δὲ καὶ ἢ
 ὀδύνη ἢ νεαρὰ, προσδέχεσθαι χορὴ ὡσαύτως αἵματος ῥῆξιν
 διὰ ῥινῶν, ἢ ἐκπύησιν, ἄλλως τε ἢν ἢ ὀδύνη περὶ τοὺς κροτά-
 φους καὶ τὸ μέτωπον ἢ. μᾶλλον δὲ χορὴ προσδέχεσθαι τοῦ μὲν
 αἵματος τὴν ῥῆξιν τοῖσι νεωτέροισι, πέντε καὶ τριήκοντα ἐτέων,
 τοῖσι δὲ γεραιτέροισι τὴν ἐκπύησιν. αὐτὸς δὲ ὀξεῖη ὀδύνη ξὺν
 πυρετῷ ξυνεχεῖ τε καὶ ἰσχυρῷ δεινόν. κίνδυνος γὰρ παραφρο-
 νῆσαι τὸν ἄνθρωπον καὶ ἀπολέσθαι. ὡς οὖν τουτέου τοῦ
 τρόπου σφαλεροῦ εὐντος, ταχέως δεῖ προσέχειν τὸν νόον τοῖσι
 σημείοισι πᾶσιν ἀπὸ πρώτης ἡμέρης. [672] ἀπόλλυνται δὲ οἱ
 μὲν νεώτεροι τῶν ἀνθρώπων ἑβδομαῖοι, καὶ ἔτι θᾶσσον ὑπὸ
 τουτέου τοῦ νοσήματος· οἱ δὲ γέροντες πολλῷ βραδύτερον.

que rationem et mulieribus judicationes ex partu contingunt.
 Capitis dolores vehementes ac continentes cum febre, ali-
 quo quidem ex signis accedente, admodum exitiales. Quod
 si sine signis ejusmodi dolor vigesimum diem superet et
 febris detineat, sanguinis ex naribus eruptionem, aut alium
 quendam abscellum ad inferiores sedes suspectari oportet.
 Verum quoad dolor recens fuerit, eodem modo sanguinis
 ex naribus eruptionem aut superationem expectare conve-
 nit, cum alias tum si dolor circa tempora et frontem affue-
 rit. At sanguinis eruptio magis expectanda venit in his qui
 nondum quintum et trigessimum annum attigerunt, in senio-
 ribus vero suppuratio. Auris dolor acutus cum febre conti-
 nua et vehementi gravis. Periculum enim delirii et mortis
 aegro adfert. Cum igitur his modus sit lubricus, celeriter a
 primo die ad omnia signa animum adhibere oportet. Mori-
 untur autem ex hoc morbo juniores quidem homines se-
 ptimo die aut etiam citius, senes vero multo tardius. Nam

Ed. Chart. VIII. [672.] Foëf. I. 44. 45. Ed. Lind. I. (466, 467.)
οἷ τε γὰρ πυρετοὶ καὶ αἱ παραφροσύναι ἤσπον αὐτέοισιν ἐπι-
γίνονται, καὶ τὰ ὄτα διὰ τοῦτο φθάνει ἐκπυῖσκεισθαι. ἀλλὰ
ταύτησι μὲν τῆσιν ἡλικίησιν ὑποστροφῶν τοῦ νοσήματος ἐπιγι-
νόμεναι ἀποκτείνουσι τοὺς πλείστους. οἱ δὲ νεώτεροι, πρὶν
ἐκπυῖσαι τὸ οὖς, ἀπόλλυνται. ἐπὶ γὰρ ῥυτῆ πῦον λευκὸν ἐκ
τοῦ ὠτός, ἐλπίς τῷ νεωτέρῳ περιγενέσθαι, ἣν γὰρ καὶ ἄλ-
λό(467)τι αὐτέῳ ἐπιγένηται χρηστὸν σημεῖον. || φάρυγξ δὲ ἐλ-
κουμένη σὺν πυρετῷ δεινόν. ἀλλ' ἦν τι καὶ ἄλλο σημεῖον
γένηται τῶν προκεκριμένων πονηρῶν εἶναι, προλέγειν ὡς ἐν κιν-
δύνῳ ἐόντος τοῦ ἀνθρώπου. αἱ δὲ κυνάγλαι δεινόταται μὲν
εἰσι καὶ τάχιστα ἀναιροῦσιν, ὁκόσαι μῆτε ἐν τῇ φάρυγγι μη-
δὲν ἐκδηλον ποιοῦσιν μῆτε ἐν τῷ ἀνχένι. πλείστον δὲ πόνον
παρέχουσι καὶ ὀρθόπνοϊαν. αὗται γὰρ καὶ αὐθήμερον ἀποπνί-
γουσι καὶ δευτεραῖαι καὶ τριταῖαι καὶ τεταρταῖαι. ὅσαι δὲ τὰ
μὲν ἄλλα παραπλησίως πόνον παρέχουσιν, ἐπαίρονται δὲ καὶ
ἐρυθῆματα ἐν τῇ φάρυγγι ποιοῦσιν, ὀλέθρια μὲν κάρτα,
χροσιώτεροι δὲ μᾶλλον τῶν πρόσθεν, ἦν τὸ ἐρύθημα μέγα
γένηται. ὁκόσοισι ξυνεξερουθεῖη ἢ φάρυγξ καὶ ὁ ἀνχὴν, αὗται

et febres et deliria minus eis suboriuntur, auresque eam ob
causam suppuratio praeoccupat. Verum his quidem aetatibus
succedentes morbi reversiones plurimos interficiunt, junio-
res vero prius quam auris suppuret, intereunt. Quandoqui-
dem si pus album ex aure fluxerit, juniorem superfuturum
spes est, si quidem aliud quoddam ei bonum signum super-
venerit. Fauces exulceratae cum febre, grave aliquid por-
tendant. At si aliud aliquod etiam signum adfuerit, ex his
quae ante prava esse censuimus, aegrum in periculo versari
denunciandum est, Angina gravissima quidem est et celerrime
interimit quae neque in faucibus neque in cervice
quicquam conspicuum facit, plurimum vero dolorem exhibet
et difficultatem spirandi, quae erecta cervice obitur,
inducit. Haec enim eodem etiam die et secundo et tertio et
quarto strangulat. At quae in reliquis quidem similiter dolo-
rem exhibet, in faucibus vero tumorem ac rubores excitat,
admodum quidem exitialis est, priore tamen diuturnior,
si ingens rubor fuerit. Haec vero diuturnior, cum

Ed. Chart. VIII. [672.] Foef. I. 45. Ed. Lind. I. (467. 468.)
 δὴ χρονιώτεραι, καὶ μάλιστα ἐξ αὐτέων τινὲς περιφεύγουσιν,
 ἣν ὁ τε ἀνχὴν καὶ τὸ στήθος ἐρύθημα ἔχη καὶ μὴ παλινδρομέη
 τὸ ἐρυσίπελας εἶσω. ἣν δὲ μῆτε ἐν ἡμέρησι κρισίμησιν ἀφανί-
 ζηται τὸ ἐρυσίπελας, μῆτε φύματος ξυστραφέντος ἐν τῷ ἔξω
 χωρίῳ, μῆτε πῦον ἀποβήσση, ῥηϊδίως τε καὶ ἀπόνως ἔχειν δο-
 κέη, θάνατον σημαίνει, ἢ ὑποστροφὴν τοῦ ἐρύθηματος. ἀσφα-
 λίστερον δὲ τὸ οἴδημα καὶ τὸ ἐρύθημα ὡς μάλιστα ἔξω τρέπε-
 σθαι. ἣν δὲ ἐς τὸν πνεύμονα τραπήη, παράνοιάν τε ποιεῖε
 καὶ ἔμπυοι ἐξ αὐτέων τινὲς ὡς τὰ πολλὰ γίνονται. οἱ δὲ γαρ-
 γαρεῶνες ἐπικίνδυνοι καὶ ἀποιάμεσθαι καὶ ἀποσχάζεσθαι,
 εἶσ' ἂν ἐρυθροὶ τε ὥσι καὶ μεγάλοι. καὶ γὰρ φλεγ(468)μοναὶ
 ἐπιγίνονται τουτέοισι καὶ αἰμορροαγίαι. ἀλλὰ χρὴ τὰ τοιαῦτα
 τοῖσιν ἄλλοισι μηχανήμασι πειρῆσθαι κατισχναίνειν ἐν τουτέῳ
 τῷ χρόνῳ. ὅποτιαν δὲ ἀποκριθῆ ἤδη πᾶν, ὃ δὴ σταφυλὴν κα-
 λέουσι, καὶ γένηται τὸ μὲν ἄκρον τοῦ γαργαρεῶνος μεζῖόν τε
 καὶ περιφερές, τὸ δὲ ἀνωτέρω λεπτότερον, ἐν τουτέῳ τῷ καιρῷ
 ἀσφαλὲς διαχειρίζειν. ἄμεινον δὲ καὶ τὴν κοιλίην ὑποκενόσαντα
 χειρουργίῃ χρῆσθαι, ἣν ὁ τε χρόνος ξυγχωρήη καὶ μὴ ἀποπνί-

non solum fauces, sed cervicem quoque rubor occupat, ex
 eaque praecipue evadunt, si cervicem et pectus rubor deti-
 neat, neque ad interna erysipelas revertatur. Quod si ne-
 que diebus judicatoriis dispereat erysipelas, neque tubercu-
 lum ad exteriorem sedem se vertat, neque pus per tussim
 rejiciat, facileque ac sine dolore habere videatur, mortem
 indicat, aut ruboris reversionem. At securius est tumorem
 et ruborem ad externa converti. Quod si ad pulmonem se
 vertat, dementia excitat et ex his nonnulli suppurati ple-
 rumque evadunt. Curgulio, quoad rubor et tumor occupat,
 non sine periculo refecatur aut pertunditur. Inflammationes
 enim et sanguinis profluvia ei succedunt. Verum talia ut
 extenuentur aliis rationibus eo tempore tentanda sunt. Ubi
 vero id totum, quod σταφυλὴν Graeci, hoc est uvam nomi-
 nant, jam secretum fuerit et summa curgulionis pars major
 et rotunda, superior autem tenuior exiterit, per id tempus
 manum admovere tutum est. Praestat tamen ubi alvum sub-
 duxeris, manus operam adhibere, si per tempus liceat, ne-

Ed. Chart. VIII. [672.] Foëf. I. 45. Ed. Lind. I. (468. 469.)
 γηται ὁ ἄνθρωπος. ὁκόσοισι δ' ἂν οἱ πυρετοὶ παύονται, μήτε
 σημείων γενομένων λυτηρίων, μήτε ἐν ἡμέρησι κρισίμησιν, ὑπο-
 στροφὴν προσδέχασθαι χρὴ τουτέοισιν. ὅστις δ' ἂν τῶν πυρε-
 τῶν μηκύνῃ περιεστικῶς διακειμένου τοῦ ἀνθρώπου, μηκέτι
 ὀδύνης ἐχούσης διὰ φλεγμονὴν τινα, μήτε διὰ πρόφασιν ἄλλην
 μηδεμίην ἐμφανέα, τουτέῳ προσδέχασθαι ἀπόστασιν μετ' οἰδή-
 ματός τε καὶ ὀδύνης εἰς τι τῶν ἄρθρων, καὶ οὐχ ἦσσον ἐκ τῶν
 κάτω. μᾶλλον δὲ γίνονται καὶ ἐλάσσονι χρόνῳ αἱ τοιαῦται
 ἀποστάσεις τοῖσι νεωτέροισι τριήκοντα ἐτέων. ὑποσκέπτεσθαι
 δὲ χρὴ εὐθέως τὰ περὶ τῆς ἀποστάσιος, ἣν εἴκοσιν ἡμέρας ὁ
 πυρετὸς ἔχων ὑπερβάλλῃ. τοῖσι δὲ γεραιτέροισιν ἦσσον γίνε-
 ται πολυχρονιωτέρου ἔντος τοῦ πυρετοῦ. χρὴ δὲ τὴν μὲν τοι-
 αύτην ἀπόστασιν προσδέχασθαι, συνεχέος ἔντος τοῦ πυρετοῦ,
 ἐς δὲ τεταρταῖον καταστήσεσθαι, ἣν διαλείπη τε καὶ καταλαμ-
 βάνῃ πεπλανημένον τρόπον, καὶ ταῦτα ποιέων τῷ φθινοπώρῳ
 προσπελάσῃ. ὥσπερ δὲ τοῖσι νεωτέροισι τῶν τριήκοντα ἐτέων
 αἱ ἀποστάσεις γίνονται, οὕτως οἱ τεταρταῖοι μᾶλλον τοῖσι (469)
 τριήκοντα ἐτέων καὶ γεραιτέροισι. τὰς δὲ ἀποστάσιος εἰδέναι

que suffocetur aeger. Quibus febres cessant neque apparen-
 tibus solutionis signis, neque diebus judicatoriis, iis reci-
 diva expectanda est. In longa febre, salutariter tamen af-
 fecto aegro, si neque ob inflammationem aliquam, neque
 ob ullam aliam evidentem occasionem dolor detinet, in hoc
 abscessus cum tumore aut dolore ad articulum aliquem ex-
 pectandus, maximeque in inferioribus locis. Magis tamen
 et breviori tempore hujusmodi abscessus contingere solent
 iis qui trigesimum annum non attigerunt. At statim in con-
 siderationem adhibenda sunt quae ad abscessum spectant, si
 ultra vigesimum diem febris detinet, quae tamen per lon-
 giores febres, senioribus minus contingunt. Hujusmodi au-
 tem abscessum expectare convenit, si febris continua fuerit,
 in quartanam vero firmari debere, ubi intermiserit et erra-
 bundum in modum prehenderit et ita ad autumnum deducatur.
 Ut vero abscessus oriuntur in his qui triginta annis
 minores sunt, ita quartanae potius annum agentibus trige-

Ed. Chart. VIII. [680.] Foef. I. 45. 46. Ed. Lind. I. (469.)

[680] χρῆ τοῦ χειμῶνος μᾶλλον γινομένης χρονιώτερόν τε παυ-
 ομένης, ἥσσον δὲ παλινδρομεύσας. ὅστις δ' ἂν ἐν πυρετῷ μὴ
 θανατώδει φῆ τὴν κεφαλὴν ἀλγέειν, ἢ καὶ ὀφθαλμοὺς τι πρὸ
 τῶν ὀφθαλμῶν φαίνεσθαι, || ἢ καρδιωγμὸς τουτέω προσγένη-
 ται, χολώδης ἔμετος πάρεστι. ἦν δὲ καὶ ὄϊγος προσγένηται καὶ
 τὰ κάτω μέρη τοῦ ὑποχονδρίου ψυχρὰ ἔχη, καὶ θᾶσσον ἔτι ὁ
 ἔμετος παρέσται. ἦν δὲ τι πῖψις ἢ φάγη ὑπὸ τοῦτον τὸν χρόνον,
 κάρτα τοῦτο ταχέως ἐμεῖται. τουτέων δὲ οἷσιν ἂν ἄρξῃται ὁ
 πόνος τῇ πρώτῃ ἡμέρῃ γίνεσθαι, τεταρταῖοι πιέζονται μάλι-
 στα καὶ πεμπταῖοι. ἐς δὲ τὴν ἑβδόμην ἀπαλλάσσονται. οἱ μέν-
 τοι πλείονες αὐτῶν ἄρχονται μὲν πονέεσθαι τριταῖοι, χειμά-
 ζονται δὲ μάλιστα πεμπταῖοι, ἀπαλλάσσονται δὲ ἐναταῖοι ἢ
 ἑνδεκαταῖοι. οἱ δ' ἂν ἄρξονται πεμπταῖοι πονέεσθαι, καὶ τᾶλλα
 κατὰ λόγον αὐτέοισι τῶν πρόσθεν γίνηται, ἐς τὴν τεσσαρεσ-
 καιδεκάτην κρίνεται ἢ νοῦσος. γίνεται δὲ ταῦτα τοῖσι μὲν
 ἀνδράσι καὶ τῆσι γυναιξὶ ἐν τοῖσι τριταίοισι μάλιστα· τοῖσι
 δὲ νεωτέροισι γίνεται μὲν καὶ ἐν τούτοις, μᾶλλον δὲ ἐν τοῖσι
 ζυνηγεστέροισι πυρετοῖσιν καὶ ἐν τοῖσι γνησίοισι τριταίοισι.

simum, aut senioribus. Scire autem convenit abscessus hie-
 me magis contingere et tardius desinere et minus intro re-
 currere. Si quis in febre non lethali dixerit caput dolere,
 aut tenebricosum quiddam ante oculos obverfari, si etiam
 oris ventriculi morsus accesserit, biliosa vomitio aderit.
 Quod si quoque rigor subortus fuerit et inferiores praecor-
 diorum partes frigidas habuerit, adhuc citius vomitio ade-
 rit. Si vero sub id tempus biberit quidpiam aut ederit, id
 quam celerrime evomitur. Inter hos autem quibus primo
 die dolor coepit, ii quarto et quinto die potissimum affligun-
 tur, at septimo liberantur. Quinetiam eorum plerique ter-
 tio die dolore vexari incipiunt, conflictantur autem maxime
 quinto, verum nono aut undecimo periculo desunguntur.
 Qui vero quinto die dolore affligi coeperint et reliqua pro
 ratione prioribus respondeant, ad decimumquartum diem
 judicatur morbus. Ista autem viris quidem et mulieribus
 in tertianis praecipue contingunt: junioribus vero cum in
 iis ipsis, tum etiam magis in febribus perassiduis et legitimis

Ed. Chart. VIII. [680.] Forſ. I. 46. Ed. Lind. (469. 470.)
οἷσι δ' ἂν τοιοῦτοτρόπῳ πυρετῶ κεφαλὴν ἀλγέουσι, ἀντὶ μὲν
τοῦ ὀφθαλμῶδες τι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν φαίνεσθαι ἀμβλωγιμὸς
γίνεται, ἢ μαρμαρυγαὶ προφαίνονται, ἀντὶ δὲ τοῦ καρδιώσσειν
ἐν τῷ ὑποχονδρίῳ ἐπὶ δεξιὰ ἢ ἐπ' ἀριστερὰ ξυντίθενται τι
μήτε ξὺν ὀδύνη μήτε ξὺν φλεγμονῇ, αἷμα διὰ τῶν ῥινῶν τού-
τοις ῥυῆναι προσδόκιμον ἀντὶ τοῦ ἐμέτου. (470) μᾶλλον δὲ
καὶ ἐνταῦθα τοῖσι νέοις τρυ αἵματος τὴν ῥῆξιν προσδέχε-
σθαι. τοῖσι δὲ τριήκοντα ἔτεσι καὶ γεραιτέροισιν ἤσπον, ἀλλὰ
τοὺς ἐμέτους τούτοις προσδέχεσθαι. τοῖσι δὲ παιδίοις σπασμοὶ
γίνονται, ἢν ὁ πυρετὸς ὀξύς ἢ καὶ ἡ γαστήρ μὴ διαχωρῆ, καὶ
ἀγρυπνώσῃ τε καὶ ἐκπλαγέσῃ, καὶ κλαυθμηροῖζωσι, καὶ τὸ
χρῶμα μεταβάλλωσι καὶ χλωρὸν ἢ πέλιον ἢ ἐρυθρὸν ἴσχωσι.
γίνεται δὲ ταῦτα ἐξ ἐτοιμοτάτου μὲν τοῖσι παιδίοις τοῖσι
νεωτάτοις ἐς τὰ ἑπτὰ ἔτα· τὰ δὲ πρεσβύτερα τῶν παιδίων
καὶ οἱ ἄνδρες οὐκ ἔτι ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν ὑπὸ τῶν σπασμῶν
ἀλίσκονται, ἢν μὴ τι τῶν σημείων προσγένηται τῶν ἰσχυροτά-
των τε καὶ κακίστων, οἷά περ ἐν τῇσι φρενίτισι γίνεται. τοὺς
δ' ἀπολουμένους τε καὶ περιεσομένους τῶν παιδίων τε καὶ τῶν

tertianis. At quibus per hujusmodi febrem caput dolet et
pro tenebris ante oculos apparentibus visus hebetudo con-
tingit, vibrantesque splendores obverfari videntur et pro
oris ventriculi morſu in praecordiis dextra aut sinistra
parte contentio quaedam neque cum dolore neque cum
inflammatione ſuboritur, iis pro vomitu ſanguinem e nari-
bus profluxurum exſpectandum eſt. Potius tamen et eo caſu
in juvenibus ſanguinis fluorem exſpectato. Iis vero qui tri-
geſimum annum attingunt et ſenioribus minus, ſed in his
vomitiones exſpectabis. Pueris convulſiones accidunt, ſi fe-
bris acuta fuerit, venter non dejiciat, ſi vigilant, perter-
reantur, plorent aſſidue et color immutetur et ex viridi pal-
lidus, aut lividus, aut rubor contrahatur. Haec autem pue-
ris quidem recens natis ad ſeptimum uſque annum prom-
ptiſſime eveniunt. At grandiores pueri et viri non adeo per
febres convulſionibusprehenduntur, niſi vehementiſſimum
et peſſimum quoddam ſignum, ex his quae in phrenitide
fieri ſolent, aſſuerit. Morituros autem et ſuperfuturos tum

Ed. Chart. VIII. [680.] Foef. I. 46. Ed. Lind. I. (470. 471)
 ἄλλων τεκμαίρεσθαι τοῖς ξύμπασι σημείοισιν, ὡς ἐφ' ἐκάστοι-
 σιν ἕκαστα διαγέγραπται. ταῦτα δὲ λέγω περὶ τε τῶν ὀξέων
 νοσημάτων καὶ ὅσα ἐκ τουτέων γίνεται. χρῆ δὲ τὸν μέλλοντα
 ὀρθῶς προγινώσκειν τοὺς περιεσομένους καὶ τοὺς ἀποθανου-
 μένους, ὅσοις τε ἂν μέλλῃ πλέονας ἡμέρας παραμένειν τὸ
 νόσημα καὶ ὅσοισιν ἂν ἐλάσσους, τὰ σημεία ἐκμανθάνοντας
 πάντα δύνασθαι κρίνειν, λογιζόμενον τὰς δυνάμεις αὐτέων
 πρὸς ἀλλήλας, ὡσπερ διαγέγραπται περὶ τε τῶν ἄλλων καὶ
 τῶν οὖρων καὶ τῶν πτυέλων, ὅταν ὁμοῦ πῦρόν τε ἀναβήσῃ
 καὶ χολήν. χρῆ δὲ καὶ τὰς φορὰς τῶν νοσημάτων αἰεὶ ἐπιδη-
 μούντων ταχέως ἐνθυμεῖσθαι τήν τε τῆς ἄρης (471) κατά-
 στασιν. εὖ μέντοι χρῆ εἰδέναι περὶ τῶν τεκμηρίων καὶ τῶν
 ἄλλων σημείων, καὶ μὴ λανθάνειν ὅτι ἐν παντὶ ἔτει καὶ πάσῃ
 ὥρῃ τὰ τε κακὰ κακὸν σημαίνει καὶ τὰ χρηστὰ ἀγαθόν, ἐπεὶ
 καὶ ἐν Λιβύῃ καὶ ἐν Δήλῳ καὶ ἐν Σκυθίῃ φαίνεται τὰ προ-
 γεγραμμένα ἀληθεύοντα σημεία. ἐξ ὧν χρῆ εἰδέναι ὅτι ἐν τε
 τοῖσιν αὐτοῖσιν χωρίοισιν οὐδὲν δεινὸν τὰ πολλαπλάσια αὐ-

pueros tum alios ex omnibus signis conjicies, velut in
 singulis singula descripta sunt. Atque haec a me et de morbis
 acutis et de his qui ab iis oriuntur dicuntur. Qui vero su-
 perfuturos ex morbo et morituros, eosque quibus pluribus
 diebus et quibus paucioribus perseverabit morbus, recte
 praenoscere volet, is intelligentia comprehensam omnium
 signorum doctrinam, aestimare debet et eorum vires inter
 se collatas ratione expendere, velut scriptum est cum in
 aliis tum in urinis et sputis, ubi una et pus et bilis tussi
 rejecta fuerint. Quinetiam morborum semper vulgariter
 grassantium impetum et tempestatis conditionem cito animo
 concipere oportet. Atqui quod ad proprias cujusque rei no-
 tas et reliqua signa attinet, probe nosse minimeque ignorare
 convenit quod quovis anno et quovis anni tempore mala
 malum et bona bonum denunciant. Quandoquidem et in
 Libya et in Delo et in Scythia praedicta signa vera esse
 comprobantur. Ex quibus scire licet quod non difficile est
 in iisdem regionibus, ut quis longe plurima ex ipsis affe-

Ed. Chart. VIII. [680.509.] Foes. I. 46. 47. Ed. Lind. I. (471.315.316.)
 τῶν ἐπιτυγχάνειν, ἢν ἔκμαθόν τις αὐτὰ κρίνειν τε καὶ λογίξε-
 σθαι ὀρθῶς ἐπίστηται. ποθέειν δὲ χρῆ οὐδενὸς νοσηήματος
 ὄνομα, ὅτι μὴ τυγχάνῃ ἐνθάδε γεγραμμένον. πάντα γὰρ ὀκόσα
 ἐν τοῖσι χρόνοισι τοῖσι προειρημένοισι κρίνεται, γνώσῃ τοῖσι
 αὐτέοισι σημείοισιν.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΧΥΜΩΝ.

[509] (315) || Τὸ χῶμα τῶν χυμῶν, ὅκου μὴ ἄμπωτίς ἐστι
 τῶν χυμῶν, ὡσπερ ἀνθέων. ἀκτέα ἢ ῥέπει διὰ τῶν συμφερόντων
 χωρίων, πλὴν ὧν οἱ πεπασμοὶ ἐκ τῶν χρόνων. οἱ πεπασμοὶ
 ἔξω, ἢ εἴσω ῥέπουσιν, ἢ ἄλλῃ ὅπῃ δεῖ. εὐλαβείῃ, ἀπειρίῃ,
 δυσπειρίῃ, μαδαρότης, σπλάγγων κενότης τοῖσι κάτω, πλή-
 ρωσις τοῖσιν ἄνω, τροφή, ἀναρρόπιή, καταρρόπιή, τὰ αὐ-
 τόματα ἄνω καὶ κάτω, ἃ ὠφελείη καὶ βλάπτει, συγγενὲς εἶδος,
 χῶρη, ἔθνος, ἡλικίῃ, ὥρη, κατὰστασις νούσου, ὑπερβολή, ἔλλει-
 ψις, οἷσιν ὀκόσον λείπεται, ἢ οὐ, ἄκη, ἔκκλισις, παρο(316)
 χέτευσις ἐς κεφαλὴν, ἐς τὰ πλάγια, ἢ μάλιστα ῥέπει, ἢ ἀντί-

quatur, si ea cognitione complexus, recta mentis acie diju-
 dicare et perpendere noverit. Neque vero est quod ullius
 morbi nomen, quod hic adscriptum non fit, desideres. Om-
 nes etenim qui praedictis temporibus judicantur, ex iisdem
 signis cognosces.

HIPPOCRATIS DE HUMORIBVS LIBER.

Humorum color, nisi ii ad profunda corporis se rece-
 perint, velut in cute efflorescens conspicitur. Ducere oportet
 quam in partem momento feruntur, per loca accommo-
 data, nisi quorum maturaciones progressu temporis contin-
 gunt, quae vel foras, vel intro, vel alio quo expedit ten-
 dunt. Cautio, imperitia, experiendi difficultas, glabrities,
 viscerum vacuitas, inferioribus repletio, superioribus nu-
 tritio, sursum inclinatio, deorsum inclinatio, quae sua
 sponte sursum aut deorsum tendunt, quae iuvant aut nocent,
 connata forma, regio, consuetudo, aetas, anni tempestas,
 morbi constitutio, exuperantia, defectio, quibus quantum
 inquitur, aut non, purgatio, evacuatio, remedia, declina-
 tio, derivatio in caput, in latera, qua praecipue tendit,

Ed. Chart. VIII. [509. 552.] Foef. I. 47. Ed. Lind. I. (316.)
 σπασίς ἐπὶ τοῖσιν ἄνω κάτω, ἄνω ἐπὶ τοῖσι κάτω, ἢ ξηρῆ-
 ναι, ἢ οἶσι τὰ κάτω, ἢ οἶσι τὰ ἄνω, ἢ ἐκπλύνεται, ἢ οἶσι
 παρηγορήσεται. μὴ τὰ ἐκκεχυμωμένα εἰς τὸ εἶσω ἀπολαμβά-
 νειν, ἀλλὰ τὰς ἀφόδους ξηραίνειν. τάραιξις, κατάκλυσις, διά-
 νυξις, οἷσιν ἀποστήσεται πρὸς ἕδραν, ὅθεν ἀθέλγεται, ἢ
 φάρμακον, ἢ ἔλκος, ἢ χυμός τις συνεστηκώς, ἢ βλάστημα,
 ἢ φῦσα, ἢ σῖτος, ἢ θηρίον, ἢ καῦμα, ἢ ἄλλο τι πάθος. σκε-
 πτέα ταῦτα, τὰ αὐτόματα λήγοντα, ἢ οἷον αἰ ἀπὸ κανμάτων
 ἐπεγειρόμεναι φλύκταις, ἐφ' οἷσιν οἷα βλάπτεται, ἢ ὠφελείη,
 σχήματα, κίνησις, μετεωρισμός, παλινιδρουσίς, ὕπνος, ἐγρή-
 γορσις, ἅ τε ποιητέα ἢ κωλυτέα φθάσαι, παιδευσις ἐμέτου,
 κάτω δι' ἐξόδου, ἢ πτυάλου, μύξης, βηχός, ἐρεύξιος, λυ-
 γμοῦ, φύσις οὔρου, πταρμοῦ, δακρῶνον, κνησμῶν, τιλμῶν,
 ψαυσιῶν, δίψης, λιμοῦ, πλησμονῆς, ὕπνων, πόνων, ἀπο-
 νίης, σώματος, γνώμης, μαθήσιος, μνήμης, φωνῆς, σιγῆς.
 [532] τῇ ὑστερικῇ καθάρσει, τὰ ἄνωθεν καταδύγγνύμενα

aut revulsio, in superioribus deorsum, sursum in infernis,
 aut exiccare, aut quibusdam inferiora, aut quibusdam su-
 periora, aut eluitur, aut quibusdam lenietur. Humores ex
 vasis effusos intro ne intercipito, sed aditus exiccatō. Con-
 turbatio, perfusio, abluitio, quibus ad [sedem aliquid abs-
 cedit, unde emulgetur, aut medicamentum, aut ulcus, aut
 humor aliquis concretus, aut pullulatio, aut flatus, aut cibi
 recrementum, aut animalculum, aut aestus aliave quaequam
 affectio. Haec diligenter consideranda quae sua sponte defi-
 nunt, an velut pustulae ab ardoribus excitatae, in quibus
 quaeenam nocent aut juvant. Figurae, motio, in tumorem
 sublatio, ac rursus depressio, somnus, vigilia, quaeque
 fieri aut perhiberi debent, praeventito. Vomitionis institutio,
 eorum quae per inferiora subducuntur, aut sputi, muci,
 tullis, ructus, singultus, flatus, urinae, sternutamenti, lachry-
 marum, prurituum, vellicationum, contactuum, sitis, fa-
 mis, repletionis, somnorum, laborum, oculi, corporis, men-
 tis, disciplinae, memoriae, vocis, silentii. Mulieri uteri
 affectibus laboranti purgationes, supra prorumpentia et in-

Ed. Chart. VIII. [532.] Foes. I. 47. Ed. Lind. I. (316. 317.)
 καὶ στροφοῦντα, λιπαρά, ἄκηρα, ἀφρώδεια, θερμά, δάκνον-
 τα, ἰώδεια, ποικίλα, ξυσματώδεια, τρυγώδεια, αἱματώδεια,
 ἄφουσα, ὠμά, ἰεφθὰ, αὔα, ἄσσα περιθῆροι, εὐφορίην (317)
 καθορέον, δυσφορίην, πρὶν κίνδυνον ἔναι, οἷα οὐ δεῖ παύειν,
 πεπασμός, κατάβασις τῶν κάτω, επιπόλασις τῶν ἄνω, καὶ τὰ
 ἐξ ὑστερέων, καὶ ἐν ὧσιν ῥύπος, ὄργασμός, ἀνοιξίς, κένωσις,
 θάλπις, ψύξις, ἔσωθεν, ἔξωθεν, τῶν μὲν, τῶν δ' οὐ. ὁκό-
 ταν ἔη κάτωθεν ὀμφαλοῦ τὸ στρέφον, βραδύς, μαλθακός ὁ
 στρόφος ἐς τοῦναντίον. τὰ διαχωρόντα, ἧ ῥέπει, ἀναφρα,
 πέποννα, ὠμά, ψυχρά, δυσώδεια, ξηρά, ὑγρά, ὀδημηκατώδεια,
 δίψα πρόσθεν μὴ ἔνεοῦσα, μηδὲ καῦμα, μηδὲ ἄλλη πρόφα-
 σις, οὖρον, ῥινός ὑγρασμός, τὴν ἐξῆμισιν, καὶ τὸν αὔασμόν,
 καὶ τὸ ἀσύμπτωτον, καὶ τὸ θολερὸν πνεῦμα, ὑποχόνδριον,
 ἄκρεα, ὄμματα προσκακούμενα, χρώματος μεταβολή, σφυ-
 γμοὶ, ψύξις, παλμοὶ, σκληροσμός δέρματος, νεύρων, ἄρθρων,
 φωνῆς, γνώμης, σχῆμα ἐκούσιον, τρίχες, ὄνυχες, τὸ εὐφορον,

testina torquent, pinguia, meraca, spumantia, calida, mor-
 dacia, aeruginosa, varia, ramentosa, faeculenta, cruenta,
 flatu carentia, cruda, cocta, sicca, quaecunque undique
 confluunt, tolerandi levitas spectanda et molestia priusquam
 in periculum incidatur, quaeque sedare minime oportet.
 Maturatio, eorum quae infra sunt per inferiora demissio,
 fluitatio eorum quae supra sunt et quae ex uteris exeunt, et
 fordes quae est in auribus, emollitio, adaperitio; vacuatio,
 calefactio, refrigeratio, intra, extra, horum quidem, ho-
 rum vero minime. Ubi infra umbilicum fuerit quae intestina
 torquet, tardus et levis est intestinorum cruciatus, vice ver-
 sa, contra. Quae per alvum secedunt, qua tendunt, minime
 spumantia, cocta, cruda, frigida, foetida, sicca, humida,
 malum odorem spirantia, sitis non prius existens, neque
 aestus, neque alia occasio, urina, nasi humectatio. Proje-
 ctionem et siccitatem, corporis molem in se non subsiden-
 tem, spiritum turbidum, praecordia, extremitates, oculos
 male affectos spectabis. Coloris mutatio, pulsus, refrigera-
 tio, palpitationes, cutis durities, nervorum, articulorum,
 vocis, mentis, figura voluntaria, pili, ungues, tolerandi

Ed. Chart. VIII. [537. 542.] Foef. I. 47. 48. Ed. Lind. I. (317. 318.)
 ἢ μὴ, οἷα δεῖ. [537] σημήια ταῦτα, ὀδμαὶ χρωτὸς, στόματος,
 διαχωρήματος, ὠτὸς, φύσης, οὔρου, ἔλκεος, ἰδρωτὸς, πτύα-
 λου, ρινὸς, χρῶς ἀλμυρὸς, ἢ πτύαλον, ἢ ῥίς, ἢ δάκρυον, ἢ
 ἄλλοι χυμοὶ, πάκτῃ ὅμοια τὰ ὠφελέοντα, τὰ βλάπτοντα, ἐνύ-
 πνια, οἷα ἂν ὄρεῃ, καὶ ἐν τοῖσιν ὑπνοῖσιν, οἷα ἂν ποιέῃ,
 ἢν ἀκούῃ ὁξὺ || καὶ πείθεσθαι προθυμέηται ἐν τῷ λογισμῷ,
 μέζω, (318) ἰσχυρότερα τὰ πλείω, ἐπικαιρα τὰ σώζοντα τῶν
 ἐτέρων, ἢν αἰσθάνωνται πάσῃ αἰσθήσει, πάντων καὶ φέρωσιν,
 ὁκοῖον ὀδμᾶς, λόγους, εἴματα, σχήματα, τοιαῦτα εὐφόρως,
 ἄπερ καὶ αὐτόματα ἐπιφαινόμενα ὠφελείη, καὶ ὁκότε κρίσιν
 τὰ τοιαῦτα ἐμποιέει, καὶ τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα οἷον φῦσαι,
 οὔρον, οἷον καὶ ὁκόσον καὶ ὁκίτε. ὁκόσα δὲ τᾶναντία, ἀπο-
 τρέπειν μάχεσθαι αὐτοῖσι. τὰ ἐγγὺς καὶ τὰ κοινὰ τοῖσι παιθή-
 μασι πρῶτα καὶ μάλιστα κακοῦται, κατάστασιν δὲ ἐκ τῶν
 πρώτων ἀρχομένων, ὅτι ἂν ἐκκρίνηται ἐκ τῶν οὔρων, ὁκοῖα
 ἂν ἔῃ, καὶ οἷη τις σύμπτωσις, χροίης ἀπάλλαξις, πνεύματος
 μνύθησις, καὶ τᾶλλα μετὰ τούτων τὰ διαιτήματα, [542] τὸ

levitas, aut fecus, et qualia oportet consideranda. Signa sunt
 haec, corporis odores, oris, egestionis alvi, auris, flatus,
 urinae, ulceris, sudoris, sputi, naris. Corpus salsum, aut
 sputum, aut nasus, aut lachryma, aut alii humores, omnino
 similia quae juvant, quae nocent. Infomnia qualia quis cer-
 nat spectanda et in somnis quae faciat, an acute audiat et
 prompto animo obediat, an quae commoda sunt et salutem
 adferunt, reliquis plura sint et valentiora, an erga omnia
 omnibus sensibus vigeant et ferant, velut odores, fer-
 mones, vestitus, figuras, atque haec facile, quae etiam cum
 sponte apparent, juvant, et quando ejusmodi judicationem
 afferunt et tot et talia, velut flatus, urina, qualis et quanta
 et quando. Quae vero contraria sunt, avertere iisque ad-
 versari oportet. Quae propinqua et communia sunt affectio-
 nibus, ea prima et maxime vitiantur. Constitutionem autem
 spectato, ex his quae prima incipiunt, quicquid tandem
 excernatur, ex urinis quaenam sint, et quaenam sit corporis
 coincidentia, coloris immutatio, spiritus imminutio, reli-
 quaeque cum his victus rationes. Id quidem sciendum, num

Ed. Chart. VIII. [537.] Foef. I. 48. Ed. Lind. I. (318, 319.)
 μὲν εἰ ὅμοια τὰ ἀπιόντα δεῖ εἰδέναι, διέξοδοι, οὖρα καθ' ὑστέρας, πτύαλα κατὰ ρίνας, ὄμματα, ἰδρῶς ἐκ φυμάτων, ἐκ τραυμάτων, ἐξανθημάτων, ὅκῳσα αὐτόματα, ὅκῳσα τέχνησιν. ὅτι ὅμοια ἀλλήλοισι πάντα τὰ κρίνοντα, καὶ τὰ ὠφελέοντα, καὶ τὰ βλάπτοντα, καὶ τὰ ἀπολλύοντα, ὡς τὰ μὲν περιφεύγων ἀποτρέπη, τὰ δὲ προσκαλέων καὶ ἄγη καὶ δέχεται, καὶ τᾶλλα δὲ οὕτω, δέρματος, ἀκρέων, ὑποχονδρίων, ἄρθρων, ὄμματος, στόματος, σχημάτων, ὕπνων, οἷα κρίνει, καὶ ὅτε τὰ τοιαῦτα μηχανάσθαι καὶ ἔτι ὅσαι τοιαῦται ἀποστάσεις γίνονται, οἷαι ὠφελέουσι, βρώμασι, πόμασιν, ὀδμησιν, ὀράμασιν, ἀκούσμασιν, ἐννοημάσιν, ἀφύδοισιν, ὑγροῖσιν, θάλπει, ψύξει, (319) ξηροῖσιν, ὑγρῆναι, ξηρῆναι, χροῖσμασιν, ἐγχροῖσμασιν, ἐπιπλάστοισιν, ἐμπλάστοισιν, ἐπιπάστοισιν, ἐπὶ δὲ τοῖσιν ἐπιθέτοισι, σχήματα, ἀνάτριψις, ἴησις, πόνος, ἀργίη, ὕπνος, ἀγρυπνή, πνεύμασιν ἄνωθεν, κάτωθεν, κοινοῖσιν, ἰδίοισιν, τεχνητοῖσιν, ἐν τοῖσι παροξυσμοῖσι μῆτε ἐοῦσι μῆτε μέλλουσι, μῆτε ποδῶν ψύξει, ἀλλ' ἐν καταβρόχῳ τῇ

quae prodeunt sint similia, transitus, urinae per uteros, sputa per nares, oculi, sudor ex tuberculis, ex vulneribus, pusulis quae sua sponte, quae per artem. Quod similia sunt inter se omnia quae iudicationem faciunt, quaeque profunt, quaeque nocent et quae tollunt, ut illa quidem evitans avertat, haec vero provocans admoveat ac suscipiat. Aliaque etiam eodem modo, in cute, extremis partibus, praecordiis, articulis, oculo, ore, figuris, somnis, quaeenam iudicationem denunciant et quando ejusmodi omni ratione moliri oportet. Ad haec vero quinam hujusmodi abscessus oriuntur, quaeenam juvant, cibis, potionibus, odoribus, visis, auditionibus, notionibus, secessibus, humoribus, calefactione, refrigeratione, siccitatibus, humectando, siccando, inunctionibus, illitionibus, iis quae in cataplasmate apponuntur, emplastris, iis quae insperguntur et iis quae imponuntur. Figurae, frictio, medela, labor, otium, somnus, vigiliae. Spiritus, supra, infra, communibus, propriis, arte comparatis. In accessionibus nec praesentibus, nec futuris, neque dum pedes refrigerantur, sed cum morbus

Ed. Chart. VIII. [542. 546.] Foel. I. 48. Ed. Lind. I. (319. 320.)
 ρούσῳ. τοῖσιν ἐν ταῖσι περιόδοισι παροξυσμοῖσι τὰ προσάρματα,
 μὴ διδόναι μηδὲ ἀναγκάζειν, ἀλλ' ἀφαιρέειν τῶν προθεσιῶν πρὸ
 τῶν κρίσιων. τὰ κρινόμενα καὶ τὰ κεκριμένα, ἀρτίως μὴ κινέειν,
 μήτε νεωτεροποιέειν μήτε φαρμακίωσι μήτε ἄλλοις ἐρεθισμοῖ-
 σιν, ἀλλ' ἔαν. πέποννα φαρμακεύειν, καὶ κινέειν μὴ ὤμα, μηδὲ
 ἐν ἀρχῇσιν, εἰ μὴ ὄργᾶ. τὰ δὲ πολλὰ οὐκ ὄργᾶ. [546] ἂ δεῖ
 ἄγειν ὅπῃ ἂν μάλιστα τῶν ξυμφερόντων χωρίων, ταύτῃ ἄγειν,
 τὰ χωρέοντα μὴ τῷ πλήθει τεκμαίρεσθαι, ἀλλ' ἕως ἂν χω-
 ρή, οἷα δεῖ, καὶ φέρῃ εὐφόρως. ὄιου δὲ δεῖ γνῶσαι, ἢ λει-
 ποθυμῆσαι ἕως ἂν τοῦτο ποιήσης, ἐπ' ἄλλα ῥέψαι, ἢ ξηρῆ-
 ναι, ἢ ὑγρῆναι, ἢ ἀντισπάσαι, οὐνεκα τοῦτο ποιέεται, ἣν
 ἐξαρκέῃ ὁ νοσέων, τοῦτοισι τεκμαίρεσθαι. τὰ μὲν ξηρὰ θερ-
 μά ἐσται, τὰ δὲ ὑγρά ψυχρὰ. διαχωρητικὰ δὲ τὰναντία ὡς
 ἐπιτοπολύ. ταῦτα τῆσι περισσῆσιν ἄνω, ἣν καὶ αἱ περίοδοι
 καὶ ἡ κατάστασις τοιαύτῃ ἔῃ τῶν παρο(320)ξυσμῶν. γίνεται δὲ
 τὰ πλεῖστα τῆσιν ἀρτίῃσι κάτω. οὕτω γὰρ καὶ αὐτόματα ὠφε-

inclinat. In accessionibus quae per circuitus repetunt, nulla
 alimenta offerenda, neque adurgenda, sed ante iudicationes
 de his quae apponuntur auferendum. Quae iudicationem fa-
 ciunt, aut perfecte iudicata sunt, neque movere neque ullo
 modo innovare, sive medicamentis, sive aliis irritamentis,
 sed finire oportet. Concocta medicamentis purgantibus agi-
 tanda, non cruda, neque in principiis, nisi impetu suo ad
 excretionem ferantur, plerumque vero minime ad exitum
 festinant. Quae ducenda sunt, quo maxime vergunt, eo per
 loca convenientia ducere oportet. Quae prodeunt, copia
 minime sunt aestimanda, sed quamdiu prodeant qualia oportet
 et aeger facile ferat. Ubi vero virium debilitatem, aut
 animi defectionem iudicare oportet, quamdiu hoc feceris
 alio vertendum, aut siccandum, aut humectandum, aut re-
 fellendum cujus gratia id fit, si sufficere aeger possit. Quod
 ex his est conjectandum, sicca quidem calida erunt, humi-
 da vero frigida, alvum autem dejicientia, plerumque con-
 traria. Haec imparibus diebus supra fiunt, si et circuitus et
 constitutio ex ipsis accessionibus talis extiterit. Plurima au-
 tem diebus paribus infra contingunt. Sic enim etiam quae

Ed. Chart. VIII. [546.] Foel. I. 48. 49. Ed. Lind. I. (320.)
 λέει, ἦν μὴ αἱ περίοδοι τοὺς παροξυσμοὺς ἐν τῆσιν ἀρτίησι
 ποιέωνται. ἐν δὲ τοῖσι τοιούτοισιν, ἐν μὲν ἀρτίησιν ἄνω, ἐν
 δὲ τῆσι περισσῆσι κάτω. ὀλίγαι δὲ τοιαῦται. αἱ δὲ τοιαῦται
 καὶ δυσκριτότεραι καταστάσεις. ἀτὰρ καὶ τὰ πρόσω χρόνου
 προήκοντα ἀνάγκη οὕτως, ὅσον τρισκαίδεκαταῖα, τεσσαρεσκαί-
 δεκαταῖα· τρισκαίδεκάτῃ μὲν κάτω, τεσσαρεσκαίδεκάτῃ δὲ
 ἄνω. πρὸς γὰρ τὸ κρίσιμον οὕτω συμφέρει. || καὶ ὀκόσα
 εἰκοσταῖα, πλὴν ὀκόσα κάτω, πολλὰ δὲ δεῖ καθαίρειν.
 ταῦτα δὲ ἐγγὺς οὕτω κρίσιος, ἀλλὰ προσωτέρω. δεῖ δὲ ὀλιγά-
 κισ ὀξέσι, πολλὰ ἄγειν. τοῖσι κοπώδεσι τὸ σύμπαν, ἐν τοῖσι
 πυρετοῖσιν εἰς ἄρθρα, καὶ παρὰ γνάθους μάλιστα ἀποστάσεις
 γίνονται ἐγγὺς τι τῶν πόνων ἐκάστου, ἐπὶ τὸ ἄνω μᾶλλον καὶ
 τὸ σύμπαν. ἦν ἀργός ἢ νοῦσος ἔη καὶ κατὰ ῥόπον, κάτω καὶ
 ἀποστάσεις. μάλιστα δὲ πόδες θερμοὶ κάτω σημαίνουσι, ψυχροὶ
 δὲ ἄνω. οἷσι δὲ ἀνισταμένοισιν ἐκ τῶν νοῦσων, αὐτίκα δὴ ἐν
 χερσὶν ἢ ποσὶ πονέουσί τι, ἐν τούτοισιν ἀφίστανται. ἀτὰρ καὶ
 ἦν τι πεπονηκὸς ἔη, πρὶν ἢ νοσέειν ἐς ταῦτα ἀποστηρίζεται,

fronte eveniunt juvant, nisi circuitus accessiones diebus
 paribus faciant. In talibus autem paribus diebus supra,
 imparibus vero infra fiunt. Paucae autem sunt ejusmodi,
 talesque constitutiones difficiliorem habent judicationem.
 Quinetiam quae ultra tempore procedunt, sic contingere
 necesse est, velut quae ad diem decimumtertium et ad de-
 cimumquartum perveniunt, decimotertio quidem infra, de-
 cimoquarto vero supra fiunt. Sic enim ad judicationem con-
 fert. Et quae ad vigesimum diem pertingunt, praeterquam
 quae infra feruntur, plerumque purgare oportet, eaque
 non prope judicationem, sed longius. In acutis autem raro
 multa ducenda sunt, in his vero qui lassitudinis sensim ha-
 bent totum. In febribus ad articulos et ad maxillas praecipue
 abscessus contingunt, in vicinia dolorum cujusque, ad su-
 periorem partem magis et in totum. Si tardus fuerit morbus
 et deorsum feratur, infra etiam abscessus contingent. Maxi-
 meque pedes calidi, infra futurum abscessum, frigidi vero
 supra, denunciant. Iis qui ex morbis convalescunt, si statim
 in manibus et pedibus dolores contingunt, in his abscessus

Ed. Chart. VIII. [546. 552.] Fœd. I. 49. Ed. Lind. I. (320. 321.)
 οἶον καὶ τοῖσιν ἐν Περὶνθῳ βηχῳ̄δεσι καὶ κυναγμικοῖσιν. ποιέ-
 ουσιν γὰρ αἱ βῆχες τὰς ἀποστάσιας, ὥσπερ οἱ πυρετοὶ τοιαύ-
 τας. κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον συμβαίνει ἢ ἀπὸ χυμῶν ἢ σώματος
 συντήξιος καὶ ψυχῆς. τοὺς μὲν οὖν χυμοὺς εἰδέναι ἐν ἤσιν ὠρη-
 σιν ἀνθέουσι, καὶ οἷα ἐν ἐκάστοισι νοσή(321)ματα ποιέουσι,
 καὶ οἷα ἐν ἐκάστῳ νοσήματι παθήματα. τὸ δὲ σῶμα τὸ ἄλλο,
 ἐς ὃ τι μάλιστα νόσημα ἢ φύσις ῥέπει, οἷόν τι σπλήν ἐνοιδέων
 ποιεῖ, τούτων τι καὶ ἡ φύσις. σχεδόν τι καὶ χρώματα κακίω,
 καὶ σώματα σειροεῖ, καὶ εἶ τι ἄλλο, ταῦτα διαγεγυμνάσθαι.
 [552] ψυχῆς ἀκρασίη ποτῶν καὶ βρωμάτων, ὕπνου, ἐργηγόρ-
 σιος, ἢ δι' ἐρωτᾶς τινος, οἶον κύβων, ἢ διὰ τέχνας, ἢ δι' ἀνάγ-
 κας καρτερίη πόνων, καὶ ὧν τινων τεταγμένη, ἢ ἄτακτος. αἱ
 μεταβολαὶ ἐξ οἶων εἰς οἷα. ἐκ τῶν ἡθέων φιλοπονίη ψυχῆς.
 ἢ ζητέων, ἢ μελετέων, ἢ ὄρεων, ἢ λέγων, ἢ εἶ τι ἄλλο, οἶον
 λῦπαι, δυσόρηγισαί, ἐπιθυμίαι, τὰ ἀπὸ συγκυρίης, λυπήματα

orientur. Quinetiam si quae pars ante morbum laborarit, ibi morbi sedes erit, velut iis contingit qui in Perintho tussis et angina laborarunt. Tusses enim non secus ac febres abscessus excitant. Simili etiam ratione contingit vel ab humoribus, vel corporis colliquatione et animi. Humores igitur quibus anni temporibus efflorescunt, nosse oportet et quales in singulis morbos efficiant et quasnam in unoquoque morbo affectiones pariant. Reliquum quoque corpus, quem ad morbum natura praecipue inclinatur, quale quid lien in tumorem sublatus facit. Quorum quiddam etiam natura facit, fereque colores deteriores sunt et corpora aefacit. Et si quid sit aliud, in his te exercitatum esse oportet, velut si quis animi intemperantia ducatur ad cibos et potiones, somnum et vigiliis, vel amore quodam, ut alearum, vel arte, vel necessitate labores toleret, iique vel certo, vel non certo ordine contingunt. Mutationes ex quibus ad quae-
 nam fiant, considerandae. Ex moribus animi industria, vel si quid investiget, vel cogitet, vel videat, vel dicat, vel aliud quid faciat, velut dolores, iracundiae cupiditates, quae ex casu accidunt, mentis molestiae, quae per visionem

Ed. Chart. VIII. [552. 558.] Foef. I. 49. Ed. Lind. I. (321. 322.) γνώμης, ἢ διὰ τῶν ὀμμάτων, ἢ διὰ τῆς ἀκοῆς, οἷα τὰ σώματα. μύλης μὲν τριφθείσης πρὸς ἑαυτὴν, ὀδόντες ἡμώθησαν. παρά τε κοῖλον παριόντι, σκέλεα τρέμει. ὅταν δὲ τῆσι χερσὶν ὦν δεῖται ἄραι, αὐταὶ τρέμουσιν, ὄφιοι ἐξαίφνης ὀφθεις γλωρότητα ἐποίησεν, οἱ φόβοι, ὅλον αἰσχύνῃ, λύπη, ἡδονή, ὀργή, τὰλλα τοιαῦτα οὕτως ὑπακούει. ἐκόντω δὲ τὸ προσῆμον τοῦ σώματος τῆ πρήξει, ἐν τούτοις ὑπακούει, ἰδρῶτες, καρδίας παλμὸς, καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν δυνάμειων τὰ ἔξωθεν ὠφελέοντα, ἢ βλάπτοντα, ἄλειψις, κατάχυσις, κατάχυσις, κατάπλασις, ἐπίδουσις ἐρίων καὶ τῶν τοιούτων, καὶ τὰ ἐνδοθεν ὑπακούει τῶν τοιούτων, οὐ μόνον ὡσπερ τὰ ἔξω τῶν εἰσω προσ(322)φερομένων, ἀτὰρ καὶ τάδε, ἐν ἐρίοισι κοίτη πινώδεσι, καὶ τὸ παρά βασιλεῖ λεγόμενον κύμινον ὀρωσιν. ὀσφραινομένοις ὅσα κεφαλῆς ἀγωγὰ, [558] ταρακτικὰ, λόγοι, φωνή, καὶ τὰ τοιαῦτα, μαζοὶ, γονή, ὑστέρη, σημήια τὰ τε ἐν τῆσιν ἡλικίησι, καὶ ἐν τοῖσι πνιγμοῖσι, καὶ βηξί, τὰ πρὸς ὄρχιν. ὡσπερ τοῖσι δένδροισιν ἢ γῆ, οὕτω

aut auditionem contrahuntur, quales corporum affectiones. Molae quidem in sese attritu, dentium stupor oboritur. Iuxta foveam transeuntem, crurum tremor occupat. Cum quis ea quibus opus habet manibus sustulerit, eas tremor corripit. Serpens derepente conspectus pallorem inducit. Metus, velut pudor, dolor, laetitia, ira atque reliqua hujusmodi sic afficiunt. Quod autem in corpore ad actionem pertinet, horum unicuique morem gerit. Sudores, cordis palpitatio, atque id genus facultates. Quae foris jvant aut nocent, unctio, perfusio, illitus, quae in cataplasmate adhibentur. Lanarum et eorum quae sunt ejusmodi deligatio. Interna etiam talibus afficiuntur, non solum velut externa ab his quae intro assumuntur. Quinetiam quae in lanis ovium sorde inquinatis admoventur et quod regium dictum est cuminum videntibus, olfacientibus. Quae ex capite deducunt, perturbationem adferunt sermones, vox et talia. Mammae, genitale semen, uterus, signa quaeque in aetatibus et in suffocationibus et tussibus, quae ad testes perveniunt. Ut se habet terra in arboribus, ita in animantibus venter

Ed. Chart. VIII. [558.] Foesl. I. 49. 50. Ed. Lind. I. (322. 323.)
 τοῖσι ζώοισιν ἢ γαστήρ καὶ τρέφει καὶ θερμαίνει καὶ ψύχει.
 ψύχει μὲν κενομένη, θερμαίνει δὲ πληρουμένη. ὡσπερ γῆ
 κοπρέουμένη χειμῶνος θερμῆ, οὕτω καὶ ἡ κοιλίη. δένδρεα
 φλοιὸν λεπτὸν ξηρὸν ἔχει, ἔσωθεν δὲ ξηρόσαρκα, ὑγυρὰ,
 ἄσηπτα, χρόνια. καὶ ζῶων, οἷον χελῶνας καὶ ὅτι τοιοῦτον.
 ἡλικίησιν, ὠρησίην, ἐνιαυτοῖσιν ὅμοια. τὰ ζῶντα οὐ τρίβεται
 χρωμένοισι μετρίως βελτίω. ὡσπερ ὕδριον νέον διαπηδᾷ, πα-
 λαιοῦμενον στέγει, οὕτω καὶ ἡ γαστήρ διᾷει τὴν τροφήν, || καὶ
 ὑποστάθμην ἴσχει ὡσπερ ἀγγεῖον, οἱ τρόποι τῶν νούσων, τὰ
 μὲν συγγενικά ἐστιν εἰδέναι πυθόμενον, καὶ τὰ ἀπὸ τῆς χώ-
 ρης. οἰκέονται γὰρ διὰ πλειόνων καὶ πολλοὶ ἴσασι. τὰ δὲ ἐκ
 τοῦ σώματος καὶ τῶν διαιτηματῶν καὶ καταστάσιος τῆς νού-
 σου, ἢ ἀπὸ ὠρέων. αἱ δὲ χώραι πρὸς τὰς ὥρας κακῶς διακεί-
 μεναι τοιαῦτα τίκτουσι νοσήματα, ὁκοίη ἂν ὠρῆ ὅμοια
 ἔωσιν· οἷον ἀνώμαλον θάλπος ἢ ψῦχος τῆς αὐτῆς ἡμέρης,
 ὅταν τοιαῦτα ποιήῃ φθινοπώρινά ἐν τῇ χώρῃ τὰ (323) νοσή-

alit, calefacit et refrigerat. Refrigerat quidem dum vacuatur, calefacit vero cum impletur. Non secus ac stercoreta terra hieme calida est, ita etiam ventriculus. Arborea corticem tenuem siccum habent, intrinsecus autem carne sunt sicca, sanae, imputres, diurnae. Et ex animantibus velut testudines et quicquid est ejuscemodi. Aetatibus, anni temporibus, annis similia. Quae vivunt non atteruntur et quibus moderate utuntur, melius habent. Quemadmodum hydria parva recens transmittit, inveterata continet, ita et ventriculus alimentum transmittit et subsidens retrimentum retinet velut conceptaculum quoddam. Morborum formae diversae sunt, cum partim quidam sint congeniti, de quibus percontando licet cognoscere, partim quidam ex regionibus oriuntur, cum multis sint familiares et plerique ipsos norint, partim vero ex corpore et vitae institutis et morbi constitutione, vel ex anni temporibus. Regiones autem ad anni tempora male affectae, cujus temporis similitudinem habent, ejusmodi morbos pariunt. Verbi gratia inaequalis calor et frigus, si eadem die contigerint, autumnales mor-

Ed. Chart. VIII. [558. 562.] Forf. I. 50. Ed. Lind. I. (323.)
 ματα. και εν τῆσιν ἄλλῃσιν ὥρησι κατὰ λόγον τὰ μὲν ἀπὸ
 ὀσμίων βουβρωδῶν, ἢ ἑλωδῶν, [562] τὰ δὲ ἀπὸ ὑδάτων,
 λιθιῶντα, σπληνώδεα, τὰ δὲ ἀπὸ πνευμάτων χορηστῶν τε και
 κακῶν ἄρχονται. ὥρης δὲ οἷα ἔσονται νοῦσοι, και καταστάσεις
 ἐκ τῶνδε. ἦν αἱ ὥραι ὠραίως, εὐτάκτως, εὐκρινέας νόσους
 ποιέουσιν. αἱ δὲ ἐπιχώριοι τῆσιν ὥρησι νοῦσοι δηλοῦσι τοὺς
 τρόπους. ὅ τι δ' ἂν ἐξαλλάξῃ ἢ ὥρη, ὅμοια ἢ ἀνόμοια ἔσται
 τὰ νοσήματα, οἷα ἐν τῇ ὥρη ταύτῃ γίνεται. ἦν δ' ὁμοίως
 ἄγῃ, ἢ τοιουτότροπα και ἐπὶ τοιοῦτο εἰλκυσμένα, οἷον ἵκτερον
 φθινοπωρινόν, ψύχεα γὰρ ἐκ θάλπειν και θάλπος ἐκ ψύ-
 χεος. και ἦν τὸ θερινόν χολῶδες γένηται, και αὐξηθὲν ἐγκατα-
 λειφθῆ, και ὑπόσπληνοι. ὅταν οὖν και ὁ αἶρ οὕτως ἀγάγῃ,
 και ἦρος γίνονται ἵκτεροι. ἐγγυτάτω γὰρ αὕτη ἢ κίνησις τῇ
 ὥρῃ κατὰ τοῦτο εἶδός ἐστιν. ὅταν δὲ θέρους γένηται ἦρι ὅμοιον,
 ἰδρωτίας ἐν τοῖσι πυρετοῖσι, και εὐτροποι και οὐ κατόξεες,
 οὐδὲ κατάξηροι γλώσσησιν. ὅταν δὲ χειμέριον γένηται ἦρ και

hos in regione creabunt et in reliquis anni temporibus eadem ratio servabitur. Alii quidem ab odoribus coenosis aut palustribus, alii vero ab aquis, calculosi, lienosi, alii a ventis tum bonis tum malis originem ducunt. Quales vero futuri sunt anni temporis morbi, tales etiam ex his constitutiones ducentur. Si anni tempora tempestivam et ordine procedentem temperiem habuerint, iudicatu faciles morbos pariunt. Familiares autem anni temporibus morbi, mutationes indicant. Pro anni autem temporis varietate, similes aut dissimiles erunt morbi, qui hoc tempore oriuntur. Quod si similiter procedat, aut ejusmodi morbi erunt, aut ad tale quid deducuntur, velut ad morbum regium autumnalem, cum frigora caloribus et calor frigori succedit. Si vero aestas biliosa extiterit, bilisque increfcens intus remanserit, etiam aliquantulum lienosi erunt. Cum igitur ver quoque hoc modo processerit, vere etiam morbi regii oriuntur. Ad hanc enim formam hic morbus anni tempori proximus est. At ubi aestas veri similis extiterit, sudores in febribus, eaeque faciles, neque peracutae erunt, neque linguas vehementer aridas habebunt. Cum vero ver hibernum fuerit et ex-

Ed. Chart. VIII. [562. 567.] Foëf. I. 50. Ed. Lind. I. (323. 324.)
 ὀπισθοχειμῶν, χειμεριναὶ καὶ αἱ νοῦσοι καὶ περιπνευμονι-
 καὶ, ἢ κυναγχικαὶ, καὶ φθινοπώρου, ἢν μὴ ἐν ὄρῃ καὶ ἐξαί-
 φνης χειμάσῃ, μὴ συνεχῶς τοιαύτας νόσους ποιέει, διὰ τὸ
 μὴ ἐν ὄρῃ ἤρχθαι, ἀλλὰ ἀνώμαλα γίνεσθαι. διόπερ καὶ αἱ
 ὄραι ἄκριτοι καὶ ἀκατάστατοι γίνονται, ὡσπερ καὶ αἱ νοῦσοι,
 εἰάν προεκρηγνύωνται, ἢ προσεκρίνωνται, ἢ ἐγκαταλείπωνται.
 φιλυπόστροφοι (324) γὰρ καὶ αἱ ὄραι γίνονται, ὡσπερ αἱ οὕτω
 νοσοποιέουσαι. προσολογιστέον οὖν ὁκοίως ἂν ἔχοντα τὰ σώ-
 ματα αἱ ὄραι παραλαμβάνωσι. [567] νότοι βαρυήκοι, ἀχλυ-
 ῶδες, καρρηβαρικοὶ, νωθροὶ, διαλυτικοί. ὅταν οὗτος δυνα-
 στεύῃ, τοιοῦτότροπα ἐν τῆσι νοῦσοισι πάσχουσιν ἔλκεα μα-
 δαρὰ μάλιστα στόμα, αἰδοῖον, καὶ τᾶλλα· ἢν δὲ βόρειον, βῆ-
 χες, φάρυγγες, κοιλίαι σκληρότεραι, δυσουρίαι φρικώδες,
 ὀδύνηαι πλευρέων, στηθέων, ὁκόταν οὗτος δυναστεύῃ. τοι-
 αῦτα προσδέχεσθαι μᾶλλον τὰ νοσήματα. ἢν μᾶλλον πλεο-

tremae hiemis frigora senferit, hiberni etiam morbi fient,
 et tusses et pulmonum inflammationes et anginae. Et au-
 tumnus si non suo tempore, ac derepente ad hiemis natu-
 ram vergat, non continenter tales morbos facit propterea
 quod non suo tempore incepit, sed inaequaliter fit. Qua-
 propter etiam anni tempora judicatione carent et instabilia
 fiunt, quemadmodum morbi quoque, si ante tempus erum-
 pant, aut excerni anticipent, aut intus relinquuntur. Anni
 enim tempora morborum reversiones plerumque afferre so-
 lent, sicut et ejusmodi morbos facere. Illud praeterea spe-
 ctandum est, quomodo affecta sint corpora, cum ab anni
 temporibus excipiuntur. Austri auditus gravitatem afferunt,
 oculis caliginem offundunt, capitis gravitatem inducunt,
 membrorum torporem ac languorem faciunt. Cum hic inva-
 luerit, ejuscemodi in morbis contingunt, ulcera madentia,
 os praefertim, pudendum, aliasque partes occupat. Quod
 si aquilonia fuerit tempestas, tusses fiunt, faucium asperita-
 tes, alvi duriores, urinae difficultates, horrores, laterum
 et pectoris dolores. Hac praevalente, ejuscemodi morbi ma-
 xime expectandi sunt. Quod si magis redundarit, magnas

Ed. Chart. VIII. [567.] Foef. I. 50. 51. Ed. Lind. I. (324. 325.)
 νάζη, αὐχομοῖσιν οἱ πυρετοὶ ἔπονται, καὶ ὄμβροισιν ἐξ ὁποίων
 ἂν οἱ πλεονασμοὶ μεταπέσωσι, καὶ ὅπως ἂν ἔχοντα τὰ σώματα
 παραλάβωσιν ἐκ τῆς ἐτέρας ὥρης, καὶ ὁκοίου τινός οὖν χυμοῦ
 δυναστεύοντος ἐν τῷ σώματι. ἀτὰρ ἀνυδρίαί νοτίαι, βόρειαι.
 διαφέρει γὰρ καὶ τᾶλλα οὕτω. μέγα γὰρ καὶ τοῦτο, ἄλλος γὰρ
 ἐν ἄλλῃ ὥρῃ καὶ χώρῃ μέγας. ὅσον τὸ θέρους χολοποῖον; ἢ
 ἔναιμον, τᾶλλα ὡς ἕκαστα. αἱ μεταβολαὶ μάλιστα τίκτουσι
 νοσήματα. καὶ αἱ μέγισται μάλιστα, καὶ ἐν τῆσιν ὥρησιν αἱ
 μεγάλαι μεταλλαγαί, καὶ ἐν τοῖσιν ἄλλοισι. τὰ δὲ ἐκ προσα-
 γωγῆς γίνεται. αἱ ὥραι αὗται ἀσφαλέσταται, ὥσπερ καὶ διαί-
 ται, καὶ ψῦχος καὶ θάλπος μάλιστα ἐκ προσαγωγῆς, καὶ ἡλι-
 κίαι οὕτω μεταβαλλόμεναι. φύσιες δὲ ὡς πρὸς τὰς || ὥρας,
 αἱ μὲν πρὸς θέρους, αἱ δὲ πρὸς χειμῶνα εὖ καὶ κακῶς (325)
 πεφύκασιν, αἱ δὲ πρὸς χώρας καὶ ἡλικίας καὶ διαίτας καὶ
 τὰς ἄλλας καταστάσεις τῶν νοσῶν, ἄλλαι πρὸς ἄλλας εὖ καὶ
 κακῶς πεφύκασιν. καὶ ἡλικίαι πρὸς ὥρας καὶ χώρας καὶ διαί-

ficcitates febres consequuntur, itemque imbres, qualescun-
 que humorum redundantiae contigerint et quomodocunque
 affecta corpora ex alio anni tempore exceperint et quicun-
 que tandem humor in corpore praevaluerit. Quinetiam sic-
 citates austrinae sunt et aquilonales. Differunt enim et alia
 ad hunc modum. Nam et hoc magnum est, et alius in alio
 anni tempore et regione magnus est. Velut aestas bilem gi-
 gnit, ver sanguinem, et alia tempora ut singulorum fert
 natura. Mutationes potissimum morbos pariunt, eaeque prae-
 cipue maximae. Et in anni temporibus magnae mutationes,
 itemque in aliis. Quaedam sensim accessione facta fiunt, ea-
 que anni tempora sunt securissima, non secus ac victus ra-
 tiones et frigus et calor, maxime si paulatim ex additione
 progrediantur, itemque aetates ad hunc modum immutatae.
 Naturae quod ad anni tempora attinet, aliae ad aestatem,
 aliae ad hiemem bene aut male affectae sunt, quaedam
 vero ad regiones et aetates, victus rationem et alias aeris
 conditiones. Morbi alii ad alia anni tempora bene vel male
 se habent, aetates quoque ad tempora et regiones et victus
 genera et morborum constitutiones. Atque in anni tempori-

Ed. Chart. VIII. [567. 573.] Foef. I. 51. Ed. Lind. I. (325.)
 τας, καὶ πρὸς καταστάσις τούτων. καὶ ἐν τῆσιν ὥρησι διαί-
 ται καὶ σιτία καὶ ποτὰ, οἷα ὅτι ὁ μὲν χειμῶν ἀργὸς ἔργον,
 καὶ πέποινα τὰ εἰσιόντα καὶ ἀπλᾶ. μέγα γὰρ καὶ τοῦτο. αἱ ὀπῶ-
 ραι δὲ ἐργάσιμοι, ἡλιώσιες, τὰ πινόμενα πυκνὰ, ἀκατάστατα
 σιτία· οἶνοι, ἀκρόδρα. [573] ὥσπερ δὲ ἐκ τῶν ὠρέων τὰς
 τούτους ἐστὶ τεκμήρασθαι, ἔστι ποτὲ καὶ ἐκ τῶν τούτων,
 ὕδατα, καὶ ἀνέμους, καὶ ἀνυδρίας προγινώσκειν. οἶον βόρεια,
 νότια. ἔστι γὰρ εὖ μαθόντι καὶ ὀρθῶς ὅθεν σκεπτεῖα. οἶον καὶ
 λέπραι τινές, καὶ περὶ τὰ ἄρθρα πόνοι, ὕδατα ὅταν μέλλει
 κνησμώδεές εἶσι καὶ ἄλλα τοιαῦτα, καὶ τῶν ὑσμάτων οἷα ἢ
 διὰ τρίτης, ἢ ἐκάστης, ἢ διὰ περιόδων ἄλλων· καὶ τὰ συνε-
 χέα. καὶ ἀνέμων οἱ μὲν πολυήμεροι πνέουσι καὶ ἀντιπνέου-
 σιν ἀλλήλοισιν, ἄλλοι δὲ διὰ βραχυτέρον, οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
 κατὰ περίοδον. ταῦτα ἔχει τῆσι καταστάσεσιν ὁμοιότητας.
 ἐπὶ βραχύτερον δὲ τὰ τοιαῦτα. ἦν μὲν ἐπὶ πλέον τὸ ἔτος τοι-
 οῦτο ἔῃ οἶον κατάστασιν ἐποίησεν, ἐπὶ πλεῖον καὶ τὰ νοσή-
 ματα τοιαῦτα. καὶ ἦν μᾶλλον ἰσχυρότερα, καὶ μέγιστα νοσή-

bus victus genera, cibi et potiones quales sint videndum,
 quod hiems quidem ab operibus cessans, quae ingeruntur
 cocta et similia postulat. Id enim permagni etiam refert.
 Autumnus autem laboribus dicatus est, insolatus habet, cre-
 bros potus, cibos instabiles, vina et arboreos fructus. Ac
 quemadmodum ex anni temporibus de morbis conjecturam
 facere licet, ita quandoque ex morbis aquas, ventos et sic-
 citates cognoscere licet, velut aquilonales et et austrinos
 flatus. Hoc enim ei erit integrum, qui probe et recte nove-
 rit, unde haec spectanda sint. Velut etiam leprae quaedam
 et circa articulos dolores. Ubi aquae futurae sunt, pruritus
 excitant, aliaque ejuscemodii. Et quae pluviae aut tertio
 quoque die, aut singulis diebus, aut per alios circuitus, aut
 continenter contingunt. Et venti quidam per multos dies et
 inter se adversi spirant, aliique per pauciores dies, iidem-
 que per circuitum. Atque haec similitudines habent cum
 temporum constitutionibus, ejusmodi tamen breviores. Quod
 si annus magna ex parte talis esse pergat, ejusmodi quoque
 morbi magna ex parte erunt et quo magis invaluerint, sic

Ed. Chart. VIII. [573. 578.] Foef. I. 51. Ed. Lind. I. (325. 326.)
 ματα οὕτως ἐγένετο καὶ κοινότατα, καὶ ἐπὶ πλείστον χρόνον.
 ἐκ τῶν πρώτων ὑδάτων, (326) ὅταν ἐξ ἀνυδρίας πολλῆς
 μέλλῃ ὑδρῶ ἔσσεσθαι, ἔστι περὶ ὑδρώπων προειπεῖν. καὶ ὁκό-
 ταν τᾶλλα σμικρὰ σημήϊα φανῆ ἔν νηνεμίῃ, ἐν μεταβολῇ. συν-
 ακτέον οὖν ὅσαι μὲν ἐφ' οἷοισιν ὑδασι^ν ἢ ἀνέμοισιν αἱ νοῦ-
 σοι ἐπισημαίνουσι, καὶ ἀκουστέον εἴ τις οἶδεν ὅτι τοιούτου χει-
 μῶνος προγενομένου, τοῖον ἦρ ἢ θέρους ἔσται. τὰ χρώματα
 οὐχ ὁμοῖα ἐν τῆσιν ὥρησιν, οὐδὲ ἐν βορείοισι καὶ νοτίοισιν,
 οὐδ' ἐν τῆσιν ἡλικίησιν, αὐτὸς πρὸς ἑωυτὸν, οὐδ' ἄλλος ἄλλῳ
 οὐδέν. σκεπτέον δὲ ἐξ ὧν ἴσμεν καὶ παρῶντων καὶ ἀτρεμεόν-
 των περὶ χροῶν. καὶ ὅτι αἱ ἡλικίαι τῆσιν ὥρησιν ἐμφερέες
 εἰσὶ καὶ χροῖῃ καὶ τρέψῳ. οἱ αἰμορροῖδας ἔχοντες οὔτε πλευρί-
 τιδι, οὔτε περιπνευμονίῃ, οὔτε φαγεδαίνῃ, οὔτε θυδίῃσιν, οὔτε
 θερμίνθουσι ἀλίσκονται, ἴσως δὲ οὐδὲ ἀλφοῖσιν. [578] ἰητρει-
 θέντες γε μὴν ἀκαίρως συχνοῖσι τοῖσι τοιούτοισιν οὐ βραδείως

quoque maximi morbi maximeque communes erunt et lon-
 gissimo tempore perdurabunt. Ex primis aquis, cum post
 multam siccitatem aqua futura est, licet aquam inter cutem
 praedicere et cum alia parva signa in ventorum cessatione
 et aeris mutatione apparuerint. Colligendum igitur qui qui-
 dem morbi, qualibus aquis aut ventis de se significationem
 praebeant, atque negligendus est, qui cujusmodi hiems
 praecesserit, tale ver aut aestatem fore noverit. Colores
 neque in anni temporibus, neque in aquilonalibus, neque
 in australibus constitutionibus similes sunt, neque in aetati-
 bus, neque cum sibi quispiam, neque cum alter ad alterum
 confertur. Spectandi autem colores sunt ex his quae praes-
 entia et quiescentia esse novimus, quodque aetates anni tem-
 poribus et colore et modo similes sunt. Qui sanguinem
 per ora venarum quae in ano sunt perfundere solent,
 ii neque lateris dolore, neque pulmonis inflammatione,
 neque ulcere exedente, phagedaenam vocant, neque
 furunculis corripuntur, neque tuberculis, quae a cice-
 ris similitudine therminthi dicuntur, ac forte ne lepra
 quidem, fortassis vero neque vitiliginibus. Intempestive
 tamen curati multi, non ita multo post hujusmodi morbis

Ed. Chart. VIII. [578.] Foef. I. 51. 52. Ed. Lind. I. (326. 327.)
 ἦλωσαν, καὶ ὀλέθρια οὕτως, καὶ ὅσαι ἄλλαι ἀποστάσεις, οἷον
 σφίγγες ἐτέρων ἄκος. ὅσα πέφυκεν ἐπιφαινόμενα παύειν, ῥύε-
 ται τούτων προσγεγόμενα κωλύματα ἄλλοισιν αἰ κοινωνίαι. οἱ
 ὑποπτοι τόποι, ὑποδεξάμενοι πόνω, ἢ βάρει, ἢ ἄλλω τινὲ
 ῥύονται. ἄλλοισιν αἰ κοινωνίαι διὰ τὴν ῥοπήν, οὐκ ἔτι αἷμα
 ἔρχεται, ἀλλὰ κατὰ τοῦ χυμοῦ τὴν συγγενείην, τοιαῦτα πτύ-
 ουσιν ἔστιν οἷσιν αἷμα ἀφίεσθαι ἐν καιρῷ, ἐπὶ τοῖσι τοιού-
 τοισιν. ἐπ' ἄλλοισι δὲ ὡσπερ ἐπὶ τούτοις, (327) τοῦτο οὐκ
 εἰκὸς κωλύεις. ἐπὶ τοῖσι δὲ δὴ αἱματώδεα πτύουσιν ἄρη,
 πλευρίτης, χολή. τὰ παρὰ τὸ οὗς ὅσοισιν ἂν ἀμφὶ κρίσιν
 γινόμενα, ἢν μὴ ἐκπύησῃ, τούτου ἀπαλλασσομένου ὑπο-
 στροφῆ γίνεται. καὶ κατὰ λόγον τῶν ὑποστροφῶν τῆς ὑποστρο-
 φῆς κρινόμενα, || αὐθις αἶρεται καὶ παραμένει, ὡσπερ αἰ τῶν
 πυρετῶν ὑποστροφῆ ἐν ὁμοίᾳ περιόδῳ. ἐπὶ τούτοις ἐλπίς
 ἐς ἄρθρα ἀφίστασθαι οὖρον παχὺ, λευκόν, οἷον τὸ τοῦ
 ἀριγενέος ἐπὶ τοῖσι κοπιώδεσι τεταρταίοισιν ἔστιν ὅτε ἔρχε-
 ται, καὶ ῥύεται τῆς ἀποστάσιος. ἢν δὲ πρὸς τούτῳ καὶ αἰ-

correpti sunt, neque ita perniciose habuerunt. Quod in re-
 liquis abscessibus contingit, velut fistulis quae aliorum
 medela sunt. Quae sedare solent, cum postea apparent, ea
 si prius fiant, impedimenta ab iis liberant. Cum aliis com-
 munionem habent suspecta ad excipiendum loca, aut ob
 dolorem, aut ob gravitatem, aut ob aliud quippiam et li-
 berant. Quae cum aliis communionem habent, iis ob incli-
 nationem non amplius sanguis prodit, sed juxta humoris
 cognationem talia expuunt. Interdum in talibus tempestive
 sanguis mitti potest, in aliis vero perinde atque his mini-
 me consentaneum. Impedimento est iis qui cruenta expuunt,
 anni tempus, lateris dolor, bilis. Quibus sub judicationis
 tempus juxta aures exorta tubercula minime suppurarint,
 iis subsidentibus morbi reversionem fieri contingit. Facta-
 que pro recidivarum ratione judicatione, rursus attolluntur
 et permanent, non secus ac febrium reversiones, eodem
 circuitu. In his aliquid ad articulos abscedere posse speran-
 dum est. Urina crassa, alba, qualis Archigenis puero ade-
 rat, in febribus cum lassitudinis sensu quarto die interdum
 prodit, abscessuque liberat, idque si praeter haec sanguis e

Ed. Chart. VIII. [578. 368.] Foel. I. 52. Ed. Lind. I. (327. 438.)
 μοῦραγῆσι, ἀπὸ ῥινῶν ἰκανῶς καὶ πάνυ, καὶ ὃ τὸ ἔντερον
 ἐπὶ δεξιᾷ ἀρθροτικῶ πάθει ἐγένετο, ἣν ῥουχαίτερος· ἐπεὶ δὲ
 τοῦτο ἰητριεύθη, ἐπιπονώτερος.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΚΡΙΣΙΩΝ.

[368] (438) Περὶ κρίσιων ξυντόμων ἐπὶ τὸ ἄμεινον τὰ
 μὲν πλεῖστα ταῦτ' ἐστὶν, ἅπερ ἐς ὑγίην σημεῖα. ἰδρωῖτες γὰρ
 ἄριστοὶ εἰσιν καὶ τάχιστα πυρετὸν παύοντες οἱ ἐν τῆσι κρίσι-
 μῆσιν ἡμέρησιν γινόμενοι καὶ τελέως τὸν πυρετὸν ἀπαλλασ-
 σοντες. ἀγαθοὶ δὲ καὶ ὅσοι διὰ παντὸς τοῦ σώματος γενόμε-
 νοι εὐπετεστέρως τὸ νόσημα φέρειν ποιήσωσιν. οἱ δ' ἂν του-
 τέων τὴ μὴ ἐργάσωνται, οὐ λυσιτελέσωσιν γινόμενοι. παχύνε-
 σθαι δὲ χρὴ τὸ διαχώρημα πρὸς τὴν κρίσιν λύσεως τῆς νόσου.
 ἔστω δὲ τὸ ὑπόπυρρον καὶ μὴ σφόδρα δυσῶδες. ἐπιτήδειον
 δὲ καὶ ἔλμινθας ἐξιέναι πρὸς τὴν κρίσιν. οὖρον δὲ ἄριστόν
 ἐστὶν ὃ ἂν ἔγη λευκότατον ὑπόστημα καὶ λεῖον καὶ ὁμαλὸν
 παρὰ πάντα τὸν χρόνον ἕως ἂν κριθῆ τὸ νόσημα. σημαίνει
 γὰρ ἀσφαλῆ καὶ ὀλιγοχρονίην τὴν νοῦσον ἔσσεσθαι. ἣν ἰδρωῖτος

naribus abunde et copiose profluat. Qui articulari morbo
 detentus, intestini dolore dextra parte vexabatur, quietior
 erat, hoc autem curato, magis dolebat.

HIPPOCRATIS DE JUDICATIONIBVS LIBER.

Judicationum quae brevi meliorem fore statum porten-
 dunt eadem fere quae sanitatis signa sunt. Sudores enim
 optimi et citissime febrem sedare censentur qui decernentibus
 diebus contingunt et febrem ex toto finiunt. Boni etiam aesti-
 mandi qui ex toto corpore proveniunt et leviorum morbum
 reddunt. Qui vero horum nihil praestant, inutiles si contin-
 gant. Morbo autem ad judicationem tendente, dejectionem
 crassiorum reddi oportet, subfulva vero nec admodum gra-
 veolens esto. Lumbricos etiam sub judicationem exire com-
 modum est. Urina optima est quae per totum morbi tempus,
 quoad judicationem subierit, albissimum, laeve et aequale
 habet sedimentum. Secutum enim ac brevem fore morbum
 indicat. Si subito sudore morbus cesset et urina fulva cum

Ed. Chart. VIII. [368. 369.] Fœs. I. 52. Ed. Lind. I. (438. 439.)
 ἐγγενομένου ἢ νοῦσος ἐκλήπη, καὶ τὸ οὔρον πυρρὸν θεωρηθῆ
 λευκὴν ὑπόστασιν ἔχον, τουτέοισιν ἀνθημερὸν ὑποστροφὴ τοῦ
 πυρετοῦ γίνεται, οὗτος καὶ ἐν πέντε ἀκινδύνως κρίνεται. τοῖ-
 σιν ἐλαχίστω χρόνῳ μέλλουσιν ὑγιάζεσθαι μέγιστα σημεῖα ἅπαν
 γίνεται. ἀπονώτεροι γὰρ διατελοῦσιν καὶ ἀκίνδυνοι, καὶ τὰς
 νύκτας κοιμούνται, καὶ τὰ ἄλλα σημεῖα προφαίνουσιν ἀσφαλέα.
 [369] οἷς ἐν πυρετῷ μὴ θανατώδει κεφαλῆς ἄλγημα καὶ τὰ
 ἄλλα περιέστηκε σημεῖα, χολὴ τουτέων κρατεῖ. οἷς ἂν ἄρξηται
 ὁ πίνος τῆσι πρώτῃσιν ἡμέρησιν, τεταρ(439)ταῖοι τε μᾶλλον
 καὶ πεμπταῖοι πιέζονται. ἐς δὲ τὴν ἐβδόμην ἀπαλλάσσονται
 τοῦ πυρετοῦ. οἱ δὲ πυρετοὶ κρίνονται ἐν τῆσιν αὐτέῃσιν ἡμέ-
 ρησιν τὸν ἀριθμὸν, ἐξ ὧν ἀπόλλυνται οἱ ἄνθρωποι καὶ ἐξ
 ὧν περιγίνονται. οἳ τε γὰρ εὐηθέστατοι τῶν πυρετῶν καὶ ἐπὶ
 σημείων ἀσφαλεστάτων τεταρταῖοι παύονται ἢ πρόσθεν,
 οἳ τε φονικώτατοι καὶ ἐπὶ σημείων δεινοτάτων γινόμενοι τε-
 ταρταῖοι κτείνουσι ἢ πρόσθεν. ἢ μὲν οὖν πρώτη ἔφοδος οὐ-
 τως τελευτᾷ, ἢ δ' ἐτέρη ἐς ἐπιὰ περιάγει, ἢ δὲ τρίτη ἐς
 τὴν ἐνδεκάτην, ἢ δὲ τετάρτη ἐς τὴν τεσσαρεσκαδεκάτην, ἢ
 δὲ πέμπτη ἐς τὴν ἑπτακαδεκάτην, ἢ δὲ ἕκτη ἐς τὴν εἰκο-

sedimento albo conspiciatur, iis eodem die febris revertitur,
 quae quinto die sine periculo judicatur. Qui paucissimo tem-
 pore sani futuri sunt, iis in totum maxima signa contingunt.
 Hi enim citra dolorem et periculum perseverant, noctu dor-
 miunt, caeteraque securitatis signa prae se ferunt. Quibus
 in febre minime lethali capitis dolor est aliaque signa cir-
 cumstant, in his bilis superat. Qui primis diebus dolore
 vexati, quarto et quinto die magis urgentur, hi sub septi-
 mum diem febre liberantur. Februm vero judicationes iis-
 dem numero diebus contingunt, quibus homines moriuntur
 et quibus superslites evadunt. Levissimae enim febres et cum
 securissimis signis quarto die aut prius finiunt. Maxime
 vero lethales et quae cum periculofissimis signis contingunt,
 quarto die aut prius interficiunt. Primus igitur earum impe-
 tus sic finitur, alter ad septimum deducit, tertius ad unde-
 cimum, quartus ad decimum quartum, quintus ad de-
 cimum septimum, sextus ad vigesimum. Hae igitur in acu-

Ed. Chart. VIII. [369.] Foef. I. 52. 53. Ed. Lind. I. (439. 440.)
 στήν. αὐται μὲν οὖν ἐπὶ τῶν ὀξύτατων διὰ τεσσάρων ἐς τὰς
 εἴκοσι προσθέσεις. οὐ δύναται δὲ ὄλαις ἡμέραις οὐθὲν του-
 τέων ἀριθμῆσθαι ἀτρεκέως. οὐδὲ γὰρ οἱ ἐνιαυτοὶ τε καὶ μῆ-
 νες ὄλαις ἡμέραις πεφύκασιν, οὐδὲ ξυνεστήκασιν ἐν τοῖσι καύ-
 σοισι τὰ ἀγαθὰ σημεῖα γινόμενα, οἷα ἐν τοῖσιν ὑγιεινοῖσι γέ-
 γραπται. μείονα μὲν εἶναι ἐς τρίτην ἄνεσιν δηλοῖ, παχύ-
 τερα δὲ αὐριον πάνυ, παχέα δὲ αὐθημερόν. ἐν τοῖσι καύσοι-
 σιν ἦν ἑβδομαῖω ὑστερον ἐπιγένηται ἕκτερος, δῆλον ἰδρωτός.
 τὸ γὰρ νόσημα οὐ φιλεῖ ἐξιδροῦν, οὐδὲ ἄλλη ἀφίστασθαι οὐ-
 δαμῆ, ἀλλὰ ὑγιῆς γίνεται. ἀνάγκη τοῦ θερμοῦ ἀπιόντος ἐφ'
 ἔωυτό τῷ ὑγρὸν ἐλκύσαντος, τῷ πυρετῷ κρίσιν γενέσθαι,
 || καὶ τὰ οὖρα τὰ ἀποχωρόντα ἢ καὶ τὰ διαχωρήματα κοιλίης,
 ἢ αἵματος ἐκ τῶν ῥινέων ῥύσιν, ἢ οὖρησιν πολλήν, ἢ διὰ
 ὑγρὴν ἰσχυρὴν, [ἦν] ἰδρωτὰ, ἢ ἔμετον, γυναικὶ δὲ καὶ ἐπι-
 μηνίων ὁδόν. μάλιστα μὲν (440) οὖν ταῦτα ποιεῖ κρίσιν, ἢ
 ὅ τι ἂν τουτέων ἐγγὺς γίνεται. ποιεῖ δὲ καὶ ἑτέρας κρίσεις,
 ἧττον μὲν τουτέων. ἕκτερος δὲ ἦν ἑβδομαῖω ἐπιγένηται, ἢ

issimis morbis accessiones per quatuor fiunt et ad viginti
 dies producuntur. Fieri vero non potest ut horum quicquam
 integris exacte diebus numeretur. Neque enim anni, neque
 menses integris diebus constare solent. In febribus ardenti-
 bus bona signa, si qualia in sanis scripta sunt existant, mi-
 nora quidem tertio die remissionem fore indicant, crassiora
 vero in crassinum omnino, sed crassa eodem die. Febribus
 ardentibus si post septimum diem morbus regius succedat,
 sudoris indicium est. Neque enim exudare morbus, neque,
 alias usquam abscessum facere consuevit, sed sanescit. Cum
 calor discesserit et humiditatem ad se attraxerit, febris judi-
 cationem fieri necesse est et urinas aut etiam alvi egestionem
 procedere, aut sanguinis ex naribus fluxionem, vel copio-
 sam mictionem, aut ob humiditatem vehementem, sudorem
 aut vomitum. Mulieri vero etiam mensium via patet. Haec
 igitur praecipue judicationem faciunt, aut quodcumque ad
 haec proxime accedit. Subit autem et alias judicationes,
 minus quidem quam has. At si morbus regius in febre ar-
 dente septimo die aut postea contingat, aegreque multum

Ed. Chart. VIII. [369.] Foef. I. 55. Ed. Lind. I. (440.)
 ὕστερον ἐν καύσῳ καὶ δυσχερείᾳ σιάλου πολλοῦ ἀποχώρησις,
 ἐν τε τοῖς καυσώδεσι πυρετοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις, ἢ μηδεὶς
 τουτέων τῶν σημείων γενομένων ἀφίη ὁ πυρετός, ἀνάγκη
 τοιάσδε κρίσις ἀντὶ τουτέων γενέσθαι, ἢ φνυμάτων μεγάλων
 ἀπόστασιν, ἢ ὀδύνας ἰσχυράς ἀπὸ τῆς ἀποστάσιος, ἢ κηκεδό-
 νας τῶν ὑγρῶν ἐκ τοῦ θερμοῦ. κρίσιες δὲ καὶ ἀφίσεις τῶν
 καύσον σημαίνοντων μακροτέρα ἢ νοῦσος· τῶν δὲ ἰσχυρῶν
 θάνατος ὡς ἐπὶ τὸ πούλυ. οἱ δὲ λοιποὶ ἀσφαλῆες πύονται
 καύσοι ἑβδομαῖοι ἢ τεσσαρεσκαίδεκαταῖοι. φιλέει δὲ καὶ ἐς
 λιπυρίην περιίτασθαι, καὶ λαμβάνει μάλιστα τεσσαράκοντα
 ἡμέρας καὶ ἐξηπιαλοῦται. καὶ ἡ λιπυρίη τῆς αὐτῆς ἡμέρας
 λαμβάνει τε καὶ μεθίησι. γίνεται δὲ καὶ τῆς κεφαλῆς ὀδύνη.
 ἐὰν δὲ μὴ μεθίη αὐτὸν ἡ λιπυρίη ἐν ταῖς τεσσαράκοντα ἡμέ-
 ραις, ἀλλ' ἄχθη καὶ ὀδύνη ἔχη τὴν κεφαλὴν, καὶ φληρηθή,
 ἐπικάθηρον αὐτόν. λήγοντος δὲ καύσου ἂν ἐπιγένηται ἵκτερος,
 οὐ φιλέει ἔτι ἰδροῦν, οὐδ' ἄλλη ἐπίστασθαι οὐδαμῆ, ἀλλ'
 ὑγίης γίνεται. τριταῖος κρίνεται ἐν ἑπτὰ περιόδοισιν ὡς ἐπὶ
 τὸ πούλυ. ὀκόσοις ἐν ἀφορήτοις πυρετοῖς τῇ ἑβδόμῃ, ἢ τῇ

sputum procedat, tam in ardentibus quam in aliis febribus,
 si nullis ex his signis contingentibus febris dimittat, has ju-
 dicationes pro illis fieri necesse est, aut majorum tubercu-
 lorum abscessus contingere, vel dolores vehementes ex abs-
 cessu, aut humorum ex calore colliquationes. Eorum quae
 febrem ardentem denunciant, judicationes et remissiones
 longiorem morbum ostendunt. Si vero vehementia fuerint,
 fere mortem adferunt. Reliquae febres ardentes securae se-
 ptimo aut decimoquarto finiunt. Solet autem in lipyriam
 transire, fereque quadraginta diebus occupat et in epialum
 hoc est febrem algidam definit. Et lipyria eodem die pre-
 hendit et dimittit, capitis etiam dolor oritur. Quod si eum
 lipyria febris per quadraginta dies non dimiserit, sed lon-
 gius deducta fuerit, dolorque caput detinuerit, ac delira-
 verit, eum purgato. At febre ardente finiente si morbus re-
 gius succedat, non solet amplius sudare, neque alibi usquam
 abscessum facere, sed sanus evadit. Tertianae ut plurimum
 septem circuitibus judicatur. Quibus in molestis febribus

Ed. Chart. VIII. [370.] Foes. I. 53. Ed. Lind. I. (440. 441.)
 ἐνάτη, [370] ἢ τεσσαρεσκαίδεκάτη ἕντεροι γίνονται, ἀγαθόν,
 εἰ μὴ τὸ δεξιὸν ὑποχόνδριον σκληρὸν γένηται, εἰ δὲ μὴ, ἐν-
 δοιαστόν. τὰ δὲ ξέα νοσήματα κρίνεται ἐν τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέ-
 ρησιν ὡς ἐπὶ τὸ (441) πουλύ. ἰδρωῖτες πυρεταίνοντι ἢ γίνων-
 ται τριταίοις καὶ πεμπταίοις καὶ ἑβδομαίοις καὶ ἑναταίοις
 καὶ ἑνδεκαταίοις καὶ τεσσαρεσκαίδεκαταίοις καὶ μίῃ καὶ
 εἰκοσταίοις καὶ τριηκοσταίοις, οὗτοι οἱ ἰδρωῖτες νούσους κρί-
 νουσιν· οἱ δὲ μὴ οὕτως γινόμενοι πόνοισι σημαίνουσιν. αἱ
 πεπάνσιες τῶν οὔρων κατὰ μικρὸν ἐκπεπαινόμεναι ἐν τοῖς
 κρισίμοις εἰάν πεπανθῶσιν, λύουσι τὴν νούσον. παράδειγμα
 δεῖ τῶν οὔρων τὰ ἔλκεα ποιέεσθαι. τὰ τε γὰρ ἔλκεα, ἢ μὲν
 ἀνακαθαίρονται πύω λευκῷ, ταχεῖν θεραπείην δηλοῦ· εἰάν δὲ
 μεταβάλλῃ εἰς τοὺς ἰχθῶρας, κακοήθη γίνεται. τὸν αὐτὸν δὲ
 τρόπον καὶ τὰ οὔρα σημαίνει. εἰάν ἐκ πόνου λεπτὰ γένηται,
 ἀπὸ τῆς προφάσιος δεῖ λογίζεσθαι, ἢ τὸ νόσημα παρεγένετο,
 καὶ ταύτην ὄρεῖν ἐπιπαύεται, ὡς ταύτης ἐπιλειπομένης, τῶν
 ἄλλων σημείων ἐπιγινόμενων οἶων δεῖ, οὐκ εἶναι ἀπαλλαγὴν
 τῇ νούσῳ οἰητέον. εἰάν ἀλγὴ ἢ κεφαλῆ, καὶ ἀπὸ τουτέου πυ-

septimo, nono, aut decimo quarto die morbi regii oriuntur,
 bonum est, nisi dextra praecordia obduruerint, sin minus,
 res in dubium venit. Acuti morbi intra dies quatuordecim
 fere judicantur. Sudores febricitanti si tertio, quinto, se-
 ptimo, nono, undecimo, decimo quarto, vigesimo primo
 et trigesimo die contingunt, hujusmodi sudores morbos ju-
 dicant. Qui vero non sic contingunt, labores portendunt.
 Urinarum concoctiones paulatim maturescentes, si diebus
 judicatoriis concoctae fuerint, morbum solvunt. Urinas cum
 ulceribus conferre oportet. Ulcera namque si repurgando
 pus album rejiciant, celerem curationem denunciant, sed
 si ad saniosos humores convertantur, maligna evadunt. Ad
 eundem etiam modum urinae praenunciant, si ex dolore
 tenues evadunt, occasionem ex qua morbus adest ratione
 colligere oportet, eamque inspicere cum sedatur. Si enim
 haec deficiat, aliaque signa qualia oportet accedant, nullam
 esse morbi solutionem est existimandum. Si capitis dolor ad-

Ed. Chart. VIII. [370.] Fœd. I. 53, 54. Ed. Lind. I. (441, 442.)
 ρετὸς ἐπιγένηται, τουτέου μὴ καταπαύσεται, μηδὲ τῆς ὀδύ-
 νης πανομένης, οὐ κρίσιμος ὁ πυρετός. κρίσεως μακρῆς εἶναι
 ἐπὶ τὸ ἄμεινον, πλεῖστα ταῦτ' ἐστὶ, καὶ ἐπὶ τουτέων ἄπερ ἐς
 ὑγίην ἔοντα. ἐν τοῖσιν ὑποχονδρίοισιν οἰδήματα μαλθακὰ καὶ
 ἀνώδυνα καὶ ὑπείκοντα ἐπεὶ θυγγάνης αὐτέου, χρονιωτέρας
 μὲν τὰς κρίσιαις ποιεῖ, ἥσσον δὲ φοβεράς τῶν ἐναντίων του-
 τέοις φυματίων. ὡσαύτως δὲ ἔχει καὶ περὶ τῶν ἐν τῇ ἄλλῃ
 κοιλίῃ φυματίων. οὔρων δὲ ἦν τὸ μὲν οὔρηθ' ἐν μὴ καθαρὸν ἦ,
 τὸ δ' ὑπόστημα λευκὸν τε καὶ λεῖον ἔχῃ, χρονιωτέρῃ ἢ κρίσις,
 ἢ καὶ ἥσσον ἀσφαλὲς τοῦ (442) βελτίστου οὔρου. ἦν δὲ ποτε
 ὑπερῦθρον οὔρον καὶ τὸ ὑπόστημα ὑπερῦθρον καὶ λεῖον, που-
 λυχρονιώτερον μὲν τοῦτο τοῦ προτέρου, σωτήριον δὲ κάρτα.
 || ὅποσα δὲ ποδαγωγικὰ νοσήματα γίνεται, ταῦτα ἐν τεσσαρά-
 κονθ' ἡμέραις ἀφλέγμαντα καθίστανται κρίσεως μακρῆς ἐπὶ
 τὸ ἄμεινον ἐπὶ τουτέων τὰ πλεῖστα ἐστίν. ἄπερ ἐς θάνατον ἐν
 ἡμέρῃ καὶ νυκτὶ κρίνεται. ἄπερ ἀσθενεώσεως σημεῖα, οἷον φαρ-
 μακοποσίης, κοιλίης ἐκταράξεως καὶ ἄνω καὶ κάτω, ἄσης,

fit, ex quo febris succedat, neque haec sedetur, dolore non
 cessante febris judicatione non finitur. Plurima sane ejus-
 modi sunt judicationis longae ad melius tendentis, quae
 etiam cernuntur in his quae ad sanitatem tendunt. Praecor-
 diorum tumores molles, doloris expertes et tactui cedentes,
 longiores quidem, sed minus formidandas, quam his con-
 traria tubercula, judicationes faciunt. Ad eundem se habent
 modum reliqua ventris tubercula. Ex urinis si partim qui-
 dem reddita pura sit, partim vero subfidentiam albam et
 laevem habeat, longiorem judicationem, aut minorem quam
 optima urina securitatem portendit. Quod si quandoque
 urina subrubra fuerit, subfidentiamque subrubram ac laevem
 habeat, longe quidem diuturniorem quam prior haec mor-
 bum significat, admodum tamen salutarem. Quibus pedum
 dolores contingunt, ii citra inflammationem diebus quadra-
 ginta desinunt, in his pleraque longa judicatione in melius
 tendunt. Quae ad mortem inclinant, intra diem et noctem
 judicantur, quae debilitatis signa sunt, velut epoto medica-
 mento, alvo sursum et deorsum exturbata, anxietudine et

Ed. Chart. VIII. [370.] Foef. I. 54. Ed. Lind. I. (442. 443.)
 καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιοντέων. ἦν μὲν οὖν ἀπαλλάσσηται τοῦ-
 των τὰ σημεῖα ἐν ἡμέρῃ καὶ νυκτί· εἰ δὲ μὴ, θανατώδη νομί-
 ζειν εἶναι. τῶν ἰδρώτων κάκιστοί εἰσιν οἱ ψυχροί τε καὶ περὶ
 τὸν αὐχένα γενόμενοι, οὗτοι γὰρ θανάτους καὶ μῆκος νοῦσων
 προσσημαίνουσιν. τὰ ποικίλα ὑποχωρήματα χροσιώτερα μὲν
 τῶν μελάνων καὶ τῶν ἄλλων θανασίμων ὑποχωρημάτων, οὐ-
 δὲν δὲ ἦσσαν ὀλέθρια. ἔστι δὲ τοιάδε, ξυσματώδεα, χολώ-
 δεα, αἱματώδεα, πρασοειδέα, μέλινα, καὶ τοτὲ μὲν ὁμοῦ
 πάντα διαχωρεῖ, τοτὲ δὲ κατὰ μέρος ἕκαστον. οὖρον δὲ ἐὰν
 τοτὲ μὲν καθαρὸν οὖρηθῇ, τοτὲ δὲ ὑπόστημα ἔχον λευκὸν τε
 καὶ λεῖον, χροσιώτερα καὶ ἦσσαν ἀσφαλῆ ταῦτ' ἐστὶ τοῦ
 βελτίστου οἴρου. ἐὰν πυρρὸν καὶ λεπτὸν ἢ τὸ οὖρον πολὺν
 χρόνον, κίνδυνος μὴ οὐ δύνηται διαρκέσαι ὁ ἄνθρωπος, ἕως
 ἂν πεπανθῇ τὸ οὖρον, καὶ ἦν ἄλλως περιεσομένου σημεῖα ᾖ,
 προσδέχον τουτέοις ἀπόστασιν προσεσομένην ἐς τὰ κάτω τῶν
 φρενῶν χωρία. ἐν τοῖσι πυρετοῖσι ἐὰν μεταβο(443)λὰς ἔχη τὸ
 οὖρον, χρόνον τε σημαίνει καὶ ἀνάγκη τῷ ἀσθενέοντι μετα-
 βάλλειν καὶ ἐπὶ τὰ χεῖρω καὶ ἐπὶ θάτερα. ἦν ἀρχόμενα οὖρα

aliis id genus. Horum igitur signa si die ac nocte solvantur,
 satis est, alioqui lethalia reputanda sunt. Sudores pessimi
 frigidi quique circa cervicem oboriuntur, hi enim mortem
 et morborum longitudinem praenunciant. Alvi dejectiones
 variae nigris aliisque exitialibus dejectionibus diurniores
 quidem, nihilo tamen minus perniciosae. Cujusmodi sunt
 ramentis similes, biliosae, cruentae, porri colorem refe-
 rentes, nigrae, eaeque interdum simul quidem omnes, in-
 interdum etiam singulae per se dejiciuntur. Urina quandoque
 quidem pura reddita, quandoque vero sedimentum album
 et laeve habens, tardio rem minoremque securitatem quam
 optima urina portendit, si per multum tempus urina fulva
 et tenuis fuerit, periculum est ne quoad concocta fuerit ae-
 ger sufficere non possit. Quod si alioqui salutaria signa fue-
 rint, his abscessum fore in locis septo transverso inferiori-
 bus expecta. In febribus si urina mutationes habeat, tem-
 poris longitudinem indicat, aegrumque tum ad deteriora
 tum in alteram partem necessario commutari. Si urinae pri-

Ed. Chart. VIII. [370. 371.] Foef. I. 54. Ed. Lind. I. (443.)
 μὴ ὅμοια ἤ, ἀλλὰ γένηται παχέα ἐκ λεπτῶν καὶ παντελῶς
 λεπτά, δύσκριτα καὶ ἀβέβαια τὰ τοιαῦτα. [371] ψυχροὶ ἰδρω-
 τες ξὺν μὲν ὄξει πυρετῷ θανάσιμοι, ξὺν δὲ πρηγνιτέρῳ μῆ-
 κος σημαίνουσι τῆς νοῦσου. καὶ ὅκου τοῦ σώματος θερμόν, ἢ
 ψυχρόν, ὅπου τοῦτο ἐν, ἐνταῦθα ἢ νοῦσος. καὶ τουτέῳ ἐν
 ὅλῳ τῷ σώματι μεταβολαὶ ὄξειαι γίνονται, καὶ ἦν τὸ σῶμα
 ψύχεται, ἢ αὐθις θερμαίνεται, ἢ τὸ χροῶμα ἕτερον ἐξ ἕτερου
 μεταβάλληται, μῆκος νοῦσου σημαίνουσιν, κἢν πυρέσσοντι
 ἰδρῶς ἐπιγένηται μὴ ἐκλείποντος τοῦ πυρετοῦ, κακόν. μῆκ-
 νει γὰρ ἢ νοῦσος καὶ ὑγρασίην σημαίνει. πυρέσσοντι ψυχροὶ
 ἰδρωῶτες ἐπιγενόμενοι μακρόν τὸν πυρετὸν σημαίνουσιν. ἰδρῶς
 πούλῳς ἀκρότως γινόμενος ὑγιάινοντι νόσον σημαίνει, θέρμεος
 μὲν μείω, ψύξεος δὲ πλεῖω ἐς τὸ αὐτὸ χωροῦντα, ἐὰν εἰσῆς
 ξυστῆναι, ὑφίσταται ὀκοῖον ξύσματα, ἦν ὀλίγα, ὀλίγη ἢ
 νοῦσος, ἦν πολλὰ, πολλή. τουτέοισι ξυμφέρει τὴν κοιλίην
 ἐπιπλύξεν. ὀκόσοις δὲ ἐν τῇ κάτω ὑποχωρήσει χολῆς μελαίνης
 ὑπεστιν, ἦν πλεῖον, πλεῖων ἢ νοῦσος, ἦν ἐλάσσω, ἐλάσσω.

mis minime similes, sed ex crassis tenues evadant et om-
 nino tenues, eae difficilem et minime certam judicationem
 faciunt. Sudores frigidi cum acuta quidem febre lethales,
 cum mitiore vero morbi longitudinem denunciant. Et qua-
 cunque corporis parte calor aut frigus inest, ibi morbus
 est, eique celeres in toto corpore mutationes contingunt.
 Quod si corpus perfrigescat, aut rursus incalescat, colorque
 subinde mutetur, ista morbi longitudinem portendunt. Si
 febricitanti sudor succedat, neque febris desinat, malo est,
 producitur enim morbus et humiditatem significat. Febrici-
 tanti sudores frigidi contingentes febrem longam denun-
 ciant. Sano sudor copiosus immodice contingens morbum
 portendit, aestate quidem minorem, frigore vero majorem.
 Quae eodem concedunt, si consistere permiseris, veluti ra-
 menta subsident, si parum, parvus est morbus, si multum,
 magnus, his alvum subluere confert. Quibus in inferiore
 per alvum deiectione bilis atrae quid subest, si copiosius,
 major est morbus, si parcius, minor. Si venae pulsant et

Ed. Chart. II. [571.] Foëf. I. 54. 55. Ed. Lind. I. (443. 444.)
 ἔαν αἱ φλέβες σφύζωσι, καὶ τὸ πρόσωπον ἐρῶμένον ᾗ, καὶ
 τὰ ὑποχόνδρια μὴ λαπαρά, ἀλλὰ ἐπηρμένα, χρονιῆ ἢ νοῦσος,
 καὶ ἄνευ σπασμοῦ οὐ λύεται, ἢ αἵματος πολλοῦ ἐκ τῶν ῥινέων
 ῥύσιος, ἢ ὀδύνης ἰσχυρῆς. καὶ οἱ παλμοὶ ἐν τῆσι χερσίν που-
 λυχροῦ πυρετοῦ σημεῖον, ἢ κρίσεως ξυντόμου ἐπὶ τὸ κά(444)
 κιον. καὶ ἐπὶ τούτων τὰ πλείστα ἄπερ ἐς θάνατον. τοῖσιν ἐλα-
 χίστω χρόνῳ μέλλουσιν ἀπόλλυσθαι μέγιστα σημεῖα ἀπ' ἀρ-
 χῆς γίνεται. δυσπνήοτοι γὰρ εἰσιν καὶ οὐ κοιμούνται τὰς νύκ-
 τας καὶ τὰ σημεῖα προφαίνουσι επικίνδυνα. ξυνεχοῦς δὲ πυ-
 ρετοῦ ἔαν τεταρταῖος πονεῖται καὶ ἑβδομαῖος, καὶ μὴ κριθῆ
 ἑνδεκαταῖος, ὀλέθριός ὡς τὰ πολλά. ὅσοι ὑπὸ τετάνου ἀλί-
 σκονται, ἐν ταῖς τέσσαρσιν ἡμέραις ἀπόλλυνται. ἦν δὲ τάντας
 ἀποφύγωσιν, ὑγιᾶς γίνονται. ἐν τοῖσι καύσοισιν ἔαν ἐπιγένῃ-
 ται ἴκτερος καὶ λύξη πεμπταίῳ ἔοντι, θανατῶδες. ὑποστρο-
 φαὶ λαμβάνονται οἷς ἂν ἀπυρέτοισιν γενομένοισιν ἀγρυπνία
 ἐρῶμέναι προσγίνονται, || ἢ ὑπνοὶ ταραχώδες, ἢ ῥώμη τοῦ
 σώματος, ἢ ἀλγῆματα ἐνὸς ἐκάστου τῶν μελέων, καὶ ὅσοις
 ἂν οἱ πυρετοὶ παύσονται, μήτε σημεῖων γενομένων λυπηρῶν

facies bene habita fuerit, praecordia minime mollia, sed
 sublata, diuturnus morbus significatur, neque sine convul-
 sione, aut copiosa ex naribus sanguinis profusione, aut ve-
 hementi dolore solvitur. In manibus etiam palpitationes
 admodum longam febrem, aut brevem in pejus tendentem
 judicationem indicant, praetereaque plurima quae ad mor-
 tem inclinant. His qui brevi perituri sunt, maxima signa
 per initia contingunt. Nam et difficilem habent spirationem
 neque noctu dormiunt et periculi plena signa ostentant. In
 febre continente, qui quarto et septimo die laborat, neque
 undecima die judicationem subierit, is plerumque perniciose
 habet. Qui distentione (tetanos dicitur) corripiantur, intra
 quatuor dies pereunt, quos si effugiunt, convalescunt. In
 febribus ardentibus, si morbus regius et singultus quinto die
 contingat, lethalis est. Morborum reversionibus tentantur
 quibus citra febrem vehementes vigiliae, aut turbulenti
 somni adveniunt, aut corporis robur solvitur, aut singulo-
 rum membrorum dolores adsunt, et quibus febres, non ac-

Ed. Chart. VIII. [371. 372.] Foel. I. 55. Ed. Lind. I. (444. 445.)
 μήτ' ἐν ἡμέρησι κρίσεισιν. καὶ ἐὰν ἐκλελοιπότες τοῦ πυρετοῦ
 καὶ ἰδρωτός ἐπιγενομένου πυρεθὸν οὖρον οὐρήσει, λευκὴν ὑπό-
 στασιν ἔχον, προσδέχου τούτοις ὑποστροφὴν πυρετοῦ αὐθη-
 μερόν. αὗται δὲ καὶ ὑποστροφαὶ πεμπταῖαι κρίνονται ἀκίν-
 δυνοί. καὶ ἦν κρίσιος ἐκγενομένης οὖρον ἐρυθρὸν οὐρήσει ὑπό-
 στασιν ἔχον ἐρυθρὴν, καὶ τουτέοις ὑποστροφή γίνεται τοῦ
 πυρετοῦ αὐθημερόν, καὶ ὀλίγοι ἐκ ταύτης σώζονται ὅταν ὑπο-
 στρέφῃ ὁ καῦσος, τὰ πολλὰ καὶ ἐξιδροῖ. καὶ ἦν ἡμέρας λάβῃ
 ὑποστρέψας ὅσας τὸ πρῶτον, ὑποτροπιάζει δὲ καὶ τρεῖς πυρε-
 τὸς, ἦν μὴ περισῆ ἡμέρη ἀφῆ. ὑποτροπιάσας τὰ πολλὰ ἐὰν
 ἀπέπτων ἐόντων τῶν οὔρων, καὶ τῶν ἄλλων σημείων μὴ (445)
 κατὰ λόγον ἐόντων ἢ νοῦσος κρίσιμη ἡμέρη ὑποτροπιάζει.
 ὅταν δὲ καὶ ὑποστρέφει ἐν κρίσει ἡμέρη, τουτέων καταλει-
 πομένων τοιούτων [372] τὰ παρ' οὓς οἷς ἀμφὶ κρίσιν γενόμενα
 μὴ ἐκπύση, τουτέων ἀπαλλασσομένων ὑποστροφή γίνεται
 κατὰ λόγον τῶν ὑποστροφῶν, ὁμοίᾳ περιόδῳ ἐπὶ τουτέοις
 ἐλπίς ἐς ἄρθρα ἀφίστασθαι. ἦν οὖρον παχὺ, οἷον τὸ λευκόν,

cedentibus solutionis signis, neque diebus judicatoriis quies-
 cunt. Quod si deficiente febre et accedente sudore, urinam
 fulvam albam subsidentiam continentem reddiderint, his
 eodem die febris reversionem sperato. Ejusmodi vero rever-
 siones quinto die citra periculum judicantur. At si judica-
 tione facta, urina rubra subsidentiam rubram continens
 reddita fuerit, his quoque febris reversio eodem die contin-
 git, ex eaque pauci servantur. Febris ardens cum rever-
 sionem facit, plerumque etiam sudorem profundit, praesertim
 si post reversionem tot diebus quot prius detineat. Tertio
 etiam febris revertitur, nisi post reversionem die impari di-
 miserit et plerumque si non coctae fuerint urinae, neque
 alia signa secundum rationem processerint, morbus judica-
 torio die revertitur, interdum vero his ejusmodi relictis
 etiam die judicatorio reversionem facit. Quibus judicationis
 tempore exorta ad aures tubercula non suppurantur, his so-
 luti morbi reversio pro recidivarum ratione simili circuitu
 contingit. In his ad articulos aliquid abscedere posse spe-
 randum est. Si urina crassa fuerit, qualis alba in morbis

Ed. Chart. VIII. [372.] Foef. I. 55. Ed. Lind. I. (445.)
 ἐπὶ τοῖς κοπιώδεσι τεταρταίοις, ῥύεται τῆς ἀποστάσιος. ἐνίοις
 δὲ τοιτέων καὶ αἰμορροαγαίαι γίνονται ἐκ τῶν ῥινέων, ἥτις
 τεταρταίως οὐ λυτική, καὶ τοῖς πῦα ἀποχωρόντα ὑγιάζειν
 τοῖσιν. τοῖς μελαγχολικοῖς μετὰ φρενιτίδων ἐχομένοις αἰμορ-
 ροῖδες ἐγγερόμεναι ἀγαθόν. ὅσοι μαινονται, ἢ αὐτόματοι
 ἀπαλλασσόμενοι ἐκ τῶν ρούσων, τοιτέοις τὴν μανίην ὀδύνη
 ἐς τοὺς πόδας εἰσελθούσα, ἢ ἐς στήθος, ἢ βῆξ ἰσχυρὴ γενο-
 μένη λύει. εἰάν τοιτέων μηδὲν γένηται λυομένης τῆς μανίης,
 στέρησις τοῦ ὀφθαλμοῦ γίνεται. ὁκόσοι ἐν τῇ γλώσση παφλά-
 ζουσι τῶν χειλέων μὴ κρατέοντες, εἰάν ταῦτα παύσῃται, ἔμπυοι
 γίνονται, ἢ ὀδύνη ἰσχυρὴ ἐν τοῖς κάτω χωρίοις λύει, ἢ κυφότης,
 ἢ αἷμα πολὺ ἐκ τῶν ῥινῶν ῥυέν, ἢ μανίη τοῦ μεγάλου νοσή-
 ματος, ἐν ἔθει γενομένου λύσις. ὅσοις ἐν τοῖσι καύσοισιν
 ἰσχύων ὀδύνη, ὀφθαλμῶν διαστροφὴ, ἢ τύφλωσις, ἢ ὀρχέων
 οἰδήσεις, ἢ τιτθῶν ἄρσις, καύσον λύει ἢ καὶ αἷματος ἐκ ῥινῶν
 ῥύσις. ἐν καύσῳ εἰάν ἐπιλάβῃ ῥίγος, φιλέει ἐξιδροῦν. ὑπὸ καύ-
 σου ἐχομένῳ ῥίγος ἐπιγενομένου λύσις. ὅσοις ἐν τοῖσι καύ-

cum lassitudinis sensu quarto die accidit, ab abscessu liberat, horum vero quibusdam etiam sanguinis ex naribus profluvia contingunt, quae quarto die minime liberant, neque morbos quos pus prodiens sanat. Attra bile vexatis et phrenitide detentis, sanguinis profluvium per ora venarum quae in ano sunt, bonum est. Qui insaniam corripiuntur, aut per se a morbis liberantur, iis dolor ad pedes aut pectus subiens, aut vehemens tussis oborta, insaniam solvit. Quod si soluta insaniam nihil ex his accidit, caecitas sequitur. Qui inter loquendum haesitant ac balbutiunt, ut nec labris moderari queant, si haec cessent, purulenti evadunt. Vehementem in locis inferioribus dolorem surditas solvit, aut copiosus ex naribus sanguis profluens. Insaniam magnum morbum invadendi consuetudine jam familiarem solvit. Quibus in febribus ardentibus coxendicum dolor est, oculorum perversio aut caecitas, aut testium tumores, aut mammarum elevatio, haec febrem ardentem solvunt, aut etiam sanguinis ex naribus profluvium. In febre ardente si rigor corripiat, sudorem evocare solet. In febre ardente detento, rigore succedente

Ed. Chart. VIII. [372.] Foef. I. 55. 56. Ed. Lind. I. (446.)
 σοισι τρόμοι ἐγγίνονται, (446) παρακοπή λύει. ὅσοις ἂν ἐν
 τοῖς πυρετοῖς τὰ ὠτα κωφωθῇ, τουτέοισι μὴ λυθέντος τοῦ
 πυρετοῦ μανῆναι ἀνάγκη. λύει δὲ ἐκ τῶν ρινῶν αἷμα ῥυέν,
 ἢ κοιλίῃ ἐκταραχθεῖσα χολώδεα, ἢ δυσεντερική ἐπιγενομένη,
 ἢ ὀδύνη ἰσχύων, ἢ γονάτων. ὅσοισι πυρετοῖσι ῥίγος ἐπιγένη-
 ται, ὁ πυρετὸς λύεται. ὅσοισιν ὀδύνη γίνεται ἐξαπίνης, τὸ
 ὑποχόνδριον ἀπῆρται ἄνω. καὶ ἐὰν περὶ τὴν νόθον πλευρὴν
 περισκελέες αἱ ὀδύνη γίνεται, τουτέοισι λύσις φλεβοτομῆ
 καὶ κάθαρσις κύτω. οὐ γὰρ λαμβάνει πυρετὸς ἰσχυρὸς ἀδυνα-
 τούντων τῶν χωρίων. ὑπὸ ὕδρωπος ἐχομένων κατὰ τὰς φλέ-
 βας ἐς τὴν κύστιν, ἢ κοιλίῃν ὑδατώδους ῥυέντος, λύσις. ἢν
 ὑπὸ λευκοῦ φλέγματος ἐχομένῳ διάρροια ἐπιγίνηται ἰσχυρῇ,
 λύσις. ὅσοι ὑπὸ διαρροίης πολὺν χρόνον λαμβάνονται ξὺν
 βηγί, οὐκ ἀπαλλάσσονται, ἐὰν μὴ ὀδύνη ἰσχυραὶ ἐν τοῖς
 ποσὶν ἐμπέσωσιν, || εἰ βούλεται διαστροφή γίνεσθαι φύσιος,
 ἐπειδὴν μὴ διάρροιαίη, ἢ κενὴν διαχώρησιν πρὸς πᾶσαν λάβῃ.
 ἐπιγίνονται γὰρ φῦσαι ἔξωθεν οὔσαι. δῆλον τοίνυν οὐκ ἔχου-

solutio contingit. Tremores in febribus delirium solvit. Qui-
 bus in febribus aures obsurduerunt, his nisi febris solvatur,
 furorem contingere necesse est. Solvit autem sanguis ex
 naribus effluens, aut alvus biliosa effundens, aut intestino-
 rum difficultas, aut coxendicum aut genuum dolor succe-
 dens. Febribus si rigor succedat, febris solvitur. Quibus do-
 lores derepente oriuntur, praecordia sursum attolluntur,
 si dolores vehementes ad notham costam contingant, his ve-
 nae sectio et deorsum purgatio solutionem adfert. Neque
 enim locis invalidis vehemens febris invadit. In aqua in-
 tercute detentis, si aquosus humor per venas in alvum aut
 vesicam effluat, solutio contingit. Si pituita alba detento,
 vehemens alvi profluvium succedat, solutio contingit. Qui
 alvi profluvio citius cum tussi detinentur, non liberantur,
 nisi dolores vehementes ad pedes contigerint, si velit natu-
 rae perversio fieri, ubi nullum amplius alvi profluvium ad-
 fuerit, aut inanis alvi egestio corripuerit, flatus enim foris
 existentes superveniunt. Manifestum igitur nullum humo-

Ed. Chart. VIII. [372, 373.] Foef. I. 56. Ed. Lind. I. (446, 447.)
 σιν οὐδὲν ὑγρὸν, ὥστε προσφέρειν εἰδήσει τὰ ἀσφαλῶς τῷ
 οὕτως ἔχοντι. εἰλεοῦ ἐπιγενομένου, οἶνον ψυχρὸν διίδου πίνειν
 πολὺν ἄκρατον κατ' ὀλίγον ἕως ὑπνος, ἢ σικελῶν ὀδύνη γί-
 νεται. λύει δὲ καὶ πυρετὸς, ἢ δυσεντερίη. κεφαλὴν περιωδυ-
 νοῦντι, καὶ τασέοντι πύου ῥέοντος ἢ κατὰ τὰ ὦτα, ἢ κατὰ
 τὰς ῥίνας, λύει τὸ νόσημα. ὀκόσοισιν ὑγραινουσιν ἑξαπίνης
 ὀδύνη ἐγγίνονται, ἐν ταῖς κεφαλαῖς, (447) καὶ παραχοῆμα
 [373] ἄφωνοι γίνονται, καὶ ῥέγκουσιν, ἀπόλλυνται ἐν ἑπτὰ
 ἡμέραις, εἰ μὴ πυρετὸς ἐπιλάβῃ. κεφαλὴν περιωδυνέοντι ὅ-
 τι ἂν τῶν ἄνω χωρίων πονήσῃ, σικύην πρόσβαλε, λύει ὀδύνη
 ἐς ἰσχία καὶ γούνατα καὶ ἄσθμα, ὅτι ἂν τουτέων γίνεται.
 ὀφθαλμιῶντι ὑπὸ διαρροῆς ἁλῶναι ἀγαθόν. ὑπὸ σπασμοῦ
 ἢ τετάνου ἐχομένῳ πυρετὸς ἐπιγενομένος λύει τὸ νόσημα.
 ὑπὸ πυρετοῦ ἐχομένῳ σπασμὸς ἢ λάβῃ, παύεται ὁ πυρετὸς
 αὐθημερόν, ἢ τῇ ὑστεραίῃ, ἢ τῇ τρίτῃ. ὅποταν ξυντεταμένος
 τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, μανίην ἐμποιέουσιν. ἔναι αἱ φλέ-
 βες σφύζουσιν αἰ ἐν ταῖς χερσίν καὶ τὸ πρόσωπον ἐρῶμένον
 ἢ, καὶ τὰ ὑποχόνδρια μὴ μαλακὰ, ἀλλὰ ἐπηρμένα ἢ, χρονίη
 ἢ τοῦσος ἄνευ τοῦ σπασμοῦ.

rem habent, ut proinde quae ita habenti adhibentur, tuta esse noscas. Si tenuioris intestini morbus superveniat, vinum frigidum copiosum, meracum, paulatim propinato, quoad somnus aut crurum dolor oboritur, quem etiam febris aut intestinorum difficultas solvit. Capitis morbo vehementer affecto, si pus per aures aut nares effluerit, morbum solvit. Quibus per sanitatem derepente capitis dolores obveniunt, confestimque vox deficit, ac stertunt, intra dies septem pereunt, nisi febris prehenderit. Ex capite vehementer dolenti, quicumque ex superioribus locis afficiatur, cucurbitulam admoveto. Coxendicum et genuum dolor et crebra spiratio quicquid horum contigerit solvit. Lippitudine laboranti alvi profluvio detineri bonum. Convulsione aut corporis distentione vexato si febris superveniat, morbum solvit. Si febre detentum convulsio prehenderit, febris eodem die, aut postero, aut tertio desinit.

Ed. Chart. VIII. [373. 374.] Foef. I. 56. Ed. Lind. I. (432.)

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΚΡΙΣΙΜΩΝ.

(432) Μέγα μέρος ἡγέομαι τῆς τέχνης εἶναι τὸ δύνασθαι
κατασκοπέεσθαι περὶ τῶν γεγραμμένων ὀρθῶς. ὁ γὰρ γνοὺς
καὶ χρεόμενος τούτοισιν οὐκ ἂν μοι δοκέει μέγα σφάλλεσθαι
κατὰ τὴν τέχνην. δεῖ δὴ καταμανθάνειν τὴν κατάστασιν τῶν
ὥρῶν ἀκριβῶς καὶ τῶν νούσων. ἐκάστη ὅτι νόσημα ἀγαθόν,
καὶ ὅτι κινδυνῶδες, ἢ ἐν τῇ καταστάσει, ἢ ἐν τῇ νόσῳ. μα-
κρὸν, ὅτι νόσημα καὶ θανάσιμον. μακρὸν, ὅτι περιεστι-
κόν. ὄξυ, ὅτι θανάσιμον. ὄξυ, ὅτι περιεστικόν. τάξιν τῶν
κρισίμων ἐκ τούτων σκοπεῖσθαι, καὶ τὸ προλέγειν ἐκ τούτων
εὐπορέεται. ἔτι δὲ ἀπὸ τούτων ἔστι οὖς, ὅτε καὶ ὡς δεῖ δια-
τῆν. μέγιστον τοίνυν σημεῖον ἐν τοῖσι μέλλουσι τῶν καμνόν-
των βιώσασθαι, εἰάν μὴ παρὰ φύσιν ἢ ὁ καῦσος, καὶ τᾶλλα
δὲ νοσήματα ὡσαύτως. οὐδὲ γὰρ δεινὸν τῶν κατὰ φύσιν γί-
νεται, οὐδὲ θανατῶδες. δεύτερον δὲ, εἰάν αὐτὴ τε ἢ ὥρη τῷ
νοσήματι [374] ξυμμαχήσῃ. ὡς γὰρ ἐπὶ τὸ πολὺ οὐ νικᾷ ἢ
τοῦ ἀνθρώπου φύσις τὴν τοῦ ὄλου δύναμιν. ἔπειτα δὲ ἦν τὰ

HIPPOCRATIS DE DIEBUS JUDICATORII LIBER.

Artis magnam partem esse ducō posse quae recte
scripta sunt speculari. Qui enim haec noverit, iisque uti-
tur, is mihi in arte non multum falli videtur. Unamquam-
que sane tempestatum anni et morborum conditionem exacte
addiscere oportet et quisnam morbus bonus, quis periculo
conjunctus, aut in temporis conditione, aut in morbo, qui-
nam morbus longus sit et lethalis, longus quinam salutaris,
acutus quinam lethalis, acutus quinam salutaris. Ex quibus
tum judicatoriorum dierum series contemplanda est, tum
etiam praedicendi facultas suppetit. Praetereaque ex his,
quibus et quando et quamnam victus rationem praescribere
oporteat, cognoscere licet. Maximum igitur in aegris qui su-
perflites futuri sunt signum est, si febris ardens caeterique
morbi eodem modo praeter naturam non fuerint. Nihil
enim in his quae sunt secundum naturam, neque formidan-
dum, neque lethale contingit, secundum vero si ipsa etiam
anni tempestas, una cum morbo minime repugnet. Neque
enim fere contingit ut humana natura universi vim su-

Ed. Chart. VIII. [374.] Foës. I. 56. 57. Ed. Lind. I. (432. 433.)
περὶ τὸ πρόσωπον ἰσχραίνηται, καὶ αἱ φλέβες αἱ ἐν τῆσι
χερσὶ, καὶ ἐν τοῖσι καρδοῖσι, καὶ ἐπὶ τῆσιν ὀφρῦσιν, ἤσυ-
χίην ἔχουσι, πρότερον μὴ ἤσυγά(433)ζουσαι. τούτῳ δὲ ἦν ἡ
φωνὴ ἢ ἀσθενεστέρη, καὶ λειοτέρη γίνεται, καὶ τὸ πνεῦμα
μανότερον, καὶ λεπτότερον, ἐς τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν ἄνεσις
τῆς νούσου. ταῦτα οὖν χρὴ σκοπεῖν, πρὸς τὰς κρίσεις, καὶ
ἐς τὸ παραδικροῦν τῆς γλώττης ὡσπερ σιάλω λευκῇ ἐπαλείφε-
ται, καὶ ἐν ἕκτῃ τῇ γλώττῃ ταυτὸ τοῦτο γεγένηται. ἤσσον
δὲ εἰ μὴ οὖν μικρὰ ταῦτα εἴη, ἐς τὴν τρίτην ἄνεσις τῆς νούσου.
ἦν δέ τι παχύτερον, αὔριον. ἦν δὲ παχύτερον, αὐθημερινόν. τοῦ-
το δὲ ὁκόταν τῶν ὀφθαλμῶν τὰ λευκὰ ἐν ἀρχῇ μὲν τῆς νούσου,
ἀνάγκη μελαίνεσθαι, ἐὰν ἰσχύη ἡ νοῦσος. ταῦτα οὖν καθαρὰ
γινόμενα τελείην ὑγίην δηλοῖ. ἀτρέμα μὲν βραδύτερον, σφό-
δρα δὲ γινόμενον, θάσσον. || τὰ δὲ ὀξέα τῶν νοσημάτων γίνε-
ται ἀπὸ χολῆς, ὁκόταν ἐπὶ τὸ ἥπαρ ἐπιρῶνῃ, καὶ ἐς τὴν κε-
φαλὴν καταστῆ. τάδε οὖν πάσχει, τὸ ἥπαρ οἰδέει καὶ ἀνα-
πίσσειται πρὸς τὰς φρένας ὑπὸ τοῦ οἰδήματος, καὶ εὐθύς ἐς
τὴν κεφαλὴν ὀδύνη ἐμπίπτει, μάλιστα δὲ ἐς τοὺς κροτάφους.

peret. Deinde si faciei partes extenuentur, et venae quae
in manibus sunt, et oculorum angulis ac superciliis quies-
cant, cum antea minime quiescerent. Huic si vox remissior
et exilior, spiratioque rarior et tenuior fuerit, in sequentem
diem morbi remissio contingit. Haec igitur ad judicationem
in considerationem adhibenda sunt, et si linguae bifurculum
velut saliva alba obducitur, sique in summa lingua hoc
idem contigerit, minus tamen. Siquidem igitur parva haec
extiterint, ad tertium diem morbi remissio expectanda est,
si vero aliquanto crassius, in crastinum, si autem adhuc
crassius, eodem ipso die. Quin etiam oculorum alba per
initia quidem morbi nigrescere necesse est, si morbus inva-
luerit. Haec igitur si pura existunt, perfectam sanitatem,
remisse quidem tardius, vehementer vero citius contin-
gere denotant. At vero acuti morbi ex bile oriuntur, cum
ad jecur confluerit et ad caput pervenerit. Sic vero affici-
tur: jecur intumescit, et propter tumorem ad septum trans-
versum expanditur, statimque ad caput, praecipue vero ad

Ed. Chart. VIII. [374.] Foef. I. 57. Ed. Lind. (433. 434.)
 και τοῖσι τε ὡσιν οὐκ ὄξυ ἀκούει, πολλάκις δὲ και τοῖσι ὀφθαλμοῖσι οὐχ ὄρη. και φρίκη και πυρετός ἐπιλαμβάνει. ταῦτα μὲν οὖν κατ' ἀρχάς τοῦ νοσήματος αὐτέω γίνεται διημιμπά-
 νοντα, τοιὲ μὲν σφόδρα, τοιὲ δὲ ἥσπον. ὀκόσφ δὲ ἂν ὁ χρό-
 νος τῆς νόσου προῖη, ὅ τε πόνος πλείων ἐν τῷ σώματι, και αἰκόραι σκίδναιται τῶν ὀφθαλμῶν, και σκιαυγεῖ. και ἦν προσφέρῃς τὸν δάκτυλον πρὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς, οὐκ αἰσθή-
 σεται διὰ τὸ μὴ ὄρη. τοῦτο δ' ἂν γνοίῃς ὅτι οὐχ ὄρη, οὐ γὰρ σκυρδαμύσσει προσφερομένου τοῦ δακτύλου, και τὰς κρο-
 κίδας ἀφαιρέει ἀπὸ τῶν ἱματίων, ἦν περ εἶδη, δοκέων φθεῖ-
 ρας εἶναι. (434) και ὀκόταν τὸ ἦπαρ μᾶλλον ἀναπτυχθῆ πρὸς τὰς φρένας, παραφρονέει και προσφέρεσθαι οἱ δοκέει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἐρπειά και ἄλλα παντοδαπά θηρία, και ὀπλί-
 τας μαχομένους, και αὐτὸς αὐτοῖς δοκέει μάχεσθαι, και τοιαῦτα λέγει ὡς ὄρέων, και ἐξέρχεται, και ἀπειλεῖ, ἦν μὴ τις αὐτὸν ἐφή διεξιέναι, και ἦν ἀνασιῆ, οὐ δύναται αἶρειν τὰ σκέλεα, ἀλλὰ πίπτει. οἱ πόδες δὲ γίνονται αἰεὶ ψυχροὶ, και ὀκόταν καθεύδῃ, ἀναῖσσει ἀπὸ τοῦ ὕπνου, και ἐνύπνια ὄρη

tempora dolor ingruit, neque auribus acute audit, saepe vero oculis non videt, horrorque et febris invadit. Haec igitur per morbi initia ei contingunt, et quandoque valde quidem, quandoque etiam minus intermittunt, quoque magis morbi tempus processerit, eo corporis dolor major est, oculorum pupillae dissipantur eorumque acies hebescit, sique digitum ad oculos admoveris, non percipiet, eo quod non videat. Istud autem quod non videat hinc cognosces, quod admoto digito non nictatur et floccos ex vestibis stragulis detrahit, si quos videat, pediculos esse ratus. Cumque jecur ad septum transversum magis explicatum fuerit, delirat, sibi que ante oculos reptilia et varias cujusvis generis feras ferri existimat, et homines armatos cum quibus pugnare videtur, et tanquam videat ejusmodi loquitur, irruit minaturque si quis eum exire non permittat. Et si surrexerit, citra attollere nequit, sed cadit pedesque perpetuo sunt frigidi, cumque dormit ex somno exilit horrendaque insom-

Ed. Chart. VIII. [374. 375.] Foef. I. 57. Ed. Lind. I. (434. 435.) φοβερὰ. τοῦτο δὲ γινώσκωμεν ὅτι ἀπὸ ἐνυπνίων ἀναΐσσει καὶ φοβέεται, ὅταν ἐννοος γένηται: ἀφηγεῖται γὰρ τὰ ἐνύπνια τοιαῦτα ὁκοῖα καὶ τῷ σώματι ἐποίησέ τε καὶ τῇ γλώσση ἔλεγε. ταῦτα μὲν οὖν ὥδε πάσχει. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἄφωνος γίνεται ὅλην τὴν ἡμέρην, καὶ τὴν νύκτα ἀναπνέων πούλῦ ἀθρόον πνεῦμα. ὅταν δὲ παύσῃται παραφρονέων, εὐθύς ἐννοος γίνεται, καὶ ἦν ἔρωτᾷ τις αὐτόν, ὀρθῶς ἀποκρίνεται, καὶ γινώσκει πάντα τὰ λεγόμενα. εἶτα πάλιν ὀλίγον ὕστερον ἐν τοῖσιν αὐτοῖσιν ἄλγεσι κεῖται. αὕτη ἢ νοῦσος προσπίπτει μάλιστα ἐν ἀποδημῆι, καὶ ἦν πη ἐρήμην ὁδὸν βαδίσῃ. λαμβάνει δὲ καὶ ἄλλως. [375] τέτανοι δύο ἢ τρεῖς, ἦν μὲν ἐπὶ τραύματι γένηται, πάσχει τάδε. αἱ γνάθοι πήγνυνται, ὥσπερ ξύλα, καὶ τὸ στόμα ἀνοίγειν οὐ δύνανται, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ δακρῦουσι θάμινά καὶ ἔλκουνται, καὶ τὸ μετάφρενον πέπηγος, καὶ τὰ σκέλεα οὐ δύνανται ξυγκάμπειν, οὐδὲ τὰς χεῖρας (435) καὶ τὴν ὀσάχην, ὁκόταν δὲ θανατώδης ἦ, τὸ ποτόν καὶ τὰ βρώματα ἅ πρότερον ἐβεβρώκειεν ἀνὰ τὰς ῥίνας ἐνίοτε ἔρχεται. ὁ δὲ ὀπισθότονος τὰ μὲν ἄλλα πάσχει διὰ πλῆθος τὰ αὐτὰ, γίνεται δὲ

nia videt. Quod autem per somnos exiliat et terreatur, cognoscimus, cum ad mentem redierit. Insomnia enim ejusmodi exponit et quae corpore gessit quaeque lingua locutus est. Istaque ejusmodi patitur, interdum vero per totum diem ac noctem voce privatur, cum multa et conferta respiratione, cum delirium cessavit, statim ad mentem redit, et si quis eum interroget, recte respondet et omnia quae dicuntur intelligit, deinde rursus paulo iisdem prostratus doloribus decumbit. Hic morbus potissimum in peregrinatione contingit, et si quando per deserta loca quis iter fecerit, etiam aliter invadit. Nervorum distentiones duae vel tres. Siquidem ex vulnere nervorum distentio contingit, sic aeger afficitur, maxillae velut ligna rigescunt, os aperire non potest, oculi frequenter illachrymantur et contrahuntur, dorsum rigidum est, neque crura, neque manus, neque spinam inflectere potest. Cum vero lethalis fuerit, potus et edulia quae prius devoravit, per nares interdum exeunt. In distentione ad posteriora, opisthono dicta, in reliquis eodem ut

Ed. Chart. VIII, [375.] Foef. I, 57. 58. Ed. Lind. I. (435.)
 ὀκότεαν τοὺς ἐν τῷ αὐχένι τένοντας τοὺς ὀπισθεν νοσήση. νο-
 σείει δὲ ἢ ἀπὸ συνάγχης, ἢ ἀπὸ σταφυλῆς, ἢ τῶν ἀντιβραγ-
 χίων ξυμπύων γινομένων. ἐνίοισι δὲ καὶ ἀπὸ κεφαλῆς πυρετῶν
 ἐπιγεγεννημένων σπᾶσμός ἐπιγίνεται. ἤδη δὲ καὶ ὑπὸ τραυμά-
 των οὗτος ἔλκεται εἰς τοῦπισθεν, καὶ ὑπὸ τῆς ὀδύνης τὸ με-
 τάφρενον πέπηγε, καὶ τὰ στήθεα οἰμώζει. οὗτος σπᾶται σφό-
 δρα, ὥστε μόλις κατέχεται ὑπὸ τῶν παρεόντων, μὴ ἐκ τῆς
 κλίτης ἐκπίπτειν. ὁ δὲ τέτανος ἦσσον θανατώδης τῶν πρό-
 σθεν. γίνεται δὲ ἀπὸ τῶν αὐτέων, καὶ σπᾶται πᾶν τὸ σῶμα
 ὁμοίως. καῦσος δὲ τοῖσι προειρημένοισιν οὐχ ὁμοίως γίνεται.
 φῦσαι γὰρ ἄπαξ, ὡς ἠνάγκασθαι πυριάσασθαι. δίψα μὲν
 οὖν πολλὴ ἔχει τὸν ἄνθρωπον καὶ πυρετός σφοδρός. γλῶσσα
 δὲ ῥήγνυται τρηχυρομένη, καὶ ξηρὴ γίνεται, καὶ τὸ χροῶμα
 αὐτῆς τὸ μὲν πρῶτον ὠχρόν ἐστί, οἷόν περ εἴωθε, προϊόντος
 δὲ τοῦ χρόνου μελαινεται, καὶ ἢν μὲν ἐν ἀρχῇσι μελαινοίτο,
 θάσσους αἱ κρίσεις εἰσὶν, ἢν δὲ ὕστερον, χρονιότεραι. || ἰσχιά-
 δες δὲ ἀπὸ τῶνδε μάλιστα γίνονται τοῖσι πολλοῖσιν, ἢν ἔλθῃ
 ἐν ἡλίῳ πούλυν χρόνον, καὶ τὰ ἰσχία διαθερμανθῇ, καὶ τὸ

plurimum modo afficitur aeger. Oritur autem cum ad poste-
 riora cervicis tendones, aut ex angina, aut uva, aut locis ad
 tonsillas purulentis affectus fuerit. Quibusdam etiam ex ca-
 pite, cum febres supervenerint, convulsio contingit. Jam
 vero etiam ex vulneribus in posteriora distrahitur, et prae
 dolore dorsum et pectus rigescit et lamentatur. Is vehemen-
 ter convellitur, ut vix ab iis qui adsunt contineatur, quin
 e lecto excidat. Alia nervorum distentio minus ex prioribus
 lethalis, ex iisdem autem oritur, eodemque modo totum
 corpus convellitur. At febris ardens non similiter ut prae-
 dicta oritur. Semel enim natura suaprehendit, ut accendi
 necesse sit. Sitis igitur multa et vehemens febris hominem
 detinet. Lingua autem exasperata finditur et resiccatur, co-
 loreque primum quidem pallida est, uti consuevit, proce-
 dente vero tempore nigrescit. Quod si quidem per initia ni-
 grescat, celeriores judicationes contingunt; si postea, tardio-
 res. Coxendicum morbi plerisque ex his potissimum causis
 oriuntur, si quis diutius in sole versetur et coxendices in-

Ed. Chart. VIII. [375.] Foef. I. 58. Ed. Lind. I. (435. 436.)
 ὑγρὸν ἀναξηρανθῆ τὸ ἐνέον τοῖς ἄρθροισιν ὑπὸ τοῦ καύ-
 ματος. ὡς δ' ἀναξηραίνεται καὶ πήγνυται τόδε μέγα τεκμήριον.
 ὁ γὰρ νοσέων ἐνστρέφεσθαι καὶ κινέειν τὰ ἄρθρα οὐ δύναται
 (436) ὑπὸ τῆς ἀλγηδόνης τῶν ἄρθρων καὶ τοῦ ξυμπεπηγέ-
 ται τοὺς σπονδύλους. ἀλγείει δὲ μᾶλλον τὴν ὀσφῦν καὶ τοὺς
 σπονδύλους τοὺς ἐκ τοῦ πλαγίου τῶν ἰσχίων καὶ τὰ γού-
 νατα. ἴσταιται δὲ ἡ ὀδύνη πλείστον χρόνον ἐν τοῖσι βουβάσιν,
 ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖσιν ἰσχίοισιν, ὀξείη καὶ καυματώδης, καὶ ἦν
 τις αὐτὸν ἀνιστῆ, οὐ μετακινέεται, οἰμώζει δὲ ὑπὸ τῆς ἀλγη-
 δόνης, ὅσον ἂν μέγιστον ὀδυνῆται. ἐνίοτε δὲ καὶ σπασμὸς
 ἐπιγίνεται καὶ ῥῆγος καὶ πυρετός. γίνεται δὲ ἀπὸ χολῆς.
 γίνεται δὲ καὶ ἀπὸ αἵματος, καὶ ὀδύνη παραπλήσιοι ἀπὸ πάν-
 των τῶν νοσημάτων, καὶ ῥῆγος, καὶ πυρετός, ἐνίοτε δὲ ἐπι-
 λαμβάνει βληχρός. ἀλλὰ χορῆ ὥδε μελετῆν. ἕκτερος δὲ ἐστὶν
 ὀξύς καὶ ταχέως ἀποκτείνων. ἡ χοροὴ δὲ ὅλη σιδιοειδής. σφό-
 δρα δὲ ἐστὶ γλωροτέρη, καθὰ καὶ οἱ σαῦροι οἱ γλωρότεροι.
 παρόμοιος δὲ οἱ ὁ χρώς, καὶ ἐν τῷ οὔρω ὑφίσταται οἶον ὀρό-
 βιον πυρρόν, καὶ πυρετός καὶ φορὴν βληχρὴ ἔχει. ἐνίοτε δὲ

caluerint, humorque qui in articulis inest ab ardore resic-
 catus fuerit. Quod autem resiccetur et concresecat, id magno
 est indicio. Aeger enim articulos prae dolore qui in eis est
 inflectere ac movere non potest et eo quod spinae vertebrae
 constrictae sunt. Dolor autem magis est ad lumbos et ver-
 tebras, quae ex obliquo coxendicum sitae sunt, et ad genua.
 Dolor autem acutus et aestuosus plurimo tempore in ingui-
 nibus, sed etiam in coxendicibus insistit, et si quis eum
 erigat, non transmovetur, ingemiscit autem quam maxime
 potest prae dolore. Interdum vero etiam convulsio et rigor
 et febris supervenit. Oritur autem a bile et pituita, oritur
 quoque etiam a sanguine, et dolores ab omnibus morbis
 sunt similes, et rigor et febris levis interdumprehendit.
 Morbus regius acutus est et qui celeriter necat, color totus
 mali punici corticem refert, vehementer autem ex viridi
 pallefcit, et quemadmodum lacerti virides, simile ei corpus
 est, in urina quod subsidet velut ervum fulvum, et febris et
 horror levis detinet. Interdum vero etiam vestem stragulam.

Ed. Chart. VIII. [375. 376.] Foef. I. 58. Ed. Lind. I. (436. 437.)
 και τὸ ἱμάτιον οὐκ ἀνέχεται ἔχων, ἀλλὰ δάκνεται καὶ ξύεται
 τὰ ἑωθινὰ, ἄσιτος ἔὼν τὰ ἔνδοθεν. ἔπειτα μύζει τὰ σπλάγγνα
 ὡς ἐπιτοπολύ. καὶ ὁκόταν ἀνιστῆ τις αὐτὸν ἢ προσδιαλέγηται,
 οὐκ ἀνέχεται. οὗτος ὡς ἐπιτοπολὺ θνήσκει ἐντὸς τεσσαρεσκαί-
 δεκα ἡμερέων. ταύτας δὲ διαφυγῶν ὑγιαίνει. [376] ἢ δὲ πε-
 ριπλευμονίῃ τοιάδε ποιεῖ. πυρετός τε ἰσχυρὸς ἴσχει, καὶ
 πνεῦμα πυκνόν, καὶ θερμὸν ἀναπνέει. καὶ ἀπορίη καὶ ἀδυνα-
 μίη ἔχει, καὶ ῥιπτασμός, καὶ ὀδύνη περὶ τὴν ὠμοπλάτην, καὶ
 τὴν κληΐδα, καὶ τὸν τιτθόν, καὶ βάρος ἐν τοῖσι στήθεσι, καὶ
 παραφροσύνη. ἔσται δ' ὅτε καὶ ἀνώδυνός ἐστιν, ἕως ἂν ἄρ-
 ξηται βήσσειν, (437) πολυχρονωτέρη δὲ ἐκείνης καὶ χαλεπω-
 τέρη. τὸ δὲ σίαλον λευκὸν καὶ ἀφρῶδες πτύει τὸ πρῶτον. ἢ
 δὲ γλῶσσα ξανθὴ, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου μελαίνεται. ἢν
 μὲν οὖν ἐν ἀρχῇ μελαινοίτο, θάσσους αἱ ἀπαλλαγαί· ἢν δὲ
 ὕστερον, σχολαίτεραι. τελευτῶσαι δὲ καὶ ῥήγνυται ἢ γλῶσσα.
 κῆν προσθῆς τὸν δάκτυλον, ἔχεται. τὴν δὲ ἀπαλλαγὴν τῆς
 νούσου σημαίνει ἢ γλῶσσα, ἄπερ καὶ ἐν τῇ πλευρίτιδι ὁμοίως.
 ταῦτα δὲ πάσχει ἡμέρας τεσσαρεσκαίδεκα τὸ ἐλάχιστον. τὸ
 πλεῖστον δὲ εἴκοσι καὶ μίαν, καὶ βήσσει τοῦτον τὸν χρόνον

habere non sustinet, sed matutino tempore jejunus intus
 mordetur et traditur, deinde ut plurimum viscera strepitum
 edunt, et si quis eum erigat aut alloquatur, non sustinet.
 Hic fere intra dies quatuordecim moritur, quos si effugerit,
 convalescit. In pulmonis inflammatione haec eveniunt, fe-
 bris vehemens detinet, crebra est et calida respiratio, anxie-
 tudo et impotentia vexat, et corporis jactatio dolorque ad
 scapulas, jugum et mammam, in pectore pondus, et deliria.
 Interdum vero quoad tussis coeperit, sine dolore est, sed illa
 longior et molestior est. Primis diebus sputum album et
 spumofum exsruit, lingua vero flava est, sed procedente
 tempore nigrescit. Si igitur per initia nigrescat, celeriores
 sunt liberationes, postea vero tardiores. Tandem etiam lin-
 gua finditur et si digitum admoveris adhaerescit. Morbi au-
 tem liberationem non secus ac in morbo laterali lingua de-
 notat. Haec contingunt diebus ut minimum quatuordecim,
 ut plurimum vero uno et viginti, quo tempore vehementer

Ed. Chart. VIII. [376.] Foes. I. 58. Ed. Lind. I. (437.)
 σφόδρα, καὶ καθαίρεται ἅμα τῇ βηγῇ τὸ μὲν πρῶτον πουλὺ
 καὶ ἀφρώδες σίαλον, ἐβδόμη δὲ καὶ ὀγδόη, ὅταν ὁ πυρετὸς
 ἀκμάζη, καὶ ὑγρὰ εἴη ἢ περιπλευμονίη, παχύτερον ἢ δὲ μὴ,
 οὐ· ἐνάτη δὲ καὶ δεκάτη ὑπόγλωρον καὶ ὑφαιμον· δωδεκάτη
 δὲ μέχρι τῆς τεσσαρεσκαδεκάτης πουλὺ καὶ πυῶδες. ὧν ὑγραί
 εἰσιν αἱ φυσικαὶ διαθέσεις τοῦ σώματος καὶ ἡ νοῦσος ἰσχυρή.
 ὧν δὲ ἡ τε φύσις καὶ ἡ στάσις τῆς νόσου ξηρή, ἥσσον οὗτοι.
 περὶ δὲ κρισίμων ἡμερέων ἤδη μὲν μοι καὶ πρόσθεν λέλεκται.
 κρίνονται δὲ οἱ πυρετοὶ τεταρταῖοι, ἔνδεκαταῖοι, τεσσαρεσ-
 καιδεκαταῖοι, ἑπτακαιδεκαταῖοι, εἰκοστῇ πρὸς τῇ μία. ἐκ δὲ
 τούτων τῶν ὀξέων τριακοσταῖοι, εἶτα τεσσαρικοσταῖοι, εἶτα
 ἐξηκοσταῖοι. ὅταν δὲ τούτους τοὺς ἀριθμοὺς ὑπερβάλλῃ, χρο-
 νίη ἤδη γίνεται ἢ κατάστασις τῶν πυρετῶν.

tussit, unaque cum tussi rejicit, primum quidem copiosa sputa
 et spumosa, at septimo ac octavo die cum febris in vigore
 et humida pulmonis inflammatio fuerit, crassius, alioqui mi-
 nime, nono vero et decimo die aliquantulum ex viridi
 pallescens et subcruentum, duodecimo autem ad decimum-
 quartum usque copiosum et purulentum. Quibus a natura
 humidae insunt corporis affectiones, iis vehementior mor-
 bus est. At quibus natura et morbi conditio sicca est, hi
 minus conflictantur. Atque de judicatoriis diebus jam qui-
 dem etiam ante a me dictum est. Judicantur autem febres
 quarto die, septimo, undecimo, decimoquarto, decimosepti-
 mo, uno et vigesimo. Ex his vero acutis trigesimo, deinde
 quadragesimo, postea sexagesimo. Ubi vero hos numeros su-
 perant, diuturna jam evadit febrium conditio.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΡΟΡΡΗΤΙΚΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ Α.

Ed. Chart. VIII. [693.] Foef. I. 67. Ed. Lind. I. (471.)

Οἱ καματώδεις ἐν ἀρχῇσι γινόμενοι, μετὰ κεφαλῆς, ὄσφύος, ὑποχοδρίου, τραχήλου ὀδύνης, ἀγρυπνέοντες, ἀρά γε φρενιτικοί εἰσιν; μυκτῆρ ἐν τουτέοισιν ἀποστάζων ὀλέθριον, ἄλλως τε καὶ ἦν τεταρταίοισιν ἀρχομένοισιν.

Κοιλίης περίπλυσις ἐξέρυθρος κακὸν μὲν ἐν πᾶσι τοῖσι νοσήμασι, οὐχ ἥμιστα δὲ ἐπὶ τοῖς προειρημένοις.

Αἰ δασεῖται γλῶσσαι καὶ κατάξηροι φρενιτικαί.

HIPPOCRATIS PRAEDICTORVM LIBER PRIMVS.

Qui inter initia sopore detenti, capitis, lumborum, praecordiorum, cervicis dolore ac insomnia conflictantur, eos considerare oportet, num sint phrenitici. In his narium stillatio perniciem ostentat, idque praecipue si quarto inter initia die contingat.

Alvi praerubra proluvies, cum in omnibus quidem morbis, tum vero vel maxime in praedictis, malo est.

Lingua ex resiccatione densa et aspera phrenitidem portendit.

Ed. Chart. VIII. [693. 706] Foef. I. 67. 68. Ed. Lind. I. (471. 472.)

Τὰ ἐπὶ ταραχώδεσιν ἀγρύπνοισιν οὔρα ἄχροα, μέλανα, ἐναιωρούμενα ἐφ' ἰδρώσιν, φρενιτικά.

Ἐνύπνιά τε ἐν φρενιτικοῖσιν ἐναργῆ.

Ἀνάχρεμψις πυκνή, ἣν δὴ τι καὶ ἄλλο σημεῖον προσῆ, φρενιτικά.

(472) Τὰ ἐγκαταλιμπανόμενα καύματα ἐν ὑποχοδρίῳ πυρετοῦ περιψυχθέντος κακόν, ἄλλως τε κἂν ἐφ' ἰδρώσιν.

Αἱ προεξαδυναιησάντων παρηφροσύνη κίκισται, οἶον καὶ Θρασύοντι.

[706] || Τὰ φρενιτικά νεανικῶς τρομώδεα τελευτᾷ.

Τὰ ἐν κεφαλαλίησι ἰώδεα ἐμέσματα μετὰ κωφώσιος ἀγρυπνώδεα ταχὺ ἐκμύειν.

Τὰ ἐν ὀξέσι κατὰ φάρυγγα ὀδυνώδεα, ἰσχνά, σμικρά, πνιγώδεα, ὅτε χάνοι μὴ ῥηϊδίως συνάγειν τε καὶ κλείειν τὸ στόμα, παρακρουστικά, ἐκ τουτέων φρενιτικοὶ καὶ ὀλέθριοι.

In iis qui praeter rationem perturbantur et vigiliis torquentur, urinae decolores, nigris sublimamentis interspersae, cum tenuibus sudoribus circa caput obortis, phrenitidem praenunciant.

Quin et quae in phreniticis manifesta apparent insomnia providenda sunt.

Excreatio frequens et irrita, siquidem aliud quoddam signum affuerit, phrenitidem portendit.

Relicti in praecordiis aestus cum febre in qua totius corporis habitus perfrigeratur, malo sunt, idque praesertim si cum sudoribus contingat.

Desipientiae quae jam admodum fractis et debilitatis viribus succedunt, pessimae sunt, non secus ac Thrasynonti.

Vehementes phrenitides in tremorem desinunt.

Vomitus virulenti et aeruginosi cum capitis dolore, surditate et insomnia promptam insaniam significant.

Ubi fauces in morbis acutis dolent, graciles sunt, parvae et suffocantur, atque ubi os hiarit non prompte adduci ac claudi possit, mentis emotionem portendi oportet. Ex his phrenitis perniciofa est.

Ed. Chart. VIII. [706.] Foef. I. 68. Ed. Lind. I. (472. 473.)

Ἐν τοῖσι φρενιτικοῖσιν ἐν ἀρχῇ τὸ ἐπιεικὲς, πυκνὰ δὲ μεταπίπτειν κακὸν τοιοῦτον. καὶ πτυελισμὸς κακός.

Ἐν φρενιτικοῖσι λευκὴ διαχώρησις κακὸν, ὡς καὶ Ἀρχεράται. ἀρὰ γε ἐπὶ τοῦτοις καὶ νωθρότης γίνεται; ῥίγος ἐπὶ τοῦτοις κάκιστον.

Τοῖσιν ἐξισταμένοισιν μελαγχολικῶς, οἷσι τρόμοι ἐπιγίνονται, κακώθητες.

Οἱ ἐκστάντες ὀξείως, ἐπιπυρέξαντες σὺν ἰδρωτί, φρενιτικοὶ γίνονται.

Οἱ φρενιτικοὶ βραχυπόται, ψόφου καθαπτόμενοι, τρομάδες.

Τὰ ἐξ ἐμέτου ἀσώδεις, κλαγγώδης φωνή, ὄμματα ἐπίχρουν ἔχοντα μακρὰ, οἷον καὶ ἡ Ἐρμοζύγου ἐκμάνεισα ὀξείως ἄφωνος, ἀπέθανε.

Ἐν πυρετῷ καυσώδει ἡγῶν προσγενομένων μετὰ ἀμβλυωμοῦ, καὶ κατὰ τὰς ῥίνας προσεῖ(473)θόντος βαρέος ἐξίστανται μελαγχολικῶς.

In phreniticis initio moderatum esse, sedatum et facilem, crebro vero permutari malum est. Quin et sputatio frequens mala est.

Albicans dejectio in phreniticis malo est, quod Arche-crati accidit. Num et in his torpor fit? His si rigor contingat, pessimum.

In furiosa et vehementi mentis emotione succedentes tremores malignitatem denunciant.

In graviter et acute mente emotis, si febris iterum repetat cum sudore, phrenitici evadunt.

Phrenitici parum bibunt, ex levibus strepitibus facile irritantur ac percelluntur, tremuli sunt.

Ubi post vomitum anxiosum vox stridula est, oculi squalidi et pulvere oblitī, insania portenditur, non secus ac Hermozygae conjugī accidit, quae vehementi insania correpta, voce defecta interiit.

In febre ardente si tinnitus aurium cum visus hebetudine fiant, et ad nares accedat gravitatis sensus, furiosa mentis emotio indicatur.

Ed. Chart. VIII. [706. 713.] Foesl. I. 68. 69. Ed. Lind. I. (475.)

Αἰ παρακρούσιες σὺν φωνῇ κλαγγῶδει, γλώσσης σπασμοὶ τρομώδεις. καὶ αὗται τρομώδεις γινόμεναι ἐξίστανται, σκληροσμός τουτέοισιν ὀλέθριον.

[713] || Αἰ τρομώδεις γλώσσαι σημεῖον οὐχ ἰδρυμένης γνώμης.

Ἐπὶ τοῖσι χολώδεσι ἀκρήτοισι διαχωρήμασι τὸ ἀφρώδες ἐπάνθισμα κακόν, ἄλλως τε καὶ ὄσφυν προηληγηκότε καὶ παρενεχθέντι.

Τὰ ἀραιὰ κατὰ πλευρὸν ἐν τουτέοισιν ἀλγύματα παραφροσύνην σημαίνει.

Αἰ μετὰ λυγγὸς ἀφωνίαι κάκιστον.

Αἰ μετ' ἐκλύσιος ἀφωνίαι κάκιστον.

Ἐν ἀφωνίῃ πνεῦμα ὄλον τοῖσι πριγομένοισι πρόχειρον, πονηρόν. ἄρὰ γε καὶ παρακρουστικόν τὸ τοιοῦτον.

Αἰ ἐπ' ὀλίγον θρασεῖαι παρακρούσιες θηριώδεις εἰσίν.

Αἰ μετὰ καταψύξεως οὐκ ἀπυρέτω ἐφιδρώσονται τὰ

Defipientiae cum voce stridula¹ et linguae convulsione tremula, voces quoque ipsae tremulae mentis vehementem alienationem significant. In his durities aut asperitas perniciem minatur.

Linguae tremulae instabilem mentem et a sede constantiae deturbatam significant.

In biliosis et sinceris dejectionibus spumosa efflorescentia mala est, iis praesertim quos antea lumborum dolor ac desipientia vexavit.

In his leves et per intervalla lateris dolores delirium significant.

Vocis defectiones cum singultu pessimae.

Vocis defectiones cum virium exolutione pessimae.

In vocis defectione respiratio, velut in iis qui suffocantur, conspicue elata et visui exposita, perniciofa est. Num vero etiam delirium praenunciet animadvertere oportet.

Quae paucio tempore feroces fiunt mentis emotiones, in ferinas evadunt.

Corporis jactationes et incontinentiae in febre cum perfrictione et superiorum partium tenui sudore phrenitum

Ed. Chart. VIII [713, 720.] Foef. I. 69. 70. Ed. Lind. I. (473. 474.)
 ἄνω δυσφορίαι φρενιτικαί, ὡς καὶ Ἀρισταγόρη, καὶ μὲν τοὶ
 καὶ ὀλέθρια.

Τὰ ἐν φρενίτισι πυκνά μεταπίπτοντα σπασμώδεα.

Τὰ οὐρούμενα μὴ ὑπομνησάντων ὀλέθρια. Ἄρά γε τουτέον-
 σιν οὐρέται ὅσον εἰ τὴν ὑπόστασιν ἀναταράξειαι;

Οἱ παλμώδεες δι' ὅλου ἄρά γε ἀφώνως τελευτῶσιν;

Τὰ ἐν τοῖς φρενιτικοῖσι μετὰ καταψύξεως πτυελίζοντα
 μέλανα ἀνεμῆται.

Κώφωσις καὶ οὖρα ἀκατάστατα, ἐξέρυθρα, ἐναιωροῦ-
 μενα, παρακρουστικά. τοῖσι τουτέοισιν ἰκτεροῦσθαι κακόν.
 κακὴ δὲ καὶ ἡ ἐπὶ ἰκτέρω μώρωσις. τούτους ἀφώνους μὲν, αἰ-
 σθανομένους δὲ συμβαίνει γίνεσθαι. οἶμαι δὲ καὶ κοιλίαι (474)
 καταδύγγννται τουτέοισιν, ὅσον ἐγένετο Ἐρμίππῳ καὶ ἀπέ-
 θανεν.

[720] || Κώφωσις ἐν ὄξεσι καὶ ταραχώδεσι παρακολου-
 θούσα κακόν.

denunciant, quod in Aristagora expertum est, atque etiam
 perniciem.

Crebrae in phreniticis permutationes convulsiones de-
 nunciant.

Si quibus urinae non recordantibus nec admonitis efflu-
 unt, perniciēs portenditur. Animadvertendum etiam est,
 num et ab iis tales redduntur quales fiunt ubi subsidentiam
 conturbaveris.

Quos palpitationes in totum occupant, num plerum-
 que voce defecti pereunt?

Crebrae in phreniticis sputationes cum perfrictione
 non longe postea nigrorum vomitum affuturum indicant.

Surditas cum urinis praeurubris non subsidentibus et
 sublimamentis mentis emotionem minantur. In his morbo
 regio corripit, malum est. Quin etiam malo est ex morbo regio
 fatuitas aut stupiditas. Hos quidem vox deficere solet absque
 sensuum laesione. Quin et alvus nonnunquam affatim pro-
 rumpit, quale quid Hermippo contigit et mortuus est.

In praecipitibus et turbulentis morbis obveniēns surdi-
 tas perniciem minatur.

Ed. Chart. VIII. [720.]

Foes. I. 70.

Ed. Lind. (474.)

Αἱ τρομώδεις, ἀσαφές, ψηλαφώδεις παρακρούσιες πάνυ φρενιτικαί, ὡς καὶ τῷ Διδυμάρχῳ ἐν Κοῦ.

Αἱ ἐκ ῥίγος τωθρότητες οὐ πάνυ παρ' ὧντοῖσιν.

Οἱ περὶ ὀμφαλὸν πόνοι παλμώδεις, ἔχουσι μὲν τι καὶ γνώμης παραφορὸν, περὶ κρίσιν δὲ τουτέοισι πνεύμα ἄλις ξὺν τόνῳ διέρχεται, καὶ οἱ κατὰ γαστροκνημίην πόνοι ἐν τουτοῖσι γνώμης παραφοροί.

Ἦν ἐναιωρηθῆ τι τῷ οὖρῳ, τοῦ κατὰ τὸν μηρὸν ἀλγήματος ἀφανισθέντος, παρακρουστικόν, καὶ οἷα περὶ ἤχους τοιαῦτα.

Ἐπὶ κοιλίῃ ὑγρῇ, κοπῶδει, κεφαλαλγικῇ, διψῶδει, ἀγρύπνῳ, ἀσαφεῖ, ἀδυνάτῳ, οἷσι τὰ τοιαῦτα, ἐλπίς ἐκσιτηναί.

Οἱ ἐφιδροῦντες καὶ μάλιστα κεφαλὴν ἐν ὀξέσιν ὑποδύσφοροι κακόν. ἄλλως τε καὶ ἐπ' οὖροισι μέλασι καὶ τὸ θολερὸν ἐπὶ τουτέοισι πνεύμα κακόν.

Dementiae in quibus tremuli fiunt aegri, obscure aut vix quidem desipere videntur, aut aliquid investigantium more sensim contrectant et palpant, miro quodam modo phrenitum praenunciant, non secus ac Didymarcho in Coe contigit.

Ubi rigori torpor succedit, mentis alienatio significatur.

Dolores circa umbilicum cum palpitatione, mentis quidem alienatae significationem quandam praebent. Sub iudicationem vero his plurimus et creber flatus cum singulari contentione prodit. Quin et ad suram dolores in his mentis alienationem indicant.

Femoris dolore evanescente, si quid sublime per urinam innatet, mentis emotionem expectare oportet, taliaque qualia circa aurium sonitus contingunt.

Ubi alvus humescit, aeger lassitudine, capitis dolore, siti, vigiliis torquetur, obscure loquitur et admodum est impotens, in his casibus vehementem mentis emotionem expectare oportet.

In gravibus malis tenues maxime circa caput sudores oboriri et corporis incontinentia quadam jactari, malum indicat: tum vero praecipue perniciēs intenditur, si ista cum urinis nigris contigerint et spiritus magnus et concitatus adfuerit.

Ed. Chart. VIII. [720. 730.] Foëf. I. 70. 71. Ed. Lind. I. (474. 475.)

Αἰ παρὰ λόγον κενεαγωγικὸν ἀδυναμία μὴ δούσης κενε-
αγωγείης κακόν.

Κοιλίαι ἀπολελαμμένα, σμικρὰ δὲ μέλανα σπυραθώδεα
πρὸς ἀνάγκην χαλῶσαι, μυκτῆρ ἐπὶ τουτέοισι ῥηγνύμενος
κακόν.

Οἷσιν ὀσφύος ἄλγημα ἐπὶ πολὺ, μετὰ αἵματος ἀσώδεος,
ἐφιδροῦντες οὔτοι, κακόν. Ἄρά γε τουτέοισι τρομάδεα γίνεται;
καὶ φωνὴ δὲ ὡς ἐν ῥίγει αὐτοπτική.

Ἄζωρα ἐπ' ἀμφοτέρω ταχὺ (475) μεταπίπτοντα κακόν.
καὶ δίψα τοιαύτη πονηρόν.

[730] Ἐκ κοσμίον θρασεῖα ἀπόκρισις κακόν.

|| Φωνὴ ὀξεῖα, ὑποχόνδρια τουτέοισιν εἶσω εἰρύνεται.

Ὅμμα ἀμαυρούμενον, φλαυρόν, καὶ τὸ πεπηγὸς καὶ
ἀγλυῶδες κακόν.

Ὅξυφωρὴ κλαγγώδης πονηρόν.

Quae praeter vacuationem fiunt impotentiae, neque
vacuatione existente, perniciem intentant.

Ubi alvus intercepta est et arcte conclusa, parvaque et
nigra caprarum stercoribus similia, nec nisi coacta emittit:
hoc casu sanguis e naribus erumpens periculo est.

Si lumborum dolor diu detinet cum aestu implacido,
tenui sudore circa caput et thoracem oborto, perniciem den-
unciatur. Num plerumque ii tremuli evadunt et vox vel-
ut in rigore conspicue tremula existit?

Celeres extremorum corporis ad utraque extrema per-
mutationes perniciem denuntiant. Quin et fitis hujusmodi
(hoc est celeriter in contraria permutata) malo est.

Ab homine moderato ferox et audax responsum ma-
lum portendit.

Quibus vox in morbis acuta redditur, iis praecordia
intro trahuntur et tendunt.

Hebescentes oculi et obtusi improbandi sunt. Quin et
fixi ac caligine obducti malum portendunt.

Vox acuta et stridula malo est.

Ed. Chart. VIII. [730.] Foel. I. 71. Ed. Lind. I. (475.)

Ὄδόντων πρίσις ὀλέθριον οἷσι μὴ σύνηδες καὶ ὑγαιίνου-
σιν. πνιγμός ἐν τούτοισι πάνυ κακόν.

Προσώπου εὐχροια καὶ τὸ λίην σκυθρωπὸν ποτηρόν.

Τὰ τελευτῶντα ὑποχωρήματα εἰς ἀφρώδεα, ἄκρητα, πα-
ροξυντικά.

Αἱ ἐκ καταψίξις ἐν ὀξέσι οὖρων ἀπολήψεις κάκιστα.

Τὰ ὀλέθρια ἀσήμως ῥαστωνήσαντα θάνατον σημαίνει.

Τὰ ἐν ὀξέσι χολώδεσιν ἐκλευκα, ἀφρώδεα, περίχολα δια-
χωρήματα κακόν. κακόν δὲ καὶ οὔρα τοιαῦτα. ἄρα τουτέοι-
οισιν ἤπαρ ἐπώδυνον;

Αἱ ἐν πυρετοῖσι ἀφωνίαι σπασμώδεα τρόπον ἐξίστανται
σιγῇ, ὀλέθριον.

Αἱ ἐκ πόνου ἀφωνίαι δυσθάνατοι.

Οἱ ἐξ ὑποχορδίων ἀλγημάτων πυρετοὶ κακοθήδες.

Dentium stridor quibus per sanitatem minime est con-
suetus periculum denunciat. Suffocatio in his valde prava.

Bene colorata facies et valde tetrica ac superciliofa per-
niciem intentat.

Alvi recrementa si in spumosa et sincera desinant, mali
incrementum significant.

Urinarum in praecipitibus malis ex perfrictione inter-
ceptiones pessimae.

Quae perniciem minantur, ea si absque ulla significa-
tione alleviant, mortis periculum denunciant.

In gravibus malis et biliosis exacte candicantes, spu-
mantes et circumbiliofae egestiones, malo sunt. Quin et hu-
jusmodi urinae damnantur. In his animadvertendum est
num jecur affectum sit.

Vocis in febribus defectiones, quae convulsionis spe-
ciem prae se ferunt, in vehementem mentis emotionem cum
silentio vertunt et perniciem ostentant.

Vocis ex dolore defectiones tandem cum summo cru-
ciatu mortem asserunt.

Ex praecordiorum doloribus abortae febres malignae
sunt.

Ed. Chart. VIII. [730. 741.]. Foesl. I. 71. 72. Ed. Lind. I. (475. 476.)

Δίψα παραλόγως λυθεῖσα ἐν ὄξεσι κακόν.

Ἰδρῶς πολὺς ἅμα πυρετοῖσιν ὄξεσι γιγνόμενος φλαῦρος.

Καὶ οὖρα δ' ἐπίπονα πονηρόν, [741] καὶ τὰ ἐρυθρὰ ἐκ τούτων ἐπανθίσματα κατεχόμενα, καὶ τὰ ἰώδεια πονηρὰ, καὶ τὸ μικρὰ ἐπιφαίνεσθαι οἶον στάξιως.

|| Καὶ ἔμετοι μετὰ ποικιλίας κακόν, ἄλλως τε καὶ ἐγγὺς ἀλλήλων ἰόντων.

Ὅκοσα ἐν κρισίμοισιν ἄλυσμῶ ἀνιδρωτὶ περιψύχεται, κακόν. καὶ τὰ (476) ἐπιθῆγώσαντα ἐκ τούτων κακά.

Ἐμέσματα ἄκρητα, ἰσώδεια, πονηρὰ.

Τὸ γαρῶδες ἄρᾳ γε πανταχοῦ κακόν;

Μετὰ ῥίγεος ἄγνοια κακόν. κακόν δὲ καὶ λήθη.

Αἱ ἐκ ῥίγεος καταψύξεις μὴ ἀναθερμαινόμεναι κακαί.

Οἱ ἐκ καταψύξις ἰδρωῶδες ἀναθερμαινόμενοι κακόν.

In praecipitibus malis, si fitis temere ac praeter rationem cesset, malo est.

Sudor in febribus acutis multus et copiosus damno est.

Quin et laboriosae urinae damnantur, atque ab his detentae rubrae quaedam efflorescentiae et aeruginosae parvaeque veluti quaedam stillae apparentes.

Vomitiones quoque variæ malo sunt, praesertim si continenter et assidue prodeant.

Summi totius corporis perfrictiones in diebus iudicatoriis, cum angore et corporis inquietudine, si sine sudore sunt, damno sunt, praecipue vero damnantur qui ex his superveniunt rigores.

Vomitiones sinceræ et cum angore aut incontinenti corporis jactatione damnandae sunt.

Animadvertendum est diligenter num profundus et altus sopor omnino damnari debeat.

In rigore familiares non agnoscere et eorum quae gesta sunt oblivisci, malum indicat.

Ex rigore perfrictiones quae ad colorem non revocantur, malae sunt.

Ex perfrictione exudantes ad calorem revocati pericu-

Ed. Chart. VIII. [741.] Foesl. I. 72. Ed. Lind. I. (476.)
 ἐπὶ τούτοις ἐν πλευροῖς καῦμα ὀδυνῶδες, καὶ τὸ ἐπιφύγιῶσαι
 κακόν.

Τὰ καυματώδεα ὄνεια ὑπὸ τι ὀλέθρια, καὶ τὸ φλογῶδες
 ἐν προσώπῳ μεθ' ἰδρωτός ἐν τούτοις κακόν. ἐπὶ τούτοις ἢ
 ψύξις τῶν ὀπισθεν σπασμὸν ἐπικαλέσται.

Οἱ ἐφιδρωῶντες ἄγρυπνοι, ἀναθερμαινόμενοι κακόν.

Ἐξ ὀσφύος ἀναδρομῆς ὀφθαλμοῦ ἕλκωσις, κακόν.

Ὁδύνη ἐς στήθος ἰδρυνθεῖσα σὺν νωθρότητι κακόν. ἐπι-
 πυρεττήναντες οὔτοι καυστικοί, ὀξέως ἀποθνήσκουσιν.

Οἱ ἐπανεμέοντες μέλανα, ἀπόσιτοι, παράφοροι, καθ'
 ἤβην μικρὰ ὀδυνῶδες, ὄμμα θρασὺ, κεκλεισμένον, τούτους
 μὴ φαρμακεύειν, ὀλέθριον γάρ. μηδὲ τοὺς ἐποιδέοντας, σιο-
 τώδεάς, ἐν τῷ πλανᾶσθαι ἐκλείποντας, ἀποσίτους, ἀχρόους.
 μηδὲ τοὺς ἐν πυρετῷ, εἰ κοματώδεες, κατακεκλασμένους, ὀλέ-
 θριον γάρ.

Καρδίας πόνος ἅμα ὑποχονδρίου συντόνω καὶ κεφαλαλγίῃ

lum denunciant: praesertim vero si accedat lateris aestus
 cum dolore et subinde rigeant, malum impendet.

Rigores cum aestu nonnihil periculi denunciant et
 facies incensa cum sudore in his malum significat. Insuper
 posteriorum partium frigus convulsionem provocat.

Ex sudoribus pervigiles et ad calorem revocati male
 habere judicantur.

Ex recursione dolorum in lumbis oculi perversio et
 distortio malo est.

Dolor in pectore fixus cum torpore malum denunciat.
 Hi si suborta febre exaestuunt, celeriter mortem oppetunt.

Qui nigra vomitione refundunt, cibos averfantur, de-
 sipiunt, ad pubem nonnihil dolent, cum aspectu feroci et
 clausis oculis, eos medicamentis purgare tutum non est.
 Neque vero sublumidos, aut tenebricosa vertigine vexatos,
 aut eos qui vel leviter molli animo deficiunt, aut cibos
 averfantur et decolores sunt, ut nec eos qui in febre exoluti
 aut fracti decumbunt, si sopore tententur, purgatione ag-
 gredi tutum est.

Oris ventriculi dolor cum praecordiorum contensione,

Ed. Chart. VIII. [741. 749.] Foef. I. 72. 73. Ed. Lind. I. (476. 477.)
κακότητες, καὶ τι ἀσθματώδες. ἀρά γὰρ ἐξαίφνης οὗτοι τελευ-
τῶσιν; ὡς ἐν Δυσώδει, τούτῳ καὶ οὖρα ἐξυμωμένα ἐγένετο
βίαιως ἐξέρουθρα.

[749] || Τραχήλου πόνος κακὸν μὲν ἐν παντὶ πυρετῷ,
κάκιστον δὲ οἷς ἐκμανῆναι ἐλπὶς.

Κωματώδες, κοπιώδες, (477) ἀγλυώδες, ἄγρυντοι,
ἐφιδρώντες πυρετοὶ κακότητες.

Ἐκ νότου φρεῖται πυκναὶ, ὀξέως μεταπίπτουσαι, δύσφο-
ροι οὖρου ἀπόληψιν ἐπάδυνον σημαίνουσιν.

Καὶ οἱ ἀσώδες, ἀνεμέτως παροξυνόμενοι, κακοί.

Κατάρυξις μετὰ σκληροσμοῦ σημεῖον ὀλέθριον.

Ἀπὸ κοιλίης λεπτὰ μὴ αἰσθανομένῳ διέναι, ἐόντι παρ'
ἔωσι κακὸν, οἷον τῷ ἥπατικῷ.

Τὰ μικρὰ ἐμέσματα χολώδεα κακὸν, ἄλλως τε καὶ ἢν
ἐπαγρυνήσωσιν. μυκτῆρ ἐν τουτέοισιν ἀποστάζων ὀλέθριον.

atque etiam capitis dolor, malignum quidpiam et suspicio-
sam quandam affectionem indicat. In his certe animadver-
tendum est num derrepente moriantur, velut in Dysode
evenit, cui urinae valde fermentatae et praerubrae aderant.

Cervicis dolor in omni quidem febre malo est. In his
vero pessimus in quibus vehementem insaniam metuimus.

Febres quae soporem lassitudinemve inducunt, aut in
quibus caligant aegri, insomnia ac tenuibus sudoribus ve-
xantur, malignae sunt.

Crebri ex dorso horrores subinde locum commutantes,
graves et difficiles, laboriosam urinae suppressionem minantur.

Quin et corporis aestuatione et jactatione conflictati,
citra vomitum ingravescentes, male habent.

Corporis perfrictio cum rigiditate perniciem denunciat.

Tennes ex alvo absque mordacitatis sensu prodeuntes
dejectiones, ei qui sibi bene constat, malum portendunt,
velut nonnunquam jecinoroso contingit.

Vomitiones exiguae, biliosae malo sunt, tum vero po-
tissimum si pervigilio conflictentur aegri. In quibus sillans
narus perniciem minatur.

Ed. Chart. VIII. [749. 753.] Foesl. I. 73. 74. Ed. Lind. I. (477.)

Αἷς ἐκ τόκου γε λευκῆ, ἐπιστάνα δ' ἅμα πυρετῶν, κώφωσις, καὶ εἰς πλευρὸν ὀδύνη ὀξείη, ἐξίστανται ὀλεθρώως.

Ἐν πυρετοῖσι καυσώδεσιν ὑποπεριψύχουσι διαχωρήμασιν, ὕδατοχόλοις, συγχοῖσιν, ὀφθαλμῶν ἰλλωσις σημεῖον κακόν, ἄλλως τε καὶ ἦν κάτοχοι γένωνται.

Τὰ ἐξαίφνης ἀποπληκτικὰ λελυμένως ἐπιπυρετιήναντι χρονίως ὀλέθρια, οἷόν τι ἐπεπόνθη ὁ Νουμηγίου υἱός.

[753] Ἐξ ὀσφύος ἀλγήματος ἀναδρομαὶ εἰς καρδίην, πυρετώδεες, φοικώδεες, ἀνεμοῦσαι ὕδατώδεα, λεπτὰ, πλείονα, παρενεχθεῖσαι, ἄφωτοι, ἐμέσασαι μέλανα, τελευτῶσιν.

Ὁμματος κατάκλεισις ἐν ὀξέσι κακόν.

Ἄρα γε τοῖς ἀσώδεσιν ἀνεμέτοισιν, ὀσφυαλγείσιν, ἦν θρασείως παρακρούσωσιν, ἐλπίς μέλανα διελθεῖν;

|| Φάρυγξ ἐπώδυνος ἰσχνή μετὰ δυσφορίας, πνιγώδης, ὀλεθρὴ ὀξείως.

Quibus ex partu purgamenta alba subsistunt cum febre et surditatem ac acutum lateris dolorem afferunt, eae in vehementem et perniciosam mentis emotionem incidunt.

In febribus ardentibus cum aliqua summi corporis perfrictione, ac egestionibus aquae similibus et crebris, oculorum perverfio et distortio malum significat, tum vero praecipue, si alto quodam stupore, quem catochon vocant, deprehensi detineantur.

Siderationes quae repente contingunt, si insuper febris mediocris accedat, quae diu trahat, perniciem minantur, quale quid Numenii filio contigit.

Ex lumborum dolore ad os ventriculi recursiones, cum febre, horrore, multorum tenuium et aquosorum vomitu, delirio, vocis defectione, eae in nigrorum vomitionem delinunt.

In praecipitibus malis oculi obseratio aut perfractio malo est.

Considerandum est in aestuabundis et corporis jactatione citra vomitum et lumborum dolore conflictatis aegris, si audacter desipuerint, num nigra per secessum proditura sint.

Dolentes fauces absque tumore, cum labore et molestia ac suffocatione, praecipue exitium minantur.

Ed. Chart. VIII. [753, 757.] Foel. I. 74. Ed. Lind. I. (477, 478.)

Οἱ πνεῦμα ἀνέλκεται, φωνή δὲ πνιγώδης, ὁ σπόνδυλος ἐγκά(478)θῆται, τουτέοισιν ἐπὶ τῶν τελευτῶν ὡς συσπῶντος τινὸς τὸ πνεῦμα γίνεται.

Οἱ κεφαλαλγικοὶ, κατόχως παρακρούοντες, κοιλίης ἀπολελαμμένης, ὄμμα θρασύνοντες, ἀνθηροὶ, ὀπισθοιοιῶδες γίνονται.

[757] Ἐπ' ὀμμάτων διαστροφῇ πυρετώδει, κοπιώδει, ῥίγος ὀλέθριον. καὶ οἱ κωματώδες ἐν τούτοισι κακόν.

Αἱ ἐν πυρετοῖσι πρὸς ὑποχόνδριον ὀδύναι ἀναύδως ἰδρωτὶ λυόμεναι κακοθήδες. τούτοισιν ἐς ἰσχία ἀλγήματα ἅμα καυσάδει πυρετῇ, καὶ ἦν κοιλίη καταθῆαγῇ, ὀλέθριον.

Οἱσι φωναὶ ἅμα πυρετοῖσιν ἐκλείπουσιν μετὰ κρίσιν τρομώδες, καὶ κωματώδες τελευτῶσιν.

Οἱσι καυστικά, μεμωρωμένα, κάτοχα, ποικίλλοντα ὑποχόνδρια, καὶ κοιλίην ἐπηρμένοι, σίτων ἀπολελαμμένων, ἐφ'

Qui spiritum trahunt cum voce strangulabunda, si cervicis vertebra intro sublidet, iis ad exitum, velut ex convulsione, respiratio ducitur.

Ex capite dolentes et alto stupore, catochum vocant, detenti ac delirantes cum alvi interceptione et ferociente intuitu, floridi, in scapulas rigescunt ac posteriorum partium distensione tentantur.

Febribus et lassitudinis sensu detento, cum oculorum perversione, rigor perniciem minatur. Atque in hujusmodi casibus soporati malum denunciant.

Praecordiorum dolores in febribus cum loquendi impotentia, si sudore non solvantur, maligni sunt. In his dolores ad coxendices cum ardente febre, atque alvus assatim prorumpens, perniciem ostentant.

Quibus cum febribus voces post judicationem deficiunt, ii tremore et sopore correpti intereunt.

Quibus ardore conflictatis, fatuitate et alto stupore, quem catochum dicunt, detentis praecordia variant et in contrarias subinde affectiones transmutantur, ac venter intumorem praeter naturam sublatus est cum ciborum interceptione et tenui circa caput et thoracem oborto sudore:

Ed. Chart. VIII. [757. 763.] Foesl. I. 74. 75. Ed. Lind. I. (478. 479.)
 ἰδρωῶσι, ἄρα τούτοις τὸ θολερὸν πνεῦμα, καὶ τὸ γοροειδὲς ἐπελ-
 θὼν, λύγγα διασημαίνει, καὶ κοιλίη δὲ ἔπαφρα χολώδεα προσ-
 διέρχεται; τὸ λαμπῶδες ἐν τούτοις ὠφελέει οὐρηθῆν, κοιλίη
 δὲ τούτοις ἐπιταράσσεται.

[763] Οἷς κῶμα γίνεται ἐπ' ἄφρων περιελθόντων, πυρε-
 τὸς παροξύνεται ὀξύς.

Αἱ ἐκ κεφαλαλγῆς ἀφρονίαι ἅμα ἰδρωῶσι πυρετώδεις χα-
 λῶνται ἐφ' ἑαυτοὺς, ἐπανιέντα χροιοῦτερον; ἐπιθῆναι τού-
 τοισιν οὐ πονηρόν.

Χεῖρες τρομώδεις, κεφαλαλγῆς, τραχήλου ὀδυνώδεις,
 ὑπόκωφοι, οὐρέοντες μέλανα δεδυσμένα, οἷσιν ταῦτα ἢ, μέ-
 λανα προσδέχσθαι ἤξειν ὀλέθριον.

Αἱ μετ' ἐκλύσεως κατόχως ἀφρο(479)νίαι ὀλέθριαι.

Πλευροῦ ἄλγημα ἐπὶ πύσεσι χολώδεσιν ἀλόγως ἀφανι-
 σθεν, ἐξίστανται.

in his animadvertendum est, num, si concitatus et magnus spiritus, aut geniturae similis excretio accidat, singultum praenunciet, aut etiam ex alvo spumantia et biliosa proditura sint? Eos splendescens quiddam aut coruscans per urinam redditum juvat, alvus vero in his etiam commovetur.

In sopore affectis aegris, spumantibus prodeuntibus dejectionibus, febris acuta ingravescit.

In febre cum sudoribus, vocis ex capitis dolore defectiones, si per se resolvuntur aegri ac praeter voluntatem excrementa demittunt, malumque remitti videatur, diuturniorem morbum metuere oportet. In his novus subortus rigor damnandus non est.

Quibus manus sunt tremulae, cum capitis et cervicis dolore, levi aliqua surditate affecti, nigricantes reddunt urinas et densas. In his casibus nigrorum progressum expectare et suspectum habere oportet.

Vocis defectiones cum virium exolutione, alto stupore, catochon vocant, detentis perniciem minantur.

Lateris dolor cum biliosis sputis temere ac praeter rationem evanescens aegros in vehementem et furiosam mentis emotionem agit.

Ed. Chart. VIII. [763. 771.] Foef. I. 75. Ed. Lind. I. (479.)

Ἐπὶ τραχήλου ἀλγῆματι κωματώδει, ἰδρώδει κοιλίῃ φου-
γηθεῖσα, εἰ δέ τι πρὸς ἀνάγκην ὑγρὰ χαλῶσα ὑποπεριπλυ-
θεῖσα, ἐκ τουτέων ἄχολα ἐξίστανται, τὰ τοιαῦτα διασωζόμενα
μακροτέρως διανοσέει. Ἄρα γε εἰσὶν ἄχολοι περιπλύσεις εὐηθέ-
στεραι, καὶ τὸ φουσῶδες ὄγκω προσωφελείο;

Κοιλίης περίσσις πρὸς ἀνάγκην ὑγρὰ χαλῶσα, ταχὺ
ὀγκουμένη, ἔχει τι σπασμῶδες, οἶον καὶ τῷ Ἀσπασίου υἱῷ,
τὸ ἐπιφύγοῦν τοῦτοις ὀλέθριον. ἐκ τουτέων σπασμώδης γενη-
θεῖς, καὶ ἐμφυσηθεῖς, μακρότερον διανοσῆσας, στόματι
σῆμις γλωρῆ ἐπεγένετο.

Τὰ κατ' ὄσφυν κατὰ λεπτόν χρόνια ἀλγῆματα πρὸς ὑπο-
χόνδριον γριφόμενα ἀποσιτικά ἅμα πυρετῷ, τοῦτοισιν εἰς κε-
φαλὴν ἀλγῆμα σύντονον ἐλθὼν κτείνει ὀξέως τρόπῳ σπασμῶδει.

Τὰ ἐπιφύγοῦντα καὶ ἐς νύκτα μᾶλλον τι παροξυνόμενα,
ἄγρυπνα, φλεβοδογῶδεα ὄντα ἐν τοῖς ὕπνοις, ἔστιν ὅτε οὖρα
ὑφ' ἑαυτοὺς χαλῶντα, ἐς σπασμούς ἀποτελευτᾷ κωματώδεις.

Ex cervicis dolore cum sopore et sudore inflata alvus,
si quidem ex medici industria liquida demittat cum aliqua
proluvie, deinde quae biliosa non sunt restitent, hujusmodi
asservata diuturniorem morbum efficient. In his animadver-
tendum est, num proluvies alvi non biliosae benigniores
sint, ac flatuoso tumori conducant?

Alvus circumtensa, ex medici industria liquida demit-
tens, celeriter intumescens, convulsionis significationem
quandam prae se fert, quod Aspasii filio contigit. In his novus
sabortus rigor perniciem facit. Ex his casibus convulsione
tentato ac inflato, ubi diutius morbum traxerit, ex ore
putrida et virulenta prodeunt.

Lumborum dolores diuturni qui sensim fiunt circum
praecordia involuti, cum febre et ciborum fastidio, si in-
tensum capitis dolorem advehunt, non sine convulsionis
specie celeriter interficiunt.

Qui subinde rigoreprehenduntur et sub noctem ali-
quanto gravius habent, pervigiles, in somnis nugantes aut
delirantes, interdum sese lotio perfundentes, ii in convul-
siones cum sopore tendunt.

Ed. Chart. VIII. [771. 775.] Foef. I. 75. 76. Ed. Lind. I. (479. 480.)

Οἱ ἐξ ἀρχῆς ἐφιδροῦντες, οὔροισι πέποσι καυστικοί, ἀκρίτως περιψύχοντες διὰ ταχέως περικαέες, νοθροὶ, κοματώδεις, σπασμώδεις ὀλέθριοι.

Τῆσιν ἐπιφόροιοι κεφαλαλγικά, καρῶδεα μετὰ βαρέος γιτόμενα, φλαῦρα, ἴσως δὲ ταύτησι καὶ σπασμῶδες τι παθεῖν ὑφίλει.

|| Τὰ ἐν φάρυγγι ἰσχνῷ ἀλγήματα πνιγῶδεα (480) ἔχει τι σπασμῶδες, ἄλλως τε καὶ ἀπὸ κεφαλῆς ὀρμῶντα, ὅσον καὶ τῇ Θρασίοντος ἀνεψιῇ.

[775] Τὰ τρομῶδεα σπασμῶδεα γενόμενα ἐφ' ἰδρῶσι φιλυπόστροφα, τούτοις ἢ κρίσις ἐπιθίγῳσασιν. οὔτοι ἐπιθίγῳσουσι περὶ κοιλίην καύματι προκληθέντες.

Ὁσφύος πόνος καὶ κεφαλαλγικός καὶ καρδιαλγικός μετὰ ἀναχρέμψιος βιαίης ἔχει τι σπασμῶδες.

Τὸ ὑπάφαινον ἅμα κρίσει ὄϊγος.

Ἀπὸ κοιλίης ὑποπέλια, ταραχῶδεα, καὶ οὔρα λεπτά, καὶ ὑδατώδεα, ὑποπτα.

Quibus circa initia tenues suboriuntur sudores et urinae concoctae emittuntur cum magna totius corporis aestuatione, si praeter rationem perfrigescant et rursus celeriter perurantur et torpore, sopore aut convulsionem tententur, ii perniciose affecti sunt.

Uterum gerentibus capitis dolores cum sopore et gravitate, malo sunt. Quin et hujusmodi naturae convulsionibus quibusdam forte sunt obnoxiae.

Faucium gracilium dolores suffocantes convulsionem minantur, tum vero praecipue si ex capite originem ducunt, quale quid Thrasynontis consobrinae contigit.

Tremoribus quae convulsionem accedunt cum sudoribus, recidivas minantur. In his judicationem facit novus obortus rigor, qui prius ardore circa ventrem oborto provocatur.

Lumborum et capitis ac oris ventriculi dolor, cum forti excreatione, convulsionem suspectam facit.

Quin etiam nonnihil metuendus est cum judicatione rigor.

Ex ventre quae prodeunt sublivescencia et turbulenta, urinae etiam tenues ac dilutae suspectae sunt.

Ed. Chart. II. [775.] Foel. I. 76. Ed. Lind. I. (480.)

Φάρυγξ τρηχυνθεῖσα ἐπ' ὀλίγον, καὶ κοιλὴ διαβορβορίζουσα κεναῖς ἐξαναστάσεσι, καὶ μετώπου ἀλγύματα, ψηλαφώδεις, κοπιώδεις, ἐν στρώμασι καὶ ἱματίοισιν ὀδυνώδεις, τὰ ἐκ τούτων αὐξανόμενα δύσκολα. ὕπνος πολὺς ἐν τούτοισι σπασμώδης, καὶ τὰ εἰς μέτωπον ἀλγύματα βαρέα, καὶ οὐρησις δυσκολαίνουσα.

Οὐρον ἐπίστασις καὶ οἷσι ῥίγια ἐπὶ τούτοισι σπασμώδεσι, οἶον καὶ αὐτὴ φορίζασα ἐφίδρωσεν.

Αἱ ἄκρητοι τελευτᾶσαι καθ' ἄρσιες ἐν πᾶσι παροξυντικαί. τούτοισι δὲ καὶ πάνυ ἐκ τοιούτων καὶ τὰ παρ' οὓς ἀνίστανται.

Αἱ ταραχώδεις θρασύταται ἐπεγέρσιες σπασμώδεις, ἄλλως τε καὶ μεθ' ἰδρωτός.

Καὶ αἱ τραχύλου καὶ αἱ μεταφρένου καταψύξεις δοκέουσαι, καὶ ὅλου δὲ τοῦ σώματος. ἐν τούτοισι καὶ ἀφρώδεις οὐρήσιες ἅμα ἀψυγίη, καὶ ὀμμάτων ἀμάρωσις, σπασμὸν ἐγγὺς σημαίνει.

Fauces leviter exasperatae et alvus ad inanes et irritas exurrectiones obmurmurans, frontis dolores, in aegris palpitantibus et more investigantium sensim contrectantibus, delassatis et ex stragulis aut vestimentis dolentibus et si quae ex his increfcent, molestiam exhibent. Somnus in his multus convulsionem minatur et frontis dolores graves, ac mictio molesta est.

In iis quibus rigores imminent urina reflitat et in convulsoriis affectionibus, velut huic mulieri contigit, quae ubi inhorruit sudore correpta est.

Quae in sinceras tendunt vacuationes, omnibus quidem ingravescens mali significationem praebent, his vero, supradictis, vel maxime. Atque in hujusmodi casibus ad aures tubercula exoriri solent.

Turbulentae et valde confidentes e somno exurrectiones convulsionem minantur, praesertim vero si cum sudore contingant.

Cervicis et dorsi perfrictiones et quae totum corpus videntur pertingere, insuper et spumantes mictiones, cum animi deliquio, ac oculorum hebetatio, convulsionem in proximo esse significant.

Ed. Chart. VIII. [780.] Foef. I. 77. Ed. Lind. I. (480. 481.)

[780]|| Πήγες ἀλγήματα μετὰ τραχήλου σπασμώδεα. ἀπὸ προσώπου δὲ ταῦτα καὶ κατὰ φάρυγγα, ἦχοι συχνοὶ σιελίζοντες. ἐν (481) τούτοις ἐν ὕπνοις ἰδρωῖτες ἀγαθοί. ἄρα γε καὶ τῷ ἰδρωτι κουφίξασθαι τοῖς πλείστοις οὐ πονηρόν; οἱ εἰς τὰ κάτω μέρη πόνοι τούτοιςιν εὐφοροί.

Οἱ ἐν πυρετοῖσιν ἐφιδρῶντες κεφαλαλγίες, κοιλίης ἀπολελαμμένης, σπασμώδεες.

Τὰ ὑποφάθυρα ὑγρά διαχωρήματα περιψύχοντα οὐκ ἀπύρωσ φλαῦρα. τὰ ἐπὶ τούτοις ῥίγη, κύστιν καὶ κοιλίην ἐπιλαμβάνοντα, ὀδυνώδεα. ἄρα τὸ κωματώδες τούτοιςιν ἔχει τι σπασμώδες; οὐκ ἂν θανατάσαιμι.

Τὰ ἐν ὀξείῃ ἐμετωδέως ἐλκόμενα φλαῦρα, καὶ αἱ λευκαὶ διαχωρήσεις δύσκολοι. ἄγλισχρα ἐκ τούτων διεξελθόντα ἐξίστανται καύματι πολλῷ. οἱ ἐκ τούτων κωματώδεες νωθροὶ ἀπογίνονται. τὰ ἐκ τοιούτων μακροτέρως ἐπινοσέει. ἄρα περὶ κρίσιν οὗτοι ξηρώδεες δύσπνυοι;

Cubiti cervicisque dolores convulsionem minantur. Ex facie autem prodeunt ista, fauciumque sonitus crebri cum salivatione. his sudores in somnis bono sunt. Nempe et ex sudore levare plurimos consentaneum est. Quibus si dolores inferiores partes occupent, toleratu faciles evadunt.

In febribus tenuiter exudantes, cum capitis dolore et alvo intercepta, ad convulsiones proni sunt.

Quae inter se non cohaerent, sed facile dissolvuntur et aliquantulum friabilia sunt alvi recrementa, liquida cum summi totius corporis perfrictione, non sine febre improbanda sunt. Ac praeter haec si rigores vesicam et ventrem cum dolore invadant. Proinde in his ex sopore aliquod convulsionis periculum impendere, nemini mirum videri debet.

In gravibus et praecipitibus malis distorqueri velut qui vomitione conflictantur malum est, quin et albae alvi egestionis molestae sunt. Quae ex his prodeunt non viscosa, in vehementem mentis emotionem cum multo ardore agunt, videndumque est, num postea soporati ac torpescentes evadant. Qui ex his conflictantur, diutius laborant. In his animadvertendum est, num imminente judicatione arefcentes difficultate spirandi teneantur.

Ed. Chart. VIII. [780. 786.] Foesl. I. 77. 78. Ed. Lind. I. (481. 482.)

Τὰ ἐξ ὀσφύος εἰς τράχηλον καὶ κεφαλὴν ἀναδιδόντα καὶ παραλύσαντα, παραπληκτικὸν τρόπον σπασμῶδεα παρακρουστικά. ἄρᾳ γε καὶ λύεται τὰ τοιαῦτα σπασμῶ; ἐκ τῶν τοιούτων ποικίλως διαγοσέουσι καὶ διὰ τῶν αὐτῶν λόγους.

Οἱ ἐν ὑστερικαῖσιν ἀπύρως σπασμοὶ εὐχερεῖς, οἷον καὶ Δορκάδι.

[786] Κίσις ἀποληφθεῖσα, ἄλλως τε καὶ μετὰ κεφαλαλγῆς, ἔχει τι σπασμῶδες. τὰ νευρωδέως ἐν τούτοις ἐκλυόμενα δύσκολα, οὐ μὴν ὀλέθρια: ἄρᾳ γε καὶ παρακρουστικὸν τὸ τοιοῦτον;

Ἄρᾳ γε καὶ περὶ κρόταφον ὀστέων διακοπαὶ σπασμὸν ἐπικαλέονται; ἢ τὸ μεθύοντα πληγῆναι, ἢ τὸ θύηναι πολὺ ἐν ἀρχῇ, εἰ τοῦτο ποιεῖ σπασμῶδεα;

Ἐν ἰδρωτὶ πτύελα παραρ(482)ρέοντα πυροτώδει ἐόντι, ἢ ἀήθεα, ἄρᾳ γε τούτοις ἐπὶ τινος ἡμέρας κοιλία καθυγραίνονται; οἶμαι. ἄρᾳ γε τούτοις εἰς ἀρθρον ἀπόσιγμα ἔσσειται;

IN HI ... INDIC ...

Silvius ...

Quae ex lumbis in cervicem et caput redundant et levis siderationis more resolutionis sensum inducunt, convulsionem ac mentis emotionem minantur. Videndumque est num talia convulsione solvantur. Qui hujusmodi conflictantur, varie morbum trahunt, atque eadem diutius perseverant.

Mulieres quae ab utero prompte strangulantur, idque sine febre, in convulsiones propensae sunt, quod etiam Dorcadi contigit.

Vesica intercepta, praesertim cum capitis dolore, convulsionem minatur. Quae in his cum torporis sensu exolvuntur, molestiam exhibent, non tamen perniciem afferunt. Videndumque est num tale quid etiam mentem excutiat.

Quinetiam considerandum est num ossium ad tempora praecisiones convulsionem provocent, an vero madido vulnus inflictum, aut circa initia sanguis magna copia effluens, convulsionem accersit?

Febricitanti cum sudore sputa defluentia levia sunt et minime maligna. In quibus videndum est num ad aliquot dies alvi madescant, quod equidem reor. Animadvertendum quoque est, num his ad articulos aliquid abscessurum speres.

Ed. Chart. VIII. [786.] Foes. I. 78. Ed. Lind. I. (482.)

Τὰ ἐπ' ὀλίγον θρασέως παρακρούοντα, μελαγχολικά. ἢν δὲ ἀπὸ γυναικείων ἢ, θηριώδεα. ἐπὶ πλείω δὲ ταῦτα συμπίπτει. ἄρα γε καὶ σπασμώδεις αὗται; ἄρα γε καὶ αἱ μετα κάρου ἀφωνίαι σπασμώδεις αὗται; ὅσον τῆ τοῦ Σκυτέως θυγατρὶ ἠρξάτο γυναικείων παρεόντων.

Οἷσιν ἐν σπασμώδεσιν ὀφθαλμοὶ ἐκλάμπουσιν αἰτενέως, οὔτε παρ' ἐώντοῖσιν εἰσίν, διανοσέουσί τε μακροτέρως.

Τὰ ἀνάπαλιν αἰμορροαγέοντα κακόν, ὅσον ἐπὶ σπληνὶ μεγάλῳ ἐκ δεξιοῦ ῥέειν; καὶ τὰ καθ' ὑποχόνδριον ὡσαύτως, ἐφιδρῶντι δὲ κύκιον.

Ἐκ ῥινῶν μικροῖς ἰδρῶσιν περιψυχόμενα, κακοήθεα, μοχθηρά.

Μεθ' αἰμορροαγίαν μελάνων δίοδος κακόν. πονηρὰ δὲ καὶ τὰ ἐξέρουθρα, εἰ δὲ ἄρα γε τεταρτάλοισι ταῦτα αἰμορροα-

Quae sensim feroces fiunt mentis emotiones, in vehementes et melancholicas evadunt. Quod si ex muliebrium suppressione accidat, in ferinas tendunt, qualia saepius contingunt. Videndum igitur num foeminae hujusmodi convulsionibus sint obnoxiae. Animadvertendum quin etiā est, num vocis defectiones cum alto sopore convulsionem quoque minentur, qualiter Cerdonis filiae comparentibus muliebribus purgationibus contingere coepit.

Quibus dum convelluntur oculi fixi et immoti splendent, iis mens e sede constantiae deturbatur et diutius morbum trahunt.

Quae ex parte adversa et praepostere fiunt sanguinis eruptiones, malo sunt velut in lienis tumore, si ex nare dextra effluat. Quod et circa praecordia eodem modo se habere expectandum est. Majus autem malum denunciatur, si cum tenui circa frontem et thoracem sudore istud contingat.

Ubi sanguis ex naribus effluit cum tenuibus sudoribus et corporis totius perfrictione, morbi malignitas et perniciēs denunciatur.

A sanguinis eruptione nigrarum dejectionum pertransitus malo est. Quin et praerubra damno sunt, praecipue verò si sanguinis ista eruptio quarto die contingat, quod animad-

Ed. Chart. VIII. [786. 791] Foëf. I. 78. 79. Ed. Lind. I. (482. 483.)
 γέει, κοματώδεις; ἐκ τοιούτων σπασμῶν τελευτῶσιν. ἄρα με-
 λάνων προδιελθόντων καὶ κοιλήης ἐπαρθείσης;

[791] Τὰ αἰμορραγέοντα ἐφιδροῦντα τρώματα κακοήθεα.
 οὔτοι διαλεγόμενοι λαθραίως τελευτῶσιν.

Ἡ μεθ' αἰμορραγίαν βραχεῖαν καὶ μελάνων διαχώρησιν
 ἐν ὄξεσι κόφωσις κακόν. αἵματος διαχώρησις ἐν τούτοισι ὀλέ-
 θριον, κόφωσιν δὲ λύει.

Ὅσφύϊ ἐπωδύνη καρδιαγικά προσιόντα σημεῖα αἰμορρα-
 γώδεα. οἶμαι δὲ (483) καὶ προγεγεννημένον σημεῖον.

Τὰ τεταγμένοισι χρόνοιςιν αἰμορραγέοντα διψώδεα,
 δύσκολα, ἐκλυόμενα, μὴ αἰμορραγήσαντα, ἐπιληπτικά τελευτᾷ.

|| Τὰ εὐθὺ ταραχώδεα, ἄγρυπνα, ἀποστάζαντα, ἐκταῖα
 κουφισθέντα, νύκτα πονήσαντα, εἰς τὴν αὔριον ἐφιδρώσαντα,
 κατενεχθέντα, παρακρούσαντα αἰμορραγήσει λάϊρος. ἄρα γε
 τὸ ὕδατῶδες οὖρον τοιοῦτόν τι σημαίνει;

vertendum est. Quibus ista contingunt, ii tandem sopore et
 convulsione conflictati moriuntur, ac forte praegressis nigris
 dejectionibus et ventre in tumorem sublato.

Qui ex vulnere cum tenui sudore sanguinem fundunt,
 ii maligne habent et inter loquendum derepente moriuntur.

In praecipitibus malis, quae post paucam sanguinis
 eruptionem, aut nigrorum per alvum refusionem surditas
 obvenit, malum denunciat. In his sanguinis egestio perni-
 ciam affert, surditatem tamen discutit.

Lumbis dolentibus si oris ventriculi dolor accesserit,
 futurae per haemorrhoidas vacationis signum est, ac forte
 etiam eam praecessisse significat.

Qui statim temporibus sanguinem fundunt, si siticulosi
 sint, molestiam ac virium exolutionem sentiant, nec sangui-
 nem effuderint, in morbum comitiale transeunt.

Qui statim sine ratione perturbantur, pervigiles sunt,
 sanguinem e naribus stillant, sexto die allevantur, noctu
 laborant, ac postridie tenui sudore correpti et in somnum
 delati delirant, iis largam sanguinis e naribus fluxionem
 affore spes est. Ac forte etiam tale quid diluta urina significat.

Ed. Chart. VIII. [791. 795.] Foef. I. 79. Ed. Lind. I. (483.)

Οἷσιν αἰμορῥαγίαί πλείους, προεληλυθότος χρόνου κοι-
λίαί πονηρεύονται, ἢν μὴ τὰ οὖρα πεπανθῆ.

Ἐν κρισίμοις περιψύξεισι τῶν αἰμορῥαγιῶν αἱ νεανικαὶ
κάκισται.

Οἱ καρηβαρικοὶ, κατὰ βρέγμα ὀδυνώδεις, ἄγρουπνοι,
αἰμορῥαγικοὶ, ἄλλως τε καὶ ἢν τι ἐν τραχήλῳ ἐντείνει.

Τὰ ἀγρουπνήσαντα ἐξαίφνης ἀλυσμῶ αἰμορῥαγεῖ, ἄλλως
τε καὶ ἢν μὴ τι προεῤῥύη, ἄρα γε φρίζαντα;

Τραχήλου ὀδυνώδεα, ὄμματα ἐξέρυθρα, αἰμορῥαγικά.

Οἷσι κοιλίης ἐπιστάσης αἰμορῥαγεῖ, καὶ ἐπιριγέει, ἄρα
κοιλίη λειεντεριώδης, καὶ ἐπίσκληρος, ἢ ἀσκαρίδες, ἢ ἀμφο-
τερον;

[795] Οἷσιν ἐξ ὀσφύος ἀναδρομὴ ἐς κεφαλὴν καὶ χεῖ-
ρας, ναρκώδεις, καρδιαλγικοὶ, ἰχωρώδεις, αἰμορῥαγέουσι

Quibus sanguinis fluxus diu perseveravit, in his tem-
poris processu alvus male habet, nisi urinae concoctionem
prae se ferant.

Sanguinis eruptiones vehementes cum totius corporis
perfrictionibus judicatoriis, pessimae sunt.

Qui capite gravati ad sinciput dolorem sentiunt, per-
vigilio torquentur, iis sanguinis eruptionem fore spes est,
tum vero praesertim si aliquis tensionis sensus in cervice
apparet.

Qui insomnia vexantur cum subita corporis jactatione
et inquietudine, iis sanguinem erupturum sperare oportet,
idque praesertim si non antea quid profluxerit. Animadver-
tendum vero num id post horroris sensum contingat.

Cervicis dolor, oculi praerubri, sanguinis eruptionem
praenunciant.

Qui suppressa alvo sanguinem ex naribus fundunt, aut
novo subinde oborto rigore corripuntur, iis fortasse alvus
intestinatorum laevitate laborat et obdurefcit, aut tenues lum-
brici, ascarides dicti, infestant, aut utramque.

Quibus lumborum dolor in caput et manus recurfat et
corpore affectioris ventriculi dolorem sentiunt, tenuibus ac
serosis humoribus abundant, ii liberaliter sanguinem pro-

Ed. Chart. VIII. [795.] Foef. I, 79. 80. Ed. Lind. I. (483. 484.)
 λάβρως, καὶ κοιλίη δὲ καταβρόχνηται τούτοις ταραχώ-
 δεσιν.

Οἷς ἐφ' αἰμοῤῥαγίῃ λάβρως πυκνῇ με(484)λάνων συ-
 γνων διαχώρησις, ἐπίτασις αἰμοῤῥαγοῦσιν, οὔτοι κοιλίης
 ὀδυνώδεις, ἅμα δὲ τιμὴ ῥύσει εὐφοροί. ἄρα οὔτοι ψυχροῖς
 ἐφιδρωῶσι πολλοῖς; τὸ ἀνατεταραγμένον ἐν τούτοιςιν οὔρον
 οὐ ποτηρὸν, οὔδὲ τὸ ὑπιστάμενον γονοσιδές. ἐπίσυχρον δὲ οὔ-
 τοι ὑδατώδεα οὔρουσιν.

Οἷς ἂν ἀπὸ ῥινῶν ἐπικώφωσις καὶ νοθήρῃ μικρὰ ἢ
 ἀπόσταξις, ἔχει τι δύσκολον, ἔμετος τούτοις συμφέρει καὶ
 κοιλίης ταραχή.

|| Οἷσιν ἐκ ῥίγος πυρετοὶ κωπιδέες γυναικεῖα κατατρέ-
 χει, τράχηλος δ' ἐν τούτοις ὀδυνώδης, αἰμοῤῥαγικόν.

Καὶ διὰ ῥινῶν αἰμοῤῥαγῆσαι ἐλπίζειν τὰ σείοντα κεφα-
 λὴν, καὶ τὰ ἡχώδεα αἰμοῤῥαγέει ἢ γυναικεῖα καταβιβάξει,

fandunt. At vero his cum mentis perturbatione alvus
 effunditur.

Quibus ex frequenti et larga sanguinis eruptione nigro-
 rum recrementorum copiosa fit dejectio, cum alvi conten-
 sione, aut suppressione et dolore, ii sanguinem profundunt,
 cum aliqua vero fluxione bene habent. Ac forte hi frigidus,
 crebros, tenues sudores emittunt. In his returbida urina mala
 non est, neque quod in ea subsidet genitali semini simile.
 Crebro autem dilutas urinas reddunt.

Quibus pauca sanguinis e naribus stillatio cum sorditate
 et torpore obveniens, molestiam quandam exhibet, iis vo-
 mitio et alvi perturbatio confert.

Quibus ex rigore febres adsunt, cum lassitudinis sensu,
 in iis muliebrium profluvium expectare oportet. Quod si
 cervicis dolor prehenderit, sanguinis ex naribus eruptionem
 fore spes est.

Quin etiam sanguinis ex naribus eruptionem sperare
 oportet in his quae caput conentiant et aurium sonitus ex-
 citant, aut muliebria deturbatum iri spes est, idque prae-

Ed. Chart. VIII. [795.] Foëf. I. 80. Ed. Lind. I. (484. 485.)
 ἄλλως τε καὶ ἦν κατὰ ῥάχιν καῦμα παρακολουθήση, ἴσως δὲ
 καὶ δυσεντερικόν.

Καὶ οἱ κατὰ κοιλίην παλμοὶ ὑποχοηδρίου ἐν τάσει ὑπο-
 μάκρῳ, ὀγκώδει, αἰμορροαγικοὶ, φρικώδεις οὔτοι.

Ἐκ ῥινῶν λάβρα βίαια πολλὰ ῥέντα, ἔτοιμον εἰς σπα-
 σμοὺς προσάγεται, φλεβότομία λύει.

Αἱ πυκναὶ καὶ κατὰ μικρὰ ἐπαναστάσεις ὑπόξανθοι,
 γλίσχραι, ἔχουσαι μικρὰ κοπρώδεα μεθ' ὑποχοηδρίου ἀλγή-
 ματος, καὶ πλευροῦ, ἰκτεριώδεις. ἄρα δὲ ἐπιστάντων αὐτῶν
 οὔτοι ἐκλύονται; οἶμαι γε καὶ αἰμορροαγεί, τούτοις τάσις
 ὀσφύος, ἀλγήματα ἐν τούτοισιν αἰμορροαγικά.

Ἐποχοηδρίου τάσις μετὰ (485) καρηβαρήης καὶ κωφώσεως,
 καὶ τὰ πρὸς ἀγῆς ὀχλέοντα αἰμορροαγικά.

Ἐνδεκαταίησι στάξις δύσκολαι, ἄλλως τε καὶ ἦν ἐπί-
 σταξις.

fertim si ad spinam ardor sentiatur. Fortassis autem et inte-
 stinorum difficultas expectanda est.

Quin et quae contingunt circa ventrem palpitationes,
 cum praecordiorum contentione oblonga et intumescente,
 sanguinis ex naribus profluvium denunciant, idque quando-
 que cum horroris sensu.

Larga, vehemens et multa sanguinis e naribus eruptio,
 interdum ad convulsiones deducit, ex quo venae sectio liberat.

Frequentes desidendi labores pauca aliquantulum flava,
 glutinosa excernentes, cum paucis alvi recrementis, prae-
 cordiorum et lateris dolore, morbum regium praenunciant.
 Animadvertendum vero num ex istorum suppressione ii ex-
 olvantur, aut fortasse sanguinem profundant. In his lumbo-
 rum tensio et dolores sanguinis erupturi fidem faciunt.

Praecordiorum contentio cum capitis gravitate et sur-
 ditate, ad haec quae oculorum aciem perturbant, sanguinis
 eruptionem ex naribus praenunciant.

Sanguinis e naribus stillationes quae undecimo die con-
 tingunt, molestiam exhibent, tum vero praecipue si denno
 nares stillare coeperint.

Ed. Chart. VIII. [795. 801.] Foes. I. 80. 81. Ed. Lind. I. (485.)

Τὰ ἐν φρίκησιν ἅμα ἰδρώσαντα κρισίμως, εἰς δὲ τὴν αὔριον φρίξαντα, παραλόγως ἀγρυπνέοντα, αἰμορροαγήσειν οἶμαι.

Οἷσιν ἐξ ἀρχῆς αἰμορροαγίαι λάβραι, ῥίγος ἴσθησι ῥύσιν.

Ἐξ αἰμορροαγίας ῥίγεα μακρά.

Οἷσι κεφαλαλγίαι καὶ τραχήλου πόνοι, καὶ ὄλου δὲ τῆς ἀκράτεια τοῦ σώματος τρομάδης, αἰμορροαγικά λύνουσιν. ἀτὰρ καὶ χρόνον οὕτω λύνονται.

|| Οὐρα τοῖσι παρ' ὧτα ταχὺ καὶ ἐπ' ὀλίγον πεπαινόμενα, φλαῦρα. καὶ τὸ καταψύχεσθαι ὥδε πονηρόν.

[801] Τὰ ὑποκαρώδεια ἰκτερώδεια οὐ πάνυ αἰσθανόμενα οἷσι λύγγες, κοιλὴ καταρρήγνυται, ἴσως καὶ ἐπίστασις, οὐτοι ἐκλύονται. ἄρα τούτοισι καὶ τὰ παρὰ τὰ ὧτα;

Τὰ ἐπεσχημένα μετὰ ῥίγος οὐρα πονηρά, ἄλλως τε καὶ προκαρωθέντα τὰ παρ' οὐς. ἄρα ἐπὶ τούτοισιν ἐλπίς;

Quibus ubi inhorruerint iudicatorii sudores simul contingunt, postridie vero si horror repetierit et temere pervigilent, iis forte sanguinem e naribus erupturum sperare oportet.

Liberalium ab initio sanguinis eruptionum cursum rigor sistit.

Rigores ubi sanguinis eruptioni succedunt, diurni fiunt.

Quibus capitis ac cervicis dolor et totius corporis impotentia cum tremore adest, ab iis sanguinis eruptio liberat. Quin etiam ista tempore dissolvuntur.

In his quae ad aures abscedunt urinae, quae celeriter et parvo tempore concoquuntur, damno sunt. Quin et perfrigerari itidem malum est.

In his qui quodam sopore aut morbo regio detinentur, nec admodum sentiunt et quibus singultus adest, alvus affatim prorumpit, fortassis etiam supprimitur, atque ii exolvuntur. Videndum num abscessus ad aures in his expectare oporteat.

Urinae quae cum rigore resitant, damno sunt, idque praesertim si altus sopor praegressus sit. Animadvertendum est, num in his abscessus ad aures sperare oporteat.

Ed. Chart. VIII. [801. 805.] Foef. I. 81. Ed. Lind. I. (485. 486.)

Ἐκ στρόφώδους ὑπόστασις ἰλυώδης, ὑποπέλιος, κακή. ἄρα γε ἐκ τῶν ὑποχοιθρίων ὀδυνᾶται; δοκίω δὲ δεξιόν; ἐκλύονται. ἄρα τὰ παρ' ὧτα τοιούτοισιν ὀδυνώδεα ἐπ' ὀλίγον; κοιλίη καταρράγεισα τοῦτοισιν ἐν ἅπασιν ὀλέθριον.

Ἐν τισιν ἀσώδεσιν ἀγρυπνήσει τὰ παρ' οὖς μάλιστα.

Ἐπὶ εἰλεοῖσι δυσώδεσι πυρετῶ ὄξει, ὑποχοιθρίῳ μετεώρῳ χροιοπέτρῳ, (486) τὰ παρ' οὖς ἐπανθέντα κτείνει.

Ἐκ κωφώσιος ἐπιεικῶς τὰ παρ' ὧτα, ἄλλως τε καὶ ἢν ἀσώδες τι ἐπιγένηται, καὶ τοῖσι κωματώδεσιν, ἐπὶ τοῦτοισι μᾶλλον.

Τὰ παρ' ὧτα φλαῦρα τοῖσι παραπληγικοῖς.

Τὰ σπασμῶδη τρόπον παροξυνόμενα κατόχως, τὰ παρ' οὖς ἀνίστησιν.

[805] Τὸ σπασμῶδες, τρομῶδες, ἀσώδες, κατόχως, μικρὰ παρ' οὖς ἐπιπαροξυνόμενα.

In alvi recrementis quae cum torminibus dejiciuntur, sedimentum limosum, sublividum malo est. Ac fortasse quidem ad praecordia dextra dolor adest et in his vires exolvuntur. Videndum num abscessus ad aures paulo post cum dolore excitentur. In his omnibus alvus assatim prorumpens periculum intentat.

In pervigiliis quibusdam quae cum angore et anxietate fiunt, ad aures abscessus maxime obveniunt.

In tenuioris intestini morbis graveolentibus, cum febre acuta et ex longo intervallo tumescentibus praecordiis, qui ad aures oboriuntur abscessus, mortem adferunt.

Ex surditate abscessus ad aures contingere consentaneum est, praesertim vero si implacitas quaedam aut inquietas corporis jactatio succedat. Ac inter hos, in iis qui sopore detinentur, ista magis sperare oportet.

In leviter fideratis abscessus qui ad aures contingunt, malo sunt.

Quae convulsionis in morem affligunt, cum alto stupore quem catochon vocant, abscessus ad aures excitant.

Convulsio cum tremore, corporis jactatione et implacitate ac alto stupore, quem catochon vocant, parvulorum circa aures abortorum abscessuum spem facit.

Ed. Chart. VIII. [805.] Foëf. I. 82. Ed. Lind. I. (486.)

|| Ἄρά γε εἰσὶ τὰ παρ' ὧτα κεφαλαλγικοί; ἄρά γε καὶ ἐφιδρῶσι τὰ ἄνω, εἶτα καὶ κοιλίη καταρρόγηται καὶ τι κωματώδες; ἄρά γε καὶ ὕδατώδεα, οὔρα ἐναυωρευμένα λευκοῖς, καὶ ποικίλως ἔκλευκα, δυσώδεα ποιέει τὰ παρ' οὖς; ἄρά γε εἰσὶ τὰ τοιαῦτα οὔρα, στάξιες πυκναί; ἄρά γε καὶ γλωσσο τούτοις λείη;

Οἷσι πνευματουμένοισιν εὐοῦσιν ἵκτεροι, καὶ πυρετοὶ ὀξέες μεθ' ὑποχονδρίων σκληρῶν κατεψύχθαι, εἰ τὰ παρ' ὧτα μεγάλα ἴστανται.

Τὰ κωματώδεα, ἀσώδεα, ὑποχόνδρια ὀδυνώδεα, ἐμετώδεα μικρά, ἐν τούτοισι τὰ παρ' οὖς ἐπανίστανται, πρόσθεν δὲ καὶ τὰ περὶ πρόσωπον.

Κοιλίης μέλανα κοπρώδεα διείσης, κῶμα ἐπιφανέν, τὸ παρ' οὖς ἀνίστησιν.

Considerandum in quibus speramus abscessus circa aures futuros, num ex capite doleant, aut superiorum partium tenues sudores oboriantur, aut novus insuper rigor, ac deinde num alvus affatim prorumpat, aut aliquo sopore detineantur. Videndum quoque num urinae dilutae, cum sublimibus quibusdam innatantibus albidis et quae varie exalbescunt et graveolent, abscessus ad aures excitent? Ac forse quidem quibus hujusmodi urinae adsunt, iis crebra e naribus stillatio contingit. An et his quidem lingua laevis est (ac minime aspera)?

In spirituosis et anhelatoribus morbo regio laborantibus et febre acuta, cum praecordiorum duritie et tumore, si corporis summa perfrigerentur, magnorum circa aures abscessuum exortum fortassis expectare oportet.

Qui sopore detinentur cum corporis incontinenti jactatione, praecordiorum dolore et pauca vomitione, in iis tuberculorum ad aures exortum sperare oportet. Sed et antea quae circa faciem contingere solent in considerationem adhibere convenit.

Alvo stercora nigra demittente, si sopor appareat, tubercula ad aures excitat.

Ed. Chart. VIII. [805.] Foef. I. 82. Ed. Lind. I. (486, 487.)

*Βήχαι μετὰ πτυελισμοῦ ὄντα τὸ παρ' οὗς ἀπαλλάσσει.**Ἐν κεφαλαλίῃ κῶμα καὶ κόφωσις παρ' οὗς τι ἐξερεύεται.**Ἐποχονδρίου σύντασις (487) μετὰ κόματος ἀσώδους καὶ κεφαλαλίης, τὰ παρ' οὗς ἐπαίρει.**Τὰ ἐπώδυνα παρ' οὗς ἀκρίτως καταμωλυνθέντα φλαῦρα.*

Tusses cum crebra oris salivatione abscessum circa aures emolliunt.

In capitis dolore sopor et surditas aliquem ad aures abscessum effundunt.

Praecordiorum contentio cum sopore, corporis incontinenti jactatione et capitis dolore, tubercula ad aures attollit.

Graves aurium abscessus qui citra judicationem sensim conquiescunt et dissipantur, damno sunt.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΡΟΡΗΤΙΚΟΝ
ΒΙΒΛΙΟΝ Β.

Ed. Chart. VIII. [809.] Fœf. I. 85. Ed. Lind. I. (487.)

Τῶν ἰητρῶν προβόήσεις ἀπαγγέλλονται συχναί τε καὶ καλαὶ καὶ θαυμασταί, οἷας ἐγὼ μὲν οὐτ' αὐτὸς προεῖπον οὐτ' ἄλλου του ἤκουσα προλέγοντος. εἰσὶ δ' αὐτῶν αἱ μὲν τοιαῖδε. ἄνθρωπον δοκέειν ὀλέθριον εἶναι καὶ τῷ ἰητρῷ τῷ μελεδαίνοντι αὐτέου καὶ τοῖσιν ἄλλοισιν. ἐπεισιόντα δὲ ἰητρὸν ἕτερον εἰπεῖν ὅτι ἴδ' μὲν ἄνθρωπος οὐκ ἀπολείται, ὀφθαλμῶν δὲ τυφλὸς ἔσται. καὶ παρ' ἕτερον δοκέοντα παγκάκως ἔχειν εἰσελθόντα προεῖπειν τὸν μὲν ἄνθρωπον ἀναστήσεσθαι, χεῖρα

HIPPOCRATIS PRAEDICTORVM
LIBER SECVNDVS.

Praedictiones medicorum referuntur permultae tum praeclearae tum admiratione dignae, quales neque equidem praedixi, neque quenquam qui praediceret audiui. Ex quibus quaedam sunt hujusmodi. Hominem qui medico ejus curam habenti et caeteris periclitari videretur, ingressum vero alium medicum de eo pronunciasse, hunc non periturum, verum oculis captum fore. Et ad alium qui profus male affectus existimabatur, ingressum praedixisse, eum quidem ex morbo relevaturum, verum mancum futurum. Et in alio qui ne superesse quidem posse existimabatur, pro-

Ed. Chart. VIII. [809, 810.] Foesl. I. 83. Ed. Lind. I. (487, 488.)
 δὲ χολὴν ἔξειν, καὶ ἄλλω τῷ δοκέοντι οὐ περιέσεσθαι εἰπεῖν αὐτὸν
 μὲν ὑγιέα ἔσεσθαι, τῶν δὲ ποδῶν τοὺς δακτύλους μελανθέντας
 ἀποσαπῆσεσθαι. καὶ τἄλλα τοιοῦτότροπα προῤῥήματα λέγεται
 ἐν τοιοῦτῳ τῷ εἶδει. ἕτερος δὲ τρόπος προῤῥήσεως ὄνειρομένοισι
 τε καὶ διαπρησσομένοισι προειπεῖν τοῖσι μὲν θανάτους, τοῖσι
 δὲ μανίας, τοῖσι δὲ ἄλλας νόσους, ἐπὶ πᾶσι τούτοις τε καὶ τοῖσι
 προτέροισι χρόνοις προφητίζειν καὶ πάντα ἀληθεύειν. ἄλλο δὲ
 σχῆμα (488) προῤῥήσεων τόδε λέγεται τοὺς ἀθλητὰς γινώσκειν
 καὶ τοὺς τῶν νοῦσων εἵνεκα γυμναζομένους τε καὶ τάλαιπωρέον-
 τας, ἢν τι ἢ τοῦ σιπίου ἀπολίπωσιν, ἢ ἑτεροῦν τι [810]
 φάγωσιν, ἢ ποτῶ πλεονί χρῆσωνται, ἢ τοῦ περιπάτου ἀπολί-
 πωσιν, ἢ ἀφροδισίων τι πρήξωσι. τούτων πάντων οὐδὲν λαν-
 θάνει, οὐδ' εἰ μικρόν τι εἶη, ἀπειθήσας ἄνθρωπος, οὕτως
 ἐξηκριβῶσθαι οὗτοι πάντες οἱ τρόποι λέγονται τῶν προῤῥή-
 σίων. ἐγὼ δὲ τοιαῦτα μὲν οὐ μαντεύσομαι, σημεῖα δὲ γράφω
 οἷσι χρῆ τεκμαίρεσθαι τοὺς τε ὑγίεας ἐσομένους τῶν ἀνθρώ-
 πων καὶ τοὺς ἀποθανομένους τοὺς τε ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ἢ

nunciasset ipsum quidem sanum fore, at pedum digitos de-
 nigratos putrilaginem contracturos. Atque talia multa id
 genus praedicta narrantur. Aliud quoque praedictionis ge-
 nus ad eos qui in auctione et negotiatione versantur spectat,
 cum partim quidem mortem, partim vero insaniam, qui-
 busdam etiam varios morbos praedicunt, ad haec omnia
 quae instant et retro actis temporibus evenerunt vaticinan-
 tur et vera efferunt. Alia praeterea praedictionum forma
 esse dicitur, quae circa athletas eosque qui propter morbos
 se exercent et laboribus fatigant versatur et cognoscit si quid
 in cibo sit ab his praetermissum aut mutatum, aut potu ple-
 niore utantur, aut deambulationem intermittant, aut quid
 circa res venereas agitent. Quorum omnium nihil eos fugit,
 ne vel si pusillum quidem quis medico non paruerit, cujus
 exactam cognitionem non habeant. Atque haec omnia nar-
 rantur praedictionum genera. Ego autem huiusmodi vates
 esse nolo, signa vero describam ex quibus quis sanos fore
 aut morituros homines conjectura cognoscat, eosque qui
 tum brevi tum longiore temporis intervallo sani sunt futuri

Ed. Chart. VIII. [810.] Foef. I. 83. Ed. Lind. (488. 489.)
 ἐν πολλῶν ὑγίειας ἐσομένους, ἢ ἀπολουμένους. γέγραπται δέ
 μοι καὶ περὶ ἀποστασιῶν ὡς γρηΐ ἐπισκέπτεσθαι ἐκάστας. δο-
 κέω δὲ καὶ τοὺς προειπόντας περὶ τε τῶν χωλωσιῶν καὶ τῶν
 ἄλλων τῶν τοιουτέων ἤδη ἀποστηριζομένου τοῦ νοσήματος
 προειπεῖν, καὶ δῆλον ἐόντος ὅτι οὐ παλινδρομήσει ἡ ἀπόστα-
 σις, εἴ περ νόον εἶχον, πολὺ μᾶλλον ἢ πρὶν ἄρχεσθαι τὴν
 ἀπόστασιν γινομένην. ἐλπίζω δὲ καὶ τᾶλλα προρῆθῆναι, θα-
 νάτους τε καὶ νοσήματα καὶ μανίας. ταῦτα δέ μοι δοκεῖ τοι-
 αῦτα γενέσθαι, καὶ οὐδέν τι δοκεῖ χαλεπὰ εἶναι προειπεῖν
 τοῖ βουλομένοι τὰ τοιαῦτα διαγωνίζεσθαι. πρῶτον μὲν γὰρ τοὺς
 ἐφίδρους τε καὶ φθινώδεας τίς οὐκ ἂν γνοίη; ἔπειτα τοὺς πα-
 ραφρονήσαντας ἐστὶ (489) μὴ πολὺ λανθάνειν, εἴ τις εἰδείη
 οἷσι τὸ νόσημα τοῦτο ἢ ξυγγενές ἐστιν, ἢ πρόσθεν ποτ' ἐμᾶ-
 νησαν. εἰ γὰρ οὗτοι οἱ ἄνθρωποι οἶνοφλύγες εἶεν, ἢ κρηφα-
 γοῖεν, ἢ ἀγρυπνοῖεν, ἢ τῷ ψύχει ἢ τῷ θάλπει ἀλογίστως
 ὁμιλοῖεν, πολλαὶ ἐλπίδες ἐκ τουτέων τῶν διατημάτων παρα-
 φρονῆσαι αὐτούς. τοὺς τε αἰμορροΐδας ἔχοντας, εἴ τις ὀρώη

aut morituri. Scriptum est autem a nobis de his quae abs-
 cedunt et quomodo eorum quidque existimare oporteat. Ac
 eos quidem existimo qui claudicationes et caetera id genus
 praedicunt, si modo quid mentis habuerunt, firmato jam
 morbo eas praedictiones fecisse et cum manifestum foret id
 quod abscedere natum est, intro recurrere non posse, id-
 que longe potius quam ante abscessus initia. In spem autem
 adducor et alia praedicta esse, mortesque et morbos et in-
 sanias, eaque mihi videntur ita accidisse, nihilque eorum
 non facile praedici posse videtur, si quis modo ad ea men-
 tis acie velit contendere. Imprimis namque quotus quisque
 est qui aqua intercute aut tabe laborantes non noverit? De-
 nique deliraturi ne longe quidem latere possunt eos qui no-
 rint quibus aut innata est ac congenita ad hunc morbum pro-
 pensio, aut qui jam antea insaniverunt. Si namque hujus-
 modi temulenti fuerint, aut carnibus vescantur, aut pervi-
 gilatione, aut frigore, aut calore inconsulte utantur, ex eo
 vitae genere magna spes est ipsos deliraturos. Ac eos qui
 per ora venarum sanguinem fundere sunt soliti, si quis

Ed. Chart. VIII. [810.] Foesl. I. 83. 84. Ed. Lind. I. (489.)
 τοῦ χειμῶνος πολυποτέοντάς τε καὶ εὐχρόους ἔοντας, ἔστι
 προειπεῖν ἀμφὶ τούτων. ἐς γὰρ τὸ ἔαρ καταθῆαγῆναι τὸ αἷμα
 πολλαὶ ἐλπίδες, || ὥστε ἀχρόους τε καὶ ὑδαλέους ὑπὸ τὴν θε-
 ρείην τούτους εἶναι. ἀλλὰ χρὴ προλέγειν καταμανθάνοντα
 πάντα ταῦτα, ὅστις τῶν τοιούτων ἐπιθυμείη ἀγωνισμάτων.
 ἔστι γὰρ ἐκ τῶν γεγραμμένων προειπεῖν καὶ θάνατον καὶ
 μανίην καὶ εὐεξίην. εἶπομι δ' ἂν καὶ ἄλλα πάμπολλα τοιαῦ-
 τα, ἀλλὰ τὰ εὐγνωστότατα ἔδοξέ μοι γράψαι. συμβουλεύω δὲ
 ὡς σωφρονεστάτους εἶναι καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ τέχνῃ καὶ ἐν τοῖσι
 τοιούτοισι προθῆήμασι, γνόντας ὅτι ἐπιτυχῶν μὲν ἂν τις τοῦ
 προθῆήματος θανατασθῆῃ ὑπὸ τοῦ ξυνιόντος ἀλγέοντος,
 ἀμαρτιῶν δ' ἂν τις πρὸς τῷ μισεῖσθαι τάχ' ἂν καὶ μεμη-
 νέναι δόξειεν. ὦν δὴ ἕνεκα κελεύω σωφρόνως τὰ προθῆή-
 ματα ποιέσθαι καὶ τἄλλα πάντα καὶ ταῦτα. καίτοι γε
 ἀκούω καὶ ὄρω ὄντε κρίνοντας ὀρθῶς τοὺς ἀνθρώπους
 τὰ λεγόμενά τε καὶ ποιούμενα ἐν τῇ τέχνῃ οὐτ' ἀπαγγέλ-
 λοντας.

per hiemem liberaliore potu usos aut bene coloratos con-
 spiciat, hic facile praedixerit, ipso vere erupturi sanguinis
 magnam spem affore, adeo ut sub aestatem decolores et
 aquosi evadant. Nempe sic decet eum qui haec omnia addi-
 dicerit praedicere, si hujusmodi contentionum praemium
 reportare desiderat. Ex his namque quae scripta sunt et mor-
 tem et insaniam et bonum corporis habitum praedicere licet.
 Quin et alia id genus multa referre possem, nisi in animo
 esset quae sunt cognitu facillima scribere. Quod si quis me
 andiat, is quam prudentissime et consultissime tum in cae-
 tera arte tum in praedictis hujusmodi se geret, probe in-
 telligens, qui praedictionis successum consecutus sit, apud
 prudentem aegrum admirationi fore, qui vero deerraverit,
 praeterquam quod odio gravabitur, eum ne insaniae qui-
 dem suspicionem effugere posse. Quapropter praecipio prae-
 dicta tum haec tum alia omnia prudenter fieri, etsi sentio
 et video quae in arte dicuntur aut fiunt perperam ab homi-
 nibus aestimari et referri.

Ed. Chart. VIII. [810. 811.] Foesl. I. 84. 85. Ed. Lind. I. (489. 490.)

Ἀμφὶ δὲ τῶν γυμναζομένων καὶ ταλαιπωροῦντων τὰς μὲν ἀτρεκείας τὰς λεγομένας ὡς λέγουσιν [811] οἱ λέγοντες οὔτε δοκέω (490) εἶναι, οὔτ' εἴ τις δοκῆι, κωλύω δοκῆιν. ὑπὸ σημείου μὲν γὰρ οὐδενὸς βλάπτεται τὰ ὑπονόηματα οὔτε καλοῦ οὔτε κακοῦ, ἢ γὰρ πιστεύσαντα εἰδέναι εἴτε ὀρθῶς ἀπήγγελται εἴτ' οὔ. ἄλλως δὲ ἐκποιεῖ τῷ βουλομένῳ πιστεύειν, οὐ γὰρ ἐμποδῶν ἴσταμαι, δοκέω δὲ αὐτῶν εἴ τι ἀληθὲς λέγεται ἢ τῶνδε τῶν περὶ τοὺς γυμναζομένους, ἢ ἐκείνων τῶν πρότερον γεγραμμένων, πρῶτον μὲν τῶν σημείων τεκμηρῶσθαι τοῦτον γνόντα, ἔπειτα ἐνδοιαστῶς τε καὶ ἀνθρωπίνως || προειπεῖν, ἅμα δὲ καὶ τοὺς ἀπαγγέλλοντας τερατοδυστέρους διηγεῖσθαι ἢ ὡς ἐγένοντο, ἐπεὶ οὐδὲν τῆσι νοῦσοισιν εὐπετὲς γινώσκειν τὰ ἁμαρτήματα, καὶ τοι κατάκεινται γε οἱ ἀνθρωποὶ καὶ διαιτήμασιν ὀλιγοτρόφοισι χρῶνται, ὥστε μὴ πάμπόλλα δεῖ ὀρᾶσθαι ὑποσκεπτόμενον τὸν μελεδαίνοντα. οἱ μὲν γὰρ πίνουσι μόνον, οἱ δὲ πρὸς τῷ πίνειν ἢ ῥόφημα ἢ σιτίον βέλυστον ἐπιφέρονται. ἀνάγκη οὖν ἐν τῷ τοιοῦτῳ τοὺς μὲν

Quod autem attinet ad eos qui exercitationibus et laboribus fatigantur, quæ quidem pro certo asseverantur, ut afferunt qui ea narrant, nec esse puto, neque si quis existimet, prohibeo. Etenim quam quis animo concepit opinionem nullum signum neque bonum neque malum refellit, quo quis fretus num recte renunciatum sit necne possit cognoscere. Alioquin sane suppetit ei qui volet ut credat, nihil enim impedit. Verum existimo si quid ex his veri essetur, aut de his qui exercentur, aut de illis quos antea scripsimus, primum quidem, qui hujus cognitionem habuit ex signis conjecturam captasse, deinde dubie et ut fert humana natura praedixisse, simulque eos qui renunciant prodigiosius quam res extitit commemorare, quando neque proclive est in morbis errata cognoscere, etiam si aegri decumbant et parum nutrientibus cibis utantur, adeo ut non admodum multa medicum intueri oporteat, qui haec in considerationem adhibere velit. Etenim quidam solo potu utantur, alii ad potum vel sorbitionem, vel optimum cibum adjungunt. Quare tum necesse est eos qui largiore potu utantur difficili-

Ed. Chart. VIII. [811.] Foef. I. 85. Ed. Lind. I. (490. 491.)
 τῷ ποτῷ πλέονι χρησαμένους δυσπνοωτέρους γίνεσθαι, καὶ
 οὐρέοντας πλέον φαίνεσθαι, τοὺς δὲ τῷ ῥοφῆματι ἢ τῷ σιτίῳ
 πλεονάσαντας διψᾶν τε μᾶλλον καὶ πυρεταίνειν. εἰ δὲ τις
 ἀμφοτέροις, καὶ τῷ ποτῷ καὶ τοῖσι περὶ τὰ σιτία, ἀμέτρως
 χρῆσαιτο, πρὸς τῷ πυρεταίνειν καὶ δυσπνοεῖν καὶ τὴν γασ-
 ττέρα περιτεταμένην ἂν καὶ μείζω ἔχειν. ἔξῃστι δὲ καὶ τὰντα
 πάντα καταβασανίζειν κάλλιστα καὶ τᾶλλα τοῖσιν δοκιμίῳσι,
 οἷσιν ἔχομέν τε καὶ χρεόμεθα εὖ πάντα. πρῶτον μὲν γὰρ τῇ
 γνώμῃ τε καὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν ἀνθρώπον κατακείμενον ἐν
 τῷ αὐτῷ καὶ ἀτρεκέως διαιτώμενον ῥᾶόν ἐστι γινῶναι, ἣν τι
 ἀπειθήσῃ, ἢ περιοδοιοπορέοντα καὶ πάμπολλα ἐσθίοντα.
 ἔπειτα τῆσι (491) χερσὶ ψαύσαντα τῆς γαστροῦς τε καὶ τῶν
 φλεβῶν ἥσσόν ἐστιν ἔξαπατάσθαι ἢ μὴ ψαύσαντα. αἱ τε
 ῥίνες ἐν μὲν τοῖσι πυρεταίνουσι πολλὰ τε καὶ καλῶς σημαί-
 ρουσιν. αἱ γὰρ ὀδομαὶ μέγα διαφέρουσιν. ἐν δὲ τοῖσιν ἰσχύ-
 ουσὶ τε καὶ ὀρθῶς διαιωμένοισιν οὐκ οἶδα τί ἂν χρησαίμην,
 οὐδ' ἐν τούτῳ τῷ δοκιμίῳ. ἔπειτα τοῖς ὠσὶ, τῆς φωνῆς ἀκού-
 σαντα καὶ τοῦ πνεύματος ἐστι διαγινώσκειν, ἃ ἐν τοῖσιν

lius spirare et majorem urinae copiam reddere, eos vero qui sorbitione aut cibo abunde usi sunt, siti majori et febre tentari. Quod si quis ad utraque, et potum et cibos, immoderate se gesserit et etiam ad febrem et spirandi difficultatem, ventris circumtensionem et magnitudinem adjunget. Licet autem et in his omnibus optime periclitandis caeterisque eam probationem facere, quam in omnibus adhibemus et recte utinur. Imprimis quidem facile est mente ac oculis complecti, eodem loco decumbentem et diligenti victus ratione utentem, num qua in re aut obambulando, aut multum edendo non obsecutus sit. Deinde manibus tum ventrem tum venas attrectantem minus falli convenit quam qui non attrectavit. Nares quoque in febricitantibus quidem multaque et pulchre denunciant, odores namque multum inter se differunt. At in valentibus et recta victus ratione utentibus non video qua in re hac exploratione uti possim. Ad hoc vocem et spiritum audiendo licet auribus dignoscere, quae in valentibus non aequae sunt manifesta, verum quali-

Ed. Chart. VIII. [811. 812.] Foesl. I. 85. Ed. Lind. I. (491. 492.)
 ἰσχύουσι οὐχ ὁμοίως ἐστὶ δῆλα, ἀλλ' οἷως πρόσθεν. ἦν τὰ
 ἤθεα τῶν νοσημάτων τε καὶ τῶν ἀλγεόντων ἐκμάθη ὁ ἰητρός,
 οὐ γὰρ ἂν δυσπνούστερος ἄνθρωπος
 γένοιτο, ἔτι πλανωμένης τῆς νόσου, καὶ πυρετίνειεν ὀξυτέρῳ
 πυρὶ, καὶ ἡ γαστήρ ἐπιταθείη. ὥστε διὰ ταῦτα οὐκ ἀσφαλές
 προλέγειν πρόσθεν πρὶν ἂν κατάστασιν λαβεῖν τὸ νόσημα.
 μετὰ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον ὅτι ἂν παράλογον γένηται λέγειν
 γρη. δῆλα δὲ τὰ διὰ τὴν ἀπειρίην γινόμενα κακὰ. αἶ τε γὰρ
 δύσπνοιαι καὶ τἄλλα ταῦτα τῇ ὑστεραίῃ πεπαύσεται, ἦν
 δι' ἀμαρτάδα γένηται. ἦν οὖν τις ταύτην τὴν κρίσιν περιῖδων
 λέγῃ, οὐχ ἀμαρτήσεται. ἐγὼ μὲν νῦν τόνδε τὸν τρόπον ἐση-
 γέομαι τῶν ἐπισκεψίων, καὶ περὶ τῶν οἴκοι μενόντων, οἷα
 ἔξαμαρτάνουσιν, καὶ περὶ τῶν γυμναζομένων τε καὶ τῶν ἄλλων
 πάντων. τὰς δ' ἀκριβείας κείνας ἀκούω τε καὶ καταγελῶ τῶν
 ἀπαγγελλόντων. σμικρὰ μὲν γὰρ ἀπειθούντων τῶν ἀνθρώπων
 οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν ἐλέγξαιμι. εἰ δ' εἴη μείζονα τὰ ἀμαρτήματα,
 ὄντινα τρόπον ὑποσκέπτεσθαι γρη γράφω. [812] (492) γρη

ter antea se habent. Quod si morborum et aegrorum natu-
 ram medicus cognoverit, nihil necesse est quicquam praedi-
 cere. Nam nec difficilior quis spiraverit adhuc inerrante
 morbo et graviore febre tentabitur, venterque intensior fue-
 rit. Quas ob causas, ante quam morbus consistat, secunda
 non est praedictio. Sed hoc elapso tempore enunciare
 oportet quicquid praeter rationem evenerit. Neque vero
 obscura sunt quae ob aegrorum contumaciam mala contin-
 gunt. Spirandi namque difficultas caeteraque id genus, si ob
 erratum contingunt, postmodum desinent. Quare qui hanc ju-
 dicationem in considerationem ad dicendum adhibuerit, non
 aberrabit. Atque hunc quidem in modum habendam esse
 rationem tum eorum qui domi manent tum eorum qui ex-
 ercentur, caeterorumque omnium, in his erratis quae com-
 mittunt nunc suadeo, exquisitas autem illas narrationes et
 audio et derideo. Neque enim video quam ratione eos qui
 parum a medici monitis aberrant reprehendere queam.
 Quod si majora fuerint errata, quonam modo in considera-
 tionem venire debeant, scriptis complecti est animus. Im-

Ed. Chart. VIII. [812.] Foef. I. 85. 86. Ed. Lind. I. (492.)
 δὲ πρῶτον μὲν τὸν ἄνθρωπον ἐν ᾧ μέλλει τις γνώσεσθαι τὰ
 ἀπηθευμένα, ἅπασαν ἡμέρην ὄραν ἐν τῷ αὐτῷ τε χωρίῳ καὶ
 τὴν αὐτὴν ὥρην, μάλιστα τ' ἡμὸς ἡέλιος νεωστὶ καταλάμπει.
 τοῦτον γὰρ τὸν χρόνον ὑποκεκνωμένος ὂν εἶη, καὶ νῆστις ἂν
 εἶτι ἐστί, καὶ τεταλαιπωρηκῶς οὐδὲν πλήν τῶν ὀρθρινῶν
 περιπάτων, ἐν οἷς ἡμισία ἀπηθεῖ, ἢν γε ἐπανεγεσθῆις ὄνθρω-
 πος ἐς τὴν περίοδον καταστῆ, ὥστε ἀνάγκη τὸν δικαίως δια-
 τώμενον μάλιστα ταύτην τὴν ὥρην ὁμαλῶς ἔχειν τὴν κατά-
 στασιν τοῦ χρώματός τε καὶ τοῦ ζύμπαντος σώματος, διὸ καὶ
 ὁ ἐπιμελούμενος ὀξύτατός τ' ἂν εἶη καὶ τὸν νόον καὶ τοὺς
 ὀφθαλμοὺς ὑπὸ τοῦτον τὸν χρόνον. ἐνθυμέσθαι δὲ χρὴ καὶ
 τοῦ ἀνθρώπου τὴν γνώμην, τοὺς τρόπους, τοῦ σώματος τὴν
 δύναμιν. || ἄλλοι γὰρ ἄλλα ἰηϊδίως ἐπιτελοῦσι τῶν προστας-
 σομένων καὶ χαλεπῶς. πρῶτον μὲν οὖν ὁ λιμαγγεόμενος εἰ
 πλείονα φάγη τε καὶ πίνη, τούτοισι δῆλος ἔσται· καὶ ὀγκηρό-
 τερον αὐτοῦ τὸ σῶμα φανεῖται, καὶ λιπαρότερον καὶ εὐχρού-
 στερον ἔσται, ἢν μὴ κακῶς διακεχωρήκη τὰ ἀπὸ τῆς γαστρῆς

primis quidem oportet, si quis horum cognitionem habere
 volet, quae committit aeger medicis non auscultando, eum
 tota die intueri et eodem in loco ac eadem hora, praeser-
 timque cum primum sol collucet. Tunc enim aliquantum
 exinanitus fuerit et adhuc jejunos est, neque ullo labore
 praeterquam matutinis deambulationibus fessus, in quibus
 minime medico contradicit, si quidem somno experrectus
 ad deambulandum se contulerit. Quare necesse est eum qui
 absoluta victus ratione utitur, ea hora praecipue, aequabi-
 lem cum coloris tum etiam totius corporis statum nactum
 esse. Ideoque et qui ad hoc negotium incumbit, tunc tem-
 poris maxime mentis acumine atque oculorum acie valuerit.
 Praeter haec in cogitationem etiam adhibere oportet homi-
 nis mentem, mores et corporis vires, quandoquidem qui-
 dam facilius aut difficilius imperata exequuntur. Imprimis
 igitur qui inedia subit, si abundantiore cibum et potum
 sumpserit, his se prodet indicibus. Nam et ejus corporis mo-
 les major videbitur et plenior, ac melius coloratus fuerit,
 nisi male prodierint alvi excrementa, eritque ad fatigatio-

Ed. Chart. VIII. [812.] Foëf. I. 86. Ed. Lind. I. (492. 493.)
 αὐτῷ. ἔσται δὲ καὶ εὐθυμότερος ἐν τῇ ταλαιπωρίῃ. σκεπτόν
 δὲ καὶ ἦν τι ἐρυγγάνῃ ἢ ὑπὸ φύσης ἔχῃται. ταῦτα γὰρ προσή-
 κει γίνεσθαι τοῖσι ὧδε διακειμένοισι ἐπὶ ταύτῃ τῇ ἀμαρ-
 τάδι. ἦν δὲ ἐσθίειν τε ἤδη ἀναγκαζόμενος συχνά, καὶ ταλαι-
 πορέειν ἰσχυρῶς, ἢ τὸ σιτίον μὴ καταφάγη, ἢ θωρηχθῆ, ἢ
 μὴ περιέλθῃ ἀπὸ τοῦ δεῖπνον συχνοῦ, ὧδ' ὑποσκέπτεσθαι. τὸ
 μὲν δεῖπνον εἰ μὴ καταφάγοι, περιπατήσαι δὲ τὰ με(493)μα-
 θηκότα, ἡδίων τε ἂν προσιδεῖν, ὀξύτερός τε καὶ ἐργαστικώτε-
 ρος ἐν τοῖσι γυμνασίοσι. ὁ δ' ἀπόπατος σμικρότερός τε καὶ
 ξυνησθηκῶς μάλιστα ἂν τούτῳ γένοιτο. ἦν δὲ τὸ δεῖπνον κατα-
 φάγων μὴ περιπατήσῃ, ἐρυγγάνοι τ' ἂν καὶ φυσώδης εἴῃ, καὶ
 πλῆθος οὐκ ἔλασσον φαίνοιτο, καὶ ἰδρώῃ ἂν μᾶλλον ἢ πρό-
 σθεν ἐν τῇ ταλαιπωρίῃ καὶ δύσπνοος ἂν εἴῃ καὶ βαρῦς. αἶ τε
 διεξοδοὶ τῆς κοιλίης μέζονές τε καὶ ἥσσον γλίσχραι τουτέων
 γένοιντ' ἂν. εἰ δὲ μήτε τὸ σιτίον καταναλώσειε, μήτε περιπα-
 τήσειε, νοθρότερος ἂν εἴῃ καὶ ὀγκωδέστερος. εἰ δὲ μεθυσθεῖη,
 ἰδρώῃ τ' ἂν μᾶλλον ἢ πρόσθεν καὶ δύσπνοος ἂν εἴῃ, καὶ
 βαρύτερος αὐτὸς ἐνωτοῦ καὶ ὑγρότερος. εἴῃ δ' ἂν καὶ εὐθυμό-

nem alacrior. Videndum quoque est num qui eructatione
 rejecerit, aut flatibus vexetur, quae fieri assolent his qui
 in eo victus errato hunc in modum se habent. Quod si ubi
 pleniorum cibum edere cogitur, aut valenter fatigari, aut
 cibum non comederit, aut inebriatus fuerit, aut post copio-
 siorem coenam non deambulaverit, hunc in modum explo-
 rare poteris. Coenam siquidem non sumpserit, deambulet
 autem uti consuevit, tum aspectu jucundior fuerit, tum in
 exercitationibus obeundis acrior et efficacior, secessus vero
 et minor et maxime compactus huic contigerit. Quod si
 coenam sumpserit nec deambulaverit, ructatione et flatibus
 conflictabitur, neque plenitudo minor videbitur et in fati-
 gatione magis quam antea sudabit, spirandique difficultate
 et gravitate laborabit et alvi secessus copiosiores et minus
 glutinosi his fuerint. Si vero neque cibum absumpserit, ne-
 que deambulaverit, languidior et turgidior fuerit. Sed si
 inebriatus fuerit, utique quam prius magis sudaverit et dif-
 ficilius spirabit et seipso gravior et humidior evadet. Quin

Ed. Chart. VIII. [812. 813.] Foesl. I. 86. 87. Ed. Lind. I. (493. 494.)
 τερος, ἢν μή τι αὐτῷ ἢ κεφαλῇ ἀνωῖτο. γυναικὶ δὲ χρησάμενος
 ἅπαξ ὀξύτερός τ' ἂν εἴη καὶ λελυμένος μᾶλλον· εἰ δὲ πλειστά-
 κως διαπρήξαιτο, σκληρότερος ἂν γένοιτο, καὶ αὐχμηρόν τι
 ἔχων, καὶ ἀχρούστερός τε καὶ κοπιώδης μᾶλλον.

[813] Ἀποπάτους δὲ χορῆ διαχωρέειν τοῖσι ταλαιπωρέου-
 σιν, ἔστ' ἂν ὀλιγοσιτέωσι τε καὶ ὀλιγοποιτέωσι, σμικρούς τε
 καὶ σκληρούς. ἢν δὲ πᾶσαν ἡμέραν, ἢν τε καὶ διὰ τρίτης, ἢ
 τετάρτης, ἢ διὰ πλέονος χρόνου διαχωρῆ, κίνδυνος ἢ πυρε-
 τὸν ἢ διαρροίην ἐπιλαβεῖν. ὅσα δὲ ὑγρότερα ἔστι τῶν διαχωρη-
 μάτων ἢ ὥστε ἐκτυποῦσθαι ἐν τῇ διεξόδῳ, ταῦτα δὲ πάντα
 τοῖσι κακίω. τοῖσι δὲ συχνὰ ἐσθίουσιν ἤδη καὶ πολλὰ ταλαι-
 πωρέουσι τὴν διεξοδὸν χορῆ μαλθακὴν εὐῶσαν ξηρὴν εἶναι,
 πλήθος τε τῶν εισιόντων κατὰ λόγον τῆς ταλαιπωρήτης. δια-
 (494)χωρέει δὲ ἀπὸ τῶν ἴσων σιτίων τοῖσι μὲν ἐλάχιστα τα-
 λαιπωρέουσι πλειῖστα, τοῖσι δὲ ταλαιπωρέουσι πλειῖστα σμι-
 κρόν, ἢν ὑγιαίνωσι τε καὶ δικαίως διαιτῶνται, ἀλλὰ πρὸς
 ταῦτα συμβάλλεσθαι. αἱ δὲ ὑγρότεραι τῶν διαχωρήσεων καὶ

et alacrior fuerit, nisi caput aliquatenus dolore vexetur.
 Uxore vero semel usus et acrior fuerit et magis expeditus.
 At si saepius venerem exercuerit, durior evadet cum quo-
 dam squalore, corpusque decoloratius erit et majore lassit-
 tudine tentatum.

Secellus vero necesse est his qui defatigantur, dum
 parvo cibo aut potu contenti sunt exiguos et duros proce-
 dere, sive quotidie, sive tertio quoque aut quarto die, aut
 longiore ex intervallo prodeant. Tuncque metus est ne fe-
 bris aut alvi profluvium ipsosprehendat. Quibus tamen
 pejores sunt dejectiones omnes, quae tam sunt liquidae ut
 in exitu figuratae esse nequeant. Frequentem vero cibum
 sumentibus ac multum defatigatis mollem in transitu de-
 jectionem siccam esse oportet, ciborumque ingestorum co-
 piam pro defatigationis ratione respondere. Sumpta autem
 aequali ciborum copia, his quidem qui minimum defatigan-
 tur plurimae, his vero qui plurimum defatigantur paucae
 dejectiones prodeant, si sani sint et proba victus ratione
 utantur. Ea namque ad haec conferre existimandum est.

Ed. Chart. VIII. [813.] Foesl. I. 87. 88. Ed. Lind. I. (494.)
 ἄτερ πυρετῶν γινόμεναι, καὶ ἑβδομαῖαι, καὶ θᾶσσον κριόμε-
 ναι, λυσιτελείες, ἐς ἅπαξ πᾶσαι γινόμεναι, καὶ μὴ ὑποσιρέ-
 φουσαι. εἰ δ' ἐπιπυρεταίνουεν οἱ ἄνθρωποι, ἢ ὑποσιρέφουεν
 αἰ διάδρομοι εἰ μακρὰ γιγνοῖντο, πάντως πονηραὶ, εἴτε χο-
 λώδεις ἦσαν, εἴτε φλεγματοώδεις, εἴτε ὤμια, καὶ διαιτημά-
 των τε ἰδίων προσδεόμεναι ἕκασται, καὶ φαρμακευσίων ἄλλαι
 ἄλλων.

|| Οὖρον δὲ ᾗ ἤτοι κατὰ τε τὸ τοῦ πινομένου πλήθος διου-
 ρέσθαι καὶ ἴσον αἰεὶ καὶ ἀθρόον ὡς μάλιστα καὶ ῥοπῇ ὀλί-
 γον παχύτερον ἢ οἶον ἐπόθη. εἰ δὲ εἴη ὑδατώδεις τε καὶ πλείον
 τοῦ προστασομένου πίνεσθαι, σημαίνει μὴ πείθεσθαι τὸν
 ἄνθρωπον, ἀλλὰ πλείονι ποτῶ χρῆσθαι, ἢ οὐ δύνασθαι ἀνα-
 τραπῆναι, ἔστ' ἂν τὰ τοιαῦτα ποιῆ τὸ οὖρον. εἰ δὲ κατ' ὀλί-
 γον τρύζοι τὸ οὖρον, σημαίνει ἢ φαρμακεύσιος δεῖσθαι τὸν
 ἄνθρωπον, ἢ νόσημά τι τῶν περὶ κύστιν ἔχειν. αἷμα δὲ οὐρη-
 σαι ὀλιγάκις μὲν καὶ ἄτερ πυρετοῦ καὶ ὀδύνης οὐδὲν κακὸν
 σημαίνει, ἀλλὰ κόπων λύσις γίνεται. εἰ δὲ πολλάκις οὐροί,

At liquidiores dejectiones, quae citra febrem et die septimo
 aut citius iudicio terminantur, utiles, si semel univerfae
 effluent, neque repetant. Quod si febris accesserit, alvique
 profluvia repetant, si diu perseverent, omnino vitiosa, sive
 biliosa fuerint, sive pituitosa, sive cruda, egentque singula
 cum propria victus ratione tum medicatione.

Urinam autem copia potui respondentem reddere oportet
 et semper aequalem et quam maxime effusam et ad paulo
 crassius inclinantem quam quod potu sumptum est. Quod si
 diluta fuerit et copia major quam quod potui sit assignatum,
 hominem dicto non audientem significat, sed abundantiore
 uti potu, aut non posse nutritionem accipere, quamdiu talis
 urina reddetur. Si vero paulatim cum stridore urina emit-
 tatur, aut medicamenti portione hominem indigere, aut ve-
 ficam quodammodo male affectam denunciat. At sanguinis
 mictus rarus quidem et sine febre ac dolore, nihil mali in-
 dicat, verum lassitudinum sensus solvitur. Quod si saepius
 mictu reddatur, aut horum aliquid accesserit, periculum

Ed. Chart. VIII. [813. 814.] Foef. I. 88. 89. Ed. Lind. I. (494. 495.)
 ἢ τι τούτων προσγίνοιτο, δεινόν. ἀλλὰ προλέγειν ἦν τε ξὺν
 ὀδύνησιν οὐρέηται, ἦν τε ξὺν πυρετῷ πῦον ἐπιδιουρή-
 σειν, καὶ οὕτω παύεσθαι τῶν ἀλ(495)γεόντων. παχὺ δὲ
 οὖρον λεπτήν ὑπόστασιν ἔχον σημαίνει ἢ περὶ τὰ ἄρθρα
 τινὰ ὀδύνην καὶ ἔπαρσιν. αἱ δ' ἄλλαι ὑποστάσεις αἱ
 ἐν τοῖσιν οὔροισιν τῶν γυμναζομένων πᾶσαι ἀπὸ τῶν νοση-
 μάτων γίνονται τῶν περὶ τὴν κύστιν. δῆλον δὲ ποιήσουσι,
 ξὺν ὀδύνησὶ τε γὰρ ἔσονται καὶ δυσπαλάλλακτοι. καὶ ταῦτα
 μὲν γράφω περὶ τούτων καὶ λέγω τοιαῦτα ἕτερα. ὧν δὲ δι'
 ἀκριβείαν κατηγοροῦνται τῶν προρῆσεων, τοῖσι μὲν αὐτῶν
 αὐτὸς ξυνεγερόμην, τῶν δὲ παισὶ τε καὶ μαθητῆσιν ἐλεση-
 νευσάμην, τῶν δὲ ξυγγράμματα ἔλαβον. ὥστε εὖ εἰδὼς οἷα
 ἕκαστος αὐτῶν ἐφρόνει καὶ τὰς ἀκριβείας οὐδαμοῦ εὐρῶν
 ἐπεχείρησα τάδε γράφειν.

[814] || Περὶ δὲ ὑδρώπων τε καὶ φθισίων καὶ τῶν πο-
 दाγρῶν, τῶν τε λαμβανομένων ὑπὸ τῆς ἱερῆς νόσου καλεομέ-
 νης, τάδε λέγω, κατὰ μὲν τι περὶ πάντων τὸ αὐτό. τὸν

minatur. At praedicendum est, five cum dolore, five cum febre mictu reddatur, p̄s insuper per urinam effluxurum, atque eo pacto dolores tolli. Urina vero crassa, in qua quod sublidet album est, articulorum dolorem aut tumorem denunciat. Quae autem sunt reliqua sedimenta in urinis eorum qui exercentur, ea omnia a morbis fiunt qui circa vesicam affligunt. Quod manifestum facient dolores qui aderunt et a quibus vix liberari queant. Atque haec quidem de his scribenda, aliaque id genus dicenda existimavi. Cum his vero qui praedictionum exquisitas narrationes praedicant, partim ipse commercium habui, partim cum eorum filiis et discipulis diu differui, quorundam etiam scripta nactus sum, ideoque cum cujusque sensum probe percepissem, neque usquam exactam disciplinam comperissem, ad hoc scribendum aggressus sum.

De his vero qui aqua inter cutem et tabe laborant et podagricis et morbo sacro dicto correptis, haec dicenda existimo, et aliqua quidem ex parte de omnibus idem. Qui

Ed. Chart. VIII. [814.] Foesl. I. 89. Ed. Lind, I. (495. 496.)
 γὰρ ξυγγονέα τουτέων τῶν νοσημάτων ἐστὶν εἰδέναι δυσ-
 πάλλακτον ἔόντα, τὰ δὲ ἄλλα καθ' ἕκαστον γράψω. χρὴ δὲ
 τὸν ὑπὸ τοῦ ὕδρωπος ἐχόμενον καὶ μέλλοντα περιέσεσθαι εὐ-
 σπλαγγόν τε εἶναι καὶ ἀνατείνεσθαι, καὶ φύσιν ἅμα πέπτε-
 σθαί τε εὐπετέως εὐπνοόν τε ὄντα ἀνώδυνον εἶναι καὶ χλια-
 ρόν, ὁμαλῶς πᾶν τὸ σῶμα ἔχειν καὶ μὴ περιτετηκὸς περὶ τὰ
 ἔσχατα. κρέσσον δὲ ἐπάσματα μᾶλλον ἔχειν ἐν τοῖσιν ἀκρωτη-
 ρίοισι. ἄριστον δὲ μηδὲ ἕτερον τούτων, ἀλλὰ μαλακά τε χρὴ
 καὶ ἰσχνά (496) εἶναι τὰ ἀκρωτήρια. καὶ τὴν γαστέραν μαλθα-
 κὴν εἶναι φανομένην. βῆχα δὲ μὴ προσεῖναι, μηδὲ δίψαν, μη-
 δὲ τὴν γλῶσσαν ἐπιξηραίνεσθαι, ἐν τε τῷ ἄλλῳ χροίῳ καὶ
 μετὰ τοὺς ὕπνους. γίνεται δὲ ταῦτα κάρτυ. τὰ δὲ σιτία
 ἠδέως δέχεσθαι καὶ ἐσθίοντα ἱκανὰ μὴ πονεῖσθαι. τὴν δὲ
 κοιλίην πρὸς μὲν τὰ φάρμακα ὀξέην εἶναι, τὸν δ' ἄλλον χροί-
 ον διαχωρέειν μαλθακὸν ἐκτετυπωμένον. τὸ δὲ οὔρον φαι-
 νεσθαι περαιοῦμενον πρὸς τὰ ἐπιτηδεύματα καὶ τῶν οἴνων
 τὰς μεταβολάς. τὴν δὲ ταλαιπωρίην εὐπετέως φέρειν καὶ ἄκο-
 πον εἶναι. ἄριστον μὲν οὕτω πάντα διακεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον,

namque morbos istos connatos habet, eum ab his non facile
 vindicari posse compertum est. Caetera vero in singulis
 scribam. Qui aqua inter cutem detentus est et fervari volet,
 eum robustis visceribus et contentis viribus esse convenit,
 simulque suapte natura facile concoquere, ac bene spirare,
 sine dolore esse, totumque corpus aequaliter calere, neque
 extremis partibus esse colliquefactum. Praestat namque po-
 tius extrema tumefacta esse, etsi optimum est nihil horum
 adesse. Verum tum mollia tum gracilia extrema esse oportet,
 ventrem contactu mollem. At neque tussim neque sitim
 adesse convenit, neque linguam cum alias tum ne a somno
 quidem, quod admodum fieri assolet, inarescere. Cibos au-
 tem suaviter assumere, ac ubi quis abunde comederit, nihil
 affligi. Ventrem quoque medicamentis quidem celeriter mo-
 veri, alias vero mollia et figurata excernere. Urinam in
 transitu, pro instituta victus ratione et vinorum mutatione,
 mutationem sentire. Defatigationem facile sustinere, nec
 lassitudinem sentire. Atque sic quidem in totum hominem se

Ed. Chart. VIII. [814.] Foëf. I. 89. 91. Ed. Lind. I. (496. 497.)
 καὶ ἀσφαλίστατ' ἂν γένοιτο ὑγιής. εἰ δὲ μὴ, ὡς πλεῖστα του-
 τέων ἐχέτω. ἐν ἐλπίδι γὰρ ἔσται περιγενέσθαι. ὅς δ' ἂν μηδὲν
 τούτων ἔχη, ἀλλὰ τὰ ἐναντία, ἀνέλπιστον εἶντα εἰδέναι. ὅς
 δ' ἂν τούτων ὀλίγα ἔχη, ἃ φημί χρησιὰ εἶναι τῷ ὑδρωπιῶντι
 προσόντα, ὀλίγαι ἐλπίδες αὐτῷ. ἢ δ' ἂν αἰμορροαγῆ πολλὸν
 ἄνω καὶ κάτω, καὶ πυρετός ἐπιγένηται, ὕδατος ἐμπλησθῆναι
 πολλαὶ ἐλπίδες τοῦτον, καὶ τῶν ὑδρώπων, οὗτος ὀλιγοχρο-
 νιώπατός τε καὶ ἐν τοῖσιν ἀφυκτοτάτοισιν. ἄλλω δὲ προσημαί-
 νειν περὶ τούτου. οἷσι δὲ οἰδήματα μεγάλα γινόμενα καταμα-
 ραίνεται, καὶ αὔθις ἐπαίρεται, οὔτοι δὲ μᾶλλον περιγίνονται
 τῶν ἐκ τῶν αἱμάτων τῆς ἀναδρόξιος ἐμπιπραμένων. ἐξαπα-
 τέουσι δὲ τοὺς ἀλγέοντας οὔτοι οἱ ὕδρωπες, ὥστε ποιέουσιν
 αὐτοὺς ἀπίοντας τοῖσιν ἰητροῖσιν ἀπόλλυσθαι.

|| Περὶ δὲ τῶν φθινόντων κατὰ (497) μὲν τὸ πτύελον
 καὶ τὴν βῆχα ταῦτά λέγω ἅπερ περὶ τῶν ἐμπύων ἔγραψον.
 χογὴ γὰρ τὸ πτύελον τῷ μέλλοντι καλῶς ἀπαλλάξειν εὐπετέως
 τε ἀναβήσεσθαι καὶ εἶναι λευκὸν, καὶ ὁμαλὸν, καὶ ὁμόχροον,
 καὶ ἀφλέγμαντον, τὸ δ' ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καταδρέειν εἰς τὰς

gerere optimum, ut quam securissimè convalescat. Sin mi-
 nus, horum ut plurima habeat. Sic enim spem fore ut eva-
 dat. In quo vero nihil horum inest, sed contraria subsequun-
 tur, in eo spem tolli animadvertendum est. Et cni ex his
 quae in aqua inter cutem laborante probavimus pauca af-
 fuerint, parum relictum esse spei. At ne is cui multus san-
 guis supra infraque periruperit, praefereaque febris accesserit,
 aqua impleatur magnus metus est. Et hujus generis
 aqua intercus brevissimi est temporis et inter inevitabiles
 numeranda, idque alteri denunciare oportet. Quibus autem
 tumores magni suborti desinunt, rursusque assurgunt, hi
 potius superfunt quam qui ex sanguinis eruptione complen-
 tur. Fallunt tamen aegros hujusmodi hydropes, cum eos
 relictis medicis in exitium praecipitent.

At de sputo et tussi eorum quos tabes male habet eadem
 mihi dicenda sunt quae de purulentis scripsi. Eum namque
 qui probe levare velit, convenit sputum facile tussi rejicere,
 esseque album et aequale, unius coloris et sine pituita. Quod

Ed. Chart. VIII. [814. 815.] Coel. I. 91. Ed. Lind. I. (497.)
 ῥίνας τρέπεσθαι, πυρετὸν δὲ μὴ λαμβάνειν, ὥστε τῶν δειπνῶν
 [815] μὴ κολύεσθαι, μηδὲ διψῆν. ἡ δὲ γαστήρ ὑποχωρεῖτω
 πᾶσαν ἡμέρην, καὶ τὸ ὑποχωρεῖον ἔστω σκληρόν. πληθὸς δὲ
 κατὰ τὰ εἰσιόντα. τὸν δὲ ἄνθρωπον ὡς ἥκιστα λεπτόν εἶναι.
 τὸ δὲ στῆθος ἐπαινεῖν χρὴ τετράγωνόν τε ἐὸν καὶ λάσιον. καὶ
 ὁ χόνδρος αὐτοῦ μικρὸς ἔστω καὶ σεσαρκωμένος ἰσχυρῶς.
 ὅστις μὲν γὰρ ταῦτα πάντα ἔχει, περιεστηκτότατος γίνεται. ὅς
 δ' ἂν μηδὲν τούτων ἔχη, ὀλεθριώτατος. ὕσοι δ' ἂν ἔμπυοι
 γέωνται, νεοὶ ἐόντες ἐξ ἀποσκήψιος, ἢ σύριγγος, ἢ ἀπ' ἄλλου
 τινὸς τῶν τοιούτων, ἢ ἐκ παλινδρομίας ἀποστάσιος, οὐ
 περιγίνονται, ἢ μὴ πολλὰ κάρτα αὐτοῖσιν ἐπιγένηται τῶν
 ἀγαθῶν σημείων. ἀπόλλυνται δὲ οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἐς τὸ
 φθινόπωρον, ἰσχυρῶς δὲ καὶ ἐκ τῶν ἄλλων τοσημάτων μακρῶν
 ἐς τὴν ὥραν ταύτην ἀελευτῶσιν οἱ πλεῖστοι. τῶν δ' ἄλλων
 ἥκιστα περιγίνονται αἱ τε παρθένοι καὶ αἱ γυναῖκες, ἧσιν
 ἀπολήψει ἐπιμηρίων ἢ φθίσις γένηται. εἰ δὲ μέλλοι τις περιέ-
 σεσθαι τῶν παρθένων, ἢ τῶν γυναικῶν, τῶν τε ἄλλων ση-
 μείων τῶν ἀγαθῶν δεῖ πολλά ἐπιγενέσθαι καὶ τὰ ἐπι-

a capite defluit ad nares vertatur, neque febris prehendat,
 ut nec cibos impediatur, neque sitim faciat. Alvus autem quo-
 tidie deiciatur et quod secedit durum esto et iis quae assu-
 muntur conveniens. Hominem quam minime tenuem esse con-
 venit. Pectus vero laudandum quadratum et hispidum, cu-
 jusque cartilago exigua et admodum carnosa est. In quo
 namque haec omnia inerunt, is maxime superstes futurus
 est. At qui nihil horum habuerit, exitio maxime est affinis.
 Juvenes vero qui in pectore pus colligunt ex humorum de-
 cubitu aut fistula, aut alio quopiam id genus, aut ex abs-
 cessus reversione, ii nisi multa admodum bona signa assecuti
 sint, minime evadunt. Moriuntur vero ejusmodi homines
 sub autumnum, valdeque et ex aliis morbis longis plerique
 sub hoc tempus pereunt. Ex reliquis autem minime evadunt
 tum virgines tum mulieres quibus ex menstruorum sup-
 pressionem tabes contingit. Quod si ex his aliqua superesse
 volet, cum multa laudabilia signa accedere, tum vero men-

Ed. Chart. VIII. [815.] Foef. I. 91. Ed. Lind. I. (497. 498.)
 μήνια λαμπρῶς τε καὶ καθαρῶς ἐπιφαίνεσθαι, ἢ οὐδεμία
 ἔλπις. οἱ δὲ ἐκ τῶν αἱμάτων τῆς ἀναρρόξιος ἔμπυνοι γινόμενοι
 τῶν τε (498) ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παρθένων
 περιγίνονται μὲν οὐχ ἥσσον, τὰ δὲ σημεῖα γρηὶ πάντα ἀναλο-
 γισάμενον τὰ τε περὶ τῶν ἐμπύων καὶ τῶν φθινόντων προλέ-
 γειν, τὸν τε περισσόμενον καὶ τὸν ἀπολλύμενον. μάλιστα δὲ
 περιγίνονται ἐκ τῶν αἵματος ἀναρρόξεων οἷσιν ἂν ἀλγήματα
 ὑπάρχη μελαγχολικά ἐν τε τῷ νώτῳ καὶ ἐν τῷ στήθει, καὶ
 μετὰ τὴν ἀναρρόξιν ἀνωδυνώτεροι γέγονται. βῆχες τε γὰρ οὐ
 κάριστα ἐπιγίνονται, καὶ πυρετοὶ οἱ πλεῖστοι διατελέουσιν ἔόν-
 τες, δίψαν εὐπετίως φέροντες. ὑποστροφῆαι δὲ τῆς ἀναρρόξ-
 ιος μάλιστα γίνονται τούτοισιν, εἰ μὴ ἀποστασίες ἐπιγένων-
 ται. ἄρισται δὲ τῶν ἀποστασιῶν αἱ αἰματηρόταται. ὁκόσοι
 δὲ ἐν τοῖσι στήθεσιν ἀλγήματα ἔνεστι, καὶ διὰ χρόνου λεπτύ-
 νονται τε καὶ βήσσουσι, καὶ δύσπνοιαί γίνονται, οὔτε πυρε-
 τῶν ἐπιλαμβανόντων, οὔτε ἐμπυημάτων ἐπιγινομένων, τού-
 τους ἐπανερέσθαι, ὁκόταν βήσσωσι τε καὶ δύσπνοοι ἔωσι, καὶ
 ξυνεστραμμένον τι καὶ μικρὴν ὁδμὴν ἔχον, ἐκβήσσωσι.

ses luculenter et manifeste comparere oportet, alioqui nihil
 spei relictum est. At qui ex sanguinis eruptione pectore pus
 colligunt tum viri tum mulieres ac virgines, ii certe haud
 minus supersunt. Caeterum omnia signa tam suppuratorum
 quam tabescentium animo reputantem, tum superfuturum,
 tum etiam perituum praedicere oportet. Ex sanguinis au-
 tem eruptione maxime supersunt quibus in dorso et pe-
 ctore dolores adsunt melancholici et ex sanguinis eruptione
 dolore quodammodo levantur. Neque enim tussis admodum
 neque febres succedunt, ac plerique sitim ad extremum
 usque facile tolerant. Sed recurrunt fere sanguinis eruptio-
 nes, nisi abscessus succedant, ex quibus ii sunt optimi qui
 maxime cruenti. Qui vero in pectore dolores sentiunt et
 temporis tractu extenuantur, tussi et difficultate spirandi
 conflictantur, si neque febres prehendant, neque suppu-
 rationes succedant, ex iis percontrari oportet, si quando tus-
 sifunt et difficulter spirant, num etiam concretum quiddam
 et modice olens per tussim rejiciant.

Ed. Chart. VIII. [815.816.] Foef. I. 92. 93. Ed. Lind. I. (498. 499.)

|| Περὶ δὲ ποδαγριῶντων τάδε. ὅσοι μὲν ἢ γέροντες, ἢ περὶ τοῖσιν ἄρθροισιν ἐπιπωρώματα ἔχουσιν, ἢ τρόπον ταλαίπωρον ζῶσι κοιλίας ξηρὰς ἔχοντες, οὗτοι μὲν πάντες ἀδύνατοι ὑγιᾶς γίνεσθαι ἀνθρωπίνῃ τέχνῃ, ὅσον ἐγὼ οἶδα. ἰώνται μὲν τούτους ἄριστα μὲν δυσεντερία, ἣν ἐπιγέμονται, ἀτὰρ καὶ ἄλλαι ἐκτῆξιες ὠφελέουσι κάρτα αἰ ἐς τὰ κάτω χωρία ρέπουσαι. ὅστις δὲ νέος ἐστὶ καὶ ἀμφὶ τοῖσιν ἄρθροισιν οὐπω ἐπιπωρώματα ἔχει καὶ τὸν τρόπον ἐστὶν ἐπιμελής τε καὶ φιλόπονος καὶ κοιλίας ἀγαθὰς ἔχων ὑπακούειν πρὸς τὰ ἐπιτηδεύματα, οὗτος δὴ (499) ἰητροῦ γνώμην ἔχοντας ἐπιτηγὼν ὑγιᾶς ἀν γένοιτο.

Τῶν δ' ὑπὸ τῆς ἰερῆς νόσου λαμβανομένων χαλεπώτατοι μὲν ἐξίστασθαι, ὁκίσοισι δ' ἂν ἀπὸ παιδὸς [816] ξυμβήσεται καὶ συνανδρωθῆ τὸ νόσημα. ἔπειτα δὲ ὅσοισιν ἀν γένηται ἐν ἀκμάζοντι τῷ σώματι τῆς ἡλικίης. εἴη δ' ἂν ἀπὸ εἴκοσι καὶ πέντε ἐτέων ἐς πέντε καὶ τεσσαράκοντα ἔτια. || μετὰ δὲ τούτους, ὅσοις ἀν γένηται τὸ νόσημα μηδὲν προσημαῖνον, ἐκότεν ἄρχεται τοῦ σώματος. οἷσι δὲ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς δοκίει

At de his qui podagra tentantur ista nobis dicenda videntur. Quin in senectute tofos aut callos in articulis induratos habent, aut laboriose vitam tolerant, cum alvo sicca, ii sane omnes, ut sentio, humana arte sanari nequeunt. His certe succedentes intestinorum difficultates optime medentur, quin et quaecunque aliae colliquationes infernae eos valde juvant. Juvenis vero cui nec dum circum articulos calli induruerunt, cuique victus ratio curae est, ad laborem est impiger, alvumque habet vitae instituto probe cedentem, is sane prudentem nactus medicum, sanus evadet.

Ex morbo sacro, quem comitiales dicunt, aegerrime emergunt quibuscum una a puero increfcit morbus et in virilem aetatem simul adolescit, deinde quibus aetate florente ortus est, nempe post annum quintum et vigesimum, ad quadragesimum quintum usque. Quod deinceps consequuntur quibus morbus accidit, neque ante in corporis partibus aliquis venientis mali sensus est. Quibus namque ex

Ed. Chart. VIII. [816.] Foes. I. 93. 94. Ed. Lind. I. (499. 500.) ἄρχεσθαι, ἢ ἀπὸ τοῦ πλευροῦ, ἢ ἀπὸ τῆς χειρὸς, ἢ ποδός, εὐπετέστερα ἰᾶσθαι. διαφέρει γὰρ καὶ ταῦτα. τὰ γὰρ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τούτων χαλεπώτατα. ἔπειτα τὰ ἀπὸ τοῦ πλευροῦ. τὰ δὲ ἀπὸ τῶν χειρῶν τε καὶ τῶν ποδῶν μάλιστα οἷά τε ἐξυγαιίνεσθαι. ἐπιχειρεῖν δὲ χρὴ τουτέοισι τὸν ἰητρὸν, εἰδὸτα τὸν τρόπον τῆς ἰήσεως, ἣν ἔωσιν οἱ ἄνθρωποι νέοι τε καὶ φιλόποιοι. πλήν ὅσον αἱ φρένες τι κακὸν ἔχουσιν. ἢ εἴ τις ἀπόπληκτος γέγονεν, αἱ μὲν γὰρ μελαγχολικαὶ αὐταὶ ἐκστάσεις οὐ λυσιτελέες. αἱ δὲ ἄλλαι αἱ εἰς τὰ κάτω τρεπόμεναι πᾶσαι ἀγαθαί. ἄρισται δὲ καὶ ἐνταῦθα πολλῶ αἱ αἱματηρόταται. ὅπόσοι δὲ γέροντες ἤρξαντο λαμβάνεσθαι, ἀποθνήσκουσι τε μάλιστα, καὶ ἦν μὴ ἀπόλλωνται, τὰχιστα ἀπαλλάσσονται ὑπὸ τοῦ αὐτομάτου, ὑπὸ δὲ τῶν ἰητρῶν ἥκιστα ὠφελέονται.

|| Οἷσι δὲ τῶν παιδίων ἐξαπίνης οἱ ὀφθαλμοὶ διστραφῆσαν, ἢ μεῖζόν τι κακὸν ἔπαθον, ἢ φύματα ὑπὸ τὸν ἀρχένα (500) ἐφύη ἢ ἰσχυροφωνότεροι ἐγένοντο, ἢ βῆχες ξηραὶ χρόνιοι προσέχουσιν, ἢ ἐς τὴν γαστέρα μεῖζοσι γενομένοισιν ὀδύνη

capite initium ducere videtur, aut latere, aut manu, aut pede, ii facilius sanantur. Haec tamen etiam inter se differunt. Ex his namque molestissimi sunt qui a capite originem trahunt, deinde ex latere, qui vero a manibus ac pedibus, praecipue sanitatem recuperant. His autem manum admove-
 vere medicum oportet, qui recte curationis rationem tenuerit, ubi juvenes fuerint et laboribus dediti, nisi si cui mens male sit affecta, aut quis attonitus fuerit. Ejusmodi namque vehementes mentis emotiones nihil conducunt. Reliquae vero omnes naturae emotiones, quae ad inferna tendunt, probantur, longeque optimae hoc loco censendae sunt quae maxime cruentae. At senes qui corripiti coeperunt praecipue moriuntur, ac nisi pereant, celerrime sua sponte servantur, minimumque a medicis juvantur.

Pueri vero quibus oculi derepente pervertuntur, aut pejus affecti sunt, aut tubercula sub cervicem enascuntur, aut aliquantulum lingua haesitant, aut tussis siccae trahentes permanent, aut ubi adoleverint, ad ventrem dolor contendit, neque conturbatur, aut iis latera distorquentur, aut

Ed. Chart. VIII. [816.] Foef. I. 94. 95. Ed. Lind. I. (500)
 φοιτῶ, καὶ οὐκ ἐκταράσσειται, ἢ ἐν τοῖσι πλευροῖσι διαστρέμ-
 ματα ἔχουσιν ἢ φλέβας παχέας περὶ τὴν γαστέρα κίρσώδεας,
 ἢ ἐπέπλοον καταβαίνει, ἢ ὄρχις μέγας γέγονεν, ἢ χεὶρ λεπτή
 καὶ ἀκρατὴς, ἢ πούς, ἢ κνήμη ξύμπασα ἐχλωώθη, ἄτερ προ-
 φάσιος ἄλλης, τούτοισι πᾶσιν εἰδέναι ὅτι ἡ νοῦσος προεγένετο
 πρὸ τούτων ἀπάντων, καὶ οἱ μὲν πλείστοι τῶν τροφόντων τὰ
 παιδία ἐρωτῶμενοι ὁμολογήσουσι, τοὺς δὲ καὶ λαιδάρευει, καὶ
 οὐ φασὶν εἰδέναι τοιοῦτον οὐδὲν γινόμενον.

|| Τὴν δὲ περὶ τῶν ἐλκῶν μέλλοντα γινώσκεισθαι, ὅπως
 ἕκαστα τελευτήσῃ, πρῶτον μὲν χρὴ τὰ εἶδη τῶν ἀνθρώπων
 ἐξεπίστασθαι, τὰ τε ἀμείνω πρὸς τὰ ἔλκεα καὶ τὰ κακίω.
 ἔπειτα τὰς ἡλικίας εἰδέναι, ὁποίησιν ἕκαστα τῶν ἐλκῶν δυσ-
 ἀπάλλακτα γίνεται. τὰ τε χωρία ἐπισκέψθαι τὰ ἐν τοῖσι σώμα-
 σιν, ὅσον διαφέρει θάτερα θατέρων, τὰ τε ἄλλα ὁκοῖα τὰ ἐφ'
 ἕκαστοισιν ἐπιγίνεται ἀγαθὰ τε καὶ κακὰ εἰδέναι. εἰδὼς μὲν
 γὰρ ἂν τις ταῦτα πάντα εἰδῆ ἂν καὶ ὅπως ἕκαστα ἀποβήσεται.
 μὴ εἰδὼς δὲ ταῦτα, οὐκ ἂν εἰδῆ, ὅπως αἱ τελευταὶ ἔσονται
 ἀμφὶ τῶν ἐλκῶν. εἰδέα μὲν γὰρ ἀγαθὰ ἐστὶ τὰ τοιαῦδε. ελα-

venae crassae circa ventrem in varices convertuntur, aut
 omentum descendit, aut testis intumuit, aut manus exte-
 nuatur et impotens redditur, aut pes et tibia tota citra aliam
 occasionem claudicat. In his omnibus animadvertendum est,
 morbum ista omnia praecessisse. Id quod plerique eorum
 qui pueros educant interrogati fatebuntur, quidam etiam,
 quod eos lateat, tale quid accidisse se scire negant.

At ulcera qui nosse volet qualem quaeque exitum habi-
 tura sint, is imprimis quidem hominum naturas animadverte-
 re debet, quaenam ad ulcera melius, quaenam etiam de-
 terius affectae sunt. Deinde aetates in quibus sua cujusque
 generis ulcera non facile profligantur. Locos etiam corporis
 in considerationem adhibere, quantum alii aliis praesent.
 Ac praecipue quaenam horum cuique bona malave accedunt,
 nosse debet. His siquidem omnibus cognitis, quaenam cujus-
 que eventa futura sint facile assequetur. Neque existiman-
 dum est eum qui haec non cognoverit, quinam futuri sint
 ulcerum exitus perspicere posse. Corporis autem naturae

Ed. Chart. VIII. [816. 817.] Foëf. I. 95. Ed. Lind. I. (500. 501.)
 φρά και ξύμμετρα, και εϋσπλαγχνα, και μήτε σαρκώδεα ισχυ-
 ρως μήτε σκληρά. κατὰ δὲ χροῶμα ἔστω λευκόν, ἢ μέλαιν, ἢ
 ἐρυθρόν. ταῦτα γὰρ πάντα ἀγαθὰ ἄκρητα ἔόντα, εἰ δ' εἴη
 μι(501)ξόχλωρον, ἢ χλωρόν, ἢ πελιδνόν τὸ χροῶμα, κάκιον
 γίνεται. τὰ δὲ εἶδεα ὅσα ἂν τοῖσι προγεγραμμένοισι τάναντία
 πεφύκη, εἰδέναι χρὴ κακίω ἔόντα.

[817] Περὶ δὲ ἡλικιῶν, φύματα μὲν ἔμπυα γίνεται, και
 τὰ χοιρώδεα ταῦτα πλεῖστα τῶν παιδιῶν ἴσχουσι, και ῥᾶστα
 ἐξ αὐτέων ἀπαλλάσσει. τοῖσι δὲ γεραιτέροισί τε τῶν παιδιῶν
 και νεηνίσκοισιν φύεται μὲν ἐλάσσω, χαλεπότερον δὲ ἐξ αὐ-
 τέων ἀπαλλάσσουσι. τοῖσι δὲ ἀνδράσι τὰ μὲν τοιαῦτα φύματα,
 οὐ κάρτα ἐπιγίνεται. τὰ δὲ κηρία δεινὰ, και οἱ κρυπτοὶ καρ-
 κῆνοι οἱ ὑποβρύχιοι, και οἱ ἐκ τῶν ἐπινυκτίδων ἔρπητες ἐστὶ
 ἂν ἐξήκοντα ἔτεα συχρῶ ὑπερβάλλωσι. τοῖσι δὲ γέρουσι τῶν
 μὲν τοιοιτοτρόπων φυμάτων οὐδὲν ἐπιγίνεται. οἱ δὲ καρκῆ-
 νοὶ οἱ κρυπτοὶ και οἱ ἀκρόπαθοι γίνονται, και ξυναποθνή-
 σκουσι. τῶν δὲ χροῶν μασγάλαι δυσσηιότεραι, και κενεῶ-

probandae sunt leves, moderata firmis visceribus praeditae,
 neque admodum carnosae, neque durae, tum quae colore
 sunt albo, aut nigro, aut rubro. Hae etenim omnes proban-
 tur si purae sunt. Deterius est, si ex pallido mixtum colo-
 rem, aut pallidum, aut lividum habeant. Quae vero natu-
 rae supra positis adversantur, eas deteriores esse constat.

Quod ad aetates autem attinet, tubercula quidem sup-
 purantur, atque eadem strumosa magna ex parte pueros
 exercent, facileque ex his levantur. At iisdem, ubi paulum
 aetate procefferint atque adoleverint, nascuntur quidem
 minus ac difficiliter tolluntur. Viris autem id genus tuber-
 cula non admodum fiunt, verum favi formidabiles et can-
 cri abdit, tametsi et ex pustulis noctu inquietantibus, quas
 ἐπινυκτίδας vocant, ulcera serpentina, quos herpes nomi-
 nant, donec annos sexaginta longe superarint. Senibus vero
 ex hujuscemodi tuberculis nullum accidit, at cancri laten-
 tes quique summa corporis infestant, fiunt et ad mortem
 comitantur. Ex locis difficiliter sanantur alae, ac laterum

Ed. Chart. VIII. [817.] Foef. I. 95. 96. Ed. Lind. I. (501. 502.)
 νές τε καὶ μηροί. ὑποστάσιές τε γὰρ ἐν αὐτοῖσι γίνονται καὶ
 ὑποστροφάι.

|| Τῶν δὲ περὶ ἄρθρα ἐπικινδυνότατοι οἱ μεγάλοι δάκτυ-
 λοι, καὶ μᾶλλον οἱ τῶν ποδῶν. οἷσι δὲ τῆς γλώττης ἐν τῷ πλα-
 γίῳ ἔλκος γίνεται πολυχρόνιον, καταμαθεῖν τῶν ὀδόντων, ἦν
 κίς ὄξυς τῶν κατ' αὐτό.

Τὰ δὲ τρώματα θανατωδέστερα μὲν τὰ ἐς τὰς φλέβας
 τὰς παχείας τὰς ἐν τῷ τραχήλῳ τε καὶ τοῖς βουβῶσιν, ἔπειτα
 ἐς τὸν ἐγκέφαλον καὶ ἐς τὸ ἥπαρ, ἔπειτα τὰ ἐς ἔντερον καὶ ἐς
 κύστιν. ἔστι δὲ ταῦτα πάντα ὀλέθρια ἔοντα ἰσχυρῶς, οὐχ οὐ-
 τως ἄφικτα ὡς δοκεῖ. τὰ τε γὰρ χωρία ὀνόματα ἔχοντα ταῦτα,
 μέγα διαφέρει καὶ οἱ αὐτοὶ τρόποι. (502) πολὺ δὲ διαφέρει
 τοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου τοῦ σώματος ἢ πάρασκευῆ. ἔστι μὲν γὰρ
 ὅτε οὐτ' ἂν πυρετῆνειεν οὔτε φλεγμῆνειεν τρωθεῖς. ἔστι δ'
 ὅτε καὶ ἄνευ προσφάσιος ἐπυρετῆνηεν ἂν, καὶ φλεγμανθεῖη τι
 τοῦ σώματος πάντως. ἀλλ' ἦν ὁ τε ἔλκος ἔχων παρὰφρονεῖη,
 εὐπετίως τε φέρη τὸ τρώμα, ἐγχειρέειν χροῖ τῷ τρώματι ὡς

cavitates et femora. In his namque humores subsident et re-
 cidivae fiunt.

In his quae circum articulos contingunt, in maximum
 discrimen praecipitant pollices, ac praecipue pedum. Qui-
 bus vero ad linguae latus ulcus sit diuturnum, animadver-
 tendum ex dentibus qui juxta sunt num aliquis acutus sit.

Vulnera autem fere quidem mortem afferunt, quae ma-
 gnas venas quae sunt in collo et inguinibus laeferunt, de-
 inde quae cerebrum et hepar, deinceps quae in intestina et
 vesicam pertingunt. Quae sane omnia magnam perniciem as-
 ferunt, non eam tamen, ut, quod quidam existimant, nemo
 ex his servari possit. Nam et his nominibus praediti loci
 multum inter se differunt, atque ipsi modi. Nec parum
 etiam cujusque corporis constitutio differt. Incidit enim in-
 terdum ut neque febre, neque inflammatione tentetur sau-
 ciatus, interdum etiam nulla ex causa febricitat, nec ali-
 quam corporis partem inflammatio prorsus occupat. At ubi
 is qui ulcere infestatur delirat et vulnus facile perfert, ad
 vulnus aggredi oportet, quod ex arte medica et eorum quae

Ed. Chart. II. [817.] Foëf. I. 96. 97. Ed. Lind. I. (502.)
 ἀποβησομένῳ κατὰ λόγον τῆς ἰητρείης τε καὶ τῶν ἐπιγινομένων.
 ἀποθνήσκουσι μὲν γὰρ οἱ ἄνθρωποι ὑπὸ τρωμάτων παντοίων.
 πολλαὶ μὲν γὰρ φλέβες εἰσὶ καὶ λεπταὶ καὶ παχεῖαι, αἵτινες
 || αἰμορραγοῦσαι ἀποκτείνουσιν, ἢν αὐτῷ τύχουσιν ὀργῶσαι.
 ἅς ἐν ἑτέρῳ καιρῷ διακόπτοντες, ὠφελέουσι τὰ σώματα. πολλὰ
 δὲ τῶν τρωμάτων ἐν χωρίοισί τε εἶναι εὐηθέσι καὶ οὐδὲν τι
 δεινὰ φαινόμενα, οὕτως ὠδύνησεν ἡ πληγὴ ὥστε μὴ δύνα-
 σθαι ἀναπνεῦσαι. ἄλλοι δὲ ὑπὸ τῆς ὀδύνης τοῦ τρώματος
 οὐδὲν δὴ τι δεινοῦ ἔόντος, τὸ μὲν πνεῦμα ἀνήνεγκαν, παρε-
 φρόνησαν δὲ καὶ πυρετήναντες ἀπέθανον. ὅσοι γὰρ ἂν ἡ τὸ
 σῶμα πυρετῶδες ἔχουσιν, ἢ τὰς γνώμας θορυβώδεας, τὰ τοι-
 αῦτα πάσχουσιν. ἀλλὰ χρὴ μῆτε ταῦτα θαυμάζειν, μῆτε ὀρ-
 ῶδέειν κεῖνα εἰδότα ὅτι αἱ ψυχαὶ τε καὶ τὰ σώματα πλεῖ-
 στον διαφέρουσιν αἰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ δύναμιν ἔχουσι με-
 γίστην. ὅσα μὲν οὖν τῶν τρωμάτων καιροῦ ἔτυχεν, ἢ σώματός
 τε καὶ γνώμης τοιαύτης, ἢ ὀργῶντος οὕτω τοῦ σώματος, ἢ μέ-
 γεθος τοσαῦτα ἢ ὥστε μὴ δύνασθαι καταστῆναι τὸν ἄνθρω-
 πον εἰς τὴν ἦρσιν καταφρονέοντα, τοῖσι μὲν ἐξίστασθαι χρὴ

consequuntur ratione adhibita, speratum exitum est habi-
 turum. Ex cujusvis enim generis vulneribus mori homines
 contingit. Multae namque in corporibus venae tum tenues
 tum crassae, si eo sponte sua ferri contingat, sanguinis
 profusione interimunt, quae si alio tempore pertundantur,
 utilitatem asserunt. Non pauca autem vulnera, quae in con-
 temnendis locis, ac nulla re formidabilia esse videntur, in
 iis tanto dolore plaga cruciat, ut aegri respirare nequeant.
 Quidam vero prae vulneris dolore, quod nullo merito ter-
 reat, spiritum quidem traxerunt, delirio tamen ac febre
 perierunt. Quibus enim aut corpus ad febrem est opportu-
 num, aut mens prompte perturbatur, iis talia contingunt.
 Sed haec mirari aut formidare desinet qui illud in animum
 induxerit, quod et cujusque animi et corpora plurimum in-
 ter se differunt et praestant. Vulnera igitur quae talem oc-
 casionem, aut corpus, aut mentem nacta sunt, aut adeo
 concitatum sanguinem, aut magnitudinem tantam habent,
 ut curatione sensuum integritas restitui nequeat, ab iis qui-

Ed. Chart. VIII. [817. 818.] Foëf. I. 97. 98. Ed. Lind. I. (502. 503.)
 ὁποῖα ἂν ᾖ, [818] πλὴν τῶν ἐφημέρων λειποθυμιῶν. (503)
 τοῖσι δ' ἄλλοισι πᾶσιν ἐπιχειρέειν, νεοτρότοισι ζοῦσιν, ὡς
 ἂν τοὺς τε πυρετοὺς διαφεύγωσιν οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰς αἰ-
 μοῦσθαιας τε καὶ τὰς τομὰς περιεσομένων. ἀτρεκέστατα δὲ καὶ
 ἐπὶ πλεῖστον χρόνον τὰς φυλακὰς αἰεὶ τῶν δεινοτάτων ποιέ-
 σθαι. καὶ γὰρ δίκαιον οὕτως.

|| Αἱ δὲ νομαὶ θανατωδέσταται μὲν ὧν αἱ σηπεδόνες βα-
 θύταται, καὶ μελάνταται, καὶ ξηρόταται. πονηραὶ δὲ καὶ ἐπι-
 κίνδυνοι ὅσαι μέλανα ἰχῶρα ἀναδιδοῦσιν. αἱ δὲ λευκαὶ καὶ
 μωξώδες τῶν σηπεδόνων ἀποκτείνουσι μὲν ἥσσον, ὑποστρέ-
 φουσι δὲ μᾶλλον, καὶ χρονώτεροι γίνονται. οἱ δ' ἔρηπτες
 ἀκινδυνότατοι πάντων ἐλκῶν ὅσα νέμεται. δυσάπάλλακτοι
 δὲ μάλιστα, κατὰ γε τοὺς κρυπτοὺς καρκίνους. ἐπὶ πᾶσι δὲ
 τοῖσι τοιοῦτέοισι πυρετὸν τε ἐπιγενέσθαι ξυμφέρει μίην ἡμέ-
 ρην καὶ πῦον ὡς λευκότετον καὶ παχύτατον. λυσιτελεῖ δὲ
 καὶ σφακελισμὸς νεύρου, ἢ καὶ ὀστέου, ἢ καὶ ἀμφοῖν, ἐπὶ τε
 τῆσι βαθεῖνσι σηπεδόσι καὶ μελαίνῃσι. πῦον γὰρ ἐν τοῖσι
 σφακελισμοῖσι ῥεῖ πολὺ καὶ λύει τὰς σηπεδόνας.

dem, cujusque modi sint, praeter diarias animi defectiones,
 abstinere oportet. Caeteris vero omnibus recens illatis ma-
 nus admovere oportet, quo eos qui superfuturi sunt, a fe-
 bribus et sanguinis profusione, ac depascentibus ulceribus,
 nomas vocant, vindices. Diligentissime autem ac diutissime
 adversus ea quae maxime terrent munire se aequum est.

Nomae vero maxime sunt lethales quae putredines
 altissime descendentes habent, suntque nigerrimae et siccis-
 simae. Vitiosae quoque et in periculum praecipitant quae
 saniam nigram reddunt. At albae et mucosae putredines mor-
 tem quidem afferunt minus, sed potius recidivas faciunt, et
 diutius perseverant. Herpetes autem ex his quae depascento
 serpunt, minimum habent periculi, at secundum abditos can-
 cros difficiliter tolluntur. Ac his omnibus febrem uno die suc-
 cedere confert et pus quam maxime candidum et crassum.
 Prodest quoque in alte conditis et nigris putredinibus, nervi
 sideratio, aut ossis, aut amborum. Pus enim multum in
 siderationibus effluit et putredines liberat.

Ed. Chart. VIII. [818.] Foesl. I. 98. Ed. Lind. I. (503. 504.)

Τῶν δὲ ἐν κεφαλῇ τραυμάτων θανατοδέστατα μὲν τὰ ἐς τὸν ἐγκέφαλον, ὡς καὶ προγέγραπται. δεινὰ δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, ὅστέον ψιλὸν μέγα, ὅστέον ἐμπεπλασμένοι, ὅστέον κατεβρώγος. εἰ δὲ καὶ τὸ στόμα τοῦ ἔλκος σμικρὸν εἴη, ἢ δὲ ῥωγμὴ τοῦ ὀστέου ἐπὶ πολὺ παραμείνοι, ἐπικινδυνότερόν ἐστι ταῦτα δὲ πάντα δεινότερα γίνεται καὶ κατὰ ῥαφήν τε ὄντα καὶ τῶν χωρίων αἰεὶ τὰ ἐν τοῖσι ἀνω(504)τάτω τῆς κεφαλῆς. πύνθάνεσθαι δὲ χρὴ ἐπὶ πᾶσι τοῖσιν ἀξίοις λόγου τραύμασιν, ἢν ἔτι νεότερωτοι αἱ πληγαὶ ἔωσιν, ἢ βλήματα εἴη, ἢ κατέπεσεν ὄνθρωπος, ἢ εἰ ἐκκαρωθῆ. ἢν γάρ τι τούτων ἢ γεγοῆος, φυλακῆς πλείονος δεῖται, ὡς τοῦ ἐγκεφάλου ἔσακούσαντος τοῦ τραύματος. εἰ δὲ μὴ νεότερωτός εἴη, ἐς τᾶλλα σημεῖα σκέπτεσθαι καὶ βουλεύεσθαι. ἄριστον μὲν οὖν μήτε πυρετῆραι τὸν τὸ ἔλκος ἔχοντα ἐν τῇ κεφαλῇ μήθ' αἷμα ἐπαναβρώγῃναι αὐτῷ, μηδὲ φλεγμονὴν, μήθ' αἷμα μηδεμίην ὀδύνην ἐπιγενέσθαι. εἰ δὲ τι τούτων ἐπιφαίνοιτο, ἐν ἀρχῆσι τε γίνεσθαι ἀσφαλέστατον, καὶ ὀλίγον χρόνον παραμένειν. ξυμφέρει δὲ ἐν

Quod ad vulnera capitis attinet, praecipue mortem afferunt, ut antea scripsimus, quae cerebrum attingunt; quin et hujusmodi omnia terrent, os insigne denudatum, os medium desidens, os diffusum. At si ulceris osculum exiguum fuerit, ossis vero fissura longe pertingat, majus periculum subest. Quae omnia magis terrent, ubi juxta futuram contingant et in summa capitis parte existunt. Percontari autem convenit in omnibus effatu dignis capitis vulneribus, ubi adhuc recentes plagae sunt aut ictus, num qui laesus fuit conciderit, aut profundo sopore correptus fuerit. Hoc enim in casu majore cura opus est, nimirum quod vulnus cerebrum senserit. Quod si recens plaga non fuerit, alia signa in considerationem ac consilium adhibere oportet. Praestat igitur eum qui capitis ulcere laborat, neque febricitare, neque insuper sanguinis profusionem, aut inflammationem, aut simul dolorem aliquem accedere: aut si eorum quippiam appareat, circa initia tutissimum est fieri, paucoque tempore perseverare. Confert quoque in doloribus etiam inflammationes, quae in ulceribus fieri assolent, supervenire. In san-

Ed. Chart. VIII. [818. 819.] Foef. I. 98. 99. Ed. Lind. I. (504. 505.)
 τῆσιν ὀδύνησιν καὶ τὰς φλεγμονὰς τὰς ἐπὶ τοῖσιν ἔλκεσιν ἐπι-
 γίνεσθαι, τῆσι δ' αἰμορροαγίησι πῦνον ἐπὶ τῆσι φλεψὶ φαίνε-
 σθαι. τοῖσι δὲ πυρετοῖσιν ἃ ἐν τοῖσιν ὀξέσι ροσῆμασιν ἔγραψα,
 ξυμφέρει ἐπὶ τούτοισι γενέσθαι ταῦτα, καὶ ἐνθ' ὅδε λέγω ἀγαθὰ
 εἶναι, τὰ δ' ἐναντία κακά. || ἄρξασθαι δὲ πυρετὸν ἐπὶ κεφα-
 λῆς τρώσει τεταρταίῳ, ἢ ἑβδομαίῳ, ἢ ἑνδεκαταίῳ, θανατω-
 δεσ μάλα. κρίνεται δὲ τοῖσι πλείστοισιν, ἣν μὲν τεταρταίου
 ἑόντος τοῦ ἔλκεος πυρετὸς ἄρξεται, ἐς τὴν ἑνδεκάτην ἢ δ'
 ἑβδομαίος ἑὼν πυρετὴν, ἐς τὴν τεσσαρεσκαδεκάτην [819] ἢ
 ἑβδακαδεκάτην. ἣν δὲ τῆ ἑνδεκάτῃ ἄρξεται πυρεταίνειν, ἐς
 τὴν εἰκοστὴν, ὡς ἐν τοῖσι πυρετοῖσι διατέταραται τοῖς ἄνευ
 προφάσεων ἐμφανέων γινομένοισι. τῆσι δ' ἐν ἀρχῆσι τῶν πυ-
 ρετῶν (505) ἣν τε παραπροσύνη ἐπιγένηται, ἣν τε ἀπόπλη-
 ξις τῶν μελέων τινός, εἰδέναι τὸν ἄνθρωπον ἀπολλύμενον, ἣν
 μὴ παντάπασι ἢ τῶν καλλίστων τι σημεῖον ἐπιγένηται, ἢ σώ-
 ματος ἀρετὴ ὑπόκειται, ἀλλ' ὑποσκεπέσθω τὸν τρόπον. τῷ
 ἀνθρώπῳ ἔτι γὰρ αὐτῆ ἐλπίς γίνεται σωτηρίας. χολὸν δὲ γενέ-
 σθαι τὸ ἄρθρον ἐς ὃ ἀπεστήριξεν, ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἣν ἄρα
 καὶ περιγένηται ὁ ἄνθρωπος.

guinis autem profusionibus pus in venis conspici. Quae
 etiam in morbis acutis febribus conferre scripsi, ea in his
 conducere bonaque hic esse, ut contraria mala, existi-
 manda sunt. At febris in capitis vulnere die quarto, aut
 septimo, aut undecimo exorta valde exitialis est. Quam-
 plurimis autem judicationem subit, si quarto quidem ulceris
 die febris coeperit, undecimo. Si vero die septimo febrici-
 tarit, decimo quarto aut decimo septimo. Quod si undecimo
 febris coeperit, vigesimo, velut scriptum est in febribus quae
 ex non evidentibus causis originem trahunt. At si febrinum
 iniitiis delirium succedat, aut aliquod membrum fideretur,
 de hominis morte existimatio facienda est, nisi aut prorsus
 optimum aliquod signum supervenit, aut corporis virtus
 sublit. Verum quamam id ratione contingat animadverten-
 dum est. Nam et homini spes salutis adhuc restat, at clau-
 dum fieri articulum in quem malum decubuit necesse est, si
 modo aeger superstes futurus est.

Ed. Chart. VIII. [819.] Foef. I. 100. Ed. Lind. I. (505.)

|| Τὰ δὲ τρώματα τὰ ἐν τοῖσιν ἄρθροισι μεγάλα μὲν ὄντα καὶ τελῶς ἀποκόπτοντα τὰ νεῦρα τὰ συνέχοντα, εὐδήλον ὅτι χολοὺς ἀποδείξει. εἰ δὲ ἐνδοαστὸν εἴη ἀμφὶ τῶν νεύρων, ὅπως ἔχοι, ὀξείος μὲν ἔόντος τοῦ βέλους τοῦ ποιήσαντος, ὀρθὸν τὸ τρώμα εἶναι ἄμεινον ἐπικαρσίου. εἰ δ' εἴη βαρὺ τε καὶ ἀμβλὺ τὸ τρώσαν, οὐδὲν διαφέρει. ἀλλ' ἔσται βάθος τε τῆς πληγῆς σκέπτεσθαι καὶ τᾶλλα σημεῖα. ἔστι δὲ τάδε, πῶον ἢ ἐπιγένηται ἐπὶ τὸ ἄρθρον, σκληρότερον ἀνάγκη γενέσθαι. ἢ δὲ καὶ οἰδήματα συμπαραμείνη, σκληρὸν ἀνάγκη πούλιν χρόνον τοῦτο τὸ χωρίον γίνεσθαι. καὶ τὸ οἰδημα ὑγίος ἔόντος τοῦ ἔλκεος παραμένειν ἀνάγκη, συγκάμπτεσθαί τε καὶ ἐκτείνεσθαι ὅκοντα ἂν τοῦ ἄρθρου καμπύλου ἔόντος θεραπεύηται. οἷσι δ' ἂν καὶ νεῦρον δοκῇ ἐκπεσεῖσθαι, ἀσφαλτερώς τὰ περὶ χολώσιος ἢ προλέγειν, ἄλλως τε καὶ ἢ τῶν κάτωθεν νεύρων ἢ τὸ ἐκλυόμενον. γνώση δὲ τοῖσι νεῦρον μέλλον ἐκπίπτειν, πῶον λευκὸν τε καὶ παχὺ, καὶ πούλιν χρόνον ὑπορῆεῖ. ὀδύνας τε καὶ φλεγμοναὶ γίνονται περὶ τὸ ἄρθρον ἐν ἀρχῇσι. τὰ δ' αὐτὰ ταῦτα γίνεται καὶ ὀστέον μέλλοντος ἐκπεσεῖσθαι.

Magna autem vulnera quae in articulis fiunt, si penitus abscissi nervi sunt qui continebant, absque dubio claudos reddent. Sin dubium est quomodo nervi affecti sint, si quidem ex acuto telo recta plaga est, ea transversa melior. Quo si grave fuerit et retusum quod vulnus inflixit, nihil inest discriminis. Sed et vulneris altitudo aliaque signa huiusmodi consideranda sunt. Pus si ad articulum accedat, duriores eum reddi necesse est. Quod si etiam tumores simul perseverarint, necesse est eum locum in multum tempus durum esse et sano quoque ulcere tumorem permanere, simulque ea inflecti ac extendi, ubi recurvato articulo curatio adhibita est. At quibus nervus excisurus esse speratur, iis cum maiore fiducia claudicationem praedixeris, idque tum maxime, si quis nervorum inferiorum exolutus fuerit. Nervus autem excisurus his indiciis deprehenditur, si pus album crassumque et diuturnum sub eo effluit, doloresque ac inflammationes ad articulum circa initia oriuntur. Quae etiam contingere solent ubi os excisurum est.

Ed. Chart. VIII [819. 820.] Foesl. I. 100. 101. Ed. Lind. I. (505. 506.)

Τὰ δὲ ἐν τοῖσι ἀγκῶσι (506) διακόμματα ἐν φλεγμονῇ μάλιστα ἔοντα ἐς διαπίησιν ἀφικνέεται καὶ τοιῶς τε καὶ καύσιας. ὁ δὲ νοσητὸς μυελὸς ἦν νοσῆη, ἦν τε ἐκ πτώματος, ἦν τε ἐξ ἄλλης τινὸς προφάσιος, ἦν τε ἀπὸ αὐτομάτου, τῶν τε σκελίων ἀκρατῆς γίνεται ὁ ἄνθρωπος, ὥστε μηδὲ θιγγανόμενος ἐπαῖειν καὶ τῆς γαστροῦ καὶ τῆς κύστιος. ὥστε τοὺς μὲν πρώτους χρόνους μήτε κόπρον μήτε οὖρον διαχωρεῖν, ἦν μὴ πρὸς ἀνάγκην. ὅταν καὶ παλαιότερον γένηται τὸ νοσήμα οὐκ ἐπιόντι τῷ ἀνθρώπῳ, ἢ τε || κόπρος διαχωρεῖ καὶ τὸ οὖρον. ἀποθνήσκει δὲ μετὰ ταῦτα οὐ πολλῶ ὕστερον χρόνῳ. ὧν δὲ ἐμπύλαται αἵματος ἢ φάρυγγ, πολλὰκις τῆς ἡμέρης τε καὶ τῆς νυκτὸς ἐκάστης, οὔτε κεφαλὴν προαλγῆσαντι, οὔτε βηχὸς ἐχούσης, οὔτε ἐμέοντι [820] οὔτε πυρετοῦ λαμβάνοντος, οὔτε οδύνης ἐχούσης, οὔτε τοῦ στήθεος, οὔτε τοῦ μεταφρέτου, τοῦτου κατιδεῖν ἐς τὰς ὄϊνας καὶ τὴν φάρυγγα, ἦν ἕλκος τι ἔχον φανῆται ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ, ἢ βδέλλαν.

Ὀφθαλμοὶ δὲ λημῶντες ἄριστα ἐπαλλάττουσιν, ἦν τό τε δάκρυον καὶ ἡ λήμη καὶ τὸ οἶδημα ἄρξῃται ὁμοῦ γεγόμενα. ἦν δὲ τὸ μὲν δάκρυον τῇ λήμη μειγμένον ἢ καὶ μὴ θερμὸν

Quae in cubitis discissa sunt, praecipue cum inflammatione, ad suppurationem sectionemque et usionem perveniunt. At vero si spinalis medulla, aut ex casu, aut alia quapiam externa causa, aut sua sponte laborarit, et crurum impotentiam facit, ut ne tactum quidem percipiat aeger et ventris et vesicae, adeo ut ne primis quidem diebus stercus aut urina nisi coacte reddatur. Quod si morbus inveteraverit, et stercus et urina aegro inscio prodit, tandemque non longo post intervallo perit. Quibus fauces sanguine frequenter et noctu et interdum replentur, dum neque capitis dolor praegressus fuerit, neque tussis, neque vomitus, neque febris prehenderit, neque pectoris aut dorsi dolor tenuerit, in his nares et fauces inspiciendae, num quod ulcus eo in loco, aut hirudo compareat.

Oculi gramiosi optimum habent successum, si simul lachryma et gramia et tumor coeperint. Aut si lachryma gramiae permixta neque vehementer calida fuerit, gramia

Ed. Chart. VIII. [820.] Foesl. I. 101. 102. Ed. Lind. I. (506. 507.)
 ἰσχυρῶς, ἢ δὲ λήμη λευκή τε ἢ καὶ μαλθακή, τό τε οἴδημα
 ἔλαφρόν τε καὶ λελυμένον. εἰ γὰρ οὕτω ταῦτ' ἔχοι, ξυμπλάσσοιτ'
 ἂν ὀφθαλμὸς ἐς τὰς νύκτας ὥστε ἀνώδυνος εἶναι, καὶ ἀκινδυ-
 νότατον οὕτως ἂν εἶη καὶ ὀλιγοχροσιώτατον. εἰ δὲ δάκρυον
 χωρεῖι πουλὺ καὶ θερμὸν ξὺν ὀλιγίστη λήμη καὶ σικκρῶ
 οἰδήματι, εἰ μὲν ἐκ τοῦ ἑτέρου τῶν ὀφθαλμῶν, χρόνον
 μὲν κάστα γίνε(507)ται, ἀκίνδυνον δὲ καὶ ἀνώδυνος
 οὗτος ὁ τρόπος. ἐν τοῖσι μάλιστα τήνδε κρίσιν ὑποσκέπτεσθαι,
 τὴν μὲν πρώτην, ἐς τὰς εἴκοσιν ἡμέρας· ἣν δ' ὑπερβάλλη τοῦ-
 τον τὸν χρόνον, ἐς τὰς τεσσαράκοντα προσδέχεσθαι. ἣν δὲ
 μῆδ' ἐν ταύτησι παύηται, ἐν τῆσιν ἐξήκοντα κρίνεται. παρὰ
 πάντα δὲ τὸν χρόνον τοῦτον ἐνθυμεῖσθαι τὴν λήμην, ἣν ἐν
 τῷ δακτύλῳ τε μίσηται καὶ λευκή τε καὶ μαλθακή γίνεται.
 μάλιστα δ' ὑπὸ τοὺς χρόνους τοὺς κρίσιμους. ἣν γὰρ μέλλη
 παύεσθαι, ταῦτα ποιήσει. εἰ δὲ οἱ ὀφθαλμοὶ ἀμφοτέροι ταῦτα
 πάθοιεν, ἐπικινδυνότεροι γίνονται ἐλκωθῆναι. ἢ δὲ κρίσις
 ἐλάσσονος χρόνου ἔσται. λῆμαι δὲ ξηραὶ ἐπώδυνοι κάστα.
 κρίνονται δὲ ταχέως, ἣν μὴ τρωμα λάβῃ ὁ ὀφθαλμὸς. οἴδημα
 δὲ ἦν μέγα ἢ, ἀνώδυνόν τε καὶ ξηρὸν ἀκίνδυνον. εἰ δὲ εἶη ξὺν

vero alba et mollis et tumor levis ac solutus. His etenim sic se habentibus noctu oculus conglutinabitur, ut dolorem non sentiat: isque casus minime periculofus minimeque diuturnus fuerit. At si lachryma multa et calida, cum paucissima gramia et exiguo tumore, idque ex altero oculo profluat, valde diuturnum id quidem, sed sine periculo fit, idque lippitudinis genus doloris expers est. Et in his praecipue judicatio consideranda est, quae prima quidem fit circa vigesimum diem. Quod tempus si superat, quadragesimus dies expectandus est, aut si neque in his definit, in sexaginta diebus solvitur. At toto tempore ad gramiam attentum esse oportet, num in digito misceatur et alba ac mollis fiat, idque praecipue sub judicationis tempus, tum namque ubi finitur, id evenire solet. Quod si haec utrumque oculum invaserunt, majus est ulcerum periculum, sed brevi solvantur. Gramiae autem siccae vehementes dolores asserunt, brevi tamen solvantur, nisi oculus vulnus acceperit. Tumor vero magnus, doloris expers et siccus, sine periculo est. Quod si

Ed. Chart. VIII. [820.] Foef. I. 102. Ed. Lind. I. (507. 508.)
 ὀδύνη, κακὸν μὲν ξηρὸν ἔον καὶ επικίνδυνον ἔλκωσαι τε τὸν
 ὀφθαλμὸν καὶ ξυμφῶσαι. δεινὸν δὲ καὶ ξὺν δακρῶφ τε ὄν καὶ
 ὀδύνη. εἰ γὰρ δάκρυον χωρέει, θερμὸν καὶ ἄλμυρον, κίνδυνος
 τῇ τε κόρη ἔλκωθῆναι καὶ τοῖσι βλεφάροισιν. εἰ δὲ τὸ μὲν οἴ-
 δημα κατασταίη, δάκρυον δὲ πολὺ ἐπιχέεται πολὺν χρόνον,
 καὶ λῆμαι ἔωσι, τοῖσι μὲν ἀνδράσι βλεφάρων ἐκτροπὴν προ-
 λέγειν, τῆσι δὲ γυναιξὶ καὶ τοῖσι παιδίοισιν ἔλκωσιν καὶ τῶν
 βλεφάρων ἐκτροπὴν. ἦν δὲ λῆμαι χλωραὶ καὶ πελιδναὶ ἔωσι,
 καὶ δάκρυον πολλὸν καὶ θερμὸν, καὶ ἐν τῇ κεφαλῇ καυμα ἦ,
 καὶ διὰ τοῦ κροτάφου ὀδύνη ἐς τὸν ὀφθαλμὸν καταστηρίζωσι,
 καὶ ἀγρυπνίη τουτέοισιν ἐπιγένηται, ἔλκος ἀνάγκη γενέσθαι
 ἐν τῷ ὀφθαλμῷ. ἔλπις δὲ καὶ (508) ῥάγῃναι τὸ τοιοῦτον.
 ὠφελεία δὲ καὶ πυρετός ἐπιγενόμενος ἢ ὀδύνη ἐς τὴν ὀσφῦν
 στηρίζασα. προλέγειν δὲ δεῖ τούτοις τὰ ἐσόμενα, ἔς τε τὸν
 χρόνον σκεπτόμενον ἔς τε τὰ ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἔόντα, ἔς τὰς
 περιωδυνίας τε καὶ ἀγρυπτίας. ἐπὴν δὲ καὶ τὸν ὀφθαλμὸν οἶόν
 τε ἦ κατιδεῖν, ἦν μὲν εὐρεθῆ ἢ ἐρῶγός τε καὶ διὰ τῆς ῥογομῆς
 ὑπερέχουσα ἢ ὄψις, πονηρὸν καὶ χαλεπὸν καθιδρῶσαι. εἰ δὲ καὶ

cum dolore est, ficcus quidem malus, metusque est ne oculo
 exulceret ac palpebrae coeant. Formidabilis quoque est,
 ubi cum lachryma conjunctum dolorem habet. Nam si la-
 chryma calida et falsa profluit, in pupilla et palpebris ex-
 ulcerationis periculum est. At si tumor quidem constitit,
 lachryma vero multa diutius effunditur et gramiae tenent,
 viris quidem palpebrarum everisionem recte praedixeris, at
 mulieribus et pueris exulcerationem et palpebrarum ever-
 sionem. Si vero gramiae pallidae aut lividae fuerint, la-
 chrymaque multa et calida, caput ardor occupet, ex tem-
 poribus ad oculum dolor tendat, infomniisque his accesserit,
 ulcus in oculo factum esse necesse est, ac ut runipatur me-
 tus est. Juvat autem succedens febris, aut dolor in lumbos
 firmatus. His vero futurorum praedictionem recte insitues,
 si et temporis et eorum quae ex oculo fluunt rationem inie-
 ris, tum etiam gravissimorum dolorum, tum vigiliarum.
 Sed ubi oculus introspicere licet, si quidem ruptum in-
 veneris et per rimam pupilla extiterit, malum significat,

Ed. Chart. VIII. [820. 821.] Foesl. I. 102. Ed. Lind. I. (508.)
 σηπεδῶν ὑπὲρ τῶν τοιούτων, τελείως ἀχρηστος ὁ ὀφθαλμὸς γίνε-
 ται. τοὺς δ' ἄλλους τρόπους τῶν ἐλκείων ἐς τὰ χωρία σκεπτο-
 μένους προλέγειν, καὶ τὰς τε σηπεδόνας καὶ βαθυτήτας ἀναγ-
 καῖον κατὰ τὴν ἰσχυρὰν τῶν ἐλκείων τὰς οὐλὰς γίνεσθαι. οἷσι μὲν
 οὖν ῥήγγυνται οἱ ὀφθαλμοὶ, καὶ μετὰ ὑπερίσχουσιν ὥστε ἔξω
 τὴν ὄψιν τῆς χώρης εἶναι, ἀδύνατοι ὠφελέεσθαι καὶ χρόνον καὶ
 τέχνην εἰς τὸ βλέπειν. τὰ δὲ μικρὰ μετακινήματα τῶν ὄψεων
 οἷά τε καθιδρῦεσθαι, ἢν μήτε κακὸν ἐπιγένηται μηδὲν, ὅτε
 ἄνθρωπος νέος ἦ. αἱ δὲ ἐκ τῶν ἐλκείων οὐλαί, [82r] οἷσιν ἂν
 μὴ κακὸν τι ἄλλο προσῆ, πᾶσαι οἶεσθαι ὠφελέεσθαι καὶ ὑπὸ
 τῶν χρόνων καὶ ὑπὸ τῆς τέχνης. μάλιστα δὲ αἱ νεώταται τε
 καὶ ἐν τοῖσι νεωτάτοισι τῶν σωματίων. τῶν δὲ χωρίων μάλιστα
 μὲν αἱ ὄψεις βλάπτονται ἐλκόμενοι. ἔπειτα τὸ ὑπερίνω τῶν
 ὀφθῶν. ἔπειτα δὲ καὶ ὅτι ἂν ἄγχιτα ἢ τοίτων τῶν τόπων.
 αἱ δὲ κόραι γλανκούμεναι, ἢ ἀργυροειδέες γινόμεναι, ἢ κνά-
 νειαι, οὐδὲν χρηστόν. τουτέων δὲ ὀλίγοι ἀμείνους ὀκόσσει ἢ
 μικρότεροι φαίνονται, ἢ εὐρότεροι, ἢ γωνίας ἔχουσαι, εἴ

nec facile restituitur. Quod si etiam putredo subfit, nulli am-
 plius est usui. Reliqua vero ulcerum genera praedicere li-
 cet et locorum putredines et altitudines intuenti. Pro ulce-
 rum magnitudine cicatrices fieri necesse est. Quibus igitur
 rumpuntur oculi, posteaque adeo extant ut pupilla loco mota
 esse videatur, iis nec ullo tempore, neque arte, ut videant,
 opem ferre licet. At parvae pupillarum dimotiones restitui
 possunt, dum ne quid mali accesserit et juvenis sit aeger.
 Ulcerum vero cicatrices, si non aliud malum subfit, omnes
 et a tempore et ab arte juvari posse existimandae sunt, ac
 praecipue quae recentissime et in juvenum corporibus con-
 tractae sunt. Ex locis autem insignem facit noxiam pupillae
 acies si exulceretur, secundum eam id quod est supra super-
 cilia, deinde vero quicquid his locis fuerit proximum. Pu-
 pillae quoque caesium, aut argenteum, aut caeruleum co-
 lorem nactae, improbandae sunt. His aliquantum meliores
 existimandae sunt quae aut minores, aut ampliores appa-
 rent, aut angulos habent, sive id ex manifesta causa, sive

Ed. Chart. VIII. [821.] Foef. I. 102. 103. Ed. Lind. I. (508. 509.)
 ἐκ προφασίων τοιαῦται γενοίατο, εἴτ' αὐτόματα. ἀγλῦες, καὶ
 νεφέλαι, καὶ αἰγίδες ἐκλαί(509)γονταί τε καὶ ἀφανίζονται,
 ἢν μὴ τροῶμά τι ἐπιγένηται ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ, ἢ πρόσθεν
 τῆς οὐλῆς ἔχων ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ, ἢ περιύγιον. ἢν δὲ πα-
 ράληψις γένηται ἀπολευκάνη τοῦ μέλανος μέριον τι, εἰ πολὺν
 χρόνον παραμένη, καὶ τρηχέη τε καὶ παχεῖη, καὶ μνημόσυρον
 ὑποκαταλιπεῖν. αἱ δὲ κρίσεις ὡς ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν ἔγραψα,
 οὕτω καὶ ἐνθάδε ἔχουσιν. ἀλλὰ χρὴ τὰ σημεῖα ἐκμαθόντα
 προλέγειν. τὰς μὲν διαφορὰς τῶν ὀφθαλμιῶν, ὅταν τὰ κάκιστα
 τῶν σημείων ἐπιγένηται, τὰς δὲ πολυχρονίους τῶν ὀφθαλμιῶν,
 || ὡς διαγράφεται ἐφ' ἐκάστησιν τὰς δὲ ὀλιγοχρονίους, ὅταν τὰ
 σημεῖα προφαίνηται τὰ ἄριστα, τότε προλέγειν ἐβδομαίας παύ-
 σασθαι, ἢ ἐγγὺς τουτέων, καὶ ἄλλως ἀσφαλῶς νομίζειν ἔχειν.
 τὰς δὲ ὑποστροφὰς προσδέχεσθαι, οἷσιν ἂν ῥάστωται γένον-
 ται, μῆτ' ἐν ἡμέρησι κρίσιμοισι, μῆτε σημείων ἀγαθῶν ἐπι-
 φανέντων. πάντων δὲ χρὴ μάλιστα τὴν κατάστασιν τοῦ οὖρου
 ἐν τοῖσι περὶ τοὺς ὀφθαλμούς ἐνθυμεῖσθαι. οἱ γὰρ καιροὶ
 ὀξείες.

sponte contingat. Caligines et nubeculae ac subalbicantes
 cicatrices, aegides dictae, exteruntur ac evanescent, nisi eo
 in loco vulnus aliquod subortum sit, aut illic autea cicatri-
 cem aut unguem esse contigerit. Quod si in oculi nigro re-
 splendens cicatrix orta sit, nigri aliquid dealbat, ita ut si
 diutius perseveret et aspera et crassa, etiam vestigium ali-
 quod postea relinquat. Judicationes vero non secus ac in
 febris scripsi, ita et hic se habent. Sed et observatis si-
 gnis, pro genere quidem lippitudinum praedictionem in-
 sistuas licet. Nempe diuturnas lippitudines fore, ubi pes-
 sima signa affuerint, velut in singulis descriptum est: bre-
 ves vero, ubi optima signa comparuerint, easque septimo
 die aut proximis diebus finiendas praedicere, ac alioqui in
 tuto esse existimare oportet. Quibus autem levamentum ad-
 fuerit, si id neque judicatoriis diebus, neque cum bonis si-
 gnis contingat, in iis recidivae metuendae sunt. Imprimis
 vero in oculorum affectibus urinae status in considerationem
 adhibendus est. Occasio namque praecipua est et lubrica.

Ed. Chart. VIII. [821.] Foëf. I. 104. Ed. Lind. I. (509. 510.)

|| Αἰ δὲ δυσεντερίαί ξὺν πυρετῶ μὲν ἢν ἐπίωσιν, ἢ ποικίλοισί τε διαχωρήμασιν, ἢ ξὺν φλεγμονῇ ἥπατος, ἢ ὑποχορδίου, ἢ γαστροῦ, ἢ ὅσαι ἐπώδυνοι, ἢ ὅσαι τῶν σιτίων ἀπολαμβάνουσιν, δίψαν τε παρέχουσιν, αὐταὶ μὲν πᾶσαι πονηραὶ καὶ ὅς ἂν πλείστα ἔχη τούτων τῶν κακῶν, τάχιστα ἀπολείται· αἱ δ' ἂν ἐλάχιστα τῶν τοιούτων προσῆ, πλείσται αὐτῶ ἐλπίδες. ἀποθνήσκουσι δὲ ὑπὸ ταύτης τῆς νόσου μάλιστα παιδίᾳ τὰ (510) πενταετία, καὶ γεραίτερα ἔς τε τὰ δεκαετία. αἱ δ' ἄλλαι ἡλικίαι ἤσσον. ὅσαι δὲ τῶν δυσεντεριῶν λυσιτελέες, τὰ μὲν κακὰ ταῦτα οὐκ ἐμποίουσιν, αἷμα δὲ καὶ ξύσματα διαχωρήσαντα, ἐπαύσαντο ἐβδομαῖα, ἢ τεσσαρεσκαίδεκαταῖα, ἢ εἰκοσταῖα ἢ τεσσαρακονθήμερα, ἢ ἐντὸς τούτων τῶν χρόνων. τὰ τοιαῦτα γὰρ διαχωρήματα καὶ ὑπάρχοντα πρόσθεν ἐν τοῖσι σώμασι νοσήματα ὑγιάζει, τὰ μὲν παλαιότερα, ἢν πλείονι χρόνῳ, τὰ δὲ νεώτερα δύναται καὶ ἐν ὀλίγησιν ἡμέρησιν ἀπαλλάσσειν. ἐπεὶ καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσαι καὶ αὐταὶ περιγίνονται, μᾶλλον ἔς τοὺς τόκους τε καὶ ἐκ τῶν τόκων, καὶ τὰ ἔμβρυα διασώζουσιν, αἵματός τε καὶ ξύσματος διαχωρεόντων, καὶ πολλοὺς μῆνας,

At tormina ea quidem omnia mala sunt, si cum febre quidem invadunt, aut variis alvi recrementis, aut jecoris inflammatione, aut praecordiorum, aut ventris, aut quaecunque doloribus cruciant, aut cibos cohibent, sitimque inferunt. Ac celerrime is perit quem maxima pars horum malorum occupat. Huic vero plurimum inest spei, cui horum paucissima adsunt. Isque morbus praecipue pueros a quinto anno perimit et qui eum superant ad decimum usque, caeterae aetates tutiores sunt. Utilia autem tormina sunt quae his malis non affligunt. At ubi sanguis et strigmenta per alvum rejecta fuerint, septimo die desinunt, aut decimoquarto, aut vigesimo, aut quadragesimo, aut intra hoc tempus. Hujusmodi namque dejectiones etiam eos qui ante fuerunt in corporibus morbos tollunt: inveteratos quidem spatio temporis majore, recentes vero etiam paucis diebus levare possunt. Siquidem et praegnantes ipsae etiam plerumque ad partum superant et ex partu, foetumque conservant, etiam si per multos menses sanguis et strigmenta

Ed. Chart. VIII. [821. 822.] Foel. I. 104. 105. Ed. Lind. I. (510. 511.)
 ἦν μὴ τις ὀδύνη αὐτῆσι προσῆ, ἢ ἄλλο τι τῶν πονηρῶν ὧν
 ἔγραψα σημείων εἶναι ἐν τῆσι δυσεντερίῃσι ἐπιγένοιτο. εἰ δέ
 τι κείνων ἐπιφαίνοιτο, τῷ τε ἐμβρύῳ ὄλεθρον σημαίνει [822]
 καὶ τῇ ἐχούσῃ κίνδυνον, ἦν μὴ μετὰ τοῦ ἐμβρύου τὴν ἀπό-
 φευξιν καὶ τοῦ ὑστέρου τὴν ἀπόλυσιν ἢ δυσεντερίῃ παύσῃ-
 ται ἀσθημερὸν, ἢ μετ' ὀλίγον χρόνον.

|| Αἱ δὲ λειεντερίαι ξυνεχές μὲν καὶ πολυχρόνιοι καὶ
 πᾶσαν ὥρην ξὺν ψόφοισι τε καὶ ἄνευ ψόφων ἐκταρασσόμεναι,
 καὶ ὁμοίως νυκτός τε καὶ ἡμέρας ἐπικείμεναι, καὶ τοῦ διαχω-
 ρήματος ὑπίοντος, ἢ ὤμοῦ ἰσχυρῶς, ἢ μέλανός τε καὶ λείου
 καὶ δυσώδους, αὐταὶ μὲν πᾶσαι πονηραὶ. καὶ γὰρ δίψαν παρέ-
 χουσι καὶ τὸ ποτὸν οὐκ ἐς τὴν κύστιν τρέπουσιν ὥστε διου-
 ρέσθαι, καὶ τὸ στόμα ἐξελκοῦσι, καὶ ἔρευθος ἐξηρημένον ἐπὶ
 τῷ προσώπῳ ποίεουσι καὶ ἐφήλιδας παντοῖα χρώματι (511)
 ἐχούσας· ἅμα δὲ καὶ τὰς γαστέρας ἀποξόμους τε καὶ ἔνπαρῶς
 ἀποδεικνύουσι, καὶ ὑπιτιώδεις. ἐκ δὲ τῶν τοιούτων ἐσθίειν
 τε ἀδύνατοι γίνονται οἱ ἄνθρωποι καὶ τῆσι περιόδοισι χρῆ-
 σθαι, καὶ τᾶλλα τὰ πρασσόμενα ποιεῖν. τὸ δὲ νόσημα τοῦτο

per alvum fecedant, nisi si dolore affligantur, aut aliquod
 ex malis signis quae in difficultatibus intestinorum adesse
 scripta sunt accesserit. Quod si horum aliquod adesse visum
 fuerit et foetui perniciem ac praegnantanti periculum denun-
 ciat, nisi post foetus absolutionem, aut secundarum dimis-
 sionem, ipsa tormina eodem die, aut non multo post, ces-
 saverint.

Laevitates autem intestinorum assidue quidem et multo
 tempore perseverantes, ac omnibus horis et cum strepitu
 et sine hoc exturbatae et similiter noctu et interdiu affligen-
 tes, si quod excernitur valde crudum est, aut nigrum et
 laeve, ac mali odoris, eae quidem omnes malae sunt. Nam
 et sitim exhibent, neque potionem per urinam reddunt,
 quod in vesicam non descendat, os exulcerant et elatum
 faciei ruborem, ejusque cutis vitia omni colorum genere
 distincta, ephelidas vocant, excitant, simulque ventrem quasi
 fermentatum, sordidum ac rugosum efficiunt. Ex quibus aut
 cibum capere, aut deambulare ad res obeundas nequeunt.

Ed. Chart. VIII. [822.] Foef. I. 105, 106. Ed. Lind. I. (511.)
 δεινότατον μὲν τοῖσι πεσβυτέροισιν, ἰσχυρὸν δὲ γίνεται καὶ
 τοῖσιν ἀνδράσιν, τῆσι δὲ ἄλλησιν ἡλικίησι πολλῶ ἤσσον. ὅσ-
 τις δὲ μήτε ἐν τῆσιν ἡλικίησιν ἐστὶ ταύτησιν ἧσι φημί ὑπὸ
 τοῦ νοσήματος τούτου κακῶς περιέπεσθαι, ἐλάχιστά τε τῶν
 σημείων ἔχει τῶν πονηρῶν ἃ ἔγραψα εἶναι, ἀσφαλέστατα διά-
 κεται οὗτος, θεραπείης δὲ προσδεῖται ἢ τοῦσος αὕτη, ἐστὶ ἂν
 τό τε οὖρον χωρέηται τοῦ πινομένου κατὰ λόγον καὶ τὸ σῶμα
 τῶν σιτίων εἰσιόντων αὐξήται, καὶ τῶν χροιοῶν τῶν πονηρῶν
 ἀπαλλαγθῆ.

|| Αἱ δὲ ἄλλαι διάρροιαὶ ὅσαι ἄνευ πυρετῶν καὶ ὀλογο-
 χρονοῖ τε καὶ εὐήθεες. ἢ γὰρ κατανηφθεῖσαι πεπαύσονται, ἢ
 ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου. προσαγορεύειν δὲ χρὴ παύεσθαι τὴν ὑπέ-
 ξοδον, ὅταν τῆ τε χειρὶ ψαύοντι τῆς γαστρὸς μηδεμίᾳ κίνη-
 σις ὑπῆ καὶ φύσα διέλθοι ἐπὶ τελευτῇ τοῦ διαχωρήματος.
 ἔδραι δὲ ἐκτρέπονται, ἀνδράσι μὲν οὖς ἂν διάρροια λάβῃ
 ἔχοντας αἰμορροΐδας, παιδίοισι δὲ λιθιῶσί τε καὶ ἐν τῆσι δυσ-
 εντερίησι τῆσι μακροῖσι τε καὶ ἀκορήτοισι, πρεσβυτάτοισι δὲ
 οἷς ἂν προσπήγματα μύξης ἐνῆ.

Morbus hic seniores gravissime infestat, quin et viros vehe-
 menter affligit, caeteras vero aetates multo minus. At qui
 eas aetates quas ab hoc morbo male affici diximus non at-
 tingit et paucissima signa habet quae mala esse scripta sunt,
 is securissime constitutus est. Curationem autem postulat hic
 morbus, quoad et urina pro potionis modalo feratur, cor-
 pusque cibos ingestos sentiat et vitiosum cutis dolorem de-
 ponat.

Reliqua alvi profluvia quae sine febre sunt et parvo
 tempore durare et mitia esse solent. Aut enim elota, aut sua
 sponte desinent. Cessaturum autem alvi secessum denuncia-
 veris, ubi contrectato manu ventre nullus motus suberit et
 ad extremam dejectionem flatus prodierit. Sedes autem pro-
 cidit, viris quidem, quibus ora venarum sanguinem fun-
 dunt, haemorrhoidas vocant, et alvi fluxus corripit, pueris
 quoque calculosis et in diuturnis ac sinceris intestinorum
 difficultatibus, senibus vero quibus mucosae quaedam con-
 cretiones affixae sunt.

Ed. Chart. VIII. [822, 823.] Foesl. I. 106, 107. Ed. Lind. I. (511, 512.)

Τῶν δὲ γυναικῶν ὅσαι μᾶλλον καὶ ἥσσον ἐν γαστρὶ λαμβάνειν πεφύκασιν ὧδε ὑποσκέπτεσθαι. πρῶτον μὲν τὰ εἶδεα. σμικραὶ τε γὰρ μειζόνων ἀμείνορες ξυλλαμβάνειν, λεπταὶ παχειῶν, (512) λευκαὶ ἐρυθρῶν, μέλαιναὶ πελιδνῶν, φλέβας ὅσαι ἐμφανέας ἔχουσιν, ἀμείνορες ἢ ὄσησι μὴ καταφαίνονται. σάρκα δὲ ἐπίθροπτον ἔχειν πρεσβυτικῇ πονηρόν, μαζοὺς δὲ ὀγκηρούς τε καὶ μεγάλους ἀγαθόν. ταῦτα μὲν πρὸς τῇ ὄψει δηλὰ ἐστί. πυρθάνεσθαι γρηὶ καὶ περὶ τῶν καταμηνίων, ἣν πάντας φαίνονται, καὶ ἣν πλῆθος ἱκανόν, καὶ ἣν εὐχροά τε καὶ ἰσαὶ ἐν ἐκάστοισι τῶν χρόνων, καὶ ἐν τῆσιν αὐτῆσιν ἡμέρησι τῶν μηνῶν. [823] οὕτω γὰρ ταῦτα γίνεσθαι ἄριστον. τὸ δὲ χωρίον ἐν ᾧ ἡ σύλληψις ἐστίν, ὃ δὴ μήτηρ ὀνομάζομεν, ὑγιές τε γρηὶ εἶναι καὶ ξηρόν καὶ μαλθακόν, καὶ μήτ' ἀνέσπασμένον ἔστω μήτε προπετὲς, μήτε τὸ στόμα αὐτοῦ ἀπεστράφθω μήτε ξυμμεμνετώ μήτ' ἐκπεπλήχθω. ἀμήχανον γὰρ ὅτι ἂν ἢ τῶν τοιούτων κωλυμάτων σύλληψιν γενέσθαι.

|| Ὅκόσαι μὲν οὖν τῶν γυναικῶν μὴ δύνανται ἐν γαστρὶ λαμβάνειν, φαίνονται δὲ χλωραὶ, μήτε πυρετοῦ μήτε τῶν

At mulieres quænam magis aut minus uterum gestare sint idoneæ, hunc in modum aestimare licet, imprimis quidem in formas intuendo. Parvæ namque grandioribus ad conceptum præstant, tennes crassis, candidæ rubris, nigrae liventibus. Præstant item quibus venæ extant iis quibus minime apparent. Quinetiam grandiori natu exuberans carnis moles malo est: mammae autem turgidæ et magnæ probantur. Atque ista quidem visui sunt exposita. At sciscitari oportet num menstrua singulis mensibus appareant et num satis idonea copiâ et an boni sint coloris, æquali copiâ in singulis temporibus et ratis mensium diebus effluent, quod quidem optimum est. Locus vero conceptui idoneus, quem sane uterum nominamus, sanus esse et ficans et mollis debet, ac neque contractus, neque proclivis, neque ore distorto aut compresso, aut diducto. Etenim quicquid horum contigerit conceptum fieri impedit.

Mulieres igitur quæ concipere nequeunt et pallidæ videntur absque febre, neque aliqua causa in visceribus

Ed. Chart. VIII. [825.] Fœs. I. 107. Ed. Lind. (512. 513.)
 σπλάγγων αἰτίων ἰόντων, αὐταὶ φήσουσι κεφαλὴν ἀλγείν
 καὶ τὰ καταμήνια πονηρῶς τε σφίσι καὶ ἀκρήτως γίνεσθαι.
 καὶ ὀλίγως δὲ καὶ πολὺν χρόνον ἐν τῆσιν οὕτω διακειμένῃσιν
 ἀφανέα ἢ, αἱ μῆτραι καθάρσιος ταύτησι προσχρῆζουσιν. ὀκό-
 σαι τε εὐχροιοί τε εἰσι καὶ σάρκα πολὺν τε καὶ πιηρὴν ἔχουσι,
 καὶ φλέβια κεκρυμμένα, ἀνώδυνοί τε εἰσι καὶ τὰ καταμήνια
 ταύτησιν ἢ παντάπασιν οὐ φαίνεται, ἢ ὀλίγα τε καὶ ἀκρήτως
 γίνονται. τῶν τρόπων οὗτος ἐν τοῖσι χαλεπωτάτοισιν ἐστὶ κατα-
 ναγκάσαι ὡς ἐν γαστρὶ λαμβάνειν. ἣν δὲ ἐπιφαινομένων τῶν
 καταμηρίων ἀπροφασί(513, στώσ τό τε σῶμα ὧδε διάκειται ἢ
 γυνή, κἄν μὴ συλλαμβάνη, τὸ χωρίον ἐν ᾧ ἢ ἢ μῆτρη αἴτιον,
 ὥστε μὴ δύνασθαι γίνεσθαι ἔκγονα. ἢ γὰρ ἀνεσπασμένον ἐστίν,
 ἢ ἐκπεπληγμένον. τὰ γὰρ ἄλλα καταγινώμενα ἐνταῦθα ξὺν
 ὀδύνησὶ τε γίνονται καὶ ἀχροίησὶ τε καὶ τήξει.

Ἐἰσὶ δ' ἂν ἕλκος γένηται ἐν τῆσι μήτρησιν, εἴτε ἐκ τό-
 κου, εἴτε ἐκ φύματος, εἴτε ἐξ ἄλλης τινὸς προφάσιος, πυρε-
 τούς τε καὶ βουβῶνας ταύτησιν ἀνάγκη ἐπιγίνεσθαι καὶ ὀδύ-
 νας ἐν τοῖσι χωρίοισι τοῦτοισιν. εἰ δὲ καὶ τὰ λοχεῖα συναπο-
 λειφθεῖη, ταῦτα ὑπάρχοντα κακὰ πάντη ἀκρητότερα τε καὶ

existente, iis caput dolet et menses male ac sincere prode-
 unt, aut certe pauci, neque ex longo intervallo sic affectis
 apparent et uteri purgatione indigent. At quae tum bene
 coloratae sunt tum bene carnosae et pingues et venas la-
 tentes habent et doloris expertes sunt, hisque menstrua aut
 nullo modo prodeunt, aut pauca et sincera fluunt, in hujus-
 modi naturis difficillime conceptus procuratur. Quod si libe-
 re apparentibus menstruis, inculpato sit corpore mulier, ne-
 quae concipiat, locus in quo uterus continetur in causa exi-
 stimandus est, quo minus foetus tollatur. Aut enim contra-
 ctus est, aut diductus. Reliqua enim quae huc contingere
 solent, cum dolore et decoloratione ac colliquatione sunt.

Quibus vero ulcus in utero ortum est, sive ex partu,
 sive ex tuberculo, aut alia quapiam causa, iis febres et in-
 guinum tumores obveniunt illorumque locorum dolores.
 Quod si partus purgamenta simul quoque resisterint, tum
 eamala omnino sunt immoderata et diuturna, acceduntque

Ed. Chart. VIII. [823.] Foëf. I. 107. Ed. Lind. I. (513, 514.)
 χρονιώτερα. καὶ πρὸς τούτοις ὑποχονδρίων τε καὶ κεφαλῆς
 ὀδύται. ἔλκος δὲ γινομένου καὶ ἐξυγασθέντος, τὸ χωρίον
 τοῦτο ἀνάγκη λειότερον καὶ σκληρότερον γίνεσθαι, καὶ ἦσσαν
 δύνασθαι ἐν γαστρὶ λαμβάνειν. εἰ δὲ μούρον ἐν τοῖσιν ἐπ' ἀρι-
 στερά γένοιτο ἔλκος, ἢ δὲ γυνὴ ἐν γαστρὶ λάβοι, εἴτε τὸ ἔλ-
 κος ἔτι ἔχουσα, εἴτε λοιπὸν ἤδη ὑγιῆς εὐῦσα, ἄρσεν μᾶλλον
 τεκεῖν αὐτὴν ἐλπὶς ἔστιν. εἰ δὲ ἐν τοῖσι ἐπὶ δεξιὰ τὸ ἔλκος γέ-
 νοιτο, ἢ δὲ γυνὴ ἐν γαστρὶ ἔχοι, θῆλυ μᾶλλον τὸ ἔκγονον χρή
 δοκέειν ἔσεσθαι. ἢν δὲ πυρετοὶ γέωνται οὐ δυναμένη ἐν γα-
 στρὶ λαβεῖν, καὶ λεπτῆς βηχὸς ἐχούσης, πυρῶνεσθαι χρή,
 μή τι αἰ μῆτραι ἔλκος ἔχουσιν, ἢ ἄλλο τι τῶν πονηρῶν ὦν
 ἔγραψα. εἰ γὰρ ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ μηδὲν ὑπεὸν κακὸν φαί-
 νοιτο αἴτιον τῆς λεπτύνσιός τε καὶ τοῦ μὴ συλλαμβάνειν δύνα-
 σθαι, αἷμα ἐμέσαι τὴν γυναῖκα προσδόκιμον. τὰ δὲ καταμήνια
 τῇ τοιαύτῃ ἠφανίσθαι ἀνάγκη. ἢν δὲ ὁ πυρετὸς λυθῇ ὑπὸ τῆς
 ῥήξις τοῦ αἵματος, καὶ τὰ (514) τε καταμήνια φανῇ, ἐν γα-
 στρὶ λήψεται. ἢν δὲ τὰ τῆς γαστρὸς πρὶν ἢ τὸ αἷμα ἀνασθῆ-
 γῆναι ὑγρὰ γένηται πονηρὸν τρόπον, κίνδυνος ἀπολέσθαι
 τὴν γυναῖκα ἔμπροσθεν ἢ τὸ αἷμα ἐμέσαι.

et praecordiorum et capitis dolores. At vero ubi ulcus san-
 gum est, locus ille laevior ac durior necessario efficitur et
 minus conceptui idoneus. Quod si ulcus sinistra tantum oc-
 cupet mulierque concipiat, aut ubi adhuc ulcus habet, aut
 postea ubi convaluit, eam marem potius enixuram spes est.
 Sed si ulcus dextra teneat et mulier concipiat, foetus foe-
 mineus magis expectandus est. At si febrisprehendat eam
 quae concipere nequit et tussicula detineat, quaerendum
 num utrum ulcus aliquod occupet, aut ex his malis quae
 scripsimus aliud quippiam. Etenim ubi nihil mali eo in loco
 subesse constiterit, quod extenuationem aut conceptus impe-
 dimentum afferat, sanguinis vomitione refusi metus impen-
 det. Ei vero mulieri menstrua ex necessitate disparuerant.
 Si vero febris sanguinis eruptione tollatur et menses appa-
 reant, concipiet. Quod si ante sanguinis eruptionem alvus
 effusa fuerit pravum in modum, periculum est ne mulier
 ante sanguinis eruptionem intereat.

Ed. Chart. VIII. [823. 824.] Foef. I. 108. Ed. Lind. I. (514.)

|| Ὀκόσαι δὲ ἐν γαστρὶ δοκέουσιν ἔχειν, οὐκ ἔχουσαι, καὶ πολλοὺς μῆνας ἐξαπαιῶνται τῶν καταμηνίων οὐ φαινομένων, καὶ τὰς γαστέρας ὀρῶσιν ἀξανομένας τε καὶ κινεομένας, αὐταὶ κεφαλὴν τε ἀλγέουσι καὶ τράχηλον καὶ ὑποχόνδρια. καὶ ἐν τοῖσι τιθόοσι γάλα οὐκ [824] ἐγγίνεται σφίσιν, εἰ μὴ ὀλίγον τι καὶ ὕδαρες. ἐπὴν δὲ τὸ κύριωμα τὸ τῆς γαστρὸς ἀπολυθῆ, καὶ λαπαυραὶ γένωνται, αὐταὶ ἐν γαστρὶ λήθονται, ἢν μὴ τι ἄλλο κώλυμα γένηται σφίσιν. ἐπεὶ τὸ πάθος γε τοῦτο ἀγαθὸν ἔστι μεταβολὴν ποιῆσαι ἐν τῇ ὑστέρῃ, ὥστε μετὰ τοῦτον τὴν χρόνον ἐν γαστρὶ λαμβάνειν. τῆσι δ' ἐχούσῃσιν ἐν γαστρὶ τὰ ἀλγήματα ταῦτα οὐ γίνεται, ἢν μὴ ξυνήθεα ἔωσι ταύτησιν αἰ κεφαλαλγίαι, καὶ γάλα ἐν τοῖσι τιθόοσιν ἐγγίνεται. τὰς δὲ ὑπὸ τῶν ὀρῶν τῶν πολυχρονίων ἐχομένας ἐρωτᾶν, εἰ κεφαλὴν ἀλγέουσι καὶ ὀσφῦν, καὶ τὸ κάτω τῆς γαστρὸς. ἐρέσθαι δὲ καὶ περὶ αἰμωδίας, καὶ ἀμβλυωμοῦ, καὶ ἥχων. Ὀκόσαι δὲ νήστιες εἶναι ὑπόγολα ἐμέουσι πολλὰς ἡμέρας, μῆτε ἐν γαστρὶ ἔχουσαι μῆτε πυρεταίνουσαι, πυνδάνεσθαι ἔλμινθας στρογγύλας εἰ

At quaecunque se concepisse existimant, neque conceperunt, et multis mensibus decipiuntur, quod menstrua non compareant, ac venter turgescere ac moveri videatur, eae capitis ac cervicis praecordiorumque dolore conflictantur, neque lac in ipsarum mammis innascitur, nisi paucum quiddam et aquosum. Cum vero ventris tumor dissolutus fuerit, ac molles evaserint, eae nisi quid aliud obset concipient. Quandoquidem affectio ista ad mutationem utero afferendam valet, adeo ut post hoc tempus concipient. Eae vero quae conceperunt, doloribus istis non tentantur, nisi consueti fuerint. His capitis dolores accedunt et lac in mammis innascitur. Quas autem longae fluxiones exercent, de capitis dolore, lumborum et imi ventris interrogandae sunt. Sciscitari quoque oportet, num dentium stuporem sentiant, aut visus hebetudinem, aut aurium sonitum. At quaecunque jejuna multis diebus aliquantulum biliosa vomitione rejiciunt, si neque uterum gerunt, neque febre detinentur, interrogabis num lumbricos rotundos una etiam vomitu resun-

Ed. Chart. VIII. [824.] Foef. I. 108, 109. Ed. Lind. I. (514. 515.)
 ζυμμέουσιν. ἦν γὰρ μὴ ὁμολογέουσι, προλέγειν αὐτῆσι τοῦτο
 ἔσσεσθαι γίνεται δὲ μάλιστα μὲν τῆσι γυναιξὶ τὸ νόσημα τοῦ-
 το, ἔπειτα δὲ καὶ παρθένους, τοῖσι δ' ἄλλοισι ἀνθρώποισιν
 ἦσσαν.

(515) Ὅσας δὲ ἄτεν πυρετῶν ὀδύνας γίνονται, θανάτους
 μὲν οὐκ ἐξεργάζονται, πολυχρόνιοι δὲ αἱ πλείους εἰσὶ καὶ πολ-
 λὰς μεταστάσις ἔχουσι καὶ ὑποστροφάς. οἱ δὲ τρόποι πρῶτον
 μὲν τῶν περὶ τὴν κεφαλὴν ἀλγημάτων, τὰ μὲν εὐήθεια, τὰ
 δὲ χαλεπώτερα πολλῶ. γρηὶ δὲ ὑποσκέπτεσθαι ἐκάτερα αὐτῶν
 ὄδε. ὀκόσοι δὲ αὐτῶν ἀμβλυώσσουσι καὶ ἐρευνθός τι ἔχουσι,
 ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῖσι γίνεται καὶ κνησμὸς ἔχει τὸ μέτω-
 πον, τούτοισιν ἀρήγει αἷμα ἕνεν ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου καὶ ἐξ
 || ἀνάγκης. ἀπλοῦς οὗτος ὁ τρόπος. οἷσι δὲ ὀδύνας περὶ τὴν
 κεφαλὴν καὶ μέτωπον ἔκ τε τῶν μεγάλων γίνονται καὶ ἐκ τῶν
 ψυχρῶν ὅταν θαλασθῶσιν, ἰσχυρῶς, τούτους δὲ κόρυζαι μὲν
 τελείως μάλιστα ἀπαλλάσσουσι, ὠφελέουσί τε καὶ πταρμοί,
 καὶ βλένναι ἐν τῆσι ἴσι γινόμεναι, μῆλλον μὲν ἀπὸ τοῦ αὐ-
 τομάτου, εἰ δὲ μὴ, ἐξ ἀνάγκης. κόρυζαι γίνονται τελείως, ὥστε

dant. Id enim ni fateantur, ipsis affuturum praedices. Po-
 tissimum autem mulieres invadit hic morbus, deinde etiam
 virgines, reliquos vero homines minus.

Dolores qui sine febre invadunt, ne interficiunt qui-
 dem, at plurimum diurni sunt, multasque mutationes ac
 recursus habent. Atque horum genera primum quidem in
 capitis doloribus spectantur, quorum quidam leves sunt,
 quidam etiam longe graviore. Utrorumque vero ea sic in-
 eunda est ratio. Quibus autem visus caligat et rubor quidam
 in ipsis oculis fit, cum quadam frontis pruriginē, eos juvat
 sanguis sua sponte aut ex necessitate profluens. Atque hic
 modus simplex est. At quibus dolores capitis et frontis con-
 tingunt, tum ex ingentibus ventis tum ex frigore post ve-
 hementem aestum, eos gravedines potissimum quidem om-
 nino liberant. Juvant quoque et sternutamenta et mucosae
 pituitae in naribus ortae, praecipue quidem sponte fluentes,
 sin minus, vi expressae. Gravedines vero in totum fiunt adeo
 ut tusses consequantur. Et sternutamenta ubi succedunt,

Ed. Chart. VIII. [824. 825.] Foesl. I. 109. Ed. Lind. I. (515. 516.)
 καὶ βῆχας ἐπιγενέσθαι. οἳ τε πταρμοὶ ἐπιγενόμενοι, τὰς ὀδύ-
 νας ἢ μὴ παύοσι, φύματα ἀνάγκη ἐπιγενέσθαι καὶ ἀχροίας
 τούτοισιν. ὀκόσοισι δὲ ἰδύναι ἄνευ προσφύσεών τε γίνονται
 καὶ πολυχρόνιοι, καὶ ἐν πάσῃ τῇ κεφαλῇ ἰσχροῖσι τε ἐούσι καὶ
 ἀμειγροῖσι, προορᾶσθαι τούτοισιν τὸ νόσημα πολλῶν χαλεπώ-
 τερον τοῦ πρόσθεν. ἔν δὲ καὶ ἐς τὸν τράχηλόν τε καὶ ἐς τὸν
 νῶτον ἢ ὀδύνη καταβυίνη τὴν κεφαλὴν ἀπολιποῦσα, καὶ αὐθις
 πάλιν παλινδρομῆ εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἔτι χαλεπώτερον
 γίνεται. τούτων δὲ πάντων δεινότατον, εἴ ξυττεῖνοι ἐκ τῆς κε-
 φαλῆς ἐς τὸν τράχηλόν τε καὶ τὸν τῶτον. τὰς δὲ ὠφελείας του-
 τέοισι προσδέχεσθαι ἐξ ἀποστασιῶν ἔσεσθαι, ἢ πῦον βῆξασιν,
 ἢ αἰ(516)μορροΐδας ἔχουσιν, ἢ ἐξανθήματα ἐν τοῖς σώμασι.
 λυσιτελεῖ δὲ καὶ πιτυρωθεῖσα ἢ κεφαλῇ.

Νάρκαι δὲ κριδώσις οἷσι διὰ τῆς κεφαλῆς διαΐσσοσι,
 τοτὲ μὲν διὰ πάσης, τοτὲ δὲ διὰ [825] μέρους τινός, πολλὰ-
 κισ δὲ καὶ ψυχρόν τι δοκεῖ αὐτοῖσιν, εἰ διαχωρεῖ διὰ τῆς κε-
 φαλῆς, τούτους ἐπανερέσθαι, εἰ καὶ ἐς τὴν γλῶσσαν ἄκρην
 ἀφικνεῖται ἢ κριδώσις. εἰ γὰρ τοῦτο ποιεῖσι, τέλεον τὸ νόσημα

neque dolores fedant, iis tubercula et coloris pravitates ex
 necessitate aderunt. Quos vero dolores sine causa et diurni
 et totum caput occupantes jam graciles et viribus ex-
 haustos affligunt, in his attendendum morbum priore multo esse
 graviolem. Quod si in cervicem et dorsum relicto capite do-
 lor descendit, rursusque in caput recurrit, adhuc gravior
 existimandus est. At omnium maxime terret, si a capite ad
 cervicem et dorsum pervenit. Eos vero juvari spes est, si
 abscessus aliquis eruperit, aut pus tussi rejectum fuerit, aut
 sanguinem per ora venarum fundere sint soliti, aut pustulae
 toto corpore pullularint. Ex usu etiam est caput porrigine
 tentari.

Quibus autem torpores et prurigines pungentes per
 caput interdum quidem totum, interdum etiam aliqua in
 parte percurrunt, saepius vero frigoris alicujus sensus caput
 pervagari videtur, ab iis sciscitari oportet, num etiam ad
 summam linguam pungens ille pruritus pertingat. Sic enim

Ed. Chart. VIII. [825.] Foef. I. 109. 110. Ed. Lind. I. (516. 517.)
 γίνεται, καὶ χαλεπώτερον ἀπαλλάξαι, εὐπετές δὲ ἄνευ τούτου.
 οἱ δὲ τρόποι τῶν ἀφελειῶν ἐξ ἀποστασιῶν ὅσπερ προέγγρα-
 πται. ἥσσον μέντοι ἐπιγίνονται ἀποστάσιες ἐπὶ τούτοις ἢ
 ἐκείνοις. ὀκόσους δὲ ξὺν τῆσιν ὀδύνησιν σκοτόδινοι λαμβά-
 ρουσι, δυσπαλάλακτιον καὶ μαρικόν. γέρουσι δὲ ὁ τρόπος οὗτος
 μάλιστα γίνεται. || αἱ δὲ ἄλλαι νοῦσοι αἱ ἀμφὶ κεφαλᾶς ἀν-
 δράσι τε καὶ γυναιξὶν ἀσφαλῶς ἰσχυρόταται καὶ πολυχρονιώ-
 τεραι. γίνονται δὲ καὶ νεανίσκοισί τε καὶ παρθένοισι τῆσιν ἐν
 ἡλικίῃ, καὶ μάλιστα τῶν καταμηρίων ἐς τὴν πρόοδον. τῆσι δὲ
 γυναιξὶν ἐν τῆσι κεφαλαλγίῃσι τὰ μὲν ἄλλα πάντα γίνεται
 ἂ καὶ τοῖσιν ἀνδράσιν: αἱ κνιδώσιες δὲ καὶ τὰ μελαγχολικὰ
 ταύτησιν ἥσσον ἢ τοῖσιν ἀνδράσιν, ἢν μὴ τὰ καταμήνια τε-
 λείως ἠφανισμένα ἦ.

Οἷσι δὲ τὰ χρώματα νέοις εὐοῦσι πονηρὰ ἔστι πρὸς πολὺν
 χρόνον, ξυνεχέως δὲ μὴ ἰντεριάδεα τρόπον, οὗτοι καὶ τῶν
 ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν κεφαλὴν ἀλγέουσι. καὶ λίθους
 τε καὶ (517) γῆν τρώγουσι, καὶ αἰμορροΐδας ἔχουσι. τὰ δὲ χλωρὰ

magnus morbus est et qui aegre solvatur: alioqui vero faci-
 lis. Auxilium autem consequuntur ex abscessibus, velut an-
 tea scriptum est. Qui tamen his minus quam illis contingunt.
 Tenebricosae autem vertigines si cum doloribus adfuerint,
 malum in infaniam erumpit, nec facile profligatur et fenes
 praecipue affligit. Reliqui capitis morbi tum viris, tum mu-
 lieribus vehementissimi sunt ac diutius perseverant ac
 cum securitate. Contingunt autem et juvenibus et virginibus
 in aetatis flore, potissimumque circa menstruorum exitum.
 At mulieribus circa capitis dolores reliqua quidem omnia
 quae etiam viris contingunt. Pungentes tamen prurigines et
 atrae bilis vitia minus hae quam viri sentiunt, nisi menses
 penitus evanuerint.

Quibus juvenibus diu coloris foedatio inest, non tamen
 continenter, ad instar regii morbi, ii et viri et foeminae
 capitis dolore conflictantur et lapides ac terram edunt, aut
 profluvium per ora venarum sanguinem fundere solita pa-
 tiuntur, haemorrhoidas Graeci dicunt. At colores cum vi-

Ed. Chart. VIII. [825.] Foëf. I. 110. Ed. Lind. I. (517.)
 χρώματα ὅσα χρόνιά εἰσι, καὶ μὴ ἰσχυροὶ ἴκτεροὶ εἰσι, τὰ μὲν
 ἄλλα τὰ αὐτὰ ποιεῖν αὐτοῖσι ξυμβαίνει, ἀντὶ δὲ τῶν λίθων
 τούτους καὶ τῆς γῆς τρώξιος τὰ ὑποχόνδρια λυπέει μᾶλλον ἢ
 τοὺς ἐτέρους. ὁκόσοι δὲ πολὺν χρόνον ὄχροι φαίνονται, καὶ
 τὰ πρόσωπα ἐπηρμένα ἔχοντες, εἰδέναι χρὴ τούτους τὴν κεφα-
 λὴν ὀδυνωμένους, ἢ περὶ τὰ σπλάγγνα ἀλγῆματα ἔχοντας, ἢ
 ἐν τῇ ἔδρῃ κακόν τι ἐν ἑωυτοῖσι. τοῖσι δὲ πλείστοισι τῶν τοιού-
 των φαινομένων οὐχ ἔν τι τούτων τῶν κακῶν φαίνεται, ἀλλ'
 ἔστιν ὅτε πολλὰ, ἢ καὶ πάντα.

Οἱ δὲ τῆς νυκτὸς ὄρῶντες, οὓς δὴ νυκτάλοπας καλέομεν,
 οὗτοι ἀλίσκονται ὑπὸ τοῦ νοσήματος νέοι, ἢ παῖδες ἢ καὶ τεα-
 τίσκοι. καὶ ἀπαλλάσσονται ὑπὸ τοῦ αὐτομάτου, οἱ μὲν τεσσα-
 ρακονθήμεροι, οἱ δὲ ἐπτάμηνοι, τισὶ δὲ καὶ ἐνιαυτὸν ὅλον πα-
 ρέμεινε. σημαίνεσθαι χρὴ περὶ τοῦ χρόνου ἔς τε τὴν ἰσχὺν
 τοῦ νοσήματος ὄρῶντα ἔς τε τὴν ἡλικίαν τοῦ νοσέοντος. αἱ
 δὲ ἀποστάσεις ὠφελέουσι μὲν τούτους ἐπιφανόμεναί τε καὶ
 ἔς τὰ κάτω ῥεόμεναι, ἐπιγίνονται δὲ οὐκ ἀρῆτα διὰ τὴν νεό-
 τητα. αἱ δὲ γυναῖκες οὐχ ἀλίσκονται ὑπὸ τοῦ νοσήματος τού-

rore pallidi diuturni, absque vehementi regio morbo, cae-
 tera quidem eadem facere solent: verum praecordiorum do-
 lores eos magis vexant quam caeteros, neque tamen lapides
 aut terram edunt. Qui vero diu pallidi faciem habent tumi-
 dam, eos certum est aut capitis, aut viscerum dolore la-
 borare, aut sedem internam quodammodo male affectam
 esse. Magna autem ex parte ubi haec adfuerint, non unum
 aliquod malum inesse videtur, sed interdum multa, aut
 etiam omnia.

Quos nyctalopas nuncupamus, qui noctu cernunt, hi
 morboprehenduntur juvenes, aut pueri, aut etiam ado-
 lescentes, et sponte evadunt partim quidem quadragesimo
 die, partim vero septimo mense, quibusdam etiam toto
 anno perseverat. Et tempus quidem aessimari debet et ma-
 gnitudinis morbi et aegri aetatis ratione adhibita. Hos ju-
 vant quidem supervenientes abscessus et ad infernas partes
 tendentes, qui tamen per juventutem non admodum con-
 tingunt. At neque mulieres neque virgines quibus menses

Ed. Chart. VIII. [825.] Foef. I. 110, 111. Ed. Lind. I. (517, 518.)
 του. οὐδὲ παρθένου ἦσι τὰ ἐπιμήνια φαίνονται. οἷσι δὲ ῥεύ-
 ματα δακρύων πολυχρόνια ἦ, νυκτάλωπες γίνονται, τούτους
 ἐπαρρωτῶν, ἦν τὴν κεφαλὴν τι προηληγκότες ἔωσι πρὸ τῶν
 ἀποκηρυγμάτων τουτέων.

Ὀκόσοι δὲ μῆτε πυρετήναντες μῆτε ἄχροιοι ἔοντες ἀλ-
 γέουσι πολλάκις τὴν τε κορυφὴν καὶ τοὺς κροτάφους, ἦν || μὴ
 τὴν ἄλλην φανερὴν ἔχουσιν ἀπόστασιν ἐν τῷ προσώπῳ, (518)
 ἢ βαρὺ φθέγγονται, ἢ ὀδόντας ἀλγέουσι, τούτοις αἰμορροῦ-
 γῆναι διὰ τῶν ῥινῶν προσδέχεσθαι. οἷσι δὲ ἐκ τῶν ῥινῶν αἷμα
 ῥεῖ, δοκέουσιν οἷδ' ὑγιαίνειν τᾶλλα. τούτους δὲ ἢ σπληνα εὐ-
 ρήσεις ἐπηρμένον ἔχοντας, ἢ τὴν κεφαλὴν ἀλγέοντάς τε καὶ
 μαρμαρυγῶδές τι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν φαινόμενον σφίσι. τοῖσι
 δὲ πλείστοις τῶν τοιοῦτων ἅμα καὶ τὰ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς οὐ-
 τως ἔχοντα φαίνεται καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ σπληνός.

Οὐλα δὲ πονηρὰ καὶ στόματα δυσώδεα οἷσι σπληνῆες με-
 γάλοι. ὀκόσοι δὲ ἔχουσι σπληνας μεγάλους, μῆτε αἰμορροῦσθαι
 γίνονται μῆτε στόμα δυσώδες, τουτέων αἰ κνήμαι ἔλκεα πο-
 νηρὰ ἴσχουσι καὶ οὐλὰς μελαίνας. ἦν δ' ἄλλην φανερὴν ἔχουσιν

apparent hoc morbo tentantur. Qui vero ex diuturno la-
 chrymarum fluxu nyctalopes fiunt, eos interrogare oportet,
 num quis dolor ante istorum indicationem caput occupa-
 verit.

Quibus absque febre et coloris foeditate frequens adest
 verticis et temporum dolor, si plane nullus alius adfuerit
 faciei abscessus, aut vocis gravitas, aut dentium dolor, iis
 sanguinis ex naribus eruptionem fore spes est. At quibus
 sanguis e naribus profluit, etsi alioqui sani videntur, iis ta-
 men aut lienem tumidum, aut caput dolore aut splendicans
 quiddam ante oculos obversari comperies. Magna vero ex
 parte una et caput et lien hunc in modum se habere vi-
 dentur.

Quibus lienes magni, iis gingivae vitiantur et os gra-
 veolet. Quibus autem lienes magni sunt, neque sanguinis
 eruptiones contingunt, neque os graveolet, in tibiis ii mala
 ulcera habent et nigras cicatrices. Quod si manifestus quis-

Ed. Chart. VIII. [825. 826.] Foesl. I. 111. 112. Ed. Lind. I. (518. 519.)
 ἀπόστασιν ἐν τῷ προσώπῳ, ἢ βαρὺ φθέγγονται, ἢ ὀδόντας
 ἀλγέωσι τουτέοισιν αἰμορραγίην διὰ ζινῶν προσδέχεσθαι. [826]
 οἷσι δὲ τὰ ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπαίρεται ἰσχυρῶς, τούτους
 σπλήνας μεγάλους εὐρήσεις ἔχοντας. εἰ δὲ καὶ ἐν τοῖσι ποσὶν
 οἰδήματα προσγίνονται, καὶ ὕδωρ φανήσονται ἔχοντες, ἀλλὰ
 καὶ τὴν γαστέρα καὶ τὴν ὀσφῦν ἐπικατιδεῖν.

Τὰ δὲ ἐν τοῖσι προσώποισι παραστρέμματα ἢν μηδενὶ
 ἄλλῳ τοῦ σώματος ἐπικοινωνήη, ταχέως παύεται, καὶ αὐτόματα
 καὶ πρὸς ἀνάγκας. οἱ δ' ἄλλοι ἀπόπληκτοι. οἷσι μὲν τῷ μὴ
 δύνασθαι κινεῖν λεπτύνεται τὸ νεροσηκὸς τοῦ σώματος, οὗ-
 τοι ἀδύνατοι εἰς τοῦτο καθίστασθαι. οἷσι δὲ ξυνηξίεις μὴ ἐπι-
 γένονται, οὗτοι δὴ ἔσονται ὑγιέες. περὶ δὲ τοῦ χρόνου ὅποτε
 ἔσονται, προλέγειν ἔς τε τὴν ἰσχὺν τοῦ νοσήματος ὁρῶντα,
 || καὶ ἔς τὸν χρόνον, καὶ ἔς τὴν ἡλικίην τοῦ ἀνθρώπου, καὶ
 ἔς τὴν ὥρην, εἰδὼς ὅτι τὰ παλαιότατα (519) τῶν νοσημά-
 των καὶ τὰ κάκιστα καὶ κυλινδούμενα βαρύτερα ὑπακούει,
 καὶ τὰ ἐν τοῖσι γεραιτάτοις τῶν σωμάτων. ἔστι δὲ καὶ τὸ
 φθινώπωρόν τε καὶ ὁ χειμὼν τοῦ ἤρος τε καὶ τοῦ θέρους
 ἀνεπιτηδεϊότερος ταῦτα τὰ νοσήματα ἀφιέναι.

piam adfuerit faciei abscessus, aut vox gravis sit, aut den-
 tium dolor, iis sanguinis eruptionem ex naribus fore spes
 est. At qui partes eas quae subsunt oculis vehementer subla-
 tas habent, magnos habere lienes comperies. Quod si pedum
 quoque tumores adsint, ex aqua etiam laborare videbuntur.
 Sed et ventrem et lumbos praeter haec inspicere oportet.

Oris perversiones quae nulli corporis parti consentiant,
 celeriter aut sua sponte, aut ex necessitate sedantur. In re-
 liquis vero corporis siderationibus, quibus praeter motionis
 impotentiam pars corporis affecta extenuatur, ii restitui non
 possunt. At quibus colliquationes non succedent, ii profecto
 sanitatem consequentur. Tempus autem quo ista contingent
 praedicere licet, ad morbi vim et tempus et hominis aeta-
 tem, ac anni tempestatem attendendo ubi in animum indu-
 xeris vetustissimos morbos et pessimos et qui saepius repe-
 tunt, eosque qui in corpore sunt admodum senili, non fa-
 cile cedere. Est etiam autumnus et hiems vere et aestate ad
 eos morbos tollendos minus accommodatus.

Ed. Chart. VIII. [826.] Foef. I. 112. Ed. Lind. I. (519.)

Αἱ δὲ ἐν τοῖσι ὤμοισι γερόμεναι ὀδύνας ὀκόσαι μὲν ἐς τὰς χεῖρας ἐπικαταβαίνουσαι νάρκας τε καὶ ὀδύνας παρέχουσιν, ταύτησιν ἀποστάσιες μὲν οὐκ ἐπιγίνονται, ὑγιάζονται δὲ μελαίνας χολὰς ἐμέοντες. ὀκόσαι δὲ αὐτοῦ μένουσι ἐν τοῖσιν ὤμοισιν, ἢ καὶ ἐς τὸν νῶτον ἀφικνέονται, ταύτας πῦν ἐμέσαντες ἐκφυγγάνουσιν, ἢ μέλαιναν χολήν. καταμανθάνειν δὲ περὶ τουτέων ὤδε. ἦν μὲν γὰρ εὐπνοοὶ ἔωσι καὶ ἰσχυροὶ, μέλαιναν χολήν αὐτοὺς μᾶλλον ἐλπίς ἐμέσαι. εἰ δ' ἂν δυσπνοώτεροι, καὶ ἐπὶ τοῦ προσώπου ἐπιτρέχει τι αὐτοῖσι χροῶμα, ὃ πρόσθεν οὐκ ἐπεγένετο, ὑπερῶθρον, εἴτε μελάν, τούτους πῦν ἐλπίς μᾶλλον πύσειν. σκέπτεσθαι δὲ πρὸς τούτοις καὶ εἰ ἐν τοῖσι ποσὶν οἰδήματα ἔνεστι. καὶ γὰρ τοῦτο τὸ σημεῖον τούτοις ὁμολογέον ἐστί. τὸ δὲ νόσημα τοῦτο τοῖσιν ἀνδράσι προσγίνεται ἰσχυρότατον τοῖσιν ἀπὸ τεσσαράκοντα ἐτέων ἐς τὰ ἐξήκοντα. τὴν ἰλικίην δὲ ταύτην μάλιστα ἰσχυράδες βιάζονται.

Σκέπτεσθαι δὲ δεῖ ὠδὲ περὶ ἰσχυάδων. ὀκόσοισι γὰρ τῶν γεραιτέρων αἴ τε νάρκαι ἰσχυρόταται καὶ καταπνύξιος τῆς ὀσφύος τε καὶ τῶν σκελέων, καὶ τὸ αἰδοῖον ἐπαίρειν ἀδυνατεύουσι, καὶ

Humerorum vero dolores, qui ad manus tendunt, torporesque et dolores exhibent, abscessus certe non consequuntur, at bilis atrae vomitione sanantur. Eos autem qui in humeris perdurant et ad dorsum pertingunt, puris aut atrae bilis vomitione effugiunt, quorum haec ineunda est ratio, facile quidem spirantes et extenuatos vomitione nigram bilem effusuros magis sperare oportet. At difficultate spirandi laborantes, si in faciem color subruber aut niger, antea non visus, subvehitur, pus expuitione potius reddituros spes est. Praeterea etiam animadvertendum num pedes tumoribus infestentur. Hoc enim iis indubitatum est signum. Hic autem morbus viris vehementissimus accidit a quadragesimo anno ad sexagesimum usque. Quam aetatem etiam coxendicum dolores praecipue vexant.

De coxendicum autem doloribus sic existimandum est. Quibus senioribus vehementissimi torpores adfunt et lumbi ac crura frigescent, nec pudendum erigere valent, alvusque

Ed. Chart. II. [827.] Foëf. I. 112. 113. Ed. Lind. I. (519. 520.)
 ἡ γαστήρ οὐ διαχωρεῖ, εἰ μὴ πρὸς ἀνάγκην, καὶ κοπροῶδης
 μύξα πολλὰ διεξέρχεται, τουτέοισι χροσιώτατον τὸ (520) νό-
 σημα ἔσται, καὶ προλέγειν ἐννιυτὸν τὸ ἐλάχιστον, ἀφ' οὗ χρό-
 νου ἤρξατο τὸ νόσημα γίνεσθαι. καὶ τὰς ὠφελείας ἐς τὸ ἔαρ
 τε καὶ τὸ θέρος προσδέχεσθαι, τοῖσι δὲ νεανίσκοισιν ἐπ' ὠδυ-
 νοι μὲν οὐχ ἦρσον αἱ ἰσχυιάδες, βραχύτεραι δέ. καὶ γὰρ τεσσα-
 ρακονθήμεροι ἀπαλλάσσονται. ἀλλ' οὐδὲ αἱ νάρκαι ἐπιγίνονται
 ἰσχυραὶ οὔτε, αἱ καταψύξεις τῶν σκελέων τε καὶ τῆς ὀσφύος.
 οἷσι δὲ τὸ νόσημα τοῦτό ἐστι μὲν ἐν τῇ ὀσφύϊ καὶ τῷ σκελεῖ,
 βιάζεται δὲ οὐχ οὕτως ὥστε κατακέεσθαι, ξυστρέμματα σκέ-
 πτεσθαι μὲν ἤπου ἐν τῷ ἰσχύϊ, καὶ ἐπανερέσθαι εἰ εἰς τὸν
 βουβῶνα ἢ ὀδύνη ἀφικνεῖται. ἦν γὰρ ταῦτ' ἔχη ἄμφω, χρό-
 νιον τὸ νόσημα γίνεται. ἐπανερέσθαι δὲ καὶ εἰ ἐν τῷ || μηρῷ
 νάρκαι ἐγγίνονται, καὶ ἐς τὴν ἰγνύην ἀφικνοῦνται. καὶ ἦν φῆ,
 αὐθις ἐρέεσθαι, καὶ ἦν διὰ τῆς κνήμης, ἐπὶ τὸν τارسὸν τοῦ
 ποδός. ὅποσοι δ' ἂν τούτων τὰ πλεῖστα ὁμολογέωσι, εἰπεῖν
 αὐτοῖσι ὅτι τὸ σκέλος σφιν τοτὲ μὲν θερμὸν γίνεται, τοτὲ δὲ
 ψυχρόν. ἢ δὲ νοῦσος αὕτη ὁκόσοισι μὲν ἀνὰ τὴν ὀσφύν ἐκλεί-

que non nisi coacta egerit et mucosum alvi recrementum plurimum prodit, his maxime diuturnum fore ac praedicendum ex quo morbus coepit, annum ut minimum perseveraturum, juvenamentumque non nisi aut vere aut aestate sperandum. At juvenibus quidem non minores dolores afferunt coxendicum morbi, sunt tamen breviores: etenim quadragesimo die liberantur. Quin nec vehementes torpores, neque crurum ac lumborum perfrictiones fiunt. Quos autem morbus iste in lumbis et cruribus vexat, neque tamen adeo ut decumbere cogantur, animadvertere oportet, num aliquid uspiam in coxa concresecat, percontarique num ad inguen dolor perveniat. Etenim si utraque adfuerint, morbus efficitur diuturnus. Percontandum quoque num femur torpores sentiat et ad poplitem pertingant. Quo concesso rursus petendum num per tibiā ferantur ad primam summi pedis partem, quae tarsos dicitur. Qui enim istorum bonam partem fatentur, his ipsis crus modo calidam, modo frigidum fieri recte praedixeris. At quibus hic morbus relictis parti-

Ed. Chart. VIII. [827.] Foef. I. 113. Ed. Lind. I. (520. 521.)
 πουσα ἐς τὰ κάτω τρέπεται, θαρσύνει. ὀκόσοισι δὲ τὰ τε ἰσχία
 καὶ τὴν ὄσφυν μὴ ἐκλείπουσα εἰς τὰ ἄνω τρέπεται, προλέγειν
 δευνά εἶναι. οἷσι δὲ περὶ τὰ ἄρθρα ὀδύνας τε γίνονται καὶ
 ἐπάρσεις καὶ καταπαύονται, οὐκ ἐν τῷ ποδαγωγικῷ τρόπῳ, εὐ-
 ρήσεις τὰ τε σπλάγχνα μεγάλα καὶ ἐν τῷ οὖρῳ λευκὴν ὑπό-
 στασιν. καὶ τοὺς προτάφους ἢ ἐπαίρη, φήσει πολλάκις ἀλγέ-
 ει. φήσει δὲ καὶ ἰδρωῖτας αὐτῷ γίνεσθαι (521) νυκτερινοῦς.
 ἢν δὲ μήτε ὑπὸ τῷ οὖρῳ ὑφίσταται ἢ ὑπόστασις αὕτη, μήτε
 οἱ ἰδρωῖτες γίνονται, κίνδυνος ἢ χωλωθῆναι τὰ ἄρθρα, ἢ ὃ
 δὴ μελικηρίδα καλέουσι γίνεσθαι ὑπ' αὐτοῖσι. γίνεται δὲ τὸ
 νοῦσημα τοῦτο οἷσιν ἐν τῇ παιδίῃ τε καὶ νεότητι ξύνηθες
 εἶν, αἷμα ῥεῖν ἐκ τῶν ῥινῶν πέπαιται. ἐπανερέσθαι οὖν περὶ
 τῆς τοῦ αἵματος ῥήξις, εἰ ἐγάνετο ἐν τῇ νεότητι. καὶ αἱ κν-
 δάσεις ἐν τε τῷ στήθει καὶ τῷ μεταφρένῳ εἰ ἔνεισι. καὶ ὀκό-
 σοις αἱ κοιλίαι ἰσχυρὰς ὀδύνας παρέχουσιν ἄνευ ἐκταραξίων.
 καὶ ὀκόσοισιν αἰμορροΐδες γίνονται. αὕτη γὰρ ἡ ἀρχὴ τῶν ρου-
 σημάτων τούτων. ἢν δὲ κακόχροοι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι φαίνων-
 ται, ἐπανερέσθαι καὶ κεφαλὴν εἰ ὀδυνῶνται. φήσουσι γάρ.

bus quae ad lumbos sunt, infra vergit, eos bene sperare ju-
 beto. Quibus vero coxendicem et lumbos occupat et supra
 vergit, iis gravem fore praedicito. Quibus autem ad articu-
 los dolores oriuntur et tumores, definuntque sine podagra,
 iis et magna viscera adesse comperies et in urina quod sub-
 fidet album. Ac si cui tempora attollentur, ea saepe dolere
 fatebitur et sibi nocturnos sudores contingere. Quod si ne-
 que tale quicquam in urina subfidet, neque sudores contin-
 gant, metus est ne articuli claudicent, aut in his abscessus
 fiat, quem melicerida vocant. Iis autem morbus iste contin-
 git, quibus pueris aut juvenibus ex naribus sanguinis fluxus
 consuetus desit. Ex quibus percontari oportet num in ju-
 ventute sanguinis fluxus contigerit et num pungentes pruri-
 gines ipsis in pectore aut dorso insint. Aut eadem contin-
 gunt quibus vehementes alvi dolores absque perturbatione
 adsunt, aut quibus per ora venarum quae sunt in ano san-
 guis effunditur. Hinc namque istorum morborum origo pe-
 tenda est. Quod si viris hujusmodi foedus color appareat,

Ed. Chart. VIII. [827. 828.] Foëf. I. 113. 114. Ed. Lind. I. (521. 522.)
 τούτων δὲ ὀκόσοισιν αἱ κοιλίαι ἐπώδυνοι ἔν τε τοῖς δεξιούσις
 [828] εἶεν, τὰ ἀλγήματα ἰσχυρότερα γίνεται, καὶ μάλιστα, ὅταν
 πρὸς τῷ ὑποχονδρίῳ κατὰ τὸ ἥπαρ τὸ ὑπόλειμμα τῆς ὀδύνης
 ἦ. ἀφελείη δὲ ταύτας τὰς ὀδύνας τὸ παραντίκα ψόφος ἐν τῇ
 γαστρὶ γενόμενος. ὀκόταν δὲ ἡ ὀδύνη παύσῃται, τὸ οὖρον
 παχὺ καὶ γλωρὸν οὐρέουσιν. ἔστι δὲ θανατώδης μὲν οὐδαμῶς
 ὁ τρόπος οὗτος, χρόνιος δὲ κάρτα. ὀκόταν δὲ παλαιὸν ἦδη ἡ
 τὸ νόσημα, ἀμβλυώσουσιν οἱ ἄνθρωποι ὑπ' αὐτοῦ. ἀλλ'
 ἐπανερῆσθαι περὶ τοῦ αἵματος, εἰ νέω ἕόντι ἔρῃει, καὶ περὶ
 τοῦ ἀμβλυωμοῦ, καὶ περὶ τοῦ οὐρου τῆς κενώσιος γλωρότητος.
 καὶ ἀμφὶ τῶν ψόφων εἰ ἐγγίνονται τε καὶ ἀφελέουσιν ἐπιγινό-
 μενοι. φήσουσι γὰρ πάντα ταῦτα, εἴτε ἐρυθρὸν, εἴτε μέλαν,
 τουτέοισι πῦρον ἐλπίζειν μᾶλλον ἢ πτύειν. σκέπτεσθαι δὲ του-
 τέοισι καὶ ἐν τοῖσι ποσὶν οἰδήματα. τοῦτο τὸ σημεῖον τουτέοι-
 σιν ὁμόλογον ἐστίν.

|| Λειχῆνες δὲ καὶ λέπραϊ (522) καὶ λεῦκαι, οἷσι μὲν
 νέοισιν ἢ παισὶν ἐοῦσιν βγένητό τι τούτων, ἢ κατὰ μικρὸν
 φανερὸν αὐξεται ἐν πολλῷ χρόνῳ, τούτοισι μὲν οὐ γρηὶ ἀπόστια-
 σιν νομίζειν τὸ ἐξάνθημα, ἀλλὰ νόσημα. οἷσι δὲ ἐγένετο τού-

num etiam capitis dolor adfit percontandi sunt, quod fate-
 buntur. Ex quibus qui ventris dexa parte dolores sen-
 tiunt, iis vehementes dolores fiunt, idque vel maxime si
 in praecordiis ad hepar dolor reslitterit. Quibus malis con-
 festim levat strepitus qui in ventre fit. At ubi dolor conqui-
 evit, urina crassa et pallida redditur. Atque hoc morbi ge-
 nus neutiquam letale est, sed valde diuturnum. At ubi jam
 morbus inveteraverit, homines oculorum caligine vexat.
 Percontari igitur oportet, num sanguis in juventute fluxerit,
 aut oculorum caligatio contigerit, aut urina pallida vacuata
 fuerit, aut intus excitati spiritus et superveniens juvamen-
 tum attulerint. Ista namque omnia fatebuntur.

Impetigines et leprae albicantesque vitiligines, si ju-
 venibus quidem aut pueris horum aliquid contingat aut sen-
 sim se prodens, diuturnitate temporis augetur; in iis quidem
 eae pustulae abscessus esse minime existimandae sunt, sed
 morbi. At quibus ex his aliquid subito multumque contin-

Ed. Chart. VIII. [828.] Foef. I. 114. Ed. Lind. I. (522.)
 των τε πολὺ τε καὶ ἑξαπίνης, τοῦτο ἂν εἴη ἀπόστασις. γίνον-
 ται δὲ λεῦκαι μὲν ἐκ τῶν θανατωδεστάτων νοσημάτων, οἷον
 καὶ ἡ νοῦσος ἢ φθινικὴ καλεομένη. αἱ δὲ λέπραι καὶ οἱ λει-
 γήνες ἐκ τῶν μελαγχολικῶν. ἰῆσθαι δὲ τούτων εὐπετέστερά
 ἔστιν ὅσα νεωτάτοισί τε γίνεται καὶ νεωτάτῃ ἔστι, καὶ τοῦ
 σώματος ἐν τοῖσι μαλθακωτάτοισι καὶ σαρκωδεστάτοισι φέται.

git, id certe abscessus dici possit. Oriuntur autem albicantes
 vitiligines ex maxime quidem lethalibus morbis, velut quae
 tabes dicitur. Leprae vero et impetigines ex iis qui ab atra
 bile fiunt. Ex quibus quae valde juvenibus contingunt et re-
 centissima quaeque sunt, ea facilius curationem recipiunt,
 tum quae in summe mollibus et carnosis corporis partibus
 nascuntur.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΚΩΑΚΑΙ ΠΡΟΓΝΩΣΕΙΣ.

Ed. Chart. VIII. [853.] Fœf. I. 118. Ed. Lind. I. (522.)

Οἱ ἐκ ῥίγος περιψυχόμενοι κεφαλαλγίες τράχηλον ὀδυνώ-
δες ἄφωνοι, ἐφιδροῦντες, ἐπανενέγκαντες, θνήσκουσιν.

Αἰ μετὰ καταψύξις δυσφορίαί κάκισται.

Κατάψυξις μετὰ σκληροσμοῦ ἐλέθριον.

Ἐκ καταψύξιος φόβος καὶ ἀθυμίη ἄλογος ἐς σπασμὸν
ἀποτελεντᾶ.

Αἰ ἐκ καταψύξιος οὔρων ἀπολήγμεσ κάκιστον.

Μετὰ ῥίγος ἄγνοια κακόν. κακόν δὲ καὶ λήθη.

HIPPOCRATIS COACAE PRAENOTIONES.

Qui ex rigore perfrictione detinentur, cum capitis ac cer-
vicis dolore, vocis defectione ac tenui sudore, ii ubi vires
resumpserint ac sese velut recollegerint, moriuntur.

Corporis jactationes et incontinentiae cum perfrictione
pessimae.

Ubi totum corpus ita perfrixit ut obrigeat, perniciem
affert.

Ex perfrictione metus ac animi abjectio praeter occa-
sionem in convulsionem tendit.

Urinarum ex perfrictione interceptiones pessimae.

In rigore familiares non agnoscere malum, malum quo-
que eorum quae gesta sunt oblivisci.

Ed. Chart. VIII. [855. 854.] Foef. I. 118. 119. Ed. Lind. I. (522. 523.)

Τὰ κοματώδεα ῥίγη ἀπολέθρια, καὶ τὸ φλογῶδες ἐν πρῶσῳ μεθ' (523) ἰδρῶτος ἐν τούτοισι κακότητες. ἐπὶ τούτοις ἰσχυρῶς τῶν ὀπισθεν σπασμὸν ἐπικαλέεται, καὶ ὅλως δὲ ψύξις τῶν ὀπισθεν σπασμῶδες.

|| Αἱ ἐκ νότου φρεῖται πυκναὶ καὶ ὀξείως μεταπίπτουσαι δύσφοροι. οὐρου γὰρ ἀπόληψιν καὶ ἐπώδυνον σημαίνουσι. τὸ ἐφιδροῦν τούτοις κάκιστον.

Ῥίγος ἐν συνεχείᾳ τοῦ σώματος ἀσθενέος ἤδη ἔοντος θανάσιμον.

Οἱ πυκνὰ ἐφιδροῦντες καὶ ἐπιθρογέοντες ἀλέθριον, καὶ ἐπὶ τῆσι τελευτήσιν ἀναφαίνονται ἐμπύημα ἔχοντες καὶ κοιλίας τυραγώδεας.

[854] Τὰ ἐκ νότου ῥίγη δυσφορώτερα. ὅς δ' ἂν ἐπτακαιδέκῃ θιγώσας, τετάρτῃ καὶ εἰκοστῇ ἐπιθρογῶσι, δύσκολον.

Οἱ φρικώδεις κεφαλαλγικοὶ ἐφιδροῦντες κακότητες.

Οἱ φρικώδεις ἐφιδροῦντες πολλῶν δύσκολοι.

Rigores cum fopore nonnihil periculi denunciant et facies incensa cum sudore malignitatem significat. Insuper posteriorum partium frigus convulsionem provocat. Ac omnino posteriorum partium refrigeratio convulsionem minatur.

Crebri ex dorso horrores, subinde locum commutantes graves sunt et difficiles. Laboriosam quippe urinae suppressionem minantur. His tenuiter exudare pessimum.

Continenter et assidue vexans rigor imbecillo jam corpore lethalis est.

Qui crebro tenuiter exudant ac subinde rigent, ii perniciose habent et tandem sub mortem suppurati et alvum conturbatam habere deprehenduntur.

Qui rigores ex dorso proficiscuntur graviores sunt et molestiores. Ubi vero quis decimo septimo die rigore correptus, quarto ac vigesimo die insuper riguerit, difficulter habet.

Qui subinde inhorrescunt, ex capite laborantes, tenuiter exudantes, ii maligne habent.

Qui subinde inhorrescunt, saepe tenui sudore corripiuntur, difficili morbo laborant.

Ed. Chart. VIII. [854.] Foef. I. 119. 120. Ed. Lind. I. (523. 524.)

Τὰ πολλὰ ρωθιώδεα ῥίγεα κακοήθεια.

Οἷσιν ἐκταίοισι ῥίγεα γίνεται, δύσκριτον.

Ὀκόσοισι φθίκαι πικραὶ ὑγαίνουσιν, οὔτοι ἐξ αἵματος ῥύσιος ἐκπνύσκονται.

Τὸ φρικώδες καὶ τὸ δύσπνουν ἐν τοῖσι πόνοισι σημεῖα φθινώδεα.

Ἐξ ἐμπυήσιος πλεύμονος καὶ κατὰ κοιλίην ἐνίοτε ἀλγήματα καὶ κληῖδα, καὶ τὸ ὑπορέγγειν ἀσώδεα, σημαίνει πτυέλου πλήθος ἐν τῷ πλεύμονι.

|| Οἱ φρικώδεις, ἀσώδεις, κοπιώδεις, ὀσφυαλγίες, κοιλίας καθ' ὑγραίνονται.

Τὰ ἐπιῤῥιγέοντα ἐς νύκτα μᾶλλον τι παροξυνόμενα, ἄγρυπνα, φλεγματώδεα, ἐν τοῖσιν ὑπνοῖσιν ἔστιν ὅτε οὔρον ὑφ' ἑωυτοῦς χαλῶντα, φλεβοδονώδεα ἐς σπασμὸν ἀποτελεῦτῃ.

Τὰ ξυνεχέα ῥίγεα (524) ἐν ὀξείσι πονηρόν.

Rigores multi cum torpore malignum quiddam denunciant.

Rigores qui in sextum diem incidunt, difficile iudicium adferunt.

Qui per fanitatem crebro inhorrescunt, ii ex sanguinis fluxu purulenti evadunt.

Ubi horror in malis subinde incidit cum difficultate spirandi, tabes denunciatur.

Ex pulmonis suppuratione interdum circa ventrem dolores ac claviculam et cum incontinenti corporis jactatione aliquantulum stertere, sputi copiam in pulmone indicant.

Qui subinde inhorrescunt, ac incontinenti corporis jactatione cum lassitudinis sensu et lumborum dolore conflictantur, iis alvi effunduntur.

Qui subinde rigoreprehenduntur et sub noctem aliquando gravius jacent, pervigiles in somnis nugantes ac delirantes, interdum sese lotio perfundentes, ii in convulsionem tendunt.

Continentes in praecipitibus malis rigores malo sunt.

Ed. Chart. VIII. [854.] Foef. I. 120, 121. Ed. Lind. I. (524.)

Αἱ ἐκ ῥίγους μετὰ κεφαλαλγίης ἐκλύσεις ὀλέθριον. τὰ αἵματώδεα οὖρα ἐν τούτοισι πονηρόν.

Ῥίγος ὀπισθοτονῶδες κτείνει.

Τὰ φρικώσαντα καὶ ἀνιδρώσαντα κρισίμως, ἐς δὲ τὴν αὔριον φρίζαντα παραλόγως, μὴ ἀγρυπνεῦντα, μήτε πεπαιόμενον, αἰμοῦρᾶγήσειν οἴομαι.

|| Τὰ μετὰ ῥίγους ἐπισχόμενα οὖρα πονηρὰ καὶ σπασμώδεα, ἄλλως τε καὶ προκαρωθέντι. ἔλπις δὲ ἐπὶ τούτοισι καὶ τὰ παρὰ τὰ ὤτα.

Τριτοφυέα ῥίγεα ἦν ἐν μέσῳ παροξυνόμενα πυρετῷ ἀτάκτω πάνυ κακοήθεα. τάναντία δὲ παροξυνόμενα τῶν σπώντων, τῶν μετὰ ῥίγους καὶ πυρετοῦ, ὀλέθριον.

Αἱ ἐκ ῥίγους ἀφωνίαι τρομῶν λύονται, καὶ τοὺς ἐπιῤῥιζόντας τρομώδεα γινόμενα κτείνει.

Οἱ ἐκ ῥίγους μετὰ κεφαλαλγίης ἐκλυόμενοι σφαλῆροι. τὸ αἵματώδες οὖρον τουτέοισι κακόν.

Virium exolutiones ex rigore cum capitis dolore perniciem denunciant. Cruentae in his urinae malo sunt.

Rigor cum posteriorum partium distentione mortem adfert

Quibus ubi inhorruerint iudicatorii simul sudores contingunt, postridie vero si horror repetierit et temere pervigilent, iis forte sanguinem erupturum sperare oportet.

Urinae quae cum rigore restitarunt malum et convulsionem praenunciant, tum vero praecipue si antea alto fopore aeger detentus fuerit. In his autem abscessus ad aures sperare oportet.

Rigores velut in iis febribus quae propius ad tertianarum naturam accedunt, si in medio ingravescunt, febre nullum ordinem servante, maligni valde sunt. Quae vero contra ingravescunt, in convulsionē vexatis cum rigore et febre perniciem denunciant.

Quae ex rigore fiunt vocis defectiones, tremore solvuntur, atque eos qui subinde novo rigore corripuntur, succedentes tremores iudicant.

Qui ex rigore virium exolutiones et capitis dolores sentiunt, ii in dubium de vita veniunt. In his cruenta urina malum denunciat.

Ed. Chart. VIII. [854. 855.] Foes. I. 121. 122. Ed. Lind. I. (524. 525.)

Οἷσι ῥίγος, οὔρου ἐπίστασις.

Σπασμὸς ἐν πυρετῷ, χειρῶν καὶ ποδῶν πόνοι, κακότηδες. κακότηδες δὲ καὶ ἐκ μηροῦ ὀρμὴ ἀλγήματος, ἀλλ' οὐδὲ γονάτων πόνος κρήγνον. ἀτὰρ καὶ γαστροκνημιῶν πόνοι κακότηδες, καὶ γνώμης παραφορῆ, ἄλλως τε καὶ οὔρον ἦν ἐναιωρηθῆ.

|| *Οἱ ἐξ ὑποχονδρίων ἀλγήματος πυρετοὶ κακότηδες. τὸ κερῶδες ἐπὶ τούτοισι κάκιστον.*

Οἱ μὴ διαλείποντες ἐφιδροῦντες πυκνά μετὰ ὑποχονδρίου ἐντάσεως, ὡς ἐπιτοπολὺ κακότηδες, καὶ ἐς ἀκρόμιον καὶ κληῖδα στηρίζοντα ἀλγήματα ἐν τούτοισι πονη(525)ρά.

Οἱ τριταιοφυέες ἀσώδες πυρετοὶ κακότηδες.

Αἱ ἐν πυρετῷ ἀναυδίαὶ κακόν.

Κοπιώδες, ἀχλυώδες, ἄγρυπνοι, κοματώδες, ἐφιδροῦντες ἀναθερμαινόμενοι, κακόν.

Οἱ κοπιώδες μετὰ φρίκης ἐφιδρώσαντες κρισίμως, ἀναθερμανθέντες ἐν ὄξει, κακόν, ἄλλως τε κῆν ταῦτα ἐπιστά-

Quibus rigor adest, iis urina restitat.

In febre convulsio manuumque ac pedum dolores malignum quiddam praenunciant. Malignus quoque ex femore doloris impetus. Sed et neque genuum dolor probari potest. Quin et surarum quoque dolores maligni sunt, ac mentis emotio, tum vero praecipue si sublime quid in urina innatet.

Ex praecordiorum dolore obortae febres malignae sunt. In his profundus ac altus sopor pessimus.

Qui in febre non intermittente tenuiter et crebro exudant, cum praecordiorum distensione, ii ut plurimum maligne habent, atque in his dolores in humeri caput ac jugulum affixi pravi sunt.

Febres quae proxime ad tertianarum naturam accedunt, cum incontinenti corporis jactatione, malignae sunt.

In febre mutum esse malo est.

Delassati aegri, caligine obducti, pervigiles et sopore detenti, cum tenui sudore recalescentes, male habent.

Lassitudine laborantes cum horrore, iudicii modo leviter exudantes, celeriter ad calorem revocati, male habent, tum vero praesertim si ista insuper sanguinem e naribus

Ed. Chart. VIII. [855.] Foel. I. 122. 123. Ed. Lind. I. (525.)
 ζωσι. περὶ ταῦτα ἰκτερώδεις κατακορίες θνήσκουσι, λευκὸν
 διαχώρημα τουτέοισι προσδιέρεται.

Οἱ τριταιοφυέες πλανώδεις, ἐς ἀρτίας μεταπεσόντες,
 δύσκολοι.

Οἱ ἐν κρισίμοισιν ἄλυσμοι ἀνιδροῦντες περιψυχόμενοι,
 || καὶ ἅπαντες δὲ οἱ ἄνευ ἰδρωῶτος περιψυχόμενοι ἀκρίτως κακόν.

Καὶ οἱ ἐπιθόγιγώσαντες ἐκ τούτων ἔμέσαντες ἄκηρα, ἀσώ-
 δεες, τρομώδεις ἐν πυρετῶ, κακόν. καὶ φωνὴ δὲ ἐκ ῥίγους.

Τὰ δὲ ἐκ ῥινῶν μικροῖσιν ἰδρωῶσι περιψύχοντα κακόν.

Οἱ ἐφιδροῦντες ἄγρυπνοι ἀναθερμαινόμενοι κακόν.

Οἱ ἐφιδροῦντες ἐν πυρετῶ κακοήθεις.

Οἷσι χολώδεις διαχωρήσιος ζούσης, περὶ στήθος δῆξις
 καὶ πικρότης, κακόν.

Ἐν πυρετοῖσι κοιλίης ἐμφυσωμένης, πνεῦμα μὴ διεκπί-
 πτον, κακόν.

fillarint. Circa haec aurigine admodum foedati et largius
 colorati moriuntur, iisque album alvi recrementum prodit.

Febres ad tertianarum naturam accedentes, vagae et
 errantes, ubi in dies pares transierint, molestiam exhibent.

Qui in diebus judicatoriis cum angore aut incontinenti
 corporis jactatione, absque sudore perfrigerantur, atque
 omnino qui sine sudore perfrigerantur citra judicationem,
 male habent.

Quin et qui subinde riguerunt, post haec sincera vomiti-
 one refuderunt, anxietate vexati, tremuli in febre, ma-
 lum portendunt. Quin etiam ex rigore vox intercepta perni-
 ciam denunciat.

Qui vero post sanguinis ex naribus eruptionem ex te-
 nuibus sudoribus perfrigescunt, male habent.

Ex tenuibus sudoribus pervigiles, ad calorem revocati,
 male habent.

In febre tenuiter exudantes maligne habent.

Quibus prodeunte egestione alvi biliosa, ad pectus mor-
 fus ac amaritudo sentitur, ii male habere judicantur.

In febribus alvo a flatibus distenta, flatum non erum-
 pere, malum.

Ed. Chart. VIII. [855.] Foesl. I. 124. 125. Ed. Lind. I. (525. 526.)

Κοπιώδεις, λυγγώδεις, κάτοχοι, κακοί.

Ἐκ τούτου πυκινῆσι καὶ λεπτιῆσι φρίκησιν ἐφιδροῦντες δύσφοροι. οὔρου ἀπόληψις ἐπώδυνον σημαίνει. τὸ ἐφιδροῦν τούτοισι κακόν.

|| Τὸ παρὰ τὸ ἔθος ποιεῖν τι, οἷον προθυμέσθαι τι πρότερον μὴ εἰθισμένον, ἢ τὸναντίον, πονηρὸν, καὶ πλησίον (526) παρακοπῆς.

Τὰ ἐν πονηροῖσι σημείοισι κουφίζοντα καὶ τὰ ἐν χορηστοῖσι μὴ ἐνδιδόντα δύσκολα.

Οἱ ἐφιδροῦντες καὶ μάλιστα κεφαλὴν ἐν ὀξέσι ὑποδύσφοροι κακόν, ἄλλως τε καὶ ἐπ' οὔροισι μέλασι, καὶ τὸ θολερὸν ἐπὶ τούτοισι πνεῦμα κακόν.

Ἄκρεα ταχὺ ἐπ' ἀμφότερα μεταπίπτοντα, καὶ δίψα δὲ τοιαύτη, πονηρὸν.

Ἐκ κοσμίου θρασεῖα ἀπόκρισις, φωνὴ ὀξεῖα, κακόν. ἰποχόνδρια τουτέοισιν εἶσω εἰρύεται.

Lassitudine conflictati aegri, singultuosi et alto stupore, quem catochum vocant, detenti male habere significantur.

In crebris et tenuibus ex dorso horroribus tenuiter exudantes aegri moleste habent. Laboriosa quippe urinae interceptio significatur. In his tenuiter exudare malo est.

Praeter consuetudinem aliquid facere, ut verbi gratia aliquid propensius curare et magno studio eniti, prius non consuetum, aut contra, pravum et delirio proximum.

Quae cum malignis signis allevamentum adferunt et quae cum bonis non remittunt molestia sunt et difficilia.

In praecipitibus malis tenues circa caput maxime sudores oboriri et corporis incontinentia quadam jactari malum indicat, tum vero praecipue perniciem intenditur, si ista cum urinis nigris contigerint et spiritus magnas et concitatus adfuerit.

Celeres summitatum corporis in utraque extrema permutaciones perniciem denunciant. Quin et sitis hujusmodi, hoc est celeriter in contraria permutata, malo est.

In homine moderato serox et audax responsio et vox acuta malum portendunt. Iis praecordia intro trahuntur et tendunt.

Ed. Chart. VIII. [855, 856.] Foef. I. 124, 125, 126. Ed. I. ind. I. (526.)

Τὰ ἐκ καταψύξις ἰδρώδεος ταχὺ ἀναθερμαινόμενα κακόν.

Οἱ ἐν ὀξείῃ ἐφιδροῦντες ὑποδύσφοροι κακόν.

Οἱ παραλόγως κενεαγγείης μὴ ζούσης ἀδύνατοι κακόν.

Ἐν πυρετῷ ἔλξις οἶον ἀπὸ ξμέτου ἐς ἀνάχρεμψιν τελειώσα κακόν.

|| Νάρκη ἐς ἀμφοτέρα ταχὺ μεταπίπτουσα κακόν.

Στάξις αἱ ἐλάχισται κακαί.

Κακόν δὲ πάντως ἐν ὀξείῃ δίψα παραλόγως λυθεῖσα.

Οἱ πρὸς χεῖρα ἀναΐσσοντες κακοί.

Οἷσιν ἅμα πυρετῷ καυσώδει, οἰδήματα ὑπνώδεα γενωθρευμένα, ἐς πλευρὸν ὀδύνη ἐπελθοῦσα, παραπληκτικῶς κτείνει.

Πιγμὸς ἐν ὀξείῃ ἐλθούσιν ἰσχροῖσιν ὀλέθριον.

[856] || Ἐπὶ τοῖσιν ἤδη ὀλεθρίοισι τὰ σμικρὰ τρομάδεα,

Qui ex sudoribus perfrigerantur ac celeriter recalescunt, male habere judicantur.

Qui in gravibus malis tenuiter exudant et quadam corporis incontinentia jactantur, male habent.

Qui temere ac praeter rationem nulla existente vasorum inanitione impotentes fiunt, ii male habent.

In febre distractio velut a vomitu, in excreationem desinens, malum portendit.

Torpor in contraria celeriter permutatus perniciem denotat.

Perpusillae sanguinis e naribus stillae damno sunt.

Ac penitus quidem in gravi morbo sitim temere ac praeter rationem cessare malum est.

Qui ad manus contactum resiliunt, male habere judicantur.

Quibus in febre ardente tumores cum somnolentia et torpore obveniunt, eos lateris dolor accedens cum levi partis alicujus sideratione necat.

In praecipitibus malis strangulatus, gracilescitibus faucibus, perniciem minatur.

Ubi jam perniciēs imminet, parvi tremores et aerugi-

Ed. Chart. VIII. [856.] Foes. I. 126. 127. Ed. Lind. I. (526. 527.)
καὶ ἰώδης ἔμετος. οἱ ἐν τοῖσι ποτοῖσιν ὑποφοέοντες καὶ ὑπο-
βορβορίζοντες ξηροῖσι, καὶ οἱ χαλεπῶς καταβροχθίζοντες
πνεύματι βηγῶδει, ὀλέθριοι ἐν ὄξεσι κατεψυγμένοισι.

Τὰ ἐν χερσὶ καὶ ποσὶν ἐρυθρήματα ὀλέθρια.

Οἱ ἐκφυσῶντες καὶ ἀνακεκλασμένοι ἐν τοῖσιν ὑπνοῖσιν ὑπο-
βλέποντες, (527) ἰκτερώδεις κατακορές θνήσκουσι. λευκὸν
διαχώρημα τούτοισι προέρχεται.

Αἱ ἐν πυρετοῖσι ἐκστάσις σιγῶσαι μὴ ἀφώνῳ ὀλέθρια.

*Τὰ πελιδνὰ γινόμενα ἐν πυρετῷ σύντομον θάνατον
σημαίνει.*

|| Οἷσιν ἐν πυρετῷ ἀλγήματος πλευροῦ γενομένου κοιλίης
ὑδατόχολα πολλὰ διαδιδούσης, ῥήξει. ἀσιτία δὲ παρακολου-
θοῦσι καὶ ἰδρωῖτες μετὰ προσώπου εὐχροίης, καὶ κοιλίης
ὑγρῆς, καὶ τι καὶ καρδιαλγίης, οὔτοι μακροτέρως νοσήσαντες
περιπλευμονικῶς τελευτῶσι.

nosa vomitio et in quibus inter potandum strepitus quidam
percipitur, quique prae ficcitate murmur quoddam sentiunt,
et qui ob spiritum tussiculofum aegre devorant, in gravibus
malis perfrigeratis perniciose habere judicandi sunt.

Manuum ac pedum tumores cum rubore perniciem
denunciant.

Qui vehementer efflant et reflexis sunt palpebris, ac
per somnum leviter suspiciunt, aurigine admodum foedati
et largius colorati moriuntur. In his album alvi recremen-
tum praecedit.

In febribus vehementes mentis emotiones cum taciturnitate,
in eo qui voce defectus non est, perniciem minantur.

Ubi livores in febre fiunt, prope affore mors significatur.

Quibus cum febre lateris dolore accedente, alvus aquosa
multa bile permixta transmittens allevationem adfert, de-
inde vero cibos averfantur et sudoribus diffluunt, cum bene
colorata facie ac humescente alvo et dolor aliquis oris ven-
triculi succedit, ii diutius morbum trahentes pulmonum
vitiis laborantium more intereunt.

Ed. Chart. VIII. [856.] Foes. I. 127. 128. Ed. Lind. I. (527.)

Πυρέσσοντι ἐν ἀρχῇ μέλαινα χολή ἄνω ἢ κάτω διελθοῦσα θανάσιμον.

Οἱ μετὰ καταψυξίων οὐκ ἀπύρων ἐφιδροῦντες ἄνω δύσφοροι, φρενιτικοί τε καὶ δλέθριοι ἐν ὄξει.

Τὰ ἐπ' ὀλίγον ὄξεια ἀλγήματα εἰς κληῖδα καὶ τὰ ἄνω πίπτοντα δλέθρια.

Ἐν μακροῖσι δλεθρίοισιν, ἕδρης ἀλγῆμα θανάσιμον.

Τοῖσιν ἀσθενέως ἤδη διακειμένοισι, μὴ βλέπειν, ἢ μὴ ἀκούειν, ἢ διαστρέφασθαι χεῖλος ἢ ὀφθαλμὸν, ἢ ῥίνα, θανάσιμον.

Ἐν πυρετοῖσι βουβῶνος ἀλγῆμα νοῦσον χρονίην σημαίνει.

|| Αἰ ἐν πυρετοῖσιν ἀκρισταὶ χρόνους μὲν ἐμποιοῦσιν, ἀτὰρ οὐχὶ δλέθρια.

Οἱ ἐξ ἀλγημάτων ἰσχυρῶν πυρετοὶ πολυχρόνιοι.

Αἰ τρομώδεις, ψηλαφώδεις παρακρούσεις φρενιτικαί. καὶ οἱ κατὰ γαστροκνημίην πόνοι ἐν τούτοισι, γνώμης παράφοροι.

Februm initio si atra bilis sursum aut deorsum prodeat, lethale est.

Quibus adsunt superiorum partium tenues sudores cum perfrictionibus, nec sine febre, si corporis incontinentia et phrenitide vexati, praeceps periculum denunciant.

Dolores sensim ingravescentes, si ad jugulum et superiores partes transeant, perniciem minantur.

In longis periculis sedis dolor mortem affert.

In his qui propter imbecillitatem non vident, nec audiunt, aut quibus labrum, aut oculus, aut nasus pervertitur, mors denunciatur.

In febribus ex glandularum tumoribus dolores morbi diurnitatem praenunciant.

Judicationis cessationes in febribus temporis quidem longinquitatem, non tamen perniciem inducunt.

Ex vehementibus doloribus abortae febrès diurnae.

Dementiae in quibus aegri sunt tremuli, aut aliquid investigantium more sensim contrectant aut palpant, phrenitum praenunciant. Quin et ad furam dolores, in his mentem emovent.

Ed. Chart. VIII [856. 857.] Foef. I. 128. 129. Ed. Lind. I. (527. 528.)

Ὅσοι ἐν ξυνεχεῖ ἄφωνοι κείμενοι, μύοντες σκαρδαμύσσουσιν, ἢν αἵματος ῥυέντος ἐκ ῥινῶν ἐμέ(528)σαντες φθέγγονται, καὶ παρ' αὐτοῖσι γένωνται, σώζονται. μὴ γενομένων δὲ τούτων, δύσπνοοι γέροντες θνήσκουσι συντόμως.

Οἱ λαβόντες ἐς τὴν αὔριον παροξυνθέντες κακόν.

Τρίτην ἐπισχόντες τετάρτην παροξυνθέντες κακόν. ἄρα γε καὶ φρενιτικοὶ οἱ τοιοῦτοι παροξυσμοί.

Ὀκόσοισιν ἐκλείπουσιν οἱ πυρετοὶ μὴ κατὰ κρίσιμους, ὑποτροπικόν.

Οἱ ἐν ἀρχῇ λεπτοὶ μετὰ κεφαλῆς σφυγμοῦ καὶ οὔρου λεπτοῦ πρὸς κρίσιν παροξύνονται, θαῦμα δὲ οὐδεν εἰ καὶ παρακοπή καὶ εἴ' ἀγρυπνίη γένοιτο.

|| Ἐν ὄξεσι κίνησις, ῥυπτασμός, ὕπνος ταραχώδης, σπασμὸν ἐνίοισι σημαίνει.

[857] *Αἱ ταραχώδεις θρασύτητι ἐγέρσιες παράφοροι, πονηρόν, καὶ σπασμώδεις, ἄλλως τε καὶ μέθ' ἰδρώτων. σπασμώ-*

Qui in febre assidua voce defecti jacent et oculis coniventibus nictantur, hi evadunt quidem si post sanguinis ex naribus fluxum ac vomitum, ad loquelam et ad seipfos redeant. Sin vero secus accidat, cum spirandi difficultate celeriter intereunt.

Qui accessione correpti, postero die gravius habent, iis malum denunciatur.

Quibus tertio die subsistit accessio et quarto ingravescit, malum denunciatur. Ac metus est ne hujusmodi accessiones phrenitum inducant.

Febres si alio die quam judicatorio desierint, recidivam metuere oportet.

Qui circa initia tenuiter febricitantes, ad judicationem cum capitis pulsatione et urina tenui ingravescunt, eos mentis emotione ac insuper pervigilio corripere nil mirandum est.

In praecipitibus malis corporis motio, jactatio ac turbulentus somnus, nonnullis convulsionem portendit.

Turbulentae cum confidentia expergefactiones quae mentem emoveant malo sunt, ac convulsionem minantur, praesertim vero si cum sudore contingant. Quin et cervicis

Ed. Chart. VIII. [857.] Foesl. I. 129. 130. Ed. Lind. I. (528. 529.)
 δεες δὲ καὶ τραγήλου καὶ μεταφρένου δοκέουσι ψύξεις, ἀτὰρ
 καὶ ὄλου τοῦ σώματος, ἐν τούτοισιν ὑμενώδεες οὐρήσιες.

Αἱ ἐν κόματι παρακρούσιες σπασμώδεες.

Αἱ ἐπ' ὀλίγον θρασεῖαι παρακρούσιες θηριώδεες, καὶ
 σπασμούς δὲ προσημαίνουσιν.

Ἐν τοῖσι μακροῖσι κοιλίης ἄλογοι ἐπάρσιες σπασμώδεες.

Τὰ εὐθὺ ταραχώδεα ἄγρυπνα, ἐπιστάζοντα ἐκ ῥινῶν,
 ἐκταῖα κουφισθέντα νύκτα, πονήσαντα δὲ ἐς τὴν αὔριον, ἐφι-
 δρώσαντα, κατενεχθέντα, παρακρούσαντα, αἰμορροεὶ λυγρῶς,
 καὶ λῦει τὰ πάθεια τὸ ὕδατῶδες οὖρον τοιαῦτα σημαίνει.

|| Μετὰ τῶν εἰρημένων, τῶν ἐξισταμένων μελαγχολικῶς,
 οἱ τρομάδεες γενόμενοι κακοήθεις.

Παρα(529)φροσύνη ἐν πνεύματι καὶ ἰδρωτι θανατώδης.
 θανατώδης δὲ καὶ ἐν πνεύματι καὶ λυγμῶ.

Ἐρύπνια τὰ ἐν φρενίτιδι ἐναργῆ ἀγαθόν.

ad dorfi perfrictiones, convulsiones portendere videntur, ac
 multo magis quae totum corpus pervadunt, in quibus mi-
 ctiones membranularum speciem referunt.

Desipientiae cum sopore convulsiones minantur.

Quae sensim feroces fiunt mentis emotiones, in ferinas
 evadunt. Quin et convulsiones quoque praenunciant.

Temerarii ventris tumores in morbis longis convulsio-
 nes afferunt.

Qui statim sine ratione perturbantur, pervigiles sunt,
 sanguinem e naribus stillantes, sexto die noctu allevantur,
 postridie vero laborantes tenui sudore correpti et in somnum
 delati delirant, iis larga sanguinis e naribus profusio mor-
 bum solvit. Cujus rei indicio est diluta urina.

Qui cum his quae supra dicta sunt furiosa et vehementi
 mentis emotione tenentur, ii si tremuli evadunt, maligne
 habere judicantur.

Desipientia cum difficultate spirandi et sudore lethalis
 est. Quin etiam cum difficultate spirandi et singultu mor-
 tem adfert.

Quae in phreniticis manifesta apparent insomnia, pro-
 banda sunt.

Ed. Chart. VIII. [857.] Foesl. I. 130, 131. Ed. Lind. I. (529.)

Ἐν φρενίτιδι διαχωρήσεις λευκαί, καὶ νωθρότης κακόν. ὄϊγος τουτέοισι κάκιστον.

Ἐν τοῖσι φρενιτικοῖσιν ἐν ἀρχῇσι τὰ ἐπιεικῶς ἔχοντα, πυκνά τε μεταπίπτοντα κακόν.

Τῶν ἐξισταμένων μελαγχολικῶς, οἷς τρόμοι ἐπιγίνονται, κακόν.

Οἱ ἐξιστάμενοι μελαγχολικῶς, τρομώδεις γινόμενοι καὶ πίτυαλίζοντες, ἀρά γε φρενιτικοί.

Οἱ ἐκστάντες ὀξείως ἐπιπυρέξαντες φρενιτικοὶ γίνονται.

Οἱ φρενιτικοὶ βραχυπύτοι ψόφου καθαρπτόμενοι τρομώδεις ἢ σπασμώδεις.

|| Τὰ ἐν φρενιτικοῖσι νεανικῶς τρομώδεα θανάσιμα.

Αἰ περὶ ἀναγκαῖα παραφροσύνη κάκισται, αἰ ἐκ τούτων παροξυνόμεναι ὀλέθριοι.

Αἰ παρακρούσεις φωνῇ κλαγγώδεις, γλώσση σπασμώδεις, καὶ αὐτοὶ τρομώδεις γινόμενοι ἐξίστανται. σκληροσμός ταύτησιν ὀλέθριον.

In phrenitide albicans dejectio ac torpor malum denunciat. His succedens rigor pessimus.

In phreniticis cum omnia circa initia moderate et sedate se habeant, ac subinde permūtentur, malum denunciatur.

In vehementi et furiosa mentis emotione accedentes tremores exitio sunt.

Vehementi insania detenti tremuli, cum crebra sputatione, metus est ne phrenitici evadant.

Vehementer et acute mente emoti, si febris iterum repetat, phrenitici evadunt.

Phrenitici parum bibunt, ex levibus strepitibus facile irritantur, tremuli sunt aut convulsionibus tentantur.

In intensa phrenitide tremores lethales.

Desipientiae quae circa necessaria fiunt, pessimae et quae ex his ingravescent, exitium portendunt.

Desipientiae cum voce stridula, linguae revulsione, ac ipsi quoque tremuli, vehementem mentis alienationem significant. In his durities aut asperitas perniciem minatur.

Ed. Chart. VIII. [857. 858.] Foef. I. 131. 132. Ed. Lind. I. (529. 530.)

Αἱ προσεξαδυνατησάντων παραφροσύναι κάκισται.

Τὰ ἐν φρενιτικοῖσι πυκνὰ μεταπίπτοντα, σπασμώδεα ποτηρά.

Οἱ ἐν φρενιτικοῖσι μετὰ καταψύξιος πτυαλίζοντες μέλανα ἔμετον δηλοῦσι.

Τοῖσι ποικίλως διανοσέουσι καὶ παρακρούουσι, πυκνὰ κομιάδεσι προσδέγεσθαι λέγε μέλανα ἔμετον.

Τὰ παροξυνόμενα τρόπον σπασμώδεα κάτοχα.

|| Τὰ παρ' οὓς ἐπάσματα ἐν μακροῖσι μικρὰ, αἰμορροῶδεα καὶ σκοτώδεα ἐπιφαινόμενα ὀλέθρια.

Οἱ ἰλιγγώδεις πυρετοὶ καὶ ἄνευ ἰλέων καὶ μετὰ ἰλέων ὀλέθριοι.

Τοῖσι (530) πνευματίοισιν ἑοῦσι πυρετὸς ὕστερον ὄξυς, μετὰ ὑποχονδρίου ξυντόνου καταψυχθεῖσι, παρ' οὓς μέγα ἔπασμα.

[858] Οἷσιν ἂν ἐν πυρετῷ ὀδύνη γεγόμεναι περὶ ὀσφῶν

Desipientiae quae jam admodum fractis et debilitatis viribus succedunt pessimae sunt.

Crebrae in phreniticis permutaciones convulsiones denunciant ac pravae sunt.

Crebrae in phreniticis cum perfrictione sputationes nigrorum vomitionem praenunciant.

In his qui varie morbum trahunt et mente moventur, si subinde sopor incidat, praenuncia expectandam esse nigram vomitionem.

Quae convulsionis in morem affligunt, ea altum stuporem, catochum vocant, inducunt.

Parvi in longis morbis aurium tumores, si subinde sanguis e naribus profluat et tenebricosa vertigo excitetur, exitio sunt.

Febres vertiginosae et cum tenuis intestini morbo et sine hoc perniciem intentant.

In anhelatoribus et suspiriosis febris postea acuta, cum praecordiorum contensione perfrigeratis, magnum circa aures tumorem expectare oportet.

Lumborum atque inferiorum partium dolores quibus

Ed. Chart. VIII. [858.] Foes. I. 132. 133. Ed. Lind. I. (530.)
 καὶ τὰ κάτω χωρία φρενῶν ἄπτονται, ἐκλείπουσιν τὰ κάτω
 ὀλέθρια, ἄλλως τε κῆν ἄλλο τι σημεῖον προσγένηται πονη-
 ρόν. ἦν δὲ τὰλλα σημεῖα μὴ πονηρὰ γένηται, ἔμπυον γενή-
 σασθαι ἔλπις.

*Παιδίοισιν ἐξὺς πυρετὸς καὶ κοιλίης ὑπόστασις μετὰ
 ἄγρυπνης, καὶ τὸ ἐκλακτίζειν, καὶ τὸ χροῖμα μεταβάλλειν,
 καὶ ἰσχειν ἔρευθος σπασμῶδες.*

|| *Τὰ εὐθὺν ταραχῶδεα ἄγρυπνα, μέλανα δὲ τὰ σύνθετα,
 αἰμορροεῖ ἔνια.*

*Τὰ ἀγρυπνήσαντα ἐξαίφνης ἄλυσμῶ αἰμορροεῖ, ἄλλως
 τε καὶ ἦν τι προσεβόηκη. ἦρά γε καὶ μεταφρίζαντες οἱ ἐπ'
 ὀλίγον περιψύχοντες;*

*Περὶ δὲ τοὺς παροξυσμοὺς βήσσοντες, καὶ ἐφιδροῦντες
 μικρὸν κακότηθεές.*

*Ἐς πλευρὸν ὀδύνης καὶ πνιγμοῦ προγενομένου, οὔτοι
 ἔμπυονται.*

febris etiam accedit, si relictis inferioribus septum trans-
 versum appetant, tum vero praesertim exitio sunt si aliquod
 periculosum signum accesserit. Quod si reliquorum signorum
 nullum periculum ostenderit, futurae suppurationis metus est.

In pueris febris acuta cum alvi suppressione et pervi-
 gilio, calces velut jactare, ac colorem mutare et ruborem
 contrahere, convulsionem minatur.

Qui statim sine ratione perturbantur, pervigilio tor-
 quentur, nigra et compacta ex alvo demittunt, interdum
 sanguinem e naribus profundunt.

Qui insomnia vexantur cum subita corporis jactatione
 et inquietudine, iis sanguinem e naribus erupturum sperare
 oportet, idque praesertim, si quid antea profluxerit. Ani-
 madvertendum vero num in modice perfrigeratis id post
 horroris sensum contingat.

At vero qui per accessiones tussunt et tenuiter exudant,
 ii maligne habere judicandi sunt.

Ad lateris dolorem insuper accedente strangulatu, sup-
 purationis futurae spes est.

Ed. Chart. VIII. [858.] Foes. I. 133. 134. Ed. Lind. I. (530. 531.)

Οἷσιν ἐν συνεχείᾳ φλυζία κατὰ πᾶν τὸ σῶμα ἐκφύει, θανάσιμον, μὴ γινομένου πυώδους ἀποστήματος. μάλιστα δὲ εἴδισται γίνεσθαι τούτοισι παρ' οὗς.

Ἐν ὄξει τὰ μὲν ἔξωθεν περιψύχεσθαι, τὰ δὲ εἴσωθεν καίεσθαι, καὶ διαψῆν κακόν.

Οἱ συνεχείς διὰ τρίτης ἐπιτείνοντες ἐπικίνδυνοι.

Οἷσιν ἂν ποτε πυρετὸς διαλείπη, ἀκίνδυνον.

|| Ἐν μακροῖς πυρετοῖσιν, ἢ φύματα, ἢ ἐς ἄρθρα πόνοι ἐγγίονται, καὶ ἢ γέωνται, οὐκ ἄχρηστοι.

Κεφαλαλγίᾳ ἐν ὄξει, ὑποχόνδριον ἀνεσπασμένον, μὴ (531) ῥέντος αἵματος ἐκ ρινέων, ἐς φρενιτικὸν περιίσταται.

Τὰ λειπυρικά, μὴ χολέρας ἐπιγινομένης, οὐ λύεται.

Ἰκτερος πρὸ μὲν τῆς ἐβδόμης ἡμέρης ἐπιγενόμενος κακόν· ἐβδόμη δὲ καὶ ἐνάτη καὶ ἑνδεκάτη καὶ τεσσαρεσκαιδεκάτη κρίσιμον, μὴ σκληρῶν ὑποχόνδρια. ἢν δὲ μὴ, ἐνδοιαστόν.

Quibus per febres assiduas pustulae toto corpore enascuntur, lethale est, nisi quid purulentum abscedat. In his vero praecipue adnasci ad aures tubercula solent.

In praecipiti morbo, si partes externae perfrigerentur, internae vero urantur, ac sitis urgeat, malum denunciatur.

Febres assiduae, quae tertio quoque die intenduntur, in periculum ducunt.

Si quibus aliquando febris intermiserit, periculum abesse significat.

In febribus longis, aut tubercula, aut ad articulos dolores proveniunt, quos neque tamen temere fieri existimandum est.

In praecipiti morbo, capitis dolor et praecordia revulsa, nisi sanguis ex naribus profluat, ad phrenitidem deveniunt.

Febres lipyriae, non nisi per choleram effusa bile, solvuntur.

Morbus regius si ante diem septimum accesserit, malum significat: septimo autem, nono, undecimo ac decimo quarto judicationem adfert, dum praecordia non induret. Quod si secus contingat, res in dubium vertitur.

Ed. Chart. VIII. [858.] Foesl. I. 134. 135. Ed. Lind. I. (531.)

Αἱ πυκναὶ διὰ τῶν αὐτῶν ὑποστροφαί, περὶ κρίσιν αἱματώδεις, μελάνων ἔμετον ποιέουσι. γίνονται δὲ καὶ τρομώδεις.

|| *Τὰ ἐν τριταίοισι πυρετοῖσι ἀλγήματα παροξυνόμενα τριταιογενῆ ποιέεται, καὶ θρομβώδεα αἵματα διαχωρέει.*

Ἐν πυρετοῖσι κατὰ φλέβα τὴν ἐν τῷ τραχήλῳ σφυγμός καὶ πόνος ἐς δυσεντερίην ἀποτελεῖται.

Τὸ μεταβάλλον πολλάκις χοῶμι καὶ θερμασίην χρήσιμον.

Τοῖσι χολώδεσι πνεῦμα μέγα, καὶ πυρετός ὄξυς μετὰ ὑποχονδρίου ἐντάσιος, παρ' οὗς ἀφίστησιν.

Οἱ ἐκ μακρῶν ἀναλαμβάνοντες εἴσιτοι, μηδὲν ἐπιδιδόντες, ἐπιστρέφουσι κακοήθεις.

Οἷσιν ἐν πυρετοῖσι φλέβες αἱ ἐν κροτάφοισι σφυγματώδεις, καὶ πρόσωπον ἐρῶμένον, καὶ ὑποχόνδριον μὴ λαπαρόν χρόνιον, καὶ οὐ παύονται χωρὶς αἵματος ῥύσιος ἐκ ῥινῶν πολλῆς, ἢ λυγρός, ἢ σπασμοῦ ἢ ὀδύνης ἰσχύων.

Crebrae iisdem perseverantibus casibus morborum reversiones, impendente judicatione sanguinem profundentes, nigram vomitionem excitant. Quin etiam tremulos aegros faciunt.

Qui in febris tertianis ingravescent dolores tertianarum naturam assumunt et sanguinis grumos per secessum egerunt.

In febris venae quae est in cervice pulsatio et dolor rem ad intestinorum difficultatem deducit.

Frequens coloris cum calore mutatio bono est.

In bile redundantibus magna spiratio cum febre acuta et praecordiorum contentione abscessum juxta aures promovet.

Qui ex longa valetudine sese recolligentes cibum bene sumunt ac nihil proficiunt, ii maligne relabuntur.

Si venae temporum in febris pulsent et facies bene habita fuerit, absque praecordiorum mollitie, longum fore morbum sperare oportet, qui nec sine liberali sanguinis ex naribus profusione, aut singultu, aut convulsione, aut coxendicum dolore, desinet.

Ed. Chart. VII. [858. 859.] Foesl. I. 135. 136. Ed. Lind. I. (531. 532.)

Ἐν καύσῳ κοιλίῃ καταδύραγεῖσα θανάσιμον.

[859] Ἐκ κοιλίης ἀλγήματος ἐπιπόνου πυρετός καυσώδης ὀλέθριον.

|| Ἐν τοῖσι καυσώδεσιν ἤχων προσγενομένων μετὰ ἀμβλωμοῦ, καὶ κατὰ ῥίνας βάρους, (532) ἐξίστανται μελαγχολικῶς μὴ αἰμοδύραγήςσαντες.

Τοὺς ἐν καύσεσι τρόμους παρακοπὴ λύει.

Ἐν καύσῳ ῥύσις ἐκ μυκτῆρων τεταρταίῳ κακὸν, ἢν μὴ τι ἄλλο ἀγαθὸν ξυμπέσῃ. πεμπταίῳ δὲ ἦσσαν κινδυνῶδες.

Οἱ ἐν τοῖσι καυσώδεσιν ὑποπεριψύχουσι διαχωρήμασι ὕδατοχόλοισι συγχοῖσι, ὀφθαλμοῖσι κακὸν, ἄλλως τε κῆν κάτοχοι γένωνται.

Καῦσος ῥίγος ἐπιγενομένου λύεται.

Καῦσοι ὑποτροπιάζειν εἰώθασι, καὶ ἡμέρας τέσσαρας ἐπισημήναντες, ἔπειτα ἐφιδροῦσι. εἰ δὲ μὴ, τῇ ἐβδόμῃ καὶ δεκάτῃ.

Alvus in febre ardente affatim prorumpens mortis periculum adfert.

Febris ardens ex laborioso ventris dolore perniciem minatur.

In febre ardente laborantibus, si aurium sonitus cum visus hebetudine et ad nares gravitate accedant, nisi sanguis ex naribus profluat, furiosa et vehemens mentis emotio metuenda est.

In febribus ardentibus tremores delirio solvuntur.

Sanguinis ex naribus fluxus in febre ardente quarto die obveniens malo est, nisi aliud quippiam bene ceciderit. Quod si die quinto contingat, minus adfert periculi.

In febre ardente laborantibus cum aliqua summi corporis perfrictione, egestionibus aquae similibus et crebris oculis periculum intenditur, tum vero praecipue, si alto stupore, quem catochon vocant, detineantur.

Febrem ardentem succedens rigor solvit.

Febres ardentes quae recurrere solent, quatuor diebus de se significationem exhibent, deinde exudant. Si minus, die septimo et undecimo.

Ed. Chart. VIII. [859.] Fœd. I. 137. 138. Ed. Lind. I. (532.)

|| Τούς καυσώδεις διακρίνουσιν αἱ τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέραι, κουφίζουσαι ἢ ἀναιροῦσαι.

Ἐκ καύσου μὴ γενομένου πυώδους παρ' οὓς ἀποστήματος, οὐ πάνυ σώζονται.

Οἱ ληθαργικοὶ τρομώδεις ἀπὸ χειρῶν, ὑπνώδεις, δύσχωρες, οἰδηματώδεις, σφυγμοῖσι νωθροῖσι, καὶ μετάρσια τα ὑποφθάλμια, καὶ ἰδρώτες ἐπιγίνονται, καὶ κοιλίας ὑποδέουσι χολώδεις καὶ ἀκρατέας ἢν καταξήρους ἰσχωσιν, οὖρα καὶ διαχωρήματα προϊόντα λαθραίως, τὸ οὖρον ὑποζυγίου, πιεῖν τε οὐκ αἰτέουσιν, οὐδὲ θάτερον οὐδέν. ἔμφρονες δὲ γενομένοι, τράχηλον ἐπάδυνον φασὶν ἔχειν, καὶ διὰ τῶν οὐάτων ἤχους διαῖσσειν.

|| Ὅκόσοι δὲ σώζονται τῶν ληθαργικῶν, ἔμπυοι ὡς ἐπιτοπολὸν γίνονται.

Ὅκόσοισι ἐν πυρετοῖσιν ἀκρίτως τὰ τρομώδεα πάεται, τουτέοισι χρόνῳ ἐς ἄρθρα ἀπόστασις ὀδυνώδης ἐκπύουσα, καὶ κύστις ἐπάδυνος.

De febre ardente laborantibus dies quatuordecim, aut allevando, aut perimendo decernunt.

Ex febre ardente, nisi qui circa aurem fit abscessus suppurét, non admodum liberantur.

Qui lethargo aut veterino conflictantur, ex manibus tremunt, somnolenti sunt, male colorati, tumidi, pulsus habent tardos et lentos, ac oculorum genas inferiores sublatas, sudores superveniunt, alvique subtumescunt, impotentes sunt, ac biliosa effundunt. Quod si resiccatae fuerint, urinae alvique recrementa clam prodeunt, urinae quales in veterino genere redduntur, neque potum, neque aliud quicquam postulant. Mentis vero compotes facti, de cervicis dolore conqueruntur, ac incertos sonitus per aures impetu ferri sentiunt.

Qui vero ex lethargo evadunt, magna ex parte pus intro colligunt.

Quos febris detinet, si tremor absque judicatione conquiescit, iis temporis successu abscessus cum dolore purulenti ad articulos decumbunt et vesica dolet.

Ed. Chart. VIII. [859.] Foëf. I. 138. 139. Ed. Lind. I. (533.)

Τῶν πυ(533)ρεσσόντων οἷσι μὲν ἐρυθήματα ἐπὶ πρὸ ὤ-
πων, καὶ πόνος κεφαλῆς ἰσχυρὸς, καὶ σφυγμὸς φλεβῶν, αἵ-
ματος ῥύσις τὰ πολλὰ γίνεται. οἷσι δὲ ἄσαι καὶ καρδιογμοὶ
καὶ πτυαλισμοὶ ἔμετος. οἷσι δὲ ἐρευγμοὶ, φῦσαι, ψόφοι κοιλίης,
καὶ ἐπάψεις, καὶ ἐκτάραξις κοιλίης.

Τοῖσι χρονίζουσι ἀσφαλῶς ἐν πυρετῶ ζυνεχεῖ, χωρὶς
πόνου ἢ φλεγμονῆς, ἢ ἄλλης προφάσιος, ἀπόστασιν προσδέ-
χεσθαι, μετὰ πόνου καὶ οἰδήματος, καὶ μᾶλλον ἐς τὰ κάτω
χωρία. προσδέχεσθαι δὲ δεῖ τὰς ἀποστάσις, τοῖσιν ὑπὲρ τρι-
ήκοντα ἔτεα μᾶλλον, ὑποσκέπτεσθαι δὲ τουτέοισι τὰς ἀπο-
στάσις, ἢν τὰς εἴκοσιν ἡμέρας πυρετὸς ὑπερβάλλῃ. τοῖσι δὲ
πρεσβυτέροισιν || ἦσσον γίνονται, καὶ πολλῶ χρόνῳ γενομένων
τῶν πυρετῶν. οἱ δὲ διαλείποντες καὶ λαμβάνοντες πεπλατη-
μένως φθινοπώρου μάλιστα ἐς τεταρταῖον ἐπιεικῶς μεθί-
στανταί, καὶ μᾶλλον τοῖσιν ὑπὲρ τὰ τριήκοντα ἔτεα γενοῦσιν.
αἱ δὲ ἀποστάσις τοῦ χειμῶνος γίνονται τε μᾶλλον καὶ παύ-
ονται βραδύτερον καὶ ἦσσον παλινδρομέουσι.

Quos febris detinet cum faciei rubore et capitis vehe-
menti dolore, in iis si venae pulsent, sanguinis fluxus ple-
rumque expectandus est. Quos vero stomachi fastidia vexant,
cum oris ventriculi morfu et crebra sputatione, iis vomitio
adfutura est. Quibus autem ructus adsunt, flatus, ventris so-
nitus cum inflatione, iis alvus exturbatur.

Quibus febris assidua diutius cum securitate trahitur,
si neque ex dolore, neque ex inflammatione, neque ex alia
ulla manifesta causa contingat, in iis abscessum cum dolore
et tumore, praecipueque ad inferiores partes sperare oportet.
Maxime autem in his expectare abscessus oportet, qui
trigesimum annum superarunt. Tum vero in his confide-
randi sunt abscessus, ubi febris vigesimum diem praeterie-
rit. Majoribus autem natu minus accidunt, etsi febres longo
tempore detinent. Quae vero febres intermittunt, incerto-
que ac vago ordineprehendunt, eae autumno praecipue in
quartanam fere transeunt, idque in his maxime qui trigesi-
mum annum superarunt. Per hiemem vero abscessus potius
accidunt et tardius cessant, minusque recurrunt.

Ed. Chart. VIII. [858.] Foesl. I. 139. 140. Ed. Lind. I. (533. 534.)

Τοῖσι δὲ πολλῶν ὑποτροπιασθεῖσιν, ἢν ἑξάμηνον ὑπερβάλλουσιν, ἰσχυρὰ φθίσις ἐπιεικῶς γίνεται.

Ὅσα πυρετῶ ἀντιδίδοται, καὶ μὴ ἀποστηματοῦδα, σημεῖα κακοήθεα.

|| Τῶν πυρετῶν οἱ μῆτε ἐν ἡμέρησι κρισίμησι, μῆτε μετὰ σημεῖον λυτήριον ἀφιέντες ὑποτροπιάζουσι.

Τὰ ὀξέα τῶν νοσημάτων ἐν ἡμέρησι κρίνεται τεσσαρεσκαίδεκα.

Τριταῖος ἀκριβῆς ἐν πέντε, ἢ ἐν ἐπὶ περιόδοισιν, ἢ τὸ μακρότατον ἐν ἑννέα κρίνεται.

Οἷσιν ἀρχομένοισι πυρέσσειν αἵματος στάξιες ἐκ (534) ῥινῶν παρομοῦ γενομένου, λευκὴν ὑπόστασιν τὸ οὖρον ἴσχει ἐν τῇ τετάρτῃ, λύσιν ἐν τῇ ἑβδόμῃ σημαίνει.

Τὰ δὲ ὀξέα κρίνεται αἵματος ἐκ ῥινῶν ῥέντος ἐν κρισίμῳ, καὶ ἰδρωῖτος πολλοῦ γενομένου, καὶ οὖρου πυώδους καὶ ὑαλώδους γενομένου, ὑπόστασιν χροστήν ἔχοντος, καὶ ἀθρόου γενομένου, καὶ ἀποστήματος ἀξιολόγου, καὶ κοιλίης μυξώδους

Quibus autem saepius recidivae contingunt, si sextum mensem superaverint, in tabem coxariam fere incidunt.

Quaecunque febri ex adverso respondent, nisi abscessum faciant, malignitatem denunciant.

Febres quae neque diebus criticis, neque post apparentes solutionis notas dimittunt, repetere solent.

In praecipitibus morbis judicatio in quatuordecim diebus expectanda est.

Tertiana exacta quinto aut septimo, aut summum nono circuitu terminatur.

Febriticare incipientibus, sanguinis stillationes cum sternutatione accedentes et quod in urina defidet album quarto die visum, septimo solutionem afferre denunciant.

Morbi vero praecipites et acuti effluente ex naribus sanguine judicatione absolventur, idque die judicatorio, ac sudore copioso exorto, urinaque purulenta ac vitrea affatim reddita, in qua quod subsidit laudabile sit, aut abscessu effatu digno et alvo mucosa et sanguinea dejiciente, ac

Ed. Chart. VIII. [859.] Foëf. I. 140. 141. 142. Ed. Lind. I. (534.)
καὶ αἱματώδεις, καὶ ἑξαπίνης καταρῥαγείσης, καὶ ἐμέτων οὐ
μοχθηρῶν κατὰ κρίσιν.

|| Ὑπνοὶ βαθεὲς μὴ ταραχώδεις, βεβαίῳν κρίσιν σημαί-
νουσιν· οἱ δὲ ταραχώδεις μετὰ ἀλγήματος σώματος ἀβέβαιοι.

|| Ἑβδομαίοισιν, ἢ ἑναταίοισιν, ἢ τεσσαρεσκαίδεκαταί-
οισι ῥύσις ἐκ ῥινέων λύουσιν ὡς ἐπιτοπολὺ τοὺς πυρετούς.
ὁμοίως δὲ καὶ κοιλίης ῥύσις χολώδης, καὶ δυσεντεριώδης, καὶ
πόνος γονάτων, ἢ ἰσχίων, καὶ οὖρον πεπανθ' ἐν πρὸς τὴν κρί-
σιν, ἐν γυναικὶ δὲ καὶ ἐπιμηρίων ῥύσις.

Οἱ ἐν πυρετοῖσιν αἱμορῥαγήσαντες ἱκανῶς ὀκοθενοῦν
ἐν τῆσιν ἀναλήψεσι κοιλίας καθυγραίνονται.

Οἱ ἐν πυρετοῖσιν ἐφιδρώοντες κεφαλαλγέες, κοιλίην ἀπο-
λελαμμένοι σπασμώδεις.

Αἱ ἐπ' ὀλίγον θρασέως παρακρούσιες, καὶ θηριώδη καὶ
σπασμὸν σημαίνουσι.

Σπασμὸς ἐν πυρετῷ γινόμενος καὶ παύόμενος αὐθιμε-
ρὸν ἀγαθόν.

derepente prorumpente, vomitionibusque non pravis sub
judicationem contingentibus.

Profundi somni neque turbulenti judicii firmitatem
denunciant, turbulenti vero non sine corporis offensione
instabiles sunt et infirmi.

Quibus ex naribus fluxiones, quae septimo, nono, aut
decimo quarto die contingunt, ut plurimum a febribus vin-
dicant. Eodem vero modo et biliosus alvi fluxus et qualis
in intestinorum difficultate fieri assolet, ac genuum et coxen-
dicum dolor, urinaque sub judicationem concocta, et vero
in muliere mensium profluvium.

Quibus per febres alicunde sanguis largiter effluxerit,
iis dum sese recolligunt, alvi hemescentes effunduntur.

Qui per febres tenuiter exudant, cum capitis dolore et
alvo intercepta, ad convulsiones proni sunt.

Quae sensim feroces fiunt mentis emotiones, in ferinas
evadunt et convulsiones portendunt.

Convulsio in febre suborta eademque die desinens
bono est.

Ed. Chart. VIII. [860, 861.] Foef. I. 142, 143. Ed. Lind. I. (534, 535.)

Σπασμὸς ἐν πυρετῷ γενόμενος παύει τὸν πυρετὸν αὐθιμερόν, ἢ τῇ ὑστεραίῃ, ἢ τῇ τρίτῃ. ὑπερβάλλων δὲ τὴν ὥρην ἐν ἣ ἤρξατο, καὶ μὴ πανόμενος κακόν.

|| Οἱ διαλείποντες ἀνωμάλως δὲ χλιαίνόμενοι, (535) κοιλίης ἐμφυσωμένης μικρὰ διαδιδούσης, ὀσφυαλγῆσαι μετὰ κρίσειν, τουτέοισι κοιλία καταφθίγγνται. οἱ δὲ περικαῆες πρὸς χεῖρα, γαστροί, διψώδεις, ἀσώδεις, κοιλίης ἀπειλημένης βαρυνόμενοι ἐκλύονται. ἔστι δ' ὅτε καὶ τὰ ἐξέρυθρα ἐν ποσὶ κατακάματα τὰ αὐτὰ σημαίνει.

Οἱ χειμερινοὶ τετραταῖοι πυρετοὶ, ἐπιεικῶς μεδίστανται ἐς τὰς ὀξείας νόσους.

Κεφαλῆς πόνος σύντονος μετ' ὀξείας πυρετοῦ, καὶ ἄλλου σημείου τῶν δυσκόλων θανάσιμον. ἄνευ δὲ σημείου φαύλου, ὑπερβάλλοντας εἴκοσιν ἡμέρας [861] αἵματος ῥύσιν, ἢ πῦον ἐκ ῥινός, ἢ ἀποστάσιος ἐς τὰ κάτω σημαίνει. μάλιστα μὲν νεωτέροισι τῶν τριήκοντα πέντε τὰς ῥύσιος· τοῖσι δὲ πρεσβυτέροισι τὰς ἀποστάσιος προσδέχεσθαι. περὶ μέτωπον δὲ καὶ κροτάφους ὄντος τοῦ πόνου, καὶ συντόμους τὰς ῥύσιος.

Convulsio in febre suborta febrem primo die, aut postero, aut tertio finit. Quod si horam quaprehendit superet nec desinat, malo est.

Qui per febres intermittentes, inaequaliter incalescentes, alvum habent flatibus distentam, pauca transmittentem, iis post judicationem lumborum dolorè suborto, alvi prorumpunt. Qui autem ad manus contactum exardescunt, torpore, siti ac corporis incontinenti jactatione vexantur, ii alvo intercepta gravati exolvuntur. Interdum vero etiam praerubra in pedibus ambusta eadem denunciant.

Hibernae quartanae fere in morbos acutos transeunt.

In febre acuta continens capitis dolor, cum gravibus aliis signis, mortem minatur. Quod si neque alia praeterea signa mala sunt et viginti dies superat, aut sanguinis ex naribus, aut puris effluxum, aut abscessus ad inferiores corporis partes denunciat. Praecipue quidem in his qui nondum trigessimum quintum annum attigerunt fluxiones, in senioribus autem abscessus sperare convenit. Si vero dolor vehemens circa frontem ac tempora affligat, fluxiones expectandae sunt.

Ed. Chart. VIII. [861.] Foef. I. 144. Ed. Lind. I. (535. 536.)

|| Οἷσι κεφαλαλγίαι καὶ ἤχοι ἀπυρέτοισι, καὶ σκοτοδινίῃ, καὶ φωνῆς βραδυτῆς, καὶ ναρκῆ χειρῶν, ἢ ἀποπλήκτους, ἢ ἐπιληπτικούς προσδέχου τούτους ἔσεσθαι, ἢ καὶ ἐπιλήσμονας.

Οἱ κεφαλαλγίες κατόχος παρακρούοντες, κοιλίης ἀποληφθείσης, ὄμμα θρασυκέντες, ἀνθηροὶ, ὀπισθοτονώδεις γίνονται.

Τὰ ὑποσειόντα κεφαλῆς ὄμματα ἐξέρουθρα, παρακρούοντα σαφῶς, ὀλέθρια. οὐ ξυναποθνήσκει τούτο, ἀλλὰ παρ' οὗς οὐδὲν ποιέει.

Κεφαλαλγίαι μεθ' ἔδρης καὶ αἰδοίων ἀλγίματος, καὶ νοσήματα καὶ ἀκροσίην παρέχει, καὶ φωνὴν παραλύει. ταῦτα οὐ γαλεπὰ, ὑπνώδεις δὲ καὶ λυγγώδεις γίνονται ἐνάτω μηνί ἐκ τούτων. φωνῆς λυθείσης ἐς τὸ αὐτὸ καθίστανται.

Δοκαριδώδεις δὲ γενόμενοι ἐν κεφα(536)λαλγίῃ, κώφωσις καὶ κῶμα παρακολουθοῦντα, τὰ παρ' οὗς ἐπαίρει.

Qui capitis doloribus et aurium tinnitibus citra febrem aut tenebriçosa vertigine et vocis tarditate, manuumque stupore tentantur, in iis aut siderationem, aut morbum comitalem, aut etiam oblivionem sperare convenit.

Ex capite dolentes et alto stupore, quem catochum dicunt, detenti ac delirantes, cum alvi interceptione et ferociente intuitu floridi, in scapulas rigescunt, ac posteriorum partium distentione tentantur.

Quae caput quodammodo concutiant, cum intensa oculorum rubedine, ac manifesto delirio, perniciem denunciant. Neque tamen hoc ad mortem comitatur, verum circa aurem tumorem excitat.

Dolor capitis cum sedis ac pudendorum dolore torporem ac impotentiam adfert, vocemque exolvit, neque ista molestiam exhibent. Verum ex his somnolenti ac singultuosi nono mense evadunt et voce libera reddita in integrum restituantur.

Lumbricis vero tenuibus et longis, qui ascarides dicuntur, in capitis dolore vexatis, consequente surditate et stupore, tubercula ad anres excitantur.

Ed. Chart. VIII. [861.] Foef. I. 145. Ed. Lind. I. (536.)

|| Οἱ κεφαλαγέες κατόχως ὀδυνώδεις, ὄμμα ἐξέρουθρον, αἰμορροεῖ.

Τὰ σείοντα κεφαλὴν τὰ ἠχώδεα αἰμορροεῖ, ἢ γυναικὶ τὰ γυναικεία καταβιβάζει, ἄλλως τε καὶ ἦν κατὰ ῥάχιν καῦμα παρακολουθῆ. ἴσως δὲ καὶ δυσεντερικά.

Οἱ καρρηβυρικοὶ κατὰ βρέγμα ὀδυνώδεις, ἄγρυπνοὶ αἰμορροαίουσιν, ἄλλως τε καὶ ἦν τις ἐς τράχηλον συντείνῃ.

Τὰ ἐν κεφαλαλίῃσιν ἰώδεα ἐμέσματα μετὰ κωφόσιος, ἄγρυπνοῖσι ταχὺ ἐκμαίνει.

Οἷσι κεφαλῆς καὶ τραχήλου πόνοσ, καὶ ὄλου δὲ τις ἀκρατὴ τρομώδης, αἰμορροαίῃ λύει, ἀτὰρ καὶ οὕτω χρόνον λύονται αἱ δὲ κίστιες ἐν τουτέῳ ἀπολαμβάνονται.

Ἐν τῆσιν ὀξεῖσιν κεφαλαλίῃσιν καὶ τῆσιν ναρκώδεσιν μετὰ βαρέος ἐθέλει σπασμώδεα γίνεσθαι.

Κεφαλαλίῃν λύει πῦον διὰ ῥινῶν, ἢ πτύελα παχέα καὶ

Qui capitis dolore vexantur, ac alto stupore, quem catochum vocant, cum dolore detinentur, oculos habent praerubros, in iis sanguinis profluvium sperandum est.

Quae caput concutiant et aurium sonitus excitant, sanguinem e naribus profundunt, aut mulieri menstrua deturbant, idque praesertim si ad spinam ardor consequatur. Fortasse etiam difficultas intestinorum expectanda est.

Qui capite gravi ad synciput dolorem sentiunt, pervigilio torquentur, iis sanguinis eruptionem fore spes est, tum vero praecipue, si aliquis contentionis sensus ad cervicem pertingat.

Vomitus virulenti et aeruginosi in capitis doloribus cum surditate et insomnia promptam insaniam significant.

Quibus capitis et cervicis dolor ac totius corporis impotentia quaedam cum tremore adest, ab his sanguinis eruptio liberat, fortassisque ista tandem dissolvuntur. Verum interim vesicae intercipiuntur.

In gravibus et acutis capitis doloribus, cum torpore et gravitatis sensu, proclives sunt convulsionem.

Ex capitis dolore liberat pus e naribus effluens, aut

Ed. Chart. VIII. [861.862.] Eosf. I. 145. 146. 147. Ed. Lind. I. (536. 537.)
 ἄνοσμα, λύει δὲ καὶ ἐλκείων ἐκθυσίς, ποτὲ δὲ καὶ ὕπνος καὶ
 κοιλίης ῥύσις.

|| Κεφαλῆς ἄλγημα μέτριον μετὰ διάρῃς κηδιούσης, ἢ
 μετὰ ἰδρωῶτος μὴ λύοντος τὸν πυρετὸν, ἀποστάσις ἐν οὐλο-
 σιν, ἢ παρ' οὓς σημαίνει μὴ κοιλίης ἐκταραχθείσης.

Κεφαλαλγίη καρῶδης μετὰ βαρέος ποιεῖ τι σπασμῶδες.

Οἱ κεφαλαλγικοὶ διψῶδες, ὑπάγρυπνοι, ἀσαφές, ἀδύνα-
 τοι, ἐπὶ κοιλίῃ ὑγρῇ κοπιῶδες. ἤρᾳ γε ἐξανίστανται;

Κεφαλαλγίες, ὑπόκωφοι, χεῖρας τρομῶδες, τράχηλον ὀδυ-
 τῶδες, οὐρέοντες μέλανα δεδασμένα, ἐμέοντες (537) μέλανα,
 ὀλέθριοι.

|| Οἱ κεφαλαλγίες ἐφιδροῦντες, κοιλίην ἀπειλημένοι,
 σπασμῶδες.

Τὸ καρῶδες πανταχοῦ κακόν.

[862] Οἱ κωματώδες ἐν ἀρχῇσι γινόμενοι μετὰ κεφαλῆς,
 ὀσφύος, τραχήλου ὑποχονδρίου ὀδύνης, ἀγρυπνεόντες, ἤρᾳ γε

sputa crassa et inodora. Liberat quoque et ulcerum eruptio,
 interdum vero et somnus ac alvi fluxus.

Moderatus capitis dolor cum inexhausta siti, aut sudore
 febrem non solvente, gingivarum abscessus, aut circa aures
 tubercula denunciat, nisi alvus erumpat.

Capitis dolor cum sopore et gravitatis sensu, quodam-
 modo convulsionem accersit.

Qui capitis dolore, siti, levi pervigilio detinentur, ob-
 scure loquuntur, ad motum impotentes, humescente alvo
 lassitudine vexantur. In iis fortasse insania metuenda est.

Qui capite dolent cum levi aliqua sorditate, manuum
 tremore, cervicis dolore, nigricantes reddentes urinas et
 densas, ii si nigra vomitione refuderint, perniciose habere
 suspicandi sint.

Tenuiter exudantes cum capitis dolore et alvo inter-
 cepta, ad convulsiones proni sunt.

Sopor profundus et altus omnino damnandus est.

Qui inter initia sopore detenti, capitis, lumborum, cer-
 vicis, praecordiorum dolore ac insomnia conflictantur, con-
 siderandi num phrenitici evadant. In his narium stillatio

Ed. Chart. VIII. [862.] Foef. I. 147. Ed. Lind. I. (537.)
 φρενιτικοί; μυκτήρ ἐν τρυτέοισιν ἀποστάζων ὀλέθριον, ἄλλως
 τε καὶ τεταρταίοισιν ξοῦσι, ἢ ἀρχομένοισι. κακὸν δὲ καὶ κοι-
 λῆς περίπλευσις ἐξέρυθρος.

Οἱ κωματώδεις ἐξ ἀρχῆς ἐφιδρώσαντες, οὔροισι πέποσι
 καυστικοί, ἀκρίτως δὲ περιψύχοντες, διὰ ταχέων περικαέες,
 νωθροί, κωματώδεις, σπασμώδεις, ὀλέθριοι.

Οἱ κωματώδεις ὕπνοι καὶ αἱ καταψύξεις ὀλέθριον.

Κωματώδεις, κοπιώδεις, κεκωφωμένους, κοιλῆς κατεβόω-
 γυῆς ἐρυθρὰ διελθόντα περὶ κρίσιν ὠφελέει.

Κωματώδεις, ἀσώδεις, ὑποχόνδριον ὀδυνώδεις, μικρὰ ἐμε-
 τώδεις, τὰ παρ' οὓς ἴσχουσι. πρόσθεν δὲ περὶ τὸ πρόσωπον
 ἐπάσματα μετὰ κόματος.

Τὰ ἐξαίφνης παρακρούσαντα ἀλυσμῶ ἀιμορραγικά.

Τὰ κωματώδεα, ἀσώδεα, ὀδυνώδεα ὑποχόνδρια, θάμινά

perniciem ostentat, tum vero vel maxime, si quartō die, aut
 inter initia contingat. Alvi quoque praerubra prolivies
 malo est.

Qui sopore oppressi circa initia, tenuiter exudantes,
 concoctas urinas emittunt, cum magna corporis aestuatione,
 citra judicationem vero perfrigescunt et rursum ex brevibus
 intervallis peruruntur, torpore, sopore, aut convulsionem ten-
 tati, perniciose affecti sunt.

Somni, quales sopore oppressis et totius corporis perfric-
 tiones, perniciem ostentant.

Sopore, lassitudine ac sorditate tentatos, alvus erum-
 pens et ad judicationem rubra demittens juvat.

Qui sopore detinentur cum incontinenti corporis jacta-
 tione, praecordiorum dolore et parva vomitione, ii tu-
 bercula ad aures habent. Sed et antea circa faciem tumores
 apparent cum sopore.

Quibus in morbis subita fit mentis percussio, cum in-
 quieta corporis jactatione, iis sanguinis eruptionem fore
 spes est.

Qui sopore, corporis inquietudine, praecordiorum do-
 lore affliguntur, cum frequenti et pauca sputatione, iis tu-

Ed. Chart. VIII. [862.] Foesl. I. 147. 148. Ed. Lind. I. (537. 538.)
 σμικρά πτύοντα, τὰ παρ' οὓς ἐπάρματα, κωματώδεις ἤρα τι
 ἔχει σπασμῶδες.

Κωματώδεια, μεμωρωμένα, κάτοχα, ποικίλλοντα ὑποχόν-
 δρια, καὶ κοιλίην ἐπηρμένον, ἀπόσιτοι, ἀπολελαμμένοι ἐφιδροῦν-
 τες. ἤρα τουτέοισι || τὸ θολερὸν πνεῦμα καὶ τὸ γονοειδὲς διελ-
 θὸν λόγγα σημαίνει; κοιλίη δὲ ἤρα χολώδης προσδιέρχεται;
 τὸ λαμπῶδες ἐν τουτέοισιν οὐρηθὲν ὠφελείη, καὶ κοιλία δὲ
 τουτέοισιν (538) ἐπιταράσσονται.

Ἐγκεφάλου σφακελίσαντος, οἱ μὲν ἐν τῆσι τρίτησιν ἡμέ-
 ρησιν, οἱ δὲ ἐν τῆσιν ἐβδόμησιν τελευτῶσι, ταύτας δὲ διαφεύ-
 γοντες σώζονται. οἷσι δὲ ἀνατμηθεῖσι τῶν τοιουτέων δισστη-
 κὸς εὐρεθῆ τὸ ὀστέον ἀπόλλυνται.

Τοῖσι κεφαλαλγικοῖσιν ὀστέα ῥαγεῖσιν ἐκ τῶν ὀπισθεν,
 ῥύσις ἐκ μυκτῆρος λαῦρος, παχεῖα, κακόν. ὀφθαλμὸν προαλγή-
 σαντες οὔτοι ῥιγέουσιν. ἤρα αἱ κατὰ κρόταφον ὀστέον διαῤῃ-
 γαὶ σπασμῶδες;

bercula ad aures exoriuntur, ac fortassis sopore tentati ad
 aliquam convulsionem deveniunt.

Quibus sopore conflictatis, fatuitate et alto stupore,
 quem catochon vocant, detentis praecordia variant, ac ven-
 ter in tumorem praeter naturam sublatu est, cum ciborum
 fastidio ac alvi interceptione, tenui circa caput et thoracem
 oborto sudore. In his animadvertendum est, num concita-
 tus et magnus spiritus, aut geniturae similis excretio pro-
 diens, singultum praenunciet? alvus vero fortassis etiam
 biliosa demittat. Eos splendescens quiddam per urinam red-
 ditum juvat, alvus vero in his etiam commovetur.

Ubi cerebrum sideratione periclitatur, quidam tribus
 diebus, quidam etiam septem moriuntur, quos si evaserint,
 servantur. Ex quorum numero pereunt quibus per sectio-
 nem os disparatum apparuerit.

Quibus ex posteriore parte ossibus fractis, capitis do-
 lor inest, vehemens et crassa e naribus fluxio malo est. Ii
 dolore antea ad oculum suborto, rigore corripiantur. Quin
 etiam ossium ad tempora effracturae convulsionem accer-
 sere solent.

Ed. Chart. VIII. [862. 863.] Foef. I. 148. 149. Ed. Lind. I. (538.)

Ἐπιπτόν πόνος σύντονος μετά πυρετοῦ ὀξέος, καὶ ἄλλου του σημείου τῶν ὑποδυσκόλων, τοὺς μὲν νέους ἐβδομαίους κτείνει, καὶ συντομώτερον παραφρονήσαντας, μὴ θύεντος πολλοῦ πύου ἐκ τοῦ ὠτός, ἢ ἐκ ῥινῶν αἵματος, μηδὲ ἄλλου του σημείου χρηστοῦ γενομένου· τοὺς δὲ πρεσβυτέρους βραδύτερον καὶ ἥσσον ἀναιρεῖ. τὰ τε γὰρ ὄτα φθάνει ἐκπύεειν, καὶ παραφρονέουσιν ἥσσον. ὑποστρέφουσι δὲ οἱ πολλοὶ τουτέων, καὶ οὕτως ἀπόλλυνται.

Κώφωσις ἐν ὀξέσι καὶ ταραχώδεσι παρακολουθοῦσα κακόν, κακόν δὲ καὶ ἐν τοῖσι μακροῖσιν. ἄγει δὲ τουτέοισι καὶ ἐς ἰσχία πόνους.

|| Ἐν πυρετοῖσι κώφωσις κοιλίην ἐφίστησιν.

Ἐτα ψυχρὰ καὶ διαφανέα, καὶ συνεσταλμένα ὀλέθριον.

Βόμβος ἐν ὀξέσι καὶ ἦχος ἐν ὣσὶ θανάσιμον.

[863] Ἦχοι μετά ἀμβλυωμοῦ καὶ κατὰ ῥίνας βάρεος παρακρουστικόν, καὶ αἰμορροαγέει.

Auris intensus dolor cum febre acuta, ac caeteris aliquanto gravioribus signis, juvenes quidem intra septimum diem, aut etiam celerius cum delirio necat, nisi puris copia ex aure, aut sanguis ex naribus effluat, aut aliud quoddam laudabile signum extiterit. Aetate autem proveciores tardius aut minus tollit. Nam et in his aures ante suppurant et delirium minus infestat. Sed et in hac aetate multis morbus revertitur, ac proinde interficere solet.

In praecipitibus et turbulentis morbis obveniēns surditas malo est. Quin et in longis morbis malum portendit, ac in his ad coxendices labores convehit.

In febribus enata surditas alvum remoratur et fistit.

Aures frigidae, pellucidae contractaeque perniciem minantur.

In praecipitibus morbis murmur edentes ac tinnientes aures mortem praenunciant.

Aurium sonitus cum visus hebetudine et ad nares gravitatis sensu, mentis excessum, ac sanguinis ex naribus profluvium praefagiunt.

Ed. Chart. VIII. [863.] Foef. I. 149. 150. Ed. Lind. I. (538. 539.)

Οἷσι κώφωσις μετὰ καρηβαρίας καὶ ὑποχονδρίου ἐντά-
σιος, καὶ πρὸς αὐγὰς ἐνοχλεῖν αἰμορροεῖ.

Ἐν ὄξει πυρετῶ ὦτα κωφοῦσθαι μαρτυρῶν.

Οἱ δύσκωφοι ἐν τῷ λαμβάνειν τρομώδεις, (539) γλωσ-
σαν παραλελυμένοι, τωθροὶ, κακόν.

Προσηκούσης ἀρρώσειης κώφωσις, καὶ οὖρον ὑπέρυθρον,
ἀκατάστατον, ἐναιωρεῦμενον, παρακρουστικόν. τὸ ἰκτεροῦσθαι
ἐν τούτοισι κακόν, κακόν δὲ καὶ ἐπὶ ἰκτέρου μώρωσις. τού-
τους ἀφώνους αἰσθανομένους ξυμβαίνει πνίγεσθαι. τάχα δὲ
καὶ κοιλίη πονηρεῖται τούτοισι.

|| Τὰ δὲ ὀδυνηρῶς παρ' οὓς ἀνιστάμενα ὀλέθρια.

Τὰ παρ' οὓς ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν ἀλγήματος ἐρυθρήματα
ἐν πυρετοῖσι γινόμενα, σημεῖον μὲν ἐρυσσιπέλατος ἐπὶ προσώ-
που ἔσομένου. ἀτὰρ καὶ σπασμοὶ ἐκ τῶν τοιουτέων γίνονται
μετὰ ἀφωνίης καὶ ἐκλύσιος.

Qui surditate cum capitis gravitate ac praecordiorum
contentione vexantur, si oculorum acies perturbatur, in iis
sanguinis e naribus fluxum sperare oportet.

In acuta febre aures obtusae vehementem insaniam
portendunt.

Gravi surditate tentati, dum aliquidprehendunt tre-
muli, linguae resolutione ac torpore affecti, male habere
judicantur.

Procedente morbo surditas ac urina subrubra, cum
nullo sedimento, sed cum sublimamentis in medio innatan-
tibus, mentis emotionem praenunciant. In his morbo regio
corripi malum est. Quin etiam malo est ex morbo regio fa-
tuitas. Hos voce defectos absque sensuum laesione praeser-
vari contingit. Ac fortassis etiam in his alvus male afficitur.

Quae cum dolore exoriantur ad aures tubercula perni-
ciam minantur.

In febribus ex praegresso dolore rubores ad aures sub-
nascentes, ignis sacri in facie spem faciunt. Quin et con-
vulsiones cum vocis privatione et virium exolutione ad
haec consequi par est.

Ed. Chart. VIII. [863.] Foesl. I. 150. 151. Ed. Lind. I. (559.)

Τὰ παρ' οὓς ἐπὶ πλείστοισι δυσώδεσι πυρετῷ ὄξει, ὑποχονδρίῳ συντόνῳ, χρονιωτέρως ἀρθέντα κτείνει.

Τὰ παρ' οὓς φαῦλα τοῖσι παραπληκτικοῖσι.

Τὰ παρ' οὓς ἐν μακροῖσι μὴ ἐκπυοῦντα θανάσιμον. κοιλία δὲ τοῖσι τουτέοισι τάχα φέρονται. ἤρά γε οἷσι τὰ παρ' ὧτα κεφαλαλγικοῖσιν; ἤρά τι ἐφιδροῦσι τὰ ἄνω; ἤρά τι καὶ ἐπιθρίγγουσιν; ἤρά γε αἱ κοιλίαι καταθρήγγυνται, καὶ τι καὶ κοματώδεις, ἄρα καὶ τὸ ὑδατῶδες οὔρον, ἐναιωρεῦμενον λευκοῖσι, καὶ τὰ ὑποποίκιλα, ἔγλευκα, δυσώδεα.

|| Τὰ παρ' οὓς λαπάσσει βηχία μετὰ πτυαλισμῶν ἰόντα.

Οὐρα τοῖσι παρ' ὧτα ταχὺ καὶ ἐπ' ὀλίγον πεπαινώμενα φλαῦρα. καὶ τὸ καταψύχεσθαι ὧδε πονηρόν.

Τὰ παρ' οὓς ἐν τοῖσι χρονίοισιν ἐκπυεύμενά, μὴ λευκῷ σφύδρα καὶ ἀνόθμῳ κτείνει, καὶ μάλιστα γυναῖκας.

In plurimis graveolentibus dejectionibus cum febre acuta, praecordiorum contentione, ex longo intervallo oborta ad aures tubercula mortem adferunt.

Tubercula ad aures excitata in leviter sideratis malo sunt.

In diuturnis morbis non suppurantia aurium tubercula mortem adferunt. His autem alvi fere demittuntur. Quin et in his considerandum in quibus speramus abscessus circa aures futuros, num ex capite doleant, num superiorum partium tenuibus sudoribus disfluant, nunquid etiam subinde novum rigorem sentiant, an forte etiam alvi affatim perumpant, aut aliquo sopore detineantur. Videndum quoque num et in his urina diluta cum sublimibus quibusdam in medio suspensis, albidis et aliquantum variantia, exalbiantia, aut graveolentia appareant.

Tussiculæ quæ cum crebris oris sputationibus procedunt, tubercula ad aures emolliunt.

In tumoribus ad aures urinae celeriter ac paucò tempore concoctæ damno sunt. Quin et perfrigerari itidem malum est.

In diuturnis morbis suppurati ad aures tumores, nisi pus admodum album ac sine odore reddant, exitium, praecipue mulieribus, afferunt.

Ed. Chart. II. [863. 864.] Foef. I. 151. 152. Ed. Lind. I. (540.)

Τὰ παρ' οὗς (540) μάλιστα ἐκ τῶν ὕξέων ἐν τοῖσι καυσώδεσι γίνεται, κῆν μὴ κρίσιν ποιήσῃ καὶ ἐκπεπαίνηται, ἢ ἐκ ῥινῶν αἷμα ῥυῆ, ἢ οὖρα ὑπόστασιν παχεῖαν λάβῃ, ἀπόλλυνται. τὰ πολλὰ δὲ τῶν τοιούτων οἰδημάτων προαποκαθίστανται. προσεπιθεωρεῖν δὲ καὶ τοὺς πυρετοὺς ἦν τε ἐπιτείνωσιν, ἦν τε ἀγιῶσι, καὶ οὕτως ἀποφαίνεσθαι.

Ἐπὶ κωφώσει καὶ κωφότητι ἐκ ῥινῶν ὑποστάζειν, ἔχει τι δύσκολον. ἔμετος τουτέοισι ἀρμόσει, καὶ κοιλίης ταραχή.

Ἐκ κωφώσιος ἐπιεικώς τὰ παρ' ὠτα, ἄλλως τε καὶ ἦν ἀσώδες τι γίνηται, ἀτὰρ καὶ τοῖσι κωματώδεσιν ἐπὶ τουτέοισι καὶ μᾶλλον τι τὰ παρ' ὠτα.

Κώφωσιν ἐκ πυρετῶν ῥύσις ἢ ῥινῶν λύει, καὶ κοιλίης ταραχή.

[864] || Πρόσωπον ἐκ μετεώρου ταπεινούμενον, καὶ φωνὴ λειοτέρη καὶ ἀσθενεστέρη γινομένη, καὶ πνεῦμα μανώτερον, ἀνεσιν ἐς τὴν ἐπιούσαν σημαίνει.

Ex praecipitibus morbis in febribus ardentibus maxime tubercula ad aures exoriuntur, ac nisi judicatorie solvantur et maturescant, aut sanguis ex naribus profluxerit, aut crassum sedimentum urina acceperit, aegros interimunt. Prius vero hujusmodi tumores subsidunt ac conquiescunt. Sed et insuper febres ipsas in considerationem adhiberi convenit, num intendantur aut remittant, atque ita de tota re sententiam ferre.

In surditate ac torpore ex naribus substillatio molestiam quandam exhibet. Iis vomitio ac alvi perturbatio conveniet.

Ex surditate tubercula ad aures exoriri consentaneum est, idque praesertim si anxietas quaedam contingat. Quin etiam iis qui sopore detinentur, tumores ad aures sperare magis oportet.

Surditatem in febribus enatam sanguinis ex naribus profluvium ac alvi perturbatio tollit.

Facies ex tumida depressa, ac vox laevior ac remissior evadens, spiritus quoque rarior ac lenior, postera die remissionem fore denunciat.

Ed. Chart. VIII. [864.] Foef. I. 152. Ed. Lind. I. (540. 541.)

Προσώπου διαφθορὴ θανάσιμον, ἥσπον δ', εἰ δι' ἀγρυπνίην, ἢ λιμόν, ἢ κοιλίης ἐκτάραξιν γένηται. καθίσταται δὲ ἐν ἡμέρῃ καὶ νυκτὶ τὸ διὰ ταῦτα διαφθαρέν. γένοιτο δ' ἂν τοιοῦτον, ὀφθαλμοὶ κοῖλοι, ῥίς ὀξεῖα, κρόταφοι συμπεπτωκότες, ὄτα ψυχρά καὶ συνεσταλμένα, δέρμα σκληρόν, χροῖα ὠχρόν ἢ μέλαν. πελαινόμενον δὲ ἐπὶ τουτέοισι βλέφαρον, ἢ χεῖλος, ἢ ῥίς, συντόμως θανάσιμον.

Προσώπου εὐχροια καὶ σκυθρωπότης ἐν ὀξεῖ κακόν. μετώπου ξυναγωγή ἐπὶ τουτέοισι φρενιτικόν.

Περὶ πρόσωπον εὐχροια, καὶ ἰδρωῖτες ἀπυρέτοισι, κόπρανα παλαιὰ (541) ὑπέοντα οἱ σημαίνει, ἢ διαίτης ἀταξίαν.

Τὰ κατὰ ῥίνας ἐρυθρήματα, κοιλίης ὑγραινομένης σημεῖα.

Τοῖσι κατὰ τὰ ὑποχόνδρια ἢ τὸν πλεύμονα πόνοισι ἐμπυρομένοισι κακόν.

Ὄφθαλμῶν καθαρότης καὶ τὰ λευκὰ αὐτέων ἐκ μελάων ἢ πελίων καθαρὰ γίνεσθαι κρίσιμον. ταχέως μὲν οὖν

*Facies corruptela lethalis est, minus tamen si ob per-
vigilium, aut inedia, aut alvi perturbationem contingat.
Nam quae ex his causis orta est corruptelae species, una die
aut nocte in integrum restituitur. Hujusmodi autem faciei
hae sunt notae, oculi concavi, nares acutae, collapsa tem-
pora, frigidae aures contractaeque, cutis dura, color palli-
dus aut niger. Ad haec quoque livescens palpebra, aut labrum,
aut nasus mortem in propinquo esse significat.*

Vultus bene coloratus, tetricus ac superciliolosus in morbo acuto malo est. Insuper frons contracta phrenitidem denunciat.

Bene colorata facies cum sudoribus diffluentibus absque febre, vetusta stercorea subesse, aut inordinatam victus rationem prae se fert.

Narium rubores alvi liquidae et diffluentis sunt indicia.

Quae ad praecordia aut pulmonem dolores faciunt, si in pus vertuntur, malum denotant.

Oculorum claritas, ac eorum album ex nigro aut livido clarum fieri, ad judicationem confert. Ac quo celerius cla-

Ed. Chart. VIII. [864.] Foëf. I. 152, 153, 154. Ed. Lind. I. (541.)
καθαιρομένων ταχείαν σημαίνει κρίσιν, βραδέως δὲ βραδυ-
τέραν.

|| Τὸ ἀγλυῶδες τῶν ὀφθαλμῶν, ἢ τὸ λευκὸν ἐρυθραι-
τόμενον, ἢ πελαινόμενον, ἢ φλεβῶν μελάνων πληρούμενον,
οὐκ ἀστεῖον. φλαῦρον δὲ καὶ τὸ τὴν ἀγῆν φεύγειν, ἢ δα-
κρύειν, ἢ διαστρέφασθαι, καὶ τὸν ἕτερον ἐλάσσω γίνεσθαι,
πονηρόν. καὶ τὸ τὰς ὄψιας πυκνὰ διαφύπτειν, ἢ ληυία μι-
κρὰ περὶ αὐτὰς, ἢ αἰγίδα λεπτὴν ἴσχειν, ἢ τὸ λευκὸν μέζω
γίνεσθαι, τὸ δὲ μέλαν ἐλάσσω, ἢ κρύπτεσθαι τὸ μέλαν ὑπὸ
τὸ ἄνω βλέφαρον. πονηρόν δὲ καὶ κοιλότης ὀμμάτων, καὶ
ἐκθλιψις ἔξω σφοδρὰ, καὶ λαμπηδόνος ἐκθλιψις, ὥστε μὴ
δύνασθαι τὴν κόρην ἐκτείνεσθαι, καὶ βλεφαριδῶν καμπυλό-
της, καὶ πῆξις ὀμμάτων, συνεχέως τε μύειν, καὶ χρώματα με-
ταβάλλειν, καὶ βλέφαρα μὴ συμβάλλειν ἐν τῷ καθεύδειν ὀλέ-
θριον. κακὸν δὲ καὶ ἰλλαίνων ὀφθαλμός.

|| Ὅφθαλμῶν ἐρευθός ἐν πυρετῷ γενόμενον κοιλήτης
πονηρίην χρονίην σημαίνει.

rescunt, eo celeriore judicationem, at tardius tardiore
significant.

Caligine obducti oculi, aut eorum album rubescens,
aut livescens, aut nigris venis refertum, nihil probi prae
se fert. Malum quoque est et lacem refugere, aut illachry-
mare, aut perverti, atque ex his alterum minorem esse per-
niciem denunciat et oculos crebro disjicere, gramias ac par-
vas sordes ipsis adhaerescere, aut albescentem humorem
concretum et tenuem, aegida nominant, habere, aut eorum
album augeri, nigrum autem imminui, aut nigrum a supe-
riore palpebra contegi. Vitiosa quoque est oculorum cavitas
et vehemens oculi foras expressio, ac splendoris elisio, adeo
ut pupilla extendi nequeat et cilia retorta, ac fixi oculi ac
continenter conniventes, coloris immutatio, aut palpebras
per somnum non committere, perniciem ostentat. Quin et
distortus oculus malo est.

In febre ortus oculorum rubor diuturnam alvi mali-
gnitatem prae se fert.

Ed. Chart. VIII. [864. 865.] Foesl. I. 154. 155. Ed. Lind. I. (541. 542.)

Αἰ παρ' ὀφθαλμῶν ἐπαναστάσεις ἐν τῆσιν ἀνακομιδῆσι κοιλίην καταρῶγγνύουσιν.

Ἐπὶ ὀμμάτων διαστροφῇ κοπιώδει, πυρετώδει ῥίγος ὀλέθριον. καὶ οἱ κοματώδεις ἐν τουτέοισι κακόν.

Ὅφθαλμιῶντι ἀνδρὶ πυ(542)ρετοῦ ἐπιγενομένου λύσις· εἰ δὲ μὴ, κίνδυνος τυφλωθῆναι, ἢ ἀπολέσθαι, ἢ ἀμφοτέρω.

Οἷσιν ὀφθαλμιῶσι κεφαλαλγίη προσγίνεται, καὶ παρακολουθεῖ χρόνον πουλὴν, κίνδυνος τυφλωθῆναι.

Ὅφθαλμιῶντι διάρροια ἀπὸ ταυτομάτου χρήσιμον.

Ὅμμάτων ἀμαύρωσις, καὶ τὸ πεπηγὸς ἀγλυῶδες κακόν.

[865] || Ὅμμάτων ἀμαύρωσις ἅμα ἀψυχίη σπασμῶδες συντόμως.

Ὅμμάτων ὀρθότης ἐν ὄξει, καὶ κίνησις ὄξειή, καὶ ὕπνος ταραχώδης, ἀγρυπνίη, ποτὲ δὲ καὶ στάξιες ἐκ ῥινῶν οὐδὲν ἀγαθόν.

Πρὸς τὴν ἀφὴν μὴ περικαέες, φρενιτικοὶ γίνονται, καὶ μᾶλλον, ἢν αἷμα ῥυῖ.

Erumpentes circa oculos eminentiae, dum aegri ex morbo recreantur, prorumpentis alvi spem faciunt.

Cum oculorum perversione, febribus et lassitudinis sensu detento, rigor perniciem minatur. Atque in hujusmodi casibus soporati malum denunciant.

Lippitudine affecto suborta febris solutionem affert, si minus, caecitatis, aut mortis; aut etiam utriusque metus est.

Quibus cum lippitudine capitis dolor accedit et longo tempore perseverat, caecitatis metus impendet.

Lippitudine laborantem sponte alvus profluens juvat.

Oculi hebescentes et obtusi, concreti ac caligantes malum portendunt.

Oculorum hebetatio cum animi defectione promptam convulsionem denunciat.

In praecipiti malo rectus oculorum obtutus ac motus pernicitas, somnus turbulentus, pervigilium, interdumque sanguinis ex naribus stillationes, nihil boni denunciant.

Qui in febribus ad tactum nullum ardoris sensum praese ferunt, phrenitici fiunt, idque magis, si sanguis fluxerit.

Ed. Chart. VIII. [865.] Foesl. I. 155. 156. Ed. Lind. I. (542. 545.)

Γλωσσα δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν πεφρικυῖα, τῷ δὲ χροίματι διαμένουσα, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου τραχυνομένη, καὶ πελαινομένη καὶ ῥηγνυμένη θανάσιμον. σφόδρα δὲ μελιανομένη ἐν τεσσαρεσκαίδεκάτῃ κρίσιν γενέσθαι δηλοῖ. χαλεπωτάτη δὲ ἐστὶν ἢ μέλαινα καὶ γλωρῆ.

|| Γλωσσα παρὰ τὸ δικροῦν ὡσπερ σιάλω λευκῇ καταλείφεται, σημεῖον ἀνέσεως πυρετοῦ, πάχους μὲν ἔοντος τοῦ ἐπιγενήματος ἀυθημερόν, λεπτοτέρου δὲ ἐξ τὴν ὑστεραίην, ἔτι λεπτοτέρου τριταίην. τὰ δὲ αὐτὰ σημαίνει καὶ ἐπ' ἄκρην τὴν γλωσσαν γινόμενα, ἦρσον δέ.

Γλωσσα τρομάθης μετὰ ἐρυθήματος κατὰ ῥίνας καὶ κοιλίης ὑγρῆς, τὰ δὲ ἄλλα ἀσήμως ἔχοντα κατὰ πλεύμονα ποτηρῆ, καὶ ὀξείας καθάρσιας ὀλεσθρίους σημαίνει.

Γλωσσα παρὰ λόγον ἀπαλυνομένη καὶ ἀσώδης μεθ' ἰδρωτός ψυχροῦ ἐπὶ κοιλίῃ ὑγρῇ (543) μελάνων ἐμέτων ἐστὶ σημεῖον. τὸ κοπιῶδες ἐν τουτέοισι κακόν.

Lingua circa initia quidem horrida, in eodem vero colore perseverans, procedente vero tempore ubi exasperatur, livescit, finditur, mortem denunciat. Quod si admodum nigrescat, decimo quarto die judicationem promittit. Periculi autem maxime plena est nigra et ex virore pallescens.

Linguae bifulcum velut saliva alba obductum, febris remissionem indicat, eo quidem quod agnatum est crasso existente, eodem die, si vero tenuius fuerit, postridie, perendie quoque, si adhuc tenuius fuerit. Eadem etiam significatio est, si haec circa summam linguam contingant, minus tamen firma.

Lingua tremula cum narium rubore et alvo humecta, si reliqua quae sunt circa pulmonem nullam judicationis significationem prae se ferant, malo est, ac celeres perniciosas purgationes denunciat.

Lingua praeter rationem mollis reddita, ac nauseabunda, cum sudore frigido, ab alvo liquida, nigrae vomitionis significationem affert. In his lassitudinis sensus malum denunciat.

Ed. Chart. VIII. [865.] Foef. I. 156. 157. Ed. Lind. I. (543.)

Αἱ τρομάδες γλῶσσαι τισὶ καὶ κοιλίην ὑγρὴν ποτε ποιέουσι. μελανθεῖσαι δὲ ἐν τουτέοισι ταχὺν θάνατον σημαίνουσιν. ἤρά γε τρομάδης γλῶσσα σημαίνει οὐχ ἰδρυμένην γνώμην;

|| Αἱ δασεῖαι κατάξηροι φρενιτικάι.

Ὅδοντας συνερίζειν ἢ πρίειν, ἢ μὴ σύνηδες ἐκ παιδίου, μακρὸν καὶ θανάσιμον. ἤδη δὲ παραφρονέων ἦν ποιήη τοῦτο, παντελῶς ὀλέθριον. ὀλέθριον δὲ καὶ ξηραίνεσθαι τοὺς ὀδόντας.

Ὅδόντος σφακελισμὸς ἀπόστημα παρὰ οὐλον γενόμενον λύει.

Ἐπὶ ὀδόντος σφακελισμῷ πυρετὸς ἐπιγενόμενος σφοδρὸς, καὶ παραφροσύνη θανάσιμον. ἦν δὲ σώζονται, ἔλκεα ἐκπυήσει, καὶ ὀστέα ἀφίσταται.

Οἷσι περὶ τὴν ὑπερώην ὑγροῦ σύστασις γένηται, ὡς τὰ πολλὰ πνοῦται.

Τὰ περὶ γέννας ἀλγήματα σφοδρὰ κίνδυνος εἰς ὀστέου ἀνάπλευσιν ἐλθεῖν.

Χεῖλος συσπόμενον σημαίνει κοιλίης χολώδεος κατάρρηξιν.

Linguae tremulae quibusdam etiam alvum humectam nonnunquam reddunt. In his autem si nigricent, etiam mortem denunciant. Ac fortassis lingua tremula instabilem mentem et a fede constantiae deturbatam significat.

Linguae densae et peraridae phrenitidem portendunt.

Dentium collisio aut stridor, praeter consuetudinem a teneris contractam insaniam ac mortem denunciat. Quod si jam deliranti istud accidat, prorsus exitiale est. Quin et dentes reficari perniciem denotat.

Dentis sideratio abscessum ad gingivas enatum solvit.

Ad dentis siderationem vehemens accedens febris cum delirio mortem minatur. Quod si serventur aegri, ulcera pus colligent et ossa abscedent.

Quibus ad palatum humor colligitur, plerumque in pus vertitur.

In vehementibus circa maxillas doloribus periculum est ut os fluctuet.

Contractum labrum biliosae alvi perruptionem denunciat.

Ed. Chart. VIII. [865. 866.] Foesl. I. 157. 158. Ed. Lind. I. (543. 544.)

Τὰ ἀπὸ οὐλῶν αἵματα ἐπὶ κοιλίῃ ὑγρῇ ὀλέθρια.

Πτυάλου ἀναχρέμεις ἐν πυρετῷ πελιδναί, μέλαιναί, γολώδες, ἐπιστάσαι μὲν κακόν, ἀποχωρέουσαι δὲ κατὰ λόγον χηρῆσιμον.

Οἷσιν ἀλμώδεα πτύελα, καὶ βήξ ὑφίσταται, τουτέοισι χροῦς ἐρυθραίνεται ὅσον ἐξανθήματα, πρὸ δὲ τῆς τελευτῆς τραχύνεται.

|| Ἀναχρέμεις πυκνή, ἣν δὴ τι καὶ ἄλλο σημεῖον προσῆ, φρεντικόν.

Αἰ μετ' ἐκλύσιος ἀφωνίαί κάκισταί.

Αἰ ἐπ' ὀλίγον θρασείες παρακρούσεις πονηρόν καὶ θη(544)ρωῶδες.

Οἷσι φωνὴ ἅμα πυρετῷ ἐκλείπει μετὰ ἀκροσίας, τρομώδες θνήσκουσιν.

Αἰ ἐν πυρετῷ ἀφωνίαί σπασμώδεα τρόπον, ἐκστάσαι σιγῇ, ὀλέθριον.

Αἰ ἐκ πόνου ἀφωνίαί δυσθάνατοι.

Sanguis ex gingivis cum humecta alyo profluens perniciem minatur.

In febre sputi excreationes lividae, nigrae, biliosae, subsistentes quidem malae sunt, si vero pro ratione excernantur, utiles.

Quibus falsa sputa cum tussi subsistunt, iis corpus velut efflorescentibus pustulis rubescit, ante obitum vero exasperatur.

Excretio frequens, siquidem etiam aliud quoddam signum affuerit, phrenitidem portendit.

Vocis defectiones cum virium exolutione pessimae.

Quae brevi tempore durant feroces mentis emotiones, malae sunt et in ferinas evadunt.

Quos vox cum febre et absque ulla judicatione deficit, ii tremuli intereunt.

Vocis defectiones in febre quae convulsionis speciem prae se ferunt et in mentis emotionem cum silentio desinunt, perniciem ostentant.

Quibus voces cum dolore deficiunt, ii tandem non sine summo cruciatu vitam cum morte commutant.

Ed. Chart. VIII. [866.] Foes. I. 158. 159. Ed. Lind. I. (544.)

*Αἰ μετ' ἐκλύσιος κατόχως ἀφωνίαι ὀλέθριοι.**Αἰ κατακλύμεναι φωναὶ μετὰ φαρμακείην ἤμα πονηρόν; τούτων οἱ πλεῖστοι ἐφιδροῦσι, καὶ κοιλίας καθυγραίνονται.**Ἐν ἀφωνίῃ πνεῦμα οἷον τοῖσι πνιγομένοισι πρόχειρον πονηρόν. ἤρά γε καὶ παρακρουστικόν.**|| Αἰ ἐκ κεφαλαλγῆς ἀφωνίαι ἅμα ἰδρῶτι πυρετώδεις, χαλῶντα ἐπ' αὐτοὺς, ἀνιέντα χροσιώτερα. ἐπιθίγγοντα τούτοις οὐ πονηρόν.**Αἰ μετὰ ἀφωνίης ἐκστάσιες ὀλέθριοι.**Αἰ τοῖσιν ἐπιθίγγουσιν ἀφωνίαι θανάσιμον. εἰσὶ δὲ κεφαλαλγέες οἱ τοιοῦτοι ἐπιεικέως.**Αἰ μετ' ἐκλύσεως ἀφωνίαι, ἐν πυρετῷ ὀξεῖ ἀνιδρῶτι, εἰσὶ μὲν θανάσιμοι, ἤσσον δὲ τῷ ἐφιδροῦντι, χρόνον δὲ σήμαινει, ἴσως δὲ καὶ οἱ ἐξ ἐπιστροφῆς παθόντες τοιοῦτον ἀσφαλίστατοι.*

Vocis defectiones cum virium exolutione ac alto fupore, quem catochon vocant, perniciem minantur.

Confractae voces post medicamenti purgantis potionem considerandae num pravae sint. Horum plerisque tenues sudores diffluunt et alvi humectantur.

In vocis defectione respiratio velut iis qui suffocantur conspicue elata et visui exposita perniciem minatur. Animadvertendum etiam est num delirium praenunciet.

In febre cum sudore vocis ex capitis dolore defectiones, si per se resolvuntur aegri, ac praeter voluntatem excrementa demittantur, malumque remitti videatur, diuturni morbi metus est. In his subinde obortus rigor damnari non debet.

Vehementes infaniae cum vocis defectione perniciem intentant.

Vocis defectiones rigore subinde correptis lethales, saepe ii capitis dolore conflictari solent.

Vocis defectiones cum virium exolutione, in acuta febre sine sudore, sunt quidem lethales, cum sudore vero minus, at temporis diuturnitas significatur. Ac fortasse quidem quibus ex morbi reversione tale quid contingit, securissime

Ed. Chart. VIII. [866.] Poel. I. 159. Ed. Lind. (544. 545.)
 ὀλέθριώτατοι δὲ τῶν τοιούτων οἵσι τὰ ἐκ' ἑτέρον καὶ οἵσι
 κοιλία καθυγραίνονται.

Ἡ ὀξυφωνή κλανθμώδης, καὶ ὀμμάτων ὀμαύρωσις σπασ-
 μῶδες. οἱ ἐξ τὰ κάτω πόνοι τοῦτέοισιν εὐφορον.

Ἄμα φωνὴ τρομώδει λύσις κοιλίης παράλο(545)γος, ἐν
 τοῦτέοισι διεστιγχόσι χρόνιοισιν ὀλέθριος.

Αἱ πυκναὶ ὑποκαρώδες ἀφωνίαι ξυστάσαι φθινώδεα
 προσημαίνουσι.

Πνεῦμα πυκνὸν μὲν καὶ σμικρὸν ἔὼν φλεγμονὴν καὶ πό-
 νον ἐν τοῖσι καιρίοισι τόποισι σημαίνει. μέγα δὲ καὶ διὰ πολ-
 λοῦ παραφροσύνην ἢ σπασμὸν, ψυχρὸν μὲν θανάσιμον, θα-
 νάσιμον δὲ καὶ πυρετῶδες καὶ λιγνυῶδες πνεῦμα ἤσπον δὲ τοῦ
 ψυχροῦ καὶ τὸ μέγα ἔξω πνεόμενον, σμικρὸν δὲ εἶσω, καὶ τὸ
 μικρὸν ἔξω, μέγα δὲ εἶσω. κάκιστον δὴ καὶ πλησίον θανάτου
 καὶ τὸ ἐκτείνον καὶ κατεπεῖγον, καὶ ἀμαυρὸν, καὶ διπλῆ εἶσω
 ἐπανάκλησις, ὁποῖον ἐπεισπνέουσιν. εὐπνοια δὲ ἐν πᾶσιν, ὀκίσα

habent. Ex iis autem maximo in periculo versantur quibus
 sanguis ex naribus perfluit et alvi effunduntur.

Vox acuta ejulabunda ac oculorum hebetudo convul-
 sionem minantur. His dolores ad inferiores partes demissi
 toleratu sunt faciles.

Alvi solutio quae praeter rationem accidit, cum voce
 tremula, in his diutius perseverante perturbatione pernicies
 intentatur.

Crebrae et quae cum sopore quodam consistunt vocis
 defectiones tabem denunciant.

Spiratio frequens quidem et parva aut inflammatio-
 nem aut dolorem principalium partium indicat, magna vero
 et ex longis intervallis delirium aut convulsionem. Et frigi-
 dus quidem spiritus lethalis est, mortem quoque affert fe-
 briculofus et fuliginofus, frigidus tamen minus. Et magnus
 quoque foras expiratus, parvus vero intro et parvus foras,
 magnus vero intro. Pessimus quidem ad mortemque proxime
 accedit et qui protensus est ac urgens et obscurus, duplica-
 taque intro revocatio, qualis inspirationem conduplicanti-
 bus. Facilis autem spiratio in omnibus morbis qui cum febre

Ed. Chart. VIII. [866. 867.] Foesl. L. 159. 161. 162. Ed. Lind. I. (545. 546.)
 ἐν πυρετῷ ὄξει, κῆν ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρησι κρίνεται, μεγάλην ἔχει ῥοπήν ἐς σωτηρίην.

|| Τραχήλος σκληρὸς καὶ ἐπώδυνος, καὶ γενύων σύνδεσις, καὶ φλεβῶν σφαγιτίδων παλμὸς ἰσχυρὸς, καὶ τενόντων ξύντασις ὀλέθριον.

Τὰ ἐν φάρυγγι ἰσχνῷ ἀλγήματα πνιγώδεα ἀπὸ κεφαλῆς ἀληθόνοιο ὀρμώμενα σπισμώδεα.

Αἱ τραχήλου καὶ μεταφρένου ψύξεις δοκίουσαι, καὶ ὄλου δὲ τοῦ σώματος, σπασμώδεις, ἐν τουτέοισι κριμνώδεις οὐρήσιες.

|| Οἷσι κατὰ φάρυγγα ἐρεθισμοὶ, ἐπιεικίως τὰ παρ' οὓς ἐπάσματα.

Φάρυγξ ἐπώδυνος, ἰσχνή, μετὰ δυσφορίας, ὀλέθριον ὀξέως.

[867] Οἷσι πνεῦμα ἀνέλκεται, καὶ φωνὴ πνιγμώδης, σπόνδυλός τε ἐγκάθηται, τουτέοισιν ἐπὶ τῆσι (546) τελευτήσιν οἶον σποσπῶντός τινος τὸ πνεῦμα γίνεται.

Φάρυγξ τρηγνυθεῖσα ἐπ' ὀλίγον, καὶ κοιλίη κενεῆσιν

acuta infestant et in quadraginta diebus judicantur, magnum habere ad salutem momentum existimanda est.

Cervix dura cum dolore et maxillarum connexio, ac jugularium venarum palpitatio vehemens, cum tendinum distensione perniciem minantur.

Faucium gracilium praefocantes dolores, ubi ex capitis dolore ortum duxerint, convulsiones adferunt.

Cervicis ac dorsi perfrictiones, quae etiam totum corpus pervadere videntur, convulsiones denunciant, in quibus urinae hordei tolli non exacte moliti crassioribus frustulis similia continent.

Quibus ad fauces irritamenta fiunt, iis moderata aurium tubercula excitantur.

Vehementer dolentes fauces absque tumore, cum labore et molestia praecipue exitium minantur.

Quibus spiritus retrahitur et vox strangulabunda est, iis cervicis vertebra intro desidet et ad exitum velut ex convulsione quadam respiratio ducitur.

Fauces leviter exasperatae et alvus inanibus exurre-

Ed. Chart. VIII. [867.] Foëf. I. 162. 163. Ed. Lind. I. (546.)
 ἀγασιάσσει, μετώπῳ ἀλγήματα, ψηλαφώδεις, ὀδονώδεις. τὰ
 ἐκ τουτέων ἀξανάμενα δύσκολα.

Τὰ κατὰ φάρυγγα ἰσχυρά ἀλγήματα, τὸ παρ' οὓς ἔπαρμα
 καὶ σπασμούς ἐργάζεται, τραχήλου καὶ γότου ἀλγήματα.

Μετὰ πυρετοῦ ὀξέος σπασμοὶ ὀλέθριον.

Τραχήλου καὶ πηγέων ἀλγήματα, σπασμώδεια, ἀπὸ προσ-
 ὄπου δὲ ταῦτα, καὶ κατὰ φάρυγγα.

Ἰσχυροὶ, ἰσχυροὶ πτυαλίζοντες, ἐν τουτέοισιν ἐν ὕπνοισιν
 ἰδρωῖτες ἀγαθοί. ἤρά γε καὶ τῷ ἰδρωῖτι κουφίσεσθαι τοῖσιν
 πλείστοισιν οὐ πονηρόν; οἱ ἔς τὰ κάτω πόνοι τουτέοισιν
 εὐφορα.

Ἐν ἀλγήματι γότου καὶ στήθεος αἱματώδης οὖρησις ἐπι-
 σιᾶσα ὀλέθριος ἐπιπόσις.

|| Τραχήλου πόνος κακὸν μὲν ἐπὶ πυρετῷ παντὶ, κίκι-
 στον δὲ ἐν οἴσιν καὶ ἐκμαρῆναι ἐλπὶς.

Ἐπὶ στήθεος ἀλγήματι πυρετώδει, καὶ κοιλίῃ ταραχώδης,
 γαστρικόδης, σημεῖα μελαινώων ὑποχωρησίων.

tionibus fatigata, frontis dolores in aegris palpantibus et
 more investigantium sensum contrectantibus, aut dolore af-
 fectis, si quae ex his increfcunt molestiam exhibent.

Vehementes fancium dolores aurium tubercula et con-
 vulsiones excitant, itemque cervicis ac colli dolores.

Convulsiones cum febre acuta perniciem denunciant.

Cervicis cubitorumque dolores convulsiones minantur,
 ex facie autem ad fauces illa procedunt.

Pallidis, gracilibus et crebra oris salivatione laboranti-
 bus, in somnis sudores boni sunt. Nempe quidem et horum
 plurimos sudore levati non improbandum. Quibus si dolores
 ad inferiora decumbant, toleratu faciles existunt.

In dorsi ac pectoris dolore cruentae mictionis sup-
 pressio laboriosum exitum affert.

Cervicis dolor in omni quidem febre malum. In his vero
 pessimum in quibus etiam vehementis insaniae metus est.

Pectoris dolor cum febre et alvus perturbata cum tor-
 pore nigras dejectiones prae se fert.

Ed. Chart. VIII. [867.] Foesl. I. 163. 164. Ed. Lind. I. (546. 547.)

Τὰ ἐν ὀξέσει κατὰ φάρυγγα ἰσχνὴν μικρὰ, ὀδυνώδεα, ὅτε χάνοι μὴ ῥηϊδίως συνάγοντι ἰσχνῶ, παρακρουστικά. ἐκ τουτέων φρενιτικοὶ ὀλέθριον.

Φάρυγξ ἔλκουμένη ἐν πυρετῶ μετ' ἄλλου σημείου τῶν δυσκόλων κινδυνώδες.

Ἐν πυρετοῖσιν ἐξαπίνης πνίγεσθαι, καὶ καταπίνειν μὴ δύνασθαι χωρὶς οἰδήματος κακόν.

Τράχηλον ἐπιστραφῆναι μὴ δύνασθαι, μηδὲ καταπίνειν, θανάσιμον ὡς τὰ πολλὰ.

Ἐποχόνδριον δὲ χρὴ μαλθακόν εἶναι, καὶ (547) ἄπονον καὶ ὀμαλές. φλεγμαῖνον δὲ ἢ ἀνομάλως ἔχον, ἢ ἀλγούμενον, σημεῖον ἀρρώστιας ἐστὶν οὐκ εὐήθεος.

|| Οἰδημα δὲ ἐν ὑποχονδρίοισι σκληρόν τε ζὸν καὶ ἐπόδνον κάκιστον μὲν εἰ παρὰ πάντων εἴη τῶν μερῶν. τῶν δὲ ἐκ τοῦ ἐνός μέρους ἀκινδυνότερον τὸ ἐκ τῶν ἀριστερῶν. σημαίνει δὲ ἐν ἀρχῇ μὲν τὰ τοιαῦτα θάνατον σύντομον, ὑπερβάλλοντα δὲ τὰς εἴκοσι, τοῦ πυρετοῦ μένοντος, ἐμπύησιν.

Ubi fauces in morbis acutis graciles sunt, parvae ac dolentes atque ubi os hiarit, si gracile appareat, nec facile contrahi possit, mentis emotionem metuere oportet, indeque succedens phrenitis perniciofa est.

Ubi febricitanti fauces exulcerantur, si aliud quoque ex gravioribus signis affuerit, periculum denunciandum est.

Per febres repente strangulari et devorare non posse, citra fumorem malum est.

Collum neque converti, neque devorare posse plerumque lethale.

Praecordia vero sine ullo doloris sensu aequaliter mollia esse oportet. At inflammatione tentata, aut inaequaliter affecta, aut dolore vexata, non contemnendae aegritudinis notas prae se ferunt.

Praecordia vero tumida, dura ac dolentia, si in universum sic affecta sunt, maximum quidem malum portendunt: si vero altera parte duntaxat, ex sinistra minus periculum impendit. Caeterum per exordia quidem mortem prope affore illa denunciant, ubi vero vigesimum diem superarunt

Ed. Chart. VIII. [867. 868.] Foef. I. 164. Ed. Lind. I. (547.)
 γίνεται δὲ τοῦτο ἐν τῇ πρώτῃ περιόδῳ. ῥῆξις αἵματος διὰ
 ῥινῶν κάρτα ὠφελείη. τὰ γὰρ πολλὰ κεφαλὴν οὔτοι πονέουσι,
 καὶ ὄψις ἀμαυροῦται, καὶ μᾶλλον εἰς ταῦτα προσγίνεσθαι
 προσδέχου τὴν ῥῆξιν. ἡλικίῃσι δὲ πέντε καὶ τριήκοντα ἐτέων.
 τοῖσι δὲ πρεσβυτέροισιν ἥσσον.

Τὰ μαλθακά δὲ καὶ ἀνώδυνα τῶν οἰδημάτων, χρονιότερα
 δὲ τὰς κρίσιαις ποιεῖται, καὶ ἥσσίην ἐστὶν ἐπικίνδυνα. τὰς δὲ
 ἐξήκοντα καὶ ταῦτα ὑπερβάλλοντα, τοῦ πυρετοῦ μένοντος, ἐμ-
 πνοῦται, παραπλήσια δὲ σημαίνει τοῖσιν ἐν ὑποχονδρίοισι καὶ
 τὰ περὶ κοιλίην, πλήν ἥσσον ἐκπνοῦται ταῦτα ἐκείνων, ἥμιστα
 δὲ ὑπὸ ὄμφαλόν, καὶ γίνεται δὲ ταῦτα μὲν ἐν χιτῶνι, τὰ δ'
 ἄνω κεκρυμένα. θανάσιμα δ' ἐστὶν αὐτῶν ὅσα ἂν εἴσω ῥαγῇ.
 τῶν δὲ λοιπῶν ἐμπνημάτων τὰ μὲν ἔξω ῥηγνύμενα βέλτιστον
 μὲν ὡς εἰς ἐλάχιστον καὶ ὀξύτατον συλλέγεσθαι, τὰ δὲ εἴσω
 μήτε ὄγκῳ, μήτε πόνῳ, [868] μήτε χροῶματι διάδηλον ἔξω
 ποίει. τὸ δὲ ἐναντίον κάκιστον. τινὰ δὲ τούτων διὰ πάχος

et febris detinuerit, in pus vertuntur. Atque intra primum
 circuitum istud contingit, ac sanguinis e naribus fluxus plu-
 rimum conducit. Etenim plerumque his caput dolet et ocu-
 lorum acies hebecit: atque tum sanguinis eruptio magis ex-
 pectari debet, idque circa quintum et trigessimum aetatis
 annum. In senioribus vero non item.

At vero molles et doloris expertes tumores longiore
 spatio finiuntur, nec ita grave periculum afferunt. Quod si
 neque intra sexaginta dies desinunt, ac febris detinet, sup-
 purationem expectare oportet. Idem vero haud secus quam
 in praecordiis perpenditur in tumoribus qui circa ventrem
 fiunt, nisi quod hi quam illi minus suppurant, minimum
 vero qui sub umbilico constituuntur. Atque hi quidem in tu-
 nica concluduntur, illi autem sursum diffunduntur. Ex qui-
 bus etiam mortem magis afferunt quicumque intro rumpun-
 tur. Reliquas autem suppurationes quae quidem foras erump-
 unt, maxime sane conducit in quam exiguum et acutissi-
 mum locum colligi. Quae autem intro vergunt, ut neque
 tumore, neque dolore, neque colore, manifestas foris notas
 edant. Quod vero contra sit pessimum est. Harum autem

Ed. Chart. VIII. [868.] Foes. I. 164. 165. Ed. Lind. I. (548.) πύου; (548) οὐ διασημαίνει: τὰ δὲ πρόσφατα τῶν ἐν τοιοῖν ὑποχονδρίοισιν ἐπαρμάτων, ἢν μὴ σὺν φλεγμονῇ ἤ, καὶ τοὺς ἀπ' αὐτῶν πόνοὺς λυεὶ βορβορῶγμός γενόμενος ἐν ὑποχονδρίῳ, καὶ μάλιστα μὲν διεκπέσθων δι' οὐρῶν καὶ διαχωρηματιῶν· εἰ δὲ μὴ, καὶ αὐτὸς διαπεριωθεῖς. ὠφέλει δὲ καὶ ὑποκάταβας ἐς τὰ κάτω χῶριά.

|| Σφύγμός ἐν ὑποχονδρίῳ μετὰ θορύβου παρακρουστικόν, καὶ μᾶλλον ἢν ὄφεις πυκνὰ κινεῶνται.

Καρδίας πόνος καὶ σφύγμός ὑποχονδρίων, πυρετοῦ περιψυχθέντος, κακόν; ἄλλως τε κἢν ἐφιδρῶσιν.

Ἐς ὑποχονδρίων ἐπιπίπτοντα ἀλγήματα ἄλλως τε πόνηρόν καὶ ἢν κοιλίας καθύγραίνῃ; κακίω δὲ ἐν ὀλίγῳ γινόμενα. καὶ τὰ παρ' οὓς τε ἀνισταμένα ἐκ τούτων κακοῦθαι, καὶ τὰ ἄλλα ἐκπύηματα.

Καρδιαλγικά καὶ μετὰ στρόφου κοιλίας θηρία καταδύγνυται.

quaedam propter puris crassitudinem nullam de se significationem ostendunt. At recentes praecordiorum tumores inflammationis expertes, ac dolores qui in ipsis fiunt, murmur circa praecordia exortum solvit, sed potissimum quidem ubi per urinas ac dejectiones elapsus fuerit, sin minus, ubi etiam hoc ipsum transmissum fuerit. Quin etiam ad infernas sedes devolutum juvat.

Praecordiorum pulsus cum turbatione mentem emovet, idque praecipue si oculi frequenter moveantur.

Oris ventriculi dolor ac praecordiorum pulsus cum febre in qua totus corporis habitus perfrigeratur, malum denunciant, idque praesertim si cum tenuibus sudoribus contingunt.

Ingruentes ad praecordia dolores cum alias pravi sunt, tum vero si alvos profundant. Deteriores autem si parvo tempore fiant. Quin et inde suborta ad aures tubercula, aliaeque suppurationes malignitatem prae se ferunt.

Oris ventriculi dolores cum intestinorum cruciata interaneorum animalia deiciunt.

Ed. Chart. VIII. [868.] Foesl. I. 165. 166. Ed. Lind. I. (548. 549.)

Καρδίας ἄλγημα πεσβυτέρω πυκνά ἐπιφοιτέον, θάνατον ἑξαπίναιον σημαίνει.

Ὅσιν ὑποχονδρία μετεωρίζεται κοιλίης ὑπόστασις, κακόν· μάλιστα δὲ φθινώδεις τῶν μακρῶν καὶ οἷσι κοιλίαι ὑγραινονται.

Ἐν ὑποχονδρίῳ φλεγμονή ἀποπυητική ἐστίν, οἷς πρὸ τῶν θανάτων μέλανα διαχωρέει.

Ἐποχονδρίων σύντασις μετὰ κόματος ἀσώθεος, κεφαλαλγικῶ, τὰ παρ' οὓς ἐπαίρει.

Μετὰ ὑποχονδρίων ἑπαρσιν τοῖσι χολώδεσι πνεῦμα μέγα καὶ πυρετὸς ὄξυς τὰ παρ' οὓς ἐπαίρει.

|| Ἐν ὑποχονδρίων ἄλγηματι ὑποβορβορούζοντι ὀσφύος ἄλγημα ἐπιγενόμενον ἐν πυρετοῖς κοιλίας ἐπιπολὺ καθυγραινει, (549) ἢν μὴ φῦσα καταδράγῃ ἢ οὔρου πλῆθος ἔλθῃ.

Ἐπὶ ὑποχονδρίῳ χρονίῳ καὶ κοιλίῃ δυσώδει παρ' οὓς ἀπόστημα κτείνει.

Τοῖσιν ἀπὸ ὑποχονδρίων ἄλγημασιν κοιλίη κατὰ μικρὸν

Oris ventriculi dolor seniori crebro adveniēns repentinam mortem denūciat.

Praecordia sublata subistente alvo malum denūciant, praecipue vero in his qui ex longo intervallo contabescunt et quibus alvi diffluunt.

Quibus praecordia inflammatione tentantur et pus colligunt, iis sub mortem nigra dejiciuntur.

Praecordiorum contentio cum sopore et incontinenti corporis jactatione, capitis dolore vexato tubercula ad aures excitat.

Ex praecordiorum tumore biliosis spiratio magna et febris acuta tubercula ad aures suscitāt.

In praecordiorum dolore cum aliquo murmure succedens lumborum dolor in febribus alvos plerumque humectat, nisi flatus eruperit aut urinae copia prodierit.

In praecordiis ex longo intervallo afflictis et graveolente alvo subnatum ad aures tuberculum mortem adfert.

Ex praecordiorum doloribus alvus aliquantum viscida

Ed. Chart. VIII. [868.] Foef. I. 166. Ed. Lind. I. (549.)
 ὑπόγλωσχα διαδιδοῦσα, βραχέα κοπρώδεια ἐκχέει, ἄρα καὶ
 αἰμορροῖται.

Οἷσιν ἐξαίφνης ἀπυρετοῖσιν ἐοῦσιν ὑποχόνδριοι καὶ
 καρδίας πόνος, καὶ περὶ σκέλεα καὶ κάτω μέρεια, καὶ κοιλίη
 ἐπῆρται, λύει φλεβοτομίη, καὶ κοιλίης ῥύσις. πύρεξι βλαβε-
 ρὸν τούτοισι. μακροὶ γὰρ οἱ πυρετοὶ καὶ ἰσχυροὶ γίνονται, καὶ
 βῆχες, καὶ πνεῦμα, καὶ λυγμοὶ γίνονται. λυεσθαι δὲ μελλόν-
 των τούτων πόνος ἰσχυρὸς ἰσχυίων, ἢ σκελέων, ἢ πύων πτύ-
 σις, ἢ ὄφθαλμῶν στέρησις ἐπιγίνεται.

Οἷσιν πόνοι ὑποχόνδριων, καρδίας, ἥπατος, τῶν περὶ
 ὀμφαλὸν μερῶν, αἵματος διαχωρήσαντος σώζονται, μὴ δια-
 χωρήσαντος δὲ θνήσκουσιν.

Οἷσιν ὑποχόνδρια λαπαρὰ, πρόσωπον ἐρόωμένον, οὐ
 λύονται χωρὶς αἵματος ῥύσις ἐκ ὑνῶν πολλοῦ, ἢ σπασμοῦ,
 ἢ ὀδύνης ἰσχυίων.

Αἰ πρὸς ὑποχόνδρια ἐν πυρετῷ ὀδύνη ἀναύδω, ἀνιδρωτὶ
 λυόμεναι, κακόν. τούτοισιν ἐς ἰσχύια ἀλγήματα.

paulatim transmittens, sercoracea pauca effundit, ac for-
 tassis sanguinem profundit.

Quos derepente absque febre praecordiorum aut oris
 ventriculi dolor, aut crurum et inferiorum partium affligit,
 alvusque intumescit, venae sectio, aut alvi fluxus solutionem
 adfert. his febricitare noxium est. Nam et longae et vehe-
 mentes febres subnascuntur, ac tusses et spirandi difficultas
 atque singultus fiunt. Quibus in solutionem spectantibus,
 vehemens coxarum dolor aut crurum, aut purulenta sputa-
 tio, aut ocalorum orbitas succedit.

Qui praecordiorum doloribus oris ventriculi jecoris,
 ac earum quae sunt circa umbilicum partium conflictantur,
 cruenta alvi dejectione liberantur, secus autem moriuntur.

Praecordia non mollia et facies bene habita, non nisi
 liberali sanguinis ex naribus profluvio, aut convulsione, aut
 coxendicum dolore solutionem accipiunt.

Praecordiorum dolores in febre aegro fari nequaen-
 te, si absque sudore solvantur, malum indicant. His ad coxen-
 diceas dolores decumbunt.

Ed. Chart. VIII. [869.] Foel. I. 167. Ed. Lind. I. (549. 550.)

[869] || Οἱ κατὰ κοιλίην ἐν πυρετῷ παλμοὶ ἐκστάσιος ποιέουσιν. αἰμορροΐη δὲ φρικώδης.

Αἱ ἐς ὑποχόνδρια ἐν πυρετῷ ὀδύναί ἀναΐσσουσαι, ἀνδρωτὶ λυόμεναι, κακοήθεις, τούτοισιν ἐς ἰσχίᾳ ἀλγήματα ἅμα πυρετῷ καυσώδει, κοιλίη καταδραγεῖσα ὀλέθριον.

Οἱ περὶ ὀμφαλὸν πόνοι παλμώδεις ἔχουσι μὲν (550) τε καὶ γνώμης παράφορον. περὶ κρίσιν δ' οὖν τούτοισι φλέγμα ἄλις συγγόν συν πόνῳ διέρχεται.

Μετὰ κοιλίης ὑπόστασιν ὑποχόνδρια μετέωρα κακὸν, μάλιστα δὲ τοῖσι φθινώδεσι τῶν μακρῶν, καὶ οἷσι κοιλίαι ὑγραίνονται.

Τοῖσιν ἀλυσμώδεσιν ἐν ὑποχόνδριῳ τὰ παρ' οὓς ἐπαρθένητα κτείνει.

Τὰ κατὰ κοιλίην σκληρόσματα μετὰ πόνου πυρετοῖσι φρικώδεσιν, ἀποσίτοισι σμικρὰ ἐφυγγραινομένης, κάθαρσιν οὐ διδόντα ἐς ἐμπύησιν ἤξει.

Ἐπερ ὀμφαλὸν πόνος, καὶ ὀσφύος ἀλγῆμα, φαρμακίη μὴ λυόμενα, ἐς ὑδρωπιῶδες ξηρὸν ἀποτελεῦται.

Quae contingunt in febre circa ventrem palpitationes, mentis emotiones adferunt. Quin et sanguinis ex naribus profluvium cum horroris sensu interdum accedit.

Dolores in febre ad praecordia affilientes, sine sudore soluti maligni sunt. In his dolores ad coxendices cum ardente febre, atque alvus affatim erumpens perniciem ostentant.

Dolores circa umbilicum cum palpitatione, mentis quidem alienatae significationem quandam praebent. At his sub judicationem conferta et crebra pituita cum dolore prodit.

Ex alvi suppressione sublata praecordia malum denunciant, praecipue vero in his qui ex longo intervallo contabescunt et quibus alvi humectantur.

Anxietate vexatis praecordiis oborta ad aures tubercula mortem adferunt.

Alvi durities cum dolore, in febribus horroris sensu insignibus, ac cibi fastidio laborantibus, nisi paulum humectata alvo purgationem faciat, ad suppurationem tendet.

Supra umbilicum labor ac lumborum dolor, qui remediis non cedit, in hydropem siccum desinit.

Ed. Chart. VIII. [869.] Fœf. I. 167. 168. Ed. Lind. I. (550. 551.)

Τὲ ἐξ ὀσφύος ἀλγήματα χροσιώτερα, πυρετῶ παροξυ-
νόμενα τριταιογενῶς, ποιέει τὰ θρομβώδεα αἵματα διαχωρεῖν.

|| Τὰ ἐν ὀσφύϊ ἀλγήματα αἰμορροϊκά.

Αἱ ἐξ ὀσφύος ἀλγήματος αἰμορροϊαὶ λαῦραι.

Οἷσιν ἐξ ὀσφύος ἀλγήματος ἀναδρομὴ ἐς κεφαλὴν, καὶ
χεῖρες νευρώδεις, καὶ καρδιαγικά, καὶ ἠχώδεα, αἰμορροϊκὰ
λάβρως, καὶ κοιλίαι καταδύγγυνται τούτοισι, καὶ γινῶμαι
τιραχώδεις ἐπιπολύ.

Αἱ ἐκ νότου ἀλγήματος ἀρρώστιας ἄρχαι δύσκολοι.

Ἐν ὀσφύος ἀλγήματι συντόνω; καὶ ὑποφορῆ πλείονι, ἀπ'
ἐλλεβόρου ἐμέσαι ἀφρώδεα, συχνὰ, ὠφελεῖ.

Ῥάχιος διαστροφὴν καὶ δύσπνοϊαν αἵματος ἕσις λύει.

Ἐν ὀσφύϊ ἐπωδύνῳ καρδιαγικά προσελθόντα σημεῖα
αἰμορροῦσάδει, ἢ καὶ προγεγεννημένα.

Τὰ ἐξ ὀσφύος ἐς τράχηλον καὶ κεφαλὴν ἀναδιδόντα (551)

Diurni lumborum dolores, qui cum febre ad tertiana-
nae naturam propius accedente ingravescunt, sanguinis gru-
mosi secessuri spem faciunt.

Lumborum dolores sanguinis profluvium excitant.

Ex lumborum dolore liberales sunt et largae sanguinis
fluxiones.

Quibus lumborum dolor in caput recurfat et manus tor-
pore affectae, ac oris ventriculi dolorem sentiunt, aut au-
rium sonitus, si liberaliter sanguinem profundunt. Sed et
his alvus effunditur et mentis perturbatione ut plurimum
tentantur.

Quae ex dorsi dolore initia ducunt aegritudines difficiles.

In intenso lumborum dolore et alvi subductione lar-
giorē, sumpto veratro spumiformi crebra vomitio prodest.

Spinae perversionem et spirandi difficultatem sanguinis
fluxus liberat.

Dolentibus lumbis si oris ventriculi dolor accesserit,
futuræ per haemorrhoidas vacuationis signum est, aut etiam
eam praecessisse significat.

Quae ex lumbis in cervicem et caput redundantia, le-

Ed. Chart. VIII. [869. 870.] Foesl. I. 168. 169. Ed. Lind. I. (551.)
 παραλύοντα παραπληκτικὸν τρόπον, σπασμώδεα, παρακρου-
 στικά. ἄρα καὶ λυεῖται τὰ τοιαῦτα σπασμοῖσιν; ἢ τῶν τοιούτων
 κοιλίαὶ νόσέουσι διὰ τῶν αὐτῶν ἰόντων.

Ἐξ ὀσφύος ἀναδρομῆς πόνου, ὀφθαλμῶν ἕλλωσις,
 κακόν.

|| Πόνος ἐς στηθος ἰδρυνθεὶς νωθρότητι κακὸν ἐπὶ πυ-
 ρετῶ. οὗτοι ὀξέως ἀπόλλυνται.

Ἐξ ὀσφύος ἀλγήματος ἀναδρομαὶ ἐς καρδίην πυρετώδεις,
 φρικώδεις, ἀνεμύοντες λεπτά, ὕδατώδεια, παρενεχθέντες,
 ἀφονοί, ἐμέσαντες μέλανα τελευτῶσι.

Τὰ κατ' ὀσφῦν καὶ τὸ λεπτόν χρόνια ἀλγήματα, καὶ
 πρὸς ὑποχόνδρια πόνοι, ἀπόσιτοι ἅμα πυρετῶ. τοῦτοισιν ἐς
 κεφαλὴν ἄλγημα σύντονον ἐλθόν, κτείνει ὀξέως τρόπον σπα-
 σμάδεα.

[870] Οἷσιν ὀσφύος ἄλγημα, οὗτοι κακοί. ἄρα τοῦτοισι
 τρομώδεια γίνεται καὶ φωίδες ἐν ῥίγει;

vis siderationis more resolutionis sensum inducunt, convul-
 sionem ac mentis emotionem minantur. Videndumque est
 num talia convulsionibus solvantur, aut in hujusmodi ha-
 bentibus alvi male habeant, atque eadem diutius perseverent.

Ex recurfatione doloris in lumbis oculorum perverfio
 aut distortio mala est.

Dolor in pectore fixus cum torpore, suborta febre ma-
 lum indicat, iique celeriter mortem oppetunt.

Lumborum dolores ad os ventriculi recurfantes, cum
 febre, horrore, si tenuia et aquofa vomitione rejecerint, de-
 lirarint, voce defecti sint, ii post nigrorum vomitione mo-
 riuntur.

Lumborum ac tenuioris intestini diuturni dolores et
 circum praecordia labores, in aegris una cum febre cibum
 fastidientibus, eos dolor intensus ad caput progressus, non
 sine convulsionis specie celeriter interficit.

Qui lumborum dolore conflictantur, ii male habent. Num
 his tremores fiunt et maculae rubentes quales in tibiis, cum
 rigore?

Ed. Chart. VIII. [870.] Foesl. I. 169. 170. Ed. Lind. I. (551. 552.)

Ἄρα τοῖς ὀσφυαλγέσιν, ἀσώδεσιν, ἀνεμέτοιον, ὀλίγα φρασέως παρακρούσασιν, ἐλπίς μέλανα διελθεῖν;

Ὁσφύος πόνος καρδιαλικῶ, μετὰ ἀναχρέμψιος βιαίης, ἔχει τι σπασμῶδες.

Ἐπάφωνον ἅμα κρίσει ἕϊγος.

Ὁσφύος ἄλγημα, ἄνευ προφάσιος πυκνὰ ἐπιφοιτέον, κακοήθεος ἀρρώστιας σημεῖον.

Ὁσφύος ἄλγημα μετὰ καύματος ἀσώδεος ποιηρόν.

Ὁσφύος σύντασις ἐκ γυναικείων πλήθεος ἐκπυητικόν, καὶ τὰ ποικίλως ἰόντα, γλίσχυρα, δυσώδεα, πνιγώδεα ἐπὶ τοῖσι προειρημένοισιν, ἐκπυητικόν. || οἶμαι δὲ καὶ παρακρούειν τι τὰς τοιαύτας.

(552) Οἷσιν ὀσφύος ἄλγημα καὶ πλευροῦ ἄνευ προφάσιος, ἱκτεριώδεις γίνονται.

Αἱ ἐν κρίσειμοσιν ἐκ τῶν αἰμορροαγιῶν περιψύξεις νεανικαὶ κάκισται.

Considerandum est in lumborum dolore conflictatis et anxietate citra vomitum et paulisper ferociter desipientibus aegris, num nigra per secessum proditura sint?

Lumborum et oris ventriculi dolor cum forti screeatione, convulsionem quodammodo suspectam facit.

Subabsurdus est qui cum judicatione rigor fit.

Lumborum dolor absque causa manifesta crebro invadens morbi malignitatem indicat.

Lumborum dolor cum aestu implacido et anxio malum significat.

Lumborum contentio ex mēnsium copia suppurationem fore indicat. Quin et varie prodeuntia glutinosa, graveolentia, strangulatum cum antea commemoratis inducentia, suppurationem denunciant. Fortassis vero et tales aliquantum delirare contingit.

Qui lumborum et lateris dolore absque ulla occasione tentantur, ii in morbum regium incidunt.

Ex sanguinis eruptionibus vehementes die judicatorio obvenientes perfrictiones pessimae.

Ed. Chart. VIII. [870.] Foef. I. 170. Ed. Lind. I. (552.)

Τὸ ἀνάπαλιν αἰμορραγέειν πονηρόν, ὅσον ἐπὶ σπληνὶ
μεγάλῃ ἐκ τῶν δεξιῶν. κατὰ ὑποχόνδρια ὡσαύτως.

Τὰ αἰμορραγεῦντα, ἐπιρριγοῦντα τρώματα, κακοήθεια,
διαλεγόμενοι λαθραίως τελευτῶσι.

Τὰ πεμπταῖα αἰμορραγοῦντα λάβρος, ἔκτη ἐπιρριγώ-
σαντα, ἑβδόμη περιφυχθέντα, ἀναθερμανθέντα ὀξείως, τού-
τοισι κοιλία πονηροῦνται.

Μεθ' αἰμορραγίην μελάνων διαχώρησις κακόν. πονηρόν δὲ
καὶ τὰ ἐξέρυθρα ἰώδεα. τετραταίοισιν αἰ τοιαῦται αἰμορραγίαι,
καματάδες ἐκ τοιούτων σπασθέντες θνήσκουσι, μελάνων προ-
διελθόντων, καὶ κοιλίης ἐπαρθείσης.

Μεθ' αἰμορροίας καὶ μελάνων διαχώρησις ἐν ὀξεί κώ-
φωσις κακόν. αἷματος διαχώρησις τούτοισιν ὀλέθριον, κώ-
φωσις δὲ λίει.

Ὅσιν αἰμορραγίαι πλείους, προϊόντος χρόνου κοιλία πο-

Sanguinis ex parte adversa profluvium malum est, velut
si in lienis tumore ex dextra nare effluat. Et circa praecor-
dia idem spectari oportere existimandum est.

Qui ex vulnere subinde rigentes sanguinem profun-
dunt, ii maligne habent, ac inter loquendum derepente
moriuntur.

Quibus quinto die liberales sanguinis profusiones con-
tingunt et sexto novo oborto rigore corripuntur, septimo
perfrictionibus tentati celeriter recalescunt, iis alvi male
afficiuntur.

A sanguinis eruptione nigrorum per alvum egestio malo
est. Quin et praerubrae ac aeruginosae dejectiones damno
sunt. Quibus ejusmodi sanguinis eruptiones quarto die con-
tingunt, tandem sopore et convulsionibus conflictati moriuntur,
praegressis nigris dejectionibus et ventre in tumorem sublato.

In praecipiti malo quae post sanguinis eruptiones et ni-
grorum per alvum refusiones surditas obvenit, malum de-
nunciat. In his sanguinis egestio perniciem affert, surditas
autem solvit.

Quibus sanguinis eruptiones diu perseverant, in iis

Ed. Chart. VIII. [870. 871.] Fœd. I. 170. 171. Ed. Lind. I. (552. 553.)
 τηρέονται, ἢν μὴ οὖρον πέπον ἔλθῃ. ἄρα γε τὸ ὑδατώδες οὖ-
 ρον τοιοῦτόν τι σημαίνει;

|| Οἷσιν ἐπὶ αἰμορροαγίῃ λάβρα πυκνῇ μετὰ μελάνων συ-
 χνή διαχώρησις, ἐπιστάσης δὲ αἰμόρροοι, οὗτοι κοιλίης ὀδυ-
 νώδες, ἅμα δὲ τισι φύσησιν εὐφοροί. ἄρα οἱ τοιοῦτοι ἐπι-
 δροῦσι πολλοῖσι ψυχροῖσι; τὸ ἀνατεταραγμένον οὖρον ἐν τοῖ-
 τοισιν οὐ ποτηρὸν, οὐδὲ τὸ ἐπιστάμενον γοσοειδές. ἐπιπολὺ
 δὲ οὗτοι ὑδατώδεα (553) οὐρέουσιν.

Οἷσιν ἐκ ρινῶν ἐπὶ κωφώσει καὶ τωθρότητι μικρὰ ἀπο-
 στάζει, ἔχει τι δύσκολον. ἔμετος τούτοισι συμφέρει καὶ κοι-
 λίης ταραχή.

Αἱ ἐν ἀρχῇσι μεγάλαι αἰμορροαγίαι περὶ ἀνακομιδὴν κοι-
 λίας καθυγραίνουσι.

Τὰ ἐκ ρινῶν λάβρα βίη ἀποληφθέντα ἔστιν ὅτε σπα-
 σμὸν ἐπικαλεῖται, φλεβοτομήν λύει.

[871] Αἱ ἐνδεκαταῖα στάξεις δύσκολοι, ἄλλως τε κῆν
 δίς ἐπιστάξῃ, καὶ ἢν ἐπιστάξῃ.

temporis progressu alvus male afficitur, nisi urina concocta
 prodierit. Ac fortassis tale aliquid diluta urina denunciat.

Quibus ex larga et frequenti sanguinis eruptione co-
 piofa sit nigrorum dejectio, cum alvi vero suppressione san-
 guinem profundunt, iis alvus dolore conflictatur, una au-
 tem cum quibusdam flatibus tolerabilius ferunt. Ac forte hi
 copiosis, frigidis et tenuibus sudoribus disfluunt. In his retur-
 bata urina mala non est, neque quod in ea insidet genitali se-
 mini simile. Ut plurimum autem hi dilutas urinas reddunt.

Quibus cum surditate et torpore paucus e naribus san-
 guis stillat, nonnihil molestiae exhibet, iis vomitus et alvi
 perturbatio confert.

Quae magnae sunt in principiis sanguinis eruptiones,
 dum aegri vires recolligunt, alvos effundunt.

Largae sanguinis ex naribus eruptiones per vim sup-
 pressivae interdum convulsiones accersunt, unde liberat ve-
 nae sectio.

Sanguinis e naribus stillationes quae undecimo die con-
 tingunt, molestiam afferunt, tum vero praesertim, si bis san-
 guis stillarit, aut rursus nares stillare coeperint.

Ed. Chart. VIII. [871.] Foel. I. 171. 172. Ed. Lind, I. (553.)

Ἐπὶ αἵματος ῥύσει πολλῇ ἢ λυγμός, ἢ σπασμός, κακόν.

Τοῖσιν ἕως ἐτῶν ἐβδόμων δύναμιν μετὰ ἀχροΐης, καὶ πνεῦμα ἀλιζόμενον ἐν τῆσιν ὁδοῖσι, καὶ γῆς ἐπιθυμίην, αἷματος φθορὴν καὶ ἔκλυσιν σημαίνει.

|| Ἐν τοῖσι μακροῖσι τὰ μικρὰ ἐπιφαινόμενα αἰμορροῶ-
δεα ὀλέθρια.

Τὰ σκοτώδεα ἐξ ἀρχῆς αἰμορροΐη ῥινόσ λύει.

Τὰ ἐκ ῥινῶν μικροῖς ἰδρῶσι περιψυχόμενα κακοθήδεα.

Αἵματος ἀφαίσεις ἐν καταπύξει νενωθρευμένη κακόν.

Ὅσοι κοιλίης ἐπιστάσης αἰμορροέουσι, καὶ ἐπιρρογοῦσιν ἅμα τῷ αἰμορροεῖν, τούτοισι κοιλίην λειεντεριώδεα ποιεῖ, καὶ ἐπίσκληρον καὶ ἀσκαρίδας, ἢ ἀμφοτέρα.

Τὰ τεταγμένοισι χρόνοισιν αἰμορροῶδεα, διψώδεα, μὴ αἰμορροήσαντα, ἐπιληπτικῶς θιήσκει.

In copiosa sanguinis fluxione aut singultus, aut convulsio, malum denunciant.

In his qui ad septimum progressi sunt cum coloris foedatione, inter ambulandum spiratio coacervata et terrae appetentia, sanguinis corruptionem ac virium exolutionem denunciat.

Diuturnis in morbis parvae apparentes sanguinis ex naribus fluxiones, perniciem ostentant.

Tenebrosas vertigines circa initia sanguinis ex naribus fluxio solvit.

Ubi sanguis ex naribus effluxit, totius corporis perfrectio cum tenuibus sudoribus morbi malignitatem denunciat.

In corporis perfrectione cum torporis sensu sanguinis detractio malo est.

Qui suppressa alvo sanguinem ex naribus fundunt et una cum sanguinis profluvio subinde rigent, iis alvus intestinorum laevitate laborat et obdurefcit, aut tenues lumbrici, ascarides dicti, infestant, aut utrumque.

Qui statis temporibus sanguinem fundunt, si siticulosi sint, neque sanguinem profuderint, comitali morbo pereunt.

Ed. Chart. VIII. [871.] Foes. I. 172. 173. Ed. Lind. I. (553. 554.)

Ἐξ αἰμορροΐδος ὅσον ἐπιφανείσης σκοτιόδεα ἐλθόντα, παραπληγικὸν μικρὸν καὶ π' ὀλίγον σημαίνει, λύει φλεβοτομή. καὶ πᾶν τὸ οὕτως ἐπιφανόμε(554)ρον κακὸν τι σημαίνει.

Οἱ παλμώδεις δι' ὅλου ἄρα καὶ ἄφωνοι τελευτῶσι;

Τὰ τρομώδεα σπασμώδεα γεγόμενα ἐφιδροῦσι, φιλυπόστροφα. τούτοις κρίσις ἐπιζήγιώσασιν. ἐπιζήγιούσι δ' οὗτοι ἐπὶ κοιλίην κτύματι προκληθέντες. ὕπνος πολὺς ἐν τούτοις σπασμώδεις, καὶ τὰ ἐς μέτωπον βάρσα, καὶ οὔρησις δυσκολαίνουσα.

|| Οἱ ἐν ὑστερικοῖσιν ἄπειροι σπασμοὶ εὐχερεῖς.

Τὰ σπασμώδεα ἀνδρῶντι πτύελα παραρρέοντα πυρετώδει ἐόντι εὐήθεια. τούτοις ἐπεὶ κοιλία τι καθυγραίνονται. τάχα δέ τι καὶ ἐς ἄσθρα ἀποστήσονται.

Οἷσιν ἐν σπασμώδεσιν ὀφθαλμοὶ ἐκλαμπάνουσιν ἀτενέες, οὔτε παρ' ἐωντοῖσιν εἰσὶ, διανοσέουσί τε μακροτέρως.

Ex venis in ano sanguinem fundere solitis aliquantum apparentibus, tenebricosae vertigines obortae, parvam ac sensim factam partium resolutionem indicant, ex quo liberat venae sectio. Et quicquid hujusmodi apparere solet, mali aliquid denunciat.

Quos palpitationes in totum occupant, num voce defecti intereunt;

Ex tremoribus quae convulsionem fiunt cum sudoribus, recidivas minantur. In his judicationem facit novus subinde obortus rigor. Sed is prius ardore circa ventrem exorto provocatur. Somnus in his multus convulsionem minatur et frontis gravitates, ac mictio molesta est.

In uteri strangulatu non antea expertae convulsionem faciles sunt.

Cum convulsionibus et sudore febrienti defluentia sputa minime mala sunt. His praeterea alvi aliquantulum madescent, ac fortassis aliquid ad articulos abscessuram sperandum est.

Quibus in convulsionibus oculi intente splendent, iis mens non constat, et diutius morbum trahunt.

Ed. Chart. II. [871. 872.] Foef. I. 173. 174. Ed. Lind. I. (554.)

Τὰ σπασμώδεα τρόπον παροξυνόμενα κατόχως τὰ παρ' οὓς ἐπαίρει.

Τρομώδεσιν, ἀσώδεσι, μικρὰ τὰ παρ' οὓς ἐπάσματα σπασμὸν σημαίνει κοιλίης πονηρευομένης.

Τὰ σπασμώδεα καὶ τετανώδεα πυρετὸς ἐπιγεγόμενος λύει.

Σπασμὸς ἐπὶ τρώματι θανάσιμον.

Σπασμὸς ἐπὶ πυρετῷ γεγόμενος ὀλέθριον. ἥκιστα δὲ παιδίοισιν.

Οἱ πρεσβύτεροι ἐπὶ ἐτέων ἐν πυρετῷ οὐχ ἀλίσκονται ὑπὸ σπασμοῦ. εἰ δὲ μὴ, ὀλέθριον.

Σπασμοῦ λυτικὸν πυρετὸς ἐπιγεγόμενος ὀξύς, μὴ πρότερον γεγινώς. εἰ δὲ εἴη πρότερον γεγινώς, παροξυνθείς. ὠφέλει δὲ καὶ οὔρου διεξόδος ὑαλοειδῆς [872] πολλή, καὶ ῥύσις κοιλίης, καὶ ὕπνοι. τῶν δὲ ἐξαπίνης σπασμῶν λυτικὸν πυρετὸς, κοιλίης ῥύσις.

|| Ἐν τοῖσι σπασμοῖσιν ἀναυδίη ἐπὶ πολὺ κακόν. τὸ δὲ

Quae convulsionis in morem affligunt, cum alto stupore, quem catochum vocant, tubercula ad aures attollunt.

In tremulis et anxietate vexatis, parvi ad aures tumores excitati convulsionem denunciant, si alvus male affecta fit.

Convulsionem et nervorum distentionem succedens febris solvit.

Ex vulnere convulsio lethalis.

Convulsio febris succedens periculum denunciat, minimum vero pueris.

Adultiores et qui septimum annum excefferunt, convulsionem in febre nonprehenduntur, alioqui periculum denunciat.

Convulsionem solvit febris succedens acuta, quae prius non aderat, aut si prius adfuit, ingravescens. Confert autem et urinae vitreae copiosus pertransitus et alvi fluxio et somnus. Convulsionem autem repente ortas febris solvit ac alvi fluxus.

Loquendi impotentia in convulsionibus multum perseverans malo est. Quae vero parum durat, aut linguae si-

Ed. Chart. VIII. [872.] Foel. I. 174. 175. Ed. Lind. I. (554. 555.)
 μικρόν, ἤτοι γλώσσης ἀποπληξίην, ἢ βραχί(555)νος, καὶ
 τῶν ἐπὶ δεξιά σμαίνει. λύεται δὲ οὐροισιν ἐξαπίνης ἐλθοῦσιν,
 πολλοῖσιν, ἀθρόοισιν.

Ἰδρωῖτες δὲ οἱ μὲν μετὰ μικρόν ὠφελέουσιν, οἱ δὲ ἀθρόα
 καὶ αἱ τῶν αἱμάτων ἀφαιρέσεις αἱ ἀθρόοι βλάπτουσιν.

Ἐν τοῖσι τετάνοισι καὶ ὀπισθοτόνοισι γένυες λυόμεναι
 θανάσιμον. θανάσιμον δὲ καὶ ἰδρῶν ἐν ὀπισθοτόνῳ, καὶ τὸ
 σῶμα διαλύεσθαι, καὶ ἀνεμῆν ὀπισθοτόνῳ διὰ ῥινῶν, ἢ ἐξ
 ἀρχῆς ἄφωνον ἐόντα βοᾶν, ἢ φλυηρεῖν. ἔς γὰρ τὴν ὑστεραίην
 θάνατον σημαίνει.

|| Πυρετώδεα ὀπισθοτονώδεα, γονοειδέες οὐρήσιες λύουσι.

Τὰ κυναγμικά τὰ μήτε ἐν τῷ τραχήλῳ μήτε ἐν τῇ φά-
 ρυγγί, μηδὲν εὐδηλον ποιέοντα, πνιγμὸν δὲ νεανικὸν καὶ δύσ-
 πνοιαν παρέχοντα, ἀνθημέρους καὶ τριταίους κτείνει.

Τὰ δὲ ἐπάσματα καὶ ἔρευθος ἐν τῷ τραχήλῳ λαμβάνοντα
 τὰ μὲν λοιπὰ παραπλήσια, χρονιώτερα δέ.

derationem, aut brachii, aut eorum quae in dextra parte
 sunt, denunciat. Solvitur autem magna urinarum confertim
 et derepente prodeuntium abundantia.

Sudores autem partim quidem sensim procedentes ju-
 vant, partim vero universim effusi, et quae effatim fiunt
 sanguinis detractioes nocent.

In nervorum distentionibus et iis quae in posteriorem
 partem fiunt, dissolutae maxillae mortem afferunt. Qui-
 etiam lethale est in posteriorum partium distentione sudare
 et corpus dissolvi, ac in eodem malo per nares revomere,
 aut ubi per initia vox defecta fuit, clamare aut nugari.
 Postridie enim affuturam mortem significat.

Febres cum posteriorum partium distentione urinae
 genitale semen referentes solvant.

Anginae in quibus neque in collo, neque in faucibus
 quicquam apparet, sed quae vehementem suffocationem ac
 spirandi difficultatem adferunt, eodem aut tertio die necant.

Quae vero tumorem ac ruborem in collo capiunt, in
 reliquis quidem eodem modo se habent, verum diuturnio-
 res sunt.

Ed. Chart. VIII. [872.] Foëf. I. 175. 176. Ed. Lind. I. (555. 556.)

Ὅσοισι δὲ συνεξερευθεῖη ἢ τε φάρυγξ καὶ ὁ ἀντήν καὶ τὸ στηθος, χροιοτέρα, καὶ μάλιστα ἐξ αὐτῶν σώζονται ἢν μὴ παλινδρομῆ τὰ ἐρυθρήματα. ἢν δὲ ἀφανίζηται μήτε φύματος συστραφέντος ἔξω, μήτε πύου ἀναχρεμπτομένου πρηέως καὶ ἀπόως, ἐν ἡμέρησι κρισίμησιν, ὀλέθρια γίνεται. ἀρά γε ἔμπυοι γίνονται; ὀσφαλέστατον δὲ τὸ ἐρευθος καὶ τὰς ἀποστάσιας ὅτι μάλιστα ἔξω τρέπεσθαι.

Ἐρυσίπελας δὲ ἔξωθεν μὲν ἐπιγίνεσθαι χρήσιμον, εἴσω δὲ τρέπεσθαι θανάσιμον. τρέπεται δὲ ὅταν ἀφανιζομένου τοῦ ἐρυθρή(556)ματος βαρύνηται τὸ στηθος, καὶ δυσπνοώτερος γίνεται.

Οἷς δὲ κυνάγῃ ἐς τὸν πλεύμονα τρέπεται, οἱ μὲν ἐν τῆσιν ἐπὶ ἡμέρησιν ἀπόλλυνται, οἱ δὲ διαφυγόντες ἔμπυοι γίνονται, μὴ γινομένης αὐτοῖς ἀναγωγῆς φλεγματοῦδεος.

Οἷσι διὰ σφοδρότητος σφυγμοῦ κόπριον ἐξαπίνης διαχορεῖ θανάσιμον.

Ἢ Ἐν τοῖσι κυναγγοῖσι τὰ ὑπόξηρα πτύσματα ἰχνῶν κακόν.

Praecipue autem malum prorogatur quibus non solum fauces, sed cervicem quoque et pectus una rubor occupat. Maxime vero potest inde secunda valetudo contingere, si rubores ad interna maxime revertantur. Quod si evanescant, neque in exteriores partes conversum sit tuberculum, neque pus facile et sine dolore excreetur, aut neque ista diebus judicatoriis contingant perniciem denunciant. Ac fortasse etiam suppurati fiunt. Securitatis autem indicium est ruborem et abscessus ad externas quam maxime partes vergere.

Erysipelas vero foris quidem extare utile, intro autem vergere lethale. Cujus quidem rei indicium est cum rubore evanescente pectus gravatur, et aegrius spiritum trahit aeger.

Quibus angina ad pulmonem divertit, partim quidem intra septem dies pereunt, partim vero liberati, pus intro colligunt, nisi pituitosa sursum educantur.

Quibus in vehementi pulsatione stercus derepente dejicitur, lethale.

In angina laborantibus subarida sputa gracilescentibus faucibus malum praenunciant.

Ed. Chart. VIII. [872. 873.] Foel. I. 176. Ed. Lind. I. (556.)

Τὰ κυναγγκὰ ἐν γλώσσαις οἰδήματα ἀσήμως ἀφανιζόμενα ὀλέθρια. καὶ τὰ ἀλγήματα ἀφανιζόμενα χωρὶς προφάσιος ὀλέθρια.

Ἐν τοῖσι κυναγγκοῖσιν οἱ μὴ ταχὺ ἀναπτύοντες πέποντα ὀλέθριοι.

Ἐν κυνάγῃ ἀσήμως εἰς κεφαλὴν ἀλγήματα μετὰ πυρετοῦ ὀλέθρια.

Ἐν κυνάγῃ ἀσήμως ἐς σκέλη ἀλγήματα μετὰ πυρετοῦ ὀλέθρια.

Ἐκ κυναγγκῶν ἀκρίτως ὑποχονδρίου ἄλγημα, μετὰ ἀκρασίας καὶ πωθρότητος γενόμενον, κτείνει λαθραίως, εἰ καὶ πάνυ δοκοῖεν ἐπιεικῶς ἔχειν.

[873] Ἐκ κυναγγκῶν ἀσήμως ἰσχυρανθέντων ἐς στῆθος ἄλγημα καὶ ἐς κοιλίην ἐλθὼν σύντονον ποιεῖ πυῶδες διαχωρέειν, ἄλλως καὶ λυομένου τὸ τοιοῦτον.

Ἐκ κυναγγκῶν πάντα ὀλέθρια, ὅσα μὴ ἐκδηλον ἐποίησεν ἄλγημα. ἀτὰρ καὶ ἐς σκέλεα ἀλγήματα χρόνια φοιτᾷ, καὶ ἐκπνοῦται δυσκόλως.

In anginis linguae tumores absque ulla significatione evanescentes periculum denunciant. Quinetiam dolores citra evidentem causam disparentes, perniciem ostentant.

Angina laborantes nisi celeriter cocta expuant, perniciose habent.

In angina absque ulla significatione redundantes in caput dolores cum febre periculum indicant.

In angina absque ulla significatione delati ad crura dolores cum febre perniciosi.

In angina laborantibus citra judicationem praecordii dolor, cum impotentia et torpore obveniens, latenter necat, etsi moderate admodum habere videantur.

In angina laborantibus absque ulla significatione gracilescentibus faucibus dolor intensus ad pectus aut ad alvum progressus, purulentas dejectiones facit. Alioqui autem tale quid solutionem prae se fert.

In angina quaecunque conspicuum dolorem non prodant, periculi plena sunt. Quinetiam diuturni sunt qui ad crura progrediuntur dolores, aegreque ad pus deducuntur.

Ed. Chart. VIII. [873.] Foesl. I. 176. 177. Ed. Lind. I. (556. 557.)

Τὰ ἐκ κυνάγχης πτύελα γλίσχροα, παχέα, ἔκλευκα, βιαίως ἀναγόμενα κακόν, καὶ πᾶς ὁ τοιοῦτος πεπασμὸς κακόν. κάθαρσις πολλὴ κάτω τοὺς τοιοῦτους παραπληκτικῶς ἀπόλλυσιν.

Ἐκ κυνάγχης ὑπόξηρα πυκνὰ πτύελα, βηγώδεα, πλευροῦ ὀδυνώδεα ὀλέθρια. (557) καὶ τὰ ἐν τοῖσι ποτοῖσιν ὑποβήσσοντα, καὶ κατάποσις βιαία πονηρόν.

|| Τῶν πλευριτικῶν οἷσιν ἐν ἀρχῇ ἄμπυοι αἱ πτύσεις, τριπταῖοι θνήσκουσιν, ἢ πεμπταῖοι. φυγόντες δὲ ταύτας, μὴ πολὺ ῥᾶον ἔχοντες, τῇ ἑβδόμῃ, ἢ ἐννάτῃ, ἢ ἐνδεκάτῃ, ἀρχονται ἐμπνοῦσθαι.

Οἷσι δὲ ἄνω ἄτὸς ἔρευθος, τῶν πλευριτικῶν, καὶ ὁμοίως θερμαίνονται, καὶ κοιλίῃ ταρασσεται χολώδεα καὶ δυσώδεα εἰκοσταῖοι καὶ τεσσαρακοσταῖοι κινδυνεύουσι. φυγόντες δὲ ταύτας σώζονται.

Αἱ ξηραὶ τῶν πλευριτίδων καὶ ἄπτυστοι χαλεπώταται φοβεραὶ δὲ ἐν οἷσιν ἄνω τὰ ἀλγήματα.

Sputa ex angina viscida, crassa, exalbida, vi educta, malum denunciant, omnisque ejusmodi maturatio mala est. In his multa deorsum purgatio levis siderationis modo mortem adfert.

Sputa ex angina subarida, crebra, per tussim et cum lateris dolore educta perniciem minantur. Atque ea quae inter potandum per tussim rejiciuntur, quaeque difficulter deglutiuntur, malum portendunt.

In morbo laterali, quibus circa initia in totum purulentae sunt spuitiones, ii tertio die aut quinto moriuntur. Quos si superent, nec longe melius habuerint, septimo, aut nono, aut undecimo, suppurati fiunt.

Quibus supra autem rubor contingit, neque aliter quam morbo laterali affecti incalescunt, alvusque biliosa et graveolentia exturbat, ii vigesimo et quadragesimo die periculum subeunt; quos si superaverint, servantur.

Morbi laterales sicci et in quibus nihil expuitur gravissimi sunt. Metuendi quoque in quibus dolores ad superiora tendunt.

Ed. Chart. VIII. [873.] Foëf. I. 177. 178. Ed. Lind. I. (557. 558.)

Αἱ ἄνευ σπασμάτων πλευρίτιδες χαλεπότεραι τῶν μετὰ σπασμάτων.

|| Τῶν πλευριτικῶν οἷσιν ἐν ἀρχῇ γλώσσα χολώδης γίνεται, ἑβδομαῖοι κρίνονται. οἷσι δὲ τρίτῃ ἢ τετάρτῃ, περὶ τὴν ἑνάτην.

Πομφόλυγος δὲ ὑποπελίου γινομένης ἐπὶ τῆς γλώσσης ἐν ἀρχῇ, οἷη σιδηρίου βαφέντος ἐς ἔλαιον, χαλεπωτέρη ἢ ἀπολύσις γίνεται, καὶ ἡ μὲν κρίσις ἐς τὴν ἰδ' ἀφικνεῖται. αἷμα δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πτύουσι.

Πτύαλον δ' ἐν τῆσι πλευρίτισι τρίτον μὲν ἀρχόμενον πεπαίνεσθαι καὶ πτύεσθαι, θάσσους ποιεῖ τὰς ἀπολύσις, ὕστερον δὲ βραδυτέρας.

Τὰ δὲ ἀλγήματα τοῖσι πλευριτικοῖσι χρήσιμον κοιλίην μαλάσσεσθαι, πτύαλα χρωματίζεσθαι, ψόφους ἐν τῷ στήθει μὴ γίνεσθαι, τὸ οὖρον εὐοδεῖν. τὰ δὲ τούτων ἐναντία δυσχερέα, καὶ πτύαλον γλυκαινόμενον.

Αἱ δὲ χολώδεις ὕμα καὶ αἱματώδεις πλευρίτιδες ὡς, ἐπὶ τὸ πολὺ (558) κρίνονται ἑναταῖαι, ἢ ἑνδεκαταῖαι, καὶ μάλι-

Morbi laterales graviores qui sine divulsionibus quam qui cum divulsionibus contingunt.

Quibus in morbo laterali lingua circa initia biliosa est, hi intra septimum judicantur; quibus vero tertio ac quarto die, circa nonum.

Quod si bulla aliquantulum livescens in lingua appareat initio, qualis excitatur ferro candente in oleum intincto, difficilior fit solutio, et judicatio quidem ad decimum quartum diem deducitur. Sanguinem autem plurimum expuant. Sputum vero in morbo laterali ubi maturefcere et expui tertio die coeperit, celeriores solutiones facit; quod si posterior, tardiores.

In morbo laterali affectis dolores et alvum emolliri utile est, sputa colorari, nullos in pectore strepitus fieri, urinam recte procedere. Quibus contraria molesta sunt, sputumque dulcescere.

At vero biliosi simul et sanguinei morbi laterales fere nono die aut undecimo judicantur ac maxime sanescunt.

Ed. Chart. VIII. [873. 874.] Foef. I. 178. 179. Ed. Lind. I. (558.)
 στα ὑγιάζονται. οἷσι δὲ τῶν πλευριτικῶν ἐν ἀρχῇ μὲν οἱ πόνοι
 μαλθακοί, ἐδὲ ἢ ἑ' παροξύνονται, μᾶλλον πρὸς τὰς ἑβ' ἀφι-
 κνέονται, καὶ οὐ πᾶν σῶζονται. κινδυνεύουσι δὲ μάλιστα ἐβ-
 δομαῖοι, καὶ δωδεκαταῖοι. τὰς δὲ δις ἑπτὰ φυγόντες σῶζονται.

|| "Ὅσοισι τῶν πλευριτικῶν ψόφος τοῦ πτυάλου πολὺς ἐν τῷ
 στήθει, καὶ πρόσωπον κατηφές, καὶ ὀφθαλμὸς ἰκτεριώδης
 καὶ ἀγλυώδης ἀπόλλυται.

Οἱ ἐκ πλευριτικοῦ ἔμπυοι γενόμενοι ἐν τῆσι μ' ἡμέρη-
 σιν ἀναπτύουσιν ἀπὸ τῆς ῥήξιος.

[874] Πτυάλον δὲ χρῆ πᾶσι τοῖσι πλευριτικοῖσι καὶ περι-
 πλευμονικοῖσι εὐπετέως τε καὶ ταχέως ἀναπτύεσθαι, μεμίχθαι
 τε τὸ ξανθὸν τῷ πτυάλῳ. τὸ δ' ὕστερον πολλῶ τῆς ὁδύνης
 ἀναγόμενον ξανθόν, ἢ μὴ μεμιγμένον, καὶ πολλὴν βῆχα πα-
 ρέχον πονηρόν. πονηρόν δὲ πάντως καὶ τὸ ξανθὸν ἄκρητον,
 καὶ τὸ γλίσχρον, καὶ λευκόν, καὶ τὸ στρογγύλον, καὶ τὸ χλω-
 ρόν σφόδρα, καὶ τὸ ἀφρώδες, καὶ τὸ πελιῶδες, καὶ ἰῶδες.
 χειρόν δέ τι τὸ οὕτως ἄκρητον ὥστε μέλαν φαίνεσθαι. αἵματι

Quibus autem in morbo laterali initio quidem dolores le-
 ves sunt, quinto vero aut sexto diē ingravescunt, fere ad
 duodecimum perveniunt, raroque servantur, sed praecipue
 septimo ac duodecimo die periculum subeunt. Quod si his
 septem evaserint, servantur.

Quibus in morbo laterali plurimus ex spūto strepitus
 in pectore sonat, et vultus demissus est, oculusque aurgine
 suffusus, et caligine obductus, in his mors expectanda est.

Qui ex morbo laterali suppurantur, in quadraginta
 diebus post ruptionem pus spūitione rejiciunt.

In omnibus autem laterum et pulmonum morbis spu-
 tum prompte ac cito excreari necesse est, flavumque spūto
 permixtum esse. Quod si multo post dolorem flavum, aut
 non commixtum rejicitur, nec non sine multa tussi, vitio-
 sum censetur. Omnino autem pravum flavum, si sincerum
 est, et glutinosum, et candidum, et rotundum, itemque
 vehementer ex virore pallefcens, quodque spūmosum est,
 et lividum, et aeruginosum. Aliquanto vero deterius quod
 sic est sincerum ut nigrum quoque videatur. At flavum cui

Ed. Chart. VIII. [874.] Foef. I. 179. 180. Ed. Lind. I. (558. 559.)
 δὲ μὴ πολλῶν συμμεμιγμένον τὸ ξανθὸν ἐν ἀρχῇ μὲν σωτήριον,
 ἑβδομαίῳ δ' ἢ παλαιότερῳ ἦσσαν ἀσφαλές, αἱματώδες δὲ λίην,
 ἢ πέλιον εὐθείως ἐν ἀρχῇ, κινδυνώδες, πονηρὰ δὲ καὶ τὰ
 ἀφρώδεα, καὶ τὰ ξανθὰ, καὶ μέλανα, καὶ ἰώδεα, καὶ ἰξώδεα,
 καὶ ὅσα ταχέως χρωματίζεται. τὰ δὲ μυξώδεα καὶ λιγνυώδεα
 καὶ χρωματίζεται ταχέως, καὶ ἔστιν ἀσφαλέστερα. τὰ δ' ἐντὸς
 πέμπτης ἐς πέψιν χρωματιζόμενα βελτίω.

(559) Πᾶν δὲ πτύαλον μὴ λῦον τὴν ὀδύνην πονηρὸν,
 λῦον δὲ χρήσιμον.

Ὅσοι δὲ μετὰ τοῦ χολώδεος πυῶδες ἀνάγουσιν, ἢ χωρὶς,
 ἢ μεμιγμένον ὡς ἐπιτοπολὺ τεσσαρεσκαίδεκαταῖοι θνήσκουσιν,
 ἢν μὴ τι κακὸν ἢ ἀγαθὸν ἐπιγένηται τῶν προγεγραμμένων. εἰ
 δὲ μὴ, κατὰ λόγον. μάλιστα δὲ οἷσιν ἑβδομαίουςιν ἄρχεται τὸ
 τοιοῦτον πτύαλον.

|| Ἔστι δὲ ἀγαθὸν μὲν καὶ τοῖτοισι καὶ πᾶσι τοῖσι περὶ
 πλεύμονα φέρειν ῥηϊδίως τὸ νόσημα, τῆς ὀδύνης ἀπηλλάχθαι,

8175102

paulum sanguinis ammixtum est, initio quidem salutem pol-
 licetur, quod vero septimo die, aut longiore spatio tale
 apparet, non adeo tutum. Admodum autem sanguinolentum,
 aut quod statim initio livescit, perniciem prae se fert.
 Pravitatem etiam indicant et spumantia, et flava, et nigra,
 et aeruginosa viscofsaque, et quaecunque celeriter coloran-
 tur. Mucosa autem et fuliginosa, tum celeriter colorantur,
 tum securiora sunt. Quae vero intra quintum diem dum
 coctionem accipiunt, colorantur, meliora censentur.

Sputum autem quodcunque dolorem non tollit, malum
 significat, quod vero solvit, bonum.

Quibus cum bilioso purulentum sputum, aut seorsum,
 aut simul permixtum educitur, ii ut plurimum decimo-
 quarto die intereunt, nisi malum aut bonum aliquod ex his
 quae prius descripta sunt, contingat. Alioqui certe pro ra-
 tione mors expectanda est, atque in his praecipue quibus
 septimo die sputum hujusmodi procedere coepit.

In his igitur et omnibus qui pulmōnem affligunt mor-
 bis, bonum quidem est facile morbum sustinere, dolore de-

Ed. Chart. VIII. [874.] Foef. I. 180. Ed. Lind. I. (559.)
 τὸ πτύαλον εὐπετέως ἀνάγειν, εὐπνοον εἶναι καὶ ἄδιψον, τὸ
 σῶμα ἅπαν ὁμαλῶς θερμαίνεσθαι, μαλθακὸν εἶναι. καὶ πρὸς
 τοῖσιν ὑπνοος, ἰδρωῶτας, οὖρον διαχώρησιν χρηστὰ γίνεσθαι,
 κακὰ δὲ τὰναντία τούτων. εἰ μὲν οὖν πάντα προσγένοιτο τῷ
 πτύματι τούτῳ τὰ χρήσιμα, σώζοιτ' ἄν· εἰ δὲ τὰ μὲν, τὰ δὲ
 μὴ, οὐ πλείους τῶν τεσσαρεσκαίδεκα βιώσας. τῶν δ' ἐναντίων
 σημείων ἐπιγενομένων συντομώτερον.

Ὅσα δὲ τῶν ἀλλημάτων ἐν τοῖσι τόποισι τούτοισι μὴ
 παύσεται, μήτε πρὸς τὰς ἀναπύσεις, μήτε πρὸς τὰς φλεβο-
 τομίας τε καὶ διαίτας ἐμπνοῦται.

Ὅσοισι δὲ ἐκ περιπλευμονίης ἀποστύσεις παρ' οὖς, ἢ ἐς
 τὰ κάτω γίνονται, καὶ ἐκπνοῦσί τε καὶ ἐκσυριγγοῦνται. περι-
 γίνονται δὲ οἷσιν ἄν' ὃ τε πυρετός καὶ ὁ πότος παρακολουθῆ,
 καὶ τὸ πτύαλον χωρὲν κατὰ λόγον. μηδὲ χολώδεις αἱ διαχω-
 ρήσεις, εὐλυτοὶ τε καὶ ἄκρητοι γίνονται, μηδὲ οὖρον παχύ τε
 σφόδρα καὶ πολλὴν ὑπόστασιν ἔχον, τὰ τε ἄλλα σωτηρίας

fungi, sputum prompte expuere, facile spirare, fiti esse
 vacuum, reliquum corpus aequaliter incallescere ac molle
 esse. Ad haec somnos, sudores, urinarum eductionem lau-
 dabiliter fieri: quibus contraria mala sunt. Quaecumque
 ergo bona haec omnia huic sputo aderunt, poterit secunda
 valetudo contingere. Quod si quaedam adsuerint, quaedam
 etiam abfuerint, non ultra decimumquartum diem vita pro-
 ducetur. At vero si contraria signa accesserint, celerius mors
 continget.

Dolores in locis hujusmodi, qui neque ad expuitiones,
 neque ad venae sectionem, aut victus rationem desinunt, ad
 suppurationem tendunt.

Quibus ex pulmonis inflammatione abscessus ad aures
 aut inferiores partes fiunt, tum suppurant, tum per fistulam
 via aperta effunduntur. His autem secunda valetudo con-
 tingit, quos febris et dolor consequitur, si sputum non satis
 pro ratione ejicitur, neque biliosae fuerint alvi dejectiones,
 sed soluta faciles ac sincerae, neque urina admodum crassa,
 aut multum habens sedimentum ac in reliquis omnia secu-

Ed. Chart. VIII. [874. 875.] Foel. I. 180. 181. Ed. Lind. I. (559. 560.) ἔχοιεν. γίνονται δὲ αἱ μὲν ἐς τὰ κάτω, οἷσιν ἂν (560) περιῦποχόνδρια φλεγμονὴ γίνηται, αἱ δὲ ἐς τὰ ἄνω, οἷσιν ἂν τὸ μὲν ὑποχόνδριον λαπαρόν τε καὶ ἀνώδυνον ἦ. δύσπνοοι δὲ τινα χρόνον γενόμενοι παύσονται χωρὶς προφάσιος.

Αἱ δὲ ἐς τὰ σκέλεα τῶν ἀποστασιῶν ἐν τῆσιν ἐπικυττόνοισι περιπλευμονίησι λυσιτελέες μὲν πᾶσαι, βέλτισται δὲ αἱ τοῦ πτυέλου πυώδεις ἀντὶ ξανθοῦ γενομένου. μὴ χωρέοντος δὲ τοῦ πτυέλου κατὰ λόγον, μηδὲ τοῦ οὔρου χρηστὴν ὑπόστασιν ἔχοντος, κίνδυνος χωλωθῆναι τὸν ἄνθρωπον, ἢ καὶ πολλὰ πρήγματα παρασχεῖν. ἦν δὲ παλινδρομέωσιν αἱ ἀποστάσιες, πυρετοῦ παρακο[875]λουθοῦντος, καὶ τοῦ πτυάλου μὴ χωρέοντος, κίνδυνος θανεῖν καὶ παραφρονῆσαι. ὅσοι δὲ τῶν περιπλευμονικῶν μὴ ἀνεκαθάρθησαν ἐν τῆσι κυρίησιν ἡμέρησιν, ἀλλὰ παρακόψαντες διέφυγον τὰς τεσσαρεσκαίδεκα, κίνδυνος ἐμπύους γενέσθαι.

|| Τῶν περιπλευμονιῶν αἱ ἐκ πλευριτικοῦ μεταστᾶσαι τῶν ἐξ ἀρχῆς γενομένων ἀσφαλέστεραι.

ritatem polliceantur. Fiunt autem aliis quidem in partibus inferioribus, quos circa praecordia inflammatio fatigat, aliis vero in superioribus partibus, quibus praecordia tumoris et doloris sunt expertia, spirandi autem difficultas pro tempore accesserit, quae deinde sine ulla evidenti occasione quiescat.

At vero in pulmonis inflammationibus quae periculum creant, abscessus in cruribus non inutiliter fiunt. Quibus nec potest quicquam melius accidere, quam si sputum pro flavo purulentum existat. At si neque sputum pro ratione excernitur, neque in urinā bonum apparet sedimentum, periculum est ne claudicet aeger, aut ne res multum negotii sit exhibitura. Quod si abscessus intro recurrant, perseverante febre neque prodeunte sputo, periculum aut mortis, aut delirii imminet. Quicumque vero pulmonis inflammatione laborant, neque diebus judicatoriis repurgantur, verum cum delirio quatuordecim dies superarunt, iis supurationis metus impendet.

Pulmonis inflammationes quae ex morbo laterali per mutationem accipiunt, iis quae ab initio fiunt securiores sunt.

Ed. Chart. VIII. [875.] Foesl. I. 181. Ed. Lind. I. (560. 561.)

Τῶν δὲ σωμάτων τὰ γεγυμνασμένα καὶ πυκνὰ θᾶσσον ὑπὸ τῶν πλευριτικῶν καὶ περιπλευμονικῶν ἀπόλλυνται τῶν ἀγυμνάστων.

Κορύζας καὶ πταρμούς τοῖσι περὶ πλεύμονα καὶ προγενέσθαι καὶ ἐπιγενέσθαι ποτηρόν. τοῖσι δὲ λοιποῖσι πταρμός οὐκ ἀλυσιτελής.

Τοῖσι περιπλευμονικοῖσιν οἷσι γλῶσσα πᾶσα λευκὴ καὶ τρηχεῖα γίνεται, ἀμφοτέρω φλεγμαίνει τὰ μέρη τοῦ πλεύμονος· οἷσι δὲ τὸ ἥμισυ, ἐν καθ' ὃ φαίνεται. καὶ οἷσι μὲν πρὸς τὴν ἀκλήϊδα ὁ πόνος γίνεται, ἢ ἄνω πτέρωξ τοῦ πλεύμονος ἢ μίαν νοσέει· οἷσι δὲ πρὸς ἄμφω τὰς κληϊδας ὁ πόνος γίνεται, αἱ ἄνω πτέρυγες τοῦ πλεύμονος ἄμφω νο(561)σέουσιν. οἷσι δὲ κατὰ μέσην τὴν πλευρὴν, ἢ μέση. οἷσι δὲ πρὸς τὴν διάτασιν, ἢ κάτω. οἷσι δὲ πᾶν τὸ ἐν μέρος πονέουσι, πάντα τὰ κατὰ τοῦτο μέρος νοσέει. ἢν μὲν οὖν σφόδρα φλεγμαίνωσιν αἱ ἀορταί, ὥστε προαθῆσθαι πρὸς τὸ πλευρόν, παραλύονται τὸ κατὰ τοῦτο τὸ μέρος τοῦ σώματος, καὶ πελιώματα περὶ τὴν

Denfa et exercitationi dedita corpora citius ex morbo laterali et pulmonis inflammatione intereunt quam quae sine exercitatione degunt.

In morbis pulmonis gravedines et sternutamenta tum praecedere tum vero succedere malo est. In reliquis vero morbis sternutamentum utilitate non vacat.

In pulmonis inflammationibus si lingua tota alba fiat ac aspera, ambae pulmonis partes inflammatione vexantur, quibus vero dimidiata lingua, qua parte id apparet, inflammatio affligit. At quibus quidem ad unam claviculam dolor subit, iis una superior pulmonis ala laborat: quibus vero ad ambas claviculas dolor extenditur, ambae superiores pulmonis alae laborant: quibus ad mediam costam, media: quibus vero ad quam partem pulmo extenditur dolor permeat, inferior ala laborat: quibus una tota pars laborat, quae ei parti respondent omnia aegrotant. Si quidem igitur suspensae utrinque pulmonis partes aortae dictae tanta inflammatione tententur, ut ad latus adhaereant, illa corporis parte resolutionem sentiunt, et ad costam livores

Ed. Chart. VIII. [875.] Foef. I. 182. 183. Ed. Lind. . (561.)
 πλευρῆν || ἔξω γίνεται. τούτους δὲ ἐκάλεον οἱ ἀρχαῖοι βλητούς.
 ἦν δὲ μὴ σφόδρα φλεγμαίνωσιν, ὥστε μὴ προσκαθῆσθαι, ἀλ-
 γηδῶν μὲν γίνεται παρ' ὄλον, οὐ μὴν παραλύονται γε οὐδὲ πε-
 λιώματα ἴσχουσιν.

Οἷσι δ' ἅπας ὁ πλεύμων φλεγμῆν μετὰ τῆς καρδίας,
 ὥστε καὶ προσπεσεῖν πρὸς τὴν πλευρῆν, παραλύεται πᾶς ὁ
 νοσέων, καὶ κεῖται ψυχρὸς ὁ νοσέων ἀναίσθητος. Θνήσκει δὲ
 δευτεραῖος, ἢ τριταῖος. ἦν δὲ καὶ χωρὶς τῆς καρδίας συμβῆ,
 καὶ ἦσσαν πλείονα χρόνον ζῶσιν. ἔνοι δὲ καὶ διασώζονται.

Τοῖσιν ἐμπύοις γινομένοισι, μάλιστα δὲ ἐκ πλευριτικοῦ
 καὶ περιπλευμονικοῦ θέρμαι παρακολουθοῦσι, τὴν μὲν ἡμέραν
 λεπταὶ, τὴν δὲ νύκτα συντονώτεροι, καὶ πτύουσιν οὐδὲν ἄξιον
 λόγου, ἰδρῶσί τε καὶ τράχηλον καὶ κληῖδα, καὶ τοὺς μὲν
 ὀφθαλμοὺς κοιλαινόνται, τὰς δὲ γνάθους || ἐρεΐθονται, χεῖ-
 ρον δὲ θερμαίνονται μὲν δακτύλους ἄκρους καὶ τραχύνονται,
 γροποῦνται δὲ ὄνυχας καὶ καταψύχονται, περὶ τε τοὺς πόδας
 ἐπάσματα ἴσχουσι, καὶ κατὰ τὸ σῶμα φλυκταινίδια, σίτων τε

foris fiunt, quos veteres ictos aut sidere percussos voca-
 bant. Quod si tanta non est inflammatio ut adhaereant, dolor
 quidem totum occupat, neque tamen resolutionem sentiunt,
 neque livores habent.

Quibus autem una cum corde pulmo totus inflamma-
 tur, ita ut in latus incumbat, ii toto corpore nervorum re-
 solutionem sentiunt, et sine sensu jacet aeger frigidus, se-
 cundo autem aut tertio die interit. Quod si contingat ut cor
 nihil tale quiddam, aut etiam minus patiatur, diutius vi-
 vunt, nonnulli vero etiam servantur.

Ex lateris morbo praecipue aut pulmonis inflamma-
 tione purulentos, calores interdum quidem tenues, noctu
 vero intensiores consequuntur, neque quicquam effatu
 dignum expuunt, circa cervicem et claviculam sudores oc-
 cupant, oculi cavantur, malae vero rubent, digiti quidem
 manuum summi calent et scabri redduntur, ungues autem
 unci fiunt et perfrigescunt, in pedibus tumores et pustulas
 toto corpore habent, ac cibos refugiunt. Atque haec sunt

Ed. Chart. VIII. [875. 886.] Foesf. I. 183. Ed. Lind. I. (561. 562.) ἀφίστανται. τὰ μὲν οὖν χρονίζοντα τῶν οἰδημάτων ἴσχει τὰ σημεῖα ταῦτα· τὰ δὲ συντόμως ῥηγνύμενα σημειοῦσθαι τούτων τε τοῖσι ἐπιγενομένοισι καὶ τοῖσιν ἐν ἀρχῇ πόνοισι, ἅμα δὲ καὶ ἦν τι δυσπνοώτερος γίνηται. (562) ῥήγνυται δὲ τὰ πλεῖστα τῶν ἐμπυημάτων, τὰ μὲν εἰκοσταῖα, τὰ δὲ τεσσαρακοσταῖα, τὰ δὲ πρὸς τὰ ἐξήκοντα. οἷσι μὲν οὖν ὁ πόνος ἐν ἀρχῇ ἔγκριται σύντομος, καὶ δύσπνοια, καὶ βῆξ μετὰ πτυαλισμοῦ, πρὸς τὰς εἴκοσιν ἢ συντομώτερον, προσδέχου τὴν ῥῆξιν. οἷσι δὲ ἐλαφρότερα ταῦτα ἐστίν, κατὰ λόγον. λογίζεσθαι δὲ τὸν χρόνον ἀφ' οὗ πρῶτον ἤλγησεν, ἢ ἐβαρύνθη, ἢ ἐπύρεξεν, ἢ εἵποτε ῥίγος ἔλαβε. προγίνεσθαι δὲ ἀνάγκη καὶ πόνον καὶ δύσπνοιαν καὶ πτυαλισμὸν πρὸ τῆς ῥήξιως. οἷσι μὲν οὖν ὅ τε πυρετός εὐθείως ἀπογίνεται μετὰ τὴν ῥῆξιν, καὶ σιτίων ἐπιθυμῆουσι, καὶ τὸ πῦον ἀνάγεται ῥηϊδίως λευκὸν ζῶν, καὶ ἄνοσμον, καὶ λεῖον, [876] καὶ ὁμόχροον, καὶ ἀφλέγμαντον, κοιλίη τε μικρὰ συνεστηκότα ὑποχωρεῖ, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σώζονται συντόμως.

diuturnarum vomicarum notae. Quae vero celerem eruptionem habent, tum ex notis quae ad eas consequuntur comprehenduntur, tum etiam ex doloribus qui circa initia fiunt, simulque si spiritus aliquanto majori cum difficultate trahitur. Rumpuntur autem magna ex parte suppurationes, partim quidem vigesimo die, partim quadragesimo, partim etiam sexagesimo. Quibus igitur inter initia intensus dolor inflat, nec non spirandi difficultas, et tussis cum frequenti sputatione, circa vigesimum diem, aut celerius ruptio expectanda est. Quibus autem leviora haec insunt, pro ratione serior eruptio futura est. Sed et dolorem et spirandi difficultatem ac crebram spirationem eruptionem ipsam praecedere necesse est. Temporis autem ratio ineunda est, ex quo primum quis dolorem aut gravitatem sensit, aut febricitavit aliquis, aut si quando etiam rigorprehendit. Ut plurimum igitur brevi servantur, quos febris statim atque eruptio facta est dimittit, et cibos appetunt, et quibus pus facile educitur album, odoris expers, laeve, ejusdemque coloris, sine pituita, ac alvus exigua et coacta reddit. At

Ed. Chart. VIII. [876.] Foes. I. 183. 184. Ed. Lind. I. (562. 563.)
 οἷσι δὲ πυρετοὶ τε παρακολουθοῦσι, καὶ διάρρα, καὶ ἀποσιτίη,
 καὶ τὸ πῦον πελιὸν ἢ γλωρὸν, ἢ φλεγμαντιῶδες, ἢ ἀφρωδες,
 κοιλίη τε ἐφυγραίνεται, τελευτῶσι. οἷσι δὲ τὰ μὲν ἐπιγίνεται
 ἐκ τῶν προειρημένων, τὰ δὲ μὴ, τούτων οἱ μὲν ἀποθνήσκου-
 σιν, οἱ δὲ πολλῶ χρόνῳ σώζονται.

Οἱ δὲ μέλλοντες ἔμπυοι γίνεσθαι πτύουσιν, τὸ μὲν
 πρῶτον ἀλυρὸν, εἶτα γλυκύτερον.

Οἷσι δ' ἐν πλεύμονι φύματα γίνεται, τὸ πῦον ἀνάγουσιν
 ἐς μ' ἡμέρας μετὰ τὴν ῥῆξιν. ταύτας δὲ ὑπερβάλλοντες ὡς τὰ
 πολλὰ φθισικοὶ γίνονται.

Ἐπὶ πλευροῦ ἀλγήματι στάξις ἀπὸ ῥινῶν αἵματος κακόν.

|| Οἷσιν ἔμπύουσιν ἐπιεικτέτερον ἔχουσιν, δυσωδίαι τῶν
 πτυσμάτων παρακολουθοῦσι, τούτους ὑποτροπὴ κτείνει.

Οἱ ἐν πλευριτικοῖσιν ἀναπτύοντες πυώ(563)δεα, ὑπό-
 χολα, στρογγύλα, ἢ πυώδεα ὑφαίμα, προεληλυθότος χρόνου.
 ὀλέθριοι δὲ καὶ οἱ τὰ μέλανα λιγνυῶδεα πτύοντες, ἢ οἷσιν
 ἀπὸ οἴνου μέλανος γίνεται πτύσματα.

vero ii moriuntur, quos febres consequuntur, et fitis, et
 cibi fastidium, si pus lividum, aut ex pallido virescens, aut
 pituitosum, aut spumans, ac insuper si alvus est liquida.
 Quibus autem ex praedictis partim quaedam adsunt, partim
 vero absunt, hi quidem moriuntur, illi vero post longa
 temporum intervalla sani evadunt.

Qui pus intro collecturi sunt, iis primum quidem sal-
 luginosum sputum expuitur, deinde dulcius.

Quibus tubercula in pulmone oriuntur, ii pus intra
 dies quadraginta, ex quo fit ruptio, expuunt, quos si su-
 perent, ut plurimum tabidi fiunt.

In dolore lateris sanguinis e naribus stillatio mala est.

Purulentos moderatius habentes, si sputa graveolentia
 consequantur, recidiva interimit.

Qui in morbo laterali sputa rejiciunt purulenta, ali-
 quantulum biliosa, rotunda, aut purulenta aliquantulum
 cruenta, iis temporis progressu periculum creatur. Perni-
 ciam etiam denunciant sputa nigra, fuliginosa, aut quibus
 qualia ex vino nigro fiunt.

Ed. Chart. VIII. [876.] Foef. I. 184. Ed. Lind. I. (563.)

Ἅσοι αἷμα ἀφρωδες πτύουσι, πονέοντες ὑποχόνδριον δεξιόν, ἀπὸ τοῦ ἥπατος πτύουσι, καὶ οἱ πολλοὶ ἀπόλλυνται.

Οἷσι σειομένοισι πῦον βορβορῶδες ἔρχεται καὶ δυσῶδες, ἀπόλλυνται ὡς τὰ πολλά.

Οἷσιν ἀπὸ τοῦ πύου ἢ μήλη χρωματίζεται, καθάπερ ἀπὸ πυρός, ἀπόλλυνται ὡς τὰ πολλά.

Μετὰ πλευροῦ ἀλγήματος, μὴ πλευριτικοῦ δὲ καὶ ταρωδίων λεπτῶν ἐπιεικῶν, οὔτοι φρενιτικοὶ ἀποβαίνουσιν.

Ἐν τοῖσι κατὰ πλεύμονα αἱ λίην ἐξέρουθροι ἀποστάξεις πονηρόν.

Μετὰ βράγχου πτύελα γλίσχρα, ἀλμυρῶδεα κακόν. ἦν δέ τι καὶ ἐπαίρηται κατὰ σιῆθος, ἐπὶ τούτοισι κακόν. τὰ εἰς τραχηλὸν ἀλγήματα τούτων ἰσχυρανθέντων ὀλέθριον.

Βράγχος μετὰ βηχὸς καὶ κοιλίης ἄγρης πῦον ἀνάγει.

Οἷσι ἐν περιπλευμονίῃ οὔρα παχέα ἐν ἀρχῇ, εἶτα πρὸ τῆς τετραμόδος λεπτύνεται θανάσιμον.

Qui spumantem sanguinem spuitione rejiciunt, cum praecordiorum dextrorum dolore, iis ex jecinore prodit, et plerumque pereunt.

Quibus si concutiuntur, pus lutulentum et graveolens prodit, ut plurimum moriuntur.

Quibus specillum a pure velut ab igne coloratur, iis fere moriuntur.

Lateris dolore citra inflammationem affecti, cum turbulentis, tenuibus, moderatis, in phrenitidem labuntur.

In pulmonum vitiis supra modum rubrae sanguinis stillae malum denunciant.

Sputa viscida, falfuginosa, cum raucitate malo sunt. Quod si ad haec aliquid etiam in pectore sublatum sit, malum significat. In his extenuatis cervicis dolores perniciem denotant.

Raucitas cum tussi et alvo liquida pus educit.

In pulmonis inflammatione, quibus circa initia urinae crassae sunt, deinde ante quartum diem tenues evadunt, mors impendet.

Ed. Chart. VIII. [876. 877.] Foesl. I. 184. 185. Ed. Lind. I. (563. 564.)

Οἱ ἐν ξηροῦσι περιπλευμονικοῖσιν ὀλίγα πέποινα ἀνάγοντες φοβεροί.

|| Τὰ ἐν τοῖσι στήθεσιν ξηρῶματα ὑποπλατέα γίνεται τοῖς τοιούτοισιν ὀλέθρια.

Πλευροῦ ἄλγημα ἐν πτύσει χολώδει ἀλόγως ἀφανισθὲν ἐξίσταται.

Οἱ δι' ἐμπύησιν πυρετοὶ διαλείποντες ἐφιδροῦντες οἱ πολλοὶ εἰσι.

Τοῖσιν ἐμπύοισι κώφωσις γενομένη αἱματώδεια διαχώρησιν σημαίνει. τοῦτοισι πρὸς τὴν τελευταίην μέλανα διαχωρῆσει.

Πλευροῦ ἄλγημα μετὰ πυρετοῦ χρονίου σημαίνει πῦον (564) ἀνάξειν.

[877] Οἱ φρικώδεις πυκνὰ ἐς ἐμπύησιν ἔχονται. ἀτὰρ καὶ πυρετὸς τὸν τοιοῦτον ἄγει ἐς ἐμπύησιν.

Οἶον ἐκ πλευροῦ ἄλγηματος ἀσιτία παρακολουθοῦσιν, ὑπό τι καρδιαλγικοὶ ἰδρώδεις. ἔχοντες δὲ προσώπου ἀνθη, καὶ κοιλίης ὑγροτέρης, ἐκπυήματα κατὰ πλεύμονα ἴσχουσι.

In pulmonis inflammationibus siccis qui pauca concocta educunt, metuendi sunt.

His aliquantulum extenti in pectoribus rubores fiunt et perniciem denunciant.

Lateris dolor cum bilioso sputo praeter rationem evanescent, aegros in vehementem et furiosam mentis emotionem agit.

Quae ob puris intro collectionem febres intermittunt, in his magna ex parte aegri tenuibus sudoribus difflunt.

Surditas pus intro colligentibus suborta sanguinolentam dejectionem denunciat. His sub mortem nigra egeruntur.

Lateris dolor cum diuturna febre puris educationem fore denotat.

Qui subinde horrore corripiantur, ad suppurationem deveniunt. Quin etiam febris talem ad suppurationem ducit.

Quos ex lateris dolore cibi fastidia comitantur, iis os ventriculi aliquantulum dolet et sudoribus difflunt. Ubi autem facies ruboribus velut efflorescit et alvus est liquidior, pus in pulmonibus collectum habent.

Ed. Chart. VIII. [877.] Foef. I. 185. 186. Ed. Lind. I. (564.)

Τὰ ὀρθοπνοϊκὰ ποιεῖ ὑδροπιώδεα σκληρά.

|| Τὰ σπᾶσματα μὲν πάντα ὀγλήρᾳ γίνεται, καὶ πότους τε ἐν ἀρχῇ συντόνους παρέχει καὶ ἐξ ὑστέρου ἐπίους ὑπομιμνήσκει. δυσκόλωτατα δὲ τὰ περὶ θώρακα, μάλιστα δὲ κινδυνεύουσιν.

Οἷσιν ἔμετος αἵματος, πυρετὸς πολὺς, καὶ πόνος περὶ μᾶζόν, καὶ θώρακα, καὶ μετάφρενον. οἷσι γὰρ γίνεται πάντα ταῦτα, συντόμως θνήσκουσιν· οἷσι δὲ μὴ πάντα, μηδὲ σφόδρα, βραδύτερον. φλεγμαίνουσι δὲ τὸ μακρότατον ἡμέρας τσσαρσεκαίδεκα.

Τοῖσιν αἷμα πτύουσιν ἀπυρέτοις εἶναι συμφέρει καὶ βήσσειν καὶ πονεῖν ἐλαφρῶς, καὶ τὸ πτύαλον λεπύνεσθαι πρὸς τὰς δις ἐπτά. πυρέσσειν δὲ καὶ βήσσειν, καὶ πονεῖν συντόμως, καὶ αἷμα πρόσφατον αἰεὶ πτύειν ἀσύμφορον.

Ὅσοισι τὸ πλευρὸν μετέωρον καὶ θερμότερον, ὅταν ἐγκλισμένοισιν ἐπὶ θάτερον βάρος ἐξηρητῆσθαι δοκῆ, τούτοισι τὸ πῦον ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους ἔστιν.

Spirationes quae non nisi erecta cervice ducuntur, hydropem siccum faciunt.

Divulsa omnia quidem molestiam exhibent et intensos dolores circa initia creant, ac interposito temporis spatio quibusdam sui sensum in memoriam suggerunt. Gravissima autem sunt quae circa thoracem fiunt, praecipueque in periculum adducunt.

Qui sanguinem evomunt cum febre multa, dolore ad mammam, thoracem et dorsum, quibus inquam haec infunt omnia, ii brevi moriuntur, quibus autem non omnia, neque intense adfunt, tardius. Ad summum autem diebus quatuordecim inflammationem concipiunt.

Sanguinem spuitione rejicientibus sine febre esse concludit, ac tussi et dolore leviter conflictari, sputumque ad dies quatuordecim tenuari. Intense autem febricitare ac tussire, aut dolere, sanguinemque recentem semper spuere minime conducibile.

Quibus latus in tumorem sublatum est ac calidius existit, ubi in alterum latus incumbentibus pondus quoddam suspensum esse videtur, iis pus una in parte collectum est.

Ed. Chart. VIII. [877.] Foesl. I. 186. 187. Ed. Lind. I. (564, 565.)

Τοῖσιν ἐμπύοισι τὸν πλεύμονα κατὰ κοιλίην πῦον ὑποχωρεῖν θανάσιμον.

|| Ὅσοι τραθέντες ἐς τὸν θώρακα τὸ μὲν ἐκτὸς τοῦ τραώματος ὑγιάσθησαν, τὸ δ' ἐκτὸς μὴ, κινδυνεύουσιν ἔμπυοι γενέσθαι. ὅσοις δ' ἂν ἀσθενῆς ἐνδοθεν ἢ οὐλὴ γένηται, ῥηϊδίως ἀναβήγνυται.

Ἀπόλλυνται δὲ ἐκ μὲν τῶν περιπλευμονικῶν ἔμπυημάτων (565) τῶν οἱ γεραίτεροι μᾶλλον, ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν οἱ νεότεροι.

Τῶν ἐμπύων οἷσι σειομένοισιν ἀπὸ τῶν ὤμων πολὺς γίνεται ψόφος, ἔλασσον ἔχουσι πῦον ἢ οἷσιν ὀλίγον δυσπνοωτέροισιν εἶναι καὶ εὐχροωτέροισιν. οἷσι δὲ ψόφος μὲν μηδὲ εἰς ἐγγίγνεται, δύσπνοια δὲ ἰσχυρὴ, καὶ ὄνυχες πέμιοι, πλήρεις οὔτοι εἰσὶ πύον καὶ ὀλέθριοι.

Ὅσοι ἀφρωῶδες αἷμα ἐμέουσι, πόνου μὴ ἐόντος κάτω τοῦ διαφράγματος, ἀπὸ τοῦ πλεύμονος ἐμέουσι, καὶ οἷσι μὲν ἢ μεγάλη φλέψ ἐν αὐτῷ ῥήγνυται, πολὺ τε ἐμέουσι καὶ εἰσὶν ἐπι-

In pulmone pus colligentibus per alvum pus fecedere mortiferum.

Vulnere in thoracem accepto, siquidem externa vulneris pars sanitatem receperit, interna vero nequaquam, suppurationis periculum impendet. Quibus autem interni vulneris cicatrix debilis effecta est, prompte rescinditur.

At sane ex suppurationibus quas pulmonum morbi excitarunt, fere senes moriuntur, ex caeteris vero juniores.

Quibus purulentis ab humeris concussis multus editur strepitus, ii minus habent puris quam quibus paulo difficilior inest spiratio, ii que melius colorati videntur. Quibus vero nullus intus fit strepitus, difficultas tamen spirandi vehemens adest et livescant ungues, ii pure pleni sunt et perniciose habent.

Qui spumantem sanguinem evomunt, partibus infra septum transversum dolorem nequaquam sentientibus, iis ex pulmone vomitio fit. Ac quibus quidem insignis in eo venae ruptio fit, copiosus vomitione rejicitur, periculumque im-

Ed. Chart. VIII. [877. 878.] Foef. I. 187. 188. Ed. Lind. I. (565.)
κίνδυνοι. οἷσι δὲ ἡ ἐλάσσων, ἔλασσόν τε ἀνάγουσι καὶ εἰσὶν
ἀσφαλέστεροι.

Τῶν φθισικῶν οἷσιν ἐπὶ τοῦ πυρὸς ὄξει τὸ πτύαλον κνί-
σης βαρὺ καὶ αἱ τρίχες ἐκ τῆς κεφαλῆς ῥέουσιν, ὑπόλλυνται.

|| Τῶν φθισικῶν οἷσιν ἐπὶ θάλασσαν πτύουσιν, ἐς τὸν
πυθμένα βαδίζει τὸ πῦον, ὀλέθριον συντόμως. ἔστω δὲ ἐν
χαλκῷ ἢ θάλασσα.

Ὅσοισι τῶν φθισικῶν αἱ τρίχες ἐκ τῆς κεφαλῆς ῥέουσιν,
ὑπὸ διαρροῆς ἀπόλλυνται. καὶ ὅσοισι φθισικοῖσιν ἐπιγίνονται
διάρροιαι, θνήσκουσιν.

Αἱ ἐν φθινώδεσιν ἐπισχέσιες πτύαλων ἐξισταῖσι ληρωδῶς.
αἰμορροῖδα τούτοισιν ἐλπὶς ἐπιφανῆναι.

[878] Φθίσιες ἐπικινδυνόταται αἶ τε ἀπὸ ῥήξιος φλεβῶν
τῶν παχειῶν καὶ ἀπὸ κατάρροου τοῦ ἀπὸ κεφαλῆς.

Τῶν δὲ ἡλικιῶν ἐπικινδυνόταται πρὸς φθίσιν ἀπὸ ἡτέων
μέγροι εἰ καὶ λ'.

Τὰ κνησμώδεα σώματα μετὰ κοιλίης στάσιν ἐν φθισι-
κοῖσι κακόν.

minet. Quibus vero minor, minus rejiciunt et majorem sa-
nitatem promittunt.

Tabidī quorum sputum igni impositum gravem nidorem
redolet et capilli e capite defluunt, moriuntur.

Tabidis in aquam marinam expuentibus, si pus fun-
dum petit, celerem perniciem denunciat. Sit autem marina
aqua in aeneo vase.

Tabidi, si capilli e capite defluunt, alvi profluvio mo-
riuntur. Et tabidis si succedant alvi profluvia, moriuntur.

Sputorum retentiones in tabescentibus mentem ad de-
lira verba commovent. In his sanguinis profluvium per ora
venarum in ano sanguinem fundere solita existere posse spes est.

Tabes maxime periculosaes sunt quae ex ruptione ve-
narum crassarum et ex capitis distillatione contingunt.

Tabes maxime periclitantur aetates ab anno decimo
octavo ad trigesimum quintum.

In tabidis pruritus sentientia corpora ab alvi suppres-
sione malo sunt.

Ed. Chart. VIII. [878.] Foesl. I. 188. 189. Ed. Lind. I. (565. 566.)

Ἐπὶ τῆσι φθινώδεσιν ἕξεισι μετὰ πυρετοῦ ἐς οὖλα καὶ ὀδόντας ῥεύματα ἐπιφαινόμενα κακόν.

Ἐπὶ πᾶσιν ὑποχόνδρια (566) μετέωρα κακόν. κάκιστον δὲ ἐπὶ τοῖσι φθισικοῖσι τῶν μακρῶν.

|| Ἐπὶ τοῖσι τειρηκόσιν ὀλεθρίοισιν ἔνιοι πρὸ τᾶν τελευτῶν ἐπιβήγοῦσι.

Τὰ ἀμυχώδεα ἕξανθίσματα φθίσιν ἕξις, σημαίνει.

Οἱ δύσπνοοι ξηρῶσει, πολλὰ ἄπεπτα ἀνάγοντες ἐν φθίσει ὀλέθριοι.

Οἷσιν ἥπατικοῖσιν πολὺ πτύαλον αἱματώδες, εἴτε ἐνυπόσαπρον εἴτε χολῶδες ἄκοητον, ὀλέθριον εὐθὺς.

Ἐφ' ἥπατικῶ τῆξις ἅμα βρογχῶ κακόν, ἄλλως τε ἢν ὑποβήσῃ.

Οἱ καθ' ἥπαρ ὀδυνώδεις, καρδιαλγικοὶ, καρῶδεις, ῥιγώδεις, κοιλίαι ταραχώδεις, λεπτοὶ, ἀπόσιτοι, ἐφιδρῦντες πολλῶν, πυώδεα κατὰ κοιλίην προϊένται.

In naturis ad tabem prompte comparatis, si fluxiones ad gingivas et dentes compareant, malum denunciant.

Praecordia in tumorem sublata omnibus quidem mala sunt, praefertim vero his qui ex longo intervallo tabidi existunt.

Ex his qui cum pernicie consumpti sunt, nonnulli ante mortem subinde rigoribus corripiuntur.

Pustularum eruptiones velut summa cute leviter lacerata aut vellicata, totius habitus tabem et corruptionem denunciant.

Cum spirandi difficultate arescentes, in tabe cruda multa educentes, exitialiter habent.

Hepaticis sputum multum cruentum, sive intus subputridum, sive sincere biliosum fuerit, statim perniciem denotat.

Hepatico colliquatio cum raucedine malum portendit, idque praecipue si cum quadam tussi contingat.

Quibus hepar dolet, cum oris ventriculi dolore, sopore, rigore, in alvo exturbata, cum corporis extenuatione, ciborum fastidio, multis tenuibus sudoribus disfluunt et purulenta per alvum demittunt.

Ed. Chart. VIII. [878.] Foef. I. 189. 190. Ed. Lind. I. (566. 567.)

Τοῖσιν ἥπαρ ἐξαπίνης περιωδυνουῖσιν πυρετὸς ἐπιγενόμενος λύει.

Ὅσοι δὲ ἀφρῶδες αἷμα πτύουσι, πονέοντες ὑποχόνδριον δεξιόν, ἀπὸ τοῦ ἥπατος πτύουσι, καὶ θνήσκουσιν.

Οἷσιν ἥπαρ κενθεῖσιν οἶον ἀμόργη ἔρχεται, θανάσιμον.

|| Οἱ δὲ ὕδρωπες οἱ ἐκ τῶν ὀξείων νοσημάτων ἐπίπονοι γίνονται καὶ ὀλέθριοι. ἄρχονται δὲ οἱ πλεῖστοι μὲν ἀπὸ τῶν κενεῶνων, οἱ δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ἥπατος. τοῖσι μὲν οὖν ἀπὸ τῶν κενεῶνων ἀρχομένοισιν οἱ πόδες οἰδέουσι, καὶ διὰ χρόνιαι πολυχρόνιοι παρακολουθοῦσιν, οὐ λαπάσσουσαι κοιλίην, οὐδὲ τὰς ὀδύνας λύουσαι τὰς ἐξ ὀσφύος καὶ κενεῶνων. ὅσοις δὲ ἀπὸ τοῦ ἥπατος βίηξ ἔτ' ἐτύμως ἐγγίνεται, καὶ οἱ πόδες οἰδέουσι, καὶ ἡ κοιλίη σκληρὰ διαδίδωσι καὶ πρὸς ἀνάγκην, οἰδήματά τε καὶ περὶ αὐτὴν γίνεται, τὰ μὲν ἐπὶ δεξιὰ, τὰ δ' ἐπ' ἀριστερὰ, καὶ πάλιν καταπαύεται (567)ται.

Ἐπὶ τοῖσι ξηροῖσιν ὑδρωπιώδεσι τὰ στραγγουρικὰ μοχθηρόν. φλαῦρα δὲ καὶ τὰ μικρὰς ὑποστάσις ἔχοντα.

Quibus jecur derepente vehementer dolet, iis febris succedens remedio est.

Quicumque spumantem sanguinem expuunt, cum praecordiorum dextrorum dolore, iis ex jecore expuitur et pereunt.

Quibus ex hepatis uestione pus amurcae simile prodit lethale.

Aqua inter cutem quae ex acuto morbo coepit, molestiam ac perniciem affert. Oritur vero fere et a laterum inanitate vel a jecore. Sed ubi a laterum inanitate ortum contraxit, pedum tumor et alvi diuturnus fluor consequitur, qui neque ventrem emollit, neque lumborum aut ilium tumorem solvit. At quibus e jecore aqua inter cutem proficiscitur, ii prompte etiam tussi vexantur, pedes intumescunt et alvus non nisi dura et aegre reddit, tumoresque modo dextra, modo sinistra parte ventris oriuntur, ac rursus desinunt.

In hydrope sicco urina stillatim effluens malum denunciat. Mala quoque est quae exigua habet sedimenta.

Ed. Chart. VIII. [878. 879.] Foesl. I. 190. 191. Ed. Lind. I. (567.)

Τοῖσιν ὑδρωπικαῖσιν ἐπιληπτικὰ ἐπιγεγόμενα ὀλέθριον, ἀλλήλων σημεῖων μοχθηρῶν, καὶ κοιλίης ἐξυγραινουσιν.

Ἐν τοῖσι χολάδεσι κοιλίη ταραχώδης διαδιδούσα μικρὰ γονώδεα, μυξώδεα, καὶ πόνον περὶ ἤτρον ἐμποιέοντα, καὶ οὔρα οὐκ εὐλύτως ἴοντα, ἐς ὑδρωπα ἀποτελευτᾷ ἐκ τῶν τοιούτων.

Υδερῶντι πυρετώδει οὔρον μικρὸν, καὶ τεταραγμένον ὀλέθριον.

|| Ἐπὶ δὲ ὑδέρῳ ἀρχομένη διάρροια γενομένη ὑδατώδης, χωρὶς ἀπεψίης, λύει τὸ νόσημα.

[879] Τοῖσι ξηροῖσιν ὑδρωπικώδεσι προσημαίνουσι στροφῆοι περὶ τὸ λεπτὸν ἐμπίπτοντες κακόν.

Τὰ ἐξ ὑδρωπικῶν ἐπιληπτικὰ ὀλέθρια.

Υδερὸς πρὸς θεραπείην ἐνδιδούς παλινδρομῶν ἀνέλπιστος.

Τοῖσιν ὑδρωπικώδεσι κατὰ φλέβας ἐς κοιλίην ῥαγέντος τοῦ ὕδατος λύσις.

Hydropicis succedentes morbi comitialis offensiones, perniciem adferunt, pravis invicem succedentibus signis, et alvos humectant.

Biliofis alvus perturbata exigua reddens geniturae similia et mucosa, doloremque ad imum ventrem inferentia, urinae quoque non facile prodeuntes, ad hydropem tendunt ex hujusmodi calibus.

Aqua inter cutem laboranti cum febre urina pauca et conturbata perniciem denotat.

Aquae inter cutem initio aquosum alvi profluvium absque cruditate exortum morbum solvit.

Ubi hydrops siccus de se significationem praebet, tormina ad tenue intestinum incumbentia malum denunciant.

Ex aqua inter cutem morbus comitialis perniciem adfert.

Aqua inter cutem quae curationi cessit, ubi recurrit, spem tollit.

Aqua inter cutem laboranti aqua quae in venis est ad alvum erumpente, solvitur morbus.

Ed. Chart. VIII. [879.] Foef. I. 191. 192. Ed. Lind. I. (567. 568.)

Δυσεντερική ἀκαίρως ἐπιστάσα ἀπόστασιν ἐν πλευροῖσιν, ἢ σπλάγγνοισιν, ἢ ἐν ἄρθροισιν ποιεῖ. ἄρα ἢ μὲν χολώδης ἐν ἄρθροισιν, ἢ δὲ αἱματώδης ἐν πλευροῖσιν, ἢ σπλάγγνοισι;

Δυσεντερικοῖσιν ἔμετος χολώδης ἐν ἀρχῇ κακό:

Οἷσιν ἐκ δυσεντερικῆς ὀξείης ἐς πυώδεα ἤκει τὸ ὑγρὸν, τὸ ἐφιστάμενον ἔκλευκον ἔσται καὶ πολὺ.

Τὰ δυσεντεριώδεα, ὑπέρονθρα, ἰλυώδεα, λάβρα διαχωρήματα, ἐπιφλογώδεσιν, ἐξερῦθροισι χρώμασι λυόμενα, ἔλπις ἐκμανῆναι.

|| Δυσεντερική σπληνώδεσι μὴ μακρῇ, χοῆσιμον, μακρῇ δὲ ποιηρόν. ληγούσης γὰρ εἰ ὕδρωπεσ ἢ λειεν(568)τερίαί γίνονται, θανάσιμον.

Ἐν λειεντερικοῖσι μετὰ θηρίων ὀδύνη στροφῶν λυόμεναι τὰ περὶ ἄρθρα μετεωρίζουσιν. ἐκ τοιούτων λέπια ἐξερῦθρα, φλυκταινούμενα. ἐφιδρώσαντες οὗτοι διαφοινίσσονται οἷα μύστιξιν.

Intempestive suppressa intestinorum difficultas abscessum in costis, aut visceribus, aut articulis inducit. Ac forte biliosa quidem articulis, sanguinea vero in costis ac visceribus abscessum facit.

Intestinorum difficultate laborantibus vomitio biliosa circa initia malo est.

In gravi intestinorum difficultate quibus humor ad pus pervenit, quod summum insidet exalbidum erit et copiosum.

Intestinorum difficultate laborantibus, aliquantulum rubrae, limosae et copiosae dejectiones, in flammeo colore et prae rubro perfusis solutae, insaniam suspectam faciunt.

Lienosis difficultas intestinorum non longa utilis; longa vero mala. Ubi enim definit, si aquae inter cutem aut intestinorum laevitates oriuntur, mortem afferunt.

In intestinorum laevitate laborantibus, cum saevissimis ulceribus, dolores ex intestinorum cruciatu soluti, articulo- rum partes attollunt, ac ex hujusmodi tennes squamae cum rubore et pustulis fiunt. Ii post multos ac tennes sudores velut acceptis ex flagris vibicibus rubescunt.

Ed. Chart. VIII. [879.] Foef. I. 192. 193. Ed. Lind. I. (568.)

Οἱ ἐν λειντεριώδεσι μακροῖσι ἅμα θηρίοισι στροφώδες, ὀδυνώδες, λυομένων ἐποιδέουσι. τὸ ἐπιζήγιουν τούτοις κακόν.

Λειντερικά μετὰ δυσπνοίης, καὶ πλευροῦ τῆ κνήσει, ἐς φθίσιν ἀποτελευτᾷ.

Εἰλεώδεσιν ἔμετος καὶ κόφωσις κακόν.

Κύστιες δὲ σκληραὶ τε καὶ ἐπώδυνοι πάντων μὲν κακόν, κάκιστον δὲ πυρετῶ συνεχεῖ, καὶ γὰρ οἱ ἀπ' αὐτέων πόνοι ἱκανοὶ ἀνελεῖν, καὶ κοιλίαι τουτέοισιν οὐ πάνυ διαχωρεύουσιν. λίει δὲ τούτους οὖρον πυῶδες ἔλθον, λευκὴν καὶ λείην ἔχον ὑπόστασιν. μὴ λυομένων δὲ τούτων, μηδὲ τῆς κύστιος λαπασομένης ἐν τῆσι πρώτῃσι περιόδοισι ἐλπίς ἀπολέσθαι τὸν νοσήοντα. μάλιστα δὲ γίνεται τοῦτο τοῖσιν ἀπὸ ἐπτά ἐτέων μέχρι πεντεκαίδεκα.

Οἱ λιθιῶντες σχηματισθέντες, ὥστε τὸν λίθον μὴ προσπίπτειν πρὸς τὸν οὐρητῆρα, ζῆϊδίως οὐρέουσιν.

|| Οἷσι δὲ φῦμα περὶ τὴν κύστιν ἐστὶ τὸ παρέχον τὴν δυσ-

Longis intestinorum laevitatibus laborantes una cum faevissimis ulceribus intestinorum cruciatu et dolore, iis solutis intumescunt. His insuper exortus rigor malo est.

Intestinorum laevitates cum spirandi difficultate et pectoris morfu ad tabem tendunt.

In tenuioris intestini morbo laborantibus vomitio et surditas malo sunt.

Vesica dura et graviter dolens omnino quidem mala est. Pessima vero, si febris continua accesserit, vesicae namque dolores interimendi vim obtinent, et alvus his nihil admodum reddit. Eos autem metu liberat urina purulenta procedens, in qua album et laeve subsidet. Quod si neque haec levata fuerint, neque vesica mollior reddatur, intra primos circuitus laborantem moriturum expectandum est. Hoc vero pueris a septimo anno ad decimum quintum praecipue contingere solet.

Calculo laborantes eo habitu constituti, ut ne in urinariam fistulam calculus illabatur, prompte urinam reddunt.

At quibus tuberculum ad vesicam adnascitur, urinae

Ed. Chart. VIII. [879. 880.] Foef. I. 193. 194. Ed. Lind. I. (568. 569.)
ουρίην, παντοίως σχηματισθέντες ὀχλούνται. λύσις δὲ τούτου
γίνεται πύου ῥαγέντος.

Οἷσι λυθάνει τὸ οὖρον προσπίπτον καὶ τὸ αἰδοῖον ἔλ-
κονται, ἀνέλπιστοι.

Ἐπὶ στραγγουρίῃ εἰλεὸς ἐπιγεγόμενος ἑβδομαίους ἀπόλλυ-
σιν, ἢν μὴ πυρετοῦ ἐπιγεγομένου ἀθρόον οὖρον ἔλθῃ.

Νύκται καὶ (569) ἀναισθησίαι γινόμεναι παρὰ τὸ ἔθος,
ἀποπληκτικῶν συμβησομένων σημεῖον.

Ὅσοι ἐκ τρώματος ἀκρατέες γίνονται τοῦ σώματος, πυρε-
τοῦ μὲν ἐπιγεγομένου χωρὶς ῥίγεος ὑγιάζονται, μὴ γεγομένου
δὲ ἀποπληκτικοὶ γίνονται τὰ δεξιὰ ἢ τὰ ἀριστερά.

[880] Ἀποπληκτικοῖσιν αἰμοῤῥοῖδες ἐπιγεγόμεναι χροῖ-
σιμον. ψύξεις δὲ καὶ ναρκώσιες πονηρόν.

|| Ἐν τοῖσιν ἀποπληκτικοῖσιν ἐπὶ τῇ δυσφορίῃ τοῦ πνεύ-
ματος ἰδρῶς ἐπιγεγόμενος θανάσιμον. ἐν αὐτοῖσι δὲ πάλιν
τούτοισιν ἢν πυρετὸς ἐπιγένῃται, λύσις.

Τὰ ἐξαίφνης ἀποπληκτικὰ λελυμένως ἐπιπυρετήραντα
χρόνον ὀλέθρια.

difficultatem adferens, iis quivis corporis habitus negotium
facessit, cujus quidem solutio contingit per puris eruptionem.

Quibus incogitantibus urina decidit ac pudendum con-
trahitur, ii desperati sunt.

Tenuioris intestini morbus urinae stillicidio succedens
intra septimum diem interimit, nisi suborta febre urina af-
fatim prodierit.

Torpores et stupores praeter consuetudinem evenien-
tes adfuturam siderationem denunciant.

Quibus ex vulnere corporis impotentia accidit, ii qui-
dem febre citra rigorem oborta sani evadunt, alioqui dextra
aut sinistra parte siderantur.

In sideratis succedentes haemorrhoides utiles, refrige-
rationes vero et torpores malum denunciant.

In sideratis ex magna spirandi molestia subortus sudor
mortem adfert. In his rursus si febris accedat, solutio contingit.

Siderationes quae repente fiunt, si insuper febris exolutionis
in modum contingat, quae diutius trahat, perniciem minantur.

Ed. Chart. VIII. [880.] Foes. I. 194. 195. Ed. Lind. I. (569. 570.)

Οἷσιν ἐκ τινὸς ἀρρώστιας ἐς ὕδρον περιίστανται, τοῖτοισι κοιλία ξηραὶ σπυραθώδεις ἔρχονται, μετὰ περιττήξιος μυξώδεις καὶ οὖρον οὐ καλοῦ. διατάσιές τε περὶ ὑποχόνδρια, καὶ πόνοι καὶ ἐπάσματα περὶ κοιλίην, καὶ πόνοι περὶ κενεῶνας, καὶ περὶ τοὺς ῥαχιαίους μύας προσπίπτουσι. πυρετοὶ τε καὶ δίψαι, καὶ βῆχες ξηραὶ παρακολουθοῦσι, καὶ δύσπνοια περὶ τὰς κινήσιας, καὶ σκελέων βαρύτης, σιτίων τε ἀφιστάσι, καὶ προσενεγκάμενοι μικρὰ πληροῦνται.

Τοὺς λευκοφλεγματοῦντας διάρροια παύει. αἱ μετὰ σιγῆς ἀθυμίαι, καὶ ἀπανθρωπία, ἐπεικῶς αὐτῶν κατεργαστικά.

|| Οἷσι φόβου μετὰ καταψύξιος ἐξίστανται, πυρετοὶ μεθ' ἰδρώτων, καὶ ὕπνοι αἱ πάνανθοι ταῦτα λύουσιν.

Ἐκ μανίης ἐς βράγγον μετὰ βηγὸς ἀπόστασις.

Ἐν τοῖσι μανικώδεσι σπασμὸς προσγινόμενος ἀμαύ(570) ρωσιν ἴσχει.

Αἱ σιγῶσαι ἐκστάσιες οὐχ' ἡσυχάζουσαι, ὄμμασι περιβλέπουσαι, πνεῦμα ἔξω ἀναφέρουσαι ὀλέθρια, ποιῶσαι δὲ

Quos ex aliqua aegritudine hydrops circumvenit, iis alvi reficcatae caprinis stercoreibus similia dejiciant, cum mucosa eliquatione, neque laudabili urina. Praecordiorum autem distentiones, ventris dolores ac tumores et circa laterum inanitates ac spinae musculos dolores incidunt. Febres quoque, fitis et tussis siccae comitantur et ad motiones spirandi molestia et crurum gravitas. Cibos etiam averfantur, paucisque sumptis explentur.

Aquae inter cutem vitio, cui leucophlegmatias nomen est, laborantes, alvi profluvium sedat. Animi abjectiones cum silentio et ab hominibus solitudines fere eos conficiunt.

Quibus vehemens mentis emotio ex metu cum perfrictione contingit, febres cum sudoribus et somni sermone omnino intercipientes haec solvunt.

Ex infania in raucedinem cum tussi fit secessio.

Infanientibus accedens convulsio ocnolorum aciem retundit.

Vehementes mentis emotiones silentes, absque quiete, oculis quoque versum intuentes spiritum efflantes, perni-

Ed. Chart. VIII. [880.] Foesl. I. 195. 196. Ed. Lind. I. (570.)
 παραπληκτικά χρόνια. ἀτὰρ καὶ ἐκμαίνονται οὗτοι. οἷσι δὲ
 ἐπὶ ταραχῇ κοιλίης οὕτω παροξύνονται, περὶ κρίσιν μέλανα
 διέρχεται.

Οἷσιν ὑγαινοῦσι χειμῶνος ἐντος περὶ τὴν ὀσφῦν ψυχρό-
 της καὶ βάρους ἀπὸ βραχείης προφάσιος, καὶ κοιλίης ἐπίστα-
 σις, τῆς ἀνω καλῶς ὑπηρετούσης, ἰσχιάς, ἢ νεφρῶν πόνος, ἢ
 στραγγουρίης τάχα ἂν συμβαίνοι.

Οἷσι τὰ κάτω κακοῦται, κνησμῶν ἐγγενομένων ἐμπρο-
 σθεν ἰσχυρῶν, τούτοισιν ἀμμῶδες οὖρον γίνεται καὶ ἐφίστα-
 ται. τοῖσι δὲ ὀλεθρίοισιν αὐτῶν ἢ διάνοια ἀποναρκοῦται.

Οἱ τὰ ἄσθρα φλυκταινούμενοι ἐξερύθροισιν ἐπιπολαίοις,
 ἐπιρῆγῶσαντες, οὗτοι κοιλίας καὶ βουβῶνας διαφοινίσσονται,
 οἷα πληγῆσιν ἐπωδύνοισι, καὶ ἀποθνήσκουσι.

|| Τὰ ἰκτερώδεα οὐ πάνυ τι ἐπαιθανόμενα, οἷσι λύγγες,
 κοιλίαι καταρῆγγννται, ἴσως δὲ καὶ ἐπίστασις, οὗτοι ἐκχλοι-
 οῦνται.

Τὰ κατὰ πλευρὸν ἀλγήματα ἐν πυρετοῖσιν ἰσχυρῶς ἐστη-

ciem minantur, diurnas vero faciunt partium resolutiones.
 Quinetiam vehementer insaniunt hoc modo affecti. Quibus
 autem cum ventris perturbatione hujusmodi affectus ingra-
 vescunt, iis nigra per alvum ad judicationem prodeunt.

Si per sanitatem hiemis tempore lumborum frigiditas
 et gravitas levi ex occasione orta fit, et alvi suppressio, su-
 periore ventre probe officio suo fungente, coxendicum, vel
 renum dolor, aut urinae stillatio forte expectanda est.

Quibus inferiores partes male afficiuntur, vehementi-
 bus pruritibus prius obortis, iis urina sabulosa fit et subsistit.
 At qui perniciose habent, iis mens obtorpescit.

Quibus ad articulos praerubrae pustulae superficiales
 enatae sunt, ac subinde rigent, iis velut ex acceptis plagis
 cum dolore venter et inguina rubescunt et pereunt.

In morbo regio affectis, nec admodum sentientibus,
 quibus singultus adest, iis alvus effunditur, forte vero etiam
 supprimitur, atque hi cum virore pallefcunt.

Lateris dolores in febris leviter firmatos, et absque

Ed. Chart. VIII. [880. 881.] Foes. I. 196. Ed. Lind. I. (570. 571.)
 κότα, ἄσημα, φλεβοτομή βλάπτει, κῆν ἀπόσιτος ἦ, κῆν
 ὑποχόνδριον μετέωρον. καὶ ἐν καταψύξει οὐκ ἀπύρους νενο-
 θρευμένους αἵματος ἀφαίσεις βλάπτει. καὶ δοκέοντες δὲ ἐπι-
 εικέστερον ἔχειν οὔτοι θνήσκουσι.

Κεφαλὴν καὶ πόδας καὶ χεῖρας κατεψύχθαι κοιλίης καὶ
 πλευρῶν θερμῶν ζόντων κακόν. βέλτιστον δὲ πᾶν ὁμοίως τὸ
 σῶμα (571) θερμόν τε εἶναι καὶ μαλθακόν.

Στρέφασθαι δὲ ῥηϊδίως χρῆ τὸν νοσέοντα, καὶ ἐν τοῖσι
 μετεωρισμοῖσιν ἑλιφρόν εἶναι. βαρύτης δὲ ὅλου τοῦ σώματος
 καὶ χειρῶν καὶ ποδῶν πονηρόν. εἰ δὲ καὶ πρὸς τῷ βάρει πέλιοι
 γίνονται οἱ δάκτυλοι καὶ οἱ ὄνυχες, πλησίον [881] ὁ θάνα-
 τος. μελαινώμενα δὲ παντελῶς ἦσσαν ὀλέθρια τῶν πελίων.
 ἀλλὰ τὰ λοιπὰ θεωρεῖν. ἦν γὰρ εὐπετέως φέρῃ τὸ νόσημα,
 καὶ ἄλλό τι τῶν χρησίμων ὑποδεικνύῃ, τὸ νόσημα ἐς ἀπόστα-
 σιν τρέπεται, καὶ τὰ μελανθέντα τοῦ σώματος ἀποπίπτει.

Ὅρχιες καὶ αἰδοῖον ἀνεσπασμέτα πονηρόν σημαίνει.

Φῦσαν δὲ ἄνευ ψόφου περδῆσιος διεξιέναι βέλτιστον.

ulla significatione, venae sectio laedit, sive aversum a cibis
 animum, sive sublata praecordia aeger habeat. Quinetiam in
 corporis perfrictione torpescentes non sine febre sanguinis
 detractio laedit, et cum videantur levius habere, moriuntur.

Caput, pedes et manus frigidas esse, ventre et lateribus
 calentibus, mali morbi signum est. Optimum vero totum
 corpus aequè calidum et molle esse.

Aegrum quoque facile converti oportet, et dum surgit
 levem esse. At gravitas quae totum corpus, vel manus ac
 pedes premit, vitiosa est. Quod si cum gravitate digiti quo-
 que ac ungues lividi fiant, in propinquo mors est. At si
 omnino nigrescant, minus quam liventes periculum porten-
 dunt. Verum tunc reliqua consideranda sunt. Etenim si fa-
 cile morbum sustinet aeger, et aliud quiddam ex his quae
 securitatem pollicentur se prodit, morbus in abscessum ver-
 git, et denigratae corporis partes decidunt.

Tescliculi pudendumque retractum malum denunciant.

Flatum vero absque crepitu sono emitti inter optima

Ed. Chart. VIII. [881.] Foes. I. 196. 197. Ed. Lind. I. (571. 572.)
 κρέσσον δὲ καὶ σὺν ψόφῳ διελθεῖν ἢ αὐτοῦ ἀνειλεῖσθαι. καὶ
 τοι τὸν τοιοῦτον διελθοῦσα σημαίνει πονηρὸν καὶ παραφρο-
 σύνην, ἣν μὴ ἐκὼν τοῦτο ποιήται τὴν ἄφρασιν τῆς φύσης.

Ἐλκος πέλιον καὶ ξηρὸν, ἢ γλωσσὸν γινόμενον, θανάσιμον.

|| *Ἀνάκλισις* βελτίστη μὲν ὡς εἰδισταί τις ὑγιαίνων. ὕπτιον
 δὲ κεῖσθαι, τὰ σκέλεα ἐκτεταμένον, οὐκ ἀστεῖον. εἰ δὲ καὶ
 καταρῥέοι προπετῆς ἐπὶ πόδας, χεῖρον, θανάσιμον δὲ καὶ
 κεχηρῆναι, καὶ καθεῦδειν ἀεὶ. καὶ τὰ σκέλεα ὑπτίου κειμένου
 συγκεκαμμένα τε εἶναι ἰσχυρῶς καὶ διαπεπλεγμένα. τὸ δ' ἐπὶ
 γαστέρα κεῖσθαι οἷσι μὴ σύνηθες, παραφροσύνην σημαίνει,
 καὶ πόρους περὶ κοιλίην. πόδας δὲ γυμνοὺς ἔχειν καὶ χεῖρας,
 μὴ θερμὸν ἔόντα ἰσχυρῶς, καὶ τὰ σκέλεα διερῥέφθαι κακόν.
 ἄλυσμόν γάρ σημαίνει. ἀνακαθίξειν δὲ βούλεσθαι κακὸν ἐν
 τοῖσιν ὀξέσι, κάκιστον δὲ ἐν περι(572)πλευμονικοῖσι, καθεῦ-
 δειν δὲ χρὴ τὴν νύκτα, τὴν δὲ ἡμέρην ἐγρηγορέναι. τὸ δ' ἐναν-
 τίων πονηρὸν. ἥμισα δ' ἂν βλάπτοι τὸ πρῶτ' κοιμώμενος ἕως

signa est. Praestat tamen cum strepitu prodire quam illic re-
 volvi. Quanquam hoc pacto prodire dolorem et delirium
 denunciat, nisi sua sponte id aeger fecerit et flatum emiserit.

Ulcus lividum et aridum, aut pallidum effectum, mor-
 tem indicat.

Optimus ille quidem jacentis habitus, quem sanus ali-
 quis usurpare consuevit. Supinum vero jacere cruribus por-
 rectis probari non potest. Id quoque deterius ubi subinde
 deorsum ad pedes prolabitur. Exitiosum est ubi hiat, aut
 assidue dormit, aut ubi supinus jacet cruribus vehementer
 contractis ac reductis. Pronum autem jacere ei qui non
 consuevit, delirium aut circa ventrem dolores portendit.
 Quod si pedes et manus nudat, neque vehemens calor ei
 subest, et crura dispergit, mali morbi signum est, angorem
 namque portendit. Ubi vero residere vult aeger, malum
 quidem indicium in acutis morbis, sed longe pessimum in
 pulmonum et laterum affectibus. Noctu dormiendum, in-
 terdiu vigilandum, contra vero malum. Minimum autem
 offendit, si quis matutino tempore ad tertiam diei partem

Ed. Chart. VIII. [881.] Fœf. I. 197. 198. Ed. Lind. I. (571.)
 τοῦ τρίτου τῆς ἡμέρης. οἱ δὲ μετὰ ταῦτα ὕπνοι πονηροί. κάκι-
 στον δὲ μὴ καθεύδειν μήτε ἡμέρης μήτε νυκτός. ἢ γὰρ ὑπὸ
 ὀδύνης τε καὶ πόνου ἀγρυπνοίῃ ἂν, ἢ παραφρονήσει ἀπὸ τού-
 του τοῦ σημείου.

Ὅκοσοισι κρόταφος τάμνεται, σπασμὸς ἐκ τῶν ἐναντίων
 τῆς τομῆς ἐπιγίνεται.

Ὅσοισιν ἂν ὁ ἐγκέφαλος σεισθῆ, καὶ πονέση πληγεῖσιν,
 ἢ ἄλλως πίπτουσι, παραχρῆμα ἄφωνοι γίνονται, καὶ οὔτε ὀρῶ-
 σιν οὔτε ἀκούουσι, καὶ τὰ πολλὰ θνήσκουσιν.

Οἷς ἐγκέφαλος τιτρώσκειται, πυρετὸς ὡς ἐπιτοπολὺ καὶ
 χολῆς ἔμετος ἐπιγίνεται, καὶ ἀποπληξίη σώματος, καὶ ὀλέ-
 θριοι οἱ τοιοῦτοι.

|| Τῶν ῥηγνυμένων κεφαλῆς ὀστέων χαλεπώτατον τὸ γινῶ-
 ναι τὰ κατὰ τὰς ῥαφὰς ῥηγνύμενα. ῥήγνυται δὲ ὑπὸ τῶν βα-
 ρέων καὶ στρογγύλων βελέων μάλιστα, καὶ ἐκ τῶν ἐξ ὑπεραν-
 τίου φερομένων, καὶ μὴ ἐξ ἰσοπέδου. τὰ δ' ἀπορρέμενα, πότε-
 ρον ἐρῶργεν ἢ οὐ κρίνειν δεῖ, διαμασᾶσθαι διδόντα ἐφ' ἑκα-

dormiat. Qui vero ab hoc tempore somnus est, malus. Pes-
 simum tamen est si somnus neque noctu neque interdiu ac-
 cedit. Id enim ob dolorem laboremque accidit, vel delirium
 fore significatur.

Quibus tempora fecantur, iis ex adversa sectionis parte
 convulsio contingit.

Quibus concussum fuerit cerebrum, vel ex plaga do-
 luerit, aut aliquo casu, his illico vox deficit, neque vident,
 neque audiunt, fereque intereunt.

Ex cerebri vulnere febris ut plurimum ac bilis
 vomitus succedit, et corporis resolutio, iique perniciose
 habent.

Ossium capitis fracturae cognitu difficillimae quae circa
 futuras sunt. Fiunt autem potissimum a gravibus ac rotundis
 telis, aut ex his quae ex opposito feruntur, neque ex plano.
 At ossa, de quibus fissa sunt necne ambigatur, sic discernas,
 si in utramque maxillam albucum aut ferulam manducandam
 exhibueris, atque animum advertere jusseris, num os ali-

Ed. Chart. VIII [881. 882.] Foëf. I. 198. 199. Ed. Lind. I. (572. 573.)
 τέτην τήν σηηγόνα ἀνθήρικον ἢ νάρθηκα, καὶ προσέχειν κε-
 λεύειν, εἴ τι ψοφεῖν αὐτῷ δοκέει τὸ ὀστέον. τὰ γὰρ κατετη-
 γότα δοκέει ψοφεῖν. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου τὰ ἐξήωγότα
 μὲν ζ', τὰ δὲ ιδ', τὰ δὲ καὶ ἄλλως διασημαίνει. τῆς τε γὰρ σαρκὸς
 ἀπόστασις ἀπὸ τοῦ ὀστέου γίνεται, καὶ τὸ ὀστέον πελιὸν
 καὶ πόνοι, ἰχώρων ὑποθρέοντων.

|| Ὅσοισιν ἐπὶ (573) πλοον ἐκπίπτει, ἀνάγκη ἀποσαπῆναι.

Ἦν ἔντερον διακοπῆ τῶν λεπτῶν, οὐ συμφύεται.

Νεῦρον διακοπὴν, ἢ γνάθου τὸ λεπτόν, ἢ ἀκροποσθίην,
 οὐ συμφύεται.

[882] Ὅ τι ἂν ἐν τῷ σώματι ὀστέον ἀποκοπῆ, ἢ χόνδρος,
 οὐκ αὔξεται.

Ἐπὶ τρώματι σπασμὸς ἐπιγενόμενος κακόν.

Ἐπὶ τρώματι χολῆς ἔμετος ἐπιγενόμενος κακόν, καὶ μά-
 λιστα ἐπὶ τοῖσι κεφαλικούσι.

Νεῦρα ὅσα παχέα τιτρώσκειται, ὡς ἐπιτοπολὺ χολοῦνται,
 καὶ λοξὰ τιτρωσκόμενα μάλιστα, καὶ τῶν μυῶν αἱ κεφαλαί,
 μάλιστα τῶν ἐν μηροῖσιν.

quod strepere videatur, confracta namque strepere videntur.
 At processu temporis, fissa quidem septimo die, partim
 vero decimoquarto, partim etiam alias, sui significationem
 edunt. Nam vel caro ab osse abscedit, aut os livescit, aut
 dolores ex saniei influxu excitantur, eaque jam remediis
 aegre cedunt.

Quibus omentum procidit, ut putrescat necesse est.

Ex tenuibus intestinis si quod dissectum fuerit, non
 coalescit.

Praecifus nervus, aut quod in gena est tenue, aut prae-
 putium, non coalescit.

Neque corporis os quodcumque resectum, neque car-
 tilago augetur.

Vulneri succedens convulsio malo est.

Bilis vomitus vulneri succedens malum denunciat,
 praecipueque in capitis vulneribus.

Nervi quicumque crassi vulnus accipiunt, ut plurimum
 claudos reddunt, praecipueque si obliquum vulnus fuerit,
 ac in musculorum capitibus, praesertim femorum.

Ed. Chart. VIII. [882.] Foesl. I. 199. 200. Ed. Lind. I. (573. 574.)

Ἀποθνήσκουσι δὲ μάλιστα ἐκ τῶν τραμάτων, ἢν τις ἐγκέφαλον τραθῆ, ἢ ῥαχίτην μυελόν, ἢ ἦπαρ, ἢ φρένας, ἢ καρδίην, ἢ κύστιν, ἢ φλέβα τῶν παχειῶν. Θνήσκει δὲ, κῆν ἐς ἀρτηρίην καὶ πλεύμονα μεγάλαι σφόδρα αἱ πληγαὶ γένονται, ὥστε τοῦ πλεύμονος πληγέντος ἔλασσον προερχόμενον πνεῦμα κατὰ στόμα γίνεσθαι ἢ τὸ ἐκπίπτον ἐκ τοῦ τραώματος. Θνήσκουσι δὲ καὶ οἱ ἐς τὰ ἐντὸς νεῦρα, ἢν τέ τι τῶν λεπτῶν τραθῶσιν, ἢν τε τῶν παχέων, ἢν ἐπικάρσιος ἢ πληγὴ γένηται καὶ μεγάλη. εἰ δὲ μικρὴ καὶ εὐθεῖα, περιγίνονται ἔνιοι. ἤκιστα δὲ θνήσκουσιν οἱ τιρωσκόμενοι ἐν οἷσι ταῦτα μὴ ἐν τῶν τοῦ σώματος μερῶν, ἢ τούτων προσωτάτω.

|| Τὴν δὲ ὄψιν ἀμαυροῦνται ἐν τοῖσι τραώμασι ἐς τὴν ὄφρυν, καὶ μικρὸν ἐπάνω. ὅσφ δ' ἂν τὸ τραῶμα νεότερον ᾖ, μάλιστα βλέπουσι. χρονιζομένης δὲ τῆς οὐλῆς, ἀμαυροῦσθαι μᾶλλον συμπίπτει.

Αἱ σύριγγες χαλεπώταται εἰσιν ὅσαι (574) ἐν τοῖσι χονδρώδεσί τε καὶ ἀσάρκοισι τόποισι πεφύκασιν, εἰσί τε κοίλαι,

Ex vulnere autem fere mors contingit, si cui vulneratum fuerit cerebrum aut spinalis medulla, aut jecur, aut septum transversum, vel cor, aut vesica, aut quaedam grandis vena. Mors quoque subit si in arteriam et pulmonem insignes valde plagae inflictae sunt, ita ut percusso pulmone minor sit qui per os prodit spiritus quam qui per vulnus excidit. Intereunt vero quibus nervi interiores, sive tenuis aliquis sive crassus vulnus acceperit, si plaga transversa fuerit et magna: quod si parva et recta, nonnulli periculo eximuntur. Minime autem ab his vulneribus mors impendet, quae in corporis partes, in quibus haec non sunt, aut ab his quam longissime absunt, infliguntur.

At in vulneribus quae in supercilium, aut paulo altius inferuntur, visus acies obtunditur, et quo vulnus recentius est, eo magis vident. Inveterascente autem aut tardante cicatrice magis obtundi solet.

Ex fistulis maxime molestiam adferunt quae in cartilaginosis aut carne vacuis locis fieri solent, cavae sunt, et

Ed. Chart. VIII. [882.] Foesf. I. 200. 201. Ed. Lind. I. (573.)
 μολοῦνται τε καὶ ἰχωροροῦσιν αἰεὶ, σαρκίον τε ἐπὶ τῷ στόματι
 ἔπαστιν ἀνταῖς. εὐθ' εὐραπεντότεραι δὲ ὄσαι ἐν τοῖσι μαλθακοῖσι
 τόποισι καὶ σαρκώδεσί τε καὶ ἀγεύροισι πεφύκασι.

|| Τὰ δὲ πρὸ ἥβης οὐ γίνεται νοσήματα, περιπλευμο-
 νικά, περιπλευριτικά, ποδαγρικά, νεφρίτις, κισσὸς περὶ κνή-
 μην, ῥοῦς αἱματηρὸς, καρκίνος μὴ σύμφυτος, λείκη μὴ συγ-
 γενής, κατάρθρους ρωτιαῖος, αἰμορροῖς, μὴ σύμφυτος χορδα-
 ψός. τούτων τῶν νοσημάτων πρὸ ἥβης οὐ χρὴ προσδέχεσθαι
 γενησόμενον οὐδὲν ἀπὸ ἰδ' μέχρι β' καὶ μ' ἐτέων, πάμφορος
 ἢ φύσις νοσημάτων ἤδη τοῦ σώματος γίνεται. πάλιν δὲ ἀπὸ
 ταύτης τῆς ἡλικίης μέχρι ἑξ' ἐτέων οὐ γίνονται χοιραδες. οὐδὲ
 λίθος ἐν κύστει, ἢν μὴ τύχη πρότερον ὑπάρχων, οὐδὲ κατάρ-
 θρους ρωτιαῖος, οὐδὲ νεφρίτις, ἢν μὴ παρακολουθῶσιν ἐξ ἄλ-
 λης ἡλικίης. οὐδὲ αἰμορροῖδες, οὐδὲ ῥοῦς αἱματηρὸς, ἢν μὴ
 πρότερον τύχη γεγενημένος. ταῦτα μέχρι γήρωσ ἀπέχεται νο-
 σήματα.

longius excurrunt, assidueque sanie manant, et in quarum
 osculo caruncula inest. Facilius autem curantur quae in
 mollibus et carnofis locis et non nervosis oriuntur.

Sed neque ante pubertatem occupant hi morbi, pul-
 monum inflammationes, laterum dolores, podagrae, renum
 vitia, varix in tibia, fluor sanguineus, cancer non inna-
 tus, albicans vitiligo, non cognata defluxio in spinalem me-
 dullam, sanguinis per ora venarum profluvium, tenuioris
 intestini morbus, quem χορδαψόν vocant, non a natura in-
 situs. Horum morborum nullus ante pubertatem metuendus
 est. Ab anno autem decimo quarto ad quadragesimum se-
 cundum usque natura omnis generis morborum corporis
 ferax est. Contra vero ab hac aetate ad annum sexagesi-
 mum tertium neque strumae fiunt, neque vesicae calculus,
 nisi antea occupet, neque in spinalem medullam defluxio,
 neque renum morbus, nisi ex alia aetate sequantur, neque
 sanguinis per ora venarum profluvium, neque fluor san-
 guineus, nisi prius adfuerit. Atque hi morbi ad senectutem
 usque absunt.

Ed. Chart. VIII. [882. 885.] Foes. I. 202. Ed. Lind. I. (575.)

|| Ἐν γυναικείοισι τὰ πρὸ τῶν τόκων ἰόντα ὑδατώδεα κακόν.

Στόματα ἀφθώδεα τῆσιν ἐπιφόροισιν οὐ χρηστόν. ἄρα καὶ κοιλίας καθυγραίνονται.

Ἐκ κενεῶνων μεθιστάμενα ἀλγήματα ἐς τὸ λεπτόν ἐν μακροῖσιν ἐκ διαφθορῆς καὶ μὴ λίην καθαιρέσεως ὀλέθριον.

Τὰ ἐκ τόκου καὶ διαφθορῆς πολλὰ ὀξέως ὀρμήσαντα, ἐπιστάντα δύσκολα. ῥίγος ταύτησι πολέμιον καὶ κοιλίης ταραχή· ἄλλως τε καὶ ὑποχονδρίου ὀδυνώδεις.

Τῆσιν ἐπιφόροισι κεφαλαγικὰ καρώδεα, μετὰ βύρεος γινόμενα καὶ σπασμοῦ, φλαῦρα ὡς ἐπιτοπολύ.

[883] Ἦσιν ἐκ γυναικείων περὶ τὸ ἄνω καὶ τὸ λεπτόν πόνοι σύντονοι, κοιλίας καθυγραίνουσιν, ὑπασώδεις, ταύτησι περὶ κρίσιν καταφοραὶ καὶ ἀδύνατοι κενεαλγικῶς, ἐφιδροῦσι καὶ περιψύχουσιν, αἱ τοιαῦται ὑποστροφαὶ τῆσι πλείστῃσι γινόμεναι μετὰ τὴν ἄφεσιν ταχέως κτείνουσι.

In muliebribus purgamentis quae ante partus aquosa prodeunt, malum denunciant.

Serpentia oris ulcera in praegnantibus bono non sunt. Ac forte etiam alvi humectantur.

Ex laterum inanitate ad tenue intestinum migrantes dolores in diuturnis morbis ex abortione, neque admodum purgata muliere, perniciem denunciant.

Quae ex partu et abortu copiosa celeriter cum impetu feruntur, si subsistant, molestiam exhibent. Hujusmodi mulieribus rigor inimicus est et alvi perturbatio, praecipue vero si praecordiorum dolore vexentur.

In uterum gestantibus capitis dolores qui cum sopore, gravitate et convulsione fiunt, ut plurimum malo sunt.

Quibus ex muliebribus purgamentis dolores intensi ad superiorem ventris partem et tenuius intestinum excitati, alvos humectant, et levem anxietatem inducunt, his ad judicationem in somnum propensiones fiunt, et impotentes ex capitis dolore cum tenuibus sudoribus et persfrictionibus vexantur. Hujusmodi recidivae plurimis post remissionem abortae celeriter interimunt.

Ed. Chart. VIII. [885.] Foel. I. 203. 204. Ed. Lind. I. (576.)

|| Τὰ μετὰ μυχθισμοῦ ἔξω ἀναφερόμενα πνεύματα, καὶ τῆξις παρόλογος, τῆσιν ἐπιφόροισιν ἐκτιρώσκει.

Ὀδύνη κοιλίης μετὰ τόκον ἐπὶ ταύτῃσι πνώδεα καθαίρει.

Αἱ ναρκώδεις καὶ μάλιστα ἐν τῆσι κινήσει μετὰ ἀδυναμίας κατακεκλασμένοι, περὶ κρίσιν ἐνοχληθεῖσαι, ἀσώδεις, ἐφιδροῦσι πολλῶ. κοιλίαι καθυγρανθεῖσαι ταύτῃσι κακόν.

Τὰ δὲ γυναικεῖα μὴ ἐπιστῆναι χρήσιμον. ἐπιληπτικὰ ἐκ τῶν τοιούτων οἶμαι. ἐνίγῃ δὲ ὑποφοραὶ μακρᾶι, ἐνίγῃ δὲ αἰμορροῖδες.

Τῆσιν ἐπιφόροισιν ὑποχονδρίου ἄλγημα κακόν, καὶ κοιλίαι ταύτῃσι φερόμεναι κακόν. καὶ τὸ ἐπιρρίγουν ταύτῃσι κακόν. ὀδύνη κοιλίης ἐν τῆσι τοιαύτῃσιν ἥσσον κακόν, || ἢν ἰλυώδεα καθαίρη. ἧσι ῥηϊδίως τῶν τοιούτων τίκεται, μετὰ τόκον δύσφορα σφόδρα.

Τῆσι κινούσῃσι φθινώδεσιν, ἧσιν ἔρευθος ἐπὶ προσώπου γίνεται, αἱ ἀπὸ ῥινῶν ἀποστάξεις τοῦτο ἀποτρέπουσι γινόμεναι.

Spirationes fuspriosae quae foras educuntur, ac citra rationem facta colliquatio in uterum gerentibus abortiones indicant.

Ventris dolor a partu in his purulenta expurgat.

Quae torporis sensu afficiuntur, praecipueque ad motiones impotentes et perfractae, circa judicationem vexatae, anxietate laborantes, multo et tenui sudore diffluunt, in his alvus effusa malum denunciat.

Muliebria purgamenta non subsistere utile, ac forte ex talibus comitiales morbi oriuntur, partim vero diurnae alvi subductiones, partim etiam sanguinis per ora venarum profluvium.

Uterum gerentibus praecordiorum dolor malum denunciat, hic etiam alvi euntes et rigore subinde corripiti malo est. Ventris dolor, si limosa expurget, in hujusmodi levius malum indicat. Quae ex his faciles partus habent, eae postea vehementer anguntur.

Quibus praegnantibus tabi opportunis faciei rubor exoritur, hunc stillationes e naribus avertunt.

Ed. Chart. VIII. [883.] Foes. I. 204. Ed. Lind. I. (575. 576.)

Ἦσιν ἐκ τόκου λευκά, ἐπιστάντων δὲ ἅμα πυρετῶ κώφωσις, καὶ ἐς πλευρὸν ὀδύνη ὀξεία, (576) ἐξίστανται ὀλέθριοι.

Τὰ ἐν τῆσιν ἐπιφόροισι ἀλμυρώδεα σημαίνει μετὰ τόκον δύσκολα λευκοῖσιν, δακνώδεσιν. αἱ τοιαῦται καθάρσιες ὑποσκληρύνουσι. λῆγξ ἐπὶ τούτοισι φλαῦρον καὶ πτύσις ὑστερῶν, καὶ συντείνει.

Ἔς πόδας καὶ ἐς ὀσφῶν συντάσιες ἐκ γυναικείων ἐκφυητικόν, καὶ τὰ ἀπὸ κοιλίης γλίσχηρα, δυσώδεα ἐπιπόνως ἴοντα πτυγμοὶ ἐπὶ τοῖσι προγεγραμμένοισιν ἐκφυητικόν.

Τὰ ὑστερικά ἐν κοιλίησι σκληρῶσμάτᾳ ἐπώδυνα, ὀξείως ὀλέθριοι.

Τῆσιν ἐπιφόροισιν ἤδη ἀφθώδεα ῥεύματα ἐπώδυνα ποτηρόν. αἰμορροῖς ταύτησι κάκιστον.

Ἦσιν κοιλίης ἐπαρθείσης ἐς αἰδοῖον ἔρευθος ἦλθε, γυναικείων λευκῶν ὑγρῶν κατελθόντων ἐξαπίνης, ἐν μακροῖσι πυρετοῖσι τελευτῶσι.

Quibus a partu alba prodeunt, et his subsistentibus furditas cum febre et lateris dolor acutus excitatur, eae in vehementem et perniciosam mentis emotionem incidunt.

Praegnantibus falluginosa, post partum molestias ex albis, mordacibus denunciant. Purgationes hujusmodi duritiem adferunt. In his singultus malo est, et uterorum proci-dentia, quae et una interficit.

Ex purgamentis muliebribus ad pedes et lumbos pertinentes tensiones suppuraciones indicant, et viscosa gravcolentia ex alvo cum dolore prodeuntia. Ex praescriptis quoque suffocationes, suppuraciones denunciant.

Uterinae ventris duritates cum dolore celerem perniciem denunciant.

In uterum jam gerentibus fluxiones serpentia oris ulcera cum dolore excitantes malum denunciant. In his sanguinis per ora venarum profluyium pessimum.

Quibus in tumorem sublato ventre, pudendum rubor occupavit, imuliebribus purgamentis albis humidis subito procedentibus, diuturnis febribus intereunt.

Ed. Chart. VIII. [883. 884.] Foesl. I. 205. Ed. Lind. I. (576. 577.)

|| Σπασμῶ, γυναικείων ἐν ἀρχῇσι φανέντων, πυρετοῦ μὴ ἐπιγενομένου λύσις.

Ὄρα λεπτὰ ὑποπέφρα ἐν μέσῳ ἐρέυμενα ῥίγος σημαίνει.

Ἦν ἀπὸ τῆς τετραδος αἵματος ῥύσις γένηται, χροῖα σημαίνει, καὶ κοιλίη καταρῥήγνυται, καὶ σκελέων οἰδήματα.

Τῆσιν ἐπιφόροισι κεφαλαλγικὰ καρώδεα μετὰ βάρους γεγόμενα φλαῦρα, ἴσως δὲ ταύτησι καὶ ἅμα σπασμῶδες τι ὠφελείει.

Αἱ προυλήσισαι τρόπον χολερώδεα πρὸ τῶν τόκων τίκτουσι μὲν ῥηϊδίως, πυρέξασαι δὲ κακοήθεες, ἄλλως τε κῆν τι κατὰ φάρυγγα ὀχλῆ, ἢ τι τῶν ἐν πυρετῷ κακοήθων ἐπιφατῆ σημείον.

[884] Τὰ πρὸ τῶν τόκων ῥηγνύμενα ὑδατώδεα φλαῦρα.

Τῆσιν ἐπιφόροισι κατὰ φάρυγγα (577) ἀλμυρώδες ῥύσιες πονηρόν.

Τὸ πρὸ τῶν τόκων ἐπιρῥιγοῦν καὶ τὰ ἀνωδύτως τικτόμενα κινδυνώδεα.

Convulsionem, muliebria si circa initia appareant, neque febris accesserit, solvunt.

Urinae tenues nubeculam quandam in medio assumentes rigorem denunciant.

Sanguinis fluxus si quarto die oriatur, diuturnitatem indicat, et alvus effunditur, cruraque intumescunt.

In uterum gerentibus capitis dolores cum sopore et gravitate malo sunt: forteque hujusmodi naturae una etiam convulsionibus quibusdam sunt obnoxiae.

Quae ante partionem in modum cholerae morbi affliguntur, faciles quidem partus edunt. Febre autem tentatae, malignae habent, tum vero praecipue, si quid fauces vexet, aut in febre maligni aliquid appareat.

Erumpentia ante partus aquosa mala.

In uterum gerentibus salsuginosae ad fauces fluxiones malum denunciant.

Ante partus subinde rigore corripri et citra dolorem parere periculum indicat.

Ed. Chart. VIII. [884.] Foel. I. 205. 206. Ed. Lind. I. (577.)

Τῆσιν ἐπιφόροισι τὰ ἀφθώδεα ζεύματα πονηρόν. σπασθεῖσαι, ἐκλυθεῖσαι, μετακαταψυχθεῖσαι, ἐκθερμαίνονται δξέως. καὶ μέντοι καὶ δύσκολα ἀποβαίνει τῆσιν ἐπιφόροισι τὰ περὶ τὸ λεπτόν οἰδήματα, οἷα τὰ περὶ τὰς ὀσχίας γίνονται, ἀπολαμβάνόμενα ὀρθοπνοίησιν. ἄρα τὰ τοιαῦτα οἰδήματα διδυμοτοκεῖ; ἄρα καὶ σπασμῶδες τὰ τοιαῦτα οἰδήματα ποιεῖ.

|| Τὰ μυχθώδεα ἐξαναφέροντα πνεῦμα ἐν πυρετοῖσιν ἐκπιτρώσκονται.

Φρικώδεσι, κοπιώδεσι, καρηβαρικοῖσι, γυναικεῖα καταδρήγνυται.

Αἰ πρὸς χεῖρα νωθραὶ, κατάξηροι, ἄδιψοι, γυναικεῖα πολλὰ χαλῶσαι, ἐκπυητικά.

Τὰ ἐξαίφνης λευκὰ κατατρέχοντα ἐπὶ τρωσμῶ, ἦν τι ῥιγῆ, καὶ ἐς μηρόν ὄρμαι, τρώμος δύσκολον.

Τὰ ἀφθώδεα στόματα τῆσιν ἐπιφόροισι κοιλίας καθυγραίνει.

Praegnantibus fluxiones cum serpentibus oris ulceribus malo sunt. Hae convulsionibus, exolutionibus, postea perfrictionibus tentatae, celeriter calescunt. Quinetiam praegnantibus molestiam exhibent, qui circa tenue intestinum contingunt tumores, quales extremas uteri osculi oras, in erectae cervicis spirationis difficultate detentis eveniunt. Quinetiam fortassis hujusmodi tumores gemellorum partum praenunciant aut forte convulsionibus tumores hujusmodi indicant.

Quae suspiriosae spirationes foras educuntur in febris, abortionis periculum afferunt.

Horrore subinde tentatis, lassitudine et capitis gravitate conflictatis, muliebres purgationes erumpunt.

Quae ad manus contactum torpescunt, peraridae, sitis expertes, muliebria multa profundentes, pus intro colligunt.

Ex abortione ubi alba derepente percurrunt, si rigor aliquis corripiat, et ad femur impetus fiat, tremor molestus subit.

Serpentia oris ulcera in uterum gerentibus alvos humectant.

Ed. Chart. VIII. [884.] Fœf. I. 206. 207. Ed. Lind, I. (577. 578.)

Αἰ δὲ τῶν κυουσιῶν προνοσεύουσαι πρὸ τῶν τόκων ἐπιθροῖουσι.

Αἰ ναρκώδεες ἐκλύσιες δύσκολοι μὲν ἐκ τῶν τόκων ἀποβαίνουσι καὶ παρακρουστικαί, οὐ μέντοι ὀλέθριοι. ἀτὰρ καὶ πλῆθος γυναικείων προσημαίνουσιν.

Αἰ ἐν τόκῳ καρδίην προαλήσασαι ὀλίγω ὕστερον ἀποβάλλουσι.

Τὰ φρικώδεα, κοπιώδεα, καρηβαρικὰ, τραχήλου ὀδυρώδεα γυναικεία καταρῥήγνυσι. περὶ κρίσιν τὸ τοιοῦτον γινόμενον μετὰ βηχίου ἐπιθροῖε.

Ἦσι κόρησιν ὀρθοπνοϊκὰ συμβαίνει, ἐν τῆσιν ἐπιφόροισι, τιθούς ἐκπυῶνται. γυναικεία (578) ἐπιφαίνεσθαι ἐν ἀρχῇ κακόν.

|| Τὰ μανικὰ πυρετούς ὀξεῖς ταραχώδεας ἀχόλω καρδιακῶ λύουσι.

Τῆσιν ἀτύκοισιν αἵματος ἔμετος πρὸς τὸ συλλαβεῖν ὠφελεῖ.

Quae praegnantes ante partus laborarunt, subinde rigore corripī solent.

Quae ex partionibus contingunt exolutiones cum torpore, molestiam quidem exhibent et mentem emovent, nullam tamen perniciem afferunt. Verum etiam purgamentorum muliebrium abundantiam denunciant.

Quae in partu oris ventriculi dolorem antea sensere, paulo post foetus deponunt.

Horroris et lassitudinis, capitis gravitas cum cervicis dolore, muliebres purgationes dejiciunt. Quod si quid hujusmodi circa judicationem cum tussicula contingat, subinde rigorem adfert.

Quae puellae erectae cervicis spiratione vexantur, iis uterum ferentibus mammae pus colligunt. Muliebria purgamenta circa initia apparere malum.

Febres acutas cum mentis perturbatione, in oris ventriculi dolore non bilioso, infania solvit.

His quae non pariunt, ad conceptum sanguinis vomitus prodest.

Ed. Chart. VIII. [884. 885.] Foëf. I. 207. Ed. Lind. I. (578.)

Τὰ ἀγλυώδεα γυναικείων συγγῶν ἐπιφανέντων λύεται.

Ὅσῃσι γυναιξίν ἐκ πυρετῶν ἄλγημα τιθῶν γίνεται πτύ-
σις αἰμάλωπος οὐ τραγώδης γενομένη, λύει τοὺς πόνοους.Οἱ ἐν ὑστερικῆσιν ἀπύροισι σπασμοὶ εὐχερές, ὅσον καὶ
Δορκάδι.Ἦσιν ἐκ ὀίγεος πυρετὸς κοπιώδης, γυναικεῖα κατατρέχει.
τραχῆλος ἐν τοῦτοισιν ὀδυνώδης αἰμορραγικόν.Ἐμετος δὲ ἄλυπότατος φλέγματος καὶ χολῆς συμμεμιγ-
μένος· μὴ πολὺς δὲ κάρτα ἐμείσθω. τὰ δὲ ἀκρητέστερα τῶν
ἐμουμένων κακίω. πραιοειδῆς δὲ ἔμετος, καὶ μέλας, καὶ πε-
λιὸς πονηρόν. εἰ δὲ καὶ πάντα τὰ χρώματα ὁ αὐτὸς ἐμέοι, ὀλέ-
θριον. τάχιστον δὲ θάνατον σημαίνει ὁ πελιὸς καὶ κακώδης.
ἔστι δὲ θανάσιμος ὁ ἐρυθρὸς ἔμετος, καὶ μάλιστα εἰ μετὰ
ἀνάγκης ἐμέοιτο ἐπωδύνου.[885] Οἱ ἀσώδες ἀνεμέτως παροξυνόμενοι κακόν, καὶ
οἱ σπαρασσόμενοι ἀνεμέτως.Oculorum caligines crebris apparentibus mēnibus sol-
vuntur.Quaecunque mammarum dolore ex febribus vexantur,
eas sanguinis concreta spuitio non foeculenta dolore liberat.In mulieribus quae uteri suffocationibus tentantur, id-
que sine febre, faciles sunt convulsiones, quale quid etiam
Dorcadi contigit.Quibus ex rigore febris cum lassitudinis sensu adest, in
his muliebrum profluvium expectare oportet. Quod si cer-
vicis dolor prehenderit, sanguinis e naribus eruptionem
fore spes est.Vomitio autem maxime est innoxia, quae pituita et bile
permixta est, dum ne admodum copiosa sit. At sinceriores
vomitiones deteriores sunt. Viridis quoque vomitus et niger
et lividus vitiosus est. Quod si omnes colores idem vomat,
exitiale est. Celerrimum autem exitium indicat lividus et
mali odoris. Mortem quoque adfert ruber vomitus, isque
praecipue si cum majore conatu et dolore contingat.Corporis aestuatione et inquieta jactatione conflictati,
citra vomitum ingravescentes, male habent, atque etiam qui
vellicantur citra vomitum.

Ed. Chart. VIII. [885.] Gœf. I. 207. 208. Ed. Lind. I. (578. 579.)

Τὰ μικρὰ ἐμέσματα, χολώδεα, ἄλλως τε κῆν ἀγρυπνέωσιν.

|| Ἐπὶ μελάνων ἐμέτων κόφωσις οὐ βλάπτει.

Οἱ κατὰ μικρὰ ταχεῖς, χολώδεες, ἀκροῖτοι ἐμετοὶ κακόν, ἐν ὑποφορῇ πλείονι καὶ ἰσφύος ἀλγήματι συντόνω.

Τὰ ἐξ ἐμέτων ἀσώδεα, κλαγγώδεα, ὄμματα ἐπιχνοῦν ἰσχροῖα μαρνακά. δξίως μανέντες θνήσκουσιν (579) ἀφανοί.

Ἐν ἐμέτῳ διψώδεα ἔοντα ἄδιψον γενέσθαι κακόν.

Ἐν ἀσώδεσιν ἀγρύπνοις τὰ παρ' οὖς μάλιστα.

Τοῖς ἀσώδεσι κοιλίης ταραχώδης ἐπίστασις, διὰ ταχείων ἐξανθεῖ οἷα κωνώπων κειτήματα, καὶ ἐς ὄμματα δακρυώδης ἀπόστασις ἔρχεται.

Ἐπὶ ἀκροῖτοις ἐμέτοις λυγμὸς κακόν. κακόν δὲ καὶ σπασμός. ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τῆσιν ὑπερκαθάρασει τῆσιν ἐκ τῶν φαρμακείων.

Vomitiones exiguae, biliofae, malum denunciant, tum vero praecipue, si pervigilio conflictentur aegri.

Ex nigris vomitibus oborta surditas noxia non est.

Vomitus parvi et frequenter repetentes, biliofi, sinceri mali sunt in copiosiore ventris subductione et intenso lumborum dolore.

Ubi ex vomitu anxietudo occupat, vox stridula est, oculi pulvere obfiti, insania portenditur, ac tales vehementi insania correpti, voce defecti intereunt.

In vomitu eum qui fiti prematur fitis expertem esse malum est.

In angore et pervigilio vexatis ad aures abscessus maxime obveniunt.

In anxietate laborantibus cum alvi turbulenta suppressione, celeriter velut culicum puncturae in cutem erumpunt, et ad oculos lachrymosus abscessus procedit.

Ex sinceris vomitionibus singultus malus est, mala quoque convulsio. Quinetiam idem existimandum est in immodicis purgationibus, quae ex medicamentorum potionibus fiunt.

Ed. Chart. VIII. [885.] Foes. I. 208. 209. Ed. Lind. I. (579.)

Οἱ μέλλοντες ἐμεῖν πτυαλίζουσιν ἔμπροσθεν.

Ἐπὶ ἔλλεβόρου σπασμὸς ὀλέθριον.

|| Ἐπὶ πάσῃ καθάρσει πλεοναζούση ψύξις μεθ' ἰδρω-
τος ὀλέθριον, καὶ οἱ ἐπανεμέοντες διψώδεις ἐν τούτοισι κα-
κόν. οἱ δὲ ἀσώδεις ὀσφυαλγέες, κοιλίην καθυγραίνονται.

Αἱ ἐξερύθρων, μελάνων, ὑπὸ ἔλλεβόρου καθάρσεις, πο-
τηραί. καὶ ἔκλυσις δὲ μετὰ τοιούτων κακόν

Ἀπὸ ἔλλεβόρου ἐμέσαι ἐρυθρά, ἀφρώδεα, ὀλίγα, ὠφε-
λέει. ποιεῖ μέντοι σκληρόσματα, καὶ ἐμπυήσιας, μεγάλας
ἀρίστησιν. εἰσὶ δὲ οἱ τοιαῦτα ἐμέοντες ἄλλως τε καὶ στήθος
ἐπώδυνοι, καὶ ἐν τοῖς ῥίγασιν ἐφιδροῦντες, καὶ ὄρχιας ἐπαί-
ρονται. τούτου προσγενομένου ἐπιῤῥιγοῦσι καὶ ἰσχυαίνονται.

Αἱ πυκναὶ διὰ τῶν αὐτῶν ὑποστροφαὶ ἐμετώδεις περι-
κρίσιν μέλανα ἐμετον ποιέουσι. γίνονται δὲ καὶ τρομώδεις.

Ἰδρὼς ἄριστος μὲν ὁ λύων τὴν πυρετὸν ἐν ἡμέρῃ κρι-
σίμου. χρήσιμος δὲ καὶ ὁ κουφίζων. ὁ δὲ ψυχρὸς καὶ μούτον

Qui vomituri sunt, iis antea os crebra salivatione im-
pletur.

Ex epoto veratro convulsio exitium adfert.

In omni superflua purgatione frigus cum sudore exi-
tiale. Et inter haec qui subite vomunt, et siticulosi sunt,
male habent. Qui vero anxietate laborant cum lumborum
dolore, iis alvus humectatur.

Ex epoto veratro praerubrorum et nigrorum purgatio-
nes vitiosae. Virium exolutio cum talibus mala est.

Epoto veratro rubra, spumantia, pauca vomitione re-
jicere juvat. Duritias tamen facit, et magnas puris intro collec-
tiones eximit. Qui vero talia vomitione refundunt, pectoris
praecipue dolore conflictantur, et in rigoribus crebro et ten-
niter exudant, testes in tumorem sublato habent. Quo in
casu subinde rigent et graciles evadunt.

Crebro repetentes iisdem perseverantibus casibus vomitio-
nes ad judicationem nigra vomitione refundunt. Quin-
etiam tremulos aegros faciunt.

Sudor optimus saepe qui febrem die judicatorio tollit.
Utilis autem et qui allevat. Malus vero frigidus, et ubi ca-

Ed. Chart. VIII. [385.] Foef. I. 209. 210. Ed. Lind. I. (579. 580.)
περὶ κεφαλὴν καὶ τράχηλον γινόμενος φλαῦρος. καὶ γὰρ χρόνον
καὶ κίνδυνον σημαίνει.

Ἰδρὼς δὲ ψυχρὸς ἐν ὄξει μὲν πυρετῶ θανάσιμος, ἐν
πρηύτερω δὲ χρόνον σημαίνει.

|| Ἰδρὼς (580) ἅμα πυρετῶ γινόμενος ἐν ὄξει φλαῦρον.

Οὔρον ἐν πυρετῶ λευκὴν ἔχον καὶ λείην ὑπόστασιν ἰδρου-
μένην ταχεῖαν ἄφρσιν σημαίνει. ταχεῖαν δὲ καὶ τὸ ἐξ ἀκρίτου
λίπος ἴσχον τι ἐξυδατούμενον. τὸ δὲ ὑπέρυθρον καὶ τὴν
ὑπόστασιν ἔχον ὑπέρυθρόν τε καὶ λείην, πρὸ μὲν τῆς ἐβδό-
μης γινόμενον, ἐβδομαῖον ἀπολύει· μετὰ δὲ τὴν ἐβδόμην
χρονιώτερον, ἢ πάντως χρόνιον. τὸ τε ἐν τετάρτῃ λαβὸν ἐπι-
νέφελον ὑπέρυθρον ἐβδομαῖον, ἀπολύει, τῶν λοιπῶν κατὰ
λόγον ἐχόντων. τὸ δὲ λεπτόν καὶ χολῶδες, καὶ τὸ μόλις γλί-
σχρον ἔχον ὑπόστασιν, καὶ τὸ μεταβάλλον ἐπὶ τὸ βέλτιον
καὶ χεῖρον χρόνιον. ἐπιπλεῖον δὲ τοῦτο ἐπακολουθοῦν, ἢ περὶ
κρίσιν χρόνων γενομένων οὐκ ἀκίνδυνον.

put duntaxat et cervix infudat. Nam et temporis diurni-
tatem et periculum denunciat.

Sudor autem frigidus, cum acuta quidem febrè exitium,
cum mitiore vero diurnum fore morbum significat.

Sudor una cum febre, acuto morbo urgente, malus.

Urina in febre album et laeve depositum habens sedi-
mentum celerem liberationem denunciat. Celerem quoque
quae diluta indiscretam quandam habet pinguedinem. Quae
vero aliquantulum rubet, subrubrum habet sedimentum et
laeve, si quidem ante septimum diem appareat, septimo die
solutionem fore designat, post septimum autem tardio-
rem, aut plane diurnam. Et quae quarto die subrubram nube-
culam capit, septimo die liberat, dum reliqua pro ratione ha-
beant. Tenuis autem et biliosa et aegre lentum habens sedi-
mentum, et quae in melius ac deterius commutatur, tem-
poris diurnitatem postulat. Quod si istud diutius perseverat,
aut ad judicationem temporis longinquitas requiratur, peri-
culo non vacat.

Ed. Chart. II. [886.] Foes. I. 210. 211. Ed. Lind. I. (580. 581.)

[886] Ὑδατῶδες δὲ καὶ λευκὸν διατελέως ἐν χρονίῳσι
δύσκριτον γίνεται καὶ οὐκ ἀσφαλές.

Νεφέλαι δὲ ἐν οὐροῖσι λευκαὶ μὲν καὶ κάτω λυσιτελέες.
ἐρυθραὶ δὲ καὶ μέλαιναὶ καὶ πελιαὶ δύσκολοι.

Κινδυνῶδες τῶν οὐρῶν ἐστὶ τὸ χολῶδες, μὴ ὑπέρυθρον,
ἐν τοῖσιν ὀξέσι, καὶ τὸ κριμνῶδες λευκὰς ἔχον ὑποστάσις, καὶ
τὸ ποικίλον χροίη καὶ ὑποστάσει, καὶ μάλιστα τοῖσιν ἀπὸ τῆς
κεφαλῆς ῥευματισμοῖσι. κινδυνῶδες δὲ καὶ τὸ ἐκ μέλανος με-
θιστάμενον ἐς λεπτὸν χολῶδες, καὶ τὸ ἐξ ὑποστάσιος διασπώ-
μενον, καὶ τὸ ἐκ τροφιδέος ὑπόστασιν ἴσχον ὑποπέλιον, ἰλυώ-
δεα. || Ἄρα ἐκ τοιούτων ὑποχόνδριον ὀδυνῶνται; δοκέω δεξιόν.
ἢ καὶ χολῶδες γί(581)γονται, καὶ τὰ παρ' οὓς ὀδυνῶδες.
τούτοισιν ἐπὶ βραχὺ κοιλίη καταρραγεῖσα ὀλέθριον.

Οὐρα ἐξαιφνης παραλόγως ἐπ' ὀλίγον πεπαινόμενα φλαῦρα,
καὶ ὅλως τὸ παραλόγως πέπον ἐν ὀξεί φλαῦρον. φλαῦρον δὲ
καὶ τὸ ἐξέρυθρον ἐκ τούτων ἐπάνθισμα ἰῶδες κάτεχόμενον.

Diluta vero et alba in diuturnis morbis perseverans
difficilem et non securam judicationem facit.

In urinis nubeculae, albae quidem et quae infimum lo-
cum tenent, utiles sunt, rubrae vero, nigrae ac lividae,
molestiam exhibent.

In praecipitibus morbis periculum denunciat urina biliosa,
neque aliquantulum rubra, et quae hordei tolli non exacte
moliti crassioribus frustulis similia habet sedimenta, alba, et
quae colore ac sedimento variat, praecipueque in iis quae
ex capite fiunt defluxionibus. Perniciem etiam praese fert
quae ex nigra in biliosam tenuem transit, et quae sedimen-
tum habet divulsum, quaeque ex his quae densata per uri-
nam feruntur, quod subsidet habet aliquantulum livescens
et limosum. Ac fortasse ex his quidem praecordia dextra
dolor occupat, aut ex virore pallefcunt, aut abscessus ad
aures cum dolore excitantur. In his paulo post effusa alvus
periculum denunciat.

Urinae derepente praeter rationem parum concoctae
vitiolae sunt. Ac in totum quae in morbo acuto urina prae-
ter rationem cocta est, vitium denotat. In his quoque malo

Ed. Chart. VIII. [886.] Foes. I. 211. 212. 213. Ed. Lind. I. (581.) λευκὸν δὲ καὶ καταχρόμενον διαφανὲς οὔρον πονηρόν. μάλιστα ἐν φρενιτικοῖσιν ἐπιφαίνεται. πονηρόν δὲ καὶ τὸ μετὰ ποιὸν ταχέως διουρούμενον, καὶ μάλιστα πλευριτικοῖσι καὶ περιπλευμονικοῖσι. πονηρόν δὲ καὶ τὸ πρὸ ῥίγους ἐλαιῶδες οὔρουμενον. πονηρόν δ' ἐν τοῖσιν ὀξέσι καὶ τὰ γλοιώδευ μὴ ἐπὶ χροῆϊ ἔόντα.

|| Ὀλέθριον δ' ἐστὶν τῶν οὔρων τὸ τε μέλαιναν τὴν ὑπόστασιν ἔχον καὶ τὸ μέλαν. μᾶλλον δ' ἐν τοῖσι παισὶ τὸ λεπτόν τοῦ παχέος. τοῖσι δὲ λεπτοῖσι τὸ ἀνάπαλιν τοῖσι συνεστραμμένους, καὶ τὸ χαλαζῶδες γονοειδὲς διαχρόμενον. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπίπονον. ὀλέθριον δ' ἐστὶ καὶ πᾶν τὸ λαθραίως οὔρουμενον. περιπλευμονικοῖσι δ' ἐστὶν ὀλέθριον καὶ τὸ ἐν ἀρχῇ μὲν πέπον, μετὰ δὲ τὴν τετραῖδα λεπτινόμενον.

|| Πλευριτικοῖσιν οὔρον αἱματῶδες, ζοφῶδες, μεθ' ὑποστάσιος ποικίλης, ἀδιακρίτου, θανάσιμον ἐν δ' καὶ ἡμίρησιν ὡς ἐπιτοπολύ. θανάσιμον δὲ καὶ ἐν τοῖσι πλευριτικοῖσι

est praerubra efflorescentia contenta atque aeruginosa. Alba vero effusa et perspicua urina mala est, praecipue in phreniticis apparens. Mala quoque quae post potionem celeriter mejitur, praesertimque in lateris doloribus et pulmonis inflammationibus. Mala etiam quae ante rigorem oleosa redduntur. Malae quoque et in acutis morbis, et quae ex viridi pallefcunt, nec in colore persistunt.

Perniciem vero indicat urina in qua nigrum est quod subsidet, et quae nigra est. In pueris etiam tenuis potius quam crassa. (In tenuibus autem contra quam in commutatis urinis accidit.) Et quae grandinem refert et geniturae similis effunditur, itemque dolorem exhibet. Perniciosa quoque est quaecunque infcio aegro redditur. At in pulmonum inflammationibus periculum indicat, quae initio coctionem habet, verum post quartum diem tenuis evadit.

In laterum doloribus urina cruenta, obscura, cum eo quod subsidet vario et indifcreto, ut plurimum in quatuordecim diebus mortem adfert. Laterum quoque dolore affectis in propinquo mortem esse significat, quae viridis nigrum

Ed. Chart. VIII. [886.] Foesl. I. 213. Ed. Lind. I. (581. 582.)
 συντόμως, καὶ τὸ πρασοειδὲς μέλαιναν ἔχον ὑπόστασιν, ἢ πι-
 τυρώδεα. καυσώδεσι δὲ κατόχως κάκιστον οὔρον ἐστὶ τὸ ἔκ-
 λευκον.

Οὔρον δὲ ὠμὸν πλεῖον χρόνον γινόμενον, τῶν ἄλλων σω-
 τηρίων ἐόντων, ἀπόστασιν καὶ πόνον σημαίνει, καὶ μᾶλλον ἐν
 τοῖσιν ὑπὸ φρένα. ἀλγημάτων δὲ ἐν ὄσφύϊ (582) πλανωμένων,
 ἐς ἰσχίον καὶ ἐν πυρετῶ, καὶ ἄνευ πυρετοῦ. τὸ δὲ ἐκπεμπόμενον
 λίπος ἰσχον οὔρον ὑπόστασιν σημαίνει πυρετόν· τὸ δὲ αἵμα-
 τῶδες ἐν ἀρχῇ οὖρηθέν χρόνιον. τὸ δ' ἀναιεταραγμένον μεθ'
 ἰδρωῶτος ὑποτροπὴν. τὸ δὲ λευκὸν οἶον τῶν ὑποζυγίων κεφα-
 λαλγίην. τὸ δ' ὑμενώδες σπασμόν. τὸ δὲ πτυαλώδεας ἔχον
 ὑποστάσιος οὔρον, ἢ ἰλυώδεας, ῥίγεις δηλωτικόν. τὸ δὲ ἄραγι-
 ῶδες συντήξιος. τὰ δ' ἐν πλανώδεσι πυρετοῖσι μέλανα νεφέλια
 τετραταίου. τὰ δ' ἄχροα μέλασιν ἐνεωρεύμενα μετὰ ἀρου-
 πνίης καὶ ταραχῆς φρενιτικά. τὰ δὲ κοινώδεα μετὰ δυσπνοίης
 ὑδατώδεα.

habet sedimentum, aut fufuribus simile. Febri vero ardente
 cum alto fupore, quem catochum dicunt, detentis, ex al-
 bida urina pessima est.

Urina cruda, quae sic diu perseverat, ut reliqua signa
 salutaria sint, abfcessum et dolorem praecipueque infra sep-
 tum transversum denunciat. Doloribus vero ad lumbos
 oberrantibus, ad coxam, idque in febre et sine febre. At
 quae emittitur urina, in qua quod subfidet pinguedinem ha-
 bet, febrem significat, cruenta vero circa initia reddita
 morbi diurnitatem. Returbida quoque cum sudore morbi
 reversionem. Alba autem qualis in veterino genere redditur,
 capitis dolorem: membranosa convulsionem. Quae vero
 sputo similia habet sedimenta, aut limosa, rigorem denun-
 ciat, quae araneorum telis similia quaedam habet, colliqua-
 tionem. At in errantibus febribus nigrae nubeculae quarta-
 nam denunciant, decolores autem urinae suspensa quaedam
 in medio nigra habentes, cum pervigilio et perturbatione,
 phrenitidem, cineritiae vero cum spirandi difficultate,
 aquam inter cutem.

Ed. Chart. VIII. [886, 887.] Foesl. I. 214, 215. Ed. Lind. I. (582, 583.)

|| Οὔρον ἰδατωδες ἢ τεταραγμένον ψαφερῆ τρηχίτηι, κοιλίην ἕγερην ἐσομένην σημαίνει. τὸ δὲ ἐκλεπτον οὔρον δασυ-
τόμενον ἄρα ἰδρωῶτα μέλλοντα δηλοῖ, γεγενημένον δὲ ἀφρω-
δες ἐφ' αὐτὸ ἐφιστάμενον.

[887] Τὰ δ' ἐν τριταίοισι μετὰ φρίκης οἷα νεφέλια μέλανα φρίκης ἀκαταστάτου δηλωτικά. καὶ ὑμενώδες οὐρήσιες, καὶ αἱ μετὰ φρίκης ὑφιστάμεναι σπασμώδες.

|| Οὔρον χρηστὴν ἔχον ὑπόστασιν, ἐξαπίνης μὴ ἔχον, πόνον καὶ μεταβολὴν σημαίνει. τὸ δὲ ὑπόστασιν-ἔχον, ἐπιτα-
ραχθὲν καθιστάμενον, ῥίγος περὶ κρίσιν. τάχα δὲ καὶ ἐς τρι-
ταῖον ἢ τεταρταῖον μετάστασιν.

Ἐν πλευριτικοῖσιν οὔρον, ὑπέρευθρον ἔχον λείην ὑπόστα-
σιν ἀσφαλέα κρίσιν σημαίνει, τὸ δ' ὑπόγλωρον εὐανθές, λευ-
κὴν ἔχον ὑπόστασιν καὶ ταχεῖαν. τὸ δὲ ἐρευθρὸν σφόδρα καὶ
εὐανθές, ὑπόστασιν γλωρὴν ἔχον λείην, εἰ(583)λικρινέα, πο-
λυχροῖον, σφόδρα ταραχώδεα νοῦσον μεταβάλλουσιν ἐς ἄλλην,

Urina diluta aut arenida et facile dissolubili asperitate returbata, liquidam fore alvum denunciant. Quae vero admodum tenuis spissa evadit, fortasse erupturum sudorem indicat, jam autem erupisse, quae spumam in seipsam insidentem habet.

In tertianis cum horrore nubeculis nigris similia, inconstantem horrorem indicat. Membranosae quoque mictiones, et quae cum horrore subsidunt, convulsionones praedicunt.

Urina in qua quod subsidet bonum est, et derepente evanescit, dolorem ac mutationem denunciat. At quae sedimentum habet, returbida, residens, rigorem circa judicationem, forte etiam et in tertianam aut quartanam transitum.

Laterum dolore affectis urina aliquantulum rubra, laevem habens subsidentiam, securam judicationem praenunciat. Quae vero aliquantulum pallida, bene florulenta est, et albam habet subsidentiam, celerem quoque. At quae admodum rubra et bene florulenta, sedimentum pallidum, laeve ac purum habet, diurnum valdeque turbulentum morbum fore et in alium transitorium, non tamen perniciosum. Alba vero, diluta, hordei tolli non exacte moliti crassioribus

Ed. Chart. VIII. [887.] Foesl. I. 215. 216. Ed. Lind. I. (583.)
 οὐ μὴν ὀλέθριον. τὸ δὲ λευκὸν ὑδατῶδες κριμνώδεα πυρρῆν
 ἔχον ὑπόστασιν πόνον καὶ κίνδυνον σημαίνει. καὶ τὸ χλωρὸν
 πυρρῆν ἔχον ὑπόστασιν κριμνώδεα χρόνον καὶ κίνδυνον ση-
 μαίνει.

Οὗρα τοῖσι παρ' ὧτα ταχὺ καὶ ἐπ' ὀλίγον πεπαινώμενα
 φλαῦρον. καὶ τὸ κατεψῦχθαι ὡς ποτηρόν.

Κύστις ἀποληφθεῖσα, ἄλλως τε καὶ μετὰ κεφαλαλγίης,
 ἔχει τι σπασμῶδες. τὰ ναρκῶδεα ἐν τοιούτοισιν ἐκλυόμενα
 δύσκολα, ὀλέθρια. ἀρῶ τι καὶ παρακρούουσι;

Νεφρῶν ἐξαπίναιον ἄλγημα, μετὰ οὔρου ἐπισχέσιος, λι-
 θιδίων οὔρησιν ἢ παχέων οὔρων σημαίνει.

Τρομῶδεα πρεσβυτέροισιν ἐν πυρετῷ, καὶ οὕτως ἐπιφα-
 νόμενα λιθιδιά που διουρέει.

Οὔρου ἀπόληψις καὶ βάρος ἐν νειαίῳ σημαίνει ὡς τὰ
 πολλὰ στραγγουρίην ἐσομένην. εἰ δὲ μὴ ἄλλην, ἀρρώστην ἢ
 εἰωθεν ἀρρώστειν.

|| Ἐν χολάδεσιν οὔρου ἀπόληψις κτείνει συντόμως.

frustulis simile habens sedimentum, fulvum, dolorem et
 periculum denunciat. At quae pallida, fulvum habet sedi-
 mentum, hordei tosti non exacte moliti crassioribus frustu-
 lis simile, diurnitatem ac periculum indicat.

In his quae circa aures abscedunt, urinae quae cele-
 riter et parvo tempore concoquantur, damno sunt. Quin et
 perfrigerari itidem malum est.

Vesica intercepta maximeque cum capitis dolore con-
 vulsionem quandam minatur. Quae in his cum torporis
 sensu exolvuntur, molestiam, non perniciem afferunt. Ac
 forte etiam aliquantulum desipiunt.

Derepente obortus renum dolor cum urinae suppres-
 sione, calculorum aut urinae crassae mictionem indicat.

Tremores senioribus in febre contingunt, atque ubi
 apparent, calculi fortasse per urinas excluduntur.

Urina intercepta et ad imum ventrem pondus ut plu-
 rimum futurum urinae stillicidium denunciat: sin minus,
 alium aliquem morbum ex consuetudine affligentem.

In biliosis urina intercepta mortem brevi affore significat.

Ed. Chart. VIII. [887.] Foef. I. 216. Ed. Lind. I. (583. 584.)

Οὐρον ἐν πυρετῷ δάσος ἔχον διασπώμενον, ὑποτροπικόν, ἢ ἰδρωῶδες.

Ἐν μακροῖσι πυρετοῖσι, λεπτοῖσι, πλανώδεσι, λεπτῶν οὐρων οὐρήσεις μηχανουσι.

Ἐν πυρετῷ ἄλλοτε ἄλλοίων οὐρήσεις μηχανουσι.

Τὰ οὐρούμενα μὴ ὑπομνησάντων, ἄλλως δὲ ὀλέθρια, ἄρα τούτοισιν οὐρεῖται οἷον εἰ τὴν (584) ὑπόστασιν ταράξιαι.

Οἷσιν οὐρα ὀλίγα, θρομβώδεα, οὐκ ἀπυρέτοις, πλήθος ἐκ τούτων ἐλθὼν λεπτὸν ὠφελεῖ. ἔρχεται δὲ τοιούτοις ἐξ ἀρχῆς, ἢ διὰ ταχέων ὑπόστασιν ἔχει.

Οἷσιν οὐρα ταχέως ὑπόστασιν ἴσχει ταχέως οὔτοι κρῖνονται.

Ἐπιληπτικοῖς οὐρα λεπτά καὶ ἄπεπτα παρὰ τὸ ἔθος ἄνευ πλησμονῆς ἐπιληψιν σημαίνει, ἄλλως τε κῆν τις ἐς ἀκρώμιον, ἢ τράχηλον, ἢ μετάφρενον πόνος, ἢ σπασμὸς ἐμπεπτώκη, ἢ νάρκη περιγίγνεται τοῦ σώματος, ἢ ταραχῶδες ἐνύπνιον ἐωράκη.

Febricitanti urina densitatem habens divulsam morbi reversionem aut sudorem portendit.

In febribus longis, parvis, vagis, tenuium urinarum ejectiones lienis affectionem denunciant.

In febre variarum interdum urinarum mictiones morbum producent.

Urinae quae non sentientibus efflaunt, alias perniciem denunciant. Animadvertendum num tales his reddantur quales fiunt ubi subsidentiam conturbaveris.

Quibus urinae paucae, grumosae, non sine febre, si ab iis tennes et copiosae prodierint, juvat. Talibus autem circa initia procedunt, aut non multo post sedimentum habent.

Quibus in urinis cito aliquid subsidet, hi brevi judicantur.

Urinae praeter consuetudinem tennes et crudae, absque repletionem, in morbo comitiali obnoxiiis, morbi insultum denunciant, idque praecipue si in summum humerum, aut cervicem aut dorsum dolor aut convulsio indicat, aut torpor totum corpus occupet, aut turbulentum insomnium visum fuerit.

Ed. Chart. VIII. [887. 888.] Foel. I. 216. 217. Ed. Lind. I. (584.)

Τὸ μικρὰ ἐπιφαίνεσθαι, ὅλον σιάξιας, καὶ οὔρον, καὶ ἔμετον, καὶ διαχωρήματα κακὸν μὲν πάντως, κάκιστον δὲ ἐγγὺς ἀλλήλων ἴοντα.

Διαχώρημα κοιλίης βέλτιστον μαλθακόν, συνεσθηκός, ὑπόπυρόον, μὴ σφόδρα δυσῶδες, διαχωρέον τὴν εἰθισμένην ὥρην. πλῆθος δὲ πρὸς λόγον τῶν εἰσιόντων. παχυνέσθω δὲ πρὸς τὴν κρίσιν. χρήσιμον δὲ καὶ ἔλμινθας στρογγύλας διεξιέναι, πρὸς κρίσιν προσάγον.

|| Ἐν ὄξει τὸ ἀφρώδες, περίχολον διαχώρημα κακόν. κακὸν δὲ καὶ τὸ ἐλευκον. ἔτι δὲ καὶ κάκιον τὸ ἀλητοειδές, κοπριῶδες. κάρος ἐπὶ τούτοισι κακόν, καὶ αἱματώδης διαχώρησις, καὶ κενεαγγίη παράλογος.

Κοιλίης ἀπόληψις μικρὴ, μέλανα, σπυραθώδεα, πρὸς ἀνάγκην χαλῶσα, μυκτήρ τούτοισι ἠγγύμενος κακόν.

Γλισχρὸν ἄκρητον, ἢ λευκὸν διαχώρημα φλαῦρον. φλαῦρον δὲ καὶ τὸ ἄλις ἐξυμωμένον, ὑποπλεγματοῦδες, πονηρὸν δὲ

Quae parva copia apparent, velut stillae sanguinis, urinae, vomitiones et dejectiones malam quidem penitus denunciant, pessimum vero si exiguis intervallis sese consequantur.

Alvi recrementum optimum est molle, constans, aliquatenus fulvum, nec admodum graveolens, eoque tempore quo per secundam valetudinem dejici solet, excretum, copia vero ingestis cibis respondens. Crassum autem fieri oportet in judicationem eunte morbo. Utile quoque quod lumbricos teretes ad judicationem exire cogit.

In praecipitibus malis spumans et circumbiliosum alvi recrementum malo est. Malum quoque et exacte scandicans. Adhuc vero deterius farinae molitiae instar et stercofosum. Praeter haec sopor malo est et cruenta alvi dejectio, ac immoderata vasorum inanitio.

Ubi alvus modice intercepta, nigra stercoribus caprarum similia, nec nisi coacta demittit, hoc casu nasus erumpens, malo est.

Alvi recrementum glutinosum, sincerum, aut album, in vitio est. Vitiosum quoque quod abunde fermentatum est,

Ed. Chart. VIII. [888.] Foesl. I. 217. 218. Ed. Lind. I. (584. 585.)
καὶ ἐκ τροφωδέων ὑπό(585)στασις ὑποπέλιος, πυώδης μετὰ
χολώδους.

Αἷμα λαμπρὸν διαχωρῆειν κακόν, ἄλλως τε κἢ τις
ὀδύνη παρῆ.

Τὸ ἀφρώδες περίχολον διαχώρημα φλαῦρον, καὶ ἰτε-
ροῦνται δὲ ἐκ τοιούτων.

Ἐπὶ τοῖσι χολώδεσι τὸ ἀφρώδες ἐπάνθισμα κακόν. μά-
λισια δὲ ὀσφῦν πεποννηότι καὶ παρενεχθέντι. ἄρα δὲ τού-
τοισι τὰ ἀλγήματα;

|| Λεπτὸν ἔπαφρον διαχώρημα ὑδατόχλοον ἴσχον ὑπό-
στασιν πονηρόν. πονηρόν δὲ καὶ τὸ πυώδες, καὶ τὸ μέλαν αἵ-
ματῶδες πονηρόν σὺν πυρετῷ, καὶ ἄλλως καὶ τὸ ποικίλον
κατακορῆς διαχώρημα φλαῦρον. καὶ χεῖρον ὅσα φοβερώτερον
τῆ χροίῃ, πλήν ἐν φαρμακείῃσιν. ἐν δὲ ταύτησιν ἀκίνδυνον
μὴ πλήθει ὑπερβάλλον, καὶ τὸ ψαφερόν μαλθακὸν ἐν πυρετῷ
διαχώρημα. φλαῦρον δὲ καὶ τὸ ξηρόν, ψαθαρόν, ὕγλοον, καὶ

et aliquantulum pituitosum. Pravum etiam cum ex his quae
densata feruntur, quod subsidet aliquantulum livescit, puru-
lentum ac biliosum est.

Sanguis splendidus 'alvo per secessum rejectus malo
est, praesertimque si dolor aliquis adsit.

Spumans et bile obductum alvi recrementum vitio
est. Quin et inde morbus regius contrahitur.

In biliosis dejectionibus spumosa efflorescentia malo
est, iis vero praecipue quos antea lumborum dolor aut defi-
cientia vexarit. Fortequae etiam dolores iis adsunt.

Tenne alvi excrementum et spumans, in quo quod
subsidet aqueum est et ex pallido virescens, malo est,
malum quoque purulentum. Nigrum etiam cruentum malum
cum febre, atque alias. Vitiosum quoque varium abunde
coloratum alvi excrementum, eoque deterius quo colore
formidandum magis, praeterquam in medicamenti potione.
Tunc namque periculo vacat, copia non exuperans. Fria-
bilis quoque mollis in febre alvi secessus vitio est. Vitiosus
quoque siccus, qui facile dissolvitur, nec cohaeret, decolor,

Ed. Chart. VIII. [888.] Foes. I. 218. Ed. Lind. I. (585. 586.)
 ἄλλως καὶ ἦν κοιλίην καθυγραίνη. μελάνων δὲ προδιελθόντων κτείνει.

Ἵγρὸν διαχώρημα καὶ ἀθρόον κατὰ μικρὸν κακόν. τὸ μὲν γὰρ κακόν καὶ ἀγρυπνίην, τὸ δὲ ἐκλυσιν τάχ' ἂν ποιήσῃ.

Ἐνυγρον ὑποψάφαρον διαχώρημα περιφυχόμενον μὴ ἀπύρω φλαῦρον. τὰ ἐπὶ τούτοισι ὄλγεια κύστιν καὶ κοιλίην ἐπιλαμβάνει. ὕδατῶδες δὲ σφόδρα διαχώρημα μὴ πανόμενον ἐν ὄξεσι κακόν. καὶ μᾶλλον εἰ καὶ ἀδιψήσει.

Ἐξέρουθρον ἐν περιπλύσει διαχώρημα φλαῦρον. φλαῦρον δὲ καὶ τὸ σφόδρα γλωρὸν, ἢ λευκόν, ἢ ἀφρωδες, ἢ ὕδαρές, καὶ τὸ μικρὸν τε καὶ γλίσχρον, καὶ λεῖον καὶ ὑπόγλωρον κακόν. καὶ τὸ κω(586)ματῶδεςσι νεωθρευμένοισιν ὕγρὸν διαχώρημα κάκιστον. θανατῶδες δὲ καὶ αἰμορροεῖν αἱματῶδες πολὺ θρομβῶδες, λευκόν τε καὶ ὕγρὸν μετὰ κοιλίης μετεώρου.

Διαχώρημα μέλαν οἶον αἷμα καὶ σὺν πυρετῷ καὶ ἄνευ

idque praecipue si alvum humectet, lethalis vero, si nigra antea prodierint.

Liquidum alvi recrementum et brevibus intervallis cumulatam malo est. Partim namque vitium et infomniam, partim vero exolutionem pariet.

Perliquidum et aliquantulum friabile alvi recrementum, cum summi totius corporis perfrictione, non sine febre, vitiosum est. Rigores praeterea vesicam et alvum corripunt. Valde vero aquosa dejectio in praecipitibus malis non deficiens malo est, atque eo magis si sitis vacuitatem fecerit.

Praerubrum in alvi proluvie excrementum vitio est. Vitiosum etiam admodum ex viridi pallefcens, aut albicans, aut spumans, aut aquosum. Item malum est quoque exiguum, glutinosum, laeve et ex viridi subpallidum. Pessima quoque dejectio liquida in sopore et torpore detentis. Lethale vero est etiam multum sanguinem grumosum ex alvo effluere, itemque candidum et liquidum excrementum cum alvi tumore.

Alvi excrementum nigrum velut sanguis et cum febre

Ed. Chart. VIII. [888. 889.] Fœd. I. 218. 219. Ed. Lind. I. (586.)
 πυρετοῦ πονηρόν. πονηρόν δὲ καὶ πάντα τὰ ποικίλα, καὶ τὰ
 κατακορέα πονηρά.

Τὰ ἐς ἀφρώδεα ἄκρητα τελευτῶντα διαχωρήματα παρο-
 ξυντικά μὲν πᾶσι, τοῖσι δὲ σπασμώδεσι καὶ πάνυ. ἐκ τοιού-
 των τὰ παρ' οὓς ἀνίστανται. τὰ δὲ ἐξυγραινόμενα καὶ πάλιν
 συνησπόμενα ἄκρητα, κοπρώδεα, μῆκος νούσου σημαίνει.
 τὸ δὲ ἐξέρυθρον ἐν πυρετῶ παρα[889]κοπήν. τὸ δὲ λευκὸν
 || κοπρώδες ἰκτέρω δύσκολον. τὸ δὲ ὑγρὸν ἐν τῷ τεθεῖναι
 λαβὸν ἔρευνθος.

Αἰμορροαγέσι γλίσχρον διαχώρημα μέλασι διαποικίλον,
 κακόηθες, μάλιστα δὲ ἐκλεύκοις.

Ἐκλευκὸν διαχώρημα ἐν πυρετῶ οὐκ εὐκρινές.

Κοιλίη ταραχώδης σμικρῆσι πυκνήσιν ἀναστάσσει ση-
 γόνας ἐκτείνει. λῦει δὲ καὶ ἐπὶ προσώπου γενόμενα ἐρυθρήματα.

Κοπρώδης μετὰ τόνου διαχώρησις κοιλίης πονηρίην ση-
 μαίνει. φλεγματώδης δὲ ὄξείως μετὰ καρδιωγμοῦ δυσεντερίην.

et sine febre malo est. Mala item quaecunque varia, et
 quae bile abunde sunt saturata.

Alvi recrementa quae in spumosa et sincera desinunt,
 omnibus quidem ingravescens mali significationem praebent,
 convulsione vero tentatis vel maxime. In hujusmodi casu-
 bus ad aures tubercula oriri solent. At quae perliquida ac
 rursus consistentia, sincera, stercoracea, morbi longitudinem
 denunciant, praerubrum vero in febre, delirium. Candicans
 autem stercorosum in morbo regio molestiam exhibet, ac
 liquidum etiam, ubi resederit ruborem adeptum.

Sanguinem effudentibus glutinosum alvi recrementum,
 maculis nigris distinctum, malignitatem denotat, praeci-
 pueque in exalbidis.

Exacte candicans alvi recrementum in febre nullam
 bonam judicationem denunciat.

Alvus perturbata cum frequenti desidenti labore
 maxillas intendit, rubores etiam faciei solvit.

Stercoracea alvi egestio cum tensione alvum male
 affectam denunciat. Pituitosa vero repente cum oris ventri-
 culi dolore, intestinorum difficultatem, et fortasse etiam

Ed. Chart. VIII. [889.] Foesl. I. 219. Ed. Lind. I. (586. 587.)
τάχυ δὲ καὶ ὀσφραλίην. τοῖσι τοιούτοισι κοιλίης περίστας
πρὸς ἀνάγκην ὑγρὰ χαλῶσα τάχιον κυλλομένη, ἔχει τι σπα-
σμῶδες. τὸ ἐπιζήγιον τούτοισιν ὀλέθριον.

Οἷσι μέλανα διαχωρεῖ, ἐφιδροῦσι ψυχροῖς.

Οἷσι κοιλίη κατ' ἀρχὰς ταράσσεται, τὰ δὲ οὔρα μικρὰ,
προαγόντων κοιλίη μὲν (587) ξηραίνεται, τὸ δ' οὔρον πληθύνει
λεπτὸν, τούτοισιν ἀποστάσεις ἐς ἄσθρα.

Αἰ κατὰ μικρὰ ἀναστάσεις ὀϊώδες. καὶ οἷς φλαῦρον δια-
χώρημα, δυσκολώτατον τεταρταίοισιν ἀρχόμενον.

Αἰ πυκταὶ κατὰ μικρὰ ἀναστάσεις ὑπόγλιστροι, ἔχουσαι
μικρὰ κοπρώδεα, μεθ' ὑποχονδρίου καὶ πλευροῦ ἀλγήματος,
ἰκτερώδες. ἄρα ἐπιστάτων οὔτοι ἐκχλοιοῦνται. οἶμαι δὲ καὶ
αἰμοζήσοῦν τούτους. τὰ δ' ἐς ὀσφῶν ἀλγήματα ἐν τούτοισιν
αἰμοζήσοῦσιν αἷμα διαχωρεῖ λαμπρόν. μετὰ κάρου καὶ κεφα-
λαλγίης τὸ ἐπιγλιαιεσθαι ὀλέθριον.

*lumborum dolorem. In talibus alvus circumtenfa, ex neces-
sitate liquida demittens, celeriter intumescens, quandam
convulsionis significationem prae se fert. In his novus subinde
rigor periculum creat.*

*Quibus nigra per alvum secedunt, ii tenuibus et frigi-
dis sudoribus distant.*

*Quibus circa initia alvus turbatur, urinae autem
paucae sunt, temporis progressu alvus quidem resiccatur,
urina vero tenuis abundat, his abscessus ad articulos fiunt.*

*Frequentes desidendi labores rigorem adserunt, et
quibus alvi recrementum vitiosum est, id maximam mole-
stiam exhibet, si quarto die initium fecerit.*

*Frequentes et ex parvis intervallis desidendi labores,
aliquantulum glutinosa excernentes, cum paucis stercor-
aceis, praecordiorum et lateris dolore, morbum regium
praenunciant. Animadvertendum autem num ex istorum
suppressionē ii virore pallescant. Eos vero etiam existimo
sanguinem profundere. Hos quoque lumborum dolores
affligunt, et his sanguinem profundentibus, sanguis splen-
didus prodit. Cum sopore et capitis dolore subinde inca-
lescere perniciem denunciat.*

Ed. Chart. VIII. [889.] Foesl. I. 220. Ed. Lind. I. (586.)

|| Τὰ γλίσχροα, χολώδεα μᾶλλον τι τὰς ἀποστάσιαι παρ' οὓς ποιεῖ.

Ἵσα κοιλίης καθυγραινομένης οἰδήματα μετεωρίζεται μετὰ ἀλγημάτων κακόν. κοιλίης δ' ἐπιστάσης, ἄλλον δέ τινοσ μὴ νεοτερισθέντοσ, ταχέωσ καταθρήγγνυται, καὶ κακοηθέστερον, τὰ ἐμοίμενα ἐπὶ τούτοισι ποηρὰ καὶ θηριώδεα.

Οἷσιν ἐπὶ φλογώδεσι καὶ ἐξερύθροισ λυομένοισ, δυσῶδεσ, λάβροσ, ὑπέρυθροσ, ἐλπὶσ ἐκμανῆναι.

Ὁ ἀγχιμώδεσ χρώσ σημαίνει κοιλίην ποηρευομένην. ἐπὶ τούτοισιν ἐξερύθρα σαρκόπυα μάλιστα δίδεισιν.

Ἐπὶ κοιλίην χολώδη μαλθακὴν, κοπρώδη, καύματα ἐπιφανέντα, παρ' οὓσ ἔπαγμα ποιεῖ.

Χολώδεα διαχωρήματα κώφωσισ παύει. κώφωσιν δέ παύει χολῶδεσ διαχώρημα.

Τὰ ἐρηπητικὰ ὑπεράνω βουβῶνοσ πρὸσ κενεῶνα καὶ ἦβην γινόμενα, σημαίνει κοιλίην ποηρευομένην.

Glutinofae, biliofae dejectiones magis quodammodo abscessus juxta aures excitant.

Tumores humescente alvo sublati in altum cum doloribus, malo sunt, alvo vero suppressa, dum ne quid aliud innovetur, celeriter rumpuntur et maligniores sunt. In his vomitus pravi et maligni.

Quibus faciei incendium et intensus rubor solvitur et graveolens est alvi egestio, redundans et subrubra, in his infaniae metus est.

Cutis corporis squallida et plus aequo sicca male affectae alvi index est. In his praerubrae carunculae purulentae fere ex alvo prodeunt.

In biliofa alvo, molli, stercoracea egerente, apparentes aestus tumorem ad aures excitant.

Biliofas alvi dejectiones surditas et surditatem biliofa alvi dejectio sedat.

Serpentia ulcera supra inguina ad laterum inanitatem et pubem enata male affectam alvum denunciant.

Ed. Chart. VIII [889. 890.] Fœf. I. 220. 221. Ed. Lind. I. (587. 588.)

Ἐκλυσις ὀδύνην λύουσα κοιλίην (588) μάλα καθυγραίνει.

Τὰ καθ' ἑδρην ὀδυνώδεα ἐκπνήματα κοιλίην ἐπιταράσσει.

Θανατώδεά ἐστι τῶν διαχωρημάτων τὸ λιπαρὸν, καὶ τὸ μέλαν, καὶ τὸ πελιὸν μετὰ δυσωδίης, καὶ τὸ χολῶδες ἔχον ἐν ἑωυτῷ φακᾶν ἢ ἑρεβίνθων ἐρίγμασι παραπλήσια, ἢ οἶον [890] θρόμβους αἵματος εὐανθεῖς, κατὰ τὴν ὀδμήν ὅμοιον τῷ τῶν νηπίων, καὶ τὸ ποικίλον, τὸ δ' αὐτὸ καὶ χρόνιον. γίνοιτο δ' ἂν τοιοῦτον αἱματώδες, ξυσματώδες, χολῶδες, μέλαν, πρασοειδές, καὶ ὁμοῦ καὶ ἐναλλάξ. Θανατώδες δὲ καὶ πᾶν ἐστὶ τὸ ἀναισθητῶς διεξιόν.

|| Ποτὸν χαλεπῶς καταβρογχίζοντι πνεύματι βηχῶδει, ἐρευγμὸς ὑποσπώμενος, εἴσω κατελούμενος, σημαίνει πόνον κοιλίης. πονηρὸν δὲ καὶ ἐξέρνθρα ἰώδεα τετραταίοισι, καὶ αἰ τοιαῦται αἰμύρροια κωματώδες. ἐκ τούτων σπασμῷ τελευτᾷσι, μελάνων προδιελθόντων.

Οἷσι μέλινα διαχωρεῖ, ἐφιδροῦσι ψυχροῖς.

Virium exolutio dolorem solvens alvum maxime humectam reddit.

Quae circa sedem cum dolore suppurant, alvum conturbant.

Exitialis est dejectio pinguis et nigra, ac livida cum odoris gravitate, itemque biliosa simile quiddam lentium aut cicerum lomento continens, aut veluti bene florulentos sanguinis grumos, et infantium egestionem odore referens, ac varia, eademque diu perseverans. Talis etiam fuerit cruenta, strigentosa, biliosa, nigra, viridis, et simul et per vices excreta. Exitialis quoque quaecunque prodeundo sensum aegri fallit.

Potum aegre deglutienti cum spiritu tufficuloso, eructatio quodammodo revulsa, intro convoluta, ventris dolorem denunciat. Vitiosae etiam sunt praerubrae dejectiones, aeruginosae quarto die apparentes, ac ejusmodi sanguinis profluvia soporem inducunt. In his casibus ex convulsione moriuntur, nigris ante prodeuntibus.

Quibus nigra per alvum secedunt, ii tenuibus et frigidis sudoribus diffluunt.

Ed. Chart. VIII. [890.] Foef. I. 221. Ed. Lind. I. (588.)

Αἱ ἐξάφνης παράλογοι ἐκλύσεις κοιλίης, ἐν τοῖσι τετηκόσι χρονίοισιν, ἅμα ἀφονίη τρομώδει ὀλέθριοι.

Αἱ λεπταὶ μελάνων διαχωρήσεις αἱ φοικώδες βελτίους τοῖσι τοιούτοισιν. αἱ τοιαῦται ὠφελουῦσι μάλιστα κατὰ τὴν ἡλικίην ἢ προσκμάζουσι.

Πᾶσι τὰ κνησμώδεα μελάνων διαχώρησιν σημαίνει, καὶ ἔμετον θρομβώδεα. καὶ τρομώδεα σὺν δηγμῷ μετὰ κεφαλαλγίης. τὰ μέλανα διαχωρήματα πρὸ τῶν τοιούτων ἔμετος διέροχεται, καὶ ἐμέσασι συχνὰ τοιαῦτα προσκατασπᾶται.

Οἷσι δὲ ἐπὶ ταραχῆς κοιλίης παροξύνεται περὶ κρίσιν, κάτω μέλανα διέροχεται.

Ἐπὶ κοιλίῃ μακρῇ ἐμετώδεσι, χολώδεσιν, ἀποσίτοις, ἰδρώς πολὺς μετὰ ἀδυναμίης ἐξαπίνης κτείνει.

Ἐν φαρυγγίῃσιν ἐν περιτόῳ λεπτόν συχνῶς αἷμα ἐκτεκόμενον φλαῦρον.

Τὰ κατὰ κοιλίην σκληρόσματα μετὰ πόνου, πυρετοῖσιν

In iis qui longo tempore consumpti sunt, temerariae et qui praeter rationem finiunt alvi exolutiones, una cum vocis defectione tremula, perniciem denunciant.

Tenues nigrorum dejectiones horrorem inducentes in talibus meliores. Tales praecipue juvant aetatem quae vigorem antecedit.

Pruritus omnibus nigrorum secessum denunciant et grumos vomitione refusos. Tremulae etiam affectiones cum morfu ac capitis dolore nigras dejectiones praedicunt. Tales vero praecedunt vomitus, et ubi vomuerint, talia multa praeterea revelluntur.

Quibus autem cum alvi perturbatione sub judicationem morbus ingravescit, iis nigra per alvum prodeunt.

Ex diuturno ventris affectu, vomentibus, biliosis, cibum averfantibus, copiosus sudor obortus cum repentina virium impotentia lethalis.

In medicamentorum purgantium usu et circumfluo humorum affluxu, sanguis tenuis frequenter eliquatus vitio est.

Alvi durities cum dolore, una cum febris horroris

Ed. Chart. VIII. [890.] Foes. I. 221. 222. Ed. Lind. I. (588. 589.)
 ἅμα φοικώδεσιν, ἀποσιτοῖς, σμικρὰ ἐφυγραιομένης ἐς κάθαρ-
 σιν κοιλίης, οὐ τὰ ἐς ἐμπύησιν.

|| Ἄμα πυρετῶ κοιλίη ταραχώδης τρόπον ἀλμυρώδεα, κο-
 ματώδεσι νωθροῖς οὐ πάνυ παρέπεται.

Ἐπὶ (589) κοιλίη ὑγρῇ, κοπιώδει, κεφαλαλγικῶ, διψώ-
 δει, ἄγρυπνοι, ἐξερύθρου χρώματι λυομένους ἐλπίς ἐκμανῆναι,
 ἦν δύσπνοοι ἔωσι. πρὸς τὸ ἐκχλοιοῦσθαι εὐπνοον, σινόν τε
 κοιλίης ἐπεισελθούσης.

Τὰ κανματώδεα διαχωρήματα ἰτόνον ἴσχυοντα κοιλίην
 πόνηρευομένην σημαίνει.

Τοῖσι χολώδεσι κοιλίη ταραχώδης, μικρὰ πυκνὰ διαδι-
 δοῦσα, τονώδεα μικροῖσι μυξώδεσι, πόνον περὶ τὸ λεπτόν ποι-
 εῦσαι, καὶ οὔρον οὐκ εὐλύπως ἰόν, ἐς ὕδρωπα ἐκ τοιούτων
 ἀποτελεῦντᾶ.

Αἱ τρομώδεες γλῶσσαι σημεῖον ἐνίοισι κοιλίης καταδρα-
 γησομένης.

Οἷσι καῦμα γίνεται, ἐφιδροῦσι δὲ ἐλθόντων, πυρετός
 παροξύνεται.

sensu insignibus, ac cibi fastidio laborantibus, paulum hu-
 mectata ad purgationem alvo, ad suppurationem non tendit.

Alvus perturbata falluginosa demittens, una cum febre
 non admodum sopore et torpore oppressos consequitur.

Ubi alvus humecta est, aegri lassitudine, capitis dolore,
 siti, insomnia torquentur, in praerubro colore liberatis
 insaniam metuere oportet, si spirandi difficultas adfuerit.
 Quos etiam ex virore pallefcentes facilis spiratio juvat, alvo
 subinde prorumpente.

Aestuosa dejectiones et cum contentione procedentes
 male affectam alvum praenunciant.

In biliosis perturbata alvus, pauca crebro reddens et
 cum paucis mucosis distensionem facientia, oborto circa te-
 nue intestinum dolore, nec facile prodeunte urina, ex his
 casibus in aquam intercutem tendit.

Lingua tremula nonnullis prorupturae alvi significatio-
 nem praebet.

Qui aestum sentiunt et progressis dejectionibus tenui-
 bus sudoribus disfluunt, iis febris ingravescit.

Ed. Chart. VIII. [890.] Foes. I. 222. Ed. Lind. I. (589.)

Ἐπὶ κοιλίῃσιν ὑγρῆσι κατάψυξις μεθ' ἰδρωῶτος φλαῦρον.

Ἐπὶ κοιλίῃσιν ὑγρῆσι τὰ ἀπὸ οὐλῶν αἵματα ἐπιρρύνετα θανατῶδες.

Διαχώρημα καθαρόν ἐπιγεγόμενον λύει πυρετὸν ὄξιν μεθ' ἰδρωῶτος.

In humecta alvo perfrictio cum sudore vitiosa.

Humefcente alvo sanguis ex gingivis effluens lethalis.

Alvi recrementum purum succedens febrem acutam solvit cum sudore.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΦΥΣΙΟΣ
ΑΝΘΡΩΠΟΥ.

Ed. Chart. III. [91. 99.] [Foesl. I. 224. Ed. Lind. I. (263.)

Ὅστις μὲν εἴωθεν ἀκούειν λεγόντων ἀμφὶ τῆς φύσιος τῆς ἀνθρωπίνης προσωτέρω ἢ ὁκόσον αὐτέης ἐς ἡτρικὴν ἀφίκει, τουτέω μὲν οὐκ ἐπιτήδειος ὅδε ὁ λόγος ἀκούειν. οὔτε γὰρ τὸ πᾶμπαν ἡέρα λέγω τὸν ἀνθρώπον εἶναι οὔτε πῦρ οὔτε ὕδωρ οὔτε γῆν οὔτ' ἄλλο οὐδὲν ὅτι μὴ φανερόν ἐστιν ἐν ἐὸν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, ἀλλὰ τοῖσι βουλομένοισι ταῦτα λέγειν παρήμι. [99] δοκέουσι δέ μοι οὐκ ὀρθῶς γινώσκειν οἱ τὰ τοιαῦτα λέγοντες. γνώμη μὲν γὰρ τῇ αὐτέῃ πάντες χρέονται, λέγουσι δὲ οὐ ταῦτα,

HIPPOCRATIS DE NATURA HOMINIS
LIBER.

Qui de natura humana supra quam ad medicam facultatem attinet differentes audire consuevit, huic certe minime est accommodata haec oratio. Neque enim in totum aerem hominem esse dixerim, neque ignem, neque aquam, neque terram, neque aliud quicquam, cum minime appareat unum in homine esse. Verum iis qui haec volent dicere, permitto. Nec vero qui talia affirmant, recte mihi sentire videntur. Si quidem cum eadem omnes sentiant, eadem tamen non

Ed. Chart. III. [99.] Forf. I. 224. Ed. Lind. I. (263. 264.)
 ἀλλὰ τῆς μὲν γνώμης τὸν (264) ἐπίλογον τὸν αὐτὸν ποιέονται·
 φασὶ γὰρ ἔν τι εἶναι ὅ τι ἔστι καὶ τοῦτ' εἶναι τὸ ἔν τε καὶ τὸ
 πᾶν, κατὰ δὲ τὰ ὀνόματα οὐχ ὁμολογέουσι. λέγει δ' αὐτέων ὁ
 μὲν τις φάσκων ἡέρα τοῦτο εἶναι τὸ ἔν τε καὶ τὸ πᾶν, ὁ δὲ
 πῦρ, ὁ δὲ ὕδωρ, ὁ δὲ γῆν, καὶ ἐπιλέγει ἕκαστος τῷ ἑωυτοῦ λόγῳ
 μαρτυρίά τε καὶ τεκμήρια ἃ γε ἔστιν οὐδέν. ὅτι μὲν γὰρ τῇ
 αὐτῇ γνώμῃ πάντες προσχρόνται, λέγουσι δ' οὐ τὰ αὐτά, δη-
 λον ὅτι οὐδὲ γινώσκουσιν αὐτά. γνοίη δ' ἂν τῶδέ τις μάλιστα
 παραγενόμενός αὐτέοισιν ἀντιλέγουσι. πρὸς γὰρ ἀλλήλους ἀν-
 τιλέγοντες οἱ αὐτοὶ ἄνδρες τῶν αὐτέων ἐναντίον ἀκροατίων
 οὐδέποτε τρεῖς ἐφεξῆς ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος περιγίνεται ἐν τῷ
 αὐτῷ λόγῳ, ἀλλὰ ποτὲ μὲν οὗτος ἐπικρατεῖ, ποτὲ δὲ οὗτος,
 ποτὲ δὲ ᾧ ἂν τύχη μάλιστα ἢ γλῶσσα ἤνευσα πρὸς τὸν ὄχλον.
 καὶ τοι δίκαιόν ἐστι τὸν φάντα ὀρθῶς γινώσκειν ἀμφὶ τῶν
 πραγμάτων παρέχειν αἰεὶ ἐπικρατοῦντα τὸν λόγον τὸν ἑωυτοῦ,
 εἴ περ ἑόντα γινώσκει καὶ ὀρθῶς ἀποφαίνεται. ἀλλ' ἐμοί γε
 δοκίουσιν οἱ τοιοῦτοι ἄνθρωποι σφᾶς αὐτοὺς καταβάλλειν ἐν
 τοῖσιν ὀνόμασι τῶν λόγων αὐτέων ὑπὸ ἀσυνεσίας, τὸν δὲ Με-

dicunt, sed sententiae suae eandem ratiocinationem adfer-
 runt. Ajunt enim unum quid esse quodcunque est et id ipsum
 tum unum esse tum universum, nominibus autem minime
 consentiunt. Hic siquidem hoc unum et universum aërem
 esse asserit, alius ignem, ille aquam, alius terram. Tum
 unusquisque suam orationem testimoniis et indiciis confir-
 mat quae nullius sunt momenti. Quod enim eadem omnes
 sentiunt, neque eadem dicunt, ex eo patet quod neque ea
 intelligunt. Idque vel ex eo maxime quis cognoverit, si eo-
 rum contentionibus interfuerit. Nam cum iidem inter se
 contendant coram iisdem auditoribus, nunquam in dispu-
 tando idem ter ordine superior existit, sed modo hic vincit,
 modo ille, interdumque is cui potissimum volabilis lingua
 et ad popularem auram accommodata contigerit. Quanquam
 par est eum qui recte se de rebus sentire profitetur ut sem-
 per in disputatione superiorem se praestet, si quidem de iis
 quae sunt recte existimat atque pronunciat. Sed ii quidem,
 ut mihi videtur, suis ipsorum quibus in differendo utuntur

Ed. Chart. III. [99. 101.] Foef. I. 224. 225. Ed. Lind. I. (265. 266.)
 λίσσου λόγον ὀρθοῦν. περὶ μὲν οὖν τουτέων ἀρκεῖ μοι τὰ
 εἰρημένα. [101] τῶν δὲ ἰητροῶν οἱ μὲν τινες λέγουσιν ὡς ὁ
 ἄνθρωπος αἷμα μούνον ἐστίν, οἱ δ' αὐτέων χολήν φασὶν εἶναι
 τὸν ἄνθρωπον, ἔτιοι δὲ τινες φλέγμα, ἐπίλογον δὲ ποιεῦνται
 καὶ αὐτοὶ πάντες τὸν αὐτόν· ἐν γὰρ τι εἶναι φασὶν ὃ τι ἕκα-
 στος ἠθέλησεν ὀνομάσαι αὐτέων. καὶ τοῦτο ἐν ἔόν μεταλλάσ-
 σειν τὴν ιδέην καὶ τὴν δύναμιν, (265) ἀναγκαζόμενον ὑπὸ τοῦ
 τοῦ θερμοῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ, καὶ γίνεσθαι καὶ γλυκὺ καὶ
 πικρὸν καὶ λευκὸν καὶ μέλαν καὶ πυρροῦτον τι ἄλλο. ἐμοὶ
 δὲ οὐδὲ ταῦτα δοκεῖ ὧδε ἔχειν. οἱ μὲν οὖν πλεῖστοι τοιαυτά
 τινα καὶ ἔτι ἐγγύτατα τουτέων ἀποφαίνονται. ἐγὼ δὲ φημί εἰ
 ἐν ἧν ὁ ἄνθρωπος, οὐδέποτε ἂν ἤλγεεν. || οὐδὲ γὰρ ἂν ἦν
 ὑπ' οὗτου ἀλγήσειεν ἐν ἑόν. εἰ οὖν καὶ ἀλγήσει, ἀνάγκη καὶ τὸ
 ἰώμενον εἶναι. νυνὶ δὲ πολλά. πολλά γὰρ εἰσὶν ἐν τῷ σώ-
 ματι ζόντα, ἃ ὀκόταν ὑπ' ἀλλήλων παρὰ φύσιν θερμοαίνηται
 τε καὶ ψύχεται, καὶ ξηραίνηται τε καὶ ὑγραίνηται, νούσουσ
 τίκτει. ὥστε πολλαὶ μὲν ιδέαι τῶν νοσημάτων, πολλή δὲ καὶ
 ἡ ἵησις αὐτέων ἐστίν. ἀξιώ δὲ ἔγωγε τὸν φάσκοντα αἷμα εἶναι

verbis se ipsi prae imprudentia oppugnant, Melissi vero sen-
 tentiam restituant. Ac de his quidem hactenus. At vero ex
 medicis hi quidem hominem sanguinem solum, alii bilem,
 quidam etiam pituitam esse affirmant. Atque ii omnes ean-
 dem afferunt ratiocinationem. Unum enim esse quid affirmant
 quod eorum quisque appellare voluerit, atque id unum cum
 sit a calido et frigido coactum, formam ac facultatem mutare,
 dulceque et amarum et album et nigrum vel aliud quidvis
 fieri. At haec aliter mihi se habere videntur. Plurimi igitur
 talia quaedam atque amplius his proxima pronunciant.
 Ego autem sic sentio, quod si homo unum esset, neutiquam
 doleret. Neque enim esset, cum unum existat, a quo doleat.
 Quod si etiam doleat, necesse est et quod medetur unum
 esse. At nunc plura habentur, si quidem multa insunt in
 corpore, quae cum mutuo inter se praeter naturam calefcunt
 et refrigerantur, siccanturque et humectantur, morbos pa-
 riunt. Ex quo multae quidem sunt morborum formae et
 multiplex quoque eorum curatio existit. At mea quidem sen-

Ed. Chart. III. [101.] Foes. I. 225. Ed. Lind. I. (265. 266.)
 μῶνον τὸν ἄνθρωπον καὶ ἄλλο μηδὲν δεικνύσαι αὐτὸν μὴ μεταλλάσσοντα τὴν ιδέην, μηδὲ γίνεσθαι παντοῖον, ἀλλ' ἢ ὥρην τινα τοῦ ἐναυτοῦ, ἢ τῆς ἡλικίης τοῦ ἀνθρώπου, ἐν ᾗ αἷμα ἐνδὸν φαίνεται μῶνον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. εἰκὸς γὰρ εἶναι μίαν τινὰ ὥρην ἐν ᾗ φαίνεται αὐτὸ ἐν ἑωυτῷ ἐν ἐόν. τὰ αὐτὰ δὲ λέγει καὶ περὶ τοῦ φάσκοντος φλέγμα εἶναι καὶ περὶ τοῦ χολῆν φάσκοντος. ἐγὼ μὲν γὰρ ἀποδείξω ἅ ἂν φήσω τὸν ἄνθρωπον εἶναι, καὶ κατὰ τὸν νόμον καὶ κατὰ τὴν φύσιν, εἰ τὰυτα ἐόντα ὅμοια, καὶ νέου ἐόντος καὶ γέροντος, καὶ τῆς ὥρης ἐούσης καὶ ψυχρῆς καὶ θερμῆς, καὶ τεκμήρια παρέξω καὶ ἀνάγκας ἀποφανῶ δι' ἃς ἑκάστον αὐξεται τε καὶ φθίνει ἐν τῷ σώματι. πρῶτον μὲν οὖν ἀνάγκη τὴν γένεσιν γίνεσθαι μὴ ἀφ' ἐνός. πῶς γὰρ ἐν γ' ἐόν. (266) τὶ γεννήσειεν, εἰ μὴ τιμι μιχθεΐη; ἔπειτα οὐδὲ, ἂν μὴ ὁμόφυλα ἐόντα μίσηται, καὶ τὴν αὐτὴν ἔχοντα δύναμιν γενῆ, οὐδ' ἂν ταῦτα ἡμῖν συντελέοιτο. καὶ πάλιν εἰ μὴ τὸ θερμὸν τῷ ψυχρῷ καὶ τὸ ξηρὸν τῷ ὑγρῷ μετρίως πρὸς ἀλλήλα ἔξει καὶ ἴσως, ἀλλὰ θάτερον θάτερον

tentia, qui hominem sanguinem solum, nihilque aliud esse affirmat et neque eum formam mutare, neque omne genus mutationum subire, ostendere deberet. Sed vel tempus anni aliquod, vel hominis aetatem dare, qua sanguis solus in homine inesse appareat. Consentaneum namque rationi videtur ut unum aliquod tempus sit, quo id ipsum per se unum existere appareat. Eademque censeo de eo etiam qui pituitam et de eo qui bilem esse asseverat. Nam et ego quaecunque hominem esse dixerō, ea et pro lege et pro rerum natura tam in juvene quam sene, tum tempore tam calido quam frigido, semper similia inesse demonstrabo. Tum indicia etiam proferam et causas aperiam ex quibus necessario unumquodque in corpore auctorem et imminutionem accipit. Primum quidem igitur generationem non ab uno fieri necesse est. Quonam enim pacto unum cum existat, aliquid generabit, nisi cum aliquo misceatur? Deinde nisi ejusdem generis sint quae miscentur, eandemque facultatem obtineant, neque generent, neque similia nobis efficiantur. Ac rursus nisi calidum cum frigido et siccum cum humido mode-

Ed. Chart. III. [106. 107.] Foës. I. 225. Ed. Lind. I. (266.)
 πολὺ προέξει, καὶ τὸ ἰσχυρότερον τοῦ ἀσθενεστεροῦ, ἢ γένεσις
 οὐκ ἂν γένοιτο. [107] ὥστε πῶς εἰκὸς ὑπὸ ἐνός τι γεννηθῆναι;
 ὅτε γε οὐδ' ἀπὸ τῶν πλείονων γεννᾶται, ἢν μὴ τύχη καλῶς
 ἔχοντα τῆς κρήσιος πρὸς ἄλληλα. ἀνάγκη τοίνυν τῆς φύσιος
 τοιαύτης ὑπαρχούσης καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων καὶ τῆς τοῦ
 ἀνθρώπου, μὴ ἔν εἶναι τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ἕκαστον τῶν
 ξυμβαλλομένων ἐς τὴν γένεσιν ἔχειν τινὰ δύναμιν ἐν τῷ σώ-
 ματι, οἷον περ ξυμβέλλετο. καὶ πάλιν γε ἀνάγκη ἀποχωρέειν
 εἰς τὴν ἐωυτοῦ φύσιν ἕκαστον, τελευτῶντος ἀνθρώπου, τὸ τε
 ὑγρὸν πρὸς τὸ ὑγρὸν καὶ τὸ ξηρὸν πρὸς τὸ ξηρὸν, καὶ τὸ
 θερμὸν πρὸς τὸ θερμὸν, καὶ τὸ ψυχρὸν πρὸς τὸ ψυχρὸν.
 τοιαύτη δὲ καὶ τῶν ζώων ἐστὶν ἡ φύσις καὶ τῶν ἄλλων πάν-
 των, γίνεται τε ὁμοίως πάντα καὶ τελευτᾷ ὁμοίως πάντα. ξυ-
 ἴσταται γὰρ αὐτέων ἡ φύσις ἀπὸ τουτέων τῶν προειρημένων
 πάντων, καὶ τελευτᾷ κατὰ τὰ εἰρημένα, εἰς τὸ ταυτὸ ὄθεν
 περ ξύνεστη ἕκαστον, ἐνταῦθα οὖν καὶ ἀπεχώρησε. τὸ δὲ
 σῶμα τοῦ ἀνθρώπου ἔχει ἐν ἐωυτοῦ αἷμα καὶ φλέγμα καὶ χολήν

rate et aequabiliter inter se respondeant, sed alterum altero et
 valentius imbecilliore longe excellat, nulla generatio futura
 est. Quocirca quomodo rationi consentaneum fuerit ut
 quid ab uno generetur, cum ne a pluribus quidem genere-
 tur, nisi probe mutua inter se temperie conveniant? Cum
 igitur ejusmodi sit natura (cum reliquorum omnium tum
 hominis, non unum esse hominem necesse est, sed eorum
 unumquodque quae ad generationem conferunt, talem in
 corpore vim qualem contulit obtinerè. Rursus cum homo
 interit, singula in suam naturam secedere necesse est, hu-
 midum nempe ad humidum, ficcum ad ficcum, calidum ad
 calidum, frigidum ad frigidum. Talis autem tum animan-
 tium tum reliquarum omnium rerum est natura, oriuntur-
 que similiter omnia et similiter occidunt. Eorum enim na-
 tura ex praedictis omnibus constat et ut praedictum est de-
 finit, in id ipsum unde conflatum est unumquodque, eodem
 etiam se recipiens. Hominiis autem corpus in se sanguinem
 et pituitam et bilem duplicem, flavam nempe et nigram,

Ed. Chart. III. [107. 112.] Foef. I. 225. 226. Ed. Lind. I. (266. 267.)
 διατην, ἤρουν ξανθὴν τε καὶ μέλαιναν. καὶ ταῦτ' ἐστὶν αὐτέω ἢ
 φύσις τοῦ σώματος καὶ διὰ ταῦτα ἀλγείει καὶ ὑγιαίνει. ὑγιαίνει
 μὲν οὖν μάλιστα, (267) ὁκόταν μετριῶς ἔχῃ ταῦτα τῆς πρὸς
 ἄλληλα κρήσιος καὶ δυνάμιος καὶ τοῦ πλήθεος, καὶ μάλιστα ἢν
 μειγμένα ἢ· ἀλγείει δὲ, ὁκόταν τι τουτέων ἔλασσον ἢ πλείον
 εἴη, ἢ χωρισθῆ ἢ ἐν τῷ σώματι καὶ μὴ κεκορημένον ἢ τοῖσι ζύμπα-
 σιν. [112] ἀνάγκη γάρ, ὁκόταν τι τουτέων χωρισθῆ καὶ ἐφ'
 ἑαυτῷ σιῆ, ἐνθὲν τε ἐξέστηκεν, οὐ μόνον τοῦτο τὸ χωρίον νο-
 σερὸν γίνεται, ἀλλὰ καὶ ἐνθα ἐπιχυνθῆ, ὑπερπιπλάμενον ὀδύ-
 νην τε καὶ πόνον παρέχειν. καὶ γὰρ ὅταν τι τουτέων ἔξω τοῦ
 σώματος ἐκρυῆ πλείον τοῦ ἐπιπολάζοντος, ὀδύνην παρέχει ἢ κέ-
 νωσις. ἢν ταῦτα πάλιν ποιήσῃται εἴσω τὴν κένωσιν καὶ τὴν
 μετάστασιν καὶ τὴν ἀπόκρισιν || ἀπὸ τῶν ἄλλων, πολλὴ αὐτέω
 ἀνάγκη διπλὴν τὴν ὀδύνην παρέχειν κατὰ τὰ εἰρημένα, ἐνθὲν
 τε ἐξέστη καὶ ἐνθα ὑπερέβαλλεν. εἶπον δὴ ὅ ἂν φήσω τὸν ἄν-
 θρωπον εἶναι, ἀποφαίνειν αἰεὶ ταῦτα ἐόντα καὶ κατὰ νόμον καὶ
 κατὰ φύσιν. φημὶ δὴ εἶναι αἷμα καὶ φλέγμα καὶ χολὴν ξανθὴν
 τε καὶ μέλαιναν. καὶ τουτέων πρῶτον μὲν κατὰ τὸν νόμον τὰ

continent, ex quibus corporis ipsius natura constat: et per
 haec dolet et sanum est. Sanum quidem vel maxime, cum
 haec moderatam inter se tum facultate tum copia tem-
 perationem habuerint, idque praesertim, si permixta fue-
 rint. Dolet autem, ubi horum quicquam vel minus, vel co-
 piosius fuerit, aut in corpore separatum, nec reliquis omni-
 bus contemperatum. Cum enim horum aliquid secesserit et
 per se confiterit, necesse est non solum locum ex quo ex-
 cessit morbo tentari, sed eum etiam in quem nimia copia
 influxerit dolore et labore vexari. Nam si quid horum am-
 plius quam redundantia requirat extra corpus effluat, eva-
 cuatio ipsa dolorem exhibet. Sin contra intro vacationem
 et transitionem ac ab aliis secretionem fecerit, duplicem
 sane dolorem, velut dictum est, ut concitet necesse est, et
 unde excessit et ubi redundat. At sane cum dixerim quae-
 cunque hominem esse affirmaro, ea me semper talia esse et
 pro instituto et pro natura, demonstraturum. Idcirco assero
 sanguinem esse et pituitam et bilem tum flavam tum ni-

Ed. Chart. III. [112.] — Foëf. I. 226. — Ed. Lind. I. (267. 268.)
 ὀνόματα διωρισθαι φημι καὶ οὐδενὶ αὐτέων τὸν οὖνομα
 εἶναι· ἐπειτα τὰς ἰδέας κατὰ φύσιν κειωρισθαι καὶ οὔτε τὸ
 φλέγμα οὐδὲν ἰσικέναι τῷ αἵματι οὔτε τὸ αἷμα τῇ χολῇ οὔτε
 τὴν χολὴν τῷ φλέγματι. πῶς γὰρ ἂν εὐκίοντα εἴη ταῦτα ἀλλή-
 λουσιν, ὧν οὔτε τὰ χρώματα ὅμοια φαίνεται προσορώμενα
 οὔτε τῇ χειρὶ ψαύοντι ὅμοια δοκεῖ εἶναι; οὔτε γὰρ (268) θερ-
 μὰ ὁμοίως ἐστὶν οὔτε ψυχρὰ οὔτε ξηρὰ οὔτε ὑγρὰ. ἀνάγκη
 τοίνυν ὅτι τοσοῦτον διήλλακται ἀλλήλων τὴν ἰδέην τε καὶ τὴν
 δύναμιν μὴ ἐν αὐτὰ εἶναι, εἴ περ μὴ πῦρ τε καὶ ὕδωρ ταυτὸν
 ἐστί. γνοίης δ' ἂν τοῖσδε ὅτι οὐχ ἐν ταῦτα πάντα ἐστὶν, ἀλλ'
 ἕκαστὸν αὐτέων ἔχει δύναμιν τε καὶ φύσιν τὴν ἑωυτέου. ἦν γὰρ
 τίτι διδώς ἀνθρώπου φάρμακον ὅ τι φλέγμα ἄγει, ἐμέεται σοι
 φλέγμα· καὶ ἦν διδώς φάρμακον ὅ τι χολὴν ἄγει, ἐμέεται σοι
 χολὴν. κατὰ ταῦτα δὲ καὶ χολὴν μέλαιναν καθαίρει, ἦν διδώς
 φάρμακον ὅ τι χολὴν μέλαιναν ἄγει. καὶ ἦν τρώσης αὐτέω
 τοῦ σώματος μέρος τι, ὥστε τραῦμα γένεσθαι, ὀψήσεται αὐτέω
 αἷμα· καὶ ταῦτα ποιήσει σοι πάντα πᾶσαν ἡμέρην καὶ νύκτα

gram. Atque horum quidem primum nomina instituto distin-
 cta esse assevero, nullique ipsorum idem esse nomen indi-
 tum. Deinde natura formas discrepare, nullamque pituitam
 similem esse sanguini, neque bilem sanguini, neque pituitae
 bilem. Quae enim eorum inter se similitudo esse possit,
 quae neque colore ad visum, neque ad manus contactum
 similia esse videntur, cum neque consimiliter calida, neque
 frigida, neque sicca, neque humida existant? Itaque cum
 tantum inter se tum forma tum facultate differant, ea non
 unum esse necesse est, si quidem neque ignis et aqua idem
 sunt. Ex his autem tibi constabit, quod haec omnia unum
 non sint, sed suam quodque ipsorum facultatem et naturam
 obtineat. Si enim alicui medicamentum exhibueris quod
 pituitam educat, pituitam tibi vomitione reddet, et si medi-
 camentum quod bilem ducat exhibeas, bilem tibi evomet.
 Eadem quoque ratione atram bilem purgat medicamentum
 quod dederis atram bilem ducens. Quod si aliqua corporis
 parte sauciata vulnus accipias, sanguis inde effluet. Atque
 haec omnia tibi usuvenerint semper tam interdium quam no-

Ed. Chart. III: [112. 116.] Foesl. I. 226. Ed. Lind. I. (268. 269.)
 καὶ χειμῶνος καὶ θέρους, μέχρις ἂν δυνατὸς ἦ τὸ πνεῦμα ἔλ-
 κειν εἰς ἐσωτὸν καὶ πάλιν μεθιέναι, δυνατὸς δὲ ἔσται, ἔστ'
 ἂν τινὸς τουτέων στερηθῇ τῶν ξυγγεγονότων. ξυγγέγονε δὲ
 ταῦτα τὰ εἰρημένα. πῶς γὰρ οὐ ξυγγέγονε; πρῶτον μὲν φανε-
 ρόν ἐστίν ὁ ἄνθρωπος ἔχων ἐν ἐσωτῷ ταῦτα πάντα ἀεὶ ἕως
 ἂν ζῇ. ἔπειτα γέγονεν ἐξ ἀνθρώπου ταῦτα πάντα ἔχοντας.
 ἔπειτα τέθραπται ἐν ἀνθρώπῳ ταῦτα πάντα ἔχοντι ὁκόσα
 ἔγωγε νῦν φημί τε καὶ ἀποδείκνυμι. [116] οἱ δὲ λέγοντες ὡς
 ἐν ἐστίν ἄνθρωπος δοκέουσί μοι ταύτῃ τῇ γνώμῃ κεχρησθαι,
 ὁρέοντες τοὺς πίνοντας τὰ φάρμακα καὶ ἀπολλυμένους ἐν τῆσιν
 ὑπέρακαθάρσεσι, (269) τοὺς μὲν χολῆν ἐμέοντας, τοὺς δὲ τινὰς
 φλέγμα, τοῦτο ἕκαστον αὐτέων ἐνόμισαν εἶναι τὸν ἄνθρωπον,
 ὃ τι καθαιρούμενον εἶδον αὐτὸν ἀποθανόντα. καὶ οἱ τὸ αἷμα
 γάντες εἶναι τὸν ἄνθρωπον τῇ αὐτῇ γνώμῃ χροῖονται, ὁρέ-
 οντες ἀποσφραζομένους τοῖς ἀνθρώπους καὶ τὸ αἷμα ῥέον ἐκ
 τοῦ σώματος, τοῦτο νομίζουσιν εἶναι τὴν ψυχὴν ἐν τῷ ἀν-
 θρώπῳ. καὶ μαρτυροῦσι τουτέοισι πάντες χροῖονται ἐν τοῖσι

actu et hieme quam aestate, quoad spiritum ad se trahere
 vicissimque reddere valebit. Valebit autem donec aliquo
 ex his, quae illi sunt connata, privatus fuerit. Sunt autem
 quae diximus connata. Qua enim ratione connata non sunt?
 cum primum quidem haec omnia homo quoad vita fruitur,
 semper in se manifeste contineat. Deinde ex homine na-
 tus sit haec omnia obtinente. Postea in homine nutritus
 sit, ista omnia quae nunc quidem assevero et demonstro ha-
 bente. Qui vero unum esse hominem asserunt, si mihi in
 hanc opinionem venisse videntur, quod ex iis qui epotis me-
 dicamentis per nimias purgationes interiissent, hos qui-
 dem bilem, illos pituitam evomere conspicati, horum
 unumquodque hominem esse existimarunt, in cuius purga-
 tione eum morientem viderunt. Eadem etiam ratione ni-
 tuntur qui sanguinem esse hominem asseverant, cum ju-
 gularis hominibus manantem ex corpore sanguinem conspi-
 cati, eum hominis animum esse existimant, hisque argu-
 mentis omnes inter differendum utuntur. Quamquam pri-

Ed. Chart. III. [116.] Foef. I. 226. 227. Ed. Lind. I. (269. 270.)
 λόγοισι. καὶ τοὶ πρῶτον μὲν ἐν τῆσιν ὑπερκαθάρσεσιν οὐδεὶς
 ποὺ ἀπέθανε χολῆν μόνον καθαρθεὶς· ἀλλ' ὁκόταν τις πῆν φάρ-
 μακον ὅ τι χολῆν ἄγει, πρῶτον μὲν χολῆν ἐμέουσι· ἔπειτα δὲ
 φλέγμα· ἔπειτα δὲ ἐπὶ τῇ χολῇ ἐμέουσι χολῆν μέλαιναν ἀναγ-
 καζόμενοι· τελευτῶντες δὲ καὶ αἷμα ἐμέουσι καθαρὸν. τὰ
 αὐτὰ δὲ πάσχουσι καὶ ὑπὸ τῶν φαρμάκων τῶν τὸ φλέγμα
 ἀγόντων. πρῶτον μὲν γὰρ φλέγμα ἐμέουσιν· ἔπειτα χολῆν ξαν-
 θὴν· ἔπειτα μέλαιναν· τελευτῶντες δὲ αἷμα καθαρὸν, καὶ ἐν
 τῷδε ἀποθνήσκουσιν· τὸ γὰρ φύρμακον ὁκόταν ἐσέλθῃ εἰς
 τὸ σῶμα, πρῶτον μὲν ἄγει ὃ ἂν αὐτέφ κατὰ φύσιν μάλιστα ἢ
 τῶν ἐν τῷ σώματι ἐνεόρτων· ἔπειτα δὲ καὶ τᾶλλα ἔλκει τε καὶ
 καθαίρει, ὥσπερ τὰ φύόμενά τε καὶ σπειρόμενα, ὁκόταν εἰς
 τὴν γῆν ἔλθῃ, ἔλκει ἕκαστον τὸ κατὰ φύσιν ἐσωτῶ ἐτεὸν ἐν
 τῇ γῇ, ἐνὶ δὲ καὶ ὄξύ καὶ πικρὸν καὶ ἀλμυρὸν καὶ παντοῖον.
 πρῶτον μὲν οὖν πλεῖ(270)στον τουτέου εἴλκυσεν εἰς ἐσωτὸ ὅ
 τι ἂν ἢ ἐσωτέφ κατὰ φύσιν· ἔπειτα δὲ ἔλκει καὶ τᾶλλα. τοιοῦ-
 τον δὲ τι καὶ τὰ || φάρμακα ποιεῖ ἐν τῷ σώματι. ὁκόσα ἂν

num quidem in immodicis purgationibus, sola evacuata
 bile nullus unquam mortuus est. Verum epoto medicamento
 quod bilem ducat, primum sane quis bilem vomitione re-
 fundet, mox etiam pituitam, deinde quoque praeter bilem,
 atram bilem, idque per vim, sub mortem vero sanguinem
 etiam purum evomit. Idem quoque contingit ex medica-
 mentis pituitam ducentibus. Primum enim pituitam evo-
 munt, mox bilem flavam, deinde atram, sub exitum vero
 purum sanguinem, sub eoque moriuntur. Etenim cum me-
 dicamentum corpus subierit, primum quidem quodcumque
 sibi ex omnibus quae in corpore insunt, secundum naturam
 maxime familiare fuerit, educit, deinde vero reliqua etiam
 trahit et purgat, non aliter quam quae ex terra oriuntur et in
 eam conferuntur, ubi terram subierint, eorum quodque trahit
 quod suae naturae accommodatum in terra inest. Est autem et
 acidum et amarum et dulce et salsum et cujusque modi. Im-
 primis igitur ex eo plurimum quod suae naturae accommodatum
 fuerit ad se allicit, tum etiam reliqua attrahit. Tale quid-
 dam etiam medicamenta in corpore faciunt. Quae enim

Ed. Chart. III. [116.] Foef. I. 227. Ed. Lind. I. (270.)
 χολήν ἄγῃ πρῶτον ἀκρητεστάτην ἐκάθηρε χολήν· ἔπειτα δὲ με-
 μιγμένην. καὶ πάλιν τὰ τοῦ φλέγματος φάρμακα πρῶτον μὲν
 ἀκρητεστάτον τὸ φλέγμα ἄγει· ἔπειτα δὲ μεμιγμένον. καὶ τοῖ-
 σιν ἀποσφαιζομένοισι πρῶτον μὲν τὸ αἷμα ῥέει, θερμώτατόν τε
 καὶ ξυθρότατον· ἔπειτα δὲ ῥέει φλεγματοδέστερον καὶ χολω-
 δέστερον. αὐξεται δὲ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τὸ μὲν φλέγμα χειμῶνος.
 τοῦτο γὰρ τῷ χειμῶνι κατὰ φύσιν μάλιστα τῶν ἐν τῷ σώματι
 ἐρεότων. ψυχρότατον γὰρ ἐστι. τεκμήρια δὲ τουτέων ὅτι τὸ
 μὲν φλέγμα ψυχρότατον· εἰ ἐθέλεις ψαῦσαι φλέγματος καὶ
 χολῆς καὶ αἵματος, τὸ φλέγμα εὐρήσεις ψυχρότατον ἐὼν καὶ
 τοι γλισχροτάτον ἐστι καὶ βίη μάλιστα ἄγεται μετὰ χολήν μέ-
 λαιναν. ὀκῶσα δὲ βίη ἔρχεται θερμότερα γίνεται, ἀναγκαζό-
 μενα ὑπὸ τῆς βίης· ἀλλ' ὅμως καὶ πρὸς πάντα ταῦτα ψυχρό-
 τατον ἐὼν τὸ φλέγμα φαίνεται ὑπὸ τῆς φύσεως τῆς ἐωυτοῦ.
 ὅτι δὲ ὁ χειμῶν πληροῖ τὸ σῶμα φλέγματος γνοίης ἂν τοῖσδε.
 οἱ ἄνθρωποι πτύουσί τε καὶ ἀπομύσσουνται φλεγματοδέστατον
 τοῦ χειμῶνος, καὶ τὰ οἰδῆματα λευκώτατα γίνεται μάλιστα

bilem educunt, primum meracissimam quidem bilem pur-
 gant, deinde mixtam. Itemque quae pituitam respiciunt
 medicamenta, primum quidem eam meracissimam educunt,
 post etiam mixtam. Et in jugulatis primum quidem sanguis tum
 calidissimus tum maxime ruber, mox vero magis pituitosus
 magisque biliosus profluit. Per hiemen vero augetur in ho-
 mine pituita, cum ea ex omnibus quae in corpore insunt,
 ad hiemis naturam maxime accedat, quod sit frigidissima.
 Cujus rei haec sunt indicia, pituitam esse frigidissimam, quod
 si pituitam et bilem et sanguinem attingere voles, pituitam
 frigidissimam esse comperies. Quae quamvis est lentissima,
 nec nisi summa vi, secundum atram bilem, educitur, quae
 vero per vim veniant, ea per violentiam compulsa calidiora
 redduntur, nihilominus tamen prae his omnibus pituita
 suapte natura frigidissima esse conspicitur. Quod autem
 hieme corpus pituita repleatur, hinc constat, quod per hie-
 mem homines maxime pituitosa tum expuunt tum emungunt,
 hocque anni tempore praecipue tumores laxi et albi,

Ed. Chart. III. [116. 119.] Foef. I. 227. Ed. Lind. I. (270. 271.)
 ταύτην τὴν ὥρην καὶ τᾶλλα τοσῆματα φλεγματοῶδεα. [119]
 τοῦ δὲ ἤρος τὸ φλέγμα ἔστι μὲν ἰσχυρότερον ἐν τῷ σώματι
 καὶ τὸ αἷμα αὔξεται· τὰ τε γὰρ ψύχεια ἐξανάει καὶ τὰ ὕδατα
 ἐπιγίνεται· τὸ δὲ αἷμα κατὰ ταῦτα αὔξεται ὑπό (271) τε τῶν
 ὄμβρων καὶ τῶν θερμομεριῶν· κατὰ φύσιν γὰρ αὐτέων ταῦτα
 ἔστι μάλιστα τοῦ ἐνιαυτοῦ· ὑγρὸν τε γὰρ ἔστι καὶ θερμόν·
 γνοίης δ' ἂν τοῖσδε· οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἤρος καὶ τοῦ θέρος
 μάλιστα ὑπό τε τῶν δυσεντεριῶν ἀλίσκονται καὶ ἐκ τῶν ῥινέων
 αἷμα ῥεῖ αὐτέοισι· καὶ θερμοτάτοι εἰσὶ καὶ ἔρυνθροί· τοῦ δὲ
 θέρος τό τε αἷμα ἰσχύει εἶναι καὶ ἡ χολὴ ἀείρεται ἐν τῷ σώματι
 καὶ παρατείνει ἐς τὸ φθινόπωρον· ἐν δὲ τῷ φθινοπώρῳ τὸ
 μὲν αἷμα ὀλίγον γίνεται, ἐναντίον γὰρ αὐτέου τὸ φθινόπωρον
 τῇ φύσει ἔστιν, ἡ δὲ χολὴ τὴν θερμὴν κατέχει τὸ σῶμα καὶ τὸ
 φθινόπωρον· γνοίης δ' ἂν τοῖσδε· οἱ ἄνθρωποι αὐτόματοι
 ταύτην τὴν ὥρην χολὴν ἐμέουσι καὶ ἐν τῆσι φαρμακοποσίησι
 χολωδέστερα καθαιρόνται· δῆλον δὲ καὶ τοῖσι πυρετοῖσι καὶ
 τοῖσι χρώμασι τῶν ἀνθρώπων· τὸ δὲ φλέγμα τῆς θερίης ἀσθε-
 νέστατόν ἐστιν αὐτὸ ἐωυτοῦ· ἐναντίη γὰρ αὐτέου ἔστι τῇ φύσει

οἰδήματα dicti, et reliqui morbi pituitosi oriuntur. At vere
 adhuc quidem in corpore viget pituita, sed sanguis incre-
 scit, quod et frigora remittant et imbres succedant. Tunc-
 que sanguis augetur tum ex imbribus tum ex dierum ca-
 lore. Eorum enim naturae id anni tempus, cum sit calidum
 et humidum, maxime respondet. Quod hinc cognoscas,
 quod homines verno aestivoque tempore potissimum intesti-
 norum difficultatibus corripiantur, iisque sanguis ex nari-
 bus profluat et sicut maxime calidi et rubicundi. Aestate
 vero sanguis adhuc viget et bilis in corpore attollitur et in
 autumnum protenditur. At per autumnum modicus qui-
 dem sanguis gignitur, quod illius naturae autumnus ad-
 versetur. Bilis autem aestate et autumnino in corpore
 obtinet. Quod his indiciis cognoscas, cum hac tempe-
 state homines sua sponte bilem evomant et per medica-
 mentorum potiones biliosa repurgentur. Id quoque ex fe-
 bribus et hominum coloribus patet. At pituita aestate longe
 imbecillior est, quod ea tempestate ob siccitatem et calidi-

Ed. Chart. III. [119. 121.] Foef. I. 227. Ed. Lind. I. (271. 272.)
 ἢ ὥρη. ξηρὴ τε γάρ ἐστι καὶ θερμοή. τὸ δὲ αἷμα τοῦ φθινοπώ-
 ρου ἐλάχιστον γίνεται ἐν τῷ ἀνθρώπῳ· ξηρόν τε γάρ ἐστι τὸ
 φθινόπωρον καὶ ψύχειν ἤδη ἄρχεται τὸν ἀνθρώπον. ἢ δὲ μέ-
 λαινα χολή τοῦ φθινοπώρου πλείστη τε καὶ ἰσχυροτάτη ἐστίν.
 [121] ὁκόταν δὲ ὁ χειμῶν καταλαβάνῃ, ἢ τε χολή ψυχρομένη
 ὀλίγη γίνεται καὶ τὸ φλέγμα αὐξεται πάλιν ἀπὸ τε τῶν ὑετῶν
 τοῦ πλήθεος καὶ ὑπὸ τοῦ μήκεος τῶν νυκτῶν. ἔχει μὲν οὖν
 ταῦτα πάντα αἰεὶ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου, ὑπὸ δὲ τῆς περι-
 σταμένης ὥρης ποτὲ μὲν πλείω γίνεται σφῶν αὐτὰ ἑωυτέων,
 ποτὲ δὲ ἐλάσσω ἕκαστα κατὰ μέρος καὶ κατὰ φύσιν. (272)
 ὥσπερ ὁ ἐνιαυτὸς μετέχει μὲν πᾶς πάντων καὶ τῶν θερμοῶν καὶ
 τῶν ψυχρῶν καὶ τῶν ξηρῶν καὶ τῶν ὑγρῶν· οὐ γὰρ ἂν μείνειεν
 τουτέων οὐδὲν οὐδένα χρόνον ἄνευ πάντων τῶν ἐκείνων ἐν
 τῷδε τῷ κόσμῳ, ἀλλ' εἴ ἐν τι ἐκλίποι, πάντ' ἂν ἀφανισθεῖη.
 ἀπὸ γὰρ τῆς αὐτέης ἀνάγκης πάντα ξυνέστηκέ τε καὶ τρέφε-
 ται ὑπ' ἀλλήλων. οὕτω δὲ καὶ εἴ τι ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκλίποι
 τουτέων τῶν ξυγγεγονότων, οὐκ ἂν δύναίτο ζῆν ὁ ἀνθρώπος.
 ἰσχύει δὲ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ποτὲ μὲν ὀχειμῶν μάλιστα, ποτὲ δὲ τὸ

tatem ejus naturae adverfetur. Per autumnum vero san-
 guis paucissimus in homine gignitur, liquidem ficcus est
 autumnus et hominem jam refrigerare incipit. Bilis autem
 atra autumnum plurima tum vehementissima est. At
 ineunte hieme bilis perfrigerata pauca gignitur et pituita
 rursus augetur, tum ob pluviarum copiam tum noctium
 longitudinem. Haec igitur omnia perpetuo hominis corpus
 obtinet, sed pro circumstantis anni temporis ratione, sin-
 gula tum pro parte tum pro natura modo inter se augen-
 tur, modo etiam imminuuntur. Ut annus omnis omnium
 quidem et calidorum et frigidorum et siccorum et humido-
 rum est particeps, neque enim eorum quicquam ne mi-
 nimo quidem tempore sine omnibus quae in mundo exi-
 stunt, perduraverit, verum si unum quodpiam deficiat,
 omnia aboleantur, cum ex eadem necessitate confi-
 stant omnia et alantur invicem. Ita si quid ex his quae in
 homine sunt connata defecerit, is utique vivere nequeat.
 In anno autem modo hiems maxime viget, modo ver, nunc

Ed. Chart. III. [121. 126.] Foel. I. 227. 228. Ed. Lind. I. (272. 273.)
 ἔαρ, τότε δὲ τὸ θέρος, τότε δὲ τὸ φθινόπωρον. || οὕτω δὲ καὶ
 ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τότε μὲν τὸ φλέγμα ἰσχύει, τότε δὲ τὸ αἷμα,
 τότε δὲ ἡ χολή πρῶτον μὲν ἡ ξυνθή, ἔπειτα δ' ἡ μέλαινα καλε-
 ομένη. μαρτύριον δὲ σαφέστερον, εἰ ἐθέλεις τῷ αὐτέῳ ἀνθρώ-
 πῳ δοῦναι τὸ αὐτὸ φάρμακον τετράκις τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐμέεται
 σοι τοῦ μὲν χειμῶνος φλεγματοδέστατα, τοῦ δὲ ἤρος ὑγρό-
 τατα, τοῦ δὲ θέρους χολωδέστατα, τοῦ δὲ φθινοπώρου μελάν-
 τατα. ὀφείλει οὖν τουτέων ὧδε ἐχόντων, ὁκόσα μὲν τῶν νοση-
 μάτων τοῦ χειμῶνος αἴξεται θέρος λήγειν, ὁκόσα δὲ θέρος
 αἴξεται χειμῶνος λήγειν, ὁκόσα μὴ αὐτέων ἐν περιόδῳ ἡμερέων
 ἀπαλλάσσεται. τὴν δὲ περίοδον αὐτίς φράσω τὴν τῶν ἡμερέων.
 ὁκόσα δὲ ἤρος γίνεται νοσήματα, προσδέχασθαι χρὴ φθινο-
 πώρου τὴν ἀπαλλαγὴν. ὁκόσα δὲ φθινοπωρινὰ νοσήματα,
 τουτέων τοῦ ἤρος ἀνάγκη τὴν ἀπάλλαξιν γενέσθαι. ὅτι δ' ἂν
 τὰς ὥρας ταύτας ὑπερβάλλῃ νόσημα, εἰδέναι χρὴ ὡς ἐνιαύσιον
 (273) αὐτὸ ἐσόμενον. [126] καὶ τὸν ἡτηρὸν αὐτῷ χρὴ ἰησθαι
 τὰ νοσήματα, ὡς ἐκάστου τουτέων ἰσχύοντος ἐν τῷ σώματι
 κατὰ τὴν ὥρην τὴν ἑσυντῶ κατὰ φύσιν οὔσαν μάλιστα. εἰδέναι

etiam aestas; nunc autumnus. Sic quoque in homine modo
 quidem pituita invalescit, modo sanguis, interdum etiam
 bilis, primum quidem flava, mox quoque atra appellata.
 Cujus rei evidentius est argumentum, quod si eidem homini
 idem medicamentum quater in anno exhibere voles, hieme
 quidem maxime pituitosa tibi evomet, vere autem valde
 humida, aestate admodum biliosa et autumno nigerrima.
 Cum igitur haec ita se habeant, oportet morbos qui hieme
 angentur, aestate definere et eos qui aestate increscunt, hieme
 cessare, nisi intra certum dierum circuitum solvantur. De hoc
 autem dierum circuitu alias nobis dicendum est. Morborum
 vero qui vere oriuntur liberatio ad autumnum expectanda est
 et autumnalium morborum discessum vere fieri necesse est.
 Quod si quis haec anni tempora morbus superaverit, hunc annu-
 um fore sciendum est. Atque ita medicum morbis mederi conve-
 nit, adhibita horum cujusque consideratione, quod in corpore
 praevallet, pro anni temporis ratione, quod suae naturae maxi-
 me accommodatum existit. Insuper haec quoque nosse oportet,

Ed. Chart. III. [126.] Foef. I. 228. Ed. Lind. I. (273.)
 δὲ χοῆ καὶ τάδε πρὸς ἐκείνοισιν, ὅτι ὀκόσα πλησμονὴ τίκει
 νοσήματα κένωσις ἰηται· ὀκόσα δὲ ἀπὸ κενώσιος γίνεται νο-
 σήματα πλησμονὴ ἰηται· ὀκόσα δὲ ἀπὸ ταλαιπωρίας γίνεται
 ἀνάπαυσις ἰηται· ὀκόσα δ' ὑπ' ὀργῆς τίκεται ταλαιπωρίῃ ἰη-
 ται. τὸ δὲ ξύμπαν γινῶναι δεῖ τὸν ἰητρὸν ἐναντίον ἴσταςθαι
 τοῖσι κατεστεῶσι καὶ νοσήμασι καὶ εἶδεσι καὶ ὄρησι καὶ ἡλι-
 κίησι καὶ τὰ συντείνοντα λύειν καὶ τὰ λελυμένα συντείνειν.
 οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα τὸ κάμνον ἀναπαύοιτο, ἢ τε ἴησις τοῦτο
 μοι δοκεῖ εἶναι. αἱ δὲ νοῦσοι γίνονται αἱ μὲν ἀπὸ τῶν διαι-
 τημάτων, αἱ δὲ ἀπὸ τοῦ πνεύματος, ὃ ἐσαγόμενοι ζῶμεν.
 τὴν δὲ διάγνωσιν χοῆ ἐκατέρων ὧδε ποιέσθαι. ὀκόταν μὲν
 ὑπὸ νοσήματος ἑνὸς πολλοὶ ἄνθρωποι ἀλίσκονται κατὰ τὸν
 αὐτὸν χρόνον, τὴν αἰτίην χοῆ ἀνατιθέναί τουτέφ' ὅ τι κοινό-
 τατόν ἐστι καὶ μάλιστα αὐτέφ' πάντες χρεώμεθα. ἔστι δὲ τοῦτο
 ὃ ἀναπνέομεν· φανερόν γάρ ἤδη ὅτι τὰ διαιτήματα ἐκάστου
 ἡμῶν οὐκ αἰτιά ἐστιν ὅτε ἀπτεται πάντων ἢ νοῦσος ἐξῆς, καὶ
 τῶν νεωτέρων καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν
 ὁμοίως, καὶ τῶν θωρησσομένων καὶ τῶν μᾶζαν ἐσθιόντων καὶ

quod morbos quos repletio parit, sanat evacuatio, et qui
 ex evacuatione oriuntur, repletionem curantur, et qui ex im-
 moderato labore fiunt, eos quies sanat, quique ex otio gi-
 gnuntur, immoderato labore tolluntur. Omninoque medi-
 cum sua prudentia obviam ire convenit morbis instantibus
 et naturis et anni temporibus et aetatibus, contentaque sol-
 vere et soluta intendere. Hac namque ratione vel maxime
 quod molestiam exhibet quieverit, eaque nihil curandi ratio
 esse videtur. Morbi vero partim ex vivendi ratione, par-
 tim etiam ex spiritu quem vivendo trahimus, proveniunt.
 At utrumque hac ratione discernas. Ubi complures uno
 morbo eadem tempestate vexantur, in id quod maxime
 commune est quoque omnes utimur potissimum rejicienda
 causa est. Id autem est quod inspirando trahimus. Quod
 enim vivendi cujusque nostrum ratio in causa non sit, jam
 liquido constat, cum morbus omnes continenter attingat, et
 juvenes et senes et mulieres et viros, perindeque temulen-
 tos et abstemios, tam eos qui maza quam qui pane victi-

Ed. Chart. III. [126. 132.] Foesl. I. 228. 229. Ed. Lind. I. (273. 274.)
 τῶν ἄριστον σιτεόντων καὶ τῶν πολλὰ ταλαιπωρούντων καὶ τῶν
 ὀλίγα. οὐκ ἂν οὖν τὰ γε διαιτή(274)ματα αἷτια εἴη, ὁκότιαν
 διατεύμενοι πάντας τρόπους οἱ ἄνθρωποι ἀλίσκονται ὑπὸ τῆς
 αὐτῆς νόσου. [132] ὁκότιαν δὲ αἱ νοῦσοι γίνονται παντοδαπαῖα
 κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, δῆλον ὅτι τὰ διαιτήματα ἔστιν αἷτια
 ἕκαστα ἑκάστοισι. καὶ τὴν θεραπείην χρὴ ποιέεσθαι ἐναντιού-
 μένον τῇ προσφάσει τῆς νόσου, ὥσπερ μοι πέφρασαι καὶ
 ἐτέρωθι, καὶ ἐκ τῶν διαιτημάτων μεταβάλλειν. δῆλον γὰρ ὅτι
 οἷσί γε χοῆσθαι εἴωθεν ὁ ἄνθρωπος διαιτήμασιν, οὐκ ἐπιτή-
 δεῖα ὅτι ἔστιν ἢ πάντα ἢ τὰ πλείω ἢ ἕν γέ τι αὐτέων. ἂ δεῖ κα-
 ταμαθόντα μεταβάλλειν, καὶ σκεψάμενον τοῦ ἀνθρώπου τὴν
 φύσιν τὴν τε ἡλικίην καὶ τὸ εἶδος καὶ τὴν ἄρην τοῦ ἔτεος καὶ
 τῆς νόσου τὸν τρόπον, τὴν θεραπείαν ποιέεσθαι, ποτὲ μὲν
 ἀφαιρέοντα, ποτὲ δὲ προστιθέντα, ὥσπερ μοι καὶ πάλαι εἴρη-
 ται πρὸς ἑκάστας τῶν ἡλικιέων καὶ τῶν ἰσχυρῶν καὶ τῶν ἰσθενῶν
 καὶ τῶν νόσων, ἔν τε τῆσι φαρμακίησι προτρέπεσθαι καὶ ἐν
 τοῖσι διαιτήμασιν. ὁκότιαν δὲ νοσήματος ἐνὸς ἐπιδημίῃ καθε-
 στήκη, δηλονότι || οὐ τὰ διαιτήματα αἷτια ἔστιν, ἀλλ' ὁ ἀνα-

tant et eos qui multis, quam qui paucis exercitationibus
 utuntur. Non igitur victus rationi assignanda causa est, cum
 cujusvis generis victu utentes eodem morbo corripuntur.
 Cum vero eodem tempore cujusque modi morbi oriuntur,
 sua proculdubio cuique vivendi ratio in causa est, adhiben-
 daque curatio, adversus morbi causam instando, quemad-
 modum alias etiam a nobis dictum est, et victus rationem
 immutando. Quandoquidem constat victus genus quo quis
 utitur, aut ex toto, aut magna ex parte, aut in eorum ali-
 quo minime ei esse accommodatum. Quo cognito immu-
 tare et adhibita in considerationem cujusque natura, aetate,
 forma, anni tempore et morbi genere, ad curationem ag-
 gredi oportet, nunc quidem detrahendo, nunc vero ad-
 dendo, ita ut, quemadmodum jamdudum a me dictum est,
 ad singulas aetates et anni tempora et naturas et morbos
 contrariam tum medicamentorum tum victus rationem ad-
 libeas. At vero ubi morbus aliquis populariter grassatus
 fuerit, non victus rationem in causa esse, sed quod spirando

Ed. Chart. III. [132.] Foef. I. 229. Ed. Lind. I. (274. 275.)
 πνεόμεν, τοῦτο αἰτιόν ἐστι, καὶ δῆλον ὅτι τοῦτο νοσηρὴν τινα
 ἀπόκρισιν ἔχει ἂν εἴη. τοῦτον χρὴ τὸν χρόνον τὰς παραινέσεις
 ποιέσθαι τοῖσιν ἀνθρώποισι τοιάσδε. τὰ μὲν διαιτήματα μὴ
 μεταβάλλειν, ὅτι γε οὐκ αἰτία ἐστι τῆς νόσου, τὸ δὲ σῶμα
 ὄραν ὅπως ἔσται ὡς ἀογκότατον καὶ ἀσθενέστατον, τῶν σιτίων
 τε ἀφαιρέοντα καὶ τῶν ποτῶν οἷσιν εἰώθει χρέεσθαι κατ'
 ὀλίγον. ἦν γὰρ μεταβάλλη ταχέως τὴν (275) διαίταν, κίνδυνος
 καὶ ἀπὸ τῆς μεταβολῆς νεώτερόν τι γίνεσθαι ἐν τῷ σώματι.
 ἀλλὰ χρὴ τοῖσι μὲν διαιτήμασιν οὕτω χρέεσθαι, ὅτε γε φαίνον-
 ται μηδὲν ἀδικέοντα τὸν ἄνθρωπον· τοῦ δὲ πνεύματος ὅπως
 ἐλαχίστη ἢ ῥεῦσις ἐς τὸ στόμα ἐσίοι καὶ ὡς ξηνοτάτη ἔσται προ-
 μηθέσθαι, τῶν τε χωρίων τοὺς τόπους μεταβάλλοντα εἰς δύ-
 ναμιν, ἐν οἷσιν ἂν ἡ νοῦσος καθεστήκη καὶ τὰ σώματα λεπτύ-
 νοντα. οὕτω γὰρ ἂν ἤκιστα πολλοῦ τε καὶ πυκνοῦ πνεύματος
 χρῆζοιεν οἱ ἄνθρωποι. ὁκόσα δὲ τῶν νοσημάτων ἀπὸ τοῦ σώ-
 ματος γίνεται τῶν μελέων τοῦ ἰσχυροτάτου, ταῦτα δεινότατά
 ἐστι. καὶ γὰρ ἦν αὐτοῦ μένη ἔνθα ἂν ἄρξηται, ἀνάγκη τοῦ
 ἰσχυροτάτου τῶν μελέων πονεομένου, ἅπαν τὸ σῶμα πονέε-

ducimus manifestum est, ipsumque morbosam quandam ex-
 cretionem plane obtinere. Eo igitur tempore his exhortatio-
 nibus homines sunt admonendi, ut ne victus quidem ratio-
 nem immutent, cum morbi causa minime existat. Provi-
 deant etiam ut corpus quam minime intumescat, sitque at-
 tenuatissimum, tum cibos tum potus quibus uti consueve-
 rint sensim demendo. Si quis enim subito victus rationem
 immutet, ne quid in corpore ex immutatione innovetur
 periculum est. Sed solita victus ratio servanda est, ubi nihil
 quidem laedere videtur, atque insuper ut aëris quam mini-
 mum in corpus influat, isque ut maxime peregrinus sit,
 providendum tum regionum loca, in quibus morbus consi-
 stit, quoad ejus fieri poterit permutando, tum corpora ex-
 tenuando. Ita enim minime multum ac frequentem spiritum
 homines ex necessitate attrahent. Morbi autem a validissima
 corporis parte orti gravissimi existunt. Etenim si unde ori-
 ginem sumplerunt, isthic persisterint, cum pars valentissima
 laboret, corpus universum laborare necesse est. Quod si ad

Ed. Chart. III. [132. 135.] Foëf. I. 229. Ed. Lind. I. (275. 276.)
 σθαι. κὰν ἐπὶ τι τῶν ἀσθενεστέρων ἀφίκηται ἀπὸ τοῦ ἰσχυρο-
 τέρου, χαλεπαὶ αἱ ἀπολύσεις γίνονται. ὁκόσα δ' ἂν ἀπὸ τῶν
 ἀσθενεστέρων ἐπὶ τὰ ἰσχυρότερα ἔλθοι εὐλυτώτερά ἐστιν. ὑπὸ
 γὰρ τῆς ἰσχύος ἀπαλλάσσεται ῥηϊδίως τὰ ἐπιβρόντα. [135] αἱ
 παχύταται δὲ τῶν φλεβῶν ὧδε πεφύκασιν. τέσσαρα ζεύγῃ
 ἐστιν ἐν τῷ σώματι, καὶ ἐν μὲν αὐτέων ὑπὸ τῆς κεφαλῆς ὄπι-
 σθεν διὰ τοῦ ἀνχένος, ἔξωθεν ἐπὶ τὴν ῥάχιν, ἐνθέν τε καὶ
 ἐνθεν παρὰ τὰ ἰσχία ἀφικνέσται καὶ ἐς τὰ σκέλεα. ἔπειτα διὰ
 τῶν κνημέων καὶ τῶν σφυρῶν τὰ ἔξω καὶ ἐς τοὺς πόδας διήκει.
 δεῖ οὖν τὰς φλεβοτομίας τὰς ἐπὶ τῶν ἀλγυμάτων τῶν ἐν τῷ
 ῥάχῃ καὶ τοῖσιν ἰσχύοισιν ἀπὸ τῶν ἰγνύων ποιέσθαι καὶ ἀπὸ
 τῶν σφυρῶν ἔξωθεν. αἱ δ' ἕτεραι φλέβες ἔχουσιν ἐκ τῆς κε-
 φαλῆς παρὰ τὰ οὐрата διὰ τοῦ ἀνχένος, αἱ σφαγιτιδες καλεό-
 μεναι, εἴσωθεν παρὰ τὴν ῥάχιν ἐκατέρωθεν φέρονται παρὰ
 τὰς ψόας ἐς τοὺς ὄρχιας καὶ ἐς τοὺς μηρούς, (276) καὶ διὰ τῶν
 ἰγνύων ἐκ τοῦ εἴσωθεν μέρους· ἔπειτα διὰ τῶν κνημέων
 παρὰ τὰ σφυρὰ εἴσωθεν καὶ ἐς τοὺς πόδας. δεῖ οὖν τὰς
 φλεβοτομίας πρὸς τὰς ὀδύνας ποιέσθαι τὰς ἀπὸ τῶν
 ψοῶν καὶ τῶν ὄρχιων, ἀπὸ τῶν ἰγνύων καὶ ἀπὸ τῶν σφυρῶν
 εἴσωθεν. αἱ δὲ τρίται φλέβες ἐκ τῶν κροτάφων διὰ τοῦ ἀν-

imbecilliozem aliquam ex validissima devenerint, difficiles
 habent absolutiones. Quicunque vero ab imbecillioribus ad
 valentiores veniunt facilius solvuntur, quod quae influunt
 facile per vim liberantur. At venae crassissimae hunc natura
 ortum fortitae sunt. Quarum cum sint in corpore paria qua-
 tuor; unum quidem ex capite retro per cervicem, parte
 exteriori ad utraque spinae latera, indeque in coxendices
 et crura pervadit, deinde per tibias ad exteriores malleolos
 et pedes pervenit. In dorſu igitur et coxendicum doloribus
 ex poplitibus et malleolis exterioribus venae sectiones fieri
 debent. Alterae autem venae ex capite exortae, juxta aures
 per cervicem jugulares dictae, intro secundum spinam utra-
 que ex parte ad lumbos, in testes et femora et per poplites
 interiore ex parte, indeque per tibias ad malleolos internos
 et ad pedes deferuntur. Proinde in lumborum et testium
 doloribus sanguis ex poplitibus et malleolis interioribus
 mittendus est. Tertium par venarum ex temporibus per cer-

Ed. Chart. III. [135. 140.] Foel. I. 229. Ed. Lind. I. (276.)
 χένος ὑπὸ τὰς ὠμοπλάτας. ἔπειτα συμφέρονται ἐς τὸν πλεύ-
 μονα καὶ ἀφικνέονται ἢ μὲν ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἐς τὰ ἀριστερά,
 ἢ δὲ ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν ἐς τὰ δεξιὰ, καὶ ἢ μὲν δεξιῇ ἀφικνέ-
 εται ἐκ τοῦ πνεύμονος ὑπὸ τὸν μαζὸν καὶ ἐς τὸν σπλήνα καὶ
 ἐς τὸν νεφρόν· ἢ δὲ ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν ἐς τὰ δεξιὰ ἐκ τοῦ
 πλεύμονος ὑπὸ τὸν μαζὸν καὶ ἐς τὸ ἥπαρ καὶ τὸν νεφρόν. τε-
 λευτῶσι δὲ εἰς τὸν ἀρχὸν αὐταὶ ἐκάτεροι. αἱ δὲ τέταρται φλέ-
 βες ἀπὸ τῶν ἔμπροσθεν τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ὀφθαλμῶν
 ὑπὸ τὸν ἀγκύρα καὶ τὰς κληΐδας, ἔπειτα ὑπὲρ τῶν βραχιόνων
 ἄνωθεν εἰς τὰς ξυγκαμπύς· ἔπειτα δὲ διὰ τῶν πηγέων καὶ τῶν
 χειρῶν ἄνωθεν καὶ ἐπὶ τοὺς καρπούς καὶ τοὺς δακτύλους· ἔπει-
 τα ἀπὸ τῶν δακτύλων πάλιν διὰ τῶν πηγέων καὶ τῶν χειρῶν
 ἄνωθεν εἰς τὰς ξυγκαμπύς καὶ διὰ τῶν βραχιόνων τοῦ κάτω-
 θεν μέρους εἰς τὰς μασχάλας. καὶ ἀπὸ τῶν πλευρέων ἄνωθεν
 ἢ μὲν εἰς σπλήνα ἀφικνέεται, ἢ δὲ εἰς τὸ ἥπαρ, ἔπειτα ὑπὲρ
 τῆς γαστρὸς ἐς τὸ αἰδοῖον τελευτῶσιν ἀμφοτέραι. καὶ αἱ μὲν
 παχύνονται τῶν φλεβῶν ὧδε ἔχουσιν· εἰσὶ δὲ καὶ αἱ ἀπὸ τῆς
 κοιλίης φλέβες ἀπὸ τοῦ σώματος πάμπολλαὶ τε καὶ παντοῖαι, καὶ
 δι' ὧν ἢ τροφή ἐν τῷ σώματι ἔρχεται. [140] φέρουσι δὲ ἀπὸ

vicem subter scoptula aperta, inde ad pulmonem defertur,
 et haec quidem ex dextris ad sinistra, illa vero a sinistris ad
 dextra pervenit. Et dextra quidem ex pulmone mammam
 subiens et ad lienem et ad renem tendit. Quae vero a sini-
 stris ad dextra procedit, ex pulmone mammam subiens et
 jecur et renem petit. Utraque postremo in rectum intesti-
 num definit. Quartum par ex anteriore capitis parte et ocu-
 lis sub cervicem et claviculas, indeque per superiora in
 brachiorum flexus tendit, posteaque per cubitos ad primas
 manuum juncturas et digitos, rursusque a digitis per cubitos
 et superiores manuum partes in flexuras et per superiorem
 brachiorum partem ad axillas, perque summas costas haec
 quidem ad lienem, altera vero ad jecur devenit, postea su-
 pra ventrem in pudendum utraque definit. Atque ea est ve-
 narum crassissimarum natura. Existunt etiam ex ventriculo
 permultae et variae venae, per quas in corpus alimentum
 transmittitur. Quod etiam ex crassis venis tam externis

Ed. Chart. VIII. [140.] Foes. I. 229. 230. Ed. Lind. I. (276. 277.)
 τῶν παχέων φλεβῶν εἰς τὴν κοιλίην καὶ εἰς τὸ ἄλλο σῶμα καὶ
 ἀπὸ τῶν ἔξω καὶ ἀπὸ τῶν εἴσω. καὶ εἰς ἀλλήλας διδῶσιν αἷ τε
 εἴσωθεν ἔξω καὶ αἷ ἔξω(277)θεν εἴσω. || τὰς οὖν φλεβοτο-
 μίας δεῖ ποιεῖσθαι κατὰ τουτέους τοὺς λόγους. ἐπιτηθεύειν
 δὲ χρὴ τὰς τομὰς ὡς προσωτάτω τέμνειν ἀπὸ τῶν χωρίων, ἐν-
 θα ἂν αἷ ὀδύνας μεμαθήκασιν γίνεσθαι καὶ τὸ αἷμα συλλέγε-
 σθαι. οὕτως γὰρ ἂν ἢ τε μεταβολὴ ἤκιστα μεγάλη γίνοιτο ἔξα-
 πίνης καὶ τὸ ἔθος μεταστήσασιν ἂν, ὥστε μηκέτι εἰς τὸ αὐτὸ
 χωρίον συλλέγεσθαι. ὀκόσοι πῦρον πολλὸν πτύουσιν, ἄτερ πυ-
 ρετοῦ ἔόντες, καὶ ὀκόσοισιν ὑπὸ τὸ οὖρον πῦρον ὑφίσταται πολ-
 λὸν, ἄτερ ὀδύνης ἐούσης, καὶ ὀκόσοισι τὰ ὑποχωρήματα αἵ-
 ματώδεα, ὥσπερ ἐν τῆσι δυσεντερίῃσι καὶ χροῖα ἂ νέοισιν
 ἐοῦσι, πέντε καὶ τριήκοντα ἔτεων καὶ γεραιτέροισι, τουτέοισι
 πᾶσιν ἀπὸ τοῦ αὐτέου τὰ νοσήματα γίνεται. ἀνάγκη γὰρ του-
 τέους ταλαιπώρους τε γενέσθαι καὶ φιλοπόνους τῷ σώματι καὶ
 ἐργάτας νεανίσκους ἔόντας. ἔπειτα δὲ ἐξανεθέντας τῶν πόνων
 σαρκωθῆναι μαλθακῇ σαρκὶ καὶ πολὺν διαφεροῦση τῆς προ-
 τέρης, καὶ πολλὸν διακεκομμένον ἔχειν τὸ σῶμα τό τε προῦ-

quam internis in ventriculum et reliquum corpus deferunt,
 sibi que mutuo subministrant internae externis, vicissimque
 externae internis. Hae igitur mittendi sanguinis rationes
 servandae sunt, studendumque est ut quam longissime a lo-
 cis, in quibus dolores fieri et sanguis colligi consuevit, ve-
 narum sectiones fiant. Hac namque ratione cum minime
 magna derrepente mutatio continget tum etiam consuetu-
 dinem tollendo effeceris ut ne amplius eodem colligatur.
 Qui pus copiosum citra febrem exputant, quibusque absque
 dolore pus multum in urina subsidet et qui alvi dejectiones,
 velut in difficultatibus intestinorum, cruentas habent et
 diuturnas, quales in juvenibus annos quinque et triginta
 natis et grandioribus natu inesse solent, iis omnibus ex ea-
 dem causa morbi oriuntur. Hos namque immodicis corporis
 exercitationibus et laboribus addictos et cum juvenes essent
 operas exercuisse necesse est. Deinde dimissis laboribus molli
 carne et multum a superiore differente expletos, tam longe
 inter se dissidentem corporis habitum habere, ut pristinus

Ed. Chart. III. [140. 143.] Foëf. I. 230. Ed. Lind. I. (277. 278.)
 πάρον καὶ τὸ ἐπιτραφέν, ὥστε μὴ ὁμονοεῖν. ὁκόταν οὖν νόσημά
 τι καταλάβῃ τοὺς οὕτω διακειμένους, τὸ μὲν παραχρηῖμα δια-
 φεύγουσιν, ὕστερον δὲ μετὰ τὴν νοῦσον χρόνῳ τήκεται τὸ σῶμα
 καὶ ῥέει διὰ τῶν φλεβῶν, ἧ ἂν εὐρυχωρή μάλιστα τύχοι, ἰχο-
 ροειδές. ἦν μὲν οὖν ὀρηγήσῃ ἐς τὴν κοιλίην τὴν κάτω, σχεδὸν
 οἶόν περ ἐν τῷ σώματι ἐνείη, τοιοῦτον καὶ τὸ διαχώρημα γίνε-
 ται. ἄτε γὰρ τῆς ὁδοῦ κατάντεος εὐούσης, οὐχ ἴσταται πολλὸν
 χρόνον ἐν τῷ ἐντέρω. ὁκόσοισι δ' ἂν ἐς τὸ στήθος ἐστυῆ ὑπό-
 πνοι γίνονται, (278) ἄτε τῆς καθάρσιος ἀνάντεος εὐούσης, καὶ
 χρόνον ἐναυλιζόμενον πούλυν ἐν τῷ στήθει κατασῆπεται καὶ
 γίνεται πυροειδές. ὁκόσοισι δ' ἂν ἐς τὴν κύστιν ἐξερύγηται,
 ὑπὸ τῆς θερμότητος τοῦ χωρίου τοῦτο καὶ θερμὸν καὶ λευκὸν
 γίνεται καὶ διακρίνεται· καὶ τὸ μὲν ἀραιότατον ἐφίσταται ἄνω,
 τὸ δὲ παχύτατον κάτω· ὃ δὴ πῦον καλεῖται. [143] γίνονται δὲ
 καὶ οἱ λίθοι τοῖσι παιδίοισι διὰ τὴν θερμότητα τοῦ χωρίου
 τοιούτου καὶ τοῦ ὅλου σώματος· τοῖσι δὲ ἀνδράσιν οὐ γίνονται
 λίθοι διὰ τὴν ψυχρότητα τοῦ σώματος. εὐ γὰρ χρῆ· εἰδέναι
 ὅτι ὁ ἄνθρωπος τῇ πρώτῃ τῶν ἡμερῶν θερμότητός ἐστιν

cum eo qui postea accrevit nulla in re consentiat. Qui igitur ita affecti sunt, si quando in morbum incidunt, ii confestim evadunt, sed post a morbo temporis successu corpus liquatur et per venas, qua latissime esse solent, saniei quiddam non dissimile defluit. Si quidem igitur ad inferiorem alvum impetu deferatur, quale quid fere in corpore inest, tale etiam per dejectiones secedit. Neque enim cum via declivis sit, diutius in intestinis subsistit. At quibus in pectus influit, ii purulenti fiunt, quod nimirum cum purgatio acclivis sit et diutius moram trahens in pectore computrescat et puris simile evadat. Quibus vero in vesicam effunditur, ex loci calore incalescit, exalbescit et fecernitur, quodque rarissimum existit supra innatat, crassissimum vero, quod saneps appellatur, subsidet. In pueris quoque ob loci hujus et totius corporis caliditatem gignuntur calculi, quod viris ob corporis frigiditatem minime usavenit. Illud enim probe nosse convenit, hominem prima aetate in omni vita esse ea-

Ed. Chart. III. [143.] Foel. I. 250. Ed. Lind. I. (278. 279.)
 αὐτὸς ἑωυτοῦ, τῇ δὲ ὑστάτῃ ψυχρότατος. ἀνάγκη γὰρ αὐξανόμενον καὶ χωρὲν τὸ σῶμα πρὸς βίην θερμὸν εἶναι· ὀκότεν δὲ ἄρχεται μαραινεσθαι τὸ σῶμα, καταρρόεον πρὸς εὐπέτειαν ψυχρότερον γίνεται. κατὰ τουτέον τὸν λόγον, ὀκότεν τουτέων τῶν ἡμερέων τὴν πρώτην πλεῖστον αὖξεται ὁ ἄνθρωπος, τοσοῦτον θερμότερος γίνεται, καὶ τῇ ὑστάτῃ τῶν ἡμερέων ὅσον πλεῖστον καταμαραίνεται, τοσοῦτον ἀνάγκη ψυχρότερον εἶναι. ὑγιᾶς δὲ γίνονται αὐτόματοι οἱ οὕτως διακείμενοι πλεῖστοι μὲν ἐν τῇ ὥρῃ, ἣν ἄρξονται τήκεσθαι πέντε καὶ τεσσαρακονθήμεροι. ὀκότες δ' ἂν τὴν ὥρην ταύτην ὑπερβάλλωσιν, ἐν αὐτῷ αὐτόματοι ὑγιᾶς γίνονται, ἣν μὴ τι ἄλλο κακουργεῖται ὁ ἄνθρωπος. ὀκότες τῶν νοσημάτων ἐξ ὀλίγου γίνεται καὶ ὀκότες αἱ προφάσεις εὐγνώστοι, ταῦτα δὲ ἀσφαλέστατά ἐστι προσαγορεύεσθαι. τὴν δὲ ἦσιν χρὴ ποιέεσθαι αὐτέων ἐναντιούμενον τῇ προφάσει τῆς νόσου. οὕτω γὰρ ἂν λύοιτο τὸ τὴν νόσον παρασχὸν ἐν τῷ σώματι. (279) ὀκότεσι ψαμμοειδέμ ὑφίσταται ἢ πῶροι ἐν τοῖσιν οὔροισι, τουτέοισι τὴν ἀρχὴν φύματα ἐγένετο πρὸς τῇ φλεβί τῇ παχεῖν καὶ διεπύησεν· ἔπειτα δὲ ἄτε

lidiffimum, postrema vero frigidiffimum. Siquidem quod augetur corpus et ad robur tendit calidum esse necesse est, at ubi marcescere et ad exitium praecipitare coeperit, frigidius evadit. Atque hac ratione quo magis his primis diebus homo increfcit, eo calidior evadit, et quanto magis ultimis diebus marcescit, tanto frigidior esse necesse est. Qui autem sic affecti sunt sua sponte sanescunt, plerique quidem quo anni tempore colliquefcere coeperint, quinto et quadragesimo die. Qui vero hoc anni tempus superaverint, anno convalescunt, nisi quid aliud hominem male habuerit. Qui morbi ex parvo temporis intervallo oriuntur et quorum causae cognitu sunt faciles, ii securissime praedicantur. Quorum curationem sic instituere oportet, ut morbi causae occurramus. Ita siquidem quod morbum in corpore excitavit facile dissolvatur. Quibus in urina arenulae vel lapilli subsident, iis per initia ad crassam venam tubercula enascuntur et suppurant, deinde cum ea tubercula haud ita cito

Ed. Chart. III. [143. 147.] Foef. I. 230. 231. Ed. Lind. I. (279.)
 οὐ ταχέως ἐκραγόντων τῶν φυμάτων, πῶροι συνεγράφησαν
 ἐκ τοῦ πύου, οἷτινες ἔξω θλίβονται διὰ τῆς φλεβός, σὺν
 τῷ οὐρῳ ἐς τὴν κύστιν. ὀκόσοισι δὲ αἱματώδεα μὲν τὰ οὐρή-
 ματα, τουτέοισιν αἱ φλέβες πεπονήμασιν. [147] ὀκόσοισι δὲ
 ἐν τῷ οὐρήματι παχεῖ ἔόντι σαρκία μικρὰ τριχοειδέα συνέρ-
 χεται, ταῦτα δὲ ἀπὸ τῶν νεφρῶν εἰδέναι χρὴ ἔόντα καὶ ἀπὸ
 ἀρθροεικῶν. || ὀκόσοισι δὲ καθαρὸν τὸ οὐρον ἄλλοτε καὶ
 ἄλλοτε, ὀκοῖον δὲ πίτυρα ἐπιφέρεται ἐν τῷ οὐρήματι, του-
 τέων ἢ κύστις ψωριῶ. οἱ πλείστοι τῶν πυρετῶν γίνονται ἀπὸ
 χολῆς. εἶδεα δὲ σφέων εἰσὶ τέσσαρα, χωρὶς τῶν ἐν τῆσιν
 ὀδύνησι γινομένων τῆσιν ἀποκεκριμένῃσιν. ὀνόματα δ' αὐτέ-
 οισὶν ἔστι ξύνοχος, ἀμφημερινός, τριταῖος, τεταρταῖος. ὁ μὲν
 οὖν ξύνοχος καλεόμενος γίνεται ἀπὸ πλείστης χολῆς καὶ
 ἀκρητεσιότητος καὶ τὰς κρίσιαις ἐν ἐλαχίστῳ χρόνῳ ποιεῖται.
 τὸ γὰρ σῶμα οὐ διαφυγόμενον οὐδένα χρόνον συντίκεται τα-
 χέως, ἅτε ὑπὸ πολλοῦ τοῦ θερμοῦ θερμαινόμενον. ὁ δὲ ἀμ-
 φημερινός μετὰ τὸν ξύνοχον ἀπὸ πλείστης χολῆς γίνεται καὶ
 ἀπαλλάσσεται τάχιστα τῶν ἄλλων. μακρότερος δὲ ἔστι τοῦ
 ξύνοχου ὀκόσῳ ἀπὸ ἐλάσσονος γίνεται χολῆς, καὶ ὅτι ἔχει

rumpantur, lapilli ex pure coalescunt, qui per venam cum
 urina in vesicam foras extruduntur. At quibus urinae qui-
 dem cruentae sunt, iis in venis vitium est. Quibus una cum
 urina crassa prodeunt minutae carunculae capillamentorum
 speciem referentes, eas a renibus et articulari morbo labo-
 rantibus prodire nosse convenit. Quibus urina pura est et
 alias atque alias furfuracea quaedam per summam urinam
 feruntur, iis vesica scabie laborat. Febres magna ex parte
 a bile oriuntur, quarum genera sunt quatuor, praeter eas
 quae dolores eximios comitantur. Earum autem nomina
 sunt, continens, quotidiana, tertiana et quartana. Quae
 continens appellatur, ex copiosissima et meracissima bile
 provenit et perquam brevi judicatur. Corpus namque vehe-
 menti calore incalescens neque unquam refrigerescens, cele-
 riter colliquescit. Quotidiana secundum continentem ex
 plurima bile ortum habet et prae aliis citissime liberat, at
 continente eo longior quo ex pauciore bile provenit, quod-

Ed. Chart. III. [147.] Foëf. I. 231. Ed. Lind. I. (279. 280.)
 ἀνάπαισιν τὸ σῶμα, ἐν δὲ τῷ ξυνόχῳ οὐκ ἀναπαύεται οὐ-
 δεία χρόνον. ὁ δὲ τριταῖος μακρότερός ἐστι τοῦ ἀμφημερι-
 νοῦ καὶ ἀπὸ χολῆς ἐλάσσονος γίνεται. ὀκόσω (280) δὲ πλεί-
 ονα χρόνον ἐν τῷ τριταίῳ ἢ τῷ ἀμφημερινῷ τὸ σῶμα δια-
 ναπαίεται, τοσοῦτῳ χρονωτέρως οὗτος ὁ πυρετός τοῦ ἀμφη-
 φερινοῦ ἐστίν. οἱ δὲ τεταρταῖοι τὰ μὲν ἄλλα κατὰ τὸν αὐτὸν
 λόγον, χρονωτέρως δὲ μάλια τῶν τριταίων εἰσίν, ὀκόσω ἔλατ-
 τὸν τι μέρος μετέχουσι χολῆς τῆς τὴν θερμασίην παρεχού-
 σης, τοῦ τε διαψύχουσα τὸ σῶμα πλείον μετέχουσι. προσ-
 γίνεται δὲ αὐτέοισιν ἀπὸ μελαίνης χολῆς τὸ περισσὸν τοῦτο
 καὶ δυσπαλάλακτον. μέλαινα γὰρ χολὴ τῶν ἐν τῷ σώματι
 ἐνεόντων χυμῶν γλισχροτάτη καὶ τὰς ἕδρας χρονωτάτας
 πέποιήται. γνώση δὲ ἐν τῷδε ὅτι οἱ τεταρταῖοι πυρετοὶ με-
 τέχουσι τοῦ μελαγχολικοῦ. φθινοπώρῳ γὰρ μάλιστα οἱ ἄν-
 θρωποι ἀλίσκονται ὑπὸ τῶν τεταρταίων καὶ ἐν τῇ ἡλικίᾳ
 ἀπὸ πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτέων ἕως τῶν πέντε καὶ τεσσαράκον-
 τὰ, ὅτι καὶ ἡ ἡλικίη αὕτη ὑπὸ μελαίνης χολῆς κατέχεται
 μάλιστα πασῶν τῶν ἡλικιῶν, ἢ τε φθινοπωρινὴ ὥρη μάλιστα
 πασῶν τῶν ὥρέων ἐπιτηδειοτάτη. ὀκόσοι δ' ἂν ἀλώσιν ἔξω

que in ea corpus quietem habet, quod in in continente
 nullo unquam tempore quiescit. Tertianæ vero quotidiana
 longior et a pauciore bile fit, quoque diutius in ea quam in
 quotidiana corpus quiescit, eo diuturnior hæc febris est
 quam quotidiana. At quartanæ in reliquis eandem rationem
 obtinent, sed tertianis tanto longiores sunt quanto minus
 bilis calorem exhibentis obtinent, tum quia in his corpus
 liberalius refrigeratur, iisque ab atra bile is cumulus acce-
 dit, ut non nisi aegre depelli possint. Bilis enim eorum om-
 nium quæ in corpore insunt cum sit glutinosissima, maxime
 diuturnas stationes facit. Quod autem quartanæ humoris
 melancholici sint participes, ex eo cognosces quod autumno
 præcipue homines quartanis corripiantur et ea ætate quæ
 est ab anno vigesimo quinto ad quadragesimum quintum, tum
 etiam quod hæc ætas inter alias omnes atræ bili potissi-
 mum est obnoxia, ut et inter anni tempora autumnale ma-
 xime accommodatum. Si qui vero extra hoc anni tempus et

Ed. Chart. III. [147. 180.] Foes. I. 251. Ed. Lind. I. (280. 124. 125.)
 τῆς ὥρης ταύτης καὶ τῆς ἡλικίης ὑπὸ τε τεταρταίου, εὖ χρῆ
 εἰδέναι μὴ χροῖον ἐσόμενον τὸν πυρετὸν, ἢν μὴ ἄλλο τι
 κάκουργῆται ὁ ἄνθρωπος.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΓΟΝΗΣ.

[180] (124) Νόμος μὲν πάντα κρατύνει· ἢ δὲ γονὴ τοῦ
 ἀνδρός ἐρχεται ἀπὸ παντός τοῦ ὑγροῦ τοῦ ἐν τῷ σώματι
 ἐόντος τὸ ἰσχυρότατον ἀποκριθέν. τούτου δὲ ἰστόριον τόδε,
 ὅτι ἀποκρίνεται τὸ ἰσχυρότατον, ὅτι ἐπὴν λαγνεύσωμεν
 σμικρὸν οὕτω μεθύντες, ἀσθενέες γινόμεθα. ἔχει δὲ οὕτω
 φλέβες καὶ νεῦρα ἀπὸ παντός τοῦ σώματος τείνουσιν ἐς τὸ
 αἰδοῖον, οἷσιν ὑποτριβομένοισι καὶ θερμοινομένοισι καὶ πλη-
 ρευμένοισιν ὥσπερ κνησμὸς ἐμπίπτει καὶ τῷ σώματι παντὶ
 ἡδονὴ καὶ θέρμη ἐκ τούτου (125) παραγίνεται, τριβομένου
 δὲ τοῦ αἰδοίου καὶ τοῦ ἀνθρώπου κινευμένου, τὸ ὑγρὸν θερ-
 μίνεται ἐν τῷ σώματι καὶ διαχέεται καὶ κλονιέται ὑπὸ τῆς
 κνήσης καὶ ἀφρέει· καθάπερ καὶ τᾶλλα ὑγρά σύμπαντα
 κλονεύμενα ἀφρέει. οὕτω δὲ καὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἀποκρίνεται

eam aetatem quartana correpti fuerint, pro comperto habeas
 hanc febrem, nisi quid aliud hominem male habeat, minime
 diuturnam fore.

HIPPOCRATIS DE GENITURA LIBER.

Lex quidem omnia sibi subjicit. At vero viri genitura
 ex universo humido, quod in corpore continetur, profici-
 scitur, ubi id, quod validissimum est, excernitur. Cujus rei
 istud est argumentum, quod ubi rem veneream exercemus,
 tantillo emisso imbecilles evadimus. Istud vero sic se habet.
 Ex toto corpore venae et nervi in pudendum procedunt,
 quorum attritu, excalesfactione et repletione velut pruritus
 exoritur, indeque ad totum corpus voluptas et calor perma-
 nat. Trito autem pudendo et moto homine, humidum in
 corpore concalescit et diffunditur et motum agitatur et spu-
 mescit, non secus ac reliqua omnia humida agitata spume-
 scunt. Sic vero etiam in homine quod validissimum est et

Ed. Chart. III. [180.] Foel. I. 231. 232. Ed. Lind. I. (125.)
 ἀπὸ τοῦ ὑγροῦ ἀφρέοντος τὸ ἰσχυρότατον καὶ τὸ πιότατον,
 καὶ ἔρχεται εἰς τὸν γωγιάϊον μυελόν. || τείνουσι γὰρ ἐς τοῦ-
 τον ἐκ παντός τοῦ σώματος. καὶ διαχέει ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου
 εἰς τὴν ὀσφύν καὶ ἐς πᾶν τὸ σῶμα καὶ ἐς τὸν μυελόν, καὶ
 ἐξ αὐτοῦ τείνουσιν ὁδοί, ὥστε καὶ ἐπιέναι τοῦ ὑγροῦ ἐς αὐ-
 τὸν καὶ ἀποχωρεῖν. ἐπὴν δὲ ἔλθῃ ἐς τοῦτον τὸν μυελόν
 ἢ γονῆ, χωρεῖ παρα τοὺς νεφρούς. ταύτη γὰρ ἢ ὁδὸς ἐστὶ
 διὰ φλεβῶν. κῆν οἱ νεφροὶ ἐλκωθῶσιν, ἐστὶν ὅτε καὶ αἷμα
 ξυμφέρεται. παρά δὲ τῶν νεφρῶν ἔρχεται διὰ τῶν ὀρχίων
 μεσάτων ἐς τὸ αἰδοῖον. καὶ χωρεῖ οὐχ ὅπη τὸ οὔρον, ἀλλὰ
 οἱ ἄλλη ὁδὸς ἐστὶν αὐτῆς ἐχομένη. καὶ οἱ ἐξονειρώσσοντες
 διὰ τὰδε ἐξοτειρώσσουσιν· ἐπὴν τὸ ὑγρὸν ἐν τῷ σώματι
 διακεχυμένον ἔῃ καὶ διάθερμον, εἴτε ὑπὸ ταλαιπωρίας, εἴτε
 ὑπὸ ἄλλου τινός, ἀφρείει. καὶ ἀποκρινομένου ἀπ' αὐτοῦ ὀρᾶν
 παρίσταται οἷα λαγνείη. ἔχει γὰρ τὸ ὑγρὸν τοῦτο ὅπερ λα-
 γνεύοντι. ἀλλ' οὐ μοι περὶ ὄνειρωσσόντων καὶ παντός τοῦ νο-
 σήματος τί ἐστὶ καὶ ὁκόσα ἐργάζεται καὶ διότι πρὸ λαγνείης.

pinguissimum, a spumefcente humore fecernitur et ad spi-
 nale medullam progreditur. In hanc enim ex toto corpore
 viae quaedam feruntur et ex cerebro in lumbos, universum
 corpus et spinalem medullam diffunditur, ex eaque viae
 quaedam procedunt, ita ut ad eam humidum deferri et ex
 ea secedere queat. At ubi ad spinalem medullam genitura
 pervenerit, per venas quasdam quibus illi via patet, ad re-
 nes fertur, quibus exulceratis interdum etiam sanguis una
 defertur. A renibus autem per medios testes ad pudendum
 pervenit, neque qua via urinae est prodit, sed alia ipsi via
 est huic proxima. At vero qui per somnum veneris ludibrio
 tentantur, ideo per somnum veneria exercent, quod humi-
 dum in corpore diffusum excalescitur, sive ex vehementi
 exercitatione, sive ex alia quavis causa, spumescat, dum ab
 ipso exernitur, veneris imaginem quandam exhibet. Perinde
 enim se habet hoc humidum ut in eo qui venerem exercet.
 Sed neque de his qui per somnum venerem exercent, neque
 de toto morbo quid sit, quaeve efficiat, neque cur coitus loco ha-

Ed. Chart. III. [180. 181.] Fœf. I. 252. Ed. Lind. I. (125. 126.)
 καὶ ταῦτα μὲν ἐς τοῦτό μοι εἰρέονται. [181] οἱ δὲ εὐνοῦχοι
 διὰ ταῦτα οὐ λαγνεύουσιν, ὅτι σφείων ἢ διόδος ἀμαλδύνεται
 τῆς γονῆς. (126) ἔστι γὰρ δι' αὐτῶν τῶν ὀρχίων ἢ ὁδός.
 καὶ νεῦρα τείνει λεπτὰ καὶ πυκνὰ εἰς τὸ αἰδοῖον ἐκ τῶν
 ὀρχίων, οἷσιν ἀείρεται καὶ καθίεται. καὶ ταῦτα ἐν τῇ τομῇ
 ἀποτέμνεται, διότι καὶ οὐχ ὑπάρχουσιν οἱ εὐνοῦχοι χρηστοί.
 τῶν δὲ τάδε ἐκτριβέτιων ἢ ὁδός τῆς γονῆς ἐμπέφρακται
 παροῦνται γὰρ οἱ ὄρχιες· καὶ τὰ νεῦρα σκληρὰ καὶ μωρὰ γι-
 νόμενα ὑπὸ τοῦ πόρου οὐ δύναται τείνειν καὶ χαλᾶν. ὀκό-
 σοι δὲ παρ' οὓς τετμημένοι εἰσὶν, οὔτοι λαγνεύουσι μὲν καὶ
 ἀφίαισιν· ὀλίγον δὲ καὶ ἄσθενές καὶ ἄγονον. χωρεῖ γὰρ τὸ
 πλεῖστον τοῦ γόνου ἀπὸ τῆς κεφαλῆς παρὰ τὰ οὐάτα εἰς
 τὸν νωτιαῖον μυελόν. αὕτη δὲ ἢ διόδος ὑπὸ τῆς τομῆς οὐλλῆς
 γενομένης στερεῇ γέγονεν. τοῖσι δὲ παιδίοισι λεπτὰ τὰ φλέ-
 βια ἔοντα καὶ πληρηυμένα, κωλύει τὴν γονὴν λέναι. καὶ ὁ
 κνησμός οὐχ ὁμοίως παραγίνεται. διὰ ταῦτα οὐδὲ κλονέεται
 ἐν τῷ σώματι τὸ ὑγρὸν ἐς ἀπόκρισιν τῆς γονῆς. καὶ τῆσι

beatur, dicendum nobis est, et de his quidem hactenus. At vero eunuchi eam ob causam venerem minime peragunt, quia geniturae transitus ipsis aboletur. Per ipsos enim testes ei via est et nervi tenues et crebri ex testibus in pudendum feruntur, quibus affurgit et demittitur, iique in ipsa exectione dum castrantur rescinduntur, ideoque ad obeundam venerem inutilis existunt. Qui vero istorum attritionem passi sunt, iis geniturae via obstructa est. Callum enim contrahere testes solent, nervique a callo indurati et hebescentes, neque pudendum intendere neque laxare possunt. At qui juxta aures sectionem experti sunt, ii venerem quidem exercent, verum semen paucum, imbecillum et infocundum emittunt. Maxima siquidem seminis pars e capite secundum aures in spinalem medullam fertur, ipse vero transitus sectione ad cicatricem perducta, solidior evasit. Pueris autem venae exiles et plenae genituram ferri prohibent, neque pruritus eodem modo excitatur, nec proinde humidum in corpore agitur, ut genitura fecerni queat. Virginibus quoque ean-

Ed. Chart. III. [181.] Foëf. I. 232. Ed. Lind. I. (126. 127.)
 παρθένοισι, μέχρις ἂν νύαι ἔωσιν, οὐ χωρεῖ καὶ καταμήνια
 δι' αἷτιον τὸ αὐτό. ἐπὴν δὲ αὖξονται καὶ παρθένος καὶ παῖς,
 αἱ φλέβες αἱ ἐς τὸ αἰδοῖον τείνουσαι τοῦ παιδὸς καὶ τῆς
 παρθένου καὶ ἐπὶ τὰς μήτρας εὔροισι γίνονται ὑπὸ τῆς αὖ-
 ξης καὶ στομοῦνται, καὶ ὁδὸς καὶ δίοδος διὰ στενῶν γίνεται.
 καὶ τὸ ὑγρὸν κλόνησιν τότε ἴσχει. εὐρυχωρή γάρ οἱ τότε γί-
 νεται ἔνθα κλονήσεται. καὶ τῷ παιδί χωρεῖ, ἐπὴν ἄδρὸς ἔη,
 διὰ τὸδε καὶ τῇ παρθένῳ τὰ καταμήνια. ταῦτα δέ μοι οὐ-
 τως ἀποπέφανται. (127) τὴν δὲ γονὴν φημι ἀποκρίεσθαι
 ἀπὸ παντὸς τοῦ σώματος, καὶ ἀπὸ τῶν στερεῶν καὶ ἀπὸ τῶν
 μαλθακῶν καὶ ἀπὸ τοῦ ὑγροῦ παντὸς τοῦ ἐν τῷ σώματι. εἰσὶ
 δὲ τέσσαρες ἰδέαι τοῦ ὑγροῦ, αἷμά, χολή, ὕδωρ καὶ φλέγμα.
 τοσαύτας γάρ ἰδέας ἔχει ξυμφυίας ὁ ἄνθρωπος ἐν ἑαυτῷ καὶ
 ἀπὸ τουτέων αἱ νόσοι γίνονται, ἢ αἱ ἐκ νόσων διακρίσεις.
 καὶ ταῦτα μὲν εἰρέαται μοι περὶ γονῆς, ὁκόθεν γίνεται καὶ
 ὅπως καὶ διότι καὶ οἷσιν οὐ γίνεται ἢ γονὴ καὶ διότι οὐ γί-
 νεται καὶ περὶ καταμηνίων παρθένων. τῆσι δὲ γυναῖξιν ἐν τῇ
 μίξει τριβομένου τοῦ αἰδοίου καὶ τῶν μητρεῶν κινευμένων,

dem ob causam intra pubertatis annos menses minime pro-
 deunt. Ubi vero adoleverint tum virgo tum puer, venae
 quae ad pueri pudendum et in virginis uterum feruntur,
 incremento accepto ampliores redduntur et aperiuntur, via-
 que et transitus per illarum angustias patet, tuncque humi-
 dum agitari incipit et spatia ampliora in quibus agitetur ha-
 bet, pueroque, cum adultus fuerit, ob eam causam et vir-
 gini menstrua prodeunt. Atque ista mihi ad hunc modum se
 habere comperta sunt. At vero geniturae ex toto corpore
 et ex solidis et mollibus partibus et ex universo totius cor-
 poris humido fecerui assevero. Humidi autem quatuor sunt
 species, sanguis, bilis, aqua et pituita. Homo enim tot sibi
 cognatas species habet, ex quibus tum morbi fiunt tum di-
 judicantur. Atque haec mihi quidem de genitura dicta sunt
 et unde et quanam ratione et quanam ex causa ortum ha-
 beat et in quibus et quare nulla insit, simulque de virginum
 mensibus. Mulieribus autem in coitu attrito pudendo et

Ed. Chart. III. [181. 182.] Foel. I. 232, 233. Ed. Lind. I. (127. 128.)
 ὥσπερ κνησμόν ἐπιπίπτειν ἐς αὐτὰς καὶ τῷ ἄλλῳ σώματι
 ἡδονὴν καὶ θέρμην παρέχειν. μεθίει δὲ καὶ ἡ γυνὴ ἀπὸ τοῦ
 σώματος ὅτε μὲν ἐς τὰς μήτρας, αἱ δὲ μήτραι ἰκμαλέαι γί-
 νονται, ὅτε δὲ καὶ ἔξω, ἣν χάσκωσιν αἱ μήτραι μᾶλλον τοῦ
 καιροῦ. || καὶ ἦδεται ἐπὶν ἀρξῆται μίσγεσθαι διὰ παντὸς τοῦ
 χρόνου, μέχρις ἂν αὐτὴν μεθίῃ ὁ ἀνὴρ· κἢν μὲν ὀργᾶ ἡ
 γυνὴ μίσγεσθαι, πρόσθεν τοῦ ἀνδρὸς ἀφίει, καὶ τὸ λοιπὸν
 οὐκ ἐτι ὁμοίως ἦδεται γυνή· ἣν δὲ μὴ ὀργᾶ, συντελεῖ τῷ ἀν-
 δρὶ ἡδομένη· καὶ ἔχει οὕτως ὥσπερ εἷτις ἐπὶ ὕδωρ ζέον
 ἕτερον ψυχρὸν ὕδωρ ἐπιχέει, παύεται τὸ ζέον. οὕτω καὶ ἡ
 γονὴ πεσοῦσα τοῦ ἀνδρὸς ἐς τὰς μήτρας σβέννυσι τὴν [182]
 θέρμην καὶ τὴν ἡδονὴν τῆς γυναικὸς. ἐξαΐσσει δὲ ἡ ἡδονὴ
 καὶ ἡ θέρμη ἅμα τῇ γονῇ πιπτούσῃ εἰς τὰς μήτρας, ἔπειτα
 λήγει· ὥσπερ εἷτις ἐπὶ φλόγα οἶνον ἐπιχέει, συμβαίνει προῦ-
 τα μὲν ἐξαΐσσειν τὴν φλόγα καὶ (128) αὐξεσθαι δι' ὀλλῆου
 πρὸς τὴν ἐπίχυσιν τοῦ οἴνου, ἔπειτα λήγειν. ὡσαύτως δὲ καὶ
 τῇ γυναικὶ ἡ θέρμη ἐξαΐσσει πρὸς τὴν γονὴν τοῦ ἀνδρὸς,
 ἔπειτα λήγει. ἦσσαν δὲ πολλῶ ἦδεται ἡ γυνὴ τοῦ ἀνδρὸς ἐν

commotis uteris, pruritus quidam in seipsis sentitur et reli-
 quo corpore voluptas calorque exoritur. Semen vero e cor-
 pore etiam emittit mulier, interdum quidem in uterum, ex
 quo humidus redditur, nonnunquam vero foras, si plus ae-
 quo uterus dehiscat. Illa etiam ubi coire coeperit, toto tem-
 pore voluptatem percipit, dum vir semen emiserit. Quod si
 coitum ardentem quidem mulier appetat, ante quam vir se-
 men emittit, neque deinceps eadem voluptate perfunditur:
 si vero venerem non vehementer appetat, una cum viro
 voluptate affici desinit. Ac habet se res ad hunc modum, ut
 si quis ad aquam ferventem frigidam affundat, fervere desi-
 nit, ita etiam virile semen in uterum illapsum, mulieris ca-
 lorem et voluptatem extinguit. Effertur autem voluptas et
 calor simul ac semen in uterum decedit, deinde desinit,
 non secus ac si quis ad flammam vinum affundat, ea pri-
 mum ad vini affusionem attollitur et paulatim increfcit, de-
 inde desinit: eodem modo in muliere calor ad viri semen

Ed. Chart. III. [182.] Foëf. I. 233. Ed. Lind. I. (128)

τῇ μίξει, πλείονα δὲ χρόνον ὁ ἀνὴρ. διότι δὲ μᾶλλον ὁ ἀνὴρ ἤδεται, ἀποκρίνεται αὐτῷ ἑξαπίνης ἀπὸ τοῦ ὑγροῦ ἀπὸ ταραχῆς ἰσχυροτέρης ἢ τῇ γυναικί. ἔχει δὲ τότε οὕτως τῆσι γυναιξίν, ἣν μὲν μίσγονται ἀνδράσι, μᾶλλον ὑγιαίνουσιν· ἣν δὲ μὴ, ἤσσον. ἅμα μὲν αἱ μήτραι ἰκμαλέαι γίνονται ἐν τῇ μίξει, καὶ οὐ ξηραὶ ἐοῦσαι μᾶλλον τοῦ καιροῦ συστρέφονται ἰσχυρῶς. συστρέφόμεναι δὲ ἰσχυρῶς πόνον τῷ σώματι παρέχουσιν. ἅμα δὲ ἡ μίξις τὸ αἷμα θερμαίνουσα καὶ ὑγραίνουσα ποιεῖ οἶδον ῥητέρεην τοῖσι καταμηνίοισι. τῶν δὲ καταμηνίων μὴ χωρεόντων τὰ σώματα τῶν γυναικῶν ἐπίνοσα γίνονται. διότι δὲ ἐπίνοσα γίνονται, εἰρήσεται μοι ἐν τῆσι γυναικείησι νόουσοισι. καὶ ταῦτα μὲν μοι εἰρέεται ἐξ τοσοῦτον. ἐπὴν δὲ μιχθῆ ἡ γυνή, ἣν μὲν δὴ μὴ μέλλη λήψεσθαι πρὸς ἑωυτὴν, πρὸς τῷ ἔθει χωρεῖ ἔξω ἢ γονὴ ἀπ' ἀμφοτέρων, ὀκότεν ἡ γυνὴ ἐθηλήσῃ· ἣν δὲ μέλλη λήψεσθαι, οὐ χωρεῖ ἔξω, ἀλλ' ἐμμένει ἐν τῆσι μήτρῃσιν ἢ γονῇ. αἱ γὰρ μήτραι δεξάμεναι καὶ μύσασαι ἔχουσιν ἐν ἑωυτῆσιν, ἅτε συσπασθέντος τοῦ

effertur, postea desinit. At vero in venere exercenda longe minorem quam vir voluptatem mulier percipit, vir vero etiam diuturniorem. Cumque majorem vir percipiat voluptatem, ei repente ab humido majore agitatione quam mulieri fecernitur. Sic autem se res habent mulierum, si quidem cum viris rem habeant, magis sanae sunt; sin contra, minus bene habent. Nam et coitu uteri humidiores evadunt, qui si plus aequo siccescant, vehementer contrahuntur, sicque contracti corpori dolorem afferunt, simulque coitus sanguinem excalesciens et humectans, causa est ut menses facilius profluant, quibus minime prodeuntibus, morbis obnoxiae mulieres redduntur. Cujus rei causam in morbis muliebribus exponemus. Ac de his quidem haec dixisse satis sit. Post coitum autem, siquidem mulier minime conceptura sit, semen ab utrisque emissum pro more foras cum volet profluet. Quod si conceptura sit, semen minime foras profluit, sed in ipso utero manet. Eo namque excepto uterus clauditur et retinet, ejus nimirum osculo ob humiditatem con-

Ed. Chart. III. [182.] Foesl. I. 233. Ed. Lind. I. (128, 129.)
 στόματος ὑπὸ τῆς ἐκμάδος, καὶ μίσγεται ὁμοῦ τό τε ἀπὸ τοῦ
 ἀνδρός ἐλθὸν καὶ τὸ ἀπὸ τῆς γυναικός· καὶ ἦν ἡ γυνὴ τό-
 κων ἐμπειροσ ἔη καὶ ἐντροήση ὁκόταν ἡ γονὴ μὴ ἐξέλθῃ, ἀλλ'
 ἐμμείνῃ, εἰ(129)δήσει ἢ ἡμέρη ἔλαβεν ἐς ἑωυτήν. ἔχει δὲ οὗ-
 τως καὶ τόδε. ὅτε μὲν ἰσχυρότερόν ἐστι τὸ μεθιέμενον ἀπὸ
 τῆς γυναικός, ὅτε δὲ ἀσθενέστερον· καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ ἀν-
 δρός ὡσαύτως. καὶ ἐστι καὶ ἐν τῷ ἀνδρὶ τὸ θῆλυ σπέρμα
 καὶ τὸ ἄρσεν καὶ ἐν τῇ γυναικὶ ὁμοίως. ἰσχυρότερον δὲ ἐστι
 τὸ ἄρσεν τοῦ θήλους. ἀνάγκη οὖν ὑπὸ ἰσχυροτέρου σπέρμα-
 τος γίνεσθαι. ἔχει δὲ καὶ τόδε οὕτω. ἦν μὲν ἀπ' ἀμφοτέρων
 τὸ σπέρμα ἰσχυρότερον ἐλθῇ, ἄρσεν γίνεται τὸ τιτούμενον·
 ἦν δὲ ἀσθενές, θῆλυ. ὁκότερον δ' ἂν κρατήσῃ κατὰ πλῆθος,
 ἐκεῖνο καὶ γίνεται. ἦν γὰρ πολλῶ πλέον τὸ ἀσθενές σπέρμα
 τοῦ ἰσχυροτέρου, κρατέεται τὸ ἰσχυρόν καὶ μιχθὲν τῷ ἀσθε-
 νεὶ ἐς θῆλυ περιηρέθη· ἦν δὲ πλέον ἔη τὸ ἰσχυρόν τοῦ
 ἀσθενούς, κρατηθῆ τε τὸ ἀσθενές, ἐς ἄρσεν περιηρέθη. ὡς-
 περ εἴτις κηρὸν καὶ στέαρ μίξας ὁμοῦ, πλέον ποιήσας τὸ

tracto, simulque miscetur tum quod a viro tum quod a muliere
 procedit. Quod si mulier partum aliquando experta fuerit et
 animadvertit quando genitura non exciderit, sed intus reman-
 serit, sciet qua die conceperit. Sic quoque se res habet. Quod
 a muliere emissum est, quandoque quidem robustius est, quan-
 doque vero imbecillius. Similiter quoque quod a viro emis-
 sum est se habet. Et in viro tum muliebri tum masculum
 semen inest, eodemque modo in muliere se habet. Masculum
 vero foemineo robustius est. Generationem igitur a robustiore
 fieri necesse est. Hoc quoque modo se res habet. Si quod ab
 utroque semen prodit robustius fuerit, mas generatur, si de-
 bile, foemina. Utrumlibet vero copia superarit, illud ipsum
 generat. Si namque debilius semen multo majore copia va-
 lentius superet, evincitur quod valentius est et debili per-
 mixtum ad foeminam transfertur. Quod si validum debili
 copiosius fuerit, superatur debile et ad marem redigitur.
 Ac veluti si quis ceram et adipem simul commisceat et adipe
 multo majore copia addito, ea ad ignem liquefaciat, dum

Ed. Chart. III. [182. 183.] Foëf. I. 233. 234. Ed. Lind. I. (129. 130.)
 στέαρ τήξεται πρὸς πῦρ, μέχρις μὲν ὑγρὸν ἔη, οὐ διάδηλον
 γίνεται τὸ κρατέον· ἐπὴν δὲ παγῆ, τότε ἔμφανές γίνεται, ὅτι
 κρατεῖ τὸ στέαρ τοῦ κηροῦ κατὰ πληθός. οὕτως ἔχει καὶ
 τοῦ ἄρσενος καὶ τοῦ θήλεος ἡ γονή. συμβάλλεσθαι δὲ παρε-
 χει ὅτι καὶ ἐν τῇ γυναικὶ καὶ ἐν τῷ ἀνδρὶ ἔστι γόνος καὶ
 θήλεος καὶ ἄρσενος τοῖσιν ἐμφανέσι γινομένοισι. πολλαὶ γὰρ
 γυναῖκες ἤδη ἐθηλυτόκησαν παρ' ἀνδράσιν ἰδίους· παρὰ δὲ
 ἑτέροις ἀνδράσιν ἐλθοῦσαι ἐκουροτόκησαν. || καὶ οἱ ἄνδρες
 οἱ αὐτοὶ κείνοι παρ' οἷσιν ἐθηλυτόκεον αἱ γυναῖκες, ἑτέρων
 γυναικῶν ἐς μίξιν ἀπερχόμενοι ἄρσενα γόνον ἐποίησαν, καὶ
 οἷσιν ἄρσεν γόνος ἐγένετο, εἰς ἑτέρας γυναῖκας μι(130)χθέν-
 τες θῆλυν γόνον ἐποίησαν. [183] οὕτως ὁ λόγος ἑρέει καὶ
 τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα ἔχειν καὶ θῆλυν γόνον καὶ ἄρ-
 σενα, παρὰ μὲν τοῖσιν ἐθηλυτόκεον, ἐκρατέετο τὸ ἰσχυρότερον,
 πλείονος γενομένου τοῦ ἀσθενέος, καὶ ἐγένετο θήλεα· παρὰ δὲ
 τοῖσιν ἐκουροτόκεον, ἐκρατέετο τὸ ἀσθενέστερον, καὶ ἐγένετο
 ἄρσενα. χωρεῖ δὲ οὐκ ἀεὶ τοῦτο ἀπὸ τοῦ αὐτέου ἀνδρός
 ἰσχυρή· ἀλλ' οὐδὲ ἀσθενής ἐς ἀεὶ, ἀλλ' ἄλλοτε ἄλλοιη. καὶ

quidem liquida fuerint, quod copia superat manifestum non
 est, ubi vero concreta fuerint, tunc quod adeps ceram co-
 pia superat conspicuum est. Sic maris et foeminae genituras
 se habere existimandum est. Quod autem tam in muliere
 quam viro tum foemineum tum masculum semen infit, ex
 his quae manifeste contingunt conijcere licet. Pleraque
 enim mulieres suis viris foeminas jam peperere, quae cum
 aliis congressae ex iis filios susceperunt. Et viri illi ipsi qui-
 bus mulieres foeminas peperere, cum aliis mulieribus con-
 gressi, masculam prolem genuerunt, et quibus masculus foe-
 tus suscipiebatur, cum aliis mulieribus congressi foeminas
 genuerunt. Eoque modo haec ratio demonstrat tam virum
 quam foeminam et foemineum et masculum semen conti-
 nere. Siquidem quae foeminas suscipiebant, in iis quod
 erat validius a debilioris copia superabatur, et foemellae ge-
 nerabantur; quae vero mares suscipiebant, in iis quod erat
 debilius superabatur, et mares gignebantur. Neque vero ab
 eodem viro semen validum, neque semper debile procedit,

Ed. Chart. III. [183.] Foef. I. 234. Ed. Lind. I. (130. 131.)
 τῆς γυναικὸς οὕτως ἔχει· οἷς μὴ θαυμάζειν τὰς αὐτὰς γυναῖ-
 κας καὶ τοὺς αὐτοὺς ἄνδρας γόνον καὶ ἄρσενα καὶ θῆλυον
 ποιέειν. ἔχει δὲ καὶ τοῖσι κτήρεσιν οὕτως τὰ περὶ γονῆς θῆ-
 λους καὶ ἄρσενος. καὶ ἐν αὐτῇ σφὶ τῇ γονῇ ἐξέροχεται καὶ
 τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ ἀνδρὸς ἀπὸ παντὸς τοῦ σώματος καὶ
 ἀπὸ τῶν ἀσθενέων ἀσθενῆς καὶ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν ἰσχυρῆ.
 καὶ τῷ τέκνῳ οὕτως ἐστὶν ἀνάγκη ἀποδίδοσθαι. καὶ ὁκόθεν
 ἀπὸ τοῦ σώματος τοῦ ἀνδρὸς πλέον ἔλθῃ εἰς τὴν γονὴν ἢ
 τῆς γυναικὸς, τὸ τέκνον κεῖνο κάλλιον ἔοικε τῷ πατρὶ· ὁκό-
 θεν δὲ πλέον ἔλθῃ ἀπὸ τῆς γυναικὸς τοῦ σώματος, κεῖνο
 κάλλιον ἔοικε τῇ μητρὶ. ἔστι δὲ οὐκ ἀνυστὶν πάντα τῇ μητρὶ
 εἰκέναι, τῷ δὲ πατρὶ μηδὲν, ἢ τὸ ἐναντίον τούτου, μηδ' ἐτέρῳ
 εἰκέναι μηδὲν· ἀλλ' ἀμφοτέροισιν ἀνάγκη τίς ἐστὶν εἰκέναι
 τινί, εἴπερ' ἀπ' ἀμφοτέρων τῶν σωμάτων τὸ σπέρμα χωρεῖ
 εἰς τὸ τέκνον. ὁκότερος δ' ἂν πλέον ξυμβάληται εἰς τὸ εἰκέναι
 καὶ ἀπὸ πλείονων χωρίων τοῦ σώματος, κεῖνον τὰ πλείονα
 εἰκε. καὶ ἐστὶν ὅτε θυγάτηρ γενομένη τὰ πλείονα εἰκε
 κάλλιον τῷ πα(131)τρὶ ἢ τῇ μητρὶ, καὶ κοῦρος γενομένος

sed alias aliud; et in muliere ad eundem modum se habet,
 ut proinde minus mirum videatur easdem mulieres eosdem-
 que viros et masculam et foemineam prolem gignere. Ea-
 dem vero in brutis tum foeminam tum marem procre-
 andi feminisque ipsius est ratio. Prodit autem et mulieri
 et viro ab universo corpore et ab imbecilibus imbecillum
 et a validis validum, eodemque modo foetui distribui ne-
 cesse est. Cumque plus ex viri quam mulieris corpore ad
 genituram accesserit, foetus ille patris magis erit similis,
 cum vero plus ex muliere prodierit, matrem magis re-
 feret. Neque vero fieri potest ut per omnia matris similis
 sit, patrem nihil referat, aut contra, neque alterum referat.
 Verum utriusque aliqua in re similem esse necesse est, siqui-
 dem ex utrisque semen ad procreandum foetum provenit.
 Quisquis autem plus et ex pluribus corporis partibus ad si-
 militudinem contulerit, illius pluribus in rebus similis erit.
 Ac interdum contingit ut nata filia majore ex parte patrem
 melius quam matrem referat, et editus filius nonnunquam

Ed. Chart. III. [183.]

Foesl. I. 234.

Ed. Lind. I. (130.)

ἔστιν ὅτε κάλλιον ἔοικε τῇ μητρὶ ἢ τῷ πατρὶ. καὶ ταῦτά μοι καὶ τοσαῦτα ἔστιν ἱστορία τῶν προτέρων λόγων, ὅτι ἔνεστι καὶ ἐν τῇ γυναικὶ καὶ ἐν τῷ ἀνδρὶ καὶ κουρογονίῃ καὶ θηλυγονίῃ. γίνεται δὲ καὶ τόδε. ἔστιν ὅτε τὰ τέκνα λεπτά καὶ ἀσθενέα γίνεται, ἐκ πατρὸς καὶ μητρὸς παχέων τε καὶ ἰσχυρῶν ἔόντων. κῆν μὲν πολλῶν ἤδη γενομένων τῶν παιδίων τοιοῦτον γένηται, δῆλον ὅτι ἐν τῆσι μήτρησιν ἐνόσησε τὸ ἔμβρυον καὶ ἀπὸ τῆς μητρὸς, ἢ τῆς αὔξης αὐτοῦ ἔξω παρήει, τῶν μητρίων χανουσέων μᾶλλον καὶ διὰ τοῦτο ἀσθενές ἐγένετο. νοσέει δὲ ζῶων ἕκαστον κατὰ τὴν ἰσχὺν ἑωυτοῦ. ἦν δὲ πάντα τὰ γενόμενα παιδιά ἀσθενέα ἔη, αἱ μήτραι αἰτιαὶ εἰσὶ, στενότεραι εὐοῦσαι τοῦ καιροῦ. ἦν γὰρ μὴ ἔχη εὐρυχωρίην ἐνθα τὸ ἔμβρυον τραφείη, ἀνάγκη ἔστιν αὐτὸ λεπτόν γενέσθαι, αἶτε οὐκ ἔχον τῇ αὔξῃ εὐρυχωρίην. ἦν δὲ ἔχη εὐρυχωρίην καὶ μὴ νοσήσῃ, ἐπιεικές ἐστι μεγάλων τοκέων μέγα τέκνον γίνεσθαι. ἔχει δὲ οὕτως ὡσπερ εἷτις σίκυον ἤδη ἀπηνθηκότα, ἔοντα δὲ νεογνὸν καὶ προσέοντα τῷ σικυηλάτῳ, θείη ἐς ἀρυστήρα, ἔσται

matris magis quam patris similis existit. Atque haec mihi tamque multa sunt superioris sententiae argumenta, quod tum in muliere tum in viro et masculae et foemineae prolis generandae facultas inest. Quinetiam istud interdum contingit, ut tenues et imbecilli foetus ex parentibus crassis et robustis gignantur. Quod si multis jam editis ejusmodi liberis accidat, foetum in utero aegrotasse perspicuum est, vel a matre aliquid ejus incrementi foras prodiisse, utero nimirum dehiscente proindeque debilem existere. Animantium autem quodcumque pro virium suarum ratione aegrotare videtur. At vero si omnes editi liberi debiles extiterint, uteri plus aequo angusti in causa esse existimantur. Siquidem cum desit amplum spatium in quo foetus nutriatur, ipsum debilem existere necesse est, deficiente nimirum satis amplo ad incrementum spatio. Quod si neque desit amplum spatium, neque foetus aegrotet, aequum esse videtur ut ex magnis parentibus magnus partus edatur. Istud autem hoc modo se habet, perinde ac si quis cucumerem jam deflorescentem, tenellum tamen et adhuc cucumerario adhaerescentem, in

Ed. Chart. III [183. 184.] Foef. I. 234. 235. Ed. Lind. I. (131. 132.)
 τοῦ ἀρυστήρος τῷ κοίλῳ ἴσος καὶ ὅμοιος. ἦν δέ τις εἰς ἄγγος
 θῆ μέγα, ὅτι καὶ ἐπιεικὲς ἐστὶ σίκνον χαδεῖν, ἀλλὰ μὴ πολλῶ
 κάρια μέζον τῆς φύσιος τοῦ σικύου, ἴσος ἔσται ὁ σίκνος τοῦ
 ἄγγεος τῷ κοίλῳ καὶ ὅμοιος. ἐρίζει γὰρ ἐν τῇ αὐξῇ τῷ κοίλῳ
 τοῦ ἄγγεος. σχεδὸν δὲ καὶ πάντα τὰ (132) φύομενα οὕτως
 ἔχει, ὅπως ἂν τις καταναγκάσῃ αὐτά. οὕτω δὲ ἔχει καὶ τῷ
 παιδίῳ, ἦν μὲν εὐρυχωρή οἱ ἔη ἐν τῇ αὐξῇ, μείζον γίνεται
 ἦν δὲ στεροχωρή, ἔλασσον. [184] τὸ δὲ πηρωθῆν ἐν τῆσι
 μήτρῃσι παιδίον φησὶ αὐτὸ ἢ φλασθῆν πηρωθῆναι τῆς μητρὸς
 πληγείσης κατὰ τὸ ἔμβρυον, ἢ πεσόσης, ἢ ἄλλου τινὸς βιαίου
 παθήματος προσγενομένου τῇ μητρὶ. || ἢ δὲ φλασθῆ, ταύτη
 πηροῦται τὸ παιδίον. ἦν δὲ μᾶλλον φλασθῆ τὸ ἔμβρυον τοῦ
 ὑμέρος ὑαγέντος τοῦ περιέχοντος αὐτὸ, φθειρίζεται τὸ ἔμβρυον.
 ἢ ἐτέρῳ τρόπῳ τοιῶδε πηροῦται παιδία, ἐπὴν ἐν τῆσι μή-
 τρησι κατὰ τὸ χωρίον καθότι καὶ ἐπηρώθη στενὸν ἔη, ἀνάγκη
 ἐν στενῷ κινευμένου τοῦ σώματος πηροῦσθαι κατ' ἐκεῖνο τὸ
 χωρίον, ὡσπερ καὶ τῶν δένδρων ἕσσα ἐν τῇ γῆ ἕόντα μὴ

vas aliquod angustum imposuerit, aequalis ac similis ipsius
 vasis angusti cavitati evadet. Ac si quis in vas amplum im-
 ponat, quod probe cucumerem capere possit, neque eo multo
 majus sit, aequalis etiam et similis vasis cavitati cucumis eva-
 det. Increscendo enim vasis capacitatem aemulatur et quae e
 terra fere nascuntur omnia, eodem quo quis ipsa coegerit
 proveniunt modo. Ad eundem quoque modum in puero se
 habet, siquidem ampliore loco incrementum accipiat, ma-
 jor, sin vero angustiore, minor evadit. At vero mutilari in
 utero puerum censeo vel collisione, si circa foetum mater
 percussa fuerit, vel in eum ceciderit, vel aliam vim quam-
 piam perpessa fuerit. Qua vero parte colliditur, ea mutilatur
 puer. Quod si vehementius etiam colliditur, ita ut quae
 eum continet membrana disrupta sit, corrumpitur foetus.
 Quin et alio hujuscemodi modo mutilantur pueri, ubi uteri
 locus in quo mutilati fuerint angustus fuerit, cum necesse
 sit corpus quod angusto loco movetur illic mutilum fieri,
 non secus ac arbores quae terra continentur, neque satis

Ed. Chart. III. [184. V. 310.] Foëf. I. 235. Ed. Lind. I. (132. 133.)
 ἔχη εὐρυχωρίην, ἀλλ' ὑπὸ λίθου ἢ ὑπὸ τινος ἄλλου ἀπολη-
 φθῆ, ἀνατέλλον σκολιὸν γίνεται, ἢ τῆ μὲν παχὺ, τῆ δὲ λε-
 πτόν. οὕτω δὲ ἔχει καὶ τῷ παιδίῳ γίνεσθαι, ἣν ἐν τῆσι μή-
 τρησι κατὰ τι τοῦ σώματος στενότερον εἴη ἕτερον τοῦ ἐτέ-
 ρου. ὅτι καὶ ἐκ πεπηρωμένων ἀνθρώπων ὑγία τίκονται τὰ
 παιδιά ὡς ἐπιπλεῖστον συμβαίνει. ἔχει γὰρ τὸν ἀριθμὸν πά-
 τα τὸ πεπηρωμένον τῷ ὑγιῇ, ἐπὴν δὲ τι οἱ νόσημα προσ-
 πέση καὶ τοῦ ὑγροῦ αὐτοῦ, ἀφ' οὗ σπέρμα γίνεται, τέσσαρες
 ἰδέαι ἑοῦσαι, ὁκόσαι ἐν φύσει ὑπῆρξαν, τὴν γονὴν οὐχ ὅλην
 παρέχουσιν, ἀσθενέστερον δὲ τὸ καὶ τὸ πεπηρωμένον, οὐ θαῦ-
 μα δὲ μοι δοκεῖ καὶ πηρωθῆναι, καθάπερ (133) ὁ τοκεῖς.
 ταῦτα δὲ μοι εἰς τοῦτο εἰρέεται. ἀναβήσομαι δ' αὐθις ὁπίσω
 εἰς τὸν λόγον ὃν ἔλεγον.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΦΥΣΙΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ.

[V. 310] Ἦν ἡ γονὴ μείνη ἀπ' ἀμφοῖν ἐν τῆσι μήτρῃσι
 τῆς γυναικός, πρῶτον μὲν μίσγεται ὁμοῦ, ἄτε τῆς γυναικός

amplum spatium habent, sed vel a lapide vel alia quapiam
 re detinentur, cum exoriuntur, tortuosae evadunt aut parte
 una crassae, altera tenues. Sic certe circa puerum contingit,
 si pars quaedam corporis in utero angustiore loco quam an-
 tea contineatur. Ex mutilatis autem hominibus ut integri
 pueri nascantur ut plurimum contingere solet, cum quod
 mutilatum est omnem partium numerum expleverit perinde
 ac sanum. Verum ubi parentes morbo aliquo laborare con-
 tingerit, neque humidi ipsius ex quo semen oritur, species
 quatuor quae natura insunt genituram totam praebuerint,
 sed imbecillior sit quae ex mutilato membro provenit, nil
 mirum videri debet, si ut parens ita et foetus mutiletur. Et
 haec mihi ea de re dicta satis sunt. Jam vero quem initio
 proposui sermonem repelam.

HIPPOCRATIS DE NATURA PVERI LIBER.

Si genitura ab utroque parente profecta in mulieris
 utero permanferit, primum quidem cum mulier minime qui-

Ed. Chart. V. [310. 311.] Foel. I. 235. Ed. Lind. I. (133. 134.)
 οὐκ ἀτρεμεούσης, καὶ ἀθροίζεται καὶ παχύνεται θερμοινομένη.
 ἔπειτα πνεῦμα ἴσχει, ἅτε ἐν θερμῷ ἐοῦσα, ἔπειτα τῆς μητρὸς
 πνεούσης, ἔπειτα δὲ τοῦ πνεύματος ὅταν πλησθῆ, ὁδὸν οἱ
 αὐτὸ ἐσωτῶ ἔξω ποιέει καὶ κατὰ μέσον τῆς γονῆς τὸ πνεῦμα
 ἔξιαι. ὅταν δὲ ὁδὸς γένηται τῷ πνεύματι ἔξω θερμοῦ ἐόντι,
 αὐθις ἕτερον ψυχρὸν εἰσπνέει ἀπὸ τῆς μητρὸς. καὶ τοῦτο
 ποιέει διὰ παντὸς τοῦ χρόνου. θερμαίνεται μὲν γὰρ ἅτε ἐν
 τῷ θερμῷ ἐοῦσα· ψυχρὸν δὲ ἴσχει ἀπὸ τῆς μητρὸς πνεούσης.
 πάντα δὲ ὁκόσα θερμαίνεται πνεῦμα ἴσχει. τὸ δὲ πνεῦμα
 ῥήγνυσι καὶ ποιέει οἱ ὁδὸν αὐτὸ ἐσωτῶ καὶ χωρέει ἔξω. αὐτὸ
 δὲ τὸ θερμαινόμενον ἔλκει ἐς ἐσωτὸ αὐθις ἕτερον πνεῦμα
 ψυχρὸν διὰ τῆς ῥαγῆς ἀφ' οὗ τρέφεται. τοῦτο δὲ γίνεται καὶ
 ἐπὶ τῶν ξύλων καὶ ἐπὶ τῶν φύλλων καὶ βρωτῶν καὶ ποτῶν
 ὁκόσα θερμαίνεται ἰσχυρῶς. [311] ἐννοῆσαι δὲ παρεῖξει ξύλα
 καιόμενα. ἅπαν(134)τα μὲν γὰρ ξύλα ποιήσει τοῦτο. μάλιστα
 δὲ τὰ ὑπόχλωρα. μεθίησι γὰρ κατὰ τὴν τομὴν πνεῦμα. τὸ
 δὲ πνεῦμα ὁκόταν ἔξω χωρήσει, ἐλίσσεται περὶ τὴν τομὴν.
 καὶ τοῦτο γινόμενον ὁρῶμεν αἰ. δῆλος οὖν ὁ ἐκλογισμὸς

elcat, simul permiscetur, condensatur et calore incrassescit,
 deinde spiritum concipit, tum quia loco calido existit, tum
 quia mater spirat. Quae cum spiritus plena fuerit, viam ipse
 sibi foras facit, qua per mediam genituram exeat. Ubi vero
 via facta spiritus ille calidus foras eruperit, alium rursus
 frigidum a matre ad se attrahit idque toto tempore perseve-
 rat. Incalescit siquidem cum loco calido existat, matre au-
 tem spirante frigidum concipit. Quae vero calent omnia
 spiritum continent. Erumpit autem spiritus viamque ipse
 sibi aperit et foras fertur. Quod vero incalescit, alium rursus
 ad se spiritum frigidum, quo nutriatur, per scissuram attra-
 hit. Quod etiam contingit in lignis, foliis et cibis et potibus,
 quae vehementer incalescunt. Id vero videre licet in lignis
 ardentibus. Quae quidem omnia istuc faciunt, tum vero prae-
 cipue ubi subviridia fuerint. Spiritum siquidem per sectio-
 nem emittunt, qui ubi foras prodierit, circa fissuram con-
 volvitur, idque perpetuo fieri videmus. Bene igitur sub-

Ed. Chart. V. [311.] Foef. I. 235. 236. Ed. Lind. I. (154.)
 ἔστι τοῦ πνεύματος, ὅτι ἐν τῷ ξύλῳ ἔον θερμὸν ἀντισπᾶ
 ἕτερον ψυχρὸν, ἀφ' οὗ τρέφεται καὶ ὑπὸ ἑωυτοῦ ἀφήσιν. εἰ
 μὲν γὰρ μὴ ἀντίεπα, οὐκ ἂν τὸ πνεῦμα εἰλίσσετο ἔξω ἰόν.
 πᾶν γὰρ τὸ θερμὸν τῷ ψυχρῷ τρέφεται τῷ μετρίῳ. καὶ ὁκό-
 ταν διαθερμανθῆ τὸ ὑγρὸν τὸ ἐν τῷ ξύλῳ ἐνεὸν, πνεῦμα
 γενόμενον χωρεῖ ἔξω· καὶ τῆδε ἔξιόν ἔξω τὸ θερμὸν τὸ ἐν
 τῷ ξύλῳ ἐνεὸν ἀντισπᾶ ἕτερον ψυχρὸν, ἀφ' οὗ τρέφεται. ποι-
 εῖε δὲ τοῦτο καὶ φύλλα γλωρᾶ· ὅταν δὲ καίεται, πνεῦμα ἴσχει.
 || ἔπειτα φήγνυσι τὸ πνεῦμα καὶ ὁδὸν ποιεῖται καὶ χωρεῖ ἔξω
 ἐλισσόμενον. χωρεὸν δὲ ψόφον παρέχει, ἧ τὴν εἰσπνοὴν ποι-
 εῖται. καὶ χέδροπα καὶ σῖτος καὶ ἀκρόδρυα θερμαινόμενα
 πνεῦμα ἴσχει καὶ ἔξω ἐξέρχεται ῥαγὴν ποιησόμενον. καὶ ἦν
 νοτερά ἔη, πλεόν τὸ πνεῦμα ἀφήσιν καὶ τὴν ῥαγὴν μέζω ποι-
 εῖται. καὶ τί δεῖ μακρογορέειν; πάντα γὰρ ὁκόσα θερμαίνε-
 ται, πνεῦμα ἀφήσιν καὶ ἕτερον ψυχρὸν κατὰ τοῦτο ἀντισπᾶ
 ἀφ' οὗ τρέφεται. καὶ αὐταὶ μοι ἀνάγκη προσηγμέναι εἶσιν, ὅτι
 ἡ γονὴ θερμαινομένη ἐν τῆσι μήτρησι πνεῦμα ἴσχει καὶ ἀφήσιν.

ducta ratione existimare licet, quod spiritus in ligno cum
 calidus existat alium frigidum a quo nutriatur attrahat et a
 se ipso dimittat. Nisi enim attraheret, spiritus exiens minime
 convolveretur. Omne namque calidum frigido moderato
 nutritur. Et ubi percalefactum fuerit humidum, quod in
 ligno inest, et in spiritum conversum fuerit, foras prodit,
 eademque via qua exit calor ille, qui in ligno existit, alium
 frigidum quo nutriatur attrahit. Ad eundem quoque mo-
 dum folia viridia cum urantur spiritum concipiunt, qui
 postea erumpit et viam sibi faciens foras convolutus prodit
 cumque exit strepitum exhibet, qua parte inspirationem fa-
 cit. Quin et legumina, triticum et arborei fructus, ubi inca-
 luerint, spiritum concipiunt, qui rima facta foras prodit, et si
 humida fuerint, copiosorem spiritum emittunt et rapturam
 majorem efficiunt. Et quid longiore oratione opus est? Quae-
 cunque enim incalescunt spiritum emittunt et alium frigi-
 dum vicissim quo nutriuntur attrahunt. Atque eae quidem
 a me adductae rationes necessario efficiunt ut genitura in
 utero incalescens spiritum habere et emittere videatur, si-

Ed. Chart. V. [311.] Foef. I. 236. Ed. Lind. I. (134. 135.)
 ἄμα δὲ καὶ ἀπὸ τῆς μητρὸς πνεύσεως πνοὴν ἴσχει καὶ ἡ
 γονή. ὁκόταν γὰρ ἡ μήτηρ ψυχρὸν ἐλκύσῃ ἐς ἑωυτὴν ἀπὸ τοῦ
 αἵματος, ἐπαυρίσκειται ἡ (135) γονή. Θερμὴ δὲ ἐστὶν ἕτε δὴ ἐν
 θερμῷ ἑοῦσα· καὶ τότε δὴ πνεῦμα ἴσχει καὶ ἀφίησι. καὶ ἡ γονή
 ὑμενοῦται φρυσωμένη. περιτέτακται γὰρ ἀμφ' αὐτὴν τὸ ἔξωθεν,
 συνεχὲς γινόμενον, ἕτε γλίσχρον ἔν, ὥσπερ ἐπ' ἄροτο ὀπτωμένω,
 λεπτόν ἐξίσταται ἐπιπολῆς ὑμενοειδές. Θερμαινόμενος γὰρ καὶ
 φρυσώμενος αἴρεται. ἡ δ' ἂν φρυσᾶται, κείνη τὸ ὑμενώδες γίνεται.
 τῇ δὲ γονῇ θερμαινομένη καὶ φρυσωμένη πάση ὑμῆν ἔξωθεν
 περιγίνεται, κατὰ δὲ τὸ μέσον τῆς γονῆς τῷ πνεύματι δίοδος
 καὶ ἔξω καὶ ἔσω γίνεται διὰ τοῦ ὑμέου. καὶ ταύτῃ τοῦ ὑμέου
 ἀπέχει τὸ λεπτόν καὶ τῆς γονῆς ἐν αὐτοῖσιν ὀλίγιστόν ἐστιν.
 αὕτη δὲ ἡ ἄλλη γονή στρογγύλη ἐστὶν ἐν ὑμένι. καὶ μὴν ἔξ ἡμέ-
 ρας μείναςαν ἐν τῇ γαστρὶ γονὴν καὶ ἔξω πεσοῦσαν αὐτὸς εἶ-
 δον. καὶ ὁκοίη μοι ἐφαίνετο ἐν τῇ γνώμῃ τότε, ἀπ' ἐκείνων τὰ
 λοιπὰ τεκμήρια ποιεῦμαι. ὡς δὲ εἶδον τὴν γονὴν ἐκταίην ἑοῦ-
 σαν ἐγὼ διηγῆσομαι. γυναικὸς οἰκείης μουσοεργὸς ἦν πολῦτι-

mulque a matre spirante spirationem habere. Cum enim mater aërem frigidum ad se attraxerit, eo genitura fruitur. Quae cum loco sit calido, calida est, tuncque sane spiritum concipit et emittit et spiritu distenta membrana obducitur. Ei enim exteriore parte quiddam obtenditur, quod cum viscidum sit, undique sibi cohaeret et non secus ac in pane tosto, tenue quippiam ad instar membranae in superficie extat, qui incalescens et inflatus attollitur. Qua vero parte inflatur, isthinc quod membranam refert, exoritur. At vero ubi genitura tota incaluit et flatu intumuit, ei exteriore parte membrana circumducitur, per quam ad mediam genituram intro et foras spiritui transitus fit, eaque parte membranae tenue quiddam a genitura recedit, quae in his locis paucissima inest, ipsa vero reliqua in membrana continetur. Equidem genituram sex diebus in utero retentam et foras prolapsam ipse vidi, et qualis tunc meo iudicio visa est, ex eo reliquorum conjecturam facio. Quanam autem ratione istud viderim, enarrabo. Mulieri nobis familiari perelegans erat

Ed. Chart. V. [311, 312.] Foes. I. 236. Ed. Lind. I. (135, 136.)
 μος, παρ' ἀνδρας φοιτεύουσα, ἣν οὐκ ἔδει λαβεῖν ἐν γαστρὶ,
 ὅπως μὴ ἀτιμωτέρη ἔη. ἠκηκίει δὲ ἡ μουσοσογός, ὅκοια γυναῖ-
 κες λέγουσι πρὸς ἀλλήλας· ἐπὴν γυνὴ μέλλῃ λήψασθαι ἐν γασ-
 τρὶ, οὐκ ἐξέρχεται ἡ γονή, ἀλλ' ἐνδον μέτει. ταῦτα ἀκούσασα
 ξυνῆκε καὶ τοῦτο ἐφύλασσεν αἰεὶ. καὶ πως ὡς ἦσθετο οὐκ ἐξιοῦ-
 σαν τὴν γονὴν καὶ ἔφρασε τῇ δεσποίνῃ, καὶ ὁ λόγος ἦλθεν (136)
 ἕως [312] ἐμέ. καὶ ἐγὼ ἀκούσας ἐκελευσάμην αὐτὴν πρὸς τὴν
 γῆν πηδῆσαι, καὶ ἐπταίῃ ἤδη ἐπεὶ ἐπεπήδητο, ἡ γονὴ κατεβόρῃ
 ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ψόφος ἐγένετο. κικεινή δὲ ἰδοῦσα ἐθεῆτο καὶ
 ἐθαύμασεν. ὅκοιον δὲ ἦν ἐγὼ ἐρέω. οἷον εἷτις ὠοῦ ὠμοῦ τὸ
 ἔξω λεπύριον περιέλοι, ἐν τῷ ἐνδον ὑμένι τὸ ἐνδον ὑγρὸν
 διαφαίνουτο. τρόπος μὲν τις ἦν τοιοῦτος ἄλλος εἰπεῖν. ἦν δὲ καὶ
 ἐρυθρὸν καὶ στρογγύλον. ἐν δὲ τῷ ὑμένι ἐφαίνοντο ἐνεοῦσαι
 ἴνες λευκαὶ καὶ παχεῖαι, εἰλημμένα ξὺν ἰχῶρι παχεῖ καὶ ἐρυ-
 θροῦ καὶ ἀμφὶ τὸν ὑμένα ἔξωθεν αἰμάλωπες. κατὰ δὲ μέσον
 τοῦ ὑμένος ἀπεῖχε λεπτὸν ὃ τί μοι ἐδόκεεν εἶναι ὀμφαλός· κῆ-
 κείτω τὴν προῆν καὶ εἶσω καὶ ἔξω ποιέεσθαι τὸ πρῶτον. καὶ

fidicina, quae cum viris conversabatur, et quam minime
 decebat gravidam esse, ne viliori loco haberetur. Haec au-
 dierat, quae mulieres inter se narrant, si quando mulier
 conceptura sit, genituram intus manere, neque foras egredi.
 Quibus auditis et intellectis, ea semper in animo habuit,
 cumque aliquando genituram non exire percepisset, rem ad
 dominam detulit, quae ad me etiam pervenit. Quo audito
 ipsa ut in terram defiliret iussi. Quod cum jam septies fe-
 cisset, genitura in terram cum sonitu defluxit. Quam illa vi-
 dens non sine admiratione spectavit, ego vero qualis erat
 referam. Ut si quis ovo crudo externam testam undique au-
 ferat, in quo interiore membrana contentus humor pellu-
 ceat, ad hunc fere modum, ut uno verbo dicam, se habe-
 bat liquor ille, praetereaue ruber erat et rotundus. Con-
 spiciebantur autem fibrae albae et tenues in membrana cum
 sanie crassa et rubra contentae, et ipsa membrana exteriore
 parte cruore ad instar sugillatorum suffusa erat. In cujus
 medio tenue quiddam extabat, quod mihi umbilicus esse
 videbatur, et per illum primum respirasse, ex eoque pro-

Ed. Chart. V. [312.] Foef. I. 236. 237. Ed. Lind. I. (136. 137.)
 ὁ ὕμην ἐξ ἐκείνου ἐτέτατο ἅπας περιέχων τὴν γονήν. τοιαύτην
 μὲν ἐγὼ εἶδον ἐκταίην οὖσαν τὴν γονήν. ἐρέω δὲ καὶ ἄλλην διά-
 γνωσκιν ὀλίγον ἐπὶ τούτῳ ὕστερον ἐκφανέα παντὶ τῷ βουλο-
 μένῳ εἰδέναι τούτου πέρι, καὶ ἱστόριον παντὶ τῷ ξμῷ λόγῳ,
 ὅτι ἐστὶν ἀληθής, ὡς εἰπεῖν ἀνθρώπος περὶ τοιούτου πράγμα-
 τος. καὶ τὰυτα μὲν ἐς τοῦτο μοι εἴρηται. ὅτι δὲ ἡ γονή ἐν
 ὕμένῳ ἐστὶ καὶ προήν ἔχει καὶ εἴσω καὶ ἔξω καὶ αὖξεται ὑπὸ
 τῆς μητρὸς τοῦ αἵματος κατιόντιος ἐπὶ τὰς μήτρας. || τὰ γὰρ
 καταμήμια οὐ χωρέει, ὁκίαν γυνὴ λάβη πρὸς ἐσωτήν, ἣν
 μέλλη τὸ παιδίον ὑγιαίνειν· εἰ μὴ ἐστὶν ἧσιν ἐπισημαίνει τὸν
 πρῶτον μῆνα ὁκόσον ὀλίγον· ἀλλὰ κατιὸν τὰ αἷμα ἀπὸ παν-
 τὸς τοῦ σώματος τῆς γυναικὸς κυκλόσε (137) περιόσεται
 περὶ τὸν ὕμένα ἔξω. αἷμα δὲ τῇ προῇ ἐλκομένου εἴσω τοῦ αἵ-
 ματος διὰ τοῦ ὕμενος, κατὰ τὸ τετραγμένον καὶ ἀπέχον συμπή-
 γνυται καὶ αὖξει τὸ μέλλον ζῶον ἔσεσθαι. ὁκίαν δὲ χρόνος
 ἐγγένηται, αὖθις ἕτεροι ὕμενες εἴσω τοῦ πρώτου ὕμενος λεπτοὶ
 καὶ πολλοὶ περιτείνονται, τρόπῳ τοιούτῳ οἶω καὶ ὁ πρῶτος
 ὕμην ἐγένετο. τεταμένοι δὲ εἰσι καὶ οὗτοι ἀπὸ τοῦ ὀμφαλοῦ

tendebatur membrana tota genituram complectens. Atque
 haec quidem mihi visa est genitura sex diebus concepta.
 Adducam autem paulo post aliam cognitionis rationem, his
 omnibus qui horum desiderio tenentur manifestam, quae
 quantum homini de re ejusmodi dicere conceditur, omnem
 orationem meam probabit. Ac de his quidem hactenus.
 Cum vero genitura in membrana continetur, spirationem
 intro et foras habet, et sanguine a matre in uterum delapso
 incrementum accipit. Neque enim menses prodeunt mulieri
 quae praegnans est, si puer sanus futurus sit, praeterquam
 quibusdam perpussillum primo mense, sed promanans ab
 universo muliebri corpore sanguis, omni ex parte foris cir-
 cum membranam diffunditur, isque una cum spiritu per
 membranam, qua perforata est et extat, attractus conden-
 satur, et in futuri animalis augmentum cedit. Succedente
 autem tempore rursus aliae multae tenues membranae, eo
 modo quo prima, intra primam protenduntur, eaeque ex
 umbilico dependentes, mutuis inter se vinculis connexae

Ed. Chart. V. [312. 313.] Foel. I. 237. Ed. Lind. I. (137. 138.)
 καὶ ἐς ἀλλήλους διαδέσμονους ἔχουσιν. ὀκόταν δὲ ἤδη τοῦτο γέ-
 νηται, κατιόντος τοῦ αἵματος ἀπὸ τῆς μητρὸς καὶ πηγνυμένου
 σὰρξ γίνεται. κατὰ δὲ μέσον τῆς σαρκὸς ὁ ὀμφαλὸς ἀπίχει, δι'
 οὗ πνέει καὶ τὴν αὔξησιν ἴσχει. ἡ δὲ γυνὴ ὀκόταν ἐν γαστρὶ
 ἔχη, ὑπὸ τῶν καταμηνίων μὴ χωρεόντων, διὰ τὸδε οὐ ποτέ-
 εται ὅτι τὸ αἷμα οὐ ταράσσεται, βύζην ἀπιὸν κατὰ μῆνα ἕκα-
 στον· ἀλλὰ χωρεῖ ἡσυχῇ καὶ κατ' ὀλίγον ἄνευ πόνου καθ' ἡμέ-
 ρην ἐς τὰς μήτρας. καὶ τὸ ἔνδον ἐν τῆσι μήτρησιν ἐνεὸν αὔ-
 ξεται. καθ' ἡμέραν δὲ ἐκάστην τοῦτου ἕνεκα χωρεῖ, ἀλλ' οὐκ
 ἐς ἅπαξ κατὰ μῆνα, ὅτι ἐν τῆσι μήτρησιν ἡ γονὴ ἐνεοῦσα ἔλ-
 κει ἀπὸ τοῦ σώματος αἰεὶ, ὅπως ἂν καὶ δυναμίος ἔχη. ταύτη
 καὶ ἡ πνοή. καὶ τὸ μὲν πρῶτον σμικρὴ ἡ πνοὴ γίνεται. καὶ τὸ
 αἷμα ὀλίγον χωρεῖ ἀπὸ τῆς μητρὸς· ὀκόταν δὲ ἡ πνοὴ ἐπὶ
 πλεῖον γίνηται, μᾶλλον ἔλκει τὸ αἷμα καὶ ἐπὶ πλεῖον κατέρχε-
 ται ἐπὶ τὰς μήτρας. τῆσι δὲ ἐν γαστρὶ μὴ ἔχουσῃσι, ὀκόταν τὰ
 καταμήνια μὴ χωρέη, διὰ τὰδε ὁ πόνος γίνεται. πρῶτα μὲν
 ταράσσεται τὸ αἷμα [313] ἐν τῷ σώματι κατὰ μῆνα ἕκαστον,
 ὑπὸ ἀνάγκης (138) τοιῆσδε· ὅτι μὴν μηνὸς διαφέρει πολὺ

sunt. Quod cum extiterit, ex delapso et concreto materno sanguine caro gignitur, ex cujus medio umbilicus extat, per quem spiritum et incrementum recipit. At vero mulier cum utero gerit, etiamsi menses minime prodeant, neque tamen iccirco laborat, quod sanguis singulis mensibus cumulate exire solitus non agitur, sed sensim paulatimque quotidie in uterum circa dolorem fecedit, ex quo augetur, quod intro in utero continetur. Singulis autem diebus et non quolibet mense semel iccirco defertur, quod genitura quae in utero continetur, semper aliquid e corpore pro virum ratione trahit, ad eundemque modum etiam spiratio habet. Ac primo quidem parva est spiratio, et paucus sanguis ex matre fertur. Cum vero amplior fit spiratio, plus quoque sanguinis attrahit, et majore copia in uterum descendit. His vero quae minime utero gerunt, ubi menses non prodierint, eas ob causas dolor accedit. Primum quidem quolibet mense sanguis in corpore ex eo necessario agitur, quod menses plurimum inter se frigore et calore

Ed. Chart. V. [513.]

Foesl. I. 257.

Ed. Lind. I. (138.)

καὶ κατὰ φύξιν καὶ κατὰ θερμοσίην, καὶ τούτου αἰσθάνεται τοῦ γυναικὸς τὸ σῶμα, ὑγρότερον γὰρ ἔστιν ἢ τὸ τοῦ ἀνδρὸς καὶ παραχθέντος τοῦ αἵματος καὶ πληρώσαντος τὰς φλέβας, ἀπέρχεται ἀπ' αὐτοῦ, καὶ πως τοῦτο ἐν τῇ ἀρχῇ τῇ φύσει ὑπῆρξεν. ὥστε ἦν μὲν ἀποκένωται τοῦ αἵματος ἢ γυνή, λαμβάνει ἐν γαστρὶ· ἦν δὲ πλήρης ἔη, οὐ. κενών γὰρ τῶν μητρώων καὶ τῶν φλεβῶν γινομένων τοῦ αἵματος λαμβάνουσι πρὸς σφᾶς αἱ γυναῖκες τοὺς παῖδας. μετὰ γὰρ τῶν καταμηνίων τὴν κάθαρσιν αἱ γυναῖκες λαμβάνουσιν ἐν γαστρὶ. αἴτιον δὲ τὸ εἰρημένον. ὀκότεν δὲ παραχθέν τὸ αἷμα καὶ ἀποκριθὲν μὴ χωρεῖ εἴσω, ἀλλ' ἐς τὰς μήτρας, αἱ δὲ μήτραι μὴ χάνωσι, θερμοαινόμεναι δὴ ὑπὸ τοῦ αἵματος χροσιώτερον μένοντος, αἱ μήτραι θέρμη τῷ ἄλλῳ σώματι παρέχουσιν. ἔστι δ' ὅτε καὶ διαδιδούσιν αἷματος ἐς τὰς φλέβας τοῦ σώματος, ὅπη αἱ φλέβες πληρούμεναι πονέονται καὶ οἰδήματα παρέχουσιν. ἔστι δ' ὅτε καὶ κίνδυνος ἐκ τοῦ τοιούτου χλωθῆναι. ἔστι δ' ὅτε καὶ πρὸς τὴν κύστιν προσίστανται καὶ πιέζουσι καὶ καίουσι τὴν κύστιν καὶ στραγουρήν παρέχουσι. ἔστι δ' ὅτε πλήρεις αἵματος ἐοῦσαι αἱ

distant, id quod mulier sensu percipit, cum viro longe sit humidior. Ubi autem agitatur sanguis et venas impleverit, ex corpore deorsum fertur, id quod ei quodammodo ab initio a natura insitum est. Quare si illo sanguine vacuata mulier fuerit, concipit, si vero is redundarit, minime. Uteris enim et venis sanguine vacuis mulieres foetus concipiunt. Hae namque post menstruam purgationem ob jam dictas causas utero concipiunt. Quod si agitated ille et secretus sanguis minime foras, sed in uterum feratur, isque non hiarit, tum sane diutius immorante sanguine incalcescit, caloremque reliquo corpori distribuit, est ubi etiam sanguine in venas corporis refuso eae impletae dolent et tumores excitant. Nonnunquam vero ex eo claudicationis periculum impendit. Quin etiam interdum vesicam offendunt, eamque premunt et urunt, urinaeque stillicidium adferunt. Quandoque vero uteri sanguine redundantes in coxendicem et lumbos procumbunt doloresque exhibent. Est ubi sanguis quinque aut sex mensibus in utero immora-

Ed. Chart. V. [313.] Foef. I. 257. 258. Ed. Lind. I. (158. 159.)
 μητραι προσπίπτουσιν ἢ πρὸς τὰ ἴσχια, ἢ πρὸς ὄσφυν, καὶ
 πόνον παρέχουσιν. ἔστι δὲ ὀκίταν ἐγγρονίσθη τὸ αἷμα μητρας
 πέντε ἢ ἕξ ἐν τῆσι μήτρησι σαπέν, πόνος γίνεται. καὶ ἐνήσει
 κατὰ τὸ αἰδοῖον ἐξέρχεται τὸ πῦος, ἔστι δὲ ἦσι καὶ κατὰ τὸν
 βουβῶνα ὡς φῦμα γίνεται, κακεῖ πῦον (159) γενόμενον ἐξῆλθε.
 καὶ ἄλλα πολλὰ κακὰ τῆσι γυναιξὶ τοιοῦτότροπα γίνονται, ὀκί-
 ταν μὴ ἀποκαθαίρωνται τὰ καταμήνια. ἀλλὰ τί δεῖ λέγειν αὐτὰ
 ἐνθάδε; εἰρήσεται γὰρ ἐν τοῖσι γυναικείοισι νοσήμασιν. ἀλλ'
 ὅθεν ἀπέλιπον περᾶνέω τὸν λόγον. || ὀκίταν δὲ γένηται σὰρξ,
 τότε οἱ ὑμένες αὐξομένου τοῦ ἐν τῆσι μήτρησι αἵματος, αὐ-
 ξονται καὶ αὐτοὶ καὶ κολποῦνται καὶ μάλιστα οἱ ἐξωθεν. καὶ
 τὸ αἷμα κατελθὸν τὸ ἀπὸ τῆς μητρὸς ὅτι ἂν ἢ σὰρξ πνέουσα
 ἐλκύση καὶ ἢ αὐξή ἐγγένηται καὶ χρησιτὸν ἦ, ἐς τοὺς κόλπους
 τῶν ὑμένων ἀποκρίνεται. καὶ ὀκίταν κολποθῶσι καὶ τὸ αἷμα
 δέξονται, τότε ἴδη καλέεται χωρίον. ταῦτα δὲ μοι ἐξ τοῦτο
 εἴρηται. ἢ δὲ σὰρξ αὐξομένη ὑπὸ τοῦ πνεύματος ἀφθροῦται καὶ
 ἔρχεται ἐν ταύτῃ ἕκαστον ὅμοιον ὡς τὸ ὅμοιον, τὸ πυκνὸν
 ὡς τὸ πυκνόν, τὸ ἀραιὸν ὡς τὸ ἀραιόν, τὸ ὑγρὸν ὡς τὸ ὑγρόν.

tus, ibique putrescens in pus vertitur, quod quibusdam per
 pudendum extra fertur. Nonnullis etiam in inguine velut
 tuberculum oboritur, ibique in pus conversum foras prodit,
 et pleraque alia ejusmodi mala mulieribus contingunt,
 quae per purgationes menstruas non repurgantur. Sed quid
 ea hoc loco recensere opus est? De his siquidem in morbis
 muliebribus dicetur. Verum eo unde digressi sumus rever-
 tamur. Cum caro producta fuerit, tum sanguine in utero
 incrementum accipiente, etiam ipsae membranae, praecipueque exter-
 nae, augentur, et in ampliores sinus distenduntur. Et quic-
 quid sanguinis a matre descendit, et caro spirando attraxe-
 rit, et in incrementum cesserit, quodque utile fuerit, in
 membranarum sinus fecernitur, quae ubi in sinus excavatae
 fuerint, et sanguinem exceperint, tum recte Graecis *χωρίον*,
 Latinis loci et secundae appellantur. Ac de istis haec mihi
 dicta sint. At vero caro dum incrementum accipit, a spiritu discernitur,
 in eaque simile quodque ad id, quod sibi simile fertur, den-
 sum ad densum, rarum ad rarum, humidum ad humidum,

Ed. Chart. V. [313. 314.] Foel. I. 238. Ed. Lind. I. (139. 140.)
 καὶ ἕκαστον ἔρχεται εἰς χώραν ἰδίην κατὰ τὸ ξυγγενές, ἀφ' οὗ
 καὶ ἐγένετο. καὶ ὅσ' ἀπὸ πυκνῶν ἐγένετο πυκνά ἐστι, καὶ ὅσα
 ἀπὸ ὑγρῶν ὑγρά. καὶ τὰλλα κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον γίνεται ἐν
 τῇ αὐξήσει. καὶ τὰ ὁστέα σκληρύνεται ὑπὸ τῆς θερμῆς πηγνύ-
 μετα. καὶ δὴ καὶ διοξοῦται ὡς δένδρον, καὶ ἀρθροῦται ἐπι-
 μείρον καὶ τὰ εἴσω τοῦ σώματος καὶ τὰ ἔξω, καὶ ἡ τε κεφαλὴ
 γίνεται ἀφροστηκυῖα ἀπὸ τῶν ὤμων καὶ οἱ βραχίονες καὶ οἱ πῆ-
 γες ἀπὸ τῶν πλευρῶν, καὶ τὰ σκέλεα διῴσταται ἀπ' ἀλλήλων,
 καὶ τὰ νεῦρα ἐπαΐσσεται ἀμφὶ τὰς φύσεις τῶν ἄρθρων καὶ αὐ-
 τοστο(140)μοῦται, καὶ ἡ ἕξις καὶ τὰ οὐατα ἀφίσταται ἐν τῆσι
 σαρκί καὶ τετρήνεται, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἐμπέπλανται ὑγροῦ κα-
 θαροῦ [314] καὶ τὸ αἰδοῖον δῆλον γίνεται ὁκότερόν ἐστι, καὶ
 τὰ σπλάγγνα διαρθροῦται. καὶ δὴ καὶ τοῖσιν ἄνω τὴν πρὸν
 ποιέεται τῷ τε στόματι καὶ τῇ ἕξει, καὶ ἡ τε κοιλίη φυσᾷται
 καὶ τὰ ἔντερα καταφυσώμενα κατὰ τὸ ἄνωθεν ἐπιλαμβάνει τὴν
 διὰ τοῦ ὀμφαλοῦ πρὸν καὶ ἀμαλδύνει, καὶ ἐς τὸν κύσσαρον
 ὁδὸς γίνεται ἀπὸ τῆς κοιλίης καὶ τῶν ἐντέρων ἔξω καὶ ἐς τὴν
 κύστιν ὁδὸς ἔξω. τούτων δὲ διαρθροῦται ὑπὸ τῆς προῆς ἕκα-

ferturque unumquodque in proprium locum, ad id cum
 quo cognationem habet, et ex quo etiam ortum est. Et
 quaecunque ex densis orta sunt, densa sunt, et quaecunque
 ex humidis, humida, reliquaque ad eandem rationem au-
 gentur, caloreque ossa condensata durefcunt. Ac sane ad
 instar arboris in ramos etiam dividuntur, multoque melius
 in membra tum corporis interna tum externa distinguntur,
 ipsumque caput ab humeris distans exoritur, brachia item
 et cubiti a collis, et crura inter se separantur, nervique ad
 articulos profiliunt, os per se diducitur, nasus et aures in
 carne eminent et perforantur, oculi humore puro implean-
 tur, pudendum quodnam sit manifestum est, et viscera
 ipsa conspicuo discernuntur. At sane superioribus etiam
 partibus, ore nempe et naribus, spiritum trahit, et venter
 spiritu inflatur, eoque inflata intestina ex superioribus per
 umbilicum insuper spiritum accipiunt et absumunt, et a
 ventre ac intestinis in podicem, similiterque in vesicam via
 foras patet. Atque horum singula vi spiritus distinguntur.

Ed. Chart. V. [314.] Foef. I. 238. Ed. Lind. I. (140. 141.)
 στα. φυσώμενα γὰρ διίσταται ζύμπαντα κατὰ συγγένειαν. καὶ
 γὰρ εἰ θελοῖς αὐλίσκον προσθεῖσαι τῇ κύστει καὶ διὰ τοῦ αὐλί-
 σκου ἐμβαλεῖν ἐς τὴν κύστιν γῆν τε καὶ ψάμμον καὶ μόλιβδου
 κνήσματα λεπτὰ καὶ ὕδωρ ἐπιχέας φυσῆν διὰ τοῦ αὐλίσκου,
 πρῶτον μὲν ἐκείνα ἀναμεμίζεται τῷ ὕδατι. ἔπειτα δὲ χρόνον
 φυσώμενα ἐλεύσεται ὅ τε μόλιβδος ὡς τὸν μόλιβδον καὶ ἡ
 ψάμμος ὡς τὴν ψάμμον καὶ ἡ γῆ ὡς τὴν γῆν. καὶ ἦν τις αὐτὰ
 ἀθανθῆναι ἐάσῃ καὶ περιῶρήξας τὴν κύστιν σκέψηται, εὐρήσει
 αὐτῶν τὸ ὅμοιον ἐς τὸ ὅμοιον ἐληλυθός. οὕτω δὲ καὶ ἡ γυνή
 καὶ σάροξ διασθροῦται καὶ ἔρχεται ἕκαστον ἐν αὐτῇ τὸ ὅμοιον
 ὡς τὸ ὅμοιον. ταῦτα δέ μοι ἐς τοῦτο εἴρηται. καὶ γέγονεν ἤδη
 παιδίον καὶ εἰς τοῦτο ἀφικνέεται, τὸ μὲν θῆλυ τὴν πρώτην
 πῆξιν, ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρησι καὶ δύο τὸ μακρότατον, τὸ
 δὲ ἄρσεν ἐν τριήκοντα ἡμέρησι τὸ μακρότατον. ὡς γὰρ ἐπι-
 (141) πολὺ ξυμβαίνει ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἢ ὀλίγω μελιον ἢ
 ὀλίγω πλείον ταῦτα διασθροῦσθαι. καὶ γὰρ ἡ κάθαρσις γί-
 νεται τῆσι γυναιξὶ μετὰ τὸν τόκον ὡς ἐπιτοπολὺ, ἐπὶ μὲν τῇ
 κούρῃ ἡμέρησι τεσσαράκοντα καὶ δύο· οὕτως ἡ χρονιωτάτη

Spiritu namque distenta omnia pro generis affinitate distant.
 Quemadmodum si vesicae fistulam alligaris, per eamque in
 vesicam terram, arenam et tenuia plumbi ramenta injicias,
 deinde aqua per fistulam affusa flatum immittas: primum
 quidem illa cum aqua permiscebuntur, deinde vero tem-
 poris progressu flatu agitata secedent, plumbumque ad
 plumbum, arena ad arenam, et terra ad terram se conferet.
 Ac si quis ea arefcere permittat, disruptaque vesica contem-
 pletur, simile ad sui simile se contulisse comperiet. Ad
 eundem certe modum genitura et caro discernuntur, in
 eaque simile quodque ad sui simile secedit. Atque ista qui-
 dem ea de re a me dicta sunt. Jam vero genitus est infans
 eoque pervenit ut foemina quidem primam concretionem
 duobus et quadraginta diebus, cum longissime, accipiat,
 mas vero triginta diebus, quod longissimum. Ut plurimum
 enim intra hoc tempus vel paulo minus, vel majus, ista
 distingui contingit. Nam et purgatio a partu fit mulieribus
 ut plurimum, iis quidem quae foeminam susceperunt, duo-

Ed. Chart. V. [314.] Foesl. I. 238. 239. Ed. Lind. I. (141.)
 τελείη. ἀκίνδυνος δ' ἂν εἴη καὶ ἐν εἴκοσι καὶ πέντε ἡμέρησιν,
 εἰ καθαίροιτο. ἐπὶ δὲ τῷ κόρῳ ἢ κάθαρσις γίνεται ἡμέρησι
 τριήκοντα. οὕτως ἢ χρονιωτάτη τελείη. ἀκίνδυνος δ' ἂν εἴη
 καὶ ἐν εἴκοσιν ἡμέρησιν, εἰ καθαίροιτο. τοῦ δὲ ὑστάτου χρόνου
 ἐλάχιστη χωρεῖ ἢ κάθαρσις. ἐπὶ δὲ τῆσι νεωτέρησιν ἐλάσσοσιν
 ἡμέρησι καθαίρονται· ἐπὶ δὲ τῆσι πρεσβυτέρησι πλείοσι. μά-
 λιστα δὲ πονέονται αἱ γυναῖκες ἐν τῷ τόκῳ καὶ ἐν τοῖσι λοχίσι-
 σιν αἱ πρωτοτόκοι καὶ αἱ ἐλάσσω τετοκῦναι τῶν πλείω τετο-
 κῦέν μᾶλλον πονέονται. || αἱ δὲ καθάρσεις αἱ ἐκ τοῦ τόκου
 τῆσι γυναῖξι τοῦτου εἵνεκα γίνονται, ὅτι ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνου
 μέγχι τεσσαράκοντα ἡμερέων καὶ δύο ἐπὶ τῇ κόρῳ, ἐπὶ δὲ τῷ
 κόρῳ μέγχι τριήκοντα ἡμερέων ἐλάχιστον αἷμα κατέρχεται ἐπὶ
 τὴν αὔξην τῷ παιδίῳ. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦτου πλεῖον μέγχι τέκῃ.
 δεῖ δὴ τὴν κάθαρσιν ἀποδοθῆναι ἐν τοῖσι λοχίοσι καὶ ἐξιέναι
 ἔξω, κατὰ τὸν λόγον τῶν ἡμερέων. ἀρχὴ δὲ γίνεται τοιαύτη τῇ
 γυναικὶ ἐν τῇ ὠδίνι. τὸ αἷμα ταράσσεται τῇ γυναικὶ καὶ θερ-
 μαίνεται πάνυ ὑπὸ τῆς κινήσεως τοῦ παιδίου σθεναρῆς ζούσης.

bus et quadraginta diebus, eaque ut maxime diuturna, ita perfecta est. Extra tamen periculum fuerit, si etiam quinque et viginti diebus purgetur. In masculo vero purgatio diebus triginta contingit, sicque, cum longissima, perfecta est, quae tamen extra periculum posita fuerit, si diebus viginti perseveret. Postremis vero diebus quam minima purgatioprocedit. Quin et juniores paucioribus diebus, seniores vero pluribus repurgantur. In partu autem et puerperii purgamentis maxime laborant quae primos partus expertae sunt, et quae minus saepe, quam quae saepius peperere, magis conflictantur. At vero purgationes a partu ea de causa muliebribus contingunt, quod primo tempore ad duos et quadraginta dies in foemina, in masculo vero ad dies 30, paucissimus sanguis in pueri alimentum cedit, ex eo vero ad partum usque tempore copiosior. Ac sane purgationem in partus purgamentis reddi et foras exire pro dierum ratione oportet. Cujus in ejusmodi muliere tale est principium. In partus doloribus sanguis mulieri commovetur, et a valido pueri motu vehementer incalescit. Commotus vero

Ed. Chart. V. [314. 315.] Foel. I. 239. Ed. Lind. I. (141. 142.)
 ταραχθὲν δὲ πρῶτον μὲν ἔρχεται ἕξω. μετὰ δὲ τὸ παιδίον ἰχώρ
 παχὺς αἱματώδης· καὶ ὑφήγησις ἐγένετο τούτῳ, ὡσπερ (142)
 ὕδατι ἐπὶ τραπέζης. ἔπειτα μετ' ἐκείνον ἀνὰ πάσας τὰς ἡμέρας
 χωρεῖ ἢ κάθαρσις, ἕως τοῦ εἰρημένου χρόνου, πληθους ἀτικῆ
 κοτύλη ὕλη καὶ ἡμίσεια τὸ πρῶτον, [315] ἢ ὀλίγω πλείω ἢ
 ὀλίγω ἑλάσσω. κατὰ λόγον τούτου μέχρις ἂν λήξῃ. χωρεῖ δὲ
 αἷμα οἶον ἀπὸ ἰερείου, ἢν ὑγιαίνῃ ἢ γυνὴ καὶ ἢν μέλλῃ ὑγια-
 νειν, καὶ ταχὺ πῆγνυται· ἢν δὲ μὴ ὑγιαίνῃ ἢ γυνὴ μηδὲ μέλλῃ
 ὑγιαίνειν, χωρεῖ ἢ κάθαρσις ἐλάττων καὶ εἶδος πονηροτέρη,
 καὶ οὐ ταχὺ πῆγνυται. ὥδε δὲ τοῦτο ἔχει. ἢν τι ἢ γυνὴ ἐν γασ-
 τρὶ ἔχουσα νόσημα ἔχῃ μὴ συγγενές, ἐν αἷῳ λοχίῳ καθάρσει
 ἀπόλλυται. ἢν δὲ μὴ ἀποκαθαίρηται ἐν τῇσι πρόσθεν ἡμέρη-
 σιν ἐν γαστρὶ ἔχουσα, εὐθύς ὑγιεινὴ ἐοῦσα εἶτε καὶ μὴ, ἐσσυθῆ
 δὲ οἱ ἢ κάθαρσις, εἶτε ὑπὸ φαρμάκων εἶτε καὶ αἰδομάτη ἐξ-
 αίρησις, κατὰ λόγον τῶν ἡμερέων χωρήσει ὧν οὐ χωρεῖ ἐς
 ἄπαξ. ἢν γὰρ μὴ ἀποκαθαίρηται τὰ λόγια ἢ γυνὴ, τοῦσος
 αὐτῇ μεγάλη ἔσται καὶ κινδυνεύσει ἀποθαρῆν, ἢν μὴ μελε-
 δαίνηται ἐν τάχει καὶ τις αὐτῇ πρόσήκουσαν ἐπάγῃ τὴν κάθαρ-

is quidem primus foras prodit, post puerum vero sanies
 crassa et cruenta, fitque huic ductus quidam, non fecus ac
 aqua in mensam effusa. Postquam singulis diebus, toto quo
 diximus tempore, purgatio foras procedit, primo quidem
 quantum hemina Attica una et dimidia, vel paulo plus, aut
 minus, pro eius ratione, dum cesset. Prodit autem velut a
 victima sanguis, si bene habeat, et bene habitura sit mulier,
 citoque concrefcit. Quod si neque recte valeat, neque sana
 futura sit, purgatio tum parciior tum specie deterior prodit,
 neque cito concrefcit. Sic autem se res habet. Si mulier
 uterum gerens morbo aliquo minime cognato laboret, in
 partus purgatione perit. Quod si uterum gerens statim primis
 diebus non repurgetur, sive bene valeat, sive non, eique
 derepente purgatio sive sponte, sive a medicamento com-
 moveatur, pro ratione dierum, quibus non semel profluxit,
 procedet. Nisi enim a partus purgamentis mulier repurgetur,
 magno morbo tentabitur, vitaeque periculum incurret,
 nisi quis celeri adhibita curatione convenientem purgatio-

Ed. Chart. V. [315.] Foel. I. 239. Ed. Lind. I. (142. 143.)
 σιν. ταῦτα εἰσενεγκάμην ὥδε διὰ τοῦτο, ὅπως ἀποφῆρω ὅτι
 τῶν παιδιῶν γίνεται ἡ διάκρισις τῶν μελέων ἢ μακροιάτη ἐπὶ
 μὲν τῇ κόρῃ ἐν τεσσαράκοντα καὶ δυοῖν ἡμέρησιν, ἐπὶ δὲ τῷ
 κόρῳ ἐν τριήκοντα ἡμέρησιν. ἱστόριον ἢ κάθαρσις τῶν λο-
 χίων, ὅτι ἐπὶ μὲν τῇ κόρῃ γίνεται ἐν τεσσαράκοντα καὶ δυοῖν
 ἡμέρησιν, ἐπὶ δὲ τῷ κόρῳ ἐν τριήκοντα ἡμέρησιν ἢ χροσιω-
 τάτη. μέλλω δὴ τὸ δεύτερον τῶν ὀνομάζειν (143) σαφηνῆς
 εἶνα. φημί γὰρ ἀνταποδίδοσθαι ὅτι ἐν τῇσι μήτηρσιν ἐνεούσῃ
 τῇ γονῇ ἐλάχιστον αἷμα ἔρχεται ἀπὸ τῆς γυναικὸς ἐπὶ τὰς
 μήτρας θῆλυν γονὴν ἐχοῦσης ἐν τεσσαράκοντα καὶ δυοῖν ἡμέ-
 ρησιν. ἐν γὰρ ταύτησι διαρροῦνται τὰ μέλα τῶν παιδιῶν.
 ἀπὸ δὲ τοῦτου τοῦ χρόνου ἐπὶ πλεῖον ἔρχεται τὸ αἷμα. καὶ ἐπὶ
 τῷ κόρῳ πάλιν κατὰ λόγον τῶν τριήκοντα ἡμερῶν. ὥδε δὲ
 ἔχει ἕτερον ἱστόριον τοιόνδε ὅτι ταῦτα ἐστὶν ἀληθῆ. τῇσι
 πρώτησι τῶν ἡμερῶν ὀκτώτην ἢ γονὴν ἐς τὰς μήτρας πέση, ἐλά-
 χιστον αἷμα ἔρχεται ἀπὸ τῆς γυναικὸς ἐς τὰς μήτρας. ἔπειτα
 δὲ ἐπὶ πλεῖον. εἰ γὰρ ἀθρόον καὶ πολὺ ἔλθοι ἐς ἀπαξ, οὐκ
 ἂν δύναίτο ἢ γονὴ πνοὴν ἔχειν, ἀλλ' ἀποπνευγείη ἂν τοῦ αἵ-

nem promoveat. Haec eo loco a me adducta sunt, quo demon-
 strarem membrorum distinctionem in pueris fieri, foe-
 minae quidem intra duos et quadraginta dies et longissime,
 masculo vero intra dies triginta. Cujus rei fidem faciunt
 partus purgamenta, quae quidem, si suscepta puella fuerit,
 duobus et quadraginta diebus contingunt, si vero masculus
 editus fuerit, quam longissime triginta diebus. Ac sane
 denno ista, quo clariora sint, repetam. Asserevero enim quod
 femine in utero contento, sanguis ille qui a muliere in
 utero foemineam genitaram gerente paucissimus venit, duo-
 bus et quadraginta diebus vicissim redditur. Puerorum enim
 membra his diebus distinguuntur. Ex eo vero tempore co-
 piosior sanguis affluit. Quod rursus in masculo pro ratione
 triginta dierum accidit. Quae quidem ita esse hoc altero
 argumento constat. Posteaquam in uteros genitura delap-
 sa est, primis diebus paucissimus sanguis a muliere in uterum
 fertur, deinde vero copiosior. Si enim confertus multusque
 unico impetu accederet, genitura spiritum trahere non

Ed. Chart. V. [315.] Foëf. I. 239. 240. Ed. Lind. I. (143. 144.)
 μαίος ἰόντος πολλοῦ ἀνταποδίδοται δὲ ἐν τῇ καθάρσει τὸν-
 αντίον. χωρεῖ γὰρ ἢ καθαρσις τῶν λογίων ἐν τῆσι πρώτοις
 τῶν ἡμερέων πλείστη, εἶτα ἐπ' ἐλάσσω, ἕως λήξῃ. πολλαὶ δὲ
 γυναῖκες ἤδη διέφθειραν κοῦρον ὀλίγῳ πρόσθεν τριήκοντα
 ἡμερέων καὶ ἀναρθρον ἐφαίνετο· ὀκόσα δὲ ὕστερον ἢ ἅμα τῆσι
 τριήκοντα ἡμέρησι, διηρθρωμένα ἐφαίνετο ἕόντα. καὶ ἐπὶ τῇ
 κούρῃ κατὰ λόγον τῶν τεσσαράκοντα καὶ δύο ἡμερέων ὀκόταν
 διαφθαρή, φαίνεται ἢ διάρθρωσις τῶν μελέων, ἣν τε πρό-
 σθεν φθαρή τὸ παιδίον ἦν τε ὕστερον, ὧδε φαίνεται καὶ λόγῳ
 καὶ ἀνάγκῃ ἢ διάρθρωσις ζοῦσα· ἐπὶ μὲν τῇ κούρῃ ἐν τεσσα-
 ράκοντα καὶ δύο ἡμέρησιν, ἐπὶ δὲ τῷ κούρῳ ἐν τριήκοντα.
 || ἱστοροῦσιν γὰρ αἱ ἐξαμβλώσεις τῶν παιδίων καὶ τῶν λο-
 γίων αἱ καθάρσεις. αἴτιον δέ (144) ἐστὶν ὅτι τὸ θῆλυ πήγνυ-
 ται ὕστερον καὶ διαρθροῦται, ὅτι ἡ γονὴ ἀσθενεστέρη ἐστὶ
 καὶ ὑγροτέρη τῆς θηλείης ἢ τοῦ ἄρρενος. καὶ ἀνάγκη ἐστὶ κατὰ
 τοῦτον τὸν λόγον ὕστερον πήγνυσθαι τὸ θῆλυ ἢ τὸ ἄρρεν·
 καὶ ἡ καθαρσις χρονωτέρη τούτου εἵνεκεν ἐπὶ τῇ θηλείᾳ ἢ

posset, sed sanguinis irruentis copia suffocaretur. Contra
 vero in purgatione vicissim redditur. Partus enim purga-
 menta primis diebus plurima prodeunt, deinde sensim im-
 minuantur, donec desinant. Pleraque autem jam mulieres
 foetum masculum paulo ante trigessimum diem abortione
 reddidere, sed is indistinctus conspectus est. Qui vero paulo
 post, aut eo ipso die rejecti sunt, omnes distinctis membris
 visi sunt. Sic etiam in foemella pro ratione duorum et qua-
 draginta dierum, si quando abortu perierit, membrorum
 distinctio apparet. Sive autem prius, sive posterius puer
 abortione pereat, sic se habere membrorum distinctio ne-
 cessaria ratione conspicitur; in puella quidem duobus et
 quadraginta diebus, in puero vero triginta. Hujus liqui-
 dem rei fidem faciunt foetuum abortiones et puerperii pur-
 gationes. Quod autem foemella posterius concrescat et
 membrorum distinctionem recipiat, in causa est ipsius ge-
 nitura imbecillior et humidior quam mascula, eaque ratione
 foemellam tardius quam masculum concrescere necesse est,
 et in puella diuturniorem esse purgationem quam in mascu-

Ed. Chart. V. [315. 316.] Foef. I. 240. Ed. Lind. I. (144.)
 τῷ ἄρσενι. ἀναβήσομαι δὲ αὐθις ὀπίσω ὅθεν ἀπέλειπον. [316]
 ὁκόταν δὲ διαρθρωθῇ τὸ παιδίον τὰ εἶδη τῶν μελέων αὐξο-
 μένου αὐτοῦ, τὰ τε ὀστεὰ ἐπισκληρότερα γίνονται καὶ κοιλαίνε-
 ται. καὶ ταῦτα ὑπὸ τοῦ πνεύματος γίνονται. κοῖλα δὲ ἔοντα
 ἔλκει ἐς ἑωυτὰ ἀπὸ τῶν σαρκῶν τοῦ αἱμάλωπος τὸ πιότατον.
 καὶ χρόνῳ διοζοῦται αὐθις τὰ ἄκρα τῶν ὀστέων, ὡσπερ δεν-
 δρίου τὰ ἀκρότατα ὕστατα ὀζοῦται· οὕτω καὶ τοῦ παιδίου διῶ-
 στανται ἀπ' ἀλλήλων οἱ δάκτυλοι τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν.
 ἐπὶ δ' αὐτῶν τῶν ἄκρων οἱ ὄνυχες φύονται. τελευταῖσι γὰρ αἱ
 φλέβες αἱ τοῦ ἀνθρώπου πᾶσαι εἰς τοὺς δακτύλους τῶν πο-
 δῶν καὶ τῶν χειρῶν. καὶ παχύνονται μὲν εἰσιν αἱ ἐν τῷ σώματι
 φλέβες αἱ ἐν τῇ κεφαλῇ. ἔπειτα δὲ ἐν τοῖσι σκέλεσι καὶ τοῖσι
 βραχίοσι καὶ τοῖσι πήγχεσιν. ἐν δὲ τοῖσι ποσὶ καὶ τῆσι χερσὶ
 λεπτόταται καὶ πυκνόταται καὶ πλεῖσται φλέβες εἰσὶ καὶ νεῦρα
 λεπτότατα καὶ πυκνότατα καὶ πλεῖστα· καὶ ὀστεὰ ἐλάχιστα
 τῷ μεγέθει· τῶν δὲ χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν ἐν τοῖσι δακτύ-
 λοισι ταῦτα μάλιστα ἔστιν. ἐκ δὲ τῶν δακτύλων ἄτε πυκνὰ
 ἔχοντων ὀστεὰ σμικρὰ καὶ φλέβας καὶ νεῦρα, οὕτως οἱ ὄνυχες

lo. Nunc vero ad id unde digressus sum revertar. Postea-
 quam in membra distinctus puer fuerit, tum eorum forma
 increfcit, tum etiam ossa duriora evadunt et excavantur,
 eaque vi spiritus proveniunt. Ex quo cava reddita, ad se a
 carnibus quicquid in sanguine pinguissimum est attrahunt,
 et temporis successu extrema ossa in ramos diducuntur, et
 quemadmodum arborum summae partes postremo in ramos
 scinduntur, sic et in puero manuum et pedum digiti inter
 se dissident, eorumque partibus extremis ungues adnascun-
 tur. Venae enim omnes corporis humani in pedem et ma-
 num digitos definunt. Et crassissimae quidem venae sunt
 in corpore et in capite, deinde in cruribus, brachiis et
 cubitis. At in pedibus et manibus tenuissimae, densissimae
 et plurimae venae sunt, itemque nervi tenuissimi, densis-
 simi et plurimi, ossaque magnitudine minima, eaque prae-
 cipue in manuum ac pedum digitis. Ex digitis autem, ni-
 mirum cum ossa densa et parva habeant, venas etiam ac
 nervos itidem parvos ac densos, ita ex ipsis ungues tenues

Ed. Chart. V. [3,6.] Foef. I. 240. Ed. Lind. I. (144. 145.)
 φύονται ἐξ αὐτῶν λεπτοὶ καὶ πυκνοί. καὶ ἀπολαμβάνουσι τῶν
 (145) φλεβῶν τὰ ἄκρα, ὥστε μηκέτι αἷζεσθαι αὐτὰς μηδὲ
 προέχειν ἐτέρην ἐτέρης. ὥστε μὲ θαυμάζειν ὅτι οἱ ὄνυχες ἐξω-
 τάτω τοῦ σώματος πυκνότετοι εἰσιν. ἐκ γὰρ τῶν πυκνοτάτων
 εἰσίν. ἅμα δὲ τοῖσιν ὄνυξι καὶ αἱ τρίχες ἐν τῇ κεφαλῇ ῥιζοῦν-
 ται. ἔχει δὲ ὡδε τὰ ἀμφὶ τῶν τριχῶν τῆς φύσεως. φύονται μὲν
 γὰρ μέγιστα καὶ πλεῖστα, ὅκου τοῦ σώματος ἢ ἐπιδερμίδος
 ἀραισιότητι ἐστὶ καὶ ὅκου ἢ θριξὶ μετρίην ἰκμάδα ἐς τὴν τροφήν
 ἔχει. καὶ ὅκου ἢ ἐπιδερμίδος ὑστερον ἀραιή γίνεται, ἐκεῖ καὶ
 ὑστερον αἱ τρίχες φύονται, ἐπὶ τε τῷ γενεῖω καὶ τῇ ἡβῃ καὶ
 εἴπου ἄλλοθι. ἅμα γὰρ τῷ γόνῳ γινομένην ἢ σάρκος ἀραιή
 γίνεται καὶ ἡ ἐπιδερμὶς καὶ τὰ φλέβια στομοῦνται μᾶλλον ἢ
 ἐν τῷ πρὶν γόνῳ. παιδὶ γὰρ εἶναι καὶ τῶν φλεβίων λεπτῶν
 εἶναι, οὐκ ἐγγωρεῖ δι' αὐτῶν ἡ γοιή. καὶ τῆσι παρθένοισι
 περὶ τῶν καταμηρίων ὡντός λόγος. ἅμα δὲ ὁδὸς προσγίνεται
 καὶ τοῖσι καταμηρίοισι καὶ τῇ γοιῇ τῆσι παρθένοισι. καὶ τρι-
 χοῦνται ἢ ἡβῃ τοῦ παιδὸς καὶ τῆς παρθένου, ἀραιῆς τῆς ἐπι-
 δερμίδος γινομένης. καὶ ἅμα ἢ θριξὶ ἰκμάδα μετρίην εἰς τὴν

et densi oriuntur, qui extremas venas comprehendunt,
 adeo ut nec ulterius progrediantur, neque alia aliam ex-
 cedat. Ut proinde minime mirum videri debeat, si ungues
 exteriore corporis parte densissimi sint, cum ex densissimis
 consent. Quin etiam una cum unguibus pili in capite radi-
 ces accipiunt, eorumque natura sic se habet. Hi siquidem
 maximi et plurimi nascuntur, qua summa corporis cuticula
 rarissima est, et ubi pilus moderatum habet humorem quo
 nutriatur. Ac sicubi summa cuticula postea rara evadit, ibi
 postea quoque pili nascuntur, veluti in mento, pube et
 alio quovis loco. Nam simul ac genitale semen oritur, caro
 et extrema cuticula rarior evadit, venulaeque magis quam
 antea aperiuntur. Cum enim adhuc puer est, venulaeque
 tenues existunt, neque per eas genitura ferri potest. Ea-
 demque ratio est de mensibus virginum. At simul ac mensi-
 bus et geniturae via patet tum puero et virgini, extrema
 cuticula rarefcente, pilus in pube nascitur, simulque mo-
 deratum neque pauciozem quo alatur humorem habet. Ad

Ed. Chart. V. [316. 317.] Foef. I. 240. 241. Ed. Lind. I. (145. 146.) τροφήν ἔχει καὶ οὐκ ἐλάσσονα. οὕτω δὲ καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ γενείου τοῦ ἀνδρός ἔχει. ἀραιή γὰρ γίνεται ἡ ἐπιδερμὶς, χωροσύνης εἰς αὐτὴν τῆς ἰκμάδος ἀπὸ τῆς κεφαλῆς. ἅμα μὲν γὰρ καὶ ἐν τῇ λαγνείῃ, ἅμα δὲ καὶ ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ ἡ θριξὶς μετρίην ἔχει τὴν ἰκμάδα ἐς τὴν τροφήν τότε μάλιστα, ὁκόταν ὁ χρόνος ἐγγένηται τῷ ὑγρῷ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καταβαίνοντι ἐν τῇ λαγνείῃ, ἀπεχῶν τῶν στήθεων ἐπὶ τὸ γένειον. (146) σημήϊον δὲ ὅτι ἐν τοῖσι ἀραιωτάτοισι τῆς ἐπιδερμίδος φύονται αἱ τρίχες εἴτις ἐθέλοι ἐπικαῦσαι τὴν ἐπιδερμίδα καὶ φλυκταίαν μόνον ποιῆσαι καὶ ὑγῆναι, πυκνὴ γενομένη ἡ ἐπιδερμὶς κατὰ τὴν οὐλὴν τὰς τρίχας οὐκ ἐκφύσεται. [317] ὁκόσοι δὲ εὐνοῦχοι παῖδες ἐόντες γίνονται, διὰ τοῦτο οὔτε ἡβῶσιν οὔτε γενειῶσι, λεῖοί τε γίνονται ὅλοι, ὅτι ἡ ὁδὸς τῇ γοιῇ οὐκ ἐπιγενομένη || οὐκ ἀραιῶσιν τὴν ἐπιδερμίδα ἐπὶ τῷ ξύμπαντι δέσματι. ἀπολέληται γὰρ ἡ ὁδὸς τῆς γοιῆς, ὥσπερ μοι εἴρηται ὀλίγω πρότερον. αἱ δὲ γυναῖκες λεῖαι γίνονται τὸ τε γένειον καὶ τὸ σῶμα, ὅτι ἐν τῇ λαγνείῃ σφείων τὸ ὑγρὸν οὐχ ὁμοίως κλονεόμενον ὡς τὸ τοῦ ἀνδρός τὴν ἐπιδερμίδα οὐ ποιεῖ ἀραιήν. ὁκόσοι δὲ

eundem modum de pilo in viri mento se res habet. Rarefcit enim summa cuticula, delata in eam a capite humiditate. Simul liquidem et in coitu et intermedio tempore moderatam humiditatem qua nutriatur pilus habet, tumque maxime, cum humiditas in coitu a capite descendens, in mento longe a pectore restiterit, ibique moram fecerit. In rarissimis autem summae cuticulae partibus pilos enasci indicio est, quod si inusta extrema cuticula, pustulam solum excites, eamque persanaveris, ubi summa cutis densior evaserit, nullum ex cicatrice pilum emittet. Qui vero aetate adhuc puerili eunuchi existunt, eam ob causam neque in pube neque in mente pilos habent, levesque toti sunt, quod cum nondum via geniturae facta sit, nusquam rarefcit summa superficiei cuticula. Nam quemadmodum paulo ante a me dictum est, intercepta est geniturae via. Mulieres autem mento et toto corpore glabrae sunt, quod ipsis in actu venereo non perinde agitatus humor ac viris, summam cuticulam raram efficere nequeat. At qui calvescunt, ii sane

Ed. Chart. V. [517.] Foef. I. 241. Ed. Lind. I. (146. 147.)
 φαλακροὶ γίνονται, οὔτοι δὲ φλεγματοῦδες εἰσὶ καὶ ἐν τῇ κε-
 φαλῇ αὐτέων ἅμα τῇ λαγνεῖ κλοθεόμενον καὶ θερμαινόμενον τὸ
 φλέγμα, προσπίπτον πρὸς τὴν ἐπιδερμίδα καίει τῶν τριχῶν
 τὰς ῥίζας καὶ ἐκρέουσιν αἱ τρίχες. οἱ δὲ εὐνοῦχοι διὰ τοῦτο οὐ
 γίνονται φαλακροὶ, ὅτι σφέων οὐ γίνεται κίνησις ἰσχυρὴ, οὐδὲ
 θερμαινόμενον τὸ φλέγμα ἐν τῇ λαγνεῖ καίει τῶν τριχῶν τὰς
 ῥίζας. αἱ δὲ πολιαὶ διὰ τοῦτο γίνονται, ὅτι ἐν πολλῷ χρόνῳ
 διακνευμένου τοῦ ὑγροῦ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, ἀποκρίνεται τὸ λευ-
 κότατον καὶ πίπτει πρὸς τὴν ἐπιδερμίδα. καὶ ἡ θριξ λευκοτέ-
 ρην ἰκμάδα ἔκλουσα ἢ ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ λευκοτέρη γίνεται, καὶ ἡ
 ἐπιδερμὶς, καὶ μᾶλλον ὅκου αἱ πολιαὶ εἰσι, λευκοτέρη τῆς ἄλλης
 γίνεται. καὶ ὁκόσοι ἐκ γενετῆς πο(147)λιόν τι ἔχουσιν ἐν τῇ κεφα-
 λῇ, κείνοισιν ἡ ἐπιδερμὶς ὅκου αἱ πολιαὶ εἰσὶ λευκοτέρη τῆς ἄλ-
 λης ἐστίν· ἐκεῖ γὰρ τὸ λευκότατον ὑγρὸν ἐστίν. ἔχει δὲ καὶ
 τόδε ᾧδε. ὁκοίην ἂν ἡ σὰρξ ἰκμάδα ἔλκη, ἣν τε λευκὴν ἣν τε
 πυρρὴν ἣν τε μέλαιναν, τοιαύτη τὴν χροίην καὶ ἡ θριξ γίνε-
 ται. ταῦτα δὲ μοι ἐξ τοῦτο εἴρηται. ἐλεύσομαι δὲ αὐθις εἰς τὸ
 ἀπόλειπες τοῦ λόγου. ὅταν δὲ δὴ τὰ ἄκρα τοῦ σώματος τοῦ

phlegmate redundant, quod per coitum in eorum capite
 agitatum et incalescens, in summam cuticulam illapsum
 pilorum radices exurit, ita ut pili effluent. Eunuchi autem
 eam ob causam non calvescunt, quod neque vehementius
 moyeantur, neque phlegma in coitu incalescens pilorum
 radices exurat. Cani autem ob id contingunt, quod longo
 tempore permeante in homine humido, id quod candidissi-
 mum est fecernitur, et in summam cuticulam illabitur, ita
 ut attracta candidiore humiditate pilus quam antea candi-
 dior evadat, ipsaque summa cuticula, eo praesertim loco
 ubi cani sunt, quam quovis alio candidior existat. Quique
 a prima origine canos habent in capite, illis summa cuti-
 cula, ubi cani sunt, quam alia quaevis candidior existit,
 quod illic albissima humiditas insit. Sic autem se res habet.
 Qualem humorem caro attraxerit, sive album, sive flavum,
 sive nigrum, talem etiam colorem capillus imbuit. Ac de
 his quidem hactenus.

Deinceps vero quod est reliquum persequar. Postea

Ed. Chart. V. [317.] Foef. I. 241. Ed. Lind. I. (147. 148.)
 παιδίου ὄζωθῆ ἔξω, καὶ οἱ ὄνυχες καὶ αἱ τρίχες ἐρριζώθησαν,
 τότε δὴ καὶ κινέεται. καὶ ὁ χρόνος ἐς τοῦτο γίνεται τῷ μὲν
 ἄρσενι τρεῖς μῆνες, τῇ δὲ θηλείῃ τέσσαρες. ὧδὲ γὰρ ἐπι-
 τοπλεῖστον ξυμβαίνει. ἔστι δ' ἂ καὶ πρόσθεν τῶν παιδίων
 τοῦτου τοῦ χρόνου κινέεται. κινέεται δὲ πρῶτον τὸ ἄρσεν,
 ὅτι ἔστιν ἰσχυρότερον τοῦ θήλεος. καὶ πρῶτον πηγνυται τὸ
 ἄρσεν, ἀπὸ γὰρ ἰσχυροτέρης καὶ παχυτέρης γονῆς γίνεται.
 ὁκόταν δὲ κινήθῃ τὸ ἔμβρυον, τότε δὴ ἐπισημαίνει καὶ τὸ
 γάλα τῇ μητρὶ. οἱ γὰρ μαστοὶ αἴρονται καὶ αἱ θηλαὶ ὀργῶσι
 τὸ δὲ γάλα οὐ χωρέει. καὶ τῆσι μὲν πυκνολάκοισι τῶν γυ-
 ναικῶν ὕστερον τὸ γάλα ἐπισημαίνει καὶ ἔρχεται· τῆσι δὲ
 ἀραιολάκοισι πρόσθεν. δι' ἀνάγκην δὲ τοιούτῃ γίνεται τὸ
 γάλα. ὁκόταν αἱ μῆτραι ὀγκηραὶ ἐοῦσαι ὑπὸ τοῦ παιδίου πι-
 ἐξῶσι τὴν κοιλίην τῆς γυναικὸς, τῆς δὲ [ὁκόταν] πλήρους ἐού-
 σης ὁ πιεσμός γένηται, ἀποπηδᾷ τὸ πιότατον ἀπὸ τε τῶν
 βρωτῶν καὶ τῶν ποτῶν ἔξω ἐς τὸ ἐπίπλοον καὶ τὴν σάρκα.
 ὥσπερ δέρμα εἴ τις ἀλείψειεν ἐλαίῳ πολλῶ καὶ εὐνῇ ἀναπιεῖν,
 καὶ ἐπὴν (148) ἀναπύη, πιέξῃ τὸ δέρμα, διαπηθοίη ἂν πιε-

autem quam summae corporis pueri partes ramos foras
 emiserint, unguisque ac capilli radices egerint, tunc sane
 etiam movetur: ad idque masculo trium mensium tempus
 conceditur, foemellae vero quatuor. Sic enim ut plurimum
 contingit, etsi etiam quidam pueri ante hoc tempus mo-
 ventur. Primum autem mas movetur, quod foemella sit
 robustior, primum quoque concrefcit masculus, cum ex va-
 lidiore et crassiore genitura constet. Cum autem foetus mo-
 vetur, tunc sane lac de se significationem matri exhibet.
 Mammae enim attolluntur et papillae turgescunt, neque ta-
 men lac prodit. Et mulieribus quidem, quae denso sunt
 corporis habitu, tardior est lactis significatio seriusque fer-
 tur, citius vero his quae rarum habent corporis habitum.
 Lac autem propterea necessario gignitur. Cum uterus foetu
 intumescens mulieris ventrem comprimit, si eo pleno
 compressio illa contingat, quod in cibo et potu est pringui-
 mum foras in omentum et carnem profilit. Ac veluti si co-
 rium copioso oleo perunctum quis imbibi sinat, eoque imbi-

Ed. Chart. V. [317. 318.] Foesl. I. 241. 242. Ed. Lind. I. (148.)
 ζευμένου τοῦ δέσματος ἔξω τὸ ἔλαιον· οὕτω δὴ καὶ τῆς κοι-
 λῆς τὸ πιαρὸν ἐν αὐτῇ ἐχούσης ἀπὸ τῶν βρωτῶν καὶ τῶν
 ποτῶν πιεζευμένης ὑπὸ τῶν μητρῶων διαπηδᾷ τὸ πιαρὸν εἰς
 τὸ ἐπίπλοον καὶ εἰς τὴν σύρκα. [318] κὰν ἀραιούσαρκος ἔῃ ἡ
 γυνὴ, θᾶσσον αἰσθάνεται τῆς διαπηδήσεως· ἦν δὲ μὴ, ὕστε-
 ρον. καὶ τὰ ἐν γαστρὶ ἔχοντα κίηνα, ἦν μὴ τι νοσῆσῃ, ὑπὸ τοῦ
 αὐτοῦ ποτοῦ καὶ σίτου πιότερα γίνεται διὰ τοῦτο. ὁμοίως δὲ
 καὶ ἡ γυνὴ. ἀπὸ γὰρ τοῦ πίονος διαθερμαινομένου καὶ λευ-
 κοῦ ἐόντος τὸ γλυκαινόμενον ἀπὸ τῆς θέρμης τῆς ἀπὸ τῶν
 μητρῶων ἀποθλιβόμενον ἔρχεται εἰς τοὺς μαζοὺς. καὶ εἰς τὰς
 μήτρας δὲ ὀλίγον ἔρχεται διὰ τῶν αὐτέων φλεβῶν. τείνουσι
 γὰρ εἰς τοὺς μαζοὺς καὶ εἰς τὰς μήτρας φλέβια ταῦτά τε
 καὶ παραπλήσια ἄλλα. καὶ ὁκόταν ἀφίκηται εἰς τὰς μήτρας,
 ἰδίην ἴσχει τοῦ γάλακτος καὶ τὸ παιδίον ἀπ' αὐτοῦ ἐπαυρί-
 σκεται ὀλίγον. οἱ δὲ μαζοὶ δεχόμενοι τὸ γάλα αἴθρονται πι-
 πλάμενοι. || καὶ ὁκόταν τέκη, ἀρχῆς κινήσεως ὑπογενομένης,
 χωρεῖ τὸ γάλα εἰς τοὺς μαζοὺς τούτους, ἦν θηλάσῃ. ἔχει γὰρ
 οὕτω. θηλαζόμενον τοῖν μαζοῖν εὐρωώτερα γίνεται τὰ φλέ-

bito corium premat, quo compresso foras oleum exilierit:
 sic certe ubi venter pinguedinem a cibis et potibus continet et
 ab utero comprimitur, quod pingue est in omentum et carnem
 transfilit. Et si raro habitu mulier fuerit, hanc exudationem
 facilius percipit, sin minus, tardius. Quin et pecora
 cum uterum gerunt, nisi morbo aliquo laborent, potu ciboque
 ob eam causam pinguiora evadunt, itidemque mulier.
 Pinguī namque incalcescente et candido effecto, quod uteri
 calore edulcatum est, in mammas expressum tendit et in
 uteros quoque exigua portio per easdem venas defertur. Ad
 mammas enim et uteros ejusmodi venulae et consimiles aliae
 feruntur. Cumque ad uterum pervenerit, lactis formam ha-
 bet eoque exiguo puer fruitur. Mammae vero ubi lac exce-
 perint, attolluntur et implentur. Atque ubi mulier pepe-
 rerit, suppeditato motus initio ac in ipsas mammas fertur,
 si puerum lactaverit. Sic enim se res habet. Dum mam-
 mae exunguntur, venae quae ad eas tendunt, ampliores red-

Ed. Chart. V. [3:8.] Foel. I. 242. Ed. Lind. I. (148. 149.)
 βια ἐς τοὺς μαζοὺς. εὐρωώτερα δὲ γενόμενα ἀπὸ τῆς κοιλίης
 ἔλκοντα τὸ πιαιρόν, τοῖν μαζοῖν διαδιδούσι. καὶ γὰρ καὶ ὁ
 ἀνὴρ ἦν λαγνεύη πολλά, εὐρωώτερα γινόμενα τὰ φλέβια μᾶλ-
 λον ἐπάγει τὴν λαγνεῖν. ἔχει δὲ καὶ τὸδε ὧδε· ἡ τροφή καὶ
 ἡ αὐξήσις τῶν παιδίων γίνεται, ὁκόταν ἐν τῇσι μήτηρσιν ἦ
 τὰ ἀπὸ τῆς μητρός. καὶ ὅκως (149) ἂν ἡ μήτηρ ἔχη ὑγείης
 ἢ ἀσθενείης, ὧδε καὶ τὸ παιδίον ἔχει. ὡσπερ καὶ τὰ ἐν τῇ
 γῇ φυόμενα τρέφεται ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ὅκως ἂν ἡ γῆ ἔχη,
 οὕτω καὶ τὰ φυόμενα ἔχει ἐν τῇ γῇ. τό τε γὰρ σπέρμα ὁκό-
 ταν καταβληθῆ εἰς τὴν γῆν, ἱκμάδος τινὸς ἐμπύπλται ἀπ’
 αὐτῆς. ἔχει γὰρ ἐν αὐτῇ ἡ γῆ ἱκμάδα παντοίην, ὥστε τρέ-
 φειν τὰ φυόμενα. ἱκμάδος δὲ πλησθὲν τὸ σπέρμα φρσᾶται
 καὶ οἰδέει καὶ ἀναγκάζεται ὑπὸ τῆς ἱκμάδος συστρέφασθαι
 ἡ δύναμις, ἡ ἐστὶ κουφοτάτη ἐν τῷ σπέρματι. συστραφεῖσα
 δὲ ἡ δύναμις ὑπὸ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἱκμάδος φύλλα γε-
 νομένης ῥήγνυσι τὸ σπέρμα καὶ ἀνατέλλει πρῶτον ἔξω τὰ
 φύλλα. ἀναιεῖλαντα δὲ ὁκόταν μηκέτι δύνηται τρέφασθαι τὰ
 φύλλα ὑπὸ τῆς ἱκμάδος τῆς ἐν τῷ σπέρματι ἐνεούσης, ῥήγνυ-

duntur, et ampliores effectae, quod pingue est a ventre at-
 trahunt et in mammas transmittunt. Vir namque si vene-
 rem crebro exerceat, ampliores venae redditae semen at-
 trahunt. Quin etiam haec se res habet ad hunc modum.
 Cum quae a matre ferri consueverunt, ad uterum perve-
 nerint, tum pueri nutriri et augeri incipiunt atque ut mater
 sana ac debilis est, ita etiam puer valet. Et quemadmodum
 quae e terra gignuntur e terra nutriuntur, quae et eodem
 quo terra se habent modo. Semen enim cum in terram de-
 missum fuerit, humore quodam ab ipsa impletur, cum cu-
 jusvis generis humorem terra in se contineat, quo quae ex
 ea nascuntur nutrire possit. At semen humoris plenum flatu
 distenditur et intumescit, et vis quae in semine levissima est
 ab humore cogitur, illaque vi spiritus coacta et humore in
 folia verso semen rumpit et primum folia foras emergunt.
 Quae cum emerferint, ubi amplius ab humore, qui in se-
 mine inest, nutriri non possunt, tum folia inferiore parte

Ed. Chart. V. [318. 319.] Foef. I. 242. Ed. Lind. I. (149. 150.)
 ταί τε ἐς τὸ κάτω τὸ τε σπέρμα καὶ τὰ φύλλα, καὶ βιώμε-
 ρον ὑπὸ τῶν φύλλων μεθίησι τῆς δυνάμιος ἐς τὸ κάτω, ἢ
 ἐν αὐτῷ ὑπολείπεται διὰ τὴν βαρῦτητα. καὶ γίνονται ῥίζαι
 ἐκ τῶν φύλλων διατεταμένα. ὁκόταν δὲ κάτω βεβαίως ῥιζω-
 θῇ τὸ φυτόν, καὶ τὴν τροφήν ἀπὸ τῆς γῆς ποιήσῃται, τότε ἤδη
 ἠφάνισται πᾶν καὶ ἀνήλωται ἐς τὸ φυτόν, πλὴν τοῦ λεπυρίου,
 ὅτι στερεώτατόν ἐστιν. αὐθις δὲ τὸ λεπύριον σαπὲν ἐν τῇ
 γῇ ἄδηλον γίνεται χρόνῳ δὴ καὶ ὄξουται τινα τῶν φύλλων.
 ἐκ σπέρματος γοῦν ἅτε ἀφ' ὑγροῦ γενόμενον, τέως μὲν ὑπα-
 λὸν ἔη καὶ ὑδαρὲς, εἰς αὐξήσιν ὠριμημένον καὶ ἐς τὸ κάτω
 καὶ ἐς τὸ ἄνω, οὐ δύναται τὸν καρπὸν ἐκβάλλειν. οὐ γάρ
 ἐστὶν αὐτῷ δύναμις (150) ἰσχυρὴ καὶ πείρα ἐξ ἧς τὸ σπέρ-
 μα συστραφήσεται. ὁκόταν δὲ στερεωθῇ μᾶλλον καὶ ῥιζωθῇ
 τὸ πεφυκὸς ὑπὸ χρόνου, τότε ἤδη καὶ φλέβας ἴσχει εὐρείας
 καὶ ἐς τὸ ἄνω καὶ ἐς τὸ κάτω. καὶ τότε δὴ ἐκ τῆς γῆς ἔλκε-
 ται οὐκ ἔτι ὑδαρὲς, ἀλλὰ παχύτερον καὶ πιότερον καὶ πλεῖον.
 τὸ δὴ θερμοαινόμενον ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἐκίχῃ ἐς τὰ ἄκρα [319]

rumpuntur, ipsūque a foliis coactum vim suam, quae in eo
 propter gravitatem est reliqua ad inferiora demittit et ex fo-
 liis oriuntur radices ex iisque dependent. Ubi vero planta
 firmas radices in terram jecerit, ex eaque alimentum sum-
 pserit, tum sane totum evanescit, et in plantam, excepto
 cortice, qui solidissimus est, absumitur. Qui rursus etiam
 in terra putrescens progressu sane temporis evanescit et
 folia quaedam in ramos funduntur. Ex semine igitur utpote
 ex humido ortum, quamdiu quidem molle et aquosum fue-
 rit, ad incrementum tum inferiore tum superiore parte fer-
 tur et nullum fructum edere potest. Neque enim facultas
 valida et pinguis ei inest, ut ex eo semen cogatur. Ubi
 vero temporis successu soliditatem majorem acceperit et fir-
 miores radices egerit, tum jam etiam venas amplas tum
 superiore tum inferiore parte obtinent, tuncque sane ex
 terra non amplius aquosum attrahit, sed crassius, pinguis
 et copiosius, quod a sole calefactum in extremitates effe-
 vescit et fructus nascitur, cum eo ex quo ortum est cogna-

Ed. Chart. V. [319.]

Fœs. I. 242.

Ed. Lind. I. (150.)

καὶ γίνεται καρπὸς, κατὰ τὸ ξυγγενὲς ἐξ ὁμοίου καὶ ἐγένετο. καὶ πολὺς ἐξ ὀλίγου διὰ τούτου γίνεται, ὅτι ἔλκει ἕκαστον τῶν φυομένων ἐκ τῆς γῆς δύναμιν πλείονα ἢ ἐξ οὗ ἐγένετο. καὶ ἐκτῆ οὐ κατὰ ἓν, ἀλλὰ κατὰ πολλά. ὁκόταν δὲ ὁ καρπὸς ἐκζέσῃ, τρέφεται ὑπὸ τοῦ φυομένου. ἔλκων γὰρ τὸ φυόμενον ἀπὸ τῆς γῆς τῷ καρπῷ ἐκδίδωσιν. ὁ δὲ ἥλιος πέσσει καὶ στερεοῖ τὸν καρπὸν, τὸ ὑδαρέστερον πρὸς ἑαυτὸν ἔλκων ἀπ' αὐτοῦ. καὶ ταῦτα μὲν εἰρηταί μοι περὶ τῶν ἐκ σπέρματος φυομένων ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τοῦ ὕδατος· τὰ δὲ ἐκ φυτευτηρίων, ἀπὸ δένδρων δένδρα γίνεται τρόπῳ τοιῷδε. τρώμα ἴσχει ὁ κλάδος ἐν τῷ κατωτάτῳ πρὸς τὴν γῆν, ἢ ἀπὸ τοῦ δένδρου ἐκλάσθη, ὅθεν αἱ ῥίζαι ἀφίενται. τρόπῳ δὲ τοιούτῳ μεθίενται· ὁκόταν τὸ φυτόν τὸ ἐν τῇ γῇ ἐνεὸν ἱκμάδα λάβῃ ἀπὸ τῆς γῆς, οἰδέει καὶ πνεῦμα ἴσχει, τὸ δὲ ὑπὲρ τῆς γῆς οὐδέπω. τὸ δὲ πνεῦμα καὶ ἡ ἱκμάς συστρέψασα ἐν τῷ κάτω τοῦ φυτοῦ τὴν δύναμιν, ὅση ἦν βαρυτάτη, ἐθῆξεν εἰς τὸ κάτω, καὶ γίνονται ἐξ αὐτοῦ ῥίζαι ἀπαλαί. ὁκόταν δὲ ἐς τὸ κάτω λάβῃται, τότε δὴ ἔλκει ἐκ τῆς ῥίζης ἱκμάδα καὶ διαδίδωσι τῷ ὑπὲρ γῆς

tionem habens, multusque ex paucis oritur, quod quae e terra nascuntur, copiosiore ex ea vim trahant quam ex quo orta sunt, neque uno in loco, sed pluribus effervescunt. Quo ex fervore prodiens foetus planta sua nutritur, quae quicquid ex terra trahit, in fructum transfert. Sol autem ab ipso aquosum ad se alliciens, fructum coquit et solidiorem reddit. Atque haec a me quidem dicta sunt de his, quae ex semine de terra et aqua producuntur. At deplantatis in terram furculis, ex arboribus aliae arbores hunc in modum producuntur. Ramus in infirma ad terram parte, qua ab arbore evulsus est, vulnus habet et unde radices prodeunt, quod hoc fit modo. Cum planta in terram defixa, ab ea humorem acceperit, intumescit et spiritum concipit, quod non facit quod terrae supereminet. Spiritus autem et humor, collecta in inferiore plantae parte vi, efficiunt ut quod gravissimum est deorsum erumpat, ex eoque tenerae radices oriuntur. Quod cum inferiore parte acceperit, tunc sane ex radice attractum humorem ei quod

Ed. Chart. V. [319.] Foes. I. 242. 243. Ed. Lind. I. (150. 151.)
 εόντι. καὶ τότε δὴ (151) αὐθις τὸ ἄνω οἰδέει καὶ πνεῦμα
 ἴσχει || καὶ ὅση δύναμις ἐν τῷ φυτῷ κούφη ἔνεστι ξυστρα-
 φεῖσα φύλλα γινομένη βλαστάνει καὶ ἐς τὸ ἄνω ἤδη τὴν αὐ-
 ξησιν ποίεσται καὶ ἐς τὸ κάτω. οὗτοις ἐς τὸ ἐναντίον ξυμβαί-
 νει ἤδη τῶν ἐκ τοῦ σπέρματος γινομένων καὶ τῶν ἐκ τοῦ
 φυτευτηρίου περὶ τοῦ βλαστοῦ. πρότερον γὰρ ἐκ τοῦ σπέρ-
 ματος τὸ φύλλον ἀνατέλλει· ἔπειτα αἱ ῥίζαι εἰς τὸ κάτω
 ἀφίενται. τὸ δὲ δένδρον ῥιζοῦται πρῶτον· ἔπειτα φυλλοῦται
 διὰ τούδε, ὅτι ἐν μὲν τῷ σπέρματι αὐτῷ ἱμάδος πλήθος ἔνε-
 στι, καὶ ἐν τῇ γῆ παντὶ εἶντι τροφή ἔνεστι τὸ πρῶτον τῷ
 φύλλῳ ἀρχέουσα, ὅθεν τὸ φύλλον θρέφεται μέχρις ἂν ῥιζο-
 θῇ· ἐν δὲ τῷ κλάδῳ οὐ γίνεται. οὐ γὰρ γίνεται ἐξ ἐτέρου
 ὅθεν τὸ φύλλον τὸ πρῶτον τροφήν ἔξει· ἀλλ' αὐτὸς ὁ κλά-
 δος ἐστὶν ὡσπερ καὶ τὸ δένδρον ἔχει· καὶ τοῦτο ὑπὲρ γῆς
 ἐστι πολὺ. ὥστε οὐκ ἂν δύρατο ὑπὲρ γῆς εἶν ἱμάδος πλη-
 σθῆναι, εἰ μὴ ἐκ τοῦ κάτω μεγάλη τις δύναμις ἐλθοῦσα τῷ
 ἄνω ἐκδώσει τῆς ἱμάδος. καὶ πρῶτον τὸ φυτευτήριον ἀνάγ-
 κη ἐστὶν ἐωντῷ τροφήν ποιήσασθαι ἀπὸ τῆς γῆς τῆσι ῥί-

supra terram eminent, transmittit, tuncque certe superiore parte intumescit et spiritum concipit et collecta facultate quae in planta levis inest folia germinant, jamque tam superiore quam inferiore parte incrementum capessit. Sic jam contrario modo germinant quae ex semine et quae ex taleis in terram defixis proveniunt. Prius enim ex semine folium oritur, deinde radices ad inferiora demittuntur. At arbor primum radices agit, deinde folia accipit, quandoquidem in ipso semine humoris copia inest, et ei quod terra continetur tantum per initia alimenti suppetit quantum ad alendum folium satis sit, donec radices jecerit. Quod in talea non contingit. Neque enim ex alio nascitur unde folium primum alatur, verum ramus ipse arboris loco est, ejusque magna pars supra terram prominet, ut proinde humore repleri nequeat, nisi ex inferioribus partibus magna vis quaedam proveniat, quae ad superiora humorem transmittat. Et primum quidem necesse est taleam e terra sibi ad radices alimentum subministrare, deinde a terra attractum

Ed. Chart. V. [319. 320.] Foef. I. 243. Ed. Lind. I. (151. 152.)
 ζῆσι· ἔπειτα οὕτως ἀπὸ τῆς γῆς ἔλκον ἄνω ἀποδιδόναι καὶ
 φύλλα ὀρμησάμενοι εἰς βλαστὸν τε καὶ αὐξήσιν. ὅταν δὲ αὐξηται
 τὸ φυτὸν, ὀξοῦται ὑπ' ἀνάγκης τοιῆσδε, ἣν ἐρέω, ὁκίταν ἱκ-
 μάδος αὐτῷ πλεῖον προσγένηται ἐκ τῆς γῆς ἐλκομένης ὑπὸ
 τοῦ πλήθεος, ῥήγνυσιν ἢ ἂν πλείστη ἔῃ, καὶ ταύτη ὀξοῦται
 τὸ φυτὸν. αὐξεται δὲ καὶ ἐς τὸ εὖρος καὶ ἐς τὸ ἄνω καὶ ἐς
 τὸ κάτω διὰ (152) τόδε, ὅτι τὸ κάτω τῆς γῆς τοῦ μὲν χει-
 μῶτος θερμὸν ἐστὶ, τοῦ δὲ θέρους ψυχρόν. τοῦτο δὲ διὰ τόδε
 ἐστίν, ὅτι ἡ γῆ ἱκμαλέη ἐστὶν ἐν χειμῶνι ὑπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ
 ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντος καὶ πιέζεται ἐφ' ἑωυτῇ, ἅτε βα-
 ρυτέρας οὔσης τῆς ἱκμάδος. πυκνότερη δὲ ἐστὶν ὑπὸ τούτου
 καὶ οὐκ ἔχει διαπνοὴν οὐδεμίην. οὐ γὰρ ἔτι ἔνεστι τὸ ἀραιὸν
 μέγα καὶ διὰ τοῦτο τὸ κάτω τῆς γῆς τοῦ χειμῶτος θερμὸν
 ἐστὶ. καὶ γὰρ ἡ κόπρος ἢ νεραγμένη μὲν εὐθερμοτέρα ἐστὶν
 ἢ ἡ ἀραιή ἐοῦσα, καὶ ἄλλως τὰ μὲν ἱκμαλέα καὶ πεπιεσμένα
 ὑπὸ σφῶν αὐτῶν ἐκθερμαίνεται καὶ ἐν τάχει κάρτα ὑπὸ τῆς
 θερμοσύνης συγκαίόμενα σήπεται. οὐ γὰρ δίδεισι τὸ πνεῦμα δι'
 αὐτῶν, ὅτε πυκνῶν ἐόντων. ἦν δὲ ξηρὰ ἔῃ καὶ ἀραιῶς κεί-
 μενα, πολλῶν ἥσσω θερμαίνεται καὶ σήπεται. [320] οὕτω δὲ

furfum transmittere, indeque folia erumpere et incrementum.
 Cum autem planta incrementum ceperit, ista de causa ne-
 cessario ramos emittit. Ubi magnam humoris copiam e terra
 attraxerit, prae copia erumpit, qua parte abundat, illicque
 planta ramos emittit. Incrementum autem et in latum tum supra
 tum infra, quod terrae inferiora hieme quidem sint calida,
 aestate vero frigida. Quod ea de causa contingit, quoniam
 terra hieme imbribus e caelo delabentibus madet, iisque
 gravioribus existentibus in sese comprimitur, ideoque den-
 sior evadit et nullam prorsus transpirationem habet. Neque
 enim amplius magna raritas adest, ideoque terrae inferior pars
 hieme calida est. Nam et finium densius pressum majorem in se
 calorem habet quam quod raram est, praetereaque hume-
 cta quidem et compressa per se ipsa incalescunt et a calore
 exusta putrescunt, quod, cum densa sint, per ea spiritus
 permeare nequeat. Sicca vero et rara multo minus inca-
 lescent et putrescunt. Sic etiam triticum et hordeum hu-

Ed. Chart. V. [320.] Foss. I. 243. Ed. Lind. I. (152. 153.)
 καὶ πυροὶ καὶ κριθαὶ ροτερά ἐόντα καὶ βεβρογμένα, εὐθερ-
 μότερά ἐστιν ἢ εἰ ξηρά εἴη καὶ ἀραιῶς κείμενα. καὶ ἱμάτια
 συνδεδεμένα καὶ κατεσφηνωμένα ἰσχυρῶς δορικὰ κατακαίεται
 ὑπὸ σφῶν αὐτῶν, ὡς ἐγὼ ἤδη εἶδον, ὥσπερ ὑπὸ πυρὸς ἐκ-
 καίεται καὶ τᾶλλα εἴ τις θέλοι ἐνθυμηθῆναι, πάντα ὅσα πε-
 πίεσται ὑπὸ σφῶν αὐτῶν, θερμότερα εὐρήσει ἢ τὰ ἀραιῶς
 κείμενα· οὐ γὰρ ἔχει ἀναπνεῖν ψυχρὸν ὑπὸ τῶν ἀνέμων. οὐ-
 τω δὲ καὶ τῆς γῆς κάτω πλείης εὐούσης καὶ αὐτῆς ὑπ' ἐωυτῆς
 πεπιεσμένης, ἅτε βαρείης καὶ πυκνῆς εὐούσης, ὑπὸ τῆς ἰκμά-
 δος θερμαίνεται ἐν χειμῶνι. οὐ γὰρ ἐστιν αὐτῆς διαπνοή οὐ-
 δείς τοῦ θερμοῦ. ἄλλ' ὁκόταν πέση ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸ ὕδωρ
 ἐς αὐτήν, (153) ὅταν ἀποπνέη ἐν τῇ γῇ ἀπ' αὐτοῦ, οὐ δίεσι
 πρόσω, ἅτε πυκνῆς εὐούσης τῆς γῆς· ἀλλ' ἢ προῆ ὀπίσω ἐς
 τὸ ὕδωρ ἔρχεται. καὶ διὰ τοῦτο αἰ πηγαὶ καὶ ἡ θάλασσα θερ-
 μότερα εἶσι τοῦ χειμῶνος καὶ μείζους ἢ τοῦ θέρους· ἐτι ἀπο-
 πνέοντός τοῦ πνεύματος ὀπίσω ἔρχεται ἐς τὸ ὕδωρ, ἅτε τῆς
 γῆς πυκνοτέσης εὐούσης καὶ οὐ διείσεως δι' αὐτῆς τὸ πνεῦμα.
 καὶ τὸ ὕδωρ πολὺ ἐὼν ἢ ἂν τύχη, τοῦτο δὴ ῥήγνυσι χωρεόν,

midum et madefactum multo citius incalescit quam si sic-
 cum fuerit et rarum. Quin et vestes pelliceae vehementer
 colligatae et compressae per se exuruntur, velut ego vidi,
 non secus ac si igne conflagrarint. Ac si cui reliqua in con-
 siderationem adhibere placeat, is ea omnia quae compressa sunt
 calidiora ex se comperiet quam quae laxius sunt composita,
 cum perflari nequeant. Sic quoque cum terrae inferiora hu-
 more plena sint, ipsaque, cum humore gravis sit et densa,
 per se comprimatur, per hiemem incalescit, quod nullam
 prorsus habeat caloris perspirationem. Verum posteaquam
 de coelo aqua in ipsam delapsa fuerit, in eaque spiritum
 excitavit, is ultra propter terrae gravitatem permeare non
 potest, sed contra in aquam fertur, eamque ob causam et
 fontes et mare hieme quam aestate tum calidiores tum co-
 piosiores sunt. Excitatus namque spiritus, cum propter
 terrae densitatem per eam permeare nequeat, in aquam con-
 vertitur, quae sua copia quocumque fertur, eo prorumpit,

Ed. Chart. V. [320.] Γοεφ. I. 243. 244. Ed. Lind. I. (153. 154.)
 καὶ ὁδὸν οἱ αὐτῶ ποιέται εὐρυτέραν ἢ εἰ ὀλίγον εἶη. τὸ γὰρ
 ὕδωρ ἐν τῇ γῆ οὐκ ἔστηκεν, ἀλλ' αἰεὶ χωρεῖ εἰς τὸ κάτω. εἰ
 δὲ διέησι τοῦ χειμῶνος ἀπὸ τοῦ ὕδατος τὸ πνεῦμα ἢ γῆ
 δὲ ἐωυτῆς, ἔλασσον τὸ ὕδωρ ἐχώρειεν ἐξ αὐτῆς καὶ αἱ πηγαὶ
 οὐκ ἂν ἦσαν τοῦ χειμῶνος μεγάλαι. || πάντα ταῦτα εἰρηταί
 μοι ὅτι τῆς γῆς τὸ κάτω θερμότερον φαίνεται ἐὼν τοῦ χει-
 μῶνος ἢ τοῦ θέρους. νῦν δὲ θέλω εἰπεῖν ὅτι τοῦ θέρους τὸ
 κάτω τῆς γῆς ψυχρότερον φαίνεται ἐὼν ἢ τοῦ χειμῶνος. ἡ
 γῆ τοῦ θέρους ἀραιή ἐστι καὶ κούφη, ἅτε τοῦ ἡλίου σφοδρό-
 τερον προσβάλλοντος καὶ ἔλκοντος ἀπ' αὐτῆς πρὸς ἐωυτὸν
 τὰς λιμάδας. ἔχει δὲ ὕδωρ ἢ γῆ ἐν αὐτῇ αἰεὶ πλεον ἢ ἔλασ-
 σον. τὰ δὲ πνεύματα ἡμῖν ἐστι πάντα ἀφ' ὕδατος. τούτου
 δὲ πέρι ἐπιδείξω συμβάλλεσθαι, ὅτι οὕτως ἔχει. ἀπὸ γὰρ τῶν
 ποταμῶν πάντων πνεύματα χωρεῖ ἐκάστοτε καὶ τῶν νεφῶν.
 τὰ δὲ νεφεα ἐστὶν ὕδωρ ξυνεχές ἐν ἀέρι, καὶ τότε δὴ ἡ γῆ
 ἀραιή ἐστι καὶ κούφη τοῦ θέρους καὶ ὕδωρ ἐν αὐτῇ ἔχουσα·
 καὶ τὸ ὕδωρ ῥεεῖ εἰς τὰ κατάντηα· χωρέοντος δὲ τοῦ ὕδατος
 αἰεὶ (154) ἀποπνέει αὐτόθεν ἕτερον ἐξ ἑτέρου πνεῦμα. τὸ δὲ

viamque sibi ampliorem facit, quam si modica esset. Neque enim aqua in terra consistere potest, sed semper in declivem locum fertur. Quod si spiritum ex aqua proveniente terra per hiemem transmitteret, paucior ex ipsa aqua prodiret, neque per hiemem fontes crescerent. Atque ista omnia eo a me dicta sunt, quo terrae inferiora hieme quam aestate calidiora esse constet. Nunc vero dicendum est cur terrae inferiora aestate quam hieme frigidiora esse conspiciantur. Terra aestate rara est et levis, nimirum cum sol vehementius irruat et omnem ad se ex ea humorem attrahat. Aquam autem plus minusve terra semper in se continet. Spiritus vero omnes nobis ex aquis proveniunt. Quod ita se habere efficiam ut conjicere possis. Ex omnibus enim fluminibus et nubibus semper spiritus prodeunt. Sunt autem nubes aqua in aëre continua. Ac tunc sane terra per aestatem rara est et levis, aquamque in se continet quae in declive profluit, eaque decurrente, alius ex alio spiritus inde

Ed. Chart. V. [320.] Foes. I. 244. Ed. Lind. I. (154.)
 ἀποπνεόν δια τῆς γῆς ἔρχεται κούφης καὶ ἀραιῆς εἰσότης καὶ
 ψυχρὸς τῇ γῇ ποιεῖ. καὶ αὐτὸ τὸ ὕδωρ συμψύχεται. ἔχει δὲ
 οὕτως ὡσπερ εἴ τις ἐν ἀσκῷ ὕδωρ ἐνδὸν ἀποπιέσειεν ἰσχυρῶς
 καὶ παραπνοῆν τῷ ὕδατι ποιήσειεν ῥύγματι βελόνης ἢ μικρῷ
 μείζονι, καὶ τὸν ἀσκὸν κρεμάσας αἰωροίη, οὐδὲν διὰ τοῦ τε-
 τρημένου πνεῦμα χωρήσει, ἀλλ' ὕδωρ. οὐ γὰρ ἔχει εὐρυχωρίην
 ἢ ἀποπνεύσεται τὸ ὕδωρ. ὥδε δὴ ἔχει καὶ τοῦ χειμῶνος τῇ
 ὕδατι ἐν τῇ γῆ. ἦν δὲ τῷ ὕδατι ἐν τῷ ἀσκῷ τὴν εὐρυχωρίην
 ποιήσης, καὶ κρεμάσας αἰωροίης τὸν ἀσκὸν, πνεῦμα διαχωρή-
 σει διὰ τοῦ τετρημένου. εὐρυχωρίη γὰρ ἐστὶ τῷ πνεύματι ἀπὸ
 τοῦ ὕδατος κινεῦματι διαχωρεῖν διὰ τοῦ ἀσκοῦ. καὶ διὰ
 τοῦ τετρημένου τὸ πνεῦμα διὰ τόδε διίεισιν. ὥδε δὴ ἔχει καὶ
 τοῦ θέρους ἐν τῇ γῇ τῷ ὕδατι. εὐρυχωρίη γὰρ ἐστὶν αὐτῷ,
 ἅτε τῆς γῆς ἀραιῆς εἰσότης καὶ τοῦ ἡλίου ἔλκοντος ἀπ' αὐτῆς
 τῆς ἰκμάδος πρὸς ἑαυτὸν, καὶ διίεισα τὸ πνεῦμα, ἅτε ψυχρὸν
 ἐὸν ἀπὸ τοῦ ὕδατος δι' αὐτῆς ἀραιῆς εἰσότης καὶ κούφης. διὰ
 τοῦτο ψυχρὸν ἐὸν αὐτῆς τὸ κάτω τοῦ θέρους, καὶ τὸ ὕδωρ
 μᾶλλον τοῦ πνεύματος τοῦ ἐν τῇ γῇ ψυχροῦ ἐόντος καὶ αὐτὸ

semper excitatur. Is autem spiritus per terram levem et
 raram fertur, terramque ita refrigerat, ut simul quoque aqua
 perfrigeretur. Exempli gratia, veluti si quis aquam utre con-
 tentam vehementer premat et per acus puncturam, vel
 paulo minorem, aquae perspiramentum exhibeat, utremque
 in sublimi suspendat, spiritus quidem nullus, sed aqua tan-
 tum per foramen prodibit, quod amplum satis spatium quo
 exhalet aqua non habeat. Ad eundem sane modum aqua
 in terra per hiemem se habet. Quod si utre sublimi suspenso,
 aquae in eo contentae amplius spatium concesseris, per fo-
 ramen spiritus exhibit. Spatium enim amplius quo per utrem
 exeat, aqua mota habent, eamque ob causam per foramen
 spiritus pervadit. Sic certe per aestatem in terra aqua
 se habet. Amplum enim satis locum ob terrae rari-
 tatem obtinet, quodque sol ab ea ad se humorem attrahit,
 ipsaque terra spiritum frigidum ab aqua excitatum; cum rara
 sit et levis, per se transmittit. Ideoque pars ejus inferior fri-
 gida existit, quin et aqua multo magis quam spiritus in terra
 frigidus, ipsaque in sese et in terram spiritum immittit. Si-

Ed. Chart. V. [320, 321.] Foef. I. 244. Ed. Lind. I. (154, 155.) ἀφήσιν ἐς ἑωυτὸ τὸ πνεῦμα καὶ ἐς τὴν γῆν. καὶ ἅμα τὸ ἀντλεόμενον ἐν τῷ φρέατι αἰεὶ διακινεῖ τὸ πνεῦμα [321] ὡσπερ ῥιπὶς, καὶ ποιεῖ αὐτὸ ψῆχος παρέχειν τῷ ὕδατι. τὸ δὲ μὴ ἀντλεόμενον τοῦ ὕδατος τοῦ θέρους, ἀλλ' ἐστήκος, πυκνὸν ἔον, οὐχ ὁμοίως δέχεται τὸ πνεῦμα (155) ἐς ἑωυτὸ ἀπὸ τῆς γῆς· οὐδ' ἐς τὴν γῆν ἀφ' ἑωυτοῦ ἀποδίδωσι, καὶ ἅμα ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἀέρος οὐ σικιδναμένου ἐν τῷ φρέατι, ἀλλὰ στασίμου ἔοντος, θερμαίνεται πρῶτον αὐτοῦ τὸ ἐπιπολῆς· ἔπειτα τὸ ἕτερον ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ ἐς τὸ κάτω διαδίδωσι τὴν θερμασίην. καὶ διὰ τοῦτο τὸ μὴ ἀντλεόμενον ὕδωρ τοῦ θέρους θερμότερόν ἐστι τοῦ ἀντλεομένου. αἶ. τε πηγαι αἶ βαθῆαι μάλα τοῦ θέρους αἰεὶ ψυχραὶ εἰσι. καὶ ἀρυσθὲν τὸ ὕδωρ τοῦ χειμῶνος τῆς γῆς θερμῆς ἐούσης, ἐκ ταύτης τὸ μὲν παραντίκα θερμόν ἐστιν, ὅταν δὲ χρόνος διῆ, ψυχρόν ἐστιν ὑπὸ τοῦ ἡέρος δηλονότι γερόμενον, ψυχροῦ ἔοντος. ἐξαερούται γὰρ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου καὶ τὸ πνεῦμα δι' αὐτοῦ διηθεῖ, καθάπερ καὶ τὸ ἀντλεόμενον ὕδωρ τοῦ θέρους, ὁκόταν ἀρυσθῆ, ψυχρόν αὐτίκα ἐστί. θερμόν δὲ γίνεται διὰ τόδε, ὅτι τῆς γῆς ἀραιῆς ἐούσης καὶ πνεύματος ἔοντος ἐν αὐτῇ ψύχεται· ὅταν δὲ ἀρυσ-

mul quoque aquam quae ex puteo hauritur, semper spiritus velut flabellum agitatur qui et aquae frigiditatem inducit. Quae vero non hauritur aestate, sed immota manens densatur, ea neque perinde ut illa spiritum a terra in sese suscipit, neque ex sese in terram transmittit, simulque a sole et aere per puteum minime disperso, sed stabili manente, summa ejus superficie primum incalescit, deinde altera pars alteri ad imum usque caliditatem summam communicat. Eaque causa est cur aqua quae aestate non hauritur, sit calidior. Quin. et fontes multum profundi aestate semper frigidi sunt, et aqua ex iis per hiemem hausta, quando terra calet, ea quidem calida est, intercedente vero tempore frigida est, ab aere scilicet frigido refrigerata. A vento quippe perflatur et per eam spiritus percolatur. Quemadmodum etiam aqua per aestatem protinus ac hausta fuerit frigida est, eamque ob causam calescit. Refrigeratur siquidem quod terra rara sit et spiritum in se contineat. At postquam

Ed. Chart. V. [321.] Foef. I. 244. 245. Ed. Lind. I. (155. 156.)
 σθέντι χρόνος ἐγγένηται, σπάσιμον γίνεται καὶ θερμὸν ὄρα-
 ται. Θερμαίνεται γὰρ ὑπὸ τοῦ ἡέρος θερμοῦ ἐόντος, ὡσπερ
 καὶ τὸ μὴ ἀντλεόμενον ὕδωρ ἐν τῷ φρέατι τοῦ θέρους διὰ
 τοῦτο θερμὸν γίνεται. ταῦτα μὲν ἐς τοῦτό μοι εἴρηται. ἀνα-
 λήψομαι δὲ αὐθις ὅτι τοῦ θέρους τὸ κάτω τῆς γῆς ψυχρὸν
 ἐστι, τοῦ δὲ χειμῶνος θερμὸν· τὸ δὲ ἄνω τῆς γῆς τοῦναντίον
 τούτου. καὶ δεῖ τῷ δένδρῳ μὴ δύο θερμὰ ὁμοῦ προσγίνεσθαι,
 μηδὲ δύο ψυχρὰ ὁμοῦ, ἢν μέλλῃ ὑγιαίνειν· ἀλλ' ἢν μὲν ἐκ
 τοῦ ἄνωθεν προσγίνηται θερμὸν, || ἐκ τοῦ κάτωθεν δεῖ ψυ-
 χρὸν αὐτῷ προσγίνεσθαι καὶ (156) πάλιν ἢν ἐκ τοῦ ἄνω-
 θεν προσγένηται ψυχρὸν, ἐκ τοῦ κάτωθεν δεῖ θερμὸν αὐτῷ
 προσγίνεσθαι. αἶ τε ῥίξαι ὅταν ἐλκύσῃσι, τῷ δένδρῳ προσ-
 διδώσῃσι καὶ τὸ δένδρον τῆσι ῥίξῃσι. καὶ γίνεται οὕτω ταμι-
 εῖη καὶ ψυχροῦ καὶ θερμοῦ, ὡσπερ τῷ ἀνθρώπῳ ἐσιόντων ἐς
 τὴν κοιλίην σιτίων, ὅσα πεσσομένα θερμαίνει, δεῖ ψύξιν ἀπο-
 δεδόσθαι ἀπὸ τοῦ πότου, οὕτω καὶ τῷ δένδρῳ δεῖ ἀνταπο-
 δίδοσθαι ἐκ τοῦ κάτω πρὸς τὸ ἄνω καὶ ἀνάπαλιν. καὶ αὔξε-
 ται τὸ δένδρον καὶ ἐς τὸ ἄνω καὶ ἐς τὸ κάτω διὰ τόδε,

hausta fuerit, si tempus intercedat, quia immota manet, ca-
 lida conspicitur. Incalescit siquidem ab aëre calido, non
 secus ac putealis aqua per aestatem, quae non hauritur, ob
 id ipsum calida redditur. Ac ista quidem hac de re a me
 dicta sunt. Rursus autem repetam quod inferior terrae pars
 aestate frigida est, hieme vero calida, superior autem ter-
 rae pars contrario se habet modo. Neque arbori opus est,
 si modo valere debeat, geminum simul calorem aut frigus
 adesse. Verum si superiore quidem parte calor adsit, infe-
 riore refrigerari oportet, contraque si superiore parte frigus
 accedat, eam inferiore parte incalescere necesse est. Ac
 radices ubi attraxerint, arbori communicant arborque ra-
 dicibus, sicque calidi et frigidi mutua sit dispensatio. Atque
 haud aliter quam in homine ingestis in ventriculum cibis,
 qui dum concoquantur calefaciunt, frigiditatem a potu
 reddi oportet, sic et in arbore mutua quaedam retributio
 ex imis ad summa et contra fieri debet. Ideoque tum infe-
 riore tum superiore parte arbor increfcit, quod alimentum

Ed. Chart. V. [322.] Poëf. I. 245. Ed. Lind. I. (156. 157.)
 ὅτι ἡ τροφή ἐστὶ καὶ ἐκ τοῦ κάτωθεν καὶ ἐκ τοῦ ἄνωθεν. καὶ
 ἕως μὲν ἂν ἀπαλὸν ἔῃ σφόδρα, οὐ καρποφορεῖ· οὐ γὰρ ἐστὶν
 αὐτῷ πίεωσι δύναμις οὐδὲ παχείη, ἥτις ἐς καρπὸν ξυμβάλλε-
 σθαι οἷη τέ ἐστιν· ὁκόταν δὲ χρόνος ἐγγένηται, τότε ἤδη ἐν
 αὐτῷ αἱ φλέβες εὐρεῖαι γινόμεναι ποιῶνται ἐν αὐτῷ ἐκ τῆς
 γῆς πίεωσιν καὶ παχείην τὴν ῥύσιν. ὁ δὲ ἥλιος διαχέων αὐ-
 τὴν ποιεῖ ἐκζεῖν ἕτε κούφην ἐοῦσαν, ἐς τὰ ἄκρα καὶ καρ-
 ποῦσθαι. καὶ τὴν μὲν λεπτήν ἰκμάδα ἀπὸ τοῦ καρποῦ ἀπο-
 φέρει, τὴν δὲ παχείην πέσπων ὁ ἥλιος καὶ θερμαίνων γλυ-
 καίνει. τὰ δὲ οὐ καρποφορέοντα τῶν δεινδρέων οὐκ ἔχει πῖαρον
 ἐν αἰτοῖσιν, ὅσον ἐς τὸν καρπὸν ἐκδύσεται. τὸ δὲ πᾶν δέν-
 δρον ὁκόταν ὑπὸ χρόνου στερεωθῆ καὶ λάβηται ἐκ τοῦ κάτω
 τῆσι ῥίζησιν, ἤδη βεβαίως πέπαυται αὐξόμενον πάντη· ὁκό-
 σοισι δὲ ἐς δένδρεα ὑφ' ἐτέρων δεινδρέων ὀφθαλμοὶ ἐνετέθησαν
 καὶ δένδρεα γινόμενα ἐν τοῖσι δένδρεσι, ζῆ καὶ καρποφορεῖ καρ-
 πὸν οὐχ ὅμοιον οἷσιν ἐγκείμενύ ἐστιν. τρώπων τοιῶδε τοῦτο γί-
 (157)νεται. ξυμβαίνει τῷ ὀφθαλμῷ πρῶτον μὲν βλαστῆναι.
 τροφήν γὰρ εἶχε πρῶτον μὲν ἀπὸ τοῦ δεινδρέου, ἀφ' οὗ ἀπηνέχθη

ex inferioribus et superioribus partibus capessat. Et quam-
 diu tenella admodum fuerit, fructum non profert. Neque
 enim vis illi pinguis et crassa inest, quae ad fructum satis
 esse possit. Procedente vero tempore, tunc jam ampliores
 venae effectae, in eam ex terra pinguem et crassum humo-
 ris fluxum deducunt, quem sol dissuadens et cum levis sit,
 effervescentem in summas partes educit, fructumque pro-
 fert et ab eo tenuem quidem humorem deducit, crassio-
 rem vero concoquens et calefaciens condulcat. Quae vero arbores
 fructum non ferunt, non tantam habent in se pinguedinem,
 quae in fructum consumatur. Quaecunque autem arbor
 temporis spatio robur acceperit et firmas radices egerit, jam
 penitus omni ex parte crescere desinit. At vero arbores quae
 ex aliarum inoculatione proveniunt, eae non illarum simi-
 lem, in quas insitae sunt, fructum ferunt. Quod hoc modo
 contingit. Principio quidem oculus germinare incipit, cum
 siquidem alimentum habeat, primum quidem ab arbore a
 qua avulsus est, tum vero ab ea in quam insitus est. Ubi

Ed. Chart. V. [321. 322.] Gœf. I. 245. Ed. Lind. I. (157.)
 ἔπειτα ἐν ᾧ ἐτετέθη ὀκόταν δὲ βλάστηση, οὕτως μεθήσιν ἐς τὸ
 δένδρεον ῥίζας ἀπ' αὐτοῦ λεπτάς. καὶ πρῶτον ἀπαυρίσκειται ἀπὸ
 τῆς ἱκμάδος τῆς ἐν τῷ δενδρέῳ ἐνεούσης, ἐν ᾧ ἔγκειται [322]
 ἔπειτα χρόνου ἐγγενομένου ἀφήσει ῥίζας ἐς τὴν γῆν, διὰ τοῦ ἐν
 ᾧ ἐτετέθη καὶ ἀπαυρίσκειται ἀπὸ τῆς γῆς ἔλκον τὴν ἱκμάδα. καὶ
 τροφή αὐτῷ ἐκεῖθεν ἐστίν. ὥστε μὴ θαυμάζειν ἑτερόκαρπα εἶναι
 τὰ ἐνθετα τῶν δενδρέων. ζῆ γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς. ταῦτά μοι εἴρη-
 ται περὶ τῶν δενδρέων καὶ τῶν καρπῶν διὰ τούδε, ὅτι οὐχ
 οἷόν τε ἦν μοι τὸν λόγον ἡμιτέλεα καταλιπεῖν. ἀναβήσομαι
 δ' αὖθις ὀπίσω οὗ εἵνεκά μοι λόγου τάδε ἀμφὶ τῶνδε εἴρη-
 ται. γημί γὰρ τὰ ἐν τῇ γῇ φυόμενα πάντα ζῆν ἀπὸ τῆς γῆς
 τῆς ἱκμάδος, καὶ ὅπως ἂν ἡ γῆ ἔχη ἱκμάδος ἐν ἑωυτῇ, οὕτω
 καὶ τὰ φυόμενα ἔχειν. οὕτω καὶ παιδίον ζῆ ἀπὸ τῆς μητρὸς
 ἐν τῇσι μήτρησι. καὶ ὅπως ἂν ἡ μήτηρ ὑγιείης ἔχη, οὕτω καὶ
 τὸ παιδίον ἔχει. ἦν δὲ τις βούλεται ἐννοεῖν τὰ ῥηθέντα ἀμφὶ
 τούτων, ἐξ ἀρχῆς ἐς τέλος εὐρήσει τὴν φύσιν πᾶσαν παρα-
 πλησίην ἑοῦσαν τῶν τε ἐκ γῆς φυομένων καὶ τῶν ἐξ ἀνθρώ-
 πων. καὶ ταῦτά μοι ἐς τοῦτο εἴρηται. τὸ δὲ παιδίον ἐν τῇσι
 μήτρησιν ἔδν τῷ χεῖρε ἔχει πρὸς τοῖσι γένουσι καὶ τὴν κεφα-

pullularit, tenues ex se radices in arborem demittit, primum-
 que arboris humore, in quam insitus est, fruitur. Deinde
 temporis spatio radices in terram demittit per eam in quam
 insitus est, et attracto e terra humore fruitur, indeque ali-
 mentum sumit, ut proinde minime mirum videri debeat, si
 insitae arbores alios fructus proferant, cum e terra vivant.
 Haec quidem de arboribus et fructibus istam ob causam di-
 cta sunt, quod imperfecta oratio relinqui a me non debue-
 rit. Nunc vero ad ea revertar quorum gratia ista a me di-
 cta sint. Quae ex terra nascuntur, ea omnia ex terrae hu-
 more vivere assero, et quemadmodum terrae humor habet,
 ita et se habere quae ex ipsa oriuntur. Sic et puer in utero
 ex matre vivit, et ut valet mater, ita et puer. Quod si quis
 quae de illis dicta sunt ab initio ad finem usque secum re-
 putare volet, is eorum quae e terra nascuntur et hominum
 naturam per omnia similem esse comperiet. Ac de his fa-
 tis. At vero puer ubi in utero existit, manibus ad genas

Ed. Chart. V. [322.] Foesl. I. 245, 246. Ed. Lind. I. (157, 158.)
 λήν πλησίον τοῖν ποδοῖν. καὶ οὐκ ἔστιν ἀτρεκείη κρῖναι, οὐδ' ἂν ἴδῃς ἐν τῇσι μήτρησι τὸ παιδίον, πότερον τὴν κεφαλὴν ἄνω ἔχει ἢ κάτω. ἐκ δὲ (158) τοῦ ὀμφαλοῦ τεταμένοι εἰσὶν οἱ ὑμέτες, ἀντέχοντες αὐτό. νῦν δὲ ἐρωῶ τὴν διάγνωσιν, ἣν ἔφησιν ἀποφανεῖν ὀλίγω πρότερον, ὡς ἀνυστόν ἀνθρωπίνῃ γνώμῃ ἐμφανέα εὐῶσαν παντὶ τῷ θέλοντι εἰδέναι τούτου πέρι, ὅτι ἢ τε γονὴ ἐν ὑμέτι ἐστὶ, ἐπεὶ κατὰ μέσον αὐτῆς ὁ ὀμφαλός ἐστι, κακείνη πρῶτον τὴν προὴν ἔλκει ἐς ἐσωτὴν καὶ μεθίστησιν ἔξω, καὶ ἐκ τοῦ ὀμφαλοῦ ὑμέτες εἰσὶ καὶ τὴν ἄλλην φύσιν τοῦ παιδίου ἣν εἴρηκα ὧδε ἔχουσαν εὐρύσεις πᾶσαν μέχρις ἐς τέλος, ὅπως μοι ἐν τοῖσι λόγοισιν ἀποπέφανται, εἰ βούλεται τις τοῖσιν ἱστοροῖσιν ὁκόσοισι μέλλω λέγειν χρῆσθαι. || εἰ γὰρ τις ἐθέλει ὡς εἴκοσιν ἢ καὶ πλείοτα ὅπως ἐκλεπίσθαι, ὑποθεῖναι ἀλεκτορίσιν εἴτε δυσὶν εἴτε καὶ πλείοσι, καὶ ἐκάστης ἡμέρης ἀπὸ τῆς δευτέρας ἀρξάμενος μέχρι τῆς ὑστάτης ἢ ἐκλέψει τὸ ὄν, ὑφαιρέων καὶ καταγνύων, σκοπῶν εὐρύσει ἔχοντα πάντα κατὰ τὸν ἐμὸν λόγον, ὡς χυρὸς ὄρνιθος φύσιν ξυμβάλλειν ἀνθρώπου φύσει. ὅτι γὰρ ὑμέτες

adhaeret, caputque pedibus proximum habet, neque certo dignoscere queas, etiam si puerum in utero videas, utrum caput sursum an deorsum vergat. Verum quae eum sustinent membranae ex umbilico protenduntur. Nunc vero rationem eam explicabo, quam paulo antea me demonstraturum dixi, quae quantum humanum ingenium consequi potest, aperta est in iis omnibus qui ea de re nosse volunt, quod genitura membrana continetur, et in ejus medio umbilicus extat, per quem primum spiritum ad se attrahit et foras emittit, quodque ex umbilico membranae protenduntur. Quin et reliquam pueri naturam, velut a me demonstrata est, ita prorsus se habere comperiet qui his argumentis quae a me proferentur uti volet. Si quis enim ova viginti aut etiam plura gallinis duabus aut pluribus, ut excludantur, supponat, et singulis diebus a secundo exorsus ad ultimum usque, quo ovi putamen detrahetur, subtrahat, frangat, diligenter inspiciat, is eo quo dixi modo omnia se habere deprehendet, si modo avis naturam cum humana conferre-

Ed. Chart. V. [322, 323.] Foëf. I. 246. Ed. Lind. I. (158, 159.)
 εἰσὶν ἐκ τοῦ ὀμφαλοῦ τεταμένοι, καὶ τᾶλλα ὅποσα εἴρηται περὶ
 τοῦ παιδίου οὕτως ἔχοντα ἐν τῷ ὠτῷ τῷ ὀρνιθειῷ εὐρήσεις
 ἐξ ἀρχῆς ἐς τέλος. καίτοι ἦν τις μηδέπω εἶδε, θαυμάσει ἐν
 ὀρνιθειῷ ὠτῷ ἐνεόντα ὀμφαλόν. ἔχει δὲ ὦδε τάδε, καὶ ταῦτα
 δέ μοι ὦδε εἴρηται. ὁκόταν δὲ τῇ γυναικὶ ὁ τόκος παραγέ-
 νηται, ξυμβαίνει τότε τῷ παιδίῳ κινεομένῳ καὶ ὑσκαρίζοντι
 χερσὶ τε καὶ ποσὶ ῥῆξαι τινα τῶν ὑμένων τῶν ἔνδον. ῥαγέν-
 τος δὲ ἤδη ἑνὸς καὶ οἱ ἄλλοι (159) ἀκιδνοτέραν δύναμιν
 ἔχουσι. καὶ ῥήγγνται πρῶτον μὲν οἱ κείνου ἐχόμενοι· ἔπειτα
 ὁ ὕστατος. ὁκόταν δὲ ῥαγῶσιν οἱ ὑμέτες, τότε λύεται ἀπὸ
 τοῦ δεσμοῦ τὸ ἔμβρυόν· καὶ χωρεῖ ἐξω κλονηθέν. οὐ γὰρ
 ἐτι ἔχει σθένος τῶν ὑμένων προδόντων. οὐδὲ αἱ μήτραι δύ-
 ρανται ἐτι τὸ παιδίον ἴσχειν, τῶν ὑμένων, ὡς ἔφη, προδόν-
 των καὶ τούτων ἀπενεχθέντων. [323] προσλαμβάνοντά γάρ
 οἱ ὑμένες καὶ τῶν μητρῶν, ὁκόταν ἀμφὶ τὸ παιδίον ἐλίσσον-
 ται οὐ πολλῇ δυνάμει. ὁκόταν δὲ χωρήῃ τὸ παιδίον, βιῆται
 καὶ εὐρύνει τὰς μήτρας ἐν τῇ διεξόδῳ, ἅτε ἀπαλὰς εὐούσας.
 χωρεῖ δὲ ἐπὶ κεφαλὴν, εἰ κατὰ φύσιν ἦ. βαρύτερα γὰρ ἐστίν

licet. Ex umbilico enim membranae protendi aliaque omnia quae de puero dicta sunt, eodem profus se habere modo in ovo gallinaceo comperies. Quamquam qui haec nondum observavit, is in ovo gallinaceo umbilicum inesse mirabitur. Atqui ista ad hunc quae a me dicta sunt, modum se habere conspiciunt. Quando vere mulieri partus inflat, tum se movente puero et manibus ac pedibus se jactante, membranam quandam internam abrumpi contingit. Quarupta caeterae imbecilliores fiunt, primumque rumpunt quae illam contingunt, deinde postrema. Ruptis autem membranis tum foetus vinculo exolvitur et agitato foras prodit. Neque enim laxatis membranis quicquam amplius virium habet, neque uteri puerum amplius continere possunt, laxatis, uti dixi, membranis et ab ipsis ablatis. Et membranae quae puerum circumplectuntur, non admodum magna vi utero adhaerescunt. Cum vero puer prodit, utero dilatato qui mollis est, vi sibi viam aperit et in caput fertur, si secundum naturam exierit. Gravissimae enim ei

Ed. Chart. V. [323.] Foëf. I. 246. Ed. Lind. I. (159. 160.)
 αὐτῶ τὰ ἄνω ἐκ τοῦ ὀμφαλοῦ σταθμεύμενα. ἐν δὲ τῆσι μή-
 τροσι ἐνεὸν ἐγκρατὲς μᾶλλον γίνεται εἰς τῶν ὑμέρων τὴν κα-
 τὰ ῥῆξιν ἅμα δεκάτῳ μηνί, ὅτε ὁ τόκος τῇ μητρὶ παραγίνε-
 ται. ἦν δὲ βίαιον πάθημα πάθη τὸ παιδίον, καὶ πρόσθεν τοῦ
 ὀρισμένου χρόνου θαιγόντων τῶν ὑμέρων ἐξέρχεται. καὶ ἦν ἡ
 τροφή πρόσθεν λήξῃ ἀπὸ τῆς μητρὸς τῷ παιδίῳ, καὶ οὕτω
 πρόσθεν ὁ τόκος τῇ μητρὶ παραγίνεται, θάσσον δὲ δέκα μη-
 τῶν ἐξέρχεται. ἀλλ' ὅσαι δὴ ἔδοξαν πλείονα χρόνον δέκα μη-
 τῶν ἔχειν, ἤδη γὰρ τοῦτο πολλάκις ἤκουσα, κεῖναι διεκλήθη-
 σαν τρόπῳ τοιούτῳ ᾧ μέλλω ἔρειν. ὁκόταν αἱ μήτραι πνεῦμα
 λάβωσιν ἐς σφᾶς αὐτὰς ἀπὸ τῆς κοιλίης φῦσαν παρεχούσης καὶ
 ἐξαρθῶσι, γίνεται γὰρ τοῦτο, δοκέουσι δὴ αἱ γυναῖκες πρὸς
 σφᾶς ἔχειν τότε. καὶ ἦν καταμήνια μὴ χωρόντα ξυστραφῇ ἐν
 τῆσι μήτροσι καὶ ἔη (160) χρονιώτερα, αἰεὶ διασθῆι ἐς τὰς μή-
 τρας, ἔστι μὲν ὅτε ζῶν τῷ ἀπὸ τῆς κοιλίης πνεύματι, ἔστι δ'
 ὅτε καὶ θερμαινόμενα. καὶ δὴ καὶ τότε ἐν γαστρὶ δοκέουσι
 ἔχειν αἱ γυναῖκες, ἅτε τῶν καταμηνίων μὴ χωρόντων καὶ τῶν
 μητρώων ἡρμένων. εἶτα ἔστιν ὅτε τὰ καταμήνια ἐρῶάγῃ αὐτό-

sunt superiores partes ex umbilico libratae. Quamdiu au-
 tem in uteris manet, validior semper evadit, dum membra-
 nas decimo mense perrumpat, quando matri partus inflat.
 Quod si vis quaedam puero contingat, etiam ante praefini-
 tum tempus ruptis membranis foras prodit. Quin etiam si
 alimento a matre prius destituatur, sic quoque ante tempus
 matri partio ingruit et ante decimum mensem puer egredi-
 tur. At vero si quae ultra decem menses utero gestare sibi
 visae sunt, quod jam saepe audivi, eae hoc quam referam
 modo falluntur. Cum uteri a ventre flatum suppeditante spi-
 ritu distendantur et intumescunt, id enim contingit, tunc
 mulieres se concepisse existimant. Et si menses minime
 prodeuntes in uteris collecti fuerint, longioremque moram
 fecerint, subinde alii eo confluunt, interdum quidem flati-
 bus qui a ventre procedunt permixti, interdum vero inca-
 lescentes. Tunc quoque sane non prodeuntibus mensibus
 et in tumorem sublatis uteris, mulieres utero sibi gestare
 videntur. Deinde quandoque menses sua sponte erumpunt,

Ed. Chart. V. [323.] Foëf. I. 246. 247. Ed. Lind. I. (160. 161.)
 ματα, ἢ ἐτέρων ἐπικατελθόντων ἀπὸ τοῦ σώματος ἐς τὰς μή-
 τρας καὶ κατενεγκάντων τὰ πρότερα καὶ φῦσα ἐξηλθε, καὶ πολ-
 λοῖσιν ἤδη εὐθὺς μετὰ τὴν τῶν καταμηρίων κάθαρσιν αἱ μῆ-
 τραι ἔχαρον καὶ κατὰ τὸ αἰδοῖον ἐστρέψθησαν, καὶ τηρικαῦτα
 μιχθεῖσαι ἀνδράσιν ἔλαβον πρὸς σφᾶς τὸν γόνον αὐθήμερον
 ἢ ἅμα ὀλίγησιν ἡμέρησιν. λογίζονται δὲ αἱ ἄπειροι τούτων τῶν
 λόγων καὶ τῶν πρηγμάτων κάκεινον τὸν χρόνον ἐν γαστρὶ ἔχειν,
 ὅτε τὰ καταμήνια οὐκ ἐχώρεεν αὐτῆσι καὶ αἱ μῆτραι ἠρμέναι
 ἐτύγγανον. ὅτι δὲ οὐκ ἐστὶ χονιώτερον δέκα μηνῶν ἐν γαστρὶ
 ἔχειν ἐγὼ φράσω. ἡ τροφή καὶ ἡ αὐξησις ἢ ἀπὸ τῆς μητρὸς
 κατιοῦσα οὐκ ἔτι ἀρκεῖται τῷ παιδίῳ ἐστίν, ὁκόταν οἱ δέκα
 μῆνες παρελθῶσι καὶ τὸ ἔμβρυον αὐξηθῆ. ἔλκει γὰρ ἀπὸ τοῦ
 αἵματος ἐς ἑαυτὸ τὸ γλυκύτατον, ἅμα δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ γάλακτος
 ἐπανρίσκειται ὀλίγον. ὁκόταν δ' αὐτῷ σπανιώτερα ταῦτα γένη-
 ται καὶ ἄδρὸν ἔῃ τὸ παιδίον, ποθέον πλείονα τῆς ὑπαρχούσης
 τροφῆς, ἀσκαρίζει καὶ τοὺς ὑμένας ῥήγνυσι. καὶ μᾶλλον τοῦτο
 πάσχουσιν αἱ τῶν γυναικῶν πρωτοτόκοι. || ἐπιλείπει γὰρ τοῖσι
 παιδίοισιν ἡ τροφή ἐς τὸ ἀρκέσαι (161) ἄχρις ἂν τῶν δέκα μη-

aut cum alii insuper ad uteros ferantur et priores detur-
 bent, etiam flatus egreditur, ac multis jam statim post men-
 struam purgationem uteri dehiscunt et ad pudendum con-
 vertuntur, atque eo tempore cum viris congressae, eodem
 ipso die vel paulo post concipiunt. Atque harum rationum
 ac rerum ignarae, eo tempore se concepisse reputant, quo
 menses suppressi erant et uteri intumuerant. Cur autem non
 longiore quam decem mensium spatio foetum utero gestari
 contingat referam. Post exactos decem menses ubi foetus
 grandior est, alimentum et in cumentum, quod a matre de-
 mittitur, non amplius puero sufficere potest. Quod enim
 in sanguine dulcissimum est ad sese attrahit, simulque ali-
 quantula lactis portione fruitur. Quae cum ipsi panciora
 sint puerque jam plenior factus plus alimenti quam adlit
 requirat, ipse sese jactans membranas dirumpit. Idque fre-
 quentius experiuntur mulieres quae primum pariunt. Ne-
 que enim pueris alimentum ad decimum mensem satis esse

Ed. Chart. V. [323. 524.] Foesl. I. 247. Ed. Lind. I. (161.)
 τῶν ἐπιλείπει δὲ διὰ τρόπον τοιούδε· εἰσὶ τῶν γυναικῶν τινές,
 αἱ μὲν ἀρκέοντα τὰ καταμήνια καθαίρονται, αἱ δὲ ἐλάσσονα.
 τοῦτο δὲ ἦν αἰεὶ γίνεται ἐν φύσει καὶ ἐν γένει, μητρῴον σφίσι
 ἔστιν, αἱ δὲ τὰ καταμήνια ὀλίγα μεθιείσαι, αὐταὶ καὶ τοῖς
 παιδίοισι τοῦ χρόνου τὸ ὕστατον, ὅταν ἤδη ἄδρον ἔη, τὴν
 τροφήν σπανιωτέραν παρέχουσαι, ποιοῦσιν ἀσκαρίζειν καὶ προ-
 σθεν τῶν δέκα μηνῶν ἐξελεθεῖν ἐπείγασθαι. ὀλίγον γὰρ ἀπὸ
 τῶν νέων μητρῶν χωρεῖ τὸ αἷμα. ὡς δὲ καὶ ἐπὶ τὸ πλεῖστον
 ξυμβαίνει καὶ ἀγαλάκτους εἶναι ταύτας τὰς γυναῖκας, τὰς
 ὀλίγα τὰ καταμήνια μεθιείσας. ξηρότεραι γὰρ καὶ πυκνοσαρ-
 κότεραι εἰσιν. τούτῳ δὲ τῷ λόγῳ ὅτι ἐπιλείπουσας τῆς τροφῆς,
 ἐξέρχεται τὸ ἔμβρυον, ἦν μὴ τι αὐτῷ βίαιον πάθημα προσ-
 πέσῃ, καὶ ἰστορίον τόδε ἐστί. [324] τὸ ὄργεον γίνεται ἐκ τοῦ
 ὤου τοῦ γλωροῦ τρόπῳ τοιούδε· ἐπικαθεζομένης τῆς μητρός
 θερμαίνεται ὤον. καὶ τὸ ἐν τῷ ὤῳ ἐνεὸν ἀπὸ τῆς μητρός κί-
 νηταί. θερμαινόμενον δὲ πνεῦμα ἴσχει τὸ ἐν τῷ ὤῳ ἐνεὸν καὶ
 ἀντισπᾶ ἕτερον ψυχρὸν ἀπὸ τοῦ ἡέρος διὰ τοῦ ὤου. τὸ γὰρ
 ὤον ἀραιὸν ἐστικ οὕτως ὡς πνοὴν ἐλκομένην ὀρκέουσαν δι-

potest. Quod ad hunc modum deficit. Mulieribus quibus-
 dam quidem menstruae purgationes abundantes, quibusdam
 pauciores expurgantur. Quod si in natura et in genere
 semper contingat, ipsis uterinum est. At quibus pauciora
 menstrua effluunt, haec pueris quoque sub postremum tem-
 pus, ubi jam auctiores fuerint, cum parcius alimentum sup-
 pedient, eos ut jactentur cogunt et ut ante decimum men-
 sem prodeant compellunt. Paucus enim sanguis de juven-
 culis matribus fertur. Ut plurimum vero quae pauca men-
 strua demittunt, eas sine lacte esse contingit. Sicciores
 enim sunt et densiore corporis habitu. Quod vero defi-
 ciente alimento foetus exeat, nisi vis quaedam inferatur,
 hoc argumento comprobatur. Avis ex ovi luteo nascitur
 hoc modo. Ubi mater infidet, ovum incalescit et quod in
 ovo continetur a matre agitatur concalfactumque spiritum
 concipit et alium frigidum ab aëre per ovum attrahit. Ovum
 enim adeo rarum est ut attractum spiritum satis co-

Ed. Chart. V. [324.] Foef. I. 247. Ed. Lind. I. (161. 162.)
 είναι τῷ ἔνδον ἐόντι. καὶ αὖξεται τὸ ὄρνεον ἐν τῷ ὠῶ, καὶ
 διαρθροῦται τροπῶν τῶν τε αὐτῶν καὶ παραπλησίω ὡσπερ καὶ τὸ
 παιδίον, ὡς μοι ἤδη καὶ πρότερον εἶρηται. γίνεται δὲ ἐκ τοῦ
 χλωροῦ τοῦ ὠοῦ τὸ ὄρνεον. τροφήν δὲ καὶ αὖξησιν ἔχει τὸ
 λευκὸν τὸ ἐν τῷ ὠῶ. τοῦτο ἤδη πᾶσιν ἐμφανὲς ἐγένετο ὀκό-
 σοι προσέσχον τὸν νόον. ὀκόταν (162) δὲ ἐπιλείπη ἡ τροφή
 τῶν νεοσσῶν ἐκ τοῦ ὠοῦ, οὐκ ἔχον ἀρκέουσιν ἀφ' ἧς ζήσεται,
 κινέεται ἰσχυρῶς ἐν τῷ ὠῶ, ζητέον τροφήν πλείονα. καὶ οἱ
 ὑμέρες περιφῶγγυνται. καὶ ὀκόταν ἡ ὄρνις αἰσθῆται τὸν νε-
 οσσὸν κινήθέντα ἰσχυρῶς, κολάψασα ἐξέλεψεν. καὶ ταῦτα ξυμ-
 βαίνει γίνεσθαι ἐν εἰκοσὶν ἡμέρησι. καὶ ἐμφανὲς ἐστὶν ὅτι ὦδε
 ἔχει. ὀκόταν γὰρ κολάψῃ τὸ ὄρνεον ἐπὶ τοῖσι λεπυροῖσι τοῦ
 ὠοῦ, ὑγρὸν ἔνεστιν οὐδὲν ὅτι καὶ ἄξιον λόγου. ἐξανήλπει
 γὰρ ἐς τὸν νεοσσόν. οὕτω δὲ καὶ τὸ παιδίον, ὀκόταν αὖξηθῆ,
 οὐκ ἔτι δύναται ἡ μήτηρ τροφήν παρέχειν ἀρκέουσιν. ζητέον
 οὖν πλείω τροφήν τῆς παρούσης τὸ ἔμβρυον ἀσκαρίζον ῥή-
 γνουσι τοὺς ὑμένας. καὶ λυθὲν τοῦ δεσμοῦ χωρεῖ ὁμοῦ ἔξω.

piofum ei quod intus est transmittat. Et increfcit avis in
 ovo et eodem prorfus confimilique modo in membra distin-
 guitur, velut puer, uti jam antea a me dictum est. Procrea-
 tur autem avis ex ovi luteo, alimentum vero et incremen-
 tum continet quod in ovo est candidum. Quod omnibus
 qui animum adverterint confpicuum esse potest. Cum au-
 tem alimentum ex ovo pullo deficit, neque fatis ei fuppedit
 unde vivat, copiofius alimentum postulans vehementer mo-
 vetur in ovo et membranae circumcirca dirumpuntur. Et
 ubi avis pullum vehementer moveri fenferit, putamen tun-
 dendo excavans ipfum excludit. Atque haec intra viginti
 dies contingere folent, idque ita fe habere manifeflum est.
 Nam ubi volucris ovi testam contundendo excavarit, nihil
 penitus humoris, quod alicujus fit momenti, in ea inest,
 quod totus in pullum abfumptus fit. Sic etiam cum puer
 increverit, mater ei fufficiens alimentum amplius fuppedit-
 tare non potest. Plus itaque alimenti quam quod adfit foet-
 us postulans, fe fe jactando membranas dirumpit, fimulque
 vinculis folutus foras prodit. Atque ifta ut longiffime de-

Ed. Chart. V. [324.] Foef. I. 247. Ed. Lind. I. (162. 165.)
 καὶ ταῦτα γίνεται ἐν δέκα μηνὶ τὸ μακρότατον. καὶ κατὰ τοῦ-
 τον τὸν λόγον καὶ τοῖσι κτήρεσι καὶ τοῖσι θηρίοισιν ὁ τόκος
 παραγίνεται ἐν χρόνῳ ᾧ ἕκαστον τίκει οὐ μακρότερον. ἐκαστῶ
 γὰρ τῶν ζώων ἀνάγκη ἐστὶ χρόνον εἶναι ἐν ᾧ ἡ τροφή σπα-
 νιωτέρη ἐσται τῷ ἐμβρύῳ καὶ ἐπιλείπει καὶ ὁ τόκος παρέσται.
 καὶ τὰ μὲν ἐλάσσῳ τροφῆν ἐν τοῖσιν ἐμβρύοισιν ἔχοντα θάσσον
 τίκει, τὰ δὲ πλείῳ ὕστερον. καὶ ταῦτα μὲν ἐς τοῦτό μοι εἴρη-
 ται. τὸ δὲ παιδίον, ὅταν περιθάλῃσιν οἱ ὑμέρες, ἦν μὲν δὴ
 ἐπικρατήση ἢ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὄσπῃ, ῥηϊδίως τίκει ἢ γυνή·
 ἦν δὲ πλάγιον ἢ ἐπὶ πόδας χωρήσει, γίνεται γὰρ οὕτω πολλά-
 κισ, ἦν οὕτως ὄσπῃ τύχη γενομένη ἢ ὑπὸ εὐρυχωρίας τῶν μη-
 τέρων, ἢ καὶ ἦν ἡ μήτηρ ἐν τῇ ὠδίνε μὴ ἴσυχάζῃ τὸ πρῶτον,
 κῆν οὕτω χωρήσῃ, χαλεπῶς τέξεται ἢ γυνή. πολλὰ δὲ (163) ἤδη
 ἢ αὐταὶ ὄλοντο ἢ τὰ παιδιά ἢ ἅμα αἱ μητέρες καὶ τὰ ἐν αὐ-
 τῆσιν. ἐκ δὲ τῶν τικίουσῶν μάλιστα πορεύουσιν αἱ πρωτοτό-
 κοι, διὰ τὴν ἀπειρίην τῶν πότων. καὶ πορεύουσι μὲν πᾶν τὸ
 σῶμα, μάλιστα δὲ τὴν ὄσφυν τε καὶ τὰ ἰσχία. διῶσται γὰρ

cimo mense contingunt. Eaque est ratio cur brutis et feris
 eo ipso tempore quo quaeque parere consuevit, nec tardius,
 partus ingruat. Unicuique enim animanti tempus esse
 necesse est, in quo foetui parcius alimentum suppetat ac
 deficiat, tumque partio instet. Et quae quidem minus ali-
 menti foetui suppeditant, celerius pariunt, quae vero plus,
 tardius. Atque de his quidem hactenus. Puer autem, ubi
 circumcirca disruptae sunt membranae, siquidem suo mo-
 mento in caput magis inclinēt, facile mulier parit. Quod si in
 latus aut in pedes prodeat, id enim saepius contingit, si illuc
 momentum vergat, vel propter uteri amplitudinem, vel si
 mater in ipso partus dolore primum quiescere non potuerit,
 si sic, inquam, prodeat, difficilem partum mulier sentiet.
 Jam vero ex his plurimae vel ipsi foetus vel una etiam
 cum suis foetibus matres periēre. Ex puerperis autem prae-
 cipue laborant quae primos partus experiuntur, eo quod dolori-
 bus non assueverint et totum quidem corpus dolor occupat,
 praecipue vero lumbos et coxendices, quae ipsis diducuntur.

Ed. Chart. V. [324.325.] Foel. I. 247. 248. Ed. Lind. I. (163. 164.)
 σφρών τὰ ἰσχία. αἱ δὲ μᾶλλον ἐμπειροὶ τόκων ἤσσαν πονέουσι τῶν πρωτοτόκων. αἱ δὲ πολυτόκοι πάνυ ἤσσαν πονέουσι. ἦν δὲ ἐπὶ κεφαλὴν ἢ τὸ ἔμβρυον, ἢ κεφαλὴν πρῶτον ἔξω χωρεῖ, || ἔπειτα τᾶλλα μέλεα ἐπόμενα. ὕστατος δὲ ὁ ὀμφαλός. ἐκ δὲ τοῦ ὀμφαλοῦ τὸ χωρίον τεταμένον ἐστί. μετὰ δὲ ταῦτα ὕδρωψ ἔρχεται αἱματώδης ἀπὸ τε τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ ἄλλου σώματος, ἀποκριθεὶς ὑπὸ βίης τε καὶ πόνου καὶ θέρμης, καὶ ὁδὸν ἀφηγήσαιο τῇ τῶν λογιῶν καθάρσει. [325] μετὰ δὲ τὴν ἔξοδον τοῦ ἰγῶρος ἢ κάθαρσις γίνεται χρόνον τὸν πρόσθεν εἰσημένον καὶ οἱ τε μαζοὶ καὶ τᾶλλα μέλεα ὁκόσα ὑγρότερα ἐστί καταδύγγνται τῶν γυναικῶν, ἥκιστα μὲν ἐν τῷ πρώτῳ τόκῳ, ἔπειτα δὲ, ὡς ἂν πλείονων πειρέωνται τόκων, ἔτι μᾶλλον καταδύγγνται διακενούμενων τῶν φλεβῶν ὑπὸ τῆς καθύρσιος τῶν λογιῶν. ταῦτα δὲ μοι ἐξ τοῦτο εἴρηται. δίδυμα δὲ γίνονται ἀπ' ἐνὸς λαγνέματος οὕτως. ἔχουσιν αἱ μήτραι κόλπους συνηγούς καὶ γαμψούς, τοὺς μὲν τηλοτέρω, τοὺς δὲ πλησιαιτέρω τοῦ αἰδοίου. καὶ τὰ πολύγονα τῶν ζῶων πλείους ἔχει κόλπους τῶν ὀλίγα κευόντων. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ πρόβατα θηρία (164)

Quae vero magis partus expertae sunt, minores dolores sentiunt quam quae primum pariunt. At quae multoties peperere, omnium minime dolent. Quod si foetus in caput feratur, primum caput foras prodit, deinde alia membra consequuntur, postremus est umbilicus, ex quo secundae dependent. Post haec humor exit cruentus a capite et reliquo corpore vi doloris et caloris secretus, qui viam partus purgamentis facit. Post exitum autem saniei purgatio procedit quo ante dictum est tempore. Et tum mammae tum aliae partes humidiores mulieribus effunduntur, minimum quidem in ea quae primum parit, ac in aliis deinceps, quo plures partus expertae sunt, eo magis offenduntur, venis a puerperii purgamentis evacuatione exinanitis. Atque ista a me hac de re dicta sunt. Gemelli autem ex uno veneris complexu procreantur ad hunc modum. Uteri sinus plures et incurvos habent, hos quidem longius distantes, illos vero pudendo viciniore. Et ex animalibus quae plura gignunt, plures sinus habent quam quae pauca. Quod in ovibus, fe-

Ed. Chart. V. [525.] Foef. I. 248. Ed. Lind. I. (164.)

τε καὶ ὄρνεα. ὅταν δὲ ἡ γονὴ τύχη σχισθεῖσα εἰς δύο κόλπους ἀφικομένη καὶ αἱ μήτραι δέξωνται τὴν γονήν, οἱ κόλποι τε μὴ ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον χαλάσῃ, ἢ χωρισθεῖσα ἐν ἑκατέρῳ κόλπῳ ὑμενοῦται καὶ ζωοῦται τῷ αὐτῷ τρόπῳ ὡπερ καὶ τὸ ἐν οὗ εἵνεκεν εἶπομεν. ὅτι δὲ ἀφ' ἐνὸς λαγνεύματος δίδυμα γίνεται ἱστόριον τόδε. ἔστι κύων καὶ ὕς καὶ ἄλλα ζῶα ὅσα ἀφ' ἐνὸς λαγνεύματος τίττει καὶ δύο καὶ πλείονα, καὶ ἕκαστον τῶν ζῶων ἐν τῆσι μήτρησιν ἐν κόλπῳ καὶ ὑμένι ἐστί. καὶ ταῦτα αὐτοὶ ὀρέομεν γινόμενα. καὶ ταῦτα τίττει τῇ αὐτῇ ἡμέρῃ πάντα ὡς ἐπιτοπλεῖστον. ὧδε δὲ καὶ τῇ γυναικὶ ἀπὸ μιῆς μίξις γινόμενα τὰ παιδία ἑκάτερον ἐν κόλπῳ καὶ χωρίῳ ἐστί, καὶ τίττει τῇ αὐτῇ ἡμέρῃ ἀμφοτέρω καὶ πρότερον θάτερον χωρεῖ ἐξω καὶ τὸ χωρίον αὐτοῦ. ὅτι δὲ θῆλυ καὶ ἄρσεν δίδυμα γίνεται, φημὶ ἐν τῇ γυναικὶ καὶ ἐν τῷ ἀνδρὶ καὶ ἐν παντὶ ζῳῷ, ἑκάστῳ γονῆς ἐνῆ καὶ ἀσθενέστερον καὶ ἰσχυρότερον. καὶ οὐκ ἐς ἅπαξ χωρεῖ ἡ γονή, ἀλλὰ καὶ ἐς δις καὶ τρις ἀποβράσσειται. καὶ οὐκ ἀνυστόν ἀεὶ ὁμοίως εἶναι πᾶν ἰσχυρόν, τό τε πρόσθεν ἐξιόν καὶ

ris et volucris ad eundem se habet modum. Cum genitura ad duos sinus divisa pervenerit, eamque uteri receperint, neque sinus alter ad alterum transmiserit, ea utroque sinu separata membrana vestitur, vitamque eo modo accipit quo et unus foetus de quo haec diximus. Quod vero ex uno congressu gemini procreentur, hoc argumento constat. Canis, sus et alia animalia uno congressu duos et plures foetus pariunt, quorum quisque in utero suo sinu et membrana conditur. Atque haec ipsi contingere cernimus, eosque omnes eodem ut plurimum die parere. Ad eundem quoque modum in muliere ex uno veneris complexu nati gemelli, uterque suo sinu et involucro conditur et eadem die in lucem prodit, alterumque prius cum suo involucro foras egreditur. Quod autem ex gemellis unus mas sit, alter foemina, id ideo contingere assevero. In muliere et in viro et in quovis animalium genere, in unoquoque tum imbecillior tum valentior genitura inest, neque unico impetu genitura procedit, sed et secunda et tertia jactatione emittitur, neque fieri potest ut quae prius et quae posterius exit, ejusdem

Ed. Chart. V. [325. 302.] Foesl. I. 248. 249. Ed. Lind. I. (164. 112.)
 τὸ ὑστερον. ἐς ὀκότερον ἂν οὖν τῶν κόλπων τύχη ἢ γονή πα-
 χυτέρη καὶ ἰσχυροτέρη ἐσιοῦσα, καὶ θὶ ἄρσεν γίνεται· ἐς ὀκό-
 τερον δ' αὖ ὑγροτέρη καὶ ἀσθενεστέρα, θήλυ γίνεται. ἦν δ'
 ἐς ἄμφω ἰσχυρὴ εἰσέλθῃ, ἄμφω ἄρσενα γίνεται· ἦν δὲ ἀσθενῆς
 ἐς ἄμφω, ἄμφω θήλεα γίνεται. οὗτος ὁ λόγος ὡς εἰρημένος
 ἅπας τέλος ἔχει.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΣΑΡΚΩΝ.

[302] (112) Ἐγὼ τὰ μέχρι τοῦ λόγου τούτου κοινῆσι
 γνώμῃσι χρέουμαι ἐτέρων τε τῶν ἔμπροσθεν, ἅτις καὶ ἐμεινω-
 τοῦ. ἀναγκαιῶς γὰρ ἔχει κοινὴν ἀρχὴν ὑποδέσθαι τῆσι γνώ-
 μῃσι βουλούμενον ξυμφεῖναι τὸν λόγον τόνδε περὶ τῆς τέχνης
 τῆς ἰητρικῆς. περὶ δὲ τῶν μετεώρων οὐδὲ δέομαι λέγειν, ἦν
 μὴ τοσοῦτον ἐς ἀνθρώπον ἀποδείξω καὶ τὰ ἄλλα ζῶα, ὀκόσα
 ἔφν καὶ ἐγένετο, καὶ ὅτι ψυχὴ ἐστίν, καὶ ὅτι τὸ ὑγιαίνειν, καὶ
 ὅτι τὸ κάμνειν, καὶ ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώπῳ κακὸν καὶ ἀγαθόν,
 || καὶ ὅθεν ἀποθνήσκει. νῦν δὲ ἀποφαίνομαι αὐτὸς ἐμεινωτοῦ

fiat roboris. Quemcunque ergo sinum crassior validiorque
 genitura subierit, in eo mas procreatur, quemcunque vero
 humidior ac imbecillior, in eo foemella generatur. At si
 in utrumque valida subeat, ambo mares nascuntur, sin de-
 bilis in utrumque, ambo foemellae. Atque omnis ista ora-
 tio ad hunc exposita modum ad finem perducta est.

HIPPOCRATIS DE CARNIBVS LIBER.

Equidem adhuc usque communibus sententiis tum eo-
 rum, qui ante me fuerunt tum etiam meis usus sum. Ne-
 cesse enim est eum qui hanc de arte medica tractationem
 suscipere volet, commune sententiis principium ponere.
 De caelestibus autem rebus et in sublimi positis nihil di-
 cere attinet, nisi quantum conferunt ad demonstrandum de
 homine et de reliquis animantibus, quod ex his constant et
 procreata sunt, quodque animo sunt praedita et quod sanitas
 et morbus, quodque in homine inest boni vel mali et mors
 ipsa inde proficiscitur. Nunc vero ipse meam sententiam

Ed. Chart. V. [302, 303.] Foëf. I. 249. Ed. Lind. I. (112.)
 γνώμας. δοκέει δέ μοι ὁ καλούμεν θερμόν, ἀθάνατόν τε εἶναι
 καὶ νοεῖν πάντα καὶ ὄρῃν καὶ ἀκούειν καὶ εἰδέναι πάντα καὶ
 τὰ ὄντα καὶ τὰ μέλλοντα ἔσσεσθαι. τοῦτο οὖν τὸ πλεῖστον ὅτε
 ἐταράχθη πάντα ἐξεχώρησεν εἰς τὴν ἀνοπάτω περιφορῇν. καὶ
 ὀνομήναί μοι αὐτὸ δοκεύουσιν οἱ παλαιοὶ αἰθέρα. ἡ δευτέρα
 μοῖρα κάτωθεν αὐτῇ καλέεται μὲν γῆ ψυχρόν καὶ ξηρόν καὶ
 πουλὺν κινοῦν· καὶ ἐν τουτέῳ ἐνῆ δὴ πουλὺν τοῦ θερμοῦ. ἡ δὲ
 τρίτη μοῖρα καὶ τοῦ ἡέρος μέσον χωρίων εἴληψε θερμόν τι ὄν.
 ἡ δὲ τετάρτη τοῦ ἐγγυτάτω πρὸς τῇ γῆ ὑγροτάτον τε καὶ παχύ-
 τατον. [303] κυκλωομένων δὲ τουτέων ὅτε οὖν ἐταράχθη, ἀπε-
 λείφθη τοῦ θερμοῦ πουλὺν ἐν τῇ γῆ ἄλλοθι, τὰ μὲν μεγάλα,
 τὰ δὲ ἐλάσσω, τὰ δὲ καὶ πάνυ σμικρὰ πλήθος πολλά. καὶ τῷ
 χρόνῳ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ξηραينوμένης τῆς γῆς, ταῦτα καταλη-
 φθέντα περὶ αὐτὰ σηπεδόνας ποιεῖ οἷον περὶ χιτῶνας. καὶ
 πολλῶ χρόνῳ θερμαινόμενον, ὁκόσον μὲν ἐτύγγανεν ἐκ τῆς
 γαίης σηπεδόνας λίπαρόν τε εἶναι καὶ ὀλίγιστον τοῦ ὑγροῦ ἔχον
 τάχιστα ἐξεκαύθη καὶ ἐγένετο ὀσίεα. ὁκόσα δὲ ἐτύγγανεν κολ-

proferam. Quod calidum vocamus id mihi immortale esse videtur, cunctaque intelligere, videre et audire sentireque omnia tum praesentia tum futura. Cujus pars maxima, cum omnia perturbata essent, in supremum ambitum secessit, quod mihi veteres videntur aethera appellasse. Altera pars locum infimum sortita, terra quidem appellatur, frigida et sicca, multasque motiones habens et in qua multum sane calidi inest. Tertia vero pars medium aëris locum nacta est, calidum quid existens. Quarta pars terrae proximum locum obtinens, humidissima et crassissima. His igitur in orbem agitatis, cum turbata essent, calidi magna pars alias in terra relicta est, partim quidem magna, partim vero minor, alias etiam valde parva, sed in multas partes divisa. Et temporis successu a calido resiccata terra, ista in ea tanquam in membranis contenta circum se putredines excitant. Ac longo tempore incalescens, quod quidem ex terrae putredine pinguedinem sortitum est et minimum humidi habet, id citissime exustum ossa produxit. Quae vero naturam glu-

Ed. Chart. V. [303.] Foef. I. 249. Ed. Lind. I. (113. 114.)
 λωδέστερα εόντα καὶ τοῦ ψυχροῦ μετέχοντα, ταῦτα δὲ θερ-
 μαινόμενα οὐκ ἠδύνατο ἐκκαυθῆναι, οὐδὲ μὴν τοῦ ὑγροῦ γενέ-
 σθαι, διὰ τοῦτο εἰδέην ἀλλοιοτέραν ἔλαβε τῶν ἄλλων καὶ
 ἐγένετο νεῦρα στερεά. οὐδὲ γὰρ ἐνῆν τοῦ ψυχροῦ αὐτῶ, αἱ δὲ
 φλέβες τοῦ ψυχροῦ εἶχον πουλύ. καὶ τούτου τοῦ ψυχροῦ τὸ μὲν
 περίξ ὅσον κολλωδέστατον ἦν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ἐξοπιτηθῆν
 μήριξ ἐγένετο, τὸ δὲ ψυχρόν ἐόν κρατηθῆν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ
 διελύθη καὶ ἐγένετο ὑγρόν διὰ τοῦτο. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λό-
 γον καὶ ἡ φάρυγξ καὶ ὁ στόμαχος καὶ ἡ γαστήρ καὶ τὰ ἔντερα
 ἐς τὸν ἀρχὸν κοίλα ἐγένοντο. τοῦ γὰρ ψυχροῦ αἰεὶ θερμαινο-
 μένου τὸ μὲν περίξ ἐξοπιτήθη ὅσον αὐτὸ κολλῶδες ἦν καὶ ἐγέ-
 νετο χιτῶν ὁ περὶ αὐτὸν μήριξ, τὸ δὲ ἐντὸς τοῦ ὑγροῦ, οὐ γὰρ
 ἔην οὔτε ἐν αὐτῶ, λιπαρὸν οὔτε κολλῶδες πουλύ διετάκη καὶ ἐγέ-
 νετο ὑγρόν. κατὰ δὲ αὐτὸν λόγον καὶ ἡ κύστις πουλύ ψυχρὸν
 ἀπολειφθῆν τὸ περίξ αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ θερμαινόμενον
 διελύθη καὶ ἐγένετο (114) ὑγρόν. οὐ γὰρ ἔην ἐν αὐτῶ οὔτε τοῦ
 λιπαροῦ οὔτε τοῦ κολλῶδεος. ὅσα δὲ περιῆν χιτῶν ἐγένετο.

tinofiore m fortita sunt et frigidi communionem habent, ea
 neque calefacta exuri potuerunt, neque etiam humida fieri,
 ideo formam longe ab aliis diversam nacta sunt, et nervi
 solidi extiterunt, cum non multum in iis frigidi inesset. At
 venae frigidi multum habebant, huius pars circumcirca am-
 biens et quod erat glutinosissimum a calido exassatum, mem-
 brana extitit. Quod vero erat frigidum a calido superatum
 dissolutum est, ideoque humidum evasit. Ad eandem om-
 nino rationem fauces, gula, venter et intestina ad podicem
 usque cava extiterunt. Frigido enim semper incalescente,
 quod in ejus ambitu glutinosum erat exassatum est et am-
 biens membrana tunica evasit. Quod vero frigidum intus
 erat, quoniam in ipso neque pingue neque glutinosum mul-
 tum inerat, colliquatum est et humidum extitit. Eadem
 quoque vesicae ratio fuit; frigidum multum relictum in ejus
 ambitu, a calido calefactum et dissolutum, humidum extitit,
 cum neque in eo pingue neque glutinosum inesset.
 Quod vero superfuit tunica evasit. Sed et alia quae cava

Ed. Chart. V. [303.]

Foef. I. 249.

Ed. Lind. I. (114.)

ἀτὰρ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὅσα κοῖλα τὸν αὐτὸν ἔχει τρόπον. ὅκου μὲν ἦν τοῦ κολλώδους πλέον ἢ τοῦ λιπαροῦ, χιτῶν μή-
τιξ ἐγένετο· ὅκου δὲ τοῦ λιπαροῦ πλέον ἢ τοῦ κολλώδους
ὄστεα ἐγένετο. αὐτὸς δὲ λόγος καὶ τῶν ὀστέων. ὅκου μὲν μὴ
ἐνῆν τοῦ κολλώδους, τοῦ δὲ λιπαροῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ, ἐξε-
καίεται θᾶσσον διὰ τὸ λιπαρόν. καὶ ταῦτα τῶν ὀστέων καὶ
σκληρότατα καὶ στριφνότατα. ὅκου δὲ λιπαρόν καὶ κολλώδες,
παραπλήσια. ταῦτα δὲ τῶν ὀστέων σηραγγώδεα. περὶ μὲν του-
τέων οὕτως. τὸ μὲν ψυχρὸν πήγνυσιν· τὸ δὲ θερμὸν διαχέει.
ἐν δὲ τῷ πολλῷ καὶ ξηραίνει χρόνον. ὅκου δὲ τοῦ λιπαροῦ ξυνὴ
τι, τουτέοισι θᾶσσον ἐκκαίει καὶ ξηραίνει. ὅκου δὲ ἂν τὸ κολ-
λώδες ξυνὴ τῷ ψυχρῷ ἄνευ τοῦ λιπαροῦ, οὐκ ἐθέλει ἐκκαί-
σθαι, ἀλλὰ τῷ χρόνῳ θερμαινόμενον πήγνυται. ὁ δὲ ἐγκέφα-
λος ἔστι μητρόπολις τοῦ ψυχροῦ καὶ τοῦ κολλώδους, τὸ δὲ
θερμὸν τοῦ λιπαροῦ μητρόπολις. θερμαινόμενον γὰρ τὸ πρῶ-
τον πάντων διαχεόμενον λιπαρόν γίνεται, καὶ διὰ τοῦτο ἐγκέ-
φαλος ὅτι ὀλίγιστον ἔχει τοῦ λιπαροῦ, τοῦ δὲ κολλώδους πλεῖ-
στον, οὐ δύναται ἐκκαυθῆναι ὑπὸ τοῦ θερμοῦ, ἀλλ' ἐν τῷ

funt ad eundem habent se modum. Ubi enim glutinosum pingue superavit, membrana in tunicam evasit. Et ubi pingue supra glutinosum abundavit, ossa extiterunt. Ossium vero eadem est ratio. Ubi enim glutinosum minime inerat, sed pingue et frigidum abundavit, id celeriter propter pinguedinem exustum fuit, assaue durissima et maxime solida facta sunt. Ubi vero pingue et glutinosum simili portione respondent, haec ossa sunt fistulosa. Ac de his quidem haec videtur esse ratio. Frigidum quidem densat, calidum vero dissipat, longo etiam interposito tempore exiccat. Quod si quid pinguedinis affuerit, citius exurit et exiccat. Verum ubi glutinosum cum frigido affuerit, citra pinguedinem exuri non solet, sed temporis successu incalescens condensatur. At vero cerebrum frigidi et glutinosi sedes est et matrix, calidum vero pinguedinis sedes et matrix. Quod enim dum incalescit primum omnium diffunditur, pingue fit. Atque iccirco cerebrum, quod minimum pinguis, plurimum vero glutinosi habeat, a calido exuri nequit, sed temporis spatio

Ed. Chart. V [302. 303.] Foef. I. 249. 250. Ed. Lind. I. (114. 115.)
 χρόνῳ χιτῶνα μήνιγγα παχείην ἔλαβεν. περὶ δὲ τὴν μήνιγγα
 ὅστια ὀκόσον τὸ θερμὸν ἐκράτησεν. καὶ ἐν ὅσοις τοῦ λιπαροῦ
 ἐνῆν καὶ ὁ μυελὸς ὁ καλεόμενος νοτιαῖος, καθήκει ἀπὸ τοῦ
 ἐγκεφάλου. || καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ τοῦ λιπαροῦ ἢ [303]
 τοῦ κολλώδεος πουλὸν, ὡσπερ καὶ (115) τῷ ἐγκεφάλῳ. διὰ
 τοῦτο οὐκ ἂν δικαίως καὶ αὐτῷ εἴη μυελὸς οὖνομα. οὐ γὰρ
 ὁμοίως τῷ ἄλλῳ μυελῷ ὡς ἐν τοῖσιν ἄλλοισιν ὁστοῖσιν ἐνῆ.
 μῦθος γὰρ μήνιγγας ἔχει, ὁ δὲ ἄλλος οὐκ ἔχει. τεκμήρια δὲ
 τούτων σαφέα, εἴ τις ἐθέλοι ὀπτᾶν νευρώδεά τε καὶ κολλώδεα,
 καὶ τὰ ἄλλα δὲ, τὰ μὲν ἄλλα ταχὺ ὀπτᾶται, τὰ δὲ νευρώδεά τε
 καὶ κολλώδεα οὐκ ἐθέλει ὀπτᾶσθαι. ἐλάχιστον γὰρ ἔχει τοῦ
 λιπαροῦ. τὸ δὲ πῖοτατον καὶ λιπαρὸν τάχιστα ὀπτᾶται. τὰ δὲ
 σπλάγχνα ὡδὲ μοι δοκεῖ ζυστῆναι. περὶ μὲν οὖν τῶν φλεβῶν
 εἰρηται μοι πρότερον. ἢ δὲ καρδίη πουλὸν τοῦ κολλώδεος καὶ
 τοῦ ψυχροῦ ἔχει. καὶ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ θερμαινόμενον κρέας
 ἐγένετο σκληρὸν καὶ γλίσχυρον, καὶ μήνιγξ περὶ αὐτὴν, καὶ ἐκοι-
 λώθη οὐχ ὡσπερ φλέβες, καὶ ἔστιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς φλε-
 βὸς τῆς κοιλοτάτης. δύο γὰρ εἰσι κοῖλαι φλέβες ἀπὸ τῆς καρ-

tunicam membranam, videlicet crassam, nactum est, circa
 membranam vero ossa, ex eo quod calidum superavit et in
 quo pingue inerat. Medulla etiam quae dorsalis appellatur
 a cerebro ducitur, et neque in ipsa multum pinguis neque glu-
 tinosi inest, non aliter quam cerebro, eamque ob causam ne-
 que medullae nomine jure donatur. Neque enim reliquo-
 rum ossium medullae similis est, cum sola membranas ha-
 beat, quas alia medulla non habet. Atque horum manifesta
 sunt indicia, quod si quis nervosa et glutinosa, itemque alia
 affare volet, caetera quidem cito assentur, nervosa tamen et
 glutinosa affari nequeant, cum minimum pinguedinis ha-
 beant, quod vero dulcissimum est et pingue, celerime affa-
 tur. At vero viscera hoc modo mihi constare videntur.
 Et de venis quidem antea a nobis dictum est. Cor autem
 multum glutinosi et frigidi obtinet, quod a calido calefa-
 ctum, caro dura et viscida evasit, ipsumque membrana invo-
 lutum cavum factum est, non quemadmodum venae, et ad
 venae maxime cavae caput annexum est. Duae enim sunt

Ed. Chart. II. [303.] Foes. I. 250. Ed. Lind. I. (115. 116.)
 δῖης. τῇ μὲν οὖνομα ἀρτηρίη· τῇ δὲ κοίλῃ φλέψ, πρὸς ἣ καρ-
 δίη ἐστίν. καὶ πλείστον ἔχει τοῦ θερμοῦ ἢ ἀρτηρίη ἢ ἡ κοίλῃ
 φλέψ, καὶ ταμιεύει τὸ πνεῦμα. πρὸς δὲ τούτοις τοῖν φλεβοῖν
 ἄλλαι κατὰ τὸ σῶμα. ἢ δὲ κοιλοτάτη φλέψ, πρὸς ἣ ἡ καρδίη,
 διὰ τῆς κοιλίης ἀπάσης διήκει καὶ διὰ τῶν φρενῶν, καὶ σχίζε-
 ται ἐς ἐκάτερον τῶν νεφρῶν. καὶ ἐπὶ τῇ ὀσφυϊ σχίζεται καὶ
 αἴσσει ἐπὶ τε τὰ ἄλλα καὶ ἐς ἐκάτερον σκέλος, ἀτὰρ καὶ ἄνω-
 θεν τῆς καρδίας πρὸς τῷ ἀνγέρι, τὰ μὲν ἐπὶ δεξιᾷ, τὰ δ' ἐπ'
 ἀριστερᾷ. καὶ τότε ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἄγει καὶ ἐν τοῖς κροτάφοισι
 σχίζεται ἐκατέρῃ. ἔστι δὲ καὶ ἀριθμῶς εἰπεῖν τὰς φλέβας τὰς
 μεγίστας. ἐνὶ δὲ λόγῳ ἀπὸ τῆς κοίλης φλεβὸς καὶ ἀπὸ τῆς ἀρ-
 τηρίης ἄλλαι φλέ(116)βες ἐσχιμμέναι εἰσὶ κατὰ πᾶν τὸ σῶμα.
 κοιλοτάται γὰρ αἱ πρὸς τῇ καρδίῃ καὶ τῷ ἀνγέρι καὶ τῇ κεφαλῇ
 καὶ κάτωθεν τῆς καρδίας μέχρι τῶν ἰσχίων. καὶ τὸ θερμὸν
 πλείστον ἐνῇ τῆσι φλεψίν καὶ τῇ καρδίῃ, καὶ διὰ τοῦτο πνεῦμα
 ἢ καρδίη ἔχει θερμὴν ἰούσα μάλιστα τῶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.
 ῥῆϊδιον δὲ τοῦτο καταμαθεῖν, ὅτι θερμὸν ἐστὶ τὸ πνεῦμα.

a corde venae cavae, et haec quidem arteria, illa vero vena
 cava nominatur, juxta quam cor positum habet. Arteria
 vero calidi plus continet quam vena cava et spiritus penus
 est. Ac praeter has duas venas aliae quoque in corpore
 insunt. Quae autem valde cava est et cordi annectitur, ven-
 trem totum et septum transversum pervadit, et in utrumque
 renem et lumbos scinditur, tumque alias in partes tum in
 utrumque crus fertur. Quin etiam supra cor ad cervicem
 partim quidem dextra, partim etiam sinistra tendit, mox-
 que ad caput ascendit et in tempora utraque scinditur.
 Possunt autem et maximae venae numero recenseri, sed ut
 uno verbo comprehendam, a vena cava et ab arteria reli-
 quae venae in totum corpus dispersae sunt. Sunt autem
 maxime cavae quae ad cor, cervicem et caput tendunt et in-
 fra cor ad coxendices usque. Calidumque plurimum in ve-
 nis et corde inest, eamque ob causam spiritum cor in se
 continet, quod sit omnium quae in homine sunt membrorum
 maxime calidum. Quod autem spiritus sit calidus facile

Ed. Chart. V. [303. 304.] Foes. I. 250. Ed. Lind. I. (116.)
 ἡ καρδίη καὶ αἱ κοίλαι φλέβες κινέονται αἰεὶ καὶ τὸ θερμώτατον πλεῖστον ἐν ἐν τῆσι φλεβίν. καὶ διὰ τοῦτο πνεῦμα ἡ καρδίη ἔλκει θερμὴ ἐοῦσα μάλιστα τῶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. ἔστι δὲ καὶ ἄλλως γινῶναι. πῦρ εἴ τις θέλει καίειν ἐν οἰκῆματι ὀκότεαν ἄνεμος μὴ εἰσπνέη, φλόξ κινέεται τοτὲ μὲν μᾶλλον, τοτὲ δὲ ἥσσον. καὶ λυχνὸς καίόμενος τὸν αὐτὸν τρόπον κινέεται, τοτὲ μὲν μᾶλλον, τοτὲ δὲ ἥσσον, ἀνέμου οὐδενὸς κινέοντος, ὅν τινα καὶ ἡμεῖς οἰοί τε ἔσμεν γινώσκειν πνέοντα. καὶ τροφή ἐστὶ τῷ θερμῷ τὸ ψυχρόν. τὸ δὲ παιδίον ἐν τῇ γαστρὶ συνέχον τὰ χεῖλα· μύζει ἐκ τῶν μητρῶν τῆς μητρὸς καὶ ἔλκει τὴν τε τροφήν καὶ τὸ πνεῦμα τῇ καρδίῃ εἴσω. τοῦτο γὰρ θερμώτατόν ἐστιν ἐν τῷ παιδίῳ, ὅταν περ ἡ μήτηρ ἀναπνέη· τοῦτο δὲ καὶ τῷ ἄλλῳ σώματι τὴν κίνησιν παρέχει τὸ θερμόν καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν. εἰ δὲ τις ἐρωτῶν πῶς τοῦτο οἶδέ τις, ὅτι ἐν τῇ μήτρῳ τὸ παιδίον ἔλκει καὶ μύζει, τάδε αὐτῷ ἔστιν ἀποκρίνασθαι. κόπρον ἔχοντα ἐν τοῖσιν ἐντέροισιν γίνεται καὶ ἀποπατέει ἐπειδὴν γένηται [304] τάχιστα καὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ πρόβατα, καίτοι οὐκ ἂν εἶχε κόπρον, εἰ μὴ ἐν τῆσι μήτρῳσι

intelligas. Cor et venae cavae semper moventur, calidique plurimum in venis inest, et quia ex omnibus hominis membris cor fit maxime calidum, eam ob causam spiritum attrahit, duero et aliter cognoscas licet. Si quis ignem in domo, in qua nullus ventus spiraret, accendere volet, flamma modo minus modo magis movetur. Sed et lucerna accensa ad eundem modum modo magis modo minus agitatur, nullo, quemquidem spirare sentiamus, vento mota, frigidumque calido alimentum est. At vero puer dum in utero est, compressis labris ex matris utero tum alimentum fugit tum etiam spiritum, qui in puero calidissimus est, ubi sane mater respirat, in cor attrahit. Quin etiam hoc calidum reliquo corpori et omnibus aliis partibus motum praebet. Quod si quis roget, unde hoc quis noscit, quod puer in utero trahat et fugat, hoc illi respondere licet. Pueri cum in lucem prodeunt, siercus in intestinis habere conspiciuntur et simul ac in lucem editi sunt tum homines tum pecora, id iis per ventrem secedit. At qui neque siercus haberet, nisi in utero fugeret, neque ut

Ed. Chart. V. [304.] Foel. I. 250. 251. Ed. Lind. I. (116. 117.)
 ἔμυζεν, οὐδ' ἂν θηλάζειν τὸν μασθὸν ἠπίστατο γεννώμερον
 αὐτίκα, εἰ μὴ καὶ ἐν τῇ μήτρῃ ἔμυζε. καὶ περὶ μὲν τῆς κ(117)
 τήσιος τῆς καρδίας καὶ τῶν φλεβῶν οὕτως ἔχει. ὁ δὲ πνεύμων
 πρὸς τῇ καρδίῃ ἐγέτετο ὧδε. τοῦ ὑγροῦ ὀκόσον ἦν κολλωδέ-
 στατον ἢ καρδίῃ θερμαίνουσα ταχὺ ἐξήρανεν ὅπως περ ἀφρόν,
 καὶ ἐποίησε σπυραγγῶδες, καὶ φλέβια πολλὰ ἐν αὐτέῳ. διὰ δὲ
 τοῦτο ἐποίησε τὰ φλέβια. ὀκόσον ἐν τῷ κολλῶδει ἐνῆν ψυχρόν,
 τοῦτο μὲν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ διετάκη καὶ ἐγένετο ὑγρόν. || τὸ δὲ
 ἀπὸ τοῦ κολλῶδους αὐτὸς ὁ χιτών. τὸ δὲ ἦπαρ ὧδε ξυνέστη.
 ξὺν τῷ θερμῷ πουλὺ τοῦ ὑγροῦ ἀποληφθὲν ἄνευ τοῦ κολλῶ-
 δεος καὶ τοῦ λιπαροῦ ἐκράτησε τὸ ψυχρόν τοῦ θερμοῦ καὶ
 ἐπάγη. τεκμήριον δέ μοι τόδε. ὀκόταν σφάξῃ τις ἱερεῖον, τέως
 μὲν ἂν θερμὸν ἦ, ὑγρόν ἔστι τὸ αἷμα· ἐπειδὴν δὲ ψυχθῆ, ἐπάγη.
 ἦν δέ τις αὐτὸ τινάσσει, οὐ πῆγνυται. αἱ γὰρ ἴνες εἰσὶ ψυχραὶ
 καὶ κολλῶδεις. ὁ δὲ σπλῆν συνέστη ὧδε. σὺν τῷ θερμῷ καὶ
 κολλῶδει καὶ τοῦ θερμοῦ πλείστον, τοῦ δὲ ψυχροῦ ἐλάχιστον,
 τοσοῦτον μόνον ὀκόσον πῆξαι τὸ κολλῶδες αὐτό. ὅ εἰσιν αἱ

primum puer natus est, ubera sugere nosset, nisi in utero
 luxisset. Ac de cordis quidem et venarum motione ad hunc
 se res habet modum. Pulmo autem juxta cor sic extitit.
 Quod in humido glutinosissimum erat cor calefaciens celeriter
 exiccavit veluti spumam, et fistulosum reddidit, multisque
 venulis resperfit. At venulas eam ob causam condidit.
 Quod in glutinose inerat frigidi, id ipsum a calido colliqua-
 tum humidum est redditum, quod vero glutinosi fuit reli-
 quum, in ipsam tunicam abiit. Jecur vero hunc in modum
 constitutum est. Humido multo cum calido relicto, absque
 glutinose et pingui, frigidum superavit calidum et conden-
 satum est. Cujus rei hoc a me proponitur argumentum.
 Cum quis victimam jugulat, quamdiu sanguis calidus est,
 liquidus etiam manet, ubi vero perfrixit, concrevit. Quod
 si quis ipsum agitet, minime concrevit, quod fibrae nimi-
 rum glutinosae sint et frigidae. Ad lien hunc in modum
 constitus est. Cum calido et glutinose calidi quidem pluri-
 mum, frigidi vero minimum remansit, quantum scilicet

Ed. Chart. V. [304.] Foef. I. 251. Ed. Lind. I. (117. 118.)
 ἐνοῦσαι ἐν τῷ σπληνί. καὶ διὰ τὰς ἴνας ταύτας μαλακός ἐστιν
 ὁ σπλήν καὶ ἰνώδης. οἱ δὲ νεφροὶ ξυνέστησαν ὧδε. ὀλίγον τῶν
 κολλώδεος, τοῦ θερμοῦ ὀλίγον, τοῦ ψυχροῦ πλεῖστον, καὶ ἐπάγη
 ὑπὸ τούτου καὶ ἐγένετο σκληρότατον τὸ σπλάγγνον καὶ ἥκιστα
 ἐρυθρόν, ὅτι οὐ πολὺν τοῦ θερμοῦ ξυνέστη. ὁ δὲ αὐτὸς λόγος
 καὶ περὶ τῶν σαρκῶν. τὸ μὲν ψυχρὸν ἔστησε καὶ ξυνέπηξε καὶ
 ἐποίησε σάρκα, τὸ δὲ κολλώδες τρώγλαι ἐγένοντο. ἐν δὲ τῆσι
 (118) τρώγλοισι ταύτησι τὸ ὑγρὸν, ὥσπερ καὶ ἐν τῆσι φλεβῶν
 τῆσι μεγάλῃσιν. τὸ δὲ θερμὸν ἐν παντὶ τῷ σώματι, πλεῖστον
 δὲ τῷ σώματι καὶ τοῦ ψυχροῦ πολὺν ἐν τῷ ὑγρῷ. τοσοῦτο δὲ
 ἐστὶ τοῦ ψυχροῦ ὅκόσον δύναται πῆξαι τὸ ὑγρὸν. ἀλλὰ νενί-
 κηται, ὥστε διακέχνηται ὑπὸ τοῦ θερμοῦ. ἢ δὲ ἀπόδειξις τοῦ
 ὑγροῦ ὅτι θερμὸν ἐστίν, εἴ τις ἐθέλοι τάμνειν τοῦ ἀνθρώπου
 τοῦ σώματος, ὅκου ἐθέλοι. ῥεύσει τε αἷμα θερμὸν, καὶ τέως
 μὲν ἂν θερμὸν ἦ, ὑγρὸν ἐσται. ἐπειδὴν δὲ ψυχθῆ ὑπὸ τε τοῦ
 ἐνδόντος ψυχροῦ καὶ τοῦ ἐκτός, ἐγένετο δέρμα καὶ ὑμῆν, καὶ εἴ τις
 ἀφελὼν τοῦτο τὸ δέρμα ἐάσειεν ὀλίγου χρόνου, ὄψεται ἄλλο
 δέρμα γινόμενον. εἰ δὲ τις τοῦτο αἰεὶ ἀφαιρεῖ, ἄλλο δέρμα γί-

ipsum glutinosum cogat, quod fibrae ipsae in liene existen-
 tes constituunt, propter quas mollis et fibrosus ipse reddi-
 tur. At renes hoc modo compacti sunt. Glutinosi parum
 parumque calidi a plurimo frigido condensatum est et viscus
 durissimum extitit et minimum rubrum, quod non multum
 calidi simul coierit. Eadem quoque de carnibus ratio est;
 frigidum quidem carnem constituit, condensavit et fecit,
 glutinosum autem in foramina abiit, in quibus velut in ma-
 gnis venis humidum inest. Calor per universum corpus spar-
 gitur, isque plurimus in corpore inest et multum frigidi in
 humido, nimirum quantum humidum condensare queat, verum
 a calore superatum ab eo diffunditur. Quod autem humi-
 dum fit calidum sic ostenditur. Si quis corporis humani
 particulam quamcunque volet fecet, sanguis calidus effluet,
 et quamdiu quidem calidus fuerit, liquidus erit. Ubi vero
 tum ab infuso tum ab externo frigido perfrixerit, pellicula
 et membrana obducitur. Qua detracta si quis pauco tem-
 pore sinat, aliam enatam pelliculam videbit, eamque si quis

Ed. Chart. V. [304. 305.] Foëf. I. 251. Ed. Lind. I. (118. 119.)
 γαιτ' ἐν πρὸς τοῦ ψυχροῦ. τούτου δὲ εἵνεκα πλείω ἔλεξα τέως
 ἀποδείξω ὅτι τὸ ἔσχατον τοῦ σώματος πρὸς τοῦ ἡέρος ἀναγ-
 καίως ἔχει δέρμα γενέσθαι ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ καὶ τῶν πνευ-
 μάτων προσβαλλόντων. τὰ δὲ ἄρθρα ὡς ἐγένετο. ὅτι τὰ
 ὀστέα ξυνίστατο, ὁκόσα μὲν αὐτέων λιπαρὰ ἦν, τάχιστα ἐξε-
 καύθη, ὡς περ πρόσθεν λέλεκται ἐν τῷ προτέρῳ λόγῳ· ὁκό-
 στον δ' αὐτέων κολλῶδες ἦν, τοῦτο δὲ οὐκ ἠδύνατο ἐκκαυθῆ-
 ναι, ἀλλὰ μεταξὺ ἀποληφθὲν τοῦ καιομένου ξηραίνουμένου
 ὑπὸ τοῦ θερμοῦ νεῦρα καὶ σίαλον ἐγένετο· τὸ δὲ σίαλον
 ὁκόσον τοῦ κολλῶδες ὑγρότατον ἦν, τότε θερμαινόμενον
 παχύτερον ἐγένετο ὑγρὸν εἶν· καὶ ἀπὸ τούτου σίαλον ἐγένετο.
 οἱ δὲ ὄνυχες ἀπὸ τούτου ἐγένοντο τοῦ κολλῶδες. [305] ἀπὸ
 γὰρ τῶν ὀστέων καὶ τῶν ἄρθρων αἰεὶ τὸ ὑγρό(119)τατον
 αὐτέου ἀπὸν κολλῶδες γίνεται ἀπὸ τοῦ θερμοῦ ξηραίνόμε-
 νον καὶ ἐξαναινόμενον θύραζε εἰς ὄνυχας. οἱ δὲ ὀδόντες ὕστε-
 ρον γίνονται διὰ τὸδε. ἀπὸ τῶν ὀστέων τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ
 καὶ τοῖν γνάθοιν ἢ αὐξήσις γίνεται τοῦ κολλῶδες τοῦ λιπα-
 ροῦ. τὸ ἐνεὸν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ξηραίνόμενον ἐκκαίεται καὶ

semper auferat, alia a frigido pellicula producetur. Sed
 hujus rei gratia longior sum, ut ostendam corporis sum-
 mum aëri obversum a frigido et ventis ingruentibus neces-
 sario pelliculam contrahere. Articuli vero hunc in modum
 producti sunt. Quando ossa constituta sunt, quod quidem
 in his pingue fuit, celerrime exustum est, quemadmodum
 superiore oratione a nobis dictum fuit. Quod autem ex his
 glutinosum erat, id cum peruri nequiret, medio loco inter-
 ustum et exiccatum comprehensum, a calido in nervos et
 mucum transit. In mucum vero, quatenus quod ex gluti-
 noso humidissimum erat, calefactum crassius evasit, cum hu-
 midum esset, indeque mucus extitit. Ex hoc ipso autem gluti-
 noso ungues producti sunt. Quod enim in eo maxime
 est humidum, ab ossibus et articulis semper in ungues fo-
 ras secedit et a calore exiccatum et arefactum glutinosum
 redditur. Dentes autem postremi istam ob causam gignun-
 tur. Ex capitis et maxillarum ossibus glutinoso incremen-
 tum accedit, et pingue quod inest a calido exiccatum exu-

Ed. Chart. V. [306.] Forf. I. 251. 252. Ed. Lind. I. (119.)
 γίνονται ὀδόντες σκληρότεροι τῶν ἄλλων ὀστέων, ὅτι οὐκ ἔστι
 τοῦ ψυχροῦ. καὶ οἱ μὲν πρώτοι ὀδόντες φύονται ἀπὸ τῆς
 διαίτης ἐν τῇ μήτρῃ, καὶ ἐπὶ γένηται ἀπὸ τοῦ γάλακτος
 θηλάζοντι τῷ παιδίῳ. ἐπειδὴν δὲ οὗτοι ἐκπέσωσιν ἀπὸ τῶν
 σιτίων καὶ τῶν ποτῶν. ἐκπίπτουσι δὲ ἐπειδὴν ἐπὶ τὰ ἔτεα
 εἷη τῆς πρώτης τροφῆς, ἔστι δὲ τῶν οἷς πρότερον, ἢ ἀπὸ
 νοσερῆς τροφῆς φύσωσιν· τοῖς δὲ πλείστοις, ἐπειδὴν ἐπὶ
 ἔτεα γένηται. οἱ δὲ μεταφύοντες συγκαταγερᾶσκουσιν, ἢ μὴ
 ὑπὸ νόσου διαφθαρεῶσι. διὰ δὲ τοῦτο φύονται οἱ ὀδόντες
 ὕστερον τῶν ἄλλων. ἐν τῇ γνάθῳ φλέβες εἰσὶ καὶ ἐν τῇ κάτω
 κοιλίῃ μούνοισι τῶν ὀστέων αὐταὶ τὴν τροφήν παρέχουσι
 τῷ ὀστέῳ. || τὰ δὲ ὀστέα τοιαύτην αὔξησιν ὁποῖα πέρ ἔστι,
 καὶ τὰ ἄλλα δὲ πάντα τοιαύτην ἀποδιδῶσιν αὔξησιν, ὁποῖα
 αὐτὰ ἔστιν. καὶ γὰρ αἱ φλέβες αἱ ἐκ τῆς νηδύος τῶν ἐντέ-
 ρων, εἰς ἃ συλλέγεται τὰ σιτία καὶ τὰ ποτά, ἐπειδὴν θερ-
 μανθῇ ταῦτα, ἔλκουσι τὸ λεπτότατον καὶ τὸ ὑγρότατον. τὸ
 δὲ παχύτατον αὐτέου καταλείπεται καὶ γίνεται κόπρος ἐν τοῖ-
 σιν ἐντέροις τοῖσι κάτω. τὸ δὲ λεπτότατον αἱ φλέβες ἔλκου-

ritur et dentes fiunt reliquis ossibus duriores, quoniam ni-
 hil frigidi inest. Ac primi quidem dentes ex victus ratione
 in utero nascuntur et ubi in lucem editus est puer, ex lacte,
 dum mammas fugit. Cum vero hi exciderint, ex cibo et
 potu. Excidunt autem ubi ad primi alimenti annos deve-
 nerint, quibusdam etiam prius, si ex morbidissimo alimento pul-
 lularint, plurimis vero, cum ad annos septem pervenerint. At
 qui postea nascuntur, ad senectutem usque remanent, nisi ex
 morbo corrumpantur. Iam vero ob causam dentes reliquis
 partibus tardius oriuntur. In maxilla venae sunt, eaeque
 huic ossi inter omnia ossa ex ventre inferiore alimentum
 exhibent. Ossa autem qualia quidem sunt, tale dant incre-
 mentum, ut et reliqua omnia tale exhibent incrementum, qua-
 lia ipsa existunt. Venae enim quae per ventrem et inte-
 stina feruntur, in quibus cibi et potus coacervantur, ubi
 hi incaluerint, id quod est tenuissimum et humidissimum at-
 trahunt, crassissimum autem isthic relictum in inferioribus
 intestinis in sterco abit. Tenuissimum, inquam, venae tra-

Ed. Chart. V. [306.] Foel. I. 252. Ed. Lind. I. (119. 120.)
 σιν ἐκ τῆς νηδύος καὶ τῶν ἐντέρων τῶν ἀνωθεν τῆς νήστιος
 (120) θερμαινομένων τῶν σιτίων. ἐπὴν δὲ περῆσῃ τὴν νή-
 στιν, ἐς τὰ κάτω ἔντερα ξυνοστράφη καὶ κόπρος ἐγένετο. ἡ
 δὲ τροφή ἐπειδὴν ἀφίκηται, ἕκαστον τοιαύτην ἀπέδωκε τὴν
 εἰδέην ἐκάστου ὀκοῖα περ ἦν. ἀρδόμενα γὰρ ὑπὸ τῆς τροφῆς
 αὖξεται ἕκαστα, τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν καὶ τὸ κολλῶδες
 καὶ τὸ λιπαρὸν καὶ τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρὸν καὶ τὰ ὀστέα
 καὶ τὰ ἄλλα ξύμπαντα ὀκόσα ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐνῆ. διὰ τοῦ-
 το ἴσπερον οἱ ὀδόντες φύονται. εἴρηται δὲ μοι καὶ πρότερον
 ὅτι μούναί τῶν ὀστέων αἱ γνάθοι φλέβας ἔχουσιν αὐταὶ ἐν
 ἐσωταῖσι. καὶ διὰ τοῦτο τροφή ἔλκεται πλέον ἢ ἐς τὰ ἄλλα
 ὀστέα. καὶ πλέονα τὴν τροφήν ἔχοντα καὶ ἀθροωτέρην τὴν
 ἐπιβύοην ἀποτίκτει αὖξησιν αὐτὰ ἀφ' ἑαυτέων τοιαύτην οἶα
 περ ἔστιν αὐτὰ τέως ἀν περ καὶ ἀνθρώπος οὗλος αὖξάνηται.
 αὖξάνεται δὲ ἐπὴν γένηται ἐπίδηλος. ἐπίδηλος δὲ μάλιστα
 γίνεται ἀπὸ ἐπταστῆος μέχρι τεσσαρῶσκαυδεκαταῖος. καὶ ἐν
 τουτέῳ τῷ χρόνῳ οἱ τε μέγιστοι τῶν ὀδόντων φύονται καὶ
 ἄλλοι πάντες, ἐπὴν ἐκπέσωσιν οἱ ἐγένοντο ἀπὸ τῆς τροφῆς

hunc ex ventre et intestinis quae supra jejunum sunt, ubi
 cibi incaluerint. Qui superato jejunio in inferiora intestina
 collecti in stercus abeunt. At postquam alimentum eo
 pervenerit, unumquodque eam quam habuerat formam cui-
 que reddit. Irrigata namque alimento singula incrementum
 accipiunt, calidum, frigidum, glutinosum, pingue, dulce,
 amarum et ossa et reliqua omnia quae in homine insunt.
 Ideoque posterius dentes producuntur. Dictum autem a me
 etiam est antea, maxillas solas inter ossa venas in sese ha-
 bere, ut proinde copiosius ad alimentum quam ad reliqua
 ossa trahatur. Et quae copiosius habent alimentum et ube-
 riores affluxum, eae tale ex se incrementum pariunt qua-
 lia sane ipsa existunt, quamdiu homo ad integritatem incre-
 scit. Crescit autem ubi conspicuo adolescere cernitur,
 quod praecipue a septennio ad decimumquartum an-
 num apparet. Quo tempore tum maximi tum caeteri om-
 nes dentes producuntur, postquam exciderint, qui ab ali-

Ed. Chart. V. [306. 307.] Foef. I. 252. Ed. Lind. I. (120. 121. τῆς ἐν τῇ μήτρῃ. αὐξάνεται δὲ καὶ ἐς τὴν τρίτην ἑβδομάδα ἐν ἣ νηρίσκος γίνεται μέχρι τεσσάρων καὶ πέντε ἑβδομάδων. καὶ ἐν τῇ τετάρτῃ δὲ ἑβδομάδι ὀδόντες φύονται δύο τοῖσι πολλοῖσι τῶν ἀνθρώπων, οὗτοι καλέονται σωφροιστῆρες. αἱ δὲ τρίχες φύονται ὧδε. ὅστέα εἰσὶ καὶ ἐγκέφαλος ἀφ' ὧν ἡ τοιαύτη αὐξήσις, ὅτι τοῦ πέριξ κολλώδεος ὅπως περ τοῖσι νεύροισι καὶ τοῦ λιπαροῦ οὐκ ἔνε(121)στιν. εἰ γὰρ ἐνῆν τοῦ λιπαροῦ, ἔξεκαίετο ἂν ἐκ τοῦ θερμοῦ. τάχα δὲ θαυμάσειεν ἂν τις ὅτι καὶ ἐν τῇσι μασχάλησι [307] καὶ ἐν τῷ ἐπισείῳ τρίχες πολλαὶ καὶ ἐν τῷ σώματι παντὶ εἰσιν. οἷσιν οὗτος λόγος περὶ τουτέου. ὅπου τυγχάνει τοῦ σώματος τὸ κολλῶδες ὄν, ἐνταῦθα αἱ τρίχες γίνονται ὑπὸ τοῦ θερμοῦ. ἀκούει δὲ διὰ τὸδε. τὰ τμήματα τῶν οὐράτων προσήκει πρὸς ὀστέον σκληρόν τε καὶ ξηρόν ὅμοιον λίθῳ. τοῦτο δὲ πέφυκε πρὸς ὀστέον κοίλωσις σφραγώδης. οἱ δὲ ψόφοι ἀπερείδονται πρὸς τὸ σκληρόν. τὸ δὲ ὀστέον τὸ κοῖλον ἐπηχεῖ διὰ τοῦ σκληροῦ. τὸ δέρμα τὸ πρὸς τῇ ἀκοῇ πρὸς τῷ ὀστέῳ τῷ σκληροῦ λεπτόν ἐστιν ὡσπερ ἀράχμιον, ξηρότατον τοῦ ἄλλου δέρματος.

mento ex utero orti sunt. Incrementum autem et ad tertium annorum septenarium, in quo adolescens evadit, ad quartum usque et quintum septenarium. Quin etiam hominibus plerisque quarto septenario duo dentes enascuntur, qui moderatores nominantur. Capilli autem ad hunc modum oriuntur. Ab ossibus et cerebro ejusmodi incrementum provenit, ab eo videlicet glutinoso, quod circumcirca existit, in quo pinguis nihil inest, quemadmodum et nervis accidit. Si quid enim pinguis inesset, a calido exustum esset. Ac fortassis mirum aliquem subeat, cur in axillis et pube et reliquo corpore pili multi succrescant. Cujus rei haec est ratio, quod ubicunque in corpore glutinosum existit, ibi pili a calore gignuntur. Hanc vero ob causam auditio fit. Aurium foramina ad os durum et liccum lapidi simile perveniunt, cui cavitas fistulosa addita est. Soni autem in durum impingunt et os cavum per ipsum durum insonat. Pellicula vero in ipso meatu auditorio juxta os durum tenuis est, ad instar telae aranei, prae re-

Ed. Chart. V. [307.] Foef. I. 252, 253. Ed. Lind. I. (121, 122.)
 τεκμήρια δὲ πολλὰ ὅτι ξηρότατον ἤχει μάλιστα. ὅταν δὲ μέ-
 γιστον ἠχῆσῃ, τότε μάλιστα ἀκούομεν. καὶ εἰσὶ τινες οἱ ἔλεξαν
 φύσιν ξυγγραφοῦντες ὅτι ὁ ἐγκέφαλος ἐστὶν ὁ ἠχέων. τοῦτο
 δὲ οὐκ ἂν γένηται. αὐτὸς τε γὰρ ὁ ἐγκέφαλος ὑγρὸς ἐστὶ
 καὶ μῆνιξ περὶ αὐτὸν ἐστὶν ὑγρὴ καὶ παχεῖη, καὶ περὶ τὴν
 μῆνιγγα ὀστέα. οὐδὲ οὖν τῶν ὑγρῶν ἠχεῖ, ἀλλὰ ξηρά. τὰ δὲ
 ἠχέοντα ἀκοὴν ποιεῖ. ὀσφραίνεται δ' ὁ ἐγκέφαλος ὑγρὸς ἐὼν
 αὐτὸς τῶν ξηρῶν, ἔλκων τὴν ὀσμὴν ξὺν τῷ ἡέρι διὰ τῶν
 βρογχίων ξηρῶν ἐόντων. προήκει γὰρ ὁ ἐγκέφαλος τῆς ῥινὸς
 ἐς τὰ κοῖλα. καὶ ταύτη αὐτῷ οὐκ ἐστὶν ἐπίπροσθεν ὀστέον
 οὐδὲν, ἀλλὰ χόνδριον μαλακὸν ὅπως περ σπόγγος, οὔτε κρέας
 οὔτε ὀστέον. καὶ ὅταν μὲν ξηρὰ ἢ τὰ κοῖλα τῆς ῥινὸς, ὀσμῶ-
 σθαι τῶν ξηροτέρων αὐτὸς ἐνωτοῦ ἀκριβέστερός (122) ἐστὶν.
 ὕδατος γὰρ οὐκ ὀσμᾶται. || ὑγρότερον γὰρ ἐστὶ τοῦ ἐγκεφά-
 λου, ἐὰν μὴ σαπῇ. σηπόμενον γὰρ τὸ ὕδωρ παχύτερον γίνε-
 ται καὶ τὰ ἄλλα πάντα. ὁκόταν δὲ ὑγρανθῆωσιν αἱ ῥῖνες, οὐ

liquis pelliculis siccissima. Quod autem siccissimum est, id
 ad sonum concipiendum maxime facere, multis argumentis
 comprobari potest. Cum ergo plurimum resonat, tum ma-
 xime audimus. Etsi nonnulli naturae historiam scriptis
 mandantes cerebrum ipsum sonum facere dixerunt, quod
 tamen nullo modo fieri potest. Cerebrum enim ipsum hu-
 midum est et ipsum ambiens membrana humida et crassa,
 eamque ossa circumdant. Atqui nullum humidum sonum
 facit, sed quae sicca sunt. Quae vero resonant auditionem
 faciunt. At vero cerebrum odorandi facultatem habet, cum
 humidum existat, aridorum odorem cum aëre per cartilagi-
 nosa corpora, quae sicca sunt, attrahens. Cerebrum enim
 ad nasi cavitatem progreditur, hacque parte nullum ei os
 obtenditur, sed mollis cartilago spongiae instar, quam ne-
 que carnem neque os appellare queas. Et cum quidem na-
 rium cava sicca fuerint, ipsum per se exquisite magis rerum
 siccarum odorem percipit. Neque enim aquam olfacit,
 cum cerebro sit humidior, nisi computruerit. Putrefacta
 namque aqua crassior evadit et reliqua omnia. At cum na-
 res humidae fuerint, olfacere nequit, cum ad se cerebrum

Ed. Chart. V. [307.] Γοβ. I. 253. Ed. Lind. I. (122.)
 δύναται ὀσφραίνεσθαι· οὐ γὰρ τὸν ἥερα ἔλκει αὐτὸς πρὸς
 ἑαυτὸν. ταύτη δὲ καὶ ὅταν ἀποτήκη ὁ ἐγκεφάλου πλεῖστον
 αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ ἐς τὴν ὑπερώην καὶ τὴν φάρυγγα καὶ τὸν
 πνεύμονα καὶ ἐς τὴν ἄλλην κοιλίην, γινώσκουσιν οἱ ἄνθρω-
 ποι καὶ φασὶ καταρρέειν ἐκ τῆς κεφαλῆς. καταρρέει δὲ καὶ
 ἐς τὸ ἄλλο σῶμα. καὶ ἔστι τρόπος τῷ θερμοῦ. ὁρῆ δὲ διὰ
 τοῦτο. ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου τῆς μήνιγγος φλέψ καθίκει ἐς
 τὸν ὀφθαλμὸν διὰ τοῦ ὀστεοῦ ἐκότερον. διὰ ταύταιν ταῖν
 φλεβοῖν ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου διηθείεται τὸ λεπτότατον τοῦ
 κολλωδεδεστάτου. καὶ διὰ τοῦτο αὐτὸ περὶ αὐτὸ δέρμα ποιεῖ
 τοιοῦτον οἶόν περ περὶ αὐτὸ ἔστι τὸ διαφανὲς τοῦ ὀφθαλ-
 μοῦ τὸ πρὸς τοῦ ἥερος, πρὸς ὃ προσβάλλει τὰ πνεύματα,
 κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ὡσπερ περὶ τοῦ ἄλλου δέρματος ἔλεξα.
 πολλὰ δὲ ταῦτ' ἔστι τὰ δέρματα, πρὸ τοῦ ὀρέοντος διαφα-
 νέος, ὁμοίον περ αὐτὸ ἔστιν. τούτω γὰρ τῷ διαφανεῖ ἀνταυ-
 γεῖ τὸ φῶς καὶ τὰ λαμπρὰ πάντα. τουτέω οὖν ὁρῆ τῷ ἀν-
 ταυγένοντι. ὅτι δὲ μὴ λαμπρόν ἐστι, μηδὲ ἀνταυγῆ, τουτέω
 οὐχ ὁρῆ. τὸ δὲ ἄλλο τὸ περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς λευκὸν κρέας

aërem non attraeat. Ad eundem etiam modum cum cerebrum
 colliquatum plurimam materiam ex se in palatum et fauces
 et pulmonem reliquamque ventrem detruferit, id perci-
 piunt homines et ex capite destillare dicunt, etfi in reli-
 quum etiam corpus destillat, idque cum calore quodam con-
 tingit. At vero eam ob causam videt, quod a cerebri mem-
 brana vena ad utrumque oculum per os pertinet. Per has
 duas venas ex glutinoso, quod est maxime tenue, ex cerebro
 veluti per collum transmittitur, atque ideo ipsam circum se
 tunicam quae aëri obversatur et ad quam venti ingruunt,
 talem facit, quale est ipsum oculi pellucidum, eadem plane
 ratione quam de caeteris tunicis diximus. Sunt autem mul-
 tae hae tunicae, quae oculi pellucido praetenduntur, ipsi-
 que sint similes. In hoc enim pellucido lumen et splendida
 cuncta lucem reflectunt. Per hoc igitur in quo lumen re-
 flectitur, visio fit. Quod vero minime est splendidum ne-
 que obluet, per illud visio non fit. Reliquum circum ocu-

Ed. Chart. V. [307. 308.] Foef. I. 253. Ed. Lind. I. (122. 123.)
 ἐστίν. ἡ δὲ κόρη καλεομένη τοῦ ὀφθαλμοῦ μέλαν φαίνεται
 διὰ τοῦτο, ὅτι ἐν βάρθει ἐστὶ καὶ χιτῶνες περὶ αὐτὸ εἰσὶ
 μέλανες. χιτῶνα δὲ καλέομεν τὸ ἐνεὸν ὡσπερ (123) δέρμα.
 ἐστὶ δὲ οὐ μέλαν ὄψει, ἀλλὰ λευκὸν διαφανές. τὸ δὲ ὑγρὸν
 κολλῶδες. [308] πολλάκις γὰρ ὀπώπαμεν ἐπὶ συρραγέντος
 ὀφθαλμοῦ ἐξίον ὑγρὸν κολλῶδες. κῆν μὲν ἦ ἔτι θερμὸν, ὑγρὸν
 ἐστίν. ἐπειδὴν δὲ ψυχθῆ, ἐγένετο ξηρὸν ὡσπερ λιβανωτὸς
 διαφανῆς καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν θηρίων ὁμοίον ἐστὶ.
 τὸν δὲ ὀφθαλμὸν ἀνὰ πᾶν ὅτι ἀν ἐμπέσῃ καὶ τὰ πνεύματα
 προσβάλλοντα καὶ τὰ ἄλλα ὅσα λαμπρότερα ἢ κατ' αὐτὸν
 ἐστὶ. καὶ ἦν τις ἐν κρίσει διὰ τὸδε, ὅτι ὁμόχροια ἐστίν. ὡσπερ
 τὸ στόμα καὶ ἡ γλῶσσα καὶ ἡ ἄλλη κοιλίη ἐνυγρά ἐστίν.
 διαλέγεται δὲ διὰ τὸ πνεῦμα ἔλκων εἴσω πᾶν τὸ σῶμα. τὸ
 πλείστον δὲ ἐς τὰ κοῖλα αὐτὸς ἑωυτῶ. αὐτὸ δὲ θύραζε ὠθε-
 ὄμενον διὰ τὸ κενὸν ψόφον ποιεῖ. ἡ κεφαλὴ γὰρ ἐπήχει·
 ἡ δὲ γλῶσσα ἀρθροῖ προσβάλλουσα ἐν τῷ φάρυγγι ἀποφράσ-
 σουσα καὶ προσβάλλουσα πρὸς τὴν ὑπερώην καὶ πρὸς τοὺς

los album caro est. Pupilla autem oculi nominata nigra ob
 id apparet, quod in fundo sita sit et tunicae eam ambien-
 tes nigrae existunt. Tunicam vero appellamus id quod
 velut pellicula inest, quae neutiquam ad conspectum nigra
 est, sed alba et pellucida et oculi humidum, glutinosum.
 Saepe enim conspeximus oculo disrupto prodisse humorem
 glutinosum, qui quamdiu calidus est, liquidus existit, ubi
 vero perfrixit, siccus evadit ad instar thuris transparens.
 Quod in hominibus et feris ad eundem modum se habet.
 At oculo infestum est quicquid in eum incurfat, et venti et
 quaecunque splendidiora quam in se ipso sint. Idque quis
 ideo fieri iudicet, quod unius et ejusdem sint coloris.
 Quemadmodum os et lingua et reliquus venter humida exi-
 stunt. Sermouis autem in homine causa est, quod totum
 corpus spiritum intro trahit, eumque plurimum in suas
 quisque cavitates. Is vero per inane foras pulsus strepitum
 facit. Caput enim resonat, lingua vero in faucibus interse-
 ptam, suo appulsu formatur et ad palatum ac dentes impin-

Ed. Chart. V. [308.] Foesl. I. 253. Ed. Lind. I. (123. 124.)
 ὀδόντας ποίει σαφηνίζειν. ἦν δὲ μὴ ἢ γλώσση ἀρθροῖ προσ-
 βάλλουσα ἐκάστοτε, οὐκ ἂν σαφῶς διαλέγοιτο, ἀλλ' ἢ ἕκα-
 στα φύσει τὰ μονόφωνα. τεκμήριον δὲ ἔστι τουτέω, οἱ κωφοὶ
 οἱ ἐκ γεγεῆς οὐκ ἐπίστανται διαλέγεσθαι, ἀλλὰ τὰ μονόφωνα
 μοῦνον φωνέουσιν, οὐδ' εἴ τις τὸ πνεῦμα ἐκπνεύσας πειρᾷ-
 το διαλέγεσθαι. δῆλον δὲ τόδε. οἱ ἄνθρωποι ὀκότεν βούλων-
 ται μέγα φωνῆσαι, ἔλκοντες τὸ πνεῦμα τὸ ἔξω ὠθέουσι
 δύραζε καὶ φθέγγονται μέγα ὡς ἀντέχη τὸ πνεῦμα. ἔπειτα
 δὲ καταμαραίνεται τὸ φθέγμα. καὶ οἱ καθαρωδοὶ (124) ὀκό-
 ταν δὲ αὐτοῖς μακροφωνέειν, ἐπ' ἄκρον ἐλκύσαντες τὸ πνεῦ-
 μα ἔσω πούλῦ ἐκτείνουσι τὴν ἐκφορὰν καὶ φωνοῦσι καὶ φθέγ-
 γονται μέγα ὡς ἀντέχωσι τῷ πνεύματι. ἐπὶ δὲ τὸ πνεῦμα
 ἐπιλίπη, καταπαύονται. τουτέοισι δῆλον ὅτι τὸ πνεῦμά ἐστι
 τὸ φθεγγόμενον. εἶδον δὲ ἤδη οἱ σφάξαντες ἐσωτὸς ἀπέτα-
 μον τὸν φάρυγγα παντάπασιν. οὗτοι ζῶσι μὲν, φθέγγονται
 δὲ οὐδὲν, εἴ μὴ τις συλλάβῃ τὸν φάρυγγα. οὗτοι δὲ φθέγγον-
 ται. δῆλον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι τὸ πνεῦμα οὐ δύναται διατετ-
 μημένου τοῦ λάρυγγος ἔλκειν ἔσω ἐς τὰ κοῖλα, ἀλλὰ κατὰ

gens clarum reddit. Quod nisi lingua suo semper appulsa
 formaret, non distincte homo loqueretur, sed singula unam
 natura vocem ederent. Cujus rei indicio sunt muti a pri-
 mo ortu, qui distincte loqui nequeunt, sed solam vocem
 edunt. Neque vero si quis spiritu foras emisso loqui coner-
 tur, id facere queat, quod hinc constat. Qui magnam vo-
 lunt vocem edere, ii attractum externum spiritum foras
 propellunt et quamdiu perdurat spiritus, magnam vocem
 fundunt, quae postea deficit. Quinetiam citharoedi, si ut
 magna voce utantur opus sit, spiritum intro summopere
 attrahunt et plurimum emittunt ac vociferantur, vocemque
 quamdiu spiritus suffecerit, magnam edunt. Ubi vero spiri-
 tus defecerit desinunt. Ex quibus manifestum est, spiritum
 vocem edere. Vidi praeterea quosdam, qui cum seiplos ju-
 gulassent, guttur in totum sibi praefecerant. Atque hi
 vivunt quidem, verum nullam vocem emittunt, nisi quis
 guttur constringat, ac tum demum ii vocem edunt. Quin
 et hoc patet quod praefecto summo gutture spiritus in ca-

Ed. Chart. V. [308. 309.] Foëf. I. 253. 254. Ed. Lind. I. (124. 312.)
 τὸ διατετημημένον ἐκπνέει. οὕτως ἔχει περὶ φωνῆς ἴσως καὶ
 διαλέξεως. (312) ὁ δὲ αἰὼν ἐστὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐπταήμερος.
 || πρῶτον μὲν ἐπὴν ἐς τὰς μήτρας ἔλθῃ ὁ γόνος, ἐν ἐπτά
 ἡμέρησιν ἔχει ὀκόσα περ ἐστὶν ἔχειν τοῦ σώματος. τοῦτο δὲ
 τις ἂν θανατώσειεν ὁκὼς ἐγὼ οἶδα. πολλὰ δὲ εἶδον τρόπο
 τοιῶδε. αἱ ἐταῖραι αἱ δημόσιαι αἵτινες αὐτέων πεπειρηται
 πολλάκις, ὀκόταν παρὰ ἄνδρα ἔλθῃ, γινώσκουσιν ὀκόταν
 λάβωσιν ἐν γαστρί· κἄπειτ' ἐνδιαφθεύουσιν. ἐπειδὴν δὲ ἤδη
 διαφθαρή, ἐκπίπτει ὡσπερ σάραξ. ταύτην τὴν σάρκα ἐς ὕδωρ
 ἐμβάλων, σκεπτόμενος ἐν τῷ ὕδατι εὐρήσεις ἔχειν πάντα μέ-
 λεα καὶ τῶν ὀφθαλμῶν τὰς χώρας καὶ τὰ οὐατα καὶ τὰ γυῖα
 καὶ τῶν χειρῶν οἱ δάκτυλοι καὶ τὰ σκέλεα καὶ οἱ πόδες καὶ
 οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν, καὶ τὸ αἰδοῖον καὶ τὸ ἄλλο πᾶν
 σῶμα δῆλον. [309] εὐδῆλον δὲ καὶ ὅταν λάβῃ ἐς γαστέρα
 ἡῆσιν ἐπίσταμένησιν, αὐτίκα ἔφριξεν, καὶ θέρημ καὶ βρυγμὸς
 καὶ σπᾶσμός ἐχει καὶ τὸ ἄρθρον καὶ τὸ σῶμα πᾶν καὶ τὴν
 ἰστέρην ὀκνος. καὶ ὀκόσαι καθααί εἰσι τοῦτο πάσχουσιν.

vitates internas attrahi nequit, sed praefectam partem foras
 effertur. Ita sane de voce ac sermone simili modo se res
 habet. Hominis autem vita septem dierum numero circum-
 scribitur. Ac primum quidem ubi genitura ad uteros perve-
 nerit, habet intra septem dies quaecunque ex corpore ei
 accedere necesse est. Id vero quomodo noverim fortasse
 quis mirabitur, verum multa ad hunc modum vidi. Mere-
 trices publicae, quae in seipsis saepius id expertae sunt, ubi
 cum viro congressae sunt, noscunt quando conceperint mox-
 que conceptum intra se perdunt. Quo postea jam perdito
 veluti caro excidit. Eam in aquam coniectam si accuratius
 inspexeris, membra omnia habere deprehendas, et oculorum
 regiones et aures et brachia. Quin et manuum digiti et
 crura et pedes et pedum digiti et pudendum et reliquum
 totum corpus in conspicuo est. Liquido autem constat ha-
 rum rerum peritis, quod mulier ubi concepit, statim inhor-
 rescit et incalescit, ac dentibus stridet et articulum reli-
 quumque corpus convulsio prehendit et uterum torpor, id-
 que iis quae purae sunt accidit. Quae vero crassae et mu-

Ed. Chart. V. [309.] Foel. I. 254. Ed. Lind. I. (312. 315.)
 ὀκόσαι δὲ πάσχουσι παχεῖαι καὶ τὸ βλενωδεις, οὐ γινώ-
 σκουσι τοιούτων τῶν γυναικῶν πολλαί. ἣ δὲ μοι εἰδείξαν, κατὰ
 τοῦτο δὴ καὶ ἐπίσταμαι εἰδέναι. δῆλον δὲ τόδε, ὅτι ἐπτήμε-
 ρος ὁ αἰὼν, εἴ τις ἐθέλει (313) ἐπὶ ἡμέρας φαγέειν ἢ πι-
 εῖν μηδέν. οἱ μὲν πολλοὶ ἀποθνήσκουσιν ἐν αὐτῆσιν· εἰσὶ
 δὲ τινες καὶ οἱ ὑπερβάλλουσιν, ἀποθνήσκουσι δ' ὅμως. εἰσὶ
 δὲ τινες οἳ καὶ ἐπίσθησαν ὥστε μὴ ἀποκαρτεῶσθαι, ἀλλὰ
 φαγέειν τε καὶ πιεῖν· ἀλλ' ἡ κοιλίη οὐκέτι καταδέχεται. ἡ
 γὰρ νῆστις συνεφύη ἐν ταύτησι τῆσιν ἡμέρησιν· ἀλλὰ θνή-
 σκουσι καὶ οὗτοι. ἔστι δὲ καὶ τόδε τεκμήρισθαι. τὸ παι-
 δῖον ἐπτάμηρον γόνον γενόμενον, λόγῳ γεγένηται καὶ ζῆ καὶ
 λόγον ἔχει τοιοῦτον καὶ ἀριθμὸν ἀτρεκία ἐς τὰς ἑβδομάδας.
 ὀκτάμηρον δὲ γενόμενον οὐδὲν βιοῖ πάποτε. ἐντέα δὲ μηνῶν
 καὶ δέκα ἡμερῶν γόνος γίγνεται καὶ ζῆ καὶ ἔχει τὸν ἀριθμὸν
 ἀτρεκία ἐς τὰς ἑβδομάδας. τέσσαρες δεκάδες ἑβδομάδων ἡμέ-
 ραι εἰσὶν διηκόσιαι ὀγδοήκοντα. ἐς δὲ τὴν δεκάδα τῶν ἑβδο-
 μάδων ἑβδομήκοντα ἡμέραι. ἔχει δὲ καὶ τὸ ἐπτάμηρον γενό-

cofae istud experiuntur, earum pleraeque hoc non sen-
 tiunt. Ac sane quantum illae mihi ita indicarunt, tantam
 etiam me scire profiteor. Quod vero hominis vita septem
 dierum numero circumscribatur, hoc quoque manifestum
 est. Plerique quidem ex his qui septem diebus nihil edere
 aut bibere volunt, in his moriuntur, quod si qui eos supera-
 verint, nihilominus tamen moriuntur. Nonnulli etiam ne
 per inediam a vita discederent, sed ut commederent et bi-
 berent persuasi sunt, verum venter non amplius ad-
 mittit. Jejunum enim intestinum in his diebus cohaerescit,
 quinetiam illi moriuntur. Quin et illud ipsum ex his con-
 jicere licet. Puer septimo mense natus, certa ratione in
 lucem prodiit et vitalis est, cum is rationem et numerum
 exacte ad hebdomadas respondentem habeat. Octavo au-
 tem mense natus nullus unquam vixit. Novem autem
 mensium et decem dierum foetus editur et vitalis est, nu-
 merumque ad hebdomadas exacte respondentem habet. Qua-
 tuor nempe decades hebdomadarum dies sunt ducenti et
 octoginta; Hebdomadarum autem decuriam dies septua-

Ed. Chart. V. [309.] Foesl. I. 254. Ed. Lind. I. (313. 314.)
 μενον τρεῖς δεκάδας εβδομάδων, ἐς δὲ τὴν δεκάδα ἐκάστην
 εβδομήκοντα ἡμέραι. τρεῖς δεκάδες δὲ εβδομάδων αἰ σύμπα-
 σαι δέκα καὶ διηκόσιαι. καὶ αἰ νοῦσοι οὕτω τοῖς ἀνθρώποις
 ὀξύτεραι γίνονται, ἡμερέων παρελθουσέων ἐν τῆσιν ἀνακρί-
 νονται καὶ ἀπέθανον ἢ ὑγιές ἐγένοντο. καὶ τριταῖοι ἕνδεκα
 ἡμέρησιν ἐν μιᾷ εβδομάδι καὶ ἡμισυ εβδομάδος. καὶ τεταρ-
 ταῖοι ἐν δυσὶν εβδομάσιν. καὶ αἰ πεμπταῖαι ἐν δυοῖν δέου-
 σαι εἴκοσιν ἡμέρησιν. δυοῖν τε εβδομάδων καὶ ἡμισυ ἑβδο-
 μάδος. αἰ δὲ ἄλλαι νοῦσοι οὐκ ἔχουσι διὰ γνώμην ἐν ὁκόσῳ
 ὑγιές ἔσονται ἀπο(314)φαίνεσθαι. οὕτω δὲ καὶ τὰ ἔλκεα τὰ
 μεγάλα τὰ ἐν τῇ κεφαλῇ. καὶ τὰ ἐν τῷ ἄλλῳ σώματι, τεταρ-
 ταῖα φλεγμαίνειν ἄρχεται. ἐν ἐπτά δὲ καθίστανται φλεγμῆ-
 ναντα καὶ ἐν τεσσαρεσκαίδεκα δυοῖν δεοίσουσιν. ἢν δὲ τις
 ἀνακῶς θεραπεύῃ καὶ μὴ καταστῆ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ τὰ
 ἐν τῆσιν κεφαλῆσιν μεγάλα ἔλκεα, ἀποθνήσκουσιν οἱ ἄνθρω-
 ποι. θανμίσειε δ' ἂν τις καὶ τοῦτο ὅστις ἄπειρος ἦ, εἰ ἐπτά-
 μηνὸν γίνεται παιδίον. ἐγὼ μὲν οὖν αὐτὸ ὄπωπα καὶ συχνά.

ginta constituunt. At septimo mense editus partus tres hebdomadarum decurias obtinet et ad unamquamque decuriam dies concurrunt septuaginta. Tres ita hebdomadarum decuriae in totum dies ducentos decem faciunt. Quin etiam morbi acutissimi ad hunc modum hominibus contingunt, vellentibus diebus quibus judicantur et moriuntur aut convalescunt. Et tertianae diebus undecim, una et dimidia hebdomada. Quartanae duabus hebdomadis. Quintanae duodeviginti diebus, hoc est duabus hebdomadis et dimidia. In caeteris vero morbis quoto tempore homines sani evadent, certa sententia pronunciari non potest. Ad eundem autem modum ulcera quoque magna in capite et reliquo corpore, quarto die inflammatione tentari incipiunt, septimo vero inflammatio sedatur aut decimoquarto aut duodevigesimo. Quod si quis diligentem curam adhibeat, neque ulcera capitis magna hoc tempore sedentur, homines moriuntur. Ac forte quis harum rerum imperitus mirabitur foetum septimo mense nasci, atque id quidem certe et

Ed. Chart. V. [309. 342.] Foef. I. 254. 255. Ed. Lind. I. (314. 167.)
 εἰ δέ τις βούλεται καὶ τοῦτο ἐλέγξει, ῥηϊδίον πρὸς τὰς ἀκε-
 στριδας αἱ πάρεσι τῆσι τίκουσιν ἐλθὼν πυθέσθω. ἔστι δὲ
 καὶ ἄλλο τεκμήριον. τοὺς ὀδόντας οἱ παῖδες ἐπὶ ἑτέων δι-
 ελθόντων πληροῦσι. καὶ ἐν ἐπὶ ἑτεσίν. ἔστι δὲ λόγῳ καὶ
 ἀριθμῷ ἀτρεκέως δεκάδες ἑβδομάδων ἑξήκοντα καὶ τριηκό-
 σια. τῆς δὲ φύσιος τὴν ἀνάγκην διότι ἐν ἐπὶ τούτων ἕκα-
 στα διοικεῖται, ἐγὼ φράσω ἐν ἄλλοισιν.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΕΠΤΑΜΗΝΟΥ.

[342] || (167) Οἱ δὲ ἐπτάμηνοι γίνονται ἐκ τῶν ἑκατὸν
 ἡμερέων καὶ ὀγδοήκοντα καὶ δύο καὶ προσόντος μορίου. ἦν
 γὰρ τοῦ πρώτου λογίση μηνὸς πεντεκαίδεκα ἡμέρας, τῶν δὲ
 πέντε μηνῶν ρ' καὶ ζ' καὶ ἡμισυ ἡμέρας. ἦν γὰρ ἑξήκοντα
 μῆς δεούσης ἡμέρης ἐγγύτατα δύο μῆνες ἐκτελεῦνται. οὕτως
 οὖν τούτων ἑόντων ἐς τὸν ἑβδομον μῆνα περιγίνονται ἡμέραι
 πλεῖον ἢ εἴκοσιν, ἡμισυ τοῦ ἑναυτοῦ καὶ τῆς ἡμέρης, τοῦ
 μέρους τῶ μέρει ποστῶ γινομένῳ. ὁκόταν ἐς τὴν ἀρχὴν τῆς
 τελειώσεως ἐλθῆ, ταύτην ἀδρυνομένου, τοῦ ἐμβρύου καὶ τὴν

saepius vidi. Quod si quis volet, id facile deprehendet, ob-
 stetrices quae parturientibus praesunt adeundo et percon-
 tando. Est vero et aliud argumentum. Pueri saepius se-
 ptimo anno exacto dentes explent. Et septem annos pleno et
 iusto numero exacte trecentae et quinquaginta hebdomades
 conficiunt. Quod autem horum singula septenariis a natura
 regantur alias declarabo.

HIPPOCRATIS DE SEPTIMESTRI PARTV LIBER.

Septimestres nascuntur diebus centum et octoginta duo-
 bus et insuper addita quadam diei particula. Si enim primi
 mensis dies quindecim supputaveris, quinque vero mensium
 dies centum quadraginta septem et dimidium, sexaginta
 namque diebus uno dempto fere duo menses constant, his
 sic se habentibus ad septimum mensem supersunt dies plus
 quam viginti, quod est anni dimidium, una cum aliquan-
 tula parte ad diei partem accedente. Cum foetus jam au-
 ctior ad hanc perfectionem devenerit et robur increverit,

Ed. Chart. V. [342. 543.] Foef. I. 255. Ed. Lind. I. (167. 168.)
 ἰσχύν πουλὺ ἐπιδιδόντος ἐν τῇ τελειώσει μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς
 ἄλλοις χρόνοις· οἱ ὑμένες ἐν οἷς τὴν ἀρχὴν ἐτράφη, ὥσπερ
 καὶ τῶν ἀσταχύνων, ὅπου ἔξεχάλασαν, πρὸ (168)σθεν ἀναγκα-
 ζόμενοι ἢ τελείως ἐξαδρυνθῆναι τὸν καρπὸν, τὰ μὲν ἰσχυ-
 ρότατα καὶ ἀδρότατα τῶν ἐμβρύων βησιάμενα καὶ διαρρή-
 ξαντα τοὺς ὑμένες ἠνάγκασε τὸν τόκον γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν
 πλείστα τουτέων ἀπόλλοντο. μικρὰ γὰρ ὄντα τῇ μεταβολῇ
 μείζονι χρέονται τῶν ἄλλων. καὶ τὴν τεσσαρακονθήμερον κα-
 κοπαθεῖν ἀναγκάζονται κακοπαθεῖν, ἐξελθόντα ἐκ τῆς μή-
 τρης. καὶ τῶν δεκαμήνων πολ[343]λὰ ἀποκτείνει. ἐστὶ δὲ ἅ
 τούτων τῶν ἐπταμήνων καὶ περιγίνονται ἐκ πολλῶν ὀλίγα·
 ὅτι ὁ λόγος καὶ ὁ χρόνος ἐς ὃν ἐτράφη ἐν τῇ μήτρῃ κατέ-
 στησεν· ὥστε μετέχειν πάντων ὧν περὶ καὶ τὰ τελειώτατα με-
 τέχει καὶ μάλιστα περιγιγόμενα. καὶ ἐξήλλαξε τῆς μητρὸς
 πρόσθεν κούσης, ἅτε ἐν τῷ ὀγδῶ μηνὶ νενοσημένα. τού-
 τοις γὰρ τοῖς πόνοις ἦν ἐπιγίνονται, ὥστ' εἰς τοῦμφανὲς
 ἔλθειν τὸ παιδίον, ἀδύνατον περιγενέσθαι διὰ τὰς πάθας
 τὰς προειρημένας, ἃς ἐγὼ φημι τοὺς ὀκταμήνους ἀποκτείνειν.

ipso jam perfecte aucto magis quam caeteris temporibus
 membranae in quibus jam inde ab initio enutritus est ela-
 xantur, non secus ac spicarum membranae, ad id vi impul-
 sae, antequam fructus perfecte auctus fuerit, et fructus qui-
 dem robustissimi et maxime pleni vi illata membranas dila-
 cerant, partimque accelerant et ex his plerique pereunt.
 Nam cum parvi existant, majore quam caeteri utuntur mu-
 tatione et ex utero expressi per quadraginta dies ex necessi-
 tate male afficiuntur, quod etiam multos decimo mense na-
 tos interimit. Ex his autem qui septimo mense nati sunt,
 supersunt quidam, licet ex multis pauci, propterea quod
 ratio et tempus quo enutriti sunt in utero effecit ut ea om-
 nia consequantur quorum etiam perfectissimi et qui ma-
 xime superflites evadunt, compotes fiunt, tum etiam quod
 permutationem senserunt, prius a matre in lucem emissi,
 quam octavo mense aegrotarent. Etenim si hos labores su-
 perant, ita ut in lucem puer prodeat, is tamen superesse
 nequit ob commemoratas affectiones, quas octavo mense,

Ed. Chart. V. [345.]. Foef. I. 255. Ed. Lind. I. (168. 169.) πολλοὺς δὲ καὶ τῶν δέκα μηνῶν. τὰ δὲ πολλὰ τῶν ἐμβρύων τῶν ἐν αὐτῇ τῇ ἡλικίᾳ τῇ ἑπταμῆνῳ, ὅταν οἱ ἡμέρες χιλῶσι, μετεχώρησαν εἰς τὸ ὑπεῖξαν, καὶ ἐνθαυτὰ τὴν τροφήν ποιέεται. τὰς μὲν τεσσαράκοντα ἡμέρας τὰς πρώτας πονοῦντι τὰ μὲν μᾶλλον, τὰ δὲ ἥτιον. διὰ δὲ τὴν μεταβολὴν τὴν ἐκ τῶν χωρίων τῶν θρεψόντων μετεβάλλετο καὶ ἀντὶ τοῦ ὀμφαλοῦ ἔσπασε καὶ μετεχώρησε· καὶ διὰ τῆς μητρὸς τοὺς πόνοους. οἱ γὰρ ἡμέρες τεινόμενοι καὶ ὁ ὀμφαλὸς σπασθεὶς ὀδύνας ποιέει τῇ μητρὶ. καὶ τὸ ἔμβρυον ἐκ τοῦ (169) παλαιοῦ συνδέσμου ἐκλυθὲν βαρύτερον γίνεται. πολλαὶ δὲ τῶν γυναικῶν καὶ ἐπιπυρεταίνουσι τούτων γινομένων. αἱ δὲ καὶ ἀπόλλυνται σὺν τοῖς ἐμβρύοις. χροῶνται δὲ πᾶσαι ἐν ὀλίγῳ περὶ τούτου. φασὶ δὲ τοὺς ὀγδόους τῶν μηνῶν καὶ χαλεπώτατα φέρειν τὰς γαστέρας, ὀρθῶς λέγουσαι. ἔστι δὲ ὄρθος μῆν οὐ μόνον χρόνος οὗτος, ἀλλὰ καὶ ἡμέραι πρόσεισι ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου μηνὸς καὶ τοῦ ἐννάτου καὶ ἀπὸ τοῦ ἐνιαυτοῦ. ἀλλὰ τὰς ἡμέρας οὐχ ὁμοίως οὔτε λέγουσιν οὔτε γινώσκουσιν αἱ γυναῖκες. πλανῶνται γὰρ διὰ τὸ μήτε κατὰ ταῦτο γίνεσθαι,

multos quoque decimo natos interimere affirmo. Multi autem foetus ejus aetatis, quae est septem mensium, cum laxatis membranis in id quod cedit secedunt, ibique alimentum capiunt, primis quidem quadraginta diebus hi quidem magis, alii minus laborant. Ac propter permutationem ex locis in quibus aiebantur, alterationem sentiunt et circa umbilicum vellicantur, alioque migrant, tum etiam propter matris labores. Membranae namque dum tenduntur et umbilicus vellicatur, dolores matri pariunt, foetusque pristino vinculo exolutus gravior evadit. Pleraeque etiam mulieres ex hoc casu insuper febre corripuntur, quaedam quoque una cum foetu pereunt, verum omnes hac febre paucis diebus tentantur. At vero se uteros difficillime gestare nono mense recte dicunt. Est autem octavus mensis non solum tempus hoc, verum etiam dies a septimo mense et nono et ab anno accedunt. Verum dies non eodem modo vel dicunt vel agnoscunt mulieres. Ex eo enim decipiuntur, quod

Ed. Chart. V. [343.] Foef. I. 255. 256. Ed. Lind. I. (169. 170.)
 ἀλλ' ὅτε μὲν ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου μηνός, πλείονας ἡμέρας προσ-
 γενέσθαι ἐς τὰς τεσσαράκοντα, ὅτε δὲ ἀπὸ τοῦ ἑννάτου.
 τότε γὰρ ἀνάγκη γίνεσθαι, ὅπως ἂν τύχη ἡ γυνὴ ἐν γαστρὶ
 λαβοῦσα, τοῦ μηνός τε καὶ τοῦ χρόνου. ὁ δὲ μὴν ὁ ὄγδοος
 ἀναμφισβήτητός ἐστι. κατὰ τοῦτον γὰρ γίνεται, ὥστε δυσκρί-
 τως ἔχειν· καὶ ἐμὲ καὶ τὸ μέρος ἐν τοῖς ἑνδεκάμησιν, μῆς
 ἐστίν, ὥστε τοῦτον οὐ μνημόνευτον εἶναι. χρόνῳ δὲ οὐκ ἀπι-
 στεῖν ταῖς γυναιξὶ περὶ τῶν τόκων. λέγουσι γὰρ πάντα καὶ
 αἰεὶ λέγουσι καὶ αἰεὶ ἐρέουσιν. οὐ γὰρ ἂν πεισθείησαν οὔτ'
 ἔργῳ οὔτε λόγῳ, ἀλλ' ὅ τι γινῶναι ἐν τοῖσι σώμασιν αὐτέων
 γινόμενον. τὰς δὲ βουλομένας ἄλλο λέγειν ἔξεστιν, αἱ δὲ κρέ-
 νουσαι καὶ τὰ νικητήρια διδοῦσαι περὶ αὐτέου τοῦ λόγου,
 αἰεὶ ἐρέουσι καὶ φήσουσι τίπτειν καὶ ἐπτάμηνα καὶ οκτάμηνα
 καὶ ἑννεάμηνα καὶ δεκάμηνα, καὶ τουτέων τὰ οκτάμηνα οὐ
 περιγενέσθαι. (170) φήσουσι δὲ καὶ τοὺς τρωσμούς πλεί-
 στους ἐν τῇ πρώτῃ τεσσαρακοντάδι γίνεσθαι. καὶ τἄλλα τὰ
 καταγεγραμμένα ἐν τῆσι τεσσαρακοντάσι καὶ ἐν τοῖσι μηνσὶν

neque eodem modo se habent, verum etiam quod quando-
 que plures dies a septimo ad quadraginta accedunt quan-
 doque vero a nono. Sic enim pro ratione mensis ac tem-
 poris in quo mulier conceperit, contingere necesse est. At
 mensis octavus minime ambigus est. Per hunc enim con-
 tingit, ut indicatio difficilis sit. Mea sententia pars in un-
 decim mensibus mensis est, licet non admodum commemo-
 rari debeat. Mulieribus autem de partu fides habenda est.
 Nam et omnia narrant semperque dicunt et semper profe-
 runt. Neque aut opere aut sermone cujusquam se persuade-
 deri sinunt, sed ex eo quod sibi contigisse norunt. Et si vero
 volentibus aliud dicere licet, quae tamen discernendi, aut de
 hac sententia pronunciandi victoriae potestatem habent,
 semper proferunt et affirmant septimo mense et octavo et
 nono et decimo et undecimo partus in lucem prodire, et
 ex his octavo mense natos minime superesse. Quin et ab-
 ortiones plurimas primis quadraginta diebus contingere asse-
 verant et caetera quae in quadragenariis ac singulis mensi-

Ed. Chart. V. [343. 344.] Foëf. I. 256. Ed. Lind. I. (170.)
 ἐκάστοισιν. ὅταν δὲ τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ περιραγέωσιν οἱ ὑμένες
 καὶ τὸ ἔμβρυον μεταχωρήσῃ, ὑπέλαβον οἱ πόνοι οἱ περὶ τὸν
 μήνα τὸν ὄγδοον γενεαλογούμενοι καὶ περὶ τὴν ἔκτην τεσ-
 σαρακοντάδα. τούτου δὲ τοῦ χρόνου παρελθόντος ὀπόσαις
 μέλλει εὖ εἶναι, αἱ φλεγμοναὶ ἐλύθησαν καὶ τοῦ ἔμβρυου
 [344] καὶ τῆς μητρὸς, ὥστε γαστήρ μαλαχθῆ καὶ ὁ ὄγκος
 ὑποκαταβῆ ἀπὸ τῶν ὑποχοιδρίων καὶ τῶν κενεῶνων εἰς τὰ
 κάτω χωρία ἐς εὐτρεπίην τὴν ἐπὶ τοὺς τόκους τροπήν. καὶ τὴν
 ἑβδόμην τεσσαρακοντάδα ἐντεῦθεν ἐστὶ τὸ πλείστον τοῦ χρό-
 νου τὰ ἔμβρυα. τὰ γὰρ χωρία αὐτοῖς μαλθακὰ καὶ αἱ μετα-
 κινήσεις αὐτοῖς εὐπετέστεραι γίνονται καὶ πυκνότεραι. καὶ διὰ
 ταῦτα καιέσθη πρὸς τὸν τόκον εὐλυτώτερα. καὶ πάσης τῆς
 τεσσαρακοντάδος ταύτης αἱ γυναῖκες φέρουσι τὰς τελευταίας
 ἡμέρας εὐπετέστερον τὰς γαστέρας, ἐστ' ἂν ἀρμόσῃ τὸ ἔμ-
 βρυον σιρέφασθαι. μετὰ δὲ ταῦτα αἱ τε ὠδίνες εἰσὶ καὶ οἱ
 πόνοι ἐπικέινται, ἐστ' ἂν ἐλευθερωθῆ τοῦ παιδίου καὶ τοῦ
 ὑστέρου. ὅσαι δὲ τῶν γυναικῶν ἔτεκον πολλὰ παιδιά καὶ τι
 αὐτέων ἐγένετο χολὸν ἢ τυφλὸν ἢ ἄλλό τι κακὸν ἔχον, φή-

bus evenire conscripta sunt. Cum vero septimo mense disruptis
 membranis foetus sedem mutarit, labores qui circa octavum
 mensem et circa sextum quadragenarium in partu edendo fieri
 recensentur,prehendunt. Quo tempore elapso, quibus par-
 tus foeliciter successurus est, inflammationes tum foetus tum
 matris dissolvuntur, adeo ut venter emolliatur, tumorque
 ex praecordiis et laterum inanitate in loca inferiora descen-
 dat ad aptam conversionem, quae facilem partus progres-
 sionem faciat. Et septimo quadragenario magnam temporis
 partem foetus illic permanent. Nam et loci ipsis molles
 sunt et transmotiones ipsis faciliores et frequentiores con-
 tingunt, ideoque ad partum expeditiores redduntur. Et ex
 toto quadragenario per ultimos hos dies mulieres facilius
 uteros ferunt, quoad foetum converti contigerit. Postea
 vero partus dolores et labores incumbunt, donec puero et
 secundis mulier liberetur. Quae vero mulieres multos pue-
 ros pepererunt, in quibus aliquis claudus aut coecus aut
 alioqui male affectus fuit, eae affirmant se in his gestandis

Ed. Chart. V. [544.] Foëf. I. 256. Ed. Lind. I. (170. 171.)
 σουσιν ἐπὶ τῶν τουτέων τοῦ παιδίου τὸν ὄγδοον μῆνα, χαλε-
 πώτερον διαγαγεῖν ἢ ἐφ' ὧν ἔτεκεν, οὐδὲν κακὸν ἐχόντων. τὸ
 γὰρ ἔμβρυον τὸ πηρωθὲν ἐν τῷ ὄγδῳ μηνὶ ἰσχυρῶς ἐνόση-
 (171)σεν, ὥστε καὶ ἀπόστασιν ἐποίησεν ἡ νοῦσος· ὡς καὶ τοῖς
 ἀνδράσιν αἱ ἰσχυραὶ νόσοι ἐποίησαν. ὅσα δ' ἂν τῶν ἐμβρύων
 ἐν ἄλλῳ χρόνῳ ἰσχυρῶς νοσήσῃ, ἀπόλλυται πρόσθεν ἢ αὐτέῳ
 ἀπόστασιν γενέσθαι· ὅσα δ' ἂν τῶν ὀκταμήνων ἐμβρύων μὴ
 σφόδρα νοσήσῃ, ἀλλὰ κατὰ ἓν τι ἐκ τῆς μεθόδου κακοπαθήσῃ,
 τὰς μὲν τεσσαράκοντα ἡμέρας διετέλεσεν ἐν ἀσθενείῃ. τὰ δὲ
 πλεῖστα ἐν τῇ μήτρῃ διὰ τὰς ἀνάγκας τὰς προειρημένας, ἐγέν-
 νοντιο δὲ ὑγιαίνοντα. ὅτι δ' ἂν γένηται ἐν τεσσαράκονθ' ἡμέ-
 ραις ταύταις, ἀδύνατον περιγενέσθαι. νοσούντι γὰρ αὐτέῳ ἔτι
 ἐν τῇ μήτρῃ ἐπιγίνονται αἱ μεταβολαὶ καὶ αἱ κακοπάθειαι
 μετὰ τὸν τόκον. ὅτι δ' ἂν ἀπονοσῆσεν ἐν τῇ μήτρῃ ἐς τὸν
 ἔννατον μῆνα ἔλθῃ καὶ ἐν τουτέῳ τῷ μηνὶ γένηται, περιγίνε-
 ται. περιγίνεται μὲν οὐκ ἔλασσον ἢ ἐπτάμηνα, ὀλίγα δὲ καὶ
 τουτέων ἐκτρέφεται. οὔτε γὰρ τὴν παχύτητα ἴσχει ἤνπερ τὰ

pueri octavum mensem molestin tulisse, quam in his quos
 nullo modo male affectos pepererunt. Mutilus enim foetus
 octavo mense vehementer aegrotavit, adeo ut etiam morbus
 abscessum fecerit, non secus ac viris morbi gravissimi facere
 consueverunt. At foetus qui alio quovis tempore vehemen-
 ter aegrotarint, ii prius intereunt quam ejusmodi absces-
 sum morbus experiatur. Octimestres autem foetus qui non
 valde aegrotant, sed una quapiam parte propter digressio-
 nem male affecti sunt, eorum plerique per quadraginta
 quidem dies ob commemoratas causas necessarias in utero
 imbecilles sunt, verum sani evadunt. Qui vero intra hos
 quadraginta dies natus fuerit, is superesse nequit, cum huic
 adhuc in utero aegrotanti, post partum mutationes et affli-
 ctiones praeterea accedant. At qui in utero aegrotans ad
 nonum mensem pervenerit, eoque editus fuerit, is quidem
 superesse poterit. Et supersunt quidem hi non minus quam
 septimestres, quamquam etiam ex his pauci educantur. Ne-
 que enim eam habent corpulentiam, quam perfectissimi na-

Ed. Chart. V. [344. 345.] Foëf. I. 256. 257. Ed. Lind. I. (171. 172.)
 τελεώτατα ἔχουσιν, οὔτε πόνοι οἱ ἐν τῇ μήτρῃ οὐ πάλα
 πεπονημένοι εἰσὶν αὐτέοις, ὥστε λεπτόν γενέσθαι. σωθείη δ'
 ἂν μάλιστα εἰ τοῦ ἐννάτου μηνὸς γένοιτο ἐν ἐξόδῳ. ἰσχυρότε-
 ρον δ' ἂν γένοιτο καὶ πλεῖστον ἀπέχον τῶν ρούσων τῶν τοῖς
 ὀκταμήνοις γενομένων. καὶ γὰρ τὰ ἐν ἐπτὰ τεσσαρακοντάσι
 τικτόμενα, τὰ δεκάμηνα καλεόμενα, διὰ ταῦτα μάλιστα ἐκτρέ-
 φεται, ὅτι ἰσχυρότατά ἐστι καὶ πλεῖστον ἀπέχει τῶν γνωρίμων
 παιδίων τοῦ χρόνου ἐν ᾧ ἑκακοπάθησε τὰς τεσσαράκοντα
 ἡμέρας τὰς νοσούμενας περὶ τὸν μῆνα τὸν ὄγδοον. σα(172)
 φηγίξει δὲ περὶ τῶν νοσημάτων καὶ παθημάτων τῶν τοῖς || ὀκ-
 ταμήνοις γινομένων καὶ τὰ ἐννεάμηνα λεπτὰ τικτόμενα κατὰ
 τὸ πλῆθος τοῦ χρόνου ἐγεγόνει κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ σώματος,
 ἐκ νόσων κακοπαθίης ἀφιγμένης, οὐχ ὥσπερ τὰ ἐπτάμηνα
 τίκεται σεσαρκωμένα καὶ τὰ πάχος ἔχοντα εὐτραφίως, ἄνοσα
 διατετελεκότα ὃν χρόνον ἐκ τῇ μήτρῃ διεφέροτο. [345] ταῖς δὲ
 γυναῖξιν αἱ συλλήψεις τῶν ἐμβρύων καὶ οἱ τρωσμοὶ τε καὶ οἱ
 τόκοι ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ κρίνονται ἐν ὅπερ αἱ τε ρούσοι καὶ
 αἱ ὑγίαι καὶ οἱ θάνατοι τοῖς σύμπτασιν ἀνθρώποισιν. ταῦτα

cti sunt et laboribus quos in utero non ita pridem per-
 tulerunt conflictantur, ita ut tennes reddantur. Is vero
 potissimum foetus fervatur, qui nono mense jam affecto in
 lucem editur. Validior autem evadit plurimumque abest a
 morbis qui octimestribus contingere consueverunt. Qui enim
 septimo quadragenario in lucem eduntur, decimestres ap-
 pellati, hanc ob causam praecipue educantur, quod vali-
 dissimi sunt, plurimumque absunt ab usitatorum puerorum
 tempore, in quo circa octavum mensem diebus quadraginta
 aegrotantes male habent. Quin et nonimestres tennes editi
 in lucem eorum qui octavo mense nati sunt morbos et affe-
 ctiones declarant. Quamvis enim pro temporis longitudine
 corporis magnitudo existit, accedente tamen morborum
 affectione neque eduntur carnosum neque vegetam habent
 corpulentiam, velut septimestres, qui gestationis tempus in
 utero sine morbis peregerunt. At vero mulieribus foetuum
 conceptiones et abortiones et partiones eodem tempore ju-
 dicantur quo et morbi et sanitas et mors cunctis mortali-

Ed. Chart. V. [345.] Foëf. I. 257. Ed. Lind. I. (172. 173.)
 δὲ πάντα τὰ μὲν καθ' ἡμέρας, τὰ δὲ κατὰ μῆνας ἐπισημαί-
 νει, τὰ δὲ κατὰ τεσσαρακοντάδας ἡμερῶν, τὰ δὲ κατ' ἐνιαυ-
 τόν. ἐν πᾶσι γὰρ τοῖς χρόνοισι τουτέστιν ἔνεστι πρὸς ἕκαστον
 πολλά μὲν ξυμφέροντα, πολλά δὲ πολέμια. ἐκ μὲν οὖν τῶν συμ-
 φερόντων αἱ τε ὑγίαιαι γίνονται καὶ αἱ ἀυξήσεις· ἐκ δὲ τῶν
 ἐναντίων αἱ τε νοῦσοι καὶ οἱ θάνατοι. αἱ μὲν οὖν ἡμέραι ἐπι-
 σημόταται εἰσιν ἐν τοῖς πλείστοις αἱ τε πρῶται καὶ ἑβδομι-
 αῖαι, πολλαὶ μὲν περὶ νούσων, πολλαὶ δὲ καὶ τοῖς ἐμβρούσι.
 τρωσμοὶ τε γὰρ γίνονται καὶ οἱ πλείστοι ταύταις ταῖς ἡμέραις.
 ὀνομάζεται δὲ τὰ τηλικαῦτα ἐκρούσεις, ἀλλ' οὐ τρωσμοί. αἱ δὲ
 ἄλλαι ἡμέραι ὕσαι ἐντὸς τῶν τεσσαράκοντα, ἐπίσημοι μὲν
 ἦσσαν, πολλαὶ δὲ κρίνουσιν. ἐν δὲ τοῖς μηνὶ ταῦτά τε καὶ ἐν
 τῇ ἡμέρῃ γινόμενα ἔνεστι κατὰ λόγον. καὶ καταμήνια γυναιξὶ
 ταῖς ὑγαινούσαις φαίνονται καθ' ἕκαστον τῶν μηνῶν, ὡς
 ἔχοντος τοῦ μηνὸς ἰδίην δύναμιν ἐν τοῖς σώμασιν. ἐξ ὧν (173)
 δὴ καὶ οἱ ἑβδομοὶ μῆνες ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις τὰ ἐμβρονα
 εἰς τὴν ἀρχὴν καθιστάσι τῆς τελειώσεως, τοῖσι δὲ παιδίοις
 ἐπταμήνοισιν ἐοῦσι καὶ ἄλλα διαφέροντα γίνονται ἐν τοῖς σώ-

bus contingunt. Sed istorum omnium alia quidem die-
 bus, alia mensibus, alia quadragenariis, alia annuo spatio
 de se significationem praebent. In his enim omnibus tem-
 poribus multa quidem cuique conferentia, multa quoque
 adversa infunt. Ex quibus quae conducunt sanitatem et
 incrementa, contraria vero morbos et mortem adferunt.
 Dies igitur inter alios maxime insignes sunt primi et septimi
 ac multam quidem in morbis, multum etiam in foetibus
 possunt. Abortiones enim plurimae his diebus contingunt.
 Tales vero effluxiones nominatur, non abortus. Reliqui au-
 tem dies intra quadragesimum minus quidem insignes sunt,
 multi tamen decernunt. In mensibus vero omnia, quae in
 diebus contingunt, eadem ratione. Et singulis mensibus
 bene valentibus mulieribus menstrua comparent, tanquam
 peculiarem in corporibus vim mensis habeat. Ex quibus
 sane septimi menses in praegnantibus foetibus perfectionis
 initium adferunt. Pueris vero, ubi septem menses attige-
 runt, tum alia eximia in corporibus fiunt tum eo tempore

Ed. Chart. V. [345.]

Fœf. I. 257.

Ed. Lind. I. (173.)

μασι καὶ οἱ ὀδόντες φαίνεσθαι ἄρχονται ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ. ὁ δὲ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ κρίσιμον, ἣν περ ἰσῶς καὶ τοῖσδε τις συγχρέοιτο, ὁμοίας ἐλέξας ἱστορίας τε ἔνεκα εἰρησθῶ. σκοπεῖν γὰρ χρὴ τὸν μέλλοντα ἡγερόν ὀρθῶς στοχάζεσθαι τῆς τῶν καμνόντων σωτηρίας, θεωροῦντα μὲν περὶ τὰς πάσας, τῶν δὲ ἀριῶν τὴν τεσσαρεσκαίδεκάτην καὶ τὴν ὀγδόην εἰκοστὴν καὶ τεσσαρακοστὴν καὶ δευτέραν. οὗτος γὰρ ὁ ὄρος τίθεται τῷ τῆς ἀρμονίης λόγῳ πρὸς τιῶν καὶ ὁ ἀριφυῆς τε καὶ τέλειος ἀριθμὸς. δι' ἣν δὲ αἰτίην, μακρότερον ἂν εἴη ἐπὶ τοῦ παρόντος διεξελθεῖν. θεωρεῖν δὲ χρὴ οὕτως τριάσι τε καὶ τετράσι. ταῖς μὲν τριάσι συνημμέναις ἀπάσαις, ταῖς δὲ τετράσι δύο μὲν παρὰ δύο συνημμέναις, δύο δὲ παρὰ δύο συνεξευγμέναις. αἱ δὲ τεσσαρακοντάδες πρῶτον μὲν κρίνουσιν ἐπὶ τῶν ἐμβρύων. ὅτι δ' ἂν ὑπερβάλλῃ τὰς τεσσαράκοντα ἡμέρας τὰς πρώτας, ἐκατεύγει τοὺς τρωσμοὺς ἐπὶ παντὸς γινομένους. πλεονες δὲ γίνονται ἐν τῇ πρώτῃ τεσσαρακοντάδι τρωσμοὶ ἢ ἐν ταῖς ἄλλαις ἐούσαις. τοῦδε τοῦ χρόνου παρελθόντος ἰσχυρό-

dentes apparere incipiunt. Eadem quoque est ratio dierum judicatoriorum, si quis forte ea quae a me dicta sunt, quaeque cognitionis gratia dicentur, istis accommodare velit. Etenim medicum qui de aegrorum salute recte conjectare volet, animadvertere oportet ut omnes quidem dies in contemplationem adhibeat, ex paribus vero decimum quartum et vigesimum octavum et quadragesimum secundum. Hic enim terminus pro harmoniae ratione et integer perfectusque numerus a quibusdam ponitur. Quam vero ob causam, longum foret in praesentia referre. Ad hunc autem modum per ternarios aut quaternarios contemplari oportet, ternariis quidem omnibus copulatis, quaternariis vero duobus ad duos connexis, et duobus ad duos conjugatis. At vero quadragenariae primum quidem in foetibus indicant. Qui vero primos quadraginta dies superaverit, is abortiones quae ex quavis causa contingunt effugit. Plures autem primis quadraginta diebus quam aliis omnibus abortiones fiunt. Quo tempore praeterito, foetus va-

Ed. Chart. V. [345. 346.] Foesl. I. 257. 258. Ed. Lind. I. (173. 174.)
 τερά ἐστι τὰ ἔμβρυα καὶ διακρίνεται καθ' ἕκαστα τῶν μελῶν
 τὸ σῶμα. καὶ τῶν μὲν ἀρσένων σφόδρα διάδηλα γίνεται πάντα,
 τὰ δὲ θήλεα ἐς τοῦτον τὸν χρόνον σάρκες φαίνονται ἀπο-
 φύσιαις μόνον ἔχουσαι. πλείονα (174) γὰρ χρόνον τὰ ὅμοια
 ἐν τῷ ὁμοίῳ ὁμοίον ἐστι καὶ κρίνεται βραδύτερον, διὰ τὴν
 συνήθειάν τε καὶ φιλότητα. [346] καίτοι τὰ γε ἄλλα ὅταν χω-
 ρισθῶσιν τῆς μητρὸς αἱ θυγατέρες τῶν κούρων θᾶσσον ἠβῶσι
 καὶ φρονέουσι καὶ γηράσκουσι διὰ τὴν ἀσθενεῖν τε τῶν σω-
 μάτων καὶ τὴν διαίταν. ἄλλη δὲ τεσσαρακοντὰς ἐν ἧ περιὸν
 ὄγδοον μῆνα τὰ ἔμβρυα ἐν τῇ μέτρῃ νοσέει, περιὸν ὃ λόγος
 λέγεται ὡς σύμπας. τρίτη δὲ ἐν ἧ τὰ παιδία ὅταν γένηται τὰ
 κακοπαθήσαντα, ἦν περιφύγη τὰς τεσσαράκοντα || ἡμέρας,
 ἐφάνη ἰσχύοντα δῆτα μᾶλλον καὶ φρονέοντα. καὶ γὰρ τὰς αὐ-
 τὰς ὁρᾷ σαφέστερον καὶ τὸν ψόφον ἀκούει πρόσθεν μὴ δυνά-
 μενα, ὡς ἐπίδοσιν ἔχοντος τοῦ χρόνου τούτου κατὰ τὰ ἄλλα
 καὶ κατὰ τὴν φρόνησιν τὴν διὰ τοῦ σώματος. τὸ μὲν γὰρ ἴδιον
 φρόνημα δῆλόν ἐστιν ἐνὸν ἐν τῷ σώματι ἐν γε τῇ πρώτῃ

lentiores existunt et singula corporis membra discernuntur.
 Et in maribus quidem valde manifesta fiunt omnia. In foe-
 mellis vero per hoc tempus carnes conspicuae sunt, protu-
 berantias tantum habentes. Longiore enim tempore similia in
 similibus similiter se habent et propter familiaritatem ac amicitiam
 tardius discernuntur. Et si in caeteris, ubi a matre se junctae
 fuerint, puellae citius quam pueri pubescunt, sapiunt et
 senescunt, propter corporum imbecillitatem et victus ratio-
 nem. Altera vero est quadragenaria, in qua per octavum
 mensem foetus in utero aegrotant, de quibus haec tota ora-
 tio ad hunc modum est instituta. Tertia vero, in qua,
 si nascuntur pueri, licet male affecti, si quadraginta
 dies evaserint, valentiores sane magisque intelligentes
 esse videntur. Nam et splendorem plenius intuentur et
 strepitum audiunt, cum antea non possent, tanquam hoc
 tempus plurimum conferat tum ad alia tum ad intelligen-
 tiam, quae in corpore inesse percipitur. Singularem siquidem
 intelligentiam in corpore inesse prima sane die constat. Nam

Ed. Chart. V. [346.] Foef. I. 258. Ed. Lind. I. (174. 175.)
 ἡμέρη. ἔν τε γὰρ τοῖς ὑπνοιῖσιν ἐοῦσιν εὐθέως ἐπὴν γένονται
 γελῶντα φαίνεται τὰ παιδιά καὶ κλαίοντα. ἐρηγοροῦτα τε
 αὐτόματα εὐθέως γελᾷ τε καὶ κλαίει πρόσθεν ἢ τεσσαρά-
 κοντα ἡμέραι γενοίαιτο. οὐδε γελᾷ ψανόμενά τε καὶ ἐρεθιζό-
 μενα πρόσθεν ἢ αὐτὸς ὁ χρόνος οὗτος γένηται. ἀμβλύνον-
 ται γὰρ αἱ δυνάμεις ἐν ταῖς μύξῃσι. καὶ γε ὁ θάνατος διὰ
 τὴν μοιρίην ἔλαχεν. ὥστε παράδειγμα τοῖς πᾶσιν εἶναι ὅτι
 πάντα φύσιν ἔχει ἐκ τῶν αὐτέων εἶοντα μεταβολὰς ἔχειν διὰ
 χρόνων τῶν ἰκνουμένων. σαφηνίζεται δὲ ἐν ἐκάστοισι ἄλλο
 τῶν γινομένων καὶ ἀπογινομένων. ἐν δὲ τῷ ἐνιαυτῷ τελου-
 μένῳ πολλαὶ μὲν νοῦσοι γίνονται, πολλαὶ δὲ ὑγείαι κατὰ
 λόγον τοῦ χρόνου, (175) πρὸς τοὺς μῆνας τε καὶ τὰς ἡμέ-
 ρας ἐκάστας τοῖς ἐβδόμοις, καὶ τᾶλλα πολλὰ γίνεται δια-
 φέροντα τοῖς σώμασι. τοῖσι δὲ παιδίοισιν οἱ ὀδόντες ἐκ-
 πίπτουσι καὶ ἕτεροι φύονται. τὰ γὰρ ἐπὶ σώμασι, τάδε
 γράψω.

et in somnis pueri statim ubi nati sunt, ridere et plorare
 conspiciuntur. Quin etiam sponte vigilantes statim rident
 ac plorant, etiam prius quam diem quadragesimum attige-
 rint. Neque vero tacti aut irritati ante hoc ipsum tempus
 rident. Hebetantur enim vires maccorum copia. Quin et
 mors fatali sorte contingit. Quod omnibus documento est,
 omnia quae existunt, ex iisdem natura constare et mutatio-
 nes per congruentia tempora obtinere. Quod ex singulis
 manifestum fit, quae partim oriuntur partim decedunt.
 Anno vero vertente multi quidem morbi, multae etiam sa-
 nitates contingunt, pro temporis ratione quam habent men-
 ses aut dies singuli ad septenarios. Quin etiam multa alia
 eximia in corporibus fiunt, pueris vero dentes excidunt et
 alii oriuntur. Quae autem corporibus accidunt, haec a me
 scribentur.

Ed. Chart. V. [351.] Foef. I. 258. Ed. Lind. I. (175. 176.)

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΟΚΤΑΜΗΝΟΥ.

[351] Περὶ δὲ ὀκταμήνου γενέσιος φημὶ δισσὰς ἐφεξῆς κακοπαθείας γενομένας ἀδυνάτους εἶναι ποιεῖν φέρειν τὰ παιδία, καὶ διὰ τοῦτο οὐ περιγίνεσθαι τὰ ὀκτάμηνα. συγκυρεῖ γὰρ αὐτοῖς ἐφεξῆς κακοπαθεῖν τὴν τε ἐν τῇ μήτρῃ γενομένην κακοπαθείην καὶ τὴν ὅταν ὁ τόκος γένηται, καὶ διὰ τοῦτο τῶν ὀκταμήνων οὐδὲν περιγίνεται. ἐπεὶ καὶ τὰ δεκάμηνα καλεόμενα λέγω ἐν ἐπιὰ τεσσαράκονθ' ἡμέραις μᾶλλον τικτεσθαι· καὶ μάλιστα προσήκει ἐκτρέφεσθαι. καὶ τελευτάτον ἐστὶν ἐν ταῖς πρώταις τεσσαράκοντα ἡμέραις. ἐπὴν δὲ γένηται πλείω, ἀπόλλυται. ἀναγκάζεται γὰρ πολλὰ μεταλαμβάνοντα ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πολλὰ τοσεῖν, ἐξ ὧν οἱ θάνατοι γίνονται. ἄρχεται δὲ πονεῖν τὸ παιδίον πρὸς τοῦ τόκου γινόμενον καὶ κινδυνεύειν ἀπολέσθαι, ὅταν ἐν τῇ μήτρῃ στρέφηται. φύεται γὰρ πάντα ἄνω τὴν κεφαλὴν ἔχοντα. τικτεται δὲ πολλὰ ἐπὶ κεφαλῇ. καὶ ἀσφαλέστερον ἀπαλλάσσει τῶν ἐπὶ (176) πόδας τικτομένων. τὰ γὰρ συγκαμπτόμενα τοῦ σώματος ἐπὶ κεφαλῇ οὐπω κωλύει ἰόντος τοῦ παιδίου. ἀλλὰ μᾶλλον ἔταν ἐπὶ πόδας ὀρμήσῃ τὰ

HIPPOCRATIS DE OCTIMESTRI PARTU LIBER.

At vero quod ad partum qui octavo mense editur attinet, fieri non posse assevero ut duas continenter consequentes afflictiones pueri perferant, ideoque eos qui octavo mense nascuntur, minime superesse. Hic etenim accidit ut ea quae in utero est et ea quae in partu fit afflictione consequenter laborent, proptereaque eorum qui octavo mense eduntur, nullus est superstes. Quin et decimestres nuncupatos septem dierum quadragenariis potissimum in lucem edi sentio maximeque ut educentur convenire. Et perfectissimus foetus est primis quadraginta diebus; si vero plures accesserint, perit. Cum enim multa pauco tempore assumere coguntur, eos multum aegrotare necesse est, ex quibus mors consequitur. Puer autem cum partus instat, laborare incipit et in vitae periculum venire, cum in utero vertitur. Producentur siquidem omnes capita sursum, in lucem vero prodeunt in caput multi, ac multo securius liberant quam qui in pedes eduntur. Neque enim corporis

Ed. Chart. V. [351. 352.] Foëf. I. 258, 259. Ed. Lind. I. (176.)
 ἐμφράγματα γίνονται. αἱ γὰρ τροφαὶ ἐν τῇ γαστρὶ καὶ ἄλλοις
 κίνδυνος. καὶ οἱ ὀμφαλοὶ πολλάκις ἤδη τῶν παιδίων ἐφάνησαν
 περὶ τοὺς τραχήλους. [352] ἦν γὰρ κατὰ τὸ μόριον ὀπότερον
 ἂν τύχη ὁ ὀμφαλὸς τῇ μήτρῃ παρατεταμένος, μᾶλλον ταύτῃ
 τὸ παιδίον τῆς κεφαλῆς τὴν περιαιγωγὴν τοῦ ὀμφαλοῦ στρε-
 φόμενον ποιήσεται ἢ περὶ τὸν αὐχένα. ἦν δὲ κατὰ τὸν ὦμον
 τὴν περιβολὴν τοῦ ὀμφαλοῦ ἀντίτεινεν, τούτου δὲ γενομένου
 καὶ τὴν μητέρα ἀνάγκη πονήσαι μᾶλλον καὶ τὸ παιδίον ἢ ἀπολέ-
 σθαι ἢ χαλεπώτερον ἐξελθεῖν. ὥστε ἤδη καὶ πολλὰ ἐνδοιτὴν
 ἀρχὴν τῆς νόσου τῶν παιδίων ἦλθεν ἔχοντα, ἐξ ἧς τὰ μὲν ἀπό-
 λητο, τὰ δὲ νοσήσαντα περιεγένετο. ὁκόσα δ' ἂν εὐπορήσῃ
 καὶ ἀσφαλῆως καὶ ἐς τοῦμφανὲς ἐξίη, ἀνεθέντα ἐξαίφνης ἐκ τῆς
 ἀνάγκης τῆς ἐν τῇ || γαστρὶ, παχύτερα καὶ μέζω παραντίκα ἢ
 κατὰ λόγον ἐγένετο, οὐκ αὐξήματος, ἀλλ' οἰδήματος γενομένου,
 ἐξ ὧν δὴ πολλὰ ἀπόλητο. ἦν γὰρ μὴ συνίξῃ τὸ οἰδημα, θᾶσσον
 ἢ τριταῖον ἢ ὀλίγω πολυχρονιώτερον νοῦσοι γίνονται ἐπ' αὐ-
 τέου. ὥστε τροφαὶ καὶ ἀναπνοαὶ σφαιραὶ μεταλλασσόμεναι.

flexiones puerum in caput procedentem impediunt. Verum ubi in pedes erumpit, obturamenta magis contingunt. Quin et conversiones in utero aliud creant periculum et puerorum umbilici jam saepe circa colla implicati conspecti sunt. Ad quamcunque enim partem umbilicus in utero se extenderit, per hanc, dum umbilicus vertitur, puer caput potius circumaget quam si circa cervicem convolvatur. Quod si ad humerum umbilici injectio obnitatur, tunc etiam matrem magis laborare et puerum aut interire, aut difficilius exire necesse est. Quare multi jam pueri morbi initium intus obtinentes, in lucem prodire, ex quo alii quidem perierunt, alii vero morbum trahentes superfuere. At vero qui facilem et tutum exitum nacti, derepente sublata vi, quam in utero pertulerunt, in lucem exierunt, ii crassiores et majores statim quam ratio postulet evaserunt. Quod cum iis non ex incremento, sed ex corporis laxo tumore contingat, ex his sane multi perierunt. Nisi enim citius quam tertio die, aut paulo longiore tempore substat, ex eo morbi oriuntur. Quin et lubricae sunt alimenti.

Ed. Chart. V. [352.] Foef. I. 259. Ed. Lind. I. (176. 177.)
 ἦν τι γὰρ νοσηρὸν ἐπάγονται, κατὰ τὸ στόμα καὶ κατὰ τὰς
 ῥίνας ἐπάγονται. καὶ ἀντὶ τοῦ τοσαῦτα εἶναι τὰ ἐσιόντα ὅσα
 ἔξαρκέει καὶ μὴ περιγίνεσθαι, πολλῶ πλέω εἰσέρχεται, ὥστε
 ἀναγκάζεσθαι ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἐσιόντων καὶ ὑπὸ τῆς
 διαθέσιος (177) ἧς διάκειται τὸ σῶμα τοῦ παιδίου ἤδη τὰ
 μὲν κατὰ τὸ σῶμά τε καὶ τὰς ῥίνας πάλιν ἐξιέναι, τὰ δὲ κατὰ
 τὸ ἔντερον καὶ τὴν κύστιν κάτω περιουῶσθαι, πρόσθεν οὐδε-
 νὸς τουτέων οὕτως γινομένων. καὶ ἀντὶ πνευμάτων τε καὶ χυ-
 μῶν οὕτω συγγενέων, οἷς δ' ἀνάγκη ἐν τῆσι μήτρησι γίνεσθαι
 συνηθείην τε ἔχοντα καὶ εὐμενείην, πᾶσι ξένοις χρῆται ὁμο-
 τέροισι καὶ ξηροτέροισι καὶ ἧσσον ἐξηνηθροπισμένοισιν, ἐξ ὧν
 ἀνάγκη πόνους γίνεσθαι πολλοὺς, πολλοὺς δὲ καὶ θανάτους,
 ἐπεὶ καὶ τοῖς ἀνδράσι πολλάκις αἱ μεταλλαγὰι τῶν χωρίων τε
 καὶ τῶν διαιτημάτων τὰς νόσους ποιοῦσιν. ὁ δ' αὐτὸς λόγος
 ἔστι καὶ περὶ τῶν ἐσθημάτων. ἀντὶ γὰρ τοῦ σαρκὶ καὶ χυμοῖς
 ἠμφιέσθαι χλιεροῖς τε καὶ ὑγροῖς καὶ συγγενέσι τοιαῦτα ἀμ-
 φιέννυται τὰ παιδία οἷά περ οἱ ἄνδρες. ὁ δὲ ὀμφαλὸς δι' οὗ
 αἱ εἴσοδοι εἰσι τοῖσι παιδίοισι μῶνον τοῦ σώματος τῆ μήτρη

et respirationis permutationes. Nam si quid morbosum in-
 vehunt, per os et nares inducunt. Et ut tantum alimenti
 assumatur quantum satis fit, ac minime superet, multo plura
 ingeruntur, ita ut pro ingestorum copia et pro corporis
 pueri affectu alia quidem tum per os tum per nares rursus
 exire cogantur, alia vero per intestinum et vesicam inferne
 transmitti, cum nihil tale antea contingeret. Quin et loco
 spirituum et tam cognatorum humorum, cum quibus fami-
 liaritatem ac amicitiam in utero intercessisse necesse est, ex-
 ternis omnibus utitur, crudioribus, siccioribus et ad usum
 humanum minus accommodatis, ex quibus multos suboriri
 dolores, plerisque etiam mortes necesse est, quandoquidem
 et plerumque viris tum locorum tum victuum mutationes
 morbos pariunt. Eadem etiam de vestibis est ratio. Pro
 eo enim quod carne et succis vestiebantur, tepidis et liqui-
 dis ac cognatis, iisdem quibus viri vestibis induuntur
 pueri. Umbilicus autem, per quem ad pueros ingressus
 patet, solus ex reliquis corporis partibus matri adhaere-

Ed. Chart. V. [352. 355.] Foef. I. 259. Ed. Lind. I. (177. 178.)
 προσέρχεται διὰ τουτέων, καὶ κοινώνει τῶν ἐσιόντων. τὰ δ'
 ἄλλα ξυμμίει· καὶ οὐκ ἀνεστομοωμένα ἐστὶ πρόσθεν ἢ ἐν
 ἐξόδῳ ἢ τὸ παιδίον ἐκ τῆς γαστρὸς. ὁκόταν δὲ ἐν ἐξόδῳ ἢ, τὰ
 μὲν ἄλλα ἀναστομοῦται, ὁ δὲ ὀμφαλὸς λεπτύνεται τε καὶ ξυμ-
 μίει καὶ ἀποξηραίνεται. ὡσπερ δὲ τοῖς ἐκ τῆς γῆς φυομένοις
 οἱ καρποὶ ἀδρυνόμενοι ἀποκρίνονται καὶ ἀποπίπτουσι κατὰ
 τὴν διάφυσιν, οὕτω καὶ τοῖσι παιδίοισι ἀδρυνόμενοις τε καὶ
 τελείοις γινομένοις ὁ μὲν ὀμφαλὸς ξυνέμυσε, τὰ δὲ ἄλλα ἀνε-
 στομώθη, ὥστε εἰσδέχεσθαι τε τὰ ἐσιόντα καὶ ἐξόδους ἔχειν
 κατὰ φύσιν, ἣσιν ἀνάγκη τοὺς ζῶντας χρέεσθαι. ἕκασ(178)στα
 γὰρ χωρίζεται ῥέποντα κατὰ τὰς συλλοχείας. κρατιστεύει δὲ
 τὰ τῷ ἡλίῳ ξυντροφώτατα. [353] οἱ δὲ δεκάμηνοι τῶν τόκων
 καὶ ἐνδεκάμηνοι ἐκ τῶν ἐπτὰ τεσσαρακοσιτάδων τὸν αὐτὸν
 τρόπον γίνονται καὶ ἐκ τοῦ ἡμίσεως τοῦ ἐνιαυτοῦ οἱ ἐπτάμη-
 νοι. ταῖς γὰρ πλείσταις τῶν γυναικῶν ἀναγκαῖόν ἐστιν ἐν γα-
 στρὶ λαμβάνειν μετὰ τὰ καταμήνια, ἢν ἕξ. ἢ λύσις τοίνυν τῆ
 γυναικὶ χρόνον δοῦναι τοῦ μηνὸς ἐν ᾧ αὐτῇ ἢ κάθαρσις ἐσται.

scit; per quas vias eorum quae ingrediuntur participes
 fiunt, cum reliquae clausae sint nec prius apertae quam puer
 exitum ex utero tentarit. Quod cum fit, tum reliqua qui-
 dem omnia patent, umbilicus vero extenuatur, connivet et
 exiccatur. Quemadmodum enim in his quae ex terra
 oriuntur, fructus turgescentes ad interslitium ex quo enati
 sunt, secernuntur ac decidunt, sic etiam adultis pueris per-
 fectis umbilicus quidem clauditur, reliqua vero aperiun-
 tur tum ut ea quae ingrediuntur suscipiant, tum exitus
 secundum naturam habeant, qui ad vitae usum sunt neces-
 sarii. Secedunt enim singula quae sensim repentia in mo-
 dum collectae cohortis coacervata fuerunt. Sunt autem
 validissimi foetus qui sole maxime nutriti sunt. Decime-
 stres autem et undecimestres partus septem quadragenariis
 eduntur, eodem modo quo et dimidio anno septimestres.
 Pleraeque enim mulieres post menses purgationes ne-
 cessario concipiunt, cum ab his liberatae fuerint. Mulieri
 igitur tempus menstruum, in quo purgatio ipsa procedet

Ed. Chart. V. [353.]

Foesl. I. 259.

Ed. Lind. I. (178.)

καὶ ὁ χρόνος οὗτος ἦσιν ἐλάχιστος γίνεται, τρεῖς ἡμέραι, ταῖς δὲ πλείσταις καὶ πολὺ πλείονες. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ κωλύματα καὶ τοῖς ἀνδράσιν ἐξ ὧν βραδύνεται ἡ σύλληψις. χρόν δὲ ἐν τοῖς μάλιστα καὶ τόδε λογίζεσθαι, ὅτι ἡ νοιμηνὴ ἡμέρη μία ἐοῦσα ἐγγύτατα τριηκοστημόριον ἐστὶ τοῦ μηνός. αἱ δὲ δύο ἡμέραι σχεδὸν πεντεκαίδεκατημόριον τοῦ μηνός· αἱ δὲ τρεῖς ἡμέραι δεκατημόριον τοῦ μηνός, καὶ τἄλλα κατὰ λόγον τουτέων. καὶ οὐχ ὅσον τε ἐν τοῖς ἐλάσσοσι τε μορίοις μᾶλλον γίνεσθαι οὔτε τὴν λύσιν τῶν καταμηνίων οὔτε τὴν σύλληψιν τῶν ἐμβρύων. ἐκ τούτων οὖν ἀπάντων ἀναγκαῖον ἐστὶ ταῖς πλείσταις τῶν γυναικῶν περὶ διχομηνίην ἐν γαστρὶ λαβοῦσαι καὶ πορρωτέρω, ὥστε πολλάκις δοκεῖν ἐπιλαμβάνειν τοῦ ἐνδεκάτου μηνός τὰς ὀγδοήκοντα καὶ διακοσίας. τοῦτο γὰρ ἐστὶν ἐπὶ τεσσαρακοντάδες. ὅτι γὰρ ἦν ἕξω τῆς διχομηνίης ξυλλαμβάνει ἡ γυνή, τοῦτο πᾶν ἀναγκαῖόν ἐστι τοῦ ἐνδεκάτου μηνός ἐπιλαμβάνειν, ἵνα περ ἐς τελευταίην περίοδον καταστῆ.

concedendum, quod ut brevissimum tres dies implet, plerisque autem etiam multo plures. Sunt etiam et alia multa quae in viris conceptiones impediunt et morantur. In his istud vel maxime in considerationem adhibendum, quod novilunium, cum dies unus existat, prope trigesima mensis pars est. Duo autem dies fere decimam quintam mensis partem constituunt, tres vero dies decimam mensis partem, caeteraque ad horum rationem consideranda, quodque nec minori spatio mensium solutio contingere potest, neque foetuum conceptio fieri. Ex his igitur necesse est plerasque mulieres circa plenilunium et ulterius utero concipere, ita ut saepe videantur ducenti triginta dies undecimum mensem attingere. Hi siquidem dies septem quadragenarios complent. Cum enim ultra plenilunium mulier concipit, hoc totum undecimum mensem attingere necesse est, ut siquidem ad extremum circuitum perveniat.

Ed. Chart. VII. [860, 861.] Foef. I. 260. Ed. Lind. II. (645, 646.)

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΕΠΙΚΤΗΣΙΟΣ.

[860] || (645) Ὅκοταν ἐπικυύσκηται γυνή, ἣν μὲν ἐν τῷ μέσῳ τῆς μήτρας τὸ πρῶτον ἔχη παιδίον, καὶ τὸ ἐπικύημα προσπίπτει ὑπὸ τοῦ ἀρχαίου ἐξωθευμένον. ἣν δὲ ἐν τῷ κέρατι τῆς ἐτέρας τὸ ἐπικύημα ἔχη, ἐπιτίκει ὕστερον οὐ γόνιμον, ἐπὶ γαλάσῃ ἢ μήτρῃ καὶ ὑγρανθῆ, τοῦ γόνιμου ἀπολυθεῖσα. ἣν δὲ μὴ αὐτίκα ἀποχωρήσῃ τὸ ἀποκύημα, ὀδύνας τε παρέχει καὶ ῥεῦμα δυσῶδες καὶ πυρετόν. καὶ οἰδεῖ τὸ πρόσωπον καὶ τὰς κνήμας καὶ τοὺς πόδας. καὶ ἣν διάληται, ἀσιτέει ἕως ἂν ἐκπέσῃ. [861] ἐπικυύσκονται δὲ τῶν γυναικῶν ὧν ἂν ὁ στόμαχος μετὰ τὸ πρῶτον κύημα ξυμμεμύκη, κάρτα ἐπιφανομένων τῶν σημείων. συμμεμύκει δὲ τάδε ἐπικυύματα τὰ ἐπιτικτόμενα ὕστερον, ἣν μήπω διάκρισιν ἔχη, ἀλλὰ σάρξ ἢ, οἰδέει μὲν οὐ, ἀλλὰ κατασῆπεται μέχρι ἂν ἐξέλθῃ τῆς μήτρας. ἣν τινη ἂν ἐκδύῃ τὸ χωρίον τοῦ παιδίου ἐν τῆσι μήτρασι, πρὶν ἔξω (646) ἀρχεσθαι χωρέειν τὸ παιδίον, δυστοκέει, μᾶλλον

HIPPOCRATIS DE SUPERFOETATIONE, AVT ALTERO CONCEPTV LIBER.

Cum mulier superfoetarit, si quidem primus foetus in medio utero contineatur, superfoetatum quoque a priore expulsum prolabitur. Quod si in altero cornu praepositiore conceptum contineat, ipsum postea partu eiicit minime vitam, postquam vitali foetu liberatus uterus laxatus et humectus fuerit. Nisi vero superfoetatum confestim secedat, dolores excitat, fluxum graveolentem et febrem, faciem, tibias et pedes tumor prendit, qui si dissolvatur, cibum averfatur quoad exciderit. Superfoetant autem mulieres, in quibus uteri os, stomachus dicitur, post primum conceptum non ita valde clauditur, quod evidentibus quibusdam signis constat. Clauditur vero, ubi superfoetatum, quod posterius in lucem emittitur, nondum partium distinctionem habet, sed caro existit, neque intumescit, verum putrescit, donec utero exeat. Si cui foetus in utero involucrum exierit prius quam foetus foras prodeat, ea diffi-

Ed. Chart. VII. [861.] Foef. I. 260. Ed. Lind. II. (646.)
 καὶ ἐπικίνδυνος, ἢν μὴ ἡ κεφαλὴ ἡγήηται. ἢν τινι δὲ ἦν ἔξω
 σὺν τῷ χωρίῳ τὸ παιδίον καὶ προσχωρήσαν πρὸς τὸν στόμα-
 χον ἐκδύη τοῦ χωρίου ῥαγέντος εὐτοκῆ μᾶλλον. καὶ τὸ μὲν
 παιδίον θύρηφι χωρεῖ· τὸ δὲ χωρίον ἴσχηται καὶ ἀνασπᾷ
 ἑαυτὸ καὶ μένει αὐτοῦ. ὁκόταν γόνιμον γένηται τὸ παιδίον,
 τουτέου ἡ σὰρξ ὑπερέχει τῶν ὀνύχων. οἱ δὲ ὄνυχες ἐλλείπουσι
 τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν. ὁκόταν γόνιμον γενομένου τοῦ
 παιδίου χεὶρ ὑπερέχη, πρῶτον ἀνωθῆειν ὀπίσω μέχρις ἂν ἀπό-
 σης· καὶ ἢν ἀμφότεραι, ἀμφοτέρας ἀνωῶσαι· καὶ ἢν τὸ σκέλος
 ὑπερέχη, ἀνωθῆειν καὶ τοῦτο. ὁκόταν δὲ ἀμφοτέρα τὰ σκέλη
 προφάνεντα μείνη καὶ μηδετέρωσθε προσχωρή, πυριήματι δέον
 χρῆσθαι, ἀπότευ ὑγροτάτη ἔσται ἢ ὑστέρη. ὀδμήν δὲ ἐχέτω τὸ
 πυριήμα. καὶ ὁκόταν ἡ μὲν κεφαλὴ προφανῆ, τὸ δ' ἄλλο σώ-
 μα ἐνῆ, καὶ ὥθε πυριῆν. καὶ ὁκόταν τὸ μὲν ἐν τῆσι μήτροσι
 τοῦ σώματος, τὸ δὲ ἐν τοῖσι αἰδοίοισι, τὸ δὲ ἔξω τῶν αἰδοίων
 οἰδέει καὶ μένει, καὶ οὕτως πυριῆν. καὶ ἢν μὲν ἀπὸ τῆς πυρι-
 ήσιος ἀποχωρήσει· εἰ δὲ μὴ, περιελείψας τὸ στόμα τῆς μήτρος

lem habet partum, majoreque cum periculo, nisi caput
 praecedat. At cui foetus cum suo involucre foras prodierit
 et ad nteri osculum accedens rupto involucre exierit, ea
 tanto faciliorem habet partum. Et foetus quidem foras pro-
 cedit, sed involucrem retinetur et in se contractum illic
 manet. Cum foetus minime vitalis natus fuerit, hujus un-
 gues caro supereminet, ungues vero tam in manibus, quam
 pedibus deficient. Cum vitali edito foetu manus prominet,
 ea retro impellenda, quoad supra repuleris, et si ambae
 promineant, ambas retrudito. Quod si crus promineat,
 hoc quoque retro propellendum. Cum vero utraque
 crura in conspicuo permanferint, neque alium proces-
 sum fecerint, fotu utendum, quo maxime humidus reddat-
 ur uterus. Odoratum autem fotum esse oportet. Quin
 etiam si quidem caput in conspectum venerit, reliquum
 vero corpus intus fuerit, hoc quoque fotu uteris. Cumque
 pars quidem corporis in utero, pars vero in pudendis, pars
 quoque extra pudenda intumuerit et permanferit, eodem
 etiam fotu utitor. Et si quidem per fomentum discesserit,

Ed. Chart. VII [861, 862.] Foesl. I. 260, 261. Ed. Lind. II. (646, 647.)
 ἐλατηρίῳ παχεῖ, διεις ὕδατι, ὅπως ὠδίνα ἐμποιήσῃ. καὶ ἀπὸ
 τῶν ποτῶν καὶ ἐδεστώων ὠδίνα ἐμποίειν. καὶ τὰ αἰδοῖα αὐτὰ
 ἀλείφειν κηρωτῇ. ἦν σοι δοκῆ ξηροτέρῃ εἶναι τοῦ καιροῦ,
 ὁκόταν τοῦ παιδίου τῆς κεφαλῆς προφανείσης ἐκ τοῦ στομά-
 χου μηκέτι ἐθέλῃ τὸ ἄλλο σῶμα (647) προχωρεῖν, τὸ δὲ
 παιδίον τεθνήκῃ, τοὺς δακτύλους βρέξας ὕδατι μεταξὺ τοῦ
 στομάχου καὶ τῆς κεφαλῆς παραβύσας τὸν δάκτυλον, ἐν κύκλῳ
 περιάγειν. εἴθ' ὑποβάλλων τὸν δάκτυλον ὑπὸ τὸ γένειον δια-
 βύσας ἐς τὸ στόμα ἔξω ἔλκειν. ὁκόταν δὲ τὸ μὲν ἄλλο σῶμα
 θύρηφι ἢ τῶν αἰδοίων, ἢ δὲ κεφαλῇ εἴσω, ἐπὶ πόδας φερομέ-
 νου τοῦ ἐμβρύου, ἐπὴν περιάγῃ τὸν δάκτυλον, ἐν κύκλῳ ἀμ-
 φοτέρως τὰς χεῖρας παρεῖς μεταξὺ τοῦ στομάχου καὶ τῆς κε-
 φαλῆς, βρέξας ὕδατι ἐξεκλύσαι. ἦν δὲ τοῦ [862] στομάχου
 ἔξω ἢ, τῶν δὲ αἰδοίων εἴσω, παρεῖς τὰς χεῖρας περιλαβὼν τὴν
 κεφαλὴν ἐξέλκειν. || ἦν δὲ τὸ ἔμβρυον ἔνδον μένη τετελευτη-
 κὸς καὶ μὴ δύνηται μήτε αὐτόματον μήτε διὰ φαρμάκων ἐκ-
 πεσεῖν κατὰ φύσιν, χρίσας τὴν χεῖρα κηρωτῇ, ἥτις ὀλισθητικὴ
 μάλιστα, ἔπειτα ἐνείρξας ἐς τὴν μήτριν διελεῖν τοὺς ὤμους

bene habet; sin minus, os uteri medicamento aliquo agita-
 torio, crasso, aqua diluto illinito, quod partus dolores ad-
 ferat. Quin et cibis ac potibus dolores partus promovendi
 et pudenda ipsa, si plus quam conveniat sicca tibi esse vi-
 deantur, cerato inungenda. Cum pueri capite extra uteri
 osculum in apertum veniente corpus reliquum non am-
 plius progrediatur, puer vero mortuus fuerit, digitis aqua
 madefactis inter uteri osculum et caput insertis, digitum in
 orbem circumducito, deinde digito mento subdito, in os
 trajecto, foras extrahito. Cum vero reliquum corpus extra
 pudenda, caput autem intus fuerit, si quidem foetus in pe-
 des feratur, circumductis in orbem digitis, manus ambas
 aqua madefactas inter uteri osculum et caput immittito et
 extrahito. Quod si extra uteri osculum, verum intra pu-
 denda fuerit, manibus immixtis caput apprehensum extra-
 hito. Sin autem foetus intus maneat mortuus, neque sponte
 neque per medicamenta naturaliter excidat, manu cerato
 maxime lubrico illita et in uterum inclusa, humeros a cer-

Ed. Chart. VII. [862.] Foef. I. 261. Ed. Lind. II. (647. 648.)
 ἀπό τοῦ τραχήλου ἐπερείσαντα τῷ μεγάλῳ δακτύλῳ ἔχειν
 δὲ χρῆ πρὸς τὰ τοιαῦτα καὶ ὄνυχα ἐπὶ τῷ δακτύλῳ τῷ μεγάλῳ,
 καὶ διελόντα ἐξενεγκεῖν τὰς χεῖρας, ἔπειτα πάλιν ἐγείραντα
 τὴν κοιλίην ἀνασχίσαι, καὶ ἀνασχίσαντα ἡσυχῇ ἐξελεῖν τὰ ἐν-
 τοσθίδια, ἔπειτα ἐξελόντα συντροῦσαι τὰ πλευρία, ὅπως συμ-
 πεσόν τὸ σωματίον εὐσταλέστερον γένηται καὶ ῥᾶον ἐξίη, μὴ
 ὀγκῶδες εἶν. τὸ δὲ χωρίον ἦν μὴ ῥηϊδίως ἐκπίπτῃ, μάλιστα
 μὲν εἶν πρὸς τὸ ἔμβρυον προσκορεμᾶσθαι, καὶ τὴν λεγὼ προσ-
 τίθεσθαι ὡσπερ ἐπὶ λασάνου. ἔστω δὲ κατεσκευασμένον ὑψη-
 λόν τι, ἵνα τὸ ἔμβρυον ἐκκερεμᾶμενον συνεπισπᾶται τῷ βάρει
 ἔξω. ἡσυχῇ δὲ τοῦτο ποιεῖν, μὴ πρὸς βίην, ὅπως μὴ ἀπο-
 σπασθὲν παρὰ φύσιν φλεγ(648)μονὴν ἐμποιήσῃ. ὑποκεισθαι
 οὖν δεῖ τῷ ἐμβρύῳ εἰρία, ὡς ὀγκωδέστατα νεύξαντα, ἵνα
 κατὰ μικρὸν ἐνδίδου. ἢ ἀσκία δύο ἐξευγμένα ὕδατος μεστά.
 ἐπάνω δὲ τῶν ἀσκιῶν εἰρία. ἐπάνω δὲ τούτων τὸ ἔμβρυον.
 ἔπειτα τρυπῆσαι ἐκάτερον τῶν ἀσκιῶν γραφίῳ, ὅπως ῥυῆ κατὰ
 μικρὸν τὸ ὕδωρ. ἐκρέοντος δὲ τοῦ ὕδατος ἐνδιδόασιν οἱ ἀσκοί.

vice valido pollicis appressu dividito. Quam ad rem un-
 guis pollicis adaptandus, eaque divisione facta brachia edu-
 cenda, deinde rursus excitato opere venter discindendus,
 eoque discisso interanea sensim eximenda, his deinde ex-
 emptis molles costas conterito, quo confidens corpusculum
 expeditius reddatur, cumque minime tumidum existat, faci-
 lius exeat. At vero si secundae non facile decidant, eae
 quidem cum foetu quoad fieri potest propendeant, puer-
 peraque velut super lasano collocetur. Sit autem in altum
 quid comparatum, ut foetus propendens suo pondere eas
 una secum foras extrahat. Id vero sensim, non vi, facien-
 dum, ne praeter naturam distractae secundae inflammatio-
 nem excitent. Supponendae igitur foetui lanae quam ma-
 xime sublatae, recens carptae, quo paulatim cedant, aut
 utriculi duo copulati aqua pleni, supra quos lanae impo-
 nendae et supra lanas foetus collocandus, deinde uterque
 utriculus filo pungendus, quo sensim aqua defluat, qua
 effluente utres demittantur ac confidant, his autem de-

Ed. Chart. VII. [862.] Foef. I. 261. Ed. Lind. II. (648. 649.)
 ἐνδιδόντων δὲ ἐπισπᾶται τὸ ἔμβρυον τὸν ὀμφαλὸν, ὃ δὲ ὀμ-
 φαλὸς ἐφέλκει τὸ χωρίον. ἦν δὲ μὴ δύνηται καθῆσθαι ἐπὶ τοῦ
 λασάνου, ἐπ' ἀνακλήτου δίφρου τετρονημένου καθήσθω. ἦν
 δὲ ἀσθενὴ τὸ σύνολον καθῆσθαι, τὴν κλίνην ὡς ὀρθοτάτην
 ἀπὸ τῶν πρὸς τῆς κεφαλῆς μερῶν ἄραντες, ἵνα κάτω ῥέπῃ,
 ὡς μάλιστα ξυνεπισπᾶται τὸ κάτω βᾶρος. ὑπὸ δὲ τὰς μασχά-
 λας δῆσαι τὴν λεχῶ ἔξωθεν τῶν ἱμαντίων πρὸς τῇ κλίνῃ τῇ
 ταινίῃ, ἢ ἱμάντι πλατεῖ καὶ μαλθακῷ, ὅπως μὴ ὀρθῆς ἐού-
 σης τῆς κλίνης κάτω τὸ σῶμα φέρεται. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον
 κῆν ἀπορῥαγῇ ὁ ὀμφαλός, κῆν ἀποταμῇ τὶ πρὸ τοῦ καιροῦ,
 βάρεια σύμμετρα ἐκκρεμανῶντα τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ χωρίου ποι-
 ἔεσθαι. βελτίστη γὰρ αὕτη θεραπεία τῶν τοιῶνδε γίνεται καὶ
 ἥκιστα βλάπτει. ἦν δὲ τινὶ ἐναποθάνῃ τὸ παιδίον ἐν τῇ μήτρῃ
 καὶ μὴ ἐξέλθῃ, ὑγρῆς ἐούσης τῆς μήτρης καὶ μὴ ἐχούσης ἔτι
 τὸ ὑγρὸν, ἀλλὰ ξηρανθῇ ἢ μήτρῃ, πρῶτον μὲν οἰδίσκεται
 αὐτό· ἔπειτα τήκεται καὶ σήπεται τὰς σάρκας καὶ ῥέει θύρηφι.
 ὕστατα δὲ τὰ ὀστέα χωρέει. καὶ ῥόος ἐνίοτε λαμβάνει ἦν (649)
 μὴ πρότερον ἀποθάνῃ. ὁκόταν τὸ παιδίον τεθνήκῃ καὶ τοῖς

missis foetus umbilicum attrahit, umbilicus vero secundas
 extrahit. Quod si supra lasanum federe nequeat, in sella
 recubitoria perforata locetur. Si vero prae imbecillitate
 prorsus federe nequeat, lectum a capite quam erectissimum
 extruito, ut deorsum declinet, sicque foetus suo pondere
 quam maxime deorsum simul trahat. Sed puerpera ipsa
 sub alis supra stragula fascia aut loro lato et molli ad le-
 ctum alliganda, ut ne lectulo erecto corpus ejus subterlabat-
 tur. Ad eundem quoque modum, abrupto aut ante tempus
 abscisso umbilico, convenientibus appensis ponderibus, se-
 cundarum eductio molienda. Haec enim istorum optima
 est curatio, minimeque noxia. At vero si cui puer immo-
 riatur in utero, neque exeat cum humectus fuerit uterus,
 sed cum nullum amplius humorem contineat, is siccescat,
 primum quidem puer intumescit, deinde colliquatae et pu-
 trefactae carnes foras effluunt, postremo vero loco ossa pro-
 deunt, fluorque eam aliquandoprehendit, nisi prius mo-
 riatur. Cum mortuus foetus fuerit, tum aliis signis conjicere

Ed. Chart. VII. [862. 863.] Foef. I. 261. 262. Ed. Lind. II. (649.)
 ἄλλοις ἐντεκμαίρεσθαι σημείοις καὶ κελύειν τοτὲ μὲν ἐπὶ
 δεξιά κείσθαι, τοτὲ δὲ ἐπὶ ἀριστερὰ μεταβάλλειν. μεταπίπτει
 γὰρ ἐν τῇ μήτρῃ τὸ παιδίον ὁποτέρωθεν ἂν καὶ ἡ γυνὴ ὡσ-
 περ λίθος ἢ ἄλλό τι, ἢν τεθνήκη, καὶ τὸ ἦτρον ψυχρὸν ἔχει,
 ἢν δὲ ζώῃ, τό τε [863] ἦτρον θερμὸν ἔχει καὶ ἡ μὲν γασ-
 στήρ ὅλη μεταπίπτει, τεταμένη μετὰ τοῦ ἄλλου σώματος.
 ἐν αὐτῇ δὲ οὐδὲν μεταπίπτει χωρὶς τοῦ ἄλλου σώματος. ἢν
 τινι ἂν ὠδιτούσῃ πρὸ τοῦ παιδίου ἕοδὸς πολλὸς αἱματώδης
 γένηται ἀνώδυνος, κίνδυνος τὸ παιδίον τεθνηκὸς ἀπολυθῆ-
 ναι, ἢ οὐ βιώσιμον γενέσθαι. κνουςέων τῶν γυναικῶν ὁ
 στόμαχος τῶν πλείστων ἐγγὺς τυγχάνει ἐὼν πρὸ τοῦ τόκου.
 κνέουσα ἢ γυνή, ἢν μὴ λαγνεύηται, ῥηίτερον ἀπολυθήσεται
 τοῦ τόκου. ἢ τὰ δίδυμα κνέουσα οὐ τίκει τῇ αὐτῇ ὡσπερ
 συνέλαβεν. ἔχει δὲ ἐνὶ χωρίῳ τὰ παιδιά ἀμφοτέρα. γυναικὶ
 δυστοκεούσῃ ἢν τὸ παιδίον ἐν τῆσι γονῆσιν ἔχηται καὶ μὴ
 εὐπόρως ἐξέλθῃ, ἀλλὰ σὺν πόνῳ καὶ μηχανῆσιν ἰητροῦ, ταῦτα
 τὰ παιδιά ἀρτίζωα. || τουτέων οὐ χρῆ τὸν ὀμφαλὸν ἀποτά-

licet, tum etiam jubere oportet, ut modo quidem dextrum
 in latus jaceat, modo etiam in sinistrum convertatur. Dila-
 bitur enim foetus in utero, quocumque se vertat mulier,
 velut saxum aut aliud quidpiam, si mortuus fuerit, et pecti-
 nem frigidum mulier habet. Quod si vivat, pecten calidus
 est et totus quidem venter una cum reliquo corpore con-
 cidit, nihilque in eo absque reliquo corpore dilabi-
 tur. Si parturienti ante foetum multus sanguinolentus
 citra dolorem fluxus contingat, periculum est ne
 foetus mortuus exeat aut minime vitalis edatur. Praegnan-
 tibus plerisque os uteri ante partum prope extat. Mulier
 praegnans si venerem non exerceat, partu facilius liberabi-
 tur. Quae gemellos utero gestat, eodem die velut conce-
 pit parit, uno autem involacro utrumque foetum continet.
 Muliere aegre pariente, si foetus in naturalibus locis hae-
 reat, neque facile exeat, sed cum labore neque sine me-
 dici ope, hujusmodi foetus cum pauci sint temporis, his
 non ante abscindendus umbilicus quam urinam reddide-

Ed. Chart. VII. [863.] Foel. I. 262. Ed. Lind. II. (649. 650.)
 μνειν προῖν ἂν οὐρήσῃ, ἢ πιάσῃ, ἢ φωνήσῃ, ἀλλὰ εἶν, προσ-
 χωρῆσαι δὲ τὴν γυναῖκα ὡς ἐγγυτάτω τοῦ παιδίου. καὶ ἦν
 διψῆ, πινέτω μελίκρητον. καὶ ἦν ὁ ὀμφαλὸς ἐμφυσῆται ὡσπερ
 στόμαχος καὶ κινήθῃσεται, ἢ πταρῆται τὸ παιδίον, ἢ φω-
 νὴν ῥήξῃ, καὶ τότε ἀποτάμνειν ἀναπνέοντος τοῦ παιδίου. ἦν
 δὲ μὴ φυσῆται ὁ ὀμφαλὸς μηδὲ κινήται, χρόνου ἐγγενομέ-
 νου βιώσεται. (650) κνέουσας γυναῖκα, ἦν μὴ ἄλλως γινώσκῃς,
 ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ ἐλκυσμένοι καὶ κοιλότεροι γίνονται, καὶ τὰ
 λευκὰ τῶν ὀφθαλμῶν οὐκ ἔχει τὴν φύσιν τῆς λευκότητος,
 ἀλλὰ πελιδνότερα. ἦν τις ἐπίτοκος εὐῖσα, κοιλῆ δὲ τοὺς
 ὀφθαλμοὺς καὶ ὑποιδεῖ τὸ πρόσωπον καὶ ὄλη αὐτὴ καὶ οἱ
 πόδες οἰδέουσιν, ὡσπερ ὑπὸ φλέγματος λευκοῦ ἐχομένη φαί-
 νεται. καὶ τὰ ὦτα λευκὰ καὶ τὴν ῥίνα ἄκρην λευκὴν καὶ τὰ
 χεῖλα πελιδνά, αὐτὴ τεθνηκότα φέρει ἂ τίκτει, ἢ ζῶντα
 πονηρὰ καὶ οὐ βιώσιμα, καὶ ἄναιμα ὡς νοσηλεύοντα, ἢ προ-
 ἔτεκον οὐ γόνιμα, ταύτησι τὸ αἷμα ἐξυδατώθη. δεῖ οὖν τῇ τοι-
 αύτῃ μετὰ τὸν τόκον τὰ εὐώδεα προστιθέναι, καὶ ἐσθίειν καὶ
 πίνειν εὐώδεα. καὶ πρῶτον τοῦ προσώπου ἢ ῥίσι ἐνσημος γίνε-

rint, sternutarint, aut vocem ediderint, sed sinendi sunt.
 Mulier vero quam proxime ad foetum accedat, et si fitiat,
 aquam mulsam bibat. Quod si umbilicus insletur, velut
 uteri osculum et foetus moveatur, sternutat aut vocem edat,
 tunc etiam spirante puero umbilicum secato. Si vero non
 insletur umbilicus neque moveatur, temporis successu vitalis
 futurus est. Praegnantem mulierem vel oculi retracti et
 caviores redditi tibi indicabunt et oculorum candidum al-
 bedinem nativam non habens, sed lividius. Quae partui
 vicina cavos habet oculos, faciemque subtumidam, cuique
 corpus totum et pedes intumescunt, tanquam alba pituita
 detenta videatur, si ei aures et summus nasus albescant et
 labra livida fuerint, foetus quos gestat mortuos parit, aut
 vivos male habentes neque vitales et exanguis velut mor-
 bosos, aut prius minime vitales peperit. Huic sanguis aquo-
 sus evasit. Post partum igitur odorata supponenda sunt, ea-
 demque cibo et potu exhibenda. Primumque in facie sum-

Ed. Chart. VII. [863.864.] Foel. I. 262. Ed. Lind. II. (650. 651.)
 ται ἄκρη καὶ χρῶμα λαμβάνει. ἦν τισι κυϊσκοῦσι γῆν ἐπιθυμῆ-
 ται ἐσθίεσθαι ἢ ἄνθρακας καὶ ἐσθίονται, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
 τοῦ παιδίου φαίνεται, ὁκόταν τεχθῆ, σημεῖον ἀπὸ τῶν τοι-
 οῦτων. [864] γυναικὶ χρῆ εἶδέναι τὸν μαζὸν ὁκότερός ἐστιν
 αὐτῇ μέζων, κείθι γὰρ τὸ ἔμβρυον. ὁμοίως δὲ καὶ τὸν ὀφθαλ-
 μόν· ἔσται γὰρ μέζων καὶ λαμπρότερος τὸ πᾶν εἶσω τοῦ βλε-
 φάρου ὁκότερος ἢ ὁ μαζὸς μέζων. ἦν τινι καὶ ἀπὸ προσθέ-
 των μὴ λίην ἰσχυρῶν ὀδύνας ἐς τὰ ἄρθρα ἀφικέονται καὶ
 βριγμὸς ἔχη, καὶ σκορδινέηται, καὶ χασμᾶται, ἐλπίς ταύτην
 κῆσαι μᾶλλον ἢ εἴ τις ἂν τουτέων μηδὲν πάσχη. γυνὴ ἥτις
 παχεῖα παρὰ φύσιν ἐγένετο καὶ πείρα καὶ φλέγματος ἐπλή-
 σθη, οὐ κυϊσκεται τούτῳ τῷ χρόνῳ. ἥτις δὲ φύσει τοιαύτη
 ἐστὶ, κυϊσκεται τουτέων ἕνεκεν, ἦν (651) μὴ τι ἄλλο κωλύη
 αὐτήν. τῶν γυναικῶν τῆσι πλείστῃσιν ὅταν τὰ ἐπιμήκια μέλλῃ
 φαίνεσθαι, ὁ στόμαχος αὐτὸς ἐσωτὸν ἀνέσπακε μᾶλλον ἢ
 ἄλλοτε. γυνὴ ἥτις ἀρικύμων ζοῦσα πέπυται κυϊσκομένη, φλε-
 βοτομείσθω δις τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀπὸ τῶν χειρῶν καὶ τῶν σκε-
 λέων. ἦν τινι ὀδύνας ἐν τῷ ἰσχίῳ ἢ ἐν τῇ κεφαλῇ ἢ ἐν χερ-

mus natus simus evadit et colorem refumit. Praegnantibus
 si terra aut carbones in cibum expetuntur, eaque edant, in
 foetus capite, ubi in lucem editus fuerit, horum signum
 apparet. Mulier nosse debet utra ei mamma major sit, ea
 enim parte foetus existit. Eadem vero oculi consideratio;
 major enim et lucidior prorsus erit intra palpebram qua
 parte major mamma existit. Si cui ex appositis subdititiis
 medicamentis non admodum valentibus dolores ad articu-
 los obveniant et dentium stridor occupet, pandiculatioque
 totius corporis et oscitatio detineat, eam magis concepisse
 spes est quam quae nihil tale patitur. Mulier quae prae-
 ter naturam crassa et pinguis evasit et pituita repleta, eo
 tempore non concipit. Quae vero sua natura talis est, ho-
 rum gratia concipiet, nisi aliud quid impediatur. Mulieribus
 plerisque cum menses venturi sunt, uteri osculum sese ma-
 gis quam alias contrahit. Quae cito concipiebat, si conci-
 pere desinat, his in anno manuum et crurum venam sibi
 secari jubeat. Quae coxendicum doloribus, aut capitis, aut

Ed. Chart. VII. [864.] Foes. I. 262. Ed. Lind. II. (651.)
 σίν, ἢ ἄλλοθί που τοῦ σώματος, ὅταν δὲ κῆ, ἐκλείπουσιν.
 ὀκόταν δ' ἀπολυθῆ ἀπὸ τῶν μητρώων, ἐνεῖσι, ξυμφέρει τὰ
 εὐώδεα καὶ πίνειν καὶ προστίθεσθαι πρὸς τὸ στόμα τῆς
 μήτρης. ὅταν τινὰ λητρεύης γυναῖκα κνήσιος ἔνεκεν, ὀκόταν
 δοκέη κεκαθάραται καὶ τὸ στόμα καλῶς ἔχη τῆς μήτρης, λου-
 σάσθω· καὶ σμηξάσθω τὴν κεφαλὴν. μὴ ἀλειψάσθω δὲ μη-
 δεῖ. ἔπειτα ὀθόνιον ἀνοδμον περιθεῖσα περὶ αὐτὰς τὰς τρί-
 χας πεπλυμένον κεκρυφάλῳ πεπλυμένῳ, ἢ μηθενὸς ὄζοντι
 καταδησάσθω τὸ ὀθόνιον ἐπιθεῖσα πρῶτον. ἔπειτα ἀναπαν-
 ἐσθω προσθεμένη χαλβάνην πρὸς τὸν στόμαχον, ἐψήσασα
 καὶ μαλθάξασα ἐς πῦρ καὶ μὴ εἰς τὸν ἥλιον. ἔπειτα πρῶτῃ
 ἀποδυσάμενη τὸν κεκρυφάλον μετὰ τοῦ ὀθονίου ὀσφραν-
 θῆναι παρεχέτω τινὲ τὴν αὐτῆς κορυφὴν· καὶ ἦν μὲν ὀζέση,
 καλῶς ἔχει τῆς καθάρσιος. ἦν δὲ μὴ, κακῶς. ἄσιτος δὲ ταῦτα
 ποιεῖτω. καὶ ἦν μὴ τεκοῦσα ἦ, οὐδέποτε ὀζέσει, οὔτε καθαι-
 ρομένη οὔτ' ἄλλως. οὐδ' ἦν κνεούση προσθῆ, οὐδ' οὔτως
 καλῶς ὀζέσει· ἥτις δὲ κνήσεται θαμέως, καὶ ἀρικήμων ἐστὶ
 καὶ ὑγιάει, ἦν μὴ προσθῆς μηδὲ καθήρας, ὀζέσει αὐτῆς ἢ

manuum, aut alterius cujuspiam partis conflictatur, si ubi
 concepit desinunt, cum vero liberatus est uterus, rursus in-
 sunt, huic conducit odorata in potu et subdititiis medica-
 mentis ad uteri os apponere. Mulierem cui conceptus gra-
 tia medeberis, ubi perpurgata esse osque uteri bene ha-
 bere videbitur, lotam et capite deterfo nullo modo inun-
 gito. Deinde linteo inodoro loto circumdatis capillis, retic-
 culo mundo aut nihil olente obligetur, primum imposito
 linteo, postea galbano cocto et ad ignem, non solem emol-
 lito, in subdititio ad os uteri apposito, quiescere permitta-
 tur. Deinde mane exuto reticulo cum linteo verticem
 suum alicui olfaciendum praebeat, qui siquidem oleat, probe
 purgata videbitur; sin minus, male. Haec autem jejuna fa-
 ciat. Quae si conceptura non sit nec purgata, nec alias un-
 quam olebit, neque si praegnanti in subdititio apponatur,
 sic bene olebit. Quae vero crebro praegnans futura est,
 facile concipit et bene valet, si nullum subdititium medica-
 mentum apponas neque purges, ejus vertex olebit, aliud vero

Ed. Chart. VII. [864. 865.] Foes. I. 262. 263. Ed. Lind. II. (651. 652.) κορυφή, ἄλλο δὲ οὐδέν. || (652) ὅταν δὲ δοκέει καλῶς ἔχειν πάντα καὶ δέη παρὰ τὸν ἄνδρα ἔλθειν, ἢ μὲν γυνὴ ἄσιτος ἔστω, ὁ δὲ ἀνὴρ ἀθώρηκτος, ψυχρῶ λελουμένος καὶ σιτηθεὶς τὰ ξύμφορα. καὶ ἦν γυνὴ ξυλλαβοῦσα τὴν γονὴν, μὴ ἔλθῃ τοῦ χρόνου πρὸς τὸν ἄνδρα, ἀλλ' ἠσυχάζετω. γνώσεται δὲ ἦν μὲν ὁ [865] ἀνὴρ φῆ ἀφιέναι, ἢ δὲ γυνὴ ἀγνοεῖ ὑπὸ ξηρότητος. ἦν δὲ ἀποδιδοῖ πάλιν ἢ μήτηρ τὴν γονὴν ἐς τὰ αἰδοῖα καὶ γένηται ὑγρὴ, πάλιν ξυμμιγέσθωι μέχρις ἂν συλλάβῃ. γυνὴ ἢ τις κῦσκεται μὲν, διαφθείρει δὲ διμήνηα τὰ παιδία, ἀκριβῶς ἐς τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ μήτε πρότερον μήθ' ὕστερον καὶ τοῦτο πάθη δις ἢ τρίς· ἀλλὰ καὶ ἦν τρίμηνα ἢ τετράμηνα, ἦν τε πλέονα χρόνον γεγονότα διαφθείρῃ, κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον τρόπον ταύτησιν αἱ μῆτραι οὐκ ἔτι διδύασιν ἐπὶ μέζον τοῦ παιδίου αὐξανομένου καὶ ὑπερβάλλοντος τοῦ ἐκ τοῦ διμήνου, ἢ τρίμήνου ἢ ὀπηλίκου· ἦν ποτε ἂν ἄλλοτε μὲν αὐξάνεται, αἱ δὲ μῆτραι οὐκέτι εἰσὶν ἱκαναί, ἀλλὰ κατὰ τοῦτο διαφθείρεται ἐς τὸν αὐτὸν χρόνον, ταύτη χρὴ σικύην ἐμποιεῖσαι ἐς τὴν μήτηρ. δεῖ οὖν ἀποποιῆσαι καὶ

nihil. Cum vero probe omnia habere videbuntur et ad virum accedere oportebit, mulier quidem jejuna esto, vir autem minime ebrius, frigida lotus et commodis alimentis enutritus. Quod si noscat se genituram suscepisse, tunc ne virum adeat, sed quiescat. Id autem cognoscet, si quidem vir se semen emisisse dicat, mulier vero prae siccitate ignoret. Sin uterus genituram ad pudenda remiserit et mulier humecta evadat, rursus cum viro concumbat, quoad concipiat. Mulier quae concipit quidem, foetus autem bimestres perdit, eo exacto tempore, neque prius neque posterius, idque bis aut ter illi contigit, quin etiam si trimestres, aut quadrimestres, aut etiam majores foetus ad eundem istum modum perdat: his uteri in majorem amplitudinem non amplius crescunt, si foetus augetur et bimestre aut trimestre spatium, aut quantulumcunque tempus superet, vel si quando alias augetur, uteri non amplius capiendo foetui esse possunt, sed hac de causa eo tempore perditur. Huic cucurbitula ad uterum apponenda, qua summoti eum per hujusmodi subdititia medica-

Ed. Chart. VII. [865.] Foef. I. 263. Ed. Lind. II. (652. 653.)
 φρυῆσαι ὡς μάλιστα προσθέτοισι φαρμάκοις τοῖσιδε. τῆς σι-
 κῆς τὴν ἐντεριώνην κόψαντα διασῆσαι. ἔπειτα ἐν μέλιτι
 ἐφθῶ μῖξαι ὀλίγην πλείονι ὄντι τῷ μέλιτι καὶ σιλφίου ὀλί-
 γον. τὸ δὲ μέλι κόθραφθον ἔστω. τοῦτο περιπλάσαι περὶ μή-
 λην, τὸ πάχος ποιέοντα ὁκόσον παραδέχεται ὁ στόμαχος.
 προστιθέναι δὲ καὶ πρὸς τὸ στόμα. τῆς μήτρης καὶ ὡσαι
 ὅκως ἂν περήσῃ ἐς τὸ εἶσω (653) τῆς μήτρης. ὅταν δε ἀπο-
 τακῇ τὸ φάρμακον, ἐξελεῖν τὴν μήλην. καὶ τὸ ἐλατήριον ὡδε
 ποιέων προστιθέναι καὶ τῆς κολοκυνθίδος τῆς ἀγρίας ὡσαύ-
 τως. καὶ ἐσθιέτω τοῦτον τὸν χρόνον σκόροδα ὡς πλείστα
 καὶ καυλὸν σιλφίου καὶ ὅ τι φῦσαν ἐμποιέει ἐν τῇ κοιλίᾳ.
 προστιθέσθω δὲ τὸ προσθετὸν διὰ τρίτης τῆς ἡμέρης, ἕως
 ἂν δοκῇ καλῶς ἔχειν καὶ πλῆθος ὁκόσον προσήται. τὰς δὲ
 μεταξὺ μαλθακτηρίοισι χρῆσθαι. ἐπειδὴν δὲ καταστῇ τοῖσι
 μαλθακτηρίοισι τὸ στόμα τῆς μήτρης μετὰ τὸ ἐπιφανῆναι
 ἐπιμείναςαν. ὁκόταν δὲ ξηρὴν μίγνυσθαι. ἢν τινι ἂν ἡ μή-
 τρη ἔμπυος γένηται, ἢ μετὰ τόκον ἢ ἐκ διαφθορῆς, ἢ ἄλλως
 πως, καὶ μὴ ἐντεύχει ἐτέρως καὶ χιτῶνι τὸ πῦον ὡσερ ἐπὶ

menta quam maxime inflare oportet. Cucumeris agrestis
 medullam tufam et cribratam, deinde paucam melle copio-
 siore cocto subigito, parumque laferis adjicito. Mel autem
 coctum esto. Hoc medicamentum specillo illitum et ea
 crassitudine redditum, quam uteri osculum suscipere possit,
 in subditio ad os uteri apponito, introque quo ad ejus in-
 teriora penetret, pellito. Liquefacto medicamento specil-
 lum educito et cucumeris agrestis succum eodem modo prae-
 paratum, similiterque colocynthidem sylvestrem in subditio
 apponito. Sub hoc autem tempus in cibo sumat allia quam-
 plurima et laferis caulem et quicquid ventrem inflare potest.
 Tertio vero quoque die subditium medicamentum appo-
 natur, donec recte habere videatur ea copia quam reci-
 piet. Intermediis diebus mollientibus utendum. Postea vero
 quam uteri os emollientibus compositum fuerit, cum menses
 apparuerint, quiescat, ubi vero sicca fuerit, ad virum ac-
 cedat. Quae purulentum habet uterum ex partu aut abor-
 tione, aut alia quavis causa, neque aliter in alveo et tu-

Ed. Chart. VII. [865, 866.] Foef. I. 263. Ed. Lind. II. (653. 654.)
 φύματος ἢ, ξυμφέρει ταύτην μήλην ὑπαλειπτρίδα καθιέναι
 ἐς τὸ στόμα τῆς μήτρης. ἤσσον γὰρ δεήσεται καύσιος, εἰ χω-
 ρήσεις πρὸς τὴν μήλην. ἔπειτα κάμπας τὰς ἀπὸ τῆς τιθυ-
 μαλίδος ξυλλέξας, ὡσπερ δὲ κέντρα ἔχουσιν, αὐτὰς ἀποτά-
 μνειν ἤσυχῇ ὅκως ἂν ἢ φορβῆ μὴ ἐκρυῖ. ἔπειτα ξηραίνειν
 αὐτὰς ἐν ἡλίῳ καὶ τρίβειν. καὶ τοὺς σκώληκας δὲ τοὺς κο-
 πρίωνας ὡσαύτως ξηραίνειν ἐν τῷ ἡλίῳ, ἔπειτα τρίβειν. καὶ
 τῆς μὲν κάμπης δύο ὀβολοὺς σταθμῶ *Αἰγινάιους*, τῶν δὲ
 σκώληκων διπλάσιον, καὶ ἀννήσου ὀλίγον παραμιῖσαι, ἢ τῶν
 τριουτρόπων τινός. κακῶδες γὰρ γίνεται. ταῦτα δὲ τρίψας
 λεῖτα, διεῖς οἶνω λευκῷ εὐάδει. [866] καὶ ἐπὴν πῖη, βάρος
 ἐπιγίνεται καὶ νάρκη ἐμπίπτει ἐν τῇ γαστρὶ. ἢ οὖν ἐπιγέ-
 νηται, μελίκρη(654)τον ἐπιπινέτω ὀλίγον. κυήσιος δὲ καὶ παι-
 δοποιῆς ἢτις δεῖται καὶ ἄτεκνος ἐοῦσα καὶ ἤδη κυήσασα,
 ἐοῦσα δὲ τέκνουσα, ἢ ὅταν ὁ στόμαχος ξηρὸς ἢ ἀκρόπαθος,
 ἢ ξυμμεμύκη καὶ μὴ ὀρθῶς ἢ, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἰσχίον ἀπε-
 στραμμένος τὸ ἔτερον, ἢ ἐς τὸν ἀρχὸν κεκρούφῃ ἢ ἀνεσπᾶκη
 ἑαυτὸν, ἢ τὸ χεῖλος ἐπιβάλλει τοῦ στομάχου. ὑκίθεν οὖν

nica, velut in tuberculo affolet, pus contineatur, huic spe-
 cillum lenitorium in uteri os demittere confert. Minus
 enim ustione opus erit, si specillo cedat. Postea erucas ex
 tithymalide collectas, velut aculeos habentes, quos sensim
 excindito, ne pabulum effluat, deinde sole siccatos terito.
 Quin etiam vermes stercorarios eodem modo in sole siccato,
 deinde terito. Et erucæ quidem duorum obolorum Aegi-
 nensium pondus, vermium autem duplum et annisi pusil-
 lum, aut aliquid id genus permisceto. Mali enim odoris
 medicamentum evadit. Ista autem leviter trita vino albo
 odorato diluito, et ubi epota fuerint, venter gravatur et tor-
 por ingruit. Quæ si adfuerint, aquam mulsam insuper po-
 tui exhibeto. Quæ conceptionis et procreationis liberorum
 est cupida, quæque liberis caret et jam prægnans fuerit ac
 pepererit, si uteri os siccum aut summa parte affectum fue-
 rit, aut conniveat neque recte se habeat, sed in alteram
 coxendicem, aut ad anum obversum lateat, sese contraxe-
 rit, aut oris labrum in se incubuerit, undecunque igitur

Ed. Chart. VII. [866.] Foel. I. 263, 264. Ed. Lind. II. (654, 655.)
 ἐφ' ἑαυτὸν ἢ τρηχὺς καὶ πεπωρωμένος ἦ, σκληρὸς δὲ γίνεται
 καὶ ἀπὸ συμμύσιος καὶ ἀπὸ πωρώσιος, ταύτησι τὰ ἐπιμήνια
 οὐ φαίνεται, ἢ ἐλάσσονα τοῦ δέοντος, καὶ διὰ πλέονος χρό-
 νου ἐπιφαίνεται. || ἔστι δὲ ἐν ἧσι τὰ ἐπιμήνια καὶ κατὰ
 ὑγίην τοῦ σώματος καὶ τῶν μητρῶν τὴν ἔξοδον εὐρίσκεται
 καὶ κατὰ γε τὸ ξύμφυτον καὶ δίκαιον καὶ ὑπὸ θερμότητος
 καὶ ὑγρότητος τῶν ἐπιμηνίων καὶ τοῦ στομάχου. μὴ κάρτα
 βεβλαμμένον. τὴν δὲ γονὴν διὰ τοῦτο οὐ δέχεται κατὰ τὴν
 βλάβην, ἣν τις ἦν κωλύη ἀπὸ τοῦ στομάχου μὴ καλῶς ἔχον-
 τος τοῦ δέχεσθαι, ταύτην χρὴ πυριήσαντα τὸ σῶμα ὅλον,
 δοῦναι πιεῖν φάρμακον καὶ καθαρὴν ποιήσασθαι τοῦ σώμα-
 τος πρῶτον, ἣν τε ἄνω καὶ κάτω δέηται, ἣν τε ἄνω μῦνον.
 καὶ ἣν τε ἄνω διδοῖς τὸ φάρμακον, μὴ πυριῆν τῆς καθάρ-
 σιος. πυριήσεις δὲ μεταπίσας κάτω. ἣν δὲ μὴ δοκέη δεῖσθαι
 ἄνωτερικῶν, προπυριήσας, κάτω πίσαι. ὅταν δὲ δοκέη κα-
 (655)λῶς ἔχειν καθάρσιος τὸ σῶμα, μετὰ τοῦτο πυριῆν τὰς
 μήτρας, ἐγκαθίζοντα αὐτὰς πυκνὰ ἂν δοκέη ξυμφέρειν. ἐπι-
 βάλλειν δὲ ἐς τὸ πυριῆμα κυπαρίσσου ῥινήματα καὶ δάφνης

asperum aut callosum fuerit, durefcit autem et connivens
 et callosum, iis menses non respondent, sed pauciores
 quam debeant, nec per longius tempus apparent. In
 nonnullis vero menses, pro corporis sanitate et ute-
 rorum exitu, naturalem et justum modum nacti sunt, uteri
 etiam osculo non admodum ex mensium caliditate et humi-
 ditate obtuso. Genituram vero ideo non suscipit, juxta
 eam laesionem quae impedimento est, quominus eam os
 uteri male affectum suscipiat. Huic fomentum toto corpore
 adhibeto, ad medicamentum purgans propinato, primumque
 toto corpore mundam reddito, sive supra, sive infra opus
 sit, sive supra tantum. Quod si supra medicamentum pur-
 gans exhibueris, ante purgationem foveto, fovebis vero
 postea infra purgaturus. Si vero supra purgante medica-
 mento minime opus esse videatur, fomento ante adhibito,
 infra purgans propinato. Ubi autem probe purgatum cor-
 pus videbitur, postea uteros, si conferre videatur, crebris
 infessionibus foveto. Ad fomentum vero cupressi ramenta

Ed. Chart. VII. [866.] Foef. I. 264. Ed. Lind. II. (655.)
 φύλλα κόψας. καὶ λούειν πολλῶ καὶ θερμοῦ. ὅταν δὲ νεό-
 λουτος ἦ καὶ νεοπυρίητος, ἀνευρίνει τὸ στόμα τῆς μήτρης
 τῇ μήλῃ τῇ κασσιτερίνῃ καὶ ἀνορθοῦν ὅπῃ ἂν δέηται ἢ μο-
 λιβαδίην ἀρξάμενος ἐκ λεπτῆς. εἶτα παχυτέρας, εἰ παραδέχη-
 ται, ἕως ἂν δοκῆ καλῶς ἔχειν. βάπτειν δὲ τὰς μήλας ἐν ἐνὶ
 τῶν μαλθακτηρίων διειμένω. ὅταν δὲ δοκῆ ξυμφέρειν ὑγρὸν
 ποιήσας τὰς δὲ μήλας ποιέειν ὅπισθεν κοίλας. εἶτα περὶ ξύ-
 λοισι μακροτέροισιν ἀρμόσαι καὶ οὕτως χρῆσθαι. τὸν δὲ χρό-
 νον τοῦτον πινέτω καθευοῦσα ἐν οἴνῳ εὐώδει λευκῶ καὶ ὡς
 ἡδίω, γλυκεῖ, δαῖδα ὡς πιωτάτην κατασχίσασα λεπτά καὶ
 σελίνου καρπὸν κόψασα καὶ κυμίνου αἰθιοπικοῦ καρπὸν καὶ
 λιβανωτὸν ὡς κάλλιστον. τουτέου πινέτω νῆστις ὀκόσον ἂν
 δοκῆ μέτριον εἶναι πλῆθος. ἡμέρας ὀκόσας ἂν δοκῆ ἄλλως
 ἔχειν. καὶ ἐσθιέτω σκυλάκια ἐφθὰ καὶ πολύποδα ἐν οἴνῳ
 ἐφθῶ γλυκεῖ. καὶ τοῦ ζωμοῦ πινέτω καὶ κράμβην ἐφθῆν. καὶ
 οἶνον λευκὸν ἐπιπινέτω καὶ μὴ διψήτω. καὶ λουέσθω θερμοῦ
 δις τῆς ἡμέρας. σιτίων δὲ ἀπεχέσθω τοῦτον τὸν χρόνον. μετὰ
 δὲ τοῦτον ἂν μὲν χωρὲς κατὰ τὸν στόμαχον καὶ φαίνηται τι

laurique folia contusa immittito et calida multa lavato.
 Post recens adhibitum balneum et fomentum, specillo stan-
 neo os uteri diducito et, ubi opus esse videbitur, dirigito.
 Aut plumbeo utitor initio a tenui ducto, deinde crassius ad-
 libeto, si fuscipere queat, donec probe habere videatur.
 Specilla autem aliquo molliente diluto et, si conferat, liquido
 reddito, intingito. Quae postrema parte cava reddita, de-
 inde ad longiora ligna adaptato, ad eumque modum uti-
 tor. Per hoc autem tempus in potu sumat taedam quam
 pinguissimam tenuiter concisam, in vino albo odorato, dulci
 quam gratissimo decoctam et apii semen contusam et cu-
 mini Aethiopici semen, thusque quam optimum. Haec mo-
 derata copia, quotque diebus satis esse videbitur, jejuna
 bibat et catellos coctos edat et polypum vino dulci coctum
 jusculumque in potu sumat et brassicam coctam, superpoto
 vino albo neque fitiat et bis die calida lavet. Sub hoc au-
 tem tempus a cibus absteineat, per quod, siquidem per uteri

Ed. Chart. VII. [866. 867.] Foesl. I. 264. Ed. Lind. II. (655. 656.)
 ἔξω καθάρσιος, πίνειν γὰρ ἐτι τοῦ πόματος ἡμέρην μίην καὶ
 δύο καὶ τῆσι μήησι παύεσθαι χρομένους, καὶ πειρηθῆσαι
 καθάριεν τὰς μή(656)τρας προσδέτοισιν φαρμάκοισιν. [867]
 ἢ τινὶ δὲ τοῦ στομάχου ὀρθοῦ καὶ μεγάλου καὶ ὑγιέος ἐόν-
 τος καὶ καλῶς ἔχοντος καὶ ἐν τῷ δέοντι κειμένου τὰ ἐπιμή-
 νια μὴ φαίνεται πάμπαν ἢ ἐλάσσονα καὶ διὰ πλείονος χρό-
 νου καὶ μὴ ὑγιεινά, τὴν τοῦσον ἀνευρῶν ἢν τινα ἔχουσιν αἱ
 μήτραι. ἢν τε καὶ τὸ σῶμα ξυμβάλληται τι ἔξευρῶν τὸ αἴ-
 τιον ἀφ' οὗπερ οὐ κλύσκειται· καὶ ταῦτα οὕτως ἔχη τὴν ἡ-
 σιν ποιέεσθαι προσφέρων ἢν δέχηται θεραπείην ἀρχόμενος
 ἐξ ἰσχυρῶν, ὅπως ἂν δοκῆ καιρὸς εἶναι. τελευτῶν δὲ ἐς μαλ-
 θακώτερα ἕως ἂν δοκῆ καλῶς ἔχειν καθάρσιος ἢ μήτρα
 καὶ ὁ στόμαχος καθεστημένοι ὀρθῶς ἔχων καὶ ἐν τῷ ἔξαρ-
 κέοντι κείμενος. ἢν δὲ ἀπὸ τοῦ ποιοῦ καὶ τοῦ φαρμάκου μὴ
 προσχωρήσῃ, μηδὲ πινοῦσης χρόνον τὸν μέτριον, τουτέου
 δὲ οὐ παύεσθαι τοῦ πόματος. ὅταν δὲ καλῶς ἔχη τοῦ ἀπὸ
 τῶν μηλέων ἔργου, μαλθαῶσαι τὸ στόμα τοῦ στομάχου· καὶ

os quid decedat et purgatio quaedam extra ferri videatur, uno aut altero die adhuc potione utendum et specillis abstinendum, tentandaque per supposititia medicamenta uterorum purgatio. Si cui vero cum uteri os rectum, magnum et sanum beneque habitum et loco convenienti situm fuerit, menstrua nequaquam apparuerint, vel pauciora et per longius tempus minimeque sana, quoniam morbo uteri laborent, investigato, et si corpus etiam aliquid conferre videatur, pervelligata causa ob quam non concipiat: hisque hoc se habentibus modo, si adhibitam curationem suscipiat, medelam facito, initio a valentibus ducto, quantum temporis ratio poscere videbitur. In molliora autem desinendum, donec uterus ex purgatione bene habere, ejusque os recte constitutum et bene loco positum esse videatur. Quod si neque a potione neque medicamento menstrua processerint, nec tamen si moderato tempore biberit, ab hac potione desistendum. Ubi vero ex specillorum usu recte habuerit, os stomachi molliendum faciendumque ut dehiscat,

Ed. Chart. VII. [867.] Foef. I. 264, 265. Ed. Lind. II. (656. 657.) ποιῆσαι ὅπως ἀναγίνηται ἐς ὁδὸν τῷ προσθέτῳ, ἀπό τε θυμιαμάτων καὶ φαρμάκων καὶ μαλθακτηρίων. ὅταν δὲ δοκῇ καλῶς ἔχειν μαλθαξίος καὶ θυμιάσιος, προστιθεὶς φάρμακον κάθαρσιν ποιέεσθαι τῆς μήτρης ὡς ἂν δοκῇ καλῶς ἔχειν, ἀρχόμενος ἐκ μαλθακῶν ἐπὶ ἰσχυρότερα. || τελευτῶν δὲ αὐθις εἰς μαλθακὰ καὶ εὐώδεα. τῶν γὰρ ἰσχυρῶν φαρμάκων τὰ πλεῖστα ἔλκοι τὸν στόμαχον καὶ δάκνει. ἔπειτα τὸν τε στόμαχον καθιστᾶν ἐς ὀρθὸν καὶ ὑγίει, καὶ καλῶς ἔχοντα πρὸς τὴν διέξιν τῆς γονῆς· καὶ τὴν μήτρην ξηρὴν ποιέειν καὶ φῦσαν ἐμποιέειν. (657) ἦν γυνὴ δοκῇ ὑπὸ πιμελῆς τὰς μήτρας βεβλάφθαι ἐς τὴν κύησιν, λεπτύνειν ὡς μάλιστα καὶ ἰσχυαίνειν πρὸς τοῖσιν ἄλλοισιν. ὦρη δὲ ξαρινὴ ἀρίστη κυήσιος. ὁ δὲ ἀνὴρ μὴ μεθυσκέσθω. μηδὲ οἶνον λευκὸν πινέτω, ἀλλ' ὅστις ἰσχυρότατος καὶ ἀκρητέστατος. καὶ σιτία ὡς ἰσχυρότατα. καὶ μὴ θερμολουτέτω. ἰσχυέτω δὲ καὶ ὑγαινεέτω. καὶ σιτίων ἀπεχέσθω τῶν μὴ ξυμφερόντων τῷ πρήγματι. ὅταν βούληται ἄρσεν φυτεύειν, τῶν ἐπιμηνίων ἀποληγόντων ἢ ἐκ

ad viam medicamento subdititio faciendam, ex medicamentis ad suffitum accommodatis et emollientibus comparato. Cum vero ex emolitione et suffitu bene habuerit, uteri purgationem per subdititium medicamentum facito, donec bene habere videatur, ducto ab emollientibus initio et ad valentia progressu facto, tum rursus per emollientia et odorata desinens. Pleraque enim medicamenta valentia os ulcerant ac mordent. Tum os rectum et sanum constituito et ad suscipiendam genituram bene accommodato, utroque sicco reddito flatum inducito. Quae uteros prae pinguedine ad conceptum offensos habere videtur, eam quam maxime extenuato et post reliquam curationem gracilem reddito. Venum autem tempus ad conceptum maxime accommodatum. Vir autem neque inebrietur neque vinum album bibat, sed valentissimum et meracissimum, cibisque utatur valentissimis, calida ne lavet, robustus sit et sanus et cibus abstineat, qui ad rem minime conferunt. Cum marem procreare volet, mensibus desinentibus aut cessantibus uxorem

Ed. Chart. VII. [867. 868.] Foes. I. 265. Ed. Lind. II. (657. 658.)
 λελιοπότων μίγνυσθαι· καὶ ὠθέειν ὡς μάλιστα ἕως ἂν ἐκ-
 μιαινῆται. ὅταν δὲ θῆλυ βούληται γενέσθαι, ὅταν πλεῖστα
 ἐπιμήνια εἴη τῇ γυναικὶ καὶ ἔτι δεόντων. τὸν δὲ ὄρχιν τὸν
 δεξιὸν ἀποδῆσαι ὡς ἂν μάλιστα καὶ ἀνέχεσθαι δύνηται.
 ἐπὴν δὲ ἄρσεν βούληται φυτεύειν, τὸν ἄριστερόν ἀποδῆσαι.
 [868] στόμαχος μήτρης ἀπὸ μὲν θυμημάτων ξυμμεμυκῶς
 ἀναχάσκει· ἀπὸ δὲ τῶν μαλθακτηρίων μαλθάσσειται. θυμιῶν
 δὲ λωτοῦ φλοιὸν, σπέρμα δάφνης καὶ φύλλα τῆς αὐτῆς χλωρὰ
 κεκομμένα, λιβανωτὸν, σμύρναν, ἄρτεμισίης καρπὸν ἢ φύλλα
 καὶ ἄννησον κόψας ἢ στέαρ καὶ κηρὸν καὶ θεῖον καὶ κυπα-
 ρίσσου σπέρμα, πευκεδανοῦ ῥίζαν, μυρσίνης φύλλα χλωρὰ κε-
 κομμένα, κάστορος ὄρχιν, ὀνίδας ἄρσενος ὄνου, σκόροδα,
 στύρακα, ὑὸς στέαρ. κἂν ἀπεστριμμένον ἢ τὸ στόμα, του-
 τέοισι θυμιῶν. ἀναχάσκει μὲν οὖν οὕτως καὶ στρέφεται. μαλ-
 θάσσειν δὲ ἀπὸ τούτων τὸ στόμα τῆς μήτρης. σανδαράκην,
 στέαρ αἰγὸς, ὀπὸν σικύης, ὀπὸν σιλφίου· κυκλαμίνου χυλόν,
 σταφίην, ὀπὸν (658) τιθυμάλου, καρδαμώμου καρπὸν· ποίην
 ἢ καλεῖται πέπλος, κάστορος ὄρχιν, λίνου καρπὸν, λίτρον,
 ἄρου ῥίζαν, σταφίδα ἀγρίην, καλαμίνθης φύλλα χλωρὰ

adeat et quam penitissime intrudat, dum semen excernat.
 At ubi foeminam generare volet, cum plurimi menses mu-
 lieri fluxerint, necdum cessarint. Dexter autem testis
 quoad maxime ferri poterit obligandus, sinister vero, si ma-
 ris procreatio expetitur. Uteri osculum ubi connivet, a
 suffitu quidem dehiscit, ab emollientibus vero emollitur.
 Ad suffitum autem adhibeto loti corticem, lauri semen, ejus-
 que folia contusa, thus, myrrham, artemisiae semen aut fo-
 lia, anisum etiam contusum aut adipem et ceram, sulphur,
 cupressi semen, peucedani radicem, myrti folia viridia con-
 tusa, castoreum, asini masculi stercus, allia, styracem, adipem
 suillum. Quin et si distortum os fuerit, et his suffitus adhi-
 bendus. Hoc quidem igitur modo dehiscit et convertitur.
 Ad emolliendum autem os uteri haec adhibeto, sandara-
 cham, adipem caprinum, fici succum, laferis succum, cy-
 clamini succum, thapsiam, tithymali succum, cardamomi
 semen, herbam peplum nominatam, castoreum, lini semen,
 nitrum, ari radicem, staphim agriam, calaminthae folia

Ed. Chart. VII. [868.] Foef. I. 265. Ed. Lind. II. (658.)
 στρουθίου καρπὸν, σκίλλης τὸ ἐκ τοῦ μέσου, φάρμακα μαλ-
 θακτήρια. καὶ πρὸς τὸ ἰσχυρὴν κάθαρσιν γενέσθαι ἀναμ-
 νῆσαι, θαψίης ῥίζαν, μυελὸν βοῦς, γήγειον στέαρ, ῥόδιον.
 ταῦτα τρίψασα καὶ ἀναζέσασα προστιθέσθω ἡμέρας τέσσαρας.
 καὶ πινέτω πράσου χυλὸν, καὶ οἶνον γλυκὺν λευκὸν, καὶ ῥη-
 τίνην, καὶ ἔλαιον γλιαρὸν, καὶ κύμινον, λίτρον, ῥητίνην, μέλι
 ἐν ὑπαρῶ εἰρίῳ χρήσθω ἡμέρας τέσσαρας, πίνουσα σελίνου
 καρπὸν καὶ λιβανωτοῦ πυρήνας πέντε καὶ κύμινον αἰθιοπι-
 κὸν ἐν οἴνῳ λευκῷ ἀκρήτῳ γλυκεῖ. καὶ λουέσθω δις τῆς ἡμέ-
 ρης, σμύρνα, λίβανος, βοῦς χολή, ῥητίνη τερεβινθίνη ἢ νέ-
 τωπον. τουτέων ἴσον ἐκάστου μίξασα προστιθέσθω ἐν εἰ-
 ρίῳ καθαρῶ ἢ ῥάκει λεπτῶ. βάψασα δὲ τὸ ῥάκος ἐν μύρῳ
 λευκῷ αἰγυπτίῳ εὐώδει καὶ ἀποδήσασα λίνῳ λουσαμένη προσ-
 τιθέσθω. καὶ πώλυτον φλάσασα ἐσθιέτω καὶ πινέτω σελίνου
 καρπὸν καὶ ἀσπαράγου. καὶ οἶνον λευκὸν τρις τῆς ἡμέρας
 νῆστις ζοῦσα, σμύρνα, κασίη, λιβανωτὸς, κιννάμωμον, νέτω-
 πον. τουτέων ἐκάστου τὸ ἴσον ἐν εἰρίῳ ἢ βαλάνους ποιέουσα

viridia, struthii semen, scillae interiorem partem. Medi-
 camenta emollientia et vehementem purgationem facientia
 et cientia. Thapsiae radicem, medullam bovis, anserinum
 adipem, rosaceum, haec trita et simul fervefacta, per qua-
 tuor dies in subditio medicamento apponat, et porri suc-
 cum vinumque dulce album bibat. Et refinam, oleum tepi-
 dum, cuminum, nitrum. Refina et mel lana sordida ex-
 cepta per dies quatuor adhibeantur, apii semen, thuris
 granula quinque et cuminum Aethiopicum; in vino albo
 mero dulci bibat, bisque die lavet, myrrha, thus, fel bu-
 bulum, refina terebinthina aut netopum, horum singula
 aequali pondere mixta, in lana pura aut tenui linteo sub-
 ditio apponantur. Lintheum autem unguento albo Aegy-
 ptio odorato intinctum et filo obligatum, lota in sub-
 ditio apponat, et polypum contusum edat, apii et aspa-
 ragi semen ex vino albo ter die jejuna bibat. Myrrha, ca-
 sia, thus, cinnamomum, netopum, singula aequali portione
 lana excepta aut in glandes efformata, in subditio appo-

Ed. Chart. VII. [868. 869.] Foesl. I. 265. 266. Ed. Lind. II. (658. 659.)
 προστιθέσθαι. κολοκύνθης ἀγροῆς, κύμινον πεφρυγμένον, ἀνή-
 θου καρπὸν, κυπαρίσσου ῥίζαν, ταῦτα τρίψας λεία μέλιτι
 ἐφθῶ φυρήσας βαλάνους ποιέων δίδου προστιθέσθαι· καὶ πι-
 νέτω γλυκυσίδης ῥίζαν, σελί(659)νου καρπὸν, σιλφίου χυλὸν
 σὺν οἴνω. ἀλλὰ τὸ βόλβιον καὶ αὐτὸ καθαίρει προστιθέμε-
 νον. καὶ σμύρναν πρώτην· ἄνθος ὀλίγον ἐν οἴνω λευκῷ εὐώ-
 δει προστίθει. [869] || φάρμακα προσθετὰ εἰς τὸ μήτηρ κα-
 θῆραι ἐπιτηδειότατα. λαβὼν ἄνθος χαλκοῦ καὶ λίθρου τρίτον
 μέρος, μέλιτι ἐφθῶ φυρήσας βαλάνους ποιῆσαι, ὀκόσαι ἄν
 δοκέωσι μέτρια εἶναι μέγεθος καὶ τάχος, οὕτως προστίθει
 πρὸς τὸ στόμα τῆς μήτηρ. ἦν δὲ βούλη ἰσχυρότερον εἶναι,
 ἐλατήριον παραμιξαι καὶ τὸ ἄνθος μῶνον. καὶ οὕτως ποι-
 εῶν δίδου προστίθεσθαι καὶ κράδης παραμιγνύναι φλοιὸν
 ξύων καὶ τρίβων λεῖον, ὅταν τὸ στόμα δοκέη ξηρότερον εἶναι
 τῆς μήτηρ τὸ ἥμισυ ὡσαύτως. Ἄλλο. τρίψας ἐλατήριον καὶ
 ἄνθος χαλκοῦ λεία, δύο μοίρας ἄνθους, ἐλατηρίου δὲ μίαν,
 ταῦτα διέσθαι· κυκλαμίνου τρίψας, ταύτη ἀναμιξαι, ὅπως ἄν

nantur. Cucurbitae agrestis interiorem partem, cuminum
 tostum, anethi semen, cupressi radicem, laevissime trita et
 melle cocto subacta, in glandulas efformata, subditio ap-
 ponito et paeoniae radicem, apii semen et laseris succum
 in vino bibat. Quin et bulbulus ipse in subditio appositus
 purgat. Et myrrham primariam et floris aeris modicum,
 cum vino albo odorato in pello subdito. Medicamenta in
 subditio apposita ad uterum purgandum maxime accom-
 modata. Aeris florem et nitri tertiam partem, melle cocto
 subigito et in glandulas ejus magnitudinis et crassitudinis quae-
 convenire videatur efformata ad uteri os in subditio ap-
 ponito. Quod si valentius medicamentum voles, elaterium
 et solum aeris florem admisceto et ita efformatas glandulas
 in subditio apponendas praebeto. Et ficulnei rami corti-
 cem derafum ac levissime tritum ammisceto, cum os uteri
 ficcus esse videbitur, dimidia portione eodem modo appo-
 nito. Aliud. Elaterium et aeris florem laeviter trita et
 duas aeris partes una elaterii addita, haec diluito, cycla-
 minum tritum cum opportunum esse videbitur, huic ammi-

Ed. Chart. VII. [869.] Foesl. I. 266. Ed. Lind. II. (659. 660.)
 δοκή καιρός εἶναι. καὶ ποιησαμένην προσθετὰ προστίθεσθαι
 ἐν εἰρίῳ. προσθετὰ, λευκὰ, καθαρὸν, ἀρτεμισίην τὴν ποίην,
 λίτρον, κυκλάμινον ἡμίξηρον, κύμινον. Ἔτερον. ἀρτεμισίην
 ποίην χλωρὴν τρίψας, καὶ σμύρνης τρίτον μέρος, οἴνου ἀνα-
 μίξας εὐώδους εἰρίῳ λευκῷ περιελίξας αὐτὸ, ἐν οἴνῳ τε βρέ-
 ξας δὸς προστίθεσθαι. ὅταν δὲ χαλῶσιν αἱ μήτραι, λίτρον,
 σικύης ἐντεριώϊην, κυκλάμινον ἡμίξηρον ἐν εἰρίῳ προστίθει.
 προσθετὰ παντοῖα καθαίρειν δυνάμενα. σταφίδα ἀγρίην τρι-
 ψας χλωρὴν περιπλάσας, ἀρτεμισίης ποίης τρίψας τὰ φύλλα
 φλοιῷ τε πλάσας καὶ (660) ξηρήνας ἐν σκίῃ. ἀπὸ τουτέου
 ποιεῖ προσθετὰ. καὶ δίδου τῇ γυναικὶ προστίθεσθαι. Ἄλλο.
 ἄνθος μινγὺς χαλκοῦ ἢ στυπτηρίην αἰγυπτίην διείς τῇ κυκλα-
 μίνῳ, ὥσπερ τὰ πρότερα ἐν ἐφθῷ μέλιτι πλάσας, ἢ ἐν ἰσχάδι
 ποιήσας καὶ σμύρνην ὀλίγην. Ἄλλο. τὴν κυκλάμινον τρίψας
 τὴν λευκὴν οἴνῳ εὐώδει παραμίξας, ἐν ῥάκει δῆσας ὡς λε-
 πτοτάτῳ λίνῳ καθαρῷ δίδου προστίθεσθαι. Ἄλλο. κυκλάμι-
 νον ἡμίξηρον, λίτρον, κανθαρίδας, στέαρ, σανδαράκην. περὶ

fceto, et in subditiia medicamenta efformata in vellere
 apponito. Medicamenta subditiia albos humores purgan-
 tia. Artemisiam herbam, nitrum, cyclaminum ficcissimum,
 cuminum. Aliud. Artemisiam herbam viridem tritam et
 myrrhae tertiam partem, vino odorato ammixto, lana alba
 convolutam eamque vino madefactam, in subditiio appo-
 nendam exhibeto. Ubi vero laxati fuerint uteri, nitrum, cu-
 cumeris agrestis medullam, cyclaminum ficcissimum in vel-
 lere apponito. Subditiia medicamenta omnis generis hu-
 mores purgare valentia. Staphidem agriam viridem tritam
 in glandulas efformatam, artemisiae herbae folia trita melle
 cocto obducta et in umbra ficcata, in subditiia medica-
 menta redacta, mulieri ut subdat exhibeto. Aliud. Aeris
 florem mixtum aut alumen Aegyptium cyclamino dilutum,
 velut priora melle cocto obducito, vel in ficum sicum
 etiam myrrhae modicum indito. Aliud. Cyclaminum tri-
 tum vino albo odorato ammixto, in linteo tenuissimo filo
 puro obligatum, subdendum exhibeto. Aliud. Cyclami-
 num ficcissimum, nitrum, cantharidas, adipem, sandara-

Ed. Chart. VII. [869. 870.] Foef. I. 266. Ed. Lind. II. (660. 661.)
 παρθένου. παρθένω όκόταν τὰ ώραία μὴ γένηται, πολλά καὶ
 πυρεταίνει καὶ όδυνάται, διψῆ καὶ πεινῆ, καὶ έξεμεὶ καὶ
 μαινεται καὶ πάλιν σωφρονεί, κινέονται αὶ μήτραι, καὶ όκό-
 ταν πρὸς τὰ σπλάγγνα τράπωνται, έξεμεῖν καὶ πυρέσειν καὶ
 παραφρονεῖν αὐτῇ έρχεται. όταν δὲ ἀπολίπωσιν, πεινῆ καὶ
 διψῆ καὶ ήπιάλος πυρετὸς έχει. χρῆ ταύτη γε' άρνακίδας
 προστιθέναί θερμάς πρὸς γαστέρα, καὶ ύποκαπνίζεῖν ἐς αὐτὰ
 τὰ αἰδοῖα ότι μάλιστα ἐπ' άμφορέως αὐχέτι καθίσας. σμύρ-
 νης όσον κύαμον, λιβανωτόν τε δις όσον, τοῦτο μίξας καὶ
 ζέσας, έρηριγμένας όμοῦ θυμιῆν καὶ ἐπὶ τὸ πῦρ ἐπιβάλλον,
 νῆστις ώς μάλιστα καὶ λούειν πολλῶ θερ[870]μῶ. προσθετόν.
 Αἰγυπτίην στυπτηρίην μαλθακῆν, εἰρίω περιελήσασα προσ-
 τιθέσθω. Άλλο. άρτεμισίην τρίψας ἐν οἴνω τε λευκῷ δεύσας
 δίδου προστιθέναί. Νεοτόκω γυναικί. ρόδιον, σμύρναν, κη-
 ρὸν μίξαντα ἐν εἰρίω δοῦναι προστίθεσθαι. όταν δὲ οἱ προσ-
 πέσωσιν αὶ μήτραι, τὰ ξηρὰ καὶ στρυφνὰ προσφέρειν καὶ
 πίνειν καὶ προσέχειν. σῦκον μέλαν, σκό(661)ροδον, λίτρον,

cam eodem modo apponito. De virgine. Virgini si men-
 tes suo tempore non appareant, multum et febricitat et do-
 let, fitit, esurit, vomit, infania vexatur ac rursus ad men-
 tem redit. Uteri moventur et cum ad viscera vertuntur,
 vomitus et febris ac delirium accedunt. At ubi cessant, esu-
 rit et fitit et febris mitis ac lenta epialos dicta detinet.
 Huic quidem pelles agninas cum lana et villis calidas ad ven-
 trem adhibere oportet, eaque super amphorae collo desidere
 iussa, in ipsa pudenda quam penitissime fumum immittere.
 Myrrham fabae quantitate et thuris duplam portionem, haec
 mixta et servefacta simul confracta ad suffitum adhibeto et
 in ignem injicito maxime cum jejuna est, multaue calida
 lavato. Subdititium medicamentum. Alumen Aegyptium
 liquidum lana convolutum, in subdititio medicamento ap-
 ponat. Aliud. Artemisiam tritam et vino albo maceratam
 in subdititio apponendam exhibeto. Ad puerperam recens
 enixam. Rosaceum, myrrham, ceram mixta in vellere
 subdenda exhibeto. Cum vero uteri prociderint, sicca et
 acerba tum bibenda tum admovenda offero: sicum nigram,

Ed. Chart. VII. [870.] Foëf. I. 266. 267. Ed. Lind. II. (661.)
 κύμινον, ταῦτα πάντα τρίψας λεία ἐν εἰρίῳ δοῦναι προστί-
 θεσθαι. Ἐτερον. σηπίης ὄστρακον κόψας λείον ἐς οἶνόν τε
 δεύσας σὺν λαγωῦ θριξί καὶ εἰρίῳ προστίθεσθαι. ἦν δὲ μετὰ
 τόκον τὰς ὑστέρας ἀλγέῃ, πτισάνην καὶ πράσα καὶ στέαρ
 αἴγειον ἐψήσασα, ῥοφείτω τούτου ὡς ὀλίγιστον. Προσθετόν.
 λίτρον, κύμινον, σύκου τὸ ἴσον. καθαρτήριον προσθετόν
 καὶ μαλθακτήριον. τέτωπον, ῥόδιον μύρον, χηνὸς ἄλειφαρ
 ἐς ὀσθία λεπτά. || Ἦν τὰ ἐπιμήνια πολλὰ γένηται, γλυκυ-
 σίδης κόκκους τοὺς μέλανας δις ἐπὶ πίνειν ἐν οἶνῳ δυοὶ
 κῦάθοις. ἦν δὲ ἐξέρχονται αἱ μήτραι πυκναί, βροῆξας ὕδατι
 γλιαρῶ τὰς μήτρας ὑπὲρ ἀνακλίνας, μίξας σίδιον, κηκίδα,
 ῥοῦν τὴν ἐρυθρὴν, ἐν οἶνῳ λευκῶ διατρίψας, τούτῳ χρίσας
 ἐπιθέσθαι. ἔπειτα πῖσαι δάφνης φύλλα ἐν οἶνῳ ἀστυρῶ. ὅταν
 γυνὴ κύουσα προσρῆται, ὄνιδα ξηρὴν καὶ μίλτον καὶ ὄστρα-
 κον σηπίης, ταῦτα τρίψασα λεία ἐν ῥάκει ἀποθήσασα προσ-
 τιθέσθαι. ἦν δὲ μὴ καθαρθῆ τὸ ὕστερον λεῖναι ἐν οἶνῳ
 λευκῶ ὅσον κῦάθου καὶ τρίψας ὀβολὸν ἄττικὸν διδόναι πῖ-
 νειν, καὶ καθαίρεται.

allium, nitrum, cuminum, haec omnia laevissime trita, in
 vellere subdenda exhibeto. Aliud. Sepiae testam laevif-
 sime tufam et vino maceratam, cum leporinis pilis in vel-
 lere subdito. Quod si a partu uteri doleant, ptisanam, por-
 rum et adipem caprinum coquat, ex eo modicum sorbeat.
 Subdititium medicamentum. Nitrum, cuminum, fici ae-
 quam portionem. Purgans subdititium et emolliens. Ne-
 topum, rosaceum unguentum, anserinus adeps, tenuibus lin-
 teis excepta. Si menses multi decurrant, poeoniae grana
 nigra bis septem cum vini cyathis duobus propinato. Quod
 si uteri crebro exeant, muliere supina reclinata, uteros te-
 pida perluito, admixto mali punici putamine, galla, rhoe
 rubra in vino contrita, eo illito uterum intro reponito.
 Deinde lauri folia ex vino austero propinato. Si vero prae-
 gnans mensium profluvio vexetur, stercus asininum siccum,
 minium, sepiae testam, laeviter trita, linteo obligata, in
 subdititio apponito. Quod si secunda non purgetur, elate-
 rium oboli Attici pondere tritum, in vini albi cyathi men-
 sura potui exhibeto et purgabitur.

Ed. Chart. VII. [871.] Foëf. I. 267. Ed. Lind. I. (590.)

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΟΔΟΝΤΙΟΦΥΙΑΣ.

[871] (590) Τὰ φύσει εὐτροφα τῶν παιδίων οὐκ ἀνάλογον τῆς σαρκώσεως καὶ τὸ γάλα θηλάζει. τὰ βορὰ καὶ πολὺ ἔλκοντα γάλα οὐ πρὸς λόγον σαρκοῦται. τὰ πολὺ διουρέοντα τῶν θηλαζόντων ἥκιστα ἐναύσια. ὀκόσοισι πολλὴ φέρεται ἢ κοιλίη καὶ εὐπεπτοῦσιν, ὑγιεινότερα. ὀκόσοισιν ὀλίγη βοροῖσιν ἐοῦσι καὶ μὴ ἀνάλογον τροφομένοισιν, ἐπίνοσα. ὀκόσοισι δὲ πολὺ γαλακτώδες ἀπεμεῖται, κοιλίη ξυνίσταται. ὀκόσοισιν ἐν ὀδοντοφυίῃ ἢ κοιλίη πλείω ὑπάγει, ἥσσον σπᾶται ἢ οὕτως ὀλιγάκις. ὀκόσοισιν ἐπὶ ὀδοντοφυίῃ πυρετὸς ὄξυς ἐπιγίγνεται, ὀλιγάκις σπῶνται. ὀκόσα ὀδοντοφυεῦντα εὐτροφα μένει καταφορικὰ ἔοντα, κίνδυνος σπασμὸν ἐπιλαβεῖν. τὰ ἐν χειμῶνι ὀδοντοφυεῦντα τῶν ἄλλων ὁμοίων ἔόντων βέλτιον ἀπαλλάσσει. οὐ πάντα τὰ ἐπὶ ὀδοῦσι σπασθέντα τελευτᾷ. πολλὰ δὲ καὶ διασώζεται. τὰ μετὰ βηχὸς ὀδοντοφυεῦντα χρο-νίζει ἐν δὲ τῇ διακεντήσει ἰσχναίνεται μᾶλλον. ὀκόσα ἐν τῷ

HIPPOCRATIS DE DENTITIONE LIBER.

Pueri natura pleniore etiam pro corpulentiae ratione lac non fugunt. Voraces et qui magnam lactis copiam trahunt, non pro ratione incrassantur. Ex lactentibus qui urinam multam reddunt, minime per annum durant. Quibus alvus multum devertur, si bene concoquunt, ii melius habent. At quibus parum fertur, si voraces fuerint, neque pro ratione nutriantur, ii morbofi sunt. Quibus vero lacteus cibus multus vomitione refunditur, iis alvus sistitur. Quibus cum dentes erumpunt, alvus crebrius demittit, minus convulsionem tentantur quam quibus sic raro alvus subducitur. Quibus in dentitione febris acuta accedit, ii raro convulsionibus tentantur. Qui cum dentitione bene habito corpore permanent, gravi somno premuntur, periculum est ne eos convulsioprehendat. Quibus hieme dentes erumpunt, si cetera similiter se habeant, ii melius degunt. Non omnes dentibus erumpentibus convulsionem tentati moriuntur, plerique etiam servantur. Qui cum tussi dentiunt, iis tardius dentes erumpunt, in ipsa autem punctione, magis ex-

Ed. Chart. VII. [871.872.] Foesl. I. 267. Ed. Lind. I. (590. 591.)
 ὀδοντοφυεῖν χειμῶνας ἔχει, ταῦτα καὶ προσεχόντως ἡγμένα
 ῥᾶον φέρει ὀδοντοφυίαν. τὰ διουρεῦντα πλέον ἢ διαχωρεῦντα
 πρὸς λόγον εὐτροφώτερα. [872] ὀκόσοισιν οὐρεῖται μὴ πρὸς
 λόγον, κοιλίη δὲ πυκνῶς ὤμὸν ἐκ παιδίων παρηθῆ, (591)
 ἐπίνοσα. τὰ εὖπνα καὶ εὐτροφα πολὺ ἀναλαμβάνει καὶ πα-
 ράκειται οὐχ ἱκανῶς διώκειμένον. τὰ παρυσθίοντα ἐν τῷ θη-
 λάξειν ῥᾶον φέρει ἀπογαλακτισμόν. τὰ πολλάκις παρηθεῦντα
 διαίμων καὶ ἄπεπτον κατὰ κοιλίην, πλείστα τῶν ἐν πυρετῶ
 ὑπνώδεα. τὰ ἐν παρυσθμίσις ἔλκεα ἄνευ πυρετῶν γιγνόμενα
 ἀσφαλέστερα. ὀκόσοισιν ἐν τῷ θηλάξειν τῶν νηπίων βήξ
 προσίσταται, σταφυλὴν εἴωθεν μείζονα ἔχειν. ὀκόσοισι τα-
 χέως ἐν παρυσθμίσις νομαὶ ἐφίστανται τῶν πυρετῶν μενόντων
 καὶ βηγίων, κίνδυνος πάλιν γενέσθαι ἔλκεα τὰ παλινδρομή-
 σαντα ἐν ἰσθμίσις. ἔλκεα τοῖσιν ὁμοίοισι κινδυνώδη. τοῖσι
 παιδίοισιν ἀξιολόγοις ἔλκεσιν ἐν παρυσθμίσις, καταπινομέ-
 νων, σωτηρίας ἐστίν. ὀκόσα δὴ μᾶλλον τῶν πρότερον μὴ
 δυναμένων καταπίνειν ἐν παρυσθμίσις ἔλκεσι, πολὺ τὸ χο-

tenuantur. Quibus dentientibus hiems supervenit, ii si di-
 ligenter curentur, dentitionem facilius serunt. Qui plus
 meiunt quam egerunt, ii pro ratione pleniores sunt. Qui
 non pro ratione meiunt, alvus vero a puero cruda crebro
 transmittit, ii morbis sunt obnoxii. Qui bene dormiunt et
 bene habito sunt corpore, ii copiosum alimentum assumunt
 et corpori apponitur non sufficienter distributum. Qui in-
 terim dum lac sugunt cibum capiunt, facilius a mamma
 depelluntur. Qui saepius cruentum et crudum per alvum
 transmittunt, plerique cum febricitant, somnolenti sunt.
 Tonsillarum ulcera quae sine febre contingunt, securiora
 sunt. Quos infantes dum lac sugunt tussis urget, ii uvam
 majorem habere consueverunt. Quibus in tonsillis ulcera
 serpentia cito superveniunt, febribus et tussi perseveranti-
 bus periculum est ne ulcera recurrentia suboriantur. His
 ulcera in faucium angustiis periculi plena. Pueri qui effatu
 digna habent tonsillarum ulcera, si deglutiant, salutis signum
 est. Qui vero in tonsillarum ulceribus magis quam prio-
 res devorare non possunt, iis bilem vomitione refundere,

Ed. Chart. VII. [872.] Foesf. I. 267. 268. Ed. Lind. I. (591. 592.)
 λῶδες ἀνεμείσθαι ἢ κατὰ κοιλίαν ἐρχεσθαι, κινδυνῶδες ἐν
 τοῖσιν ἐν παρισθμίοισιν ἔλκεσιν, ἀραχνιῶδές τι εἶν οὐκ
 ἀγαθόν. ἐν τοῖσι παρισθμίοισιν ἔλκεσι μετὰ τοὺς πρώτους
 χρόνους διαρῆεῖν φλέγμα διὰ τοῦ στόματος πρότερον οὐκ
 ὄν χρήσιμον, || ὅμως ἀνακτέον. ἦν δὲ ἄρξεται ξυνδιδῶ, πάντως
 ἀσμενιστέον. τὸ δὲ μὴ οὕτως διαρῆεῖν εὐλαβητέον. φευματι-
 ζομένοις παρίσθμια κοιλίη κατενεχθεῖσα πλείω λύει τὰς ξη-
 ρὰς βῆχας. παιδίοισιν ἀνενεχθέν τι πεπεμμένον πλείω λύει
 τὰ πολὺν χρόνον ἐν παρισθμίοις ἔλκεα ἀναυξῆ μένοντα
 ἀκίνδυνα πρὸ τῶν πέντε ἢ ἕξ ἡμερέων. τὰ πολὺ γάλα τῶν
 θηλαζόντων (592) ἀναλαμβάνοντα, ὡς τὸ πολὺ ὑπνώδη. τὰ
 μὴ εὐτροφία τῶν θηλαζόντων ἄτροφα καὶ δυσανάληπτα. ἔλ-
 κεα ἐν θέρει γιγνόμενα ἐν παρισθμίοις, χεῖρονα τῶν ἐν τῆ-
 σιν ἄλλῃσιν ὠρησιν. τάχιον γὰρ νέμεται. τὰ περὶ σιαφυλὴν
 νεμόμενα ἔλκεα ἐν παρισθμίοισιν, σωζομένοισι τὴν φωνὴν
 ἀλλοιοῦ. τὰ περὶ φάρυγγα νεμόμενα ἔλκεα χαλεπώτερα καὶ
 ὀξύτερα, ὡς ἐπιπολὺ δύσπνοϊαν ἐπιφέρει.

aut per alvum prodire, periculosum. In tonsillarum ulce-
 ribus si quid araneosum insit, non bonum. In tonsillarum
 ulceribus post prima tempora pituitam per os defluere,
 quod antea non adfuit utile, educenda tamen est. Quod si cum
 incoeperit, postea omnino remittat, lubenter amplecten-
 dum. Si vero non sic desinat, verendum. Quibus tonsillae
 destillatione tentantur, plurimum subducta alvus tusses sic-
 cas discentit. Pueris quid concoctum superne eductum ma-
 gis solvit. Tonsillarum ulcera longo tempore citra augmen-
 tum manentia, ante quintum aut sextum diem periculo ca-
 rent. Qui dum mammam fugunt, multum lactis assumunt,
 ut plurimum somnolenti sunt. Qui cum mammam fugunt,
 non bene habito sunt corpore, ii macilenti permanent et
 aegre reficiuntur. Tonsillarum ulcera aestate suborta pe-
 jora sunt quam quae aliis oriuntur temporibus, cito enim
 serpunt. Serpentina circa uvam tonsillarum ulcera, in iis
 qui servantur, vocem immutant. Serpentina circa fauces ul-
 cera, quae magnam molestiam exhibent et acuta magis sunt,
 ut plurimum spirandi difficultatam adferunt.

Ed. Chart. IV. [269.] Foef. I. 268. Ed. Lind. I. (289.)

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΚΑΡΔΙΗΣ.

[269]^o (289) Καρδίη σχῆμα μὲν ὀκοίη πύραμις, χροίην δὲ κατακορῆς φοινικέα. καὶ περιβεβλέαται χιτῶνα λεῖον. καὶ ἔστιν ἐν αὐτῷ ὑγρὸν σμικρὸν ὁποῖον οὖρον. ὥστε δόξεις ἐν κί-
σται τὴν καρδίην ἀναστρέφασθαι. γεγένηται δὲ τούτου ἔνεκα,
ὅπως θάλληται ῥωσκομένως ἐν φυλακῇ. ἔχει δὲ τὸ ὑγρασμα
ὀκόσον μάλιστα καὶ πυρρευμένη ἄκος. τοῦτο δὲ τὸ ὑγρὸν δι-
ουρέει ἢ καρδίη πίνουσα, ἀναλαμβανομένη καὶ ἀναλίσκουσα,
λάπτουσα τοῦ πνεύμονος τὸ ποῖον. πίνει γὰρ ὠνθρωπος τὸ
μὲν πολλὸν ἐς νηδύν. ὁ γὰρ στόμαχος ὀκοῖον χῶστος καὶ ἐκδέ-
χεται τὸ πλῆθος καὶ ἄσσα προαιρούμεθα. πίνει δὲ καὶ ἐς
φάρυγγα· τιτθὸν δὲ οἶον καὶ ὀκόσον ἂν λάθοι διὰ ῥύμης
ἐσρυν. πῶμα γὰρ ἀτρεκές ἢ ἐπιγλωσσίς οὐκ ἂν διήσει μεῖζον
ποτοῦ οὐδέν. σημήϊον τοῦτο. ἦν γὰρ τις κυανῆ ἢ μίλιω φο-
ρῦξας ὕδωρ δοίη δεδιψήκοι πάνυ πιεῖν, μάλιστα δὲ συῖ. τὸ
γὰρ κτῆνος οὐκ ἔστιν ἐπιμελές, οὐδὲ φιλόκαλον, ἔπειτα δὲ
εἰ ἔτι πίνοντος ἀνατέμνοις τὸν λαιμὸν, εὐροῖς ἂν τοῦτον κ-

HIPPOCRATIS DE CORDE LIBER.

Cor figura quidem metae similis, colore autem admodum puniceo, tunica laevi circumtegitur, in qua humor modicus qualis urina inest, ut cor in vesica conversari existimes. Ea vero de causa extitit, ut validum in custodia vigeat. Humiditatem autem tantam habet, quanta maxime ad aestuantis medelam satis sit. Hoc humidum cor in ferum vertit, pulmonis potum elambendo ebibens, assumens et consumens. Nam cum quis bibit, maximam partem in ventrem demittit. Gula enim velut infundibulum et potus copiam et quaecumque expetimus excipit. Cum bibit autem, in guttur demittit, verum quasi ex mamma fugens, quantum suo impetu influens latere possit. Epiglottis enim Graece dicta operculum exactum ne ampliorem quidem potum transmiserit. Cujus rei hoc est indicium. Si quis enim aquam coeruleo colore aut minio inquinatam valde sitienti potui exhibeat, praecipue vero sui, hoc enim pecus neque curam adhibet et immundum est, deinde adhuc bibenti jugulum secuerit, hunc potu coloratum reperiet. Ve-

Ed. Chart. IV. [269. 270.] Foesl. I. 263. Ed. Lind. I. (289. 290.)
 χρωσμένον τῷ ποτῷ. ἀλλ' οὐ παντός ἀνδρός ἡ χειρουργία.
 οὐκ οὐκ ἀπιστητέον ἡμῖν περὶ τοῦ ποτοῦ (290) εἰ εὐτρεπίξει
 τὴν σύριγγα τῷ ἀνθρώπῳ. ἀλλὰ πῶς ὕδωρ ἀναιδὲς ἔνουργον
 ὄχλον καὶ βῆχα παρέχει πολλήν; οὐνεκα, φημι, ἀπάντικον τῆς
 ἀναπνοῆς φέρεται. τὸ γὰρ διὰ τῆς ὀσμῆς ἐσρέον, ἅτε παρὰ
 τοῖχον ἰόν, οὐκ ἐνίσταται τῇ ἀναφορῇ τοῦ ἤερος, ἀλλὰ τινα
 καὶ λείην ὁδὸν οἱ παρέχει ἢ ἐπίτεγξις. τοῦτο δὲ τὸ ὑγρὸν
 ἀπάγει τοῦ πνεύμονος ἅμα τῷ ἤερι. τὸν μὲν οὖν ἤερα χρη
 γινόμενον Θεραπείην ἀνάγκη ὀπίσω τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἐκβάλ
 λειν ἐνθεν ἤγαγεν. [270] τὸ δ' ὑγρὸν τὸ μὲν εἰς τὸν κου
 λεὸν αὐτέης ἀποπίει, τὸ δ' αὖ ξὺν τῷ ἤερι θύραζε χωρεῖν
 ἐῖ. ταύτη καὶ διαίρει τὸν οὐρανὸν, ὁκόταν παλινδρομέη τὸ
 πνεῦμα· παλινδρομέει δὲ κατὰ δίκην. οὐ γὰρ ἔστιν ἀνθρώ
 που φύσις τροφή ταῦτα. κῶς γὰρ ἀνθρώπου τροφή ἄνεμος
 καὶ ὕδωρ τὰ ὠμά; ἀλλὰ μᾶλλον τιμωρή ξυγγενέος πάθης.
 περὶ δὲ οὗ ὁ λόγος ἢ καρδίη μῦς ἐστι κάρτα ἰσχυρός, οὐ
 τῷ νέρω; ἀλλὰ πιλῆματι σαρκός. καὶ δύο γαστέρας ἔχει δια-

rum non cuius hanc manuum actionem aggredi datur.
 Non igitur nobis fides est detrahenda de potu, qui in homi
 nis arteriam convertatur. Verum quam ratione aqua affa
 tim incidens molestiam et multam tussim exhibet? hac sane
 de causa quod ex adverso respirationi occurrit. Nam quod
 per rimam influit, cum juxta parietem feratur, aëris sursum
 elationi non obstitit, sed quandam vel laevem ipsi viam hu
 mectatio praebet. Hunc autem humorem una cum aëre a
 pulmone abducit. Aërem itaque, cum medela existat, retro
 ut per eandem viam per quam adduxit, ex necessitate reji
 ciat oportet. Humor vero partem quidem in suam vagi
 nam absorbet, partem etiam rursus una cum aëre foras ferri
 permittit. Istaque via cum spiritus retrofertur palatum di
 vidit. Iuxta autem ratione retro recurrit. Neque enim
 haec hominem alere possunt. Qua vero ratione ventus et
 aqua, cruda cum sint, in hominis alimentum cedant? Verum
 connatae affectioni potius moderantur. Sed ut ad institu
 tum sermonem revertatur nostra oratio, cor musculus est
 validus admodum non nervo, verum carnis spissamento,

Ed. Chart. IV. [270.] Foef. I. 268. 269. Ed. Lind. I. (290. 291.)
 κεκοιμένας ἐν ἐνὶ περιβόλῳ, τὴν μὲν ἐνθα, τὴν δὲ ἐνθα.
 οὐδὲν δὲ ἰοίκασιν ἀλλήλησιν. ἡ μὲν γὰρ ἐν τοῖσι δεξιόσι ἐπὶ
 στόμα κέεται ὀμιλεύουσα τῇ ἐτέρῃ φλεβί, || ἡ δὲ δεξιὴ φημί
 τῶν ἐν λαιοῖς. ἡ γὰρ καρδίη τουτέοισι τὴν ἔδρην ἐμπεποιή-
 ται. ἀτὰρ ἡδε καὶ πάμπαν εὐρυκοίλιος καὶ λαγαρώτερη πολ-
 λῶ τῆς ἐτέρης, οὐδὲ τῆς καρδίας νέμεται τὴν ἐσχατιὴν, ἀλλ'
 ἐγκαταλείπει τὸν οὐραγον καὶ στερεόν ἐστιν ὥσπερ (291) ἔξ-
 ωθεν προσεῤῥαμμένη. ἡ δὲ ἐτέρη κέεται ὑπένερθεν μὲν μά-
 λιστα καὶ κατ' ἰθυωρίην, μάλιστα μὲν μαζῶ ἀριστερῶ ὄπη
 καὶ διασημαίνει τὸ ἄλμα. περιβόλον δὲ ἔχει παχὺν καὶ βό-
 θρον ἐμβεβόθρωται τὸ εἶδος εἴκελον ὄλμο. ἀλλὰ γὰρ ἤδη
 καὶ τοῦ πνεύμονος ἐνδύεται μετὰ προσηνίης τε καὶ κολάζει
 τὴν ἀκρασίην τοῦ θερμοῦ περιβαλλομένη. ὁ γὰρ πνεύμων
 φύσει ψυχρός· ἀτὰρ καὶ ψυχόμενος τῇ εἰσπνοῇ. ὅμφω γε μὴν
 δασεῖται τὰ ἐνδον καὶ ὥσπερ ὑποδιαβεβρωμένοι μᾶλλον τῆς
 δεξιῆς ἢ λαιῆ. τὸ γὰρ ἔμφυτον πῦρ οὐκ ἐν τῇ δεξιῇ, ὥστε
 θαῦμα τροχύτερον γενέσθαι τὴν λαιὴν ἐσπνέουσαν ἀκρότου.

duos discretos habens in uno amictu ventriculos, utrinque
 quidem unum, qui nullo modo inter se sunt similes. Unus
 quidem in dextris ad os situm habet, alteram venam attin-
 gens, et hic dexter, inquam, in sinistris. In his enim to-
 tum cor sedem fixit. Quin etiam hic in totum ampliorem
 habet capacitatem et longe altero laxior est, neque cordis
 extremam partem occupat, sed postremum mucronem relin-
 quit, solidus item est, tanquam foris assutus. Alter vero
 sub sinistra quidem mamma praecipue situs est, cui maxime
 e directo respondet, ubi etiam saltu ipso de se significatio-
 nem praebet. Septum autem habet crassum et intus tan-
 quam fossicula excavatur, quae est ad instar pilae. Quin
 etiam pulmonem subit et suo circumjectu caloris incremen-
 tum blande moderatur. Pulmo enim natura frigidus; quin
 et inspiratione perfrigeratur. Ac ambo quidem interiore
 parte sunt asperi ac velut aliquantulum erosi et sinister ma-
 gis quam dexter. Connatus enim a natura ignis in dextro
 non est, ut mirum subeat sinistram asperiores fieri cum in-
 temperatum aërem inspiret. Sed hac parte ut calidi robur

Ed. Chart. IV. [270.] Foef. I. 269. Ed. Lind. I. (291. 292.)
 ταύτη καὶ παχειὸν ἐνδεδόμεται φυλακῆς εἵνεκα τῆς ἰσχύος
 τοῦ θερμοῦ. στόματα δ' αὐτέοισιν οὐκ ἀνεώγασιν, εἰ μὴ τις
 ἀποκείρη τῶν οὐάτων τὴν καρδίην καὶ τῆς καρδίας τὴν κε-
 φαλήν. ἣν δ' ἀποκείρη, φανήσεται καὶ δισσὰ στόματα ἐπὶ
 δυσὶ γαστήραιν. ἣ γὰρ παχεῖη φλέψ ἐκ μιῆς ἀναθείουσα, πλανᾷ
 τὴν ὄψιν, ἣν ἀνατιηθῆ. αὗται πηγαὶ φύσιος ἀνθρώπου καὶ
 οἱ ποταμοὶ ἐνταῦθα ἀνὰ τὸ σῶμα τοῖσιν ὕρδεται τὸ σκῆνος,
 οὔτοι δὲ καὶ ζωὴν φέρουσι τῷ ἀνθρώπῳ, κῆν ἀνανθίωσιν,
 ἀπέθανεν ὠνθρωπος. ἀγχοῦ δὲ τῆς ἐκφύσιος τῶν φλεβῶν
 σώματα τῆσι κοιλήσιν ἀμφιβεβήκασι, μαλθακὰ σηραγγάδεα,
 ἃ κλήσεται μὲν οὔατα, τρήματα δὲ οὐκ ἔστιν οὐάτων.
 ταῦτα γὰρ οὐκ ἐνακούουσιν ἰαχῆς· ἔστι δὲ ὄργανα τοῖσιν ἣ
 φύσις ἀρπάζει τὸν ἥερα. καίτοι δοκέω τὸ (292) ποίημα χει-
 ρῶνακτος ἀγαθοῦ. κατασκευάμενος γὰρ σχῆμα στερεὸν ἐσόμε-
 νον τὸ σπλάγγνον διὰ τὸ πλατικὸν τοῦ ἐγγύματος, ἐπειτα
 πᾶν ἐὸν ἑλκτικὸν, παρέθηκεν αὐτέῳ φύσας, καθάπερ τοῖσι
 χράνοισιν οἱ χαλκῆες. ὥστε διὰ τουτέων χειροῦται τὴν πνοήν.
 τεκμήριον δὲ τοῦ λόγου· τὴν μὲν γὰρ καρδίην ἴδοις ἂν ῥι-

custodiat, crassitudo intus extracta est. Eorum vero oscula
 aperta non sunt, nisi quis cordis auriculas ejusque caput
 praecidat, tuncque duplicia oscula in duobus ventriculis
 erunt conspicua. Vena enim crassa ex una decurrens, si se-
 cetur, visum fallit. Hi sunt humanae naturae fontes, hinc-
 que flumina excurrunt quibus corporis alveus irrigatur. At-
 que haec vitam homini conferunt, et si rescicata fuerint,
 homo perit. Prope autem venarum exortum, ventriculis
 circumobducta sunt corpora mollia, cava, quae aures qui-
 dem nominantur. Neque aurium foramina habent, non enim
 clamorem obaudiunt, verum instrumenta sunt, quibus aërem
 natura ad se rapit. Et certe praestantis artificis opus esse
 censeo. Qui cum speculatus fuisset, viscus ipsum ex san-
 guinis extra venas effusi distensione forma solida futurum,
 totumque trahendi facultate praeditum, huic felles admovit
 quemadmodum fornacibus fusoriis fabri assolent, per quos
 spiritum acciperet. Hujus autem orationis inde sumas ar-
 gumentum, quod cor tota sua natura agitari cernas, aures

Ed. Chart. IV. [270. 271.] Foef. I. 269. Ed. Lind. I. (292.)
 πιαζομένην οὖλομελῆ, τὰ δὲ οὐάτα κατ' ἰδίην ἀναφυσώμενά
 τε καὶ ξυμπύπτοντα. διὰ τοῦτο δέ φημι καὶ φλεβία μὲν ἐρ-
 γάζεσθαι τὴν ἀναπνοὴν ἐς τὴν ἀριστερὴν κοιλίην, ἀρτηρίη δ'
 εἰς τὴν ἄλλην. τὸ γὰρ μαλακὸν ἐλκτικώτερον καὶ ἐπιδοσίας
 ἔχον. ἔχρη δὲ ἡμῖν μᾶλλον τὰ ἐπικείμενα τῆς καρδίας διά-
 ψύχεσθαι βλήματα. ἔστι γὰρ τὸ θερμὸν ἐν τοῖσι δεξιούσιν.
 ὥστε διὰ τὴν πάθην οὐκ ἔλαβεν εὐπετέες ὄργανον, ἵνα μὴ
 πάμπαν κρατηθῆ ὑπὸ τοῦ ἐσιόντος. λοιπὸς ἔστιν ὁ λόγος
 ὁ τῆς καρδίας ὑμέρες ἀφανέες, ἔργον ἀξιαγαπητότατον. ὑμέ-
 ρες γὰρ καὶ ἄλλοι τινὲς ἐν τῆσι κοιλίησιν ὀκοῖον ἀράχνας
 διαπετέες ζώσαντες πάντη τὰ στόματα, κτηδόνας ἐμβάλλου-
 σιν ἐς τὴν στερεὴν καρδίην. οὗτοί μοι δοκεύουσιν οἱ τόνοι
 τοῦ σπλάγγνου καὶ τῶν ἀγγείων [271] ἀρχαὶ τῆσιν ἀορτῆσιν.
 ἔστι δὲ αὐτέων ζευγος, οἷ θύρεσι μεμηχάνηται τρεῖς ὑμέρες
 ἐκάστη, περιφερές ἐξ ἄκρου περ ὀκόσον ἡμίτομα κύκλου. οἷ
 τε ξυμέντες θαυμάζουσιν ὡς κλείουσι τὰ στόματα τῶν ἀορ-
 τέων πέρας καὶ τὴν καρδίην ἀποθανόντος. ἦν τις ἐξεπιστά-

vero privatim tum intumescere tum concidere. Atque eam
 ob causam quod sentio, venulae quidem in sinistrum ven-
 triculum respirationem efficiunt, arteria vero in alterum.
 Quod enim molle, magis attrahit et augetur. Nobis autem
 erat ex usu superinjecta cordi tegumenta magis perfrigerari.
 In dextris enim calor inest, adeoque ob affectionem non sus-
 ceperunt amplum instrumentum, ut ne in totum ab eo quod
 ingreditur superarentur. Reliquae sunt cordis membranae
 latentes oratione explicandae opus maxime utile. Aliae
 namque quaedam membranae in ventriculis, velut aranea-
 rum telae expansae, oscula undique cingunt et in solidam
 cordis substantiam filamenta immittunt. Hae mihi videntur
 visceris esse nervi et vasorum principia aortis exhibere. Est
 autem earum par unum. Tres enim membranae ad ostiola
 singula excogitatae sunt, in summo rotundae quantum dimi-
 diatus circulus. Adeo ut qui rem intelligunt mirentur quo-
 modo oscula ipsa, hoc est aortarum fines claudant. Ac si
 quis veteris instituti probe gnarus, mortui animalis corde

Ed. Chart. IV. [271.] Foëf. I. 269, 270. Ed. Lind. I. (292, 293.) μένος, (293) τὸν ἀρχαῖον κόσμον ἀφελῶν, τὸν μὲν ἀποστερήσει, τὸν δὲ ἐπανακλινεῖ, οὔτε ὕδωρ ἂν διέλθοι εἰς τὴν καρδίην οὔτε φῦσα ἐμβαλλομένη. καὶ μᾶλλον τῶν τῆς ἀριστερῆς. τοιγὰρ ἐμῆχανήθησαν ἀτρεκέστερον κατὰ δίκην. γνώμη γὰρ ἡ τοῦ ἀνθρώπου πέφυκεν ἐν τῇ λαίῃ κοιλίῃ, || καὶ ἄρχει τῆς ἄλλης ψυχῆς. τρέφεται δὲ οὔτε σιτίοισιν οὔτε ποτοῖσιν ἀπὸ τῆς νηδύος, ἀλλὰ καθαρῇ καὶ φωτοειδεῖ περιουσίῃ γενουσίῃ ἐκ τῆς διακρίσεως τοῦ αἵματος. εὐπορεῖ δὲ τὴν τροφήν ἐκ τῆς ἔγγιστα δεξαμένης τοῦ αἵματος διαβάλλουσα τὰς ἀκτίνας. καὶ νεμομένη ὡσπερ ἐκ νηδύος τῶν ἐντέρων τὴν τροφήν οὐκ ὄν κατὰ φύσιν. ὅπως δὲ μὴ ἀνακοῦῃ τὸ σιτίον τὰ ἐρεόντια ἐν τῇ ἀρτηρίῃ ἐν ζάλῃ ἔον, ἀποκλείει τὴν ἐπ' αὐτὴν κέλευθον. ἡ γὰρ μεγάλη ἀρτηρίῃ βόσκεται τὴν γαστέρα καὶ τὰ ἔντερα καὶ γέμει τροφῆς οὐχ ἡγεμονικῆς. ὅτι δὲ οὐ τρέφεται βλεπομένῳ αἵματι ἡ μεγάλη ἀρτηρίῃ δῆλον ὧδε. ἀποσφαγέντος τοῦ ζώου σχισθείσης τῆς ἀριστερῆς κοιλίης ἐρημική φαίνεται πᾶσα, πλην ἰχῶρός τινος καὶ χολῆς ξανθῆς καὶ τῶν ὑμέ-

exempto, hanc quidem demat, illam vero reclinet neque aqua in cor penetrare neque status emitti poterit. Eaeque praecipue in sinistrae partis vasis iusta ratione exactiorum sunt molitionem adeptae. Mens enim humana in sinistro ventriculo a natura infita est et reliquae animae imperat. Neque vero nutritur cibus ac potibus, qui ex inferiore ventre prodeunt, verum ex pura et clara abundantia ex sanguinis secretionem orta. Alimentum autem ei abunde suppetit ex proximo sanguinis conceptaculo, radios immittens et tanquam distribuens ex inferiore ventre intestinorum non naturale alimentum. Ne vero quae in arteria insunt, cibum in fluctuatione constitutum remorentur, viam quae ad ipsam tendit conclusit. Arteria enim magna ventrem et intestina depascitur et alimento non primario referta est. Quod vero arteria magna non alatur eo sanguine qui cernitur, ex hoc manifestum est. Jugulati animalis aperto ventriculo sinistro, in totum solitudo apparet, praeterquam serosi cujusdam humoris et flavae bilis et membranarum, de quibus jam a me

Ed. Chrta. IV. [271.] Foel. I. 270. Ed. Lind. I. (293. 294. 414.) των, περι ἧν ἤδη μοι πέφανται· ἡ δὲ ἀρτηρίη οὐ λειψιμοῦσα οὐδὲ ἡ δεξιῆ κοιλίη. τουτέω μὲν οὖν τῷ ἄγγει κατ' ἐμὸν νόον ἦδε πρόφασις τῶν ὑμένων. τὸ δ' αὖ φερόμενον ἐκ τῆς δεξιῆς ζυγοῦται μὲν καὶ τοῦτο τῇ ξυμβολῇ τῶν ὑμένων, πλὴν οὐ κάστα ἐθρωσκεν ὑπὸ ἀσθενείης. ἀλλ' ἀνοίγεται μὲν ἐς πνεύμονος ἀγγεῖα αἷμα παρασχεῖν αὐτοῖς τὴν τροφήν, κλείεται δὲ ἐς τὴν καρδίαν οὐχ (294) ἀρμῶ, ὅπως εἰσὴ μὲν ὁ ἦηρ, οὐ πᾶν δὲ πολὺς. ἀσθενὲς γὰρ ἐνταῦθα τὸ θερμὸν, δυναστευόμενον χρήματι ψυχροῦ. τὸ αἷμα γὰρ οὐκ ἔστι τῇ φύσει θερμὸν, οὐδὲ γὰρ ἄλλο τι ἕδωρ, ἀλλὰ θερμαίνεται. δοκίει δὲ τοῖσι πολλοῖσι φύσει θερμὸν. περὶ δὲ καρδίας τοιαῦτα εἰρήσθω.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΑΔΕΝΩΝ.

(414) Περὶ δὲ ἀδένων οὐλομελῆς ὧδε ἔχει. φύσις μὲν αὐτέοισιν ἢ σπογγῶδες, ἀραιαὶ μὲν καὶ πίνονες, καὶ ἔστιν οὔτε σαρκία ἕκτα τῷ ἄλλῳ σώματι, οὔτε ἄλλο τι ὅμοιον τῷ

dictum est. At arteria minime sanguine destituta est, neque dexter ventriculus. Hoc igitur vas meo quidem iudicio membranis occasionem dedit. At rursus quod ex dextro ventriculo fertur, id quidem etiam ipsum membranarum commissura conjungitur, sed propter imbecillitatem non magno cum assultu impetit. Verum aperitur quidem in pulmones, ut eis sanguinem ad alimentum praebeat, in cor autem clauditur, non confertim tamen, quo aër quidem ingrediatur, neque tamen admodum multus. Imbecillum enim his est calidum frigidi copia superatum. Neque enim sanguis natura calidus est, ut neque alia quaedam aqua, sed calescit. Plerisque tamen natura calidus videtur. Et de corde ista quidem a me dicta sint.

HIPPOCRATIS DE GLANDVLIS LIBER.

Glandularum integra et absoluta natura sic se habet. Eadem quidem natura spongiosa, raras siquidem et pingues et neque carnem habent reliquo corpori similem, neque

Ed. Chart. IV. [271. 272.] Foëf. I. 270. Ed. Lind. I. (414. 415.)
 σώματι, ἀλλὰ ψαφάρᾳ καὶ φλέβας ἔχει συχνάς. εἰ δὲ διατά-
 μοις, αἰμορροαγίη λάβρος· τὸ εἶδος λευκὴ καὶ οἶον φλέγμα,
 ἐπαφομένῳ δὲ οἶον εἰρία. κ᾽ν ἐργάσῃ τοῖς δακτύλοις ἐπιπουλὸν
 βησάμενος, ἢ ἀδὴν ὑγρὸν ἀφήσιν ἐλαιῶδες· καὶ αὐτὸ θρί-
 πτεται πολλὰ καὶ ἐξαπόλλυται. πονέουσι δὲ οὐ κάρτα· ἀλλὰ
 τῷ ἄλλῳ σώματι· ἐπὴν πονέουσι δὲ, ἢ δι' ἰδίην νοῦ[272]σον,
 παῦρα δὲ καὶ τῷ σώματι ξυμπονέουσιν, αἱ νοῦσοι φύματα
 γίνονται καὶ χοιράδες ἀναπηδῶσι καὶ πῦρ ἔχει τὸ σῶμα.
 πάσχουσι δὲ ταῦτα ἐπὴν ὑγρασίης πληρωθῶσι τῆς ἐπὶ τοῦ
 ἄλλου σώματος ἐπιρροεύουσης εἰς αὐτάς. ἐπιρροέει δὲ ἐκ τοῦ
 ἄλλου σώματος διὰ τῶν φλεβῶν, αἱ δὲ αὐτῶν τέτανται πολ-
 λαὶ καὶ κοῖλαι, ὥστε ἀκολουθεῖν τὸ ὑγρὸν ὅτι ἂν ἔλκωσιν
 εὐπετέως ἐς αὐτάς. κ᾽ν πούλῳ εἴη καὶ νοσῶδες ἢ ῥοή, ξυν-
 τείνουσιν αἱ ἀδένες ἐπὶ σφῆς τὸ ἄλλο σῶμα καὶ οὕτω πυρε-
 τὸς ἐξάπτεται καὶ αἰείρονται καὶ φλογῶσιν αἱ ἀδένες. ἀδένες
 δὲ ὑπεῖσιν ἐν τῷ σώματι πλείους ἢ μείζους ἐν τοῖσι κοί-
 λωσιν αὐτέου ἢ ἐν τοῖσιν (415) ἄρθρωσι, καὶ ὀκόσαι ἐν

aliud quicquam corpori simile, sed friabilem et multis ve-
 nis refertam. Quam si feces, sanguis copiosius, specie albus
 et velut pituita effunditur, ad tactum vero tanquam lana ap-
 paret. Ac si multa vi digitis contrectaris oleosam humorem
 glandula emittit, ipseque plerumque conteritur ac dissolvi-
 tur. Neque vero admodum aegrotant, verum cum reliquo
 corpore. Cum autem vel proprio morbo laborant, parum
 namque etiam cum corpore affectionem communicant, morbi
 suboriuntur, tubercula et strumae subsiliunt, febrisque cor-
 pus detinet. Quibus afficiuntur ubi humore ad eas ex reli-
 quo corpore confluyente impletæ fuerint. Ex reliquo au-
 tem corpore influit per venas, quae per eas multae et rariae
 extenduntur, ita ut ad eas attractus humor facile consequatur.
 Quod si copiosa et morbosa fluxio fuerit, glandulae
 etiam reliquum corpus distendunt eoque modo febris accen-
 ditur, glandulae attolluntur et inflammationem concipiunt.
 Glandulae autem in corpore subsunt plures et majores in
 ipsius cavitatibus quam in articulis et quaecunque in aliis

Ed. Chart. IV. [272.] Foef. I. 270. 271. Ed. Lind. I. (415.)
 τοῖσι ἄλλοισιν ὑγροῦδόν καὶ κατὰ τὰ αἱματώδεα χωρία· αἱ
 μὲν ὡς τὸ ἐπιρῥέον ἄνωθεν εἰς τὰ κοῖλα ἐπιδεχόμεναι ἐπι-
 σφέας ἔλκωσιν, αἱ δὲ ὥστε τὴν αὐθις γινομένην ὑπὸ τῶν πό-
 ρων ἐργασίην ἐκδεχόμεναι, ἐν τοῖσιν ἄρθροισιν τὴν πληθύν,
 || ἥντινα μεθίησι τὰ ἄρθρα· οὕτω πλάδος οὐκ ἔτι ἐν τῷ
 σώματι. εἰ γὰρ τι καὶ γίνοιτο παραυτίκα, οὐκ ἂν ἐπιγίνοιτο
 πλάδος ὀπίσω. κατανασιμοῦται γὰρ καὶ τὸ πούλν καὶ τὸ ὀλί-
 γον εἰς τὰς ἀδένας. καὶ οὕτως τὴν πλεονεξίην τοῦ ἄλλου σώ-
 ματος αἱ ἀδένες κέρδος ποιούμεναι, τροφή ξύντροφος αὐτέ-
 ησιν ἐστίν. ὥστε ὄκου τελματώδεα, ἐκεῖ καὶ ἀδένες. σημεῖον.
 ὄκου ἀδὴν, ἐκεῖ καὶ τρίχες. ἡ γὰρ φύσις ποιεῖ ἀδένας καὶ
 τρίχας, ἄμφω χρέος τῷ τὸ λαμβάνουσιν, αἱ μὲν τὸ ἐπιρῥέον
 ἐκδεχόμεναι, ὡς καὶ ἔμπροσθεν εἴρηται· αἱ δὲ τρίχες τὴν
 ἀπὸ τῶν ἀδένων ἐπικαιρίην ἔχουσαι φύονται τε καὶ αὖξον-
 ται, ἀναλεγόμεναι τὸ τε περισσὸν καὶ ἐκβρασσόμενον ἐπὶ τὰς
 ἔσχατίας. ὄκου δὲ αὖον ἐὸν τὸ σῶμα, οὔτε ἀδὴν οὔτε θυξί·
 τὰ δὲ ἀπαλὰ καὶ πονεύμενα καὶ κάθυγρα, ἀδὴν ὧδε καὶ τρί-

humectis et sanguine redundantibus locis continentur. At-
 que illae quidem ut id quod ex superioribus locis in cavi-
 tates influit exceptum ad se trahant; hae vero ut in articu-
 lis subortam ex laboribus copiosam humiditatem, quamcun-
 que articuli emittunt excipiant, sicque superflua humiditas
 in corpore minime redundet. Si quid enim statim suboria-
 tur, non tamen postea succedet nimia corporis humectatio.
 Etenim tum multa tum pauca in glandulas expenditur. Eo-
 que modo reliqui corporis abundantiam, glandulae in lucro
 ponunt et iis est alimentum accommodatum. Quare ubi
 uliginosae corporis partes, ibi etiam glandulae sunt. Quod
 hoc indicio constat, quoniam ubi glandula ibi etiam sunt
 pili. Natura siquidem glandulas et pilos creat, ambo ejus-
 dem utilitatis gratia. Illas quidem, ut quod influit, quemad-
 modum ante dictum est, excipiant; pilos vero, ut ex glan-
 dulis opportunitatem nacti, producantur et augeantur quod-
 que in extremas partes redundat et expellitur colligant. Ubi
 autem corpus siccum, ibi neque glandula, neque pilus inest.
 Tenerae vero et labore agitatae partes ac humectae, glan-

Ed. Chart. IV. [272.] Foëf. I. 271. Ed. Lind. I. (415. 416.)
 χες. ἀδένες δὲ καὶ κατὰ τοῖν οὐράτοιον ἔνθα καὶ ἔνθα ἐκατέ-
 ρωθεν κατὰ τὰς σφαγὰς τοῦ τραχήλου, τρίχες τε ἐνταῦθα
 ἐκατέρωθεν ἐπὶ ταῖς μασχάλησιν ἀδένες καὶ τρίχες. βουβῶ-
 νες καὶ ἐπίσειον ἰκέλωσ μασχάλησιν ἀδένες καὶ τρίχας. ταῦτα
 μὲν κοῖλα τῶν ἐν τῷ σώματι καὶ ῥηίδια ἐς περιουσίην ὑγροῦ.
 καὶ γὰρ πονέει ταῦτα καὶ κινέεται μάλιστα τῶν ἐν τῷ σώ-
 ματι. (416) τὰ δ' ἄλλα ἰκόσα ἀδένες ἔχει μῶνον, οἷον
 ἔντερα, ἔχει γὰρ καὶ ταῦτα ἀδένες ἐς τὸ ἐπίπλοον μείζονας,
 τρίχας οὐκ ἔχει. καὶ γὰρ ἐν τοῖσι τέλμασι τῆς γῆς καὶ κα-
 θ' ὑγροῖσιν οὐ φύεται τὸ σπέρμα οὐτ' ἐθέλει ἀναβαίνειν τῆς
 γῆς ἄνω, ἀλλ' ἀποσῆπεται καὶ ἀποπνίγεται τῇ πλεονεξίῃ.
 βιῆται γὰρ τὸ σπέρμα. βιῆται δὲ καὶ ἐν τοῖσιν ἐντέροισιν ἢ
 πληθὺς καὶ τὸ ὑγρὸν πολὺ καὶ οὐκ ἂν φύσαι τρίχας. αἱ δὲ
 ἀδένες μείζονες ἢ κου ἄλλοθι τοῦ σώματος. καὶ νέμονται αἱ
 ἀδένες ἐν τοῖσιν ἐντέροισιν ἐκπιεζόμεναι τὸν πλάδον, τὰ δὲ
 ἔντερα ἐκ τῶν τευχέων ἐς τὰ ἐπίπλοα ἐνδέχεται καὶ καθίησι
 τὴν ὑγρασίην· τὸ δὲ ἐπίπλοον διαδιδοῖ τῆσιδε ἀδένεσιν.

dulas et pilos habent. Glandulae vero etiam sunt ad utram-
 que aurium partem, circa jugulares colli venas pili quoque
 ibidem. Sub alis utraque ex parte et glandulae et pili sunt.
 Inguina et pubes non secus ac alae glandulas et pilos ha-
 bent. - Haec quidem inter corporis partes cavae sunt et facile
 humoris abundantiam excipiunt. Ex omnibus enim corpo-
 ris partibus haec maxime laborant et moventur. Reliquae
 autem quae glandulas tantum habent, velut intestina, ha-
 bent enim et haec glandulas ad omentum majores, pilos non
 habent. Neque enim in uliginosis et humectis terrae locis
 semen nascitur, neque sursum emergit, sed humoris redun-
 dantia, quae vim femini infert, putrescit et suffocatur. Quin
 etiam in intestinis redundantia et humoris copia vim infert,
 neque pilos exoriri sinit. Glandulae vero majores sunt quam
 alia corporis parte et expressam ex intestinis redundantem
 humiditatem depascuntur. At intestina ex vasis ad omen-
 tum pertingentibus humiditatem excipiunt et emittunt,
 omentum vero his glandulis transmittit. Sed et renes glau-

Ed. Chart. IV. [272. 273.] Foesl. I. 271. Ed. Lind. I. (416. 417.)
 ἔχουσιν δὲ καὶ οἱ νεφροὶ ἀδένας· καὶ γὰρ οὗτοι κορίσκονται
 πολλῆς ὑγρασίας. μείζους δὲ αἱ ἀδένες ταύτη ἢ αἱ ἄλλαι
 ἀδένες εἶναι. οὐ γὰρ ἐμπίνεται τοῖσι νεφροῖσιν τὸ ὑγρὸν
 τὸ ἐπιζήσιον, ἀλλὰ διαρρέει ἐπὶ κύστιν κάτω. ὥστε ὅτιοῦν
 ἀποκερδάνωσιν ἀπὸ τῶν ὀχετῶν, τοῦτο ἔλκουσι πρὸς σφέας.
 καὶ ἄλλαι δὲ εἰσιν ἐν τῷ σώματι [273] ἀδένες μικραὶ καὶ
 πάνυ, ἀλλ' οὐ βούλομαι ἀποπλανᾶν τὸν λόγον. ἐς γὰρ τὰς
 ἐπικαίρους ἢ γραφή. νῦν δὲ ἀναβήσομαι τῷ λόγῳ καὶ ἐρέω
 περὶ ἀδένων οὐλομελῆς τραχήλου. τράχηλος τὰ μέρη αὐτοῦ
 ἐκάτερα ἔνθα καὶ ἔνθα ἀδένας ἔχει καὶ παρίσθημα καλέον-
 ται αἱ ἀδένες αὗται χροῖν τοιῆδε. ἡ κεφαλὴ ὑπέρεκται ἄνω
 κοιλίῃ εἶναι καὶ περιφερῆς καὶ τῆς περὶ αὐτὴν (417) ἀπὸ
 τοῦ ἄλλου σώματος ὑγρασίας, καὶ ἅμα ἀναπέμπει τὸ σῶμα
 αἰμοὺς ἐς τὴν κεφαλὴν παντοίους ἄνω, οὓς αὖθις ἡ κεφαλὴ
 ὀπίσω ἀφίησιν· οὐ γὰρ δύναται ἐμμένειν τὸ ἐπιζήσιον οὐκ
 ἔχον ἔνθα ἕδρην, ἣν μὴ τὴν κεφαλὴν πονέη, τότε οὐκ ἀνίη-
 σιν, ἀλλ' αὐτοῦ κρατεῖ. ἐπὴν δὲ ἀνῆ τὴν ἕλξιν ἐς τὰς ἀδέ-
 νας, ἡ ῥοή γίνεται καὶ οὐδὲν λυπέει τὸ ρεῦμα, ἔστ' ἂν ὀλί-

dulas habent, hi siquidem multa humiditate redundant Sunt autem hac parte majores quam aliae quaevis glandulae. Neque enim qui influit humor in renes imbibitur, sed infra ad vesicam defluit. Quare quicquid ex ductibus lucrificiunt, id ad sese attrahunt. Sunt et aliae in corpore glandulae admodum parvae. Sed nolo mea oratione longius aberrare, cum ad insignes tantum haec nostra scriptio instituta sit. Nunc igitur ut ad institutum sermonem revertar, de integra glandularum colli natura dicendum. Collum utraque ex parte hinc et hinc glandulas habet, tonsillas vocant, in hunc usum comparatas. Caput cavum et rotundum superiore parte situm est et humiditatem ex reliquo corpore circum se complectitur, simulque vapores cujusvis generis sursum ad caput transmittit, quos rursus caput retro demittit. Neque enim quod influit, cum illic sedem non habeat, immorari potest nisi caput aegrotet. Tunc enim non dimittit, sed illic retinet. Ubi vero quod attractum est remiserit, fluxio fit in glandulas, quae nullam adfert molestiam, quoad

Ed. Chart. IV. [273.] Foesl. I. 271. 272. Ed. Lind. I. (417. 418.)
 γον τε ἢ καὶ ξύμμετρον καὶ ἐγκρατέες ἔωσιν αἱ ἀδένες. ἦν
 γὰρ πουλὺ ἐπιρῶν ἢ δριμύ, ἦν μὲν δριμύ καὶ χολῶδες, φλε-
 γμαίνει καὶ ἀνοιδίσκεται καὶ ξυντείνει ὁ τραχήλος καὶ οὕτω
 προΐει ἐς οὐς. κῆν μὲν ἐς ἐκάτερα τὰ μέρεια, ἐκάτερον ἦν δὲ
 ἐς θάτερον, πονέει θάτερον. ἦν δὲ ἢ φλεγματοῦδες καὶ πουλὺ
 καὶ ἀργόν ἢ ῥοή, φλεγμαίνει δὲ καὶ ἄδα. καὶ ἢ φλεγμονή,
 στίσιμον ἐὼν ὑγρὸν, χοιράδες || ἐγγίνονται, αὐται χείρους αἱ
 νοῦσοι τραχήλου. μασχάλησι δὲ ξυρῶσει μὲν καὶ ἐνταῦθα,
 ἀλλ' ὅταν πληθὸς ἦ, δριμύς ἰγῶρες καὶ ᾧδε γίνονται φύ-
 ματα. κατὰ ταῦτα δὲ ἐν τοῖσι βουβῶσιν ἔλκει τὴν ἀπὸ τῶν
 ὑπερκειμένων ὑγρασίην ἢ ἀδὴν ἄλλως εἰ πληθὸς λάβοι, βου-
 βωνοῦται καὶ διαπνύσκεται καὶ φλεγμαίνει ἱκέλως μασχάλησι
 τε καὶ τραχήλῳ. τὰ δ' αὐτὰ καὶ δοκίει παρέχειν ἀγαθὰ καὶ
 κακὰ. καὶ ταῦτα μὲν ἀμφὶ τῶνδε. τὰ δὲ ἐντετρα ἔχει κόρον
 πολὺν ἀπὸ τε σιτίων καὶ ποτῶν. ἔχει δὲ καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ
 δέρματος ὑγρασίην. αὕτη πᾶσα ἀπανασιμοῦται ἱκέλη τῆς (418)
 πρόσθεν. νοῦσους δὲ οὐ ποιεῖ τὰ πολλὰ, ὅπως περ καὶ ἐν

pauca et moderata fuerit eamque glandulae retineant. Si enim copiosa et acris fluxio fuerit et acris et glutinosa perfe-
 veret, inflammatur et intumescit collumque distenditur,
 sicque ad aurem procedit. Et si quidem ad utramque aurem,
 utraque auris, si vero ad alteram, altera dolet. Quod si pitui-
 tosa, copiosa ac lenta fluxio fuerit, sic etiam inflammationem
 concipit, ex qua, cum humor sit stabilis, strumae generantur,
 iique pessimi colli morbi numerantur. In alas autem tunc
 quidem etiam quid confluit, verum ubi copiosi et serosi
 humores fuerint, ad hunc modum in ipsis quoque tubercula
 oriuntur. Quin et in inguinibus glandula ex superioribus
 partibus humiditatem trahit; alioqui si magna copia fuerit,
 inguinum tumores bubones dicti fiunt, qui pus colligunt et
 inflammationem concipiunt, non secus ac alae et collum.
 Atque haec tum bona tum mala praestare videntur. Et de
 his quidem hactenus. At vero intestina multum a cibis et
 potibus explentur. Quin et humiditatem sub cute continent,
 quae tota veluti prior absumentur. Morbos vero non facit,
 quemadmodum etiam in articulis contingit. Crebrae liqui-

Ed. Chart. IV. [273. 274.] Foëf. I. 272. Ed. Lind. I. (418.)
 τοῖσιν ἄρθροισιν γίνεται. συχναὶ γὰρ τοὶ ἀδένες καὶ ἀναπε-
 τέες καὶ οὐ κοῖλαι καὶ οὐ πολὺ πλῆθος ἐπαυρισκόμεναι ἢ
 ἑτέρῃ τῆς ἑτέρας, ἐπεὶ μᾶλλον πλεονεκτεῖν ἐθέλουσα οὐδὲ
 μὴ τότε πλῆθος ἔχειν δύναται, ἀλλ' ἐς ὀλίγον ἐκάστης ξυθ-
 ρέον ἐς τὸ ἄρθρον ἐς πολλὰ διαιρούμενον, ἰσότης ἐστὶν αὐ-
 τήσιν. ἢ κεφαλῇ καὶ αὐτῇ τὰς ἀδένας ἔχει, τὸν ἐγκέφαλον
 ἵκελον ἀδέν. ἐγκέφαλος γὰρ καὶ λευκὸς καὶ ψαφαρὸς, ὅκως
 περ καὶ ἀδένες, καὶ ταῦτ' ἀγαθὰ τῆσιν ἀδέσει ποιεῖ τὴν κε-
 φαλὴν εὐῖσαν, διὰ τὰ εἰρημένα μοι, τιμωρέων ὁ ἐγκέφαλος
 ἀποστερεῖ τὴν ὑγρασίην καὶ ἐπὶ τὰς ἐσχατίας ἔξω ἀποστέλ-
 λει τὸ πλεόν ἀπὸ τῶν ῥόων. μείζων δ' ὁ ἐγκέφαλος τῶν
 ἄλλων ἀδένων καὶ αἱ τρίχες μείζους ἢ αἱ [274] ἄλλαι τρί-
 χες. μείζων τε γὰρ ὁ ἐγκέφαλος καὶ ἐν εὐρυχωρίῃ κέεται τῇ
 κεφαλῇ. ποιεῖ δὲ νοῦσους καὶ ἥσσονας καὶ μείζονας ἢ αἱ
 ἄλλαι ἀδένες. ποιεῖ δὲ ὀκίταν ἐς τὰ κάτω τοῦ σώματος τὴν
 σφετέρον πλεονεξίην ἀποστείλη. ῥοοὶ δὲ ἀπὸ κεφαλῆς ἕως
 ἀποκρισίως, δι' ὠτων κατὰ φύσιν, δι' ὀφθαλμῶν, διὰ ῥινῶν
 τρεῖς οὗτοι. καὶ ἄλλοι δι' ὑπερώης ἐς φάρυγγα, ἐς στόμαχον.

dem glandulae et expassae neque cavae sunt, neque admodum altera alterius copia fruitur, quando si qua plus abundare velit, neque tunc copiam continere queat. Sed quod in articulum influit, in singulas paucum et in multas partes divisum, aequalitatem ipsis praebet. Caput quoque ipsum glandulas habet, cerebrum nempe glandulae simile. Cerebrum enim non secus ac glandulae album est et friabile, iisdemque commodis quibus glandulae sunt praeditae caput afficit, cum id humiditate, quae ob praedictas a me causas inest, cerebrum velut auxilium adferens defraudat et ad extremitates magna ex parte per fluxiones foras emittit. Majus autem est cerebrum quam reliquae glandulae, et capilli etiam majores quam reliqui pili. Majus enim cerebrum et in amplo capitis spatio situm habet. Morbos autem et minores et majores parit quam reliquae glandulae. Parit vero cum ad inferiores corporis partes copiam qua redundat mandarit. De capite autem fluxiones velut secretionem contingunt per aures secundum naturam, per oculos, per nares, tres numero. Aliae per palatum in fauces, in

Ed. Chart. IV. [274.] Foef. I. 272. Ed. Lind. I. 418. 419.)
 ἄλλοι διὰ φλεβῶν ἐπὶ τρωιαῖον, ἐς τὸ αἷμα, οἱ πάντες ἐπίαι.
 οὔτοι τοῦ τε ἐγκεφάλου λύματα εἰσιν ἀπίοντες· καὶ εἰ μὴ
 ἀπίοιεν, τοῦσος αὐτέω. οὔτω δὲ καὶ τῷ ἄλλῳ (419) σώματι.
 ἦν δ' ἐς τὰ εἶδον ἀπίωσι καὶ μὴ ἔξω, καὶ αὐτοῖς ὄγλος πο-
 λὺς χαιρόθεν ἔλκει καὶ ἀδριμὸν μένει, πρόοιτο ὁ ἐγκεφαλος
 ῥεῦμα, ὃ τὰς ἐπιθροῦσας ἐσθίει καὶ ἔλκοι. καὶ τὸ μὲν ἐπίον ἦν
 ἢ πλῆθος κατιόν, τέλος οὐκ ἂν ἔχοι ὁ ῥόος, ἐστ' ἂν εἰς ἀρία
 τε τὴν πληθύν τοῦ κατιόντος. καὶ τὸ μὲν ἐπιθροῦσον ἀποπέμ-
 πων ἔξω, ἔιθερον δὲ εἰσδεχόμετος ἐς τὸ ὅμοιον αἰεὶ καθι-
 στάμενος· τὰ τε ἴγρα ἔλκει καὶ ποιεῖ τούτους. ἀμφω δὲ ἐν
 ἀκηδίῃ καταγῆ τὴν φύσιν· καὶ ἦν πάθη, δύεστον κακία.
 τὰ μὲν γὰρ πάθη τῆς φύσεως οἱ προειρημένοι ῥόοι δυσφο-
 ρέουσι τὸ πλῆθος καὶ ὀδύζονται τὸ ἄλογον καὶ ξύνηθες ὄν.
 ὁ δὲ ἐγκεφαλος πῆμα ἴσχει καὶ αὐτὸς οὐχ ὑγιάνων. ἀλλ' εἰ
 μὲν δάκνοιτο, τάραχον πολὺν ἴσχει καὶ ὁ τῶος ἀφρονεῖ
 καὶ ὁ ἐγκεφαλος σπᾶται καὶ ἔλκει τὸν ὅλον ἄνθρωπον. ἐν
 ἑωυτῷ δ' οὐ φωνέει καὶ πνίγεται, ἀποπληξίῃ τῷ πάθει τοῦ-

gulam, aliae per venas in spinalem medullam, in san-
 guinem, omnes numero septem. Eae si discedunt, cerebri
 purgamenta sunt, et nisi discedant, ipsi morbum creant non
 fecus, ac reliquo corpori, si intro et minime foras discesse-
 rint. Ac rursus multa turbatio affatim attrahit, si quidem
 cerebrum acrem fluxionem emittat, quae caeteras fluxiones
 corrodit et attrahit. Et si quidem quod influit magna copia
 fuerit, descendens fluxio minime cessabit, quoad defluentem
 copiam exhausserit. Et id quidem quod affluit foras emittens,
 alteram vero excipiens, semper eodem statu consistens, tum
 humores trahit tum morbos creat. Amboque magna mole-
 stia naturam debilitant, licet affectiones malitia distent.
 Praedictae si quidem fluxiones naturam affligentes, copiam
 moleste admodum ferunt, et mordentur, si quid praeter ratio-
 nem et consuetudinem contingat. At cerebrum noxiam sen-
 tit ipsumque etiam non bene habet. Sed si quidem morde-
 atur, multam turbationem habet et mens desipit, cerebrum-
 que convulsionem sentit, totumque hominem trahit, neque
 in se vocem edit, sed suffocatur, huiusque affectioni apople-

Ed. Chart. IV. [274.] Foëf. I. 272. 273. Ed. Lind. I. (419. 420.)
 νομα. ἀλλ' ὅτε δὲ δοιμὸν μὲν οὐ ποιεῖ αὐτῶ τὸ ἕσθημα,
 πληθὺς δ' ὄν τὸ ἐμπέσον, ποιεῖ τοῦτο καὶ ἡ γνώμη τα-
 ράττεται. καὶ παρήσιν ἄλλοια φρονῶν καὶ ἄλλοια ὀρέων· φέ-
 ρων τὰ ἦθος τῆς νοῦσου σεσηρῶσι μηδὲμασι καὶ ἄλλοκότοι-
 σιν φαντάσασιν. ἄλλος ῥόος ἐπ' ὀφθαλμία. καὶ αἰδέουσιν
 αἰ ὄψεις. εἰ δὲ ἐπὶ (420) ῥίνας ὁ κατάρροος, ὀδύζονται μυ-
 κτῆρες καὶ ἄλλο οὐδὲν δεινόν. αἶ τε γὰρ ὀδοὶ τουτέων εὐρέες
 καὶ ἱκαναὶ τιμωρέειν σφίσιν. πρὸς δὲ καὶ ἀσύστροφοι τὰ
 ἀπὸν αὐτέσει. τὰ δὲ οὐατα ἀκολιὸς μὲν πόρος καὶ στεῖρος·
 ὁ δ' ἐγκέφαλος πλησίον αὐτέου αὐτοῖσιν ἐμπιέζεται. || τὸσσον
 δὲ τὴν νοῦσον ταύτην τὰ πολλὰ ἀποκρίνει καὶ τὸ οὖς ἀπὸ
 τῆς πυκνῆς ῥόης ἀγὰ χρόνον ὄρισται τε καὶ ῥέει δυσώδες
 πῦον. οὕτως ἐς τὰ ἔξω δῆλοι τῶ ὀφθαλμῶ ῥόοι καὶ οὐ
 πάμπαν θανατώδες. ἦν δὲ τὸ ὀπίσω ῥεῖμα ἢ δι' ὑπερώης
 τὸ ἀφικόμενον φλέγμα ἐς τὴν κοιλίην, ῥέουσι μὲν καὶ αἰ
 κοιλίαι τούτων, τασέουσι δὲ οὐ. ἀταμίοντος κάτω τοῦ φλέ-
 γματος εἰλεοὶ τὰ πάθη χρόνια. ἄλλοις δι' ὑπερώης ἐπὶ φά-

xiae nomen est. Verum interdum etiam acris non est fluxio,
 sed quod copiosum irruit, ipsum affligit et mens conturbatur
 et obambulat varia cogitans et varia videns, morbi mores
 circumferens effuso risu et peregrinis imaginationibus. Flu-
 xio alia in oculos ophthalmia appellatur, in qua oculi intum-
 mescunt. Quod si ad nares defluxio decumbat, mordentur
 nares, nihilque aliud gravius accidit. Earum etenim am-
 plae sunt viae et quae sibi auxilium ferre possint, praeterea
 vero minime coacervatum quod per illas fertur. At vero
 aurium meatus tortuosus quidem et angustus, cerebrum vi-
 cinum habet, ipsis appressum. Quod cum afficitur hoc morbo,
 plurima excernit et auris cum tempore a frequenti fluxione
 circumferibitur, effluitque pus graveolens. Sic se habent
 fluxiones ad exteriores partes oculis conspicuae, neque omnino
 lethales. Quod si fluxio posteriore parte procedat, aut per
 palatum pituita ad ventrem perveniat, iis quidem ventres
 fluant, non tamen aegrotant. Sed si infra pituita permaneant,
 vulvi sunt affectiones diuturnae. Aliis per palatum ad

Id. Chart. IV. [274. 275.] Foef. I. 273. Ed. Lind. I. (420. 421.)
 ρυγγα, ἦν πουλὺ ῥυῆ, καὶ ἐπὶ πουλὺ αἰ νοῦσοι φθεινάδες.
 κορίσκονται γὰρ τοῦ φλέγματος οἱ πνεύμονες καὶ γίνεται τὸ
 πῦον. τοῦτο διεσθίει τοὺς πνεύμονας, καὶ οἱ νοσέοντες οὐ
 ῥαῖον περιγίνονται. καὶ ἡ γνώμη τοῦ ἰητροῦ καὶ ἦν ἀγαθὸς
 καὶ ἦν ἀγχείνος τὰ πολλὰ ξυνετέει τῆς προφάσιος. ἀλλ' ἡ
 νοῦσος διὰ φλεβῶν ἐπὶ νωτιαῖον ἀπὸ κατάφρου κεφαλῆς·
 αἰσσει δὲ ἐνταῦθ' ἐπὶ ἱερὸν ὀστέον ἄγων τὴν ἐπιρῥοὴν ὁ
 νωτιαῖος καὶ ἐναπέθετο τῆσι κοτύλῃσι τῶν ἰσχιῶν· καὶ ἦν
 [275] ποιέη φθίσειν καὶ μαραίνεται ὁ ἄνθρωπος ὧδε καὶ
 ὧδε καὶ ζῶειν οὐκ ἐθέλει. ταχὺ γὰρ πονέει τὴν σπάσθην καὶ
 ἅμα τῷ πόδε καὶ μηρῷ παρέπονται. καὶ αἰεὶ τελῶς ὄλλυν-
 ται χρόνῳ πολλῷ μελεδαινόμενοι καὶ οὔτε ἀπηύδηκε καὶ (421)
 θνήσκει. ταῦτό μοι περὶ ῥύων ἀπὸ κεφαλῆς εἴρηται. καὶ πά-
 θεα ἐγκεφάλου καὶ ἄλλαι νοῦσοι, παραφροσύναι καὶ μανίαι
 καὶ πάντα ἐπικίνδυνα, καὶ πονέει ὁ ἐγκέφαλος καὶ αἱ ἄλλαι
 ἀδένες. ἔχει γὰρ καὶ τόνον καὶ ἄλλη ξύνοδος ἐνταῦθα πάλιν
 τοῦ σώματος. ἀλλὰ καὶ ἀδένες ἐν τοῖσι στήθεσι μαζοὶ καλέ-
 ονται καὶ διεύρονται καὶ γάλα ποιέουσιν. οἷς δὲ οὐ ποιέου-

fauces multa et frequens fluxio morbos tabificos facit. Pi-
 tuita enim pulmones implentur, indeque pus gignitur quod
 pulmones exedit, neque aegroti facile evadunt et medicus
 sua prudentia, si vir bonus et industrius fuerit, ut plurimum
 causam disquirat. Alius morbus ex defluxione capitis per
 venas in spinalem medullam, cum inde ad os sacrum im-
 petu fertur, spinali medulla eo fluxionem deducente et in
 coxendicum acetabula deponente. Quod si tabem fecerit et
 utroque modo homo contabescit, neque vivere expetit. Con-
 festim enim scapulae dolent, simulque ambo pedes et crura
 consequuntur, tandemque pereunt longo tempore curatio-
 nem trahentes, neque viribus homo deficit et moritur. At-
 que illa mihi de fluxionibus a capite dicta sint. Sunt etiam
 cerebri affectiones et alii morbi, deliria, insaniae, pericu-
 lique plena omnia, et dolet cerebrum et reliquae glandulae.
 Habet enim contentionem, et hic alia rursus corporis con-
 gressio oritur. Sed et glandulae in pectoribus mammae vo-
 cantur et attolluntur et lac faciunt, quibusdam vero minime.

Ed. Chart. IV. [275.] Foef. I. 273. Ed. Lind. I. (421. 422.)
 σιν γάλα, ποιέουσι μὲν αἱ γυναῖκες, οἱ δὲ ἄνδρες οὐ ποιέ-
 ουσιν, τῆσι μὲν γυναιξὶν ἀραιή τε ἢ φύσις καὶ κατὰ τῶν
 ἀδένων, ὡσπερ τὸ ἄλλο σῶμα καὶ τὴν τροφήν ἦν τινα ἔλ-
 κουσιν ἐπὶ σφᾶς ἀλλοιοῦσιν ἐς τὸ γάλα· καὶ ἀπὸ τῆς μή-
 τρης παραγίνεται ἐπὶ τοὺς μαζοὺς ἐς τὴν μετὰ τὸν τόκον
 τῷ παιδίῳ τροφήν, ἦν τινα ἀποπιέζει, εἰ καὶ ὑπερβάλλει τὸ
 ἐπίπλοον ἐς τὰ ἄνω, στενοχωρούμενον ὑπὸ τοῦ ἐμβροῦ. τοῖσι
 δὲ ἄρῶσι καὶ ἡ στενοχωρή καὶ ἡ πυκνότης τοῦ σώματος
 μετασυμβάλλεται μὴ εἶναι μεγάλας τὰς ἀδένας. τὸ γὰρ ἄρῶν
 ναστόν ἐστι καὶ οἶον εἶμα πυκνὸν καὶ ὀρέοντι καὶ ἐπαφο-
 μένω· τὸ δὲ θῆλυ ἀραιὸν καὶ χαῦνον καὶ οἶον εἶμα ὀρέοντι
 καὶ ἐπαφομένω. ὥστε τὴν ὑγρασίην οὐ μεθίησι τὸ ἀραιὸν
 καὶ μαλθακόν· τὸ δὲ ἄρσεν οὐκ ἂν τι προσδέξαιτο, πυκνὸν
 τε εἶναι καὶ ἀστεργές, καὶ ὁ πόνος κρατύνει αὐτοῦ τὸ σῶμα.
 ὥστε οὐκ ἔχει δι' οὗ λήψεται τὸ τῶν περισσῶν οὕτως. ἀναγ-
 κάζει ὁ δὲ λόγος καὶ στήθεα καὶ μαζοὺς καὶ τὸ ἄλλο σῶμα
 τῆσι γυναιξὶν χαῦνα καὶ μαλακὰ εἶναι (422) καὶ διὰ τὴν
 ἀργίην καὶ διὰ τὰ προσηρημένα· τοῖσι δὲ ἀνδράσι τὰ ἐναν-

Et mulieres quidem lac habent, viri autem minime. Mulieribus liquidum rara est etiam glandularum natura, quemadmodum reliquum corpus et alimentum quod ad se trahunt in lac vertunt. Et ex utero ad mammas accedit, ad pueri post partum alimentum, quod sane exprimit aut etiam sursum mittit omentum ad superiores partes ab ipso foetu compressum. At maribus et locorum coarctatio et corporis densatio ad hoc ut ne glandulae magnae sint plurimum confert. Mas enim confertim plenus est, ac vestis iustarum visu tum contactu densus, foemina vero rara et laxa, ac veluti fluida tum ad visum tum ad contactum. Quare cum rara sit et mollis, humiditatem non remittit. Mas vero non suscipit cum densus sit et humorem non desideret, laborque ejus corpus roborat, ut non sit quo superflua excipiat. Sicque haec ratio necessario fateri cogit et pectora et mammas reliquumque corpus mulieribus laxa esse et mollia tum ob vitam desiderem tum ob praedicta, viris vero contra.

Ed. Chart. IV. [275. 1.] Foel. I. 273. 274. Ed. Lind. I. (422. 296. 297.)
 τία. ποιέουσιν καὶ μαζοὶ φύματα, φλεγμονὰς, τὸ γάλα ἀπο-
 σήποντες. ἀγαθὰ δὲ ἔχουσιν τοῖσιν ἔμπροσθεν ὅμοια· ἀπο-
 στεριζουσι τὴν πλεονεξίην τοῦ ἄλλου σώματος. μακρότερον
 τῆσι γυναιξίν ἢσιν ἀφαιρεῖται τοῦσσι ἢ ἄλλη τινὶ ξυμπορῇ
 μαζὸς καὶ ἡ φωνὴ θρασεῖα καὶ ὑγρὰ εἰς στόμαχόν καὶ πνευ-
 λίζουσιν καὶ τὴν κεφαλὴν ἀλγέουσιν καὶ ἀπὸ τῶνδε νοσήου-
 σιν. ἰὸν γὰρ ἀπὸ τῆς μητρὸς καὶ ἐπιθρόειν τὸ γάλα, ὡσπερ
 μεθίη καὶ ἔμπροσθεν εἰς τὰ ἄνω τεύχεα, τὰ οἶκα οὐκ ἔχων
 τεύχεα συνηγῆται τοῖσι κυρίοις τοῦ σώματος, καρδίῃ, πτεύ-
 μοι, καὶ ἀποπνίγονται.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΟΣΤΕΩΝ
 ΦΥΣΙΟΣ.

[1] || (296) Ὅστεα χειρὸς εἰκοσιεπτὰ. ποδὸς εἰκοσιτέσ-
 σαρα. τραχήλου εἰς τὸν μέγαν ἑπτὰ. ὀσφύος πέντε. ῥάχιος εἰ-
 κοσι. κεφαλῆς ξὺν ὀπωπίοις ὀκτώ. ἔμπαντα ἅ' ξὺν ὄνυ-
 (297) ξὺν ραΐ. ἃ δ' ἡμεῖς αὐτοὶ εἰς ἀνθρώπου ὀστέων κατε-

Mammae etiam tubercula et inflammationes pariunt, lac ipsum putrefacientes. Commoda vero superioribus similia obtinent et reliqui corporis abundantiam intervertunt. Cujus rei testimonium praebent mulieres, quibus per morbum aut aliam quandam calamitatem mamma auferitur et vox ferox efficitur, humoresque ad gulam deferuntur, multa sputatione vexantur, caput dolent et ex iis aegrotant. Lac enim ab utero veniens et influens, quemadmodum etiam antea ad superiora vasa transmittebatur, cum ea propria non habeat, in principes corporis partes incidit, cor videlicet ac pulmonem, et suffocantur.

HIPPOCRATIS DE OSSIVM NATVRA
 LIBER.

Manus ossa septem et viginti numerantur; pedis quatuor et viginti; cervicis ad magnam vertebram usque septem; lumborum quinque; spinæ viginti; capitis una cum oculorum, ossibus octo. In totum unum et nonaginta, cum unguibus vero centum et undecim. Hominis vero ossa, ut

Ed. Chart. IV. [1.] Foef. I. 274. Ed. Lind. I. (297. 298.)
 μάθμεν, σπόνδυλοι οἱ ἄνω τῆς κληΐδος σὺν τῷ μεγάλῳ
 ἑπτά. οἱ δὲ κατὰ τὰς πλευράς ὅσαι περ αἱ πλευραὶ ἰβ'. οἱ
 δὲ κατὰ κειεῶνας ἕκτος ἐν ᾧ τὰ ἰσχία ἐν τῇ ὀσφύϊ πέντε.
 τὸ δὲ σπέρμα οἶον κηρίον ἑκατέρωθεν τῆς κύστιος. ἐκ δ' αὐ-
 τῶν φλέβες ἑκατέρωθεν τοῦ οὐρητήρος ἐς τὸ αἰδοῖον τείνουσι.
 ποτὸν διὰ φάρυγγος καὶ στομάχου. λάρυγξ ἐς πλεύμονα καὶ
 ἀρητήριον. ἀπὸ δὲ τούτων ἐς ἄκρην κύστιν. ἥπατος πέντε λο-
 βοί. ἐπὶ δὲ τοῦ τετάρτου λοβοῦ ἐπίκειται ἡ χολή, ἣ τὸ
 στόμα ἐπὶ φρένας καὶ καρδίην καὶ πλεύμονα φέρει. καρδίην,
 ὑμὴν περίεστι. τὰ κῶλα ἔχει κοινῶς μεῖζω· ἤρηται δὲ ἐκ
 τῶν μεσοκῶλων, ταῦτα δὲ ἐκ τεύρων ἀπὸ τῆς ῥάχιος ὑπὸ
 τὴν γαστέρα. νεφροί, ἐκ τεύρων ἀπὸ ῥάχιος καὶ ἀρητήριος.
 καρδίας πηγὴ ξυγγενής. γλῆψ τείνει διὰ φρενῶν, ἥπατος, σπλη-
 τός, νεφρῶν ἐς ἰσχίον· περὶ γαστροκημίην ἐπὶ τὸν ταρσόν.
 ἑτέρα δὲ ἐκ καρδίας ὑπὸ μισχάλας, κληΐδας, σφυγὰς, κεφα-
 λὴν, ῥίνα, μέτωπον, παρὰ τὰ ὦτα, (298) ὠμούς, μετάφρε-

didicimus, sic habent. Vertebrae supra claviculam una cum magna septem numerantur. Ad costas vero totidem quot et costae, duodecim numero. Ad laterum inanitatem exteriori parte, ubi coxendices et lumbi quinque. Semen vero velut favus ab utraque vesicae parte fertur. Ex his autem locis venae ab utraque meatus urinarii parte in pudendum feruntur. Potus per fauces et gulam, arteriae summum, quod larynx dicitur, in pulmonem et arteriam, ex quibus in summam vesicam. Hepar quinque summas fibras habet, fel autem quartae fibrae adhaerescit, quod osculo suo ad septum transversum, cor et pulmones fertur. Cor autem tunica circumvestit. Homo intestina crassa majora quam canis habet. Appendent autem ex medianis membranis, quae mesocola dicuntur. Hae vero ex nervis a spina sub ventre procedentibus, renes ex nervis de spina. Cor arteriae fons cognatus. Vena per septum transversum fertur, hepar, lienem, renes, ad coxendicem circa posteriorem tibiae partem carnosam, ad primam summi pedis partem, quae ταρσός dicitur. Altera autem ex corde sub alas, claviculas, jugula, caput, nasum, frontem, juxta aures, humeros, dorsum, pectus,

Ed. Chart. IV. [1. 2.] Foëf. I. 274. Ed. Lind. I. (298.)
 νον, στήθεα, γαστέρα. διὰ πήχεος. ἢ δὲ διὰ μασχαλῶν ἐπὶ
 πῆχυν, ἐπὶ ταρσόν. νεύρων ἕκφυσις ἀπὸ τοῦ ἰνίου ἄχρι παρὰ
 ῥάχιν. παρὰ ἰσχίον, ἐς αἰδοῖα, ἐς μηρούς, πόδας, κνήμας,
 ἐς χεῖρας. ἄλλ' ἐς βραχίονας, τὰ μὲν [2] ἐς σάρκας, τὰ δὲ
 παρὰ τὴν περόνην ἐς τὸν μέγαν δάκτυλον. τὰ δ' ἐκ τῶν
 σαρκῶν ἐπὶ τοὺς ἄλλους δακτύλους. ἄλλ' ἐς ὤμοπλάτην, στή-
 θεος, γαστέρα ὀστέοισι, συνδέσμοισιν. ἀπὸ δὲ αἰδοίου παρ'
 ἀρχόν. κοτυληδόνα τὸ μὲν ἄνωθεν μηροῦ, τὸ δὲ κάτωθεν
 ἐπὶ τὰ γούνατα. ἐντεῦθεν γούνατι ξυντιθεῖν, ἐπὶ τένοντα,
 πτέρναν, πόδας. τὸ δὲ ἐς περόνην. ἄλλα δ' ἐς τοὺς νεφρούς.
 αὐταὶ δὲ αἱ φλέβες ἐφ' ἑκάτερα διχῆ τὰ μέγιστα σχίζονται.
 τὰ μὲν ἐνθεν τοῦ νεφροῦ ἑκατέρου, τὰ δὲ ἐνθεν. καὶ διατέ-
 τρηνται ἐς τοὺς νεφρούς. καὶ εἶδος καρδίας οἱ νεφροὶ ἔχουσι
 καὶ οὗτοι κοιλιώδεις. ὁ δὲ νεφρός τὰ κοῖλα ἐωντοῦ πρὸς
 τὰς φλέβας ἔχων κείται τὰς μεγάλας. ὅθεν ἐκπεφύκασιν ἐξ
 αὐτέου αἱ φλέβες αἱ ἐς κύστιν, ἣ εἴλκετο τὸ ποτὸν διὰ
 τῶν φλεβῶν ἐς τοὺς νεφρούς. ἔπειθ' ὡσπερ καὶ διὰ τῶν νε-
 φρῶν διηθεῖται τὸ ὕδωρ. καὶ δι' αὐτέων τουτέων τῶν ἐντέ-

ventrem, per cubitum. Alia vero per alas ad cubitum, in
 summam manum. Nervorum exortus ab occipitio usque
 juxta spinam, juxta coxendicem fertur in pudenda, in fe-
 mora, pedes, tibias et in manus. Quin et ad brachia partim
 quidem in carnes, partim vero juxta fibulam in magnum
 digitum, partim etiam ex carnibus ad reliquos digitos. Quin
 et ad latum scapularum os, pectus, ventrem, ossibus, liga-
 mentis connectuntur. A pudendo vero juxta podicem, ad co-
 xendicis cavitatem, partim quidem supra femur, partim vero
 infra ad genua. Inde ad genu extentus ad tendinem, calcis
 os, pedes, alius vero ad fibulam, alii etiam ad renes. At
 vero venae ipsae utraque ex parte bifariam maxime divi-
 duntur, partim quidem ab ipsa utriusque renis parte, par-
 tim vero ab altera et in renes foraminibus sunt perviae.
 Ipsi vero cordis foramen iidemque cavitatem habent. Ren
 autem cavitate sua ad magnas venas situs est, unde procedunt
 ex ipso venae in vesicam, qua parte potus per venas
 ad renes trahitur, deinde per renes aqua velut excoletur et

Ed. Chart. IV. [2.] Foef. I. 274, 275. Ed. Lind. I. (298, 299.)
 ρων ὧν ξυνεπακολουθεῖ. σπογγοειδὲς γάρ ἐστι τὸ ἀπ' αὐτέων
 ἐς τὴν κύστιν. καὶ ἐνταῦθα διηθούμενον καὶ ἀποκρινόμενον
 ἀπὸ τοῦ αἵματος τὸ οὔρον, διὸ δὴ ἐρυθρόν ἐστιν. οὐδὲ γὰρ
 ἐς τοὺς νεφροὺς ἦσαν ἄλλαι φλέβες ἢ αἱ εἴρηται. οὐδ' ὕποι
 ἂν τὸ ποτὸν ξυνήκοιτο, ὅσον ἐγὼ οἶδα. αἱ περὶ τὰς πλευ-
 ρὰς κατὰτείνουσαι κάτωθεν εἰσιν ἐκά(299)στης τῶν πλευ-
 ρῶν, οὐ πρὸς κεφαλῆς, κατωτέρω δὲ καὶ ἀπὸ ἀρτηρίας. ἀρ-
 τηρίη μὲν οὖν εἶθ' ὑπορεύσασα διαδιδοῖ τῆσι πλευρῆσι. ἀπὸ
 δὲ τῆς παχείης ἀπὸ καρδίας παλινδρομέει μία ἐς τὰ ἀριστερὰ
 ἐγκεκλεισμένη. ἔπειτα ἡ μὲν διὰ μέσων σπονδυλῶν μέχρις
 ἄκρων || πλευρῶν πορεύεται, πλευρῆσιν οὐκ ἐξ ἴσου διαδι-
 δοῦσα τοῖσι δεξιοῖσι τοῖσιν ἀριστεροῖσι διασχίδας, ἀλλ' ἴσας
 μὲν, ἀνωτέρωθεν δὲ ἐν τοῖσι δεξιοῖσιν ἀποσχίζεται. παρὰ δὲ
 κληΐδος ἐκατέρης τῶν φλεβῶν δύο μὲν ἄνω, δύο δὲ ὑπὸ τὸ
 στῆθος, αἱ μὲν ἐς δεξιὰ, αἱ δὲ ἐς ἀριστερὰ ἀποσχίσθησαν
 ἀποσχίδες, πρὸς ἀνγένος μὲν μᾶλλον αὐταί. δύο δὲ πρὸς καρ-
 δίην μᾶλλον, αἱ μὲν ἐπὶ δεξιὰ, αἱ δὲ ἐπ' ἀριστερὰ. ἀπ' ἐκα-
 τέρης παρὰ τὰς πλευράς. καὶ ἀπ' αὐτέων ὡσπερ αἱ κάτω

per ipsa intestina, per quae simul emittitur. Spongiae enim est simile quod ab his ad vesicam tendit, illicque urina a sanguine percolatur et fecernitur, eamque ob causam sane rubra est. Neque enim in renes aliae venae feruntur quam quae dictae sunt, neque, quantum ego sentio, alius locus ubi potus colliquetur. Venae quae ad costas porriguntur sub unaquaque costa sunt, non ad caput, sed inferius et ab arteria. Arteria quidem igitur subtermeans in costas propagines suas transfundit. A crassa autem vena ex corde recurrit una in sinistram partem inclusa. Deinde huic quidem per medias vertebrae ad summas usque costas incedit, non ex aequo suas sectiones costis dextris ac sinistris transmittens, sed aequas quidem, superne vero in dextris scinditur. Juxta vero claviculam utramque duae quidem venae sursum; duae etiam sub pectore feruntur, et partim in dextram, partim quoque in sinistram propagines discinduntur, ad cervicem hae quidem magis, duae vero ad cor magis, partim quidem ad dextram, partim vero ad sinistram, ex utraque parte ad

Ed. Chart. IV. [2.] Foel. I. 275. Ed. Lind. I. (299. 300.)
 ἐσχίζονται μέχρις ὅτου ξυνέμιξαν τῇ κάτω παλινδρομησάσῃ
 ἀπὸ καρδίας. ἡ δὲ αἰμόρροπος ἀπὸ τῆς ἀρτηρίας ταύτης διὰ
 τοῦτο ἐσχίσθη, ὅτι μειώωρος ἐνταῦθά ἐστι διὰ καρδίας πο-
 ρευομένη. τὰ δὲ κάτω πλευρῶν ἢ αἰμόρροπος ἢ παχείη κα-
 λεομένη φλέψ τοῖσι σφονδύλοισιν αὐθις ἐφ' ἑωυτῆς διαδι-
 δοῖ καὶ ἐνταῦθα προσέχεται καὶ οὐκ ἔτι κρέμαται ὡσπερ ἄνω
 δι' ἥπατος ἰοῦσα. ἐστι δὲ κατὰ μὲν ὀσφῦν ἄνω ἢ ἀρτηρία,
 ὑποκάτω δὲ ἢ αἰμόρροπος ἢ ἀπὸ τοῦ ἥπατος διὰ φρενῶν ἐλ-
 θούσα μετέωρος, παρὰ τὰ ἐπὶ δεξιὰ τῆς καρδίας φέρεται
 ἄχρι κληΐδων, ἀπλῆ, πλήν ὕσον αἰτῇ τῇ καρδίῃ κοιωνέει.
 τὰ μὲν κατ' αὐτὴν σχιζόμενα ἐπιπολαιότερα, τὰ δὲ τὴν κοι-
 λίην τῆς καρδίας διέχοντα, ἔπειτα ἀπὸ τῆς καρδίας τὸ ἐπ'
 ἄριστερὰ κἀθηται ὑπλῆ πρὸς ῥάχιν παλινδρομέει. ἐς μὲν τὸ
 ἄνω τοῦ σώματος (300)τος ἄχρι τῶν ἀνωτάτω πλευρῶν. καὶ
 ὑποσχίδας ἀφ' ἑαυτῆς ἔχει παρ' ἐκάστην πλευρὴν παρατετα-
 μένας κατὰ φύσιν ἄχρι στήθεος συνοκωχῆς καὶ ἐπ' ἄριστερὰ
 καὶ ἐπὶ δεξιὰ. καὶ τὸ ἰδὺν αὐτῆς πρὸς σφονδύλῳ μᾶλλον

costas tendunt et ab his velut quae infra sunt scinduntur,
 donec ei quae infra a corde recurrit commisceantur. At
 vero quae sanguinem fundit ab arteria hac ideo scinditur,
 quod hic sublimis est per cor procedens. Sed infra costas
 quae sanguine fluit et crassa est appellata, rursus vertebrae
 sese transmittit et illic adhaerescit, nec amplius pendet, vel-
 ut supra cum per jecur fertur. Ad lumbos autem supra
 quidem est arteria, infra vero quae sanguinem fundit, quae
 de jecore per septum transversum sublimis procedit et ad
 cordis dextram partem, ad jugula usque simplex fertur, prae-
 terquam quantum cum ipso corde communicationem habet,
 partim quidem juxta ipsum leviter scissa, partim vero cordis
 ventriculum penetrans. Deinde a corde in sinistram ad
 spinam simplex demittitur et ad superiora quidem corporis
 ad summas usque costas recurrit et propagines habet a seipso,
 juxta unamquamque costam ad pectoris connexionem usque
 tum in dextram tum in sinistram naturaliter protensas,
 ipsiusque rectitudo magis ad vertebrae vergit quam arte-

Ed. Chart. IV. [2. 3.] Foëf. I. 275. Ed. Lind. I. (300.)
 ἔστιν ἢ ὁ τῆς ἀριστερῆς τόνος καὶ ὁ τῆς ἀπὸ τοῦ ἥπατος
 φλεβός. πρὸς δὲ τὸ κάτω μέρος τῆς καρδίας ὁ μὲν ἰθὺς τό-
 νος ἀπ' αὐτῆς πρὸς σφρονδύλων μᾶλλον ἔστιν ἢ ὁ τῆς ἰσ-
 τηρῆς. [3] ο δ' ἕτερος ὁ παρὰ καρδίην καὶ ἐς τὰ κάτω
 μέρη φρενῶν ἐτρέπετο τὰ πρὸς ῥάγιος ἠρτημένα. ἐντεῦθεν
 δὲ ἀπόσχιδες ἐς ἰθὺ ἕκαστον ἐπιφέρονται, δι' ὁστίων καὶ σαρ-
 κῶν περιαιθεῖσθαι ἀλλήλαις. αἱ φλέβες δὲ αἱ παχεῖαι ὡδε
 πεφύκασιν. ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ παρὰ τὴν ὑφρῶν, διὰ τοῦ γά-
 του παρὰ τὸν πλεύμονα ὑπὸ τοῦ στήθους, ἢ μὲν ἐκ τοῦ
 δεξιῦ ἐς τὸ ἀριστερόν, ἢ δὲ ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ ἐς τὸ δε-
 ξιόν. ἢ μὲν οὖν ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ διὰ τοῦ ἥπατος ἐς
 τὸν νεφρόν καὶ τὸν ὄρχιν, ἢ δὲ ἐκ τοῦ δεξιῦ ἐς τὸν
 σπλῆνα καὶ νεφρόν καὶ ὄρχιν. ταύτησι δὲ τὸ στόμα αἰδοῖον.
 ὑπὸ δὲ τοῦ δεξιῦ τιθοῦ ἐς τὸ ἀριστερόν ἰσχίον καὶ ἐς τὸ
 σκέλος. καὶ ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ ἐς τὰ δεξιά. ὁ δὲ ὀφθαλμός
 ὁ δεξιός ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ καὶ ὁ ὄρχις κατὰ τὸν αὐτὸν τρό-
 πον ἐκ τοῦ δεξιῦ ὁ ἀριστερός. αἱ παχέταται τῶν φλεβῶν
 ὡδε πεφύκασιν. τέσσαρα ζεύγέα εἰσιν ἐν τῇ σώματι. καὶ αἱ
 μὲν αὐτῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ὀπισθεν διὰ τοῦ ἀνῆγνος, ἔξω-

riae extensio et venae quae ex hepate proficiscitur. Ab in-
 feriore vero cordis parte recta ipsius extensio magis ad ver-
 tebras est quam quae arteriae. Altera autem juxta cor est
 et ad inferiores septi transversa partes ad spinam appensas
 convertitur. Hinc vero propagines ad unamquamque recti-
 tudinem inferuntur, per ossa et carnes se invicem trajicien-
 tes. Venae autem crassae sic se habere natura videntur. Ex
 oculo juxta supercilium per dorsum secundum pulmonem,
 sub pectore altera quidem ex dextra in sinistram fertur, al-
 tera vero ex sinistra in dextram. Quae autem ex sinistra
 procedit per hepar in renem ac testem descendit, quae vero
 ex dextra, in lienem, renem et testem. His pudendum pro
 osculo est. A dextra vero mamma in coxendicem sinistram
 et in crus fertur et ex sinistra in dextram. Oculus vero
 dexter ex sinistro recipit, ad eundemque modum testis fini-
 ster ex dextro. At venae crassissimae hoc modo naturaliter
 se habent. Earum quatuor paria sunt in corpore et quae-
 dam quidem ex capitis parte posteriore, per cervicem, parte

Ed. Chart. IV. [3.] Foel. I. 275. 276. Ed. Lind. I. (300. 301.)
 Δεν παρὰ τὴν ῥάχιν ἔνθεν καὶ ἔνθεν εἰς τὰ ἰσχία ἀφικνέε-
 ται καὶ εἰς τὰ σκέλεα. ἔπειτα διὰ τῶν κνημέων ἐπὶ τῶν σφυ-
 ρῶν τὰ ἔξω καὶ εἰς τοὺς πόδας ἀφήκει. (301) δεῖ οὖν τὰς
 φλεβοτομίας ἐπὶ τῶν ἀλγημάτων τῶν ἐν τῷ νώτῳ καὶ ἐν τοῖ-
 σιν ἰσχύοισιν ἀπὸ τῶν ἰγνύων ποιέεσθαι καὶ ἀπὸ τῶν σφυρῶν
 ἔξωθεν. αἱ δὲ δεύτεραι φλέβες ἐκ τῆς κεφαλῆς παρὰ τὰ ὦτα
 διὰ τοῦ ἀυχένος, σφαγίτιδες καλεόμεναι, ἔσωθεν παρὰ τὴν
 ῥάχιν, ἐκατέρωθεν φέρουσι παρὰ τὰς ψόας εἰς τοὺς ὄρχιας
 καὶ εἰς τοὺς μηρούς καὶ ἰγνύων ἐκ τοῦ ἔξωθεν μέρους. ἔπει-
 τα διὰ τῶν κνημέων ἐπὶ τὰ σφυρὰ τὰ ἔσωθεν καὶ τοὺς πό-
 δας. δεῖ οὖν τὰς φλεβοτομίας ποιέεσθαι πρὸς τὰς ὀδύνας
 τὰς ἀπὸ τῶν ψοῶν καὶ τῶν ὄρχιων, ἀπὸ τῶν ἰγνύων καὶ
 ἀπὸ τῶν σφυρῶν ἔσωθεν. αἱ δὲ τρίται φλέβες ἐκ τῶν κρο-
 τάφων διὰ τοῦ ἀυχένος ἐπὶ τὰς ὠμοπλάτας, ἔπειτα ξυμφέ-
 ρονται εἰς τὸν πλεύμονα. καὶ ἀφικνέονται ἢ μὲν || ἀπὸ τῶν
 δεξιῶν εἰς τὰ ἀριστερὰ ὑπὸ τὸν μαζὸν καὶ εἰς τὸν σπλήνα
 καὶ εἰς τὸν νεφρὸν, ἢ δὲ ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν εἰς τὰ δεξιὰ ἐκ
 τοῦ πνεύμονος ὑπὸ τὸν μαζὸν καὶ εἰς τὸ ἥπαρ καὶ εἰς τὸν
 νεφρὸν. τελευτῶσι δὲ εἰς τὸν ἀρχὸν αὗται ἀμφοτέραι. αἱ δὲ

externa juxta spinam ex utraque parte ad coxendices et
 crura deveniunt, deinde per tibias ad malleolos exteriores
 et pedes pertingunt. In dorso igitur et coxendicum dolori-
 bus ex poplitibus et malleolis exterioribus venae sectiones
 facere oportet. Alterae venae e capite juxta aures per cer-
 vicem, jugulares appellatae parte interiore secundum spi-
 nam, ad lumbos utraque ex parte in testes et femora ten-
 dunt et poplites interiores, deinde per tibias ad malleolos
 et pedes interiore ex parte. Ad lumborum igitur et testium
 dolores ex poplitibus et malleolis interioribus venae sectio-
 nes facere oportet. Tertiae venae ex temporibus per cer-
 vicem in scoptula operta, deinde in pulmonem deferuntur
 perveniuntque una quidem a dextris in sinistras sub mam-
 mam et in splenem et in renem, altera vero a sinistris in
 dextras ex pulmone sub mammam, in jecur et renem. Hae
 autem ambae in rectum intestinum desinunt. Quartae vero

Ed. Chart. IV. [3.] Foëf. I. 276. Ed. Lind. I. (301. 302.)
 τέταρται ἀπὸ τοῦ ἔμπροσθεν τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ὀφθαλμῶν
 ὑπὸ τὸν αὐχένα καὶ ὑπὸ τὰς κληΐδας. ἔπειτα ἀπὸ τῶν βρα-
 χιόνων ἄνωθεν ὑπὸ τὰς συγκαμπός. ἔπειτα διὰ τῶν πή-
 χεων εἰς τοὺς καρπούς καὶ τοὺς δακτύλους. ἔπειτα πάλιν ἀπὸ
 τῶν δακτύλων διὰ τῶν στηθέων καὶ τῶν πήχεων τῶν χειρῶν
 εἰς τὰς συγκαμπάς. διὰ δὲ τῶν βραχιόνων καὶ τοῦ κάτωθεν
 μέρους εἰς τὰς μασχάλας καὶ ἐκ τῶν πλευρέων ἄνωθεν ἢ
 μὲν εἰς τὸν σπλήνα ἀφικνέεται, ἢ δὲ εἰς τὸ ἥπαρ. ἔπειτα ὑπὲρ
 τῆς γαστρὸς εἰς τὸ αἰδοῖον τελευτῶσιν ἀμφοτέραι. καὶ αἱ μὲν
 παχεῖαι τῶν φλεβῶν οὕτω πεφύκασιν. εἰσὶ δὲ καὶ ἀπὸ τῆς
 κοιλίης (302) φλέβες ἀνά τὸ σῶμα πολλαί τε καὶ παντοῖαι,
 δι' ὧν ἡ τροφή τῷ σώματι ἔρχεται. φέρουσι δὲ καὶ ἀπὸ τῶν
 παχειῶν φλεβῶν εἰς τὴν κοιλίην καὶ τὸ ἄλλο σῶμα καὶ ἀπὸ
 τῶν ἔξωτάτω καὶ ἀπὸ τῶν ἔσωτάτω. καὶ εἰς ἀλλήλας διαδι-
 δόασιν αἱ τε ἔσωθεν ἔξω καὶ αἱ ἔξωθεν ἔσω. τὰς οὖν φλε-
 βοτομίας ποιέσθαι χρὴ κατὰ τοῦσδε τοὺς τρόπους. ἐπιτη-
 δεῖν δὲ δεῖ τὰς τομάς, ὡς προσωτάτω ταμεῖν ἀπὸ χωρίων,
 ἔνθα ἂν αἱ ὀδύνη μεμαθήκασιν γίνεσθαι καὶ τὸ αἷμα ξυλ-
 λέγεσθαι. οὕτω γὰρ ἂν ἤκιστα ἢ τε μεταβολὴ γίνοιτο μεγάλη

venae ex anteriore capitis parte et oculis sub pulmonem et
 claviculas feruntur, deinde ex brachiorum superiore parte
 sub flexuras et digitos. Postea rursus ex digitis per manuum
 volas et cubitos ad flexuras, per brachia vero inferiore
 etiam ex parte ad axillas et ex costis superiore parte, una
 quidem ad lienem pervenit, altera vero ad jecur. Deinde
 supra ventrem ambae in pudendum finiunt. Et crassae qui-
 dem venae ad hunc modum a natura se habent. Multae
 autem et cujusvis generis venae ex ventre per corpus ferun-
 tur, per quas alimentum corpori accedit. Tendunt autem
 et a crassis venis in ventrem et reliquum corpus, tum ab
 exterioribus tum ab interioribus et inter se mutuo internae
 foras et externae intro transfundunt. Ad eos igitur modos
 venae sectiones faciendae: danda est autem opera uti quam
 maxime procul a locis in quibus dolores fieri et sanguis col-
 ligi solet sectiones faciamus. Ad hunc enim modum vel

Fd. Chart. IV. [3, 4.] Foesl. I. 276. Ed. Lind. I. (302, 303.)
 ἐξαιτίας καὶ τὸ ἔθος μετασιτήσεως ἂν, ὥστε μηκέτι ἐς τὸ
 αὐτὸ χωρίον συλλέγεσθαι. [4] ἡ δὲ ἥπαιτις ἐν ὄσφί με-
 χοι τοῦ μεγάλου σπονδύλου, κίωθεν καὶ σπονδύλοισι προσ-
 διδοῖεν. ἐντεῦθεν μετέωρος καὶ διὰ φρετῶν ἐς καρδίην. καὶ
 ἡ μὲν εὐθεία ἐς κληΐδας. ἐντεῦθεν δὲ αἱ μὲν ἐς τράχηλον,
 αἱ δ' ἐπ' ὠμοπλάτας, αἱ δὲ ἀποκαμφθεῖσαι κάτω, παρὰ
 σπονδύλους καὶ πλειρὰς ἀποκλίνουσι. ἐξ ἀριστερῶν μὲν μία
 ἐγγὺς κληΐδων. ἐκ δεξιῶν δὲ ἐπὶ τι αὐτῆς χωρίον. ἄλλη δὲ
 ἐκατέρωθεν ἀποκαμφθεῖσα ἄλλη δὲ μικρὸν κατώτερον ἀπο-
 καμφθεῖσα, ὅθεν μὲν ἐκείνη ἀπέλιπε προσέδωκε τῆσι πλευ-
 ρῆσιν, ἔστ' ἂν τῆ ἐπ' αὐτῆς τῆς καρδίας προστύχη ἐπικαμ-
 πτομένη ἐς τὰ ἀριστερά. ἀποκαμφθεῖσα δὲ κάτω ἐπὶ σπον-
 δύλους καταβαίνει, ἔστ' ἂν ἀφίκηται. καὶ ἐνθεν ἤρξατο με-
 τεωρίζεσθαι ἀποδιδοῦσα τῆσι πλευρῆσι καὶ τῆσιν ἐπιλοίποις
 ἀπάσαις καὶ ἐνθεν καὶ ἐνθεν ἀποσχίδας παρ' ἐκάστην διδοῦ-
 σα μία ἑοῦσα. ἀπὸ μὲν τῆς καρδίας ἐπὶ τι χωρίον ἐν τοῖσιν
 ἀριστεροῖσι μᾶλλον (303) ἑοῦσα. ἔπειτα ὑποκάτω τῆς ἀρη-
 ρίης, ἔστ' ἂν καταναλωθῆ. ὅθεν ἡ ἥπαιτις ἐμετεωρίσθη.

minime magna repente mutatio continget et translata con-
 fuetudine efficiet, ut ne amplius ad eundem locum coëat.
 Jecoraria autem per lumbos ad magnam usque vertebra-
 deorsum fertur et verticulis se adjicit, indeque sublata per
 septum transversum cor petit, et haec quidem recta ad jugula
 tendit. Hinc vero partim ad cervicem, partim ad scapulas,
 quaedam etiam inferius paulo reflexae, ad vertebrae et co-
 stas declinant, a sinistris quidem una prope jugula, a dextris
 vero in aliquem ipsius locum. Alia vero utrinque reflexa
 alia paulo inferius deflexa, ubi illa quidem deficit, costis se
 adjicit, donec ei quae ab ipso corde procedit ad sinistras
 deflexa se adjunxerit. Deorsum vero demissa secundum ver-
 tebras descendit, donec eo perveniat unde se sublimem eri-
 git, costis adhaerescens et reliquis omnibus utrinque singulis
 per se sola propagines mittens, a corde quidem in aliquem
 locum ad sinistra magis deflectit: postea arteriae se submittit,
 quousque consumpta fuerit, eoque pervenerit unde jecoraria
 sublimis emerfit. Quo antequam perveniat, ad extremas

Ed. Chart. IV. [4.] Foef. I. 276. Ed. Lind. I. (302.)
 πρότερον δὲ πρὶν ἐνταῦθ' ἐλθεῖν, παρὰ τὰς ἐσχάτας δύο
 πλευρὰς ἐδιχώθη. καὶ ἡ μὲν ἐνθα, ἡ δ' ἐνθα τῶν σφονδύ-
 λων ἐλθοῦσα κατηγαλώθη· ἡ δὲ εὐθεία ἀπὸ καρδίας πρὸς
 κληΐδας τείνουσα ἀνωθεν τῆς ἀρτηρίας ἐστί. καὶ ἀπὸ ταύ-
 τῆς ὡσπερ καὶ παρ' ὄσφυν κάτωθεν τῆς ἀρτηρίας. καὶ ἀπὸ
 ταύτης αἴσσει ἐς τὸ ἥπαρ ἡ μὲν ἐπὶ πύλας καὶ λοβὸν, ἡ δὲ
 ἐς τὸ ἄλλο. ἐξῆς ἀφορμῇ κεῖς αμικρὸν κάτωθεν φρετῶν. φρέ-
 νες δὲ προσπεφύκασιν τῷ ἥπατι, ἃς οὐ ῥάδιον χωρίσαι. δις-
 σαὶ δ' ἀπὸ κληΐδων, αἱ μὲν ἐνθεν, αἱ δὲ ἐνθεν ὑπὸ στῆθος
 ἐς ἤτρον. ὅποι δὲ ἐνταῦθεν, οὐπω οἶδα. φρένες δὲ κατὰ τὸν
 σπόνδυλον τὸν κατὰ τῶν πλευρέων, ἧ νεφρός ἐξ ἀρτηρίας
 ταύτης ἀμφιβεβήκοι. αἱ δὲ ἀρτηρίαὶ ἐκ τουτέου ἐκπεφύκασιν
 ἐνθεν καὶ ἐνθεν, ἀρτηρίῃσι τρόπον ἔχουσαι. ταύτη τῇ παλιν-
 δρομησίῃ ἀπὸ καρδίας, ἡ ἥπατιτις ἔληγεν. ἀπὸ δὲ τῆς
 ἥπατιδος διὰ τῶν φρενῶν αἱ μέγισται δύο, ἡ μὲν ἐνθεν,
 ἡ δὲ ἐνθεν φέρονται μετέωροι, πολισχιδεῖς δὲ διὰ τῶν φρε-
 τῶν εἰσὶν ἀμφὶ ταύταις καὶ πεφύκασιν, ἀνωθεν δὲ φρετῶν

duas costas bifariam scinditur et in utranque verticillorum
 partem progressa ibi conditur. Altera vero recta ex corde
 jugula petens, supra arteriam evadit, indeque quemadmo-
 dum quae ad lumbos arteriae subtenfa est, in jecur iulilit
 et modo quidem ad portas et fibram, modo vero in id quod
 est reliquum deinceps excurrit paulo infra septum transver-
 sum, quod ita hepatis adhaerescit ut facile separari non pos-
 sit. Bipartito autem ad claviculas scinduntur et hinc et in-
 de sub pectus ad imum ventrem pertingunt. Quonam vero
 inde ferantur necdum mihi constat. Ad septum transversum
 ad vertebra juxta costas situm habet, qua parte renes ex
 arteria utrinque eminent. Arteriae vero ex his enascuntur
 quae utraque ex parte nervum habent. Eaque in parte cum
 ea quae a corde recurrit jecoraria definit. A jecoraria au-
 tem per septum transversum duae maximae venae hinc et
 inde sublevantur, quae multifidam per septum transversum
 propaginem emittunt, eique complexa adhaerent, in superna
 vero illius parte quodammodo magis conspicuae cernuntur.

Ed. Chart. IV. [4. 5.] Foef. I. 276. 277. Ed. Lind. I. (303. 304.)
 αὐται δὲ μᾶλλον τι ἐμφανέες. || δύο δὲ παχεῖς τόνοι ἀπ' ἐγ-
 κεφάλου ὑπὸ τὸ ὀστέον τοῦ μεγάλου σφονδύλου ἀνωθεν καὶ
 πρὸς τοῦ στομάχου μᾶλλον ἐκατέρωθεν τῆς ἀρτηρίας παρελ-
 θῶν ἑκάτερος εἰς ἑαυτὸν ἤλθεν ἵκελος ἐνί. ἔπειτα οἱ σφόν-
 δυλοι καὶ φρένες πεφύκασιν ἐνταῦθ' οὗ ἔτελεύτων. καὶ τινες
 ἔνδοιστοι πρὸς ἥπαρ καὶ σπλῆνα (304) ἀπὸ τούτου τοῦ κοι-
 τωνήματος ἐδόκειον τείνειν. ἄλλος τόνος ἐκατέρωθεν ἐκ τῶν
 κατὰ κληῖδα σφονδύλων περὶ ῥάχιν παρέτεινεν, ἐκ πλαγίου
 σφονδύλου, καὶ τῆσι πλευρῆσιν ἀπένεμεν. ὥσπερ αἱ φλέβες
 αὐται διὰ φρενῶν εἰς μεσεντέριόν μοι δοκέουσι τείνειν. ὅθεν
 δὲ αὐται ἐξέλιπον, αὐθις ἐνθεν φρένες ἐξεπεφύκασαν ἀπὸ
 τοῦ ξυνεχές ἐόντες, κατὰ μέσον κάτωθεν ἀρτηρίας. τὸ ἐπί-
 λοιπον παρὰ σφονδύλους ἀπεδίδου. ὥσπερ αἱ φλέβες μέχρι
 καταναλώθησαν πᾶν διελθόντες τὸ ἱερὸν ὀστέον. [5] τὰ
 ὀστέα τῷ σώματι στάσιν καὶ ἑρσότητα καὶ εἶδος παρέχονται.
 τὰ δὲ νεῦρα κάμπιν καὶ ξύντασιν καὶ ἔκτασιν, αἱ δὲ σάρκες
 καὶ τὸ δέρμα πάντων ξύνδεσιν καὶ ξύνταξιν. αἱ φλέβες διὰ τοῦ
 σώματος κεχυμένα πνεῦμα καὶ ῥεῦμα καὶ κίνησιν παρέχονται,

Duo autem crassi nervi ex cerebro infra magnae vertebrae
 os superiore parte gulam versus magis, ab utraque arteriae
 parte uterque progressus in se velut in unum coeunt, deinde
 vertebrae et septum transversum ibi exoriuntur ubi desi-
 nunt. Quidam tamen ambigunt et ab hac communiōne ad
 jecur et lienem ferri videntur. Alius nervus utrinque ex
 vertebrae ad claviculas secundum spinam, per obliquam
 vertebrarum partem extenditur et costis distribuitur. Atque
 ii non secus ac venae ipsae per septum transversum ad mesen-
 terium pertendere mihi videntur. Ubi vero ipsae desinunt
 rursus ab eo loco unde septum transversum exoritur, con-
 tinuitate quadam per medium infra arteriam, quod est reli-
 quum ad vertebrae quemadmodum venae emittunt, quoad
 os sacrum totum percurrentes ibi consumpti condantur. Ossa
 corpori firmitatem, rectitudinem ac formam praebent, nervi
 vero flexionem contractionem et distentionem. Carnes au-
 tem et cutis omnium colligationem ac connexionem. Ve-
 nae per corpus diffusae spiritum, fluxionem et motum exhi-

Ed. Chart. IV. [5.] Foëf. I. 277. Ed. Lind. I. (304. 305.)
 μῆς πολλὰι διαβλαστάνουσαι καὶ αὐτὴ μὲν ἢ μία ὅθεν ἤρ-
 ται καὶ ἢ τετελεύτηκεν οὐκ οἶδα. κύκλου γὰρ γεγενημένου
 ἀρχὴ οὐχ εὐρέθη. τὰς δ' ἀποφυάδας αὐτῆς, ὅθεν ἤρτηνται
 καὶ ἢ παύονται τοῦ σώματος καὶ ὡς ἢ μίη ταύτησιν ὁμολο-
 γεῖ καὶ ἐν ὁποίοις τόποις τέτακται τοῦ σώματος, ἐγὼ δη-
 λώσω. περὶ μὲν γὰρ τῆς κεφαλῆς κατὰ τὸ μέσον ἐκ πλαγίου
 περιέκται ἢ φλέψ, αὐτὴ πλατεῖα καὶ λεπτή, οὐ πολὺαίμος.
 τῷ γὰρ ἐγκεφάλῳ κατὰ τὰς ἀρμονίας ἐνεθρύζωνκε πολλὰ καὶ
 λεπτὰ φλέβια. καὶ περὶ τὴν ὅλην κεφαλὴν ἐκ τεσσάρωνται
 μέχρι τοῦ μειώπου καὶ τῶν κροτάφων. αὐτὴ δὲ ἀπίθνται
 ἐς τοῦπισθεν τῆς κεφαλῆς ἐκτὸς παρὰ τῆς ἀκάνθης τὸ δέυ-
 μα. ἐντεῦθεν δὲ καθιένται παρὰ τὴν ἔξωθεν καὶ τὴν εἴσω-
 θεν φλέβα τῶν ἐν τῆσι σφαγγῆσι. (305) πέρην δὲ τῆς ἀκοῆς
 ὑποσχισθεῖσα ἀπὸ τῆς γένους ἔξωθεν τοίνυν παχείη. ἀπὸ δὲ
 ταύτης ἐς τὴν γλώσσαν πολλὰ καὶ λεπταί. πλὴν ἢ ὑπὸ τὴν
 γλώσσαν ἢ ὑπὸ τοὺς γομφίους. αὐτὴ δὲ παχείη διὰ τῆς κλη-
 ῖδος καθήκει ὑπὸ τὴν ὀμοπλάτην. καὶ ταύτη ἀπ' αὐτῆς βε-
 βλάσθηκε φλέψ διὰ τοῦ νεύρου τοῦ ὑπὸ τὴν ἐπωμίδα τῆς

bent, ab una multas propagines emittentes. Atque haec una unde exordium sumat et ubi desinat, non satis mihi compertum est. Circulo enim facto principium non invenias. Ejus autem appendices unde pendeant et qua corporis parte desinant et quod una cum his communionem habeat et ad quae corporis loca disponantur, ego declarabo. Capiti quidem ad medium ex obliquo vena lata et tenuis, non multi sanguinis obducitur. In cerebrum enim ad futuras multae venulae et tenues radicibus infixae sunt et circum caput totum ad frontem usque et tempora dilatantur. Ipsa vero retro caput, exteriore parte, secundum spinæ cūtem recta tendit, inde autem juxta exteriorem et interiorem venam ex his quae in jugulis sunt demittitur, ultra aures vero divisa a gena extra fertur crassa. Ab hac multae et tennes ad linguam procedunt, praeter eam quae sub lingua aut sub maxillares dentes fertur, quae lata per claviculam subter scapulas pertingit, eaque parte ab ipsa pullulat vena humeralis appellata, per nervum qui summo humero sup-

Ed. Chart. IV. [5.]

Foesl. I. 277.

Ed. Lind. I. (305.)

ἐπωμιαίης ὀνομαζομένης. αὐτὴ δὲ αἰμόρρους καὶ αἱματώδης καὶ δυσίητος, ἦν ῥαγῆ ἢ σπασθῆ. τῇ μὲν γὰρ αὐτῇ νεῦρον περιέχει πλατὺ, τῇ δὲ χόνδρος. τὸ δὲ μεταξύ αὐτῶν αὐτὴ τε ξυτέχει καὶ ὑμῆν ἀφρώδης. ἀσάρκου οὖν ἐόντος τοῦ τόπου, ῥηιδίως ῥήγνυται οὐκ ἔχουσα περιφύεσθαι σάρκας. ἦν τε ὑποδράμη ἐς τὸ αἷμα τοῦτο μέρος ἐπιτυχόν εὐρυχωρίας, οὐκ ἔχει ἀπαλλαγὴν, ἀλλὰ σκληροῦται. σκληροῦνθ' ἐν δὲ νοῦσον παρέχει. αὐτὴ μὲν περαίνει ἢ πρότερον εἶπον. ἢ δὲ ὑπὸ τὴν ὤμοπλάτην ἀποβεβλάσθηκεν ὑπὸ τοῖσι μαζοῖσι πυκνῆσι καὶ λεπτήσι καὶ ἐπηλλαγμένῃσι φλεβί. καὶ διὰ τῆς ἐπωμιαίης παραλλάσσουσα τὸν χόνδρον, αὐτὴ νέρθ' ἐν ὑπονεμομένη ἐς τὸν βραχίονα τείνει, τὸν μὲν ἐν ἀριστερᾷ ἔχουσα. ἢ δὲ δεξιῇ ὀχίζεται αὐτὴ περὶ τὸν ὦμον καὶ τοῦ ἀγκῶνος τὴν ἄνω μοῖραν. τὸ δ' ἐντεῦθεν διαπέφυκε τοῦ ἀγκῶνος ἐκατέρωθεν. ἔπειτα αὐδὲς παρὰ τὸν καρπὸν τῆς χειρός. ἐντεῦθεν δὲ ἦδη ἀπορρέουσα δι' ὅλου ἀνά τὴν χεῖρα πολυπλανῶς ἐρδίζονται. ἢ δ' ἀρχαίη φλεβί, ἢ νεμομένη περὶ τὴν ἄκανθαν, διὰ δὲ τοῦ μεταφρένου τῆς σφαγῆς καὶ τοῦ βρόγχου ἐμπέφυκεν ἐς τὴν

ponitur. Haec autem sanguine fluit et redundat, ruptaque et divulsa non nisi aegre curatur. Altera siquidem ex parte nervo lato connectitur, altera vero cartilago est. Medium vero horum locum ipsa continet et pellicula sptumosa. Loco igitur vacuo existente, cum neque illi carnes adnascantur, facile frangitur. Quod si hanc in partem sanguis suffundatur, locum amplum nactus liberationem non habet, sed indurescit. Induratus vero morbum et dolorem creat. Atque haec quidem qua prius dixi permeat. Illa vero sub scapulis crebris et tenuibus, ac implicatis inter se venis, sub mammis propagines emittit et per humerariam cartilagineum declinans ipsa subter distributa ad brachium tendit, musculum ad sinistram habens. Dextra vero circa humerum scinditur et cubiti superiorem partem, inde cubitum utrinque interfecans, postea rursus ad primam manus juncturam fertur, indeque jam defluens tota per manum pererrabunde radicibus inhaeret. At vero vena principalis, quae secundum spinam sparsa, per dorsum jugula et gulam in cor in-

Ed. Chart. IV. [5. 6.] Foëf. I. 277. 278. Ed. Lind. I. (306.)
 καρδίην (306) ἀπ' ἑαυτῆς φλέβα εὐμεγέθεια πολύστομον κατὰ
 τὴν καρδίην. ἐντεῦθεν δὲ ἐς τὸ στόμα ἐσυρίγγωκεν. ἢ περ
 ἀρτηρίη διὰ τοῦ πλεύμονος || ὀνομάζεται, ὀλίγαιμός τε καὶ
 πνευματώδης. ἐν γὰρ εὐρυχωρίῃ καὶ ἀραιώσει σπλάγγνου πολ-
 λαγῆ μὲν τοῦ πλεύμονος ὀχετεύεται, χονδρώδης δὲ τοὺς ἄλ-
 λους πεποιήται. διὸ δὴ καὶ ἦν τι ἐς ταύτας κατηνέχθη τὰς
 διόδους τοῦ πλεύμονος τῶν ἀήθων, ἢ ἐν τῷ ποτῷ ἢ ἐν τῇ
 τοῦ πνεύματος τε καὶ αἵματος διόδῳ, ἅτε τῶν φλεβῶν τοι-
 ουτέων [6] ἐουσιῶν καὶ τοῦ σπλάγγνου σπογγοειδέος πολὺ τε
 ὑγρὸν δυναμένου δέξασθαι ἄνω τε πεφυκός. τῶν γὰρ εἰσι-
 ὄντων ὑγρῶν νόμος καθέστηκεν. ἔτι τε τὸ αἷμα διὰ τῶν φλε-
 βῶν τούτων οὐ πολὺ περισφύγγεται. καὶ οὐ ταχέως χωρέον
 οὐκ ἐξάγει τὰ ἐμπίπτοντα. οὐχ ὑπεξαγομένων δὲ αὐτῶν, ἀλλ'
 ἐμμενόντων γίνεται πῶρος. οὗτος δὲ ἀπολλύεται τὸ πλησιά-
 ζον τῆς τροφῆς ταύτης ἐδύσεως τῆς προσαγωγῆς τοῦ λάρυγ-
 γος καὶ πρὸς τὰ ἔξω. ἐγκαταλαμβανομένων δὲ τῶν διόδων
 ὑπὸ τοῦ πῶρου ταχύπνοιά τε καὶ δύσπνοια ἴσχει. τῶν δὲ μὴ

feritur, ex sese venam insignis magnitudinis et multa oscula
 habentem circa cor emittit, inde vero ad os procedens fi-
 stulam fecit, quae arteria per pulmonem permeans nomina-
 tur, paucum quidem sanguinem, sed multum spiritum con-
 tinens. Nam propter visceris amplitudinem et raritatem
 multis quidem locis per pulmonem rivos deducit, caetera
 vero cartilaginea facta est. Quare si quid sane vel in potu,
 vel in spiritus ac sanguinis transitu, non consuetum ad has
 pulmonis vias delatum fuerit, nimirum cum venae ejusmodi
 existant et viscus ad instar spongiae, multum humorem ca-
 pere possit supraque ut lit a natura comparatum habeat:
 cumque haec lex sit humoribus ingredientibus constituta,
 praetereaque non multus sanguis per has venas constringa-
 tur, neque cito procedens ea quae illabuntur educat, his
 non subductis, sed intus remanentibus, collofa concretio et
 durities enascitur, πῶρος Graecis dicitur. Sic autem deperit
 quicquid alimento vicinum est, cum summi arteriae capitis
 aditus etiam ad externas partes talis existat. Atque inter-
 ceptis a callosa duritie transitibus, velox et difficilis spiratio

Ed. Chart. IV. [6.] Foef. I. 278. Ed. Lind. I. (306. 307.)
 δυναμένων τὴν φύσιν ἐξεῖναι τῆδε οὐκ εὐπόρως ἐχόντων κα-
 τασπᾶν, ἐκ δὴ τοιουτέων αἱ τοιαῦται νοῦσοι γίνονται ὡς
 ἄσθματα καὶ ξηραὶ φθινώδες. ἦν δὲ ἐν αὐτοῖσι ξυριστάμετον
 πλέον τὸ ὑγρὸν κρατήση, ὥστε μὴ δύνασθαι παχυνθὲν πα-
 γῆναι, καὶ σαπρὸν τὸν πλεύμονα ποιέει καὶ τὰ πλησιάζοντα
 καὶ γίνονται ἔμπυοί (307) τε καὶ φθινώδες. γίνεται δὲ τὰ
 νοσήματα ταῦτα καὶ δι' ἄλλας αἰτίας. ἐντεῦθεν τε ἡ ψλῆψ
 αὕτη κατέχει τὸν πλεύμονα. καὶ διὰ τῶν λοβῶν τῶν δύο τῶν
 μεγάλων τῶν ἔσω τετραμμένων ὑπὸ τὰς φρένας ἐπιτέταται
 τῇ ἀκάνθῃ λευκῇ καὶ νευρώδῃ, διαπέμπουσα φλέβια διὰ
 τοῦ ἄλλου σώματος πεπυκνωμένου. ἔντονα δὲ διὰ τε τῶν
 σφονδύλων πυκνοῖσι φλεβίωσιν ἐς τὸν ἑσπέραιον μυελὸν ἐγ-
 κισσεύεται. καὶ αἱ μὲν ἄλλαι φλέβες ἐν τῷ σώματι τεταγμέ-
 ναι ἐκ πάντων τῶν μερῶν συντείνουσαι ἐς τὴν ἀκάνθην τὸ
 λεπτότατον καὶ εἰλικρινέστατον ἐκάστη ξυνάγουσα, ἐνταῦθ'
 ἐξερεύγεται. αὕτη δὲ ἡ ἐπιτεταμένη διὰ τῶν καθειμένων πλε-
 κτατέων ἐς ταῦτό ξυνάγειν. ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἐς τοὺς νεφροὺς
 ἀπεθροῖζονται παρὰ τὴν νόθον πλευρὴν λεπτιῆσι καὶ ἰνώδεσι

corripit, cum hi spiritum neque per hanc viam emittere,
 neque facile attrahere queant. Ex quibus sane hi morbi
 oriuntur, quales sunt crebrae et densae spirationes, ἄσθματα
 vocant, et tabes siccae. Quod si collecta in his humoris
 copia superet, ita ut crassior redditus cogi nequeat et putri-
 dum pulmonem vicinasque partes reddit, evaduntque sup-
 purati et tabidi. Hujusmodi autem morbi ex aliis etiam
 causis oriuntur. Inde autem vena haec pulmonem occupat
 et per duas magnas fibras ad interiora converfas, sub septo
 transverso ad spinam extenditur, alba et nervosa in reli-
 quum condensatum corpus venulas emittens, indeque per
 vertebrae crebris venulis in spinalem medullam hederiae in
 modum convoluta inferitur. Atque aliae quidem venae in
 corpus distributae ex omnibus partibus ad spinam contem-
 dunt, quarum unaquaeque quod tenuissimum est et purissi-
 mum colligens, hac effundit. Ipsa vero quae super exten-
 ditur per demissos cirrhus in idem adducit, indeque in renes
 tenuibus ac fibrosis venis juxta spuriam costam radicibus

Ed. Chart. IV. [6.] Foël. I. 278. Ed. Lind. I. (307. 308.)
 φλεψί, καὶ τὸ ἐντεῦθεν συντείνουσα συμπεπύκνωται. ἔπειτα
 καὶ νενεύρωται πρὸς τὸν ἀρχόν, πύσασά τε τοὺς ξυγαγωγέας
 ἐμπέφυκεν αὐτῷ. τὴν τε κύστιν καὶ τοὺς ὄρχιας καὶ τοὺς πα-
 ραστάτας ἐδύξωκε, πολυπλόκοισι λεπτήσι τε καὶ στερεῇσι καὶ
 ἰνώδεσι φλεψίν. ἐντεῦθεν αὐτῆς τὸ παχύτατον καὶ ἰθύτατον
 ἀνάπαλιν τραπέν, προσκεκαύληκεν ὅπερ ἔστιν αἰδοῖον. ἐν
 δὲ τῇ ἀνακάμψει ἐνήρται ἐς αὐτὰ ταῦτα. καὶ διὰ τοῦ κτενὸς
 ἄνω ὑπὸ τὸ δέριμα τῆς γαστροῦ καὶ τῆς φλεβὸς αὐτῆς ὠρ-
 μήκασι πρὸς τὰς κάτω φερούσας, αἱ ἐς ἀλλήλας ἐποχτεύον-
 ται. διαπεφύκασι δὲ καὶ διὰ τοῦ αἰδοίου φλέβες παχεῖαι καὶ
 λεπταὶ καὶ πυκναὶ καὶ κάμπυλαι. τῆσι δὲ θηλείησιν αὐτὴ
 συντείνει ἐς τὰς μήτρας, ἐς τὴν κύστιν καὶ ἐς τὴν οὐρήθρην.
 ἐντεῦθεν (308) δὲ ἰθυπόρηκε, καὶ τῆσι γυναιξὶ μὲν περὶ τὰς
 μήτρας ἤρηται, τοῖσι δὲ ἄρῶσι περὶ τοὺς ὄρχιας ἐσπείρωται.
 διὰ ταύτην τὴν φύσιν αὐτὴ ἢ φλεψὶ καὶ τὰ γόνιμα πλείστα
 ξύλλαμβάνει. ἀπὸ γὰρ τῶν πλείστων καὶ εἰλικρινεστάτων με-
 ρῶν τρεφομένη, ὀλίγαιμος τε οὖσα καὶ κοίλη καὶ νευρόπαχος
 καὶ πνευματώδης, ἐντεινομένη τε ὑπὸ τοῦ αἰδοίου τὰ καθή-

firmatur et hinc contendens condensatur, postea etiam ad
 podicem in nervum abit, musculosque adducentes compri-
 mens ipsi inferitur et in vesicam, testes et adflites, multi-
 plicibus intextis tenuibus et solidis ac fibrosis venis radices
 mittit. Inde crassissima et rectissima ipsius pars retroversa
 in caulem abiit, quod est pudendum. In reflexione autem
 ad eadem ipsa adaptatur et per pectinem supra, sub ventris
 et venae ipsius cute, prorumpit ad eas quae deorsum ferun-
 tur, quaeque in sese mutuo derivantur. Per pudendum
 autem enascuntur venae crassae et tenues et densae et in-
 curvae. In foeminis vero ipsa ad uteros tendit, vesicam et
 urinae meatum, indeque recta procedit et mulieribus quidem
 circa uteros suspensa est, masculis vero circa testes dissemi-
 natur. Ob eam ipsam naturam haec vena plurima vim ge-
 nitalem habentia comprehendit. A plurimis enim et maxi-
 me sinceris partibus nutrita, cum paucum sanguinem con-
 tineat, cava et nervi instar crassa, spirituque referta existat,
 sub pudendoque contenta, pertingentes ad spinam, venulae

Ed. Chart. IV. [6. 7.] Foef. I. 278. 279. Ed. Lind. I. (308.)
 μενα ἐς τὴν ἄκανθαν φλέβια βιάζεται, τὰ δὲ μὴ βιαζόμενα
 ὡσπερ σικύη ἐς ἐωῦτὰ πάντα ἐκδιδοῖ ἐς τὴν ἄνω φλέβα
 συλλείβεται δὲ καὶ ἐκ τῶν ἄλλων μελῶν σώματος ἐς ταύτην.
 τὸ δὲ πλείστον, ὡσπερ εἴρηται, ἀπὸ τοῦ μυελοῦ τοῦτο συν-
 αλίσκεται. ἢ δὲ ἡδονὴ τουτέω παραγίνεται τῆς φλε[7]βὸς ταύ-
 τῆς πληρευμένης τῆς γονῆς. εἰωθυίης οὖν τὸν ἄλλον || χρό-
 νον ὑφαίμου τε εἶναι καὶ πνευματώδους πληρευμένης τε καὶ
 θερμαινομένης, καὶ ξυρῶρόντος κάτω τοῦ σπέρματος περι-
 σφίγγει τὰ ἐν ἐωυτῇ. τὸ δὲ πνεῦμα τὸ ἐνεὸν καὶ ἡ παρούσα
 βίη καὶ ἡ θερμότης καὶ τῶν φλεβίων πανταχόθεν ἢ ξυντο-
 νίη γαργαλισμὸν ἐμποίει. ἐκείνη δὲ ἢ ἀφ' ἐωυτῆς διέβλα-
 σται, διὰ τε τοῦ μεταφρένου καὶ σφαγῆς παρὰ τὴν ἄκανθαν
 νεμομένη, πολλοῖσι φλεβίοισι τὰς πλευρὰς διαπέπλοχε. καὶ
 τοὺς σφονδύλους διὰ τῶν σαρκῶν ἐπηλλαγμένως ξυμπεπύ-
 κνωκεν, ὥστε τρόφιμός τε καὶ ἔναιμος εἶναι. αὐτὴ δὲ παρὰ
 τὸν γλουτὸν ἴεται, διὰ τοῦ μυὸς ὑπὸ τῷ μηρῷ ὑποβρυχίη-
 πρὸς δὲ τοῦ γλουτοῦ τῇ κοτυληδόνι τοῦ μηροῦ παρὰ τὴν κε-
 φαλήν ἐστειρούπηκε φλεβὴ ἢ περ ἀναπνοὴν τῷ μηρῷ παρῶ-

vi adducit. Quae vero non sunt vi adducta, tanquam cucurbitula in se ipsas trahens, omnia in superiorem venam emittit. De caeteris autem corporis partibus in hanc confluit, ejus vero pars multo maxima de medulla, velut dictum est, coacervatur. Ad id vero voluptas accedit, quod vena ista geniturae sit plena. Cum ergo per reliquum tempus aliquo sanguine et spiritu abundare soleat, ea plena et calefacta deorsumque confluyente semine, quae in se habet constringit. Spiritus autem quae inest, praefensque vis et caliditas venularumque continens undique contentio, titillationem intus facit. Illa vero quae ex se propaginem deduxit et per dorsum et jugulum secundum spinam distribuitur, venulis multis costas involvit et vertebrae per carnes alternatim obducit, ita ut bene nutrita et semine referta sit. Ipsa autem juxta nates progreditur, per musculum sub femore alte demersa, ad nates vero in coxae acetabulo juxta caput in venam perforatur, quae femori respirationem praebet et

Ed. Chart. IV. [7.] Foëf. I. 279. Ed. Lind. I. (308. 309.)
 χει, ἐκ πέρα τοῦ μηροῦ παρά τὴν πρὸς τὸ γόνυ καμπήν.
 (309) ἐτέρην δὲ παρά τὸν βουβῶνα καθῆκε πυκινόρριζον
 καὶ δυστράπητον. ἣ δὲ διὰ τοῦ μυὸς τείνουσα περὶ τὸ
 γόνυ ἐσπείρωται καὶ διὰ τοῦ ὀστέου τοῦ κνημιαίου ἄκρου
 σσενρίγγωκε φλέβα, ἣ τρέφει τὸν μυελὸν καὶ ἐξοχετεύεται
 διὰ τοῦ νεοτάτου τοῦ κνημιαίου, παρά τὴν ἔνδεσιν τοῦ πο-
 δός. αὐτὴ δὲ διὰ τῆς ἐπιγονίδος ἐς τὸ ἐντὸς διὰ τῆς κνή-
 μης τοῦ μυὸς βρυχίη τέταται. καὶ ἐμπέπλεχε διὰ τοῦ σφυ-
 ροῦ. ἐντὸς παχίη καὶ ἔναιμος. καὶ ἐνταῦθα περὶ τὸ σφυρὸν
 καὶ τὸν τένοντα δυσκρίτους φλέβας μεμύρηκεν, αὐτὴ δὲ ὑπο-
 δεδράμηκε κάτωθεν τοῦ ποδός ὑπὸ τὸν ταρσόν. καὶ ἐνταῦθα
 διαπλέξασα καὶ ἐς τὸν μέγαν δάκτυλον ἐνερείσασα, διπλὴν
 ἔναιμον φλέβα ἄνωθεν ὑπὸ τὸ δέρμα ἐκ τοῦ ταρσοῦ ἀνακέ-
 κμπται καὶ πέφανται παχυνθεῖσα παρά τὸ ἐκτὸς τοῦ σφυ-
 ροῦ καὶ νέμεται ἄνω παρά τοῦ ἀντικνημίου τὴν ἀντιβεβλη-
 μένην κερκίδα. παρά δὲ τὴν γαστροκνημίην ὄσον σφενδόνην
 πεποιήται. τὸ δ' ἐντεῦθεν τέταται παρά τοῦ γούνατος τὸ ἐν-
 τὸς. ἐπιβέβληκε δὲ καὶ τῇ ἐπιγονατίδι φλέβας. καὶ κατὰ τὸ

ultra femur, flexuram versus, quae est ad genu fertur. Al-
 teram vero ad inguina demittit crebris radicibus et quae
 non facile convertitur. Quae autem per musculum tendit,
 circum genu dispergitur et per ossis tibiae summam partem
 venam in fistulam excavat, quae medullam nutrit et per
 infernam tibiam juxta pedis connexionem deducitur. Ipsa
 vero per genu patellam, interiore parte per tibiae muscu-
 lum profunde extenditur et implicatur per malleolum, intus
 crassa et sanguine referta, hicque circum malleolum et ten-
 dinem aegre discretas venas convolvit. Ipsa vero ad infe-
 riorem pedem sub primam plantam decurrit, hicque impli-
 cata et ad magnum digitum innixa, duplicem venam san-
 guine refertam, superiore parte sub cute ex prima planta
 reflectit et ad malleolum externum crassa apparet, supraque
 distribuitur juxta oppositum anteriori tibiae radium. At
 juxta posteriorem tibiae partem carnosam fundam facit,
 quodque hinc est reliquum juxta internam genu partem ex-
 tensum est. Immittit etiam et in patellae genu venas et ad

Ed. Chart. IV. [7. 8.] Foëf. I. 279. Ed. Lind. I. (309. 310.)
 ἐντὸς τῆς ἐπίγονατίδος; ἐπίκοιλον ἐμπέπλεχε φλέβα. ἢν τις
 εἰ πονήσῃ, τάχιστα ξυνάγει χελώδεα ἰχῶρα. διώρηθηκε δὲ αὐτῇ
 κατὰ τὸ ἐντὸς καὶ κοῖλον τοῦ γούνατος. ἀποκεκάρπωκε δὲ
 καὶ εἰς τὰς ἰγνύας πολυπλόκους φλέβας, αἷ ἐντεῦθεν παρα-
 τείνουσαι κατὰ τὰ ὑποκάτω νεῦρα τοῦ μηροῦ καὶ κατερῆ-
 ζονται ἐς τοὺς ὄρχιας καὶ ἐς τὸν ἀρχόν. καὶ περὶ τὸ ἱερὸν
 δὲ ὀστέον. λελεπτυσμένα ἐνωμένα περιτέτανται. ἢ δὲ ἀφιγ-
 μένη παρὰ τοῦ γούνατος τὸ ἐντὸς (310) ἄνω, παρὰ τοῦ μη-
 ροῦ τὸ ἐντὸς ἀνιοῦται ἐς τὸν βουβῶνα. καὶ διὰ τοῦ ἰσχίου
 πέρην πρὸς τὴν ἄκανθαν καὶ τὴν ψύαν ἐκτὸς ἔχουσα. πα-
 χῆα καὶ πλατεῖα καὶ ἔναιμος ἄνω ὄρεται πρὸς τὸ ἥπαρ.
 καὶ διακρέην ἐκφύσασα ἔναιμον, κατέχει ἐξ τὸν νεφρὸν τὸν
 δεξιὸν λοβὸν τὸν ἥπατιαῖον. αὐτῇ δὲ ὑποκάτω τὰ τοῦ ἥπα-
 τος ὑπονεμησαμένη, ἀπέσχισται ἐς φλέβα παχέην. ἢ δ' ἀπο-
 κανθεῖσα ἐσπέφυκεν ἐς τὸ παχὺ τοῦ ἥπατος. καὶ τὸ μὲν
 αὐτῆς ἐπιπολάζον ἐπὶ τοῦ σπλάγγνου πέφυκεν, ἐν ᾧπερ ἢ
 χολῆ ἐστὶ τε πολύρριζος διὰ τοῦ ἥπατος πεπλεκτανωμένη. τὸ
 δὲ διὰ τῶν ἐντὸς αὐτοῦ ὀχετεύεται. [8] δύο δὲ ἐκπεπλόκιαι

interiorem patellae partem cavam, venam involvit, quam si
 quis dolore afficiat, celerrime biliosum ac serosum humorem
 colligit, ipsa vero juxta internam genu cavitatem prorumpit.
 In poplites vero multas implicatas venas, velut stiones
 producit, quae inde juxta nervos femoris inferiores ex-
 tensae etiam in testes et in podicem radices emittunt et
 circa os sacrum in unum circumtenduntur. Quae vero ad
 interiorem genu partem pervenit, sursum juxta internam
 femoris partem ad inguen tendit et per coxendicem ultra
 ad spinam et lumbum foras procedens, crassa et lata san-
 guineque referta, sursum porrigitur ad hepar et bifidam
 producens sanguine plenam, dextram hepatis fibram ad re-
 nem continet. Ipsa vero subter hepatis regionem distributa
 in crassam venam scinditur reflexaque in partem hepatis
 crassiorem inferitur, et altera quidem ipsius pars in visceris
 superficie adhaerescens, ubi fol est, multis radicibus tanquam
 cirrhis per hepar est implicata, altera vero per internam
 ejus partem velut per rivos deducta. Duae vero venae in-

Ed. Chart. IV. [8.] Foëf. I. 279. 280. Ed. Lind. I. (310. 311.)
 φλέβες μεταξὺ δύο λοβῶν τῶν πλατέων. καὶ μία μὲν διὰ τῶν
 κορυφῶν καὶ τοῦ δέρματος διαχοῦσα ἐκ τοῦ ὀμφαλοῦ ἀνῆ-
 κται· ἡ δὲ ἑτέρα πιέσασα ἐς τὴν ἄκανθαν καὶ ἐς τὸν νεφρὸν
 ἠγκυροβόληται ἐς τὴν κύστιν τε καὶ τὸ αἰδοῖον. ἐκ δὲ τοῦ
 ἰσχίου ἀρχομένη ἀνέειται ἐπὶ τὸ ἦτρον πολλὰς ἀπεπλάτησε
 φλέβας. καὶ τὰς τε πλευρὰς καὶ τοὺς σπονδύλους ἐνεκρίκασε
 πρὸς τὴν ἄκανθαν καὶ τὰς τε παραφυάδας ἐνεφλεβοτόμησε
 καὶ τὰ ἔντερα καὶ τὴν νηδὺν ἐνειλίξατο. καὶ αἱ μὲν ἀπὸ τοῦ
 ἦτρου ἐς τε τοὺς μαζοὺς || καὶ ὑπὲρ ἀνθρεῶνα καὶ τὰς ἀκρω-
 μίας ἐπορξάμεναι κατεπλάκησαν· ἡ δ' ἀφιγμένη παρὰ τὸ
 παχὺ τοῦ ἥπατος καὶ ἀποσυριγγώσασα τὴν χολὴν ἄνω, ὑπὸ
 τὴν ἄκανθαν νέμεται διὰ τῶν φρενῶν ὁδὸν ποιησαμένη. ἡ
 δὲ ἐκ τῶν ἀριστερῶν φλέψ τὰ μὲν ἄλλα τὴν αὐτὴν φύσιν
 ἐξορίζεται τῇ ἐν τοῖσι (311) δεξιόισιν, ἐκ τῶν ἀριστερῶν ἐς
 τὸ ἥπαρ ἀνιούσα οὐκ ἐκβάλλει, ἀλλ' ἐς τὸν σπλῆνα ἐμπέ-
 φυκε κατὰ τὴν κεφαλὴν τὴν ἐν τῷ πάχει αὐτέου. ἐντεῦθεν
 δὲ κατεδύσατο ἐς τὸ ἐντὸς καὶ ἠραχνίωκε τοῦ σπληνὸς ἐναί-
 μοισι φλεβίοισιν. ὁ δὲ ὅλος ἐκ τοῦ ἐπιπλόου αἰωρεῖται τοῖσιν

ter duas latas fibras se explicant et una quidem per vertices
 et cutem penetrans, ex umbilico emergit. Altera vero suo
 appressu spinam et renem attingens, in vesicam pudendum-
 que ancorae in modum insita est. De coxendice autem sur-
 sum procedens, ad imum ventrem multas errabundas venas
 deduxit, costasque et vertebrae ad spinam annulorum modo
 connexuit et propagines in multas venas transmisit, intesti-
 naeque ac ventrem inferiorem involvit. Et hae quidem ex
 imo ventre ad mammas et supra mentum ac summos hume-
 ros exporrectae connexae sunt. Quae vero juxta hepatis
 crassitudinem pervenit, supra ubi fel in fistulam excavavit,
 sub spinam distribuitur, via per septum transversum facta.
 At vero vena quae ex sinistris tendit, caetera quidem juxta
 eandem naturam non secus ac ea quae de dextris prodit,
 radicibus firmatur. Ex sinistris tamen ascendens, in hepar
 propagines non emittit, sed in lienem inferitur ad caput
 quod in ipsius parte crassa existit. Inde intro subit et lie-
 nem sanguinolentis venulis tanquam araneae telis intexuit.

Ed. Chart. IV. [8.] Foef. I. 280. Ed. Lind. I. (511.)
 ἐξ ἐωυτέου φλεβίοισιν ἐναματώσασα αὐτό. αἱ δὲ ἀπὸ τῆς
 κεφαλῆς τοῦ σπληνός πρὸς τὴν ἄκανθαν ἐγχεώπουσαι διὰ
 τῶν φρενῶν διωρημάσιν. ἐντεῦθεν δὲ κάτω καὶ ἡ δεξιὴ καὶ
 ἡ ἀριστερὴ ὑπὸ τὸν πνεύμονα ἐλήλαται. αἱ δὲ ἐναίμονες
 ἐοῦσαι ὑπ' αὐτὸν καὶ ἐξοχετεύονται ἐς αὐτόν. ὀλίγοιμοι δὲ
 καὶ λεπταὶ αἱ ἀπὸ πνεύμονος ἔσωθεν γεγόμεναι τῇ φύσει
 ἀραιοῦ ἐόντος ἐς τὴν καρδίην, ἅτε ὑπ' αὐτοῦ ἐξαθελγόμεναι
 ἐγκεχαλίνωνται περὶ τὰ ὠτα αὐτέης. καὶ ἐς τὰ κοίλα τὰ ἐν-
 τὸς διεδρῦνῆκασιν. ἐμβάλλουσι δὲ καὶ αἱ πρότεραι καὶ αὐταὶ
 ἐς αὐτήν. ἐν γὰρ στενοχωρίῃ τῆς διόδου ἐνίδρυνται ὡς ἐκ παν-
 τὸς τοῦ σώματος τὰς ἰνίας ἔχουσα. διὸ καὶ παντὸς τοῦ σώ-
 ματος περὶ τὸν θώρηκα μάλιστα ἐστὶν ἡ αἰσθησις. καὶ τῶν
 χρωμάτων αἱ μεταβολαὶ γίνονται, ταύτης ἀποσφιγγούσης τὰς
 φλέβας καὶ χαλώσης. χαλώσης μὲν οὖν ἐρυθρὰ τὰ χρώματα
 γίνονται καὶ εὐχροα καὶ διαφανέα, συναγοίσης δὲ χλωρὰ καὶ
 πελιδνά. τὰ τοιαῦτα δὲ παραλλάσσει ἐκ τῶν παρεόντων
 ἐκάστης χρωμάτων.

Totus autem ex omento elevatur, ipsum venulis de se fan-
 guine explens. At quae de lienis capite ad spinam impin-
 gunt, per septum transversum procedunt. Inde vero infe-
 riorem in partem tum dextra, tum sinistra sub pulmonem
 ducta est. Quae autem sanguine refertae sunt, sub ipsum
 et in ipsum velut rivi deducuntur. Pauci vero sanguinis
 et tenues a pulmone intrinsecus exortae, cum rarus natura
 existat, in cor, nimirum ab ipso emulctae, circa ejus auri-
 culas velut fraeni injiciuntur et in cavitates internas deflu-
 unt. Quin et hae priores in ipsum propagines immittunt.
 In angustia enim transitus intus collocatum est, velut ex
 omni corpore fibras habens. Quam ob rem ex omni corpore
 potissimum circa thoracem sensus inest, colorumque muta-
 tiones contingunt, hoc venas constringente et laxante. La-
 xante igitur colores rubicundi fiunt, bene colorati et pellu-
 cidi, constringente vero ex virore pallidi et lividi. Qui
 certe evariant prout praesentes cuique adsunt colores.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΑΕΡΩΝ ΤΛΑ-
ΤΩΝ ΤΟΠΩΝ.

[187] (327) Ἰητρικὴν ὅστις βούλεται ὀρθῶς ζητεῖν τάδε
 χρῆ ποιεῖν· πρῶτον μὲν ἐνθυμέσθαι τὰς ὥρας τοῦ ἔτους,
 ὅ τι δύναται ἀπεργάζεσθαι ἐκάστη. οὐ γὰρ εἰκόασιν οὐδὲν,
 ἀλλὰ πολὺ διαφέρουσιν αὐταὶ τε ἐσωτῶν καὶ ἐν τῆσι μετα-
 βολῆσιν. [188] ἔπειτα δὲ τὰ πνεύματα τὰ θερμὰ τε καὶ τὰ
 ψυχρά. μάλιστα μὲν τὰ κοινὰ πᾶσιν ἀνθρώποισιν, ἔπειτα δὲ
 καὶ ἐν ἐκάστη γῶρῃ ἐπιχώρια ἔοντα. (328) δεῖ δὲ καὶ τῶν
 ὑδάτων ἐνθυμέσθαι τὰς δυνάμεις. ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ στόματι
 διαφέρουσι καὶ ἐν τῷ σταθμῷ, οὕτω καὶ ἡ δύναμις διαφέ-
 ρει πολὺ ἐκάστου. ὥστε ἐς πόλιν ἐπειδὴν ἀφίκηται τις ἢ
 ἀπειρός ἐστι, διαφροντίσαι χρῆ τὴν θέσιν αὐτέης, ὅπως κέε-
 ται καὶ πρὸς τὰ πνεύματα καὶ πρὸς τὰς ἀνατολάς τοῦ ἡλί-
 ου. οὐ γὰρ τῷτοῦ δύναται ἥτις πρὸς βορρῆν κέεται καὶ ἥτις
 πρὸς νότον, οὐδ' ἥτις πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα, οὐδ' ἥτις πρὸς
 δύνοντα. ταῦτα δὲ ἐνθυμέσθαι ὡς κάλλιστα. καὶ τῶν ὑδά-

HIPPOCRATIS DE AERE LOCIS ET
 AQUIS LIBER.

Qui artem medicam recta investigatione consequi volet,
 is primum quidem anni tempora in considerationem adhi-
 bere debet, quid horum quidque possit. Neque enim quic-
 quam habent simile, sed cum inter se plurimum differunt,
 tum etiam propter varias quae in eis contingunt mutationes.
 Deinde vero ventos tum calidos tum frigidus, praecipue
 quidem eos qui omnibus sunt communes, ac deinceps eos
 qui cuique regioni sunt familiares. Quin etiam aquarum
 facultates animo reputare oportet. Quemadmodum enim
 gustu et pondere, ita et facultate singulae plurimum diffe-
 runt. Quare si quis ad urbem sibi ignotam pervenerit, is
 ejus situs curam habere debet, ut cognoscat quomodo ad
 ventos aut solis exortum sit exposita. Neque enim easdem
 vires habet quae ad septentrionem et quae ad austrum sita
 est, ut neque ejus quae ad exorientem solem aut occidentem
 spectat. Et haec quidem optime animo concipienda sunt

Ed. Chart. VI. [188.] Foes. I. 280. 281. Ed. Lind. I. (328. 329.)
των πέρι ὡς ἔχουσι, καὶ πότερον ἐλώδεις χροῦνται καὶ μα-
λακοῖσιν, ἢ σκληροῖσί τε καὶ ἐκ μετεώρων καὶ ἐκ πετρωδέων,
εἴτε ἀλυκοῖσι καὶ ἀτεράμνοισιν. καὶ τὴν γῆν πότερον ψιλή τε
καὶ ἀνυδρος, ἢ δασεῖα καὶ ἔφυδρος, καὶ εἴτε ἐν κοίλῳ ἐστὶ
καὶ πνιγηρῇ, εἴτε μετέωρος καὶ ψυχρῇ. καὶ τὴν διαίταν τῶν
ἀνθρώπων, ὁκοίη ἤδονται· πότερον φιλοπόται καὶ ἀριστηταί
καὶ ἀταλαίπωροι, ἢ φιλογυμνασταί τε καὶ φιλόπονοι || καὶ
ἐδωδοὶ καὶ ἄποτοι. καὶ ἀπὸ τουτέων χρῆ ἐνθυμέσθαι ἕκα-
στα. εἰ γὰρ ταῦτα εἰδείη τις καλῶς, μάλιστα μὲν πάντα, εἰ
δὲ μὴ, τά γε πλεῖστα, οὐκ ἂν αὐτὸν λανθάνοι ἐς πόλιν ἀφι-
κνεόμενον, ἧς ἂν ἄπειρος ἦ, οὔτε νοσήματα ἐπιχώρια, οὔτε
τῶν κοινῶν ἢ φύσις ὁκοίη τίς ἐστιν. ὥστε μὴ ἀπορέεσθαι ἐν
τῇ θεραπείῃ τῶν νόσων μηδὲ δια(329)μαρτάνειν· ἃ εἰκός
ἐστὶ γίνεσθαι, ἢν μὴ τις ταῦτα πρῶτερον εἰδῶς πρόφρων τις
ἦ. περὶ ἐκάστου δὲ χρόνου προσιόντος καὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ λέ-
γοι ἂν ὁκόσα τε νοσήματα μέλλει πάγκοινα τὴν πόλιν κατα-
σχῆσειν ἢ θέρους ἢ χειμῶνος· ὁκόσα τε ἴδια ἐκάστῳ κίνδυ-

et quomodo ad aquas habeant, num palustribus et mollibus
utantur, an duris et ex sublimi ac saxosis locis scaturientibus,
sive falsis ac coctu difficilibus. Terra etiam ipsa inspicienda,
nudane sit et aquis careat, an densa et irrigua, et an cavo
loco sita sit et aestuoso, an vero sublimi et frigido. Homi-
num quoque victus ratio, quam maxime delectentur, in-
spicienda, an potui et cibus et otio dediti, an exercitationi-
bus et laboribus gaudeant, et an edaces sint et a potu sibi
temperant. Et ex his singula reputare oportet. Haec enim
praecipue quidem omnia, aut certe plurima probe qui
agnoverit, cum ad urbem sibi ignotam pervenerit, eum ne-
que morbi regioni familiares, neque communium quae sit
natura latere poterit, ut neque in eorum curatione haesitare
aut aberrare possit. Quae certe contingere solent, si quis
istorum cognitionem non ante animo perceptam habuerit.
Qui vero ista recte cognoverit, is cujusque temporis impen-
dentis et anni statum praedicere poterit et quinam morbi
tam aestate quam hieme in urbe communiter sint grassa-

Ed. Chart. VI. [188. 189.] Fœf. I. 281. Ed. Lind. I. (529.)
 τος γίνεσθαι ἐκ μεταβολῆς τῆς διαίτης. [189] εἰδὼς γὰρ
 τῶν ὥρέων τὰς μεταβολὰς καὶ τῶν ἀστρον ἐπιτολάς τε καὶ
 δίσιας, καθότι ἕκαστον τούτων γίγνεται, προειδείη ἂν τὸ
 εἶος ὁκοῖόν τι μέλλει γίνεσθαι. οὕτως ἂν τις ἐρευνώμετος
 καὶ προγινώσκων τοὺς καιροὺς, μάλιστα ἂν εἰδείη περὶ ἐκά-
 στου καὶ τὰ πλεῖστα τυγχάνει τῆς ὑγείης καὶ κατ' ὀρθὸν
 φέροιο οὐκ ἐλάχιστα ἐν τῇ τέχνῃ. εἰ δὲ δοκίει τις ταῦτα
 μετεωρόλογα εἶναι, εἰ μετασταίη τῆς γνώμης, μάθοι ἂν ὅτι
 οὐκ ἐλάχιστον μέρος συμβάλλεται ἀστρονομίῃ ἐς ἡτηρικὴν,
 ἀλλὰ πάνυ πλεῖστον. ἅμα γὰρ τῆσιν ὥρησι καὶ αἱ κοιλίαι
 μεταβάλλουσιν τοῖσιν ἀνθρώποισιν. ὅπως δὲ γρη' ἕκαστα τῶν
 προειρημένων σκοπεῖν καὶ βασανίζειν, ἐγὼ φράσω σαφῶς. ἢ
 τις μὲν πόλις πρὸς τὰ πνεύματα κεῖται τὰ θερμά' ταῦτα δ'
 ἔσται μεταξὺ τῆς τε χειμερινῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου καὶ τῶν
 δυσμῶν τῶν χειμερινῶν, καὶ αὐτῆ ταῦτα τὰ πνεύματά ἐστι
 ζύννομα, τῶν δὲ ἀπὸ τῶν ἀρκτων πνευμάτων σκέπη, ἐν ταύτῃ
 τῇ πόλει ἔστι τὰ τε ὕδατα πολλὰ καὶ ὕφαλα καὶ ἀνάγκη εἶ-
 ναι μὴ μετέωρα, τοῦ μὲν θέρους θερμά, τοῦ δὲ χειμῶνος

turi, tum etiam quinam cuique privatim ex victus muta-
 tione impendere debeant. Qui enim temporum mutationes
 astrorumque ortus et obitus, ut horum quaeque eveniant, te-
 nuerit, is utique futurum anni flatum praevidere poterit.
 Hac ratione investigando qui temporum occasiones praesen-
 ferit, is maxime cujusque naturam cognoverit et plerumque
 sanitas illi succedet, minimumque in arte a recta via aber-
 raverit. Quod si cui ista ad rerum sublimium speculationem
 pertinere videantur, is si sententia defluerit, facile intelli-
 get, ad artem medicam astronomiam ipsam non minimum,
 sed plurimum potius conferre, quippe cum una cum anni
 temporibus hominum ventriculi mutationem accipiant.
 Quonam autem pacto quae diximus singula consideranda et
 exploranda sint, deinceps aperiam. Civitas quae ventis ca-
 lidis est exposita, iis videlicet qui inter brumalem solem
 exorientem et occidentem perfluant, eique sunt peculiare,
 a septentrionalibus autem ventis tecta est, ea aquarum sub-
 fassarum copia abundat, quae cum e sublimi scaturiant, eas

Ed. Chart. VI. [189. 190.] Foëf. I. 281. Ed. Lind. I. (330.)
 ψυχρά. (330) καὶ ὀκόσαι μὲν τῶν πόλεων κέονται γε καλῶς
 τοῦ ἡλίου καὶ τῶν πνευμάτων, ὕδασι τε χρῶνται ἀγαθοῖσιν,
 αὐταὶ μὲν ἤσσον αἰσθάνονται τῶν τοιουτέων μεταβολέων.
 ὀκόσαι δὲ ὕδασι τε ἐλείοισι χρέονται καὶ λιμνώδεσιν, κείνται
 τε μὴ καλῶς τῶν πνευμάτων καὶ τοῦ ἡλίου, αὐταὶ δὲ μᾶλλον.
 κῆν μὲν τὸ θέρους ἀύχηρόν γένηται, θάσσον παύονται αἱ
 νοῦσοι ἢν δὲ ἔπομβρον, πολυχρόνιδι γίνονται. καὶ φαγεδαίνας
 κοινῶς ἐγγίνεσθαι ἀπὸ πάσης προφάσιος, ἢν ἔλκος ἐγγένηται.
 τοῦ δὲ χειμῶνος ψυχροῦ, τοὺς τε ἀνθρώπους τὰς κεφαλὰς
 ὑγρὰς ἔχειν καὶ φλεγματούδεας, τὰς τε κοιλίας αὐτέων πυκνὰ
 ἐκταράσσεσθαι ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ φλέγματος ἐπικαταθ-
 ῥέοντος. [190] τὰ τε εἶδεν ἐπὶ τὸ πλῆθος αὐτέων ἀτονώ-
 τερα εἶναι. ἐσθίειν δ' οὐκ ἀγαθοὺς εἶναι οὐδὲ πίνειν. ὀκό-
 σοι μὲν γὰρ κεφαλὰς ἀσθενέας ἔχουσιν, οὐκ ἂν εἴησαν ἀγα-
 θοὶ πίνειν. ἢ γὰρ κραιπάλῃ μᾶλλον πιέζει. νοσήματά τε τὰ
 δε ἐπιχώρια εἶναι. πρῶτον μὲν τὰς γυναῖκας νόσεράς καὶ
 ῥοώδεας εἶναι. ἔπειτα πολλὰς ἀτόκους ὑπὸ νόσου καὶ οὐ
 φύσει, ἐκτιρώσκεσθαι τε πυκνὰ. τοῖσι τε παιδιοῖσιν ἐπιπί-

aestate quidem calidas, hieme vero frigidas esse necesse est.
 Et urbes quidem quae soli et ventis probe sunt expositae et
 aquis probis utuntur, eae quidem hujusmodi mutationes mi-
 nus sentiunt. Quae vero aquis palustribus ac lacustribus
 utuntur, neque probe ventis ac soli sunt expositae, eae magis
 sunt obnoxiae. Ac si quidem aestas sicca fuerit, morbi ce-
 lerius desinunt, sin vero imbribus scateat, diuturni fiunt ul-
 ceraeque exedentia, phagedaenas vocant, ex quavis occa-
 sione in ulceribus suboriri est consentaneum. Hieme vero
 frigida homines capita humida et pituita redundantia ha-
 bere aequum est, et pituita ex capite defluente eorum alvos
 crebro exturbari eosque ut plurimum habitu corporis esse
 debiliore ac neque probe edere nec bibere posse. Quibus
 enim capita debilia fuerint, ii nunquam egregii potores fue-
 rint, quod eos crapula magis vexet. Morbi autem hi sunt
 patrii. Primum quidem mulieres morbis et fluxionibus sunt
 obnoxiae, deinde multae ex morbo non natura steriles cre-
 brisque abortionibus conflictantur. Pueris vero convulsio-

Ed. Chart. VI. [190. 191.] Foesl. I. 281. 282. Ed. Lind. I. (330. 331.)
 πτειν σπασμούς και ἄσθματα ἃ νομίζουσι τὸ παιδίον ποι-
 εειν και ἱερὴν νοῦσον εἶναι. τοῖσι δὲ ἀνδράσι δυσεντερίας
 και διαρροίας και ἠπιάλους και πυρετούς πολυχρονίους χει-
 μερινούς και ἐπινυκτίδας πολλές και αἰμορροΐδας ἐν τῇ ἔδρῃ.
 πλευρίτιδες δὲ και περιπνευμονίη και καῦσοι και ὀκόσα ὄξεα
 νοσήματα νομίζονται οὐκ ἐγγίνονται πολλά. οὐ γὰρ οἶόν τε
 ὀκου ἂν κοιλία ὑγραὶ ἔωσι, τὰς νοῦσους ταύτας ἰσχύειν.
 ὀφθαλμιαὶ τε ἐγγίνονται ὑγραὶ και οὐ χαλεπαὶ, ὀλιγοχρόνιοι,
 ἦν (331) μή τι κατάσχη νόσημα πάγκοινον ἐκ μεταβολῆς ||
 και ὀκότιαν τὰ πεντήκοντα ἔτεα ὑπερβάλλωσι, [191] κατάρ-
 ῥοοι ἐπιγενόμενοι ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου παραπληκτικούς ποιεοῦσι
 τοὺς ἀνθρώπους, ὀκότιαν ἐξαίρνης ἠλιαδεῶσι τὴν κεφαλὴν ἢ
 ῥιγώστωσι. ταῦτα μὲν τὰ νοσήματα αὐτέοισιν ἐπιχώρια ἔστιν.
 χωρὶς δὲ ἦν τι πάγκοινον κατάσχη νόσημα ἐκ μεταβολῆς τῶν
 ὀρέων, και τοῦτέου μετέχουσιν. ὀκόσαι δ' ἀντικέονται του-
 τέων πρὸς τὰ πνεύματα τὰ ψυχρὰ μεταξὺ τῶν δυσμῶν τῶν
 θειρινῶν τοῦ ἡλίου και τῆς ἀνατολῆς τῆς θειρινῆς, και αὐ-

nes impendent et crebri anhelitus, quos puerilem affectum
 efficere et sacrum esse existimant. Viris autem intestinorum
 difficultates et alvi profluvia, febres algidae et hibernae
 diurnae, pustulae multae nocturnae epinychtides dictae et
 sanguinis profluvia per ora venarum quae in ano sunt, hae-
 morrhoides vocantur. Morbi autem laterales pleuritides
 dictae et pulmonum inflammationes, febres ardentes et qui-
 cunque acuti morbi censentur, raro contingunt. Neque
 enim ejusmodi morbi, ubi alvi liquidae fuerint, invalescere
 possunt. Lippitudines vero humidae oboriuntur, neque
 molestae neque longae, nisi ex temporum immutatione mor-
 bus aliquis omnibus communis invadat. Ac ubi quinquage-
 simum annum excefferint, desillationes ex cerebro super-
 veniunt, quae homines aliqua corporis parte resolutos red-
 dunt, ubi caput derepente soli expositum, aut frigore cor-
 reptum fuerit. Atque ii quidem morbi his sunt patrii, prae-
 terquam quod si morbus aliquis omnino communis ex anni
 temporum mutatione occupaverit, hujus etiam participes
 existunt. At quae civitates his contrarium situm habent et

Ed. Chart. VI. [191. 192.] Foesl. I. 282. Ed. Lind. I. (331. 332.)
 τῆσι ταῦτα τὰ πνεύματα ἐπιχώρια ἔστιν, τοῦ δὲ νότου καὶ τῶν
 θερινῶν πνευμάτων σκέπη, ὧδε ἔχει περὶ τῶν πόλεων του-
 τέων. πρῶτον μὲν τὰ ὕδατα τὰ σκληρά τε καὶ ψυχρά ὡς ἐπὶ
 τὸ πλήθος γλυκαίνεται. τοὺς δὲ ἀθρώπους ἐντόνους τε καὶ
 σκελιφροὺς ἀνάγκη εἶναι, τοὺς τε πλείους τὰς κοιλίας ἀτερά-
 μνους ἔχειν καὶ σκληρὰς τὰς κάτω, τὰς δὲ ἄνω εὐρυτέρας,
 χολώδεάς τε μᾶλλον ἢ φλεγματίας εἶναι. τὰς δὲ κεφαλὰς
 ὑγερὰς ἔχουσι καὶ σκληρὰς. ῥηγματίαι τε εἰσὶν ἐπὶ τὸ πλή-
 θος. νοσεύματα δὲ αὐτέοισιν ἐπιδημεῖ τὰ πλευριτιδῆς τε
 πολλαί, αἷ τε ὀξεῖαι νομιζόμεναι νοῦσοι. ἀνάγκη δὲ ὧδε ἔχειν,
 ὀκότεν κοιλίαι σκληραὶ ἔωσιν, ἔμπνοι τε πολλοὶ γίνονται ἀπὸ
 πάσης προφάσιος. τουτέου δὲ αἴτιον ἔστι τοῦ σώματος ἡ ἔν-
 τασις καὶ ἡ σκληρότης τῆς κοιλίης. ἡ γὰρ ξηρότης ῥηγμα-
 τίας ποιεῖ εἶναι καὶ τοῦ ὕδατος ἡ ψυχρότης. ἐδαδοὺς δὲ
 ἀνάγκη τὰς τοιαύτας φύσιαι εἶναι καὶ οὐ πολυπότας. οὐ γὰρ
 οἷόν τε ἅμα πολυβόρους τε εἶναι καὶ πολυ[192]πότας.
 ὀφθαλμίας τε γί(332)γενεσθαι μὲν διαχρόνους, γίγνεσθαι δὲ
 σκληρὰς καὶ ἰσχυρὰς. καὶ εὐθέως ῥῆγνυσθαι τὰ ὄμματα. αἰ-

ventis frigidis inter ortum et occasum solis aestivum sunt
 expositae, iisque hi venti sunt patrii, ab austro autem et ae-
 stivis obtectae sunt, de his sic se res habet. Primum qui-
 dem aquae tum durae tum frigidae fere dulces evadunt.
 Homines autem robustos et exuccos esse necesse est et ple-
 rosque ventres inferiores indomitos et duros habere, supe-
 riores vero fluxiliores bileque magis quam pituita redundare.
 Capita sana et dura habent et pleraque vasa ipsis intro rum-
 puntur. Morbi autem apud eos passim vagantur, laterales
 multi et qui acuti esse censentur. Quod sic se habere ne-
 cesse est, cum alvi durae existant. Multi quoque quavis ex
 occasione pus intro colligunt. Cujus rei causa est corporis
 distensio et ventris durities. Siccitas enim et aquae frigi-
 ditas in causa sunt ut vasa intro rumpantur. Ejusmodi
 autem naturas cibis, non multis potibus obnoxias esse ne-
 cesse est. Neque enim fieri potest ut simul multum edant
 aut bibant. Lippitudines autem iis quidem per intervalla
 contingunt, ita tamen asperae ac vehementes ut confertim

Ed. Chart. VI. [192.] Foef. I. 282. Ed. Lind. I. (332.)
 μορβόσιος δὲ ἐκ τῶν ῥινέων τοῖσι νεωτέροισι τριήκοντα ἐτιῶν
 γίνεσθαι ἰσχυρὸς τοῦ θέρους. τὰ τε ἱερὰ νοσεύματα καλεῦ-
 μενα, ὀλίγα μὲν ταῦτα, ἰσχυρὰ δὲ μακροβίους δὲ τοὺς ἀν-
 θρώπους τουτέους μᾶλλον εἰκὸς εἶναι ἐτέρων. τὰ τε ἔλκεα οὐ
 φλεγματώδεα ἐγγίγεσθαι οὐδὲ ἀγριοῦσθαι. τὰ τε ἤθεα ἀγρι-
 ῶτερα ἢ ἡμερώτερα. τοῖσι μὲν ἀνδράσιν τὰ νοσήματα ἐπιχώ-
 ριά ἐστιν. καὶ χωρὶς ἤν τι πάγκοινον κατάσχη ἐκ μεταβολῆς
 τῶν ὡρέων. τῆσι δὲ γυναιξίν πρῶτον μὲν στρυφναὶ πολλαὶ
 γίνονται διὰ τὰ ὕδατα ὄντα σκληρὰ τε καὶ ἀτέραμνα καὶ
 ψυχρά. αἱ γὰρ καθάρσιες οὐκ ἐπιγίνονται τῶν ἐπιμηνίων
 ἐπιτήθειαι, ἀλλὰ ὀλίγαι καὶ πονηραί. ἔπειτα τίκτουσι χαλε-
 πῶς. ἐκτιρώσκουσί τε οὐ σφόδρα. ὁκόταν δὲ τέκωσιν τὰ
 παιδιά ἀδύνατοι τρέφειν εἰσὶ, τὸ γὰρ γάλα ἀποσβέννυται ἀπὸ
 τῶν ὑδάτων τῆς σκληρότητος καὶ ἀτέραμνῆς. φθισίεις τε γί-
 νονται συγγαί ἀπὸ τῶν τοκετῶν. ὑπὸ γὰρ βίης ῥήγματα
 ἰσχοῦσιν καὶ σπάσματα. τοῖς δὲ παιδίοισιν ὕδρωπες ἐγγίνον-
 ται ἐν τοῖσιν ὄρχεσιν, ἕως μικρὰ ἢ. ἔπειτα προϊούσης τῆς
 ἡλικίης ἀφανίζονται. ἡβῶσί τε ὀψὲ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει. περὶ

oculi rumpantur. Aestate vero iis qui nondum trigessimum
 annum attigerunt vehementes fiunt sanguinis e naribus
 eruptiones. Morbi enim qui sacri appellantur, pauci ii
 quidem, sed vehementes. Hos longioris esse vitae quam
 caeteros aequum est, iisque ulcera citra inflammationem
 suboriri, neque admodum exasperari moresque, agrestes po-
 tius esse quam mansuetos. Ac viris quidem hi morbi sunt
 familiares, praeterquam si quis omnes communiter ex tem-
 porum anni mutatione invadat. Quod autem ad mulieres at-
 tinet, multae ob aquas duras, coctu difficiles et frigidas du-
 rae sunt. Neque enim commodae contingunt purgationes
 menstruae, sed paucae et pravae. Deinde non nisi aegre
 pariunt neque admodum abortionibus tentantur. Cum vero
 pepererunt, pueros enutrire non possunt. Lac siquidem aqua-
 rum durezza et cruditate extinguatur. Tabes etiam fre-
 quentes a partu contingunt. Prae violentia enim ruptis ac
 vulsionibusprehenduntur. Pueris vero dum parvi sunt,
 testium tumores aquosi suboriuntur, qui procedente aetate

Ed. Chart. VI. [192, 195.] Foesl. I. 282, 283. Ed. Lind. I. (332, 333.)
 μὲν οὖν τῶν θερμοῶν πνευμάτων καὶ τῶν ψυχρῶν καὶ τῶν
 πόλεων τούτων ὧδε ἔχει ὡς προείρηται. ὁκόσαι δὲ κέονται
 πρὸς τὰ πνεύματα μεταξὺ τῶν θερινῶν ἀνατολέων τοῦ ἡλίου
 καὶ τῶν χειμερινῶν καὶ ὁκόσαι τὸ ἐναντίον τούτων, ὧδε
 ἔχει περὶ αὐτῶν. ὁκόσαι μὲν πρὸς (333) τὰς ἀνατολάς τοῦ
 ἡλίου κέονται, ταύτας εἰκὸς εἶναι ὑγιεινοτέρας τῶν πρὸς τὰς
 ἄρκτους ἐστραμμένων καὶ τῶν πρὸς τὰ θερμὰ, ἣν καὶ σιά-
 διον τὸ μεταξὺ ἦ. πρότερον μὲν γὰρ μειριώτερον ἔχει τὸ
 θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν. ἔπειτα τὰ ὕδατα ὁκόσα πρὸς τὰς
 τοῦ ἡλίου ἀνατολάς ἐστίν, ταῦτα λαμπρὰ τε εἶναι ἀνάγκη
 καὶ εὐώδη καὶ μαλακὰ καὶ ἑρατεινὰ ἐγγίνεσθαι ἐν ταύτῃ
 τῇ πόλει. ὁ γὰρ ἥλιος κωλύει ἀνίσχων καὶ καταλάμπων. τὸ
 γὰρ ἑωθινὸν ἐκάστοτε αὐτὸς ὁ ἥηρ ἐπιχεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ.
 || τὰ τε εἶδεα τῶν ἀνθρώπων εὐχροά τε καὶ ἀνθηρὰ ἐστὶ
 μᾶλλον, ἣν μὴ τις νοῦσος ἄλλη κωλύη. λαμπρόφωνοί τε οἱ
 ἄνθρωποι, ὀργὴν τε καὶ ξύνεσιν βελτίους εἰσὶν τῶν πρὸς
 [193] βορέην, εἶπερ καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἐμφυόμενα ἀμείνω ἐστίν.
 ἔοικέ τε μάλιστα ἢ οὕτω καιμένη πόλις ἦρι κατὰ τὴν με-

disparent seroque hac in civitate pubescunt. Ac de ventis
 quidem calidis et frigidis et iis expositis urbibus, quemad-
 modum ante dictum est, ita se res habet. At vero civita-
 tes quae ad ventos inter aestivum solis ortum et hibernum
 sunt expositae et quae iis contrario modo se habent, de his
 sic se res habet. Quae quidem soli orienti sunt expositae, eas
 salubriores esse par est his quae ad septentriones et ventos
 calidos obversae sunt, etsi stadium unum intersit. Primum
 liquidem calor et frigus temperate se habent, deinde
 aquas quae solis ortum spectant omnes limpidas esse et
 odoratas ac molles et amoenas in hac civitate suboriri ne-
 cesse est. Sol namque emergens et perlustrans eas reprimit.
 Diluculum enim ipse aer ut plurimum semper affundit.
 Hominum habitus coloratiores et vividiores sunt, nisi alius
 quis morbus prohibeat. Homines clara voce sunt praediti,
 et ad iram ac prudentiam melius sunt comparati quam sep-
 tentrionales, liquidem et reliqua illic nascentia praestant-
 tiora sunt. Ac fere sic sita civitas, quoad calidi et frigidi

Ed. Chart. VI. [193.] Foëf. I. 283. Ed. Lind. I. (333. 334.)
 τριότιητα τοῦ θερμοῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ, τὰ τε νοσεύματα ἐλάσσω
 μὲν γίνεται καὶ ἀσθενέστερα, εἴοικε δὲ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσιν
 γενομένοις νοσεύμασιν, ταῖς πρὸς τὰ θερμὰ τὰ πνεύματα
 ἐστραμμένῃσιν. αἱ τε γυναῖκες αὐτόθι ἐναρικύμονες εἰσὶ σφό-
 δρα καὶ τίκτουσι ῥηϊδίως. περὶ μὲν τουτέων ὧδε ἔχει. ὁκό-
 σαι δὲ πρὸς τὰς δύσιας κεῖνται καὶ αὐτέσιν ἔστι σκέπη τῶν
 πνευμάτων τῶν ἀπὸ τῆς ἡοῦς πνεόντων, τὰ τε θερμὰ πνεύ-
 ματα παραρῆει καὶ τὰ ψυχρὰ ἀπὸ τῶν ἄρκτων, ἀνάγκη ταύ-
 τας τὰς πόλιας θέσθαι κέεσθαι νοσερωτάτην. πρῶτον μὲν γὰρ
 τὰ ὕδατα οὐ λαμπρὰ, αἴτιον δὲ ὅτι ὁ ἥηρ τὸ ἔωθινὸν κατέ-
 χει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺν, ὅστις τῷ ὕδατι ἐγκαταμιγνύμενος τὸ
 λαμπρὸν ἀφανίζει. ὁ γὰρ ἥλιος πρὶν ἄνω ἀρθῆναι οὐκ ἐπι-
 λάμπει. τοῦ δὲ θέρος ἔωθεν μὲν (334) αὔραι ψυχραὶ πνεύ-
 ονσι, καὶ δρόσοι πίπτουσιν, τὸ δὲ λοιπὸν ἥλιος ἐγκαταδύων.
 ὥστε μάλιστα διέπει τοὺς ἀνθρώπους, διὸ καὶ ἀχρούς τε
 εἰκὸς εἶναι καὶ ἀρρώστους, τῶν τε νοσευμάτων πάντων με-
 τέχειν μέρος τῶν προειρημένων οὐδὲν αὐτέοις ἀποκίριται.
 βαρυφώνους τε εἰκὸς εἶναι καὶ βραγγώδεας διὰ τὸν ἥερα ὅτι

temperationem veri similis est, tum etiam morbi quidem
 pauciores et debiliores gignuntur, eorumque morborum sunt
 similes, qui in civitatibus quae ad calidos ventos spectant
 oriuntur. Et mulieres illic valde foecundae evadunt facile-
 que pariunt. Ac de his hoc quidem habet modo. At vero
 quae ad occasus sunt expositae et a ventis qui ab oriente spi-
 rant obtectae, tum a calidis ventis; tum etiam frigidis a
 septentrione leviter perflantur, harum urbium situm maxi-
 me morbo esse obnoxium necesse est. Primum siquidem
 aquae minime sunt limpidae. Cujus rei causa est, quod aër
 plurimum matutinum tempus occupat, qui aquae admixtus
 illius splendorem obscurat. Neque enim nisi in altum evector
 sol splendescit. Per aestatem vero mane quidem atrae
 frigidae spirant et ros decidit, de reliquo vero ad ipsas
 sol se demittens quam maxime homines percoquit. Quare
 et decolores eos esse par est et infirmos, praedictisque om-
 nibus morbis participare, cum nulla ex parte ab eis sepa-
 rentur. Gravam et raucam vocem eos habere est

Ed. Chart. VI. [193. 194.] Foef. I. 283. Ed. Lind. I. (554.)
 ἀκάθαρτος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αὐτόθι γίνεταί καὶ νοσώδης.
 οὔτε γὰρ ὑπὸ τῶν βορείων ἐκκρίνεται σφόδρα. οὐ γὰρ προσ-
 ἔχουσι τὰ πνεύματα. ἅ τε προσέχουσιν αὐτέοισιν καὶ προσ-
 κεῖνται ὑδατεινότητά ἐστιν. ἐπεὶ τὰ ἐπὶ τῆς ἐσπέρης πνεύ-
 ματα ἔοικεν εἶτε μετοπώρῳ μάλιστα ἢ θείσις ἢ τοιαύτη τῆς
 πόλιος κατὰ τὰς τε ἡμέρας μεταβολὰς, ὅτι πολὺ τὸ μέσον
 γίνεταί τοῦ τε ἐωθινοῦ καὶ τοῦ πρὸς τὴν δειλὴν. περὶ μὲν
 πνευμάτων ἅ τε ἐστὶν ἐπιτήδεια καὶ ἀνεπιτήδεια ὧδε ἔχει.
 [194] περὶ δὲ τῶν λοιπῶν ὑδάτων βούλομαι διηγήσασθαι,
 ἅ τε ἐστὶ νοσώδεα καὶ ἅ ὑγιεινότεα καὶ ὀκόσα ἀφ' ὑδατος
 κακὰ εἰκὸς γίνεσθαι καὶ ἴσα ἀγαθὰ. πλεῖστον γὰρ μέρος
 συμβάλλεται ἐς τὴν ὑγίειν. ὀκόσα μὲν οὖν ἐστὶν ἐλώδεα καὶ
 στάσιμα καὶ λιμναῖα, ταῦτα ἀνάγκη τοῦ μὲν θέρους εἶναι
 θερμὰ καὶ παχέα καὶ ὀδμὴν ἔχοντα, ἅτε οὐκ ἀπόρρητα ἔοντα,
 ἀλλὰ τοῦ τε ὀμβρίου ὑδατος ἐπιτροφεομένου αἰεὶ νέου, τοῦ τε
 ἡλίου καίοντος ἀνάγκη ἄχροά τε εἶναι καὶ πονηρὰ καὶ χολώ-
 δεα, τοῦ δὲ χειμῶνος παγετώδεά τε καὶ ψυχρὰ καὶ τεθλω-
 μένα ὑπὸ τε χύονος καὶ παγετῶν, ὥστε φλεγματοδέστατα εἶ-

consentaneum, ob aërem qui isthic ut plurimum impurus et morbosus existit. Neque enim ab aquilonibus multum perpurgatur, cum non assidue perflent; qui vero assidue perflant iisque incumbunt, aquosissimi sunt. Quandoquidem qui ab occasu spirant venti, autumno fere similes sunt; similisque est hic civitatis situs quoad diei mutationem quod multum inter matutinum et vespertinum tempus intercedit. Ac de ventis quidem convenientes sint necne, sic se res habet. Deinceps vero de aquis nobis commemorandum est, et quae morbosae et quae saluberrimae existant, et quae ab aqua tum mala tum bona provenire aequum est. Plurimum enim momenti ad sanitatem confert. Quae igitur sunt palustres et stabiles et lacustres, eas per aestatem quidem calidas, crassas et olidas esse necesse est. Cum enim non perfluant, sed semper novo imbri accedente angeantur et a sole exurantur, eas decolores esse et pravas et biliosas necesse est. Per hiemem vero glaciatas et frigiditas, et tum a nive tum a glacie returbidas, adeoque maxime pituitam gignere et

Ed. Chart. VI. [194. 195.] Foëf. I. 283. 284. Ed. Lind. I. (534. 535.)
 γαι καὶ βραγχωδέστατα. τοῖσι δὲ πίνουσι σπλήνας μὲν αἰεὶ
 μεγάλους εἶναι καὶ μεμνωμένους, καὶ τὰς γαστέρας σκληράς
 τε καὶ λεπτάς καὶ θερμὰς, τοὺς δὲ ὤμους καὶ τὰς (335)
 κληΐδας καὶ τὸ πρόσωπον καταλελεπιῆσθαι. ἐς γὰρ τὸν
 σπλήνα αἱ σάρκες ξυντήκονται διότι ἰσχυροὶ εἰσιν. ἐδωδούς τε
 εἶναι τοὺς τοιουτέους καὶ διψηρούς. τὰς τε κοιλίας ξηροτά-
 τας τε καὶ τὰς ἄνω καὶ τὰς κάτω ἔχειν, ὥστε τῶν φαρμά-
 κων ἰσχυροτέρων δεῖσθαι. τοῦτο μὲν τὸ νόσημα αὐτέοισιν
 ξύμπροφόν ἐστιν καὶ θέρεος καὶ χειμῶνος. [195] πρὸς δὲ
 τουτέοισιν οἱ ὕδρωπές τε καὶ πλεῖστοι γίνονται καὶ θανατω-
 δέστατοι. τοῦ γὰρ θέρεος δυσεντερίαι τε πολλὰ ἐμπίπτουσι
 καὶ διάρροιαὶ καὶ πυρετοὶ τε τεταρταῖοι πολυχρόνιοι. ταῦτα
 δὲ τὰ νοσεύματα μνηκυνθέντα τὰς τοιαύτας φύσις ἐς ὕδρω-
 πας καθίστησι καὶ ἀποκτείνει. ταῦτα μὲν αὐτέοισι τοῦ θέρεος
 γίγνεται. || τοῦ δὲ χειμῶνος τοῖσι νεωτέροισι μὲν περιπνευμο-
 νία τε καὶ μανιώδη νοσεύματα. τοῖσι δὲ πρεσβυτέροισι καῦ-
 σοι, διὰ τὴν τῆς κοιλίης σκληρότητα. τῆσι δὲ γυναῖξιν οἰ-
 δήματα ἐγγίνεται καὶ φλέγμα λευκὸν, καὶ ἐν γαστρὶ ἰσχυοσι

raucedinem excitare. Bibentibus autem lienes semper mag-
 nos esse et compressos, ventres vero duros et tenues ac
 calidos. Humeros vero et jugula et faciem extenuari. In
 lienem enim carnes colliquescunt, ideoque graciles sunt. Ta-
 les vero edaces et siticilosos esse necesse est, ventresque tum
 superiores tum inferiores siccissimos habere, proindeque
 medicamentis valentioribus indigere. Hic quidem morbus
 ipsis et per aestatem et per hiemem est consuetus. Ad haec
 etiam aquae inter cutem tum frequentes tum maxime le-
 thales contingunt. Multae enim intestinorum difficultates
 et alvi profluvia per aestatem incidunt et febres etiam quar-
 tanae dinternae. Hi autem morbi cum longius producantur,
 hujusmodi naturas ad aquam inter cutem deducunt et peri-
 munt. Et hi quidem morbi ipsis per aestatem contingunt.
 Per hiemem vero junioribus pulmonum inflammationes et
 insaniae, senioribus autem febres ardentes, ob ventris du-
 ritiam. Mulieribus vero tumores proveniunt et pituita alba,
 vixque concipiunt et cum difficultate foetus magnos et tn-

Ed. Chart. VI. [195. 196.] Foef. I. 284. Ed. Lind. I. (335. 336.)
 μόλις καὶ τίκτουσι χαλεπῶς. μεγάλα τε τὰ ἔμβρυα καὶ οὐ-
 δέοντα. ἔπειτα ἐν τῆσι τροφῆσι φθινώδεά τε καὶ πονηρά γί-
 γνεται. ἢ τε κάθαρσις τῆσι γυναιξίν οὐκ ἐπιγίνεται χρηστῆ
 μετὰ τὸν τόκον. τοῖσι δὲ παιδίοισιν κῆλαι ἐπιγίνονται. μά-
 λιστα μὲν τοῖσιν ἀνδράσιν κίρσοι καὶ ἔλκεα ἐν τῆσι κνήμη-
 σιν, ὥστε τὰς τοιαύτας φύσις οὐχ οἶόν τε μακροβίους εἶναι,
 ἀλλὰ προγηράσκειν τοῦ χρόνου τοῦ ἱκνευμένου. ἔτι δὲ αἱ γυ-
 ναῖκες δοκέουσιν ἔχειν ἐν γαστρὶ καὶ ὀκόταν ὁ τόκος ἢ
 ἀφανίζεται τὸ πλήρωμα τῆς γαστροῦ. τοῦτο δὲ γίνονται ὑπὸ
 ὑδέρου ὀκόταν ὑδρωπήσωσιν αἱ ὑστέραι. τὰ μὲν τοιαῦτα
 ὕδατα νομίζω μοχθηρὰ εἶναι πρὸς ἅπαν χοῆμα. (336) δεύ-
 τερα δὲ ὄσων εἶεν αἱ πηγαὶ ἐκ πετρώων. σκληρὰ γὰρ ἀνάγκη
 εἶναι, ἢ εἴ τε ὄκου θερμὰ ὕδατά-ἐστιν, ἢ σιδήρος γίνονται,
 ἢ χαλκός, ἢ ἄργυρος, ἢ χρύσος, ἢ θείον, ἢ στυπτηρία, ἢ
 ἄσφαλτον, ἢ νίτρον. ταῦτα γὰρ πάντα ὑπὸ βίης γίνονται τοῦ
 θερμοῦ. οὐ τοίνυν ἐκ τοιαύτης γῆς ὕδατα ἀγαθὰ γίνονται,
 ἀλλὰ σκληρὰ τε καὶ καυσώδεα. διουρέεται χαλεπὰ καὶ πρὸς
 τὴν διαχώρησιν ἐναντία εἶναι. ἄριστα δὲ ὀκόσα ἐκ μετεώρων

midos pariunt, quique postea dum educantur contabescunt
 et deteriores evadunt. Neque bona post partum mulieribus
 purgatio contingit. Pueris vero herniae potissimum super-
 veniunt et varices viris tibiarumque ulcera, ut proinde
 ejusmodi naturae longae esse vitae nequeant, sed ante tem-
 pus senescant. Praeterea mulieres sibi praegnantem videntur,
 et cum pariendi tempus instat, ventris moles disparet. Quod
 contingit ob aquam intercutem, cum ea uteri labora-
 rint. Ac hujusmodi quidem aquas ad quidvis paratas esse
 cenfeo. Secundo loco eas quarum fontes in saxosis locis
 sunt, quas duras esse necesse est, aut si ubi calidae aquae
 existunt, aut ferrum nascitur, aut aes, aut argentum, aut
 aurum, aut sulphur, aut alumen, aut bitumen, aut nitrum.
 Haec enim omnia caloris vi proveniunt. Neque igitur ex
 hujusmodi terra bonae aquae nascuntur, sed durae et aestuo-
 sae, quaeque per urinas non facile feruntur et alvi egestioni
 adversantur. At vero optimae sunt quae ex sublimibus

Ed. Chart. VI. [196. 197.] Foef. I. 284. Ed. Lind. I. (336. 337.)
 χωρίων ῥέει καὶ λόφων γεγηῶν. αὐτὰ τε γὰρ ἐστὶ γλυκέα καὶ
 λευκά, καὶ τὸν οἶνον φέρειν ὀλίγον οἶα τε ἐστὶ. τοῦ δὲ χει-
 μῶνος θερμὰ γίνεται, τοῦ δὲ θέρους ψυχρά. οὕτω γὰρ ἂν εἶη
 ἐκ βαθυτάτων πηγέων. μάλιστα δὲ ἐπαινεῖν ὦν τὰ ρεύματα
 πρὸς τὰς ἀνατολάς τοῦ ἡλίου ἐρρώγασι καὶ μᾶλλον πρὸς τὰς
 θερινάς. ἀνάγκη γὰρ λαμπρότερα εἶναι καὶ εὐώδεα καὶ κοῦφα.
 ὁκόσα δὲ ἐστὶν ἀλυκὰ καὶ ἀτέραμνα καὶ σκληρά. τῶ μὲν
 πάντα πίνειν οὐκ ἀγαθὰ. εἰσὶ δ' ἔνιαι φύσιες καὶ νοσεύματα
 εἰς ἃ ἐπιτήδειά ἐστὶν τὰ τοιαῦτα ὕδατα πινόμενα, περὶ ὧν
 φράσω αὐτίκα. ἔχει δὲ καὶ περὶ τουτέων ὧδε. ὁκόσων μὲν αὖ
 πηγαὶ πρὸς τὰς ἀνατολάς ἔχουσιν, ταῦτα μὲν ἄριστα αὐτὰ
 ἐωυτέων ἐστίν. δεύτερα δὲ τῶν τὰ μεταξὺ τῶν θε[197]ρινῶν
 ἀνατολέων ἐστὶ τοῦ ἡλίου καὶ δύσεων. καὶ μᾶλλον τὰ πρὸς
 τὰς ἀνατολάς. τρίτα δὲ τὰ μεταξὺ τῶν δυσμέων τῶν θερινῶν
 καὶ τῶν χειμερινῶν. φαυλότατα δὲ τὰ πρὸς τὸν νότον καὶ
 τὰ μεταξὺ θερινῆς ἀνατολῆς καὶ δύσιος. καὶ ταῦτα (337)
 τοῖσι μὲν νοτίοισιν πάνυ ποτηρὰ, τοῖσι δὲ βορραιοῖσιν ἀμείνω.
 τουτέοισι δὲ πρόπει ὧδε χρέεσθαι. ὅστις μὲν ὑγιάειν τε καὶ

locis et terrae tumulis profluunt. Hae enim dulces sunt et
 albae, modicumque vinum ferre queunt, per hiemem calidae,
 per aestatem frigidae. Tales enim ex profundissimis
 fontibus proveniunt. Maxime vero commendantur, quarum
 fontes ad solis exortus, praesertimque aestivos decurrunt.
 Limpidiores enim et boni odoris et leves esse necesse est.
 Salfae vero et indomitae et durae, in totum quidem ut bi-
 bantur improbandae. Sunt tamen naturae quaedam et
 morbi, quibus tales aquae potu sunt commodae, de quibus
 mox dicam. Ac de his res ita se habet. Quarum quidem
 fontes ad orientes spectant, eae inter omnes optimae, secun-
 dum has, quae sunt inter aestivos solis exortus et occasus,
 sed praecipue ad exortus. Tertio loco, quae sunt inter oc-
 casus aestivos et hibernos. Deterrimae vero quae ad au-
 strum spectant, quaeque sunt inter aestivum ortum et occa-
 sum. Et hae iis quidem qui sunt ad austrum valde pravae, iis
 vero qui ad septentrionem praestantiores. His hoc modo
 uti convenit. Qui sanus est ac valet, is nullo habito dis-

Ed. Chart. VI. [97.] Foef. I. 284. 285. Ed. Lind. I. (337.)
 ἔρρωται μηδὲν διακρίνειν, ἀλλὰ πίνειν αἰεὶ τὸ παρεόν. ὅστις
 δὲ νοῦσου εἵνεκα βούλεται τὸ ἐπιτηδειότατον πίνειν, ὧδε ἂν
 ποιέων μάλιστα τυγχάνοι τῆς ὑγιείης. ὁκόσων μὲν αἱ κοιλίαι
 σκληραὶ εἰσιν καὶ ξυγκαίειν ἀγαθαὶ εἶναι, τουτέοισι μὲν τὰ
 γλυκύτερα ξυμφέροι καὶ κουφότερα καὶ λαμπρότερα. ὁκόσων
 δὲ μαλθακαὶ αἱ νηδυεῖς καὶ ὑγραὶ εἰσὶ καὶ φλεγματώδεις,
 τουτέοισι δὲ τὰ σκληρότατα καὶ ἀτεραμνότερα καὶ τὰ ὑφα-
 λικά, οὕτω γὰρ ἂν ξηραίνοιτο μάλιστα. ὁκόσα γὰρ ὕδατα
 ἐστὶν ἔψειν ἄριστα καὶ τὰ καιριώτατα, ταῦτα καὶ τὴν κοι-
 λίην διαλύειν εἰκὸς μάλιστα καὶ διατήκειν. ὁκόσα δὲ ἐστὶν
 ἀτέραμνα καὶ σκληρὰ καὶ ἥκιστα ἔψειν ἀγαθὰ, ταῦτα δὲ
 ξυρίστησι μᾶλλον τὰς κοιλίας καὶ ξηραίνει. ἀλλὰ γὰρ ψευδά-
 μενοὶ εἰσιν οἱ ἄνθρωποι τῶν ἀλμυρῶν ὑδάτων πέρι δι' ἀπει-
 ρίην καὶ ὅτι νομίζεται διαχωρητικά. || τὰ δὲ ἐναντιώτατά
 ἐστὶν πρὸς τὴν διαχώρησιν, ἀτέραμνα γὰρ καὶ ἀνέψυμα, ὥσ-
 τε καὶ τὴν κοιλίην ὑπ' αὐτῶν στύφουσθαι μᾶλλον ἢ τήκεσθαι.
 καὶ περὶ μὲν τῶν πηγῶν ὑδάτων ὧδε ἔχει. περὶ δὲ τῶν ὀμ-

orimine semper eam quae adest bibat. Qui vero morbi
 causa eam quae maxime conveniat bibere volet, is hoc mo-
 do praecipue sanitatem consequatur. Quorum quidem ven-
 tres duri sunt et qui prompte succenduntur, iis certe dul-
 cissimae, laevissimae et limpidissimae conferunt. Quibus
 vero ventres inferiores molles sunt, humidi et maxime
 pituitosi, iis durissimae et maxime coctu difficiles et aliquan-
 tulum false accommodatae sunt. Hoc enim modo maxime
 reficcari poterint. Quae namque aquae coquendo sunt opti-
 mae et facile liquescunt, eas ventrem dissolvere ac liquefa-
 cere maxime equum est. Indomitae vero ac durae et quae
 coquendo minime idoneae, eae ventres magis cogunt et re-
 ficcant. At vero de aquis salis propter imperitiam falluntur
 quidam, quodque alvum solvere existimentur, cum maxime
 alvi dejectioni repugnent. Indomitae enim sunt et coqui
 nequeunt, proindeque ab eis venter potius adstringitur
 quam eliquetur. At de fontium quidem aquis hoc modo se-
 res habet. Quae autem ex imbribus colliguntur et ex nive

Ed. Chart. VI. [197. 198.] Foef. I. 285. Ed. Lind. I. (337. 338.)
 βροίων καὶ ὀκόσα ἀπὸ χύονος φράσω ὕκως ἔχει. τὰ μὲν οὖν
 ὄμβρια κουφότατα καὶ γλυκύτατά ἐστιν καὶ λεπτότατα καὶ
 λαμπρότατα. τὴν τε γὰρ ἀρχὴν ὁ ἥλιος ἀνάγει καὶ ἀναρπά-
 ζει τοῦ ὕδατος τό τε λεπτότατον καὶ κουφότα(338)τον. δῆλον
 δὲ αἰ ἄλεις ποιεῦσιν. τὸ μὲν γὰρ ἀλμυρὸν λείπεται αὐτέου
 ὑπὸ παχέος καὶ βαρέος καὶ γίγνεται ἄλεις. τὸ δὲ λεπτότατον
 ὁ ἥλιος ἀναρπάζει ὑπὸ κουφότητος, ἀνάγει δὲ τὸ τοιοῦτο
 οὐκ ἀπὸ τῶν ὑδάτων μόνον τῶν λιμναίων, ἀλλὰ καὶ ὅπο
 τῆς θαλάσσης. καὶ ἐξ ἀπάντων ἐν ὀκόστοισιν ὑγρὸν τί ἐστιν.
 ἔνεστι δὲ ἐν παντὶ χηρήματι. καὶ ἐξ αὐτέων τῶν ἀνθρώπων
 ἄγει τὸ λεπτότα[198]τον τῆς ἱκμάδος καὶ κουφότατον. τεκμή-
 ριον δὲ μέγιστον, ὅταν ἄνθρωπος ἐν ἡλίῳ βαδίξῃ, ἢ καθίξῃ
 ἱμάτιον ἔχων. ὀκόσα μὲν τοῦ χρωτὸς ὁ ἥλιος ἐφορᾷ, οὐχ
 ἰδρῶν ἄν ὁ γὰρ ἥλιος ἀναρπάζει τὸ προφανόμενον τοῦ ἰδρῶ-
 τος. ὀκόσα δὲ ὑπὸ τοῦ ἱματίου ἐσκέπασται, ἢ ὑπ' ἄλλοῦ του,
 ἰδρῶ. ἐξάγεται μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ βιάζεται. σώζεται
 δὲ ὑπὸ τῆς σκέπης, ὥστε μὴ ἀφανίζεσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου.
 ὀκόταν δὲ εἰς σκίην ἀφίκηται, ἅπαν τὸ σῶμα ὁμοίως δίδει.

sunt, quomodo se habeant enarrabo. Aquae igitur ex im-
 bribus collectae levissimae et dulcissimae sunt, tenuissimae
 et limpidissimae. Sol enim quod imprimis in aqua est tenuis-
 simum et levissimum sursum educit et rapit. Id autem ex
 ipso mari patet, in quod quo salum est, propter crassitu-
 dinem et gravitatem remanet et mare evadit, tenuissimum
 vero propter levitatem sol ad se rapit. Neque vero tale quid
 ex aquis solum lacustribus sursum educit, verum etiam ex
 ipso mari et ex omnibus in quibus aliquid humoris inest,
 quod quavis in re inest. Quin etiam ex ipsis hominibus te-
 nuissimum ac levissimum humorem educit. Cujus rei maxi-
 mum est indicium, cum homo vestibus indutus in sole am-
 bulaverit aut sederit. Quascunque enim corporis partes
 sol aspicit, haec nullum sudorem emittunt. Sol enim quic-
 quid sudoris comparet, ad se rapit. Quae vero veste aut
 alia quavis re conteguntur, haec exudant. Per vim enim a
 sole sudor elicitur, servatur autem a tegumento, ne a sole
 deleatur. Cum vero ad umbram pervenerit, tum corpus

Ed. Chart. VI. [198.] Foef. I. 285. Ed. Lind. I. (338. 539.)
 οὐ γὰρ ἔτι ὁ ἥλιος ἐπιλάμπει. διὰ ταῦτα δὲ καὶ σήπεται
 τῶν ὑδάτων τάχιστα ταῦτα καὶ ὀσμὴν ἴσχει ποιηρῆν τὸ ὄμ-
 βριον, ὅτι ἀπὸ πλείστων συνῆκται καὶ συμμέμικται, ὥστε
 σήπεσθαι τάχιστα. ἔτι δὲ πρὸς τουτέοισιν ἐπειδὴν ἀρπασθῆ
 καὶ μετεωρισθῆ περιφερόμενον καὶ καταμειγμένον ἐς τὸν
 ἡέρα, τὸ μὲν θολερὸν αὐτέου καὶ γυκτοειδὲς ἐκκρίνεται καὶ
 ἐξίσταται καὶ γίγνεται ἡρ καὶ ὀμίχλη. τὸ δὲ λεπτότατον
 καὶ κουφότατον αὐτέου λείπεται καὶ γλυκαίνεται ὑπὸ τοῦ
 ἡλίου καιόμενόν τε καὶ ἐψόμενον. γίγνεται δὲ καὶ τᾶλλα
 (339) πάντα τὰ ἐψόμενα αἰεὶ γλυκέα. ἕως μὲν οὖν δισκε-
 δασμένον ἢ καὶ μὲ πῶ ξυνεστήκη, φέρεται μετέωρον. ὁκόταν
 δέ κου ἀθροισθῆ καὶ ξυστραφῆ ἐς τὸ αὐτὸ ὑπὸ ἀνέμων ἀλ-
 λήλοισιν ἐναντιωθέντων ἐξαίφνης, τότε καταδρῆγγυται ἢ ἂν
 τύχη πλείστον ξυστραφέν. τότε γὰρ βλοικὸς τοῦτο μᾶλλον γί-
 νεται, ὁκόταν τὰ νέφεα μὴ ὑπὸ ἀνέμου στάσιω ἔχοντος, ὡρ-
 μημένα ἰόντα καὶ χωρέοντα ἐξαίφνης ἀντικόψη πνεῦμα ἐναν-
 τίων καὶ ἕτερα νέφεα, ἐνταῦθα μὲν πρῶτον αὐτέου ξυστρέ-
 φεται. τὰ δὲ ὀπισθεν ἐπιφέρεται τε καὶ οὕτω παχύνεται καὶ

aequaliter sudore dilluit. Neque enim amplius sol affulget.
 Atque eam ob causam inter aquas etiam haec citissime pu-
 trefcunt odoremque pravum habet aqua pluvia et quod ex
 pluribus collecta est et permixta, proindeque celerrime pu-
 trefcat. Ad haec quoque cum rapta est in sublime evecta
 circumfertur et aëri permiscetur, quod quidem in ea est
 turbidum et noctem referens, excernitur et secedit et aër
 ac nebula evadit. Tenuissimum vero et levissimum relin-
 quitur et a sole ustum et coctum dulcescit. Quin et alia om-
 nia quae coquantur semper dulcia evadunt. Dum igitur
 dispersa nec dum collecta fuerit, in sublime fertur. At ubi
 coacervata et a ventis inter se adversariis derepente in se
 coacta fuerit, tum deorsum prorumpit, qua parte copiosa
 collecta fuerit. Tunc enim istud magis contingere par est,
 cum nubes vento stabilitatem minime habente agitatae ac de-
 latae derepente contrario vento et aliis nubibus occurfa-
 rint. Hic quidem prima ipsius pars cogitur. Posterior vero
 insuper accedit eaque ratione crassior et nigrior evadit, ac
 pondere deorsum prorumpit imbresque oriuntur. Atque

Ed. Chart. VI. [198. 199.] Foesl. I. 285. 286. Ed. Lind. I. (339. 340.)
 μελαινεται και ξυστρέφεται ες τὸ αὐτὸ και ὑπὸ βαρέος κα-
 ταβήγγυται και ὄμβροι γίνονται. [199] ταῦτα μὲν ἐστιν ἄρι-
 στα κατὰ τὸ εἶκος. δεῖται δὲ ἀφέψεσθαι. και ἀποσήπεσθαι
 εἰ δὲ μὴ, ὁδμὴν ἴσχει πονηρὴν και βράγγος και βαρυφωτὴν
 τοῖς πίνουσι προῖστασθαι. τὰ δὲ ἀπὸ χιόνος και κρυστάλλων
 πόνηρά πάντα. ὁκόταν γὰρ ἄπαξ παγῆ, οὐκ ἐτι εἰς τὴν ἀρ-
 χαίην φύσιν καθίσταται, ἀλλὰ τὸ μὲν αὐτείου λαμπρὸν και
 κοῦφον και γλυκὺ ἐκκρίνεται και ἀφανίζεται, τὸ δὲ θολωδέ-
 στατον και σταθμωδέστατον λείπεται. γνοίης δ' ἂν ὧδε. εἰ
 γὰρ βούλει ὅταν ἦ χειμῶν εἰς ἀγγεῖον μέτρον ἐγγέας ὕδωρ,
 θεῖναι εἰς τὴν αἰθρὴν, ἵνα πήξεται μάλιστα, ἔπειτα τῇ ὑστε-
 ραίῃ εἰσενεγκὼν εἰς ἀλέαν, ὅπου χαλάσῃ μάλιστα ὁ παγετὸς,
 ὁκόταν δὲ λυθῆ ἄναμετρεῖν (340) τὸ ὕδωρ, εὐρήσεις ἐλασ-
 σον συγχῶ. τοῦτο τεκμήριον ὅτι ὑπὸ τῆς πήξις ἀφανίζεται
 και ἀναξηραίνεται τὸ κοφύτατον και λεπτότατον, οὐ τὸ
 βαρύτερον και παχύτερον οὐ γὰρ ἂν δύνατο. || ταύτη οὖν
 νομίζω πανηρότατα ταῦτα τὰ ὕδατα εἶναι τὰ ἀπὸ χιόνος και
 κρυστάλλου και τὰ τουτέοισιν ἐπόμενα πρὸς ἅπαντα χρήματα.

has quidem aquas optimas esse rationi est consentaneum, ut
 tamen excoquantur et excolentur opus habent. Sin minus,
 odorem pravum obtinent et bibentibus raucitatem et vocis
 gravitatem adesse aequum est. Pravae vero omnes quae ex
 nive et glacie fiunt. Ubi enim semel concreverint, non
 amplius ad pristinam naturam redeunt. Sed quod in his
 quidem est splendidum et leve et dulce, excernitur et eva-
 nescit, remanet vero quod turbidissimum et ponderosissimum.
 Quod hac ratione deprehendas. Si enim hiemis tempore
 vasculum certa aquae mensura affusa, sub dio exponere voles,
 uti maxime congeletur, deinde postridie in locum calidum
 delatum, ubi glacies maxime liquefcat, tumque soluta fuerit,
 iterum aquam metiaris, aquam multo paucioram reperias.
 Hoc certe indicio cognosces quod congelatione id quod est
 levissimum et tenuissimum evanescit et expirat, non quod
 gravissimum et crassissimum, cum id ei contingere nequeat.
 Haec igitur ob causam aquas de nive et glacie liquatas ea-
 rumque similes ad quidvis pessimas esse existimo. Atque

Ed. Chart. VI. [199. 200.] Foef. I. 286. Ed. Lind. I. (340.)
περὶ μὲν οὖν ὀμβρίων ὑδάτων καὶ τῶν ἀπὸ χιόνος καὶ κρυ-
στάλλων οὕτως ἔχει. λιθιῶσι δὲ μάλιστα ἄνθρωποι καὶ ὑπὸ
νεφριτίδων καὶ στραγγουρίης ἀλίσκονται καὶ ἰσχυάδων καὶ κη-
λαι γίνονται, ὅκου ὕδατα πίνουσι παντοδαπώτατα καὶ ἀπὸ
ποταμῶν μεγάλων, εἰς οὓς ποταμούς ἕτεροι ἐμβάλλουσιν, καὶ
ἀπὸ λίμνης, εἰς ἣν ῥεύματα πολλὰ καὶ παντοδαπὰ ἀφικνεῦν-
ται, καὶ ὁκόσοι ὕδασιν ἐπακτοῖσιν χρέονται, διὰ μακροῦ ἀγο-
μένοισι καὶ μὴ ἐκ βραχέος. οὐ γὰρ οἶόν τε ἕτερον ἑτέρῳ εἶ-
κέναι ὕδωρ. ἀλλὰ τὰ μὲν γλυκέα εἶναι, τὰ δὲ ἀλυκὰ τε καὶ
στυπτηριώδεα, τὰ δὲ ἀπὸ θερμοῶν ῥέειν. ξυμμισγόμενα δὲ
ταῦτα ἐς ταῦτὸν ἀλλήλοισιν στασιάζει καὶ κράτεει ἀεὶ τὸ
ἰσχυρότατον. ἰσχύει δὲ οὐκ ἀεὶ τῶντῶ, ἀλλ' ἄλλοτε ἄλλο καὶ
τὰ πνεύματα· τῷ μὲν γὰρ βορέης τὴν ἰσχὴν παρέχεται, τῷ
δὲ ὁ νότος. καὶ τῶν λοιπῶν περὶ αὐτὸς λόγος. [200] ὑψί-
στασθαι οὖν τοῖσι τοιοῦτέοισιν ἀνάγκη ἐν τοῖς ἀγγείοις ἰλὸν
καὶ ψάμμον. καὶ ἀπὸ τούτων πνευμένων τὰ νοσήματα γίνεται
τὰ προειρημένα. ὅτι δὲ οὐχ ἅπασιν, ἐξῆς φράσω. ὁκόσων μὲν

de aquis quidem quae ex imbribus, nivibus et glacie colli-
guntur, ad hunc se res habet modum. At vero calculo
maxime tentantur et renum morbis, ac urinae stillicidio
et coxendicum affectionibus corripuntur, herniaeque iis
suboriuntur, qui cujusque modi aquas bibunt, aut de mag-
nis fluminibus, in quae alia decurrunt, et de stagno in quod
multarum et cujusvis generis aquarum rivuli deveniunt, qui-
que advectitiis aquis utuntur, quae ex longo et minime bre-
vi intervallo deducuntur. Neque enim fieri potest ut aquae
inter se similes sint, verum aliae dulces sunt, aliae falsae
et aluminosae, aliae de calidis effluunt. Atque hae simul
permixtae inter se dissident et semper superat quae valentissi-
ma est. Neque semper eadem viribus pollet, sed alias alia.
Sed et ex ventis huic quidem boreas vires praebet, illi vero
auster, et de reliquis eadem est ratio. Ex his igitur limum
et arenam in vasis subsidere necesse est, et ex earum potu
praedicti morbi gignuntur. Quod vero non omnibus, dein-
ceps dicam. Quibus quidem alvus tum fluida tum sana

Ed. Chart. VI. [200.] Foef. I. 286. Ed. Lind. I. (340. 341.)
 ἢ τε κοιλίη εὐρούς τε καὶ ὑγιηρῆς ἔστιν. καὶ ἡ κύστις μὴ
 πυρετώδης, μηδὲ ὁ στόμαχος τῆς κύστιος ξυμπέπρα-
 κται λίην, οὗτοι μὲν διουρεῦσι ῥηϊδίως, καὶ ἐν τῇ κύστει οὐ-
 δὲν ξυστρέφεται. ὀκύσων δὲ ἂν ἡ κοιλίη πυρετώδης ἦ, ἀνάγκη
 καὶ τὴν κύστιν ταῦτο πάσχειν. ὀκόταν γὰρ θερμοανθῆ μᾶλλον
 τῆς φύσιος, ἐφλέγμηνεν αὐτῆς ὁ στόμαχος. ὀκόταν δὲ ταύτη
 πάθῃ, τὸ οὖρον οὐκ ἀφήσιν, ἀλλ' ἐν ἑωυτέῳ ξυνέψει καὶ
 συγκαίει. καὶ τὸ μὲν λεπτότατον αὐτέου ἀποκρίνεται καὶ τὸ
 καθαρώτατον διῖεῖ καὶ ἐξουρέεται, τὸ δὲ παχύτατον καὶ θο-
 λωδέστατον ξυστρέφεται καὶ συμπήγνυται. τὸ μὲν πρῶτον μι-
 κρόν, ἔπειτα μεῖζον γίνεται. κυλινθεύμενον γὰρ ὑπὸ τοῦ οὖ-
 ρου, ὅτι ἂν ξυνίστηται παχὺ ξυναρμόζει πρὸς ἑωυτό. καὶ
 οὕτως αὔξεται τε καὶ πωροῦται. καὶ ὀκόταν οὐρήν, πρὸς τὸν
 στόμαχον τῆς κύστιος προσπίπτει ὑπὸ τοῦ οὖρου βιαζόμενον
 καὶ κωλύει οὐρέειν καὶ ὀδύνην παρέχει ἰσχυρήν. ὥστε τὰ αἰ-
 δοῖα τρίβουσι καὶ ἔλκουσιν τὰ παιδιά τὰ λιθιῶντα. δοκέει
 γὰρ αὐτέοις τὸ αἷτιον ἐνταῦθα εἶναι τῆς οὐρήσιος. τεκμή-
 ριον δὲ, ὅτι οὕτως ἔχει τὸ γὰρ οὖρον λαμπρότατον οὐρέουσιν

est, et vesica minime ignea, neque vesicae os cum ea valde
 conspirat, ii quidem facile urinam emittunt, neque quicquam
 in vesica colligitur. Quibus vero alvus ignea fuerit, vesi-
 cam etiam eadem affectione teneri necesse est. Cum enim
 magis quam natura postulet calefacta fuerit, os ipsius in-
 flammatione tentatur, Sic autem affectum urinam non
 emittit, sed in sese concoquit et adurit, et quod quidem
 in ea est tenuissimum fecernitur, quodque purissimum transit
 et cum urina educitur, quae vero crassissimum ac turbidif-
 simum, colligitur et concrefcit, primum quidem minore co-
 pia, deinde majore. Cum enim per urinam volutatur, quic-
 quid crassum constitit ad sese applicat, eoque modo augetur
 et in totum durefcit. Dumque urinam emittit, ab urina vi
 propulsum ad vesicae os collabitur et urinam impedit dolo-
 remque vehementem exhibet. Proindeque pueri calculo la-
 borantes pudenda confricant et vellicant, quod ipsis reddendae
 urinae causa eo loco esse videatur. Hoc autem ita se
 habere indicio est, quod qui calculo laborant urinam ad

Ed. Chart. VI. [200. 201.] Foef. I. 286. Ed. Lind. I. (341. 342.)
οἱ λιθιῶντες πρὸς τὸν γινόμενον ὀρῶν, ὅτι τὸ παχύτατον
καὶ χολωδέστατον αὐτεῦ μένει καὶ συστρέφεται, τὰ μὲν πλεῖ-
στα οὕτω λιθιά. γίνεται δὲ παισὶν καὶ ἀπὸ τοῦ γάλακτος,
ἣν μὴ ὑγερὸν ἦ, ἀλλὰ θερμὸν τε λίην καὶ χολῶδες. τὴν
γὰρ κοιλίην διαθερμαίνει καὶ τὴν κύστιν, ὥστε τὸ οὔρον
ξυγκαίόμενον ταῦτα πάσχειν. καὶ φημι ἄμεινον εἶναι τοῖς παι-
(342)δίοισιν τὸν οἶνον ὡς ὑδαρῆστατον διδόναι. ἤσσον γὰρ
τὰς φλέβας ξυγκαίει καὶ συναναίει. τοῖσι δὲ θήλεσιν αἰδοί-
οις γίνεται οὐχ ὁμοίως. ὁ γὰρ οὔρητις βραχὺς ἐστὶν ὁ τῆς
κύστιος καὶ εὐρὺς, ὥστε βιάζεται τὸ οὔρον ἠϊδίως. οὔτε
γὰρ τῇ χειρὶ τρίβει τὸ αἰδοῖον ὥσπερ τὸ ἄρσεν, οὔτε ἄπιε-
ται τοῦ οὔρητιρος. ἐς γὰρ τὰ αἰδοῖα ξυντέτηνται. καὶ διότι
οἱ οὔρητιρες εἰσὶν εὐρεῖς καὶ πίνουσι πλεῖον ἢ οἱ παῖδες.
περὶ μὲν οὖν τουτέων ὧδε ἔχει, ἢ ὅτι τουτέων ἐγγύτατα.
[201] περὶ δὲ ἐτῶν ὧδε ἄν τις ἐνθυμούμενος διαγιγνώσκει, ὁκοῦ-
όν τι μέλλει ἔσσεσθαι τὸ ἔτος, εἴτε νοσερὸν εἴτε ὑγερὸν. ἦν μὲν
γὰρ κατὰ λόγον γίνηται τὰ σημεῖα ἐπὶ τοῖς ἄστροισι δύνουσι τε

instar feri limpidissimam reddunt, cum quod in ea est cras-
simum ac maxime returbidum isthic maneat ac versetur.
Ac plerique quidem hoc modo calculum gignant. Gigni-
tur autem et pueris ex lacte, si non salubre fuerit, sed valde
calidum et biliosum. Ventrem enim concalescit et vesicam
ac proinde dum urina simul aduritur, istam affectionem
sentit. Et mea quidem sententia praestat pueris vinum
quam maxime dilutum exhibere, cum nimirum venas minus
adurat et resiccat. At in muliebribus pudendis non eodem
modo contingit. Vesicae enim fistula urinaria brevis est et
ampla, ut facile urinam propellat. Neque enim manu pu-
dendum velut masculus confricat, neque fistulam urinariam
contingit, quod intra pudenda perforata sit. Cumque mea-
tus urinarii ampli sint, plus enim quam pueri bibant. Ac
de his quidem hoc modo se res habet, aut ad haec quam
proxime accedit. De annis autem hoc modo consideratione
adhibita quis statuatur, qualisnam annus futurus sit, numne
salubris an morbosus. Si quidem secundum rationem in fi-

Ed. Chart. VI. [201, 203.] Fœd. I. 286. 287. Ed. Lind. I. (342, 343.)
καὶ ἐπιτέλλουσιν, ἔν τε τῷ μετοπώρῳ ὕδρωπα γένηται, || καὶ
ὁ χειμὼν μέτριος, καὶ μήτε λίην εὐδῖος μήτε ὑπερβάλλον τὸν
καιρὸν τῷ ψύχει, ἔν τε τῷ ἤρι ὕδατα γένηται ὠραῖα καὶ ἔν
τῷ θέρει, οὕτω τὸ ἔτος ὑγιεινότατον εἶκος εἶναι. [203] ἦν
δὲ ὁ μὲν χειμὼν ἀνχηρὸς καὶ βόρειος γένηται, τὸ δὲ ἦρ
ἐπαμβρον καὶ νότιον, ἀνάγκη τὸ θέρους πυρετιῶδες γίνεσθαι
καὶ ὀφθαλμίας ἐμποιεῖν. ὁκόταν γὰρ τὸ πνῖγος ἐπιγένηται
ἐξαίφνης, τῆς τε γῆς ὑγρῆς ἐούσης ὑπὸ τῶν ὄμβρων τῶν ἐα-
ρινῶν καὶ ὑπὸ τοῦ νότου, ἀνάγκη διπλόον τε καῦμα εἶναι,
ἀπό τε τῆς γῆς διαβρόχου ἐούσης καὶ θερμοῦ καὶ ὑπὸ τοῦ
ἡλίου καίοντος, τῶν τε κοιλῶν μὴ ξυνεστηκουσῶν τοῖς ἀν-
θρώποις, μήτε τοῦ ἐγκεφάλου ἀνεξηρασμένου. οὐ γὰρ οἶόν
τε τοῦ ἦρος τοιοῦτέου ὄντος μὴ οὐ πλάδῃν τὸ σῶμι καὶ
τὴν σάρκα, ὥστε τοὺς πυρετοὺς ἐπιπίπτειν ὀξυτάτους ἄπα-
σιν, μάλιστα δὲ τοῖσιν φλεγμα(343)τίησι. καὶ δυσεστερίας εἰ-
κὸς ἐστὶν γίνεσθαι καὶ τῆσι γυναιξίν καὶ τοῖς εἶδεσιν τοῖς
ὑγροτάτοισι. καὶ ἦν μὲν ἐπὶ κυνὸς ἐπιτολῇ ὕδωρ ἐπιγένηται
καὶ χειμῶν καὶ οἱ ἐτησῖαι πνεύσωσιν, ἐλπίς παύσασθαι καὶ

derum ortu et occasu signa appareant, si per autumnum pluat,
et hiems sit moderata, neque admodum blanda neque prae-
ter modum frigida, et vere ac aestate aquae tempestivae eve-
niant, sic annum saluberrimum esse consentaneum est. Quod
si hiems quidem sicca et aquilonia, ver vero pluvium et
austrium fuerit, aestatem febribus abundare et lippitu-
dines inducere necesse est. Ubi eum ab imbribus vernis et
ab austro terra humectata fuerit, et plenior aestus derepente
supervenerit, tum a terra madida et calida existente, tum
a sole adurente ardorem conduplicari necesse est, hominum
ventribus minime consistentibus neque reficcato cerebro. Ne-
que enim ubi ver tale extiterit fieri potest quin corpus et
caro nimio humore diffluant, ita ut omnibus ac maxime pi-
tuitosis acutissimae febres immincant. Mulieribus vero et
naturis maxime humidis intestinorum difficultates contingere
par est. Ac si quidem sub caniculae exortum aqua et hi-
berna tempestas supervenerit et estiaeque spiraverint, quietis

Ed. Chart. VI. [203.] Foef. I. 287. Ed. Lind. I. (243.)
 τὸ μετόπωρον ὑγιερὸν γενέσθαι· ἢν δὲ μὴ, κίνδυνος θανά-
 τους τε γενέσθαι τοῖσι παιδίοισι καὶ τῆσι γυναίξιν. τοῖσι δὲ
 πρεσβύτησιν ἥκιστα. τοὺς τε περιγενομένους εἰς τεταρταίους
 ἀποτελευτᾶν. καὶ ἐκ τῶν τεταρταίων ἐς ὕδρωπας. ἢν δ' ὁ
 χειμῶν νότιος γένηται καὶ ἔπομβρος καὶ εὐδιος, τὸ δὲ ἤρ
 βόρειόν τε καὶ αὐχηρὸν καὶ χειμέριον, πρῶτον μὲν τὰς γυ-
 ναϊκας, ὀκόσαι ἂν τύχωσιν ἐν γαστρὶ ἔχουσαι καὶ ὁ τόκος αὐ-
 τέησιν ἢ, πρὸς τῷ ἤρι ἐκτιτρώσκεισθαι· ὀκόσαι δ' ἂν καὶ
 τέκωσιν, ἀκρατέα τὰ παιδιά τίκτειν καὶ νοσῶδη, ὥστε ἢ αὐ-
 τῖκα ἀπόλλυσθαι, ἢ ζῶσι λεπτά τε ἔόντα καὶ ἀσθενέα καὶ
 νοσῶδεα. ταῦτα μὲν τῆσι γυναίξιν. τοῖς δὲ λοιποῖσι δυσεντε-
 ρίας καὶ ὀφθαλμίας ξηράς. καὶ ἐνίοισι κατάρῥους ἀπὸ τῆς
 κεφαλῆς ἐπὶ τὸν πνεύμονα. τοῖσι μὲν οὖν φλεγματῆσι τὰς
 δυσεντερίας εἰκὸς γίνεσθαι. καὶ τῆσι γυναίξιν φλέγματος
 ἐπικαταρῥυέντος ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου διὰ τὴν ὑγρότητα τῆς
 φύσεως. τοῖσι δὲ χολώδεσιν ὀφθαλμῖαι ξηραὶ διὰ τὴν θερμότη-
 τα καὶ ξηρότητα τῆς σαρκός. τοῖσι δὲ πρεσβύτησι κατάρ-
 ρους διὰ τὴν ἀραιότητα καὶ τὴν ἔκτασιν τῶν φλεβῶν, ὥστε

Spes est autumnumque salubrem fore. Alioqui periculum est ne pueri et mulieres moriantur, minime vero senes, aut ne qui evaserint in quartanas tandem incidant et ex quartanis in aquam inter cutem. At si hiems quidem austrina, pluviosa et placida fuerit, ver vero aquilonium, siccum et tempestuosum, primum quidem mulieres quae praegnantes extiterint et quibus partus in ver imminet, abortionem facturas est verisimile, quae vero etiam pepererint adeo imbecillos ac morbosos foetus parituras, ut aut statim pereant, aut tenues, debiles et valetudinarii vivant. Atque haec quidem mulieribus, reliquis vero intestinorum difficultates et lippitudines siccas, nonnullisque defluxiones a capite in pulmonem. Pituitosis itaque intestinorum difficultates fieri par est, ac mulieribus pituita a cerebro defluente propter naturae humiditatem. Biliosis vero lippitudines siccas ob carnis caliditatem et siccitatem. Senibus autem defluxiones ob venarum raritatem ac distentionem, ut ex his nonnulli

Ed. Chart. VI. [203. 204.] Foëf. I. 287. Ed. Lind. I. (343. 344.)
 εξαίφνης τοὺς μὲν ὑπὸ φρενίτιδος ἀπόλλυσθαι, τοὺς δὲ πα-
 ραπλήκτους γίνεσθαι τὰ δεξιὰ. ὁκόταν γὰρ τοῦ χειμῶνος ἐόν-
 τος νοτίου τοῦ θερμοῦ τοῦ σώματος μὴ ξυνίσταται, μηδὲ
 γλέβες τοῦ ἤρος ἐπιγενομένου βόρειου (344) καὶ αὐχηροῦ
 καὶ ψυχροῦ ὁ ἐγκέφαλος, ὀπηνίκα αὐτὸν ἔλη ἅμα καὶ τῶ ἤρι
 διαλύεσθαι καὶ καθαιρέσθαι ὑπὸ τε κορύζης καὶ βράγχων,
 τηρικαῦτα πῆγνυται τε καὶ συνίσταται, ὥστε εξαίφνης τοῦ
 θέρους ἐπιγενομένου καὶ τοῦ καύματος καὶ τῆς μεταβολῆς
 ἐπιγινομένης, ταῦτα τὰ νοσεύματα ἐπιπίπτειν. καὶ λειτετε-
 ρία καὶ ὕδρωπες τελευτῶσι τοῖσι νοσεύμασι ἐπιγίγνονται. οὐ
 γὰρ ἀποξηραίνονται αἱ κοιλίαι ῥηϊδίως. ἦν δὲ τὸ θέρος
 ἐπομβρὸν γένηται καὶ νότιον καὶ τὸ μετόπωρον, χειμῶνα
 ἀνάγκη νοσερὸν εἶναι, καὶ τοῖς φλεγματίησι καὶ τοῖς γε[204]
 ραιτέροισι τεσσαράκοντα ἔτεων καύσους γίνεσθαι εἰκὸς, τοῖσι
 δὲ χολώδεσιν πλευρίτιδας καὶ περιπλευμονίας. ἦν δὲ τὸ θέ-
 ρος αὐχηρὸν γένηται καὶ βόρειον, τὸ δὲ μετόπωρον ἐπομ-
 βρον καὶ νότιον, κεφαλαλγίας ἐς τὸν χειμῶνα καὶ σφακέλους
 τοῦ ἐγκεφάλου εἰκὸς γίνεσθαι, καὶ προσέτι βράγχους καὶ κο-
 ρύζας καὶ βήχας, ἐνίοισι δὲ καὶ φθίσις. ἦν δὲ βόρειόν τε

repente intereant, alii dextra parte resoluti jaceant. Cum enim hieme existente austrina et calida, corpus non constringatur neque venae vere aquilonio et sicco ac frigido superveniente cerebrum quod una cum vere dissolvi et purgari a gravedine et raucedine oportebat, tunc densatur et cogitur, proindeque accedente derepente aestate, aestuque ac mutatione contingente, hi morbi ingruant, tandemque reliquis morbis cum ventres facile resiccari nequeant, intestinorum laevitates et aquae inter cutem succedant. Si vero aestas pluviosa fuerit et austrina et autumnus similiter, morbosam esse hiemem necesse est, iisque qui pituita abundant et quadragesimum annum excefferunt febres ardentes contingere aequum est, biliosis vero morbos laterales et pulmonum inflammationes. At si aestas sicca et aquilonia fuerit, autumnus vero pluvius et austrinus, sub hiemem capitis dolores et cerebri siderationes fieri par est, ac praeterea raucedines, gravedines et tusses, et nonnullis quoque tabes. Quod

Ed. Chart. VI. [204.] Foesl. I. 287. 288. Ed. Lind. I. (344. 345.)
 ἢ καὶ ἄνδρον καὶ μήτε ὑπὸ κύνα ἔπομβρον || μήτε ἐπὶ
 τῷ ἀρκτούρω, τοῖσι μὲν φλεγματῆσι φύσει ξυμφέροι μάλιστα
 καὶ τοῖς ὑγροῖς τὰς φύσις καὶ τῆσι γυναιξίν· τοῖσι δὲ χο-
 λώδεσι τοῦτο πολεμιώτατον γίνεται. λίην γὰρ ἀναξηραίνονται
 καὶ ὀφθαλμῖαι αὐτέοισιν ἐπιγίγνονται ξηραὶ καὶ πυρετοὶ ὀξέες
 καὶ πολυχρόιοι ἐνίοισιν καὶ μελαγχολίαι. τῆς γὰρ χολῆς τὸ
 μὲν ὑγρότατον καὶ ὑδαρέστατον ἀναλοῦται, τὸ δὲ παχύτατον
 καὶ ὀρμύτατον λείπεται καὶ τοῦ αἵματος κατὰ τὸν αὐτὸν
 (345) λόγον ἄφνω ταῦτα νοσεύματα αὐτέοις γίνεται. τοῖσι
 δὲ φλεγματῆσι πάντα ταῦτα ἀρωγὰ ἐστίν. ἀποξηραίνονται
 γὰρ καὶ ἐς τὸν χειμῶνα ἀφικνέονται, ὑπ' ἄλλων τ' ἐς ἄλλα
 ἀναξηραίνόμενοι. ἦν δὲ ὁ χειμῶν βόρειος γένηται καὶ ξηρὸς,
 τὸ δὲ ἦρ γύτιον καὶ ἔπομβρον, κατὰ τὸ θέρος ὀφθαλμῖαι
 γίνονται ἰσχυραί· τοῖσι δὲ παισὶ καὶ γυναιξίν πυρετοί. κατὰ
 ταῦτα τίς ὁ νοεούμενος καὶ σκοπούμενος προειδείη ἂν τὰ
 πλεῖστα τῶν μελλόντων ἔσεσθαι ἀπὸ τῶν μεταβολῶν. φυ-
 λάσσεσθαι δὲ χρὴ μάλιστα τὰς μεταβολὰς τῶν ὥρῶν τὰς
 μεγίστας καὶ μήτε φάρμακον διδόναι ἐκόντα, μήτε καίειν ὃ
 τι ἐς κοιλίην μήτε τέμνειν πρὶν παρελθῶσιν αἱ ἡμέραι δέκα

si aquilonius et ficcus fuerit autumnus, ac neque sub canem,
 neque sub arcturum pluviosus, pituitosis quidem praecipue-
 que natura humidis et mulieribus confert, biliosis vero hoc
 est maxime adversum. Admodum enim resiccantur, iisque
 lippitudines aridae contingunt et febres acutae ac diuturnae,
 quibusdam etiam melancholiae. In bile namque quicquid
 est humidissimum et aquosissimum consumitur, quod vero
 crassissimum et acerrimum remanet, quod in sanguine ea-
 dem quoque ratione accidit, unde ii morbi illis contingunt.
 Pituitosis vero haec omnia auxilio sunt. Resiccantur enim
 et ad hiemem perveniunt, ab aliis temporibus invicem suc-
 cedentibus resiccati. Qui igitur haec mente complexus et
 contemplatus fuerit, is ex mutationibus plurima fere prae-
 videbit. Praecipue vero maximae anni temporum mutatio-
 nes observandae sunt, ut neque medicamentum purgans lu-
 benter exhibeamus, neque partes circa ventrem uramus aut
 secemus ante dies decem, aut etiam plures. Maxime tamen

Ed. Chart. VI. [204. 205.] Foel. I. 288. Ed. Lind. I. (345. 346.)
 ἢ καὶ πλείονες· μέγιστα δὲ εἰσιν αἱ δέκα. καὶ ἐπικινδυνό-
 τатаι ἡλίου τροπαὶ ἀμφότεραι καὶ μᾶλλον θερивαί· καὶ ἰση-
 μερивαὶ νομιζόμεναι εἶναι ἀμφότεραι, μᾶλλον δὲ αἱ μετοπω-
 ρивαί. δεῖ δὲ καὶ τῶν ἄστρον τὰς ἐπιτολάς φυλάσσεσθαι καὶ
 μάλιστα τοῦ κυνός. ἔπειτα ἀρκτούρου καὶ ἐπὶ πληιάδων δύ-
 σει. τὰ τε γὰρ νοσεύματα μάλιστα ἐν ταύτησι τῆσιν ἡμέρησιν
 κρίνεται. καὶ τὰ μὲν ἀποφθίνει, τὰ δὲ λήγει, τὰ δὲ ἄλλα
 πάντα μεθίσταται εἰς ἕτερον εἶδος καὶ ἑτέραν κατάστασιν. περὶ
 μὲν τουτέων οὕτως ἔχει. [205] βούλομαι δὲ περὶ τῆς Ἀσίης καὶ
 τῆς Εὐρώπης δεῖξαι ὁκόσον διαφέρουσιν ἀλλήλων ἐς τὰ πάντα.
 καὶ περὶ τῶν ἐθνῶν τῆς μορφῆς, τί διαλλάσσει καὶ μηθὲν
 ἔοικεν ἀλλήλοισι. περὶ μὲν οὖν ἀπάντων πολὺς ἂν εἴη λόγος,
 περὶ δὲ τῶν μεγίστων καὶ πλείστον διαφερόντων ἐρέω ὡς
 μοι δοκεῖ ἔχειν. τὴν Ἀσίην πλείστον διαφέρειν φημὶ τῆς
 Εὐρώπης ἐς τὰς φύσεις τῶν ξυμπάντων τῶν τε ἐκ τῆς γῆς
 φουμένων καὶ τῶν ἀνθρώπων. πολὺ γὰρ καλλίονα καὶ μείζονα
 πάντα γίγνεται ἐν τῇ Ἀσίῃ, ἢ τε χώρα τῆς χώρας (346) ἡμε-
 ρωτέρῃ καὶ τὰ ἔθνεα τῶν ἀνθρώπων ἠπιώτερα καὶ ἐνεργό-

sufficient decem. Ac maximi periculi plena sunt ambo sol-
 stitia, praecipueque aestivum. Periculosissima etiam ambo
 aequinoctia existimantur, maxime vero autumnale. Side-
 rum quoque ortus observandi, praecipueque caniculae, de-
 inde arcturi et vergiliarum occasus. His enim potissimum
 diebus morbi judicationem subeunt et alii quidem perimunt,
 alii vero desinunt, aliique omnes in aliam formam et statum
 transeunt. Ac de his quidem ad hunc se res habet modum.
 Ac de Asia et Europa indicare volo quantum inter se per
 omnia distent, tum quantum homines formis variant, nihil-
 que inter se simile habeant. De omnibus certe longa foret
 oratio, verum de praecipuis et plurimum inter se differen-
 tibus dicam ut se res habere mihi videatur. Mea quidem
 sententia Asia plurimum Europae praestat, tum eorum om-
 nium natura quae e terra producuntur tum hominum. Longe
 enim pulchriora et majora omnia in Asia gignuntur, regio-
 que ipsa hac nostra mitior et hominum mores humaniores

Ed. Chart. VI. [205.] Foesl. I. 288. 289. Ed. Lind. I. (546.)
 τερα. τὸ δὲ αἷτιον τούτων ἢ κρᾶσις τῶν ὕδρων, ὅτι τοῦ
 ἡλίου ἐν μέσῳ τῶν ἀνατολῶν κεῖται πρὸς τὴν ἡῶ, τοῦ τε
 ψυχροῦ πορρώτερον. τὴν δὲ αὔξησιν καὶ ἡμερότητα παρέχει
 πλεῖστον ἀπάντων, ὁκόταν μηδὲν ἢ ἐπικρατοῦν βιαιῶς, ἀλλὰ
 παντὸς ἰσομοιρίῃ δυναστεύῃ. ἔχει δὲ κατὰ τὴν Ἀσίην οὐ
 πανταχῇ ὁμοίως, ἀλλ' ὅση μὲν τῆς γούης ἐν μέσῳ κεῖται
 τοῦ θερμοῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ, αὕτη μὲν εὐκαρποτάτη ἐστὶν
 καὶ εὐθενδροτάτη καὶ εὐδιεστάτη καὶ ὕδασι μάλιστα κέχη-
 ται τοῖσι τε οὐρανόισιν καὶ τοῖσιν ἐκ τῆς γῆς. οὔτε γὰρ
 ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ἐκκίκαυται λίην, οὔτε ὑπὸ αὐχμῶν καὶ
 ἀνυδρίας ἀναξηραίνεται, οὔτε ὑπὸ ψύχους βεβιασμένη νοτία
 τε καὶ διάβροχός ἐστιν ὑπὸ τε ὄμβρων πολλῶν καὶ χιόνος.
 τὰ τε ὠραία αὐτόφθι πολλὰ εἰκόσ γίνεσθαι, ὁκόσα τε ἀπὸ
 σπερμάτων καὶ ὁκόσα αὕτη ἢ γῆ ἀναδιδού φυτό. ὧν τοῖσι
 καρποῖσι χρέονται ἄνθρωποι, ἡμεροῦντες ἐξ ἀγρίων καὶ εἰς
 ἐπιτήδειον μεταφυτέοντες. τὰ τε ἐντροφέμενα κτήνη εὐθύειν
 εἶκος καὶ μάλιστα τίκειν τε πυκνότατα καὶ ἐκτρέφειν κάλ-
 λιστα, || τοὺς τε ἀνθρώπους εὐτραφεῖς εἶναι καὶ τὰ εἶδεν

et benigniores. Quorum quidem causa est tempestatum
 anni temperatio, cum in medio solis exortu ad auroram sit
 exposita, a frigore longe procul remota. Incrementum au-
 tem et moderationem omnium maxime præbet, cum nihil
 sit quod per vim superet, sed omnium sit æquabilis potestas.
 Neque tamen ubique per totam Asiam ad eundem modum
 se habent omnia. Sed quæ quidem regio in medio calidi
 et frigidi sita est, ea certe feracissima est et arboribus ma-
 xime confita et blandissima, aquisque præcipue fruitur coe-
 lestibus et ex terra provenientiibus. Neque enim calore ad-
 modum exuritur neque squaloribus et aquarum penuria
 reficcatur, neque frigore violatur, sed austro objecta imbri-
 bus multis et nive perfunditur, multaque illic sua tempesti-
 vitate nasci par est, quæ ex feminibus quæque ex terræ
 plantis proveniunt; quorum fructibus homines fruuntur ex
 agrestibus domesticos faciendo et in suum usum transferendo.
 Pecoraque illic enutrita abundare vel maxime æquum est,
 crebriusque parere et optime elucare, hominesque habi-

Ed. Chart. VI. [205. 206.] Foesl. I. 289. Ed. Lind. I. (346. 347.)
 καλλίστους και μεγέθη μεγίστους, και ήκιστα διαφόρους ες
 τά τε είδεα αυτών και τά μεγέθεα, (347) είκός τε την χώρη
 ταύτην προσεγγύτατα είναι του κατά την φύσιν και την με-
 τριότητα των αερών. τό δέ ανθρωπείον και τό αιταλαιπωρον και
 τό εμπονον και τό θυμοειδές ουκ αν δύναίτο εν τοιαύτη
 φύσει εγγίγνεσθαι μήτε ομόφυλον μήτε αλλόφυλον, αλλά
 την ήθονήν κρατέειν, διότι πολύμορφα γίνεται τά εν τοίς
 θηρίοις. περι μὲν οὖν Αιγυπτίων και Λιβύων οὕτως εχειν
 μοι δοκεῖ. περι δέ των εν δεξιᾷ του ήλιου των ανατολῶν των
 χειμερινῶν μέχρι Μαιώτιδος λίμνης, οὗτος γάρ ὄρος της Ευ-
 ρώπης και της Ασίας, ὧδε εχει περι αυτέων. τά δέ εθνεα
 ταῦτα ταύτη διάφορα αυτᾷ εωυτέων μάλλον εστι των προ-
 διγημείων, δια τας μεταβολάς [206] των αερών και της
 χώρης την φύσιν. εχει δέ και κατά την γην ομοίως ἀπερ και
 κατά τους άλλους ανθρωπούς. ὅκου γάρ αι ὥραι μεγίστας
 μεταβολάς ποιέονται και πυκνοτάτας, εκει και ή χώρη ἀρι-
 ωτάτη και ἀνωμαλωτάτη εστιν. και εύρησεις ὄρη τε πλείστα

tiores esse formaque praestantes et magnitudinis eximiae,
 formaque et corporum proceritate non admodum inter se
 dissimiles. Hanc regionem ad anni temporum naturam et
 moderationem proxime accedere consentaneum est. Virilis
 autem animus, aerumnarum et laborum tolerantia atque
 audacia in hujusmodi naturis innasci nequit, neque ejus-
 dem generis aut diversi conjunctione ducuntur, verum in
 ipsis libidinem dominari necesse est. Ideoque multiformes
 in feris partus gignuntur. Atque de Aegyptiis ac Libycis ad
 hunc quidem modum se res habere videtur. De his vero
 qui sunt ad hiberni solis ortus dexteram ad Maeotidem us-
 que paludem, quae est Europae atque Asiae terminus, habet
 se res ad hunc modum. Atque hae quidem gentes cum
 propter anni tempestatum mutationes tum ob regionis na-
 turam longe magis inter se differunt quam quae ante sunt
 enarratae. Habet autem hoc solum eodem plane modo quo
 etiam apud reliquos homines. Ubi namque anni tempora
 maximas et creberrimas mutationes faciunt, illic efferratissima
 et maxime inaequalis regio existit, montesque plurimos et

Ed. Chart. VI. [206.] Foëf. I. 289. Ed. Lind. I. (347. 348.)
 καὶ δασέα καὶ πεδία καὶ λειμῶνας ὄντας. ὅκου δὲ αἱ ὥραι
 μὴ μεγάαι ἀλλάσσουσιν, ἐκείνοις ἢ χώρη ὁμαλωτάτη ἐστίν.
 οὕτω δὲ ἔχει καὶ περὶ τῶν ἀνθρώπων, εἴ τις βούλεται ἐνθυ-
 μέσθαι. εἰσὶ γὰρ φύσεις αἱ μὲν ὄρεσιν ἐοικυῖαι δενδρώδεσι
 τε καὶ ἀφύδροισι, αἱ δὲ λεπτοῖσι τε καὶ ἐνύδροις, αἱ δὲ λειμα-
 κεστέροις τε καὶ ἐλώδεσι, αἱ δὲ πεδίων τε καὶ ψιλῆ καὶ ξηρῆ. (348)
 αἱ γὰρ ὥραι αἱ μεταλλάσσουσαι τῆς μορφῆς τὴν φύσιν εἰσὶ διά-
 φοροι. ἦν δὲ διάφοροι ἔωσι μετὰ σφῶν αὐτέων, διαφοραὶ καὶ
 πλείονες γίνονται τοῖς εἴδεσιν. καὶ ὁκόσα μὲν ὀλίγον διαφέρει
 τῶν ἐθνῶν παραλείπω. ὁκόσα δὲ μεγάλα ἢ φύσει ἢ νόμῳ,
 ἐρέω περὶ αὐτῶν ὡς ἔχει. καὶ πρῶτον περὶ τῶν μακροκεφάλων.
 τουτέων γὰρ οὐκ ἔστιν ἄλλο ἔθνος ὁμοίως τὰς κεφαλὰς
 ἔχον οὐδέν· τὴν μὲν γὰρ ἀρχὴν ὁ νόμος αἰτιώτατος ἐγένετο
 τοῦ μήκους τῆς κεφαλῆς, νῦν δὲ καὶ ἡ φύσις ξυμβάλλεται
 τῷ νόμῳ. τοὺς γὰρ μακροτάτην ἔχοντας τὴν κεφαλὴν γεννα-
 οτάτους ἡγέονται. ἔχει δὲ περὶ νόμου ὧδε. τὸ παιδίον ὁκό-
 ταν γένηται τάχιστα, τὴν κεφαλὴν αὐτέου ἐτι ἀπαλὴν δοῦ-

denfos, campos item et prata in ea invenias. At ubi anni
 tempora non admodum variant, illic ea regio maxime ae-
 qualis est. Ad eundem vero modum se in hominibus habet,
 si quis animum advertat. Sunt enim quaedam naturae mon-
 tosis locis, silvosis et aqua carentibus similes, quaedam te-
 nuibus et aquis, quaedam etiam pratorum et paludum na-
 turam referunt, quaedam etiam ad planitiei nudorumque et
 ficcorum naturam accedunt. Anni enim tempora, quae for-
 marum naturam variant, inter se differunt, cumque inter se
 diversa existant, varias et multiplices formas producunt. Ac
 eas quidem gentes quae parum inter se differunt, praetermit-
 tam, quae vero plurimum aut natura aut institutis inter se
 discrepant, de his quemadmodum se habeant mihi dicen-
 dum est, inprimisque de macrocephalis, cum ex his nulla
 alia gens capita similia habeat. Ac initio quidem hominum
 institutum longitudinis capitis causa fuisse videtur. Nunc
 vero natura etiam ad institutum accedit. Longissima enim
 habentes capita generosissimos existimant. Hujusmodi au-
 tem est institutum. Cum primum editus est infaus, caput

Ed. Chart. VI. [206.] Foef. I. 289. 290. Ed. Lind. I. (348. 349.)
 σαν μαλακοῦ ἔοντος ἀναπλήσσουσι τῆσι χερσίν καὶ ἀναγκά-
 ζουσιν ἐς τὸ μῆκος αὔξασθαι, δεσμά τε προσφέροντες καὶ τε-
 χνήματα ἐπιτήδεια ὑφ' ὧν τὸ μὲν σφαιροειδὲς τῆς κεφαλῆς
 κακοῦται, τὸ δὲ μῆκος αὔξεται. αὐτὸς τὴν ἀρχὴν ὁ νόμος
 κατειργάσατο, ὥστε τοιαύτην τὴν φύσιν γενέσθαι. τοῦ δὲ
 χρόνου προϊόντος ἐν φύσει ἐγένετο, ὥστε τὸν νόμον μηκέτι
 ἀναγκάζειν. ὁ γὰρ γόνος πανταχόθεν ἔρχεται ἀπὸ τε τῶν
 ὑγιοῶν ὑγιερὸς τοῦ σώματος, ἀπὸ τε τῶν νοσερῶν νοσερός.
 εἰ οὖν γίνονται ἐκ τε τῶν φαλακρῶν φαλακροὶ καὶ ἐκ γλαυκῶν
 γλαυκοὶ καὶ ἐκ διεστραμμένων στρεβλοὶ, ὡς ἐπὶ τὸ πληθὸς
 καὶ περὶ τῆς ἄλλης μορφῆς ὃ αὐτὸς λόγος (349) γος, τί κωλύει
 καὶ ἐκ μακροκεφάλου μακροκέφαλον γίνεσθαι; νῦν δὲ ὁμοίως
 οὐδέ τι γίνονται ὡς πρότερον. ὁ γὰρ νόμος οὐκ ἔτι ἰσχύει
 διὰ τὴν ἀμέλειαν τῶν ἀνθρώπων. περὶ μὲν οὖν τουτέων οὐ-
 τως μοι δοκεῖ· περὶ δὲ τῶν ἐν Φάσει, ἣ χώρα ἐκείνη ἐλώδης
 ἐστὶ καὶ θερμὴ καὶ ὑδατεινὴ καὶ δασεῖα, ὄμβροι τε αὐτόθι
 γίνονται πᾶσαν ὥρην πολλοὶ τε καὶ ἰσχυροὶ, ἣ τε δίαιτα τοῖς
 ἀνθρώποις ἐν τοῖς ἔλεσιν ἐστίν, τὰ τε οἰκήματα ξύλινα καὶ
 καλάμινα ἐν ὕδασι μεμηχανημένα, || ὀλίγη τε χρέονται βαδί-

ejus adhuc tenellum et molle manibus effingunt et in longi-
 tudinem adolefcere cogunt, vinculis et idoneis artibus ad-
 hibitis, quibus capitis rotunditas vitietur et longitudo augea-
 tur. Hoc institutum primum hujusmodi naturae dedit ini-
 tium. Successu vero temporis in naturam abiit, ut proinde
 instituto nil amplius opus esset. Semen enim genitale ex
 omnibus corporis partibus provenit, ex sanis quidem sanum
 et ex morbofis morbofum. Si igitur ex calvis calvi gignuntur,
 ex caefiis caefi et ex distortis ut plurimum distorti, eadem-
 que in caeteris formis valet ratio, quid prohibet cur non etiam
 ex macrocephalo macrocephalus gignatur? Etsi nunc quoque
 perinde ut antea non nascuntur, obsolescente per hominum
 incuriam instituto. Ac de his quidem sic sentio. Jam vero
 de his qui Phasim accolunt, regio est palustris, calida, aquosa
 et densa, imbribusque copiosis et vehementibus fere semper
 perfunditur. Homines in paludibus vitam degunt et domos
 ligneas et arundineas in aquis fabrefactas habent, raro ur-

Ed. Chart. VI. [206. 207.] Foëf. I. 290. Ed. Lind. I. (349. 350.)
 σει κατὰ τὴν πόλιν καὶ τὸ ἐμπόριον, ἀλλὰ μονοξύλοις δια-
 πλέουσιν ἄνω καὶ κάτω. διώρυγες γὰρ πολλαὶ εἰσίν. τὰ δὲ
 ὕδατα θερμὰ καὶ στάσιμα πίνουσιν, ὑπὸ τε τοῦ ἡλίου σηπόμενα
 καὶ ὑπὸ τῶν ὄμβρων ἐπανξόμενα. αὐτὸς τε ὁ Φάσις
 στασιμώτατος πάντων τῶν ποταμῶν καὶ ῥέων ἡπιώτατα. οἱ τε
 καρποὶ γινόμενοι αὐτέοι πάντες ἀναλθέςες εἰσίν κατατεθηλυ-
 σμένοι καὶ ἀτελέες ὑπὸ πολυπληθείης τοῦ ὕδατος. διὸ καὶ
 οὐ πεπαίνονται. ἤηρ τε πούλῦς κατέχει τὴν ἄωρον ἀπὸ τῶν
 ὑδάτων. διὰ ταύτας δὴ τὰς προφάσις τὰ εἶδα ἀπὸ πηλαγ-
 μένα τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων ἔχουσιν οἱ Φάσιηνοί. τὰ τε γὰρ
 μεγέθη μεγάλοι, τὰ πάχεα δ' ὑπερπαχές. ἄρθρον τε κατὰ-
 δηλον οὐδὲν οὐδὲ φλέψ. τὴν τε χροίην (350) ὠχρὴν ἔχουσιν,
 ὥσπερ ὑπὸ ἰκτέρου ἔχόμενοι. φθέγγονται τε βαρύτερον ἀν-
 θρώπων τῷ ἡέρι χροώμενοι οὐ λαμπρῶ, ἀλλὰ χροῦδει τε
 καὶ διερω. πρὸς ταλαιπωρέειν τε τὸ σῶμα ἀργότεροι πεφύ-
 κασιν. [207] αἱ τε ὄραι οὐ πολὺ μεταλλάσσουν οὔτε πρὸς
 τὸ πνίγος οὔτε πρὸς τὸ ψῦχος. τὰ τε πνεύματα πολλὰ νότια,
 πλὴν αὐτῆς μιῆς ἐπιχωρίας. αὕτη δὲ πνέει ἐνίοτε βίαιος καὶ

bes et emporia adeunt, verum navigiis ex ligno uno cavatis
 sursum ac deorsum trajiciunt, cum fossas habeant plurimas.
 Aquas bibunt calidas, statarias, sole putrefactas et imbribus
 auctas. Ipseque Phasis prae caeteris fluminibus maxime sta-
 gnans est et levissime defluit, fructusque qui illic nascuntur,
 nullum incrementum accipiunt, effeminati sunt et prae aqua-
 rum copia imperfecti, ideoque ad maturitatem minime per-
 veniunt. Aer quoque caliginosus ab aquis sublatus hanc re-
 gionem occupat. His sane de causis Phasiani corporis for-
 mam a caeteris hominibus longe diversam habent. Proce-
 ritate enim corporis et crassitudine valde excedunt, neque
 articulus ullus neque venae comparent, pallidoque sunt co-
 lore velut morbo regio detenti, cumque aere utantur mi-
 nime puro, sed caliginoso et maxime humido, gravissimam
 prae aliis omnibus vocem edunt. Sunt etiam ad corporis
 exercitationem natura pigriores, annique tempestates quo-
 ad aestum aut frigus non multum variant. Venti iis plurimi
 sunt austrini, potillimum unus ejus regionis peculiaris, qui

Ed. Chart. VI. [207.] Foef. I. 290. Ed. Lind. I. (350. 351.)
 χαλεπή και θερυή και κέγχρονα ονομάζουσιν τοῦτο τὸ πνεῦμα.
 ὁ δὲ βορέης οὐ σφόδρα ἀφικνεῖται. ὀκότεν δὲ πνέη, ἀσθενῆς
 και βληχρός. περι μὲν τῆς φύσις και τῆς διαφορῆς και τῆς
 μορφῆς τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ και τῇ Εὐρώπῃ οὔτοις ἔχει. περι
 δὲ τῆς ἀθυμίας τῶν ἀνθρώπων και τῆς ἀνανδρείης, ὅτι
 ἀπολεμώτεροί εἰσιν τῶν Εὐρωπαϊῶν οἱ Ἀσιηνοὶ και ἡμερώ-
 τεροὶ τὰ ἦθεα, αἱ ὄραι αἴτιαι μάλιστα, οὐ μεγάλας τὰς με-
 ταβολὰς ποιούμεναι οὔτε ἐπὶ τὸ θερυὸν οὔτε ἐπὶ τὸ ψυ-
 χρόν, ἀλλὰ παραπλήσια. οὐ γὰρ γίνονται ἐκπλήξεις τῆς
 γνώμης οὔτε μετὰστασις ἰσχυρὴ τοῦ σώματος. ἀφ' ἑῶν εἰ-
 κὸς τὴν ὀργὴν ἀγριοῦσθαί τε και τοῦ γνώμονος και θερυοῦ
 μετέχειν μᾶλλον ἢ ἐν τῷ αὐτέῳ αἰεὶ ὄντα. αἱ γὰρ μεταβολαὶ
 εἰσὶ τῶν πάντων, αἰεὶ τε ἀγείρουσι τὴν γνώμην τοῦ ἀνθρώ-
 που και οὐκ ἑῶσι ἀτρεμίζειν. διὰ ταῦτα ἐμοὶ δοκεῖ τὰς
 προφάσις ἀναλκας εἶναι τὸ γένος τὸ Ἀσιηνόν. και προσέτι
 διὰ τοὺς νόμους. (351) τῆς γὰρ Ἀσίας τὰ πολλὰ βασιλεύ-
 εται. ὅκου δὲ μὴ αὐτοὶ ἐσωτέων εἰσὶ καρτεροὶ ἄνθρωποι μη-

interdum violentior, molestior et calidior spirat, quem Cen-
 chrona nominant. Boreas vero non admodum huc perve-
 nit, quod si aliquando spiret, debilis tamen et valde lenis ex-
 istit. Atque hunc quidem in modum qui Asiam et Europam
 incolunt tum natura tum forma inter se differunt. Quod
 autem ad animi ignaviam et mollitiem attinet, cur Asiatici
 Europaeis minus pellicosi existant et moribus sint lenioribus,
 anni tempestates in causa sunt, quae non magnas tum ad ca-
 lorem tum ad frigus permutationes faciunt, verum similes
 permanent, unde neque mens stupore percellitur, neque
 corpus vehementer a suo statu dimovetur. Ex quibus iram
 exasperari, ac prudentiae et caloris compotes fieri magis
 aequum est, quam si eodem semper statu permaneant. Mu-
 tationes enim inter omnia hominis mentem semper excitant,
 neque sinunt quiescere. Quas ob causas mihi Asiaticorum
 genus omni ope destitutum videtur, quibus praeterea eorum
 instituta accedere debent. Multo enim maxima Asiae pars
 regum imperio regitur. Qui vero sui potestatem non ha-

Ed. Chart. VI. [207.] Fosf. I. 290. 291. Ed. Lind. I. (351.)
 δὲ αὐτόνομοι, ἀλλὰ δεσπόζονται, οὐ περὶ τουτέου αὐτέοισιν
 ὁ λόγος ἐστίν, ὅπως τὰ πολέμια ἀσκήσωσιν, ἀλλ' ὅπως μὴ
 δόξωσι μάχιμοι εἶναι. οἱ γὰρ κίνδυνοι οὐχ ὅμοιοι εἰσίν. τοὺς
 μὲν γὰρ στρατεύεσθαι εἰκὸς καὶ ταλαιπωρέειν καὶ ἀποθνή-
 σκειν ἕξ ἀνάγκης ὑπὲρ τῶν δεσποτῶν, ἕπο τε παιδίων καὶ
 γυναικὸς ἔοντας καὶ τῶν λοιπῶν φίλων. καὶ ὀκόσα μὲν ἄν-
 χορηστὰ καὶ ἀνδρεῖα ἐργάσονται, οἱ δεσπόται ἀπ' αὐτέων
 αὖξονται τε καὶ ἐκφύονται, τοὺς δὲ κινδύνους καὶ θανάτους
 αὐτοὶ καρποῦνται. ἔτι δὲ πρὸς τουτέοισιν τῶν τοιούτων ἀν-
 θρώπων ἀνάγκη ἐρημοῦσθαι τὴν γῆν ὑπὸ τε πολειῶν καὶ
 ἀργίης, ὥστε καὶ εἴ τις φύσει πέφυκεν ἀνδρεῖος καὶ εὐψυχος,
 ἀποτρέπεσθαι τὴν γνώμην ἀπὸ τῶν νόμων. μέγα δὲ τεκμή-
 ριον τουτέων. ἑκόσοι γὰρ ἐν τῇ Ἀσίῃ Ἕλληνες ἢ βάρβαροι
 μὴ δεσπόζονται, ἀλλ' αὐτόνομοί εἰσι καὶ ἑωυτέοισιν ταλαι-
 πωρεῦσιν, οὗτοι μαχιμώτατοι εἰσι πάντων. τοὺς γὰρ κινδύνους
 ἑωυτέων περὶ κινδυνεύουσιν. καὶ τῆς ἀνδρείης ἀντέοι τὰ
 ἄθλα φέρονται καὶ τῆς δειλίας τὴν ζημίην ὡσαύτως. || εὐρή-
 σεῖς δὲ καὶ τοὺς Ἀσιηνοὺς διαφέροντας αὐτοὺς ἑωυτέων, τοὺς
 μὲν βελτίονας, τοὺς δὲ φαυλοτέρους ἔοντας. τουτέων δὲ αἰ

bent, neque sui juris sunt, sed dominis subditi, ii rerum bel-
 licarum nullam curam habent, sed ut ne bellicosi videantur.
 Neque enim aequalia pericula impendent. Hos siquidem
 pro dominis in militiam proficisci et labores tolerare mor-
 temque oppetere necesse est, relictis domi liberis, uxore ac
 reliquis amicis. Quod si probe ac viriliter se gesserint, inde
 dominis opes augentur et crescunt, ipsi praeter pericula et
 caedes nullum fructum percipiunt. Ad haec ab hujusmodi
 hominibus propter rei militaris inertiam ac otium, regio-
 nem relinquere necesse est, cum ut quisque natura fortis est
 et magni animi, ita maxime leges detrectat. Cujus rei hoc
 magnum est indicium, quod quicumque in Asia Graeci ac
 barbari dominis minime sunt subditi, sed liberi et sui labo-
 ris quaestum faciunt, ii omnium bellicosissimi existunt. Sibi
 enim ipsis pericula subeunt et ut fortitudinis praemia repor-
 tant, ita ignaviae poenas luunt. Asiaticos autem plurimum
 inter se disferre, et hos quidem nobiliores, illos vero ignobi-

Ed. Chart. VI. [207. 208.] Foesl. I. 291. Ed. Lind. I. (351. 352.) μεταβολαὶ αἴτιαι τῶν ὠρέων, ὡσπερ μοι εἴρηται ἐν τοῖς (352) προτέροισι. καὶ περὶ μὲν τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ οὕτως ἔχει. ἐν δὲ τῇ Εὐρώπῃ ἔστιν ἔθνος Σκυθικόν, ὃ περὶ τὴν λίμνην οἰκεῖ τὴν Μαιῶτιν, διαφέρον τῶν ἐθνέων τῶν ἄλλων, Σαυρομάται καλεῦνται. τουτέων αἱ γυναῖκες ἰππάζονται τε καὶ τοξεύουσιν καὶ ἀκοντίζουσιν ἀπὸ τῶν ἵππων καὶ μάχονται τοῖς πολεμίοις, ἕως ἂν παρθένοι ἔωσιν. οὐκ ἀποπαρθενεύονται δὲ μέχρις ἂν τῶν πολεμίων τρεῖς ἀποκτείνωσι, καὶ οὐ πρότερον [208] συνοικεῦσιν ἢ περὶ τὰ ἱερὰ θύουσαι τῷ ἐν νόμῳ. ἢ δ' ἂν ἄνδρα ἐωυτῇ ἄρῃται, παύεται ἰππαζομένη, ἕως ἂν μὴ ἀνάγκη καταλάβῃ παγκοίνου στρατείας. τὸν δεξιὸν δὲ μαζὸν οὐκ ἔχουσιν. παιδίους γὰρ ἐοῦσιν ἔτι νηπίους αἱ μητέρες χάλκεον τετεχνημένον ἢ ἐπ' αὐτῷ τουτέω διάπυρον ποιεῦσαι πρὸς τὸν μαζὸν τιθέουσιν τὸν δεξιὸν καὶ ἐπικαίεται, ὥστε τὴν αὐξῆσιν φθείρεσθαι, ἐς δὲ τὸν δεξιὸν ὤμον καὶ βραχίονα πᾶσαν τὴν ἰσχύν καὶ τὸ πλῆθος ἐκδιδόναι. περὶ δὲ τῶν λοιπῶν Σκυθέων τῆς μορφῆς, ὅτι αὐτοὶ αὐτοῖσιν εἰκόσασιν καὶ οὐδαμῶς ἄλλοις· οὗτός ἐστι λόγος καὶ περὶ τῶν

liores esse comperior. Quorum quidem causa ad anni tempestatum mutationes, quemadmodum antea diximus, referenda est. Atque sic quidem de his qui Asiam incolunt. In Europa autem gens est Scythica, quae Maeotim paludem incolit et a reliquis plurimum differt; Sauromatae appellantur. Eorum feminae equitant, arcu utuntur et ex equo jaculantur et cum hostibus bellum gerunt, quoad virgines existunt, neque ante virginitatem deponunt quam tres hostes interfecerint, neque prius cum viris congregiuntur quam sacra deo patrio more peregerint. Quod si qua sibi virum delegerit, equitatu soluta est, nisi communis expeditionis necessitas ingruat. Dextram autem mammam non habent. Puellis enim adhuc infantibus ferro ad id fabricato et candente dextrae mammae admoto eam matres exurunt, ut ne incrementum accipiat, sed ad dextrum humerum et brachium omne robur et copia transmittatur. De reliquis autem Scythiis, cum forma inter se sint similes et aliis dissimiles, eadem

Ed. Chart. VI. [208.] Foel. I. 291. Ed. Lind. I. (352. 353.)
*Αἰγυπτίων, πλὴν ὅτι οἱ μὲν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ εἰσι βεβιασμέ-
 νοι, οἱ δ' ἀπὸ τοῦ ψυχροῦ. ἡ δὲ Σκυθῶν ἐρημίη καλε-
 μένη πεδιάς ἐστι καὶ λιμακώδης καὶ ψιλὴ καὶ ἐνυδρος με-
 τρώως. ποταμοὶ γάρ εἰσι μεγάλοι οἱ ἐξοχετεύουσι τὸ ὕδωρ ἐκ
 τῶν πεδίων. ἐνταῦθα καὶ οἱ Σκύθαι διαιτεῦνται, Νομάδες
 δὲ καλεῦνται ὅτι οὐκ ἔστιν οἰκήματα, ἀλλ' ἐν ἀμάξαις (353)
 οἰκεῦσιν. αἱ δὲ ἀμάξαι εἰσὶν αἱ μὲν ἐλάχισται τετράκυκλοι,
 αἱ δὲ ἑξάκυκλοι. αὗται δὲ πιλοῖς περιπεφραγμέναι. εἰσὶ δὲ
 καὶ τετραγασμέλαι ὡσπερ οἰκήματα τὰ μὲν ἀπλά, τὰ δὲ τρι-
 πλά. ταῦτα δὲ καὶ σιενὰ πρὸς ὕδωρ καὶ πρὸς χιόνα καὶ
 πρὸς τὰ πνεύματα. τὰς δὲ ἀμάξας ἔλκουσι ζεύγεα τὰς μὲν
 δύο, τὰς δὲ τρία βοῶν κέρως ἄτερ. οὐ γὰρ ἔχουσι κέρατα
 ὑπὸ ψύχεος. ἐν ταύταις μὲν οὖν ταῖς ἀμάξαις γυναῖκες δια-
 τεῦνται. αὐτοὶ δ' ἐφ' ἵππων ὀχεῦνται οἱ ἄνδρες. ἔπονται δὲ
 αὐτέοις καὶ τὰ πρόβατα ἑόντια καὶ αἱ βόες καὶ οἱ ἵπποι.
 μένουσι δ' ἐν τῷ αὐτέῳ τοσοῦτον χρόνον, ὅσον ἂν ἀπόχη
 ὠυτέοισιν τοῖς κήρεσιν ὁ χρότος ὀκόταν δὲ μηκέτι, εἰς ἐτέ-
 ρην χώραν ἔρχονται. αὐτοὶ δ' ἐσθίουσι κρέα ἐφθὰ καὶ πί-*

ratio quae de Aegyptiis habenda est, nisi quod hi calore, illi frigore urgentur. At vero solitudo Scythica appellata in planitie sita est et pratis abundat, nuda et modice aquosa est. Magni enim fluvii aquam ex campis per rivos deducunt. In hac Scythae Nomades dicti degunt, quod domos nullas habeant, sed in curribus habitent, quorum vel minimi quatuor, reliqui sex rotis aguntur. Hi autem insuper coactilibus ex lana crassa compactis sunt obducti et ad instar domorum fabricati, alii quidem simplici, alii etiam triplici tabulato, ipsique in angustum coarctati adversus omnes aquarum, nivis ac ventorum injurias. Currus trahunt alios quidem duo boum paria, alios tria, atque hi prae frigore cornua non habent. His igitur in curribus mulieres degunt, ipsi vero viri in equis vehuntur. Eos sequuntur pecorum greges et boves et equi. Tam diuque uno in loco subsistunt, quoad ipsis pecoribus pabulum sufficit, quo deficiente ad aliam regionem commigrant. Carnibus coctis vescuntur et

Ed. Chart. VI. [208.] Foesl. I. 291, 292. Ed. Lind. I. (353. 354.)
 νοοσι γάλα ἵππων. καὶ ἵππάκην τρώγουσιν, τοῦτο δ' ἐστὶ
 τυρὸς ἵππων. τὰ μὲν εἰς τὴν διαίταν αὐτέων οὕτως ἔχει καὶ
 τοὺς νόμους περὶ τε τῶν ὠρέων καὶ τῆς μορφῆς, ὅτι πολὺ
 ἀπήλλακται τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων τὸ Σκυθικὸν γένος καὶ
 ἔοικεν αὐτὸ ἑωυτέῳ, ὡσπερ τὸ Αἰγύπτιον. καὶ ἥκιστα πολὺ-
 γονον ἐστίν· καὶ ἡ χώρα ἐλάχιστα θηρία τρέφει κατὰ μέγε-
 θος καὶ πλῆθος. κείται γὰρ ὑπ' αὐταῖς ταῖς ἄρκτοις καὶ τοῖς
 ὄρεσιν τοῖς Ριπαιοῖσιν, ὅθεν ὁ βορέης πνέει. ὁ τε ἥλιος τε-
 λευτῶν ἐγγύτατα γίνεται, ὁκόταν ἐπὶ τὰς θερμὰς ἔλθῃ πε-
 ριόδους, καὶ τότε ὀλίγον χρόνον θερμαίνει. καὶ οὐ σφόδρα
 τὰ διαπνεύματα τὰ ἀπὸ τῶν θερμῶν πνέοντα ἀφικνεῖται, ἢ
 μὴ ὀλιγάκις καὶ ἀσθενέα, ἀλλ' ἀπὸ (354) τῶν ἄρκτων ἀεὶ
 πνέουσιν πνεύματα ψυχρὰ ἀπὸ τε χιόνος καὶ κρυστάλλων καὶ
 ὑδάτων πολλῶν. οὐδέποτε δὲ τὰ ὄρεα ἐκλείπει. ἀπὸ τουτέων
 δὲ δυσοίκητά ἐστιν. ἤῃρ τε κατέχει πούλυς τῆς ἡμέρας τὰ πε-
 δία. || καὶ ἐν νότοισι διατεῦνται. ὥστε τὸν μὲν χειμῶνα ἀεὶ
 εἶναι, τὸ δὲ θέρος ὀλίγας ἡμέρας, καὶ ταύτας μὴ λίην. με-
 τῶρα γὰρ τὰ πεδία καὶ ψιλὰ καὶ οὐκ ἐστεφάνωνται ὄρεσιν;

lacte equino in potu utuntur et hippaco, hoc est caseo equino
 victitant. Ac de eorum victus ratione et curribus hactenus
 quidem dictum est, simulque de anni temporibus, quodque
 Scythica gens forma multum a reliquis hominibus diversa
 est, sibi ipsi similis non secus ac Aegyptii. Minime foecun-
 dum est hoc hominum genus, ipsaque regio paucissimas fe-
 ras alit neque magnitudine neque multitudine insignes. Sub
 ipsis enim urfis Ripaeisque montibus, unde boreas spirat, est
 posita, solque cum ad extremam conversionem aestivam ve-
 nerit, proxime accedit et tunc quidem exiguo tempore ca-
 lesfacit. Neque venti ex calidis locis spirantes, nisi rari ac
 debiles huc admodum perveniunt, sed venti frigidi ab urfis,
 nive, glacie et multis aquis perpetuo spirant, neque unquam
 montes deserunt, unde non nisi aegre habitari possunt. Aër-
 que multus tota die campos occupat, ipsique in humidis lo-
 cis degunt. Quare perpetua fere illis est hiems, aestas vero
 paucissimis diebus, neque his admodum magna. Planities
 enim illis sublimis est et nuda, neque montibus cincta, sed

Ed. Chart. VI. [208. 209.] Foesl. I. 292. Ed. Lind. I. (354. 355.)
 ἀλλ' ἀνάτη ὑπὸ τῶν ἄρκτων αὐτόθι. καὶ τὰ θηρία οὐ γί-
 γνεται μεγάλα, ἀλλ' οἷά τε ἐστὶν ὑπὸ γῆν σκεπάζεσθαι. ὁ
 γὰρ χειμῶν κωλύει καὶ τῆς γῆς ἢ ψιλότης. καίτοι οὐκ ἐστὶν
 ἀλέα οὐδὲ σκέπη. αἱ γὰρ μεταβολαὶ τῶν ὥρεων οὐκ εἰσὶ με-
 γάλαι οὐδὲ ἰσχυραὶ, ἀλλ' ὅμοιαι καὶ ὀλίγον μεταβάλλουσαι.
 διότι καὶ τὰ εἶδεα ὅμοια αὐτὰ ἐωυτέοις εἰσίν. σίτω τε χρέον-
 ται ἕει ὁμοίως, ἐσθῆτι τε τῇ αὐτῇ καὶ θέρεος καὶ χειμῶνος,
 τὸν τε ἡέρα ὑδατεινὸν ἔλκοντες καὶ παχὺν, τὰ τε ὕδατα πί-
 νοντες ἀπὸ χιόνος καὶ παγετῶν, τοῦ τε ταλαιπώρου ἀπεόν-
 τος. οὐ γὰρ οἷόν τε τὸ σῶμα ταλαι[209]πωρέεσθαι οὐδὲ τὴν
 ψυχὴν, ὅκου μεταβολαὶ μὴ γίνονται ἰσχυραὶ διὰ ταύτας
 τὰς ἀνάγκας τὰ εἶδεα αὐτῶν παχέα ἐστὶ καὶ σαρκώδεα, καὶ
 ἄρθρα καὶ ὑγρὰ καὶ ἄτονα, αἱ τε κοιλίαι ὑγρόταται πασέων
 κοιλιῶν αἱ κάτω. οὐ γὰρ οἷόν τε νηδὺν ἀναξηραίνεσθαι ἐν
 τοιαύτῃ χώρῃ καὶ φύσει καὶ ὥρης καταστάσει, ἀλλὰ διὰ πι-
 μελῆν τε καὶ ψιλῆν τὴν (355) σάρκα, τὰ τε εἶδεα ἔοικεν
 ἀλλήλοισιν τὰ τε ἄρσενα τοῖς ἄρσεσιν καὶ τὰ θήλεα τοῖς θή-
 λεσι. τῶν γὰρ ὥρεων παραπλησίων ἐουσεῶν φθοραὶ οὐκ ἐγ-

sub urfis acclivis. Neque ferae illis magnae, sed quae sub
 terra abscondi possint nascuntur. Hiems enim et terrae nu-
 ditas prohibet, quanquam et apricis et opacis locis caret.
 Nam neque magnae neque vehementes sunt anni temporum
 mutationes, sed similes et parum differentes, unde et formas
 inter se similes habent. Eodem etiam victu semper et ami-
 ctu utuntur hieme et aestate, aëremque aquosum et crassum
 attrahunt et aquas ex nivibus et glacie bibunt, nullaque
 corporis exercitatione utuntur, cum vel corpus, vel animus
 exerceri nequeat, ubi mutationes non sunt vehementes. Has
 ob causas eos habitu esse crasso et carnosio necesse est, arti-
 culis vero humidis et enervatis et ventribus maxime humi-
 dis, omnium tamen maxime inferiore alvo. In hac enim
 regione natura et tempestatum anni constitutione ipsa relic-
 cari nequit. Sed propter pinguedinem et carnis glabritiem
 forma inter se sunt similes tum mares maribus tum femi-
 nae feminis. Cum enim anni tempora similiter se habeant,

Ed. Chart. VI. [209.]

Foef. I. 292.

Ed. Lind. I. (355.)

γίνονται οὐδὲ κακώσεις ἐν τῇ τοῦ γονοῦ ξυμπήξει, ἢν μή
 τινος ἀνάγκης βιαίου τύχη ἢ νόσου. μέγα δὲ τεκμήριον ἐς
 τὴν ὑγρότητα παρέξομαι. Σκυθῶν γὰρ τοὺς πολλοὺς, ἀπαν-
 τας ὅσοι Νομάδες, εὐρήσεις κεκαυμένους τοὺς τε ὤμους καὶ
 τοὺς βραχίονας καὶ τοὺς καρπούς τῶν χειρῶν καὶ τὰ στήθεα,
 ἰσχία καὶ τὴν ὀσφύν, δι' ἄλλ' οὐδὲν ἢ διὰ τὴν ὑγρότητα
 τῆς φύσιος καὶ τὴν μαλακίην. οὐ γὰρ δύνανται οὔτε τοῖς
 τόξοις ξυντείνειν οὔτε τῷ ἀκοντίῳ ἐμπίπτειν τῷ ὤμῳ ὑπὸ
 ὑγρότητος καὶ ἀτονίης. ὁκόταν δὲ καυθῶσιν, ἀναξηραίνεται
 ἐκ τῶν ἄρθρων τὸ πολὺ τοῦ ὑγροῦ, καὶ ἐντονώτερα μᾶλλον
 γίνεται καὶ τροφικώτερα καὶ ἠρθρωμένα τὰ σώματα μᾶλλον,
 ῥοικὰ δὲ γίνεται καὶ πλατεία πρῶτον μὲν ὅτι οὐ σπαργα-
 νοῦνται ὡσπερ ἐν Αἰγύπτῳ, οὐδὲ νομίζουσιν διὰ τὴν ἵππα-
 σίην ὅπως ἂν ἐνεδροὶ ἔωσιν. ἔπειτα δὲ διὰ τὴν ἔδρην. τὰ
 τε γὰρ ἄρσενα ἕως ἂν οὐχ οἶά τε ἐφ' ἵππου ὀχέεσθαι, τὸ
 πολὺ τοῦ χρόνου κόπθεται ἐν τῇ ἀμάξῃ καὶ βραχὺ τῇ βαδί-
 σει χρέονται, διὰ τὰς μεταναστάσεις καὶ περιελάσις. τὰ δὲ
 θῆλα θαυμαστὸν ὅσον ῥοικὰ εἶναι τὰ εἶδεα. πυρρόν δὲ τὸ

nullae corruptiones neque vitia in prima feminis conforma-
 tione contingunt, nisi violento aliquo casu aut morbo id ac-
 cidat. Eorum autem humiditatis magnum hoc est argumen-
 tum, quod Scythas plerosque ac praecipue Nomadas, hu-
 meris, brachiis, primis manuum juncturis, pectoribus, co-
 xendicibus et lumbis exustis esse comperias, nullam sane
 aliam ob causam quam naturae humiditatem et mollitiem.
 Nam neque arcus intendere neque humero jaculum contor-
 quere, ob humiditatem ac impotentiam possunt. Cum vero
 uruntur, ex articulis humoris copia reficcatur, eorumque
 corpora validiora, habitiora et firmioribus articulis reddun-
 tur, fluida vero fiunt et lata primum quidem quod fasciis
 non involvantur, quemadmodum fieri solet in Aegypto, ne-
 que id pro more habent ob equitationem, quo firmiter equis
 infideant, deinde vero ob vitam sedentariam. Ex his nam-
 que mares quoad equis vehi nequeunt, longo tempore in
 curribus sedent parumque propter locorum transmutationes
 et peragrationses inambulantes. At mulieres stupendum in

Ed. Chart. VI. [209.] Foëf. I. 292. 293. Ed. Lind. I. (356.)
 γένος (356) ἐστὶν τὸ Σκυθικόν διὰ τὸ ψυχρός, οὐκ ἐπιγενο-
 μένου ὀξείως τοῦ ἡλίου. ὑπὸ δὲ τοῦ ψυχροῦ ἢ λευκότης ἐπι-
 καίεται καὶ γίγνεται πυρρῆ. πολύγονον δὲ οὐχ οἷόν τε εἶναι
 φύσιν τοιαύτην. οὔτε γὰρ τῶ ἀνδρὶ ἢ ἐπιθυμίῃ τῆς μίξις
 γίνεται πολλή διὰ τὴν ὑγρότητα τῆς φύσις καὶ τῆς κοιλίης
 τὴν μαλθακότητά τε καὶ τὴν ψυχρότητα, ἀπὸ τῶν ἥκιστα
 εἰκὸς εἶναι ἄνδρα οἷόν τε λαγνεύειν· καὶ ἔτι ὑπὸ τῶν ἵππων
 ἀεὶ κοπτόμενοι ἀσθενεῖς γίνονται εἰς τὴν μίξιν. τοῖσι μὲν
 ἀνδράσιν αὐταὶ αἱ προφάσιες γίνονται· τῆσι δὲ γυναῖξιν ἢ
 τε πιότης τῆς σαρκὸς καὶ ὑγρότης. οὐ γὰρ δύνανται ἔτι ξυ-
 αρπάξειν αἱ μήτραι τὸν γόνον. οὔτε γὰρ ἐπιμήνιος κάθαρ-
 σις αὐτέσιν γίγνεται ὡς χρεῶν ἐστίν, ἀλλ' ὀλίγον καὶ διὰ
 χρόνου, τό τε στόμα τῶν μητρῶν ὑπὸ πικελῆς ξυγκλείεται
 καὶ οὐχ ὑποδέχεται τὸν γόνον, αὐταὶ τε ἀταλαίπωροι καὶ
 πικραὶ, καὶ αἱ κοιλίαι ψυχραὶ καὶ μαλακαί. || καὶ ὑπὸ του-
 τῶν τῶν ἀναγκαίων οὐ πολύγονόν ἐστὶν τὸ γένος τὸ Σκυ-
 θικόν. μέγα δὲ τεκμήριον αἱ οἰκέτιδες ποιεῖουσιν. οὐ γὰρ
 φθάνουσι παρὰ ἄνδρα ἀφικνεύμεναι καὶ ἐν γαστρὶ ἴσχουσι

modum habitu sunt corporis fluxo. Gens autem Scythica
 propter frigus fulvo est colore, cum ad eos sol vehemens
 non accedat. A frigore autem albedo exurit fitque fulva.
 Foecunda vero ejusmodi natura esse non potest. Neque
 enim viri multa coeundi cupiditate tenentur, ob corporis
 humiditatem ventrisque mollitiem et frigiditatem. Ex qui-
 bus viros minime venerem exercere posse par est. Eo ac-
 cedit, quod perpetua equitatione fracti, ad coitum imbecilles
 redduntur. Atque eae quidem in viris causae sunt. In
 mulieribus vero carnis pinguedo et humiditas. Neque enim
 uteri genitale semen ad se rapere queunt. Neque eis ut
 decet menstrua purgatio, sed parcius et longiore tempore
 contingit, ipsumque uteri os prae pinguitudine concluditur,
 semenque genitale minime suscipit. Ipsaeque nulla corpo-
 ris exercitatione utuntur et praepingues sunt, earumque
 ventres frigidi et molles. Ex quibus necessario consequitur
 non admodum foecundam esse Scytharum gentem. Cujus
 rei magnam conjecturam praebent famulae, quae cum viro-

Ed. Chart. VI. [209. 210.] Foel. I. 293. Ed. Lind. I. (356. 357.)
 διὰ τὴν ταλαιπωρίην καὶ ἰσχνότητα τῆς σαρκός. ἔτι τε πρὸς
 τούτοις εὐνουχίαι γίνονται οἱ πλείστοι ἐν Σκίθῃσιν, καὶ
 γυναικεῖα ἐργάζονται καὶ ὡς αἱ γυναῖκες διαλέγονται τε
 ὁμοίως. καλεῦνται τε οἱ τοιοῦτοι ἀνανδριεῖς. οἱ μὲν ἐπιχώ-
 ριοι τὴν αἰτίην προστιθέασι θεῶν καὶ σέβονται [210] του-
 τέους τοὺς (357) ἀνθρώπους καὶ προσκυνέουσι, δεδοικότες
 περὶ τε ὠυτέων ἕκαστοι. ἐμοὶ δὲ καὶ αὐτέω δοκεῖ ταῦτα τὰ
 πάθια θεῖα εἶναι καὶ ἄλλα πάντα, καὶ οὐδὲν ἕτερον ἕτερου
 θειότερον, οὐδὲ ἀνθρωπινώτερον, ἀλλὰ πάντα θεῖα. ἕκαστον
 καὶ ἔχει φύσιν τῶν τοιούτων καὶ οὐδὲν ἄνευ φύσιος γίνεταί.
 καὶ τοῦτο τὸ πάθος ὡς μοι δοκεῖ γίνεσθαι φράσω. ὑπὸ
 τῆς ἵππασίης αὐτέους κέδματα λαμβάνει, ἅτε αἰεὶ κρεμαμένον
 ἀπὸ τῶν ἵππων τοῖς ποσίν. ἔπειτα ἀποχωλοῦνται καὶ ἔλ-
 κονται τὰ ἰσχία οἱ ἂν σφόδρα νοσήσωσιν. ἰῶνται δὲ σφᾶς
 αὐτοὺς τρόπῳ τοιῷδε. ὁκόταν ἄρχηται ἡ γούσος, ὀπισθεν τοῦ
 ὠτός ἐκατέραν φλέβα τέμνουσιν. ὅταν δὲ ἀπορῶνῃ τὸ αἷμα,
 ὑπνος ὑπολαμβάνει ὑπὸ ἀσθενείας καὶ καθείδουσιν. ἔπειτα
 ἀναγείρονται οἱ μὲν τινες ὑγιεῖς ἑόντες, οἱ δ' οὐ. ἐμοὶ μὲν

rum congressum non appetant, propter exercitationem et car-
 nis gracilitatem concipiunt. Ad haec quoque plerique Scy-
 thae eunuchi fiunt et munia muliebria obeunt, ac velut mulie-
 res factitant et loquuntur vocanturque hi evirati aut effemi-
 nati. Ac regionis quidem incolae causam deo acceptam re-
 ferunt et hujusmodi homines reverentur et colunt, sibi quis-
 que timentes ne quid tale contingat. At mea quidem senten-
 tia hi omnes affectus divini sunt, ut et reliqui omnes, nullus-
 que altero divinius aut humanior existit, sed divini omnes,
 cum horum quodque suam naturam habeat, neque quicquam
 citra naturam fiat. Atqui quomodo hic affectus mihi contin-
 gere videatur enarrabo. Ex equitatione eosprehendunt diu-
 turnae ex defluxione affectiones, quae κέδματα dicuntur, ni-
 mirum semper pendentibus exequis eorum pedibus. Deinde
 qui vehementer aegrotant, claudicant, iisque coxendices con-
 trahuntur. Hac autem ratione sibi medentur. Cum aegro-
 tare coeperint, utramque venam post aures incidunt, cumque
 sanguis effluerit, prae imbecillitate somno corripiuntur et ob-

Ed. Chart. VI. [210.] Foef. I. 293. Ed. Lind. I. (357. 358.)
 οὖν δοκέει ἐν ταύτῃ τῇ ἰήσει διαφθεῖρεσθαι. εἰσι γὰρ παρὰ
 τὰ ὄτα φλέβες, ἃς ἐάν τις ἐπιτάμη, ἄγονοι γίνονται οἱ ἐπι-
 τμηθέντες. ταύτας τοίνυν μοι δοκέουσι τὰς φλέβας ἐπιτά-
 μνειν. οἱ δὲ μετὰ ταῦτα ἐπειδὴν ἀφίκωνται παρὰ γυναῖκα,
 καὶ μὴ οἷοί τε ὥσι χρῆσθαι σφίσιν αὐταῖς, τὸ πρῶτον οὐκ
 ἐνθυμεῦνται, ἀλλ' ἡσυχίην ἔχουσιν. ὁκόταν δὲ δις καὶ τρίς καὶ
 πλεονάκις αὐτέοισι πειρωμένοισιν μηδὲν ἄλλοιότερον ἀποβαί-
 νει, νομίσαντές τι ἡμαρτηκέται τῷ θεῷ ὃν ἐπαιτιῶνται, ἐν-
 δύνονται στολὴν γυναικεῖην καταγρόντες ἑαυτέων ἀναιδρεῖην.
 (358) γυναικίζουσί τε καὶ ἐργάζονται μετὰ τῶν γυναικῶν ἃ
 καὶ ἐκεῖνα. τοῦτο δὲ πάσχουσιν Σκυθῶν οἱ πλοῖσιοι, οὐχ
 οἱ κάκιστοι, ἀλλ' οἱ εὐγενέστατοι καὶ ἰσχὺν πλείστην κεκτη-
 μένοι διὰ τὴν ἵππασίην, οἱ δὲ πένητες ἦσσαν· οὐ γὰρ ἵππά-
 ζονται. καίτοι ἐχρῆν, ἐπεὶ θεϊότερον τοῦτο τὸ νόσημα τῶν
 λοιπῶν ἐστίν, οὐ τοῖς γενναιοτάτοις τῶν Σκυθῶν καὶ τοῖς
 πλουσιωτάτοις προσπίπτειν μόνους, ἀλλὰ τοῖς ἴπασιν ὁμοίως,
 καὶ μᾶλλον τοῖσιν ὀλίγα κεκτημένοισιν, οὐ τιμωμένοισιν ἤδη,
 εἰ χαιρουσιν οἱ θεοὶ καὶ θαυμαζόμενοι ὑπ' ἀνθρώπων καὶ

dormiscunt, deinde alii quidem sani excitantur, alii minime.
 Ac mihi quidem videntur hac curatione seipfos perdere.
 Juxta aures enim venae sunt, quas si quis incidat, sectionis
 sterilitatem inducunt. Has igitur venas mihi secare viden-
 tur. Postea vero ubi ad uxorem accedunt, neque cum iis
 rem habere possunt, primum nil animo reputantes quies-
 cunt, cum autem bis, ter aut saepius id tentantes nihil
 profecerint, dum in quem culpam conferunt se offendisse exi-
 stimantes, muliebri stola amicti, suam ignaviam accusant,
 et cum mulieribus vicitantes earum opera tractant. Qua
 affectione tentantur opulentissimi quique Scythae, minime
 vero infimi, sed generosissimi, et qui ad maximas opes per
 equitationem ascenderunt, pauperes autem, qui non equi-
 tant, minus. Quamquam oportebat, si haec affectio caeteris
 diviniior esset, ut non generosissimos et opulentissimos Scy-
 thas solos, sed omnes ex aequo invaderet, idque potius eos
 qui paucas opes possident, neque honorem exhibent, si mo-
 do dii hominum cultu gaudent et pro eo his beneficia

Ed. Chart. VI. [210.] Foel. I. 293. 294. Ed. Lind.I. (358. 359.)
 ἀντι τουτέων χάριτας ἀποδιδούσιν. εἰκὸς γὰρ τοὺς μὲν πλου-
 σίους θύειν πολλὰ τοῖς θεοῖς καὶ ἀνατιθέναι ἀναθήματα
 ὄντων χρημάτων καὶ τιμῶν, τοὺς δὲ πένητας ἥσσον διὰ τὸ
 μὴ ἔχειν. ἔπειτα καὶ ἐπιμεφεομένους ὅτι οὐ διδόασιν χρή-
 ματα αὐτέοισιν, ὥστε τῶν τοιουτέων ἁμαρτιῶν τὰς ζημίας
 τοὺς ὀλίγα κεκτημένους φέρειν μᾶλλον ἢ τοὺς πλουσίους.
 ἀλλὰ γὰρ, ὥσπερ καὶ πρότερον ἔλεξα, θεῖα μὲν καὶ ταῦτα
 ἐστὶν ὁμοίως τοῖς ἄλλοις· γίγεται δὲ κατὰ φύσιν ἕκαστα.
 καὶ ἡ τοιαύτη νοῦσος ἀπὸ τοιαύτης προφάσιος τοῖς Σκύθαις
 γίνεται οἷον εἴρηκα. ἔχει δὲ καὶ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἀνθρώ-
 πους ὁμοίως. ὄκου γὰρ ἰππάζονται μάλιστα καὶ πυκνότατα,
 ἐκεῖ πλεῖστοι ὑπὸ κεδμάτων καὶ ἰσχιάδων καὶ ποδαγριῶν ἀλί-
 σκονται, λαγνεύειν κάκιστοι εἰσὶ. ταῦτα δὲ τοῖσιδε Σκύθησι
 πρόσ(359)εστι καὶ εὐνουχοειδέστατοι εἰσὶν ἀνθρώπων διὰ τὰς
 προφάσιαις, καὶ ὅτι ἀναξυρίδας ἔχουσιν αἰε, || καὶ εἰσὶν ἐπὶ
 τῶν ἵππων τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου, ὥστε μήτε χειρὶ ἄπτε-
 σθαι τοῦ αἰδοίου, ὑπὸ τε τοῦ ψύχους καὶ τοῦ κόπου ἐπιλα-

conferunt. Divites enim cum pecunias quidem possideant,
 diis saepe sacra facere et donaria offerre, eosque honoribus
 afficere aequum est, pauperes vero minus, cum nihil habe-
 ant, qui etiam eos incusant, quod eis opes non suppeditent,
 ac proinde qui pauca possident, suorum scelerum poenas
 luere potius quam divites videantur. Verum, quemadmo-
 dum jam ante dixi, haec quidem divina sunt, perinde ut
 reliqua, et secundum naturam quaeque accidunt. Et hic
 quidem morbus ob eam quam dixi causam Scythiis contin-
 git. Quin et in reliquis hominibus ad eundem se habet
 modum. Ubi enim plurimum et creberrime homines equi-
 tant, ibi plurimi diuturnis ex defluxione affectionibus, co-
 xendicum morbis pedumque doloribus corripuntur, et ad
 venerem exercendam pessime se habent. Haec autem Scy-
 this adsunt, et ob eas causas omnium ineptissimi ad coitum
 redduntur, tum etiam quod feminalia semper gestant, et
 in equis magnam temporis partem degunt, ut ne quidem
 pudenda manu atrectare liceat, neque prae frigore et lassi-

Ed. Chart. VI. [210. 211.] Foëf. I. 294. Ed. Lind. I. (359.)
 θένθαι τοῦ ἡμέρου καὶ τῆς μίξις καὶ μηδὲν παρακινεῖν
 πρότερον ἢ ἀνανδρωθῆναι. περὶ μὲν οὖν τῶν Σκυθῶν οὕ-
 τως ἔχει τοῦ γένους. [211] τὸ δὲ λοιπὸν γένος τὸ ἐν τῇ
 Εὐρώπῃ διάφορον αὐτὸ ἐουσιῶ ἐστὶ, καὶ κατὰ τὸ μέγεθος
 καὶ κατὰ τὰς μορφὰς διὰ τὰς μεταλλάγας τῶν ἁρίων, ὅτι
 μεγάλαί γίνονται καὶ πικναί, καὶ θάλη τε ἰσχυρά καὶ χει-
 μῶνες καρτεροί, καὶ ὄμβροι πολλοὶ καὶ αὐθις ἀύχμοι πολυ-
 χρόοιοι καὶ πνεύματα, ἐξ ὧν μεταβολαὶ πολλαὶ καὶ παντο-
 दाπαί. ἀπὸ τουτιῶν εἰκὸς αἰσθάνεσθαι καὶ τὴν γένεσιν ἐν
 τῇ συμπήξει τοῦ γόνου ἄλλην καὶ μὴ τῷ αὐτῷ τὴν αὐτέην
 γίγνεσθαι, ἐν τε τῷ θέρει καὶ τῷ χειμῶνι μηδὲ ἐν ἐπομβρίῃ
 καὶ ἀύχμῳ. διότι τὰ εἶδευ διηλλάχθη τομίζω τῶν Εὐρωπαϊῶν
 μᾶλλον ἢ τῶν Ἀσιηῶν. καὶ τὰ μεγέθη διαφορώτατα αὐτὰ
 ἐουσιῶσι εἶναι κατὰ πόλιν ἐκάστην. αἱ γὰρ φθοραὶ πλείονες
 ἐγγίγνονται τοῦ γόνου ἐν τῇ ξυμπήξει ἐν ταῖς μεταλλάγαῖς τῶν
 ἁρίων πικναῖς ἐοίσαῖς ἢ ἐν τῇσι παραπλησίησι καὶ ὁμοίσι-
 σιν. περὶ τε τῶν ἡθέων ὁ αὐτὸς λόγος, τό τε ἄγριον καὶ τὸ

tudine coeundi appetentiam sentiant, nilque aliud penſi ha-
 bent quam ut virilitate priventur. Atque hactenus qui-
 dem de Scytharum gente. At reliquum in Europa homi-
 num genus tum magnitudine tum forma inter ſe eſt dif-
 ſimile, propter magnas et crebras anni temporum mutatio-
 nes. Habent enim calores vehementes et hiemes acres ac
 imbres multos rurfusque ſqualores diuturnos et ventos mul-
 tos, ex quibus multae et omnis generis mutationes contin-
 gunt. Neque eſt a ratione alienum ex his aliam percipi ge-
 nerationem in feminis conſormatione, neque ex eodem
 eandem eſſe, vel aeſtate, vel hieme, vel pluvioſo, vel ſicco
 tempore. Eaque de cauſa, ut exiſtimo, Europaei magis
 quam Aſiatici forma inter ſe variant, et per ſingulas urbes
 magnitudines maxime inter ſe ſunt differentes. Plures enim
 corruptiones circa feminis concretionem contingunt, ubi
 crebrae ſiunt anni temporum mutationes, quam ſi eaedem
 ſint et ſimiles. Eadem autem eſt de moribus ratio. Agre-
 ſes, hominum ſocietate minime gaudentes, et animoſae hu-

Ed. Chart. VI. [211.] Foef. I. 294. Ed. Lind. I. (360.)
 (360) ἀμίαντον καὶ τὸ θυμοειδὲς ἐν τῇ τοιαύτῃ φύσει ἐγγίγνεται.
 αἱ γὰρ ἐκπλήξεις πυκναὶ γινόμεναι τῆς γνάμης τὴν ἀργιότητα
 ἐντιθέασιν· τὸ δὲ ἡμερὸν τε καὶ ἡπιον ἀμαυροῦσιν. διότι εὐψυ-
 χοτέρους νομίζω τοὺς Εὐρώπην οἰκοῦντας εἶναι ἢ τοὺς τὴν
 Ἀσίην. ἐν μὲν γὰρ τῷ αἰεὶ παραπλησίως αἱ ῥαθυμίαι ἐνεῖσιν,
 ἐν δὲ τῷ μεταβαλλομένῳ αἱ ταλαιπωρίαὶ τῷ σώματι καὶ τῇ
 ψυχῇ. καὶ ἀπὸ μὲν ἡσυχίης καὶ ῥαθυμίας ἡ δειλία αὐξεται,
 ἀπὸ δὲ τῆς ταλαιπωρίας καὶ τῶν πόνων αἱ ἀνδρείααι. διὰ
 τοῦτο εἰσὶ μαχιμώτεροι οἱ τὴν Εὐρώπην οἰκοῦντες, καὶ διὰ
 τοὺς νόμους, ὅτι οὐ βασιλεύονται ὡσπερ οἱ Ἀσιηνοί. ὅκου
 γὰρ βασιλεύονται, ἐκεῖ ἀνάγκη δειλοτάτους εἶναι. εἴρηται δὲ
 μοι καὶ πρότερον. αἱ γὰρ ψυχαὶ δεδούλωνται καὶ οὐ βούλον-
 ται παρακινδυνεύειν ἐκόντες εἰκῆ ὑπὲρ ἀλλοτρίας δυνάμεις.
 οὗτοι δὲ αὐτόνομοι, ὑπὲρ αὐτῶν γὰρ τοὺς κινδύνους αἰρεῦν-
 ται καὶ οὐκ ἄλλων, προθυμεῦνται ἐκόντες καὶ ἐς τὸ δειρὸν
 ἔρχονται. τὰ γὰρ ἀριστεῖα τῆς νίκης αὐτοὶ φέρονται. οὕτως
 οἱ νόμοι οὐχ ἥκιστα τὴν εὐψυχίην ἐργάζονται. τὸ μὲν οὖν
 ὄλον καὶ τὸ ἅπαν οὕτως ἔχει περὶ τε τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς

jusmodi naturae existunt; frequentes enim mentis emotio-
 nes morum ferociam inducunt, lenitatem autem et comi-
 tatem retundunt. Quocirca eos qui Europam incolunt
 plus animi quam Asiaticos habere censeo. Rerum siquidem
 uno se habentium modo aequabilitas socordiam ingenerat,
 varietas vero corpus et animum ad laborem excitat. Quin
 etiam socordia et quiete ignavia crescit, exercitatione vero
 et laboribus animi fortitudo. Hanc ob causam bellicosiores
 sunt qui Europam incolunt, jam etiam propter leges, quo-
 niam regum imperio non parent Asiatici. Qui enim regibus
 subjiciuntur, eos timidissimos esse necesse est, et velut antea
 a nobis dictum est, servitute pressi animi, neque lubenter ne-
 que volentes temere sese pro alieno imperio periculis obji-
 ciunt. Hi vero cum suis legibus vivant, sibi, non aliis peri-
 cula subeunt et magna animi alacritate volentes ad gravia
 quaeque feruntur, cum pro re gesta victoriae praemia sint
 accepturi. Ita ut constet leges ad animi magnitudinem plu-
 rimum facere. De Europa igitur et Asia in genere ac toto

Ed. Chart. VI. [211.] Foesl. I. 294, 295. Ed. Lind. I. (360, 361.)
 Ἀσίας. ἔναισι δὲ καὶ ἐν τῇ Εὐρώπῃ φύλα διάφορα ἕτερα
 ἑτέροις καὶ τὰ μεγέθεα καὶ τὰς μορφὰς καὶ τὰς ἀνδρείας.
 τὰ δὲ διαλλάσσοντα ταῦτά ἐστιν, ἃ καὶ ἐπὶ τῶν πρότερον
 εἰρηται. ἔτι δὲ σαφέστερον φράζω. ὀκόσοι μὲν χώραν ὄρεινὴν
 τε οἰκοῦσι τρηχεῖαν καὶ ὑψηλὴν (361) καὶ ἔνυδρον, καὶ αἱ με-
 ταβολαὶ αὐτέοισι γίνονται τῶν ὠρέων μέγα διάφοροι, ἐνταῦ-
 θα εἰκὸς εἶδεα μεγάλα εἶναι καὶ πρὸς τὸ ταλαιπῶρον καὶ
 τὸ ἀνδρεῖον εὖ πεφυκότεα. καὶ τό τε ἄγριον καὶ τὸ θηριῶ-
 δες αἱ τοιαῦται φύσεις οὐχ ἥκιστα ἔχουσιν. ὀκόσοι δὲ κοῖλα
 χωρία καὶ λειμακώδεα καὶ πνιγηρὰ καὶ τῶν θερμοῶν πνευμό-
 των πλέον μέρος μετέχουσι ἢ τῶν ψυχῶν, ὕδασι τε χρῶνται
 θερμοῖς, οὗτοι δὲ μεγάλοι μὲν οὐκ ἂν εἴησαν οὐδὲ κανονία.
 ἐς εὖρος δὲ πεφυκότες καὶ σαρκώδεις καὶ μελανότριχες· καὶ
 αὐτοὶ μέλανες μᾶλλον ἢ λευκότεροι, φλεγματῖαι δὲ ἦσσαν ἢ
 χολώδεις· τό τε ἀνδρεῖον καὶ ταλαιπῶρον ἐν τῇ ψυχῇ, φύσει
 μὲν οὐκ ἂν ὁμοίως ἐνεῖη, νόμος δὲ προσγενόμενος ἀπεργά-
 σοιτ' ἂν. || καὶ εἰ μὲν ποταμοὶ ἐνεῖησαν ἐν τῇ χώρῃ, οἵτινες

sic se res habet. Sunt autem in Europa gentes tum mag-
 nitudine, tum forma, tum magnanimitate inter se differen-
 tes. Varietatis causae eadem quae supra dictae sunt, quas-
 que jam manifestius aperiam. Qui regionem quidem mon-
 tanam, asperam, altam et aquis carentem incolunt, et anni
 temporum mutationes habent admodum differentes, illic
 hominum formas magnas esse par est tum ad laborem, tum
 ad robur a natura optime esse comparatas, at agrestibus et
 ferinis moribus ejusmodi naturae non parum sunt praeditae.
 At qui loca concava, herbose et aestuosa habitant, quique
 ventis calidis magis quam frigidis perflantur, et aquis utun-
 tur calidis, hi magni quidem esse non possunt; neque recti
 et ventre substricto, in amplam vero corporis molem a na-
 tura producuntur, corpore sunt carnosum et capillis nigris,
 colore potius nigro quam candido et minus pituitosi quam
 biliosi. At animi robore et laborum tolerantia, non aequae
 a natura valent, sed accedens vitae institutum id efficit.
 Quod si flumina ea regio habeat, quae stagnantes et pluvias

Ed. Chart. VI. [211. 212.] Foëf. I. 295. Ed. Lind. I. (361. 362.)
 ἐκ τῆς χώρης ἐξοχετεύουσιν τό τε στάσιμον καὶ τὸ ὄμβριον,
 οὗτοι ἂν ὑγιηροί τε [212] εἴησαν καὶ λαμπροί. εἰ μέντοι πο-
 ταμοὶ μὲν μὴ εἴησαν, τὰ δὲ ὕδατα κρηναῖά τε καὶ στάσιμα
 πίνουσιν καὶ ὀδῶδεα, ἀνάγκη τὰ τοιαῦτα τῆς γαστρὸς ἀτηρέα
 εἶναι καὶ σπληνός. ὀκόσοι δὲ ὑψηλὴν τε οἰκέουσι χώραν καὶ
 λείην καὶ ἀνεμώδεα καὶ ἔνυδρον, εἴη ἂν εἶδεα μεγάλα καὶ
 ἐσωτοῖς παραπλήσια καὶ ἀνορθότερα, καὶ ἠπιώτερά αἱ γινώ-
 μαι. ὀκόσοι λεπτά τε καὶ ἄνυδρα καὶ ψιλὰ, ταῖς δὲ μεταβολαῖς
 τῶν ὠρέων οὐ κέκορηται, ἐν ταύτῃ τῇ χώρῃ τὰ εἶδεα εἰκός
 τε σκληρά τε εἶναι καὶ ἔντονα καὶ ξανθότερα ἢ μελάντερα.
 καὶ τὰ ἦθη καὶ τὰς ὀργὰς ἀσθάσεις τε καὶ ἰδιογνώμονας.
 ὅκου γὰρ (362) μεταβολαὶ εἰσι πυκνότεραι τῶν ὠρέων καὶ
 πλεῖστον διάφοροι αὐταὶ ἐσωτέουσιν, ἐκεῖ καὶ τὰ εἶδεα καὶ
 τὰ ἦθη καὶ τὰς φύσεις εὐρήσεις πλεῖστον διαφερούσας. μέ-
 γισται μὲν οὖν εἰσιν αὐταὶ τῆς φύσεως διαλλαγαί. ἔπειτα δὲ
 καὶ ἡ χώρη ἐν ἣ ἂν τις τρέφεται καὶ τὰ ὕδατα. εὐρήσεις
 γὰρ ἐπὶ τὸ πλῆθος τῆς χώρης τῇ φύσει ἀκολουθοῦνται καὶ
 εἶδεα τῶν ἀνθρώπων καὶ τοὺς τρόπους. ὅκου μὲν γὰρ ἡ γῆ

aquas educant, ii incolumes degunt et colore cutis sunt
 splendido. Sin vero nulla sint flumina, aquasque fontanas
 statarias et male olentes bibant, has ventri et lieni noxias
 esse necesse est. Qui vero regionem altam, planam, ven-
 tis perflatam et aquosam incolunt, ii corporis habitu sunt
 praegrandi, inter se similes et erecti et animo tranquilliore.
 At qui gracilia et arida loca, aquis carentia et nuda tenent,
 neque temperatas habent anni temporum mutationes, hac in
 regione homines duro et robusto corporis habitu esse par
 est, et colore flavo potius quam nigro, moribus et animi
 appetitionibus sibi nimis placentes et superbos, et in con-
 cepta opinione permanentes. Ubi enim anni temporum
 mutationes tum crebrae, tum plurimum inter se differunt,
 ibi et formas et mores et naturas plurimum diversas com-
 perias. Atque haec quidem maximae causae sunt, cur na-
 turae permulentur, deinde etiam regio in qua quis nutritur
 et aquae. Magna enim ex parte hominum formas et mores
 regionis naturam imitari reperias. Ubi enim terra pinguis

Ed. Chart. IV. [212.] Foef. I. 295. Ed. Lind. I. (362.)
 πιθηρά και μαλθακή και ένυδρος και τὰ ύδατα κάρτα με-
 τέωρα, ώςτε θερμὰ είναι τοῦ θέρους και χειμῶνος ψυχρά
 και τῶν ὡρέων καλῶς κέεται, ένταῦθα και οἱ άνδρωποι σαρ-
 κώδες εἰσι και άναρθροι και ύγροι και άταλαιπρωροι και τήν
 ψυχήν κακοὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. τό τε ῥάθυμον και τὸ ύπνη-
 ρόν ἐστιν έν αὐτέοισιν· ἐς τε τὰς τέχνας παχέες, οὐ λεπτοὶ
 οὐδ' ὀξεές. ὅκου δ' ἐστὶν ἡ χώρα ψιλὴ τε και άνώχυρος και
 τρηχέη και ὑπὸ τοῦ χειμῶνος πιεζομένη και ὑπὸ τοῦ ἡλίου
 κεκαυμένη, ένταῦθα δὲ σκληροὺς τε και ἰσχυροὺς και διηρ-
 θρωμένους και έντόνους και δασεῖς. τό τε ἐργατικὸν ὄξυ έν-
 θεν έν τῇ φύσει τῇ τοιαύτῃ και τὸ ἄγρυπνον, τά τε ἦθη
 και τὰς ὀργὰς αὐθάδειας και ἰδιογνώμονας, τοῦ τε ἀγρίου
 μᾶλλον μετέχοντας ἢ τοῦ ἡμέρου, ἐς τε τὰς τέχνας ὀξυτέρους
 τε και συνετωτέρους και τὰ πολέμια ἀμείνους εὐρήσεις, και
 τᾶλλα τὰ έν τῇ γῆ φυόμενα πάντα, ἀκόλουθα ὄντα τῇ γῆ.
 αἱ μὲν ἐναντιώταται φύσιές τε και ἰδέαι ἔχουσιν οὕτως. ἀπὸ
 δὲ τουτέων τεκμαιρόμενος τὰ λοιπὰ ένθυμέσθαι, και οὐχ
 ἁμαρτήση.

est et mollis et aquosa, aquae vero valde sublimes, ita ut
 aestate sint calidae et hieme frigidae, quaeque ad anni tem-
 pora probe habet, ibi homines carnosum sunt, articulis non
 discreti, humidi, labores non ferentes, ac ut plurimum
 pravi animi. Quin etiam segnes sunt et somnolenti et ad
 artes crassi, neque subtiles, neque acuti. Ast ubi regio nu-
 da est, non munita, aspera, quaeque hieme prematur et sole
 exuratur, ibi duros, graciles, articulis discretos, carnosos
 et hirsutos homines cernas, et qui ad aliquid agendum na-
 tura sunt industrii et vigilantes. Mores autem habent super-
 bos, in iram proclives et pertinaces, magisque feritatis quam
 lenitatis participes, eosque ad artes acutiores et solertiores
 et ad res bellicas gerendas meliores deprehendas. Quin et
 reliqua omnia quae e terra producuntur, terrae ipsius na-
 turam sequuntur. Atque maxime quidem contrariae natu-
 rae et formae sic se habent, ex quibus conjectura ducta, si
 reliqua consideres, minime aberrabis.

Ed. Chart. VI. [213.] Foef. I. 295. Ed. Lind. I. (399. 400.)

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΦΥΣΩΝ.

[213] (399) Εἰσὶ τινὲς τῶν τεχνέων αἱ τοῖσι μὲν κεκτημένοισιν εἰσὶν ἐπίπονοι, τοῖσι δὲ χρεομένοισιν ὀνηῖστοί, καὶ τοῖσι μὲν ἰδιώτῃσι ξυνὸν ἀγαθὸν, τοῖσι δὲ μεταχειριζομένοισιν (400) σφὰς λυπηραί. τῶν δὲ δὴ τοιούτων ἐστὶ τεχνέων καὶ ἦν οἱ Ἕλληνας καλέουσιν ἰητρικὴν. ὁ μὲν γὰρ ἰητρὸς ὀρέει τὰ δεινὰ, θιγγάνει τε ἀηδέων καὶ ἐπ' ἀλλοτρίῃσιν ξυμφορῇσιν ἰδίας καρποῦται λύπας. οἱ δὲ νοσέοντες ἀπαλλάσσονται τῶν μεγίστων κακῶν διὰ τὴν τέχνην νούσων, πόϊων, λύπης, θανάτου. πᾶσι γὰρ τουτέοισιν ἀντικρὺς ἰητρικὴ εὐρίζκεται ἀκεστορίς. ταύτης δὲ τῆς τέχνης τὰ μὲν φλαῦρα χαλεπὸν γινῶναι, τὰ δὲ σπουδαῖα ἠήδιον. καὶ τὰ μὲν φλαῦρα τοῖσι ἰητροῖσι καὶ οὐ τοῖσιν ἰδιώτῃσιν· οὐ γὰρ σώματος, ἀλλὰ γνώμης ἔργα εἰσὶν. ὕσα μὲν χειροῦργῆσαι δεῖ χροὴ συνεθῆναι. τὸ γὰρ ἔθος τῇσι χερσὶ κάλλιστον διδασκαλεῖον. περὶ δὲ τῶν ἀφανεστάτων καὶ χαλεπωτάτων νοσημάτων δόξη μᾶλλον ἢ τέχνη κρίνεται· διαφέρει δὲ ἐν αὐτέοισι πλεῖστον

HIPPOCRATIS DE FLATIBUS LIBER.

Artes quaedam sua quidem cognitione quibusdam multum laboris exhibent, usu vero nonnullis utiles existunt et vulgo quidem commune bonum conferunt, his autem qui eas tractant plenae sunt molestiae. Ex quarum artium numero est quam Graeci medicinam appellant. Medicus enim non nisi quae periculo sunt proxima intuetur et quae sunt ingrata contrectat, ac ex aliorum calamitatibus sibi dolorem conciliat. Aegrotantes vero artis opera maximis malis, morbis, laboribus, dolore et morte vindicantur. His enim omnibus medicina manifestam medelam adhibere deprehenditur. Hujus autem artis vilia nosse difficile, seria vero facile. Ac vilia quidem ipsis medicis, vulgo autem minime sunt cognita cum mentis quidem non corporis opera existant. Quaecunque quidem manuum tractationem postulant, ea in usum traducere oportet. Est enim manuum usus optimus docendi magister. At obscurissimos et maxime difficiles morbos opinio magis quam ars judicat, etsi in his

Ed. Cbart. VI. [213, 214.] Poesf. I. 295. 296. Ed. Lind. I. (400, 401.)
 ἡ πείρη μῆς ἀπειρίας. || ἐν δὴ τι τῶν τοιούτων ἐστὶ τόδε.
 τί ποτε τὸ αἰτιόν ἐστι τῶν νοῦσων καὶ τίς ἀρχὴ καὶ πηγὴ
 γίνεται τῶν ἐν τῷ σώματι κακῶν. εἰ γὰρ τις εἰδείη τὴν αἰ-
 τίην τοῦ νοσήματος, οἷός τ' ἂν εἴη προσφέρειν τὰ ξυμφέροντα
 τῶν ἐν τῷ σώματι, ἐκ τῶν ἐναντίων ἐπιστάμενος τὰ νοσή-
 ματα. [214] αὕτη γὰρ ἡ ἰητρικὴ μάστις κατὰ φύσιν ἐστίν.
 αὐτίκα γὰρ λιμὸς νοῦσος ἐστίν. ὅ τι γὰρ ἂν λυπέη τὸν ἄν-
 θρωπον, τοῦτο καλεῖται νοῦσος, τί οὖν λιμοῦ (401) φάρμα-
 κον; ὅ τι παύει λιμὸν, τοῦτο δ' ἐστὶ βρωῖσις. τούτῳ ἄρα
 ἐκεῖνο ἰητέον. αὐθις αὖ δίψην ἔπανσε πόσις. πάλιν αὖ πλη-
 σμονίην ἰηται κένωσις, κένωσιν δὲ πλησμονή. πόνον δὲ ἀπο-
 νίην. ἀπονίην δὲ πότος. ἐνὶ δὲ συντόμῳ λόγῳ τὰ ἐναντία τῶν
 ἐναντίων ἐστὶν ἴηματα. ἰητρικὴ γὰρ ἐστὶ πρόσθεσις καὶ ἀφαι-
 ρεσις· ἀφαιρέσεις μὲν τῶν ὑπερβαλλόντων, πρόσθεσις δὲ τῶν
 ἐλλειπόντων. ὁ δὲ κάλλιστα τοῦτο ποιέων ἄριστος ἰητρὸς, ὁ
 δὲ τοιούτου πλείστον ἀπὴλλαγμένος, πλείστον ἀπὴλλακται καὶ
 τῆς τέχνης. τὰ μὲν οὖν ἐκ παρέργου τοῦ λόγου τοῦ μέλλον-

plurimum imperitiae peritia praestat. In quibus sane hoc
 praecipuum est, quatenam sit morborum causa et ex quo
 principio ac veluti fonte corporis vitia orientur. Qui enim
 morbi causam cognoverit, is utique ex his quae in corpore
 insunt, adepta per contraria morborum cognitione, facile
 poterit quae conferunt offerre. Ipsa enim ars medica ma-
 xime a natura inest. Ne longe abeam, famis morbus est.
 Quicquid enim homini molestiam adfert morbus appellatur.
 Quodnam igitur famis est remedium? hoc certe quod fa-
 mem sedat. Id autem cibus facit, illius ergo hic medela est.
 Rursus quoque sitim potio fedat. Plenitudinem itidem eva-
 cuatio sanat, evacuationem vero plenitudo, laborem otium et
 otium labor. Atque ut uno verbo dicam, contrariorum con-
 traria sunt remedia. Medicina enim additio est et subtractio.
 Et eorum quidem quae exuperant subtractio, eorum vero
 quae deficiunt additio. Qui vero istud optime facit, is op-
 timus medicus existimandus est, qui quae plurimum abest ab eo
 praestando, is plurimum in arte medica deficere censetur.
 Atque haec quidem obiter praeter instituti sermonis rationem

Ed. Chart. VI. [214.] Foef. I. 296. Ed. Lind. I. (401. 402.)
 τος εἶρηται. τῶν δὲ δὴ νοίσεων ἀπασέων ὁ μὲν τρόπος ὁ
 αὐτός, ὁ δὲ τόπος διαφέρει. δοκέει μὲν οὖν τὰ νουσήματα
 οὐδὲν ἀλλήλοισιν εἰκέναι, δια τὴν ἀλλοιότητα καὶ ἀνομοιό-
 τητα τῶν τόπων. ἔστι δὲ μία τῶν νουτέων ἀπασῶν καὶ ἰδέη
 καὶ αἰτή ἢ αὐτή. τίς δὲ ἔστιν αὕτη διὰ τοῦ μέλλοντος λόγου
 φράσαι πειρήσομαι. τὰ γὰρ σώματα τῶν τε ἀνθρώπων καὶ
 τῶν ἄλλων ζώων ἀπὸ τρισέων τροφῶν τρέφονται. ἔστι δὲ
 τῆσι τροφῆσι ταύτησι ταῦτα τὰ ὀνόματα, σῖτα, ποτὰ, πνεύ-
 ματα. πνεύματα δὲ τὰ μὲν ἐν τοῖσι σώμασι φῦσαι καλεῖον-
 ται, τὰ δὲ ἔξω τῶν σωμάτων ἀήρ. οὗτος δὲ μέγιστός ἐστιν
 ἐν ἅπασι τῶν συμπτωμάτων δυνάστης. ἄξιον δὲ (402) αὐτοῦ
 θεάσασθαι τὴν δύναμιν. ἄνεμος γὰρ ἐστιν ἥερος ῥεῦμα καὶ
 χεῖμα. ὅταν οὖν πολλὸς ἀήρ ἰσχυρόν τὸ ῥεῦμα ποιήσῃ, τὰ τε
 δένδρεα ἀνασπαστὰ πρόβρυζα γίνεται διὰ τὴν βίην τοῦ πνεύ-
 ματος, τὸ τε πέλαγος κυμαίνεται, ὀλκίδες τε ἄπειροι τῷ με-
 γέθει ἐς ὕψος διασπρίττονται. τοιαύτην μὲν οὖν ἐν τουτέοι-
 σιν ἔχει δύναμιν. ἀλλὰ μὴν ἐστὶ γε τῇ μὲν ὄψει ἀφανής,
 τῷ δὲ λογισμῷ φατερός. τί γὰρ ἀνεῦ τουτέου γένυτο ἄν, ἢ

dicta sunt. Morborum autem omnium cum idem modus
 sit locus, tamen diversus est. Morbi igitur ob locorum va-
 rietatem et dissimilitudinem nihil inter se habere simile vi-
 dentur. Est tamen una et eadem omnium morborum forma
 et causa, quam procedente oratione quaenam sit declarare
 conabor. Hominum enim et reliquorum animantium cor-
 pora triplici alimento nutriuntur, cujus haec sunt nomina,
 cibus, potus, spiritus. Ac spiritus quidem qui in corporibus
 insunt, flatus nominantur, qui vero extra corpora, aër.
 Qui cum in omnia quae corpori accidunt plurimum habeat
 facultatis, illius vim inspicere operae pretium videtur.
 Ventus enim est aëris fluxio et effusio. Cum igitur copio-
 sus aër vehementem fluxionem fecerit, tum et arbores vi
 spiritus e terra radicitus evelluntur, mare aestu fluctuat et
 immensae naves onerariae in altum jactantur. Hanc igi-
 tur vim in ista obtinet. Qui etsi oculis minime cernitur, ra-
 tione tamen conspicuus est. Quid enim sine hoc sit tan-

Ed. Chart. VI. [214.] Foef. I. 296. Ed. Lind. I. (402. 403.)
 τίνος οὗτος ἄπεστιν; ἢ τίνι οὐ ξυμπάρεστιν; ἅπαν γὰρ τὸ
 μεταξὺ γῆς τε καὶ οὐρανοῦ πνεύματος συμπλέον ἐστί. τοῦτο
 καὶ χειμῶνος καὶ θέρους αἴτιον, ἐν μὲν τῷ χειμῶνι πυκνὸν
 καὶ ψυχρὸν γινόμενον, ἐν δὲ τῷ θέρει πρᾶϋ καὶ γαληνόν.
 ἀλλὰ μὴν ἡλίου καὶ σελήνης καὶ ἄστρον ὁδὸς διὰ τοῦ πνεύ-
 ματός ἐστι. τῷ γὰρ πυρὶ τὸ πνεῦμα τροφή. τοῦ δὲ πνεύμα-
 τος τὸ πῦρ στερηθὲν οὐκ ἂν δύναται ζῶειν. ὥστε καὶ τὸν
 τοῦ ἡλίου δρόμον ἀένναον εἶναι ὃ ἄῆρ ἀένναος καὶ λεπτὸς
 εἶναι τὸ εἶναι παρέχεται. ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τοῦ πελάγους
 οἷ μέθεξιν ἔχει τοῦ πνεύματος παντί που δήλον. οὐ γὰρ
 ἂν ποτε τὰ πλωτὰ ζῶα ζῶειν ἢ δύνατο μὴ μετέχοντα πνεύμα-
 τος. μετέχοισιν δὲ πῶς ἂν ἄλλως ἄλλ' ἢ διὰ τοῦ ὕδατος καὶ
 ἐκ τοῦ ὕδατος ἔλκοντα τὸν ἀέρα; καὶ τῇ μὴνῃ ἐπὶ τουτέου
 τὸ βᾶθρον, οὗτός γε τῆς γῆς ὄχημα, κειεόν τε οὐδὲν ἐστιν
 τούτου. διότι μὲν τοῖσιν ἄλλοισιν ὃ ἄῆρ ἐρῶνται εἴρηται.
 τοῖσι δ' αὖ θνητοῖσιν οὗτος αἴτιος τοῦ τε βίου καὶ τῶν νο-
 σέων τοῖσι νοσέουσι. τοσαύτη δὲ τυγχάνει πᾶσι χρεῖη τοῖσι
 σώμασι (403) τοῦ πνεύματος εἶναι, ὥστε τῶν μὲν ἄλλων

dem? aut a quonam hic abest, aut cui non praesens est?
 Quod enim coelum et terram interjacet, id omne spiritu
 plenum est, idque hiemis et aestatis causa existit, per hie-
 mem quidem condensatum et frigidum, per aestatem vero
 leve et tranquillum. Quin etiam solis, lunae et astrorum
 viam spiritus dirigit. Igni enim spiritus nutrimentum prae-
 bet, eoque privatus ignis vivere non potest. Atque adeo per-
 ennem solis cursum aër perennis et tenuis esse facit.
 Quin et in mari quandam esse spiritus communionem cuius
 est manifestum. Neque enim natantia animantia sine spi-
 ritu vivere possent. Quonam autem alio pacto cum illo
 commercium habeant, si non per aquam et ex aqua spiritum
 attraherent? Et lunae in eo sedes est ac fundamentum,
 hicque terrae vehiculum neque quicquam spiritu est va-
 cuum. Atque haec quidem causa cur in caeteris aër tau-
 tum possit dicta est. Mortalibus autem hic tum vitae, tum
 morborum aegrotis causa est. Tantaque corporibus omnibus
 spiritus inest necessitas, ut si quidem aliis omnibus et cibus,

Ed. Chart. VI. [214. 215.] Foef. I. 296. 297. Ed. Lind. I. (403.)
 ἀπάντων ἀποσχόμενος ὁ ἄνθρωπος καὶ σιτίων καὶ ποτῶν
 δύναιτ' ἂν ἡμέρας δύο καὶ τρεῖς καὶ πλείονας διάγειν, [215]
 ἦν δέ τις ἐπιλάβοι τὰς τοῦ πνεύματος εἰς τὸ σῶμα διεξό-
 δους ἐν βραχεῖ μέρει ἡμέρης, ἀπόλλοιτο ὃν ὡς μεγίστης
 χρείης εὐύσης τῷ σώματι τοῦ πνεύματος. || ἔτι τοίνυν τὰ
 μὲν ἄλλα πάντα διαλείπουσιν ἄνθρωποι πρήσσοιτες. ὁ γὰρ
 βίος μεταβολῶν πλέως ἐστί, τοῦτο δὲ μῦνον ἀεὶ διατελέου-
 σιν ἅπαντα τὰ θνητὰ ζῶα πρήσσοιτα, τοτὲ μὲν ἐμπνέοντα,
 τοτὲ δὲ ἐκπνέοντα. ὅτι μὲν οὖν μεγάλη κοινωνίη ἅπασι τοῖσι
 ζῴοισι τοῦ ἡέρος ἐστὶν εἶρηται. μετὰ τοῦτο τοίνυν εὐ-
 θείως ῥητέον ὅτι οὐκ ἄλλοθεν ποθεν εἰκός ἐστι γίνεσθαι
 τὰς ἀρρώστιας μάλιστα ἢ ἐντεῦθεν, ὅταν τοῦτο ἢ πλεόν ἢ
 ἔλασσον ἢ καὶ ἀθροώτερον καὶ μεμιησμένον νοσεροῖσι μιά-
 σμασιν ἐς τὸ σῶμα ἐσέλθῃ. περὶ μὲν οὖν ὅλου τοῦ πρήγμα-
 τος ἀρκεῖ μοι ταῦτα. μετὰ δὲ ταῦτα πρὸς αὐτὰ τὰ ἔργα
 τῷ λόγῳ πορευθεὶς ἐπιδείξω τὰ νοσήματα τούτου ἀπό-
 γονά τε καὶ ἔκγονα πάντα ἐόντα. πρῶτον δὲ ἀπὸ τοῦ κοι-
 νοτάτου νοσήματος ἀρξομαι πυρετοῦ. τοῦτο γὰρ τὸ νόση-
 μα πᾶσι ἐφεδρεύει τοῖσιν ἄλλοισιν νοσήμασι, μάλιστα δὲ

et potionibus quis abstineat, duos tamen et tres, vel plures
 dies possit vitam ducere. At si quis spiritus in corpus vias
 intercipiat, vel exigua diei parte homini pereundum sit.
 Adeo necessarius est usus spiritus in corpore. Ad haec quo-
 que cum ab omnibus aliis actionibus homines quiescant,
 quod mutationibus innumeris vita sit exposita, ab hac tamen
 sola actione nunquam desistunt animantia, quin aut spiritum
 adducant aut reddant. Quod igitur omnibus animantibus cum
 aëre maxima intercedit communio dictum est. Huic quo-
 que orationi subjiciendum, morbos unquam vix aliunde
 quam ab aëre oriri posse, cum is aut copiosior, aut parcius,
 aut etiam plenior, aut et morbidis inquinamentis infectus
 in corpus subierit. De tota re igitur haec mihi sufficere vi-
 dentur. Deinceps autem ad opera ipsa oratione progressus,
 morbos omnes istius sobolem esse et ab hoc oriundos demon-
 strabo. Ac primum a febre maxime communi morbo exor-
 dium ducam, quae omnium aliorum morborum; praecipue

Ed. Chart. VI. [215.] Foëf. I. 297. Ed. Lind. I. (403. 404.)
 φλεγμοῦ. δηλοῖ δὲ τὰ γινόμενα προσκόμματα. ἅμα γὰρ τῇ
 φλεγμοῦ εὐθύς βουβῶν καὶ πυρετὸς ἔπεται. ἔστι δὲ δισπὰ
 ἔθνεα πυρετῶν, ὡς ταύτῃ διελθεῖν, ὁ μὲν κοινὸς ἅπασι, κα-
 λεόμενος λοιμὸς· ὁ δὲ διὰ ποτηρὴν διαίταν ἰδίην τοῖσι ποτη-
 ρῶς διατεσμένοισι γινόμενος. (404) ἀμφοτέρων δὲ τουτέων
 αἴτιος ὁ ἀήρ. ὁ μὲν οὖν κοινὸς πυρετὸς διὰ τοῦτο τοιοῦ-
 τός ἐστιν ὅτι τὸ πνεῦμα τωτὸ πάντες ἔλκωσιν. ὁμοίω δὲ
 ὁμοίως τοῦ πνεύματος τῷ σώματι μιχθέντος ὁμοιοὶ καὶ οἱ
 πυρετοὶ γίνονται. ἀλλ' ἴσως φήσει τις, διὰ τί οὖν οὐχ ἅπασι
 τοῖσι ζώοισι, ἀλλ' ἔθνει τινὲ αὐτέων ἐμπεριπίπτουσιν αἱ τοι-
 αῦται νοῦσοι; διότι, φαίην ἄν, διαφέρει σῶμα σώματος καὶ
 φύσις φύσιος καὶ τροφή τροφῆς. οὐ γὰρ πᾶσι τοῖσιν ἔθνεσι
 τῶν ζώων ταυτὰ οὐτ' ἀνάρμοστα οὐτ' εὐάρμοστά ἐστιν, ἀλλ'
 ἕτερα ἐτέροισι ξύμφορα. ὁκόταν μὲν οὖν ὁ ἀήρ τοιουτέοισι
 πλησθῆ μιάσμασι ἢ τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει πολέμια ἐστίν, ἄν-
 θρωποι τότε νοσέουσιν. ὅταν δὲ ἐτέρω τινὲ ἔθνει ζώων ὁ
 ἀήρ ἀνάρμοστος ἦ, τὸ νόσημα κείνο νοσέουσιν. αἱ μὲν οὖν

vero inflammationis comes est. Quod indicant ex pedum
 offensionibus exortae noxiae. Mox enim cum inflammatione
 inguinum tumor et febris consequitur. Februm autem duo
 sunt genera, ut id quoque hic attingam, unum quidem om-
 nibus commune pestis appellatur, alterum vero ob privatam
 ejusque malam victus rationem contingens. Horum autem
 utriusque aër auctor existit. Communis igitur febris ideo
 communiter omnes invadit, quod eundem omnes spiritum
 attrahunt, et simili corpori spiritu similiter permixto simi-
 les oriuntur febres. At forte objiciat quispiam, cur igitur
 non omnibus animantibus, sed alicui ipsorum generi ejus-
 modi morbi contingunt? Cujus rei causam esse dixerim,
 quod corpus a corpore, natura a natura, et alimentum ab
 alimento differt. Neque enim cuivis animantium generi
 eadem sunt commoda aut incommoda, sed alia aliis con-
 veniunt. Cum igitur aër inquinamentis hujusmodi quae
 hominum naturae adversantur plenus fuerit, tum homines
 aegrotant. Quando vero alteri cuidam animantium generi
 aër incommodus fuerit, tunc eo morbo corripitur. Quinam

Ed. Chart. VI. [215. 216.] Foesl. I. 297. Ed. Lind. I. (404. 405.)
 δημόσια οὔσαι τῶν' οὐσῶν εἴρηται. καὶ ὅ τι καὶ ὕκως καὶ
 οἶσι καὶ ἀφ' οὗ γίνονται, τὸν δὲ διὰ ποτηρὴν διαίταν γινόμε-
 νον πυρετὸν διέξεμί σοι. ποτηρῆ δέ ἐστιν ἢ τοιγῆδε διαίτα·
 τοῦτο μὲν οὖν ὅταν τις πλείονας τροφάς ἢ ὑγρὰς ἢ ξηρὰς
 δίδωσι τῷ σώματι ἢ τὸ σῶμα δύναται φέρειν καὶ πόρον μη-
 δένα τῷ πλήθει τῶν τροφῶν ἀντιτίθῃσι, τοῦτο δὲ ὅταν
 ποικίλας καὶ ἀτομοίους ἀλλήλησιν ἐσπέμπῃ τροφάς. τὰ γὰρ
 ἀνόμοια στασιάζει, καὶ τὰ μὲν θάσσον, τὰ δὲ σχολαίτερον
 πέσσειται. μετὰ δὲ πολλῶν σιτιῶν ἀνάγκη καὶ πολλὸν πνεῦμα
 εἰσιέναι. μετὰ πάντων γὰρ τῶν (405) ἐσθιομένων καὶ πινο-
 μένων εἴσεισι πνεῦμα ἐς τὸ σῶμα ἢ πλεόν ἢ ἔλασσον. φα-
 τερόν δὲ τοῦτο τῷδε ἐστίν. ἐρευγμοὶ γὰρ γίνονται μετὰ τὰ
 σιτία καὶ τὰ ποτὰ τοῖσι πλείστοισιν. ἀνατρέχει γὰρ ὁ κατα-
 κλεισθεὶς ἄηρ, ὁπόταν ἀναρῶρήξῃ τὰς πομφόλυγας ἐν ἧσι κρύ-
 πτεται. ὅτε οὖν τὸ σῶμα σιτιῶν πλησθῆ καὶ πνεύματος
 πλησμονὴ ἐπὶ πλεῖον γίνεται, [216] τῶν σιτιῶν χροσιζομέ-
 νων. χροσιζεται δὲ τὰ σιτία διὰ πλήθος οὐ δυνάμενα διελ-

igitur populares sint morbi, et quamnam ob causam et quam-
 nam ratione, ex quibus et unde oriantur dictum est, febrem
 autem quae ex prava victus ratione oritur tibi deinceps
 exponam. Est autem ejusmodi prava victus ratio, primum
 quidem cum quis copiosiores cibos, aut liquidos aut siccos
 corpori exhibeat quam ipsum ferre possit, neque labore
 aliquo ciborum copiam compensat: deinde cum varios et
 dissimiles inter se cibos immittat. Dissimilia enim seditionem
 excitant, et alia citius, alia tardius concoquantur. At
 cum multis cibus multum etiam spiritum ingeri necesse est.
 Nam cum omnibus his quae eduntur, aut bibuntur, spiri-
 tus aut copiosior, aut paucior subit. Atque id inde mani-
 festum est, quod eructationes plerisque post assumptos ci-
 bos et potus accidunt, nimirum cum inclusus aër recurrat,
 ubi bullas in quibus latet perfregerit. Quando igitur cor-
 pus cibus expletum fuerit, tum spiritus quoque magna co-
 pia accedit, diutius immorantibus cibus, qui quidem cum
 prae multitudine exire nequeant diutius, immorantur. Ob-
 structo autem inferiore ventre in universum corpus flatus

Ed. Chart. VI. [216.] Foef. I. 297. 298. Ed. Lind. I. (406. 406.)
 θεῖν. ἐμφραχθεΐσης δὲ τῆς κάτω κοιλίης εἰς ὅλον τὸ σῶμα
 διέδραμον αἱ φῦσαι. προσπεσοῦσαι δὲ τὰ ἐναιμότατα τοῦ
 σώματος ἐψυξεν. τουτέων δὲ τῶν τόπων ψυχθέντων ὅκου αἱ
 πηγαὶ καὶ αἱ ῥίζαι τοῦ αἵματος εἰσι, διὰ παντός τοῦ σώμα-
 τος ἢ φρίκη διήλθεν. ἅπαντος δὲ τοῦ αἵματος ψυχθέντος
 ἅπαν τὸ σῶμα φρίσσει. διὰ τοῦτο μὲν οὖν πρῶτον αἱ φρίκαι
 γίνονται πρὸ τῶν πυρετῶν. ὅπως δ' ἂν ὀρμήσωσιν αἱ φῦσαι
 πλήθει καὶ ψυχρότητι, τοιοῦτον γίνεται καὶ ῥίγος, || ἀπὸ μὲν
 πλειόνων καὶ ψυχροτέρων ἰσχυρότερον, ἀπὸ δὲ ἐλασσόνων
 καὶ ἥσσόν τι ψυχρῶν ἥσσον ἰσχυρόν. ἐν δὲ τῆσι φρίκησι καὶ
 οἱ τρόμοι τοῦ σώματος κατὰ τόνδε γίνονται τὸν τρόπον. τὸ
 αἷμα φοβερόμενον τὴν παρούσαν φρίκην, συντρέχει καὶ διεξ-
 εἰσι κατὰ παντός τοῦ σώματος εἰς τὰ θερμώτατα. αὗται μὲν
 οὖν αἱ ἄλλαι. καθυλλομένου δὲ τοῦ αἵματος ἐκ τῶν ἀκρω-
 τηρίων τοῦ σώματος τὰ σπλάγχνα τρομέουσι καὶ αἱ σάρκες.
 τὰ μὲν γὰρ τοῦ σώματος γίνεται (406) πολύαιμα, τὰ δὲ
 ἄναιμα. τὰ μὲν οὖν ἄναιμα διὰ τὴν ψύξιν οὐκ ἀτρεμέουσιν,
 ἀλλὰ πάλλονται. τὸ γὰρ θερμὸν ἐξ αὐτέων ἐκλείουπε. τὰ δὲ

percurrunt, et ad sanguine refertas corporis partes illapfi eas refrigerant. At refrigeratis his locis, in quibus fontes et radices sanguinis continentur, per universum corpus horror penetrat. Universo autem sanguine perfrigerato totum quoque corpus horror occupat. Hanc igitur ob causam primum horrores ante febres oriuntur, et quo majore copia et frigiditate flatu irruperint, talis quoque rigor consequitur, a pluribus quidem et frigidioribus vehementior, a paucioribus vero minusque frigidis minus quoque vehemens. Cum horroribus autem corporis quoque tremores ad hunc modum contingunt. Sanguis enim praesentem horrorem metuens, per totum corpus perreptat, et ad maxime calidas partes concurrat. Atque hi sunt ejus saltus. Desiliante autem ab extremis corporis partibus sanguine et viscera et carnes contremiscunt. Aliae enim corporis partes copioso sanguine refertae, aliae exangues existunt. Atque exangues quidem ob frigus minime conquiescunt, sed concutuntur, quod eas calor destituerit. Quae vero sanguine

Ed. Chart. VI. [216.]

Foesl. I. 298.

Ed. Lind. I. (406.)

πολύαιμα διὰ τὸ πλήθος τοῦ αἵματος τρέμουσι καὶ φλεγμονὰς ἐμποιέει. οὐ γὰρ δύναται πολλὸν γινόμενον ἀτρεμίζειν. χασμῶνται δὲ πρὸ τῶν πυρετῶν ὅτε πολὺς ἢ ὁ ἀήρ ἀθροισθεὶς, ἀθρόον τε ἄνωθεν διεξιὼν ἐξεμόχλευσε καὶ διέστησε τὸ στόμα. ταύτη γὰρ εὐδιέξοδος ἐστίν. ὡς γὰρ ἀπὸ τῶν λεβήτων ἀτμός ἀνέρχεται πολὺς ἐψομένου τοῦ ὕδατος, οὕτω καὶ σώματος θερμαινομένου δίδεισι διὰ τοῦ στόματος ὁ ἀήρ ξυνεστραμμένος καὶ βίη φερόμενος. καὶ τὰ τε ἄρθρα διαλύονται πρὸ τῶν πυρετῶν. χλιαινόμενα γὰρ τὰ νεῦρα διασταναί. ὁκόταν δὲ συναλισθῆ ἀθροισθὲν τὸ πλεῖστον τοῦ αἵματος, διαθερμαίνεται πάλιν ὁ ἀήρ ὁ ψύξας τὸ αἷμα κρατηθεὶς ὑπὸ τῆς θερμότητος. διάπυρος δὲ καὶ μύδρος γινόμενος ἐν ὅλῳ τῷ σώματι τὴν θερμοσίην ἐνειργάσατο. συτηγὸν δὲ αὐτῷ τὸ αἷμά ἐστι. τήκεται γὰρ πυρούμενον καὶ γίνεται πνεῦμα ἐξ αὐτοῦ. τοῦ δὲ πνεύματος προσπίπτοντος πρὸς τοὺς πόρους τοῦ σώματος οἱ ἰδρωῖτες γίνονται. τὸ δὲ πνεῦμα συνιστάμενον ἐς ὕδωρ ἔρχεται καὶ διὰ τῶν πόρων διεξελθὼν ἐξω περαιοῦται τὸν αὐτὸν τρόπον ὅπερ ἀπὸ

replentur ob sanguinis copiam contremiscunt et inflammationes excitant. Neque enim fieri potest ut sanguinis copia conquiescat. Oscitationes autem febres praecedunt, cum magna copia coacervatus aër fuerit, confertimque ad superiora erumpens tanquam machinatione aliqua os [diducit, quod hac ei facillimus exitus pateat. Quemadmodum enim ab aqua in lebetibus ebulliente vapor copiosus evehitur, sic corpore concalesfacto aër coacervatus et vi quadam delatus per os erumpit. Articuli quoque ante febres exolvuntur. Calefacti enim nervi relaxantur. Coacto autem cumulatim plurimo sanguine aër ipse qui sanguinem refrigeravit a calore superatur, rursus incalescit incensusque ac velut igneus existens in toto corpore calorem excitat, ad id etiam subserviente ipso sanguine. Quod enim incensum est liquatur, ex eoque spiritus oritur, quo ad corporis meatus irrumpente sudores fiunt. Coactus autem spiritus in aquam abit, et per meatus subiens ad eundem modum foras erum-

Ed. Chart. VI. [216. 217.] Foëf. I. 298. Ed. Lind. I. (406. 407) τῶν ἐπομείων ὑδάτων ὁ ἀτμός ἐπανιών, ἣν ἔχη στερέωμα πρὸς ὃ τι χρῆ προσπίπτειν, παχύνεται καὶ πυκνοῦται καὶ σταγόνες ἀποπίπτουσιν ἀπὸ τῶν σωμάτων, οἷσιν ἂν ὁ ἀτμός προσ(407)πίπτῃ. πόνοι δὲ τῆς κεφαλῆς ἅμα τῷ πυρετῷ γίνονται διὰ τὸδε. στενοχωρῆ τῆσι διεξόδοισιν ἐν τῇ κεφαλῇ τοῦ αἵματος γίνεται. πεπλήρωνται γὰρ ἡέρος. πλησθεῖσαι δὲ καὶ προσηθεῖσαι τὸν πόνον ἐμποιοῦσι ἐν τῇ κεφαλῇ. βία γὰρ τὸ αἷμα βιαζόμενον διὰ στενῆς ὁδοῦ θερμοὺν ἔον, οὐ δύναται περαιοῦσθαι ταχέως. πολλὰ γὰρ ἐμποδῶν ἐστὶν αὐτῷ κωλύματα καὶ ἐμφράγματα. διὸ δὴ καὶ οἱ σφυγμοὶ γίνονται ἀμφὶ τοὺς κροτάφους. οἱ μὲν οὖν πυρετοὶ διὰ τοῦτο, ὡς ἔφη, γίνονται καὶ τὰ μετὰ τῶν πυρετῶν ἀλγῆματα καὶ νοσήματα. [217] τῶν δὲ ἄλλων ἀρρώστημάτων ὁκόσοι μὲν ἂν εἰλεοὶ εἶεν, ἢ εἰλήματα ἢ στρόφοι ἢ ἕτερα ἀποστηρίγματα, φύσας εἶναι αἷτια ἅπασιν ἴγέομαι φανέρων εἶναι. πάντων γὰρ τῶν τοιούτων αἰτίη τοῦ πνεύματος ἢ διόδευσις. τοῦτο γὰρ ὁκόταν προσπέσῃ πρὸς τόπους ἀπαλοὺς καὶ ἀήθεις καὶ ἀτίκτους, ὥσπερ τόξενμα ἐγκείμενον διαδῦνον, διὰ τῆς σαρκὸς

pit, quo a ferventibus aquis sublatus vapor, si ad solidum quiddam impingat, incrassescit ac condensatur, guttaeque ab his corporibus in qua vapor impedit decidunt. Capitis autem dolores una cum febre hanc ob causam oriuntur. Sanguinis in capite viis angustia contingit, cum aëre replentur eaeque repletæ ac distentæ capiti dolorem afferunt. Sanguis enim vi pulsus cum calidus existat, per angustam viam transire celeriter nequit, quod eum multa remorentur quæ impediunt et obstruunt. Eamque sane ob causam pulsationes circa tempora contingunt. Ad hunc ergo modum quem dixi febres contingunt, et cum febribus dolores et morbi. Aliarum autem acgritudinum, quales sunt volvuli, aut intestinorum convulsionem, aut tormina, aut alii obfirmati et inhaerentes morbi, a flatibus causam dependere cuivis esse manifestum existimo. Horum enim omnium spiritus trajectory causa est. Hic enim ubi ad loca tenera, inassueta nec prius attacta incubuit, ad instar spiculi infixi carnes sub-

Ed. Chart. VI. [217.] Foef. I. 298. 299. Ed. Lind. I. (407. 408.)
 προσπίπτει ποτὲ μὲν πρὸς τὰ ὑποχόνδρια, ποτὲ δὲ πρὸς τὰς
 λαπάρας, ποτὲ δὲ ἐς ὀμφότερα. διὸ δὴ καὶ θερμαίνοντες ἔξ-
 ωθεν πυριήμασι πειρῶνται μαλθάσσειν τὸν πόνον. ἀραιου-
 μένου γὰρ ὑπὸ τῆς θερμασίης τοῦ χρωτὸς τοῦ πυριήματος,
 διέρχεται τὸ πνεῦμα διὰ τοῦ σώματος ὥστε παῦλάν τινα γε-
 νέσθαι τῶν πόνων. ἴσως δ' ἂν τις εἴποι, πῶς οὖν τὰ ρεύ-
 ματα γίνεται διὰ τὰς φύσας; ἢ τίνα τρόπον τῶν αἰμοδρα-
 γιῶν τῶν περὶ τὰ στήθια τοῦτο αἴτιον ἐστίν; οἶμαι δὲ καὶ
 ταῦτα δηλώσειν διὰ ταῦτ' αἰτιολογούμενα. ὅταν περὶ (408) τὴν
 κεφαλὴν αἱ φλέβες γεμισθῶσιν ἡέρος, πρῶτον μὲν ἡ κεφαλὴ
 βαρύνεται τῶν φυσέων ἐγκειμένων· ἔπειτα ἐνειλεῖται τὸ πνεῦ-
 μα κατὰ τὸ || αἷμα διὰ τὴν στενότητα τῶν ὁδῶν. τὸ δὲ λε-
 πιότατον τοῦ αἵματος διὰ τῶν φλεβῶν ἐκθλίβεται. τοῦτο
 δὴ τὸ ὑγρὸν ὅταν ἀθροισθῆ, ῥεῖ δι' ἄλλων πόρων. ὅκου δ'
 ἂν ἀθρόον ἀφίκηται τοῦ σώματος, ἐνταῦθα ξυρίσεται ἡ
 νοῦσος. ἐπὶ μὲν οὖν ἐπὶ τὴν ὄψιν ἐλθῆ, ταύτης ὁ πόνος·
 ἢν δὲ ἐς τὰς ἀκοάς, ἐνταῦθ' ἡ νοῦσος· ἢν δὲ ἐς τὰς ὀφθαλμοὺς,

bit, et interdum quidem ad praecordia, interdum etiam ad
 laterum inanitates, quandoque vero ad utramque partem ir-
 rumpit. Eam sane ob causam etiam foris adhibitis calidis
 fomentis dolorem lenire conantur. Rarefacta enim cute
 per fomenti calorem spiritus extra corpus pervadit, ac
 proinde dolorem quies quaedam consequitur. Ac fortasse
 dixerit quispiam, quam ergo ratione fluxiones a flati-
 bus contingunt? aut quonam modo sanguinis eruptionum
 circa pectus causa existunt? Haec autem istis de causis
 fieri me declaraturum existimo. Cum capitis venae aere
 repletae fuerint, primum quidem caput urgentibus fla-
 tibus gravatur. Deinde spiritus una cum sanguine prop-
 ter viarum angustiam intus convolvitur, id vero quod
 in sanguine est tenuissimum per venas foras eliditur. Hoc
 sane humidum ubi copiosum coacervatum fuerit, per ali-
 os meatus effluit, cumque confertum ad aliquam corporis
 partem pervenerit, ibi morbus contrahitur. Ubi igitur ad
 oculos venerit, ibi laborant; si ad aures, ibi morbus est; si ad

Ed. Chart. VI. [217.] Foëf. I. 299. Ed. Lind. I. (408. 409.)
 κόρυζα γίνεται ἢν δὲ ἐς τὰ στέρνα, βράγχος καλεῖται. τὸ
 γὰρ φλέγμα δριμέσι χυμοῖσι μεμιγμένον, ὅποι ἂν προσπέσῃ
 ἐς ἀήθεις τόπους, ἔλκοι. τῇ δὲ φάρυγγι ἀπαλῇ ζούση καὶ τὸ
 ρεῦμα προσπίπτον τραχύτητα ἐργάζεται. τὸ γὰρ πνεῦμα τὸ
 διαπνεόμενον διὰ τῆς φάρυγγος ἐς τὰ στέρνα βαδίζει καὶ
 πάλιν ἐξέρχεται διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης. ὅταν δὲ ξυμβάλλῃ τῶ
 πνεύματι τὸ ρεῦμα κάτωθεν τῶ ἀνιόντι, βῆξ ἐπιγίνεται καὶ
 ἀναρῶνται ἄνω τὸ φλέγμα. τούτων δὲ τοιούτων ὄντων ἢ
 φάρυγξ ἔλκοῦται καὶ τρηχύνεται καὶ θερμαίνεται καὶ ἔλκει
 τὸ ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑγρὸν θερμὴ ζούσα. ἢ δὲ κεφαλὴ πάλιν
 παρὰ τοῦ ἄλλου σώματος λαμβάνουσα ταύτη δίδωσιν. ὁκόταν
 γοῦν ἐθισθῇ τὸ ρεῦμα οὕτως ῥεῖν καὶ χαραδραθῶσιν οἱ
 πόροι, διαδίδωσι δὴ καὶ ἐς τὰ στέρνα. δριμὺ δὲ ὄν τὸ φλέ-
 γμα προσπίπτον τε τῇ σαρκὶ ἔλκοι καὶ ἀναρῶνται τὰς
 φλέβας. ὁκόταν δὲ ἐκχυθῇ τὸ αἷμα εἰς ἀλλότριον τόπον χρο-
 νιζόμενον καὶ σηπόμενον, γίνεται πῦον καὶ οὔτε ἄνω δύνα-
 ται ἀνελ(409)θεῖν οὔτε κάτω ὑπελθεῖν. ἄνω γὰρ οὐκ εὔπο-
 ρος ἢ πορείῃ προσάντης τις οὔσα ὑγρῶ πρήγματι καὶ ἐτέρῳ

nares, gravedo exoritur; si ad pectus, raucedo appellatur. Pituita namque acribus humoribus permixta, ubi in loca minime afflueta irruerit, ea exulcerat. Cum vero ad fauces teneras etiam fluxio ingruit, eas exasperat. Spiritus enim per fauces respiratione attractus ad pectus fertur, ac rursus per eandem viam effertur. At ubi deorsum de lata pituita spiritui ascendenti occurrerit, tussis supervenit et pituita superne rejicitur. Quibus ita se habentibus fauces exulcerantur, exasperantur et incenduntur, caesactae vero humorem ex capite attrahunt, caput autem rursus a reliquo corpore assumens iis transmittit. Cum igitur hunc in modum fluxio effluere consueverit, meatusque velut in torrentis alveum excavati fuerint, ad pectus quoque transfundunt. Acris autem exillens pituita et in carnem irrumpens venas exulcerat et refringit. Sanguis vero in alienum locum effusus mora computrescens in pus vertitur, neque sursum conscendere, neque infra subire potest. Neque enim naturae humidæ, ut neque quibusvis aliis rebus quæ in se admix-

Ed. Chart. VI. [217. 218.] Foef. I. 299. Ed. Lind. I. (409.)
 παντὶ βάρους ἔχοντι· κάτω δὲ κωλύει φραγμὸς ὁ τῶν φρενῶν.
 διότι δὴ ποτε τὸ ρεῦμα τὸ ἄνευ πνεύματος ἀναρῶννύμενον
 ἀναρῶννυται τὸ μὲν αὐτόματον, τὸ δὲ διὰ πόρους· αὐτόμα-
 τον μὲν οὖν ὅταν αὐτόματος ὁ ἀήρ εἰσελθὼν εἰς τὰς φλέβας
 στενοχωρίην ποιήσῃ τῆσι τοῦ αἵματος διεξόδοισι. τότε γὰρ
 πιεζόμενον τὸ αἷμα πολὺ γενόμενον ἀναρῶννύει τοὺς πό-
 ρους ἢ ἂν ὡς τὰ μάλιστα βρῖση. ὁκόταν δὲ πλήθος αἰμορ-
 ραγῆσαν καὶ τούτοισιν οἱ πόνοι πνεύματος ἐτέπλησαν τὰς
 φλέβας, ἀνάγκη γὰρ τὸν πονέοντα τόπον κατέχειν τὸ πνεῦμα,
 τᾶλλα τοῖσιν εἰρημένοισιν ὅμοια γίνεται. [218] τὰ δὲ ῥή-
 γματα γίνεται διὰ τὰδε. ὁκόταν ὑπὸ βίης διαστῶσιν αἱ σάρ-
 κες ἀπ' ἀλλήλων, ἐς δὲ τὴν διάστασιν ὑποδράμῃ πνεῦμα,
 ταῦτο τὸν πόρον παρέχει. ἦν δὲ διὰ τῶν σαρκῶν αἱ φύσαι
 διεξιούσαι τοὺς πόρους τοῦ σώματος ἀραιοὺς ποιήσωσιν·
 ἔπειτα δὲ τῆσι φύσεσιν ὑγρασίῃ, ἧς τὴν ὁδὸν ὁ ἀήρ ἀπειρ-
 γάσατο. διαβρόχου δὲ γενομένου τοῦ σώματος ὑπεκτῆκονται
 μὲν αἱ σάρκες, οἰδήματα δὲ ἐς τὰς κνήμας καταβαίνει· καὶ
 λέγεται τὸ τοιοῦτον νόσημα ὕδρωψ. μέγιστον δὲ σημεῖον ὅτι

tam gravitatem habent, facilis est sursum via cum acclivis
 existat. Infra autem subire septum transversum vetat.
 Quam sane ob causam fluxionem interdum citra spiritum
 perrumpi contingit, et partim sponte quidem, partim vero
 ob dolores. Ac sponte quidem, cum aër ultro venas su-
 biens sanguinis vis coarctat. Compressus enim sanguis sua
 copia, qua maxime impressionem fecerit venas perrumpit.
 Ubi vero sanguinis copia effusa fuerit, in his etiam dolo-
 res spiritu venas complent. Affectum enim locum spiritum
 continere necesse est aliaque dictis similia contingere. At
 vero ruptiones has ob causas contingunt, cum vi quadam
 a se invicem carnes discedunt ac divelluntur et in ipsam
 discessionem spiritus dolorem inferens subierit. Quod si
 flatus per carnes perrumpentes corporis meatus raresece-
 rint, eos humiditas consequitur, cui viam aër antea struxit.
 Corpore autem madore perfuso carnes quidem colliques-
 cunt, tumores ad tibias descendunt, et morbus hic hydrops

Ed: Chart. VI. [218.] Foef. I, 299. 300. Ed. Lind. I. (409. 410.)
 φῦσαι τοῦ τοσήματος εἰσὶν αἷται τόδε ἐστίν. ἤδη τινὲς ὀλε-
 θρώως ἔχοντες ἐκλύθησαν καὶ ἐκενώθησαν τοῦ ὕδατος. πα-
 ραντικά μὲν οὖν τὸ ἐξιδόν ἐκ τῆς κοιλίης ὕδωρ πολὺ φαίνε-
 ται· χροσιζόμενον δὲ ἔλασπον γίνεται. διὰ τί δὴ γίγνεται καὶ
 τοῦτο δῆλον· ὅτι παραντικά μὲν τὸ ὕδωρ (410) ἠέρος πλη-
 ρές ἐστίν, ὃ δὲ ἀήρ ὄγκον παρέχεται μέγαν, ἀπιόντος δὲ τοῦ
 πνεύματος ὑπολείπεται τὸ ὕδωρ αὐτό. διὸ δὴ φαίνεται μὲν
 μικρὸν εἶν, ἔστι δὲ ἴσον. ἄλλο δὲ αὐτῶν τόδε σημεῖον. κενω-
 θείσης γὰρ παντελῶς τῆς κοιλίης οὐ τρεῖς ἡμέραι διέλθωσι
 καὶ πάλιν πλήρης γίνεται. τί οὖν ἄρα ἐστὶ τὸ πληρῶσαν ἀλλ᾽
 ἢ τὸ πνεῦμα; τί γὰρ ἂν οὕτως ἄλλο ταχέως ἐξεπλήρωσεν;
 οὐ γὰρ δῆπου ποτὲν ἴσως τοσοῦτον ἐσηλθεν ἐς τὸ σῶμα.
 καὶ μὴν οὐδὲ σάρκες ὑπάρχουσιν αἷται ἀποτακνόμεναι. λεί-
 πεται γὰρ ὀστέα καὶ νεῦρα καὶ ἵνες, ἀφ᾽ ὧν οὐδενὸς οὐδε-
 μίῃ δύναται ἂν αὐξήσις ὕδατος γεγενῆσθαι. τὸ μὲν οὖν αἷ-
 τιον τοῦ ὕδρωπος ἤδη εἴρηται· || αἱ δὲ ἀποπληξίαι γίνονται
 καὶ αὐταὶ διὰ τὰς φύσας. ὅταν γὰρ αἱ φῦσαι ψυχραὶ οὔσαι

dicitur. Quod autem hujus morbi causa ad flatum referri
 debeat id maximo est argumento quod jam perniciose af-
 fecti quidam aqua evacuata plane sunt liberati. Quae
 quidem simulatque e ventre erumpit, multa apparet, pau-
 lum autem morata imminuitur. Cujus rei etiam causa ma-
 nifesta est, quod quae quidem statim erumpit aqua aëre
 plena est, eoque valde intumescit. Cum autem spiritus de-
 cesserit eadem plane aqua relinquitur, quae sane quidem
 pauca apparet, cum tamen aequalis sit. Est et hoc aliud
 ejus rei indicium, quod venter penitus vacuatus intra tri-
 dui spatium rursus impletur. Quidnam igitur aliud quam
 spiritus impleat? quidve aliud tam cito implere possit?
 Neque enim tanta potus copia in corpus ingesta est, ac ne-
 que carnes quae colliquescent in causa esse possunt, cum
 ossa supersint et nervi et fibrae, ex quibus nulla quidem
 tanta aquae copia augeri potest. Atque hydropis quidem
 causa jam dicta est. At vero et siderationes corporis, apo-
 plexiae dictae, ex flatibus oriuntur, nimirum quando fla-

Ed. Chart. VI. [218.] Foef. I. 300. Ed. Lind. I. (410. 411.)
 καὶ πολλὰ διαδύνωσι καὶ ἐμφυσήσωσιν ἐς τὰς σάρκας, ἀναί-
 σθητα γὰρ ταῦτα γίνεται τοῦ σώματος, ἣν μὲν οὖν πολλὰ
 φύσαι ἐν ὅλῳ τῷ σώματι διατρέχωσιν, ὅλος ὁ ἄνθρωπος
 ἀπόπληκτος γίνεται ἣν δὲ ἐν μέρει τινί, τοῦτο τὸ μέρος. καὶ
 ἣν μὲν οὖν ἀπέλθωσιν αὐταί, παύεται ἡ νόσος, ἣν δὲ πα-
 ραμένωσι, παραμένει. ὅτι δὲ ταῦτα οὕτως ἔχει, γασμῶνται
 συνεχῶς. δοκεῖ δέ μοι καὶ τὴν ἐσθρὴν καλεομένην νόσον τοῦτο
 εἶναι τὸ παρεχόμενον. οἷσι δὲ λόγοισιν ἐμαντὸν ἔπεισα τού-
 τοισιν αὐτέοισι καὶ τοὺς ἀκούοντας πείσειν πειράσομαι. ἡγέ-
 ομαι δὲ ἐμπροσθεν μὴδὲν εἶναι μᾶλλον τῶν ἐν τῷ σώματι
 ξυμβαλλομένων ἐς φρόνησιν ἢ τὸ (411) αἷμα. τοῦτο δὲ
 ὅταν ἐν τῷ καθεστηκότι σχήματι μένη, μένει καὶ ἡ φρόνησις·
 ἐξαλλόσσοντος δὲ τοῦ αἵματος μεταπίπτει καὶ τὸ φρόνημα.
 ὅτι δὲ ταῦθ' ἂν ἔχει πολλὰ τὰ μαρτυρόντα. πρῶτον μὲν
 ὅπερ ἅπασι ζώοισι κοινόν ἐστιν, ὁ ὕπνος, οὗτος μαρτυρεῖ τοῖ-
 σιν εἰρημένοισιν. ὅταν γὰρ ἐπέλθῃ τῷ σώματι ὁ ὕπνος, τότε
 τὸ αἷμα ψύχεται. φύσει γὰρ πέφυκεν ὁ ὕπνος ψύχειν. ψυ-

tus frigidi et copiosi carnes subierint et inflarint. Hae enim corporis partes stupidae redduntur. Et siquidem multi flatus totum corpus permeant, totus homo attonitus redditur, si vero partem aliquam, pars illa. Atque ubi quidem flatus illi discesserint, morbus cessat, ubi vero permanferint, permanet et morbus. Haec autem ita se habere continuae oscitationes indicant. Ac mea quidem opinione hi etiam morbum sacrum vulgo dictum producere videntur. Quibus autem rationibus adductus sum, iisdem eos qui audire volent persuadere conabor. Imprimis autem in animum induco, ex iis quae in corpore insunt nihil magis ad intelligentiam conferre quam sanguinem. Is namque ubi consistente habitu persistit, prudentia etiam constat. Permutato vero sanguine, simul quoque intelligentia concidit. Cujus rei multa sunt testimonia. Ac primum quidem somnus, qui animantibus omnibus communis est, quae dicta sunt confirmat. Is enim ubi corpus corripuerit, tum sanguis refrigeratur, cum suapte natura somnus refrigerare so-

Ed. Chart. VI. [218. 219.] Foëf. I. 500. Ed. Lind. I. (411. 412.)
 χθέντος δὲ τοῦ αἵματος νωθρότεραι γίνονται αἱ διεξοδοί.
 δῆλον δὲ ῥέπει γὰρ τὰ σώματα καὶ βαρύνεται. πάντα γὰρ
 τὰ βάρσα πέφυκεν ἐς βυθὸν φέρεσθαι. καὶ τὰ [219] ὄμμα-
 τα καίεται. καὶ ἡ φρόνησις ἀλλοιοῦται, δόξαι δὲ τινες ἕτεροι
 ἐνδιατρίβουσιν, ἃ δὴ ἐνύπνια καλέονται. πάλιν ἐν τῆσι μέ-
 θησι πλέονος ἐξαίφνης γενομένου τοῦ αἵματος μεταπίπτου-
 σιν αἱ ψυχαὶ καὶ τὰ ἐν τῆσι ψυχῆσι φρονήματα, καὶ γίνον-
 ται τῶν μὲν ὄντων κακῶν ἐπιλήσμονες, τῶν δὲ μελλόντων
 εὐέλπιδες ἀγαθῶν. ἔχοιμι δ' ἂν πολλὰ τοιαῦτα εἰπεῖν ἐν
 οἷς αἱ τοῦ αἵματος ἐξαλλαγαὶ τὴν φρόνησιν ἐξαλλάσσουσιν.
 ἦν μὲν οὖν παντελῶς ἅπαν ἀναταραχθῆ τὸ αἷμα, παντελῶς
 ἡ φρόνησις ἐξαπόλλυται. τὰ γὰρ παθήματα καὶ τὰ ἀναγνω-
 ρίσματα ἐπίσματα ἐστίν. ὅταν δὲ τοῦ εἰωθότου ἔθεος μετα-
 σταίωμεν, ἀναίρεται ἡμῶν ἡ φρόνησις. φημί δὲ τὴν ἱερὴν νοῦ-
 σον ὥδε γίνεσθαι· ὅταν πολὺ πνεῦμα κατὰ πᾶν τὸ σῶμα
 παντὶ τῷ αἵματι μιχθῆ, πολλὰ ἔμφράγματα γίνονται πολ-
 λαχῆ ἀνὰ τὰς φλέβας. ἐπειδὴν οὖν ἐς τὰς παχείας (412) καὶ

leat. Perfrigerato autem sanguine tardiores sunt ejus per-
 transitus. Id vero inde fit manifestum, quod corpora sua
 gravitate inclinentur, cum gravia omnia ad imum ferri na-
 tura soleant, oculi clauduntur et intelligentia permutatur,
 opinioniones etiam alienae diutius immorantur, quae certe in-
 somnia appellantur. Rursus vero per ebrietatem aucto re-
 pente sanguine, animi functiones ejusque intellectus con-
 cidit, et malorum instantium obliti futurorum bonorum op-
 timam spem concipiunt. Multa etiam ejusmodi commemo-
 rare possem, in quibus sanguinis permutationes intelligen-
 tiam immutant. Perturbato igitur in totum sanguine, prorsus
 quoque intelligentia deperit. Affectus enim et recogni-
 tiones inter consuetudines numerantur. Cum vero a solita
 consuetudine discedimus, intelligentia nobis tollitur. At
 sacrum morbum ad hunc modum fieri censeo, cum spiritu
 copioso per totum corpus universo sanguini permixto ob-
 structiones multae multis modis circa venas contingunt. Cum
 igitur in crassiores et sanguine abundantes venas copiosus

Ed. Chart. VI. [219.] Foef. I. 300. Ed. Lind. I. (412.)
 πολυαίμους τῶν φλεβῶν πολὺς ἀήρ βρῖση, βρῖσας δὲ μένη,
 κωλύεται τὸ αἷμα διεξιέναι. τῇ μὲν οὖν ἔστηκε, τῇ δὲ νο-
 θρῶς διεξέρχεται, τῇ δὲ θᾶσσον. ἀνομοίης δὲ τῆς πορείης τοῦ
 αἵματος διὰ τοῦ σώματος γινομένης παντοῖαι ἀνομοιότητες.
 πᾶν γὰρ τὸ σῶμα πανταχόθεν ἔλκεται καὶ τετάραιται τὰ
 μέρη τοῦ σώματος, ὑπηρετοῦντος τῷ θορύβῳ καὶ ταράχῳ
 τοῦ αἵματος. ὑπὸ δὲ τῆς διαστροφῆς τοῦ αἵματος αἱ δια-
 στροφαὶ τοῦ σώματος παντοίως γίνονται. κατὰ δὲ τοῦτον τὸν
 καιρὸν ἀναίσθητοι πάντων εἰσι, κωφοὶ τε τῶν λεγομένων
 καὶ τυφλοὶ τῶν γινομένων ἀνάληγοί τε πρὸς τοὺς πόνους.
 οὕτω γὰρ ὁ ἀήρ ταραχθεὶς ἀνετάραξε καὶ τὸ αἷμα καὶ ἐμί-
 ηνε. καὶ ἄφροὶ διὰ τοῦ σιδήματος ἀνατρέχουσι εἰκότως. διὰ
 γὰρ τῶν σφαγιτῶν φλεβῶν διαδύνων ὁ ἀήρ ἔρχεται μὲν
 αὐτὸς, ἀνάγει δὲ μεθ' αὐτοῦ τὸ λεπτότατον τοῦ αἵματος.
 τὸ δὲ ὑγρὸν τὸ περιμισγόμενον λευκοῦται. διὰ λεπτῶν γὰρ
 ὑμένων καθαρὸς ζῶν ὁ ἀήρ διαφαίνεται. διὸ δὴ λευκοὶ φαί-
 νονται πάντες οἱ ἄφροὶ. ποτὲ μὲν οὖν παύονται τῆς νόσου

aër prorupit progressusque immoretur, sanguinis pertransi-
 tus prohibetur, atque hic quidem sistitur, ibi vero tardius
 permeat, alibi autem citius. Ex qua per corpus pervadentis
 sanguinis inaequalitate variae inaequalitates contingunt. To-
 tum enim corpus undique contrahitur, et corporis partes
 perturbantur, sanguine ipso ad tumultum et conturbationem
 subministrante operam suppeditante, et ex sanguinis perversi-
 one variae etiam undique corporis perversiones oriun-
 tur. Sub id vero tempus nihil omnino sentiunt, neque
 quae dicuntur audiunt, neque quae fiunt vident, neque ul-
 los dolores sentiunt. Ad hunc enim modum conturbatus
 aër, simul quoque sanguinem conturbavit et infecit. Quin
 etiam spuma per os non sine causa excurrit. Per jugulares
 enim venas aër subiens exit quidem ipse, secumque id quod
 in sanguine est tenuissimum subvehit, humidum vero simul
 permixtum albescit. Aër enim purus per tenues membra-
 nas pellucidus apparet, eamque sane ob causam spumiae
 omnes albae conspiciuntur. Qui igitur hoc morbo corripiun-

Ed. Chart. VI. [219.] Fosf. I. 300. 301. Ed. Lind. I. (412. 413.)
 καὶ τοῦ παρόντος χειμῶνος οἱ ὑπὸ τοῦ νοσήματος ἀλισκό-
 μενοι ἐγὼ φράσω. ὁκόταν γυμνασθῆν ὑπὸ τῶν πόρων || τὸ
 σῶμα θερμανθῆ, θερμαίνεται καὶ τὸ αἷμα· τὸ δὲ αἷμα θερ-
 μανθῆν ἐξεθέρομανδ τὰς φύσας· αὐταὶ δὲ θερμανθεῖσαι (413)
 διαλύονται καὶ διαλύουσι τὴν ἕξτασιν τοῦ αἵματος· αἱ μὲν
 οὖν ἐξελθοῦσαι μετὰ τοῦ πνεύματος, αἱ δὲ μετὰ τοῦ φλέ-
 γματος· ἀποζέσαντος δὲ τοῦ ἀφροῦ καὶ κατασιάντος τοῦ αἵ-
 ματος καὶ γαλήνης ἐν τῷ σώματι γενομένης πέπαιται τὸ νό-
 σημα. φαίνονται οὖν αἱ φύσαι διὰ πάντων τούτων πολυ-
 τροπώτεραι αἰτίαι οὔσαι, τὰ δ' ἄλλα πάντα συναίτια καὶ
 μεταίτια. τὸ δὲ αἴτιον τῶν νόσων ἐόν τοῦτο ἐπιδέδεικται
 μοι. ὑπεσχόμην δὲ τὸ αἴτιον τῶν νοσημάτων φράσαι. ἐπέ-
 δεῖξα δὲ τὸ πνεῦμα καὶ ἐν τοῖσι ἄλλοισι πράγμασι δυνα-
 στεύον καὶ ἐν τοῖσι σώμασι τῶν ζῶων. ἤγαγον δὲ τὸν λόγον
 ἐπὶ τὸ γνῶρισμα καὶ τῶν νοσημάτων καὶ τῶν ἀρρώστημάτων,
 ἐν οἷσιν ἀληθῆς ὑπόθεσις ἐβάνη. ἀμφὶ δὲ τῶν ἀρρώστημά-
 των εἰ λέγοιμι, μακρότερος μὲν ὁ λόγος γένοιτο ἂν, ἀτρεκέ-
 στερος δὲ οὐδὲν ἧτιον οὐδὲ πιστότερος.

tur quomodo morbo et praesenti tempestate liberentur ego enarrabo. Cum laboribus exercitatum corpus incaluerit, incalescit etiam sanguis, qui calefactus flatus quoque calefacit. Hi vero calefacti dissolvuntur et sanguinem coactum simul dissolvunt, partimque cum spiritu, partim cum pituita foras prodeunt. At ubi deserbuit spuma et sanguis conquievit tranquillitasque in corpore oborta est, morbus cessat. Horum igitur sane omnium multis modis flatus causae esse videntur, caetera vero omnia vel adjuvantis vel consequentis causae rationem habere. Haec vero esse morborum causa nobis est demonstrata, quod me declaraturum receperam. Spiritum autem cum in aliis rebus, tum vel maxime in animantium corporibus plurimum posse demonstravi. Orationem vero ad morborum et aegritudinum cognitionem perduxī, in quibus hoc argumentum verum esse apparuit. Quod si reliquas aegritudines oratione persequi velim, prolixior sane foret oratio, nihilo tamen minus aut veritatis aut fidei habitura.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΙΕΡΗΣ
ΝΟΣΟΥ.

[475] (324). Περὶ μὲν τῆς ἱερῆς νόσου καλεομένης ὧδ' ἔχει. οὐδὲν τί μοι δοκίει τῶν ἄλλων θειοτέρη εἶναι νούσων οὐδὲ ἱερωτέρη, ἀλλὰ φύσιν μὲν ἔχει ἣν καὶ τὰ λοιπὰ νουσήματα ὅθεν γίνεται. φύσιν δὲ αὐτῇ καὶ πρόφασιν οἱ ἄνθρωποι ἐνόμισαν θεῖον εἶναι ὑπὸ ἀπειρίας καὶ θαυμασιότητος, ὅτι οὐδὲν ἔοικεν ἑτέρῃσι νούσοισι. καὶ κατὰ μὲν τὴν ἀπορίην αὐτοῖσι τοῦ μὴ γινώσκειν τὸ θεῖον αὐτῇ διασώζεται, κατὰ δὲ τὴν εὐπορίην τοῦ τρόπου τῆς λήσιος ἴωνται· ἀπολύονται γὰρ ἢ καθαρμοῖσιν ἢ ἐπασιδῆσιν. εἰ δὲ διὰ τὸ θαυμάσιον θεῖον νομιεῖται, πολλὰ τὰ ἱερὰ νουσήματα ἔσται καὶ οὐχὶ ἓν. ὡς ἐγὼ ἀποδείξω ἕτερα οὐδὲν ἦσσαν ἐόντα θαυμάσια οἷδὲ τερατώδεα ἃ οὐδεὶς νομίζει ἱερὰ εἶναι. τοῦτο μὲν γὰρ οἱ πυρετοὶ οἱ ἀμφημερινοὶ καὶ οἱ τριταῖοι καὶ οἱ τεταρταῖοι, οὐδὲν ἦσσόν μοι δοκίουσιν ἱεροὶ εἶναι καὶ ὑπὸ θεοῦ γίνεσθαι ταύτης τῆς νόσου, κἄν οὐ θαυμασίως ἔχουσι. τοῦτο δὲ

HIPPOCRATIS DE MORBO SACRO
LIBER.

De morbo sacro vulgo appellato sic se res habet, neque quicquam aliis morbis divinius aut sacratius, sed eandem ex qua reliqui morbi oriuntur naturam habere mihi videntur. Homines vero ex imperitia et admiratione ei naturam quandam et causam divinam ineffe censuerunt, quod nulla in re reliquorum morborum similis esset. Et per consilii inopiam quod morbum non cognoscunt illi divinitatem asserunt, per facile parabilem vero curationis modum ei medentur, cum expiationibus et incantationibus ab eo liberentur. Quod si ideo divinus esse censeatur quod admirabilitatem quandam habeat, multi morbi sacri futuri sunt et non unus, quos ego diversos esse demonstrabo, neque minus admirabiles, neque minus prodigiosos, eos tamen nemo sacros esse existimat. Ac primum quidem febres quotidianae et tertianae et quartanae neque minus sacrae esse neque minus quam hic morbus a deo fieri mihi videntur, quam-

Ed. Chart. X. [475.] Foesl. I. 301. 302. Ed. Lind. II. (324. 325.)
 ὄρεω μαινομένους ἀνθρώπους καὶ παραφρονέοντας ἀπὸ μη-
 δεμῆς προφάσιος ἐμφανέος, (325) καὶ πολλά τε ἅμα καὶ
 ἄκαιρα ποιέοντας, ἔν τε τῷ ὕπνῳ οἶδα πολλοὺς οἰμώζοντας
 καὶ βοῶντας, τοὺς δὲ καὶ πριγομένους, τοὺς δὲ καὶ ἀναΐσσον-
 τὰς τε καὶ φεύγοντας ἔξω καὶ παραφρονέοντας μέχρις ἂν ἐξ-
 εγερθῶνται, ἔπειτα δὲ καὶ ὑγίειας ἐόντας καὶ φρονέοντας ὡς-
 περ τοπρότερον, ἐόντάς τε αὐτοὺς ὠχρούς τε καὶ ἀσθενέας,
 καὶ ταῦτα οὐχ ἅπαξ, ἀλλὰ πολλάκις, ἄλλὰ τε πολλά ἐστι καὶ
 παντοδαπά ὧν ἕκαστον λέγειν πολὺς ἂν εἴη λόγος. ἐμοὶ δὲ
 δοκέουσιν οἱ πρῶτοι τοῦτο τὸ νόσημα ἀφιερῶσάντες τοιοῦ-
 τοι εἶναι ἀνθρωποὶ οἷοι καὶ νῦν εἰσὶ μάγοι τε καὶ καθάρ-
 ται καὶ ἀγύρται καὶ ἀλαζόνες, ὁκόσοι δὴ προσποιέονται σφό-
 δρα θεοσεβέες εἶναι καὶ πλέον τὶ εἰδέναι. οὔτοι τοίνυν πα-
 ραμπεχόμενοι καὶ προβαλλόμενοι τὸ θεῖον τῆς ἀμνηστίας τὸ
 μὴ ἴσχειν ὅ τι προσενέγκαντες ὠφελήσουσιν, ὡς μὴ κατάδη-
 λοι ἔωσιν οὐδὲν ἐπιστάμενοι, ἐερὸν ἐνόμισαν τοῦτο τὸ πά-
 θος εἶναι || καὶ λόγους ἐπιλέξαντες ἐπιτηδείους τὴν ἦσιν
 κατεστήσαντο ἐς τὸ ἀσφαλὲς σφίσιν ἑωυτοῖσι, καθαρμῶν

vis admirationem nullam habeant. Deinde vero furore cor-
 reptos ac desipientes multos ex nulla manifesta causa cum
 multa tum simul etiam intempestiva facere videmus. Quin-
 etiam multos in sommo lugentes et vociferantes vidi, quos-
 dam etiam suffocatos, quōsdam exilientes et fugientes ac
 desipientes quoad excitarentur, postea vero sanitati restitutos
 et ut antea resipiscentes, quamvis pallidos et debiles. Idque non
 semel, sed saepius contingere vidimus. Quia et multa sunt et varia,
 quae si sigillatim enumerare velimus, prolixa foret oratio. Ac mihi
 certe qui primi hunc morbum ad deos retulerunt, tales esse videntur
 quales sunt magi, expiatores, circulatores ac arrogantes ostentatores,
 qui se valde pios esse plurimumque scire simulant. Hi quippe divi-
 nitatis obtentu ac praetextu cum nulla ope prodesse possent,
 ne infcitiam suam proderent, sacram hanc esse affectionem
 censuerunt, et additis idoneis rationibus, tutam sibi cura-
 tionis viam proposuerunt, oblati expiationibus et incantatio-

Ed. Chart. X. [475.] Foss. I. 302. Ed. Lind. II. (325. 326.)
 προσφέροντες καὶ ἐπαιιδᾶς, λουτροῶν τε ἀπέχεσθαι κελεύον-
 τες καὶ ἐδεσμάτων πολλῶν καὶ ἀνεπιτηδείων ἀνθρώποισι νο-
 σέουσιν ἐσθίειν, θαλασσίων μὲν τρίγλης καὶ μελανούρου,
 κεστρέος, ἐγγέλλος. οὗτοι γὰρ οἱ ἰχθύες εἰσὶν ἐπικαιρότατοι.
 κρεῶν δὲ αἰγείου καὶ ἐλαφείου καὶ χοιρείων καὶ κυνός. ταῦ-
 τα γὰρ κρεῶν ταρακτικώτατά ἐστι τῆς κοιλίης. ὀρνίθων δὲ
 ἀλεκτρούονος καὶ τρυγόνος, ὠτίδος, ἔτι δὲ ὅσα νομίζεται ἰσχυ-
 ρότατα εἶναι. λαχάτων δὲ μίνθης, σκοροῦδου καὶ κρομύου.
 δρμὴν γὰρ ἀσθενέοντι οὐδὲν ξυμφέρει. ἰμά(326)τιον δὲ μέ-
 λαν μὴ ἔχειν, θανατωῶδες γὰρ τὸ μέλαν. μηδὲ ἐν αἰγείῳ κα-
 τακέσθαι δέρματι μηδὲ φορέειν, μηδὲ πόδα ἐπὶ ποδὶ ἔχειν,
 μηδὲ χεῖρα ἐπὶ χειρὶ. ταῦτα γὰρ πάντα καλύματα εἶναι.
 ταῦτα δὲ πάντα τοῦ θεοῦ εἵνεκεν προστιθέασιν, ὡς πλέον τι
 εἰδότες καὶ ἄλλας προφάσις προλέγοντες, ὅπως εἰ μὲν ὑγίης
 γένοιτο, αὐτῶν ἡ δόξα εἴη καὶ ἡ δεξιότης, εἰ δὲ ἀποθάνοι,
 ἐν ἀσφαλεῖ καθιστᾶντο αὐτῶν αἱ ἀπολογίαι καὶ ἔχοιεν πρό-
 φασιν ὡς οὐκ αἴτιοι εἰσὶν αὐτοὶ, ἀλλ' οἱ θεοί. οὔτε γὰρ
 φαγέειν οὔτε πιέειν ἔδωσαν φάρμακον οὐδὲν, οὔτε λουτροῖσι

nibus, balneisque interdictis, et multis cibis ad laborantium
 usum minime accommodatis. Ac marinis quidem, nullo
 melanuro, mugili et anguilla, qui pisces praecipue vitandi
 sunt. Carnibus vero, caprina, cervina, suilla et canina.
 Nam et ejusmodi carnes ventriculum maxime conturbant.
 Ex volucribus gallo, turture et otide, praeterea que ab his quae
 valentissima esse censentur. Ex oleribus autem mentha, al-
 lio et caepa. Acrimonia enim aegrotanti nullo modo con-
 ducit. Vestimento etiam nigro uti prohibent, quod niger
 color mortem significet, aut in pelle caprina decumbere,
 aut eam gestare, ac ne pedem pedi, aut manum manui su-
 perimponere. Haec enim omnia curationem impedire. Quae
 omnia divinitatis gratia addunt, velut amplius quiddam
 scientes et alia in specie praetextentes, uti si convalescat
 aeger, istud eorum gloriae et solertiae attribuat, sin vero
 moriatur, tutam sibi proponant defensionem et occasionem
 nanciscantur quominus ii in causa, sed dii esse videantur,
 cum nullum quidem medicamentum edendum aut biben-

Ed. Chart. X. [475.] Foef. I. 502. Ed. Lind. II. (526. 527.)
 καθήψησαν, ὥστε δοκέειν αἴτιον εἶναι. ἐγὼ δὲ δοκέω Λιβύων
 τῶν τὴν μεσόγειον οἰκεόντων οὐδένα ὑγιαίνειν, ὅτι ἐν αἰγεί-
 οισι δέρμασι κατακείονται καὶ κρέασι αἰγείοισι χρῶνται, ἐπεὶ
 οὐκ ἔχουσι οὔτε στρώμα οὔτε ἱμάτιον οὔτε ὑπόδημα ὃ τι
 μὴ αἰγιόν ἐστίν οὐ γὰρ ἐστὶν αὐτοῖς ἄλλο προβάτιον οὐδὲν
 ἢ αἶγες καὶ βόες. εἰ δὲ ταῦτα προσφερόμενα καὶ ἐσθιόμενα
 τὴν νοῦσον αὖξει καὶ μὴ ἐσθιόμενα ἴηται, οὐκ ἐστὶν ἄρα ὁ
 θεὸς αἴτιος οὐδενός, οὐδὲ οἱ καθαρμοὶ ὠφελέουσιν, ἀλλὰ
 τὰ ἐδέσματα τὰ ἰώμενά τε καὶ βλάπτοντα. τοῦ δὲ θείου
 ἀφανίζεται ἡ δύναμις. οὕτως οὖν ἔμοιγε δοκέουσι οἵτινες
 τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐγχειρέουσιν ἴησθαι ταῦτα τὰ νοσήματα,
 οὔτε ἱερὰ νομίζειν εἶναι οὔτε θεῖα. ὅκου γὰρ ὑπὸ καθαρωῶν
 τοιοῦτων μετὰστατα γίνεται καὶ ὑπὸ θεραπείης τοιῆσδε, τί
 κολύει καὶ ὑφ' ἐτέρων τεχνημάτων ὁμοίων (327) τούτοιςιν
 ἀπογίνεσθαι τοῖσιν ἀνθρώποισι καὶ προσπίπτειν; ὥστε μη-
 κέτι τὸ θεῖον αἴτιον εἶναι, ἀλλὰ τι ἀνθρώπινον. ὅστις γὰρ
 οἶός τε περικαθαίρων καὶ μαγείων ἀπάγειν τοιοῦτον πάθος,

dum exhibuerint, neque balneis excoxerint, ut in eos causa
 rejici possit. Ac mea quidem opinione ex iis qui Africae me-
 diterranea incolunt, nullus ab hoc morbo sanus evadet, quod
 in pellibus caprinis recumbant, et caprinis carnibus utan-
 tur, cum ne stragulum quidem neque vestimentum neque
 calceamentum aliud habeant quam caprinum. Neque enim
 aliam ullam habent pecudem quam capras et boves. Quod
 si ista oblata et cibo sumpta morbum augent, et cibo minime
 sumpta medentur, nullius sane deus auctor est, neque ex-
 piationes juvant, sed quae eduntur medentur et nocent
 numinisque vim obscurant. Quare qui hoc modo ad isto-
 rum morborum curationem aggrediuntur, hos neque sacros
 neque divinos reputare mihi videntur. Si enim hujusmodi
 expiationibus talique curatione tolluntur, quid prohibet
 quominus ex similibus artibus ab hominibus removeantur,
 aut in eosdem incidant? Adeo ut non amplius divinum,
 sed humanum quiddam in causa mihi esse videatur. Quis-
 quis enim lustrationibus et magicis artibus hujusmodi af-
 fectionem abigere valuerit, is etiam aliis artibus abiget,

Ed. Chart. X. [475.] Foesl. I. 302. Ed. Lind. II. (327.)
 οὗτος κἂν ἐπάγη ἕτερα τεχνησάμενος, πάντως κἂν τούτω
 τῷ λόγῳ τὸ θεῖον ἀπόλλυται. τοιαῦτα λέγοντες καὶ μεμηγα-
 νευμένοι προσποιέονται πλέον τι εἶδέναι, καὶ ἀνθρώπους ἐξ-
 απατέουσι προστιθέμενοι τούτοισιν ἀγνείας τε καὶ καθαρό-
 τητας, ὅτε πούλῃ αὐτοῖσι τοῦ λόγου ἐς τὸ θεῖον ἀφήκει καὶ
 τὸ δαιμόνιον. καίτοι ἔμοιγε οὐ περὶ εὐσεβείης δοκέουσι τοὺς
 λόγους ποιεῖσθαι, ὡς οἴονται, ἀλλὰ περὶ δυσσεβείης μᾶλλον,
 καὶ ὡς οἱ θεοὶ οὐκ εἰσὶ, τὸ τε εὐσεβὲς καὶ θεῖον αὐτῶν
 ἀσεβὲς καὶ ἀνόσιόν ἐστιν, ὡς ἐγὼ διδάξω. εἰ γὰρ σελήνην τε
 καθαιρεῖν καὶ ἥλιον ἀφανίζειν χειμῶνα τε καὶ εὐδίην ποιέ-
 ειν καὶ ὄμβρους καὶ ἀνέμους καὶ θάλασσαν ἀφορον καὶ
 γῆν καὶ τᾶλλα τὰ τοιοῦτότροπα πάντα ἐπιδέχονται ἐπίστα-
 σθαι, εἴτε καὶ ἐκ τελετῶν εἴτε καὶ ἐξ ἄλλης τινὸς γνώμης
 ἢ μελέτης φασὶν οἰοῖ τε εἶναι οἱ ταῦτα ἐπιτηδεύοντες, δυσ-
 σεβείην ἔμοιγε δοκέουσι καὶ θεοῦς οὔτε εἶναι νομίζειν οὔτε
 ὄντας ἰσχύειν δῶδεν οὔτε εἶργεσθαι ἂν οὐδενὸς τῶν ἐσχάτων
 ποιόοντες ἐνεκά γε, πῶς οὐ δεινοὶ ἄρ' αὐτοῖσιν εἰσὶν; εἰ γὰρ
 ἄνθρωπος μαγεύων τε καὶ θύων σελήνην τε καθαιρήσει

istaque ratione divinitatis opinio profus deperditur. Hac oratione et molitione multam scientiam prae se ferunt, hominesque decipiunt, his lustrationes et purificationes proponendo, cum multum faciant de divinitate et numine sermonem. Quanquam mihi quidem non de pietate, ut rentur, verum de impietate potius verba facere videntur, et deos non esse profiteri, eorumque pietas et divinitas, sicuti docebo, in impietatem et nefarium scelus vertitur. Si enim lunam deducere et solem obscurare, tempestatemque ac ferentatem inducere, et imbres ac siccitates mareque sterile et terram facere, caeteraque id genus se scire profitentur, sive ex sacrorum mysteriis, sive ex alio quovis consilio aut cura hanc sibi potentiam vendicent qui his rebus operam navant, mihi quidem impii esse videntur, neque deos esse existimare, neque si sint quicquam posse, neque aliquod summum malum propulsare posse. Cujus rei gratia cur non ipsis infesti sint? Si quis enim magicis artibus et sacrificiis lunam deducet et solem obscurabit, tempestatemque et fe-

Ed. Chart. X. [475.] Foes. I. 502. 503. Ed. Lind. II. (527. 528.)
 καὶ ἥλιον ἀφανίσει καὶ χειμῶνα καὶ εὐδίην ποιήσει, οὐκ ἂν
 ἔγωγε τι θεῖον νομίσαιμι τούτων εἶναι, || ἀλλ' ἀνθρώπινον,
 εἰ δὴ τοῦ θεοῦ ἢ δύναμις ὑπὸ ἀνθρώπου γνώμης κρατεῖται
 καὶ δεδούλωται. ἴσως δὲ οὐχ οὕτως (328) ἔχει ταῦτα, ἀλλ'
 ἄνθρωποι βίου δεόμενοι πολλὰ καὶ παντοῖα τεχνέονται καὶ
 ποικίλλουσιν ἔς τε τᾶλλα πάντα καὶ ἔς τὴν νοῦσον ταύτην
 ἐκόστω εἶδει τοῦ πάθους θεῶν τὴν αἰτίην προστιθέντες. οὐ
 γὰρ κατάπαξ, ἀλλὰ πλεονάκεις ταῦτ' ἀμύνονται. κῆν μὲν
 γὰρ αἶγα μιμῶνται, κῆν βρύχονται, κῆν τὰ δεξιὰ σπῶνται,
 μητέρα θεῶν φασὶ αἰτίην εἶναι. ἦν δὲ ὀξύτερον καὶ εὐτονώ-
 τερον φθέγγεται, ἵππῳ εἰκάζουσι, καὶ φασὶ Ποσειδῶνα αἴτιον
 εἶναι. ἦν δὲ καὶ τῆς κόπρου τι παρή, ὃ πόλλάκις τισὶ γίνεται
 ὑπὸ τῆς νοῦσου βιαζομένοισιν, Ἐνοδίου πρόσκειται ἢ προσω-
 νυμῆ. ἦν δὲ λεπτότερον καὶ πυκνότερον, οἶον ὄρνιθες, Ἀπόλ-
 λων νόμιος. ἦν δὲ ἀφρόν ἐκ τοῦ στόματος ἀφίη καὶ τοῖσι ποσὶ
 λακτίζη, Ἄρης τὴν αἰτίην ἔχει. ὀκόσα δὲ δείματα νυκτὸς πα-
 ρίσταται καὶ φόβοι καὶ παράνοια καὶ ἀναπηδῶσιες ἐκ τῆς

renitatem inducet, non equidem horum quicquam divinum, sed humanum esse censuerim, si utique divina potentia humano consilio superatur et in servitutem asseritur. Ac fortassis haec aliter se habent, sed homines in vitae inopia multa et varia moliuntur, et tum ad reliqua omnia tum etiam ad hunc morbum varie se habent, in unaque affectionis specie deo causam attribuentes. Neque enim semel, sed saepius eadem meminerunt. Siquidem namque capram imitentur et balatum edant, dextramque in partem convellantur deorum matrem in causa esse asserunt. Si vero acutior et vehementiorem vocem edat aeger, equo simile esse dicunt et ad Neptunum causam referunt. Quod si stercoreis aliquid emittat, quod nonnullis morbo pressis contingit, Enodiae Hecates appellatio adhibetur. Sin autem tenuius et crebrins dejiciat, velut aves, Apollo Nomius. Si vero spumam ex ore demittat et pedibus calcitret, Mars auctor est. Pavores vero qui noctu adsunt, timores, deliria et terriculamenta, cum aegri e cubili exiliunt et fugiant,

Ed. Chart. X. [477. 478.] Foesl. I. 503. Ed. Lind. II. (328. 529.) κλίνης καὶ φόβητρα καὶ φεύξιες ἔξω, Ἐκάτης φασιν εἶναι ἐπιβουλὰς καὶ ἠρώων ἐφόδους, καθαρμοῖσι τε χροέονται καὶ ἐπαοιδῆσι, καὶ ἀνοσιώτατόν γε καὶ ἀθεώτατον ποιέουσιν, ὡς ἔμοιγε δοκέει, τὸ θεῖον. καθαίρουσι γὰρ τοὺς ἐχομένους τῇ νόσῳ αἵμασι καὶ τοῖσιν ἄλλοισι τοῖσι μιάσμασιν ἔχοντας, ἢ ἀλάστορας ἢ πεφαρμαγμένους ὑπὸ ἀνθρώπων, ἢ τι ἔργον ἀνόσιον ἐργασμένους, οὓς ἐχρῆν τὰναντία τούτοισι ποιέειν, θύειν τε καὶ εὐχεσθαι καὶ εἰς τὰ ἱερά φέροντας ἰκετεύειν τοὺς θεοὺς. νῦν δὲ τούτων μὲν ποιέουσιν οὐδὲν, καθαίρουσι δέ. καὶ τὰ μὲν τῶν καθαρωῶν γῆ κρύπτουσι, τὰ δὲ (329) ἐς [478] θάλασσαν ἐμβάλλουσι, τὰ δὲ ἐς τὰ οὖρα ἀποφέρουσι, ὅπη μὴδεὶς ἄψηται μὴδὲ ἐπιβήσῃται. τὰ δ' ἐχρῆν ἐς τὰ ἱερά φέροντας τῷ θεῷ ἀποδοῦναι, εἰ δὴ θεός γε ἐστὶν αἴτιος. οὐ μέντοι ἔγωγε ἀξιῶ ὑπὸ θεοῦ ἀνθρώπου σῶμα μαινεσθαι, τὸ ὑποκρηότατον ὑπὸ τοῦ ἀγνοτάτου. ἀλλὰ κῆν τυγχάνη ὑπὸ ἐτέρου μεμιασμένον ἢ τι πεπονθὸς, ἐθέλοι ἂν ὑπὸ τοῦ θεοῦ καθαίρεσθαι καὶ ἀγνίεσθαι μᾶλλον ἢ μαινεσθαι. τὰ γοῦν μέγιστα τῶν ἀμαρτημάτων καὶ ἀνοσιώτατα τὸ θεῖον

Hecates infidias et heroum invasiones esse affirmant, expiationibusque et incantationibus utuntur, ac meo quidem iudicio, sceleratissimum et maxime impium divinum numen faciunt. Morbo enim detentos expiant et sanguine aliisque quibusdam sceleribus inquinatos ac facinorosos et sceleratos, aut quibus ab hominibus est exhibitum venenum, aut eos qui nefarium aliquod facinus perpetrarunt, quos contra facere decuerat, sacra facere nimirum et precari, ad templa deducere et diis supplicare. Nunc vero horum quidem nihil faciunt, sed expiant et partim quidem expiationes in terra recondunt, partim in mare projiciunt, partim etiam in montes deportant, ubi eas nemo attingat aut conculcet. Has autem oportuerat, si quidem deus auctor est, ad templa delatas deo reddere. Neque tamen hominis corpus a deo inquinari existimo, impurissimum a purissimo. Quin si forte contingat ut ab alio coinquinetur aut quid patiat, a deo expiari ac purificari magis quam inquinari cupiat. Maxima ergo et sceleratissima peccata deus expiat et

Ed. Charl. X. [478.] Foes. I. 505. Ed. Lind. II. (329. 330.)
 ἔστι τὸ καθαῖρον καὶ ἀγνίζον καὶ ἔρουμα γενόμενον ἡμῖν, αὐ-
 τοὶ τε ὄρους τοῖσι θεοῖσι τῶν ἱερῶν καὶ τῶν τεμενείων ἀπο-
 δεικνύμενοι, ὡς ἂν μηδεὶς ὑπερβῆναι ἢ μὴ ἀγχεῖν, εἰσιόν-
 τες τε περιθῆναι οὐχ ὡς μαινώμενοι, ἀλλ' εἴ τι καὶ
 πρότερον ἔχομεν μύσος, τοῦτο ἀπαγνιούμενοι. καὶ περὶ μὲν
 τῶν καθαρῶν οὕτω μοι δοκεῖ ἔχειν. τὸ δὲ νόσημα τοῦτο
 οὐδὲν τί μοι δοκεῖ θειότερον εἶναι τῶν λοιπῶν, ἀλλὰ φύ-
 σιν μὲν ἔχει ἢν καὶ τὰ ἄλλα νοσήματα, καὶ πρόφασιν ὅθεν
 ἕκαστα γίνεται. φύσιν δὲ τοῦτο καὶ πρόφασιν ἀπὸ ταύτου
 τὸ θείον γίνεσθαι ἀφ' οὔτου καὶ τὰ ἄλλα πάντα, καὶ ἱπτόν
 εἶναι, καὶ οὐδὲν ἦσσαν ἐτέρων, ὅτι μὴ ἤδη ὑπὸ χρόνου πολ-
 λοῦ καταβεβιασμένον ἔη, ὥστε ἤδη εἶναι ἰσχυρότερον τῶν
 φαρμάκων τῶν προσφερομένων. ἄρχεται δὲ ὡσπερ καὶ τὰ ἄλλα
 νοσήματα κατὰ γένος. εἰ γὰρ ἐκ τοῦ φλεγματώδους φλε-
 γματώδης, καὶ ἐκ χολώδους χολώδης γίνεται, καὶ ἐκ φθινώ-
 δους φθινώδης, καὶ ἐκ σπληνώδους σπληνώδης, τί κολίει
 οὔτου πατὴρ καὶ μήτηρ εἴητο τούτου τῷ νοσήματι, τούτου
 καὶ τῶν ἐγγόνων ἔχεσθαι τινά; ὡς ὁ γόνος (330) ἔρχεται

purificat, tutelaque nostra existit, nosque diis ipsis templo-
 rum ac delubrorum terminos constituimus, quos nemo nisi
 purus transcendat et ingressi non tanquam inquinati resper-
 gimur, sed ut si quod etiam antea scelus contraximus, il-
 lud expiemus. Ac de expiationibus quidem ad hunc mo-
 dum se res habere mihi videtur. At vero hic morbus nihil
 mihi reliquis divinius, sed eandem etiam quam alii morbi
 naturam et originis causam habere videtur, ejusque na-
 tura et causa ut aliorum omnium divina existimanda est,
 nihiloque minus quam caeteri curationem recipit, nisi ex
 longo temporis spatio urgeat atque adeo invalescat, ut oblata
 medicamenta superet. Initium autem ducit veluti alii mor-
 bi secundum cognationem. Si enim ex pituitoso pituitosus et
 ex bilioso biliosus oritur et ex tabido tabidus et ex lienoso
 lienosus, quid vetat ut cujus parentes hoc morbo detineantur,
 eo quoque et posterorum aliquis corripiatur? Cum nempe
 genitura ab omnibus corporis partibus procedat, a sanis

Ed. Chart. X. [478.] Foef. I. 303. 304. Ed. Lind. II. (330.)
 πάντοθεν τοῦ σώματος, ἀπό τε τῶν ὑγερῶν ὑγιερῶς, ἀπό τε
 τῶν νοσερῶν νοσερός. ἕτερον δὲ μέγα τεκμήριον ὅτι οὐδὲν
 θειότερόν ἐστι τῶν λοιπῶν νοσημάτων· τοῖσι γὰρ φλεγματώ-
 δεσι φύσει γίνεται· τοῖσι δὲ χολώδεσιν οὐ προσπίπτει. || καί-
 τοι εἰ θειότερόν ἐστι τῶν ἄλλων, τοῖσιν ἅπασιν ὁμοίως ἔδει
 γίνεσθαι τὴν νοῦσον ταύτην, καὶ μὴ διακρίνειν μήτε χολώ-
 δεα μήτε φλεγματώδεα. ἀλλὰ γὰρ αὐτοῖσιν αἴτιος ὁ ἐγκέφα-
 λος τούτου τοῦ πάθους, ὡσπερ καὶ τῶν ἄλλων νοσημάτων
 τῶν μεγίστων. ὅτερόν δὲ τρόπον καὶ ἐξ οἴης προφάσιος γίνεται,
 ἐγὼ φράσω σαφέως. ὁ ἐγκέφαλος τοῦ ἀνθρώπου ἐστι διπλῶς
 ὡσπερ καὶ τοῖσιν ἄλλοισι ζώοισιν ἅπασι. τὸ δὲ μέσον αὐτοῦ
 διαιρεῖται μῆτριξ λεπτή. διότι οὐκ αἰεὶ κατὰ τὸ αὐτὸ τῆς κεφαλῆς
 ἀλγείει, ἀλλ' ἐν μέρει ἐκάτερον, ὅτε δὲ ἅπασα. καὶ φλέβες τε εἰς
 αὐτὸν τείνουσιν ἐξ ἅπαντος τοῦ σώματος, πολλαὶ καὶ λεπταί,
 δύο δὲ παχεῖαι, ἡ μὲν ἀπὸ τοῦ ἥπατος, ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ σπληνός.
 καὶ ἡ μὲν ἀπὸ τοῦ ἥπατος ὠδ' ἔχει. τὸ μὲν τι τῆς φλεβὸς κάτω
 τείνει διὰ τῶν ἐπὶ δεξιᾷ παρ' αὐτὸν τὸν νεφρὸν καὶ τὴν
 ψυῆν ἐς τὸ ἐντὸς τοῦ μηροῦ, καὶ καθίκει ἐς τὸν πόδα καὶ

sana et a morboſis morboſa. Eſt praeterea magnum aliud
 argumentum, hunc morbum reliquis nihilo diviniorem eſſe
 quod natura pituitōſis oboriatur, bilioſis vero minime con-
 tingat. Quanquam ſi reliquis diviniior eſſet, omnibus ex
 aequo morbum hunc contingere oporteret, neque bilioſo-
 rum et pituitōſorum discrimen facere. Sed enim iſſis hujus
 affectionis cerebrum, velut etiam aliorum magnorum morbo-
 rum in cauſa eſt. Quod quonam modo et quanam ex cauſa
 contingat aperte enarrabo. Cerebrum homini ut reliquis
 omnibus animantibus duplex eſt. Cujus medium tenuis
 membrana dividit. Ideo non ſemper eadem capitis pars
 dolet, ſed ſigillatim utraque, interdum vero totum. Quin
 etiam venae multae et tenues ex univerſo corpore ad ipſum
 feruntur, duae vero craſſae, una quidem ab jecore, altera
 autem a liene. Et quae ex jecore ducitur ad hunc ſe habet
 modum. Una quidem venae pars ad dexteram, juxta ipſum
 renem et lumbum ad internam femoris partem deorſum fer-
 tur et ad pedem pertingit vocaturque vena cava. Altera

Ed. Chart. X. [478. 479.] Foef. I. 304. Ed. Lind. II. (330. 331.)
καλέεται κοίλη φλέψ. ἢ δὲ ἐτέρη ἄνω τείνει διὰ φλεβῶν τῶν
δεξιῶν καὶ τοῦ πνεύμονος. ἀπέσχισται δὲ καὶ ἐς τὴν καρδίην
καὶ ἐς τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν. τὸ δὲ λοιπὸν ἄνω φέρει [479]
διὰ τῆς κληΐδος εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ αὐχένος, ἐς αὐτὸ τὸ δέσμα,
ὥστε κατάδηλός ἐστι. παρὰ δὲ τὸ οὖς κρύπτεται καὶ ἐνταῦ-
θα σχίζεται, καὶ τὸ μὲν παχύτατον καὶ μέγιστον καὶ κοιλό-
τατον ἐς τὸν ἐγκέφαλον τελευτᾷ, τὸ δὲ ἐς (331) τὸ οὖς τὸ
δεξιὸν φλέβιδν λεπτόν, τὸ δὲ ἐς τὸν ὀφθαλμὸν τὸν δεξιόν,
τὸ δὲ ἐς τὸν μυκτιῆρα. ἀπὸ μὲν τοῦ ἥπατος οὕτως ἔχει τῶν
φλεβῶν. διατέταται δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ σπληνός φλέψ εἰς τὰ
ἀριστερὰ καὶ κάτω καὶ ἄνω, ὥσπερ καὶ ἀπὸ τοῦ ἥπατος, λε-
πτοτέρη δὲ καὶ ἄσθενεστερή. κατὰ ταύτας δὲ τὰς φλέβας
καὶ ἐσαγόμεθα τὸ πούλυ τοῦ πνεύματος. αὗται γὰρ ἡμῶν
εἰσὶν ἀναπνοαὶ τοῦ σώματος τὸν ἥερα εἰς σφᾶς ἔλκουσαι,
καὶ ἐς τὸ σῶμα τὸ λοιπὸν ὀχετεύουσαι, καὶ κατὰ τὰ φλέβια
καὶ ἀναψύχουσι καὶ πάλιν ἀφιάσιν. οὐ γὰρ οἷόν τε τὸ πνεῦ-
μα στήναι, ἀλλὰ χωρεῖ ἄνω καὶ κάτω. ἦν γὰρ στή που καὶ
ἀποληφθῆ, ἀκρατές γίνεται ἐκείνο τὸ μέρος ὅπου ἂν στή.

vero per venas dexteras et pulmonem sursum tendit, et in
cor et brachium dextrum discinditur. Reliqua autem parte
per jugulum ad dextram cervicis partem sursum tendit in
ipsam cutem, quo conspicua fiat. Juxta aurem autem con-
ditur, ibique scinditur et crassissima, maxima et amplissima
sua parte in cerebrum definit, altera vero parte, quae vena
tenuis est, ad aurem dextram fertur, altera ad oculum dex-
trum, altera ad nasum. Atque hoc modo venae ab jecore
se habent. A liene autem vena etiam ad sinistram deor-
sum et sursum contendit, non secus quam ab hepate, te-
nuior tamen et imbecillior. Per has vero venas plurimum
spiritum adducimus. Haec enim corporis nostri sunt spiracu-
cula, cum aërem ad se trahant et in reliquum corpus dedu-
cant, ac per venulas refrigerent rursusque emittant. Ne-
que enim fieri potest ut spiritus consistat, sed eum sursum
ac deorsum ferri necesse est. Ubi enim sistitur et intercipi-
tur, pars ea ad motionem impotens redditur. Cui rei hoc

Ed. Chart. X. [479.] Foel. I. 304. Ed. Lind. II. (331. 332.)
 τεκμήριον δέ· όκόταν γάρ καθημένω ή κατακειμένω φλέβια
 πιασθῆ, ώστε τό πνεύμα μή διεξιέναι από τῆς φλεβός, εὐθύς
 νόσση έχει. περιὲ μὲν τῶν φλεβῶν τῶν λοιπῶν οὕτως έχει· ἡ
 δὲ νοῦσος αὐτῆ γίνεται τοῖσι μὲν φλεγματίησιν, τοῖσι δὲ χολώδεσιν οὐ· ἄρχεται δὲ φύεσθαι ἐπὶ τοῦ ἐμβρίου ἐτι ἐν τῇ
 μήτρῃ ἔόντος. καθαίρεται γάρ καὶ ἀνθῆει ὡσπερ τἄλλα μέ
 ρεα πρὶν γενέσθαι καὶ ὁ ἐγκέφαλος. ἐν ταύτῃ δὲ τῇ καθάρσει
 ἦν μὲν καλῶς καὶ μετριῶς καθαρθῆ καὶ μήτε πλεῖον μήτε
 ἔλασσον τοῦ δέοντος ἀποβῆῃ, οὕτως ὑγιεινοτάτην τὴν κε
 φαλὴν έχει. ἦν δὲ πλείων ἀπὸ παντός τοῦ ἐγκεφάλου γένη
 ται ἡ ἀπότηξις, νοσώδεά τε τὴν κεφαλὴν ἔξει αὐξόμενος
 καὶ ἤχου πλέην, καὶ οὔτε ἥλιον οὔτε ψῦχος ἀνέξειται. ἦν δὲ
 ἀπὸ ἐνός τινος γένηται ἡ ἀπὸ ὀφθαλμοῦ ἢ οὐατος ἢ φλέψ
 τις συρισγανθῆ, (332) ἐκεῖνος κακοῦται οὕτως όκοίως ἂν
 καὶ τῆς ἀποτήξις ἔχη. ἦν δὲ κάθαρσις μή ἐπιγένηται, ἀλλὰ
 ξυστραφῆ τῷ ἐγκεφάλῳ, οὕτως ἀνάγκη φλεγματώδεα εἶναι.
 καὶ όκόσοισι μὲν παιδιοῖσιν ἐοῦσιν ἐξανθῆει ἔλκεα ἐς τὴν
 κεφαλὴν καὶ ἐς τὰ οὐατα καὶ ἐς τὸν ἄλλον χροῶτα καὶ σια-

est indicio, cum sedenti aut jacenti venulae ita comprimuntur ut spiritus a vena non irrumpat, statim torpor occupat. At reliquae venae hoc modo se habent. Hic autem morbus pituitosis contingit, biliosis vero minime. Ac originis initium sumit cum adhuc foetus in utero existit. Purgatus enim et adolescit etiam cerebrum, velut aliae partes, prius quam in lucem edantur. Quae purgatio si recte et moderate processerit, neque plus minusve quam oporteat defluerit, hoc modo maxime sanum caput foetus habet. Sin vero a toto cerebro copiosior colliquatio facta fuerit, cum adoleverit, morbis obnoxium et sonitus plenum caput habebit, neque solem neque frigus perferet. Sin vero unius cujusdam partis colliquatio facta fuerit, nimirum oculi aut auris, aut una aliqua gracilis reddita fuerit, sic ille male afficitur prout sane ex colliquatione se habebit. Quod si purgatio non accesserit, sed in cerebro collecta fuerit, hoc modo pituitosum foetum esse necesse est. Ac quibus quidem in puerili aetate ulcera in caput, in aures et reliquum corpus

Ed. Chart. X. [479. 480.] Foesl. I. 304. 305. Ed. Lind. II. (332.)
 λώδεα γίνηται καὶ μυξόρροια, ταῦτα μὲν ῥῆϊστα διάγει προ-
 ἰούσης τῆς ἡλικίης. ἐνταῦθα γὰρ ἀφίει καὶ καταίρεται τὸ
 φλέγμα, ὃ ἔχοῦν ἐς τὴν μήτηρ καθαρθῆναι. καὶ τὰ οὕτω
 καθαρθέντα οὐκ ἐπίληπτα γίνεται ταύτῃ τῇ νόσῳ ὡς ἐπι-
 τοπολύ. ὁκόσα δὲ καθαρὰ ἐστὶ καὶ μήθ' || ἔλκος μηδὲν μήτε
 μύξα μήτε σίαλον προέροχεται μηδὲν, μήτε ἐν τῆσι μήτρησι
 πεποιήται τὴν κάθαρσιν, τοῖσι τοιούτοισιν ἐπικίνδυνόν ἐστιν
 ἀλίσκεσθαι ὑπὸ ταύτης τῆς νόσου. ἦν δὲ ἐπὶ τὴν καρδίην
 ποιήσεται ὁ κατάρροος τὴν πορείην, παλμὸς ἐπιλαμβάνει
 καὶ ἄσθματα καὶ τὰ στήθεα διαρθείρεται, ἔνιοι δὲ καὶ κυ-
 φοὶ γίνονται. ὁκόταν γὰρ ἐπικατέλθῃ τὸ φλέγμα ψυχρὸν ἐπὶ
 τὸν πνεύμονα ἢ ἐπὶ τὴν καρδίην, ἀποψύχεται τὸ αἷμα. αἱ δὲ
 φλέβες πρὸς βίην ψυχόμεναι, πρὸς τῷ πνεύμονι καὶ τῇ καρ-
 δίῃ πηδῶσι. καὶ ἡ καρδίη πάλλεται ὥστε ὑπὸ τῆς ἀνάγκης
 ταύτης τὰ ἄσθματα ἐπιπίπτειν καὶ τὴν ὀρθοπνοίην. οὐ γὰρ
 δέχεσθαι τὸ πνεῦμα ἐθέλει, μέχρις ἂν κρατηθῇ ὑπὸ τοῦ
 φλέγματος τὸ ἐπιρρῶν καὶ διαθερμανθὲν διαχυθῇ ἐς τὰς
 φλέβας. ἔπειτα παύεται τοῦ παλμοῦ καὶ τοῦ ἄσθματος. παύ-

erumpunt, si salivofsi mucosique extiterint, ii procedente
 quidem aetate facillime degent. Tunc enim pituita, quam
 in utero repurgari oportuerat, emittitur et purgatur, qui-
 que sic purgati fuerint, fere hoc morbo comitali mini-
 me corripuntur. Qui vero puri fuerint, ut neque ulcus
 ullum habuerint, neque mucus aut saliva ulla prodierit,
 neque in utero repurgati fuerint, periculum est ne ii hoc
 morbo corripantur. Quod si defluxio ad cor viam affe-
 ctarit, cordis palpitatione et anhelationesprehendunt, pec-
 tus corrumpitur, quidam etiam incurvantur. Ubi enim pi-
 tuita ad pulmonem et cor devenerit, refrigerat sanguis ve-
 naeque per vim refrigeratae ad pulmonem et cor resiliunt,
 corque palpat, indeque necessario anhelatio et spiratio, quae
 erecta cervice trahitur, incidit. Neque enim spiritum sus-
 cipere potest, donec quod influxit a pituita superatum et
 calefactum per venas diffusum fuerit. Deinde palpitatione et
 anhelatio cessat, idque prout ejus copia se habuerit. Si

Ed. Chart. X. [480.] Foel. I. 505. Ed. Lind. II. (332. 335.)
 εται δὲ ὅπως ἂν τοῦ πλήθους ἔχη. ἦν μὲν γὰρ πλέον ἐπι-
 καταρῦνῃ, σχολαιότερον, ἦν δὲ ἔλασσον, θαῖσσον. καὶ ἦν μὲν
 πυκνότεροι εἴσιν οἱ κατάρῃοι, πυκνότερα ἐπίληπτος γίνεται
 ἦν δὲ μὴ, (333) ἀραιότερα. ταῦτα μὲν οὖν πάσχει, ἦν ἐπὶ
 τὸν πνεύμονα καὶ τὴν καρδίην ἴη. ἦν δὲ ἐς τὴν κοιλίην,
 διάρῃοιαι λαμβάνουσιν. ἦν δὲ τουτέων μὲν τῶν ὁδῶν ἀπο-
 κλεισθῆ, εἰς δὲ τὰς φλέβας ἄς προσιήκηκα τὸν κατάρῃοον
 ποιήσεται, ἄφωνός τε γίνεται καὶ πνίγεται. καὶ ἀφρός ἐκ
 τοῦ στόματος ἐκρέει, καὶ οἱ ὀδόντες συνήκασι, καὶ αἱ χεῖρες
 συσπῶνται, καὶ τὰ ὄμματα διαστρέφονται, καὶ οὐδὲν φρονέ-
 ουσιν. ἐνίοισι καὶ ὑποχωρεῖ ἢ κόπρος κάτω. καὶ ταῦτα γίνε-
 ται ὅτε μὲν ἐπ' ἀριστερά, ὅτε δὲ ἐς τὰ δεξιὰ, ὅτε δὲ ἐς
 ἀμφοτέρα. ὅπως δὲ τούτων ἕκαστον πάσχει ἐγὼ φράσω. ἄφω-
 νος μὲν ἐστὶν ὀκίταν ἐξαίφνης τὸ φλέγμα ἐπικατελθὼν ἐς
 τὰς φλέβας ἀποκλείσῃ τὸν αἶρα καὶ μὴ παραδέχηται μήτε
 ἐς τὸν ἐγκέφαλον μήτε ἐς τὰς φλέβας τὰς κοίλας μήτε ἐς
 τὰς κοιλίας, ἀλλ' ἐπιλάβῃ τὴν ἀναπνοήν. ὅταν γὰρ ἐπιλάβῃ
 ἄνθρωπος κατὰ τὸ στόμα καὶ τοὺς μυκτῆρας, τὸ πνεῦμα
 πρῶτον μὲν ἐς τὸν ἐγκέφαλον ἔρχεται, ἔπειτα δὲ ἐς τὴν κοι-

enim magna copia defluerit, tardius, si pauciore, citius. Et
 siquidem crebriores defluxiones fuerint, frequentior morbi
 insultus fit, sin minus, rarior. Atque hoc modo afficiuntur,
 cum pulmonem et cor defluxio petierit. Quod si ad ven-
 trem feratur, alvi profluvia corripunt. Sin vero his quidem
 viis excludatur, sed ad commemoratas venas defluxionem
 fecerit, tum voce deficitur tum suffocatur, spumaque ore effluit,
 et dentes inter se cohaerent, manus contrahuntur, et oculi
 pervertuntur ac nihil intelligunt, nonnullis etiam stercus
 per inferiora demittitur. Atque haec quidem interdum si-
 nistra, interdum dextra, quandoque etiam utraque parte con-
 tingunt. Quanam autem ratione in singulis afficiatur enar-
 rabo. Vox quidem deficit, ubi pituita derepente in venas
 subiens, spiratione intercepta aërem excluderit, neque in
 cerebrum, neque in venas cavas, neque in ventriculos re-
 ceperit. Cum enim spiritum ore et naribus homo accipiat,
 primum quidem cerebrum petit, deinde magna ex parte in

Ed. Chart. X. [480.] Foes. I. 305. Ed. Lind. II. (333. 334.)
 λίην τὸ πλεῖστον μέρος, τὸ δὲ ἐπὶ τὸν πνεύμονα, τὸ δὲ ἐπὶ
 τὰς φλέβας. ἐκ τουτέων δὲ σκίδνεται ἐς τὰ λοιπὰ μέρη
 κατὰ τὰς φλέβας. καὶ ὅσον ἐς μὲν τὴν κοιλίην διαψύχει καὶ
 ἄλλο τι οὐδὲν ξυμβάλλεται, τοῦτο δ' ἐς τὸν πνεύμονα. ὃ δὲ
 ἐς τὰς φλέβας ἤρ' ξυμβάλλεται ἐς τὰς κοιλίας εἰσιὼν καὶ ἐς
 τὸν ἐγκέφαλον. καὶ οὕτω τὴν φρόνησιν καὶ τὴν κίνησιν τοῖσι
 μέλεσι παρέχει. ὥστε ἐπειδὴν ἀποκλεισθῶσιν αἱ φλέβες τοῦ
 ἥερος ὑπὸ τοῦ φλέγματος καὶ μὴ παραδέχονται, ἄφωνον κα-
 δισιᾶσι καὶ ἄφρονα τὸν ἄνθρωπον. αἱ δὲ χεῖρες ἀκρατέες
 γίνονται καὶ σπῶνται, τοῦ αἵματος ἀτρεμίσαντος καὶ μὴ δια-
 χρομένου ὥσπερ εἰώθει. καὶ οἱ (334) ὀφθαλμοὶ διαστρέφονται
 τῶν φλεβίων ἀποκλειομένων τοῦ ἥερος καὶ σφύζονται. ἀφρὸς δὲ
 ἐκ τοῦ στόματος προέρχεται ἐκ τοῦ πνεύμονος. ὅταν γὰρ τὸ
 πνεῦμα μὴ εἰσὶν ἐς ἑαυτὸν, ἀφρῆει καὶ ἀναβλύει ὥσπερ
 ἀποθνήσκων. ἡ δὲ κόπρος ὑπέρχεται ὑπὸ βίης πινομένου.
 πνίγεται δὲ τοῦ ἥπατος καὶ τῆς κοιλίης ἄνω πρὸς τὰς φρέ-
 νας προσπεπτωκότων καὶ τοῦ στομάχου τῆς γαστρὸς ἀπει-
 λημένου. προσπίπτει δὲ ὁκόταν τὸ πνεῦμα μὴ εἰσὶν ἐς τὸ

ventriculum fertur, pars quidem ad pulmonem, pars etiam
 ad venas, indeque per venas ad reliquas partes dispergitur.
 Quique ad ventriculum fertur refrigerat, nihilque aliud con-
 fert, quod etiam ad pulmonem delatus praestat. Aër vero
 qui ad venas pervenit, cerebrum subiens ad ventriculos
 accedit, sicque intelligentiam et motionem membris praebet.
 Quare ubi pituita a venis aërem incluserit, eumque mi-
 nime admiserint, voce defectum et minime intelligentem ho-
 minem efficiunt. Manus autem ad motionem impoten-
 tes redduntur et contrahuntur, sanguine conquiescente, ne-
 que ut consuevit diffuso. Oculi pervertuntur cum venae
 aëre excluduntur et contorquentur. Spuma autem ex pul-
 mone per os prodit. Cum enim spiritus in ipsum minime
 subit, velut moriens spumescit et ebullit. Stercus vero sub-
 mittitur, dum violenter suffocatur. Quod fit cum hepar
 et ventriculus ad septum transversum irrumpit et os ventris
 occluditur. Irrumpit vero cum spiritus non quantus sole-

Ed. Chart. X. [480.481.] Foel. I. 305. 306. Ed. Lind. II. (354. 335.)
 στόμα ὅσον εἰώθει. λακτίζει δὲ τοῖσι ποσὶν ὀκόταν ὁ ἀήρ
 ἀποκλεισθῆ ἔν τοῖσι μέλεσι καὶ μὴ οἷός τε ἔη διεκδυῆται
 ἔξω ὑπὸ τοῦ φλέγματος. αἴσσων διὰ τοῦ αἵματος ἄνω καὶ
 κάτω σπασμὸν ἐμποιεῖ καὶ ὀδύνην, διὸ λακτίζει. ταῦτα δὲ
 πάσχει πάντα ὀκόταν τὸ φλέγμα ψυχρὸν παραθῆνῃ ἐς τὸ
 αἷμα θερμὸν ἔόν. ἀποψύχει γὰρ καὶ ἴσθησι τὸ αἷμα. κῆν
 μὲν τὸ ῥεῦμα πούλῳ ἔη καὶ παχὺ, αὐτίκα ἀποκτείνει. || κρα-
 τέει γὰρ τοῦ αἵματος τῷ ψύχει καὶ πήγνυσιν. ἦν δὲ ἔλασσον
 ἔη, τὸ μὲν παρατίκα κρατέει ἀποφράξαν τὴν ἀναπνοήν. ἔπει-
 τα τῷ χρόνῳ ὀκόταν σκιδνασθῆ κατὰ τὰς φλέβας καὶ μιγῆ
 τῷ αἵματι πολλῶ ἔόντι καὶ θερμῷ, ἦν κρατηθῆ οὕτως, ἐδέ-
 ξαντο τὸν ἥερα αἱ φλέβες καὶ ἐφρόνησαν. [481] καὶ ὀκόσα μὲν
 παιδία σμικρὰ κατάληπτα γίνεται τῇ νόσῳ ταύτῃ, τὰ πολλὰ
 ἀποθνήσκει, ἦν πούλῳ τὸ ῥεῦμα ἐπιγένηται καὶ τότιον ἔη.
 τὰ γὰρ φλέβια λεπτὰ ἔόντα οὐ δύναται παραδέχεσθαι τὸ
 φλέγμα ὑπὸ πάχους καὶ πλήθους, ἀλλ' ἀποψύχεται καὶ πή-
 γνυται τὸ αἷμα καὶ οὕτως ἀποθνήσκει. ἦν δὲ (335) ὀλίγον
 ἔόν ἐς ἀμφοτέρας τὰς φλέβας τὸν κατὰρῆρον ποιήσεται, ἢ

bat in os ingreditur. Pedibus autem calcitrat, cum aër in
 membris interclusus foras prae pituita emergere non valet,
 et cum sanguine sursum ac deorsum impetu delatus con-
 vulsionem et dolorem infert, ideoque calcitrat. Atque haec
 quidem omnia patitur, cum pituita frigida in sanguinem
 calidum defluens eum sistit et refrigerat. Et si quidem
 fluxio copiosa et crassa fuerit, statim necat. Sanguinem enim
 frigore superat et congelat. Sin vero paucior extiterit, in
 praesentia quidem superat et respirationem intercipit; dein-
 de temporis spatio cum per venas dispersa et copioso san-
 guini ac calido permixta fuerit, si hoc modo superetur, ve-
 nae aërem suscipiunt aegrique ad intelligentiam redeunt.
 Qui aetate parvula hoc morbo corripuntur, plerumque in-
 tereunt, si copiosa et humida fluxio contingat. Venae nam-
 que cum tenues existant, pituitam crassam et copiosam re-
 cipere nequeunt, sed refrigeratur et condensatur sanguis,
 hocque modo pereunt. Quod si pauca fuerit et in utrasque,
 aut alterius partis defluxionem fecerit, superflites evadunt,

Ed. Chart. X. [481.] Foës. I. 306. Ed. Lind. II. (335.)
 ἔς τὰς ἐπὶ θάτερα, περιγίνεται ἐπίσημα ἑόντια. ἢ γὰρ στόμα
 παρασπᾶται ἢ ὀφθαλμὸς ἢ αὐχὴν ἢ χεῖρ, ὁκόθεν ἂν τὸ φλέ-
 βιον πληρωθὲν τοῦ φλέγματος κρατηθῆ καὶ ἀπισχνωθῆ. τού-
 τῳ οὖν τῷ φλεβίῳ ἀνάγκη ἀσθενέστερον εἶναι καὶ ἐνδεέστε-
 ρον τοῦτο τοῦ σώματος τὸ βλαβέν. ἔς δὲ τὸν πλείονα χρό-
 νον ὠφελείη ὡς ἐπιτοπολύ. οὐ γὰρ ἔτι ἐπίληπτιον γίνεται, ἢν
 ἅπαξ ἐπισημανθῆ, διὰ τούδε ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ταύτης αἱ φλέ-
 βες αἱ λοιπαὶ κακοῦνται καὶ μέρος τι συνηχναίνονται, ὡς
 τὸν μὲν ἥερα δέχεσθαι, τὸν δὲ τοῦ φλέγματος κατάρῳον
 μηκέτι ὁμοίως παραρῳέειν. ἀσθενέστερα μέντοι ὁμοίως τὰ μέ-
 λεα εἰκὸς εἶναι, τῶν φλεβῶν κακωθεισῶν. ὁκόσοισι δ' ἂν
 τελειοῖσι τε καὶ πάνυ ὀλίγον παραρῳῆ καὶ ἔς τὰ δεξιὰ, ἀσή-
 μως περιγίνονται. κίνδυνος δὲ ξυνηραφῆναι καὶ ξυναυθῆναι,
 ἢν μὴ θεραπευθῶσι τοῖσιν ἐπιτηδεῖοισι. τοῖσι μὲν οἷν παι-
 δίοισιν οὕτω γίνεται, ἢ ὅτι τούτων ἐγγυτάτω. τοὺς δὲ πρε-
 σβυτέρους οὐκ ἀποκτείνει ὁκόταν ἐπιγένηται οὐδὲ διαστρέφει.
 αἱ τε γὰρ φλέβες εἰσὶ κοῖλαι καὶ αἵματος μεσται θερμοῦ, διό-

nota ex morbo impressa relicta. Aut enim os contrahitur,
 aut oculus, aut cervix, aut manus, quacunque parte ve-
 nula pituita repleta superata et extenuata fuerit. Hanc igitur
 venulam debiliorem esse, istamque corporis partem lae-
 sam viribus deficere necesse est. At vero id longius tem-
 pus pleramque juvat. Neque enim si semel notam ex mor-
 bo impressam habuerit, amplius morbo corripitur. Eam ob
 causam venae reliquae necessario male afficiuntur, simulque
 quaedam ex parte graciles efficiuntur, ita ut aërem quidem
 suscipiant et pituitae defluxio non amplius similiter affluat.
 Venis tamen male affectis membra simili modo debilia esse
 par est. Quibus autem grandiori aetate et valde etiam pau-
 ca pituita, et in dextram partem affluerit, ii citra notam ex
 morbo relictam supersunt, periculum tamen est ne mor-
 bus familiaris reddatur et simul increseat, nisi accommo-
 data curatio adhibeatur. Pueris igitur ista aut his proxima
 contingunt, grandiores vero nati cum supervenerit, neque iu-
 terficat, neque contorquet. Nam et venae amplam habent

Ed. Chart. X. [481. 482.] Foef. I. 306. Ed. Lind. II. (335. 336.)
 τι οὐδὲ δύναται επικρατῆσαι τὸ φλέγμα, οὐδ' ἀποψῦξαι τὸ
 αἷμα, ὥστε καὶ πῆξαι, ἀλλ' αὐτὸ κρατέεται καὶ καταμίγνυται
 τῷ αἵματι ταχέως. καὶ οὕτω παραδέχονται αἱ φλέβες τὸν
 ἥερα καὶ τὸ φρόνημα γίνεται, τὰ τε σημεῖα τὰ προειρημένα
 ἥσσον ἐπιλαμβάνει διὰ τὴν ἰσχύν. τοῖσι δὲ πρεσβυτάτοισιν
 ὀκότεν ἐπιγένηται τοῦτο (336) τὸ νόσημα, διὰ τοῦτο ἀπο-
 κτείνει ἢ παράπληκτον ποιεῖ, ὅτι αἱ φλέβες κεκένωνται καὶ
 τὸ αἷμα ὀλίγον τέ ἐστι καὶ λεπτὸν καὶ ὑδαρές. ἦν μὲν οὖν
 πολὺ καταρῥύη καὶ χειμῶνος ἢ καιρὸς, ἀποκτείνει. ἀπέπνιξε
 γὰρ τὰς ἀναπνοὰς καὶ ἀπέπνιξε τὸ αἷμα, ἦν ἐπ' ἀμφοτέρα ὁ
 κατάρῥος γένηται. ἦν δὲ ἐπὶ θάτερα, μούνον παράπληκτον
 ποιεῖ. οὐ γὰρ δύναται τὸ αἷμα επικρατῆσαι τοῦ φλέγματος
 λεπτὸν ἔον καὶ ψυχρὸν καὶ ὀλίγον, ἀλλ' αὐτὸ κρατηθὲν ἐπά-
 γη, ὥστε ἀκρατέα εἶναι ἐκεῖνα καθ' ἃ τὸ αἷμα διαφθαρή.
 ἐς δὲ τὰ δεξιὰ μᾶλλον καταρῥέει ἢ ἐς τὰ ἀριστερά, ὅτι αἱ
 φλέβες εἰς κοιλότεραι καὶ πλείονες ἢ ἐν τοῖσιν ἀριστεροῖσιν.
 ἀπὸ γὰρ τοῦ ἥπατος τείνουσι καὶ ἀπὸ τοῦ σπληνός. [482] ἐπι-

cavitatem et sanguine calido refertae sunt, ideoque neque
 superare pituita potest, neque sanguinem refrigeratum co-
 gere, sed ipsa superatur et celeriter sanguini permiscetur,
 hocque modo venae aërem suscipiunt, et intelligentia per-
 manet, et propter virium robur signa prius commemorata
 minusprehendunt. Valde senes autem cum supervenerit
 hic morbus, ideo interficit aut parte aliqua resolutos reddit,
 quod venae jam vacuae redditae paucum sanguinem tenuem
 et aquosum continent. Siquidem igitur copiosa fluxio fue-
 rit et hiems instet, interficit. Suffocando enim spirationem
 intercipit et sanguinem congelat, si in utramque partem de-
 fluxio contingat, sin vero in alteram partem tantum, parte
 quadam fideratum reddit. Neque enim sanguis tenuis cum
 sit, frigidus et paucus, pituitam superare potest, sed supera-
 tus ipse congelatur, ut proinde partes illae in quibus cor-
 ruptus sanguis fuerit, ad motionem impotentes evadant.
 In partem autem dextram magis quam in sinistram defluxio
 fit, quia venae ampliores sunt et plures quam in sinistris,
 cum de jecore et liene tendant. Pueris autem maxime

Ed. Chart. X. [482.] Foes. I. 306, 307. Ed. Lind. II. (336, 337.)
καταρρέει δὲ καὶ ἀπογίνεται τοῖσι μὲν παιδίοισι μάλιστα, οἷσι
δ' ἂν διαθερμανθῇ ἢ κεφαλὴ ἦν τε ὑπὸ ἡλίου, ἦν τε ὑπὸ
πυρός, ἦν τε καὶ ἐξαπίνης φρίξῃ ἢ ἐγκέφαλος, καὶ τότε ἀπο-
κρίνεται τὸ φλέγμα. ἀπογίνεται μὲν γὰρ ἐκ τῆς θέρμης καὶ
διαχύσιος τοῦ ἐγκεφάλου. ἀποκρίνεται δὲ ἀπὸ τῆς ψύξιός τε
καὶ ξυστιάσιος, καὶ οὕτως ἐπικαταρρέει. τοῖς μὲν αὕτη ἢ πρό-
φασις γίνεται, τοῖσι δὲ καὶ ἐπειδὴν ἐξαπίνης μετὰ βόρεια
πνεύματα τότος μεταβάλλῃ, ξυνεστηκότα τὸν ἐγκέφαλον καὶ
ἀσθενέοντα ἔλυσεν καὶ ἐγάλασεν ἐξαίφνης, ὥστε πλημμυρεῖν
τὸ φλέγμα, καὶ οὕτω τὸν κατάρρῳον || ποίεται. ἐπικαταρρέει
δὲ καὶ ἐξ ἀδήλου φόβου γινομένου, ἦν δεισημεν ἢ βοήσαντός
τινος, ἢ καὶ μεταξύ κλαίων μὴ οἷός τε ἔῃ τὸ πνεῦμα ταχέως
ἀναλαβεῖν. οἷα γίνεται παιδίοισι πολλάκις. ὅ τι ἂν τούτων
αὐτῶν γίνεται εὐθύς ἐφριξε τὸ (337) σῶμα, καὶ ἄφρωνος γε-
νόμενος τὸ πνεῦμα οὐχ εἴλκυσεν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα ἠρέμισε
καὶ ὁ ἐγκέφαλος ξυνέστη καὶ τὸ αἷμα ἔσθη καὶ οὕτως ὑπε-
κρίθη καὶ ἐπικαταρρέῃ τὸ φλέγμα. τοῖσι μὲν παιδίοισιν αὐ-
ται αἱ προφασίαι τῆς ἐπιλήψιος εἰς τὴν ἀρχὴν, τοῖσι δὲ

defluxio fit et eliquatur, quibus sane sive ex sole, sive
ex igne caput concaluerit, sive etiam der repente cere-
brum inhorruerit, tum etiam pituita excernetur. Colli-
quescit liquidem calore et cerebri diffusionem, frigore au-
tem et concretione excernitur, sicque defluxio fit. Et haec
quidem quibusdam causa est, quibusdam etiam cum post
aquilonares ventos auster mutationem fecerit, concretum
ac debile cerebrum der repente solvitur et laxatur, ita
ut pituita exundet, sicque defluxionem faciat. Insuper
etiam defluit, si obscurus aliquis metus contingat, si voci-
ferante quidem aliquo terreatur, aut etiam cum plorat, si
spiritum quidem cito recipere nequeat, qualia frequen-
ter pueris contingunt. Ex quibus sane totum corpus in-
horrescit, vox aegrum deficit et spiritum non attrahit, sed
spiritus conquiescit et cerebrum concrescit sanguisque si-
sfitur, sicque pituita excernitur et defluit. Ac pueris qui-
dem hae per initia comitialis morbi causae sunt. Grandio-

Ed. Chart. X. [482.] Foef. I. 507. Ed. Lind. II. (557.)
 πρεσβύτησι χειμῶν πολεμιώτατός ἐστιν. ὅταν γὰρ παρὰ πυρὸς
 πολλῶ διαθερμανθῇ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν ἐγκέφαλον, ἔπειτα
 ἐν ψύχει γένηται καὶ ῥιγῶση καὶ ἐκ ψύχους εἰς ἀλίην ἔλθῃ
 καὶ παρὰ πῦρ καθίση, καὶ αὐτὸ τοῦτο πάσχει. καὶ οὕτως
 ἐπίληπτος γίνεται κατὰ τὰ προειρημένα. κίνδυνος δὲ πολὺς
 καὶ ἥρος παθεῖν τὸ αὐτὸ τοῦτο, ἢν ἡλιωθῇ ἢ κεφαλῇ. τοῦ
 δὲ θέρους ἥκιστα. οὐ γὰρ γίνονται μεταβολαὶ ἐξαπιναῖοι.
 ὁκόταν δὲ εἴκοσιν ἔτεα παρελθῃ, οὐκ ἔτι ἢ νοῦσος αὐτῆ
 ἐπιλαμβάνει, ἢν μὴ ἐκ παιδίου σύντροφος ἔη, ἀλλ' ἢ ὀλίγους
 ἢ οὐδένα. αἱ γὰρ φλέβες μεστὰ εἰσιν αἵματος. καὶ ὁ ἐγκέ-
 φαλος συνέστηκε καὶ ἔστι στρυφνός, ὥστε οὐκ ἐπικαταθῆει
 ἐπὶ τὰς φλέβας. ἢν δ' ἐπικαταθῆνῃ, τοῦ αἵματος οὐκ ἐπι-
 κρατεῖ, πολλοῦ καὶ θερμοῦ ἔόντος. ᾧ δὲ ἀπὸ παιδίου συν-
 ηῖξεται καὶ συνέτροφεν, ἔθος πεποίηκεν ἐν τῆσι μεταβο-
 λῆσι τῶν πνευμάτων τοῦτο πάσχειν καὶ ἐπίληπτον ὡς τὰ
 πολλὰ γίνεσθαι, καὶ μάλιστα ἐν τοῖσι νοτίοισιν, ἢ τε ἀπάλ-
 λαξις χαλεπὴ γίνεται. ὁ γὰρ ἐγκέφαλος ὑγρότερος γίνεται τῆς
 φύσεως καὶ πλημμυρεῖ ὑπὸ τοῦ φλέγματος, ὥστε τοὺς μὲν

ribus autem natu hiems maxime est infensa. Cum enim ad
 multum ignem caput et cerebrum concalefecerit, deinde ex
 frigore rigore correptus fuerit, et ex frigore ad locum tepi-
 dum accesserit, et juxta ignem federit, hoc idem etiam pa-
 titur. Atque hoc morbo, velut ante est commemoratum, ad
 hunc modum corripitur. Multum autem periclitatur, ne
 idem per verum patiat, si caput ad solem exponatur, per
 aestatem vero minime, cum tunc repentinae mutationes non
 contingant. Cum vero vigesimum annum praeterierit, non
 ampliusprehendit hic morbus, aut certe paucos aut nullum,
 nisi pueritiae fuerit familiaris. Venae enim sanguine refer-
 tae sunt, et cerebrum compactum est et rigidum, ita ut
 non defluat in venas. Quod si defluerit, sanguinem copio-
 sum et calidum minime superat. In quo vero una a puero
 increvit et adolevit, is per ventorum mutationes id pati
 consuevit et plerumque hoc morbo corripitur, praecipueque
 australi temporis conditione difficilis ejus liberatio contingit.
 Cerebrum enim humidius quam pro natura existit et pituita

Ed. Chart. X. [482. 483.] Foef. I. 507. Ed. Lind. II. (337. 338.)
καταβρόοους πυκνότερους γίνεσθαι, εκκριθῆναι δὲ μηκέτι οἶόν
τε εἶναι τὸ φλέγμα, μηδὲ ἀναξηρανθῆναι (338) τὸν ἐγκέ-
φαλον, ἀλλὰ διαβρέχεσθαι καὶ εἶναι ὑγρόν. γνοίη δ' ἂν τις
τόδε μάλιστα τοῖσι προβάτοισι τοῖσι καταλήπτοισι γινομέ-
νοισιν ὑπὸ τῆς νόσου ταύτης καὶ μάλιστα τῆσιν αἰξίν. αὐται
γὰρ πυκνότερα λαμβάνονται. ἦν διακόψης τὴν κεφαλὴν, εὐ-
ρήσεις τὸν ἐγκέφαλον ὑγρόν ἔοντα καὶ ἰδρωῶτος περίπλεων
καὶ κακὸν ὄζοντα. καὶ ἐν τούτῳ δηλονότι γνώσῃ ὅτι οὐχ ὁ
θεὸς τὸ σῶμα λυμαίνεται, ἀλλ' ἡ νόσος. οὕτω δ' ἔχει καὶ
τῷ ἀνθρώπῳ. ὁκόταν γὰρ ὁ χρόνος γένηται [483] τῇ νόσῳ,
οὐκ ἔτι ἰήσιμος γίνεται. διεσθίεται γὰρ ὁ ἐγκέφαλος ὑπὸ τοῦ
φλέγματος καὶ τήκεται. τὸ δὲ ἀποτηκόμενον ὕδωρ γίνεται
καὶ περιέχει τὸν ἐγκέφαλον ἐκτὸς καὶ περικλύζει. καὶ διὰ
τοῦτο πυκνότερον ἐπίληπτοι γίνονται καὶ ῥῆον. διὸ δὴ που-
λυχρόνιος ἢ νοῦσος, ὅτι τὸ ἐπιβρόειον λεπτόν ἐστιν ὑπὸ πολυ-
πληθείης. καὶ εὐθὺς κρατέεται ὑπὸ τοῦ αἵματος καὶ διαθερ-
μαίνεται. ὁκόσοι δὲ ἤδη ἐθάδες εἰσὶ τῇ νόσῳ, προγινώσκου-
σιν ὁκόταν μέλλωσι λήψεσθαι καὶ φεύγουσι ἐκ τῶν ἀνθρώ-

exundat, ita ut crebriores defluxiones contingant, neque am-
plius fieri possit ut pituita excernatur, neque ut cerebrum re-
siccetur, sed irriguum et humidum esse necesse est. Id ipsum
autem praecipue ex ovibus hoc morbo correptis quis cog-
noscere queat, ac praesertim capris, quae frequentissime hoc
morboprehenduntur. Harum si caput secueris, cerebrum
humidum et sudore redundans et male olens deprehendes,
ex quo certe cognosces morbum, non deum corpus infestare.
Sic etiam in homine se res habet. Cum enim inveteraverit
morbus, amplius curari non potest. Cerebrum enim a pi-
tuita eroditur et colliquescit. Quod colliquatum est in
aquam vertitur, foris cerebrum ambit et circumcirca al-
luit. Ideoque frequentius et facilius hoc morbo corripian-
tur. Diuturnus vero ob id morbus est, quoniam quod af-
fluit prae copia tenue est, et statim a sanguine superatur et
incalescit. Quibus vero morbus jam in consuetudinem ve-
nit, ii se correptum iri praesentiunt, et hominum con-

Ed. Chart. X. [483.] Foef. I. 307. 308. Ed. Lind. II. (338. 339.)
 παν, ἣν μὲν ἐγγύς αὐτῶν ὁ οἶκος ἔη οἴκαδε, ἣν δὲ μὴ, ἐς
 τὸ ἐρημότατον, ὅπη μέλλουσιν ὄψεσθαι αὐτὸν ἐλάχιστοι πε-
 σόντα, εὐθύς τε ἐγκυλύπτεται. τοῦτο δὲ ποιεῖ ὑπὸ αἰσχύνης
 τοῦ πάθους καὶ οὐχ ὑπὸ φόβου, ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσι,
 τοῦ δαιμονίου. τὰ δὲ παιδάκια τὸ μὲν πρῶτον πίπτουσιν
 ὅπη ἂν τύχωσιν ὑπὸ ἀηθίης. ὅταν δὲ πλεονάκις κατάληπτοι
 γίνωνται, ἐπειδὴν προαίσθωνται, φεύγουσι παρὰ τὰς μητέρας
 ἢ παρὰ ἄλλον ὅτινα μάλιστα γινώσκουσιν ὑπὸ δέους καὶ
 φόβου τῆς πάθης. τὸ γὰρ αἰσχύνεσθαι παῖδες ὄντες οὐπα
 γινώσκουσιν. (339) ἐν δὲ τῆσι μεταβολῆσι τῶν πνευμάτων
 || διὰ τὰδε φημὶ ἐπιλήπτους γίνεσθαι, καὶ μάλιστα τοῖσι
 νοτιοῖσιν, ἔπειτα καὶ τοῖσι βορείοισιν, ἔπειτα καὶ τοῖσι λοι-
 ποῖσι πνεύμασι. ταῦτα δὲ ἔστιν ὅσα τῶν πνευμάτων ἰσχυρό-
 τатά ἐστι καὶ ἀλλήλοισιν ἐναντιώτατα κατὰ τὴν στάσιν καὶ
 κατὰ τὴν δύναμιν. ὁ μὲν γὰρ βορέης ξυρίστησι τὸν ἥερα
 καὶ τὸ θολερόν τε καὶ τὸ τεφρῶδες ἐκκρίνει καὶ λαμπρότερον
 καὶ διαφανές ποιεῖ. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τῶν ἄλλων
 πάντα τὰ ἐκ τῆς θαλάσσης ἀρξάμενα καὶ τῶν ἄλλων ὑδάτων.

spectum fugiunt, domumque, si prope sit, se conferunt, sin
 minus, in solitudinem, quo quam paucissimi eos cadentes
 videant, statimque se contegunt. Quod faciunt propter af-
 fectionis verecundiam, non, ut plerique existimant, prop-
 ter numinis metum. At vero pueri primum quidem propter
 insuetam novitatem, quocumque loco fors obtigerit, concidi-
 dunt. Cum autem saepiusprehendantur, ubi praefenserint,
 ad matres, aut alium quemvis maxime sibi notum prop-
 ter affectionis timorem ac metum confugiunt. Neque enim,
 cum pueri sint, verecundiam adhuc sentiunt. In ventorum
 autem mutationibus has ob causas morbo corripici censeo, ac
 praecipue austrinis tempestatibus, deinde etiam borealibus,
 postea vero reliquis etiam flantibus ventis, ex iisque qui
 sunt valentissimi et inter se tum situ tum viribus maxime
 adversi. Aquilo siquidem aëra cogit, turbulentum ac nu-
 bilosum fecernit, limpidum et lucidum reddit. Ad eundem
 vero modum reliqui etiam omnes venti ex mari et aliis

Ed. Chart. X. [483.] Foesl. I. 308. Ed. Lind. II. (339. 341.)
 ἔκκρῖνει γὰρ ἐξ ἀπάντων τὴν νοτίδα καὶ τὸ δροφερὸν καὶ ἐξ
 αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων, διὸ καὶ ὑγιεινότητος ἐστὶ τῶν ἀνέ-
 μων. ὁ δὲ νότος ἰάναντία τούτου ἐργάζεται. πρῶτον μὲν γὰρ
 ἄρχεται τὸν ἥερα ξυνεστεῶτα τήκειν καὶ διαχέειν, καθότι καὶ
 οὐκ εὐθὺς πνέει μέγας, ἀλλὰ λαγανίζει πρῶτον, ὅτι οὐ δύ-
 νηται ἐπικρατῆσαι τοῦ ἥερος ἀντίκα, τοῦ πρόσθεν πυκνοῦ τε
 ζόντος καὶ ξυνεστηκότος, ἀλλὰ τῷ χρόνῳ διαλύει. τὸ δ' αὐτὸ
 τοῦτο καὶ τὴν γῆν ἐργάζεται καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τοὺς
 ποταμοὺς καὶ τὰς κρήνας καὶ τὰ φρέατα καὶ ὅσα φύε-
 ται καὶ ἐν οἷσιν ὑγρὸν ἔνεστιν. ἐστὶ δὲ ἐν παντὶ, ἐν μὲν τῷ
 πλέον, ἐν δὲ τῷ ἔλασσον. ἅπαντα δὲ ταῦτα αἰσθάνεται τοῦ
 πνεύματος τούτου. καὶ ἔκ τε λαμπρῶν δροφερῶδεα γίνεται,
 ἔκ τε ψυχρῶν θερμῶν, καὶ ἔκ ξηρῶν νοτώδεα ὀκόσα τε ἐν
 οἰκῆμασι κεράμια κατὰ γῆς ἐστὶ μετὰ οἴνου ἢ ἄλλου τινὸς
 ὑγροῦ, πάντα ταῦτα αἰσθάνεται τοῦ νότου καὶ διαλλύσει
 τὴν μορφήν εἰς ἕτερον εἶδος. τὸν δὲ ἥλιον καὶ τὴν σελήνην
 καὶ τὰ ἄστρα πούλῦ ἀμβλυπότερα καθίστησι τῆς φύσεως.
 (340) ὅτε οὖν καὶ τούτων οὕτω μεγάλων ζόντων καὶ ἰσχυρῶν

aquis venientes. Ex omnibus enim atque ex ipsis homini-
 bus humiditatem et caliginem expurgant; ideoque vento-
 rum saluberrimus est aquilo. Huic autem contraria auster
 efficit. Primum siquidem concretum aëra liquare et dif-
 fundere incipit, ex quo etiam non confestim vehemens est,
 sed primo leviter spirat, cum aërem prius densum et co-
 actum statim superare non possit, quem tamen temporis spa-
 tio dissolvit. Idem etiam ipsum per terram efficit, per mare,
 per flumina, per fontes et puteos, et ea quae ex terra nas-
 cuntur, ac in quibus humidum inest. Id autem quavis in
 re, modo plus, modo minus inest. Haec vero omnia istius
 venti vim sentiunt, et ex lucidis caliginosa, ex frigidis ca-
 lida, ex siccis humida redduntur. Quaeque in domibus vasa
 fictilia in terra sita sunt, vino aut alio quovis liquore plena,
 ea omnia austrum sentiunt, formamque aliam in speciem
 transmutant. Solem autem et lunam et sidera longe
 quam sint natura hebetiora facit. Cum igitur in haec tam

Ed. Chart. X. [483. 484.] Foëf. I. 308. Ed. Lind. II. (340.)
 τοσοῦτον επικρατεῖ καὶ τὸ σῶμα ποιεῖ αἰσθάνεσθαι καὶ
 μεταβάλλειν ἐκ τῶν ἀνέμων τούτων ἐν τῆσι μεταλλαγῆσιν,
 ἀνάγκη τοῖσι μὲν νοτίοισι λύεσθαι τε καὶ φλοιδᾶν τὸν ἐγκέ-
 φαλον καὶ τὰς φλέβας χαλαρωτέρας εἶναι, τοῖσι δὲ βορείοισι
 [484] ξηνίστασθαι τὸ ὑγιστότατον τοῦ ἐγκεφάλου, τὸ δὲ νοσε-
 ρώτατον καὶ ὑγρότατον ἐκκρίνεσθαι καὶ περικλύζειν ἔξωθεν,
 καὶ οὕτω τοὺς καταρῥόους ἐπιγίνεσθαι ἐν τῆσι μεταβολῆσι
 τῶν πνευμάτων τούτων. οὕτως ἢ νοῦσος αὕτη γίνεται καὶ
 θάλλει ἀπὸ τῶν προσιόντων τε καὶ ἀπιόντων, καὶ οὐδὲν
 ἐστὶν ἀπορωτέρη τῶν ἄλλων οὔτε ἰῆσθαι οὔτε γινῶναι, οὔτε
 θειοτέρη ἢ ὡς αἱ ἄλλαι. εἰδέναι δὲ χρὴ ἀνθρώπους, ὅτι ἐξ
 οὐδενὸς ἡμῖν αἱ ἡδοναὶ γίνονται καὶ αἱ εὐφροσύναι καὶ γέ-
 λωτες καὶ παιδιαὶ ἢ ἐντεῦθεν, καὶ λῦται καὶ ἀνία καὶ δυσ-
 φροσύναι καὶ κλαυθμοί. καὶ τούτῳ φρονεῦμεν μάλιστα καὶ
 νοεῦμεν καὶ βλέπομεν καὶ ἀκούομεν καὶ γινώσκομεν τὰ τε
 αἰσχυρὰ καὶ τὰ καλὰ καὶ τὰ κακὰ καὶ ἀγαθὰ καὶ ἡδέα καὶ
 ἀηδέα, τὰ μὲν νόμῳ διακρίνοντες, τὰ δὲ τῷ συμφέροντι αἰ-
 σθανόμενοι. τῷ δὲ τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς ἀηδίας τοῖσι καιροῦσι

magna et valida tantum possit, corpusque sensu afficiat et
 in horum ventorum permutationibus transmutet, ab austris
 quidem cerebrum dissolvi et humescere venasque magis ela-
 xari necesse est, ab aquilonibus autem quod in cerebro ma-
 xime sanum est cogi, quod vero maxime morbosum est et
 humidum secerni, et foris circumcirca alluere, eaque ra-
 tione defluxiones in horum ventorum mutationibus contin-
 gere. Sic morbus hic oritur et pullulat tum ab his quae
 adsunt tum ab his quae decedunt, nihiloque ejus curatio
 aut cognitio reliquis est difficilior, neque magis quam cae-
 teri divinus est. Ac nosse homines convenit, non aliunde
 nobis voluptates, laetitias, risus et jocos, quam hinc con-
 tingere, itemque dolores, molestias, tristitias et ejulatus.
 Hacque parte praecipue sapimus et intelligimus et videmus
 et audimus et turpia et honesta cognoscimus malaque et
 bona, itemque quae jucunda sunt et injucunda partim qui-
 dem consuetudine discernimus, partim vero utilitate perci-
 pimus. Hac etiam parte voluptates et molestias temporibus

Ed. Chart. X. [484.] Foef. I. 308. 309. Ed. Lind. II. (340. 341.)
 διαγινώσκοντες, καὶ οὐ ταῦτ' ἀρέσκει ἡμῖν. τῷ δὲ αὐτῷ τούτῳ
 καὶ μαινόμεθα καὶ παραφρονέομεν, καὶ δειμάτα καὶ φόβοι
 παρίστανται ἡμῖν τὰ μὲν νύκτωρ; τὰ δὲ μεθ' ἡμέρη, καὶ
 ἐνόηια καὶ πλάνοι ἄκαιροι, καὶ φροντίδες οὐχ ἰκνούμεναι
 καὶ ἀγνοσίη τῶν καθεστεωμένων καὶ ἀηθία καὶ ἀπειρίη. καὶ
 ταῦτα πάσχομεν ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου πάντα, ὅταν οὗτος μὴ
 ὑγαιῖνῃ, ἀλλ' ἢ θερμότερος τῆς (341) φύσιος γένηται ἢ ψυ-
 χρότερος ἢ ὑγρότερος ἢ ξηρότερος, ἢ τι ἄλλο πεπόνθη πάθος
 παρὰ τὴν φύσιν ὃ μὴ εἰώθη. καὶ μαινόμεθα μὲν ὑπὸ ὑγρό-
 τητος. ὁκόταν γὰρ ὑγρότερος τῆς φύσιος ἔη, ἀνάγκη κινέε-
 σθαι, κινευμένου δὲ τοῦ πάθους μήτε τὴν ὄψιν ἀτρεμίζειν
 || μήτε τὴν ἀκοήν, ἀλλ' ὄλλοτε ἄλλο ὄραν καὶ ἀκούειν, τὴν
 τε γλῶσσαν τοιαῦτα διαλέγεσθαι οἷα ἂν βλέπη τε καὶ ἀκούη
 ἐκάστοτε. ὁκόσον δ' ἂν ἀτρεμήσῃ ὁ ἐγκέφαλος χρόνον, το-
 σοῦτον καὶ φρονέει ὁ ἄνθρωπος. γίνεται δὲ ἡ διαφθορὴ τοῦ
 ἐγκεφάλου ὑπὸ φλέγματος καὶ χολῆς. γνώση δὲ ἐκάτερα ὧδε.
 οἱ μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ φλέγματος μαινόμενοι ἥσυχοί τε εἰσι
 καὶ οὐ βροῶσιν οὐδὲ θορυβεύουσιν, οἱ δὲ ὑπὸ χολῆς κεκρίκται

dignoscimus, neque eadem nobis placent. Eademque ipsa
 parte et insanimus et deliramus terroresque et metus par-
 tim quidem noctu, partim etiam interdum nos circumstant,
 insomniæque et errores intempestivi et curæ non conve-
 nientes indeque rerum præsentium ignoratio, defuetudo
 et imperitia nobis provenit. Atque hæc omnia ex cerebro
 nobis contingunt, cum minime sanum, sed natura cali-
 dius extiterit aut frigidius, aut humidius, aut siccus, aut
 aliam quandam præter naturam et consuetudinem affectio-
 nem senserit. Ac insaniam quidem nobis ab humiditate conti-
 ngunt. Cum enim natura humidius fuerit, agitari necesse est,
 atque ubi movetur affectio, neque visionem, neque auditionem
 conquiescere, sed aliud interdum cernere et audire necesse
 est, linguamque eadem quæ singulis momentis videt et au-
 dit essari. Quoque tempore cerebrum conquiescit, eo etiam
 homo sapit. Ac cerebri corruptio ex pituita et bile oritur,
 utrumque autem hoc modo dignoscet. Qui ex pituita qui-
 dem insaniant, quieti sunt, neque vociferantur neque tumul-

Ed. Chart. X. [484. 485.] Poef. I. 309. Ed. Lind. II. (341. 342.)
καὶ κακοῦργοι καὶ οὐκ ἀτρεμαῖοι αἰεὶ τι ἄκαιρον δρῶντες.
ἦν μὲν οὖν ξυνεχῆως μαινῶνται, αὐταὶ αὐτοῖς αἱ προφάσεις
εἰσὶν· ἦν δὲ δειμάτα καὶ φόβοι παριστῶνται, ὑπὸ μεταστά-
σιος τοῦ ἐγκεφάλου. μεθίσταται δὲ θερμαινόμενος. θερμαί-
νεται δὲ ὑπὸ τῆς χολῆς, ὁκόταν ὀρμήσῃ ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον,
κατὰ τὰς φλέβας τὰς αἱματίτιδας ἐκ τοῦ σώματος. καὶ φό-
βος παρέστηκε μέχρις ἀπέλθῃ πάλιν ἐπὶ τὰς φλέβας καὶ τὸ
σῶμα. ἔπειτα πέπνυται. ἀνιᾶται δὲ ἀσῶται παρὰ καιρὸν ψυ-
χομένου τοῦ ἐγκεφάλου καὶ ξυνοσταμένου παρὰ τὸ ἔθος. τοῦ-
το δὲ ὑπὸ φλέγματος πάσχει. ὑπ' αὐτοῦ δὲ τοῦ πάθους καὶ
ἐπιλήθεται. ἐκ νυκτῶν δὲ βοᾷ καὶ κέκραγεν, ὁκόταν ἐξαπί-
νης ὁ ἐγκέφαλος διαθερμαίνεται. τοῦτο δὲ π[485]αρουσι οἱ
χολώδεις. οἱ φλεγματοδεις δὲ οὐ δια(342)θερμαίνονται, ἐπὶ
δὲ τὸ αἷμα ἐπέλθῃ πούλῃ ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον καὶ ἐπιζέσῃ.
ἔρχεται δὲ κατὰ τὰς φλέβας πολὺ τὰς προειρημένας. ὁκόταν
τυγχάνῃ ὁ ἄνθρωπος ὀρέων ἐνύπνιον φοβερόν καὶ ἐν τῷ
φόβῳ ἔη, ὡσπερ οὖν καὶ εἰ ἐρηγῶρει, τότε μᾶλλον τὸ πρόσω-
πον φλογιά. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἐρεθίζονται, ὁκόταν φοβῆται

tuantur, qui vero ex bile, clamosi et maligni et minime quieti,
semper aliquid intempestivum faciunt. Ex his igitur causis
continno insaniant. Quod si terrores et metus adsunt, ex
cerebri transmutatione contingit, quod fit, dum bile cere-
brum incalescit, ubi per venas sanguinem deferentes in ce-
rebrum ex corpore impetu delata fuerit. Metus autem cir-
cumstat, donec rursus in venas et corpus redierit; deinde
sedatur. Intempestive autem tristatur et angitur, dum ce-
rebrum perfrigescit et praeter consuetudinem cogitur. Id
vero et ex pituita contingit, ex eaque affectione obliviosus
evadit. At ubi cerebrum der repente percalescit, nocte
clamat et vociferatur, idque biliosis contingit, minime vero
pituitosis, cum hi non percalescant, postquam copiosus san-
guis cerebrum invaserit, in eoque ebullierit. Is autem mul-
tus subit per venas praedictas. Cum forte contingit ut quis
horrendum insomnium videat et in metu sit, non secus
certe ac si vigilaret, tunc magis facies exardescit cum ru-
bore, et oculi rubescunt, cum timuerit, mensque aliquod

Ed. Chart. X. [485.] Foef. I. 509. Ed. Lind. II. (342.)
 καὶ ἡ γνώμη ἐπινοεῖ τι κακὸν ἐργάσασθαι, οὕτω καὶ ἐν τῷ
 ὕπνῳ πάσχει. ὁκόταν δὲ ἐπέγρηται καὶ καταφρονήσῃ καὶ τὸ
 αἷμα πάλιν ἀποσκεδασθῆ εἰς τὰς φλέβας τὰς προειρημένας,
 πέπνυται. κατὰ ταῦτα νομίζω τὸν ἐγκέφαλον δύναμιν πλεί-
 στην ἔχειν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. οὗτος γὰρ ἡμῖν ἔστι τῶν ἀπὸ
 τοῦ ἥερος γινομένων ἐρμηνεύς, ἣν ὑγιαίνων τυγχάνη. τὴν δὲ
 φρόνησιν αὐτῷ ὁ ἀῆρ παρέχεται. οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ καὶ τὰ οὐ-
 ατα καὶ ἡ γλῶσσα καὶ αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες οἷα ἂν ὁ
 ἐγκέφαλος γινώσκῃ, τοιαῦτα ὑπερετοῦσι. γίνεται γὰρ παντὶ
 τῷ σώματι τῆς φρονήσιος, ὡς ἂν μετέχῃ τοῦ ἥερος. ἐς δὲ
 τὴν σύνεσιν ὁ ἐγκέφαλος ἐστὶν ὁ διαγγέλλων. ὁκόταν γὰρ
 σπάσῃ τὸ πνεῦμα ὁ ἀνθρώπος ἐς ἑαυτὸν, ἐς τὸν ἐγκέφαλον
 πρῶτον ἀφικνέεται, καὶ οὕτως ἐς τὸ λοιπὸν σῶμα σκίδνυται
 ὁ ἀῆρ, καταλιπὼν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ ἑαυτοῦ τὴν ἀκμὴν καὶ
 ὅτι ἂν ἔῃ φρόνιμὸν τε καὶ γνώμην ἔχον. εἰ γὰρ ἐς τὸ σῶμα
 πρῶτον ἀφικνέεται καὶ ὕστερον ἐς τὸν ἐγκέφαλον, ἐν τῆσι
 σαρκῶσι καὶ ἐν τῆσι φλεβῶσι καταλελοιπῶς τὴν διάγνωσιν ἐς τὸν
 ἐγκέφαλον ἂν εἴῃ θερμοδὸς ἔτι ἐὼν καὶ οὐχὶ ἀκραιφνῆς, ἀλλ'
 ἐπιμειγμένος τῇ ἰκμάδι τῇ ἀπὸ τῶν σαρκῶν καὶ τοῦ αἵμα-

malum perpetrare cogitat, sicque ei etiam per somnum con-
 tingit. Ac ubi experrectus fuerit et ad se redierit, sanguis-
 que rursus in venas commemoratas dispersus fuerit, cessat.
 In haec ipsa plurimam vim hominis cerebrum habere exi-
 stimo. Hoc enim si sanum esse contigerit, nobis quae ab aëre
 fiunt indicat. Prudentiam vero ei aër subministrat. Oculi
 autem, aures, lingua, manus et pedes, ea quae cerebrum
 cognoscit administrant. Quantum enim aëre communicarit,
 tantum universo corpori prudentiae accedit. Intelligentiae
 autem cerebrum internuncius est. Cum enim quis ad se
 spiritum attraxerit, primo in cerebrum defertur, itaque in
 reliquum corpus aër dispergitur, in cerebro suum relinquens
 vigorem et quicquid habuit prudentiae et mentis. Quod si
 primum ad corpus deveniret, posteaque ad cerebrum, re-
 lictō in carnibus et venis indicio, in cerebrum calidus ad-
 huc et minime sincerus, sed carniū et sanguinis humori
 permixtus subiret, proindeque neque amplius exacte purus

Ed. Chart. X. [485.486.] Foes. I. 309. 310. Ed. Lind. II. (342. 343.)
 τος, ὥστε μηκέτι εἶναι ἀκριβής. διότι φημί τὸν ἐγκέφαλον
 εἶναι τὸν ἐρμηνεύοντα τὴν ξύνεσιν. (343) αἱ δὲ φρένες ἄλλως
 ὄνομα ἔχουσι τῇ τύχῃ κεκτημένον καὶ τῷ νόμῳ, τῷ δὲ ὄντι
 οὐκ, οὐδὲ τῇ φύσει, οὐδὲ οἶδα ἔγωγε τίνα δύναμιν ἔχουσιν
 αἱ φρένες ὥστε φρονέειν τε καὶ νοεῖν, πλὴν εἴ τι ὁ ἀνθρώ-
 πος ὑπερχαρῆ ἐξ ἀδοκῆτου ἢ ἀνιαθείῃ, πηδῶσι καὶ ἄσπν
 παρέχουσιν ὑπὸ λεπτότητος. καὶ ὅτι ἀνατέτανται μάλιστα ἐν
 τῷ σώματι, καὶ κοιλίην οὐκ ἔχουσι πρὸς ἣν δεξονται ἢ ἀγα-
 θὸν ἢ κακὸν προσπίπτον, ἀλλ' ὑπ' ἀμφοτέρων τούτων τε-
 θροῦβηται διὰ τὴν ἀσθενίην τῆς φύσιος, || ἐπεὶ αἰσθάνον-
 ται γε οὐδεὶς πρότερον τῶν ἐν τῷ σώματι ἐνεόντων, ἀλλὰ
 μάτην τοῦτο τὸ ὄνομα ἔχουσιν. καὶ τὴν αἰτίην ὥσπερ τὰ
 πρὸς τῇ καρδίῃ ἄπερ ὅτα καλέεται, οὐδὲν ἐς τὴν ἀκοὴν
 ξυμβαλλόμενα. λέγουσι δὲ τινες ὡς φρονέομεν τῇ καρδίῃ καὶ
 τὸ ἀνώμενον τοῦτό ἐστι καὶ τὸ φροντίζον. τὸ δὲ οὐχ οὕτως
 ἔχει, ἀλλὰ σπᾶται μὲν ὥσπερ αἱ φρένες, καὶ μᾶλλον διὰ τὰς
 αὐτὰς [486] αἰτίας. ἐξ ἅπαντος γὰρ τοῦ σώματος φλέβες ἐς

effet. Quocirca cerebrum intelligentiae indicem et nun-
 cium esse cenfeo. At septum transversum, φρένες Graecis
 dictum, temere ac fortuito sortitum nomen videtur, et ex
 instituto, non re vera, neque a natura. Neque sane video
 quamnam vim ad prudentiam et intelligentiam septum trans-
 versum habeat, praeterquam si quis ex insperato nimio
 gaudio aut tristitia affectus fuerit, salit et anxietatem prae-
 tenuitate exhibet, et quod in corpore vehementer disten-
 ditur, neque ventriculum habet in quem bonum vel malum
 illapsum suscipiat, sed ab eorum utroque propter nativam
 imbecillitatem perturbatur. Siquidem nihilo pejus quam
 caetera quae in corpore insunt sentit, sed frustra hoc no-
 men et causam habet, non secus ac quae cordi annexae
 sunt aures appellatae, cum nihil ad auditionem conferant.
 Quidam autem nos corde sapere dicunt, quodque ipsum
 tristitiam et curam sentit. Verum non ita se res habet, sed
 contrahitur quidem velut septum transversum, atque etiam
 magis easdem ob causas. Ex toto enim corpore ad ipsum venae

Ed. Chart. X. [486.] Foef. I. 310. Ed. Lind. II. (343, 344.)
 αὐτὴν συντείνουσι, καὶ συγκλείσεις ἔχει ὥστε αἰσθάνεσθαι,
 ἣν τις πόνοσ ἢ σύστασις γίνηται τῷ ἀνθρώπῳ. ἀνάγκη γὰρ
 καὶ ἀνώμενον φρίσσειν τὸ σῶμα καὶ συντείνεσθαι, καὶ ὑπερ-
 χαίροντα τὸ αὐτὸ τοῦτο πάσχειν. διότι ἡ καρδίη αἰσθάνε-
 ταί τε μάλιστα καὶ αἱ φρένες. τῆσ μέντοι φρονήσιος οὐδε-
 τέρω μέτεστιν, ἀλλὰ πάντων τουτέων ὁ ἐγκέφαλοσ αἰτίοσ
 ἐστί. ὥσπερ οὖν καὶ τῆσ φρονήσιος καὶ τοῦ ἥεροσ πρώτοσ
 αἰσθάνεται ὁ ἐγκέφαλοσ τῶν ἐν τῷ σώματι ἐνεόν(344)των,
 οὕτωσ καὶ ἣν τισ μεταβολὴ ἰσχυρότερον γένηται ἐν τῷ ἥερι
 ὑπὸ τῶν ὠρέων, καὶ αὐτόσ ἐωυτοῦ διάφοροσ γίνεται ἐν τῷ
 ἥερι. ὁ γὰρ ἐγκέφαλοσ διὰ τοῦτο πρώτοσ αἰσθάνεται, διότι
 καὶ τὰ νοσήματα ἐσ αὐτόν ἐμπίπτειν φημί ὀξύτατα καὶ μέ-
 γιστα καὶ θανατωδέτατα καὶ δυσκριτώτατα τοῖσι ἀπείροισι.
 αὕτη δὲ ἡ νοῦσος ἢ ἱερὴ καλεομένη ἐκ τῶν αὐτῶν προφα-
 σίων γίνεται ἀφ' ὧν καὶ αἱ λοιπαὶ ἀπὸ τῶν προσιόντων καὶ
 ἀπιόντων, ὅλον ψύξιοσ, ἡλίου, πνευμάτων μεταβαλλομένων
 τε καὶ μηδέποτε ἀτρεμιζόντων. ταῦτα δ' ἐστί θεῖα, ὥστε
 μηδὲν διακρίνοντα τὸ νοσημα θεϊότερον τῶν λοιπῶν νο-

tendant illicque clauduntur, ut sentiat cum quis dolore aut molesto aliquo sensu contrahitur. Cum enim molestiam sentit corpus, inhorrescere et distendi necesse est, idemque contingere si quis summo gaudio afficiatur. Quam ob rem cor praecipue et septum transversum sentiunt, neutrum tamen prudentiae jus habet, sed horum omnium cerebrum auctor est. Quemadmodum igitur ex omnibus quae in corpore insunt cerebrum primum intelligentiam ad aërem percipit, ita si quae vehementior mutatio per anni tempora in aëre contingat, ipsam etiam in aëre sibi dissentit. Hanc enim ob causam primum sentit cerebrum, quia in ipsum, ut censeo, gravissimi, maximi praecipueque lethales morbi incidunt, quique apud inexpertos difficillimum habent iudicium. Hic vero morbus qui sacer appellatur ex iisdem causis ex quibus etiam reliqui originem trahit, ex his nempe quae accedunt et decedunt, velut frigore, sole, ventis et mutationibus nunquam conquiescentibus. Atque haec divina sunt, ut nihil opus sit existimare hunc morbum reliquis di-

Ed. Chart. X. [486.] Foef. I. 310. Ed. Lind. II. (344.)
 σημάτων νομίζειν, ἀλλὰ πάντα θεῖα καὶ ἀνθρώπινα πάντα.
 φύσιν δὲ ἔχει ἕκαστον καὶ δύναμιν ἐν ἑαυτῷ, καὶ οὐδὲν ἄπο-
 ρόν ἐστιν οὐδὲ ἀμήχανον. ἀκυστά τε τὰ πλεῖστά ἐστιν αὐ-
 τοῖσι τούτοισιν, ἀφ' ὧν καὶ γίνεται. ἕτερον γὰρ ἕτερον
 τροφή ἐστι, τῷ δὲ κἀκώσεις. τοῦτο οὖν δεῖ τὸν ἰητρὸν ἐπί-
 στασθαι καὶ τὸν καιρὸν διαγιγνώσκειν ἑκάστου, ὡς ἂν τὸ
 μὲν ἀποδώσει τροφῇ καὶ αὐξήσει, τὸ δὲ ἀφαιρέσει καὶ μει-
 ώσει. χρῆ δὲ καὶ ἐν ταύτῃ τῇ νούσῳ καὶ ἐν τῆσιν ἄλλῃσιν
 ἀπάσῃσι μὴ αὐξείν τὰ νουσήματα, ἀλλὰ σπεύδειν τρῦχειν
 προσφέροντας τῇ νούσῳ τὸ πολεμιώτατον ἑκάστη, μὴ τὸ φίλον
 καὶ σὺνηθες. ὑπὸ μὲν γὰρ τῆς σὺνηθείης θάλλει καὶ αὐξέ-
 ται, ὑπὸ δὲ τοῦ πολεμίου φθίνει καὶ ἀμανροῦται. ὅστις δὲ
 ἐπίσταται ἐν ἀνθρώποις τὴν τοιαύτην μεταβολὴν καὶ δύναται
 ὑγρὸν καὶ ξηρὸν ποιέειν καὶ θερμὸν καὶ ψυχρὸν ὑπὸ διαίτης
 τὸν ἀνθρώπον, οὗτος καὶ ταύτην τὴν νοῦσον ἴωτο ἂν· εἰ
 τοὺς καιροὺς διαγιγνώσκει τῶν ξυμφερόντων, ἄνευ καθαρῶν
 καὶ μαγευμάτων καὶ πάσης ἄλλης βαναυσίης τοιαύτης.

vinitate praestare, sed omnes divini omnesque humani re-
 putandi. Naturam autem et vim in se quisque habet et
 nullus est qui remedium aut auxilium respiciat, et plerique
 ab iisdem a quibus oriuntur sanantur. Alterum enim alteri
 alimentum est, alteri vero perniciēs. Hoc igitur medicum
 cuiusque captata temporis occasione nosse convenit, quod-
 que huic quidem per alimentum incrementum dabit, illum
 vero detrahet et imminuet. Oportet autem tum in hoc
 tum in reliquis omnibus morbis non augere morbos, sed
 properanter profligare, id quod cuique morbo est maxime
 adversum, non amicum aut familiare, exhibendo. Ab eo
 enim quod est consuetum viget et augetur, ab eo vero quod
 est inimicum extenuatur et retunditur. Quisquis autem hu-
 jusmodi mutationem in hominibus adhibere noverit, et per
 victus rationem hominem humidum et siccum, calidum item
 et frigidum reddere poterit, is sane hunc morbum citra ex-
 piationes et magicas artes citraque omnem fordida hu-
 jusmodi et illiberalem professionem, si eorum quae conse-
 runt opportunitatem dignoscat, curare poterit.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΔΙΑΙΤΗΣ ΤΤΙΕΙΝΗΣ.

Ed. Chart. VI. [220.] Foëf. I. 337. Ed. Lind. I. (626.)

Τοὺς ἰδιώτας ὥδε χρὴ διαιτᾶσθαι. τοῦ μὲν χειμῶνος ἐσθί-
ειν ὡς πλεῖστα, πίνειν δ' ὡς ἐλάχιστα. εἶναι δὲ τὸ πόμα
οἶνον ὡς ἀκρητέστατον, τὰ δὲ σιτία ἄρτον, καὶ τὰ ὄψα ὅπτα
πάντα. λαγάνοισι δὲ ὡς ἐλαχίστοισι χρῆσθαι κατὰ ταύτην
τὴν ὥρην. οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα τὸ σῶμα ξηρόν τε εἴη καὶ
θερμόν. ὁκόταν δὲ τὸ ἔαρ ἐπιλαμβάνη, τότε χρὴ πόμα πλέον
πίνειν οἶνον ὑδαρέστερον καὶ κατ' ὀλίγον, καὶ τοῖσι σιτίοισι
μαλακωτέροισι χρῆσθαι καὶ ἐλάσσοσι, καὶ τὸν ἄρτον ἀφαι-
ρέοντα μᾶζαν προστιθέναι, καὶ τὰ ὄψα κατὰ τὸν αὐτὸν λό-

HIPPOCRATIS LIBER DE SALVBRİ VICTVS RATIONE.

Hac victus ratione privati homines uti debent, ut hieme
quidem quam plurimum edant, bibant quam minimum.
Potus sit vinum quam meracissimum, cibus panis, opsonia
assa omnia. Oleribus autem quam paucissimis hac tempe-
state utendum. Hac siquidem ratione potissimum corpus
tum calidum tum siccum fuerit. At vero cum ver instat,
tunc copiosius et dilutius, paulatimque vinum bibendum,
cibusque mollioribus et paucioribus utendum, panis subtra-
hendus, et maza offerenda, eademque ratione opsonia de-

Ed. Chart. VI. [220. 223.] Foëf. I. 337. Ed. Lind. I. (626. 627.)
 γον ἀφαιρέειν, καὶ ἐκ τῶν ὀπτῶν πάντα ἐφθὰ ποιέεσθαι,
 καὶ λαχάνοισι ἤδη χρέεσθαι τοῦ ἥρος ὀλίγοισι, ὅπως ἐς τὴν
 θερίην καταστήσεται ὁ ἄνθρωπος τοῖσι τε σιτίοισι μαλακω-
 τέροισι χρεώμενος καὶ τοῖσιν ὄψοισιν ἐφθοῖσι καὶ λαχάνοι-
 σιν ἐφθοῖσι καὶ ὠμοῖσιν. ὡσαύτως καὶ τοῖσι πόμασιν ὡς
 ὑδαρεστάτοισι καὶ πλείστοισιν, καὶ ὅπως μὴ μεγάλη ἢ μετα-
 βολὴ ἔσται, κατὰ μικρὸν, μὴ ἑξαπίνης χρεωμένῳ. [223] τοῦ
 δὲ θέρους τῆ ἑτε μάζῃ μαλακῇ τρέφεσθαι καὶ τῷ ποτῷ ὑδαρεῖ
 καὶ πολλῷ, καὶ τοῖσιν ὄψοισιν πᾶσαν ἐφθοῖσι καὶ (627) οὔτω
 δεῖ χρέεσθαι τουτέοισιν ὁκόταν τὸ θέρους ἦ, ὅπως ψυχρὸν εἴη
 τὸ σῶμα καὶ μαλακόν. καὶ γὰρ ἡ ὥρη θερμὴ τε καὶ ξηρὴ,
 καὶ ποιέει τὰ σώματα κανματώδεα καὶ ἀνχηρὰ. δεῖ οὖν
 τοῖσιν ἐπιτηδεύμασι τουτέοισιν ἀλέξασθαι. κατὰ δὲ τὸν αὐ-
 τὸν λόγον ὡσπερ ἐκ τοῦ χειμῶνος εἰς τὸ ἥρ, οὔτω καὶ ἐκ
 τοῦ ἥρος εἰς τὸ θέρους καταστήσεται, τῶν μὲν σιτίων ἀφαι-
 ρέων, τῷ δὲ ποτῷ προστιθεῖς, καὶ οὔτω τὰ ἐναντία ποιέοντα
 καταστήσαι ἐκ τοῦ θέρους εἰς τὸν χειμῶνα. ἐν δὲ τῷ φθινο-
 πῶρῳ πάλιν τὰ μὲν σιτία πλείω ποιεύμενον καὶ ξηρότερα
 καὶ τὰ ὄψα κατὰ λόγον, τὰ δὲ ποτὰ ἐλάσσω τε καὶ ἀκρητέ-

trahenda et assa omnia cum elixis commutanda. Oleribus
 etiam paucis vere utendum, donec ad aestatem homo deve-
 niat, tum molliores omnes cibos, tum opsonia cocta sumen-
 do et olera cocta et cruda, similiterque potus plurimos et
 quam dilutissimos, idque sensim, ut ne magna mutatio de-
 repente utenti contingit. Aestate autem tum molli maza
 tum potu copioso et diluto opsoniisque omnibus elixis nu-
 triri oportet, iisque ita utendum, dum aestas fuerit, quo
 corpus molle sit et frigidum. Siquidem haec tempestatas ca-
 lida est et ficca, et corpora aestuosa et squalida reddit. Hac
 igitur instituta victus ratione iis succurrendum est. Eadem
 vero ratione, quemadmodum ex hieme ad ver, sic etiam ex
 vere ad aestatem deveniendum, cibos quidem demendo, po-
 tum vero augendo, ad eumque modum contraria adhi-
 bendo ex aestate ad hiemem perveniendum. In autumno
 contra cibi quidem majore copia et ficciores exhibendi, et
 opsonia ad eundem modum, potus etiam pauciores et mera-

Ed. Chart. VI. [223. 224.] Foëf. I. 337. 338. Ed. Lind. I. (627. 628.)
 στερα, ὅπως ὅ τε χειμῶν ἀγαθὸς ἔσται καὶ ἄνθρωπος δια-
 χρήσεται τοῖσὶ τε πόμασιν ἀκρητετέροισι καὶ ὀλίγοισι καὶ
 τοῖσι σιλοῖσιν ὡς πλείστοισὶ τε καὶ ξηροτάτοισιν. οὕτω γὰρ
 ἂν καὶ ὑγιαῖνοι μάλιστα καὶ ῥιγῶν ἥκιστα. ἡ γὰρ ὥρη λίαν
 ψυχρὴ τε καὶ ὑγρὴ. τοῖς δὲ εἶδεσι τοῖσι σαρκώδεσι καὶ μαλ-
 θακοῖσι καὶ ἐρυθροῖσι, ξυμφέρει δὴ τὸν πλείονα χρόνον τοῦ
 ἐνιαυτοῦ ξηροτέροισι διαιτήμασι χρέεσθαι, ὑγρὴ γὰρ ἡ φύσις
 τῶν εἰδέων τουτέων. [224] τοὺς δὲ στρυφνοὺς καὶ προσε-
 σταλμένους καὶ πυρρῶδους καὶ μέλανας τῇ ὑγροτέρῃ διαίτη
 χρὴ τὸ πλεῖον τοῦ χρόνου ἐνδιαιτᾶσθαι. τὰ γὰρ σώματα τοι-
 αῦτα ὑπάρχει ξηρὰ εἶντα. || καὶ τοῖσι νέοισι τῶν σωμάτων
 ξυμφέρει μαλακωτέροισι τε καὶ ὑγροτέροισι χρέεσθαι τοῖσι
 διαιτήμασιν. ἡ γὰρ ἡλικίη ξηρὴ καὶ τὰ σώματα πέπηγε. τοὺς
 δὲ πρεσβυτέρους τῷ ξηροτέρῳ χρὴ τρόπῳ τὸ πλείστον τοῦ
 χρόνου διάγειν. τὰ γὰρ σώματα ἐν ταύτῃ τῇ ἡλικίᾳ ὑγρὰ καὶ
 μαλθακὰ καὶ ψυχρὰ. δεῖ οὖν πρὸς τὴν ἡλικίην καὶ τὴν ὥρην
 καὶ τὸ (628) ἔθος καὶ τὴν χώραν καὶ τὰ εἶδεα τὰ διαιτή-
 ματα ποιεῖσθαι ἐναντιούμενον τοῖσι καθισταμένοισι καὶ θάλ-
 πεσι καὶ χειμῶσι. οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα ὑγιαίνουσιν. καὶ ὁδοι-

ciores, ut homo commodam degat hiemem, et potibus
 utatur meracioribus et paucis, cibisque quamplurimis et sic-
 cillimis. Ita enim cum vel maxime valebit, tum minime
 frigus sentiet, cum haec anni tempestas admodum sit frigi-
 da et humida. At corporis habitus carnosos, molles et ru-
 bros, majorem anni partem sicciore victus ratione uti con-
 venit, quod eorum natura sit humida. Duri vero, graciles,
 fulvi et nigri humidiose victus ratione toto fere tempore uti
 debent, cum eorum corpora sicca existant. Junioribus cor-
 poribus mollior et humidior victus ratio utilis est. Haec
 enim aetas sicca est et eorum compacta sunt corpora. Se-
 nes vero sicciore victus modo plurimam temporis partem
 degere oportet, quod ea aetate corpora sint humida, mollia
 et frigida. Quare pro aetate, anni tempore, consuetudine,
 regione, loco, corporum habitu, victus ratio sic est ineun-
 da ut instantibus et caloribus et frigoribus nos opponamus.
 Nam ita demum optima valetudo consequetur. Quin etiam

Ed. Chart. VI. [224. 227.] Foef. I. 338. Ed. Lind. I. (628.)
 πορεύειν τοῦ μὲν χειμῶνος ταχέως χορή, τοῦ δὲ θέρους ἡσυχῆ,
 ἦν μὴ διὰ καύματος ὁδοιπορή. δεῖ δὲ καὶ τοὺς σαρκώδεις
 θαῦσον ὁδοιπορέειν, τοὺς δὲ ἰσχνούς ἡσυχέστερον. λουτροῖσι
 δὲ χορή πολλοῖσι χρῆσθαι τοῦ θέρους, τοῦ δὲ χειμῶνος ἐλάσ-
 σοσι. χορή δὲ τοὺς στρυφνοὺς μᾶλλον λούεσθαι τῶν σαρκω-
 δέων. ἡμφιέσθαι δὲ χορή τοῦ χειμῶνος καθαρὰ ἱμάτια, τοῦ
 δὲ θέρους ἐλαιοπινέα. [227] τοὺς δὲ παχέας χορή καὶ ὅσοι
 βούλονται λεπτοὶ γενέσθαι τὰς τάλαιπωρίας ἀπάσας νήστιας
 ποιέεσθαι. καὶ τοῖσι σιτίοισιν ἐπιχειρέειν ἔτι ἀσθμαίνοντας
 ἐκ τοῦ κόπου καὶ μὴ ἀνεψυγμένους καὶ προπεπωκότας οἶνον
 κεκρημένον καὶ μὴ σφόδρα ψυχρόν· καὶ τὰ ὄψα σκευάζειν
 σησάμοισιν ἢ ἡδύσμασι καὶ τοῖσιν ἄλλοισι τοῖσι τοιουτοτρό-
 ποισι. καὶ πύονα ἔστω τὰ προσαγόμενα ὄψα. οὕτω γὰρ ἂν
 ἀπὸ ἐλαχίστων ἐμπίμπλαιντο. ἀλλὰ καὶ μονοσιτέειν καὶ ἀλου-
 τέειν καὶ σκληροκοιτέειν καὶ γυμνὸν περιπατέειν ὅσον οἶον
 τε μάλιστα ἦ. ὀκόσοι δὲ βούλονται λεπτοὶ ἐόντες παχέας γί-
 νεσθαι, τὰ τε ἄλλα ποιέειν τὰναντία κείνοισιν οἷσιν ἔφην
 καὶ νήστιας μηδεμίην τάλαιπωρίην ποιέεσθαι. τοῖσι δὲ ἐμέ-

per hiemem quidem celeriter et per aestatem leviter iter
 faciendum, nisi per solis ardorem via sit facienda. Corpul-
 lentos autem celerius, graciles vero levius iter facere con-
 venit. Balneis etiam multis per aestatem, at per hiemem
 paucis utendum. Duris vero quam corpulentis lavari ma-
 gis expedit. Et hieme quidem vestes puras inducere con-
 venit, aestate vero oleo imbutas. Ac crassi quique tenues
 fieri cupiunt, ii jejuni omnes exercitationes subire, et ad-
 huc ex labore anhelantes necdum refrigerati cibos aggredi
 debent, priusque vinum bibere dilutum non admodum fri-
 gidum. Opsonia quoque ex sesamis aut viridibus et siccis
 condimentis aliisque id genus apparatus assumere. Sint
 etiam pinguis quae admoventur opsonia, ita enim quam
 paucissimis impleantur. Quin et semel cibus capiendus, et
 balneo abstinendum, duriter cubandum et nuda deambula-
 tione, quoad ejus fieri possit, utendum. Qui vero attenuato
 cum sint corpore, crassiores effici volunt, tum his contraria
 facere tum jejuni nullam exercitationem subire debent.

Ed. Chart. VI. [227. 229.] Foëf. I. 338. Ed. Lind. I. (628. 629.)
 τοῖσι χρῆ καὶ τοῖσι κατακλύσμασι τοῖσι τῆς κοιλίης ὥδε χρῆ-
 σθαι. ἔξ μῆνας τοὺς χειμερινοὺς ἐμείν. οὗτος γὰρ ὁ χρόνος
 φλεγματοειδέστερος τοῦ θερινοῦ καὶ τὰ νόσήματα γίνεται (629)
 περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ περὶ τὸ χωρίον τοῦτο τὸ ὑπὲρ τῶν
 φρενῶν. ὅταν δὲ ἢ θάλλπος, τοῖσι κατακλύσμασι χρῆσθαι. ἢ
 γὰρ ὥρη καυματώδης, καὶ τὸ σῶμα χολωδέστερον ἐστὶ καὶ
 βαρύτερες ἐν τῇ ὀσφύϊ καὶ τοῖς γούνασι καὶ θέρμαι γίνον-
 ται, καὶ ἐν γαστρὶ στρόφοι γίνονται. δεῖ οὖν τὸ σῶμα ψύχειν
 καὶ τὰ μειωριζόμενα κάτω ὑπάγειν ἐκ τῶν χωρίων τουτέων.
 [229] ἔστω δὲ τὰ κατακλύσματα τοῖσι μὲν παχυτέροισι καὶ
 ὑγροτέροισιν ἀλμυρότερα καὶ λεπτότερα, τοῖσι δὲ ξηροτέ-
 ροισι καὶ προσεσταλμένοιισι καὶ ἀσθενεστέροισι λιπαρότερα
 καὶ παχύτερα. ἐστὶ δὲ τῶν κατακλύσματων τὰ λιπαρὰ καὶ
 παχέα τὰ ἀπὸ τῶν γαλάκτων καὶ ἀπὸ ξεβίνθων ὕδαρ
 ἐφθὸν καὶ τῶν ἄλλων τοιούτων· τὰ δὲ λεπτὰ καὶ ἀλμυρὰ
 ὄληη καὶ θάλασσα καὶ τὰ τοιαῦτα. τοὺς δὲ ἐμίτους ὥδε χρῆ
 ποιέσθαι. ὅσοι μὲν τῶν ἀνθρώπων παχέες εἰσὶ καὶ μὴ
 ἰσχυροὶ, νήστιες ἐμούντων δραμόντες ἢ ὄδοιπορήσαντες διὰ
 τάχους κατὰ μέσον τῆς ἡμέρας. ἔστω δὲ ἡμικοτύλιον ὑσσώ-

Vomitionibus autem et infusis alvum eluentibus utendum
 hunc in modum. Sex hibernis mensibus vomitus ciendus,
 quod tempus hoc aestivo plus pituitae gignat, et morbi cir-
 cum caput et regionem eam quae est supra septum transver-
 sum excitantur. At ubi aestas viguerit, infusis utendum.
 Haec enim anni tempestas aestuosa est, et corpus bile magis
 abundat, gravitates etiam lumbos et genua infestant, calo-
 res oboriuntur et venter torminibus torquetur. Corpus igitur
 refrigerandum et quae sursum attolluntur, deorsum ex
 istis locis deducenda. At corpulentis et humidioribus in-
 fusa quidem salsa magis ac tenuia, siccioribus vero, gracili-
 bus et imbecillioribus pinguiora et crassiora conveniunt.
 Sunt autem infusa pinguis et crassa, quae ex lacte parantur,
 et cicerum decoctum caeteraque id genus. Tenuia vero et
 salsa, muria, aqua marina et quae sunt ejusmodi. Vomi-
 tiones autem hunc in modum faciendae. Obesi ac minime
 tenues jejuni vomant a cursu aut celeri deambulatione

Ed. Chart. VI. [229, 232.] Foesl. I. 338, 339. Ed. Lind. I. (629, 630.) που τειρομμένου ἐν ὕδατος χοεῖ, καὶ τοῦτο ἐκπιέτω, ὄξος παραχέων καὶ ἄλας παραβάλλον, ὅπως ἂν μέλλη ἠδιστον ἔσθθαι. πινέτω δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἡσυχώστερον, ἔπειτα δ' ἐπὶ θᾶσσον. οἱ δὲ λεπτότεροι καὶ ἀσθενέστεροι ἀπὸ σίτων ποιέσθωσαν τὸν ἔμετον τρόπον τοιόνδε. λουσάμενος θερμοῦ προπιέτω ἀκρήτου κοτύλην· ἔπειτα σιτία παντοδαπά ἐσθιέτω καὶ μὴ πινέτω ἐπὶ τῷ σιτίῳ μηδ' ἀπὸ τοῦ σιτίου, ἀλλ' ἐπισχέτω ὅσον δέκα στάδια διελθεῖν. ἔπειτα δὲ συμμῖξας οἶνους τρεῖς πίνειν διδόναί, αὐστηρόν, γλυκὴν καὶ ὄξυν. πρῶτον μὲν ἀκρητέστε(630)ρον καὶ κατ' ὀλίγον καὶ διὰ πολλοῦ χρόνον ἔπειτα δὲ ὑδαρέστερον καὶ θᾶσσον καὶ κατὰ πολλόν. [232] ὅστις δὲ εἴωθε τοῦ μηνός δις ἐξεμέειν, ἄμεινον ἐφεξῆς ποιέσθθαι τοὺς ἐμέτους, ἐν δυσὶν ἡμέρασι μᾶλλον ἢ διὰ πεντεκαίδεκα. || οἱ δὲ πᾶν τούναντίον ποιέουσιν. ὀκόσοισι δὲ ἐπιτήδειον ἀνεμέειν τὰ σιτία ἢ ὀκόσοισιν αἱ κοιλία οὐκ εὐδιέξοδοι, τούτοισι πᾶσι ξυμφέρει πολλάκις τῆς ἡμέρης ἐσθίειν καὶ παντοδαποῖσι βρώμασι χρέεσθθαι καὶ ὄψοισι πάντας τρόπους ἐσκευασμένοισιν, οἶνους τε πίνειν δισσοῦς καὶ τρισσοῦς.

circa meridiem; hyssopi hemina dimidia in aquae congio contriti potu exhibeatur; affuso aceto et addito sale, quo fiat jucundissima. Ac primum quidem sensim, deinde vero celerius ebibatur. Graciliores autem et imbecilliores a cibis vomitum cieant hunc in modum. Post balneum calidum praebebant vini meri heminam, mox cibos cujusvis generis assumant, neque inter cibos aut post eos bibant, sed se contineant quanto tempore quis quatuor stadia percurrat. Deinde triplex illis vinum in potum permiscebis, austerum, dulce et acidum, primum quidem meracius sensim et ex magno intervallo, deinde vero dilutius, celerius et affatim. At vero qui singulis mensibus bis vomere consuevit, hunc praestat duobus ex ordine diebus vomitum ciere quam decimo quinto die. Sed alii contrarium plane faciunt. Qui autem ad cibos vomitione rejiciendos minime sunt accommodati, quibusque alvi non facile prodeunt, iis omnibus crebro die cibum sumere et omnis generis cibariis uti conducit ac opsoniis varie apparatis, vinumque duorum aut trium gene-

Ed. Chart. VI. [232, 234.] Foef. I. 339. Ed. Lind. I. (630, 631.)
 ὀκόσοι δὲ μὴ ἀνεμίουσι τὰ σιτία ἢ καὶ κοιλίας ἔχουσιν
 ὑγρὰς, τούτοισι πᾶσι τούναντιον τούτου τοῦ τρόπου ξυμ-
 φέρει ποιεῖν. τὰ δὲ παιδία χορὴ τὰ νήπια βρέχειν ἐν τῷ
 θερμοῦ ὕδατι ἐπὶ πούλνν χρόνον, καὶ πίνειν διδόναι ὕδαρά
 τὸν οἶνον καὶ μὴ ψυχρὸν παντάπασι. τοῦτον δὲ διδόναι ὡς
 ἤκιστα τὴν γαστέρα μετεωρῆει καὶ φῦσαν παρέξει. ταῦτα δὲ
 ποιεῖν, ὅπως οἷ τε σπασμοὶ ἤσσον ἐπιλάβωσι καὶ μείζονα γί-
 νηται καὶ εὐχρωώτερα. τὰς δὲ γυναῖκας ὡδὲ χορὴ διαιτᾶσθαι
 τῷ ξηροτέρῳ τῶν τρόπων· καὶ γὰρ τὰ σιτία τὰ ξηρὰ ἐπιτη-
 δειώτερα πρὸς τὴν μαλθακότητα τῶν γυναικείων σαρκῶν,
 καὶ τὰ ἀκρητέστερα πόματα ἀμείνω πρὸς τὰς ὑστέρας καὶ
 τὰς κνοτροφίας. τοὺς γυμναζομένους χορὴ τοῦ χειμῶνος καὶ
 τρέχειν καὶ παλαίειν, τοῦ δὲ θερεος παλαίειν μὲν ὀλίγα,
 τρέχειν δὲ μή· περιπατέειν δὲ πολλὰ κατὰ ψῦχος. ὀκόσοι
 κοπιῶσιν ἐκ τῶν δρόμων, τούτους παλαίειν χορὴ· ὀκόσοι δὲ
 παλαιόντες κοπιῶσι, (631) τούτους χορὴ τρέχειν· οὕτω γὰρ ἂν
 ταλαιπωρῆειν τῷ κοπιῶντι τοῦ σώματος διαθερμαίνοιτο καὶ
 συνιστοῖτο καὶ διαγαπαῖοιτο μάλιστα, [234] ὀκόσοις γυμνα-

rum bibere. Qui vero cibos vomitione rejiciunt et alvos habent humidas, iis omnibus ex usu est ut huic contrariam ineant vitae rationem. At pueri infantes per multum tempus aqua calida lavandi sunt, vinumque iis aquosum in potu exhibendum, nec prorsus frigidum, idque offerendum quod minime ventrem attollat et flatum creet. Quae facienda sunt quo minus convulsionibus tententur, magisque adolescant et coloratiores evadant. Mulieres autem sic victus ratione sicciore vicitare oportet. Nam et sicciore cibi ad muliebrem mollitiem magis sunt accommodati, et ineraciores potus ad uteros et foetus nutritionem magis valent. Qui exercentur per hiemem, eos currere et luctari convenit, et aestate parum [quidem luctari, currere vero minime, sed multum in frigore ambulare. Qui cursibus defatigantur, ii luctari debent, qui vero lucta defatigantur, iis currendum est. Ita enim qui laborat corporis parte defatigationi obnoxia calefiat, componatur et maxime quiescat. Qui, cum exercentur

Ed. Chart. VI. [234.] Foef. I. 339. Ed. Lind. I. (631.)
 ζόμενος διάρρύοιαι λαμβάνουσι καὶ τὰ ὑποχωρήματα σιτώδεια
 καὶ ἄπεπτα, τουτέιοισι τῶν τε γυμνασίων ἀφαιρέειν μὴ ἐλάσσω
 τοῦ τρίτου μέρους καὶ τῶν σιτίων τοῖσιν ἡμίσεισι χρέεσθαι.
 δῆλον γὰρ δὴ ὅτι ἡ κοιλίη ξυρθάλλειν οὐ δύναται ὥστε
 πέσσεσθαι τὸ πλῆθος τῶν σιτίων. ἔστω δὲ τούτοισι τὰ
 σιτία ἄρτος ἄς ἐξοπτότατος ἐν οἴνῳ ἐντεθρουμένος, καὶ
 ποτὰ ὡς ἐλάχιστα καὶ ἀκητέστατα. καὶ περιπάτοισι μὴ χρε-
 ἔσθωσαν ἀπὸ τοῦ σιτίου· μονοσιτέειν δὲ χρὴ ὑπὸ τούτων
 τῶν χρόνον· οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα ξυρθάλλοιτο ἡ κοιλίη καὶ
 τῶν ἐσιόντων ἐπικρατοίη. γίνεται δὲ ὁ τρόπος οὗτος τῆς
 διαρρύοις τῶν σωμάτων τοῖσι πυκνοσάρκοισι μάλιστα, ὁκό-
 ταν ἀναγκάζηται ὁ ἄνθρωπος κρηφαγείν τῆς φύσιος ὑπαρ-
 χούσης τοιαύτης. αἱ γὰρ φλέβες πυκνωθεῖσαι οὐκ ἀντιλαμ-
 βάνονται τῶν σιτίων τῶν ἐσιόντων. ἔστι δὲ αὕτη μὲν ὀξεΐη
 ἢ φίσσις καὶ τρέπεται ἐφ' ἑκάτερα καὶ ἀκμάζει ὀλίγον χρόνον
 ἢ εὐεξίη ἐν τοῖσι τοιουτοτρόποισι τῶν σωμάτων· τὰ δὲ
 ἀραιότερα τῶν εἰδῶν καὶ δασύτερα καὶ τὴν κρηφαγίην δέ-
 χεται καὶ τὰς ταλαιπωρίας μᾶλλον ὑπομένει καὶ χρονωτέραι

tur, alvi profluviis corripuntur, et alvi excrementa cibos
 referentia et incocta demittunt, ii de exercitationibus ter-
 tiam partem ut minimum et de cibis dimidium subtrahant.
 Constat enim sane ventriculum ciborum copiam ut conco-
 quat, concalescere non posse. Cibus esto panis quam ma-
 xime tostus in vino intritus, et potus quam paucissimi et
 meracissimi, neque deambulationibus a cibo utantur. Sub
 hoc vero tempus semel duntaxat cibum sumere eos convenit.
 Sic enim vel maxime concalescat ventriculus et ingestos ci-
 bos superaverit. Hoc autem alvi profluvii genus corporum
 habitus densiore carne praeditos potissimum exercet, quando
 ita natura comparatum est ut quis ad carniū esum com-
 pellatur. Venae siquidem condensatae cibos ingestos non
 recipiunt. Et haec quidem natura est lubrica, et ad utram-
 que partem vertitur et in ejusmodi naturis parvo tempore
 viget bona corporis habitudo. At rariores et hirsuti magis
 corporis habitus carniū esum admittunt laboresque ma-

Ed. Chart. VI. [234. 236.] Foëf. I. 339. 340. Ed. Lind. I. (631. 632.)
 γίνονται αὐτέοισιν αἱ εὐεξίαι· καὶ ὀκόσοι τὰ σιτία ἀνερεῦ-
 γονται τῇ ὑστρίῃ καὶ τὰ ὑποχόνδρια μετεωρίζεται αὐτέοισιν,
 ὡς ἀπέπτων τῶν σιτίων ἐόντων, τούτοισι καθεύδειν μὲν
 πλείονα χρόνον ξυμφέρει, τῇ δὲ ἄλλῃ ταλαιπωρίῃ ἀναγκάζειν
 χρῆ αὐτῶν τὰ (632) σώματα. καὶ τὸν οἶνον ἀκρητέστερον
 πινόντων καὶ πλείω καὶ τοῖσι σιτίοισιν ἐλάσσοσι χρέεσθαι
 ὑπὸ τοῦτον τὸν χρόνον. δῆλον γὰρ ὅτι ἡ κοιλίη ὑπὸ ἀσθε-
 νεύης καὶ ψυχρότητος οὐ δύναται τὸ πλῆθος τῶν σιτίων
 καταπίσσειν. [236] ὀκόσους δὲ δίψαι λαμβάνουσι, τούτοισι
 τῶν τε σιτίων καὶ ταλαιπωριῶν ἀφαιρέειν. καὶ τὸν οἶνον
 πινόντων ὑδαρέα τε καὶ ὅτι ψυχρότατον. ὀκόσοισι δὲ ὀδύνα
 γίνονται ἐκ τῶν σπλάγγων ἢ ἐκ γυμνασίης ἢ ἐξ ἄλλης τινὸς
 ταλαιπωρίας, τούτοισι ξυμφέρει ἀναπαύεσθαι ἀσίτοισι. πό-
 μμασι δὲ χρέεσθαι ὅτι ἐλόχιστον εἰς τὸ σῶμα ἐσελθὸν πλεῖ-
 στον οὖρον διάξει, ὅπως αἱ φλέβες αἱ διὰ τῶν σπλάγγων
 πεφυκνῦαι, μὴ κατατεινῶνται πληρεῦμεναι. ἐκ γὰρ τῶν τοι-
 ουτέων τὰ τε φύματα γίνονται καὶ οἱ πυρετοί. || ὀκόσοισι
 δὲ νοῦσοι ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου γίνονται, νάρκη πρῶτον ἴσχει
 τὴν κεφαλὴν καὶ οὖρέει θαμινὰ καὶ τἄλλα πάσχει ὀκόσα ἐπὶ

gis sustinent, diutinsque iu bona corporis habitudine perfe-
 verant. Qui postridie cibos eructant, et quibus praecordia,
 nimirum cibus non concoctis, attolluntur, iis longior som-
 nus confert. Quin etiam ad alios corporis labores cogi de-
 bent, vinumque meracius et copiosius bibere, et sub id
 tempus paucioribus uti cibariis. Constat enim sane ventri-
 culum prae imbecillitate et frigiditate ciborum multitudi-
 nem concoquere non posse. At quos fitis occupat, iis cibi et
 labores subtrahendi, et vinum tum aquosum tum quam ma-
 xime frigidum propinandum. Quibus vero viscerum dolo-
 res, aut ab exercitatione, aut ex alio aliquo itinere sub-
 oriuntur, his quiescere et cibus abstinere confert. Potu au-
 tem utantur qui quam paucissima copia plurimam urinam
 ducat, ut ne venae natura visceribus insitae copia distendun-
 tur. Ex his etenim casibus tubercula et febres contingunt.
 Quibus morbi ex cerebro oriuntur eos primum capitis flu-
 por detinet, et frequentem urinam reddunt, eademque quae

Ed. Chart. VI. [236. 447.] Foel. I. 340. Ed. Lind. I. (632. 179.)
 στραγγουρίη. οὗτος ἐφ' ἡμέρας ἐννέα τοῦτο πάσχει. καὶ ἦν
 μὲν ῥαγῆ κατὰ τὰς ῥίνας ἢ κατὰ τὰ ὦτα ὕδωρ, ἢ βλέννα,
 ἀπαλλάσσεται τῆς νόσου καὶ τῆς στραγγουρίης παύεται. οὐ-
 ρεεὶ δὲ πολὺ καὶ ἀπόνως καὶ λευκὸν, ἔστ' ἂν εἴκοσιν ἡμέρας
 παρελθῆ καὶ ἐκ τῆς κεφαλῆς ἢ ὀδύνη ἐκλείπει τῷ ἀνθρώπῳ,
 ἐσορέοντι δὲ βλέπεται οἱ ἢ αὐγὴ. ἄνδρα δὲ χρὴ ὡς ἔστι συν-
 ετός λογισάμενον ὅτι τοῖσιν ἀνθρώποισι πλείστου ἄξιον ἔστιν
 ἢ ὑγιείῃ, ἐπίστασθαι ἐκ τῆς ἑωυτοῦ γνώμης ἐν τῆσι νόσοι-
 σιν ὠφελέεσθαι.

Ι Π Π Ο Κ Ρ Α Τ Ο Υ Σ Π Ε Ρ Ι Δ Ι Α Ι Τ Η Σ
 Τ Ο Π Ρ Ω Τ Ο Ν.

[447] (179) *Εἰ μὲν μοί τις ἐδόκεε τῶν πρότερον ξυγ-
 γραφάντων περὶ διαίτης ἀνθρωπίνης τῆς πρὸς ὑγίαν ὀρ-
 θῶς ἐγνωκῶς ξυγγεγραφέναι πάντα διὰ παντός, ὁκόσα δυ-
 νατὸν ἀνθρωπίνῃ γνώμῃ περιληφθῆναι, ἱκανῶς ἂν εἶχέ μοι
 ἄλλων ἐκπονησάντων γνῶναι ὀρθῶς ἔχοντα, τούτοισι χρέε-*

in urinae stillicidio accidunt, istaque ad dies novem perseve-
 rant. Et siquidem per nares aut aures aqua vel mucus erum-
 pat, morbo liberantur et sedatur urinae stillicidium. Uri-
 nam autem copiosam citra dolorem et albam reddunt, ad
 vigesimum usque diem, dum capitis dolor hominem deserit,
 sed huic oculorum aciem intendenti splendor clam subducit-
 tur. Qui vero intelligentia valet, is bene subducta ratione
 secum reputare debet, quam plurimum aestimanda sit sani-
 tas, et ex utilitate sui consilii fructum in morbis recte per-
 cipere.

HIPPOCRATIS DE VICTVS RATIONE
 LIBER I.

Si quis ex his qui antea de hominis victus ratione,
 quae ad sanitatem spectat, scripserunt, omnia in totum recte
 cognovisse, et quantum humanus animus complecti potest,
 scriptis comprehendisse mihi videretur, satis esse puta-
 rem, si aliorum labores quos recte susceptos esse existima-

Ed. Chart. VI. [447. 448.] Foëf. I. 540. Ed. Lind. I. (179. 180.)
 σθαι, καθότι ἕκαστον αὐτῶν ἐδόκεε χρήσιμον εἶναι. νῦν δὲ
 πολλοὶ μὲν ἤδη ξυνέγραψαν, οὐδεὶς δὲ ἔγνω ὀρθῶς καθότι
 ἂν αὐτοῖς ξυγγραπτέον. ἄλλοι δὲ ἄλλο ἐπέτυχον· τὸ δὲ ὄλον
 οὐδεὶς, πῶ τῶν πρότερον. μεμφθῆναι μὲν οὖν οὐδενὶ αὐτῶν
 ἄξιόν ἐστιν, εἰ μὴ ἐδυνήθησαν ἐξευρεῖν. ἐπαινέσαι δὲ μᾶλλον
 πάντας, ὅτι ἄλλ' ἐπεχειρίσαντο ζητῆσαι. ἐλέγχειν μὲν οὖν τὰ
 μὴ ὀρθῶς εἰρημένα οὐ παρεσκευάσμαι· προσομολογίειν δὲ
 τοῖς [448] ἱκανῶς ἔγνωσμένοισι διανερόημαι. ὁκόσα μὲν οὖν
 ὀρθῶς ὑπὸ τῶν πρότερον εἴρηται, οὐχ οἷόν τε ἄλλως ὅπως
 ἐμὲ συγγράψαντα ὀρθῶς συγγράψαι. ὁκόσα δὲ μὴ ὀρθῶς
 εἰρήκασιν ἐλέγχων μὲν ταῦτα διότι οὐχ οὕτως ἔχει, οὐδὲν
 περατῶ. ἐξηγούμενος δὲ καθότι αὐτῶν μοι δοκῆ ἕκαστον
 ὀρθῶς ἔχειν δηλῶσαι βούλομαι. διὰ τοῦτο δὲ τὸν λόγον τοῦ-
 τον προκαταίθεμαι, ὅτι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ὁκόταν τι-
 νὸς προτέρου ἀκούσωσι περὶ τινος ἔξη(180)γενυμένου, οὐκ
 ἀποδέχονται τὸν ὕστερον περὶ τούτων διαλεγόμενον, οὐ γι-
 νώσκοντες ἕτι τῆς αὐτῆς διανοίας ἐστὶ γινῶναι τὰ ὀρθῶς

rem, ad eorum cujusque utilitatem accommodarem. At
 vero cum multi jam ea de re scripserint, nullus tamen quid
 scribendum fuerit recte mihi novisse videtur. Alii quidem
 aliud attigerunt, totum vero ne unus quidem adhuc ex his
 qui ante extiterunt. Neque tamen eorum quisquam repre-
 hendendus, quod invenire non potuerint, quin potius lau-
 dandi omnes, quod quaedam investigatione aggressi sunt.
 Neque ergo quae recte dicta non sunt arguere decrevi, sed
 his quae abunde sunt cognita assentiri in animo habeo. Quae
 igitur ab iis qui ante nos fuerunt recte dicta sunt, de his fieri
 non posset, si aliter scribatur, ut recte scribam. Quae vero
 non recte dixerunt, si ea quidem quod ita non habeant re-
 darguero, nihil profecero. At eorum quodque quomodo recte
 habere videatur exponere et declarare est animus. Hanc
 autem orationem ideo praeponendam duxi, quod plerique
 ubi aliquem prius de re aliqua differentem audierint, eum
 qui posterius his de rebus disceptat, non approbant, nescien-
 tes ejusdem mentis esse de his quae recte dicta sunt cog-

Ed. Chart. VI. [448.] Foef. I. 340. 341. Ed. Lind. I. (180.)
 εἰρημένα. ἐγὼ γοῦν, ὡς περ εἶπον, τοῖσι μὲν ὀρθῶς εἰρημένοισι
 προσομολογήσω· τὰ δὲ μὴ ὀρθῶς ἐγνωσμένα δηλώσω ὁκοῖά
 τινά ἐστιν. ὁκοῖσα δὲ μηδὲ ἐπεχείρησε μηδεὶς τῶν πρότερον
 δηλῶσαι, ἐγὼ ἐπιδείξω καὶ ταῦτα ὁκοῖα ἐστί. φημί δὲ δεῖν
 τὸν μέλλοντα ὀρθῶς ξυγγράφειν περὶ διαίτης ἀνθρωπίνης
 πρῶτον μὲν παντὸς φύσιν ἀνθρώπου γινῶναι καὶ διαγινῶναι.
 γινῶναι μὲν ἀπὸ τίνων συνέστηκεν ἐξ ἀρχῆς, διαγινῶναι δὲ
 ὑπὸ τίνων μερῶν κεκράτηται· εἰ μὴ γὰρ τὴν ἐξ ἀρχῆς σύστα-
 σιν ἐπιγνώσεται, τὸ ἐπικρατέον ἐν τῷ σώματι οὐχ οἶός τε
 εἶη τὰ ξυμφέροντα τῷ ἀνθρώπῳ προσερεγκεῖν. ταῦτα μὲν
 οὖν χρῆ γινώσκειν τὸν ξυγγράφοντα. μετὰ δὲ ταῦτα οἴτων
 καὶ ποτῶν ἀπάντων οἷσι διαιτώμεθα || δύναμιν ἤτινα
 ἕκαστα ἔχει καὶ τὴν κατὰ φύσιν καὶ τὴν δι' ἀνάγκην καὶ τέ-
 χνην ἀνθρωπινήν. δεῖ γὰρ ἐπίσταςθαι τῶν τε ἰσχυρῶν φύ-
 σει ὡς χρῆ τὴν δύναμιν ἀφαιρέεσθαι, τοῖσι δὲ ἀσθενέσι
 ὅπως χρῆ ἰσχὺν προστιθέσθαι διὰ τέχνης, ὅκου ἂν ὁ καιρὸς
 ἐκάστων παραγένηται. γινώτας δὲ τὰ εἰρημένα οὐκ αὐτιό-
 κης ἢ θεραπείῃ τοῦ ἀνθρώπου, διότι οὐ δύναται ἐσθίω

noscere. His ergo quae recte dicta sunt, velut dixi, assenti-
 tior, quae enim vero sint quae non recte fuerint cognita
 aperiam. Quin etiam quae eorum nullus qui ante me fue-
 runt explicare aggressus est, qualia fuerint demonstrabo.
 Qui de hominis victus ratione recte scripturus est, eum
 meo quidem iudicio primum totius hominis naturam nosse
 ac dignoscere oportet. Ac nosse quidem ex quibus ab initio
 constat, dignoscere vero quae in eo partes superent.
 Nisi enim primam constitutionem noverit, quodque in cor-
 pore superet, ea quae homini conducant minime offerre
 poterit. Haec igitur qui scripturus est cognoscere debet,
 deinde vero ciborum omnium ac potionum, ex quibus vi-
 ctus ratio constat, quam singula facultatem tum ex natura
 tum ex necessitate et arte humana obtineant. Scire nam-
 que convenit quam ratione ex valentibus natura vis de-
 trahatur, et quomodo imbecillis, ut cuiusque occasio se ob-
 tulerit, vim ex arte adhibere oporteat. Neque commemo-
 ratorum cognitio ad hominis curationem satis esse videtur,

Ed. Chart. VI. [448.] Foesl. I. 541. Ed. Lind. I. (180. 181.)
 ἄνθρωπος ὑγιαίνειν, ἢν μὴ καὶ πονέη. ὑπεναντίας μὲν γὰρ
 ἀλλήλοισιν ἔχει τὰς δυνάμεις οὔτα καὶ πόνοι. ξυμφέρονται
 δὲ ἀλλήλοισι πρὸς (181) ὑγείην. πόνοι μὲν γὰρ πεφύκασιν
 ἀναλωῶσαι τὰ ὑπόρχοντα· σιτία δὲ καὶ ποτὰ ἐκπληρῶσαι
 τὰ κενωθέντα. δεῖ δὲ, ὡς ἔοικε, τῶν πόνων διαγινώσκειν τὴν
 δύναμιν καὶ τῶν κατὰ φύσιν καὶ τῶν διὰ βίης γινομένων,
 καὶ τίνες αὐτῶν ἐς αὔξησιν παρασκευάζουσι σόρκας καὶ τίνες
 ἐς ἔλλειψιν, καὶ οὐ μόνον ταῦτα, ἀλλὰ καὶ τὰς συμμετρίας
 τὰς ἡμετέρας τῶν πόνων τὴν βίην πρὸς τὸ πλῆθος τῶν σι-
 τίων καὶ τὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὰς ἡλικίας τῶν σω-
 μάτων, καὶ πρὸς τὰς ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ πρὸς τὰς μετα-
 βολὰς τῶν πνεύματων, πρὸς τὰς θέσεις τῶν χωρίων ἐν ἧσι
 διαιτέονται, πρὸς τε τὴν κατάστασιν τοῦ ἐνιαυτοῦ. ἄστρον
 τε ἐπιτολὰς καὶ δύσιας γινώσκειν δεῖ, ὅπως ἐπίστηται τὰς
 μεταβολὰς καὶ ὑπερβολὰς φυλάσσειν καὶ σίτων καὶ ποτῶν
 καὶ πνευμάτων καὶ τοῦ ὅλου κόσμου, ἐξ ὧν περ αἱ νοῦσοι
 τοῖσιν ἀνθρώποισι φύονται. ταῦτα δὲ πάντα διαγνόντι οὐκω
 αὔταρκες τὸ εὖρημά ἐστι. ἢν μὲν γὰρ ἢν εὐρετὸν ἐπὶ τούτοις

quandoquidem qui comedit, nisi etiam laboribus utatur, sanus esse non potest. Cibī enim et labores aduersas inter se facultates, mutuo tamen ad sanitatem conferentes obtinent. Labores namque ea quae adsunt consumere solent, cibi vero et potiones quae vacuata sunt explent. Laborum autem quantum par est facultas, tum eorum qui a natura, tum eorum qui per vim contingunt, dignoscenda est, et quinam ex ipsis carnes ad incrementum et qui ad defectum praeparant. Neque ista tantum, verum etiam conueniens laborum modus, qui a nobis adhibetur, pro ciborum copia, hominis natura et corporum aetate, pro anni temporibus et ventorum mutationibus, pro locorum situ in quibus vitam agunt et pro anni constitutione. Quin etiam siderum ortus et occasus noscendi sunt, ut mutationes et ciborum ac potionum redundantias, ventorumque et totius mundi ex quibus sanae morbi hominibus proueniunt, observare sciat. Neque tamen cum haec omnia cognoverit, satis inuenisse existimandus est. Nam si praeter haec inventus fuerit cujus-

Ed. Chart. VI. [448. 449.] Foel. I. 341. Ed. Lind. I. (181. 182.)
 πρὸς ἐκάστην φύσιν σίτου μέτρον καὶ πόνων ἀριθμὸς μὴ
 ἔχον ὑπερβολὴν μήτε ἐπὶ τὸ πλεόν μήτε ἐπὶ τὸ ἔλασσον, εὐ-
 ροίτο ἂν ὑγείῃ τοῖσι ἀνθρώποισι ἀκριβοῦς. νῦν δὲ τὰ μὲν
 προειρημένα πάντα εὐρῆται, ὁκοῖόν ἐστι, τοῦτο δὲ [449]
 ἀδύνατον εὐρεῖν. εἰ μὲν οὖν παρεῖη τις καὶ ὄρη, γινώσκει
 ἂν τὸν ἄνθρωπον ἐκδύνοντά τε καὶ ἐν τοῖσι γυμνασίοισι γυ-
 μναζόμενον, ὥστε φυλάσσειν ὑγιαίνοντα τῶν μὲν ἀφαιρέων,
 τοῖσι δὲ προστιθεῖς. μὴ παρῶντι δὲ ἀδύνατον ὑποθέσθαι
 ἐς ἀκριβεῖν σῖτα καὶ πόνους. ἐπεὶ ὁκόσον γε δυνατὸν εὐ-
 ρεῖν ἐμοὶ ἤδη εἴρηται. ἀλλὰ γὰρ (182) εἰ καὶ πάνυ σμικρὸν
 ἐνδεέστερα τῶν ἐτέρων γίνοιτο ἂν, ἐν πολλῷ χρόνῳ ἀνάγκη
 κρατηθῆναι τὸ σῶμα ὑπὸ τῆς ὑπερβολῆς καὶ ἐς τοῦσον ἀφι-
 κέσθαι. τοῖσι μὲν οὖν ἄλλοισι μέχρι τούτου ἐπιχειρεῖται
 ζητηθῆναι. εἴρηται δὲ οὐδὲ ταῦτα· ἐμοὶ δὲ ταῦτα ἐξεύρηται
 πρὸ τοῦ κάμνειν τὸν ἄνθρωπον, ἀπὸ τῆς ὑπερβολῆς ἐφ'
 ὀκότερον ἢν γένηται προδιάγνωσις. οὐ γὰρ εὐθέως αἱ τοῦσοι
 τοῖσι ἀνθρώποισι προσγίνονται, ἀλλὰ κατὰ μικρὸν συλλε-
 γόμενα ἀθρόως ἐκφαίνονται. πρὶν οὖν κρατέσθαι ἐν τῷ ἀν-

que naturae conveniens cibi modus et laborum numerus,
 qui neque supra neque infra modum excedat, fanitas sane
 hominibus exacte inventa fuerit. At nunc praedicta quidem
 omnia quaecumque sint, inventa sunt, hoc vero inveniri non
 potest. Si igitur quis praesens adsit, et inspiciat hominem
 exuentem se et in gymnasiis exercentem, is utique noverit
 haec quidem detrahendo, illa vero adjiciendo, ut sanum
 servare oporteat. Qui vero minime praesens adfuerit, is
 exacte cibos et labores praescribere non poterit, cum quan-
 tum quidem quis invenire possit a me jam relatam sit.
 Nam etsi a caeteris non multum deficiunt, temporis tamen
 spatio corpus ab excessu superari, et in morbum incidere
 necesse est. Ab aliis igitur ut hucusque investigatione pro-
 venirent tentatum est, neque vero haec dicta sunt. A me
 autem inventa est morbi praenotio, antequam quis ab ex-
 cessu aegrotet, utramvis in partem fiat. Neque enim mor-
 bi derepente hominibus contingunt, sed paulatim collecti
 acervatim se produunt. Prius ergo quam quod sanum est a

Ed. Chart. VI. [449.] Foef. I. 341, 342. Ed. Lind. I. (182, 183.)
 Θρώπων τὸ ὑγιὲς ὑπὸ τοῦ νοσηροῦ, ἃ πάσχουσιν ἐξέρρηται
 μοι καὶ ὅπως χρῆ ταῦτα καθιστάναί ἐς τὴν ὑγίειν. τοῦτου
 δὲ προσγενομένου πρὸς τοῖσι γυμνασμένοισι τελέεται τὸ
 ἐπιχείρημα τῶν διανοημάτων. ξυνίσταται μὲν οὖν τὰ ζῶα τὰ
 τε ἄλλα πάντα καὶ ὁ ἄνθρωπος ὑπὸ δυοῖν, διαφόροις μὲν
 τὴν δύναμιν, συμφόροις δὲ τὴν χρῆσιν, πυρὸς λέγω καὶ ὕδα-
 τος. ταῦτα δὲ ξυναμφότερα αὐτάρκεά ἐστι τοῖσι τε ἄλλοισι
 πᾶσι καὶ ἀλλήλοισιν. ἐκότερον δὲ χωρὶς οὔτε αὐτὸ ἐουτῶ
 οὔτε ἄλλω οὐδενί. τὴν μὲν οὖν δύναμιν αὐτῶν ἐκάτερον ἔχει
 τοιήνδε· τὸ μὲν γὰρ πῦρ δύναται πάντα διὰ παντὸς κινῆσαι,
 || τὸ δὲ ὕδωρ πάντα διὰ παντὸς θρέψαι· ἐν μέρει δὲ ἐκά-
 τερον κρατεῖ καὶ κρατέεται ἐς τὸ μῆκιστον καὶ τὸ ἐλάχι-
 στον ὡς ἀνυστόν. οὐδέτερον γὰρ κρατῆσαι παντελῶς δύναται
 διὰ τόδε· τὸ μὲν πῦρ ἐπεξιὸν ἐπὶ τὸ ἔσχατον τοῦ ὕδα- (183)
 τος ἐπιλείπει τῇ τροφῇ. ὑποτρέπεται οὖν ὁκόθεν μέλλει
 τρέφασθαι. τὸ δὲ ὕδωρ ἐπεξιὸν ἐπὶ τὸ ἔσχατον τοῦ πυρὸς
 ἐπιλείπει ἢ κίνησις. ἴσταιται οὖν ἐν τούτῳ· ὁκόταν δὲ σῆ,

morboſo ſuperetur, a quibus homines afficiantur et quomo-
 do ſanitati reſtitui debeant, a me inventa ſunt. Quod ubi
 ad ea quae ſcripſimus acceſſerit, ad exitum perductum eſt,
 quod cogitatione aggreſſi ſumus. Omnia igitur tum animan-
 tia tum homo ipſe ex duobus facultate quidem diverſis,
 uſu vero conſentientibus conſtant, igne, inquam, et aqua.
 Quae duae ſimul juncta tum aliis omnibus tum ſibi invi-
 cem ſatis ſunt; utrumque vero ſeorſim neque ſibi ipſi, ne-
 que cuiquam alteri ſatis eſſe poteſt. Horum igitur utrumque
 hanc obtinet facultatem. Ignis ſiquidem omnia ſemper mo-
 vere, aqua vero omnia ſemper nutrire poteſt. At ſecundum
 partes utrumque ſuperat et ſuperatur, ſi ad ſummum ac mini-
 mum, quoad ejus fieri poteſt, conſideretur. Neutrum enim
 hanc ob cauſam proſus ſuperare poteſt. Ignis ſiquidem in
 extremam aquam irruens, alimento deficitur, avertitur igitur
 unde ali debuerat. Aqua vero in extremum ignem irram-
 pens motu deficitur qui in ea ſiſtitur, et cum conſiſterit, non

Ed. Chart. VI. [449. 450.] Foëf. I. 342. Ed. Lind. I. (185.)
 οὐκ ἔτι ἐγκρατές ἐστίν, ἀλλὰ δὴ τῷ ἐμπύοντι πυρὶ ἐς τὴν
 τροφήν καταναλίσκεται. οὐδέτερον δὲ διὰ ταῦτα δύναται κρα-
 τῆσαι παντελῶς· εἰ δέποτε κρατηθεῖη καὶ ὀκότερον, οὐδὲν ἂν
 εἴη τῶν νῦν ἔόντων ὡσπερ ἔχει νῦν. οὕτω δὲ ἐχόντων αἰεὶ
 ἔσται τὰ αὐτὰ καὶ οὐδὲ ἅμα ἐπιλείψει. τὸ μὲν οὖν πῦρ καὶ
 τὸ ὕδωρ, ὡσπερ εἰρέεται μοι, αὐτάρκεια ἐστὶ πᾶσι διὰ παντός
 ἐς τὸ μῆκιστον καὶ τοῦλάχιστον ὡσαύτως, τούτων δὲ προσ-
 κέεται ἑκατέρω τάδε· τῷ μὲν πυρὶ τὸ θερμὸν καὶ τὸ ξηρὸν
 τῷ δὲ ὕδατι τὸ ψυχρὸν καὶ τὸ ὑγρὸν· ἔχει δὲ ἀπ' ἀλλήλων
 τὸ μὲν πῦρ ἀπὸ τοῦ ὕδατος τὸ ὑγρὸν· ἐνὶ γὰρ ἀπὸ τοῦ
 ὕδατος ὑγρότης· τὸ δὲ ὕδωρ ἀπὸ τοῦ πυρός τὸ ξηρὸν· ἐνὶ
 γὰρ ἐν ὕδατι ἀπὸ τοῦ πυρός ξηρὸν. οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων
 πολλὰς καὶ παντοδαπὰς ιδέας ἀποκρίνονται ἀπ' ἀλλήλων
 καὶ σπερμάτων καὶ ζώων, οὐδὲν ὅμοιον ἀλλήλοισιν οὔτε τὴν
 ὄψιν αὔτε τὴν δύναμιν. αἵτε γὰρ οὔποτε κατὰ τὸ αὐτὸ ἴστα-
 μένων, ἀλλ' αἰεὶ ἀλλοιουμένων, ἔπειτα καὶ ἔπειτα ἀνόμοια
 ἐξ ἀνάγκης γίνεσθαι καὶ τὰ ἀπὸ τούτων ἀποκρινόμενα. [450]
 ἀπόλλυται μὲν οὐδὲν ἀπάντων χρημάτων οὐδὲ γίνεται ὅτι

amplius superior existit, sed sane ab irruente igne in ali-
 mentum confumitur, easque ob causas neutrum penitus su-
 perare potest. Quod si alterutrum aliquando etiam superaretur,
 nihil eorum, quae nunc existunt, velut nunc se habet
 permaneret. Cum autem ita semper se habeant, eadem
 erunt et neutra, neque simul deficient. Ignis igitur et aqua
 quemadmodum a me dictum est, in summo ac minimo si-
 militer considerata omnibus in universum satis sunt. Ho-
 rum autem utrique haec adjacent, igni quidem calidum et
 siccum, aquae vero frigidum et humidum. Habent autem
 a se invicem ignis quidem ab aqua humiditatem, inest enim
 ab aqua humiditas, aqua vero ab igne siccitatem. Inest enim
 in aqua ab igne siccitas. Quibus sic se habentibus multas
 cujusvis generis tum feminum tum animalium formas ni-
 hil inter se neque visu neque facultate similes, a se invi-
 cem discernunt. Cum enim nunquam eodem statu perman-
 neant, sed perpetuo permuteantur, temporis tandem successu
 quae etiam ab his prodeunt dissimilia oriri necesse est. Ni-

Ed. Chart. VI. [450.] Foef. I. 342. Ed. Lind. I. (183. 184.)
 μὴ καὶ πρόσθεν ἦν. ξυμμισγόμενα δὲ καὶ διακρινόμενα ἀλλοιοῦται· νομίζεται δὲ παρὰ τῶν ἀνθρώπων τὸ μὲν ἐξ Ἄιδου ἐς φῶς αὐξηθὲν γενέσθαι, τὸ δὲ (184) ἐκ τοῦ φάεος εἰς Ἄιδην μειωθὲν ἀπολέσθαι. ὀφθαλμοῖσι δὲ δεῖ πιστεύεσθαι, μᾶλλον ἢ γνώμῃσιν. ἐγὼ δὲ τάδε γνώμη ἐξηγέομαι. ζῶα γὰρ κακείνα καὶ τάδε· καὶ οὔτε τὸ ζῶον ἀποθανεῖν οἷόν τε μὴ μετὰ πάντων· καὶ γὰρ ἀποθανεῖται· οὔτε τὸ μὴ ὄν γενέσθαι μὴ ὄντος ὅθεν παραγενήσεται. ἀλλ' αὖξεται πάντα καὶ μειοῦνται ἐς τὸ μῆκιστον καὶ ἐς τὸ ἐλάχιστον, τῶν γε δυνατῶν. ὅτι δ' ἂν διαλέγομαι γενέσθαι καὶ τὸ ἀπολέσθαι τῶν πολλῶν εἵνεκεν ἐρητηεύω. ταῦτα δὲ καὶ ξυμμίσγεσθαι καὶ διακρίνεσθαι δηλῶ ἔχει δὲ ὧδε γενέσθαι καὶ ἀπολέσθαι τῶντῶ, ξυμμιγῆναι καὶ διακριθῆναι τῶντῶ, γενέσθαι ξυμμιγῆναι τῶντῶ, ἀπολέσθαι, μειωθῆναι, διακριθῆναι τῶντῶ ἕκαστον πρὸς πάντα καὶ πάντα πρὸς ἕκαστον τῶντῶ. ὁ νόμος γὰρ τῆ φύσει περὶ τούτων ἐναντίος. χωρὶς δὲ πάντα καὶ θεῖα καὶ ἀνθρώπινα ἄνω καὶ κάτω ἀμειβόμενος. ἡμέρη καὶ εὐφρόνη ἐπὶ

hil quidem omnino perit neque oritur quod prius non erat, verum invicem commixta et discreta alterantur. At homines existimant id quidem quod ex orco in lucem augetur oriri, quod vero ex luce ad orcum imminuitur perire, magisque oculis quam rationi fidem esse adhibendam. Ego vero ista ratione exponam. Animantia namque sunt et illa et ista, neque animal interire potest quin omnia intereant, neque quod non est generari, cum non sit unde generetur. Verum augentur omnia et imminuuntur, ad summum et ad minimum quoad ejus fieri potest. Quid autem generari et interire vocem, multorum gratia explicandum videtur, eaque commisceri et discerni significare declaro. Habet autem se res ad hunc modum. Generari et interire idem, commisceri et discerni idem. Generari idem quod commiscere. Interire, imminui idem quod discerni. Unumquodque ad omnia et omnia ad unumquodque idem sunt. Lex enim naturae in his adversatur, seorsum vero omnia et divina et humana sursum et deorsum vicissim rependens. Dies et nox ad summum et minimum considerantur, velut

Ed. Chart. VI. [450.] Foëf. I. 342. 343. Ed. Lind. I. (184. 185.)
 τὸ μῆκιστον καὶ ἐλάχιστον· ὡς καὶ τῇ σελήνῃ τὸ μῆκιστον καὶ
 τὸ ἐλάχιστον, πυρὸς ἔφοδος καὶ ὕδατος, ἥλιος ἐπὶ τὸ μα-
 κρότατον καὶ βραχύτατον, πάλιν ταῦτα καὶ οὐ ταῦτα. φάος
 Ζηνί, σκότος Ἄιδῃ, φάος Ἄιδῃ, σκότος Ζηνί, φοιτᾷ καὶ μετακι-
 νεῖται κεῖνα ὧδε· καὶ τάδε κεῖσε πάσῃ ὥρῃ διαπρησσόμενα·
 κεῖνά τε τὰ τῶνδε· τὰ δὲ ταῦτα κείνων. καὶ θ' ἃ μὲν πρήσ-
 σουσιν οὐκ οἶδασιν, ἃ δὲ πρήσσουσι δοκεῖουσιν εἰδέναι· καὶ
 θ' ἃ μὲν ὀρῶσι οὐ γινώσκουσιν, ἀλλ' ὅμως αὐτοῖσι πάντα
 γίνεται δι' ἀνάγκην θείην καὶ ἃ βούλονται (185) καὶ μὴ
 βούλονται. φοιτεόντων δ' ἐκείνων ὧδε, τῶν δὲ τε κεῖσε,
 συμμεισγομένων πρὸς ἄλληλα τὴν πεπωμένην μοίρῃν ἕκαστον
 ἐκπληροῦ, καὶ ἐπὶ τὸ μέζον καὶ ἐπὶ τὸ μείον. φθορὴ δὲ πᾶ-
 σιν ἀπ' ἀλλήλων, τῶ μείζονι ἀπὸ τοῦ μείονος καὶ τῶ μείονι
 ἀπὸ τοῦ μείζονος, αὐξάνεται καὶ τὸ μέζον ἀπὸ τοῦ ἐλάσσο-
 νος. τὰ δ' ἄλλα πάντα καὶ ψυχὴ ἀνθρώπου καὶ σῶμα ὁκοῖον
 ἢ ψυχὴ διακοσμεῖται. || ἐσέσπει δὲ ἐς ἀνθρώπον μέρεα με-
 ρέων, ὅλα ὅλων ἔχοντα σύγκρησιν πυρὸς καὶ ὕδατος, τὰ μὲν
 ληψόμενα, τὰ δὲ δώσοντα. καὶ τὰ μὲν λαμβάνοντα πλεῖον

lunae summum ac minimum accedit. Igni suus est impe-
 tus et aquae item suus. Sol ad longissimum et brevissimum
 accedit. Rursum haec et non haec. Lux Jovi, tenebrae orco.
 Lux orco, tenebrae Jovi. Commeant et transmoventur illa huc
 et haec illuc, et omni quidem tempore illa horum, haec
 vero illorum res peragunt, et quae quidem faciunt nesciunt,
 quae vero faciunt scire videntur, et quae quidem vident
 non cognoscunt. Et tamen his omnia necessitate divina
 contingunt, et quae volunt et quae nolunt. Illis autem huc,
 his vero illuc commeantibus, et invicem commixtis, fatalem
 suam sortem quodque complet, et ad majus et ad minus.
 Interitus autem est omnibus mutuus, et majori a minore et
 minori a majore. Quin etiam majus a minore augetur, tum
 reliqua omnia tum hominis animus, et corpus velut ani-
 mus certo ordine describitur. Irrepunt autem in hominem
 partes partium, tota totorum, quae ignis et aquae commixtio-
 nem habent, et partim quidem accipiunt partim etiam ex-
 hibent. Et quae quidem accipiunt, plus faciunt, quae vero

Ed. Chart. VI. [450. 451.] Foesl. I. 343. Ed. Lind. I. (184. 185.) ποιέει, τὰ δὲ δίδοντα μείον· πρίουσιν ἄνθρωποι ξύλον, ὃ μὲν ἔλκει, ὃ δὲ ὠθεῖ. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο ποιέουσι, μείον δὲ ποιέοντες πλείον ποιέουσι. τὸ δ' αὐτὸ καὶ φύσις ἀνθρώπων, τὸ μὲν ὠθεῖ, τὸ δὲ ἔλκει· τὸ μὲν δίδωσι, τὸ δὲ λαμβάνει. καὶ τῷ μὲν δίδωσι, τοῦ δὲ λαμβάνει, καὶ τῷ μὲν δίδωσι τοσούτω πλείον, ὃ δὲ λαμβάνει τοσούτω μείον. χώραν δὲ ἕκαστον φυλάσσει τὴν ἑωυτοῦ, καὶ τὰ μὲν ἐπὶ τὸ μείον ἴοντα διακρίνεται εἰς τὴν ἐλάσσονα χώραν· τὰ δὲ ἐπὶ τὸ μέζον πορευό[451]μενα, συμμισγόμενα ἐξαλλάσσει εἰς τὴν μείζω τάξιν, τὰ δὲ ξεῖνα μὴ ὁμότροπα ὠθεῖται ἐκ χώρας ἄλλοτρῆς. ἑκάστω δὲ τύγῃ μέζω καὶ ἐλάσσω ἔχουσα περιφοιτᾷ τὰ μόρια τὰ ἑωυτῆς, οὐ προσθέσιος οὐδὲ ἀφαιρέσιος δεομένων τῶν μερέων, κατὰ δὲ αἴξησιν καὶ μείωσιν τῶν ὑπαρχόντων δεομένη. χώραν δὲ ἕκαστα διαπρήσσειται ἐς ἥντινα εἰσέλθῃ καὶ δέξεται τὰ προσπίπτοντα. οὐ γὰρ (185) δύναται τὸ μὴ ὁμότροπον ἐν τοῖσιν ἀσυμφόροισι χωρίοισιν ἐμμένειν. πλαῦται μὲν γὰρ ἀγνοούμενα. συμμισγόμενα δὲ ἀλλήλοισι

exhibent, minus. Lignum homines ferra secant, et hic quidem trahit, alter vero trahit, idem tamen faciunt et minus facientes plus faciunt. Idem et hominis natura, partim quidem propellit, partim vero trahit, partim dat, partim etiam accipit, et alii quidem dat, ab alio vero accipit, et alii quidem tanto plus dat, hic vero tanto minus accipit. Locum autem suum quodque tuetur, et quae quidem ad minus tendunt in minorem locum secedunt, quae vero ad majus proficiscuntur, commixta in majorem classem transeunt. Externa vero neque ejusdem generis ex aliena regione pelluntur. In unoquoque autem animus majora et minora habens, suas ipsius partes circummeat, quae nec appositione, nec detractatione indigent, cum tamen eorum quae adsunt accretione et imminutione opus habent. Locum vero singula conficiunt, in quem ingrediantur, et ea quae incidunt suscipiant. Neque enim potest quod non est ejusdem generis, in loco minime sibi conveniente permanere. Vagantur siquidem non agnita, invicem vero permixta simul cognos-

Ed. Chart. VI. [451.] Foef. I. 343. Ed. Lind. I. (185.)
 συγγινώσκειται. προσίζει γὰρ τὸ σύμφορον τῷ συμφόρῳ. τὸ
 δὲ ἀσύμφορον πολεμεῖ καὶ μάχεται καὶ διαλλάσσει ἀπ' ἀλλή-
 λων. διὰ τοῦτο ἀνθρώπου ψυχὴ ἐν ἀνθρώπῳ αὐξάνεται, ἐν
 ἄλλῳ δὲ οὐδενί· καὶ τῶν ἄλλων ζώων τῶν μεγάλων ὡσαύτως.
 ὁκόσα δὲ ἄλλως ἀπ' ἄλλων ὑπὸ βίης ἀποκρίνεται. περὶ μὲν
 οὖν τῶν ἄλλων ζώων ἔασω, περὶ δὲ ἀνθρώπου δηλώσω. ἐσέρ-
 πει δὲ ἐς ἀνθρώπον ψυχὴ· πυρὸς καὶ ὕδατος ξύγκρησιν
 ἔχουσα, μοῖραν σώματος ἀνθρώπου. ταῦτα δὲ τὰ θήλεα καὶ
 ἄρσενα καὶ πολλὰ καὶ παντοῖα τρέφεται. τρέφεται δὲ καὶ
 αὐξεται διαίτη τῇ περὶ τὸν ἀνθρώπον. ἀνάγκη δὲ τὰ μέρη
 ἔχειν πάντα τὰ εἰσιόντα· οὗτινος γὰρ μὴ ἐνείη μοῖρα ἐξ
 ἀρχῆς, οὐκ ἂν αὐξηθεῖη οὔτε πουλλῆς ἐπιούσης τροφῆς οὔτε
 ὀλίγης, οὐ γὰρ ἔχει τὸ προσαυξόμενον. ἔχον δὲ πάντα αὐξε-
 ται ἐν χώρῃ τῇ ἐσωτοῦ ἕκαστον, τροφῆς ἐπιούσης ἀπὸ ὕδα-
 τος ξηροῦ καὶ πυρὸς ὑγροῦ. τὰ μὲν εἶσω βιαζόμενα, τὰ δὲ
 ἔξω. ὡσπερ οἱ τέκτονες τὸ ξύλον πρίουσι, καὶ ὁ μὲν ἔλκει,

cuntur. Conveniens enim cum conveniente cohaeret, quod
 autem minime convenit, diffidet et pugnat et a se invicem
 discrepat. Quam ob causam hominis animus in homine,
 neque in ullo alio incrementum accipit, eodemque modo
 de magnis animalibus. Quae vero aliter habent, ea per vim
 ab aliis fecernuntur. Ac ut reliqua animantia praeteream,
 de homine tamen differam. Irrepat autem in hominem ani-
 mus, ignis et aquae temperationem fortitus, corporis huma-
 ni portionem. Haec autem feminea et mascula multa, et
 cujusvis generis nutriuntur. Victus autem ratione qua ho-
 mo utitur, nutriuntur et incrementum accipiunt. Quae
 vero ingrediuntur ea omnia partes habere necesse est. Nam
 cujuscunque pars non inerit a principio, nullo unquam mo-
 do augeri poterit, neque copioso neque paucio accedente ali-
 mento, cum non habeat quod incrementum accipiat. Au-
 getur autem quodque in suo loco, quod omnia habet. Su-
 perveniente vero alimento ab aqua sicco, ab igne vero hu-
 mido, alia quidem intro, alia vero foras vi adiguntur.
 Non secus ac fabri lignarii cum lignum ferra secant, et al-
 ter quidem trahit, alter vero trudit, idem sane facientes,

Ed. Chart. VI. [451.] Foef. I. 343. Ed. Lind. I. (185. 186.)
 ὁ δὲ ὠθεῖ· τὸ αὐτὸ ποίοντες. κάτω δὲ πιέζων τὸν ἀνω
 ἔρπει. οὐ γὰρ ἂν παραδέχοιτο κάτω ἵναί. ἦν δὲ βιάζονται,
 παντὸς ἀμαρτήσονται. τοιοῦτον τροφή ἀνθρώπου· τὸ μὲν ἔλ-
 κει, τὸ δὲ ὠθεῖ, εἴσω δὲ βιαζόμενον (186) ἔξω ἔρπει. ἦν
 δὲ βιῆται παρὰ καιρὸν παντὸς ἀποτεύξεται. χρόνον δὲ το-
 σοῦτον ἕκαστα τὴν αὐτὴν ἔχει τάξιν, ἄχρι μηκέτι δέχηται
 ἢ χώρη, μηδὲ τροφήν ἱκανὴν ἔχη ἐς τὸ μέγιστον τῶν ὑδά-
 των. ἔπειτ' ἐναμείβει ἐς τὴν ἔξω χώρην θήλαα καὶ ἄρσενα
 τὸν ἐωυτὸν τρόπον ὑπὸ βίης καὶ ἀνάγκης διωκόμενα. ὁκότερα
 δ' ἂν ἐμπλήσῃ τὴν πεπωμένην μοίσην, ταῦτα διακρίνεται
 πρῶτα καὶ ἅμα συμμίσγεται. ἕκαστον μὲν γὰρ διακρίνεται
 πάντα δὲ ταῦτα ξυμμίσγεται. χώρην δὲ ἀμείψαντα καὶ τυ-
 χόντα ἁρμονίης ὀρθῶς ἐχούσης συμφωνίας τρεῖς, ξυλλήβδην
 διεξιῶν διὰ πασέων, ζῶει καὶ αὔξεται τοῖσιν αὐτοῖσιν οἷσι
 καὶ πρόσθεν. ἦν δὲ μὴ τύχη τῆς ἁρμονίης, μηδὲ ξύμφωνα
 βαρέα τοῖσιν ὀξέσι γένηται ἢ πρώτη συμφωνίη. ἦν δὲ δευ-
 τέρη γένεσις ἢ, τὸ διὰ παντὸς ἐνὸς ἀπογενομένου πᾶς ὁ

et qui deorsum urget eum qui supra est trahit, neque enim
 alias deorsum descendere, sin per vim agant, penitus aber-
 rabunt. Tale quid circa hominis alimentum contingit, aliud
 quidem trahit, aliud vero trudit, intro vero vi actum foras
 repit. Quod si alieno tempore per vim abigatur, profusus
 successu frustrabitur. Eodem autem ordine singula tanto
 tempore procedunt, quoad locos non amplius suscipiat, ne-
 que satis alimenti ad summas aquas habeant. Postea ad ex-
 ternam regionem transeunt, tum feminea tum mascula,
 eodem modo vi et necessitate coacta. Quaecunque vero fata-
 lem sortem impleverint, haec primum secernuntur et simul
 commiscuntur. Unumquodque siquidem secernitur, haec au-
 tem omnia commiscuntur. Quae ubi regionem permutave-
 rint et concentum tres consonantias recte habentem nacta
 fuerint, denique per omnia penetrans, iisdem quibus etiam
 antea vivit et incrementum accipit. Quod si prima conso-
 nantia concentum non assequatur, et gravia acutis minime
 consona fuerint, et si secunda generatio adsuerit, quod per
 totum est uno decedente, totus tenor vanus est. Neque

Ed. Chart. VI. [451. 452.] Foel. I. 343. 344. Ed. Lind. I. (186. 188.)
 τόνος μάταιος. οὐ γὰρ ἂν προσαιείσειεν· || ἀλλ' ἀμείβη ἐκ
 τοῦ μέζονος εἰς τὸ μείον πρὸ μοίρης. διότι οὐ γινώσκουσιν
 ὅ τι ποιέουσιν. [452] ἀρσένων μὲν οὖν καὶ θηλείων διότι
 ἑκάτερα γίνεται, προϊόντι τῷ λόγῳ δηλώσω. τούτων δὲ ὀκώ-
 τερον ἂν τύχη τῆς ἁρμονίης ὑγρὸν, ἐὼν κινέεται ὑπὸ τοῦ πυ-
 ρός. κινεόμενον δὲ ζωπυρῆται καὶ προσάγεται τὴν τροφήν
 ἀπὸ τῶν ἐσιόντων ἐς τὴν γυναῖκα σιτίων καὶ πνεύματος, τὰ
 μὲν πρῶτα πάντῃ ὁμοίως, ἕως ἄρτι ἀραιὸν ἐστίν· ὑπὸ δὲ
 τῆς κινήσεως καὶ τοῦ πυρός ξηραίνεται καὶ στερεοῦται. στε-
 ρεούμενον δὲ (188) πυκνοῦται περιξ. καὶ τὸ πῦρ ἐγκλειόμε-
 νον οὐκ ἔτι τὴν τροφήν ἱκανὴν ἔχει ἐπάγεσθαι. οὐδὲ τὸ
 πνεῦμα ἐξωθῆει διὰ τὴν πυκνότητα τοῦ περιέχοντος. ἀναλί-
 σκει γὰρ τὸ ὑπάρχον ὑγρὸν εἶσω. τὰ μὲν οὖν στερεὰ τὴν φύ-
 σιν ἐν τῷ ξυνεστηκότι καὶ ξηρῷ οὐκ ἀναλίσκεται τῷ πυρὶ
 ἐς τὴν τροφήν· ἀλλ' ἐγκρατέα γίνεται καὶ ξυνίσταται τοῖ
 ὑγροῦ ἐκλείποντος, ἄπερ ὀστέα καὶ νεῦρα ἐπονομάζεται. τὸ
 δὲ πῦρ ἐκ τοῦ συμμιγέντος κινουμένου τοῦ ὑγροῦ διακο-
 σμείται τὸ σῶμα κατὰ φύσιν διὰ τοιήνδε ἀνάγκην. διὰ μὲν

enim consonantiam habent, sed a majore ad minus ante
 destinatam sortem transitio fit, eo quod nesciunt quid fa-
 ciunt. At vero cur utrique tum masculus tum femella ge-
 nerentur, procedente oratione ostendam. Horum autem quod-
 cunque concentum sortitum, cum humidum existat, ab igne
 movetur, motum vero viviscit, et alimentum ad se ab iis
 quae in mulierem ingrediuntur cibo et spiritu attrahit, im-
 primis quidem undiquaque aequaliter, cum primum rarum
 est, motu vero et igne ficescit et solidescit, et solidum
 redditum circumquaque densatur. Ignisque inclusus non
 amplius sufficiens alimentum attrahere valet, neque spiri-
 tum propter ambientis corporis densitatem expellit. Ab-
 sumit enim quicquid intus humoris inest. Quae igitur na-
 tura solida sunt, in compacto et sicco non absumuntur ab
 igne in alimentum, sed valida redduntur et humore defi-
 ciente compinguntur, quae quidem ossa et nervi nominan-
 tur. Ignis autem ex commixto humore commoto corpus
 secundum naturam propter hanc necessitatem componit. Ne-

Ed. Chart. VI. [452.] Foëf. I. 344. Ed. Lind. I. (188. 189.)
 τὸ στερεὸν καὶ ξηρὸν οὐ δύναται τὸς διεξόδους χρονίας ποι-
 ἔεσθαι, διότι οὐκ ἔχει τροφήν. διὰ δὲ τῶν ὑγρῶν καὶ μαλα-
 κῶν δύναται. ταῦτα γὰρ ἔστιν αὐτῷ τροφή. ἐνὶ δὲ καὶ ἐν
 τούτοισι ξηρότης οὐκ ἀναλισκομένη ὑπὸ τοῦ πυρός. ταῦτα
 δὲ ξυνίσταται πρὸς ἄλληλα. τὸ μὲν οὖν ἐσωτάτω καταφρα-
 γθὲν πῦρ καὶ πλεῖστον ἐστὶ καὶ μεγίστην τὴν διεξοδὸν ἐποι-
 ἦσατο. πλεῖστον γὰρ τὸ ὑγρὸν ἐνταῦθα ἐτῆν, ὅπερ κοιλίη
 καλεῖται. καὶ ἐξέπεσεν ἐντεῦθεν, ἐπεὶ οὐκ ἔχει τροφήν ἔξω
 καὶ ἐποιῆσατο, πλεῖστον γὰρ τὸ ὑγρὸν ἐνταῦθα ἐτῆν καὶ
 τροφῆς ἐπαγωγὴν καὶ διάπεψιν. τὸ δὲ ἀποκλεισθὲν εἰς ἄλλο
 σῶμα περιόδους ἐποιῆσατο τρισσάς. ὅπερ ἦν ὑγρότατον τοῦ
 πυρός ἐν τούτοισι τοῖσι χωρίοισιν, αἵτινες φλέβες καλέον-
 ται κοίλαι. ἐς δὲ τὰ μέσα τούτων τὸ ὑπολειπόμενον τοῦ ἕδα-
 τος ξυνισταμένου πήγνυται, ὅπερ καλεῖται σάρκες. ἐνὶ δὲ
 λόγῳ πάντα διεκοσμήσατο κατὰ τρόπον αὐτῷ (189) ἑωυτό, τὰ
 ἐν σώματι τὸ πῦρ, ἀπομίμησιν τοῦ ὄλου, μικρὰ πρὸς μεγάλα
 καὶ μεγάλα πρὸς μικρά. κοιλίην μὲν τὴν μεγίστην ξηρῶ καὶ ὑγρῶ
 ταμεῖον δοῦναι πᾶσι καὶ λαβεῖν παρὰ πάντων θαλάσσης

que enim per solidum et siccum diutius permeare potest,
 cum alimentum non habeat. At per humida et mollia po-
 test, quod haec ipsius sint alimentum. In his autem etiam
 siccitas ab igne non consumpta inest. Haec vero in mutuo inter
 se consistunt. Ignis igitur penitissime conclusus et plurimus
 est et maximum exitum fecit, cum plurimus hoc in loco
 humor inesset, qui venter appellatur, indeque excidit, cum
 alimentum non habeat, forasque exitum sibi paravit, quod
 plurimus illic humor inesset, ad alimentum convehendum
 et concoquendum. Qui vero ad reliquum corpus exclusus
 est ignis triplices circuitus fecit. Quod erat in igne humi-
 dissimum, in iis locis remansit quae venae cauae adpellan-
 tur. In medio vero harum quod reliquum est aquae densa-
 tum constitit et carnes vocantur. Ad summam ignis omnia
 quae sunt in corpore suo modo ad universi imitationem
 parva cum magnis et magna cum parvis disposuit. Ventrem
 quidem maximum siccum et humidum promptuarium, qui om-
 nibus daret et ab omnibus acciperet maris, habens faculta-

Ed. Chart. VI. [452. 453.] Foesl. I. 544. Ed. Lind. I. (189.)
 δύναμιν ζώων ἐντρόφων τροφήν, ἀσυμφόρων δὲ φθορόν.
 περὶ δὲ ταύτην ὕδατος ψυχροῦ καὶ ὑγροῦ σύστασις· διέξοδος
 πνεύματος ψυχροῦ καὶ θερμοῦ ἀπομίμησιν τῆς γῆς, τὰ ἐπεισ-
 πίπτοντα πάντα ἀλλοιούσης· καταναλίσκοντα δὲ αὔξον σκέ-
 δασιν ὕδατος λεπτοῦ καὶ πυρὸς ἐποιήσατο, περὶ οὐκ ἀφα-
 νέος καὶ φανεροῦ, ἀπὸ τοῦ ξυνεστηκότος ἀπόκρισιν. ἐν ᾧ
 φερόμενα πάντα ἐς τὸ φανερόν· ἀφικνέεται ἕκαστα μοίρη
 πεπρωμένη· ἐν δὲ τούτῳ ἐποιήσατο πυρὸς περιόδους τρισσάς,
 περαινούσας πρὸς ἀλλήλας καὶ εἴσω καὶ ἔξω. αἱ μὲν πρὸς
 τὰ κοίλα τῶν ὑγρῶν σελήνης δύναμιν, αἱ δὲ ἐς τὴν ἔξω πε-
 ριφοράν, πρὸς τὸν περιέχοντα πάγον, ἕστρον δύναμιν. αἱ δὲ
 μέσα καὶ εἴσω καὶ ἔξω περαινύσασαι τὸ θερμώτατον καὶ
 ἰσχυρώτατον πῦρ, ὅπερ πάντων ἐπικρατέεται, διέπον ἅπαντα
 κατὰ φύσιν, ἄψοφον καὶ ὄψει καὶ ψαύσει, ἐν τούτῳ ψυχῆ,
 νοός, φρόνησις, αὔξησις, κίνησις, μείωσις, διάλλαξις, ὕπνος,
 ἐργήροσις· τοῦτο πάντα διὰ παντός κυβερνᾷ καὶ τάδε καὶ
 ἐκεῖνα οὐδέποτε ἀτρεμίζων. [453] οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐκ τῶν

tem, quod animalia in eo enutrita fovet, aliena vero perimit. Circum hunc est aquae frigidae et humidae coagmentatio, transitus spiritus frigidi et calidi ad terrae imitationem, quae omnia quae in eam illabuntur alterat. Consumens vero et augens aquae tenuis et ignis dispersionem fecit, ad non obscuri et apparentis a compacto secretionem, in quo delata omnia singula pro fatali sorte in apertum veniunt. In hoc autem triplices ignis circuitus fecit, in se invicem intro ac foras tendentes, alios quidem ad humorem cavitates lunae facultate, alios vero ad exteriorem superficiem, ad ambientem consistentiam, siderum facultate, medios autem intro et foras tendentes, calidissimum et validissimum ignem continentes, qui cunctis dominatur omniaque secundum naturam moderatur, sine strepitu tum visu tum tactu. In quo animus, mens, prudentia, incrementum, motus, imminutio, permutatio, somnus, vigilia. Hic omnia in totum gubernat, et haec et illa neque unquam quiescit. At vero homines ex manifestis obscura in confi-

Ed. Chart. VI. [453.] Foef. I. 344. 345. Ed. Lind. I. (189. 190.)
 φανερῶν τὰ ἀφανῆ σκέπτε(190)σθαι οὐκ ἐπίστανται. τέγγη-
 σιν γὰρ χρεόμενοι ὁμοίῃσιν ἀνθρωπίνῃ φύσει οὐ γινώσκουσι.
 θεῶν γὰρ νόος ἐδίδαξε μιμέσθαι τὰ ἑαυτῶν, γινώσκοντας
 ἢ ποιέουσι καὶ οὐ γινώσκοντας ἢ μιμέονται. || πάντα γὰρ
 ὅμοια ἀνόμοια ἔοντα. καὶ σύμφορα πάντα καὶ διάφορα ἔοντα
 διαλεγόμενα οὐ διαλεγόμενα· γνώμην ἔχοντα ἀγνώμονα ὑπερ-
 αντίον ὁ τρόπος ἐκάστων ὁμολογούμενος. νόμος γὰρ καὶ φύ-
 σιος οἷσι πάντα διαπρησσόμενα οὐχ ὁμολογέται ὁμολογεό-
 μενα. νόμον γὰρ ἔθεσαν ἄνθρωποι αὐτοὶ ἑωυτοῖσιν, οὐ γι-
 νώσκοντες περὶ ὧν ἔθεσαν. φύσιν δὲ πάντες θεοὶ διεκόσμη-
 σαν. τὰ μὲν οὖν ἄνθρωποι ἔθεσαν οὐδέποτε κατὰ τὸ ὡπτόν
 ἔχει οὔτε ὀρθῶς οὔτε μὴ ὀρθῶς. ὁκόσα δὲ θεοὶ ἔθεσαν
 αἰεὶ ὀρθῶς ἔχει. καὶ τὰ ὀρθὰ καὶ τὰ μὴ ὀρθὰ τοσοῦτον δια-
 φέρει. ἐγὼ δηλώσω τέγνας φανερῶς ἀνθρώπου παθήμασιν
 ὁμοίας εἶσας καὶ φανεροῖσι καὶ ἀφανέσι. μαντικῇ τοιόνδε
 τοῖσι φανεροῖσι μὲν τὰ ἀφανέα γινώσκειν· τοῖσι ἀφανέσι

derationem adhibere non noverunt. Ignorant enim quod
 artibus utantur naturae humanae similibus. Divina nam-
 que mens edocuit sua opera imitari cognoscentes quae fa-
 ciunt et ignorantes quae imitantur. Omnia enim similia
 quae dissimilia existunt, et convenientia quae sunt differen-
 tia, loquentia, non loquentia, rationem habentia, ratione
 carentia. Singulorum modus qui in confesso est aliquantulum
 adversatur. Lex enim et natura quibus omnia conficiuntur,
 de his quae in confesso sunt non consentiunt. Legem liqui-
 dem ipsi sibi ipsis homines statuerunt, ignorantes de quibus
 statuerunt. Naturam vero dii omnes certo ordine constitue-
 runt. Quae igitur homines statuerunt, ea nunquam eodem
 modo se habent, sive recta sive non recta sint. Quae vero
 dii statuerunt, ea semper recte habent. Atque recta et non
 recta in tantum inter se differre videntur. At hominis ar-
 tes manifestas affectionibus tum manifestis tum obscuris
 similes esse demonstrabo. Divinationis hoc munus est, ut
 ex manifestis obscura quidem cognoscat, ex obscuris mani-
 festa, et ex praesentibus quae futura sunt, ex mortuis vi-

Ed. Chart. VI. [453.] Foëf. I. 345. Ed. Lind. I. (190. 191.)
 τὰ φανερά, καὶ τοῖσι θοῦσι τὰ μέλλοντα, τοῖσι ἀποθανούσιν
 τὰ ζῶντα. καὶ τῶν ἀσυνέτων συνίασιν, ὃ μὲν εἰδῶς αἰεὶ ὀρθῶς,
 ὃ δὲ μὴ εἰδῶς ἄλλοτε ἄλλως φύσιν ἀνθρώπου καὶ οἶον
 ταῦτα μιμείται. ἀνὴρ γυναικὶ ξυγγεγόμενος παιδίον ἐποίησε
 τῷ φανερῷ τὸ ἄδηλον γινώσκειν, ὅτι οὕτως ἔσται. γνώμη
 ἀνθρώπου ἀφανής, γινώσκουσα τὰ φανερά, ἐκ παιδὸς εἰς
 ἄνδρα μεθίσταται. τῷ ἔόντι τὸ μέλ(191)λον γινώσκει. οὐχ
 ὅμοιον ἀποθανάτου ζῶντι τῷ τεθνηκότι τὸ ζῶον οἶδε ἀσύ-
 νητον· γαστήρ ταύτῃ συνίεμεν ὅτι διψῆ ἢ πεινῆ. ταῦτα μαν-
 τικῆς τέχνης καὶ φύσιος ἀθροπίτης πάσθεα, τοῖσι μὲν γινώ-
 σκουσιν αἰεὶ ὀρθῶς, τοῖσι δὲ μὴ γινώσκουσιν αἰεὶ ἄλλοτε
 ἄλλως. σιδήρου ὄργανα τέχνης τὸν σίδηρον περιτήκουσι πνεύ-
 μαι ἀναγκάζοντες τὸ πῦρ, τὴν ὑπάρχουσαν τροφήν ἀφαι-
 ρέοντες, ἀραιὸν δὲ ποιήσαντες, παίουσι καὶ συνελαύνουσιν,
 ὕδατος δὲ ἄλλου τροφῆ ἰσχυρὸν γίνεται. ταῦτα πάσχει ἀν-
 θρωπος ὑπὸ παιδοτρίβου· τὴν ὑπάρχουσαν τροφήν πυρὶ
 ἀφαιρέεται, ὑπὸ πνεύματος ἀναγκαζόμενος· ἀραιούμενος δὲ
 κόπτεται, τρίβεται, καθαιρέεται. ὑδάτων δὲ ὑπαγωγῆ ἄλλοθεν

ventia. Ea quoque quae intelligentia carent intelligunt
 semper quidem recte qui doctus est, indoctus vero alias ali-
 ter. Hominis naturam haec quoad fieri potest imitantur.
 Viri cum muliere congressus facit ut ex re manifesta ob-
 scura cognoscatur, quod sic puer futurus est. Mens humana
 obscura manifesta cognoscens ex puero in virum transit, ex
 praesenti quod futurum est cognoscit. Non est simile mor-
 tuum viventi, ex mortuo animal novit. Venter cum intelli-
 gentia careat, ex eo intelligimus quod sitit aut esurit.
 Quae artis divinandi et humanae naturae affectiones, his
 quidem qui agnoscunt semper recte, ignorantibus vero alias
 aliter se habent. Artis ferrariae instrumenta ferrum colli-
 quefaciunt, dum fabri igne vi flatus impulsus, alimentum
 quod adest detrahunt, cumque rarefecerint, feriunt et cogunt,
 aquae autem alterius alimento roboratur. Eadem homini
 a paedotriba contingunt, dum alimentum quod adest igne
 detrahitur, et vi spiritus impellitur, rarefactus vero tundi-
 tur, fricatur, extenuatur, aquis autem aliunde inductis ro-

Ed. Chart. VI. [453. 454.] Foëf. I. 345. Ed. Lind. I. (191. 192.)
 ἰσχυρὸς γίνεται. καὶ οἱ γναφῆες τὸ αὐτὸ διαπρήσσονται, λα-
 κτίζουσι, παίουσι, λυμαινόμενοι κόπτουσιν, ἔλκουσι, λυμαινό-
 μενοι ἰσχυρότερα ποιέουσι, κείροντες τὰ ὑπερέχοντα, καὶ
 παραπλήκοντες καλλίω ποιέουσι· ταῦτα πάσχει ὁ ἄνθρωπος.
 σκυτέες τὰ ὅλα κατὰ μέρη διαιρέοντες, τέμνοντες δὲ καὶ
 κεντέοντες τὰ σαθρὰ ὑγίεια ποιέουσιν. καὶ ἄνθρωπος δὲ τὸ
 αὐτὸ πάσχει· ἐκ τῶν ὅλων μέρη διαιρέεται καὶ ἐκ τῶν μέ-
 ρων συντιθεμένων ὅλα γίνεται· κεντέόμενοι τε καὶ τενόμε-
 νοι τὰ σαθρὰ ὑπὸ τῶν ἰητρῶν ὑγαιίνονται καὶ ζῶει· ἰητρικὴ
 τὸ λυπεῖον ἀπαλλάσσει. καὶ ὕψ' οὗ πονεῖ ἀφαιρέοντα ὑγίεια
 ποιεῖν, ἢ φύσις (192) αὐτομάτη ταῦτα ἐπίσταται. καθήμε-
 νος πονεῖ ἀναστῆναι. κινεούμενος πονεῖ ἀναπαύσασθαι. καὶ
 ἄλλα τοιαῦτα ἔχει ἢ φύσις ἰητρικῆς. τέκτονες πρόντες ὁ μὲν
 ὠθεῖ, ὁ δὲ ἔλκει· τὸ αὐτὸ ποιεῖν ἀμφοτέρως φέρει. τρυ-
 πῶσι, ὁ μὲν ἔλκει, [454] ὁ δὲ ὠθεῖ· πιεζόντων ἄνω ἔρπει
 τὸ δὲ κάτω μεῖον· οἷοι ἔοντες πλείω ποιέουσι, φύσιν τε ἄν-
 θρώπου μιμῶνται. πνεῦμα τὸ μὲν ἔλκει, τὸ δὲ ὠθεῖ. τὸ

bustus evadit. Fullones quoque idem conficiunt, pedibus calcant, feriunt, inficiendo tundunt, trahunt, detrahendo robustiora reddunt, quae super eminent deradendo et adjiciendo pulchriora efficiunt. Eadem etiam homini contingunt. Sutores totis in partes divisas, secando et pungendo lacera integra reddunt. Idem etiam in homine contingit, tota in partes dividuntur et partium appositione tota fiunt, pungendo et secando marcida a medicis ad vitam sanitati restituntur. Ars medica ab eo quod molestum est liberat et id ex quo quis aegrotat auferendo sanitatem reddit. Idem et natura per se facere novit. Qui sedet exurgere conatur et qui movetur quiescere, multaque ejuscemodi quae sunt artis medicae, natura sibi vindicat. Fabri lignarii dum ferra fecant, hic quidem trudit, alter vero trahit, et ut idem efficiant uterque intendit. Dum terebrant, unus quidem trahit, alter vero impellit. Premendo alterum sursum repit, alterum deorsum, et quantum in se est minuentes plura faciunt humanamque naturam imitantur. Spiritus hic qui-

Ed. Chart. VI. [454.] Foel. I. 345. 346. Ed. Lind. I. (192. 193.)
 δ' αὐτὸ ποιέειν ἀμφοτέρως φέρει. σίτων τὰ μὲν κάτω πιέζε-
 ται, τὰ δὲ ἄνω ἔρπει. ἀπὸ μιῆς ψηγῆς διαιρεομένης πλείους
 καὶ μείους καὶ μέζονες καὶ ἐλάσσονες. οἰκοδόμοι ἐκ διαφόρων
 σύμφορον ἐργάζονται, τὰ μὲν ξηρὰ ὑγραίνοντες; τὰ δὲ ὑγρὰ
 ξηραίνοντες; τὰ μὲν ὅλα διαιρέοντες, τὰ δὲ διηρημένα συν-
 τιθέντες. || μὴ οὕτω δὲ ἐχόντων οὐκ ἂν ἔχοι ἰδίως. διαίταν
 ἀνθρωπίνην μιμῆσται, τὰ μὲν ξηρὰ ὑγραίνοντες, τὰ δὲ ὑγρὰ
 ξηραίνοντες. τὰ μὲν ὅλα διαιρέουσι, τὰ δὲ διηρημένα συν-
 τιθέασι. ταῦτα πάντα διάφορα ἔοντα ξυμφέρεϊ τῇ φύσει.
 μουσικῆς ὄργανον ὑπάρξαι δεῖ πρῶτον, ἐν ᾧ δηλώσει ἂ βού-
 λεται ἀρμονίη. συντάξεις ἐκ τῶν αὐτῶν οὐχ αἰ αὐταί, ἐκ τοῦ
 ὀξέος; ἐκ τοῦ βαρέος, ὀνόματι μὲν ὁμοίων; φθόγγῳ δὲ οὐχ
 ὁμοίων. τὰ πλεῖστα διάφορα μάλιστα ξυμφέρεϊ; καὶ τὰ ἐλά-
 χιστα διάφορα ἥμισυ ξυμφέρεϊ. εἰ δὲ ὅμοια πάντα ποιήση-
 τες, (193) οὐκ ἐνί τέρψις. αἱ πλεῖσται μεταβολαὶ καὶ πολυ-
 εἰδέσταται μάλιστα τέρπουσι. μάγειροι ὅσα σκευάζουσιν ἀν-
 θρώποισι, ἐκ διαφόρων παντοδαπὰ ξυγκρίνοντες, ἐκ τῶν αὐ-

dem trahit, ille vero pellit et ut idem efficiat uterque intendit. Cibi partim quidem deorsum urgentur, partim vero sursum repunt. Ab uno animo in partes secto plures, majores, minores et pauciores fiunt. Qui domos construunt ex rebus differentibus unam convenientem efficiunt; sicca quidem humectant, humida vero siccant, et tota quidem in partes secant secta vero conjungunt. Nisi enim ita contingeret, nihil unquam privatim constitui posset. In quo victus rationis quae homini debetur quaedam imitatio est, dum sicca quidem humectant, humida vero siccant, tota in partes secant, secta vero conjungunt. Haec omnia cum differentia existant, natura conveniunt. In musica primum organum subsistere oportet, in quo concentus quae vult declarat. Compositiones exiisdem non eadem ex acuto, ex gravi, nomine quidem similibus, sono vero non similibus. Quae plurimum differunt maxime conveniunt, quae minimum differunt minime conveniunt. Quod si quis omnia similia faciat, nulla aderit delectatio. Plurimae et variae mutationes delectant. Coqui obsonia hominibus dum apparent; cu-

Ed. Chart. VI. [454.] Foef. I. 546. Ed. Lind. I. (195.)
 τῶν οὐ τὰ αὐτὰ, βρωσιν καὶ πόσιν ἀνθρώπων. ἦν δὲ πάντα
 ὅμοια ποιήσῃ, οὐκ ἔχει τέρψιν. οὐδ' εἰ ἐν αὐτῷ πάντα ξυ-
 τάξειεν, οὐκ ἂν ἔχοι ὀρθῶς. κρούεται τὰ κρούματα ἐν μου-
 σικῇ τὰ μὲν ἄνω, τὰ δὲ κάτω. γλώσσα μουσικὴν μιμείται
 διαγινώσκουσα μὲν τὸ γλυκὺ, καὶ τὸ ὀξύ τῶν προσπιπτόν-
 των καὶ τὰ διάφωνα· κρούεται δὲ τοὺς φθόγγους ἄνω καὶ
 κάτω. καὶ οὔτε τὰ ἄνω κάτω κρούμενα ὀρθῶς ἔχει οὔτε τὰ
 κάτω ἄνω. καλῶς δὲ ἡρμωσμένης γλώττης τῆς συμφωνίης τέρ-
 ψις, ἀναρμόστου δὲ λύπη. σκυτοδέψαι τείνουσι, τρίβουσι,
 κτεινίζουσι, πλύνουσι. ταῦτα παιδίων θεραπεΐη. πλοκῆες ἄγον-
 τες κύκλω πλέκουσιν, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς εἰς τὴν ἀρχὴν τελευ-
 τῶσι. τοῦτο περίοδος ἐν τῷ σώματι, οὐόθεν ἀρχεται, ἐπὶ τοῦ-
 το τελευτᾷ. χρυσίον ἐργάζονται, κόπτουσι, πλύνουσι, τήκουσι
 πυρὶ μαλακῷ, ἰσχυρῷ δὲ οὐ συνίστανται. ἀπεργασίμενοι πρὸς
 πάντα χρῶνται. ἄνθρωπος σίτον κόπτει, πλύνει, ἀλήθει,
 πυρώσας χρῆται, ἰσχυρῷ μὲν πυρὶ ἐν τῷ σώματι οὐ συνί-

jusvis generis differentia, non eadem ex iisdem ad hominum
 cibum ac potum conferunt. Quod si omnia similia faciant,
 nullam habeant delectationem, neque si eodem omnia con-
 nectant, ea utique recte se habeant. Pulsatis instrumentis
 musicis tum superne tum inferne soni quidam eduntur.
 Lingua musicam imitatur et ex his quae illabuntur quod
 dulce est et acidum dignoscit et quae sunt dissonantia.
 Pulsat autem sonos supra et infra, neque quae supra, si in-
 fra pullentur, neque quae infra, si supra, recte habent. Quod
 si lingua probe composita fuerit, concertus delectat, sin vero
 inconcinna fuerit, molestia afficit. Qui pelles subigunt, ra-
 dant, terunt, pectunt, lavant. Eadem est quae circa pueros
 adhibetur cura. Qui nectunt aut texunt fila in orbem ducendo
 plicant, a principio in principium desinunt. Quod est circui-
 tus in corpore, ut unde incipit, eodem desinat. Qui aurum
 ad opus adhibent, tundunt, lavant, blando igne liquant,
 neque enim vehementi coit, quod ubi elaboraverunt, ad om-
 nia utuntur. Triticum homo tundit, lavat, molit eoque
 igne subacto utitur, neque vehementi quidem igne in cor-

Ed. Chart. VI. [454.] Foef. I. 346. Ed. Lind. I. (193. 194.)
 σιαιται, μαλθακῶ δέ. ἀνδριαντοποιοὶ μίμησιν σώματος ποιέ-
 ουσιν πλὴν ψυχῆς, γνώμην δὲ ἔχοντα οὐ (194) ποιέουσιν.
 ἐξ ὕδατος καὶ γῆς τὰ ὑγρά ξηραίνοντες ἀφαιρέονται ἀπὸ τῶν
 ὑπερεχόντων καὶ προστιθέασι πρὸς τὰ ἐλλείποντα, ἐκ τοῦ
 ἐλαχίστου πρὸς τὸ μέγιστον αὖξιντες. ταῦτα πάσχει ὁ ἄν-
 θρωπος. αὖξεται ἀπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐς τὸ μέγιστον, ἐκ τῶν
 ὑπερεχόντων ἀφαιρούμενος, τοῖσιν ἐλλείπουσι προστιθεὶς, τὰ
 ξηρὰ ὑγραίων καὶ τὰ ὑγρά ξηραίων. κεραμέες τροχὸν δινέ-
 οуси καὶ οὔτε ὀπίσω οὔτε πρόσω χωρεῖ καὶ ἀμφοτέρωσθε ἅμα
 τοῦ ὅλου μιμητῆς περιφερῆς. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ ἐργάζονται εἶδη
 περιφερομένων παντοδαπά, οὐδὲν ὅμοιον τὸ ἕτερον τῷ ἑτέ-
 ρῳ. ἐκ τῶν αὐτῶν ἄνθρωποι ταῦτα πάσχουσι καὶ τἄλλα ζῶα
 ἐν τῇ αὐτῇ περιφορῇ πάντα ἐργάζονται. ἐκ τῶν αὐτῶν ὅμοιον
 οὐδὲν τοῖσι αὐτοῖσι ὄργανοισιν, ἐξ ὑγρῶν ξηρὰ ποιέοντες καὶ
 ἐκ τῶν ξηρῶν ὑγρά. γραμματικῇ τοιόνδε· σχημάτων σύνθη-
 σις, σημήια φωνῆς ἀνθρωπίνης, δύναμις τὰ παροιχόμενα
 μνημονεῦσαι, τὰ ποιητέα δηλώσαι· δι' ἑπτὰ σχημάτων ἢ

pore conficitur, sed leni. Statuarii corporis imitationem se-
 ctantur, animo excepto, neque enim mentem habentia fin-
 gunt, ex aqua et terra, dum quae sunt humidā ficcant, et
 quae superant demunt, et ad ea quae deficiunt, adjiciunt,
 ex minimo ad maximum incrementum perveniendo. Ea-
 dem homini contingunt, ex minimo ad maximum incremen-
 tum deducitur, dum quae superant detrahit, et quae defi-
 ciunt apponit, sicca humectando et humida ficcando. Qui
 figlinam exercent, rotam versant, quae neque retrorsum, ne-
 que antrorsum procedit, sed utramque in partem simul uni-
 versi imitatione in orbem fertur. In ea autem cujusvis ge-
 neris opera, neque inter se similia circumagendo efficiunt.
 Ex iisdem eadem hominibus eveniunt, reliquaque anima-
 tia in eodem circumactu omnia operantur, ex iisdem nihil
 simile, iisdem instrumentis ex humidis sicca, et ex siccis hu-
 mida efficiendo. In grammatica tale quid inest, figurarum
 compositio, quae sunt humanae vocis notae, facultas quae
 praeterierunt in memoriam revocandi et quae facienda
 sunt demonstrandi. Per septem figuras cognitio habetur.

Ed. Chart. VI. [454. 456.] Foëf. I. 346. 347. Ed. Lind. I. (194. 195.)
 γνῶσις· ταῦτα πάντα ἄνθρωπος διαπρήσεται καὶ ὁ ἐπιστά-
 μενος γράμματα καὶ ὁ μὴ ἐπιστάμενος. δι' ἐπτά σχη[456]
 μάτων καὶ ἡ αἴσθησις ἡ ἀνθρώπων, ἀκοή ψόφων, ὄψις φα-
 νερῶν, ῥὶν ὀσμῆς, γλῶσσα ἡδονῆς καὶ ἀηδίας, στόμα δια-
 λέκτου, σῶμα ψαύσιος θερμοῦ ἢ ψυχροῦ, πνεύματος διεξοδοῖ
 ἔσω καὶ ἔξω· διὰ τούτων γνῶσις ἀνθρώποισιν, ἀγωνίη, παι-
 δοτριβίαι τοιῶν διδάσκουσι. παρανομείν (195) κατὰ νόμον,
 ἀδικεῖν δικαίως, ἔξαπατέειν, κλέπτειν, ἀρπάζειν, βιάζεσθαι
 τὰ κάλλιστα καὶ αἰσχιστα. || ὁ μὴ ταῦτα ποιέων κακός, ὁ δὲ
 ταῦτα ποιέων ἀγαθός. ἐπίδειξις τῶν πολλῶν ἀφροσύνης, θε-
 ῶνται ταῦτα καὶ κρίνουσιν ἕνα ἕξ ἀπάντων ἀγαθόν, τοὺς
 δὲ ἄλλους κακούς πολλοὶ θαυμάζουσιν. ὀλίγοι γινώσκουσιν
 ἐς ἀγορὴν ἐλθόντες ἄνθρωποι ταῦτα διαπρήσσονται· ἔξαπα-
 τῶσι πωλέοντες καὶ ὠνεόμενοι. ὁ πλεῖστα ἔξαπατήσας, οὗτος
 θαυμάζεται· πίνοντες καὶ μαινόμενοι ταῦτα διαπρήσσονται,
 τρέχουσι, παλαίουσι, μάχονται, κλέπτουσιν, ἔξαπατῶσιν, εἰς
 ἐκ πάντων κρίνεται. ὑποκριταὶ καὶ ἔξαπάται. πρὸς εἰδότας
 λέγουσιν ἄλλα καὶ φρονέουσιν ἕτερα. οἱ αὐτοὶ ἐξέρπουσι καὶ

Haec omnia homo tum literarum gnarus tum earum rudis
 conficit. Per septem figuras sensatio homini contingit, audi-
 tione soni percipiuntur, visione manifesta cernuntur, nasus
 odores, lingua suavia et insuavia discernit, os sermonem for-
 mat, corpore calidi et frigidi tactus percipitur. Spiritus intro
 et foras permeat. Et per haec hominibus cognitio contingit.
 Ars palaestrica et qui puerorum curam habent, tale quid
 docent ex instituto leges violare, jure injuriam inferre, de-
 cipere, furari, rapere, vim pulcherrimis ac turpissimis in-
 ferre. Quae qui non facit malus est, qui vero facit bonus,
 hoc vulgi imprudentiam arguit, haec spectant et unum prae
 omnibus probant, reliquos vero vituperant. Multi admiran-
 tur, pauci cognitionem habent. Eadem homines in foro per-
 petrant, dum vendendo et emendo decipiunt. Qui pluri-
 mum decepit eum admirantur. Qui ex potu infaniunt ea-
 dem peragunt, currunt, luctantur, pugnant, furantur, de-
 cipiunt, unus omnibus praefertur. Histriones et decepto-
 res coram spectatoribus alia dicunt, alia sentiunt. Iidem

Ed. Chart. VI. [456.] Foef. I. 347. Ed. Lind. I. (195. 196.)
 εἰσέρπουσιν οὐχ οἱ αὐτοί. ἐνὶ δὲ ἀνθρώπῳ ἄλλα μὲν λέγειν,
 ἄλλα δὲ ποιεῖν, καὶ τὸν αὐτὸν μὴ εἶναι τὸν αὐτὸν, καὶ ποτὲ
 μὲν ἄλλην ἔχειν γνώμην, ὅτε δὲ ἄλλην. οὕτω μὲν αἱ τέχνηαι
 πᾶσαι τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει ἐπικοινωνέουσιν· ἡ δὲ ψυχὴ τοῦ
 ἀνθρώπου, ὡσπερ μοι καὶ προεῖρηται, σύγκρησιν ἔχουσα πυ-
 ρὸς καὶ ὕδατος, μέρει δὲ ἀνθρώπου ἐσέρπει ἐς ἅπαν ζῶων,
 ὅτι περ ἀναπνέει. καὶ δὴ καὶ ἐς ἀνθρώπον πάντα καὶ νεώ-
 τερον καὶ πρεσβύτερον. αὖξεται δὲ οὐκ ἐν πᾶσιν ὁμοίως, ἀλλ'
 ἐν μὲν τοῖσι νέοισι τῶν σωμάτων, ἅτε ταχέως ἐοῦσης τῆς
 περιφορῆς καὶ τοῦ σώματος ὄντος αἰξήμου, ἐκπτερούμενα καὶ
 λεπυνόμενα καταναλίσκονται ἐς τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος· ἐν
 δὲ τοῖσι πρεσβυτέροισιν, ἅτε βραδείως (196) ἐοῦσης τῆς κι-
 νήσιος καὶ δὴ ψυχροῦ τοῦ σώματος, καταναλίσκονται ἐς τὴν
 μείωσιν τοῦ ἀνθρώπου. ἑκόσα δὲ τῶν σωμάτων ἀκμάζοντά
 ἐστι καὶ ἐν τῆσιν ἡλικίῃσι τῆσι γονίμησι, δύναται τρέφειν
 καὶ αὔξειν. δύνασται δὲ ἀνθρώποι. ὅστις δύναται πλείστους
 ἀνθρώπους τρέφειν, οὗτος ἰσχυρός. ἀπολειπόντων δὲ τῶν παρ'
 αὐτοῦ τρεφομένων, οὗτος ἀσθενέστερος. τοιοῦτον καὶ ἕκαστα

prorepunt et irrepunt minime iidem. Homini vero licet alia
 quidem dicere, alia facere, eundemque non esse eundem et in-
 terdum quidem aliam habere mentem, interdum vero aliam.
 Ad hunc sane modum artes omnes cum natura humana com-
 munionem habent. At vero hominis animus, velut a me
 etiam antea dictum est, ignis et aquae temperationem for-
 titus, partes autem hominis in omne animal quod respira-
 tionem habet irrepit, et in omnem sane hominem tum ju-
 niorem tum seniore, in omnibus autem non similiter in-
 crescit. Verum in juvenibus quidem corporibus, quod
 cum nimirum velox sit circuitus et corpus ad incrementum
 aptum, velut aptatis alis evolantes et attenuatae in corpo-
 ris incrementum absumuntur. At in senioribus cum tarda
 sit motio, corpusque sane frigidum, in hominis imminutio-
 nem consumuntur. Quae vero corpora aetate sunt florente
 et foecunda, ea nutrire et augere possunt. Potestate autem
 homines valent, et ut quisque plurimos homines alere po-
 test, ita viribus valet. Iis vero quos alit deficientibus imbe-

Ed. Chart. VI. [456. 457.] Foef. I. 547. Ed. Lind. I. (196. 197.)
 τῶν σωμάτων πλεῖστα. ὅκοῖα πλεῖστα δύναται ψυχὰς τρέ-
 φειν, ταῦτα ἰσχυρότερα, ἀπελθόντων δὲ τούτων ἀσθενέστερα.
 ὅ τι μὲν οὖν ἄλλοσε ἐσελθῆ, οὐκ αὖξεται· ὅ τι δὲ ἐς
 τὴν γυναῖκα, αὖξεται, ἣν τύχη τῶν προσηκόντων, διακρίνε-
 ται δὲ τὰ μέγιστα ἅμα πάντα καὶ αὖξεται. καὶ οὔτε πρότε-
 ρον οὐδὲν ἕτερον ἐτέρου οὔθ' ὕστερον· τὰ δὲ μέγιστα φύσει
 πρότερα φαίνεται τῶν ἐλασσόνων, οὐδὲν πρότερα γινόμενα.
 οὐκ ἐν ἴσῳ δὲ χρόνῳ πάντα διακοσμέεται, ἀλλὰ τὰ μὲν θᾶσ-
 σον, τὰ δὲ βραδύτερον, ὅπως ἂν καὶ τοῦ πυρὸς ἕκαστα τύχη
 καὶ τῆς τροφῆς. τὰ μὲν οὖν ἐν τεσσαράκοντα καὶ τρισὶν
 ἡμέρησιν ἴσχει, τὰ δ' ἐν τετραμήνῳ. ὡσαύτως καὶ γόνιμα γί-
 νεται τὰ μὲν θᾶσσον ἐπιτάμηνα τελείως τὰ δὲ βραδύτερον,
 ἐννέα μηνὶ τελείως ἐς φάος ἀναδείκνυται ἔχοντα τὴν σύγκρι-
 σιν ἥνπερ καὶ διὰ παντὸς ἔξει. [457] ἄρρῆνα μὲν οὖν καὶ
 θήλεα ἐν τῷδε τῷ τρόπῳ γίνοιτ' ἂν ὡς ἀνυστόν· τὰ δὲ
 θήλεα πρὸς ὕδατος μᾶλλον ἀπὸ τῶν ψυχρῶν καὶ ὑγρῶν καὶ
 μαλθακῶν αὖξεται καὶ σίτων καὶ ποτίων καὶ (197) ἐπιτηδευ-

cillior est. Eodem etiam fere modo circa singula corpora
 se habet. Quae plurimas animas alere possunt, ea sunt ro-
 bustiora, his vero discedentibus imbecilliora. Quod igitur
 in aliud corpus ingressum fuerit, non increscit, quod vero
 in feminam, increscit, si quae conveniunt nactum fuerit.
 Membra autem simul omnia discernuntur et augentur, ne-
 que alterum altero prius, neque posterius. Quae tamen na-
 tura majora sunt, minoribus priora conspiciuntur, cum ni-
 hilo priora existant. Neque vero aequali temporis spatio om-
 nia certo ordine describuntur, verum alia citius, alia tar-
 dius, prout quaeque ignem et alimentum sortita fuerint.
 Quidam igitur foetus tribus ac quadraginta diebus confirma-
 tionem habent, quidam quatuor mensibus. Eodem etiam
 modo vitales nascuntur, quidam citius, septimo mense per-
 fecte, quidam tardius nono mense perfecte in lucem pro-
 deunt, ea coagmentatione quam semper habituri sunt. Ma-
 res igitur et feminae hoc modo, quoad ejus fieri potest,
 nascuntur. Feminae vero ab aqua magis et ex frigidis, hu-
 midis ac mollibus, tum cibis tum potibus, et vitae institutis

Ed. Chart. VI. [457.] Foëf. I. 347. 348. Ed. Lind. I. (197.)
 μάτων· τὰ δὲ ἄρσενα πρὸς πυρὸς μᾶλλον, ἀπὸ τῶν ξηρῶν
 δηλαδή καὶ θερμῶν σίτων τε καὶ λοιπῆς διαίτης. ἦν οὖν
 θῆλυ τεκεῖν βούλοιο, τῇ πρὸς ὕδατος διαίτησιν χρῆστέον
 ἦν δὲ ἄρσενα, τῇ πρὸς πυρὸς ἐπιτηδεύσει διαιτητέον. καὶ οὐ
 μόνον δὲ τὸν ἄνδρα δεῖ τοῦτο διαπρῆσσεσθαι, ἀλλὰ καὶ τὴν
 γυναῖκα. οὐ γὰρ τὸ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς μῦνον αὔξημόν ἐστιν
 ἀποκριθὲν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀπὸ τῆς γυναικὸς διὰ τόδε, ἐκά-
 τερον μὲν τὸ μέρος οἶκ' ἔχει ἰκανὴν τὴν κίνησιν τῷ πλήθει
 τοῦ ὑγροῦ, ὥστε καταναλίσκειν τὸ ἐπιβόρεον. καὶ ξυνίσταται
 δι' ἀσθενεῖν τοῦ πυρὸς. ὁκόταν δὲ κατὰ τοῦτο ἀμφοτέρω
 συνεμπεσόντα τύχη, περιπίπτει πρὸς ἄλληλα, τὸ πῦρ τε πρὸς
 τὸ πῦρ καὶ τὸ ὕδωρ ὡσαύτως. ἦν μὲν οὖν ἐν ξηρῇ τῇ χώρῃ
 περικινέεται, || κρατεῖ τοῦ ξυνεμπεσόντος ὕδατος, καὶ ἀπὸ
 τούτου αὔξεται τὸ πῦρ, ὥστε μὴ κατασβέννυσθαι ὑπὸ τοῦ
 ἐμπύπτοντος κλύδωνος, ἀλλὰ τὸ τε ἐπιὸν δέχεσθαι καὶ συνι-
 στάναι ὑπόρχον. ἦν δὲ ἐς τὸ ὑγρὸν πέση, εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς
 κατασβέννυται τε ὑπὸ τοῦ ἐμπύπτοντος κλύδωνος καὶ δια-
 λύεται εἰς τὴν μείω τάξιν. ἐν μιῇ δὲ ἡμέρῃ τοῦ μηνὸς ἐκά-

tis incrementum accipiunt. At mares ab igne magis, ex sic-
 cis scilicet et calidis cibus reliquaque vitae ratione. Si igitur
 feminam procreare est animus, victus ratione ad aquam
 tendente est utendum; si vero marem, victus ratio quae ad
 ignem spectet instituenda est. Ac neque solum hoc viro,
 sed etiam mulieri peragendum. Neque enim solum quod a
 viro excernitur ad incrementum aptum est, sed etiam quod
 a muliere, istam sane ob causam. Neutrum quidem per se
 sufficientem habet motionem, ut affluentem humoris copiam
 absorbat, sed ex ignis imbecillitate concrevit. Cum vero
 in unum ambo convenerint, in sese mutuo incidunt, ignis
 ad ignem et aqua eodem modo. Siquidem igitur in sicco
 loco circumagit, simul illapsam aquam superat, ab eaque
 ignis incrementum accipit, ut non ab illabente unda ex-
 tinguatur, sed et id quod irruit excipiat, et quod existit
 cogat. Sin in humidum inciderit, statim ab initio ab illa-
 bente unda extinguitur et in minorem ordinem dissolvitur.
 Uno vero cujusque mensis die ea quae irruunt cogere et

Ed. Chart. VI. [457.] Foef. I. 348. Ed. Lind. I. (197. 198.)
 στου δύναται συστῆναι καὶ κρατῆσαι τῶν ἐπιόντων, καὶ
 ταῦτ' ἦν τύχη ξυνεμπεσόντα παρ' ἀμφοτέρων κατὰ τόπον.
 ξυρίστωσθαι δὲ δύναται καὶ τὸ θῆλυ καὶ τὸ ἄρσεν πρὸς
 ἀλλήλα, διότι ἡ μὲν ψυχὴ τὸ αὐτὸ πᾶσι τοῖσι ἐμφύχοισι,
 τὸ δὲ σῶμα διαφέρει ἐκάστου. ψυχὴ μὲν οὖν αἰεὶ ὁμοίη καὶ
 ἐν μείζονι καὶ ἐλάσσονι. οὐ γὰρ ἀλλοιοῦνται οὔτε διὰ φύσιν
 οὔτε (198) δι' ἀνάγκην. σῶμα δὲ οὐδέποτε τῶντὸ οὐδενὸς
 οὔτε κατὰ φύσιν οὔτ' ὑπ' ἀνάγκης, τὸ μὲν διακρίνεσθαι εἰς
 πάντα, τὸ δὲ ξυμμίγεσθαι πρὸς ἅπαντα. ἦν μὲν οὖν ἄρσενα
 τὰ σώματα ἀποκριθέντα ἀμφοτέρων τύχη, αὐξεται κατὰ τὸ
 ὑπάρχον καὶ γίνονται οὔτοι ἄνδρες λαμπροὶ τὰς ψυχὰς καὶ
 τὸ σῶμα ἰσχυροὶ, ἦν μὴ ἀπὸ διαίτης βλαβῶσι τῆς ἔπειτα.
 ἦν δὲ τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἄρσεν ἀποκριθῆ, τὸ δὲ ἀπὸ
 τῆς γυναικὸς θῆλυ, καὶ ἐπικρατήσῃ τὸ ἄρσεν. ἦν μὲν τύχη,
 προσμίσγεται πρὸς τὴν ἰσχυροτέραν ἢ ἀσθενεστέραν, οὐ γὰρ
 ἔχει πρὸς τι ὁμοτροφώτερον ἀποχωρήσει τῶν περεόντων.
 πρόσδέχεται γὰρ ἢ μικρὴ τὴν μείζω καὶ ἢ μείζω τὴν ἐλάσ-
 σονα. κοινῇ δὲ τῶν ὑπαρχόντων κρατέουσι. τὸ δὲ σῶμα τὸ

superare valet, idque si contigerit, ut quae ab utrisque immit-
 tuntur, in eundem locum simul convenient. Coire autem inter
 se possunt et mas et femina, quandoquidem animus in omni-
 bus animantibus idem est, cujusque vero corpus differt. Semper
 igitur animus tum in majore tum in minore similis est. Ne-
 que enim natura neque necessitate immitatur. Corpus vero
 nunquam in ullo neque natura neque necessitate idem est, cum
 partim in omnia fecernatur, partim per omnia commisceatur.
 Si igitur contigerit ut ab utrisque mascula corpora fecern-
 antur, pro re praesenti increscunt, procreanturque viri
 animo clari et corpore validi, nisi a subsequente victus ra-
 tione vitium contrahant. Quod si a viro quidem masculum
 semen fecernatur, a muliere vero feminineum, et masculum
 superaverit, eo quidem casu ad validiorem aut imbecillio-
 rem genituram commiscetur, cum nihil ex his quae adsunt,
 habeat ad quod se conferat, et cum quo melius nutriatur.
 Parva enim majorem et major minorem suscipit, in com-
 mune tamen in ea quae existunt imperium exercent. Et

Ed. Chart. VI. [457. 458.] Foesl. I. 548. Ed. Lind. I. (198. 199.)
 μὲν ἄρσεν αὖξεται, τὸ δὲ θῆλυ μειοῦται καὶ διακρίνεται εἰς
 ἄλλην μοίρην. καὶ οὗτοι μὲν ἦσσαν τῶν πρότερον λαμπροί,
 ὁμῶς δὲ διότι ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς τὸ ἄρσεν ἐκράτησεν, ἀνδρεῖοι
 γίνονται. καὶ τοῦνομα τοῦτο δικαίως ἔχουσιν. ἦν δὲ ἀπὸ μὲν
 τῆς γυναικὸς ἄρσεν ἀποκριθῆ, ἀπὸ δὲ τοῦ ἀνδρὸς θῆλυ,
 κρατήσῃ δὲ τὸ ἄρσεν, αὖξεται τὸν αὐτὸν τρόπον τῷ προτέρῳ
 τὸ δὲ μειοῦται. γίνονται δὲ οὗτοι ἀνδρόγυνοι καὶ καλέονται
 τοῦτο ὀρθῶς. τρεῖς μὲν οὖν αὗται γενέσεις τῶν ἀνθρώπων,
 διάφοροι δὲ πρὸς τὸ μᾶλλον καὶ ἥσσαν τὸ τοιοῦτον εἶναι
 διὰ τὴν σύγκρησιν τοῦ ὕδατος τῶν μερέων καὶ τροφᾶς καὶ
 παιδείας καὶ συνηθείας. δηλώσω δὲ προϊόντι τῷ λόγῳ καὶ
 περὶ (199) τούτων. [458] τὸ δὲ θῆλυ γίνεται κατὰ τὸν αὐ-
 τὸν τρόπον. ἦν μὲν ἀπ' ἀμφοτέρων θῆλυ ἀποκριθῆ, θηλυ-
 κώτατα καὶ εὐφυέστατα γίνονται, ἦν δὲ τὸ μὲν ἀπὸ τῆς γυ-
 ναικὸς θῆλυ, τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἄρσεν, κρατήσῃ δὲ
 τὸ θῆλυ, αὖξεται τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ θρασύτεραι μὲν τῶν
 πρόσθεν, ὁμῶς δὲ κόσμιαί καὶ αὐταί. ἦν δ' ἦν τὸ μὲν ἀπὸ

maris quidem corpus increscit, feminae vero minuitur et
 ad aliam fortem seponitur. Atque hi quidem prioribus mi-
 nus clari sunt, sed quoniam masculum a viro excretum do-
 minatum obtinuit, viriles procreantur et hoc nomen me-
 rito retinent. At si a muliere masculum quidem secretum
 fuerit, et a viro feminineum masculumque dominatum ob-
 tineat, eodem modo quo prius incrementum accipit, hoc
 vero minuitur. Androgyni, hoc est semiviri, procreantur,
 hocque nomine recte nuncupantur. Atque tres haec qui-
 dem hominum generationes plus aut minus inter se diffe-
 runt ob partium aquae temperationem, alimenta, educatio-
 nes et consuetudines, de quibus etiam procedente oratione est
 agendum. Femina vero eodem modo procreatur, si quidem
 ab utrisque feminineum secretum fuerit, maxime ad molli-
 tiem a natura comparatae nascuntur. Quod si mulieris qui-
 dem semen feminineum, viri vero masculum fuerit, obtinue-
 rit autem feminineum, eodem modo increscit, et prioribus
 audaciores quidem sunt, venustae tamen et ipsae. At si viri
 semen femineum fuerit, mulieris vero masculum praeva-

Ed. Chart. VI. [458.] Foes. I. 348. 349. Ed. Lind. I. (199. 200.)
 τοῦ ἀνδρός θῆλυ, τὸ δ' ἀπὸ τῆς γυναικὸς ἄρσεν, κρατήση
 δὲ τὸ θῆλυ, αὐξεται τὸν ὡυτὸν τρόπον καὶ γίνονται τολμη-
 ρότεραι τῶν προτέρων καὶ ἀνδρεῖαι ὀνομάζονται. εἰ δέ τις
 ἀπιστοίη, ψυχὴν μὴ προσμίγασθαι ψυχῇ, ἄφρων ἐστίν.
 ἀνθρακας κεκαυμένους πρὸς κεκαυμένους προσβάλλων, ἰσχυ-
 ροὺς πρὸς ἀσθενεῖας, τροφήν αὐτοῖσι διδοὺς, ὅμοιον τὸ σῶμα
 πάντες παρασχέονται καὶ οὐ διάδηλος ἕτερος τοῦ ἑτέρου,
 ἀλλ' ἐν ὁμοίῳ σώματι ζωπυρέονται, τοιοῦτον ἀπὸ πάντων
 ἔσται. ὁκόταν δ' ἀναλώσῃ τὴν ὑπάρχουσαν τροφήν, διακρί-
 νονται ἐς τὸ ἄδηλον. τοῦτο καὶ ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ πάσχει. περὶ
 δὲ τῶν διδύμων γενομένων ὁ λόγος ὧδε δηλώσει. τὸ μὲν
 πλεῖστον τῆς γυναικὸς ἢ φύσις αἰτίη τῶν μητρῶν. ἦν γὰρ
 ὁμοίως ἀμφοτέρωσε πεφύκασι κατὰ τὸ στόμα καὶ ἦν ἀνά-
 σχωσιν ὁμοίως καὶ ξηραίνονται ἀπὸ τῆς καθάρσιος, δύναν-
 ται τρέφειν, ἦν τὰ τοῦ ἀνδρός ξυλλαμβάνη, ὥστε εὐθύς ἀπο-
 σχίζεσθαι. οὕτω γὰρ ἀνάγκη σκιδνασθαι ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς
 μήτρας ὁμοίως. || ἦν μὲν οὖν πολὺ ἐπ' ἀμφοτέρων τὸ σπέρ-
 (200)μα καὶ ἰσχυρὸν ἀποκριθῆ, δύναται ἐν ἀμφοτέρῃσι τῆσι

lueritque femineum, eodem modo incrementum accipit, et
 prioribus longe audaciores nascuntur viraginesque nominaur.
 Si quis aut animum animo commisceri minime sibi per-
 suadeat, is ratione caret. Quod si carbones ardentes ad ar-
 dentes, validos ad debiles adjiciat et ipsis alimentum exhibeat,
 eandem omnes corporis speciem praebebunt, neque alter ab
 altero dignoscetur, sed quocumque in corpore ignem susci-
 taverint, idem in omnibus erit. Ubi vero praesens alimen-
 tum consumpserint, in id quod obscurum est secedunt. Idem
 quoque humano animo contingit. At vero gemellorum pro-
 creationem haec oratio aperiet. Quorum fere quidem na-
 tura uteri muliebris in causa est. Si enim utraque ex parte
 juxta osculum aequaliter a natura comparati fuerint, et ae-
 qualiter hauerint, et a purgatione siccentur, alere possunt,
 si viri semen conceperint, ita ut statim dividatur. Sic
 enim in utrumque uterum aequaliter spargi necesse est. Si
 igitur copiosum ab utrisque et validum semen excretum fue-
 rit, in utrisque locis increcere potest, cum accedens ali-

Ed. Chart. VI. [458.] Foef. I. 349. Ed. Lind. I. (200.)
 χώρησιν αὔξασθαι. κρατέει γὰρ τῆς τροφῆς τῆς ἐπιούσης.
 ἢν δέ κως ἄλλως γένηται, γίνονται διδύμα. ὁκόταν μὲν οὖν
 ἄρσεν ἀπ' ἀμφοτέρων ἀποκριθῆ, ἐξ ἀνάγκης ἐν ἀμφοτέροισιν
 ἄρσεντα γεννᾶσθαι. ὁκόταν δὲ θήλεια, ἀπ' ἀμφοτέρων θήλεια
 γίνεται. ὁκόταν δὲ τὸ μὲν θῆλυ, τὸ δὲ ἄρσεν, ὁκότερον ἂν
 ἐκατέρου κρατήσῃ, τοιοῦτον ἐπαύξει. ὅμοια δὲ ἀλλήλοισι τὰ
 δίδυμα διὰ τὸδε γίνεται, ὅτι πρῶτον μὲν ἴσα τὰ χωρία ἐν
 οἷς αὔξεται, ἔπειτα ὅτι καὶ ἅμα ἀπεκριθῆ, ἔπειτα τῆσιν αὐ-
 τῆσι τροφῆσιν αὔξεται, γόνιμά τε ἀνάγεται ἐς φάος. ἐπίγονα
 δὲ τῶδε τῶ τρόπῳ γίνεται. ὁκόταν αἶ τε μήτραι θερμοαὶ καὶ
 ξηραὶ φύσει ἔωσιν ἢ τε γυνῆ τοιαύτη τὸ τε σπέρμα ξηρὸν καὶ
 θερμὸν ἐμπέσῃ, οὐκ ἔτι γίνεται ἐν τῆσι μήτροσιν ὑγρασίῃ
 οὐδεμίῃ, ἣτις τὸ ἐπισπῖπτον σπέρμα κρατήσῃ. διὰ τοῦτο
 ξυνίσταται ἐξ ἀρχῆς καὶ ζῶει, διατελεῖν δὲ οὐ δύναται, ἀλλὰ
 καὶ τὸ ὑπάρχον προδιαφθείρει, διότι οὐ ταῦτὰ ξυμφέροι ἀμ-
 φοῖν. ὕδατος δὲ τὸ λεπτότατον καὶ πυρὸς τὸ ἀραιότατον
 σύγκρησιν λαβόντα ἐν ἀνθρώπου σώματι ὑγιεινοτάτην ἔξιν
 ἀποδεικνύει διὰ τὰδε, ὅτι ἐν τῆσι μεταβολῆσι τοῦ ἐνιαυτοῦ

mentum superet. Quod si aliter contingat, gemini non nas-
 cuntur. Cum itaque ab utrisque masculinum excretum fuerit,
 in utrisque masculos generari necesse est. Cum vero femi-
 neum, ab utrisque feminae procreantur. Quod si hoc qui-
 dem femineum, illud vero masculum fuerit, quodcunque al-
 terum superaverit, id ipsum incrementum accipiet. Simi-
 les vero inter se gemelli hanc ob causam existunt. Imprimis
 quidem quod aequalia sunt loca in quibus increscunt,
 deinde quod ex eodem semine sati sunt, postea quod iisdem
 alimentis augescunt, vitalesque in lucem producuntur. Foetus
 autem succidanei hunc in modum gignuntur. Ubi uteri
 natura calidi et sicci fuerint, et mulier ejusmodi, semenque
 calidum et siccum inciderit, nulla amplius in uteris existit
 humiditas, quae super illapsum semen superet. Quam ob
 causam initio coalescit ac vivit, permanere autem non po-
 test, quin etiam quod prius inest insuper corrumpit, quod
 non eadem utrisque conducant. At corpus humanum ubi
 temperationem ex tenuissima aqua et rarissimo igne adeptum

Ed. Chart. VI. [458. 459.] Foesl. I. 349. Ed. Lind. I. (200. 201.)
 τῶν ὠρέων τῆσι μεγίστησιν, οὔτε τὸ ὕδωρ ἐς [459] τὸ πυκ-
 νότατόν ἐστι τῆσι τοῦ ὕδατος ἐφόδοισιν, οὔτε τὸ πῦρ ἐν
 τοῖς τοῦ πυρός, οὔτε τῶν μικρέων ἐν τῆσι μεταστάσεσιν,
 οὔτε τῶν σιτιῶν καὶ ποτῶν ἐν τοῖσι διαιτήμασι. δύνανται
 γὰρ γένεσιν τε πλείστην δέξασθαι ἀμ(201)φότερα καὶ πλη-
 σμονήν. χαλκὸς ὁ μαλακώτατός τε καὶ ἀραιότατος πλείστην
 κρῆσιν δέχεται καὶ γίνεται κάλλιστον. καὶ ὕδατος τὸ λεπτό-
 τατον καὶ πυρὸς τὸ ἀραιότατον σύγκρησιν λαμβάνοντα ὡσαύ-
 τως. οἱ μὲν οὖν ταύτην ἔχοντες τὴν φύσιν ὑγιαίνοντες δια-
 τελέουσι τὸν πάντα χρόνον, μέχρι τεσσαράκοντα ἔτεων, οἱ
 δὲ καὶ μέχρι γήρως τοῦ ἐσχάτου. ὀκόσοι δ' ἂν ληφθῶσιν
 ὑπὸ νοσημάτων τινος ὑπὲρ τεσσαράκοντα ἔτα, οὐ μάλᾳ
 διαφυγγάνουσιν. ὀκόσα δὲ τῶν σωμάτων σύγκρησιν λαμβάνει
 πυρὸς τοῦ ἰσχυροτάτου καὶ ὕδατος τοῦ πυκνοτάτου, ἰσχυρὰ
 μὲν καὶ ἐξῴωμένα τὰ σώματα γίνεσθαι, φυλακῆς δὲ πολλῆς
 δεόμενα. μεγάλας γὰρ τὰς μεταβολὰς ἔχει ἐπ' ἀμφοτέρα, καὶ
 ἐν τῆσι τοῦ ὕδατος ἐφόδοισιν ἐς νοσήματα πίπτουσι, καὶ

fuerit, saluberrimum habitum ideo efficit, quod neque in
 maximis anni tempestatum mutationibus, neque in actatum
 transmutationibus, neque in ciborum ac potuum victus rati-
 one, aqua densissima existit in aquae accessionibus, neque
 ignis in ignis incurfibus. Possunt etiam ambo tum genera-
 tionem tum repletionem copiosam suscipere. Aes tum mol-
 lissimum tum rarissimum plurimum temperamentam recipit
 et optimum redditur. Eadem ratione etiam quod in aqua
 est tenuissimum et quod in igne est rarissimum inter se
 temperata. Qui igitur hac natura sunt praediti, sani omni
 tempore usque ad quadragesimum annum perseverant, qui-
 dam vero etiam usque ad extremam senectutem. Qui vero
 supra quadragesimum annum morbo aliquo correpti fuerint;
 vix unquam evadunt. At vero corpora quae ignis validif-
 simi et aquae densissimae temperationem sumpserint, valida
 quidem et robusta evadunt, verum multa cura indigent.
 Magnas enim utramque in partem mutationes habent, et in
 aquae et ignis accessionibus eodem modo incurrunt. Huic

Ed. Chart. VI. [459.] Foëf. I. 349. Ed. Lind. I. (201, 202.)
 ἐν τῇσι τοῦ πυρός ὡσαύτως. τοῖσιν οὖν διαιτήμασι ξυμφέρεει
 χρέεσθαι τὸν τοιοῦτον πρὸς τὰς ὥρας τοῦ ἔτεος ἐναντιούμε-
 νον, ὕδατος μὲν ἐφόδου γινομένης, τοῖσι πρὸς ὕδατος χρέε-
 σθαι κατὰ μικρὸν μεδιστάντα. τὰ μὲν ἀπὸ τῆς ὥρης ὕδατος
 τε τοῦ παχυτάτου καὶ πυρὸς τοῦ λεπτοτάτου ξυγκρηθέντων
 ἐν τῷ σώματι τοιαῦτα ξυμβαίνει. ἐξ ὧν διαγινώσκειν χρή
 ψυχρὴν φύσιν καὶ ὑγρὴν. ταῦτα τὰ σώματα ἐν τῷ χειμῶνι
 νοσερώτερα ἢ ἐν τῷ θέρει, καὶ ἐν τῷ ἥρι ἢ ἐν τῷ φθινο-
 πώρῳ. τῶν ἡλικιέων ὑγιηρότατοι τῶν τοιούτων οἱ παῖδες,
 δεύτεροι νεανίσκοι. νοσερώτατοι δὲ οἱ πρεσβύτατοι καὶ οἱ
 ἔγγιστα. καὶ ταχέως γηράσκουσιν αἱ φύ(202)σιες αὐται. δια-
 τεῖσθαι δὲ ξυμφέρεει τοῖσι τοιούτοισιν ὁκόσα θερμαίνει καὶ
 ξηραίνει καὶ πόνοισι καὶ σιτίοισι. καὶ πρὸς τὰ ἔξω τοῦ σώ-
 ματος μᾶλλον τοῦ πόνου ποιέεσθαι ἢ πρὸς τὰ εἶσω. ἦν δὲ
 λάβη πυρός τε τὸ ὑγρότατον καὶ ὕδατος τὸ πυκνότατον
 ξυγκρησιν ἐν τῷ σώματι, τοῖσι δὲ γινώσκειν ὑγρὴν καὶ θερ-
 μὴν φύσιν. κάμνουσι μὲν μάλιστα οἱ τοιοῦτοι ἐν τῷ ἥρι,
 ἥκιστα δὲ ἐν τῷ φθινοπώρῳ, ὅτι ἐν μὲν τῷ ἥρι ὑπερβολή

igitur victus ratione anni temporibus contraria uti confert.
 Aquae quidem accessione contingente iis quae aquae adver-
 santur utendum, sensim quidem pro anni temporum ratione
 transmutatione facta. At ubi aquae crassissimae et ignis te-
 nuissimi in corpore temperatio facta fuerit, talia contingunt
 ex quibus frigidam et humidam naturam dignoscere conve-
 nit. Et corpora hieme quam aestate, et vere quam autumno
 morbosiora existunt. Inter hos quoad aetates attinet pueri ma-
 xime sani sunt, secundo loco adolescentes, morbis vero ma-
 xime obnoxii senes, et qui proxime ad eos accedunt, eae-
 que naturae cito senescunt. His victus ratione conferunt
 quaecunque calefaciunt et siccant, tum in laboribus, tum in
 cibis et ad exteriores corporis partes labores adhibere ma-
 gis quam ad interiores convenit. Si vero quod in igne est
 humidissimum, et in aqua densissimum temperaturam in cor-
 pore acceperit, ex his humidam et calidam naturam dig-
 noscere licet. Hi quidem vere maxime morbis tentantur,
 autumno vero minime, quandoquidem vere humiditatis ex-

Ed. Chart. VI. [459.] Foef. I. 349. 350. Ed. Lind. I. (202. 203.)
 τῆς ὑγρασίης, ἐν δὲ τῷ φθινοπώρῳ συμμετρίη τῆς ξηρασίης.
 || τῶν δὲ ἡλικιῶν νοσερώταται ὀκόσαι νεώτεραί εἰσιν. αὐξεται
 δὲ τὰ σώματα ταχέως. καταρῥοαί τε οἱ τοιοῦτοι γίνονται.
 διατεῖσθαι δὲ ξυμφέρει ὀκόσα ξηραίνοντα ψύχει καὶ σίτων
 καὶ ποτῶν καὶ πόνων. τοὺς δὲ πόνους τούτοισιν εἶσω τοῦ
 σώματος ποιέεσθαι ξυμφέρει μάλιστα. εἰ δὲ σύγκρησιν λάβοι
 πυρὸς τό τε ἰσχυρότατον καὶ ὕδατος τὸ λεπτότατον καὶ ξηρὴ
 ἢ φύσις καὶ θερμὴ, νόσος μὲν τοῖσι τοιούτοισιν ἐν τῆσι
 τοῦ πυρὸς ἐφόδοισιν, ὑγείη δὲ ἐν τῆσι τοῦ ὕδατος. ἡλικίησιν
 ἀκμαζούσησι πρὸς σαρκὸς εὐεξίην νοσερώτατοι, ὑγιηρότατοι
 δὲ οἱ πρεσβύτατοι καὶ τὰ ἔγγιστα ἐκατέρων. δίαται ὀκόσαι
 ψύχουσι καὶ ὑγραίνουσι καὶ τῶν πόνων ὀκόσαι ἥκιστα ἐκ-
 θερμαίνοντες καὶ συντήκοντες πλείστην ψύξιν παρασχέσουσι.
 αἱ τοιαῦται φύσις μακροβιώτατοι καὶ ὑγιηρότατοι γίνονται.
 ἦν δὲ σύγκρησιν λάβῃ πυρὸς τοῦ ἀραιοτάτου καὶ ὕδατος τοῦ
 ξηροτάτου, ξηρὴ καὶ ψυχρὴ ἢ τοιαύτη φύσις. νοσερὴ μὲν
 ἐν τῷ φθινοπώρῳ, ὑγιηρὴ δὲ ἐν τῷ ἤρῳ (203) καὶ τοῖσιν

cellus est, autumno vero siccitatis commoderatio. Ex aeta-
 tibus maxime morbis obnoxiae quae juniores. Corpora vero
 celeriter increscunt, iique destillationibus obnoxii evadunt.
 Victus autem ratio confert quae siccet et refrigerat tum in
 cibo, tum in potu ac laboribus. His quoque partes corpo-
 ris internas laboribus exercere maxime conducit. At si
 quod in igne est validissimum et in aqua tenuissimum, tem-
 peraturam adeptum fuerit, sicca et calida ea est natura, ii-
 que in ignis accessionibus morbo corripiuntur, in aquae
 vero accessionibus sanitate fruuntur. Aetatibus florentibus
 quoad pleniorum corporis habitum comparandum mor-
 bosissimi sunt, senes vero et ad utrosque proxime acce-
 dentes admodum sani. Victus ratio quae refrigeret et hu-
 mectet, et labores minime calefacientes et colliquantes, plu-
 rimam refrigerationem exhibebunt. Ejusmodi naturae lon-
 gissimae sunt vitae, et maxima sanitate fruuntur. Quod si
 ignis rarissimi et aquae siccissimae temperationem acceperit,
 sicca et frigida ejusmodi est natura autumno quidem morbis
 obnoxia, vere autem et proximis temporibus sana. Eodem

Ed. Chart. VI. [459. 460.] Foel. I. 350. Ed. Lind. I. (203.)
 ἔγγιστα. ὡσαύτως ἡλικίαι πρὸς ἕτεα τεσσαράκοντα νοσεραὶ
 παῖδες ὑγιηρότατοι καὶ τὰ προσέχοντα ἐκατέροισι. διαίται
 ὀκίσαι θερμαὶ εὐῶσαι ὑγραίνουσι καὶ πόνοι ἐξ ὀλίγου προσ-
 αγόμενοι ἡσυχῇ διαθερμαίνοντες, μὴ πολὺ ἀπὸ τῶν ὑπαρ-
 χόντων φέροντες. περὶ μὲν οὖν φύσιος διαγνώσιος οὕτω χρῆ
 διαγνώσκειν τῆς ἐξ ἀρχῆς ξυστάσιος. αἱ δὲ ἡλικίαι [460]
 αὗται πρὸς ἑωυτάς ὡδε ἔχουσι. παῖς μὲν οὖν κέκρηται ὑγραῶσι
 καὶ θερμοῖσι, διότι ἐκ τούτων ξυνέστηκε καὶ ἐν τούτοισιν
 ἠδῆξήθη. ὑγρότατα μὲν οὖν καὶ θερμοτάτα ὀκίσαι ἔγγιστα
 γενέσιος καὶ αὐξεται ὡς πλεῖστον. καὶ ἐχόμενα ὡσαύτως. νεη-
 νίσκος δὲ θερμὸς μὲν ὅτι τοῦ πυρὸς ἐπικρατεῖ ἢ ἔφοδος
 τοῦ ὕδατος· ξηρὸς δὲ ὅτι τὸ ὑγρὸν ἤδη καταγάλωται τὸ ἐκ
 τοῦ παιδός, τὸ μὲν ἐς τὴν αὐξῆσιν τοῦ σώματος, τὸ δὲ ἐς
 τὴν κίνησιν τοῦ πυρὸς, τὸ δὲ ὑπὸ τῶν πότων. ἀνῆρ, ὀκίσαν
 σιτῇ τὸ σῶμα, ξηρὸς καὶ ψυχρὸς, διότι τοῦ μὲν θερμοῦ ἢ
 ἔφοδος οὐκ ἔτι ἐπικρατεῖ, ἀλλ' ἔστηκεν ἀτρεμίζον τὸ σῶμα
 τῆς αὐξήσιος καὶ κατέψυκται. ἐκ δὲ τῆς νεωτέρας ἡλικίης

modo cum XL. annorum aetatem attigerint, morbosae, pueri
 maxime sani et cum ad utrasque aetates accedunt. Victus
 ratio conveniens, quae calefaciendo humectat, et labores qui
 sensim adhibiti leniter calefaciunt, neque multum ex his
 quae adsunt tollunt. Quod igitur ad naturae cognitionem
 attinet, ea sic ex prima corporis constitutione dignoscen-
 da est. Aetates autem per se consideratae hoc se habent
 modo. Puer quidem ex humidis et calidis temperationem
 habet, quandoquidem ex his constat et in his incremen-
 tum accepit. Quae igitur ortui sunt proxima, humidissima
 et calidissima et quam plurimum increscunt, eodemque
 modo quae ad haec accedunt. At adolescens calidus qui-
 dem, quoniam ignis accessio aquam superat, ficcus vero,
 quia puerile humidum jam consumptum est, partim quidem
 in corporis incrementum, partim vero in ignis motionem,
 partim etiam a laboribus. Vir, cum corpus constiterit, fic-
 cus et frigidus, quoniam calidi quidem accessio non am-
 plius superat, sed sistitur incrementum in corpore quies-
 cens et perfrigeratur. Verum ex juvenili aetate ficitas ad-

Ed. Chart. VI. [460.] Foes. I. 550. Ed. Lind. I. (205. 204)
 τὸ ξηρὸν ἐν. ἀπὸ δὲ τῆς ἐπιούσης ἡλικίης καὶ τοῦ ὕδατος
 τῆς ἐφόδου, οὐχ ὁ ἔχων τὴν ὑγρασίην διὰ ταῦτα ξηροῖσι καὶ
 ὑγροῖσι κρατέεται. οἱ δὲ πρεσβῦται ψυχροὶ καὶ ὑγροί, διότι
 πυρὸς μὲν ἀποχώρησις, ὕδατος δὲ ἐφοδος· καὶ ξηρῶν μὲν
 ἀπάλλαξις, ὑγρῶν δὲ κατάστασις. τῶν δὲ πάντων τὰ μὲν ἄρ-
 σενά θερμότερα καὶ ξηρότερα, τὰ δὲ θήλεα ὑγρότερα καὶ
 ψυχρότερα (204) διὰ τὸδε. ὅτι τε ἀπ' ἀρχῆς ἐν τοιούτοιςιν
 ἐκάτερα ἐγένετο καὶ ὑπὸ τοιούτων αὐξεται, γενόμενά τε
 τῆσι διαίτησιν ἐπιπονατέρησι χρέεται, ὥστε ἐκθερμαίνεσθαι
 καὶ ἀποξηραίνεσθαι. τὰ δὲ θήλεα ὑγροτέρησι καὶ ἡσθημο-
 τέρησι τῆσι διαίτησι χρέονται, καὶ κάθαρσιν τοῦ θερμοῦ ἐκ
 τοῦ σώματος ἐκάστου μηνὸς ποιόονται. περὶ δὲ φρονήσιος
 ψυχῆς καὶ ἀφροσύνης ὀνομαζομένης ὡδε ἔχει. πυρὸς τὸ ὑγρό-
 τατον καὶ ὕδατος τὸ ξηρότατον κρῆσιν λαβόντα ἐν τῷ σώ-
 ματι φροσιμώτατα, διότι τὸν μὲν πῦρ ἔχει ἀπὸ τοῦ ὕδατος
 τὸ ὑγρὸν, τὸ δὲ ὕδωρ ἀπὸ τοῦ πυρὸς τὸ ξηρὸν. ἐκάτερον
 δὲ οὕτως αὐταρκέστατον. οὔτε τὸ πῦρ τῆς τροφῆς ἐνδεέστε-

est, neque ab accedente aetate, neque aquae accessione
 humiditatem habet, ideoque a ficcis et frigidis superatur.
 Senes autem frigidi et humidi, quoniam ignis quidem de-
 cessio, aquae autem accessio adest, et siccitatis quidem sum-
 motio, humidorum vero constitutio. At vero inter omnes
 mares quidem calidiores sunt et ficciores, feminae vero
 humidiores et frigidiores eam ob causam, quod utrique per
 exordia in talibus nati sunt, et ex talibus increverunt. Quin
 etiam in lucem producti masculi, laboriosiore victus genere
 utuntur, quo incalescunt ac resiccantur, feminae vero hu-
 mido magis ac otioso, et singulis mensibus calidi purgatio-
 nem ex corpore habent. At de ea quae dicitur animi pru-
 dentia vel imprudentia sic se res habet. Si quod in igne est
 maxime humidum, et in aqua maxime siccum, in corpore
 temperata fuerint, prudentissima efficiuntur, quoniam ignis
 quidem ab aqua humiditatem, aqua vero ab igne siccitatem
 habet. Utrumque autem hoc modo sibi maxime satis esse
 videtur. Neque ignis alimenti inopia longe proficiscitur,
 neque aqua motionis penuria admodum sublevatur. Utrum-

Ed. Chart. VI. [460.] Foef. I. 350. 351. Ed. Lind. I. (204. 205.)
 ρον ἐπὶ πουλὺ φοιτᾷ, οὔτε τὸ ὕδωρ τῆς κινήσιος ἐπὶ πουλὺ
 δεόμενον κουφοῦται. αὐτὸ τε οὖν ἐκότερον οὕτως αὐταρκέστα-
 τον ἐστὶ πρὸς ἄλληλά τε κρηθέντα. Ὅτι γὰρ ἐλάχιστα τῶν
 πέλωσ δέεται, τοῦτο μάλιστα τοῖσι παρεοῦσι προσέχει, πυρὸς
 τε τὸ ἥκιστα κινεούμενον μὴ ὑπ' ἀνάγκης, καὶ ὕδατος τὸ μάλ-
 ιστα μὴ ὑπὸ βίης. || ἐκ τούτων δὲ ἡ ψυχὴ συγκρηθεῖσα
 φρονιμοτάτη καὶ μνημονικωτάτη. εἰ δέ τι ἐπαγωγῇ χρεομένη
 τούτων ὀκότερον οὖν ἀξήθειῃ ἢ μαραῖνοι, ἀφρονέστατον ἂν
 γένοιτο, διότι οὕτως ἔχοντα αὐταρκέστατα. εἰ δὲ πυρὸς τοῦ
 εἰλικριεσιάτου καὶ ὕδατος σύγκρησιν λάβοι, ἐνδεέστερον δὲ
 τὸ πῦρ εἶη τοῦ ὕδατος ὀλίγον, φρόνιμοι μὲν καὶ οὔτοι, ἐν-
 δεέστεροι δὲ τῆς προτέρης, διότι κρατέ(205)μενον τὸ πῦρ
 ὑπὸ τοῦ ὕδατος καὶ βραδείην τὴν κίνησιν ποιούμενον, νο-
 θρότερον προσπίπτει πρὸς τὰς αἰσθήσιας. παραμόνιμοι δ'
 εἰσὶ ἐπιεικέως αἱ τοιαῦται ψυχαὶ πρὸς ὅτι ἂν προσέχωσιν.
 εἰ δὲ ὀρθῶς διαιτῶντο καὶ φρονιμώτεροι καὶ ὀξύτεροι γέ-
 νοιντο παρὰ τὴν φύσιν. ξυμφέρει δὲ τοῖσι τοιούτοισι τοῖσι
 πρὸς πυρὸς διαιτήμασι μᾶλλον χρέεσθαι καὶ μὴ πλησμονῆσι

que igitur tum hoc modo sibi satis est tum inter se tempe-
 rata. Quod enim vicinis minime indiget, id maxime praesentia amplectitur, ignis qui minime neque necessitate movetur, et aqua quae maxime non per vim. Ex his autem ubi contemperationem animus habuerit, prudentia et memoria maxime valet. Quod si aliquo super inducto usus fuerit et horum quodcumque increverit aut contabuerit, imprudentissimus evadit, quod cum sic se habeant, ipsa sibi maxime satis esse videntur. Quod si ignis et aquae purissimae temperationem acceperit, et ignis aqua paulo inferior fuerit, ii quidem etiam prudentes sunt, plus tamen illis quam in priore temperatione deest, quoniam ignis ab aqua superatur, tardamque motionem efficiens segnius in sensus illabitur. Ejusmodi autem fere stabiles sunt, quamcunque ad rem se applicuerint. Quod si recta adhibeatur victus ratio, prudentiores et acutiores praeter naturam evadant. His autem conducit ut victus ratione quae ad ignem magis accedat utantur et neque cibis neque potio-

Ed. Chart. VI. [460.] Forst. I. 351. Ed. Lind. I. (265.)

[460] μήτε σιτίων μήτε πομάτων. δρόμοισιν οὖν χρέεσθαι ὄξεισιν ὅπως τοῦ τε ὑγροῦ κενῶται τὸ σῶμα καὶ τὸ ὑγρὸν ἐπίσταται θῦσσον. πάλησι δὲ καὶ τρίψεσι καὶ τοῖσι τοιούτοισι γυμνασίοισιν οὐ συμφέρει χρέεσθαι, ὅπως μὴ κοιλοτέρων τῶν πόρων γινομένων πλησμονῆς πληρῶνται. βαρύνεσθαι γὰρ ἀνάγκη τῆς ψυχῆς τὴν κίνησιν ὑπὸ τῶν τοιούτων, τοῖσι τε περιπάτοισι συμφέρει χρέεσθαι καὶ ὑπὸ δείπνου καὶ ὀρθρίοισι καὶ ἀπὸ τῶν δρόμων. ἀπὸ δείπνου μὲν, ὅπως τροφήν ξηρότερην ἢ ψυχὴ δέχεται ἀπὸ τῶν εἰσιόντων· ὄρθρου δὲ, ὅπως αἱ διεξοδοὶ κενῶνται τοῦ ὑγροῦ καὶ μὴ φράσσονται οἱ πόροι τῆς ψυχῆς· ἀπὸ δὲ τῶν γυμνασίων, ὅπως μὴ ἐγκαταλείπηται ἐν τῷ σώματι τὸ ἀποκριθὲν ἀπὸ τοῦ δρόμου, μηδὲ ξυμίσγηται τῇ ψυχῇ, μηδὲ ἐμφράσῃ τὰς διεξόδους, μηδὲ συνταράξῃ τὴν τροφήν. συμφέρει δὲ καὶ ἐμέτοισι χρέεσθαι, ὅπως ἀποκαθαίρηται τὸ σῶμα, εἴ τι ἐνδεέστερον οἱ πόροι διαπρήσσονται. προσάγειν δὲ ἀπὸ τῶν ἐμέτων, κατὰ μικρὸν προσιδέοντα τὸ σιτίον ἐς ἡμέρας τέσσαρας τὰς ἐλαχίστας. χρέεσθαι δὲ ξυμφορότερον ἢ λούεσθαι. λαγνεύειν δὲ ὕδατος ἐφόδων γινομένων πλείονα, ἐν δὲ τῆσι τοῦ πυρός ἐπιφορηῖσι

nibus expleantur. Cursibus itaque celeribus utendum, quo et corpus humore vacuetur et humor celerius sistatur. Lucta autem, frictionibus et similibus exercitationibus uti non convenit, ut ne caviores redditi meatus expleantur. Ab his enim animi motum gravari necesse est. Deambulationibus etiam tum a coena tum matutinis, itemque post cursus utendum est. A coena quidem, quo siccius alimentum ab iis quae ingeruntur animus accipiat. Mane vero, ut viae humore vacuentur, et animi meatus minime obstruantur. Ab exercitiis autem, ne quod a cursu excretum est in corpore remaneat et animo commixtum vias obstruat et alimentum conturbet. Confert etiam ut vomitionibus utantur, quo corpus repurgetur, si quid negligentius labores effecerint. A vomitione autem sensim adjiciendo cibus offerendus, per quatuor ut minimum dies. Ungi vero quam lavari magis convenit. Rebus autem venereis in aquae accessionibus magis utendum, minus vero in ignis incurfionibus. At si in

Ed. Chart. VI. [460.] Foëf. I. 351. Ed. Lind. I. (206.)
 μείονα. (206) εἰ δὲ τινι ἐνδεστέραν τὴν δύναμιν τὸ πῦρ
 λάβοι τοῦ ὕδατος, βραχυτέραν ἀνάγκη ταύτην εἶναι. καὶ κα-
 λέονται οἱ τοιοῦτοι ἠλίθιοι. ἅτε γὰρ βραδείης ἐούσης τῆς
 περιόδου, κατὰ βραχὺ τι προσπίπτουσιν αἱ αἰσθήσεις. καὶ
 ὄξειαι ἐούσαι ἐπ' ὀλίγον ξυμμίσγονται τε διὰ βραδύτητα τῆς
 περιόδου. αἱ γὰρ αἰσθήσεις τῆς ψυχῆς ὀκόσαι μὲν δι' ὄψιος
 καὶ ἀκοῆς εἶσιν, ὄξειαι, ὀκόσαι δὲ διὰ ψαύσιος, βραδύτεραι
 καὶ εὐαίσθητότεραι. τούτων μὲν οὖν αἰσθάνονται καὶ οἱ τοι-
 οῦτοι οὐδὲν ἥσπον, οἷον τῶν ψυχρῶν καὶ θερμοῶν καὶ τῶν
 τοιούτων. ὀκόσαι δὲ δι' ὄψιος ἢ ἀκοῆς αἰσθάνεσθαι δεῖ, ἢ μὴ
 πρότερον ἐπίστανται οὐ δύνανται αἰσθάνεσθαι. ἦν γὰρ μὴ
 σεισθῆ ἢ ψυχῇ ὑπὸ τοῦ πυρὸς πεσόντος οὐκ ἂν αἰσθοίτο
 ὀκοῖόν τί ἐστιν. αἱ οὖν τοιαῦται ψυχαὶ οὐ πάσχουσι τοῦτο
 διὰ ταχυτήτα. εἰ δὲ ὀρθῶς διατῶτο, βέλτιον γένοιτο ἂν καὶ
 ὁ τοιοῦτος. ξυμφέρει οὖν τὰ διαιτήματα ἄπερ τῷ προτέρῳ.
 ξηροτέροισι δὲ χρῆσθαι καὶ ἐλάσσοσι τοῖσι σιτίοισι· τοῖσι
 δὲ πόροισι πλείοσι καὶ ὀξυτέροισι. συμφέρει δὲ καὶ πυριῆ-
 σθαι, καὶ ἐμέτοισι χρέεσθαι ἐκ τῶν πυριησίων· καὶ προσα-

aliquo inferiorem quam aquae potentiam ignis sortitus sit, tardio- rem eum esse necesse est, appellanturque ejusmodi stolidi. Nimirum enim cum tardus sit ambitus, paulatim sensationes allabuntur, et quae acutae existunt, sensim etiam commiscentur, propter ambitus tarditatem. Acutae enim sunt animi sensationes, quae visione et auditione percipiuntur, quae vero tactu, tardiores et facilius sentiuntur. Has igitur non minus ii sentiunt quam quae sunt frigida et calida et ejus generis. Quae vero visione et auditione percipienda sunt, quae non ante sciunt percipere nequeant. Nisi enim ab igne illabente commotus animus fuerit, id quaecumque sit non percipiat. Id igitur hujusmodi animus ob celeritatem non contingit. Quod si recta victus ratione utatur, is etiam melior evadere queat. Eadem igitur quae priori victus ratio confert, verum cibus tum siccioribus tum paucioribus, laboribus autem pluribus et vehementioribus utendum. Confert etiam ut fomentis et ab iis vomitionibus

Ed. Chart. VI. [461.] Foes. I. 351. 352. Ed. Lind. I. (206. 207.)
 γωγῆσιν ἐκ τῶν ἐμέτων ἐκ πλείονος χρόνου, ἣν ποιεῖ ἐνδεέ-
 στερον, καὶ ταῦτα ποιεῶν ὑγιεινότερος ἂν καὶ φρονιμώτερος
 εἴη. ἣν δὲ κρατηθεῖ ἐπὶ πλεῖον τὸ πῦρ ὑπὸ τοῦ ἐόντος
 ὕδατος, τούτους ἤδη οἱ μὲν ἄφρονας ὀνομάζουσιν, ὃ δὲ ἐμ-
 βροντήτους. ἔστι δ' ἡ μακρὰ τοιούτων ἐπὶ τὸ βραδύτερον.
 οὔτοι κλαίουσιν τε οὐδενὸς λυποῦντος ἢ τύπτοντος, δεδίασιν
 τε τὰ μὴ φοβερά, λυπέονται ἐπὶ τοῖσιν μὴ προσήκουσι καὶ
 αἰσθά(207)νονται οἷσιν οὐ προσήκει τοῖς φρονέουσι. || Ξυμ-
 φέρει τοιγαροῦν τούτοις πυριῆσθαι καὶ ἔλλεβόροις ἐκκα-
 θαιρέσθαι ἐκ τῶν πυριησίων, καὶ διαίτη χρέεσθαι ἢ εἶπον
 πρότερον. ἰσχυρασίης δὲ πνεύματος οὗτος δέεται καὶ ξηρασίης.
 εἰ δὲ τὸ ὕδωρ ἐνδεεστέραν τὴν δύναμιν λάβωι, τοῦ πυρὸς
 εἰλικρινῆ τὴν σύγκρασιν ἐχόντων ὑγιαίνουσι σώμασι φρονί-
 μοις. ἣ δὲ τοιαύτη ψυχὴ ταχέως αἰσθανομένη τῶν προσ-
 πιπτόντων καὶ οὐ μεταπίπτουσα πολλάκις ἐστὶ. φύσις μὲν
 οὖν ἡ τοιαύτη ψυχῆς ἀγαθῆς· βελτίαν δὲ γένοιτο ὀρθῶς
 διαιτούμενος, καὶ κακίαν μὴ ὀρθῶς. συμφέρει δὲ τῷ τοιούτῳ
 τῇ διαίτῃ χρέεσθαι τῇ πρὸς ὕδατος μᾶλλον, ὑπερβολὰς φυ-

utatur, et post vomitus ex longo intervallo cibos exhibeat,
 si minor vomitus contigerit. Quae si fecerit, magis valebit
 et prudentior evadet. Quod si magis ab aqua ignis superetur,
 hos jam alii dementes, alii attonitos appellant. Eorum
 autem infania tardior existit. Hi plorant cum a nemine
 vexentur aut verberentur, minime metuenda metuunt, mo-
 lestia afficiuntur ubi minime convenit, et sentiunt quae pruden-
 tes non deceant. Iis itaque fomenta conducunt, et a fo-
 mentis purgationes ex veratro, et victus ratio quam antea
 dixi, isque pulmonis extenuatione et siccitate opus habet.
 At si aqua inferiorem quam ignis facultatem adepta sit, cum
 sinceram contemperationem habeant, sanitate corporis et
 prudentia valent. Ejusmodi animus cito quae ingruunt
 percipit, neque frequenter ad alia se transfert. Hujus igitur
 animi natura bona est, melior tamen efficiatur, si recta
 victus ratione utatur, ut deterior, si prava. Huic vero vi-
 ctus ratio conducit, quae ad aquam magis spectet, et ne-

Ed. Chart. VI. [460. 461.] Foes. I. 352. Ed. Lind. I. (207. 208.)
 λασσόμενον καὶ σιτίων καὶ πόματων καὶ πόνων. καὶ δρόμοισι
 καμπτοῖσι καὶ διαύλοισι καὶ πάλησι καὶ τοῖσιν ἄλλοισι γυ-
 μνασίοισιν, ὑπερβολὴν οὐδενὸς ποιούμενον. [461] ἦν γὰρ ἔχη
 ὑμηρῶς τὸ σῶμα καὶ μὴ ὑπ' ἄλλου τινὸς ξυνταράσσηται,
 τῆς ψυχῆς φρόνιμος σύγκρησις· εἰ δ' ἐπὶ πλεῖον κρατηθεῖη
 ἢ τοῦ ὕδατος δύναμις ὑπὸ τοῦ πυρὸς, ὀξυτέρην μὲν τοσοῦτω
 ἀνάγκη εἶναι τὴν ψυχὴν ὅσω θάπτον κινείται, καὶ πρὸς τὰς
 αἰσθήσιας θάσσον προσπίπτειν, ἥσσον δὲ μόνιμον τῶν πρό-
 τερον, διότι κρίνεται τὰ παραγινόμενα καὶ ἐπὶ πλεύμονα ὀρ-
 μᾶται διὰ ταχυτήτα. συμφέρει δὲ τῷ τοιούτῳ διατησθαι
 τῇ πρὸς ὕδατος διαίτη μᾶλλον ἢ τῇ προτέρῃ· καὶ μᾶζι μᾶλ-
 λον ἢ τῷ ἄρτω καὶ ἰχθῦσιν ἢ κρέασι· τῷ ποτῷ ὑδαρεστέρω
 καὶ λαγνείσιν ἐλασσόνως χρέεσθαι· καὶ τῶν πόνων τοῖσι
 κατὰ φύσιν μάλιστα καὶ πλείστοισι. τοῖσι (208) δ' ὑπὸ βίης
 χρέεσθαι μὲν ἀνάγκη, ἐλάττωσι δὲ καὶ ἐμέτοισιν ἐκ τῶν
 αὐτῶν πλησμονῶν, ὅπως κενῶται μὲν τὸ σῶμα, θερμαίνεται
 δὲ ὡς ἥμιστα. συμφέρει δὲ καὶ ἀσαρκέειν τοῖσι τοιούτοις
 πρὸς τὸ φρονίμους εἶναι. πρὸς γὰρ σαρκὸς εὐεξίην καύματος

que in cibis, neque in potionibus, neque laboribus modum
 excedat. Curlibus flexis et circensibus, luctis et reliquis
 exercitationibus utantur, dum in nullo modum superent. Si
 enim corpus bene valuerit, nullaque re alia perturbetur,
 haec animi contemperatio prudens est. Quod si adhuc ma-
 gis aquae vis ab igne superetur, eo acutiorem quidem ani-
 mum esse necesse est quo citius movetur, et ad sensationes
 celerius incurrere, verum priore minus stabilem, quo-
 niam quae adfunt secedunt, et in pulmonem celeri impetu fe-
 runtur. Huic conducit ut ea victus ratione utatur, quae ma-
 gis ad aquam spectat quam prior et maza potius quam pane,
 piscibus quam carnibus, potione etiam dilutiore et venere
 rariore et laboribus, qui secundum naturam maxime obeun-
 tur et quam plurimis, iis vero qui per vim suscipiuntur,
 non nisi coactus. Vomitionibus autem post ipsas repletio-
 nes paucis utatur, quo corpus quidem evacuetur, quam mi-
 nime vero incalescat. His etiam ad prudentiam confert, ut
 minime carnosii evadant. Ad optimum enim corporis habi-

Ed. Chart. VI. [461.] Foef. I. 352. Ed. Lind. I. (203.)
 φλεγμονὴν ἀνάγκη γίνεσθαι. ὁκόταν δὲ τοιοῦτον πάθη ἢ
 τοιαύτη ψυχὴ, ἐς μανίην καθίσταται, κρατηθέντος τοῦ ὕδα-
 τος καὶ ἐπισπασθεῖσα. ξυμφέρεει δὲ τοῖσι τοιούτοισι καὶ τὰς
 πρήξιας πρήσσειν, βεβρωκόσι μᾶλλον ἢ ἄσιτοισι. στασιμωτέρη
 γὰρ ἢ ψυχὴ τῇ τροφῇ κατάμισγομένη συμφόρῳ μᾶλλον ἢ
 ἐνδεῆς οὔσα τροφῆς. εἰ δὲ τι πλέον ἐπικρατηθεῖ τὸ ὕδωρ ὑπὸ
 τοῦ πυρός, ὄξει ἢ τοιαύτη ψυχὴ ἄγαν καὶ τούτους ὄνειρώσσειν.
 καλέουσι δὲ αὐτοὺς ὑπομαινομένους. ἔστι γὰρ ἔγγιστα μανίης
 τὸ τοιοῦτον. καὶ γὰρ ἀπὸ βραχείης φλεγμονῆς καὶ ἀσυμφόρου
 μαινόνται καὶ ἐν τῆσι μέθησι καὶ ἐν τῆσιν εὐεξίησι τῆς σαρκὸς
 καὶ ὑπὸ τῶν κρηφαγιῶν. ἀλλὰ χρὴ τὸν τοιοῦτον τούτων
 μὲν πάντων ἀπέχεσθαι καὶ τῆς ἄλλης πλησμονῆς, καὶ γυ-
 μνασίῳ τῶν ἀπὸ βίης γινομένων, μᾶζην δὲ ἀτρέπτω διαιτᾶ-
 σθαι, καὶ λαγάνοισιν ἐφθόσοι πλην τῶν καθαρικῶν, καὶ
 ἰχθυοῖσιν ἐν ἄλμυ καὶ ὕδροποτίειν βέλτιστον, ἣν δύναται.
 εἰ δὲ μὴ, ὅτι ἔγγιστότατα τούτου, ἀπὸ μαλακοῦ οἴνου καὶ
 λευκοῦ· καὶ τοῖσι περιπάτοισιν τοῖσι ὀρθροῖσι πούλλοις.

tum ardoris inflammationem accedere necesse est. Quod
 cum acciderit, ejusmodi animus aqua superata in furorem
 agitur et addacitur. His vero confert ut negotia cibo sumpto
 potius quam jejuni obeant. Commodo enim alimento am-
 mixto stabilius longe animus evadit quam alimenti indi-
 gens. Quod si adhuc magis aqua ab igne superetur, ejus-
 modi animus valde acutus est, eosque somniis agitari ne-
 cesse est. Hos autem subfuriosos vocant. Hoc enim insa-
 niae proximum est, cum vel a levi et contemnenda inflam-
 matione insaniant, et in vini potionibus et carnis bona ha-
 bitudine et a carnium esu. Sed et hunc ab his quidem om-
 nibus abstinere oportet, et omni alia repletionem et exer-
 citationibus quae per vim obeuntur. In victus autem ra-
 tione maza non subacta utendum et oleribus coctis, praeter
 quam purgantibus et pisciculis ex muria. Quin etiam
 aquam bibere optimum, si fieri possit, sin minus, quod ad
 hanc proxime accedit, vinum molle et album. Deambu-
 lationibus quoque matutinis multis utatur, a coena vero

Ed. Chart. VI. [461. 462.] Foef. I. 352. 353. Ed. Lind. I. (209.)
 ἀπό δειπνου δὲ ὀκόσον ἐξανασιτῆναι, ὅπως τὰ μὲν σίτα μὴ
 ξηραίνωνται ἀπὸ τῶν ἀπὸ δειπνου περιπάτων, τὸ δὲ σῶμα
 κενῶται ὑπὸ τοῦ ὀρθρίου. λούεσθαι δὲ χλιαρῶ ὕδα(209)τι
 περικλύδην μᾶλλον ἢ χρίεσθαι. ξυμφέρει δὲ καὶ ἐν τῷ θέρει
 τῆς ἡμέρας ὑπνοισι χρίεσθαι βραχέσιν ἢ πολλοῖσιν, ὅπως μὴ
 ἀποξηραίνηται τὸ σῶμα ὑπὸ τῆς ὥρης. ἐπιτήδειον δὲ τοῦ
 ἥρος· καὶ ἐλλεβόροισι καθαίρειν προσπυρηθέντας. εἶτα ἐπά-
 γειν πρὸς τὴν διαίτην ἡσυχῇ καὶ μὴ ἄσιτον τὰς πρήξιας μη-
 δὲ τοῦτον ποιέεσθαι. ἐκ ταύτης τῆς ἐπιμελείης ἢ τοιαύτη
 ψυχὴ φρονιμοτάτη ἂν εἴη. περὶ μὲν οὖν φρονίμου καὶ ἄφρο-
 νος ψυχῆς ἢ σύγκρησις αὕτη αἰτία, ὥσπερ μοι καὶ γέγρα-
 πται. || καὶ δύναται ἐκ τῆς διαίτης καὶ βελτίων καὶ χείρων
 γίνεσθαι. δρόμοισι δὲ πρὸς ἐπικρατέοντος τῷ ὕδατι προσ-
 τιθέντα ἀδύνατον ἂν ἴσως καὶ τοῦ ὕδατος ἐπικρατέοντος, ἐν
 τῇ συγκρήσει τὸ πῦρ ἀξῆσαι. ἐκ τούτων δὲ φρονιμώτεραι
 καὶ ἀφρονέστεραι γίνονται. [462] τῶν δὲ τοιούτων οὐκ ἐστὶν
 ἢ σύγκρησις ἐτι· οἷον δξύθυμος, ῥάθυμος, δύλιος, ἀπλοῦς,
 δυσμενής, εὐνους, τῶν τοιούτων ἀπάντων ἢ φύσις τῶν πόρων

exurgat, ut ne cibi quidem a deambulationibus post coenam
 reficcantur, corpus autem a matutinis evacuetur. Aqua
 tepida autem circummassata potius perfundatur quam ungetur.
 Confert etiam aestate interdum somno uti brevior quam
 multo, uti ne corpus ab anni tempore reficcetur. Commo-
 dum etiam vere fotibus antea praeparatos, potionibus
 ex veratro purgare, deinde sensim ad victus rationem ad-
 ducere, neque hunc jejunum negotia obire oportet. Et hac
 sane cura ejusmodi animus prudentissimus evaserit. Pru-
 dentis igitur et imprudentis animi haec contemperatio causa
 est, velut a me scriptum est, victus tamen ratione melior
 et deterior fieri potest. Ignis autem incurfibus superantibus
 forte aquae aliquid addi non potest, ut neque aqua in con-
 temperatione superante ignis augeri. Ex his vero pruden-
 tiores et imprudentiores animi efficiuntur. At vero istorum
 nulla amplius contemperatio, cujusmodi est ad iracundiam
 praeceps, lentus, dolosus, simplex, insensus, benevolus.
 Horum omnium meatuum natura per quos animus fertur

Ed. Chart. VI. [462.] Foes. I. 353. Ed. Lind. I. (209. 210.)
 δι' ὧν ἡ ψυχὴ πορεύεται, αἰτὴ ἐστὶ. δι' ὁκοίων γὰρ ἀγγείων
 ἀποχωρεῖ καὶ πρὸς ὁκοῖά τινα προσπίπτει καὶ ὁκοίοις τισὶ
 καταμίσγεται, τοιαῦτα φρονέουσι. διὰ τοῦτο γοῦν δυνατὸν τὰ
 τοιαῦτα ἐκ διαίτης μεθιστάναι. φύσιν γὰρ μεταπλάσαι ἀφα-
 νέα οὐχ οἶόν τε. ὡσαύτως δὲ καὶ τῆς φωνῆς ὁκοίη τις ἂν
 εἴη, οἱ πόροι αἴτιοι τοῦ πνεύματος. δι' ὁκοίων γὰρ ἂν τι-
 ρων κινέεται ὁ ἀήρ καὶ πρὸς ὁκοίους τινὰς προσπίπτῃ, τοι-
 αῦτην ἀνάγκη τὴν φωνὴν εἶναι. καὶ ταῦτα μὲν δυνατὸν καὶ
 χεῖρω καὶ βελτίω ποιέειν, διότι λειοτέρους καὶ τραχυτέρους
 (210) τοὺς πόρους τῷ πνεύματι δυνατὸν ποιῆσαι, κείνο δὲ
 ἀδύνατον ἐκ διαίτης ἀλλοιωῖσαι.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΔΙΑΙΤΗΣ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Χωρίων δὲ θεσιν καὶ φύσιν ἐκάστων ὧδε χρὴ διαγιγνώ-
 σκειν. κατὰ παντὸς μὲν εἰπεῖν ὧδε ἔχει. ἢ πρὸς μεσημβριαν
 κειμένη θερμότερη καὶ ξηροτέρη τῆς πρὸς τὰς ἄρκτους κει-
 μένης, διότι ἐγγυτέρω τοῦ ἡλίου ἐστίν. ἐν δὲ ταύτησι τῆσι

causa est. Cujusmodi enim sunt vasa per quae secedit, et ad
 quae occurrit, et quibuscumque commiscetur, ejusmodi ho-
 mines sentiunt. Ideoque ista victus ratione transmo-
 verari possunt, cum fieri non possit ut naturam occultam ulla
 ratione transformes. Eadem vero ratione et vocis, quae-
 cunque tandem fuerit, spiritus meatus causa sunt. Per
 quos enim aër movetur et ad quoscunque incurrit, talem
 esse vocem necesse est. Et haec quidem deteriora et me-
 liora effici possunt, quod leviores et asperiores spiritus mea-
 tus reddere liceat, illud vero victus ratione permutare
 non possis.

HIPPOCRATIS DE VICTVS RATIONE LIBER II.

At vero singularum regionum situm et naturam sic dig-
 noscas. In universum quidem res ita se habet. Quae ad
 meridiem sita, ea quae ad septentriones spectat calidior et
 siccior, quod ad solem magis accedat. In his autem regio-

Ed. Chart. VI. [462, 464.] Foes. I. 353. Ed. Lind. I. (210, 211.)
 χώρησιν ἀνάγκη καὶ τὰ ἔθνη τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ φύο-
 μενα ἐκ τῆς γῆς ξηρότερα καὶ θερμότερα καὶ ἰσχυρότερα
 εἶναι ἢ ἐν τῆσιν ἐναντήσιν· οἷον τὸ Λιβυκὸν ἔθνος πρὸς
 τὸ Ποντικὸν καὶ τὰ ἔγγιστα ἐκατέρων. αὐταὶ δὲ καθ' ἑαυτὰς
 αἱ χώραι ὧδε ἔχουσι. τὰ ὑψηλὰ καὶ ἀρχμηρὰ καὶ πρὸς με-
 σημβρίαν κείμενα ξηρότερα τῶν πεδίων τῶν ὁμοίως κει-
 [464]μένων, διότι ἐλάσσους ἰκμάδας ἔχει. τὰ μὲν γὰρ οὐκ
 ἔχει σταῖσιν τῷ ὀμβρίῳ ὕδατι, τὰ δὲ ἔχει. τὰ δὲ λιμναῖα καὶ
 ἐλώδεα ὑγραίνει καὶ θερμαίνει. Θερμαίνει μὲν, (211) διότι
 κοῖλα καὶ περιεχόμενα καὶ οὐ διαπνέεται· ὑγραίνει δὲ, διότι
 τὰ φύομενα ἐκ τῆς γῆς ὑγρότερα, οἷσιν ἐκτρέφονται ἄνθρω-
 ποι. τὸ τε πνεῦμα ὃ ἀναφέρομεν, παχύτερον διὰ τὸ ὕδωρ
 τὸ ἀπὸ τῆς ἀκινήσεως. τὰ δὲ κοῖλα καὶ μὴ ἐνυδρα ξηραίνει
 καὶ θερμαίνει. Θερμαίνει μὲν, ὅτι κοῖλα καὶ περιέχεται, ξη-
 ραίνει δὲ διὰ τε τῆς τροφῆς τὴν ξηρότητα καὶ διότι τὸ πνεῦ-
 μα ὃ ἀναπνέομεν ξηρὸν ἐόν, ἔλκει ἐκ τῶν σωματίων τὸ ὑγρὸν
 εἰς τροφήν ἑωυτῷ οὐκ ἔχων πρὸς ὅτι ἂν ὑγρὸν προσπίπτον

nibus homines et quae e terra producuntur ficciora, calidiora
 et validiora esse necesse est, quam quae in contrariis, velut
 Libyca gens si cum Pontica conferatur, et quae utrisque vi-
 cina sunt. Per se autem si regiones spectes, ad hunc habent
 se modum. Alta loca et squalentia quaeque ad meridiem
 spectant, campestribus aequaliter sitis sunt ficciora, quod
 pauciores humiditates contineant. Illa siquidem aquam
 pluviam non retinent, haec contra. Lacustria vero et palu-
 stria humectant et calefaciunt. Calefaciunt quidem quoniam
 cava sunt, undique circumdata et ventis minime perflata. Hu-
 mectant vero quod e terra producuntur et quibus homines
 aluntur humidiora sunt, et spiritus quem attrahimus prop-
 ter aquam non motam crassior est. Cava vero et minime
 aquosa siccant et calefaciunt. Calefaciunt quidem quod
 cava sint et undique circumdata. Siccant vero cum propter
 alimenti siccitatem, tum quod spiritus quem attrahimus
 cum siccus existat, attracto ad sui nutritionem e corpore
 humido, non habet humorem quo suo occursu nutriatur

Ed. Chart. VI. [464.] Foef. I. 353. 354. Ed. Lind. I. (211.)
 τρέφεται. ὄκου δὲ τοῖσι χωρίοισιν ὄρη προσκίεται πρὸς τό-
 του, ἐν τούτοισιν αὐχμώδεις οἱ νότοι καὶ νοσεροὶ προσπνέ-
 ουσιν. ὄκου δὲ βορᾶθεν ὄρη πρόσκειται, ἐν τουτέοισιν οἱ βό-
 ρεαι ταράσσουσι καὶ νόσους ποιέουσιν. ὄκου δὲ βορᾶθεν
 κοῖλα χωρία τοῖσιν ἄστεσι προσκίεται, πρὸς τῶν θερυνῶν
 πνευμάτων, θερμὸν καὶ νοσερὸν τοῦτο τὸ χωρίον διότι οὔτε
 βορέας διαπνέων καθαρὴν τὴν ἐπαγωγὴν τοῦ πνεύματος παρ-
 ἔχει, οὔτε ὑπὸ τῶν θερυνῶν πνευμάτων διαψύχεται. τῶν
 δὲ νήσων αἱ μὲν ἐγγὺς ἠπείρων δυσχειμερώτεραί εἰσιν, αἱ δὲ
 πάντῃσι ἀλειυνότεραι τὸν χειμῶνα, διότι αἱ χιόνες καὶ πάγοι
 ἐν μὲν τῆσιν ἠπείροισιν ἔχουσι στάσιν καὶ τὰ πνεύματα ψυ-
 χρὰ πέμπουσιν ἐς τὰς ἐγγὺς νήσους, || τὰ δὲ πελάγια οὐκ
 ἔχει στάσιν ἐν χειμῶνι. περὶ δὲ πνευμάτων ἤτινα φύσιν
 ἔχει καὶ δύναμιν ἕκαστα, ὧδε χρὴ διαγινώσκειν. φύσιν μὲν
 ἔχει τὰ πνεύματα πάντα ὑγραίνειν καὶ ψύχειν τὰ τε σώματα
 τῶν ζώων καὶ τὰ φυτόμετα ἐκ τῆς γῆς διὰ τάδε. ἀνάγκη
 ἐστὶ τὰ πνεύματα ταῦτα πάντα πνέειν, ὑπὸ χιόνος καὶ κρυ-
 σιᾶλλον καὶ πάγων ἰσχυρῶν καὶ ποταμῶν καὶ λιμνέων καὶ

At quibus in locis montes ad austrum vergunt, in his austru
 squalidi et morbofi spirant. Quibus vero ad aquilones mon-
 tes vergunt, in his aquilones perturbationes et morbos pa-
 riunt. Ubi autem ab aquilone cava loca urbibus adhaerent,
 ab aestivis ventis calidus et morbosus hic locus est, quo-
 niam neque spirans boreas purum spiritum invehit, neque
 ab aestivis ventis perfrigeratur. Quae autem insulae con-
 tinenti sunt vicinae, eae rigidiores habent hiemes, mari-
 nae vero trepidiores, propterea quod nives et glacies in con-
 tinenti perdurant, et ventos frigidos ad vicinas insulas
 mittunt. In his vero quae in alto sitae sunt, per hiemem
 non perdurant. At vero ventorum quam quisque naturam
 aut facultatem habeat, ad hunc modum dignoscas. Omnes
 quidem venti tum animalium corpora, tum ea quae e terra
 producuntur, suapte natura ideo humectant et refrigerant,
 quod ventos omnes a nive, a glacie, a vehementi gelu, a
 fluminibus et stagnis, et terra humecta et perfrigerata spi-

Ed. Chart. VI. [464.] Foef. I. 354. Ed. Lind. I. (211. 212.)
 γῆς ὑγρανθείσης καὶ ψυχρανθείσης. καὶ τὰ μὲν ἰσχυρότερα τῶν
 πνευμάτων ἀπὸ μεζό(212)νων καὶ ἰσχυροτέρων, τὰ δὲ ἀσθε-
 νέστερα ἀπὸ μειόνων καὶ ἀσθενεστέρων. ὥσπερ γὰρ καὶ τοῖσι
 ζώοισι πνεῦμα ἔνεστιν, οὕτως καὶ τοῖσιν ἄλλοισι πᾶσι, τοῖσι
 μὲν ἔλασσον πνεῦμα, τοῖσι δὲ κατὰ μέγεθος. φύσιν μὲν οὖν
 ἔχει ψύχειν καὶ ὑγραίνειν τὰ πνεύματα πάντα. διὰ θεσιν δὲ
 χωρίων καὶ τόπων, δι' ὧν παραγίνεται τὰ πνεύματα ἐς τὰς
 χώρας ἐκάστας, διάφορα γίνεται ἀλλήλων, ψυχρότερα, θερ-
 μότερα, ὑγρότερα, ξηρότερα, νοσερώτερα, ὑγιεινότερα. τὴν
 δὲ αἰτίην ἐκάστων ὧδε χρὴ γινώσκειν. ὁ μὲν βορέας ψυχρὸς
 πνέει καὶ ὑγρὸς, ὅτι ὀρμᾶται ἀπὸ τοιουτέων χωρίων, πορεύε-
 ται τε διὰ τῶν τοιούτων τόπων, ὡς τινὰς ὁ ἥλιος οὐχ ἔρπει,
 οὐδ' ἀποξηραίνει τὸν ἀέρα ἐκπίνει τὴν ἰκμάδα, ὥστε πα-
 ραγίνεται ἐπὶ τὴν οἰκουμένην, τὴν ἐαυτοῦ δύναμιν ἔχων, ὅκου
 μὴ διὰ τὴν θεσιν τῆς χώρας διαφθείρεται. καὶ τοῖσι μὲν
 οἰκέουσιν ἔγγιστα ψυχρότατος, τοῖσι δὲ προσωτάτω ἥμιστα.
 ὁ δὲ νότος πνέει μὲν ἀπὸ τῶν ὁμοίων τὴν φύσιν τῷ βορέα.
 ἀπὸ γὰρ τοῦ νοτίου πόλου πνέων ἀπὸ χιόνος πουλλῆς καὶ

rare necesse est, et validiores quidem ventos a majoribus et
 validioribus, debiliores vero a minoribus et debilioribus.
 Non fecus enim ac in omnibus animantibus spiritus inest,
 ita in caeteris omnibus quibusdam minor, quibusdam vero
 major pro eorum magnitudine adest. Venti igitur omnes
 natura quidem refrigerant et humectant. Verum ex regio-
 num et locorum situ, per quae ad regiones quasque obve-
 niunt, inter se differunt et frigidiores, calidiores, humidio-
 res, siccores, morbosiores et salubriores existunt: Quorum
 singulorum causa ad hunc modum cognoscenda est. Boreas
 quidem frigidus et humidus spirat, quia ab ejusmodi locis
 fertur et ad loca permeat, ad quae sol non pervadit, neque
 aëre exsiccato humorem ebibit. Ideoque ad terram habita-
 tam sua facultate pollens pervenit, ubi ex regionis situ non
 corrumpitur, et hic proximis quidem incolis frigidissimus est,
 remotissimis vero minime. At auster a locis natura aquiloni
 similibus spirat. Cum enim ab australi axe spiret, et a

Ed. Chart. VI. [464. 465.] Foef. I. 554. Ed. Lind. I. (212. 213.)
 κρυστάλλου καὶ πάγων ἰσχυρῶν ὀρμώμενος, τοῖσι μὲν ἐκεῖσθε
 πλησίον αὐτοῦ οἰκοῦσιν ἀνάγκη τοῖον πρέειν ὀκοῖον ἐν ἡμῶν
 ὁ βορέας. ἐπὶ δὲ πᾶσαν χώραν οὐκ ἔτι ὅμοιος παραγίνεται.
 [465] διὰ γὰρ τῶν ἐφόδων τοῦ ἡλίου καὶ ἐπὶ τὴν μεσημ-
 βρῆην πρέων ἐκπίνεται τὸ ὑγρὸν ὑπὸ τοῦ ἡλίου. ἀποξηραι-
 νόμενος γὰρ ἀραιοῦται. διὸ ἀνάγκη θερμὸν αὐτὸν καὶ ξηρὸν
 ἐνθάδε παραγίνεσθαι. ἐν μὲν οὖν τοῖσιν ἔγγιστα χωρίοισιν
 ἀνάγκη τοιαύτην δύναμιν ἀποδιδόναι θερμὴν καὶ ξηρὴν, καὶ
 ποιεῖ τοῦτο ἐν τῇ Λιβύῃ. τί τε (213) φυόμενα ἐξαναίεται
 καὶ τοὺς ἀνθρώπους λιπθάνει ἀποξηραίνων. ἄτε γὰρ οὐκ
 ἔχων οὔτε ἐκ θαλάσσης ἰκμῶδα λαβεῖν οὔτε ἐκ ποταμοῦ
 καὶ ἐκ τῶν ζώων καὶ τῶν φυομένων ἐκπίνει τὸ ὑγρὸν. ὀκ-
 ταν δὲ τὸ πέλαγος περαιώσῃ, ἄτε θερμὸς ὢν καὶ ὄραιός,
 ποικίλης ὑγρασίας ἐμπίπλησι τὴν χώραν ἐμπύπτων. ἀνάγκη δὲ
 τὸν νότον θερμὸν τε καὶ ὑγρὸν εἶναι, ὅκου μὴ τῶν χωρίων
 αἱ θεσεις αἰτιαί εἰσιν. ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν ἄλλων πνευμά-
 των αἱ δυνάμεις ἔχουσιν. κατὰ δὲ χώρας ἐκάστας τὰ πνεύ-
 ματα ὧδε ἔχει. τὰ μὲν ἐκ θαλάσσης πνεύματα ἐς τὰς χώρας

nive multa glacieque et gelu valido prodeat, his quidem
 qui illic prope habitant talis spiret, qualis nobis boreas
 necesse est. Neque tamen ad totam regionem adhuc similis
 accedit. Nam cum per solis accessus in meridiem spirat,
 exhausta a sole ejus humiditate resiccatus rarescit, ideoque
 calidum et ficcum ad nos pervenire necesse est. Proindeque
 vicinis regionibus eandem vim calidam et ficcam ex ne-
 cessitate impertit. Quod et in Libya facit cum quae e terra
 nascuntur exarescant, et homines latenter exsiccet. Nam
 cum neque e mari neque e fluvio humorem accipere queat,
 ex animantibus et plantis humidum exugit. At ubi mare
 tranfierit, cum calidus et rarus existat, multa humiditate re-
 gionem, ad quam occurrit implet, atque adeo austrum cali-
 dum et humidum esse necesse est, nisi regionum situs in
 causa extiterit. Ad eundem vero modum reliquorum etiam
 ventorum facultates se habent. Ad singulas autem regiones
 hoc modo venti se habent. Qui quidem venti ex maris re-

Ed. Chart. VI. [465.] Foesl. I. 354. 355. Ed. Lind. I. (213. 214.)
 ἐπιπίπτοντα, ξηρότερα πῶς ἐστί. τὰ δὲ ἀπὸ χιόνος ἢ πάγων
 ἢ λιμνέων ἢ ποταμῶν ἅπαντα ὑγραίνει καὶ ψύχει καὶ τὰ
 φυτὰ καὶ τὸ ζῶα. καὶ ὑγίην τοῖς σώμασι παρέχει ὁκόσα μὴ
 ὑπερβάλλῃ ψυχρότητι. ταῦτα δὲ βλάπτει, διότι μεγάλας τὰς
 μεταβολὰς ἐν τοῖσι σώμασι ἐμποιεῖ τοῦ θερμοῦ καὶ τοῦ ψυ-
 χοῦ. ταῦτα δὲ πάσχουσιν ὅσοι ἐν χωρίοις οἰκέουσιν ἐλώδεσι
 καὶ θερμοῖς, ἐγγὺς ποταμῶν ἰσχυρῶν. τὰ δ' ἄλλα τῶν πνευ-
 μάτων ὁκόσα πνέει ἀπὸ τῶν προειρημένων, ὠφελεί, τὸν τε
 ἥερα καθαρὸν καὶ εἰλικρινέα παρέχοντα καὶ τῷ τῆς ψυχῆς
 θερμοῦ ἰκμῶδα διδόντα. ὁκόσα δὲ τῶν πνευμάτων κατὰ γῆν
 παραγίνεται, ξηρότερα ἀνάγκη εἶναι, ἀπὸ τε τοῦ ἡλίου ἀπο-
 ξηραίνόμενα καὶ ἀπὸ τῆς γῆς. οὐκ ἔχοντα δὲ τροφήν ὁκόθεν
 σπιάσεται, τὰ πνεύματα ἀπὸ τῶν ζῶντων ἔλκοντα τὸ ὑγρὸν,
 βλάπτει καὶ τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα πάντα. καὶ ὁκόσα περὶ τὰ
 ὄρεα καταλιπόντα παραγίνεται εἰς τὰς πόλεις οὐ μόνον ξη-
 ραίνει, ἀλλὰ καὶ ταράσσει τὸ πνεῦμα ὃ (214) ἀναπνέομεν,
 καὶ τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων ἐπίνοσα ἐμποιεῖ. || φύσιν
 μὲν οὖν καὶ δύνανται ἐκάστων οὕτω χορὴ γινώσκειν. ὅπως δὲ

gionibus obveniunt, ii ficciores fere existunt. Qui vero e
 nive aut glacie aut stagnis aut fluminibus, ii omnes tum
 fata tum animantia humectant et refrigerant, et corporibus
 sanitatem praestant qui frigore modum non excedunt. Hi
 enim quod magnas in corporibus caloris et frigoris mutatio-
 nes faciunt, noxii sunt. Quod sane iis contingit, qui loca
 palustria et calida juxta magna flumina incolunt. At reli-
 qui venti qui ex praedictis spirant, utiles sunt, tum quod aë-
 rem purum et sincerum praebent, tum etiam animi calori hu-
 miditatem suggerunt. Qui autem venti e terra obveninut, eos
 cum a sole et terra reficcantur, ficciores esse necesse est.
 Nam cum non habeant unde alimentum trahant, a viven-
 tibus humorem exugunt, fataque et animantia omnia lae-
 dunt. Et qui quidem relictis montibus ad urbes perveni-
 unt, non solum siccant, verum etiam spiritum quem attrahi-
 mus turbant, et humana corpora morbis obnoxia reddunt.
 Horum igitur cujusque natura et facultas ad hunc modum

Ed. Chart. VI. [465.] Foef. I. 355. Ed. Lind. I. (214.)
 χοή πρὸς ἕκαστα παρὰσκευάζεσθαι, προϊόντι τῷ λόγῳ δη-
 λώσω. σιτίων δὲ καὶ πομάτων δύναμιν ἐκάστων καὶ τὴν κατὰ
 φύσιν καὶ τὴν διὰ τέχνης ὧδε χοή γινώσκειν. ὁκόσοι μὲν
 οὖν κατὰ παντὸς ἐπεχείρησαν εἰπεῖν, ἢ περὶ τῶν γλυκέων ἢ
 λιπαρῶν ἢ ὀλικῶν ἢ περὶ ἄλλου τινὸς τῶν τοιούτων τῆς δυ-
 νάμεως, οὐκ ὀρθῶς γινώσκουσιν. οὐ γὰρ τὴν αὐτὴν δύναμιν
 ἔχουσιν οὔτε τὰ γλυκέα ἀλλήλοισιν οὔτε τὰ πικρὰ οὔτε
 τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων οὐδέν. πολλὰ γὰρ τῶν τοιούτων,
 ἃ καὶ διαχωρεῖ καὶ ἴσθησι καὶ ξηραίνει καὶ ὑγραίνει. ὡσαύ-
 τως δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων. ἐστὶ δὲ ὅσα στυφεῖ καὶ
 διαχωρεῖται καὶ οὐρέεται, τὰ δὲ οὐδέτερα τούτων. ὡσαύτως
 δὲ καὶ τῶν θερμοτατικῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ἄλλην ἄλλα
 δύναμιν ἔχει. περὶ μὲν οὖν ἀπάντων οἷχ οἷόν τε δηλωθῆναι
 ὁκοῖά τινά ἐστι. καθ' ἕκαστα δὲ ἤντινα δύναμιν ἔχει διδάξω.
 κριθαὶ φύσει μὲν ψυχρὸν καὶ ξηρὸν. ἐνὶ δὲ καὶ καθαρτικόντι
 ἀπὸ τοῦ χυλοῦ τοῦ ἀγύρου. τεκμήριον δὲ, ἦν μὲν θέλης κρι-
 θὰς ἀπίστους ἐψησαι, καθαίρει ὁ χυλὸς ἰσχυρῶς· εἰ δὲ

cognoscenda est. Quanam autem ratione ad singula se accom-
 modare oporteat, procedente oratione aperiam. At vero cibi
 et potionis cujusque vim, tum eam quam habet a natura
 tum eam quae ab arte proficiscitur, ita cognoscere oportet.
 Qui igitur in univcrsum vel de dulcium, vel pinguium, vel
 falforum, vel alterius cujusdam ejusmodi facultate dicere
 conati sunt, ii non recte sentiunt. Neque enim eandem
 vim habent, nec dulcia inter se, neque amara, neque alio-
 rum ejusmodi quicquam. Horum enim multa et alvum de-
 jiciunt et sistunt et siccant et humectant. Eorum modo in
 reliquis omnibus quaedam adstringunt et per alvum sece-
 dunt et urinas movent. Sunt quae horum neutrum fa-
 ciunt. Ad hunc modum et ex calefacientibus ac reliquis om-
 nibus alia aliam habent facultatem. Cum igitur omnia
 qualianam sint declarari non possint, quam quaeque vim
 habeant aperiam. Hordeum natura quidem frigidum et
 siccum. Inest et quiddam quod purget ex palarum succo.
 Cujus rei hoc est indicium, quod si hordeum cortice de-
 tracto minime purgatum coquere velis, vehementer purgat

Ed. Chart. VI. [466] Foef. I. 555. Ed. Lind. I. (214. 215.)
 ἐπιτισμένους, [466] ψύξει μᾶλλον καὶ συστήσει. ὁκόταν δὲ
 πυρωθῶσι, τὸ μὲν ὑγρὸν καθαρικὸν ὑπὸ τοῦ πυρὸς (215)
 οἴχεται, τὸ δὲ ψυχρὸν καὶ ξηρὸν καταλείπεται. ὁκόσα δὲ δεῖ
 ψύξει καὶ ξηρῶσαι ἄλφιστα διαπρήσεται ἄδε. χρώμεθα μάζῃ
 παντοδαπέι, δύναμιν δὲ ἔχει ἢ μᾶζα αὕτη τοιγύνη. τὰ συγ-
 κομιστὰ ἄλευρα τροφήν μὲν ἔχει ἐλάσσω, διαχωρεῖ δὲ μᾶλ-
 λος. τὰ δὲ καθαρὰ τροφιμώτερα, ἥσσον δὲ διαχωρεῖ. μᾶζα
 πορφυρηθεῖσα ἄντη· ἄτριπτος κούφη, καὶ διαχωρεῖ καὶ
 ψύχει. ψύχει μὲν ὅτι ψυχρῶ ὕδατι ὑγρὴ ἐγένετο, διαχωρεῖ
 δὲ ὅτι ταχέως πέσεται. κούφη δὲ ὅτι πολλῆς τροφῆς μετὰ
 τοῦ πνεύματος ἔξω ἀποκρίνεται. στενοπώτεροι γὰρ αἱ διεξο-
 δοὶ τῆς τροφῆς οὔσαι ἄλλην ἐπιούσαι οὐ δέχονται. καὶ τὸ
 μὲν ξὺν τῷ πνεύματι λεπτυνόμενον ἀποκρίνεται ἔξω. τὸ δ'
 αὐτοῦ ἐμμένον φύσαν ἐμποίει. καὶ τὸ μὲν ἄνω ἐρυγγάνεται,
 τὸ δὲ κάτω ὑποχωρεῖ. πολλὴ οὖν τῆς τροφῆς ἀπὸ τοῦ σώ-
 ματος ἀποκνέεται. ἦν δὲ θεῆς τὴν μᾶζαν εὐθιῶς φυρήσας
 διδόναι, ἢ τοιαύτη ξηραντικὴ. ὅτε γὰρ τὸ ἄλφιστον ξηρὸν ἐόν

is succus. Quod si corticem detraxeris, refrigerabit magis
 alvumque fistet. Ubi vero tostam fuerit, humor qui pur-
 gat igne decedit, frigiditas autem et siccitas remanet. Quod
 si refrigeratione et siccitate opus sit, id ipsum in pollinem
 redactum efficiet. Maza cuiusvis generis sic utimur, eam-
 que haec habet facultatem. Farinae confusanae minus
 quidem nutriunt, magis autem alvum dejiciunt. Purae vero
 plus nutriunt, minus autem per alvum secedunt. Maza jam
 pridem subacta, conspersa, minime intrita, levis est, alvum
 movet et refrigerat. Refrigerat quidem, quia frigida made-
 facta est, alvum vero movet, quia cito coquitur. Levis est
 quod multum alimenti cum flatu foras excernitur. Cum
 enim alimenti viae angustiores sint, aliud quod superaddi-
 tur non recipiunt, et pars quidem cum spiritu attenuata for-
 ras excernitur, pars vero quae intus remanet flatum indu-
 cit, partimque per superiora eructatur, partim etiam per
 inferiora demittitur. Multum itaque alimentum e corpore
 expirat. Quod si mazam statim ut subacta est exhibere
 velis, ea siccandi vim habet, quod nimirum farina cum sicca

Ed. Chart. VI. [466.] Foef. I. 355. Ed. Lind. I. (215. 216.)
 καὶ ὑπὸ τῶν ὕδατος διάβροχον οὕτω γεγενημένον ἐσπεσόν
 ἐς τὴν κοιλίην, ἔλκει ἐξ αὐτῆς τὸ ὑγρὸν θερμὸν ἐόν. πέφυκε
 γὰρ τὸ μὲν θερμὸν ψυχρὸν ἔλκειν, τὸ δὲ ψυχρὸν θερμόν.
 ἀναλισκομένου δὲ τοῦ ὑγροῦ ἐκ τῆς κοιλίης ἀνάγκη ξηραίνε-
 σθαι. τοῦ δὲ ὕδατος τοῦ σὺν τῇ μάξῃ ἐσελθόντος ψύχει
 ἐπαγόμενον. ὅσα οὖν δεῖ ξηρῆναι ἢ ψῦξαι ἢ διαρροίῃ χέμε-
 νον ἢ ἄλλῃ τινὶ θερμοσίῃ τοιαύτῃ, μᾶζα διαπρήσεται. ἦν
 δὲ ξηρὴ τριπτή, ξηραίνει (216) μὲν οὐχ ὁμοίως, διὰ τὸ πε-
 πιλησθαι ἰσχυρῶς. τροφήν δὲ τῶν σώματι πλείστην δίδωσιν,
 ἅτε δὴ ἡσυχῇ τεκομένης δέχονται τροφήν αἱ διόδοι. διαχω-
 ρεῖ μὲν οὖν βραδέως. φῦσαν δὲ οὐκ ἐμποιεῖ οὐδὲ ἐρυγγάνε-
 ται. ἢ δὲ προοφυρηθεῖσα τριπτή τρέφει μὲν ἥσσον, διαχωρεῖ
 δὲ καὶ ἐμποιεῖ μᾶλλον φῦσαν. κυκεῶν δὲ μόνον ἐφ' ὕδατι
 μὲν ψύχει καὶ τρέφει, ἐπ' οἴνῳ δὲ θερμαίνει καὶ τρέφει καὶ
 ἴσθησιν· ἐπὶ μέλιτι δὲ θερμαίνει μὲν ἥσσον καὶ τρέφει, δια-
 χωρεῖ δὲ μᾶλλον, ἦν μὴ ἄκροτον ἢ τὸ μέλι· ἦν δὲ μὴ, οὐ
 διαχωρεῖ, ἀλλ' ἴσθησιν. ἐπὶ δὲ γάλακτος τρόφιμοι μὲν πάν-

existat, atque ita aqua irrigata in ventriculum calida inci-
 dat, humorem ex ipso trahit. Calidum si quidem frigidum
 et frigidum calidum trahere solet. Ventriculi autem hu-
 more consumpto, ut reficcetur necesse est. Aqua vero quae
 simul mazam subiit inducta refrigerat. Quae igitur in alvi
 profluvii aut alterius ejusmodi caliditatis profusione ficcare
 aut refrigerare oportet, haec maza efficiet. At sicca intrita
 exsiccat quidem, non aequae tamen, propterea quod vehe-
 menter condensata est, alimentum vero plurimum corpori
 impertit, cum nimirum sensim eliquatae alimentum viae
 excipiant. Per alvum igitur modo demittitur, flatum ta-
 men nimime excitat, neque ructus adfert. Quae autem jam-
 pridem subacta et intrita est, nutrit quidem minus, sed al-
 vum magis movet et inflat. Cyceon solus aqua temperatus
 refrigerat et nutrit, cum vino autem calescit et sistit. Cum
 melle minus quidem calescit et nutrit, magis vero alvum
 subducit, si mel sincerum non fuerit, alioqui alvum non ciet,
 sed sistit. Cum lacte autem omnes bene quidem nutriunt,

Ed. Chart. VI. [466.] Foef. I. 355. 356. Ed. Lind. I. (216. 217.)
 τες, πλὴν ἀλλὰ τὸ μὲν ὄϊον ἰσῆσι, τὸ δὲ αἴγειον μᾶλλον
 διαχωρεῖ, τὸ βόειον ἥσσον, τὸ δὲ ἵππειον καὶ τὸ ὄνειον
 μᾶλλον διαχωρεῖ. || πυροὶ ἰσχυρότεροι κριθῶν καὶ τροφιμώ-
 τεροι, διαχωρεύουσι δὲ ἥσσον καὶ αὐτοὶ καὶ ὁ χυλός. ἄρτος δὲ
 ὁ μὲν συγκομιστός ξηραίνει καὶ διαχωρεῖ, ὁ δὲ καθαρὸς
 τρέφει μὲν μᾶλλον, διαχωρεῖ δὲ ἥσσον. αὐτῶν δὲ τῶν ἄρτων
 ὁ μὲν ζυμίτης κοῦφος καὶ διαχωρεῖ. καὶ κοῦφος μὲν ἐστίν
 ὅτι ἀπὸ τῆς ζύμης τοῦ ὀξέος τὸ ὑγρὸν προσανάλωται, ὅπερ
 ἐστὶν ἡ τροφή· διαχωρεῖ δὲ ὅτι ταχέως πέσσειται. ὁ δὲ ἄζυ-
 μος διαχωρεῖ μὲν ἥσσον, τρέφει δὲ μᾶλλον. ὁ δὲ τῷ χυλῷ
 πεφυρημένος κουφότερος καὶ τρέφει ἰκανῶς καὶ διαχωρεῖ.
 τρέφει (217) μὲν ὅτι καθαρὸς, κοῦφος δὲ ἐστίν ὅτι τῷ
 κουφοτάτῳ πεφύρεται καὶ ἐζύμωται ὑπὸ τούτου καὶ πεφύρω-
 ται. διαχωρεῖ δὲ ὅτι τῷ γλυκεῖ καὶ διαχωρητικῷ τοῦ πυρὸς
 συμμείνεται, αὐτῶν δὲ τῶν ἄρτων οἱ μέγιστοι τροφιμώτατοι,
 διότι ἤκιστα ἐκκαίονται ὑπὸ τοῦ πυρὸς τὸ ὑγρὸν. καὶ οἱ
 ἱπνῖται ἄρτοι τροφιμώτεροι τῶν ἐσχαριτῶν καὶ ὀβελιῶν, διότι
 ἥσσον ἐκκαίονται ὑπὸ τοῦ πυρὸς. οἱ δὲ κλιβανίται καὶ οἱ

verumtamen ovillum alvum fistit, caprinum vero magis
 alvum subducit, bubulum minus, equinum et asininum per
 alvum magis demittitur. Triticum hordeo quidem est valen-
 tius et magis nutrit, minus autem alvum subducit tum ipsum
 tum succus. Panis ex farina integra nec excussa ficitur
 et alvum subducit. Purus vero plus quidem nutrit, minus
 vero alvum dejicit. Ex panibus autem fermentatus quidem
 levis est et per alvum secedit. Ac levis quidem est, quo-
 niam fermenti acore humidum consumptum est, quod in
 alimentum transit. Secedit autem quia cito coquitur. At
 non fermentatus minus quidem alvum dejicit, plus vero
 nutrit. Ex succo autem subactus levior est, abunde nutrit
 et per alvum demittitur. Nutrit quidem quia purus. Levis
 vero est quod levissimo subactus sit et ab eodem fermenta-
 tus et tostus. Per alvum autem secedit, quod dulci et alvum
 subducenti tritici parti commixtus sit. Ex panibus item
 maximi plurimum habent alimenti, quod humidum ab igne
 minime exuratur. Et furnacei panes magis nutriunt quam

Ed. Chart. VI. [466. 467.] Foëf. I. 356. Ed. Lind. I. (217. 218.)
 ἔγκρουφαι ξηρότατοι, [467] οἱ μὲν διὰ τὴν σποδὸν, οἱ δὲ
 διὰ τὸ ὄστρακον ἐκπινόμενοι τὸ ὑγρὸν· οἱ δὲ σεμιδαλίται
 ἰσχυρότατοι πάντων τούτων. ἔτι δὲ μᾶλλον καὶ οἱ ἐκ τοῦ
 χόνδρου καὶ τρόφιμοι σφόδρα, πλὴν οὐ διαχωρεύουσιν ὁμοίως·
 ἄλητον καθαρὸν πινόμενον ἐν ὕδατι ψύχει. καὶ πλῆμα σται-
 τὸς ἐπὶ πυρὶ. πιτύρων χυμὸς ἐφθὸς κοῦφος διαχωρεῖ. τὰ δὲ
 ἐν γάλακτι διδόμενα ἄλητα διαχωρεῖ μᾶλλον ἢ ἐν τῷ
 ὕδατι διὰ τοὺς ὀρρούς. καὶ μάλιστα ἐν τῆσι διαχωρητικοῖσιν·
 ὁκόσα δὲ ξὺν μέλιτι καὶ ἐλαίῳ ἔψηται ἢ ὄπτηται ἐξ ἀλήτων,
 πάντα καυσώδεα καὶ ἔρευγιώδεα· ἔρευγιώδεα μὲν ὅτι τρό-
 φημα ἔοντα οὐ διαχωρητικά ἐστι, καυσώδεα δὲ διότι λιπαρὰ
 ἔοντα καὶ γλυκέα καὶ ξύμφορα ἀλλήλοις, οὐ τῆς αὐτῆς κα-
 θεψήσιος δεόμενα ἐν τῷ αὐτῷ ἐστί. σεμιδάλις καὶ χόνδρος
 ἐφθὸς ἰσχυρὰ καὶ τρόφιμα, οὐ μέντοι διαχωρεῖ. ἢ τρύγλις
 κονφοτέρα πυρῶν καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς γενόμενα ὁμοίως, ἐκ
 τῶν πυρῶν καὶ διαχωρητικά μᾶλλον. ὁ βρόμος ὑγραίνει καὶ

qui in foro aut veru affati sunt, quod minus ab igne exu-
 rantur. Testuacei vero et subcineritii ficcissimi, hi quidem
 propter cinerem, illi vero propter testum humido exucto.
 Similaginei autem horum omnium validissimi sunt, multoque
 magis qui ex alica parantur et admodum nutriunt, verum
 non aequè subducunt. Farina pura ex aqua pota refrige-
 rat, et lotura farinae aqua maceratae et subactae igne coctâ.
 Furfurum succus coctus levis alvum subducit. At farinae
 ex lacte exhibitae propter serum magis per alvum secedunt
 quam quae ex aqua, praecipueque si cum alvum dejicientibus
 misceantur. Quae vero cum melle aut oleo incoquantur,
 aut assantur, omnes aestum et ructum excitant. Ructum
 quidem, quod cum multum alimentum exhibeant, per alvum
 minime secedunt. Aestum vero, quod cum pingues et dul-
 ces existant, et inter se convenient, neque ejusdem cocturae
 indigeant, in eodem sunt. Similago et alica cocta validam
 et multum alimentum exhibent, non tamen per alvum se-
 cedunt. Tragus sive olyra tritico levior, et quae ex ea con-
 ficiuntur, his similiter quae ex tritico parantur, magis ta-

Ed. Chart. VI. [467.] Foes. I. 356. Ed. Lind. I. (218.)
 ψύχει ἐσθιόμενος καὶ ξόφημα γενόμενος. τὰ πρόσφατα ἄλ-
 φιστα καὶ ἄλητα ξηρότερα τῶν παλαιῶν, ὅτι ἔγγυον τοῦ
 πυρὸς καὶ τῆς ἐργασίης εἰσὶ παλαιούμενα δὲ τὸ μὲν θερμὸν
 ἐκπνέει, τὸ δὲ ψυχρὸν ἐπάγεται. ἄρτοι θερμοὶ μὲν ξηραίνουσι,
 ψυχροὶ δὲ ἥσσον. ἰσχυράσῃν δὲ τινα παρέχουσιν. κύαμοι, τρώ-
 φιμὸν τι καὶ στατικὸν καὶ φυσῶδες. φυσῶδες μὲν ὅτι οὐδέ-
 χονται οἱ πόθοι τὴν τροφήν ἄλλην ἐπιούσαν· στάσιμον δὲ
 ὅτι ὅλην ἔχει τὴν ὑποστάθμην τῆς τροφῆς. οἱ πισσοὶ φυ-
 σῶσι μὲν ἥσσον, διαχωρέουσι δὲ μᾶλλον. ὠχροὶ δὲ καὶ δολι-
 χοὶ διαχωρητικώτεροι τουτέων. ἥσσον δὲ φυσῶδες, τρώφιμα
 δὲ. ἐρβινδοὶ λευκοὶ διαχωρέουσι καὶ οὐρέονται καὶ τρέφουσι.
 τρέφει μὲν τὸ σαρκῶδες· οὐρέεται δὲ τὸ γλυκύ. διαχωρέεται
 δὲ τὸ ἄλμυρον. κένχρων χόνδροι κυβήρια ξηρὰ καὶ στάσιμα
 μετὰ σύκων ἰσχυρῶν τοῖσι πόνοισιν. αὐτοὶ δὲ οἱ κέγχροι
 ἐφθοὶ τρώφιμοι, οὐ μέντοι διαχωρέουσιν. φακοὶ δὲ καυσώ-
 δεες καὶ καταθῆηκτικοὶ. καὶ οὔτε διαχωρέει οὐδ' ἴσθησιν.
 ὄροβοι, στάσιμον καὶ ἰσχυρὸν καὶ παχύνει καὶ πληροῖ καὶ

men per alvum secedunt. Avena in cibo et sorbitione
 sumpta humectat et refrigerat. Recentes farinae crassiores
 et tenuiores, vetustis ficciores, quod igni et operationi vi-
 ciniores existunt. Quae ubi vetustae sunt calor expirat, fri-
 giditas vero inducitur. Panes calidi quidem siccant, frigidi
 vero minus, gracilitatem tamen quandam inferunt. Fabae
 alimentum quoddam alvum sistens et flatuosum exhibent.
 Flatuosum quidem, quoniam meatus aliud superingestum ali-
 mentum non excipiunt. Alvum autem sistens, quoniam to-
 tam alimenti fecem continet. Pisa minus quidem inflant,
 magis autem alvum dejiciunt. Ervilia et phaseoli his ma-
 gis alvum dejiciunt, minus inflant et probe nutriunt. Cicer
 album alvum et urinam movet et nutrit. Nutrit quidem
 quod carnosum est, dulce per urinam redditur salfuginosum
 per alvum demittitur. Milii grana et farinae siccant et al-
 vum sistunt, et cum sicibus vehementibus doloribus succur-
 runt. Milium autem coctum nutrit, minime tamen per al-
 vum secedit. Lentescis acstuosae sunt et turbant, et neque
 alvum dejiciunt neque sistunt. Ervum alvum sistit et vali-

Ed. Chart. VI. [467. 468.] Foef. I. 356. 357. Ed. Lind. I. (218. 219.)
 εὔχρουν ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον. λίνου καρπὸς ἐσθιόμενος στά-
 σιμον· ἔχει δὲ τι καὶ ψυκτικόν. ὄρμινου καρπὸς παραπλήσια
 τῷ λίνῳ διαπρήσσεται. Φέρμοι φύσει μὲν ἰσχυρόν καὶ θερ-
 μόν, διὰ δὲ τὴν ἐργασίην κουφότερον καὶ ψυκτικώτερόν ἐστι
 καὶ διαχωρεῖ. ἐρύσιμον ὑγραίνει (219) καὶ διαχωρεῖ. σικύου
 σπέρμα διουρέται μᾶλλον ἢ διαχωρεῖ, πληροῖ δὲ καὶ παχύ-
 νει. διαχωρεῖ μὲν διὰ τὸ ἄχρουν τὸ ἔξω. πληροῖ δὲ καὶ
 παχύνει διὰ τὴν σάρκα. || πεπλυμένον δὲ διαχωρεῖ μὲν,
 ἥσσον δὲ, παχύνει δὲ καὶ πληροῖ μᾶλλον. ὑγραίνει δὲ καὶ
 καίει διὰ τὸ λιπαρόν καὶ πῖον. κνίκος διαχωρεῖ, μήκων στά-
 σιμον, μᾶλλον δὲ ἢ μέλαινα μήκων, ἀτάρ καὶ ἡ λευκή· τρό-
 φιμον δὲ καὶ ἰσχυρόν. τουτέων δὲ ἀπάντων οἱ χυμοὶ τῆς
 σαρκὸς διαχωρητικοί. δεῖ οὖν ἐργασίῃ φυλάσσειν ὅκοσα μὲν
 βούλει ξηραίνειν, τοὺς χυμοὺς ἀφαιροῦντα τῇ σαρκὶ χρῆσθαι
 ὅκοσα δὲ διαχωρεῖν, τῷ μὲν χυμῷ πλείονι, τῇ δὲ σαρκὶ
 ἐλάσσονι καὶ εὐχυμοτέρῳ. [468] περὶ δὲ ζώων τῶν ἐσθιο-
 μένων ὧδα χρῆ γινώσκειν. βόεια κρέα ἰσχυρὰ καὶ στάσιμα

dum est, incrassat, explet et bonum colorem homini con-
 ciliat. Lini semen in cibo sumptum alvum fistit et aliquan-
 tulum refrigerat. Hormini semen eadem quae lini semen
 efficit. Lupini natura validi et calidi praeparatione tamen
 leviores et frigidiores evadunt, et per alvum secedunt. Irio
 humectat et alvum dejicit. Cucumeris semen urinam magis
 quam alvum movet, implet autem et incrassat. Alvo qui-
 dem secedit propter exterius putamen, carne vero implet
 et incrassat. Lotum vero alvum minus dejicit, incrassat au-
 tem et explet magis, humectat vero et urit quia pingue et
 oleosum. Cuicus autem dejicit. Papaver fistit idque ni-
 grum praestat magis, quod et album facit, potenter autem
 nutrit. Horum omnium succus magis quam caro alvum
 movet. Haec igitur in praeparatione adhibenda cautio, ut
 in quibus siccare velis, in iis succo detracto carne utaris, in
 quibus vero alvum movere, succo plurimo et carne pauciore
 ac bene succulenta. De animalibus autem quae in cibum
 veniunt sic sentiendum. Carnes bubulae validae sunt et al-

Ed. Chart. VI. [468.] Foëf. I. 357. Ed. Lind. I. (219. 220.)
 καὶ δύσπεπτα τῆσι κοιλίῃσι, διότι παχύαιμον καὶ πουλύαι-
 μόν ἐστι τοῦτο τὸ ζῶον. καὶ τὰ κρέα βαρέα ἐς τὸ στόμα
 καὶ αὐταὶ αἱ σάρκες καὶ τὸ αἷμα καὶ τὸ γάλα. ὀκόσων δὲ
 τὸ γάλα λεπτόν καὶ τὸ αἷμα ὅμοιον, καὶ αἱ σάρκες παραπλή-
 σιοι. τὰ δὲ αἷγια κρέα κουφότερα τουτέων καὶ διαχωρῆει
 μᾶλλον. τὰ δὲ ὕγια ἰσχὺν μὲν τῷ σώματι ἐμποιέει μᾶλλον
 τουτέων, διαχωρῆει δὲ ἱκανῶς διότι λεπτὰς τὰς φλέβας ἔχει
 καὶ ὀλιγαίμους, σάρκα δὲ πολλήν. τὰ δὲ ἄρνεα κουφότερα τῶν
 οἴων καὶ τὰ ἐρίφεια τῶν αἰγίων, διότι ἀναιμότερα καὶ (220)
 ὑγρότερα. ξηρὰ γὰρ καὶ ἰσχυρὰ φύσει ὄντα τὰ ζῶα. ὀκόταν
 μὲν ἀπαλὰ ἤ, διαχωρῆει, ὀκόταν δὲ ἀψήθη, οὐχ ὁμοίως. καὶ
 τὰ μόσχεια τῶν βοείων ὡσαύτως, τὰ δὲ χοίρεια τῶν στείων
 βαρύτερα. φύσει γὰρ εὐσαρκον ὄν τὸ ζῶον καὶ ἀναιμον ὑπερ-
 βολὴν ἐργασίης ἔχει τέως ἦν νέον ἤ. ὀκόταν οὖν πόροι μὴ
 δέχονται τὴν τροφήν ἐπιούσαν, ἐμμένον θερμαίνει καὶ τα-
 ράσσει τὴν κοιλίην. τὰ δὲ ὄνεια διαχωρῆει. καὶ τῶν πώλων

vum sistunt, nec facile in ventriculis concoquuntur, quoniam
 crassi et multi sanguinis est hoc animal. Et carnes ore
 sumptae graves sunt, eademque et sanguis et lac. Quorum
 autem animalium lac tenue est et sanguis similiter, eorum
 quoque carnes confimiles existunt. Caprinae carnes his
 leviores sunt et magis alvum dejiciunt. Suillae his quidem
 magis corpus roborant, et abunde alvum dejiciunt, prop-
 terea quod tenues paucumque sanguinem continentes venas
 hoc animal habet, multam vero carnem. Agninae ovillis
 sunt leviores et hoedinae caprinis, quia exangues magis et
 humidae. Sicca enim et valida natura animantia cum qui-
 dem tenera sunt per alvum secedunt, cum vero adoleverint,
 non item. Vitulinae carnes ad bubulas eodem se habent
 modo. At porcellorum carnes suillis sunt graviore. Hoc
 enim animal natura carnosum et exangue, quamdiu tenel-
 lum est superabundantem habet humiditatem. Cum ergo
 superingestum alimentum meatus non suscipiant, id quod
 reranet ventrem calefacit et turbat. Carnes asuinae per
 alvum secedunt, sed pullorum praefertim, et equinae sunt

Ed. Chart. VI. [468.] Foef. I. 357. Ed. Lind. I. (220, 221.)
 ἔτι μᾶλλον καὶ τὰ ἵππεια κούφωτέρα. κύνεια δὲ θερμαίνει
 καὶ ξηραίνει καὶ ἰσχὺν ἐμποίει, οὐ μέντοι διαχωρεῖ· σκυλά-
 κια δὲ ὑγραίνει καὶ διαχωρεῖ. σὺς ἀγρίου ξηραίνει καὶ ἰσχὺν
 παρέχει καὶ διαχωρεῖ. ἐλάφου δὲ ξηραίνει, ἥσσον δὲ δια-
 χωρεῖ, οὐρέεται δὲ μᾶλλον. λαγῶα ξηρὰ καὶ στάσιμα, οὐρη-
 σιν δὲ τινα παρέχει. ἀλαπέκων δὲ ὑγρότερα καὶ ἐχίνων χερ-
 σαίων οὐρητικά, ὑγραίνει δέ. περὶ δὲ ὀρνίθων ὧδε ἔχει. σχε-
 δόν τι πάντα τὰ ὀρνίθια ξηρότερα ἢ τὰ τετράποδα. ἐκόσα
 γὰρ κίσιν οὐκ ἔχει οὔτε οὐρεῖ οὔτε σιαλογοεῖ, πάντως ξηρὰ.
 διὰ γὰρ θερμότητα τῆς κοιλίης ἀναλύσκειται τὸ ὑγρὸν ἐκ τοῦ
 σώματος ἐς τὴν τροφήν τῷ θερμῷ, ὥστε οὔτε οὐρέεται οὔτε
 σιαλογοεῖ· ὅτῳ δὲ μὴ ἔνεισι τοιαῦται ὑγρασία, ξηραίνειν
 ἀνάγκη. ξηρότατον μὲν οὖν (221) κρέας φάσσης, δεύτερον
 περιστέρως, τρίτον πέρδικος καὶ ἀλεκτρούνος καὶ τρυγόνος.
 ὑγρότατον δὲ χηνός. ὅσα δὲ σπερμολογεῖ, ξηρότερα τῶν προ-
 τέρων· νήσσης δὲ καὶ τῶν ἄλλων ὅσα ἐν ἔλεσι διαιτῆται,
 ἢ ἐν ὕδασι, πάντα ὑγρά. τῶν δὲ ἰχθύων ξηρότατοι μὲν οὔτοι,

leviores. Caninae calefaciunt et ficcant roburque inferunt,
 non tamen per alvum secedunt. Catulinae vero humectant
 et alvum dejiciunt. Sylvestris suis caro ficcet, robur affert
 et alvum dejicit. Cervi ficcet et minus alvum dejicit, ma-
 gis autem urinam provocat. Leporina sicca est et alvum
 moratur. Urinam tamen quodammodo ciet. Vulpina hu-
 midior est. Erinaceorum terrestrium carnes urinam provo-
 cant et humidiores sunt. At vero de volucris sic se res
 habet. Omnia fere volucrum genera quadrupedibus fic-
 ciora existunt. Nam quae vesicam non habent, neque uri-
 nam reddunt, neque salivam fundunt, prorsus sicca sunt.
 Veneris enim caliditate corporis humiditas in caloris ali-
 mentum absumitur, atque idcirco neque urinam reddunt,
 neque salivam fundunt. Cui autem ejusmodi humiditates
 defunt, id ipsum ficcare necesse est. Palumbis igitur caro
 siccissima, deinde columbae, tertio loco perdix et galli ac
 turturis; anseris vero maxime humida. Quae autem semina
 legunt prioribus sicciores sunt. Anatis vero carnes et re-
 liquarum avium quae in paludibus aut aquis degunt, omnes

Ed. Chart. VI. [468. 469.] Fœf. I. 357. 358. Ed. Lind. I. (221.) σκορπίος, δράκων, καλλιώνυμος, κόκκυς, γλαῦκος, πέρικη, θρίσσα. κοῦφοι δὲ οἱ πετραῖοι σχεδόν τι πάντες, ὅσον κίχλη, φυκίς, ἐλεφίτις, κωβίος. οἱ τριούτοι δὲ καὶ οἱ προρρήθέντες κουφότεροι τῶν πλαγῆτων. ἅτε γὰρ ἀτρεμίζοντες οὗτοι ἀραιήν τὴν σάρκα καὶ κούφην ἔχουσιν. οἱ δὲ πλαγῆται καὶ κυματοπληγες τεθρυμμένοι τῷ πόνῳ στερεωτέραν τὴν σάρκα ἔχουσιν. νάρκαι δὲ καὶ ῥίται καὶ ψῆσσαι καὶ τὰ τοιαῦτα ὡς ἐλαφρότερα. ὀκόσοι δὲ τῶν ἰχθύων ἐν τοῖσι πηλύδεσι καὶ ὑδρηλοῖσι χωρίοισι τὰς τροφὰς ἔχουσιν, ὅσον κέφαλοι, κιστραῖοι, ἐγγέλεις, καὶ οἱ λοιποὶ τοιοῦτοι βαρύτεροι, διότι ἀπὸ τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ πηλοῦ καὶ τῶν ἐν τούτοις φρομένων τὰς τροφὰς ἔχουσιν. ἀφ' ὧτων καὶ τὸ πνεῦμα εἰσιὸν ἐς τὸν ἄνθρωπον βλάπτει καὶ βαρύνει. οἱ δὲ ποτάμιοι καὶ λιμναῖοι εἰ βαρύτεροι τούτων. || πολύποδες δὲ καὶ σηπίαί καὶ τὰ τοιαῦτα οὔτε κοῦφα ὡς δοκεῖ εἶναι οὔτε διαχωρητικά, [469] διό καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς βαρύνουσιν ἐσθιώμενοι, πλὴν οἱ ζωμοὶ τούτων διαχωρέουσι. τὰ δὲ κογχύλια ὅσον πῖται, πορφύραι, λεπάδες, κήρικες, ὄστρεα, αὐτὰ μὲν ξηρά,

humidae existunt. Ex piscibus ficcissimi quidem scorpius, draco, callionymus, cuculus, glaucus, perca, thrissa. Leves vero saxatiles fere omnes, velut turdus, phycis, elephitis, gobio. Hi omnes et praedicti erronibus leviores sunt. Cum enim quiescant, raram et levem carnem habent. Errores autem et undas verberantes laboribus attriti, solidiorem carnem obtinent. Torpedines et squatinae ac rhombi et ejusmodi leviores sunt. Qui vero piscis coenosis et aquosis locis cibum capiunt, velut capitones, mugiles anguillae et reliqui id genus graviiores existunt, quod ab aqua et luto et his quae illic producuntur nutriuntur, ex quibus et spiritus haustus hominem laedit et aggravat. Fluviatiles autem et lacustres, his etiam graviiores sunt. Polypi vero et sepiae atque ejusmodi, neque leves sunt, ut videntur, neque alvum dejiciunt, idcircoque si edantur, oculos gravant, illorum tamen jus alvum movet. Conchylia vero velut pinnae, purpurae, patellae, buccinae, ostrea, ea quidem sicca

Ed. Chart. VI. [469.] Foëf. I. 558. Ed. Lind. I. (222.)
οἱ δὲ (222) χυμοὶ τούτων διαχωρητικοί. μύες δὲ καὶ κτένες
καὶ τελίαι τούτων μᾶλλον διαχωρέουσιν. αἱ δὲ κνίδαι μάλ-
ιστα καὶ τὰ σελάχεια ὑγραίνει καὶ διαχωρέει. τῶν δὲ ἐρίων
τὰ ὠὰ καὶ τὸ ὑγρὸν καράβου. μῦες, καὶ ἄρκοι, καὶ καρκίνοι
μᾶλλον μὲν οἱ ποτάμιοι, ἀτὰρ καὶ οἱ θαλάσσιοι διαχωρέει
καὶ οὐρέεται. οἱ τάριχοι ξηραίνουσι καὶ ἰσχυαίουσι. τὰ δὲ
πλείονα καὶ διαχωρέει ἐπεικῶς. ξηρότατοι μὲν τῶν ταρίχων
οἱ θαλάσσιοι, δεύτεροι οἱ ποτάμιοι, ὑγρότατοι δὲ οἱ λι-
μναῖοι, αὐτέων δὲ τῶν ταρίχων οἱ λεγόμενοι πέρκαι ἰχθύες
ἰσχυρῶς ξηρότεροι. τῶν δὲ ζώων τῶν τιθασσῶν, τὰ ἐλόνημα
καὶ ἀγρόνημα τῶν ἔνδον τρεφομένων ξηρότερα, ὅτι πονούντα
ξηραίνεται, καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ ὑπὸ τοῦ ψύχους, καὶ τῷ
πνεύματι ξηροτέρῳ τρέφεται. τὰ δὲ ἄγρια τῶν ἡμέρων ξηρό-
τερα, καὶ τὰ ὠμοφάγα καὶ τὰ ὑλοφάγα καὶ τὰ ὀλιγοφάγα
τῶν πολυφάγων, καὶ τὰ καρποφάγα τῶν ποηφάγων, καὶ τὰ
καρποφάγα τῶν μὴ καρποφάγων, καὶ τὰ ὀλιγόποτα τῶν πο-
λυπότων, καὶ τὰ πολύαιμα τῶν ἀναίμων καὶ ὀλιγαίμων, καὶ

sunt, horum autem succi alvum movent. Mytuli, pectines
et telinae his magis per alvum secedunt. Urticae et qui
cartilaginei sunt generis maxime humectant et alvum de-
jiciunt. Erinaciorum ova et locustarum humor, muscoli,
urfi, cancri, praesertim fluviatiles, sed et marini alvum
movent et urinam provocant. Sale conditi siccant et atte-
nuant, plerique etiam leniter alvum dejiciunt. Ex salitis
siccissimi quidem marini, deinde fluviatiles, palustres maxi-
me humidi. Inter sale conditos pisces qui percae nominan-
tur potenter siccant. Ex cicuratis autem animalibus quae
in silvis et agris pascuntur, iis quae domi nutriuntur sunt
sicciora, quia laborando a sole et frigore reficcantur et sic-
ciora spiritu nutriuntur. Fera etiam animalia mansuetis
sicciora et crudivora, quaeque silvarum materia pascuntur
et quae parum edunt, multum edentibus sicciora, quaeque
foeno ad pastum utuntur, iis quae herbis; item quae fructi-
bus edunt, iis quae minime fructibus victitant, quaeque
parum bibunt, iis quae multum, et quae multo sanguine

Ed. Chart. VI. [469.] Foef. I. 358. Ed. Lind. I. (222, 223.)
 τὰ ἀκμάζοντα μᾶλλον ἢ τὰ λίην παλαιὰ καὶ τὰ νέα καὶ τὰ
 ἄρσενα τῶν θηλείων, καὶ τὰ ἄνορχα τῶν ἐνόρχων, καὶ τὰ
 μήλανα τῶν λευκῶν, καὶ τὰ δασέα τῶν ψιλῶν. τὰ δ' ἐναν-
 τία ὑγρότερα. αὐτῶν δὲ τῶν ζώων ἰσχυρότεροι μὲν αἱ σάρκες
 αἱ κάλλιστα πονοῦσαι καὶ ἐναμιόταται ἐν οἷσι κατακλίνεται,
 κουφόταται δὲ τῶν σαρκῶν καὶ ἥκιστα πονοῦσαι καὶ ἐκ
 (223) τῆς σκίης καὶ ὅσαι ἐσώταται τοῦ ζώου. τῶν δὲ ἀναί-
 μων ἐγκέφαλος καὶ μυελὸς ἰσχυρότατα. κουφότατα δὲ τὰ
 ὑπογάστρια, μῦες, κτένες, πόδες. τῶν δὲ ἰχθίων ξηρότατά
 ἐστὶ τὰ ἄνω, κουφότατα δὲ τὰ ὑπογάστρια, καὶ κεφαλαὶ
 ὑγρότεροι διὰ τὴν πιμελὴν καὶ τὸν ἐγκέφαλον. τὰ ὡὰ δὲ
 ὀρνίθων ἰσχυρὸν μὲν τι ἔχουσι καὶ τρόφιμον καὶ φουσῶδες,
 ἰσχυρὸν μὲν, ὅτι γένεσις ἐστὶ ζώου, τρόφιμον δὲ ὅτι γάλα
 ἐστὶ τοῦτο τῷ νεοτῷ, φουσῶδες δὲ ὅτι ἐκ μικροῦ ὄγκου εἰς
 πολὺ διαχέεται. ὁ τυρὸς ἰσχυρὸν καὶ καυσῶδες καὶ τρόφι-
 μον. ἰσχυρὸν μὲν ὅτι ἕγγιστα γενέσιος. τρόφιμον δὲ ὅτι
 τοῦ γάλακτος τὸ σαρκῶδες ἐστὶν ὑπόλοιπον. καυσῶδες δὲ

abundant, exanguibus et paucum sanguinem habentibus, et
 quae in aetatis vigore sunt constituta, potius quam admo-
 dum vetusta et juvencula, et mascula quam feminea, et castrata
 quam non castrata, nigra quam alba, et hirsuta quam nuda.
 His vero contraria humidiora. Animalium autem ipsorum
 carnes validissimae quidem quae optime laborant et sanguine
 abundant et supra quas recumbunt. Levissimae vero quae
 minime laborant et in umbra latent, et in intimis ani-
 malis partibus sitae sunt. Exanguium autem validissimae
 cerebrum et medulla. Levissimae quae sunt in ventre in-
 feriore, musculi, pectines, pedes. Piscium siccissimae sunt
 partes superiores, levissimae ventris inferioris, et capita hu-
 midiora, propter pinguedinem et cerebrum. Volucrum
 ova validum quid et nutriens et inflans habent. Validum
 quidem, quoniam animalis generationem continent. Nutri-
 ens vero, quod hoc in pullo lactis rationem habeat. Inflans
 autem, quia ex parva mole in multam diffundantur. Caseus
 validus est, aestuosus et alit. Validus quidem, quod genera-
 rationi sit proximus. Alit vero, quia lactis carnosae pars in

Ed. Chart. VI. [469. 470.] Fœd. I. 358. Ed. Lind. I. (223. 224.)
 ὅτι λεπρόν· στάσιμον δὲ ὅτι ὀπῶ, καὶ πυτὴν ξυνέστηκεν.
 ὕδωρ ψυχτικόν· οἶνος θερμὸν καὶ ξηρόν. ἔχει δὲ τι καὶ
 καθαρτικὸν ἀπὸ τῆς ὕλης· τῶν δὲ οἴνων οἱ μέλανες καὶ αὐ-
 σιηροὶ ξηρότεροι καὶ οὐ διαχωρῶνται οὔτε οὐρέονται, οὔτε
 πτύουσι. ξηραίνουσι δὲ καὶ τὴν θερμασίην τὸ ὑγρὸν ἐκ τοῦ
 σώματος καταναλίσκοντες. οἱ δὲ μαλακοὶ μέλανες ὑγρότεροι
 καὶ φύσῳσι καὶ διαχωρῶνται μᾶλλον. οἱ δὲ γλυκεῖς μέλανες
 ὑγρότεροι. θερμαίνουσι δὲ καὶ φύσῳσιν ὑγρασίην ἐμποιοῦν-
 τες. οἱ δὲ λευκοὶ καὶ αὐσιηροὶ θερμαίνουσιν, οὐρέονται δὲ
 μᾶλλον ἢ διαχωρῶσιν. οἱ τῶν μᾶλλον τῶν οἴνων διαχωρῶ-
 ουσιν, διότι ἐγγυτέρω τοῦ γλυκέος εἰσὶ καὶ τροφίμοι, καὶ
 οἱ ὄξοντες τῶν ἀνόσμων τῆς αὐτῆς ἡλικίης διότι εὐπε(224)
 πτίστεροί εἰσι, καὶ οἱ πάχῃς τῶν λεπτῶν. οἱ δὲ λεπτοὶ
 γλυκεῖς οὐρέονται μᾶλλον καὶ διαχωρῶσιν, καὶ ὑγραίνουσι
 τὸ σῶμα, [470] καὶ τὸ αἷμα ἄσθενές ποιοῦσιν, αὐξόντες
 δὲ τὸ ἀντίπαλον τοῦ σώματος αἷμα ἐν τῷ σώματι. γλεῦκος
 φύσῃ καὶ ὑπάγει καὶ ἐκταράσσεται ζέον ἐν τῇ κοιλίῃ καὶ
 διαχωρῶσι. φύσῃ μὲν ὅτι θερμαίνει, ὑπάγει δὲ ἐκ τοῦ σώ-
 ματος ἀπὸ τῆς ἰσχυρῆς πύλης καὶ πρὸς τὸν ἰσχυρὸν ἰσχυρῶς
 eo remanet. Aestuofus est quia pinguis. Alvum autem fistit,
 quia ex succo et coagulo constat. Aqua refrigerat. Vinum
 calidum et ficcum habet et purgans quiddam a materia. Vina
 nigra et austera ficciora sunt, neque per alvum secedunt,
 neque urinam aut sputum movent, sed corporis humidita-
 tem absumendo siccant et caliditatem inferunt. Mollia nigra
 humidiora sunt et flatus excitant alvumque magis dejiciunt.
 Dulcia nigra humidiora sunt, calefaciunt autem et inflant
 eum humiditatem inducunt. Albā vero et austera calefa-
 ciunt, magis autem urinam movent quam alvum dejiciant.
 Vina recentia alvum magis movent, quod musto sint pro-
 piora, et nutriunt item odora magis quam inodora ejusdem
 aetatis, quia facilius concoquantur, et crassa quam tenuia.
 At tenuia dulcia urinam magis et alvum movent, corpusque
 humectant et sanguinem imbecillum reddunt, cum adver-
 sarium corpori sanguinem augeant. Mustum flatum movet
 et subducit, turbationemque in ventre suo fervore excitat
 alvumque dejicit. Flatum quidem movet quod calefaciat, e

Ed. Chart. VI. [470.] Foes. I. 358. 359. Ed. Lind. I. (224. 225.)
 ματος ὅτι καθαίρει. || ταρασσει δὲ ζέον ἐν τῇ κοιλίῃ καὶ
 διαχωρεί. οὐ δὲ ξυραῖοι οἶνοι ψύχουσι καὶ ἰσχυαίνουσι καὶ
 ὑγραίνουσι. ψύχουσι μὲν καὶ ἰσχυαίνουσι κένωσι τοῦ ὑγροῦ
 ἀπὸ τοῦ σώματος ποιούμενοι. ὑγραίνουσι δὲ ἀπὸ τοῦ ἐσιόν-
 τος ὕδατος σὺν τῷ οἴνῳ. ὄξος ψυκτικόν, διότι τήκον τὸ
 ὑγρὸν ἐν τῷ σώματι καταναλίσκει. ἴστησι δὲ μᾶλλον ἢ δια-
 χωρεί διότι οὐ τρόφιμον καὶ δριμύ. ἔψημα θερμαίνει καὶ
 ὑγραίνει καὶ ὑπάγει. θερμαίνει μὲν ὅτι οἰνώδες, ὑγραίνει δὲ
 ὅτι τρόφιμον, ὑπάγει δὲ ὅτι γλυκὺ. αἱ τρύγες στεμφιλίτι-
 δες ὑγραίνουσι καὶ ὑπάγουσι καὶ ψυῶσι, διότι καὶ τὸ γλεῦ-
 κος τὸ αὐτὸ ποιεῖ. μέλι θερμόν καὶ ξηρόν ἄκρητον, σὺν
 ὕδατι δὲ ὑγραίνει καὶ διαχωρεί τοῖσι χολαῖδεσι, τοῖσι δὲ
 φλεγματώδεσιν ἴστησιν. ὁ δὲ γλυκὺς οἶνος διαχωρεί μᾶλλον
 τοῖσι φλεγματώδεσιν. περὶ δὲ λαχάνων ὧδε ἔχει. σιρόροδον.
 θερμόν καὶ διαχωρεί καὶ οὐρέεται, καὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖσιν
 οὐκ ἀγαθόν. κάθαρσιν γὰρ τοῦ σώματος πούλλῃν ποιούμενον
 τὴν ὄψιν ἀπαμβλύνει. διαχωρεί δὲ καὶ (225) οὐρέεται, διὰ
 τὸ καθαρτικόν. ἐφθόν ἀσθερέστερον ἢ ἰμόν. φῦσαν δὲ ἐμ-

corpore autem subducit quia purgat, cum vero in ventriculo
 ferveat, turbationem excitat et alvo secedit. Vina acida
 refrigerant, extenuant et humectant. Refrigerant quidem
 et humectant, quod humidum e corpore educant, humec-
 tant autem, quod aqua una cum vino ingrediatur. Acetum
 refrigerat quod corporis humidum colliquando absumat,
 magis autem alvum fistit quam dejiciat, quia minime alit et
 acre est. Sapa calefacit, humectat et subducit. Calefacit
 quidem, quia vinosa, humectat vero, quod nutriat, subducit
 autem, quia dulcis. Feces vinaceae humectant, subducunt et
 flatum excitant, quod etiam mustum idem efficiat. Mel ca-
 lidum et siccum est sincerum, ex aqua vero humectat et
 biliosus alvum dejicit, pituitosis vero fistit. At vero vinum
 dulce pituitosis magis per alvum secedit. De oleribus autem
 sic se res habet. Allium calidum urinam et alvum movet,
 oculis minime bonum. Cum non multam corporis purga-
 tionem faciat, aciem hebetat, alvum autem et urinam ciet,
 propter vim purgantem coctum crudo imbecillius, flatum au-

Ed. Chart. VI. [470.] Foel. I. 359. Ed. Lind. I. (226.)
 ποιέει διὰ τοῦ πνεύματος τὴν ἐπίτασιν. κρόμμον τῇ μὲν ὄψει
 ἀγαθόν, τῷ δὲ σώματι κακόν, διότι θερμὸν καὶ καυσωδέες
 ἐστι καὶ διαχωρεῖ. τροφήν μὲν οὐδεμίην δίδωσι τῷ σώματι
 οὐδὲ ὠφελίην. θερμαῖνον δὲ ξηραίνει διὰ τὸν ὀπὸν. πρά-
 σον θερμαίνει μὲν ἥσσον, οὐρέεται δὲ καὶ διαχωρεῖ. ἔχει
 δέ τι καθαρικόν. ὑγραίνει δὲ καὶ ὄξυρεγμίην παύει. καλὸν
 δὲ ὑστατον τῶν ἄλλων βρωμάτων ἐσθίειν αὐτό. ραφανίς
 ὑγραίνει διαχέουσα τὸ φλέγμα τῇ δριμύτητι. τὰ δὲ φύλλα
 ἥσσον, πλὴν πρὸς τοὺς ἀρθρικούς μοχθηρὸν ἢ ῥίξη. ἐπι-
 πελάζον δὲ καὶ δύσπεπτον. κάρδαμον θερμὸν καὶ τὴν σάρκα
 τῆκον. ἴστησι δὲ φλέγμα λευκόν, ὥστε στραγγουρίην ἐμποιέειν.
 τᾶπυ θερμὸν, διαχωρητικὸν δὲ, πλὴν δυσουρέεται καὶ τοῦτο.
 ἀλλὰ καὶ τὸ εὐζωμον παραπλήσια ποιέει. κορίανον θερμὸν
 καὶ στατικόν, καὶ τὴν ὄξυρεγμίην παύει καὶ ὑπνωτικόν, ἐὰν
 ὑστατον ἐδεσθῆ. θρίδαξ ψυχρότατον πρὶν τὸν ὀπὸν ἔχειν.
 ἀσθερείην δὲ τινα ποιέει ἐν τῷ σώματι. ἀνηθον θερμὸν καὶ
 στατικόν, καὶ πταρμὸν παύει ὀσφραϊνόμενον. σέλινον οὐρέε-

tem parit propter spiritus vehementiam. Cera oculorum
 quidem aciei commoda, corpori vero noxia, quod calida et
 aestuosa sit, et per alvum secedat. Nullum enim alimen-
 tum corpori neque utilitatem praebet, calefaciendo autem ex-
 ficcat propter succum. Porrum minus quidem calefacit, uri-
 nam vero et alvum movet, habetque vim quandam pur-
 gantem, humectat autem et ructum acidum sedat, ipsumque
 post reliquos cibos comedere praestat. Raphanus humectat
 pituitam sua acrimonia diffundendo, folia vero minus, nisi
 in articularibus morbis. Radix vitiosa est quae per summa
 fluitet et aegre concoquatur. Nasturtium calidum est, car-
 nem liquefacit, pituitam albam sistit proindeque strangu-
 riam infert. Sinapi calidum est et alvum dejicit, sed et
 hoc urinae difficultatem parit. Quin et eadem eruca facit.
 Coriandrum calidum alvum sistit et ructum acidum sedat,
 somnum conciliat, si postremo loco edatur. Lactuca frigi-
 dissima est prius quam succum habeat, imbecillitatem au-
 tem quandam corpori infert. Anethum calidum et alvum
 sistit odoratumque sternutamentum sedat. Apium urinam

Ed. Chart. VI. [470. 471.] Foes. I. 359. Ed. Lind. I. (225. 226.)
 ται μᾶλλον ἢ διαχωρέει, καὶ αἱ ῥίζαι μᾶλλον ἢ αὐτὸ δια-
 χωρέουσιν. ὄκιμον ξηρὸν καὶ θερμὸν καὶ στάσιμον. πήγατον
 οὐρέεται μᾶλλον ἢ διαχωρέει καὶ συστρε(226)πτικόν τι ἔχει
 καὶ πρὸς τὰ φάρμακα τὰ βλαβερὰ ὠφέλιμον προπινόμετον.
 ἀσπάραγος ξηρὸν καὶ στάσιμον. ἐλελίσφακον ξηρὸν καὶ στα-
 τικόν. στρύχνος ψύχει καὶ ἐξονειρώσσειν οὐκ ἔα. ἀνδρόγνη
 ψύχει ἢ ποταμίη. τεταριγευμένη δὲ θερμαίνει καὶ καθαίρει.
 καλαμίνθη θερμαίνει καὶ καθαίρει. μίνθη θερμαίνει καὶ οὐ-
 ρέεται καὶ ἐμέτους ἴσθησι, καὶ ἦν πολλάκις ἐσθίη τις τὸν
 σπόρον αὐτοῦ, τήκει ὥστε ῥέειν, καὶ ἐντείνειν κωλύει, καὶ
 τὸ σῶμα ἀσθενὲς ποιεῖ. λάπαθον θερμαῖνον διαχωρέει.
 ἀνδρόφαξις ὑγρὸν, οὐ μέντοι διαχωρέει. βλήτον θερμὸν, οὐ
 διαχωρητικόν. κράμβη θερμαίνει καὶ διαχωρέει [471] καὶ
 τὰ χολώδεα ἄγει. τεύτλου ὁ μὲν χυλὸς διαχωρέει, τὸ δὲ λά-
 χανον ἐσθιόμενον ἴσθησιν. αἱ δὲ ῥίζαι τῶν τεύτλων διαχωρη-
 τικώτεραι. κολοκύνθη ψύχει καὶ ὑγραίνει καὶ διαχωρέει. γογ-
 γυλῖς καυσώδης. ὑγραίνει δὲ καὶ ταρασσει τὸ σῶμα, οὐ μὲν-

magis quam alvum movet, radices etiam magis quam ipsum
 alvum movent. Ocimum siccum est, calidum et alvum fistit.
 Ruta urinam magis quam alvum movet. Quandam etiam
 cogendi vim habet, et praepota adversus venena valet.
 Asparagus siccus est et alvum fistit. Salvia sicca est et alvum
 fistit. Solanum refrigerat et in fomnis veneris ludibria pro-
 hibet. Portulaca fluviatilis refrigerat et sale condita cale-
 facit et purgat. Calamintha calefacit et purgat. Mentha
 calefacit et urinam ciet, vomitionemque fistit, ac si quis eam
 saepe comedat, ejus genitale semen ita colliquefacit ut ef-
 fluat, et arrigere prohibet corpusque imbecillum reddit.
 Rumex calefaciendo alvum movet. Atriplex humida est,
 neque tamen alvum dejicit. Blitum calidum neque alvum
 movet. Brassica calefacit, per alvum secedit et biliosa edu-
 cit. Betae succus quidem alvum dejicit, olus autem ipsum
 cibo sumptum fistit, radices vero alvum magis movent.
 Cucurbita refrigerat et humectat alvoque secedit. Rapum
 aestuosum est, humectat autem et corpus conturbat, non ta-

Ed. Chart. VI. [471.] Foef. I. 359, 360. Ed. Lind. I. (226, 227.)
 τοι διαχωρεί, δυσουρέεται δέ. γλήχων θερμαίνει καὶ διαχω-
 ρεί. ὀρίανον θερμαίνει, ὑπάγει δὲ καὶ τὰ χολώδεα. Θύμ-
 βρη παρυπλήσια τῷ ὀριάνῳ διαπρήσσεται. Θύμον θερμόν.
 διαχωρεί καὶ οὐρέεται. ἄγει δὲ καὶ φλεγματοῦδεα ὕσσωπον
 θερμόν καὶ φλεγματοῦδες. τῶν δὲ ἀγρίων λαγάνων ὀκόσα τῷ
 στόματι θερματικά καὶ εὐώδεα, ταῦτα θερμαίνει καὶ οὐρέε-
 ται μᾶλλον ἢ διαχωρεί. || ὀκόσα δὲ ὑγρὴν φύσιν ἔχει καὶ
 ψυχρὴν καὶ μωρὴν καὶ ὀσμᾶς βαρειῆς ὑποχωρέεται μᾶλλον
 ἢ οὐρέεται. ὀκόσα δὲ ἔστι καὶ στρυφνὰ καὶ αὐ(227)στηρὰ,
 στάσιμα, ὀκόσα δὲ δριμέα καὶ εὐώδεα οὐρέεται. ὀκόσα δὲ
 δριμέα καὶ ξηρὰ ἐν τῷ στόματι, ταῦτα πάντα ξηραίνει. ὀκόσα
 δὲ ὄξια, ψυκτικά. οἱ δὲ χυμοὶ διουρητικοί, κρήννου, σελίνου,
 σκορόδου ἀποβρέγματα, κνίτσου, μαράθρου, πράσου, ἀδι-
 άντου, στρόχου, ψύχει, σκολοπέτριον, μίνθη, σέσελι, καν-
 καλίδες, ὑπερικόν, κνίδαι, διαχωρητικά καὶ καθαρτικά,
 ἐρέβινθοι, φακὴ, κριθαί, τεῦτλα, κράμβη, λινόζωστις, ἀκτὴ,
 κνίκος. ταῦτα πάντα ὑποχωρέεται μᾶλλον ἢ διουρέεται. περὶ

men per alvum fecedit, verum urinae difficultatem adfert.
 Pulegium calefacit et alvum movet. Origanum calefacit,
 biliosa tamen subducit. Thymbra eadem quae origanum
 efficit. Thymum calidum alvum et urinam movet et pitui-
 tosa educit. Hyssopum calidum et pituitam ducit. Ex
 agreilibus autem oleribus quae os calefaciunt et odorata
 sunt, ea calefaciunt et urinam potius quam alvum movent.
 Quae vero humida sunt natura et frigida ac insipida odo-
 reque gravi, per alvum magis fecedunt quam per urinam.
 Quae acerba et austera, alvum sistunt. Quae acria et odorata,
 urinam provocant. Quae acria et sicca sunt in ore, ea
 omnia siccant, quae acida, refrigerant. Hi succi urinam
 movent, crethmi, apii, allii cremor, cythifi, foeniculi,
 porri, adianthi, solani, qui et refrigerat. Scolopendrium,
 mentha, fefeli, caucalides, hypericum, urticae, alvum
 movent et purgant. Cicer, lens, hordeum, beta, brassica,
 mercurialis, sambucus, cnicus, haec omnia alvum potius
 quam urinam movent. At vero de fructibus autumnalibus
 habet se res ad hunc modum. Qui semen quidem inclusum

Ed. Chart. VI. [471.] Foesl. I. 360. Ed. Lind. I. (227. 228.)
 δὲ ὀπώρης ὤδῃς ἔχει. τὰ μὲν ἐγκάρπια διαχωρητικώτερα, τὰ
 δὲ γλωρὰ τῶν ξηρῶν. ἡ δὲ δύναμις εἴρηται αὐτέων. μόρα
 θερμαίνει καὶ ὑγραίνει καὶ διαχωρίζει. ἅπιοι πέπειροι θερ-
 μαίνουσι καὶ ὑγραίνουσι καὶ διαχωρέουσιν. αἱ δὲ σκληραὶ
 στάσιμοι. ἀχράδες χειμέριοι πέπειροι διαχωρέουσιν καὶ τῆς
 κοιλίης καθαρτικά. αἱ δὲ ὤμαι στάσιμοι. μήλα γλυκέα δύσ-
 πεπτα, τὰ δὲ ὀξέα καὶ πέπονα ἥσσον. κυδῶνια στυπτικά
 καὶ οὐ διαχωρέουσιν. οἱ δὲ χυλοὶ τῶν μήλων πρὸς τοὺς ἐμέ-
 τους στατικοὶ καὶ οὖρητικοί. καὶ ὀδμαὶ πρὸ τῶν ἐμέτων. τὰ
 δὲ ἄγρια μήλα στατικά. ἐφθὰ δὲ ἐσθιόμενα μᾶλλον διαχω-
 ρητικά. πρὸς δὲ τὴν ὀρθοπνοίην οἱ τε χυλοὶ αὐτῶν καὶ αὐτὰ
 πινόμενα ὠφελείη. οὗα δὲ καὶ μέσπιλα καὶ κράνια καὶ ὄση
 ἄλλη τοιαύτη ὀπώρη στατικὴ καὶ στρυφνὴ. καὶ ῥοίης γλυκείης
 ὁ (228) χυλὸς διαχωρίζει. (καυσῶδες δὲ τι ἔχει. αἱ οἰνώδες
 τῶν ῥοιῶν ἥσσον καυσῶδες. αἱ δὲ ὀξεῖαι ψυκτικώτεροι. οἱ
 δὲ πυρῆνες πάντων στάσιμοι. σίκνοι ὤμοι ψυχροὶ καὶ δύσπε-
 πτοι. οἱ δὲ πέπονες οὖρέονται καὶ διαχωρέονται, φυσῶδες δὲ
 βότρυνες θερμοὶ καὶ ὑγροὶ καὶ διαχωρητικοὶ μάλιστα οἱ λευκοί.

habent, ii alvum magis movent. Virides item magis quam
 ficci. Horum autem facultas dicta est. Mora calefaciunt
 et humectant per alvumque secedunt. Pira matura alvum
 dejiciunt eamque purgant, cruda vero sistunt Mala dulcia
 aegre concoquunt, acida autem et matura minus Cydonia
 adstringunt neque alvum dejiciunt. Malorum autem succus
 vomitiones sistit et urinam promovet, quod et odor ante vo-
 mitionem praestat. Mala silvestria alvum sistunt, cocta
 vero cibo sumta magis alvum dejiciunt. Ad eam autem spi-
 randi difficultatem, cum non nisi erecta cervice spiritus
 trahitur, tum eorum siccus tum ipsa quoque epota juvant.
 Sorba, mespila, corna aliique id genus fructus alvum
 sistunt et a cerbi sunt. Mali punici dulcis succus alvum deji-
 cit, verum aestuosum quiddam habet. Mala punica quae
 vinoso sunt succo minus aestuosa sunt. Acida vero magis
 refrigerant. At omnium nuclei alvum sistunt, Cucumeres
 crudi, frigidi aegreque concoquuntur. Maturi vero urinam
 et alvum dejiciunt, verum flatu excitant. Uvarum race-

Ed. Chart. VI. [471. 472.] Foëf. I. 360. Ed. Lind. I. (228.)
οἱ μὲν οὖν γλυκέες θερμαίνουσιν ἰσχυρῶς, διότι πολὺ ἤδη
τοῦ θερμοῦ ἔχουσιν. οἱ δὲ ὀμφακώδεις ἦσσαν θερμαίνουσι,
καθαίρουσι δὲ μᾶλλον πινόμενοι. σῦκα καὶ σταφίδες καυσώ-
δεα, διαχωρητικὰ δέ. σῦκον χλωρὸν ὑγραίνει καὶ διαχωρῆει καὶ
θερμαίνει. ὑγραίνει μὲν, ὅτι ἔγχυλόν ἐστι, θερμαίνει δὲ διὰ
τὸν ὕπὸν, διαχωρῆει δὲ διὰ τὸ γλυκὺ τοῦ ὕπου. τὰ πρῶτα
τῶν σύκων κάκιστα, ὅτι εἰσὶν ὀπωδέστατα. βέλτιστα δὲ τὰ
ῥύστατα. τὰ ξηρὰ σῦκα καυσώδεα, διαχωρητικὰ δέ. αἱ ἀμυγ-
δαλαὶ καυσώδεις, τροφίμοι δὲ εἰσι διὰ ταῦτα. καυσώδεις μὲν
διὰ τὸ λιπαρὸν, τροφίμοι δὲ διὰ τὸ σαρκώδες. καὶ κάρνα
τὰ στρογγύλα παραπλησίως ταύταις [472] ἔχουσι. τὰ δὲ
πλατέα πέπονα τροφίμα καὶ διαχωρητικὰ. καθυρὰ δὲ ἔοντα
καὶ φύσαν ἐμποιέουσιν. οἱ δὲ χιτῶνες αὐτέων σιάσιμοι, ἀκυ-
λοὶ καὶ βύλανοι καὶ φηγοὶ στατικὰ ὠμὰ καὶ ὀπτὰ. ἐφθὰ δὲ
ἦσσαν. τὰ πίονα τῶν κρεῶν καυσώδεα, διαχωρητικὰ δὲ
κρέα ταριχηρὰ ἐν οἴνῳ μὲν ὄντα ξηραίνει καὶ τρέφει· ξηραί-
νει μὲν διὰ τὸν οἶνον, τρέφει δὲ διὰ τὴν σάρκα. ἐν ὄξει δὲ

mi calidi et humidi alvum dejiciunt, praecipue quidem
albi. Dulces igitur potenter calefaciunt, quod multum jam
calidi obtineant. Immaturi vero minus calefaciunt, potu
autem magis purgant. Ficus et uvae passae aestuosae sunt,
alvum tamen dejiciunt. Ficus viridis humectat, alvum
dejicit et calefacit. Humectat quidem quod succo prae-
gnans sit, calefacit vero propter lac, sed alvum dejicit
propter ejusdem dulcedinem. Primae ficus vitiosissimae,
quia lacte plenissimae, optimae postremae. Ficus aridae
aestuosae alvum tamen dejiciunt. Amygdalae aestuosae sunt
et nutriunt his de causis. Aestuosae quidem, quia pingues,
nutriunt autem, quia carnosae. Et nuces rotundae his simi-
liter se habent. Latae vero maturae nutriunt et alvum de-
jiciunt. Purgatae autem etiam flatu pariunt, earum vero
tunicae alvum sistunt. Glandes ilignae, quercinae et fagineae,
crudae et tostae alvum sistunt, coctae vero minus. Carnes
pingues aestuosae, sed alvum dejiciunt. Carnes vino con-
ditae siccant et nutriunt. Siccant quidem propter vinum,
nutriunt vero propter carnem. Aceto autem conditae ca-

Ed. Chart. VI. [472.] Foef. I. 360. 361. Ed. Lind. I. (229.)
 τεταρι(229)χευμένα θερμαίνει μὲν, ἤσσον δὲ διὰ τὸ ὄξος.
 τρέφει δὲ ἱκανῶς. ἐν ἄλσι δὲ κρέα ταριχηρὰ τρόφιμα μὲν ἤσ-
 σον, διὰ τὸ ἕλες τοῦ ὑγροῦ ἀπεστερημένα, ἰσχυαίνει δὲ καὶ
 ξηραίνει καὶ διαχωρεῖ ἱκανῶς. τὰς δὲ δυνάμεις ἐκάστων
 ἀφαιρέειν καὶ προστιθέναι ὡδε χρὴ. πυρὶ καὶ ὕδατι πάντα
 ξυρίσταιται καὶ ζῶα καὶ φυτὰ καὶ ὑπὸ τουτέων αὔξεται καὶ
 ἐς ταῦτα διακρίνεται. τῶν μὲν οὖν ἰσχυρῶν σιτίων ἐψῶντα
 πολλάκις καὶ διαψύχοντα τὴν δύναμιν ἀφαιρέειν, καὶ προσ-
 τιθέναι πάλιν ὡδε χρὴ. τῶν δὲ ὑγρῶν πυροῦντα καὶ φώζοντα
 τὴν ὑγρασίην ἐξαιρέεσθαι, τῶν δὲ ξηρῶν βρέχοντα καὶ νο-
 τίζοντα, τῶν δὲ ἀλμυρῶν βρέχοντα καὶ ἐψῶντα, || τῶν δὲ
 πικρῶν καὶ δριμύων τοῖσι γλυκέσι διακρινῶντα. τῶν δὲ στρυ-
 φῶν τοῖσι λιπαροῖσι. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πάντων ἐκ τῶν
 προαιρημένων χρὴ γινώσκειν, ὅκόσα πυρούμενα ἢ φωζόμενα
 στάσιμά ἐστι μᾶλλον τῶν ὠμῶν, διότι τὸ ὑγρὸν ὑπὸ τοῦ
 πυρός ἀφήρηται καὶ τὸ πυρῶδες καὶ τὸ λιπαρόν. ἐκίαιαν
 γοῦν ἐς τὴν κοιλίην ἐμπέση, ἔλκει τὸ ὑγρὸν ἐκ τῆς κοιλίης,
 ἐπ' αὐτὰ συγκλείοντα τὰ στόματα τῶν φλεβίων ξηραίνοντα

lesaciunt certe, propter acetum tamen minus, sed abunde
 nutriunt. At sale conditae minus quidem nutriunt humi-
 do a sale spoliatae, extenuant tamen et ficcant abundeque
 alvum dejiciunt. Singulorum autem vires ad hunc modum
 detrahare et adjicere convenit. Cum ex igne et aqua con-
 flent cuncta tum animantia tum e terra nascentia, et ex
 his concrescant ac in eadem resolvantur, valentium quidem
 cibariorum vim coquendo et refrigerando, saepe detrahare
 contraque adjicere ad hunc modum oportet. Humidis
 quidem torrendo et assando humiditatem detrahito, sicca
 vero macerato et irrigato, salsa macerato et coquito,
 amara et acria dulcium, acerba vero pinguium mixtura
 temperato, ac de reliquis omnibus ex praedictis aestimare
 oportet. Tosta aut assata crudis magis alvum sistunt, quod
 humidum igneum et pingue ab igne detractum sit. Cum
 igitur in ventriculum ingesta fuerint, humidum ad se e ven-
 tre trahunt, et venarum oscula exsiccando et calefaciendo

Ed. Chart. VI. [472.] Foëf. I. 361. Ed. Lind. I. (229. 230.)
 καὶ θερμαίνοντα, ὥστε ἴσῃσι τὰς διεξόδους τοῦ ὑγροῦ. τὰ
 δὲ ἐκ τῶν ἀνδρῶν καὶ ξηρῶν καὶ πνιγρῶν χωρίων ἅπαντα
 ξηρότερα καὶ θερμότερα καὶ ἰσχὴν πλείω παρέχεται ἐς τὸ
 σῶμα, διότι ἐκ τοῦ ἴσου ὄγκου βαρύτερα καὶ πυκνότερα καὶ
 πολύνοστά ἐστιν ἢ τὰ ἐκ τῶν ὑγρῶν καὶ ἀρδομένων καὶ
 ψυχρῶν. ταῦτα δὲ ὑγρότερα καὶ κουφότερα καὶ ψυχρότερα.
 οὐκ οὖν δεῖ τὴν δύ(230)ναμιν μόνον αὐτέων γινῶναι τοῦ τε σί-
 του καὶ τοῦ πόματος καὶ τῶν ζώων, ἀλλὰ καὶ τῆς πατρίδος
 ὁπόθεν εἰσίν. ὁκόταν γοῦν βούλωνται τροφήν ἰσχυρὰν τῷ
 σώματι προσενεγκεῖν καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν σίτων, τοῖσι ἐκ τῶν
 ἀνδρῶν χωρίων χρηστέον καὶ σίτοισι καὶ πόμασι καὶ ζώοι-
 σιν· ὁκόταν δὲ κουφοτέρῃ τῇ τροφῇ καὶ ὑγροτέρῃ, τοῖσιν ἐκ
 τῶν ἀρδομένων χρηστέον. τὰ γλυκέα καὶ τὰ δριμέα καὶ τὰ
 ἀλκὰ καὶ τὰ πικρά καὶ τὰ αὐστηρά καὶ σαρκώδεα θερμαί-
 νειν πέφυκε, καὶ ὅσα ξηρά ἐστὶ καὶ ὅσα ὑγρά. ὁκόσα μὲν
 οὖν ξηροῦ μέρους πλείον ἔχει ἐν αὐτέοισιν, ταῦτα μὲν ξη-
 ραίνει καὶ θερμαίνει· ὁκόσα δὲ ὑγροῦ μέρους ἔχει πλέον,
 ταῦτα πάντα θερμαίνοντα ὑγραίνει καὶ διαχωρεῖ μᾶλλον ἢ

occludunt, proindeque humoris transitus coarctant. Quae
 vero locis minime aquosis, siccis et aestuosis proveniunt, ea
 omnia sicciora et calidiora sunt et robur plurimum corpori
 exhibent, quod pari mole et copia graviora sunt ac densiora,
 uberioremque foetum ferunt quam quae humidis, riguis
 et frigidis locis nascuntur. Ea autem humidiora, leviora et
 frigidiora existunt. Neque igitur solum ipsius cibi et potus
 et animantium ipsarum, sed et patriae ex qua oriuntur vim
 nosse oportet. Cum ergo ex iisdem etiam cibus validum
 alimentum corpori offerre voles, his quae ex locis minime
 aquosis prodeunt utendum tum cibus tum potionibus tum
 animantibus. Cum vero levius atque humidius, his quae ex
 riguis locis nascuntur utendum. Dulciora, acriora, salsa, amara,
 austera et carnosa calefacere solent, tum quae sicca sunt
 tum quae humida. Quae igitur plus sicci in se habent, ea
 siccant quidem et calefaciunt. Quae vero plus humidi, haec
 omnia calefaciendo humectant, et magis quam sicca per

Ed. Chart. VI. [472. 473.] Foesl. I. 361. Ed. Lind. I. (230. 231.)
 τὰ ξηρά. τροφήν γὰρ μᾶλλον ἐς τὸ σῶμα διδόντα ἀντίσπασιν
 ποιεῖται ἐν τῇ κοιλίῃ καὶ ὑγραίνοντα διαχωρεῖ. ὀκόσα
 δὲ διαθερμαίνοντα ξηραίνει ἢ σῖτα ἢ ποιά, οὔτε πύσιν
 οὔτε οὖρησιν οὔτε διαχώρησιν ποιεῦντα ξηραίνει τὸ σῶμα
 διὰ τὰδε. Θερμαινόμενον τὸ σῶμα κενοῦται τοῦ ὑγροῦ, τὸ
 μὲν ὑπ' αὐτίων τῶν σιτίων, τὸ δὲ εἰς τροφήν τῷ τῆς ψυχῆς
 θερμοῦ καταναλίσκεται, τὸ δὲ διὰ τοῦ χρωτὸς ἐξωθέεται θερ-
 μαινόμενον καὶ λεπτινόμενον. τὰ γλυκία καὶ τὰ πίονα καὶ
 τὰ λιπαρὰ πληρωτικά ἐστι, διότι ἐξ ὀλίγου ὄγκου πολύχοά
 ἐστι. Θερμαινόμενα δὲ [473] καὶ διαχεόμενα πληροῖ τὸ θερ-
 μὸν ἐν τῷ σώματι καὶ γαληνιάζειν ποιεῖ. τὰ δὲ ὀξεῖα καὶ
 δριμέα καὶ αὐστηρὰ καὶ στρυφνὰ καὶ συγκομιστὰ καὶ ξηρὰ
 οὐ πληροῖ, διότι τὰ στόματα τῶν φλεβῶν ἀνέωξέ τε καὶ
 διεκόθησε. καὶ τὰ μὲν ξηραίνοντα, τὰ δὲ δύνοντα καὶ
 στυφοντα φοῖξαι καὶ συστήσαι ἐς ὀλίγον ἐποίησεν ὄγκον τὸ
 ὑγρὸν τὸ ἐν τῇ σαρκί. καὶ τὸ κενὸν πούλὸν ἐγένετο ἐν τῷ
 σώματι. ὀκόταν γοῦν βούλη ἀπ' ὀλίγων πληρῶσαι ἢ ἀπὸ
 πλείων κενῶσαι, τοῖσι τοιοῦτοισι χρέεσθαι. τὰ πρόσφατα

alvum secedunt. Nam cum plus corpus nutriant, in ven-
 triculum attrahunt et humectando alvum dejiciunt. Quae
 vero calefaciendo siccant tum cibi tum potus, neque spu-
 tum neque urinam neque alvum cient, et hanc ob causam
 corpus siccant. Incalescens corpus humido vacuatur par-
 timque ab ipsis cibis, partim etiam a calore animi in ali-
 mentum absumitur, partim vero calefactum et attenuatum
 per cutim foras propellitur. Dulcia, pinguia et oleosa
 idcirco implent, quia ex modica mole multum diffundunt.
 Calefacta vero et diffusa calore corpus replent et tranquil-
 lum reddunt. Acida autem, acria, austera, acerba et ex
 toto collata et sicca non implent, ideo quod venarum ora
 tum aperiant tum expurgant, et partim quidem siccando,
 partim vero incidendo et adstringendo horrorem inferunt,
 et carnis humidum in parvam molem contrahunt, atque ita
 vacuum multum in corpore oritur. Cum igitur paucis im-
 plere vel multis vacuare voles, hisce utitor. Recentia om-
 nia plus caeteris roborant, propterea quod vitae sunt pro-

Ed. Chart. VI. [473.] Fœf. I. 361. 362. Ed. Lind. I. (231. 232.)
 πάντα ἰσχὴν πλείονα παρέχεται τῶν ἄλλων διὰ τόδε ὅτι ἔγ-
 γιον τοῦ ζῶντός ἐστι· τὰ δὲ ἑῶλα καὶ σαπρὰ διαχωρεῖ μάλ-
 λον τῶν προσφάτων, διότι ἔγγιον τῆς σηπεδόνης ἐστὶ. τὰ
 δὲ ἔνωμα τροφώδεα καὶ ἐρευγμώδεά ἐστι, διότι δεῖ τῷ πυρὶ
 κατεργασθῆναι, ταῦτα ἢ κοιλίῃ διαπρήσεται ἀσθενεστέρα
 ἐοῦσα τῶν ἐσιόντων. τὰ δὲ ἐν τοῖσιν ὑποτρίμμασιν ὅσα
 σκευαζόμενα καυσώδεα καὶ ὑγρὰ, ὅτι λιπαρὰ καὶ πυρώδεα
 καὶ θερμὰ καὶ ἀνομοίους τὰς δυνάμιας ἀλλήλοισιν ἔχοντα,
 ἐν τῷ αὐτέῳ ἴξει. τὰ δὲ ἐν ἄλμῃ βελτίω καὶ οὐ καυσώδεα.
 περὶ δὲ λουτρῶν ὧδε ἔχει. ὕδωρ πότιμον ὑγραίνει καὶ ψύχει.
 δίδωσιν γὰρ τῷ σώματι ὑγρασίην. τὸ δὲ ἀλμυρὸν λουτρὸν
 θερμαίνει καὶ ξηραίνει. φύσει γὰρ ἐὼν θερμὸν ἔλκει ἀπὸ
 τοῦ σώματος τὸ ὑγρὸν. τὰ δὲ θερμὰ λουτρὰ νῆστιν μὲν
 ἰσχυραίνει καὶ ψύχει. φέρει γὰρ ἀπὸ τοῦ σώματος τὸ ὑγρὸν
 τῇ θερμασίῃ. κενουμένης δὲ τῆς σαρκὸς τοῦ ὑγροῦ || ψύχε-
 ται τὸ σῶμα, βεβρωκότα δὲ θερμαίνει καὶ ὑγραίνει διαχέοντα
 τὰ ὑπερέχοντα ἐν τῷ σώματι εἰς πλείονα ὄγκον. ψυχρὰ δὲ
 λουτρὰ τοῦναντίον. κενῷ μὲν τῷ σώματι δίδωσι (232) θερ-

pinquiora. At vetustate marcida, quod ad putredinem magis
 accedant, recentibus alvum magis dejiciunt. Cruda vero
 alimentum praebent et ructus excitant, quod quae igne
 coqui oporteat, ea ventriculus his quae ingeruntur cum de-
 bilior existat, conficere cogatur. At vero opsonia ex intritis
 praeparata ideo sunt aestuosa et humida, quod pingua,
 ignea et calida et inaequales inter se vires fortita in eodem
 resident. Quae vero muria condiuntur, meliora et minime
 aestuosa. Balnea autem ad hunc se habent modum. Aqua
 potabilis humectat et refrigerat, cum corpori humiditatem
 exhibeat. Salsum vero balneum calefacit et ficcat. Na-
 tura enim calidum humiditatem e corpore trahit. At bal-
 nea calida jejenum quidem extenuant et refrigerant. Cali-
 ditate enim humidum e corpore tollunt, eoque e carne
 vacuato corpus refrigeratur. Post cibum autem calefaciunt
 et humectant, cum ea quae in corpore supersunt in majore
 molem diffundunt. Frigida vero balnea contra. Vacuo
 quidem corpori frigidum calorem quendam impertit, at post

Ed. Chart. VI. [475.] Foef. I. 362. Ed. Lind. I. (232.)
 μόν τι ψυχρόν. βεβρωκότι δὲ ἀφαιρέται ὑγροῦ ἐόντος καὶ
 πληροῦ ψυχρόν ἐόν τοῦ ὑπάρχοντος ξηροῦ. ἀλουσίη ξηραίνει
 καταναλισκομένου τοῦ ὑγροῦ, ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ ἀναλειψίη.
 λίπη δὲ θερμαίνει καὶ ὑγραίνει καὶ μαλάσσει. ἥλιος δὲ καὶ
 πῦρ ξηραίνει διὰ τὰδε. θερμὰ ἐόντα καὶ ξηρὰ ἔλκει τοῦ σώ-
 ματος τὸ ὑγρόν, σκιά δὲ καὶ ψύχρα τὰ μέτρια ὑγραίνει. δι-
 δωσι γὰρ μᾶλλον ἢ λαμβάνει. ἰδρωῖτες πάντες ἀπτόντες καὶ
 ξηραίνουσι καὶ ἰσχυαίνουσιν, ἐκλείποντος τοῦ ὑγροῦ ἐκ τοῦ
 σώματος. λαγρείη ἰσχυαίνει καὶ ὑγραίνει καὶ θερμαίνει. θερ-
 μαίνει μὲν διὰ τὸν πόνον καὶ τὴν ἀπόκρισιν τοῦ ψυχροῦ,
 ἰσχυαίνει δὲ διὰ κένωσιν, ὑγραίνει δὲ διὰ τὸ ὑπολειπόμενον
 ἐν τῷ σώματι τῆς συντήξιος ὑπὸ τοῦ πόνου. ἔμετοι ἰσχυαί-
 νουσι διὰ τὴν κένωσιν τῆς τροφῆς, οὐ μέντοι ξηραίνουσι,
 ἢν μή τις τῇ ὑστεραίῃ θεραπείῃ ὀρθῶς, ἀλλ' ὑγραίνουσι διὰ
 τὴν πλήρωσιν καὶ διὰ τὴν σύντηξιν τῆς σαρκὸς τὴν ἀπὸ τοῦ
 πόνου. ἢν δέ τις εἰσὴ ταῦτα καταναλωθῆναι, τῇ ὑστεραίῃ
 δὲ ἐς τὴν τροφήν τῷ θερμῷ καὶ τῇ διαίτῃ ἡσύχως προσάγῃ,
 ξηραίνουσι. κοιλήν δὲ συνεστηκῦϊαν λύει ἔμετος, καὶ διαχω-

cibum humiditatem praesentem tollit, et sua frigiditate
 siccum quod adest auget. Balnei abstinencia consumpta
 humiditate siccatur, eodem sane modo neglecta unctio. At
 vero unctio calefacit, humectat et emollit. Sol autem et
 ignis has ob causas siccant, quod calida cum sint et sicca,
 corporis humiditatem trahunt. Umbra et frigus moderate
 humectant, plus enim dant quam accipiunt. Sudores om-
 nes exeuntes siccant et attenuant, cum corpus humore de-
 situatur. Veneris usus extenuat, humectat et calefacit.
 Calefacit quidem ob laborem et frigiditatis excretionem,
 attenuat autem ob vacationem, humectat vero propter id
 quod ex colliquatione a labore in corpore relictum est. Vo-
 mitiones extenuant propter alimenti evacuationem, neque
 tamen siccant, si quis postridie recta curatione utatur, sed
 propter repletionem et carnis ex labore colliquationem hu-
 mectant. At si quis haec postridie in alimentum a calore
 consumi sinat, sensimque ad victus rationem adjiciat, siccant.
 Alvum autem coactam vomitio solvit et plus aequo fluidam

Ed. Chart. VI. [473. 474.] Foëf. I. 562. Ed. Lind. I. (232. 233.)
 ροῦσαν μᾶλλον τοῦ καιροῦ ἴσῃσι, τὴν μὲν διυγραίνων, τὴν
 δὲ ξηραίνων. ὁκόταν μὲν οὖν σῆσαι βούλεται τὴν ταχίστην,
 φαγόντα χορὴ ἐξεμέειν πρὶν ἂν διυγρᾶνθῆναι τὸ σῖτον, κατα-
 σπασθῆναι κάτω καὶ τοῖσι στρυφνοῖσι καὶ τοῖσιν ἀσθηροῖσι
 σιτίοισι μᾶλλον χρέεσθαι· ὁκόταν δὲ λῦσαι τὴν κοιλίην βού-
 ληται, ἐνδιατρίβειν ἐν τοῖσι σιτίοισιν ὡς πλεῖστον χρόνον
 ξυμφέροι καὶ τοῖσι θριμέσι καὶ ἄλμυροῖσι καὶ (233) λιπα-
 ροῖσι καὶ γλυκέσι καὶ τοῖσι σιτίοισι καὶ πόμασι [474] χρέε-
 σθαι. ὕπνοι δὲ νῆσιν μὲν ἰσχυραίνουσι καὶ ψύχουσιν, ἣν μὴ
 μακροὶ ἔωσι κεκοῦντες τοῦ ἰπάρχοντος ὑγροῦ· ἣν δὲ μᾶλλον,
 ἐκθερμαίνοντες συντήκουσι τὴν σάρκα καὶ διαλύουσι τὸ σῶμα
 διαχέοντες καὶ ἀσθενεῖς ποίεουσι. βεβρωκότα δὲ θερμαίνοντες
 ὑγραίνουσι, τὴν τροφήν ἐς τὸ σῶμα διαχέοντες. ἀπὸ δὲ τῶν
 ὀρθρῶν περιπάτων ὕπνος μάλιστα ξηραίνει. ἀγρυπνίη δὲ ἐν
 μὲν τοῖσι σιτίοισι βλάπτει, οὐκ ἔῴσα τὸ σιτίον τήκεσθαι.
 ἀσίτοισι δὲ ἰσχυραίνει μὲν, βλάπτει δὲ ἥσσον. ἑσθυμὴ ὑγραί-
 νει καὶ ἀσθενεῖς τὸ σῶμα ποίει. ἀτρεμίζουσα γὰρ ἡ ψυχὴ
 οὐκ ἀναλίσκει τὸ ὑγρὸν ἐκ τοῦ σώματος. πόνος δὲ ξηραίνει

fistit, illam quidem humectando, hanc vero ficcando. Cum igitur quis alvum celerrime sistere volet, devoratum cibum prius quam humescat et deorsum detrahatur, evomere oportet et acerbis ac austeris cibariis potius utitor. Ubi autem alvum solvere volet, diutius immorari cibis confert, et acribus ac falsis et pinguibus dulcibusque tum cibariis tum potionibus utendum. Somni in jejuno quidem extenuant et refrigerant non nimis longi eam quae adest humiditatem vacuando. Longiores vero calefaciendo carnem colliquefaciant, corpusque diffundendo resolvunt et imbecillum reddunt. Post cibum autem calefacientes humectant alimentum in corpus diffundendo. Somnus post matutinas deambulationes maxime ficit. Vigilia post cibos noxia cum cibum collinescere non sinat, jejunos autem extenuat quidem, at minus laedit. Ocium humectat et corpus imbecillum reddit. Quiescens enim animus corporis humidum minime absorbit. Labor ficit corpusque validum efficit. Semel die sumptus cibus extenuat et ficit alvumque sistit,

Ed. Chart. VI. [474.] Forf. I. 362. Ed. Lind. I. (233. 234.)
 καὶ τὸ σῶμα ἰσχυρὸν ποιεῖ. μονοσιτή ἰσχυαίνει καὶ ξηραίνει
 καὶ τὴν κοιλίην ἴσησι, διότι τῷ τῆς ψυχῆς θερμῷ τὸ ὑγρὸν
 ἐκ τῆς κοιλίης καὶ τῆς σαρκὸς καταναλίσκεται. ἄριστον δὲ
 τὰναντία διαπρήσεται τῇ μονοσιτῇ. ὕδωρ πόμα θερμὸν
 ἰσχυαίνει. ὡσαύτως δὲ καὶ ψυχρὸν. τὸ δὲ ὑπερβάλλον ψυχρὸν
 καὶ πνεῦμα καὶ τὸ σιτίον καὶ τὸ ποτὸν πήγνυσι τὸ ὑγρὸν
 τὸ ἐν σώματι καὶ τὰς κοιλίας ξυρίστησι τῇ πῆξει καὶ φύξει·
 κρατεῖ γὰρ τοῦ τῆς ψυχῆς ὑγροῦ καὶ τοῦ θερμοῦ δὲ πάλιν
 αἱ ὑπερβολαὶ πηγνύουσι, καὶ τοσοῦτον ὡς μὴ διάχυσιν ἔχειν.
 ὀκόσα δὲ θερμαίνοντα τὸ σῶμα τροφήν μὴ διδόντα κενοῖ
 τοῦ ὑγροῦ τὴν σάρκα μηδ' ὑπερβολὴν ποιέοντα, φύξιν τῷ
 ἀνθρώπῳ παραδίδοσι. κινουμένου γὰρ τοῦ ὑπάρχοντος ὑγροῦ,
 (234) πνεύματος ὑπ' αὐτοῦ πληρούμενον φύχεται. περὶ δὲ
 τῶν πόνων ἦντινα ἔχει δύναμιν διηγήσομαι. εἰσὶ γὰρ οἱ μὲν
 κατὰ φύσιν, οἱ δὲ διὰ βίης. οἱ μὲν οὖν κατὰ φύσιν αὐτῶν
 εἰσι ὄψιος πόνος, ἀκοῆς, φωνῆς, μερίμνης. ὄψιος μὲν οὖν
 δύναμις τοιαύτη. προσέχουσα ψυχῇ τῷ ὀρεομένῳ κινεῖται καὶ
 θερμαίνεται. θερμαινομένη δὲ ξηραίνεται κεκενομένου τοῦ
 ὑγροῦ. διὰ δὲ τῆς ἀκοῆς ἐσπίπτοντος τοῦ ψόφου σείεται ἢ

quoniam animi calore ventris et carnis humidum absumitur.
 Prandium vero contraria efficit. Aquae potus calidus exte-
 nuat eodemque modo etiam frigidus. At vero plus aequo
 frigidus tum spiritus tum cibus et potus humidum in cor-
 pore congelant, et congelatione ac frigore alvos cogunt, cum
 animi humiditatem superent. Contraque etiam caloris ex-
 cessus in tantum cogit ut diffundi nequeat. Quae vero cor-
 pus calefaciunt neque alimentum exhibent, carnem humore
 vacuant, et cum nihil excedant frigiditatem homini prae-
 bent. Humiditate enim quae adest agitata, quod ab ipso
 spiritu repletur, refrigeratur. At vero de laboribus quam
 habeant facultatem enarrabo. Sunt enim quidam a natura,
 quidam violenti. Ex his qui sunt a natura, visionis labor,
 auditionis, vocis, curae. Ac visionis quidem haec est fa-
 cultas. Cum animus in id quod videtur intentus est, move-
 tur et incalescit. Calefactus vero humido vacuato exsiccatur.
 Per auditionem autem irrupente sono animus concutitur

Ed. Chart. VI. [474.] Foef. I. 362. 363. Ed. Lind. I. (234. 235.)
 ψυχὴ καὶ πονέει. || πονέουσα δὲ θερμαίνεται καὶ ξηραίνεται.
 ὁκόσα ἐν μερίμῃ ἀνθρώποισι γίνεται, ἡ ψυχὴ καὶ ὑπὸ του-
 τέων θερμαίνεται καὶ ξηραίνεται. καὶ τὸ ὑγρὸν καταναλίσκου-
 σα πονέει καὶ λεπτύνει τὰς σάρκας καὶ κροτῶν τὸν ἀνθρώπον.
 ὁκόσοι δὲ πότοι φωνῆς, οἶον λέξις ἢ ἀνάγνωσις ἢ ᾠδὴ, πάν-
 τεσ οὔτοι κινέουσι τὴν ψυχὴν. κινουμένη δὲ ξηραίνεται καὶ
 θερμαίνεται. καὶ τὸ ἐν τῷ σώματι ὑγρὸν καταναλίσκει. οἱ
 δὲ περίπατοι κατὰ φύσιν μὲν εἰσὶ καὶ οὔτοι μάλιστα τῶν
 λοιπῶν, ἔχουσι δὲ τι βίαιον. δύναμις δὲ αὐτέων ἐστὶ τοιγάρδε.
 ὁ ἀπὸ δειπνοῦ περίπατος ξηραίνει τὴν τε κοιλίην καὶ τὸ σῶ-
 μα καὶ τὴν γαστέρα καὶ οὐκ ἔῃ πικρὴν γενέσθαι διὰ τάδε.
 κινουμένου τοῦ ἀνθρώπου θερμαίνεται καὶ τὸ σῶμα καὶ τὰ
 σιτία. ἔλκει οὖν τὴν ἰκμάδα ἢ σὰρξ καὶ οὐκ ἔῃ πικρὴν κοι-
 λίην ξυνίστασθαι. τὸ μὲν οὖν σῶμα πληροῦται, ἡ δὲ κοιλίη
 λεπτύνεται. ξηραίνεται δὲ διὰ τάδε. κινουμένου τοῦ σώματος
 καὶ θερμαινομένου τὸ λεπτότατον τροφῆς καταναλίσκεται,
 τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ ξυμφύτου θερμοῦ, τὸ δὲ σὺν τῷ πνεύματι
 ἀποκρίνεται ἔξω. τὸ δὲ καὶ οἰσρέεται. ὑπολεί(235) πεται δὲ
 τὸ ξηρότατον ἀπὸ τῶν σιτίων, ὥστε τῇ κοιλίῃ ἀποξηραίνε-

et laborat, laborans vero incalescit et reficcatur. Ex his
 quae cum cura hominibus contingunt, animus incalescit et
 exficcatur humidoque absumpto laborat et carnes attenuat
 hominemque vacuat. Vocis autem labores, velut sermo,
 lectio, cantus, ii omnes animum movent, motus vero exficca-
 tur et incalescit humidumque corporis absumit. At deam-
 bulationes ipsae etiam maxime prae reliquis a natura fiunt,
 habent tamen quid violentum. Earum haec est facultas.
 A coena deambulatio alvum, corpus et ventrem exficcat, ip-
 sumque hanc ob causam amarum evadere non sinit. Cum
 homo movetur corpus et cibi incalescunt. Humiditatem
 igitur caro attrahit neque ventrem amarum evadere sinit.
 Impletur igitur corpus, venter vero extenuatur. Has autem
 ob causas exficcat, quod agitato et incalescente corpore
 alimenti pars tenuissima, partim ab infito calore consumitur,
 partim cum spiritu foras excernitur, partim etiam per uri-
 nam emittitur, quod vero in cibis est siccissimum remanet,

Ed. Chart. VI. [474. 475.] Foef. I. 363. Ed. Lind. I. (235.)
 σθαι τὴν σάρκα. καὶ οἱ ὄρθριοι περίπατοι ἰσχναίνουσι, καὶ
 τὰ περὶ τὴν κεφαλὴν κοῦφά τε καὶ εὐπαγέα καὶ εὐήκοα πα-
 ρασκευάζουσι, καὶ τὴν κοιλίην λύουσι. ἰσχναίνουσι μὲν, διότι
 κενούμενον τὸ σῶμα θερμαίνεται καὶ τὸ ὑγρὸν λεπτύνεται
 καὶ καθαίρεται, τὸ μὲν ὑπὸ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ μύτιεται
 τε καὶ χρέμπεται, τὸ δὲ ἐς τὴν τροφήν τῶ τῆς ψυχῆς θερ-
 μῶ καταναλίσκεται. τὴν δὲ κοιλίην λύουσι, διότι θερμὴ ἐοῦ-
 σα τοῦ θερ[475]μοῦ πνεύματος ἐσπίπτοντος ἄνωθεν ὑπο-
 χωρεῖ τὸ θερμὸν τῶ ψυχρῶ. κοῦφα δὲ τὰ περὶ τὴν κεφαλὴν
 ποιεῖ διὰ τὰδε. ὅταν κενωθῇ ἡ κοιλίη, ἔλκει ἐς ἐωυτὴν ἐκ
 τοῦ ἄλλου σώματος καὶ τῆς κεφαλῆς τὸ ὑγρὸν θερμὴ ἐοῦσα.
 κενουμένης δὲ τῆς κεφαλῆς ἀποκαθαίρεται ἢ τε ὄψις καὶ ἡ
 ἀκοή. καὶ γίνονται εὐαγέες οἱ ἄνθρωποι. οἱ δὲ ἀπὸ τῶν
 γυμνασίων περίπατοι καθαρὰ τὰ σώματα παρασκευάζουσι,
 καὶ ἰσχναίνουσι οὐκ ἔωντες τὴν σύντηξιν τῆς σαρκὸς τὴν
 ὑπὸ τοῦ πόνου ξυνίστασθαι, ἀλλ' ἀποκαθαίρουσι. τὰ δὲ ἐκ
 τῶν δρόμων γίνονται οἱ μὲν μακροὶ καὶ καμπτοὶ ἐξ ὀλίγου
 προσαγόμενοι, θερμαίνοντες τὴν σάρκα συνεφεῖν καὶ διαχέ-

ita ut cum ventre simul etiam caro reficcetur. Deambula-
 tiones matutinae extenuant, et quae circa caput sunt, levia,
 agilia et prompta efficiunt alvumque solvunt. Extenuant
 quidem quod agitatum corpus incalescat, et humidum par-
 tim quidem a spiritu attenuetur et purgetur, partim vero
 emungatur et excreetur, partim etiam ab animi calore in
 alimentum absumatur. Alvum autem solvunt, quod cum
 calida existat, spiritu frigido ex superioribus partibus ir-
 ruente, frigido calidum cedit. Quae vero circa corpus
 sunt ideo levant, quod evacuata alvus et calida existens, e
 reliquo corpore et capite humidum ad se attrahit. Vacuato
 autem capite repurgatur visio et auditio et agiles homines
 redduntur. At deambulationes quae post exercitationes
 obeuntur, corpora pura reddunt et emaciant, neque carnis
 colliquationem quae ex labore provenit colligunt, sed eam
 repurgant. Ex cursibus autem haec contingunt. Longi
 quidem et flexi sensim facti, carnem calefaciendo conco-

Ed. Chart. VI. [475.]. Gœf. I. 363. Ed. Lind. I. (235. 236.)
 ειν δύνανται. καὶ τὴν δύναμιν τῶν σιτίων τὴν ἐν τῇ σαρκὶ
 καταπέσσουσι. βραδύτερά τε καὶ παχύτερα τὰ σώματα παρα-
 σκευάζουσι τῶν τροχῶν. τοῖσι δὲ τὰ πολλὰ ἐσθίουσι ξυμ-
 φορώτεροι καὶ χειμῶτος μᾶλλον ἢ θέρεος. οἱ δὲ ἐν ἱματίῳ
 δρόμοι τὴν μὲν δύναμιν τὴν αὐτὴν ἔχουσι, μᾶλλον δὲ δια-
 θερμαίνουσι καὶ ὑγρότερα τὰ σώματα ποιεῖουσιν, ἀχρωώτερα
 δὲ, διότι οὐκ ἀποκαθαίρει (236) προσπίπτον τὸ πνεῦμα τὸ
 ελλικρινές, ἀλλ' ἐν τῷ αὐτῷ γυμνάζεται πνεύματι συμφέροι
 οὖν καὶ τοῖσι ξηροῖσι καὶ τοῖσι πολυσάρκοισιν, ὅστις καθαι-
 ρεῖν τὴν σάρκα βούλεται, καὶ τοῖσι προσβυτέροισι διαψύχειν
 τοῦ σώματος. οἱ δὲ δίαυλοι καὶ ἤπειροι ἵπποι τὴν μὲν
 σάρκα ἥσσον διαχέονται, ἰσχναίουσιν δὲ μᾶλλον, διότι τοῖς
 ἔξω τῆς ψυχῆς μέρεσιν οἱ πόνοι ὄντες, ἀντισπῶσιν ἐκ τῆς
 σαρκὸς τὸ ὑγρὸν καὶ τὸ σῶμα λεπτύνουσι καὶ ξηραίνουσι.
 οἱ δὲ τροχοὶ τὴν μὲν σάρκα ἥκιστα διαχέουσιν, ἰσχναίουσιν
 δὲ καὶ διασιέλλουσι τὴν σάρκα καὶ τὴν κοιλίην μάλιστα, διότι
 ὀξυτάτῳ τῷ πνεύματι χρώμενοι τόχιστα τὸ ὑγρὸν ἔλκουσιν
 ἐφ' ἑωυτούς. τὰ δὲ παρασείσματα ξηραίνουσι μὲν ἐξαιπίνης,

quere ac diffundere queunt, et ciborum vim in carne
 concoquunt, tardiora tamen et crassiora corpore efficiunt
 quam qui in orbem fiunt. His autem qui multum co-
 medunt commodiores sunt, idque hieme magis quam
 aestate. At qui in veste obeuntur eadem facultate valent,
 sed magis calefaciunt humidioraque corpora et decoloratiora
 reddunt, quia purus extrinsecus irruens spiritus ea non
 repurgat, sed in eodem spiritu exercentur. Siccis igitur
 et multum carnosus conferunt, cum quis carnem detrahere
 volet, et senioribus propter corporis frigiditatem. Cursus
 autem rursus ad carceres redeunt et indefiniti equestres
 carnem quidem minus diffundunt, sed magis extenuant, quia
 cum externis animi partibus hi labores obeantur, humidum
 ex carne retrahunt corpusque attenuant et exsiccant. Qui
 vero in orbem fiunt, carnem quidem minime diffundunt, sed
 extenuant carnemque et ventrem maxime deducunt, quod
 cum citissimo spiritu utantur, humidum ad se promptissime
 attrahunt. Concussiones autem der repente quidem siccant,

Ed. Chart. VI. [475.] Foef. I. 363. 364. Ed. Lind. I. (236. 237.)
 οὐκ ἐπιήδεια δὲ καὶ ἀξήμοφορα. || σπάσματα γὰρ ἐμποιείηται
 διὰ τὸδε. διατεθερμασμένον τὸ σῶμα τὸ μὲν δέσμα ἰσχυρῶς
 λεπτιύνει, τὴν δὲ σάρκα ἥσσον συνίστησι τῶν τροχῶν. κενοῖ
 δὲ τὴν σάρκα τοῦ ὑγροῦ. τὰ δὲ ἀνακινήματα καὶ ἀνακουφί-
 σματα τὴν μὲν σάρκα ἥκιστα διαθερμαίνουσι, παροξύνει δὲ
 τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τοῦ πνεύματος κενοῦσι. πάλη
 δὲ καὶ τρίψις τοῖσιν ἔξω τοῦ σώματος παρέχει μᾶλλον τὸν
 πόνον. θερμαίνει δὲ τὴν σάρκα καὶ στερεοῖ καὶ αὔξασθαι
 ποιεῖ διὰ τὰδε. τὰ μὲν στερεὰ φύσει τριβόμενα συνίστησι,
 τὰ δὲ κοῖλα αὔξεται. τῆς γοῦν σαρκὸς τὸ μὲν πυκνὸν τριβό-
 μενον ξυρίσεται, τὰ δὲ κοῖλα αὔξεται, καὶ ὀκόσα φλέβες
 εἰσὶ. θερμαινόμεναι γὰρ αἱ σάρκες καὶ ξηραίνόμεναι ἔλκου-
 σιν ἐφ' ἑωυτὰς τὴν τροφήν διὰ τῶν φλεβῶν, εἶτα αὔξονται.
 ἀλίνδησις παραπλήσια τῇ πάλῃ διαπρήσσεται. ξηραίνει (237)
 δὲ μᾶλλον διὰ τὴν κόπιν καὶ σαρκῶ ἥσσον. ἀκροχειρίῃ ἰσχυαί-
 νει καὶ τὰς σάρκας ἔλκει ἄνω. καὶ κωρυκομαχίῃ καὶ χειρονο-
 μίῃ τὰ παραπλήσια διαπρήσσεται. πνεύματος δὲ κατάσχεσις

neque tamen accommodae neque utiles sunt. Convulsiones enim ideo intus adferunt, quod calefactum corpus cutem vehementer tenuat, carnem vero minus cogunt quam cursus, qui in orbem obeuntur eandemque humore vacuant. Commotiones et in sublime elevationes carnem quidem minime excalefaciunt, sed corpus et animum commovent et spiritu vacuant. Lucta et frictio exterioribus corporis partibus laborem magis praebent, carnem autem calefaciunt, firmant, ideoque augent quod quae natura solida sunt, dum fricantur, in se coguntur, cava vero augescunt. Quod vero in carne densum est, si confricatur, in se cogitur, cava vero augescunt et quaecunque venas habent. Excalefactae enim et exsiccatae carnes alimentum ad se per venas trahunt, deinde increscunt. Volutatio in pulvere eadem quae lucta facit, sed propter pulverem magis exsiccat carnemque minus gignit. Lucta, quae fit confertis summis manibus, extenuat carnesque ad superiora trahit. Ad corycum decertatio et manuum gesticulatio eadem efficiunt. Spiritus

Ed. Chart. VI. [475. 476.] Foesl. I. 564. Ed. Lind. I. (237.)
 τοὺς πόρους διαναγκάσαι καὶ τὸ δέρμα λεπτῦναι καὶ τὸ
 ὑγρὸν ὑπὸ τὸ δέρμα ἐξῶσαι δύναται. ἐν κόνει καὶ ἔλαιῳ γυ-
 μνάσια διαφέρει τοσόνδε. κόνις μὲν ψυχρὸν, ἔλαιον δὲ θερ-
 μόν. ἐν μὲν τῷ χειμῶνι τὸ ἔλαιον ἀξιμώτερον, διότι τὸ
 ψῦχος κωλύει φέρειν ἀπὸ τοῦ σώματος. ἐν δὲ τῷ θέρει
 ἔλαιον ὑπερβολὴν θερμασίης πεποιευμένον τήκει τὴν σάρκα,
 ὀκίταν καὶ ὑπὸ τῆς ὥρης θερμαίνεται καὶ τοῦ ἔλαιου καὶ
 τοῦ πόνου. ἢ δὲ κόνις ἐν τῷ θέρει ἀξιμώτερον, ψύχουσα
 γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔῃ εἰς ὑπερβολὴν θερμαίνεσθαι. ἐν δὲ τῷ
 χειμῶνι διαψυκτικὸν καὶ κρυμνῶδες. διατρίβειν δὲ ἐν τῇ κό-
 νει μετὰ τοὺς πόρους ἐν τῷ θέρει, ὀλίγον μὲν χρόνον ὠφε-
 λέει ψύχουσα, πολὺν δὲ ὑπερξηραίνει καὶ τὰ σώματα σκληρὰ
 καὶ ξυλώδεα ἀποδεικνύει. τρίψις ἔλαιου σὺν ἕδατι μαλάσσει
 καὶ οὐ δεινῶς ἔῃ διαθερμαίνεσθαι. [476] περὶ δὲ κόπων
 τῶν ἐν τοῖσι σώμασιν ἐγγινομένων ὧδε ἔχει. οἱ μὲν ἀγύμνα-
 στοι τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ παντὸς κοπιῶσι πόνου. οὐδὲν γὰρ
 τοῦ σώματος διαπεπόνηται πρὸς οὐδένα πόνον. τὰ δὲ γεγυ-

retentio meatus per vim cogere, cutem tenuare, et humidi-
 tatem ad cutem propellere valet. Quae in pulvere et oleo
 exercitationes obeuntur, hoc differunt, quod pulvis quidem
 frigidus, oleum vero est calidum. Oleum per hiemem ad
 corporis incrementum magis est accommodatum, quoniam
 quid de corpore detrahere frigus non finit. Per aestatem
 vero caloris exuperantia carnem colliquat, cum etiam ab
 anni tempore et oleo et labore incalescat. Pulvis autem
 per aestatem ac corporis incrementum magis est accommo-
 datus. Cum enim refrigeret, ultra modum incalescere non
 finit, per hiemem vero frigus et algorem adfert. Post ex-
 ercitationes parva in pulvere per aestatem mora ad refri-
 gerationem quidem juvat, multa vero supra modum exsiccat,
 et corpora dura ac lignosa reddit. Frictio ex oleo et aqua
 emollit, neque vehementer incalescere finit. At de lassitu-
 dinibus quae circa corpora contingunt, ad hunc se res ha-
 bet modum. Qui quidem non exercentur, ab omni labore
 lassitudinem contrahunt. Nulla enim corporis pars ad ul-
 lum aliquem laborem suscipiendum est accommodata. Quae

Ed. Chart. VI. [476.] Foëf. I. 364. Ed. Lind. I. (237. 238.)
 μνασμένα τῶν σωμάτων ὑπὸ τῶν ἀνεπίστων πόνων κοπιᾷ.
 τὰ δὲ καὶ ἀπὸ τῶν συνήθων γυμνασίων κοπιᾷ, ὑπερβολῇ
 χρησάμενα. τὸ μὲν οὖν εἶδεα τῶν κόπων τοιαῦτά ἐστιν, ἣ δὲ
 δύναμις αὐτέων ᾧδε ἔχει. (238) οἱ μὲν γὰρ ἀγύμναστοι
 ὑγρὴν τὴν σάρκα ἔχοντες, ὀκότεν πονῶσι θερμοινομένου τοῦ
 σώματος, σύντηξιν πολλὴν ἀφιασιν. ὅτι μὲν οὖν συνεξιδρώσῃ
 ἢ ξὺν τῷ σώματι ἀποκαθαρθῇ, οὐ παρέχει πόνον μᾶλλον
 ἐν τῷ κενωθέντι τοῦ σώματος παρὰ τὸ ἔθος. ὅτι δ' ἂν
 ἐμμένη τῆς ἀποκρίσιος, τοῦτο παρέχει τὸν πόνον, ἀλλὰ καὶ
 τῷ δεξαμένῳ τὸ ὑγρὸν. οὐ γὰρ ἐστὶ ξύμφορον τῷ σώματι,
 ἀλλὰ πόλεμιον. εἰς μὲν δὴ τὰς σάρκας τῶν σωμάτων οὐ
 ξυρίστανται ὁμοίως, εἰς δὲ τὰ σαρκώδεα, ὥστε τοιτέοις πόνον
 παρέχει ἕως ἂν ἐξέλθῃ. αἶε δὴ οὐκ ἔχον περίοδον, ἀτρεμί-
 ζον θερμαίνεται αὐτό τε καὶ τὰ προσπίπτοντα. ἦν μὲν οὖν
 πολὺ γένηται τὸ ἀποκριθὲν, ἐκράτησε καὶ τοῦ ὑγαινοντός,
 ὥστε συνεκθερμῶναι ὅλον τὸ σῶμα καὶ ἐνεποίησε πυρετὸν
 ἰσχυρόν. θερμανθέντος γὰρ τοῦ αἵματος καὶ ἐπισπασθέντος,

vero exercentur corpora a minime consuetis laboribus lassantur. Quaedam etiam a consuetis exercitationibus in lassitudines incidunt, si his supra modum utantur. Et ea quidem sunt lassitudinum genera. Earum vero facultas sic se habet. Qui non exercentur, cum humidam carnem habeant, ubi laboraverint, concalescens corpore multam colliquationem dimittunt. Quod igitur cum sudore emissum aut cum corpore repurgatum fuerit, non amplius vexat corporis partem praeter consuetudinem vacuam. Quod vero post secretionem intus remanet, huic molestiam exhibet, et ei parti quae humiditatem suscepit, cum corpori minime sit commodum, sed insensum. Neque sane in corporum carnes aequabiliter coit, sed in carnosas partes, ita ut his quidem donec exeat molestiam exhibeat. Nempe cum ambitum non habeat et quiescat, tum ipsum tum ea quae irrumpunt incalescunt. Cum igitur copiosum fuerit quod secretum est, id quidem quod sanum est superat, ita ut totum corpus concalescat et vehementem febrem inferat. Sanguine

Ed. Chart. VI. [476.] Foef. I. 364. 365. Ed. Lind. I. (238.)
 ταχείην ἐποίησε τὴν περίοδον τὰ ἐν τῷ σώματι. καὶ τό τε
 ἄλλο σῶμα καθαίρεται ὑπὸ τοῦ πνεύματος καὶ τὸ συνεστη-
 κὸς θερμαινόμενον λεπτύνεται τε καὶ συνεξωθέεται ἐκ τῆς
 σαρκὸς ἔξω ἐπὶ τὸ δέσμα, ὅπερ ἰδρῶς κυλέεται θερμὸς.
 || τούτου δ' ἀποκριθέντος τό τε αἷμα καθίσταται ἐς τὴν
 κατὰ φύσιν σύστασιν, καὶ ὁ πυρετὸς ἀνίησι καὶ ὁ κόπος
 πιάεται μάλιστα τριταῖος. χρὴ δὲ τὸν τοιοῦτον κόπον ὧδε
 θεραπεύειν. πυρίησι καὶ λουτροῖσι θερμοῖσι διαλύοντα τὸ
 ξυνεστηκὸς, καὶ περιπότοισι βιαίοισιν ὡς ἀποκαθαίρονται,
 τῆσιν ὀλιγοσιτήσιν καὶ ἰσχυρασίησι, συνιστάνει τῆς σαρκὸς
 τὴν κένωσιν καὶ τρίβεσθαι τῷ ἐλαίῳ ἤσυχῇ πουλὴν χρόνον,
 ὅπως μὴ βιαίως ἀνωθερμαίνηται. καὶ τοῖσι χρίσμασι καὶ τοῖ-
 σιν ἰδρωτικοῖσι καὶ μαλακτικοῖσι χρίεσθαι καὶ μαλακύνειν
 ξυμφέροι, τοῖσι δὲ γυμναζομένοισιν ὑπὸ τῶν ἀνεθίστων πό-
 των διὰ τὰδε γίνεται. ὀκότεν μὴ πεπονήκη τὸ σῶμα, ὑγρὴν
 ἀνάγκη τὴν σάρκα εἶναι πρὸς τοῦτον τὸν τόπον πρὸς ὃν
 μὴ εἶθισται πονεῖν, ὥσπερ καὶ τῶν γυμνασίων πρὸς ἕκαστα.
 τὴν μὲν οὖν σάρκα ξυντήκεσθαι ἀνάγκη καὶ ἀπεκρίεσθαι

enim calafecto et attracto, ea quae id corpore infunt celerem
 ambitum faciunt, et tum reliquum corpus a spiritu purgatur
 tum quod coaluit calefactum attenuatur, simulque ex carne
 in cutem foras propellitur, idque sudor calidus vocatur.
 Quo sane excreto tum sanguis ad naturalem constitutionem
 redit tum febris remittit, et lassitudo sedatur tertio prae-
 fertim die. Hanc autem lassitudinem hunc in modum cu-
 rare oportet, fomentis et balneis calidis id quod coaluit
 dissolvendo, et violentis deambulationibus expurgando cibo-
 rumque paucitate et extenuatione carnis vacuationem co-
 gendo ac oleo leniter, ne vehementer recalescat, confricando.
 Unguentis etiam tum sudorem elicientibus tum emollienti-
 bus inungere ac emollire confert. His vero qui exercentur,
 a minime consuetis laboribus idcirco lassitudo contingit,
 quod cum corpus laboribus se non exercuerit, ea parte qua
 laborare non consuevit carnem humidam esse necesse est,
 velut ad singulas exercitationes. Carnem igitur collique-
 fieri et secerni ac in sese cogi velut in priore necesse est.

Ed. Chart. VI. [476. 477.] Foef. I. 365. Ed. Lind. I. (239. 240.)
 καὶ συνίστασθαι ὡσπερ τῷ προτέρῳ. ξυμφέρει δὲ θεραπεύ-
 εσθαι ὧδε. τοῖσι μὲν γυμνασίῳσι χρῆσθαι τοῖσι συνήθεισιν,
 ὅπως τὸ ξυνεστηκὸς θερμαινόμενον λεπτύνηται καὶ ἀποκα-
 θαιρῆται καὶ τὸ ἄλλο σῶμα μὴ ὑγραίνηται, μηδ' ἀγύμνα-
 στον γίνηται. τοῖσι δὲ λουτροῖσι τοῖσι θερμοῖσι ξυμφέρει
 καὶ τοῦτον χρέεσθαι, καὶ τῇ τρίψει ὁμοίως ὡς καὶ τὸν πρό-
 σθεν. τῆς δὲ πυρήσιος οὐδὲν δέεται. οἱ πόνοι γὰρ ἱκανοὶ
 θερμαίνοντες λεπτύνειν καὶ ἀποκαθαίρειν τὸ συστάν. οἱ δὲ
 ἀπὸ τῶν συνήθων γυμνασίῳν πόνοι τοῖδε τὸν τρόπον γί-
 νονται. ἀπὸ μὲν συμμέτρου πόνου κόπος οὐ κινέεται. ὁκόταν
 δὲ πλείον τοῦ καιροῦ πόνος ᾗ, ὑπερξηραίνει τὴν σάρκα. κε-
 τωθεῖσα δὲ τοῦ ὑγροῦ θερμαίνεται καὶ ἀλγέει καὶ φρίσσει
 καὶ ἐς πυρετὸν καθίσταται μακρότερον, ἢν μή τις [477] ἐκ-
 θεραπέυσῃ ὀρθῶς. χρῆ δὲ πρῶτον μὲν αὐτῷ τῷ λουτρῷ μὴ
 σφόδρα πολλῶ μηδὲ θερμῶ ἄγαν λούεσθαι. εἴτα πίσας αὐ-
 τὸν ἐκ τοῦ λουτροῦ μαλακὸν οἶνον, δειπνεῖν ὡς πλείστα καὶ
 παρτοδαπὰ σιτία καὶ ποτῶ ὕδαρεῖ. οἶνω δὲ μαλακῶ (240)
 χρέεσθαι πολλῶ. εἴτ' ἐντριῖψαι χρόνω πλέω μέχρις ἂν αἱ φλέ-

Haec autem curatio confert. Exercitationibus quidem assue-
 tis utendum, uti quod exiit calefactum tenuetur ac detra-
 hatur, reliquumque corpus minime humectetur, neque
 sine exercitationibus esse contingat. Huic autem conducit
 ut balneis calidis ac frictione non secus ac prior utatur.
 Fomentis autem nihil opus est, cum labores calefaciendo ad
 id quod coactum est tenuandum et detrahendum satis esse pos-
 sint. At vero ex usitatis exercitationibus labores hoc modo
 contingunt. Ex moderato quidem labore nulla oritur lassitudo.
 Cum vero major quam par sit fuerit, carnem supra
 modum exsiccat, eaque humore vacuata incalescit, dolet,
 horrore concutitur, ac nisi quis rectam curationem adhibeat,
 ad diuturnam febrem devenit. Imprimis quidem balneo ne-
 que admodum multo neque nimis calido utendum, deinde
 a balneo epoto molli vino, in coena quam plurima et cu-
 jusque generis edulia offerenda et potu aquoso, vino autem
 molli ac copioso utendum. Postea diutius confricandum,

Ed. Chart. VI. [477.] Foef. I. 365. Ed. Lind. I. (240.)

βες πληρωθεῖσαι ἀρθῶσιν. εἶτα δὴ ἐξήμετω, καὶ ἀναστάντα ὀλίγον καθεύδειν μαλακῶς. εἶτα προσάγειν ἡσυχῇ τοῖσι σιτίοισι καὶ τοῖσι πόνοισι τοῖσι συνήθεσιν ἡμέρας ἕξ, ἐν ταύτησι δὲ καταστῆσαι ἐς τὸ σῆθηδες καὶ σίτου καὶ ποτοῦ. δύναμιν δὲ ἔχει ἢ θεραπείῃ τοιήνδε. ἐξηρασμένον τὸ σῶμα ἐς ὑπερβολὴν ἐξυγρῆναι δύναται ἄτερ ὑπερβολῆς. ἦν μὲν οὖν ἢ δυνατὸν τὴν ὑπερβολὴν τοῦ πόνου γνῶναι ὁσὸς τίς ἔστι τοῦ σίτου τῇ συμμετρίῃ ἀκέσασθαι, εὖ ἂν εἶχε τοῦτο. νῦν δὲ τὸ μὲν ἀδύνατον, τὸ δὲ ἕμιδιον. ἐξηρασμένον γὰρ τὸ σῶμα τῶν ἐμπесόντων παντοδαπῶν, ἀφ' ὧν λαμβάνει τὸ ξυμφέρον αὐτὸ ἐν ἐωντῶ ἕκαστον τοῦ σώματος ἐκάστου σίτου, πληρωθέν δὲ καὶ ὑγρανθέν κενωθείσης τῆς κοιλίης ὑπὸ τοῦ ἐμέτου, ἀφήσι πάλιν τὴν ὑπερβολὴν. ἡ δὲ κοιλίη κενή εὐῶσα ἀντισπᾷ. τὸ μὲν οὖν ὑπερβάλλον ὑγρὸν ἐξερεύγεται ἢ σάροξ, τὸ δὲ σύμμετρον οὐκ ἀφήσιν, ἦν μὴ διὰ βίης ἢ πόνων ἢ φαρμάκων ἢ ἄλλης τινὸς ἀντισπάσιος. τῇ δὲ προσαγωγῇ χρῆσάμενος κατέστησε τῷ σώματι τὴν δίαιταν ἡσυχῇ.

dum venae oppletae turgescant. Mox vomendum et post modicam stationem molliter dormiendum. Postea per dies sex sensim ad cibos et potiones consuetas redeundum, et in his ad consuetum tum cibum tum potum deveniendum. Quae curatio hanc habet facultatem ut supra modum reficcatum corpus citra excessum humectare queat. Quod si quis laboris exsuperantia mentis intelligentia comprehensa, huic quantacunque fores cibi commoderatione mederi posset, id bene haberet. Nunc vero ut illud fieri nequit, ita hoc facile. Reficcatum namque corpus a cujusvis generis ingestis, sibi quod confert assumit et unaquaeque corporis pars de singulis cibis, repletum vero et humectatum vacuato per vomitionem ventriculo, rursus id quod exundat dimittit. Ventriculus autem cum vacuus existat, vicissim attrahit. Exuperantem igitur humiditatem caro effundit, commoderatam vero non nisi per vim aut labores aut medicamenta aut aliud quoddam revulsionis genus dimittit. Qui vero cibi paulatim adjectione utetur, is corpori leniter pristinam virtus rationem restituet.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟΣ
ΤΡΙΤΟΣ.

[478]. (241) || Περὶ διαίτης ἀνθρωπίνης, ὡς περ ἔμοι καὶ πρότερον εἰρέεται, ξυγγράψαι μὲν οὐχ οἶόν τε ἐς ἀκριβείην, ὥστε πρὸς τὸ πλῆθος τοῦ σίτου τὴν συμμετρὴν ποιέεσθαι τῶν πόνων. πουλλὰ γὰρ τὰ κωλύοντα. πρῶτον μὲν αἱ φύσεις τῶν ἀνθρώπων διάφοροι εἶναι. καὶ γὰρ αἱ ξηραὶ αὐταὶ ἐσωτῶν πρὸς ἐσωτὰς καὶ πρὸς ἄλλα μᾶλλον καὶ ἥσσον ξηραὶ καὶ ὑγραὶ. ὡσαύτως καὶ αἱ ἄλλαι πάσαι. ἔπειτα καὶ αἱ ἡλικίαι μὴ τῶν αὐτῶν δεόμεναι. ἔτι δὲ καὶ τῶν χωρίων αἱ θέσεις. καὶ τῶν πνευμάτων αἱ μεταβολαί. τῶν τε ὥρέων αἱ μεταστάσεις καὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ αἱ καταστάσεις, αὐτῶν τε τῶν σίτων πολλὴ διαφορά. πυροὶ τε γὰρ πυρῶν καὶ οἶνος οἴνου καὶ τᾶλλα ὅσα διατεόμεθα πάντα διάφορα εἶναι ἀποκωλύει δυνατόν εἶναι ἐς ἀκριβείην [479] ξυγγραφῆναι. ἀλλὰ γὰρ αἱ προγνώσεις ἐξευρημένα εἰμοιγε τῶν ἐπικρατεόντων ἐν τῷ, σώματι, ἣν τε οἱ πόνοι κρατέωσι. τῶν σιτίων ἣν τε

HIPPOCRATIS DE VICTVS RATIONE
LIBER III.

At de victus humani ratione, ita ut ad ciborum copiam laborum commoderatio adhibeatur, exacte quis scribere non potest, quemadmodum etiam antea a me dictum est. Multa enim sunt quae prohibent. Primum quidem differentes inter se hominum naturae. Nam et quae siccae sunt, ipsae inter se invicem et cum caeteris collatae magis et minus siccae sunt, et humidae ad eundemque modum de reliquis omnibus dicendum. Deinde etiam aetates quae iisdem minime indigent. Ad haec vero et regionum positiones ventorumque mutationes, et tempestatum transmutationes annique conditiones. Quin et inter cibos ipsos magna est differentia. Triticum enim a tritico et vinum a vino differt, reliquaque omnia ex quibus victum trahimus cum diversa existant, impediunt quo minus quis ea de re exacte scribere possit. Sed enim inventae a me sunt eorum quae in corpore superant praenotiones, sive labores cibos, sive cibi labo-

Ed. Chart. VI. [479.] Foesl. I. 366. Ed. Lind. I. (241. 242.)
 τὰ σιτία τῶν πόνων, καὶ ὡς χρὴ ἕκαστα ἐξακέεσθαι, προκα-
 ταμανθάνειν τε ὑγίαιας τὰς φύσεις μὴ προσπελάζειν τε τὰς
 νόσους, εἰ μὴ τις μεγάλα πᾶννυ ἐξαμαρτάνοι καὶ πολλάκις.
 ταῦτα δὲ φαρμάκων δέεται ἤδη. ἔστι δ' ἄσσα οὐδ' ὑπὸ τῶν
 φαρμάκων δύναται ὑγιάζεσθαι. ὡς μὲν οὖν δυνα(242)τὸν εὐ-
 ρεθῆναι ἔγγιστα τοῦ ἥρου ἐμοὶ εὐρηται, τὸ δὲ ἀκριβὲς οὐ-
 δενί. πρῶτον μὲν οὖν τοῖσι πολλοῖσι τῶν ἀνθρώπων συγ-
 γράψω ἐξ ὧν μάλιστα ἂν ὠφελοῖντο οἵτινες σιτίοισι προσ-
 τυχοῦσι χρέονται, πόνοισί τε τοῖσι ἀναγκαίοισιν, ὄδοιπορήσῃ
 τε τῆσι προσανύγκῃσι, θαλασσοργίῃσι τε τῆσι πρὸς τὴν
 συλλογὴν εὐρεθείσῃσι τοῦ βίου, θαλπόμενοί τε παρὰ τὸ
 σύμφορον, ψυχόμενοί τε παρὰ τὸ ὠφέλιμον, τῆ τε ἄλλῃ δι-
 αίτη ἀκαταστάτῳ χρεόμενοι. τούτοισι δὴ ξυμφέρει ἐκ τῶν
 ὑπαρχόντων ὧδε δεικνύσθαι. τὸν μὲν ἐνιαυτὸν ἐς τέσσαρα
 μέρεα διαιρέουσιν, ἅπερ μάλιστα γινώσκουσιν οἱ πολλοὶ, χει-
 μῶνα, ἦρ, θέρος, φθινόπωρον. καὶ χειμῶνα μὲν ἀπὸ πλει-
 ᾶδων δύσιος ἄχρι ἰσημερίας ἡαρινῆς. ἔαρ δὲ ἀπὸ ἰσημερίας
 μέχρι πλειᾶδων ἐπιτολῆς. θέρος ἀπὸ πλειᾶδων μέχρι ἀρκτού-

res superent, et quanam ratione singulis mederi oporteat, tum
 etiam sanis prospicere uti ne in morbos incidant, nisi quis valde
 multum ac saepe delinquat. Quae sane ipsa medicamentis jam
 indigent, et si sunt quaedam quae neque medicamentis sanari
 possunt. Quoad igitur fieri potuit, inventa sunt a nobis quae
 quam maxime ad rem facerent, exacte vero a nemine. Pri-
 mum quidem igitur plerisque vulgo scribam, ex quibus ma-
 ximam utilitatem capiant qui cibis quibuslibet et laboribus
 necessariis coactisque profectionibus utuntur, tum qui
 maritimis negotiationibus ad victum parandum repertis dis-
 tinentur, si plus justo incalescant et magis quam expediat re-
 frigerentur, reliquaque victus ratione instabili utantur. His
 sane praefens victus ratio conducit. Annum quidem plerique
 in quatuor partes omnibus fere notas dividunt, hiemem,
 ver, aestatem et autumnum. Ac hiemem quidem a vergilia-
 rum occasu ad aequinoctium vernum. Ver autem ab aequi-
 noctio ad vergiliarum exortum. Aestatem ab vergiliarum

Ed. Chart. VI. [479.] Foef. I. 366. 367. Ed. Lind. I. (242. 243.)
 ρου ἐπιτολῆς. φθινόπωρον δὲ ἀπὸ ἀρκτούρου μέχρι πλειάδων
 δύσιος. ἐν μὲν οὖν τῷ χειμῶνι συμφέρει πρὸς τὴν ὥρην, ψυ-
 χρῆν τε καὶ ξυνεστηκυῖην, ὑπεναντιούμενον τοῖσι διαιτήμασιν
 ὧδε χρῆσθαι. πρῶτον μὲν μονοσιτίησι χρῆ διαίγειν, ἣν μὴ
 πάνυ ξηράν τις τὴν κοιλίην ἔχει, εἰ δὲ μὴ μικρὸν ἀριστῆν.
 τοῖσι δὲ διαιτήμασι χρῆσθαι τοῖσι ξηροῖσι καὶ αὐστηροῖσι
 καὶ θερμαντικοῖσι καὶ συγκομιστοῖσι καὶ ἀκρήτοισιν. ἀρτοσι-
 τέειν δὲ μᾶλλον. καὶ τοῖσιν ὀπτοῖσι τῶν ὄψων μᾶλλον ἢ τοῖσι
 ἐφθοῖσιν χρῆσθαι. καὶ τοῖσι πόμασι μέλασιν ἀκρητέροισι
 καὶ ἐλάσσοσι. λαχάνοισιν δὲ ὡς ἥμιστα, πλήν τοῖσι θερμαν-
 τικοῖσι καὶ ξηροῖσι καὶ χυλοῖσι καὶ ῥοφήμασι ὡς ἥμιστα.
 τοῖσι (243) δὲ πόνοισι πολλοῖσιν ἅπασι, τοῖσι τε δρόμοισι
 καμπτοῖσιν ἐξ ὀλίγου προσάγοντα καὶ τῇ πάλῃ ἐν ἐλαίῳ,
 μακρῇ, ἀπὸ κούφων προσαναγκάζοντα. τοῖσι μὲν περιπάτοι-
 σιν ἀπὸ τῶν γυμνασίων ὀξέσιν, ἀπὸ δὲ τοῦ δείπνου βραδέ-
 σιν ἐν ἀλῆ, ὀρθοῖσι τε πολλοῖσιν ἐξ ὀλίγου ἀρχόμενον,
 προσάγοντα σφοδρὸν, ἀποπαύονιά τε ἡσυχῇ καὶ σκληροκοι-
 τίησι καὶ νυκτοβατίησι καὶ σχινοβατίησι || καὶ κυνοδρομῆσι
 χρῆσθαι συμφέρει. πάντα γὰρ ταῦτα ἰσχυαίνει καὶ θερμαί-

ortu ad arcturi exortum. Autumnum vero ab arcturo ad
 vergiliarum occasum. Per hiemem, igitur ut anni tempori
 frigido et constricto te opponas, hac victus ratione uti con-
 venit. Plurimum quidem semel tantum cibus sumendus,
 nisi quis alvum valde ficcam habeat. Sin minus, parum
 prandendum. Cibis autem utendum ficcis, austeris, cale-
 facientibus, ex toto collatis et meracis. Pane quoque magis
 et obloniis assis potius quam elixis utendum; potionibus
 item nigris, meracioribus ac paucioribus; oleribus autem
 quam minimum, praeterquam calefacientibus et ficcis; suc-
 cis etiam ac sorbitionibus quam minimum; laboribus au-
 tem plurimis omnibus cursibusque flexis, sensim accessione
 facta, et] lucta cum oleo a levioribus adurgendo, et deam-
 bulationibus quidem post exercitationes celeribus, a coena
 vero tardis in loco tepido. Matutinis etiam multis ex levi
 initio, vehementer progrediendo et leniter desinendo. Duro
 etiam cubili et nocturnis itineribus uti, tum etiam per pul-
 verem ingredi ac currere confert. Haec enim omnia ex-

Ed. Chart. VI. [479. 480.] Foef. I. 367. Ed. Lind. I. (243. 244.)
 νει, χρέεσθαι τε πλείω. [όκόταν δὲ ἐθέλη λούσασθαι, ἦν
 μὲν ἐκπονήσῃ ἐν παλαιστρῇ, ψυχρὸν λουέσθω· ἔν δὲ ἄλλω
 τινὶ πόνῳ χρήσῃται, τὸ θερμὸν ξυμφορώτερον. χρέεσθαι δὲ
 καὶ τοῖσιν ἐμέτοισι, τοὺς μὲν ὑγροτέρους τρεῖς τοῦ μηνός,
 τοὺς δὲ ξηροτέρους δις ἀπὸ σιτίων παντοδαπῶν. ἐκ δὴ τῶν
 ἐμέτων προσάγειν ἡσυχῇ πρὸς τὸ εἰθισμένον σιτίον ἐς ἡμέ-
 ρας τρεῖς. καὶ τοῖσι πόνοισι χρῆσθαι κουφοτέροισι καὶ ἐλάτ-
 τοσι τοῦτον τὸν χρόνον. ἀπὸ δὲ βοείων καὶ χοιρείων κρεῶν
 ἢ τῶν ἄλλων ὅ τι ἂν ὑπερβάλλῃ πλησσομένον ἐμέειν. καὶ
 ἀπὸ πυρωδέων καὶ γλυκέων καὶ λιπαρῶν ἀνεθίστων πλησμο-
 νῆς ἐμέειν συμφέροι. καὶ ἀπὸ μέθης καὶ σίτων μεταβολῆς
 καὶ χωρίων μεταλλαγῆς ἐμέειν. διδόναι δὲ καὶ τῷ ψύχει κα-
 θαρὸν ἑωυτὸν, πλὴν ἀπὸ τῶν σιτίων καὶ γυμνασίων. [480]
 ἀλλ' ἐν τε τοῖσιν ὀρθορίοισι περιπάτοισιν, όκόταν ἄρξῃται τὸ
 σῶμα διαθερμαίνεσθαι, καὶ τοῖσι δρόμοισι καὶ ἐν τῷ ἄλλῳ
 χρόνῳ ὑπερβολὴν φυλασσόμενος. ἀγαθὸν γὰρ τῷ σώματι χει-
 μάζεσθαι (244) ἢ γυμνάζεσθαι ἐν τῇ ὥρῃ. οὐδὲ γὰρ τὰ
 δένδρα μὴ χειμασθέντα ἐν τῇ ὥρῃ δύνανται καρπὸν φέρειν,

tenuant et calefaciunt, iisque plurimis utendum. Cum vero quis lavari volet, si quidem in palaestra laboraverit, frigida lavetur. Quod si alio quopiam labore usus fuerit, calida magis confert. Vomitionibus autem post cibos cujusvis generis humidiores ter in mense utantur, sicciores vero bis. A vomitionibus sensim per tres dies ad consuetum cibum deducendum, et sub id tempus levioribus et paucioribus laboribus utendum. A bubula et porcina carne aut a quibusvis aliis, qui supra modum repletus vomat. Quin etiam ex caseoform et dulcium et pinguium minime consuetorum repletionem vomere confert. Post ebrietatem quoque et ciborum mutationem locorumque transmutationem vomendum. Purum autem se frigori exponere oportet, praeterquam post cibos e texercitationes. Sed in deambulationibus matutinis, cum corpus incallescere coeperit, et in cursibus reliquoque quovis tempore exsuperantia vitanda est. Hac enim tempestate corpori frigus sentire quam exerceri magis confert. Neque enim arbores quae hoc tempore frigora non sense-

Ed. Chart. VI. [480.] Foef. I. 367. Ed. Lind. I. (244.)
 οὐδ' αὐτὰ ἐρῶσθαι, χρέεσθαι δὲ καὶ τοῖσι πόνοισι πολλοῖσι
 ταύτην τὴν ὥρην ἐς ὑπερβολὴν, ἣν μὴ οἱ κόποι ἐγγίνονται.
 τοῦτο τεκμήριον διδάσκω τοὺς ἰδιώτας. διότι τάδε οὕτως
 ἔχει φράσω. τῆς ὥρης οὔσης ψυχρῆς καὶ συνεστηκυῆς παρα-
 πλήσια πέπονθε καὶ τὰ ζῶα. βραδέως οὖν ἀνάγκη διαθερ-
 μαίνεσθαι τὰ σώματα ὑπὸ τοῦ πόνου, καὶ τοῦ ὑγροῦ μι-
 κρόν τι μέρος ἀποκρίνεσθαι τοῦ ὑπάρχοντος. εἶτα τοῦ χρόνου
 ὄντινα μὲν πονέει, ἀποδέδοται ὀλίγος· ὄντινα δὲ ἀνα-
 παύεται, πολὺς. ἡ μὲν γὰρ ἡμέρη βραχεῖη, ἡ δὲ νύξ
 μακρῆ. διὰ ταῦτα οὖν οὐκ ἔχει ὑπερβολὴν ὁ χρόνος καὶ
 ὁ πόνος. χορὴ οὖν διὰ ταῦτα τὴν ὥρην ταύτην οὕτω διαι-
 τῆσθαι. ἀπὸ πλειάδων δύσιος μέχρις ἡλίου τροπῶν ἡμέ-
 ρας τεσσαράκοντα τέσσαρας. περὶ δὲ τὴν τροπὴν ἐν φυλακῇ
 ὅτι μάλιστα εἶναι, καὶ ἀπὸ τροπῆς ἡλίου ἄλλας τοσαύτας
 ἡμέρας τῇ αὐτῇ διαίτῃ χρέεσθαι. ἐπὶ δὲ ὥρη ἐπανάγη
 τὸν ζέφυρον καὶ μαλακωτέρη γένηται, δεῖ καὶ τῇ διαίτῃ μετὰ
 τῆς ὥρης ἔπεσθαι ἡμέρας πεντεκαίδεκα, ὅτε ἡ ἀρκτούρου
 ἐπιτολὴ καὶ χελιδῶν ἤδη φέρεται. τὸν ἐχόμενον δὲ χρόνον

runt, fructum ferre aut satis valere possunt. Hac quoque
 tempestate laboribus etiam multis utendum dum lassitudines
 minime contingant. Cujus rei istud dabo plebejis argumen-
 tum, curque haec ita se habeant aperiam. Cum hoc anni
 tempus frigidum et constrictum existat, similia etiam anima-
 libus contingere solent. Corpora igitur lente ex labore inca-
 lesceant, et humidi, quod inest parvam quandam portionem
 excerni necesse est. Deinde labori quidem temporis parum
 concessum est, quieti vero multum, cum dies quidem brevis
 sit, nox autem longa. Ideoque neque tempus, neque labor
 modum excedunt. Eam igitur ob causam hoc anni tempore
 ista victus ratio institienda est, a vergiliarum occasu ad sol-
 stitium usque diebus quadraginta quatuor. At circa solstitium
 quam maxima fieri potest custodia utendum, et a solstitio
 aliis totidem diebus eadem victus ratio usurpanda. Vbi
 autem tempestas favonium reduxerit et mollior extiterit,
 victus rationem tempestate accommodare convenit, diebus
 quindecim ad arcturi exortum et hirundinis adventum.
 Quod vero sequitur tempus varie magis transigere oportet, ad

Ed. Chart. VI. [480.] Foesf. I. 367. Ed. Lind. I. (244. 245.)
 ποικιλώτερον ἤδη διάγειν μέχρις ἰσημερίας ἡμέρας τριάκον-
 τα δύο. χρόν ὡν καὶ τοῖσι διαιτήμασι χρέεσθαι τῇ ὥρῃ δια-
 ποικίλλοντα φανυλοτέροισι καὶ κουφοτέροισι, τοῖσι τε σιτίοισι
 καὶ τοῖσι ποτοῖσι καὶ πόνοισι προσάγοντα ἡσυχῇ πρὸς τὸ
 ἔαρ. ὁκόταν δὲ ἰσημερίη γένηται ἤδη μαλακωτέρη καὶ αἱ
 ἡμέραι μὲν μακρότεραι, αἱ νύκτες δὲ βραχύτεραι, (245) καὶ
 ἡ ὥρη θερμὴ τε καὶ ξηρὴ καταστῆ καὶ ἡ παρεούσα τροφίμος
 τε καὶ ἄκρητος. δεῖ οὖν ὡσπερ τὰ δένδρεα παρασκευάζονται
 ἐν ταύτῃ τῇ ὥρῃ αὐτοῖσιν ὠφελείην ἐς τὸ θέρος, οὐκ ἔχοντα
 γνώμην, αὐξησὶν τε καὶ σκιῇν, οὕτω καὶ τὸν ἀνθρώπον. ἐπεὶ
 γὰρ γνώμην ἔχει, τῆς σαρκὸς τὴν αὐξησιν δεῖ ὑγιερῆν αὐτὴν
 παρασκευάζειν. χρόν ὡν ὡς μὴ ἐξαπίνης τὴν διαίταν μετα-
 βάλ्लειν, διελεῖν τὸν χρόνον ἐς μέρη ἐξ κατὰ ὀκτὼ ἡμέρας.
 ἐν γοῦν τῇ πρώτῃ μοίρῃ χρόν τῶν τε πόνων ἀφαιρέσειν καὶ
 τοῖσι λοιποῖσι ὀξυτέροισι χρέεσθαι, τοῖσι δὲ σιτίοισι μαλα-
 κωτέροισί τε καὶ πόμασιν ὑδαρεστέροισι καὶ λευκοτέροισι.
 καὶ τῇ πάλῃ σὺν ἐλαίῳ ἐν τῷ ἡλίῳ χρέεσθαι. ἐν ἐκάστῃ δὲ
 τῇ ὥρῃ ἕκαστα τῶν διαιτημάτων μεθιστάνει κατὰ μικρόν.

aequinoctium usque diebus duobus et triginta. Victus igitur
 ratione ad anni temporis varietatem accommodata, molliore
 et levioere utendum in cibis, potibus et laboribus sensim ad
 ver adducendo. Cum autem aequinoctium jam mollius
 evaserit diesque longiores et noctes breviores annique tem-
 pus ad calidum et siccum pervenerit, praefens etiam victus
 probe nutriens ac meracus esto. Quemadmodum igitur ar-
 bores cum ratione careant, hac tempestate sibi comparant ad
 aestatis commoditatem tum incrementum tum umbram, ita
 homo cum mente sit praeditus, carnis incrementum salubre
 sibi comparare debet. Ne igitur victus ratio der repente im-
 mutetur, tempus in sex partes per octo dies dividendum.
 In prima itaque parte de laboribus detrahendum reliquisque
 acutioribus utendum. Cibi quoque molliores exhibendi et
 potiones aquosiores ac calidiores, et lucta cum oleo in sole
 utendum. In singulis autem anni temporibus unaquaeque
 victus ratio paulatim transmutanda et deambulationes a

Ed. Chart. VI. [480.481.] Foesl. I. 367. 368. Ed. Lind. I. (245. 246.)
 καὶ τῶν περιπάτων ἀφαιρέειν τῶν ἀπὸ τοῦ δείπνου τοὺς
 πλείους, τῶν δὲ ὀρθρίων ἐλάττους. || καὶ τῆς μάξης ἀντὶ τῶν
 ἄρτων προστίθεσθαι, καὶ τῶν λαγάνων τῶν ἐψάνων προσά-
 γειν, καὶ τὰ ὄψα ἀνισάζειν τὰ ἐφθὰ τοῖσιν ὀπτοῖσι, λου-
 τροῖσί τε χρέεσθαι καὶ ἐναριστῆν μικρὸν ἀφροδισίοισί τε ἐλάτ-
 τοσι καὶ τοῖσιν ἐμέτοισι. τὸ μὲν πρῶτον ἐκ τῶν δύο ποιέε-
 σθαι, εἶτα διὰ πλείονος χρόνου, ὅπως ἂν καταστήσῃ τε τὸ
 σῶμα σεσαρκωμένον καθαρῆ σαρκί, καὶ τὴν διαίταν μαλακὴν
 ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ μέχρι πλειάδων ἐπιτολῆς. ἐν τούτῳ ἤδη
 θέρως καὶ τὴν διαίταν ἤδη χρῆ πρὸς τοῦτο ποιέεσθαι. χρῆ
 οὖν ἐπειδὴν πλειὰς ἐπιτείλῃ, τοῖσι τε σιτίοισι μαλακωτέροισι
 καὶ ἐλάττοσι χρέεσθαι, εἶτα τῇ μάξῃ πλεῖον ἢ τῷ ἄρτω.
 ταύτη δὲ προ(246)οφρητῆ ἀτριπτοτέρη. τοῖσι δὲ πόμασι
 μαλακοῖσι, λευκοῖσιν, ὑδαρέσιν, ἀρίστῳ δὲ ὀλίγῳ. καὶ ὑπνοῖσιν
 ἀπὸ τοῦ ἀρίστου βραγέσι. καὶ πλησμονῆσιν ὡς ἥκιστα τῶν
 σιτίων τε καὶ ποτῶν ἱκανῶς ἐπὶ τῷ σίτῳ χρέεσθαι. [481]
 δι' ἡμέρας δὲ ὡς ἥκιστα πίνειν, ἣν μὴ ἀνάγκη τινὶ ξηρασίῃ
 τὸ σῶμα χρῆσθαι. χρέεσθαι δὲ τοῖσι λαγάνοισι τοῖσιν
 ἐφθοῖσι, πλὴν τῶν καυσωδέων καὶ ξηρῶν. χρέεσθαι δὲ καὶ

coena plures detrahendae, matutinae vero pauciores. Maza
 quoque panis loco apponenda et olera cocta exhibenda, op-
 soniaque elixa assis adaequanda. Balneis etiam utendum, par-
 vo prandio et rebus venereis paucis. Vomitiones quoque
 primum quidem duobus interpositis diebus, deinde longiore
 interjecto tempore faciendae, quo et corpus ad puram car-
 nem reducas, et victus rationem hoc tempore mollem insti-
 tuas ad vergiliarum exortum. Tunc jam adest aestas ad
 quam victus rationem accommodare oportet. Ubi ergo ver-
 giliae jam exortae sunt, cibis mollioribus et paucioribus
 utendum, deinde plus maza quam pane eaque prius subacta
 et minime intrita. Potibus autem mollibus, albis, aquo-
 sis, prandio modico et fomnis a prandio brevibus, et cibo-
 rum ac potionum repletionibus quam minimis. In cibo potu
 quantum satis est utendum. Interdiu vero quam minimum
 bibendum, nisi necessaria aliqua siccitate corpus detineatur.
 Oleribus coctis utendum, aestuosis et siccantibus exceptis.

Ed. Chart. VI. [481.] Foef. I. 368. Ed. Lind. I. (246. 247.)
 τοῖσιν ὁμοῖσι, πλὴν τῶν θερμαντικῶν καὶ ξηρῶν. ἐμέτοισι
 δέ, ἢν μὴ τις πλησμονὴ ἐγγένηται, μὴ χρέεσθαι. τοῖσι δὲ ἀφρο-
 δισίοισιν ὡς ἤκιστα. λουτροῖσι δὲ χλιεροῖσι χρέεσθαι. ἢ δὲ
 ὀπώρη ἰσχυρότερον τῆς ἀνθρωπίνης φύσιος. βέλτιον οὖν
 ὀπωρῶν ἀπέχεσθαι. εἰ δὲ χρῶτό τις, μετὰ τῶν σιτίων χρεόμε-
 νος ἤμισ' ἂν ἐξαμαρτάνοι. τοῖσι τε πόνοισι τοῖσι τε τρο-
 χοῖσι χρῆ γυμνάζεσθαι. καὶ διαύλοισιν ὀλίγοισι πολὺν χρόνον.
 καὶ τοῖσι περιπάτοισιν ἐν σκιᾷ. τῇ τε πάλῃ ἐν κόνει, ὅπως
 ἤκιστα ἐκθερμαίνηται. ἢ γὰρ ἀλίνθησις βέλτιον ἢ οἱ τροχοί.
 ψύχουσι γὰρ τὸ σῶμα κενοῦντες τοῦ ὑγροῦ. ἀπὸ δείπνου τε
 μὴ περιπατέειν ἀλλ' ἢ ὅσον ἐξαναστῆναι. πρῶτ' δὲ χρέεσθαι
 τοῖσι περιπάτοισιν. ἡλίους δὲ φυλάσσειν καὶ τὰ ψύχεα τὰ τε
 ἐν πρῶτ' καὶ τὰ ἐν τῇ ἐσπέρῃ, ὅκόσα ποταμοὶ ἢ λίμναι ἢ
 χιόνες ἀποπνέουσι. ταύτῃ δὲ τῇ διαίτῃ προσανεχέτω μέχρις
 ἡλίου τροπέων, ὅπως ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἀφαιρήσῃ πάντα
 ὀκόσα ξηρὰ καὶ θερμὰ καὶ μέλανα καὶ ἄκρητα, καὶ τοὺς ἄρ-
 τους, πλὴν εἴ τι μικρὸν ἴδο(247)νῆς περιέχειν εἴνεκα. τὸν
 ἐχόμενον δὲ χρόνον διαιτήσεται τοῖσι μαλακοῖσι καὶ ὑγροῖσι

Crudis quoque utendum, calefacientibus et ficcantibus ex-
 ceptis. Ac vomitionibus nisi si qua repletio infit, minime
 utendum rebusque venereis omnium minime. Balneis vero
 tepidis uti licet. Poma vero cum pro natura humana valen-
 tiora sint, ab his abstinere praestat. Quod si quis cum cibis
 utatur, minime deliquerit. Laboribus etiam et cursibus ex-
 erceri convenit, iisque ad carceres redeuntibus modicis
 multo tempore et deambulationibus in umbra. Lucta vero
 in pulvere, quo minimum incalescat. Nam volutatio in
 pulvere cursibus praestat, qui corpus humidum vacuando
 deficcant. A coena minime deambulandum, sed tantum
 standum. Mane vero deambulationibus utendum. Soles
 vitandi et frigora tum matutina tum vespertina, quaecun-
 que a fluminibus aut stagnis aut nivibus spirant. In hac
 autem victus ratione ad solstitium aestivum usque perseve-
 randum, uti hoc tempore sicca omnia et calida ac nigra
 et meraca, ac panes detralias, nisi si paulum quid voluptatis
 gratia exhibeas. Tempore vero quod postea sequitur cibis

Ed. Chart. VI. [481.] Foes. I. 568. Ed. Lind. I. (247.)
 καὶ ψυκτικοῖσι καὶ λευκοῖσι μέχρις ἄρκτουρου ἐπιτολῆς καὶ
 ἰσημερίας ἡμέρας ἐνετήκοντα τρεῖς. ἀπὸ δὲ ἰσημερίας ὠδε
 χρῆ διαιτεῖσθαι, προσάγοντα πρὸς τὸν χειμῶνα ἐν τῷ φθι-
 νοπώρῳ, φυλασσόμενον τὰς μεταβολὰς τῶν ψύχεων καὶ τῆς
 ἀλῆς ἐσθῆτι παχείῃ. χρέεσθαι δὲ ἐν τουτέῳ τῷ χρόνῳ ἐν
 ἱματίῳ προκινήσαντα τῇ τε τρίψει καὶ τῇ πάλῃ ἐν ἐλαίῳ
 ἥσυχῃ προσάγοντα. καὶ τοὺς περιπάτους ποιέεσθαι ἐν ἀλῆ.
 θερμολουσίῃ τε χρέεσθαι καὶ τοὺς ἡμερινοὺς ὕπνους ἀφαιρέ-
 ειν καὶ τοῖσι σιτίοισι θερμοτέροισι καὶ ἥσσον ὑγροῖσι καὶ
 καθαροῖσι. καὶ τοῖσι πόμασι μελανωτέροισι, μαλακοῖσι δὲ
 καὶ μὴ ὕδαρέςι. τοῖσι τε λαχάνοισιν ἥσσον. τῇ τε ἄλλῃ δι-
 αίτῃ προσάγειν πάσῃ τῶν θερινῶν ἀφαιρεῦντα, τοῖσι χειμε-
 ρίοισι χρέεσθαι μὴ ἐς ἄκρον, ὅπως καταστήσῃ ὡς ἔγγιστα
 τῆς χειμερινῆς διαίτης, ἐν ἡμέραν δυοῖν δεούσαιν ἢ πενή-
 κοντα μέχρι πλειάδων δύσιος ἀπὸ ἰσημερίας. ταῦτα μὲν πα-
 ραιεῶ τῷ πλήθει τῶν ἀνθρώπων, ὁκόσοισιν ἐξ ἀνάγκης
 εἰκῆ τὸν βίον διατελέειν ἐστὶ, μηδ' ὑπάρχει αὐτέοισι τῶν
 ἄλλων ἀμελήσαντας τῆς ἑαυτῶν ὑγιείης ἐπιμελεῖσθαι. οἷσι δὲ

utatur mollibus et humidis, refrigerantibus et albis, ad ar-
 cturi exortum et aequinoctium diebus 93. Post aequi-
 noctium autem hoc modo victus rationem instituerē oportet,
 per autumnum ad hiemem accedendo, ita ut frigorū ac
 temporis mutationes vestitu crasso devites. Hoc vero tem-
 pore prius in veste motu utendum, frictioneque et lucta
 cum oleo sensim adjiciendo, et loco tepido deambulandum,
 calidaque lavandum et somni diurni detrahendi. Cibi etiam
 assumendi calidiores, minus humidi et puri, potus vero
 nigriores, molles tamen et non aquosi, olera autem minus.
 Reliquaque omni victus ratione ita progrediendum, ut ab
 aestivis demas, hibernis utaris non ad summum, quo quam
 proxime ad hibernam victus rationem devenias, per dies
 duodequingaginta ad vergiliarum occasum ab aequinoctio.
 Atque ista quidem plerisque hominibus suadeo, quibus
 temere vitam degere necesse est, neque licet reliquis post-
 habitis suae ipsorum sanitatis curam habere. Qui vero

Ed. Chart. VI. [481. 482.] Foef. I. 368. 369. Ed. Lind. I. (247. 248.)
 τοῦτο παρεσκευάσται καὶ διέγνωσαι, ὅτι οὐδὲν ὄφελός ἐστιν
 οὔτε χρημάτων οὔτε σώματος οὔτε τῶν ἄλλων οὐδενός ἄτερ
 τῆς ὑγιείης, πρὸς τουτέους ἐστὶ μοι δίαιτα ἐξευρημένη ὡς ἀνυ-
 στόν πρὸς τὸ ἀληθέστατον τῶν δυνατῶν προσηγμένη. ταύτην
 μὲν (248) οὖν προῖόντι τῷ λόγῳ δηλώσω. || τότε δὲ τὸ ἐξ-
 εύρημα καλὸν μὲν ἐμοὶ τῷ εύρόντι, ὠφέλιμον δὲ τοῖσι μα-
 θούσιν, οὐδεὶς δέ κω τῶν πρότερον οὐδὲ ἐπεχείρησε ξυμφεῖναι,
 ὃ πρὸς ἅπαντα τὰ ἄλλα πολλοῦ κρίνω εἶναι ἄξιον. ἐστὶ προ-
 διάγνωσις μὲν πρὸ τοῦ κάμνειν, διάγνωσις δὲ τῶν σωμάτων
 τί πέπονθε, πότερον τὸ σιτίον κρατεῖ τοὺς πόρους, ἢ οἱ
 πόροι τὰ σιτία, ἢ μετρίως ἔχει πρὸς ἄλληλα. ἀπὸ μὲν γὰρ
 τοῦ κρατέσθαι ὀκότερονοῦν νοῦσοι ἐγγίνονται. ἀπὸ δὲ τοῦ
 ἰσάζειν [482] πρὸς ἄλληλα ὑγιή πρόσεσιν. ἐπὶ ταῦτα δὴ τὰ
 εἶδεα ἐπέξειμι καὶ δεῖξω ὅκοῖα γίνεται τοῖσιν ἀνθρώποισιν
 ὑγαινεῖν δοκέουσι καὶ ἐσθίουσί τε ἡδέως πονέειν τε δυνα-
 μένοισι καὶ σώματος καὶ χρώματος ἱκανῶς ἔχουσιν. αἱ ῥίνες
 ἄτερ προσφάσιος φανερῆς ἐμπλήσσονται ἀπὸ τοῦ δειπνου. καὶ
 δοκέουσι μὲν πλήρεις εἶναι, μύσσονται δὲ οὐδέν. ὀκόταν δὲ

ita sunt comparati sibi que in animum induxerunt, neque pecuniarum, neque corporis, neque ullius rei utilitatem citra sanitatem aestimandam esse, iis a me inventa est victus ratio, quae quoad ejus fieri potest maxime ad veritatem accedit, quam procedente oratione demonstrabo. Atque ista inventio mihi quidem inventori pulchra est, utilis vero iis qui discunt, a nullo adhuc antea tentata, et quam ad alia omnia plurimi aestimo. Est autem et praecognitio ante quam aegrotent, et affectus corporum cognitio, utrum cibi labores, an cibos labores superent, an moderate inter se habeant. Quodcunque enim superetur, ex eo morbi contingunt, ex mutua vero inter se aequabilitate sanitas adest. Ad has sane species aggrediar, et aperiam quaenam iis contingant qui sibi bene valere videntur et cibis ac laboribus jucunde fruuntur, tum corporis tum coloris habent abunde. Nares a coena citra causam manifestam implentur et plenae esse videntur, nihil tamen emun-

Ed. Chart. VI. [482.] Foëf. I. 369. Ed. Lind. I. (248. 249.) περιπατεῖν ἄρξονται τοῦ ὄρθρου καὶ γυμνάζεσθαι, τότε μύσσοιται καὶ πτύουσι. καὶ προϊόντος τοῦ χρόνου καὶ τὰ βλέφαρα βαρέα ἴσχουσι. καὶ τὸ μείωπον ξυσμὴ λαμβάνει. τῶν τε σίτων ἀπέχονται. καὶ πίνειν ἤσπον δύναται, ἀχροίη τε τουτέοισιν ἢ χροίη γίνεται. καὶ ἢ κατάδηροι κινέονται ἢ πυρετοὶ φρικώδεις, καθ' ὅτι ἂν τύχη τοῦ χρόνου ἢ πλησμονὴ κινήσεια. ὅτι δ' ἂν τύχη ποιήσας κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν, τοῦτο αἰτιῆται οὐκ αἴτιον εἶν. τουτέω γὰρ κρατεῦντα τὰ σιτία (249) τοὺς πόρους, κατὰ μικρὸν ξυλλεγομένη ἢ πλησμονὴ ἐς νοῦσον ἤγαγεν. ἀλλ' οὐ γρη̄ προϊέσθαι μέχρι τουτέου, ἀλλ' ὁκόταν γινῶ τὰ πρῶτα τῶν τεκμηρίων, εἰδέναι ὅτι κρατεῖ τὰ σιτία τοὺς πόρους κατὰ μικρὸν ξυλλεγόμενα πλησμονὴ ἐστὶ. μίξαι γὰρ καὶ σιέλα πλησμοιῆς ἐστὶ κρίσις. ἀρεμίζοντος μὲν δὴ τοῦ σώματος φράσσουσι τοὺς πόρους τοῦ πνεύματος, πολλῆς ἐνεούσης τῆς πλησμοιῆς. θερμαινόμενον δὲ ὑπὸ τοῦ πόρου ἀποκρίνεται λεπυγόμενον. γρη̄ δὲ τὸν τοιοῦτον ἐκθεραπευθῆναι ὧδε. διαπονήσαντα ἐν τοῖσι γυμνασίοισι τοῖσιν εἰδισμένοισιν ἀκόπως, θερμῶ λουσάμενον σιτί-

gunt. Cum vero mane deambulare et exerceri coeperint, tum mucum et sputum rejiciunt, procedenteque tempore palpebras etiam graves habent, frontem pruritus occupat, cibis abstinent, potumque minus appetunt, habitus color deperditur, et aut desillationes aut febres cum horrore excitantur quocumque tempore repletionem commoveri contigerit. Eo autem tempore quicquid forte fecerit, in id culpam rejicit, cum minime in causa sit. In hoc enim sensim collecta repletio morbum invexit, quod cibi labores superant. Verum non est eo usque differendum, sed cum primum signa videris, nosse oportet, quod cum cibi labores superant, paulatim collecta repletio existit. Mucus enim et saliva repletionem arguunt, quiescenteque sane corpore spiritus meatus opplent cum multa insit repletio, quod vero labore incalescit, extenuatum excernitur. Huic curationem istam adhibere oportet, ut postquam se consuetis exercitationibus citra defatigationem exercuerit calidaque laverit,

Ed. Chart. VI. [482.] Foef. I. 569. Ed. Lind. I. (249. 250.)
 σαι παντοδαποῖσι καὶ ποιῆσαι ἐμέσαι. ἐκ δὲ τοῦ ἐμέτου κλύ-
 σαι τὸ στόμα καὶ τὴν φάρυγγα οἶνω αὐστηρῶ, ὅπως ἂν συ-
 στυφῇ τὰ στόματα τῶν φλεβῶν καὶ μηδὲν ἐπικατασπασθῇ,
 ὅκοῖα γίνεται ἀπὸ ἐμέτων. εἶτα ἀναστὰς περιπατησάτω ἐν
 ἀλῆ ὀλίγα. ἐς δὲ τὴν ὑστεραίνην τοῖσι μὲν περιπάτοισι χρέ-
 εσθαι, τοῖσι δὲ γυμνασίοισιν ἐλάσσοσι καὶ κουφοτέροισιν ἢ
 πρόσθεν. καὶ ἀνάριστος διαγέτω, ἣν θέρος ἦ ἢ ἢν δὲ μὴ θέρος
 ἦ, μικρὸν ἐπιφαγέτω. καὶ τοῦ δείπνου ἀφελεῖν τὸ ἥμισυ οὐ
 ἦθελε δειπνεῖν. τῇ δὲ τρίτῃ τοὺς μὲν πόνοὺς ἀποδότω τοὺς
 εἰθισμένους πάντας καὶ τοὺς περιπάτους. τοῖσι δὲ σιτίοισι
 προσάγέτω ἡσυχῇ, ὅπως τῇ πέμπτῃ ἀπὸ τοῦ ἐμέτου κομιεῖται
 τὸ σιτίον τὸ εἰθισμένον. κῆν μὲν ἀπὸ τουτέου ἱκανῶς ἔχη,
 θεραπευέσθω τὰ ἐπίλοιπα τοῖσι μὲν σιτίοισιν ἐλάσσοσι, τοῖσι
 δὲ πόνοισι πλείοσιν. ἢν δὲ μὴ καθεστήκη τὰ τεκμήρια τῆς
 πλησμονῆς, διαλιπὼν δύο ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐκομίσάτο τὰ σιτία,
 ἐμεσάτω πάλιν καὶ προσάγέτω κατὰ τὰ αὐτά. ἢν δὲ μὴ, καὶ
 ἐκ τρίτου, μέχρις ἂν ἀπαλλαγῇ τῆς πλησμονῆς. εἰσὶ δὲ τινες
 τῶν ἀνθρώπων (250) οὔτινες, ὅκοταν κρατέωνται οἱ πόνοι

cibos omnis generis offerat et vomitionem cieat. Post vo-
 mitionem vero os et fauces vino austero colluat, uti vena-
 rum oscula constringantur, nihilque convellatur velut ex
 vomitionibus contingere solet. Deinde ubi surrexerit, loco
 tepido modice deambulet. Postridie vero deambulationibus
 quidem utendum, exercitationibus tamen paucioribus et
 levioribus quam antea, et si aestas fuerit, minime prandeat,
 sin minus, parum comedat et de coena consueta dimidium
 detrahat. Tertia autem die ad labores quidem consuetos
 omnes et deambulationes redeat, sed cibos sensim augeat,
 uti quinto die post vomitionem consuetus cibus assumatur.
 Quod si inde satis erit, de caetero paucioribus quidem cibus,
 laboribus vero pluribus curetur. Si vero plenitudinis signa
 minime quieverint, duobus post cibos receptos intermissis
 diebus, rursus vomat et ad eosdem sensim deducatur. Sin
 minus, etiam tertio idem repete, quoad plenitudine liberetur.
 At vero quibusdam, ubi labores a cibus superantur, ista contin-

Ed. Chart. VI. [482. 483.] Foef. I. 369. 370. Ed. Lind. I. (250.)
 ἀπὸ τῶν σιτίων, τοιαῦτα πάσχουσιν. ἀρχομένης μὲν τῆς πλη-
 σμονῆς ὕπνοι μακροὶ καὶ ἡδέες αὐτοῖσιν ἐπιγίνονται καὶ ἐπὶ
 τῆς ἡμέρας ἐπικοιμῶνται. ὁ δὲ ὕπνος γίνεται τῆς σαρκὸς
 ὑγραθείσης καὶ χεῖται τὸ αἷμα καὶ γαληνίζει διαχεόμενον
 τὸ πνεῦμα. ὁκόταν δὲ μὴ δέχεται ἔτι τὸ σῶμα τὴν πλησμο-
 νήν, ἀπόκρισιν ἤδη ὑφίησιν εἴσω ὑπὸ βίης τῆς περιόδου,
 ἣτις ὑπεναντιουμένη τῇ τροφῇ τῇ ἀπὸ τῶν σιτίων ταράσσει
 τὴν ψυχὴν. οὐκ ἔτι κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἡδεῖς οἱ ὕπνοι,
 ἀλλ' ἀνάγκη ταράσσεσθαι τὸν ἄνθρωπον καὶ δοκεῖ μάχε-
 σθαι. || ὁκοῖα γάρ τινα πάσχει τὸ σῶμα, τοιαῦτα ὄρη ἢ
 ψυχὴ, κρυπτομένης τῆς ὕψιος. ὁκόταν οὖν ἐς τοῦτο ἦκη ὁ
 ἄνθρωπος, ἐγγ' ἤδη τοῦ κάμνειν ἐστίν. ὅτι δὲ ἔξει τὸ τού-
 σημα μάλα δήλον. ὁκοῖα γάρ [483] ἂν ἔλθῃ ἀπόκρισις καὶ
 ὅτου ἂν κρατήσῃ, τοῦτο ἐνόσησεν. ἀλλ' οὐ χρὴ προσέσθαι τὸν
 ἀφρονέοντα, ἀλλ' ὁκόταν ἐπιγνώ τῶν τεκμηρίων τὰ πρῶτα,
 τῆς θεραπείης ἔχουσιν, καὶ δὴ τοῦτον ὡσπερ τὸν πρότερον
 ἐκθεραπευθῆναι. πλείονος δὲ χρόνου καὶ λιμοκτονίης δέεται.
 ἐστὶ δὲ καὶ τοιάδε τὰ τεκμήρια πλησμονῆς. ἄλγεται τὸ σῶμα

gunt. Cum plenitudo quidem incipit, somni longi et sua-
 ves ipsis obveniunt, et interdiu etiam dormiunt. Fit autem
 somnus humectata carne et funditur sanguis, spiritus diffu-
 sus tranquillitatem habet. Cum vero corpus plenitudinem
 amplius capere non potest, ambitus vi secretionem intro-
 jam remittit, quae alimento a cibis provenienti obviam
 facta animum perturbat. Tunc non amplius suaves sunt
 somni, sed hominem perturbari necesse est, sibi que pugnas
 committere videtur. Quae enim corpori contingunt, eadem
 animus cernit oculis clausis. Cum igitur eo quis devenerit,
 prope jam aegrotat. Assuturum autem morbum admodum
 est manifestum. Qualis enim secretio ad partem venerit, et
 quamcunque superaverit, eam morbo afficiet. Verum hoc
 imprudenter minime est contemnendum, sed cum primum
 signa cognoveris, curationi insistendum. Et hic sane veluti
 prior curandus est, longioris autem temporis etiam inedia
 opus habet. Sunt autem etiam plenitudinis signa. Quibus-

Ed. Chart. VI. [483.] Foef. I. 370. Ed. Lind. I. (250, 251.)
 οἷς μὲν ἅπαν, οἷς δὲ μέρος τι τοῦ σώματος ὅ τι ἂν τύχη·
 τὸ δὲ ἄλγός ἐστιν ὁκοῖον κόπος καὶ δοκεῖν κοπιῆν ῥαθυ-
 μίησί τε καὶ πλησμονῆσι θεραπεύονται, μέχρις ἂν ἐς πυρετὸν
 ἀφικνῶνται. καὶ οὐδέπω οἷδὲ τοῦτο γινώσκουσιν, ἀλλὰ λου-
 τροῖσί τε καὶ σιτίοισι χρησάμενοι ἐς περιπλευμονίην κατέ-
 στησαν τὸ νόσημα, καὶ ἐς κίνδυνον τὸν ἔσχατον (251) ἀφι-
 κνέονται. ἀλλὰ χρὴ προμηθέεσθαι πρὶν ἂν ἐς τὰς νόσους
 ἀφικνέωνται καὶ θεραπεύεσθαι τῶνδε τῶ τρόπῳ. μάλιστα
 μὲν πυριηθέντα μαλακῆσι πυριῆσι τὸν ἄνθρωπον· εἰ δὲ μὴ,
 λουσάμενον πολλῶ καὶ θερμῶ διαλύσαντα τὸ σῶμα, ὡς μά-
 λιστα χρησάμενον τοῖσι σιτίοισι πρῶτον μὲν τοῖσι δρυμῖσι καὶ
 πλείστοισιν, εἶτα τοῖσιν ἄλυκοῖσιν ἐξεμίσαι εὖ. καὶ ἐξανα-
 σιάντα περιπατῆσαι ὀλίγον χρόνον ἐν ἡλῆ. ἔπειτα καταδαρ-
 θεῖν. πρῶτὸ δὲ τοῖσι περιπάτοισιν ἐξ ὀλίγου προσάγοντα χρεέ-
 σθαι καὶ τοῖσι γυμνασίοισι κούφοισι καὶ τῆσι προσαγωγῆσι
 καθάπερ καὶ τὸ πρότερον. ἰσχυρασίης δὲ τοῦτο πλείστης δέε-
 ται καὶ περιπάτων. ἦν δὲ μὴ προνοηθεῖς ἐς πυρετὸν ἀφίκη-

dam quidem totum corpus dolet, quibusdam vero corporis
 pars quaedam, quaecunquē ea fuerit. Dolor vero est uti
 lassitudo, et lassitudine teneri sibi videntur, desidiaque et
 repletionem curationem adhibent, quoad in febrem incidant.
 Neque tamen adhuc hoc cognoscunt, sed balneis et cibis
 adhibitis morbum ad pulmonis inflammationem deducunt, et
 in extremum periculum incidunt. Verum antequam in hos
 morbos incidant, consilio prospiciendum et ad hunc mo-
 dum curandum, praecipue quidem mollibus fomentis ho-
 minem fovendo, sin minus multa, calida lavando et corpus
 quam maxime dissolvendo, et post exhibitos cibos primum
 quidem acres ac plurimos, deinde sallos, probe vomitum
 ciendo. Postea exurgendum modicoque tempore loco tepi-
 do deambulandum, deinde dormiendum. Mane vero deam-
 bulationibus paulatim adjectione facta utendum, exercita-
 tiobusque levioribus et ciborum oblationibus velut antea.
 Hoc enim extenuatione plurima et deambulationibus indi-
 get. Quod si nulla adhibita providentia, in febrem incidat,

Ed. Chart. VI. [483.] Foef. I. 370. Ed. Lind. I. (251. 252.)
 ται, προφέρειν μηδὲν ἄλλο ἄλλ' ἢ ὕδωρ ἡμερέων τριῶν. ἦν
 μὲν οὖν ἐν ταύτῃ παύσεται· εἰ δὲ μὴ, πτισάνης χυλῶ θερα-
 πείεσθαι, καὶ ἢ τεταρταῖος ἢ ἑβδομαῖος ἐκστήσεται, εἰ ἐξι-
 δρώσει. ἀγαθὸν δὲ τοῖσι χρίσμασι χρεῖσθαι τοῖσιν ἰδρωτικῶ-
 σιν ὑπὸ τὰς κρίσιαις, ἐξαναγκάζουσι γάρ. πάσχουσι δὲ τινὲς
 καὶ τοιάδε ἀπὸ πλησμονῆς. τὴν κεφαλὴν ἀλγείει καὶ βαρύνε-
 ται, καὶ τὰ βλέφαρα πίπτει αὐτέοισιν ἀπὸ τοῦ δειπνου, ἐν τε
 τοῖς ὕπνοις ταράσσονται καὶ δοκέει θέρμη ἐνεῖναι, ἢ τε
 κοιλίῃ ἐφίσταται ἐνίοτε. ὁπόταν δὲ ἀφροδισιάση, δοκέει κου-
 φότερος εἶναι ἐς τὸ παραυτίκα. ἐξ ὕστερου δὲ μᾶλλον βαρύν-
 νεται. τούτοισιν ἢ κεφαλὴ τὴν πλησμονὴν ἀντισπῶσα τὴν
 τε κοιλίην ἐφίστησι καὶ αὐτὴ βαρύνεται. κίνδυνοι δὲ ὑπό-
 κεινται ὅκη ἂν ῥαγῇ ἢ πλησμο(252)νῇ, τοῦτο διαφθείρει.
 ἀλλὰ χρὴ προμηθέεσθαι ὧδε. ἦν βούληται τὴν θεραπείην
 ταχεῖν ποιέεσθαι, ἔλλαβόρω καθαρθῆναι. εἴτα προσάγειν
 τοῖσι σιτίοισι κούφοισι καὶ μαλακοῖσιν ἡμέρας δέκα. τοῖσι δὲ
 σιτίοισι διαχωρητικοῖσιν, ὅπως κρατήση ἢ κάτω κοιλίῃ, τὴν
 κεφαλὴν κάτω ἀντισπάσαι. καὶ τοῖσιν δρόμοισι βραδέσι καὶ

per dies tres praeter aquam nil offerendum. Interea igitur
 si sedetur, bene habet, sin minus, ptisanae succo curatio in-
 stituenda, et vel quarto vel septimo die decedet si sudaverit.
 Prodest vero sub indicationis tempus illitionibus sudorem
 moventibus uti, cum ad sudorem provocent. At quibus-
 dam etiam ex plenitudine haec contingunt. Caput dolore
 tentatur et gravatur, palpebraeque ipsis a coena concidunt
 et inter dormiendum turbantur, calorque inesse videtur et
 alvus interdum sistitur. Ex rerum venerearum usu levior
 statim sibi videtur, at postea gravior. In his caput pleni-
 tudinem ad se attrahens tum alvum supprimit tum ipsum
 gravatur. Periculum autem imminet ne quamcunque in
 partem plenitudo erumpat, eam ipsam corrumpat. Sed hac
 ratione providendum. Si celerem curationem esse voles,
 veratro purgandum, deinde cibi leves et molles ad dies
 decem offerendi, iique alvum dejicientes, quo alvus inferior
 deorsum revellendo caput superet. Carlibus tardis et ma-

Ed. Chart. VI. [483. 484.] Foëf. I. 570. 571. Ed. Lind. I. (252.)
 τοῖσιν ὀρθροίοσι καὶ τοῖσι περιπάτοισιν ἱκανοῖσι. τῇ τε ἐν
 εἰλαίῳ πάλῃ ἀρίστῳ τε χρέεσθαι καὶ ἵπνῳ ἀπὸ τοῦ ἀρίστου
 οὐ μακρῷ. ἀπὸ τοῦ δείπνου δὲ ὀκόσον ἐξανασιῆναι ἱκάρον.
 καὶ τὸ μὲν λούεσθαι, τὸ δὲ χρίεσθαι. λούεσθαι δὲ χλιερῷ.
 λαγνείης δὲ ἀπέχεσθαι. αὕτη μὲν ἢ ταχύτερη θεραπείη. εἰ δὲ
 μὴ βούλοιο φαρμακοποιέειν, λουσάμενον πολλῶν ἐμέσαι ἐκ
 σιτίων γλυκίων καὶ ἄλνκῶν. ἐξ ἐμέτου δὲ ὅσον ἐξανασιῆναι.
 πρῶτ' δὲ τοῖσι περιπάτοισι προσάγειν. καὶ τοῖσι γυμνασίοισι
 τοῖσι προγεγραμμένοισιν ἐς ἡμέρας ἕξ. τῇ δὲ ἐβδόμῃ πλη-
 σμονὴν προσθέντα ἔμετον ποιήσασθαι ὑπὸ τῶν ὁμοίων
 σιτίων. καὶ προσάγειν κατὰ τὸ αὐτό. χρέεσθαι δὲ τούτοισιν
 ἐπὶ τέσσαρας ἐβδομάδας. μάλιστα γὰρ ἐν τοσοῦτι, χρόνῳ κα-
 θίσταται. || εἶτα προσάγειν ὅκως τὸ σῶμα κομίσηται, καθι-
 στάναι δὲ τὴν αἰτίην ἐς τὸ σύνηδες κατὰ μικρὸν. [484]
 γίνεται δὲ καὶ τοιάδε ἀπὸ πλησμονῆς. ὀκόσοισι μὲν ἢ κοιλίη
 καταπέσσει τὸ σιτίον, αἱ δὲ σάρκες μὴ δέχονται, ἐμμένονσα
 ἢ τροφή φῦσαν ἐμποίει. ὀκόταν δὲ ἀριστήση, καθίσταται.

tutinis ac deambulationibus quae satis esse possint utendum,
 luclaque ex oleo et prandio somnoque non longe a pran-
 dio, a coena vero tantum exsurgere satis est. Et partim qui-
 dem balnea, partim vero inunctiones adhibendae, balnea
 autem tepida, a coitu autem abstinendum. Haec quidem
 expeditior est curatio. Quod si medicamentorum potiones
 sumere nolit, post copiosum balneum a cibus dulcibus et
 falsis vomat, a vomitu vero exsurgat tantum. Matutinae
 autem deambulationes et exercitationes praescriptae ad dies
 sex sensim augendae. Die vero septimo addita repletionem
 ex similibus cibus vomitus movendus est, et ad eundem mo-
 dum sensim adjectio facienda. His autem ad quatuor heb-
 domadas utendum. Tanto enim fere tempore restituitur.
 Deinde cibus sensim adhibendus, quo corpus sese reficiat,
 et consueta victus ratio paulatim reducenda. Haec quoque
 ex plenitudine contingunt, quibus ventriculus cibum qui-
 dem concoquit, carnes vero minime recipiunt. Alimentum
 intus manens flatum infert, post prandium vero subsidet.

Ed. Chart. VI. [484.] Foëf. I. 371. Ed. Lind. I. (252. 253.)
 ὑπὸ γὰρ τοῦ ἰσχυροτέρου τὸ κουφότερον ἐξελαύνεται. καὶ
 δοκεύουσιν ἀπηλλάχθαι. τὸ δὲ πολὺ (253) πλέον ἐς τὴν ὑστε-
 ραίην παραγίνεται. ὁκόταν δὲ καθ' ἡμέραν ἐκάστην αὐξανό-
 μενον ἰσχυρὸν γένηται, ἐκράτησε τὸ ὑπάρχον τῶν ἐπεισετε-
 χθέντων καὶ ἐξεθέρησε καὶ ἐτάραξε ἂν τὸ σῶμα καὶ ἐποίησε
 διαζύοιην. τοῦτο γὰρ ὀνομάζεται, ἕως ἂν αὐτὴ μούνη σαπεῖσα
 ἢ τροφή ὑποχωρεῖ. ὁκόταν δὲ θερμαινομένου τοῦ σώματος
 κάθαρσις δριμεία γένηται, τὸ τε ἔντερον ξίεται καὶ ἐλκοῦ-
 ται καὶ διαχωρεῖται αἱματώδεια, τοῦτο δὲ δυσεντερὴ καλεῖ-
 ται, νοῦσος χαλεπὴ τε καὶ ἐπικίνδυνος. ἀλλὰ χορὴ προμηθέε-
 σθαι καὶ τὸ ἄριστον ἀφαιρέσθαι, καὶ τοῦ δείπνου τὸ τρίτον
 μέρος. τοῖσι δὲ δρόμοισι πλείοσι καὶ τῆσι πάλησι καὶ τοῖσι
 περιπάτοισι χρέεσθαι, ἀπὸ τε τῶν γυμνασίων καὶ ὄρθρου.
 ὁκόταν δέκα γίνωνται, προσθεῖναι τοῦ σίτου τὸ ἥμισυ τοῦ
 ἀφαιρεθέντος. καὶ ἔμετον ποιήσασθαι καὶ προαγαγεῖν ἐς ἡμέ-
 ρας τέσσαρας. ὁκόταν δὲ ἄλλη δεκάς γένηται, τὸν τε σῖτον
 τὸν λοιπὸν προσθέσθαι καὶ ἔμετον ποιήσασθαι. καὶ προσά-
 γων πρὸς τὸν σῖτον ὑγιέα ποιήσεις ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ. τοῖσι

Levius enim a valentiore expellitur et sibi liberari videntur, sed postridie multo copiosius adest. Cum autem in dies increcendo vires acquisierit, id quod adest quae superingeruntur superat, corpusque calefacit et perturbat et alvi profluvium infert. Hoc enim nomine donatur, quoad alimentum solum computrescens per alvum secedit. At ubi calefacto corpore acria purgantur, et intestinum raditur ac exulceratur, cruentaque per alvum demittuntur, hoc dysenteria, hoc est intestinorum difficultas, appellatur, tum gravis tum periculofus morbus. Verum consilio prospiciendum est prandiumque detrahendum et coenae tertia pars, cursibus autem pluribus et luctis utendum, et deambulationibus ab exercitationibus matutinis. Cum vero dies decem praeterierint, cibi detracti dimidium apponendum et vomitus ciendus, atque quatuor diebus cibus sensim offerendus. Ubi vero alii decem dies advenerint, tum reliquus cibus adjiciendum tum vomitus faciendus. Et sensim ad cibum adducendo intra hoc tempus sanitati restitues. Laboribus autem hic

Ed. Chart. VI. [484.] Foëf. I. 371. Ed. Lind. I. (253, 254.)
 δὲ πόνοισι θαρῆεῖν τὸν τοιοῦτον πιέζων. γίνεται δὲ καὶ τοι-
 ἄδε πλησμογή. ἐς τὴν ὑστεραίην τὸν σῖτον ἐρυγγάεται ὠμὸν
 ἄτερ ὄξυρεγμῆς, ἣν δὲ ἡ κοιλίη διαχωρῆ, ἐλάσσω μὲν ἢ
 πρὸς τὰ σιτία, ὅμως δὲ ἰκανῶς. πόνος δὲ οὐδεὶς ἐγγίνεται.
 τουτέοισιν ἡ κοιλίη ψυχρὴ ζοῦσα οὐ δύναται καταπέσειν
 τὰ σιτία ἐν τῇ νυκτί. ὁκόταν γοῦν κινηθῆ, ἐρυγγάεται τὸν
 σῖτον ὠμὸν. δεῖ οὖν τούτῳ παρασκευάσαι τῇ κοιλίᾳ θερμο-
 σίην ἀπὸ τε τῆς διαίτης ἀπὸ (251) τε τῶν πόνων. καὶ
 πρῶτον μὲν οὖν χρὴ ἄρτω συγκομιστῶ χρέεσθαι ζυμίτη, δια-
 θρούπτοντα δὲ ἐς οἶνον μέλανα ἢ ζωμὸν ὑείων κρεῶν. τοῖσι
 δὲ ἰχθύσιν ἐφθόσιν ἐν ἄλμῃ θριμείῃ. χρέεσθαι μὲν καὶ τοῖσι
 σαρκώδεσιν, οἷον ἀροκοιλίοισι τε διέφθοισι, τοῖσιν ὑείοισιν
 πλείοσι, καὶ τοῖσι ὑείοισι ἐφθόσι, τοῖσι τε χοιρείοισι μὴ
 πολλοῖσι καὶ σκυλάκων καὶ ἐρίφων. λαχάνοισι δὲ πράσοισι τε καὶ
 σκορόδοισιν ἐφθόσι καὶ ὠμοῖσι. βλίτῳ τε ἐφθῶ καὶ κολοκύντη-
 πόμασι τε ἀκρητεστέροισιν, ὑπνοῖσι τε μακροῖσιν, ἀναριστήσι
 τὴν πρώτην. ὑπνοῖσι τε ἀπὸ τῶν γυμνασίων, τοῖσι τε θρό-
 μοισι καμπτῶσιν ἐξ ὀλίγου, προσάγειν τε πάλην μαλακὴν

audacter urgendus est. Ejusmodi autem etiam plenitudo contingit. Postridie cibum crudum citra ructum acidum eructat. Quod si venter deficit minus quidem quam pro ciborum ratione, satis multa tamen, dolor vero nullus adest. His cum ventriculus frigidus existat, cibos per noctem concoquere nequit. Motione igitur accedente cibum crudum eructat. In hoc itaque tum victus ratione tum laboribus ventriculo calorem conciliare oportet. Ac primum quidem pane confusaneo fermentato, in vino nigro aut suillae carnis jusculo intrito utendum, piscibus vero in acri muria decoctis. Carnosis etiam utendum velut trunculis suillis percoctis pluribus et carnibus suillis coctis, porcinis vero non multum, neque catulorum nec hoedorum carnibus. Oleribus autem porro et allio cocto et crudo blitoque cocto et cucurbita, tum potionibus meracioribus, tum somnis longis citra prandium primis diebus, tum etiam somnis post exercitationes. Cursibus etiam flexis paulatim increscentibus. Lucta item mollis ex oleo sensim adjicienda. Balneis

Ed. Chart. VI. [484.485.] Foel. I. 371.372. Ed. Lind. I. (254.255.)
 ἐν ἐλαίῳ, λουτροῖσί τε ὀλίγοισι, χρίσμασι πλείοσι, τοῖσί τε
 πρῶτ' περιπάτοισι πλείοσιν, ἀπὸ δείπνου τε ὀλίγοισι. καὶ τὸ
 σῦκον μετὰ τῶν σιτίων ἀγαθόν, ἄκρητόν τε ἐπ' αὐτέῳ. ἐκ
 δὲ ταύτης τῆς θεραπείης καθίσταται τοῖσι μὲν θάσσον, τοῖσι
 δὲ βραδύτερον. ἄλλοι δὲ τινες τοιάδε πάσχουσιν, ἀχροοῦσι
 τὴν ὄψιν. καὶ ὀκόταν φάγωσιν, ἐρυγγάνουσιν ὀλίγον ὑστερον
 ἕξῃα. καὶ ἐς τὰς ὄντας ἀνέρπει τὸ ὄξύ. τοῦτοις τὰ σώματα
 οὐ καθαρὰ ἐστίν. ὑπὸ γὰρ τοῦ πόνου πλεῖον τὸ συντηγόμε-
 νον τῆς σαρκὸς ἢ τὸ ἀποκαθαρόμενον ὑπὸ τῆς περιόδου.
 ἐμμένον δὴ τοῦτο ἐναντιοῦται τῇ τροφῇ καὶ βιάζεται καὶ
 ἀποξύνει. ἢ μὲν οὖν τροφή ἐρυγγάνεται, αὐτὸ δὲ ὑπὸ τοῦ
 δέρματος ἐξωθέεται καὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἄχροϊαν ἐμποίει
 καὶ νόσους ὑδρωποειδίας ἀποκνύσκει. ἀλλὰ χρὴ προμηθέε-
 σθαι ὧδε. ἢ μὲν οὖν ταχυτέρῃ θεραπείῃ ἐλλέβορον [485]
 πίπαντα (255) προσάγειν, ὡσπερ γέγραπται μοι. ἢ δὲ ἀσφα-
 λειτέρῃ ὑπὸ τῆς διαίτης ὧδε. πρῶτον μὲν λουσάμενον θερμῷ
 ἕμετον ποιήσασθαι. || εἶτα προσάγειν ἡμέρας ἀπὸ τοῦ ἐμέ-
 του ἐπτά, τὸ σιτίον τὸ εἰθισμένον. δεκάτῃ δὲ ἡμέρῃ ἀπὸ

quoque paucis, inunctionibus pluribus, deambulationibus
 etiam matutinis pluribus, a coena vero modicis utendum.
 Prodest etiam ficus cum cibis sumpta et superbibitum me-
 rum. Ex hac quidem curatione hi quidem citius, illi vero
 tardius ad sanitatem reducuntur. Sunt autem quibus ista
 contingant. Faciem pallor occupat et paulo post cibum
 acida eructant, et odor acidus sursum nares petit. His
 corpora impura sunt, cum plus ex carne a labore collique-
 tur quam ex ambitu repurgetur. Quod sane intus reman-
 ens alimento adversum est, eique vim adfert et acidum
 reddit. Alimentum igitur eructatur, ipsum vero sub cutem
 propellitur, hominique pallorem adfert morbosque aquam
 inter cutem referentes parit. Verum hac ratione prospicere
 oportet. Celerior igitur curatio est post epotum veratrum
 ad cibos deducere, quemadmodum a me scriptum est. Tu-
 tior vero per victus rationem ad hunc modum. Primum
 quidem a balneo calido vomitus ciendus, deinde septem a
 vomitu diebus consuetus, cibus admovendus. Decimo vero

Ed. Chart. VI. [485.]

Foesl. I. 372.

Ed. Lind. I. (255.)

τοῦ ἐμέτου αὐθις ἐμέετω καὶ προσυγέτω κατὰ τὸ αὐτό. καὶ τὸ τρίτον ἀσαύτως ποιησάτω, καὶ δρόμους. τοῖσι μὲν τροχοῖσιν ὀλίγοισι καὶ ὀξέσι, καὶ ἐν κινήμασι καὶ ἐν τρίψει, καὶ ἐν διατριβῇ πολλῇ χρῆσθω ἐν τῷ γυμνασίῳ. καὶ ἀλινθήσει χρεέσθω τοῖσι περιπάτοισι πολλοῖσιν ἀπὸ τῶν γυμνασίων, ἀλλὰ μὴν καὶ ἀπὸ τοῦ δείπνου. πλείστοισι δὲ τοῖσιν ὀρθροῖοισιν ἐκκεκοιωμένοισι χρεέσθω. ὁκόταν δὲ λουέσθαι θέλῃ, θερμῷ λουέσθω. ἀνάριστος δὲ διατελεέτω τοῦτον τὸν χρόνον. καὶ ἦν μὲν ἐνὶ μηνὶ καθιστῶνται, θεραπευέσθω τὸ λοιπὸν τοῖσι προσήκουσιν. ἦν δὲ τι ὑπόλοιπον ἤ, χρεέσθω τῇ θεραπείῃ. εἰσὶ δὲ τινες οἷσιν ἐς τὴν ὑστεραίην ὄξυρεγμίαι γίνονται, τούτοισιν ἐν τῇ νυκτὶ ἢ ἀπόκρισις ὑπὸ τῆς πλησμονῆς γίνεται. ὁκόταν οὖν κινήθῃ ἐκ τοῦ ὕπνου τὸ σῶμα, πυκνότερον τῷ πνεύματι χρῆσάμενος βιάζεται ἔξω σὺν τῷ πνεύματι θερμόν τε καὶ ὄξυ καὶ ἐκ τούτου νόσοι γίνονται, ἦν μὴ που προμηθεῖν χρεῖται. ξυμφέρει δὲ καὶ τούτοισιν ὡς καὶ τῷ προτέρῳ τὴν θεραπείην ποιήσασθαι. τοῖσι δὲ πόνοισι πλείοσι χρὴ τούτους χρεέσθαι. γίνεται δὲ τισι καὶ τοιάδε. ἐν τοῖσι πυκνοσῶχοισι τῶν σωμαίων, ὅταν τὰ σιτία διαθερμαίνηται

post vomitum die rursus vomitum moveat, et eodem modo cibos assumat idque tertio similiter faciat. Et cursibus utatur circularibus quidem paucis ac concitatis, et in motionibus et frictione ac in exercitatione mora longa et volutione in pulvere. Deambulationibus quoque multis post exercitationes, quin etiam post coenam, matutinis autem plurimis in pulvere. Cum autem lavare volet, calida lavet et totum hoc tempus sine prandio transigat. Et siquidem uno mense sanitati restituitur, de caetero convenientem curationem adhibeat. Quod si quid reliquum fuerit, priore curatione utatur. Nonnullis autem postridie ructus acidi contingunt, quibus per noctem secretio fit ex plenitudine. Cum igitur ex somno corpus motum fuerit, et crebriore spiritu usum fuerit, una cum spiritu calidum et acidum foras propellit, indeque nisi quis providentiam adhibeat, morbi contingunt. His autem confert velut superiori curationem adhibere, sed pluribus laboribus uti debent. Nonnullis etiam ista contingunt. In corporis habitu denso, cum

Ed. Chart. VI. [485.] Foesl. I. 372. Ed. Lind. I. (255. 256.)
 και διαχέεται και από πρώτου ύπνου θερμαινομένης τῆς
 σαρκός, ὑπό τε τῶν σιτιῶν διὰ τὸν ὕπνον ἀπό(256)κρισις
 γίνεται ἀπὸ τῆς σαρκός πολλή ὑγρασίη. εἶτα τὴν μὲν τροφήν
 ἢ σὰρξ οὐ δέχεται πυκνή ἐοῦσα. τὸ δὲ ἀπὸ τῆς σαρκός
 ἀποκριθὲν ἐναντιούμενον τῇ τροφῇ και βιαζόμενον ἔξω πνί-
 γει τὸν ἄνθρωπον και θερμαίνει, μέχρις ἂν ἐξεμέσῃ. ἔπειτα
 κουφότερος ἐγένετο. πόνος δὲ οὐδείς ἐν τῷ σώματι φανερός.
 ἀχροία δὲ αὐτῷ ἔνεστι. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου πόνοι τε
 γίνονται και νόσοι. πάσχουσι δὲ τοῦτοις παραπλήσια και
 ὀκόσοι ἀγύμναστοι ἔοντες, ἐξαπίνης ποθήσαντες σύντηξιν τῆς
 σαρκός βιαίαν και πολλήν ἐποίησαν. χρῆ δὲ τοὺς τοιούτους
 ὠδε θεραπεύειν. ἀφελεῖν τῶν σιτων τὸ τρίτον μέρος. τοῖσι
 δὲ σίτοιςι χρέεσθαι τοῖσι δριμέσι και ξηροῖσι και αὐστηροῖσι
 και εὐώδεσι και οὐρητικοῖσι. τοῖσι δὲ δρόμοις τοῖσι μὲν
 πλείστοιςι καμπτοῖσιν ἐν ἱματίῳ, γυμνοῖσι δὲ τοῖσι διαύλοισι
 και τοῖσι τροχοῖσι. τρίψαι δὲ και πάλη ὀλίγη, ἀκροχειρι-
 σμοῖσιν, ἀκροχείρηξι, πλήν κωρυκομαχίη, ξυμφερώτερον.
 τοῖσι δὲ περιπάτοισιν ἀπὸ τῶν γυμνασίων πολλοῖσι και τοῖσι

cibi concalescant et diffundantur, tum a primo somno, tum
 a cibis carne calefacta, per somnum ex carne multa humi-
 ditas secernitur, deinde caro cum densa existat alimentum
 non suscipit. Quod vero a carne secernitur, alimento oc-
 currens, et foras vi propulsum hominem suffocat et calefacit,
 quoad vomitu ejectum fuerit, ex quo levior evadit.
 Dolor autem nullus manifestus in corpore inest, sed pal-
 lidum redditur. Procedente vero tempore et dolores et
 morbi contingunt. Iis autem qui cum non sint exercitatio-
 nibus assueti derepente laboraverunt et violentam multam-
 que carnis colliquationem passi sunt, similia contingunt. His
 haec adhibenda curatio est. Cibi pars tertia detrahenda.
 Utendum cibis acribus, siccis, austeris, odoratis et urinam
 ducentibus. Curfibus vero flexis quidem plurimis in veste.
 Exutis autem vestibus ad metam recurrentibus ac circulari-
 bus. Frictione item et lucta modica. Lucta etiam uten-
 dum quae fit summis tantum manibus inter se confertis,
 praeterquam quod ad corycum decertatio commodior est.
 Deambulationibus quoque multis post exercitationes uten-

Ed. Chart. VI. [485. 486.] Foel. I. 372. 373. Ed. Lind. I. (256. 257.)
 δι' ὄρθρου. καὶ ἀπὸ δείπνου δὲ ὁ τῆς φωνῆς πόνος μάλα
 ἐπιτήδειος, κέρωσιν γὰρ τοῦ ὑγροῦ ποιούμενος ἀραιοὶ τὴν
 σάρκα. ξυμφέρει δὲ ἀνάριστον διάγειν. χρέεσθαι δὲ τοῖσι
 σιτίοισιν ἐν ἡμέρῃσι δέκα. εἶτα προσθέσθαι τὸ ἥμισυ τοῦ
 ἀφαιρεθέντος ἐς ἡμέρας ἕξ. καὶ ἔμετον ποιήσασθαι ἐκάστου
 ἔμετον προσάγειν ἐς ἡμέρας τέσσαρας τὸ σιτίον. ὕταν δὲ
 ἡμέραι δέκα γένωνται ἀπὸ τοῦ ἔμετου, κομισάσθω τὸ ἀφαι-
 ρεθῆν σιτίον ἅπαν. τοῖσι δὲ πόνοισι καὶ τοῖσι περιπάτοισι
 προσ(257)εχέτω καὶ ὑγιῆς ἔσται. ἢ δὲ τοιαύτη φύσις πόνον
 πλείονος δέεται ἢ σίτου. ἐτίρα πλησμονή. πάσχουσι δὲ τινες
 καὶ τοιάδε. διαχωρέει τὸ σιτίον αἰτέιοσι ὑγρὸν ἄπεπτον ὄλον
 ἐκ λιεντερίης. καὶ πόνον οὐδένα παρέχει. πάσχουσι δὲ τοῦτο
 μάλιστα αἱ κοιλίαι ὅσαι ὑγραὶ καὶ ψυχραὶ εἰσιν. [486] διὰ
 μὲν τὴν ψυχρότητα οὐ ξυνεψοῖ, διὰ δὲ τὴν ὑγρότητα διαχω-
 ρέει. τὸ αὖν σῶμα τρύχει τροφήν οὐ λαμβάνον τὴν προσή-
 κουσιν. αἷ τε κοιλίαι διαφθείρονται, ἐς νόσους τε ἐπιπίπτουσιν.
 ἀλλὰ χρὴ προμηθεύεσθαι. ξυμφέρει δὲ τούτῳ τῶν μὲν σιτίων
 ἀφελεῖν τὸ τρίτον μέρος. || ἔστω δὲ τὰ σιτία ἄστοι ἄζυμοι

dum iisque matutinis. Post coenam vero vocis exercitatio
 admodum utilis est. Cum enim humidi vacationem faciat,
 carnem rarefacit. Confert quoque sine prandio vitam tra-
 ducere. Cibis utendum per dies decem, deinde dimidium
 subtracti cibi adjiciendum per dies sex et vomitus procu-
 randus. Post singulas vomitiones ad quatuor dies cibus pau-
 latim adjiciendus. Diebus vero decem a vomitu praeteritis,
 totum subtractum cibum recipiat, et ad labores ac deam-
 bulationes animum convertat et sanus evadet. Ejusmodi
 autem natura copiofiore labore quam cibo indiget. Altera
 plenitudo. Quibusdam etiam ista contingunt, cibus per
 alvum ipsis secedit liquidus, incoctus, qualis in intestino-
 rum levitate, nullumque dolorem affert. Haec autem
 praecipue sentiunt alvi humidae et frigidae, quae propter
 frigiditatem quidem minime concoquant, ac propter humi-
 ditatem dejiciunt. Corpus igitur consumitur cum alimen-
 tum conveniens non assumat, alviqne corrumpuntur et in
 morbos incidunt. Verum consilio prospiciendum est. Huic
 quidem confert ciborum tertiam partem subtrahere. Sint

Ed. Chart. VI. [486.] Foef. I. 373. Ed. Lind. I. (257. 258.)
 συγκομιστοί, κλιβανῖται, ἢ ἐγκρυφίαι, θερμοὶ ἐς οἶνον ἀσθη-
 ρὸν ἐμβαπτόμενοι. καὶ τῶν ἰχθύων τὰ νοτιαῖα καὶ οὐραῖα. τὰ
 δὲ κεφάλαια καὶ ὑπογάστρια εἶν ὡς ὑγρότερα. καὶ τοὺς μὲν
 ἐφθούς ἐν ἄλμῃ ἐσθίειν, τοὺς δὲ ὀπτοὺς ἐν ὄξει. καὶ τοῖσι
 κρέασι τεταριγευμένοιον ἐν ἄλσι καὶ ὄξει. καὶ τοῖσι κυνείοι-
 σιν ὀπτοῖσι. καὶ ἀπὸ φάτιγης καὶ τῶν λοιπῶν τοιούτων ὀρ-
 τίδων, ὀπτοῖσι καὶ ἐφθοῖσι. λαχάνοισι δὲ ὡς ἥμιστα οἶνω,
 μέλανι καὶ τοῖσι περιπάμοισιν. ἀπὸ δὲ τοῦ δείπνου καὶ τοῖ-
 σιν ὀρθροῖοισιν ἐκ τοῦ περιπάτου κοιμᾶσθαι. δρόμοισι δὲ
 καμπτοῖσιν ἐκ προσαγωγῆς. ἔστω δὲ καὶ τρίψις πολλή. καὶ
 πάλη βραδείη καὶ ἐν τῷ ἐλαίῳ καὶ ἐν τῇ κόνει, ὅπως δια-
 θερμαινομένη ἢ σὰρξ ἀποξηραίνεται τε καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκ τῆς
 κοιλίης ἀντισπᾶ. ἀλείφασθαι δὲ ξυμφέροι μᾶλλον ἢ λούε-
 σθαι. ἀνάριστος δὲ (258) διαγέτω. ὕταν δὲ γέρονται ἡμέραι
 ἐπὶ τὰ, προσθέσθω τὸ ἥμισυ τοῦ σίτου. καὶ προσαγέσθω εἰς
 τέσσαρας ἡμέρας τὸν σῖτον. τῇ δὲ ἄλλῃ ἐβδόμη κομισάσθω
 ὕπαν τὸ σῖτιον. καὶ ἔμετον πάλιν ποιησάμενος προσαγέσθω
 κατὰ ταῦτα. ἄλλοισι δὲ τισι γίνεται τοιάδε. τὸ διαχώρημα

antem cibi panes non fermentati, ex farina non excussa,
 clibano cocti aut subcinericii, calidi, vino austero intincti,
 et piscium partes quae ad dorsum et caudam spectant. Quae
 vero caput et ventrem inferiorem respiciunt, tanquam hu-
 midiores sinendae. Et cocti quidem pisces cum muria eden-
 di, affati vero cum aceto. Carnibus etiam sale et aceto
 arefactis utendum et catulinis affatis, palumbis autem ac
 reliquarum hujusmodi volucrum affatis et elixis, oleribus
 etiam quam minimum. Vino quoque nigro et deambulationi-
 bus post coenam ac matutinis et a deambulatione dor-
 miendum. Curfibus autem inflexis utatur sensim accessione
 facta. Frictione etiam multa et lucta tarda tum in oleo
 tum in pulvere, uti concalecta caro reliccetur, et ex
 ventriculo humiditatem retrahat. Inunctio magis quam hal-
 neum conducit, et sine prandio transigat. Ubi autem dies
 septem praeterierint, dimidium cibi adjiciendum et ad dies
 quatuor cibus sensim adhibendus. Praeteritis vero aliis
 septem diebus totum cibum rejiciat, et vomitione rursus
 facta ad eadem sensim reducat. Aliis autem quibusdam

Ed. Chart. VI. [486.]

Foesl. I. 373.

Ed. Lind. I. (258.)

ἄσηπτον διαχωρέει. καὶ τὸ σῶμα τρύχεται τῶν σίτων οὐκ ἐλαυρισκόμενον. οὗτοι δὲ προϊόντος τοῦ χρόνου ἐμπίπτουσιν ἐς τὰς νόσους. τούτοις αἱ κοιλίαι ψυχραὶ καὶ ξηραί. ὁκόταν γοῦν μήτε σίτοις προσήκουσι χρέωνται μήτε γυμνασίοισι, πάσχουσι ταῦτα. ξυμφέρει δὲ τῷ τοιούτῳ ἄρτοισί τε καθαροῖσιν ἰπνίτοις χρέεσθαι. καὶ τοῖσιν ἰχθύοισιν ἐφθοῖσιν ὑποτρίμμασι, καὶ κρέασιν ἐφθοῖσιν ὑείοισι, καὶ τοῖσιν ἀκροκωλίοισι διέφθοισι, καὶ τοῖσι πλείστοισιν ὑπτοῖσι καὶ τῶν δριμέων καὶ τῶν ἀλυκῶν τοῖσιν ὑγραίνουσι καὶ τοῖσιν ἀλμυροῖσιν. οἴνοι δὲ μέλασι μαλακοῖσι, καὶ τῶν βοτάνων καὶ τῶν σύκων ἐμφορεῖσθαι, ἔν τε τοῖσι σιτίοισι. χορὴ δὲ καὶ ἐναριστιῆν μικρόν. τοῖσι δὲ γυμνασίοισι πλείοσι χρέεσθαι, δρόμοισι καμπτοῖσιν ἐκ προσαγωγῆς, ὑσιάτοις δὲ τροχοῖσι, καὶ μετὰ τὸν δρόμον πάλῃ σὺν ἐλαίῳ. περιπάτοις δὲ μὴ πολλοῖσιν ἀπὸ τῶν γυμνασίων ἀπὸ δὲ ὕπνου ὅσον ἐξαναστῆναι. ὄφθοροις δὲ πλείοσι περιπάτοις χρῆσθαι. λουέσθω δὲ θερμόν. χρεέσθω δὲ πότοις καὶ χρίσμασιν. ὕπνον δὲ πλείονα διδόντω καὶ μάλα κινεέτω. χορὴ δὲ καὶ ἀφροδισιάσαι τι. τῶν

haec contingunt, alvi recrementum incoctum per alvum secedit, corpusque confumitur, cum cibis minime fruatur. Hi vero procedente tempore in morbos delabuntur. His ventres frigidi et sicci existunt. Proinde cum neque convenientibus cibis, neque exercitationibus utantur, iis talia contingunt. Sic autem affecto panibus puris farno coctis uti conducit, et piscibus coctis cum intritis carnibusque suillis coctis et animalium extremitatibus percoctis plurimisque assis et ex acribus ac salis his quae humectant et falsuginosis. Vinis quoque nigris et mollibus et uvis ac ficibus inter reliquos cibos abunde uti confert. Modicum vero prandere oportet, et pluribus exercitationibus uti curibusque inflexis sensim accessione facta, circularibus autem postremis et post cursum lucta ex oleo, deambulationibus vero post exercitationes non multis, a coena vero tantum exsurgere. Matutinis autem deambulationibus plurimis utendum. Calida lavet laboribusque et inunctionibus utatur, somno longiori indulgeat et molliter cubet. Rebus autem

Ed. Chart. VI. [486. 487.] Foef. I. 573. Ed. Lind. I. (258. 259.)
 δὲ σίτων ἀφελεῖν τὸ τέταρτον μέρος ἐν ἡμέρησι δέκα, (259)
 καὶ προσάγειν αὐτὸν πρὸς τὰ σιτία. εἰσὶ δὲ τινες οἷσι τὸ
 διαχώρημα ὑγρὸν διαχωρᾷ καὶ σεσηπός. τοῖσι δὲ ἄλλως
 ὑγιαίνουσι καὶ γυμναζομένοισιν οὐδὲ πόνον παρέχει. οἱ δὲ
 τινες ἀποκλείονται τῶν προσηκόντων, προϊόντος δὲ τοῦ χρό-
 του, τὰς σάρκας ἐπισπᾶται τῇ θερμασίῃ ἢ κοιλίῃ, καὶ πόνον
 δὴ παρέχει, καὶ τῶν σιτίων ἀποκλείονται. ἢ τε κοιλίῃ ἐξελκοῦ-
 ται. σιῆσαι δὲ χαλεπὸν ἤδη γίνεται αὐτήν. ἀλλὰ χρὴ πρότε-
 ρον προμηθεύεσθαι γνόττα τὴν κοιλίην θερμὴν καὶ ὑγρὴν
 παρὰ τὸ προσῆκον. πόνων τε ὑπερβολὴν ἀξυμφόρων γεγενη-
 μένην. τῇ οὖν διαίτῃ χρὴ ψῦξαι καὶ ξηραῖναι, καὶ πρῶτον
 μὲν τὰ ἡμίσεια γυμνάσια [487] ἀφελεῖν, καὶ τῶν σιτίων τὸ
 τρίτον μέρος. χρῆσθω δὲ μάζῃ προφυρητῆ τροπιτῆ, καὶ τοῖσιν
 λγθύσι τοῖσι ξηροτάτοισιν ἐφθοῖσι καὶ μήτε λιπαροῖσι μήτε
 ἄλμυροῖσι. χρῆσθω δὲ ὀπτοῖσι, κρέασι τοῖσιν ὀρνιθίοισιν,
 ἐφθοῖσι μὲν φάτιης περιστερῆς. ὀπτοῖσι δὲ περδίκων καὶ
 ἀλεκτρούων, ἀνηδύντοισι, λαγώοισι δὲ ἐφθοῖσιν ἐν ὕδατι,
 καὶ τοῖσιν ὑγροῖσιν ἅπασι. λαχάνοισι δὲ ὅσα ψυκτικά, οἷον

veneriis aliquantulum utendum et cibi quarta pars subtra-
 henda, diebusque decem ad cibos paulatim reducendus.
 Sunt vero nonnulli quibus alvi recrementum liquidum et
 concoctum per alvum fecedit, iisque cum alias exercentur,
 res nullam molestiam exhibet. Quibus vero convenientia
 defunt, procedente tempore venter ob caliditatem carnes
 attrahit, saneque dolorem exhibet; cibos fastidiunt, venter
 exulceratur, ipsumque jam sistere molestum est. Verum con-
 silio malis imminentibus occurrendum est, ubi cognoveris
 ventrem plus quam expediat calidum et humidum, labo-
 rumque minime convenientium exsuperantiam factam esse.
 Victus igitur ratione refrigerare et siccare oportet, et pri-
 mum quidem exercitationes dimidia ex parte detrahere,
 ciborumque tertiam partem. Maza ante subacta intrita utat-
 ur et piscibus siccissimis, et neque pinguibis neque falsis.
 Carnibus vero volucrum utatur assis, palumbis quidem et
 columbae elixis, perdicum vero et gallorum assatis sine con-
 dimento; leporinis autem in aqua coctis et ferinis omni-
 bus; oleribus vero quae refrigerant, velut beta cocta, aceto

Ed. Chart. VI. [487.] Foel. I, 373. 374. Ed. Lind. I. (259. 260.)
 τοῖσι τεύλιοισι καθέφθοισιν ὀξηροῖσι. || οἶνω δὲ μέλανι αὐ-
 σιτηρῶ. γυμνασίοισι δὲ τροχοῖσιν ὀξέσιν. ἀλλὰ τρίψις μὴ
 πολλή προσαγέσθω, ἀλλ' ὀλίγη, μηδὲ πάλη. ἀκροχείρησις καὶ
 χειρονομίη καὶ κωρυκομαχίη καὶ ἀλίνθησις ἐπιτήδεια, ἀλλὰ
 μὴ πολλή. τοῖσι δὲ περιπάτοισι καὶ ἀπὸ τοῦ γυμνασίου χρῆ-
 σθω ἱκανοῖσι κατὰ τὸν πόνον. καὶ ἀπὸ τοῦ δείπνου (260)
 πλείοσι κατὰ τὰ σιτία. καὶ προῦ ξυμμέτρως πρὸς τὴν ἕξιν.
 λουέσθω δὲ χλιερῶ καὶ ἀτρεμεέτω. οὕτω διαιτηθεὶς ἡμέρας
 δέκα προσθέσθω τοῦ τε σιτίου τὸ ἥμισυ καὶ τῶν πότων τὸ
 τρίτον μέρος. καὶ ἔμετον ποιησάσθω ἀπὸ σιτίων ξηρῶν καὶ
 στρουφιῶν, καὶ μὴ διατριβέτω ἐν τῷ σίτῳ, ἀλλὰ τὴν ταχίστην
 ἔμείτω. ἐκ δὲ τοῦ ἐμέτου προσαγέσθω εἰς ἡμέρας τέσσαρας
 τὸ σιτίον καὶ τὸν πόνον μερίζων. ὅταν δὲ ἡ δεκάς τῶν ἡμε-
 ρέων γένηται, προσθέσθω τὸν σῖτον λοιπὸν καὶ τῶν οἶνων
 τὸ πότιμον, πλήν τῶν πόνων ἐνδεέστερον. καὶ ἔμετον ποιη-
 σάμενος προσαγέτω, καθάπερ γέγραπται, μονοσιτέειν δὲ τοῦ-
 τον τὸν χσόνον ξυμφέρει μέχρις ὧν καταστήσῃ. ἄλλοισι δὲ
 τισι ξηρόν τι καὶ διακεκαυμένον τὸ διαχώρημα γίνεται, καὶ

condita; vino etiam nigro austero. Exerceatur quoque
 cursibus circularibus celeribus. Sed neque multa frictio
 adhibeatur, sed modica, neque etiam lucta. Concertatio
 quae fit summis manibus inter se confertis et manuum ad
 rhythmum agitatio, et ad corycum decertatio ac volutatio in
 pulvere, non multa tamen, utilis est. Deambulationibus post
 exercitationes utatur pro laborum ratione accommodatis, et
 a coena ad ciborum rationem, pluribus et matutinis, pro
 habitus ratione moderatis. Lavet autem tepida et quietem
 agat. Hac victus ratione per decem dies adhibita cibi di-
 midium et laboris tertia pars adjiciatur, et post cibos sic-
 cos et acerbos assumptos vomitus cieatur neque cibo im-
 moretur, sed quam citissime vomat. Post vomitum vero ad
 quatuor dies cibus partitus sensim exhibeatur. Cum autem
 dies decem praeterierint, reliquus cibus adjiciatur et vini
 potio consueta, sed labores parciore. Vomitione facta pau-
 latim ad consuetam victus rationem, velut scriptum est, de-
 ducito. Semel vero tantum cibum capere per hoc tempus
 confert, quoad malum conquieverit. Aliis autem quibus-

Ed. Chart. VI. [487.] Foes. I. 374. Ed. Lind. I. (260. 261.)
 τὸ στόμα ξηρόν. προϋίτος δὲ τοῦ χρόνου καὶ πικρὸν γίνε-
 ται, καὶ ἡ κοιλίη ἴσταιται καὶ ἡ οὐρησις. ὅταν γὰρ μὴ ἔχη
 τὸ ἔντερον ὑγρασίην, περὶ τὸν ἀπόπατον περιοιδήσαν ἀπο-
 φρόσσει τὰς διεξόδους, ὀδύνην τε παρέχει, καὶ θέρμη λαμ-
 βάνει, καὶ ὅτι ἂν πῆγῃ ἢ φάγγῃ ἐξεμίει. τελευτῶν δὲ καὶ κό-
 προν ἐμίει. οὗτος οὐ βιάσιμος, ὅταν ἐς τοῦτο ἔλθῃ. ἀλλὰ
 χρὴ πρότερον προμηθέσθαι γινώσκοντα ὅτι ξηρῇ τῇ θέρμῃ
 κρατέεται ὁ ἄνθρωπος. διαιτῆσθαι οὖν χρὴ αὐτὸν τῇ τε
 μάξῃ προφυρητῇ ῥαντῇ καὶ ἄρτω σιτανίων πυρῶν, τῶ χυλῶ
 τῶν πιτύρων ἐξυμωμένῳ, λαγάνοισί τε χοῆσθαι πλὴν τῶν
 δριμέων καὶ ξηρῶν καὶ ἐψάνοισι. καὶ τῶν ἰχθύων τοῖσι κου-
 φοτάτοισιν ἐφθοῖσι. καὶ τοῖσι κεφαλαίοισι (261) τῶν τε
 ἰχθύων καὶ καράβων, μυσὶ καὶ ἐγίνοισι καὶ τοῖσι καρκίνοισι,
 καὶ τῶν κογχύλων τοῖσι χυλοῖσι καὶ αὐτοῖσι ὑγροτάτοισι.
 κρέασι δὲ τοῖσιν ὑέλοισι ἀροκολλίοισιν ἐμπροσθίοισιν ἐφθοῖ-
 σιν καὶ ἑρίφων καὶ ἄρνων καὶ σκυλάκων ἐφθοῖσιν. ἰχθύων
 δὲ τοῖσι ποταμίοισι καὶ λιμναίοισιν ἐφθοῖσιν. οἴνω μαλακῶ,
 ὕδαρεῖ. τοῖσι δὲ πόνοισι μὴ πολλοῖσι μηδὲ παχέσι, ἀλλ' ἡσύ-

dam siccum quodammodo et exustum est alvi recrementum,
 osque siccum et progressu temporis amarum evadit, alvus
 urinaque supprimitur. Cum enim intestinum humiditatem
 non habeat, stercus ambiens intumescit viasque obstruit, et
 dolorem parit, calorprehendit, et quicquid biberit aut co-
 mederit evomit, tandem etiam stercus vomitione rejicit.
 Quo cum pervenerit, minime hic vivere potest. Verum
 consilio malis imminentibus ante prospiciendum, ubi cogno-
 veris quod siccitas et caliditas in homine dominantur. Hanc
 igitur victus rationem huic instituere oportet, ex maza
 prius subacta, respersa et pane ex tritico sitanio surfurum
 succo fermentato. Oleribus quoque coctis uti, praeterquam
 acribus et siccis, piscibus etiam levissimis coctis, pisciumque
 et locustarum capitibus, mitulis, erinaceis et cancris et
 conchyliorum succis iisque liquidissimis; carnibus vero su-
 illis et animalium trunculis anterioribus coctis, hoedorum
 etiam et agnorum ac catulorum elixis; piscibus sane flu-
 vialibus et in stagnis degentibus coctis; vino molli, aquoso,
 laboribus vero non multis neque celeribus, sed quietis. De-

Ed. Chart. VI. [487, 488.] Foëf. I. 374. Ed. Lind. I. (261, 262.)
 χοισι πᾶσι. τοῖσι δὲ περιπάτοισι προῦ μὲν χρῆσθω, πρὸς
 τὴν ἕξιν ἱκανοῖσι καὶ ἀπὸ γυμνασίου πόνων ξυμμέτροισιν.
 ἀπὸ δειπνου δὲ μὴ περιπατεῖτω. λουτροῖσι δὲ χρῆσθω καὶ
 ὕπνοισι μαλακοῖσι καὶ ἀρίστοις. ὕπνω τε μετὰ τὸ ἄριστον οὐ
 μακρῶ. ὀπώρη τε τῇ ὑγραινούσῃ μετὰ τῶν σιτίων χρῆσθω.
 καὶ τοῖσιν ἐρεβίνθοισι τοῖσι γλωροῖσι καὶ ξηροῖσι βρέξας ἐν
 ὕδατι. ἀφελείσθω δὲ τῶν πόνων τῶν πρόσθεν τοὺς ἡμίσειας.
 καὶ οὗτος ἐξ ἀρχῆς καὶ ἔμετον ποιησάσθω ἀπὸ γλυκέων καὶ
 λιπαρῶν καὶ ἀλμυρῶν καὶ πλειόνων. ἐνδιατριβέτω δὲ τέως
 πλεῖστον χρόνον ἐν τοῖσι σιτίοισι πρὸς τοὺς ἐμέτους. εἴτα
 προσαγέτω τὸ σιτίον εἰς ἡμέρας τρεῖς, καὶ μὴ μενέτω ἀνάρι-
 στος. ὁκόταν δὲ ἡμέραι δέκα γένωνται, τῶν πόνων προσαγέτω
 πλείονα. κῆν μὲν οὖν ἢ πλησμονὴ ἐνῆ καὶ ἀπὸ σιτίου ἢ τῆς
 κοιλῆς πλημμυλία, ἔμεσάτω. ἦν δὲ μὴ, οὕτω θεραπευείσθω τὸν
 ἐπίλοιπον χρόνον. [488] γίνεται δὲ καὶ τοιάδε. φροῖκαι ἀπὸ τῶν
 περιπάτων ἐγγίνονται τῶν τοῦ ὄρθρου. καὶ τὴν κεφαλὴν βαρύν-
 νεται. τούτῳ πλείονες οἱ περίπατοι τῆς ξυμμετρίας. κενούμε-
 νον γὰρ τὸ σῶμα καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ ὑγροῦ φροῖσσει (262) καὶ
 βαρύνεται. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ἐς πυρετὸν ἀφικνίεται

ambulationibus autem matutinis utatur quae pro corporis
 habitu satis sint, et post exercitii labores moderatis, a coena
 vero minime deambulet. Balneis quoque utatur et somnis
 mollibus, et prandio somnoque a prandio non longo, fru-
 ctibus etiam humectantibus cum cibis utatur, et cicere viridi
 siccoque aqua macerato. De prioribus autem laboribus di-
 midium a principio subtrahatur, et post dulces, pingues,
 falsos multosque cibos vomitum faciat, plurimoque tempore
 in cibis immoretur, quoad vomat. Deinde per tres dies
 paulatim cibus assumatur, neque impransus maneat. Cum
 vero dies decem praeterierint, labores plures sensim adji-
 ciat, et si quidem plenitudo ac ventriculi a cibo offensio
 adfit, vomat, sin minus, reliquo tempore in ista curatione
 perseveret. Contingunt autem etiam ista. Horrores a ma-
 tutinis deambulationibus proveniunt et caput gravatur. Huic
 deambulationes modum excedant. Corpus enim et caput
 humore vacuatum horrore et gravitate vexatur, procedente
 vero tempore in febrem cum horroris sensu incidit. Verum

Ed. Chart. VI. [488.] Foef. I. 374. 375. Ed. Lind. I. (262.)
 φρικώδεα. ἀλλ' οὐ χρὴ προῖεσθαι ἐς τοῦτο. ἀλλ' ἐκθεραπεύε-
 σθαι πρότερον ὤδε. || ὅταν γένηται τάχιστα τῶν τεκμηρίων
 τινά, χρισάμενον καὶ ἀνατριφάμενον ὀλίγα τὸ ἄριστον ποιήσα-
 σθαι πλεῖον τοῦ εἰθισμένου. καὶ πιεῖν ἱκανὸν οἶνον μαλακόν,
 εἶτα ὑπνω χρῆσασθαι ἀπὸ τοῦ ἄριστου ἱκανῶς. ἐς τὴν ἐσπέρην
 δὲ κούφοισι χρυσάμενον γυμνασίωσι θερμοῦ τε λουσάμενον, δει-
 πνήσαι τὸ εἰθισμένον. περιπάτοισι δὲ μὴ χρῆσθαι ἀπὸ δείπνου.
 διατρίβειν δὲ χρόνον. τῇ δὲ ὑστεραίῃ ἀφελέσθω ἐν τῷ ὕδατι, ἐν
 ὑπνοῖσι τε μαλακοῖσι διαγέσθω. ἡμέρησι δὲ πέντε τοὺς προσ-
 αγέσθω κατὰ μικρόν. εἰσὶ δὲ τινες οἱ φρίσσουσιν ἐκ τῶν γυ-
 μνασίων, καὶ ἐπειδὴν ἐκδύηται μέγρις, ἂν διαγωνίσηται. ὅταν
 δὲ ψύχῃται, πάλιν φρίσσει. βρυγμός τε τὸ σῶμα ἔχει, ὑπνώσσει
 τε. ὅταν δὲ ἐξέγρηται, χασμαῖται πολλάκις. ἐκ δὲ τοῦ δείπνου
 τὰ βλέφαρα βαρῆα αὐτῶ. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου καὶ πυρετοὶ
 ἐπιγίνονται φαῦλοι. φυλάσσεσθαι οὖν χρὴ μὴ προῖεσθαι ἐς
 τοῦτο, ἀλλὰ θεραπεύεσθαι πρότερον ὤδε. πρῶτον μὲν τῶν γυ-
 μνασίων ἀφελέσθω πάντων τὰ ἡμίσεια. τοῖσι δὲ σιτίοισιν ἵπασι
 χρῆσθω ὑγροτέροισι τε καὶ ψυχροτέροισι, καὶ τοῖσι πόμασι μα-

ad hoc deveniendum non est, sed hac curatione occurren-
 dum. Cum primum signa aliqua se prodiderint, post in-
 unctionem ac frictionem modicam plus solito prandendum
 et vinum molle abunde bibendum, deinde a prandio quod
 satis sit dormiendum. Sub vesperam vero post leves exer-
 citationes et calidae balneum more solito coenandum. A
 coena dcambulationibus non utendum, sed aliquanto tem-
 pore immorandum. Postridie vero foveatur et in mollibus
 somnis vitam traducat. Et per dies quinque sensim ad con-
 sueta deducatur. Nonnulli autem post exercitationes in hor-
 rorem incidunt, et ubi quis exuitur, donec praelium conferat,
 cum vero refrigeratur, rursus inhorrescit, et dentium fre-
 mitus corpus occupat, somnoque gravatur cumque exper-
 giscitur, saepius oscitat. A coena vero ei palpebrae ingra-
 vescunt, progressuque temporis malignae febres succedunt.
 Cautione igitur utendum, nec huc usque res negligenda est,
 sed ad hunc modum curatione occurrendum. Imprimis
 quidem exercitationum omnium dimidium detrahatur. Ci-
 bis vero omnibus humidioribus et frigidioribus utatur, po-

Ed. Chart. VI. [488.] Foesl. I. 375. Ed. Lind. I. (262, 263.)
 λικωτέροισι καὶ ὑδαρεστέροισιν. ὅταν δὲ παρέλθωσιν ἡμέραι
 πέντε, τῶν πόρων προσθέσθω τὸ τρίτον μέρος τῶν ἀφαιρεθέν-
 των. τοῖσι δὲ σιτίοισι χορήσθω τοῖσιν αὐτοῖσι. πέμπτη δὲ ἡμέρη
 ἄλλη τοὺς ἡμίσεας τῶν λοιπῶν πόρων προσθέσθω. αὐτίς δὲ
 πέμπτη μετὰ τοῦτο ἀπό(263)δος τοὺς πότους πάντας καὶ κου-
 φοτέρους τε καὶ ἐλάσσονας, ὡς μὴ πάλιν ὑπερβολὴ γένηται.
 τοῖσι γὰρ πάσχουσι ταῦτα τὰ τεκμήρια, οἱ πόνοι κρέσσους εἰσὶ
 τῶν σιτίων. ἀνισάζειν οὖν χορή. ἔνιοι δὲ οὐ ταῦτα πάσχουσι,
 ἀλλὰ τὰ μὲν, τὰ δ' οὐ. πάντων δὲ τουτέων τῶν τεκμηρίων οἱ
 πόνοι κρατέουσι τῶν σιτίων, καὶ ἡ θεραπεία ἡ αὐτή. ξυμφέρεει
 δὲ τούτοισι θερμολουτέειν καὶ μαλακῶς εὐνίξασθαι. μεθυσθη-
 ται δὲ ἀπαξ ἢ δις, πλὴν ἀλλὰ μὴ ἐς ὑπερβολήν. ἀφροδισιάζει
 τε ὅταν ἐπιγένηται, ἡμυνησθαι πρὸς τοὺς πότους, περιπάτους
 δὲ μὴ ποιῆσαι ὅλως.

tibusque mollioribus et dilatioribus. Ubi autem dies quin-
 que praeterierint, detractorum laborum tertia pars adjicia-
 tur, cibis vero iisdem utatur. Post alios autem quinque
 dies reliquorum laborum dimidium adjiciatur. Rursusque
 alio quinto post die labores omnes, sed leviores paucioresque
 restituito, ut ne iterum exsuperantia contingat. His enim
 qui signis hujusmodi conflictantur, labores cibos excedunt.
 Aequales igitur reddere oportet. Ac quibusdam haec non
 contingunt, sed partim quaedam, partim vero minime. In
 omnibus autem istis signis labores cibos superant curatioque
 eadem est. His autem calidae balneum et molle cubile
 conducit, semelque atque iterum inebriari, sed non supra
 modum. Quod si post haec rerum venerearum usus accel-
 ferit, a laboribus quiescendum, a deambulationibus vero
 in totum abstinendum.